

Page 10

17, 13, 14

~~Ymc~~
8

Exposición Nacional
Buenos Aires 1888

Argentina - 1488

1
Paloviana del P.^o de ~~de~~ *Fabregas*.
Ep. 3. cas. 4. n. 6.

Petrus de Salude

**Sermones Thesauri
novi de sanctis.**

Argentina, Martinus Flach. 1488.

Tabula alphabeti

ca sermonū de sanctis Thesauri noui.

Abel sanguinis effusio et Zacharie memorat p̄re ceteris cōtra iudeos triplici te causa. sermone. xxij. D.

Absoluendo peccatorem sacerdos tria facit sermone. xxvi. D.

Acuminē triplici vigent demones. sermone. xlvij. D.

Accidit malum. sermone. cxxxi. E.

Actua vita significat per Martham. 7 qd sit. sermone. cx. U.

Actua vita requir̄ septē dies. sermone. cx. E.

Adam comparat̄ viti. xxxiiij. F.

Adā hereditaria successione quattuor mala in nos trāssudit. xxxvi. N. 7. xxxvij. A.

Adoratio est triplex. xl. D.

Adorare ceterum teum in domo conscientie. xxxvij. L.

Aduentus xpi est duplex. sermone. vi. B.

Adulterum due sunt cause viuendi. sermone. xxvi. P.

Adulteriū punitio. cxix. N.

Adulteriū quis corrigere habeat. cxx. B.

Affectio nostra qualia esse debeat. sermone. xxxiiij. A.

Affectum magnum ad temporalia habentes sunt timorosi. lxxv. N.

Affectio charitativa quid sit. lxxviij. M.

Affectiones siue amores sunt sex quibz indinamur ad aliquid. Ibidem N.

Affectant homines tria. cxxij. J.

Agn^o dicit̄ ihesus qd̄ duplici causa. xliij. L.

Agnitio triplex est nob̄ necessaria. cxxi. S.

Allocutio rei quid sit. lxxxi. R.

Alitudinem diuine sapientie sensus humanus capere nō potest pp̄ter tria. lxxxij. L.

Amore rei duo in nob̄ puocāt. ser. viij. S.

Amoris p̄uilegia Johanna enangeliste sunt octo. sermone. xxxiiij. F.

Amor sup̄fluous quando 7 quando non est peccatum mortale. xlix. K.

Amoris 7 donationis christi triplex est gradus. lxxxij. F.

Amoris signaculo comparat̄ christus duplici ratione. lxxxix. E.

Amor quare dicit̄ fortis vt mors. cv. B.

Amanentes teum magnificantur in tribus. cxvij. F.

Ambulare coram facie sua quid sit. celi. N.

Amicicia est triplex. celiij. F.

Anunciie multa sunt signa. Ibidem. B.

Amici defunctorum ipsis defunctis tres graues ostendunt iniquitates. cliij. U.

Andree apostoli vocatio. sermone. l. A.

Andree vocacionis repentina obtemperatio. Ibidem. D.

Andree repentine securōis causa. Ibidem. E.

Andreas comparat̄ nubibus. ij. H.

Andree apli passio aliquo modo fuit filii passio xpi. aliq̄ modo dissilia. Ibidem. D.

Andree apostoli charitas erga ihesum probatur ex multis. iij. E.

Andreas 7 alij apostoli sunt a domino qui tripliciter vocati. iij. A.

Angelus quare apparuit pastoribz 7 qualis fuit. xx. E.

Angelus quare apparuit Ioseph in somnis 7 non in vigilia. xxvij. L.

Angeli et serpentina nunciacionia differentia. lxx. B.

Angeli nunciatio quando facta sit. lxx. L.

Angelus quare missus est ad virginem et non homo. Ibidem. E.

Angelus quare vnus missus est 7 nō plures. Ibidem. F.

Angelus quare missus est in galileaz 7 nō in iudeam. Ibidem. D.

Angelus gabriel in salutatione sua cōmendauit virginem ex quattuor. Ibidem. L.

Angel^o maior est homine in tribus. lxx. D.

Angelus ante annunciationem mariemaior erat homine in tribus. cv. P.

Angelorum admiratio in xpi ascensione et matris eius assumptione. cxxvi. R.

Angelorum admiratio orra est ex quattuor. Ibidem. L.

Angeloz admiracionis ratio. Ibidem. B.

Angelus proprius est vniciqz homini ad custodiam deputatus. cxxiiij. R.

Angeli mitti intelligit duplicat̄. Ibidem. S.

Angeli cum sint spiritus incorporati cur corporali forma depinguntur. Ibidem. L.

Angeli cur sint nostri custodes. Ibidem. U 7 A.

Angeli quare ad saluationem humani generis administrauerunt. Ibidem. E.

Angeli in vita in morte 7 post mortem nos custodiunt. cxxiiij. L. 7. cxxvi. U.

Angeli quare dicuntur angeli dei et angeli nostri. cxxiiij. D.

Angelorum quadruplex forma: eorum status. Ibidem. E.

Tabula

Angeli exhibent nobis tria bona. Ibidem. **S**
 Angelorum pugna intra se. Ibidem. **D**
 Angeli exhibent deo tria. Ibidem. **J**
 Angelorum charitate ut et nos habeamus tria
 requirunt. Ibidem. **L**
 Angelorum chori nouem sunt. et quo nos tales
 mereri debeamus. cxxv. **M**. per totum.
 Angeli quare dicuntur spiritus. cxxvi. **P**
 Angeli precellunt nos in quatuor. Ibidem. **Q**
 Angeli sunt nobis similes in quatuor. Ibidem.
 dem. **R**
 Anima est inferior christo sponso eius genere
 et specie. sermone. vi. **J**
 Anima sponso suo tripliciter debet obuiare.
 Ibidem. **K**
 Anunciporant debent esse congregare in tri-
 bus. xvi. **P**
 Anime salute querere vel addiscere volens
 apostolum Paulum perat. li. **L**
 Anima offert deo in triplici differentia. lv. **D**
 Anima vocat diuersis nominibus. xcij. **J**
 Anime familia. Ibidem.
 Anime sponsus. xcix. **Q**
 Anima peccatrix intelligit per conuersionem adul-
 teram. cii. **D**
 Anima habet quadruplicem defectum. cxlv. **N**
 Animabus iniredere debemus pluribus de
 causis. cxlix. **D**
 Anie defunctorum prent scire quadrupliciter. Ibidem. **F**
 Anime a quo puniuntur. cl. **J**
 Anime puniuntur sepe in priuatis locis qua-
 drupliciter de causa. Ibidem. **K**. et **L**
 Anima hominis qualiter est diligenda. clii. **S**
 Anime in purgatorio conqueruntur super
 multa genera hominum. clii. **L**
 Anime in purgatorio puniuntur pro dupli-
 cibus rebus. clii. **E**
 Animo inirendum reges est danda. cxvi. **Q**
 Animalia parua magna corda habentia sunt
 timida. lxxv. **N**
 Anni septem quibus Iesus fuit in egipto signat se-
 pre mala que nobis peccata nostra precurunt. xxx. **U**
 Apostoli reliquerunt omnia et qualia omnia. xlv. **D**
 Apostoli non solum sed et vini perfecti iudica-
 bunt nationes. Ibidem. **N**
 Apostolorum diuersas prentiones. lxxvi. **L**
 Apostolos elegit christus quintuplici ratione. ci. **B**
 Apostoli compant columbe. Ibidem. **L**
 Apostoli compantur duodecim explorato-
 ribus. Ibidem. **D**
 Apostoli tripliciter fructum attrulerunt. Ibidem. **E**
 Apostoli querunt a christo honorari sunt. Ibidem. **F**
 Apostolorum iudicatio. Ibidem. **B**

Apostoli quare fugerunt cum tunc inquit salua-
 tor. Vos estis qui mecum permansistis in tem-
 prationibus meis. cxxvii. **S**
 Apparuit Iesus discipulis suis duobus
 modis. lxxxi. **Q**
 Aquiliter significat populum christianum. lxxxi. **P**
 Aquae proprietates. clii. **R**
 Aquila quinque notabiles habet proprietates
 xxvii. **E**. et lxxvii. **F**
 Arbitrium preconsiderari quadrupliciter. xii. **Q**
 Arbitrium libertate homo dignificatur est pre-
 ceteris creaturis. xlvii. **L**
 Arbitrium quare dicitur. Ibidem.
 Arbitrium libertas in statu innocentie fuit ma-
 ior quam nunc. et hinc in multis. Ibidem. **U**
 Arbor nobilis erigitur dicitur. lxxvii. **E**
 Arbor non mota per ventum redditur in se-
 cunda. cxlii. **E**
 Arbitrium liberum et non potestate nobis deus de-
 dit aliquid agendi. cxxx. **U**
 Arma triplicia carnis contra nos pugnan-
 tis. cxlii. **B**
 Arma spiritualia defensionis contra carnem. Ibidem. **L**
 Ascendit christus multiplex. lxxx. **L**. et lxxxi. **L**
 Ascensio christi dicitur iubilosa multiplici-
 ter. lxxx. **M**
 Ascensio eius festum ceteris maius est. lxxxii. **U**
 Ascensus mane in montana spirituali ascen-
 sum significat ad montem domini. xxvii. **A**
 Asine crucis cur uos venerat. cxxx. **D**
 Aspectus diuinus multos habet effectus.
 cxxxii. **N**
 Assumptio marie notat gloriosa ex tribus
 causis. **L**
 Assumpta est Maria quadrupliciter de core.
 Ibidem. **F**
 Assumpta est maria corpe et anima secundum Augu-
 stinum pluribus persuasionibus. Ibidem. **F**. **B**
 Assumpta est maria non statim post passio-
 nem christi propter quatuor. cxlii. **D**
 Assumpta est maria quadrupliciter. cxv. **L**
 Auancia significat per eruginem. lxxii. **L**
 Auaricie malum. cxxxii. **D**. et **K**
 Auaricia compat amfore. cxxxii. **K**
 Aurum dilectionis significat quadruplici-
 ratione. cxxxvii. **U**
 Auri proprietates. clii. **E**
 Aureola triplex. xlv. **J**
 Aureola quid sit. Ibidem. **K**
 Aureola quibus opibus datur. Ibidem.
 Aureola non datur viduis et quare. clii. **R**
 Aureola datur virginibus sed per quod. Ibidem. **S**
 Aureola non dat castitati coniugali. Ibidem

Alphabetica

Aurea aureola: palma et fructus differunt
clv. L.

b Baptismus perfectior est circa casso-
ne pluribus rationibus. xxxij. A.

Baptismus est triplex. xxxij. B.

Baptismus Johannis baptiste an fuerit sa-
cramentum. clj. E.

Baptismus Johannis an proferebat gratias
et an pueri debebant baptismum suo bap-
tismate. Ibidem.

Baptismus penitentiae est duplex. clj. F.

Baptismo duplex christi attenditur pote-
stas. Ibidem. J.

Baptismus iterum est duplex. Ibidem. K.

Baptismus an tollat omnem penam. Ibidem.

Baptismo christi quatuor scripta sunt. Ibidem. L.

Baptismum quare christus voluit. clj. N.

Baptismum ecclesia genti similitudinem mor-
tis christi. et hoc patet ex multis. clj. P.

Baptismi effectus comparatur aequo. Ibidem. R.

Baptismus Johannis a quo fuit institutus.
clj. S.

Baptismus Johannis quare a Johanne et
non a christo nominatur. Ibidem.

Baptismum nemo potest seipsum. Ibidem. T.

Baptismus discipulorum ante passionem christi
quae effectum habuit. clj. U.

Baptismo domino quare celum videbat apertum.
Ibidem. X.

Baptismo domino cur vox patris sonavit.
clj. L.

Baptismo sequimur quatuor. Ibidem.

Benignitas dei magna in sua incarnatione
ostenditur. xxxi. F.

Benedicta est herba multum utilis. xcviij. E.

Beatorum primium est duplex. clv. D.

Beatitudinis fructus. lxxvi. U.

Beatitudinem vult omnis homo. clv. K.

Beatitudinis in subiecto multi erraverunt.
Ibidem. L.

Beatitudo est duplex. clvi. L.

Beatitudinem meremur variis modis. Ibi-
dem. D.

Beatitudines sunt octo. clvij. D. p. totum.

Bonitates septem ostendit dominus pecca-
toribus. xxvij. F.

Bona coram hominibus prouidentur tribus
modis. xxxij. U.

Bona in interioribus nostris tribus modis de-
temus prouidere. xxxij. A.

Bona quatuor accipimus nomine ihesu. xxx. D.

Bonorum omnium exercitium consistit in tri-
bus. xxxvi. D.

Bonorum et malorum discretio. xix. E.

Boni operatio est de necessitate salutis. lxxij. D.

Bonitatem fructus plura ostendunt. ibidem. B.

Bonum quomodo potest esse causa mali. cvi. K.

Boni nihil habent in nobis iure. hoc pro-
batur multis rationibus. xxx. X.

Bona tria optima contemplari debemus.
clv. L.

Bucus significat luxuriam. lxxij. B.

c Aliter triplex reperitur in scripturis
cvij. D.

Candle ardentes quare desunt
in festo purificationis. liij. B.

Cantica quare a veteribus legis sunt facta
xcviij. K.

Canis rabidus multas habet proprietates.
xxx. D.

Charitatis fraternae duodecim sunt signa.
clij. B.

Charitas sancti Andree probatur ex mul-
tis. liij. X.

Charitas quare designatur per oleum. v. F.

Charitatis vere noticia. lxxij. D.

Charitativa affectio quod sit. lxxvij. M.

Charitas naturalis et acquisita differunt.
Ibidem. D.

Charitatem incipientium. proficientium. et perfectorum
extrinseca signa. Ibidem. P. per totum.

Charitatis signa intrinseca. lxxx. D.

Charitatis gradus. Ibidem. R. per totum.

Carnalis concupiscentia qualiter hominem
capriuum ducit ad mortem. i. N.

Carnis mortificatio comparatur mure. xxxvij. X.

Caro christi dupliciter consideratur. xl. L.

Carnis voluptas tripliciter nos impugnat.
clvij. B.

Castitas tres habet partes. cvi. D.

Castitas virginalis precellit castitatem ange-
licam in quatuor. clj. U.

Cause quare deus trahit illum ad salutem et
non illum. i. B.

Causa facit martirem. et est multiplex. lxxij. L.

Celum qualiter fuit clausum ante aduen-
tum christi. xvij. D.

Celum quatuor vicibus est apertum. xxi. D.

Celum quare videbatur apertum baptismum
domino. clj. F.

Celum aperitur decem generibus hominum in fu-
turo. lxi. L. p. totum.

Celum clauditur dupliciter. xcvi. K.

Celum bis fuit euacuatum. cxvi. L.

Celiana spirituale est triplex. cxvij. D.

Ciconie proprietates. cij. D.

Tabula

Circūcisionis festum est gaudiosum tribus
de causis. xxxij. D.
Circūcisio quare data fuit masculino sexui
in remediū peccati originalis. xxxij. T.
Circūcisio an p̄ferebat gram. xxxij. U.
Circūcidere spūaliter debem⁹ nos nō i vno
mēbro tm̄ sz in plurib⁹. xxxij. B. z xxxij.
P. z xxxvi. P. D.
Circūcisio q̄re octaua die fiebat. xxxij. S.
Circūcisionis spūalialis octo sunt dies.
Ibidem. D.
Circūcidunt a nobis omnes malam volu/
ptatem octo. xxxij. J.
Circūcisio est triplex. xxxij. N.
Circūcisio facta est in trib⁹ loc⁹. Ibidem. P.
Circūciditur res aliqua triplici de causa
xxxij. R.
Circūcisio religios⁹ est triplex. xxxij. S.
Circūcisio exterior non p̄dest sine interiore
Ibidem. F.
Cunitas rei anima fidelis in qua est triplex
status familie. xcij. J.
Clamare debem⁹ in celū z q̄re. cxlvi. D.
Clauisura sensuū exteriorum z interiorum.
xvi. N. D.
Claves regni celoz quid sint. xcv. K. z L.
Cognitio de diuinis habet se dupliciter. cxl
iij. D.
Cognitio rei est triplex. iij. L.
Cognoscere deū p̄ septē possum⁹. lvi. D.
Cognoscit deū septē genera hominū in sur/
turo p̄ penam. Ibidem. J.
Cognitio est quadruplex. Ibidem. K.
Cogitatio nra q̄lis esse debeat. xxxij. A.
Cognitio z meditatio differūt. lxxvi. A.
Colūba q̄ descendebat sup̄ xpm̄ in iordane
an fuerit v̄a colūba. xlij. B. z xlij. A.
Colūba sedit sup̄ dñm̄ baptisatū triplici de
causa. xlij. A.
Columbe sanguinis pp̄ietas. liij. F.
Columbe pp̄ietates. xcv. S. z ci. L.
Concipiendi triplex est modus. qv. D.
Cōfessio fidei qualiter fieri debeat. lxxvi. L.
Confidere debem⁹ in bonitati diuine tribus
de causis. cxx. B.
Conscientie in cubiculo quid sit faciendū:
vi. L. z xx. T. z xxv. M. z lxxij. R.
Conscientie domum quomodo introire de/
bem⁹ z deū ibidē adorare. xxxvij. T.
Cōsuetudo mala q̄ pernicioſa sit. xxxij. L.
Continentie bonum. xlv. M.
Contemplatio quid sit. lxxvij. F.
Contemplatiois dispositio. Ibidem. D.

Cōsciēte
domus

Contemplationis gradus. Ibidem. J.
Contemplationis vtilitas. Ibidem. K.
Contemplationis impedimēta. Ibidem. L.
Conuersionem ad perfectam tria requirun/
tur. li. D.
Conuuij cōmendatio. cxvij. J.
Conuuij vituperatio. cxix. D.
Contentio est triplex. cxvij. E.
Contritio compatitur mīre. xli. A.
Cooperari deo possum⁹ quattuor modis
vi. M.
Corp⁹ naturaliter obedir imaginationi in/
suis delectationib⁹. xlv. D.
Corp⁹alis infirmitas dicit piculosa varijs
de causis. l. P.
Corp⁹ noster de se habere debemus hosti/
am viuam. sanctam z deo placētē. z hoc
p̄pter duo. lv. N.
Corp⁹is puterudo consideratur in quat/
tuor. lxx. M.
Corp⁹ales delectatōes tristes habet exitus.
z hoc dupliciter. cxlv. M.
Corp⁹ dñi sumere debemus multis modis
lxxij. D. z J. p̄ totum.
Corp⁹ xpi sumit a trib⁹ generib⁹ hominū
sacramentaliter. lxxij. K.
Corp⁹ xpi manducare volens p̄ ceteris de/
bet esse mund⁹ a mulierib⁹. lxxij. L.
Corp⁹is xpi in peccato mortali videre an sit
peccatū. Ibidem. D.
Corp⁹is xpi a sacramento excludit quis tri/
plici de causa. lxxij. D.
Corp⁹ xpi sumere volentes quomodo se de/
beant pbare. lxxij. S.
Corp⁹is xpi fructus z damnū. lxxvi. L.
p̄ totum.
Corp⁹alis vita p̄sistit in du obz. xcvij. T.
Cordis stulticia p̄bat ex multis. lx. D.
Cor quomodo apparari debet dño. cx. M.
Cornua cunctis quattuor. lxxvij. B.
Chorea quare est fugienda. cxix. P.
Choros angeloz quomodo mereri debeat/
mus. cxxv. M.
Creatura rōnalis ad quid facta sit. xcij. S.
Credere deū. in deum: z deo quomodo disse/
runt. lxxv. P.
Credendum signa. lxxvi. S.
Chustiani quare vocant. xxxij. E.
Chustiani tres magos sequi debet in septē.
xxxvij. N.
Crux christi dupliciter est a nobis venerā/
da. xl. M.
Crux xpi significat p̄ arbozem. lxxvij. F.

Alphabetica

Crucis inuentio. Ibidem. A.
 Crucem gerit tria genera hominū sed dif-
 ferenter. lxxvij. B.
 Crux penitētie quattuor habet cornua. Ibi-
 dem. E.
 Crucē penitētie ascendere volens quinqz
 seruare debet. ij. R.
 Crux iusticie quattuor habet cornua. ibid. D.
 Crucis xpi utilitas. lxxvij. E.
 Crucis lignum multipliciter est figuratur
 lxxvij. B.
 Crucis lignum dicitur benedictū octo mo-
 dis. lxxix. J.
 Crux xpi duobz modis tollit. lxxx. II.
 Crux xpi tria opatur. cxxvij. D.
 Cruce sua xps multas prout virtutes. Ibi-
 dem. E.
 Crucem xpi venerari debem⁹ quadruplici
 de causa. cxxvij. M.
 Crux xpi dicitur liber ppter tria. cxxix. II.
 Crucis ligno quattuor virtutes legere de-
 bemus. cxxix. P.
 Crux xpi figurat p decem. Ibidem. Q.
 Cruciatum quadruplicē debem⁹ habere cor-
 dis. cxxx. A.
 Cui minus dimittit minus diligit ⁊ quo-
 modo. cii. D.
 Custodes quattuor peccatoris incarcerati
 qd. D.
 Annati ad mortē an sint cōmuni-
 candi ⁊ sepeliendi. cxx. J.
 David numerādo populū fuit pu-
 nitus ⁊ nō cesar August⁹ q̄ edictum fecit
 vt describeret vniuersi orbis. cx. D.
 Deus habitat in quattuor genibz homi-
 num. iij. U.
 Dei cognitio est triplex. liij. C.
 Dei locutio ⁊ dei susurrū quid sit. iij. D.
 Deo cooperari. possumus quattuor modis
 vi. M.
 Deus nobis tria contulit quorū memoriā
 habere debemus. viij. R.
 Deo seruire in puericia ad h̄ sex vitia nos
 inducere debent. Ibidem. U.
 Deus hoc nomē diuersa diuerse significat.
 xxxi. f.
 De⁹ quinqz assumpsit p nobis. xxxiij. M.
 Deus dat suis c̄ gratia sex magna dona. xl
 vi. N.
 Deus cur non fecit hominem impecabile.
 xlvij. E.
 Deo placere volēs quid agere debeat. l. E.
 Deū cognoscere possum⁹ p septem in p̄senti

p gratiā ⁊ in futuro p gloriā. lvi. D.
 Deum cognoscunt septē genera hominūz
 in futuro p penā. lvi. J.
 Deus quare tamdiu incarnari distulit. lxx
 D.
 Deus dedit seipsum nobis multis modis.
 lxxij. B.
 De⁹ ppter quē fructū diligit. lxxix. S.
 Deo ministrare volens plura habet attēde-
 re. cxij. T. per totum.
 Deo diligit multa genera hominum. cxxx
 vij. L.
 De⁹ dilexit nos tripliciter. sic ⁊ nos primū
 diligere debemus. cxliij. L.
 Dei allocutio quid sit. lxxxi. R.
 Delectatōes corporales tristes habent exitū
 ⁊ hoc dupliciter. cxlv. M.
 Demōes tripli acumine vigēt. xlviij. D.
 Deordinationes sex in mundo sunt. xxxvi.
 U.
 Deuotio quid sit. xli. T.
 Dyabulus instar herodis ihesum in nobis
 spiritualiter natū pdere querit. xxx. S.
 Dyabol⁹ comparatur draconi. Ibidem. T.
 Dyabol⁹ hostis noster habet se i triplici dif-
 ferentia. xlviij. D.
 Dignit⁹ diuine p̄grit nos p crucē libera-
 re. ⁊ hoc tripliciter. cxxvij. D.
 Dignitas virginittatis in tribus attēditur.
 vj. D.
 Dilectio cōis dei ad nos in tribz. cxliij. D.
 Dilectio dei singularis ad nos. Ibidem. f.
 ⁊ xxv. B.
 Diligentes singulariter qui sunt. xxv. B.
 Diligentes cōmuniter. Ibidem.
 Dilectōis triplex est differentia. xxv. J.
 Dilectionis cause. xliij. B.
 Diligere inuicē est mandatū ⁊ optimū pro-
 pter quattuor. cxliij. E.
 Dilectionē ad fraternam hortamur p quat-
 tuor. cxliij. A.
 Dilectionis fraternę duodecim sunt signa.
 xliij. B.
 Dilexit nos deus quattuor modis. cxliij. E.
 Diligendi necitas patet ex multis. cxij. R.
 Discorsio suscipiende gratie qualis esse de-
 beat. xvi. M.
 Discretio bonoz ⁊ maloz. lix. E.
 Dispensator tribz modis potest esse malus.
 lxxvij. T.
 Discordiā duo faciūt. cxxvij. E.
 Diuitie non sunt multū pensande plunbz
 de causis. xxxij. II.

Tabula

Diuites et nobiles que non peccant ad reuerentiam dei ad terram sicut pauperes. xl. J.

Diuitie sunt triplices. clvi. U.

Diuitias de loco ad locum transferentibus quinque sunt necessaria. lvi. X. sic nobis specialiter.

Diuinitas dei sub humanitate fuit occultata septem sigillis. xxxiiij. D.

Dolor partus an mulieri sit meritorius. xc. iij. D.

Domus dei est duplex. lxxv. D.

Domus in qua christus recipi debet est duplex. cix. D.

Domus dei dicitur dilecta propter plura. clv. D.

Domus dyaboli dicitur tenebrosa quadrupliciter. cly. D.

Domus possessio amittitur quadrupliciter. cly. R.

Domus domini est secunda quadrupliciter. Ibidem S.

Domus dei est multiplex. clx. K.

Domus dei septem sunt columnae. Ibidem K.

Domus dei spiritualis quomodo debet sacrificari. clx. L.

Domum dei decet sanctitudo multis de causis. Ibidem M.

Domus dei est dyabolo terribilis propter quattuor. clx. P.

Bois conditio. cxxij. L.

Ebrietas presumit impossibilia. c. iij. X.

Ecclesia militans compatitur celo. xxvij. T.

Ecclesia in die innocentium quare tacet cantica leticie. xxx. D.

Ecclesia quare festum Stephani: Johannis et Innocentium sub uno dñice natiuitatis gaudio recolit. xxx. P.

Ecclesia que prohibet oblationes aliorum. xli. S.

Ecclesia in baptizando gerit similitudines mortis christi. xliij. P.

Ecclesia primitiua commendat paupertates ex quattuor. xliij. S.

Ecclesie preterita extendit se ad multa. xcvi. N.

Ecclesie autentica autoritas. cxxij. R. et cxx. iij. K.

Ecclesia intelligitur per vineam. clx. D.

Elemosine due sunt species. x. E.

Electi dei omnes sunt in triplici statu. xli. X. et A.

Electio requirit triplicem gratiam. liij. D.

Electio vas Paulus quadrupliciter dicitur. liij. T.

Electores quales esse debeant. qualis eligendus. qualiter eligendus. et ad quid eligendum. lxxvij. U.

Electi dei occidi possunt: flecti non possunt. propter tria. xcvi. J.

Electos suos deus vult tribulari propter tres causas. cvij. F.

Electus dei debet esse homo: vitulus: leo: et aquila. cxli. M.

Electi fideles significant per apes. clx. J.

Elegit christus apostolos suos quatuordecim ratione. ci. B.

Elisabeth que uoce magis exclamauit. xcviij. D.

Error triplex hereticorum eradicator per apostolum dicitur. Et ubi venit plenitudo temporis etc. xxxi. L.

Error triplex excludit in illis uerbis christi Confitebor etc. lxxvi. L.

Eruo significat auariciam. lxxij. L.

Eua duplex peccatum commisit. ideo dupliciter fuit puuita. liij. A.

Eua peccauit in quattuor. lxxi. P.

Euangelistarum quaternus numerus est multipliciter figuratus. cxli. L.

Exaltari in patria cupientes tria facere debent. lxx. X.

Exaltatione christi in cruce tria sunt consideranda. cxxvij. J.

Exaltationis christi in cruce sunt multe cause Ibidem. L.

Excedit unus alium in uita eterna dupliciter. lxxv. R.

Exemplum pulchrum de sancto thoma. xvi. L. et k.

Exemplum monialis meretricis quibus meditationibus ad penitentiam fuit puocata. cvij. S.

Exemplum de infantia christi. Ibidem. D.

Exemplum de usurario et generatore sua. xxx. A.

Exemplum de hereditate perditam recuperanda. xxxij. J.

Exemplum de nomine ihesu. xxxv. J.

Exemplum aliud ad idem. Ibidem.

Exemplum de diminutione alicuius regni. xxxvi. T.

Exemplum de tribus magis. xxxvij. L.

Exemplum de uilitate resistendi temptationibus. xlviij. E.

Exemplum de karolo magno. lxiiij. U.

Exemplum salutationis angelice. lxxi. S. et cxxij. U.

Exemplum de hospitalitate. cix. R.

Exemplum de uinculis Petri. cxi. P.

Exemplum de castitate. cxij. k.

Exemplum de chorea. Ibidem. k.

Exemplum de periurio. cxx. S.

Exemplum de Johanne baptista. Ibidem. L.

Exemplum de omnibus sanctis. cxlvij. L.

Exemplum de uidiuis defendendis. cxxix. E.

Alphabetica

Exemplū de pena defunctor. cēlij. E.
Exemplū de honoratōe defunctor. cl. L.
Exemplū q̄ viues p̄t p̄tere p̄ mortuo. clij. B.
Exemplū d̄ debito soluēdo p̄ mortuis. clij. E.
Exercitiū oim bonoz p̄sistit in tribo. xxxvi.
Q. z. li. f.
Exercina virtutū multa per que magnifica
mur apud deum. liij. L.
Exiciū in mūdo viuentiū fit triplr. di. Q.
Experientia quid sit. cxi. D.
Exultant hoies varijs modis. xviiij. N.
Filiū xpiani sunt mltiplices. v. E.
Facies diuina significatur per solē
cēli. A.
Fatuitas est triplex. li. D.
Festū stephani Johis z innocentiū q̄re sub
vno dñice natiuitatē gaudio colūt. xxx. P.
Festū martirū solēnter est peragēdū p̄pter
tria. xxx. B.
Festum conuersionis Pauli celebrat quat
tuor de causis. l. D.
Festū marie virginis q̄ter in anno celebrat
qd̄ nō sit de festis alioz sc̄toz. z h̄ q̄drupli
ci ratione. liij. X. z. lvij. S. z. xxvij. D.
Festū purificatiōis habet tria noia. lv. J.
Festū Petri apostoli ter in anno houorat z
quare. lxiiij. E.
Festum cathedre Petri celebrat quinqz de
causis. lxx. A.
Festum ascensionis xp̄i ceteris maius est.
lxxi. U.
Festa sanctorū quare celebrant. cx. D.
Festum vincula Petri celebrat quadrupli
ci de causa. cxi. P.
Festū natiuitatis Marie est celebranduz
cū iocunditate triplici rāone. cxxiiij. L.
Festū angeloz debemus celebrare solēnter
multiplici de causa. cxxvi. L.
Festū sancto z omniū est gau diose celebra
dum varijs de causis. cēlvij. B.
Fides ecclesie nunc nō saluat p̄ueros ante
baptisimum sicut circūcisio ante octauam
diem z quare. cxxij. S.
Fidei in q̄stio vbi primo facta est. xc. D.
Filius nō potat iniquitatē patris quomo
do hoc sit intelligendū. cxxij. S.
Filijs desiderant parentes tria. cxiij. A.
Filius in diuinis quare ad incamandum
missus fuit z nō alia p̄sona. cxxi. B.
Filius repauit humano generi octo mala
p̄pter peccata primoz parentū illata. cxxi
D. per totum.
Filius dei vt quis sit cognoscitur p̄ quinqz

signa. cxxij. R.
Filius vt dilgat a patre quattuor sunt caus
se. xliij. B.
Filio in prodigo tria mala figurantur. cxi.
N.
Fili⁹ dei añ beatā virginē nō habuit thronū
specialem in terris s̄z cōmūc. cxxij. D.
Forma est quadruplex in qua homines p̄
bantur. cxiij. D.
Forma imitandi christum. lxxvij. N.
Fortia sunt sex. cv. S.
Fructus palme aurea: z aureola differunt.
clv. L.
Fructum boni operis impedientia sunt tria
lxxij. A.
Fructus alicuius bonitatem multa osten
dunt. lxxij. S.
Fruct⁹ beatitudinis eterne octo. lxxvi. U.
Fructum triplicem nobis apostoli attuler
unt. ci. E.
Fuga christi in egiptum quando facta sit.
cxiij. B.
Fuga xp̄i quare fuit in egiptum z nō in ali
am regionem. cxiij. D. z. xxx. R.
Fugere xp̄s voluit pluribus de causis. Ibi
dem E.
Fures sunt multiplices. liij. L. Sermo. ~~clij.~~
g Allina pullis suis multa bona ex
hibet. cxx. X.
Gallo albo comparatur christus.
cxiij. f.
Gaudiū qd̄ angelus in natiuitate xp̄i nuz
ciauit quale fuit. cxiij. L.
Gaudiū vt fiat magnum quinqz zcurrūt.
xx. A.
Gaudere habent quattuor hominū gene
ra xpo nato. Ibidem. B.
Gaudere debemus de sp̄ualibus bonis pro
pter tria. cxxvij. S.
Gaudiū vnde oriatur. lxxi. M.
Gaudere debemus in Manē gratia z glo
ria p̄pter tria. cxiij. J.
Gaudent in assumptione Marie quattu
or. cxi. M.
Gaudia varia habuit Maria in celo z in
terra. Ibidem. N.
Gaudium est triplex. cēlvij. R.
Gaudentes in hoc mūdo sunt varij z mul
ti. Ibidem. S.
Gaudent sancti in celo de multis. Ibidem
U.
Gen⁹ humanū ante incarnationē xp̄i labo
rabat in septēplici morbo. cxiij. A.

Tabula

Blorificauit deus Mariam tanq̄ domuz
sue habitacionis tripliciter. xiiij. F.
Blorificanda est a nobis peccatoribus Ma-
ria virgo quadrupliciter. xiiij. B.
Bloriant diuersi diuersimode. cxxvij. L.
Bratia dei semper presto est. sermone. i. f. et
xxvi. D.
Bratium ad actionem reddendam duo
faciunt. viij. T. z. xx. U.
Brate infusio impeditur p̄sumptōe. xv. f.
impeditur z̄ dubitatione. Ibidem J.
Bratiam ad acquirendam dispositio qua-
lis esse debeat. xvi. M.
Bratia comparatur rozi. xix. K.
Bratie tempus dicitur plenitudo tempo-
ris propter quinque. xxxi. E.
Bratia alicuius domini erga suos certis co-
gnoscitur ex signis. cxxvi. L.
Bratia quid sit. Ibidem M.
Bratia quadruplex malum in nos transiit
suum remittit. xxxvi. N.
Bratia dei confert nobis sex magna dona:
xlvi. N.
Bratia dupliciter perditur. Ibidem Q.
Bratia est triplex. liij. D.
Bratiam dei nemo accipit nisi purgat⁹ fue-
rit in tribus. lv. k.
Bratia comparatur luminī. Ibidem P. z
lxxij. T.
Bratia si nasci debeat in nobis quid requira-
tur. xciiij. L.
Bradus throni Salomonis. cxxij. E.
Bradus virginittatis triplex. c. R.
Abitat deus in quattuor generib⁹
hominum. iij. U.
Brederitariam ad possessiones per-
uenit multipliciter. cclvi. D.
Brederitas quadruplex reperitur in scriptu-
ra. xxxij. M.
Brederitate paterna puatur quis iuste cer-
tis ex causis. Ibidem P.
Brederis obitus qualis fuit. cxxvij. S.
Brederis ira. xxx. J.
Brederis malicia z̄ astutia. Ibidem k.
Brederis seueritas fuit in tribus. Ibidem L.
Brederis ingens perturbatio auditis ma-
gis. xxxvij. S.
Brederes tres fuerunt. cxi. E.
Brederes quare petz nō statim occidit post
in carcerationem sicut Jacobū. Ibidem f.
Bomines vigilat multi sed nō eadem ra-
tione. ix. A.
Bomo rudoze suffunditur triplici ex causa

z. L.
Bomo pallefcit ex tribus. xix. M.
Bomo plenus gratia per impatentiaz nō
murmurat. xxi. D.
Bō litenter ad quattuor respicit. Ibidem f
Bomo cur a deo non fact⁹ est impeccabilis
xlviij. F.
Bominis infirmitas est periculosa quinque
modis. liij. P.
Bomo qualis erat ante incarnationē chri-
sti. lxxi. M.
Bomo constat ex duplici natura. xcij. D.
Bomines exultat varijs modis. cxxij. N.
Bomines solent mirari tria. c. R.
Bomines saluantur per duo. ciiij. S.
Bomo si non peccasset an plus d̄ gratia ha-
buisset tunc q̄ nunc. cvi. M.
Bomo tanq̄ arbor nō quassatus per tribu-
lanonis ventum non facit fructū vite eter-
ne meritorium. cviiij. F. z. cxx. F.
Bomines actiui solum deum desiderare de-
bent hoc multis figuris figuratur. cx. B.
Bomo ad quid factus sit. cxi. S.
Bomines affectant tria. cxxij. J.
Bomo habet triplicem potentiam defectuo-
sam. cxxiiij. B.
Bomines excellunt angelos in quattuor.
cxxxvi. S.
Bominū genera sunt quattuor qui diuer-
simode diliguntur. cxxxvij. A.
Bomo finaliter ordinatus est ad beatitu-
dinem ex duplici opere. cclvi. B.
Bonorare beatam virginem cupientes quat-
tuor agere debent. lvij. A.
Bonor est duplex. cviiij. B.
Bospitem christum recipere debemus in do-
mum cordis nostri p̄pter quattuor. cix. L.
Bospitalitas ad quos p̄tineat. Ibidem N.
Bospitalitas est maxie utilitatis. Ibidem P.
Bostes tres habemus p̄tra nos bellantes:
ix. B. z. xlvij. B. z. li. S.
Bumanū gen⁹ ante aduentū xp̄i in carnes
infirmabat septēplici infirmitate. xvij. A.
Būilitas quibus oib⁹ ad salutē sit necessaria
maxime t̄n trib⁹ generib⁹ hoim. xxxvi. F.
Bumilitatis tres sunt gradus. xliij. Q.
Bumilitates septem fuerūt in xp̄o. lxxvi. F.
Bumilitatis quindēcim gradus. lxxvij. Q.
Eiunū est duplex. lxxxiij. Q.
i Ignorantia est duplex. l. Q. et. liij.
Q.
Bignis purgatorij qualis sit. cl. D.
Bignis potest p̄siderari dupliciter. Ibidem

Alphabetica

Iherusalē quinq; habet noia. **xxij. U.**
Ihesus tres fuerit vocati q̄ pp̄lo dei salutē exhibuerūt. **xxiiij. D.**
Ihesu illo nomine quare nos nō nominamur. **xxiiij. E.**
Ihesus hoc nomē significat in illis nominib; emanuel. admirabilis. **S**iliarius. **xxv. D.**
Ihesus quare dicit nomē nouū. cū n̄i et alij hoc nomine sunt vocati. **Ibidē. F.**
Ihesus huius nominis quintuplex est sublimitas. **Ibidē. S.**
Ihu noie quatuor bona accipiunt. **xxv. D.**
Ihesus hoc nomen qualiter ap̄ls portauit corde et ore. **l. B.**
Impietas quid sit. **xxvi. P.**
Impet duplex carnis et sp̄s. **cli. D.**
Impedimēta varia que nos in via salutis impediūt. **xlviij. A. et xliij. B.**
Imitari debem⁹ apostolū in quatuor. **li. D.**
Imitandi xpm forma. **lxvij. N. et cxij. E.**
Incarnari quare xps ita diu distulit. **cli. F. et lxx. D.**
Incarnatio dei occultauit diuinitatē septē sigillis. **xxxiij. D.**
Incarnatio xpi dicitur gratia anthonomatiue. **xxxvi. M.**
Indulgentie quid sint. **xxvi. P. et D.**
Indulgentias obtinere q̄t requirunt. **xxvi. P.**
Indulgentias an vnus alter possit p̄mereri **Ibidē. Q.**
Induuiō spiritualis. **cx. L.**
Infans octo annorū a quib; debet circūcidi **xxxiij. K.**
Infans octo diez circūcidit et nō ante quare. **xxxiij. R.**
Infirmitatū diuersitas requirit medicine diuersitatē. sic et morū differētia. **xxij. D.**
Infirmitas corporalis et spiritualis sunt periculose varijs de causis. **l. P.**
Infirmitas hominis est periculosa quinq; modis. **liij. P.**
Infirmitas est triplex. **cxix. D.**
Infirmitates quattuor habuerūt phansee **cxix. D.**
Innocentiū festū quare celebrat cum tñ uoluntarie nō sunt passi. **xxx. N.**
Innocentiū festū est solēniter peragendū p̄pter plura. **xxx. B.**
Innocentia capitur dupliciter. **lxvi. R.**
Innocentia quid sit. **cvij. D.**
Innocētia cognoscit̄ duob; ex signis. **Ibidē. E.**

Innocens et penitens quis horū magis tenet diligere. **cxij. P.**
Innocentia quā requirit de⁹ a nobis statim trib; **cxij. L.**
Intentio nostra qualis esse debeat. **xxxiij. A.**
Intentio est fundamentū operum nostrorū **lxxxv. L.**
Intentio est multiplex. **Ibidē. U.**
Intentio quādo sit simplex et recta cognoscatur per plura signa interiora et exteriora **lxxxv. E. per totū.**
Intentio actiui hominis qualis esse debeat. **cx. A.**
Inuenio crucis christi. **lxxvij. A.**
Innidie malum. **xcij. R.**
Iohānes baptista cur saluatorē agnū nominauit et non alio noie animalū. **iiij. L.**
Iohannes baptista comendauit ihesum a duobus. **xlj. L.**
Iohannes baptista sanctificatus in utero matris quare dixit ad ihesum. ego a te deo baptisari. **xlj. D.**
Iohānes baptista in qua forma p̄dicauit et baptisauit. **Ibidē. L.**
Iohānes baptista i sua natiuitate q̄druplicē habuit p̄rogatiuā p̄ ceteris natijs. **xcij. Q.**
Iohannes hoc nomen est valde grauiosus **xcij. S.**
Iohannis sanctificatio in quo consistebat **Ibidē.**
Iohāni baptiste p̄ueniebat hoc nomē **Iohannes** p̄pter tria. **xcij. L.**
Iohannes baptista a trib; hominib; laudatus fuit. **xcij. U.**
Iohannes baptista dicitur lucerna p̄pter quatuor. **xcij. E.**
Iohānis baptiste p̄uilegia. **xcij. A.**
Iohes baptista comparatur culturi. **xcij. B.**
Iohānes baptista nati⁹ est tripl̄r. **xcij. L.**
Iohannes baptista quare exultauit in utero matris. **xcvij. L.**
Iohannes baptista in carcere quattuor bona ostendit. **cxix. L.**
Iohānis decollatio fuit cum deuotione peracta. **cxix. U.**
Iohannes baptista quis iustus: multos tamen habuit persecutores. **cxix. A.**
Iohānes baptista fuit ab herode in vita et morte male tractatus. **Ibidem.**
Iohannes baptista a deo triplici stacu fuit venerabiliter tractatus. **cxix. K.**
Iohes euāgelista amonū p̄uilegio meruit ceteris alijs honorari. et h̄i trib; **xxxiij. F.**

Tabula

Johānes & Petr⁹ dilexerunt xpm: s; disse-
 reter. xxv. k.
 Johānes euāgelista secure vixit. obiit & re-
 gnat. xxv. l.
 Johānis euāgeliste quadruplex cōmenda-
 tio. xxvi. n.
 Johānis euāgeliste triplex dolor: p̄sentis vi-
 te. xxvi. s.
 Jordane mltā mirabilia facta sūt. xliij. m.
 Joseph quare nō fuit inuent⁹ a magis cuz
 puero & Maria matre ei⁹. xl. s.
 Joseph tres fuerunt. lxx. j.
 Ira comparatur fumo. xxvii. a.
 Iracund⁹ comparatur cani rabido. xxix. h.
 Iter salutis impediūt q̄ttuor. cxxi. f.
 Judeoz p̄ctm aggrauat ex mult⁹. xxij. u.
 Judiciū est triplex. cl. d.
 Judiciū mod⁹ est quintuplex. ci. s.
 Jugū xpi est triplex. lxx. e.
 Juramentū tres debet h̄re comites. cxx. d.
 Juramentū falsum coactū ad q̄d. Ibi dē. e.
 Jurare false est p̄iculosum tripliciter. Ibi-
 dem. f.
 Justificatio imp̄q̄ q̄ttuor requirit. liij. s.
 Just⁹ comparatur lilio q̄duplici rōe. lxxij. f.
 Justicia est rigorosa tripliciter. Ibi dē. R.
 Justoz vita comparatur leoni. lxxij. h.
 Justicia multiplex facta est p̄ lignū crucis.
 lxxix. k.
 Justus quē null⁹ euentus cōtristari possit
 quis sit. lxxxix. l.
K Athetine p̄uilegia p̄ ceteris san-
 ctis p̄cessa. clvi. a.
 Katherina comparatur regno celoz
 clviij. ante l.
 Katherina qualiter thesaur⁹ virtutū inue-
 nit. clviij. e.
 Katherina ratione sui nominis tripliciter
 interpretatur. Ibi dē. f.
L Albor est triplex. lxxvij. m.
 Lacrimę debent effundi. p̄pter tria
 lxxxix. u.
 Lacrimę merēt nobis q̄ttuor bona. cvij. u.
 Lampadē tria ornāt. lix. f.
 Latria quid sit. xl. k.
 Laudare mariā nemo sufficit. cxxi. u.
 Laudant triplices mulieres. cxi. h.
 Laudand⁹ est homo post mortē: nō in vi-
 ta & quare. cplv. j.
 Laudare debemus deū i sanctis suis. p̄pter
 quinq; . clvi. s.
 Lazarus ante suā suscitacionē p̄t⁹ inuita-
 uit xpm ad hospitū. cx. s.

Lectul⁹ p̄sciētie qualis esse debeat. xx. l.
 Legere debemus in crucis ligno quattuor
 virtutes. cxxix. p.
 Leonis p̄prietates. lxxij. h. & lxxij. j.
 Leo significat xpm & dyabolū. lxxij. j.
 Leo quattuor timet. clx. p.
 Libro marie quattuor legunt. cxxv. a.
 Librum tria faciunt. cxxix. n.
 Lignum crucis multipliciter est figuratus
 in veteri lege. lxxvij. s.
 Lignum crucis dicitur benedictum octo mo-
 dis. lxxix. j.
 Lingua est quadruplex. cxxix. e.
 Lingua data est homini ad quadruplex of-
 ficiū. cplv. l.
 Locutio dei quid sit. liij. d.
 Locutio humana qualiter sit temperanda
 xxxvi. d.
 Locuta est pauca beata maria s̄go. lvij. u.
 Loquendū est tarde triplici rōe. lxxij. n.
 Locusta significat sup̄biam. lxxij. a.
 Locus purgatorij est duplex. cl. j.
 Loca apta ad lucrandū. clv. k.
 Lucis p̄prietates multe. xi. s.
 Lucerne comparatur Johānes baptista pro-
 pter quattuor. xxiij. x.
 Lucerne tres debent in manib; portari. clviij
 s.
 Lugentes sunt triplices. cplviij. d.
 Luminaria quinq; que ducunt peccatores
 ad puerum ihesum. cxxviij. d.
 Lumen significat xpm p̄pter tria que sunt
 in lumine. liiij. h.
 Lumen offerre debent tria genera hominū
 lv. p.
 Lumen est multiplex: s̄m triplicē statū ho-
 minum. lv. p. & lvij. b.
 Lumen designat mariā virginē. p̄pter quat-
 tuor. lvij. l.
 Lumē ne extinguat tria custodiūt. lvij. e.
 Lumen extinctū ne reaccendat tria impedi-
 unt. lvij. d.
 Lumen est quadruplex. cplv. p.
 Lune comparatur Maria certis ex causis. xi. k.
 Luna significat peccatores. cxxi. l.
 Lumbrī sunt duplices. clviij. e.
 Lumbrōz cinctoria sunt duo. Ibi dem.
 Lupus gustata humana carne quare am-
 plius appetit. cxi. d.
 Lux que Paulum in via circumfulsit qualis
 fuit. l. R.
 Lux significat xpm. lxxix. x.
 Luxuria significat p̄ b̄rucū. lxxij. b.

Alphabetica

Actiuitas xpi q̄lis fuerat. xvij. **F**
Natalis dñi q̄nō sit descripta per
 Martheū penes Octavianū s̄ pe/
 nes herodē m̄plex est causa. xxxvij. **B**
 Natiuitatē suā xps quare p̄stellā z nō aliā
 creaturā voluit demonstrare. xxxix. **D**
 Natus ex muliere quadruplicia in sua na/
 tuiuitate habet in cōmoda. xciiij. **O**
 Natiuitas marie est celebrāda cū iocundi/
 rare triplici ratione. cxxiiij. **L**
 Negotiator xps quas merces nostras rece/
 pit. clv. **O**
 Nichil boni habem⁹ in nobis iure. hoc p̄ba/
 rur multis rationib⁹. cxxx. **F**
 Nobilitas est triplex. carnis: spiritus: z vir/
 tuts. r. **L**
 Nobilitas cognoscit p̄ q̄nq; virtutes. r. **D**
 Nobilitas temporis. xlvi. **P**
 Nobilitas illi⁹ noīs Marthias. lxx. **A**
 Nobiles z diuites quare nō p̄cidāt ad ter/
 ram ad honorē dei sicut paupes. xl. **J**
 Noīa quō rebo imponi debeat. xxxv. **D**
 Noticia vere charitatis. lxxij. **O**
 Noticia experimentalis in quib⁹ sensibus
 habeatur. xci. **E**
 Nox designat p̄sentē vitā. xv. **L**
 Nubes significat peccatū mortale. cvi. **H**
 Nuncios plures spirituales mittit domin⁹
 ad vocandū nos ad salutē. xxiiij. **B**
 Nūciano angeli z serpētē differūt. lxx. **B**
 Nundine spirituales ad quas currere debe/
 mus. clv. **S**
Obulare debemus sponso nostro tri/
 pliciter. vi. **K**
 Oblationes nostre vt sint deo ac/
 cepte plura requirunt. xli. **R**
 Oblationes aliquoz p̄hibet ecclesia. Ibi/
 dem. **S**
 Oblatio erium magozū fuit deo deuota ex
 quattuor. xli. **L**
 Obedientiā quadruplicem ostendit xps in
 cruce. cxxix. **P**
 Oblata ministrāti sacramenta an recipere
 liceat. cx. **L**
 Observatio ceremonioz in veteri lege fuit
 p̄statio fidei. lv. **L**
 Decidunt pueros suos sex genera parentū
 xxx. **F**
 Occurrere saluatori nostro quomodo fieri
 debeat. vi. **D**. z xxxvi. **P**
 Oculi est triplex. lxxvij. **S**
 Ociū malum. xcq. **S**
 Octo sunt que a nobis omnē malā volun/

tatem tollunt. xxxiiij. **J**
O septē in aduēru quid designant. xvij. **B**
Offerre debem⁹ deo nostro d̄ triplici thesau/
 ro. xxxviij. **U**
Offerre debem⁹ q̄ntoz munera deo. xl. **P**
Offerre debem⁹ deo de trib⁹ bonis nobis cō/
 cessis. lv. **M**
Offerunt quidā animā deo in triplici diffe/
 rentia. lv. **D**
Offerre debent lumen deo tria genera hoīm
 Ibidem. **P**
Offerre debem⁹ quinq; i tomo dei. clx. **N**
Offerre debemus z alia quinq; in tomo dei
 clx. **O**
Oleum designat charitatem plurib⁹ de cau/
 sis. v. **F**
Onis triplex portamus. lxxvi. **D**
Op⁹ nūc n̄ est miraculose agere z q̄re. l. **L**
Opa nostra si deo debeat esse grata triplicet
 debent habere deozē. li. **F**
Operum fatuitas p̄batur in trib⁹. lx. **K**
Opis boni fructū impediūt tria. lxxij. **A**
Opatio boni ē de necessitate salutis. lxxij. **D**
Opatio nostra q̄lurer sit reformis. xcij. **K**
Operatiōe interiori fit p̄libario vite eterne
 sed exteriori fit similitudo vel imago vite
 eterne. xcij. **M**
Opera extra charitatē facta quid valcant.
 cū. **L**
Opera nostra vt deo sint accepta septem re/
 quiruntur. cxxij. **S**. p̄ totū.
Opari diligētē docemur ex multis. cxi. **H**
Opinio maloz nō est ponderāda. xciiij. **D**
Oportebat xpm pati sed nō necessitate cor/
 actionis. cxxvij. **S**
Oratio iuuenū z pueroz est deo valde acce/
 pra. viij. **F**
Oratio vt nobis p̄ficiat quinq; debet habe/
 re conditiones. cxi. **J**
Oris fatuitas p̄batur ex multis. lx. **J**
Ostiū sp̄ial' dom⁹ n̄re pullat m̄plē. cx. **J**
Patēter expectare debemus dñm
 ad iudicium reuertentē p̄pter tria
 cliq. **J**
Palma: aurea: aureola: z fructus differunt
 clv. **L**
Palleleuit homo ex trib⁹. xix. **M**
Parentū sex genera occidunt pueros suos.
 xxx. **U**
Parētes desiderāt filijs suis tria. cvij. **A**
Parētes filijs z filiab⁹ suis duo. cxix. **S**
Passiones hui⁹ t̄pis nō sufficiūt ad futurā

Tabula

- gloriā p̄merendam. xxxix. B.
Passiones p̄fectoz sunt triplices. li. D.
Pauli apli p̄conia. xliij. M. z. liij. K.
Pauli m̄do celebrat̄ q̄ntoz ex causis. O.
Paul' q̄re p̄ mos dies nō vidit. l. A.
Paul' quid in illo triduo fecit. Ibidem.
Paul' qualiter hoc nomen ihesus porta-
uit ore z corde. l. B.
Paul' p̄re ceteris virtutibz tres excellenter
habuit. li. J.
Paul' triplici sciētia fuit p̄dit'. lq. N.
Paul' d̄z vas electōis q̄d triplicat. liij. T.
Paupertas p̄imitiue ecclesie cōmendat̄ a
quattuor. xliij. S.
Paupes sūt magni apud reū. cxxviiij. B.
Paupertas est triplex. qdviij. D.
Paupes volūtarij sūt triplices. qdviij. J.
Paupes habēt p̄miū vite eterne in p̄sen-
ti vita dispositiue. qdviij. K.
Paupertatem quare salomon nō petiuit sibi
dari. Ibidem. L.
Peccatū indeoz aggrauat̄ ex mltis. xxij. U.
Peccati original' q̄nqz remedia. xxxiiij. L.
Peccatū voluntarie cōmittitur ita z p̄na
tur. xlvij. S.
Peccati status inesse valde p̄iculosū ē. l. U.
Peccatum q̄ reo displiceat potest ostendi
ex multis. liij. R.
Peccatoz ad iustificatiōē quattuor req̄-
runtur. Ibidem. S.
Peccato mori quid sit. lxxviij. D.
Peccata venialia accipiuntur dupliciter.
lxxviij. M.
Peccatū occidentiū corp' xpi z pctm̄ indi-
gne manducantiū qd grau'. lxxviij. N.
Peccati mortalis malum. xvi. N. z. cv. F.
z. cv. D.
Peccati status qualis sit. ciij. B.
Pctōz ad remissiōē mltā req̄runt. cv. E.
Peccatum quid sit. cvi. J.
Peccatum originale an voluntariū sit an
necessariū. cvi. L.
Peccatū originale an sit vnū vel plura. an
sit magis in vno q̄ in alio. cvi. M.
Pctm̄ originale remittit̄ p̄ fidē. cvi. N.
Pctm̄ v̄iale cōmittit̄ multis modis. cvi. O.
Peccatum veniale potest fieri mortale tri-
p̄liciter. cvi. P.
Peccati remissiōē lex faciunt. cvi. Q.
Peccatum mortale actuale remittit̄ p̄ mul-
ta. Ibidem. R.
Peccatoris sp̄ualis incarcerationio. cxi. S.
Peccatoris liberatio. Ibidem. J.
Peccator debet sequi christū per tres portas
cxi. M.
Peccator compat̄ ap̄ro siluestri. cxi. R.
Peccatores significant̄ per lunā. cxxi. E.
Pedes xpi sp̄uales sūt paupes. cxi. N.
Penitentie crucē ascendere cupiens quā-
q̄s facere debet. ij. R.
Penitentiē de pagēde difficultas. cxi. J.
Penitens aut iunocēs quis hoz magis te-
netur diligere. cxi. P.
Penitentia magdalene qualis fuit. cxi. T.
z. cxi. D.
Penitens vetus debet habere septē. cvij. T.
per totum.
Penitentia veram duo faciunt. cv. T.
Penitere vere non possunt tria genera hoz.
minimum. cxxij. D.
Peregrinos ad hospitium recipere magni me-
riti z utilitatis est. cv. Q.
Perfectionis signum. ij. J.
Petrus z Johānes dilexerūt xpm̄ differē-
ter. cxx. K.
Petr' apls cōmendat̄ a duobz. lxxiiij. S.
Petr' tribz vicibz exaltat' legit. lxxiiij. T.
Petri apostoli promptitudo inuenitur in
multis. cxx. E.
Petr' habuit triplicē fidei vitatē. ibidē. F.
Petrus comparat̄ colūte p̄pter ei' p̄diuio-
nes. Ibidem. S.
Petr' q̄dries fuit captiuat'. Ibidē. D.
Petro ap̄lo iudei plus inuidebant. cxi. L.
Petro potestas absolūēdi trina vice est da-
ta z quare. cxi. J.
Peritio matris filioz z ebedei triplicē erro-
rem in se p̄tinebat. cvij. L.
Pependit xps in cruce quadruplici modo.
cxxviiij. J.
Phariseus qui ihesum rogabat secū man-
ducare rep̄hen dicitur in m̄bz. cxi. J.
Pharisei murmuratio. Ibidem. M.
Pharisei quattuor habuerūt infirmitates.
cxxi. D.
Picture qualiter venerande sunt. xl. D.
Placere deo volens quid agere debeat. l. E.
Plenitudo est triplex. cxi. E.
Potentie anime qualiter debeat esse p̄gre-
gate. xvi. P.
Potestas ecclie extēdit̄ se ad mltā. xvi. N.
Pollutio nocturna an impediāt sacramen-
ti sumptionem. lxxviij. S.
Precepta comunicata sūt plura s̄m̄ d̄uer-
sitate operationis. sed vnū in radice cha-
ritatis. cxiij. D.

Alphabetica

Preceptū duplex de purificandis pueris: liij. E.

Precingūt se q̄druplices p̄fone. diij. f.

Predicator qualis esse debeat. xxvi. N.

Predicationis finalis causa. i. L.

Predicationis utilitas. Ibidem.

Predicatio x̄pi ⁊ ioh̄is bap. differūt. iij. S.

Predestatio includit tria. lxxij. B.

Prelat⁹ ser in se habere debet. cxvij. U.

Prelatus plurib⁹ de causis reponi consuevit. lxxij. R.

Premiū beatorū est duplex. xlv. D.

Presepe domini duo aialia ⁊c. quid signifi- cent spiritualiter. xx. E.

Presump̄tio impedit gr̄e infusione. xv. f.

Presumere de octo nō habem⁹. xv. B.

Principes quō nos fieri debent. cxxv. N.

Prinilegia amoris Joh̄anis baptiste sūt octo. xliij. f.

Prinilegia Joh̄anis baptiste. xcij. A.

Prinilegia Katherine. clvi. A.

Primogenita in veteri testam̄to p̄cesserūt in multis. cxi. P.

Prophete quare dicunt̄ p̄phete sapientes ⁊ sente. xxx. P.

Providentia diuina coram hominib⁹ trib⁹ bus modis. xxxij. U.

Prudentia p̄sistit in trib⁹. cxij. U.

Puerorū ⁊ iuuenum oratio est deo accepta vij. E.

Pueri sex habent p̄ditiones. xxxvi. U.

Pugne tres. xlv. J.

Pulsat x̄ps ostiū sp̄ialit̄ tom⁹ tripl̄. cix. J.

Pulcritudo mentis ⁊ corporis p̄sideratur in quattuor. lxij. M.

Pulcritudo est quadruplex. lxxi. D.

Pulcrū dicit̄ aliqd̄ tripliciter. cxi. D.

Purgari debemus in trib⁹. lv. K.

Purgatoriū locus est duplex. cl. J.

Puritas marie p̄ginis est triplex. xij. P.

¶ Clare christus Judā elegit in agro stoliū quē scuit futurū sūrē ⁊ pdi- torem. lxxij. S.

Quare angelus ⁊ non homo missus est ad virginem. lxx. E.

Quare vn⁹ angel⁹ tantū. Ibidem. f.

Quare de⁹ rādū incarnari distulit. lxx. D.

Quare Gabriel angel⁹ ⁊ nō alius angelus missus est. lxx. B.

Quare angelus missus est in galilā ⁊ non in iudeam. lxx. D.

Quare de⁹ res ita mirabil̄ creauit. lxxij. A.

Quare de⁹ vni dat ⁊ nō alteri. lxxij. D.

Quare sepi⁹ sumentes corp⁹ x̄pi non senti- unt dulcedinem. lxxvi. D.

Quare deus vicario suo potestate dedit di- spensandi indulgentias. xcvi. P.

Quare festinauit Maria abiens in mon- tana. xcviij. E.

Quare Maria nō prius salutauit Zacha- riam. xcviij. B.

Quare Joh̄anes baptista exultauit in vte- ro matris. xcviij. E.

Quare Elizabeth voce magna exclamauit Ibidem. D.

Quare in dei petro pl⁹ inuidebāt. cxi. E.

Quare x̄ps i cruce pendēs habuit caput ad dextrā ⁊ nō ad sinistra inclinari. cxviiij. K.

Quadruplex est fornax in qua hoies pro- bantur. xliij. D.

Qualit̄ magnificare d̄bam⁹ deū. xcviij. M.

Quattuor bona noie ih̄u accipim⁹. cxxv. h.

Quattuor sunt euāgeliste ⁊ gr̄e. cxli. K.

Questio illa: vbi est q̄ natus est rex iudeo- rum p̄t multipliciter intelligi. cxxix. E.

Querend⁹ est de⁹ q̄drupliciter. xl. D.

Querit̄ p̄pter quē fructum diligitur deus. lxxxix. S.

Querit̄ in quib⁹ sensib⁹ habet̄ experimentā- lis noticia. xcii. E.

Quinq⁹ remedia p̄ri originalis. xxxiiij. L.

Quinq⁹ affectāt̄ mulieres in mūdo. lxxi. O.

¶ De⁹ suos electos permittit tribulari tres sunt cause. cvij. f.

¶ Quis est hic q̄ etiā peccata dimittit: quare ih̄esus nō r̄ndit in deis ad q̄stione. cii. O.

¶ Quorū requirunt̄ ad obtinēdas indulgen- tias. xcvi. P.

¶ Ama quale nomen. xxx. M.

¶ Recipiuntur tria genera hominū libenter. cx. K.

¶ Recipere pauperes ad hospitium quomodo fieri debeat. cix. D.

¶ Regula duplex est internos ⁊ p̄imos cō- seruanda. cxxvi. R.

¶ Regnū alicui⁹ destruit̄ p̄ sex. Ibidem. L.

¶ Regnū christi est duplex. cxxvij. L.

¶ Regnū dei paratū est sex generib⁹ hominū cvij. S.

¶ Regnū dicit̄ x̄ps q̄ttuor de causis. clv. N.

¶ Regnū qd̄ est x̄ps comp̄at̄ thesauro absco- dito in agro. Ibidem. D.

¶ Religiosorū renunciatio. cxi. K.

¶ Religionis ingressus utilitas. Ibidem. L.

¶ Religiosorū triplex circūcisio. cxxiiij. S.

¶ Remedia quinq⁹ p̄ri originalis. xxxiiij. L.

Tabula

Remissionē peccati sex faciūt. cvi. D.
 Remissio peccati autoritane sit a solo deo.
 Ibidem. S.
 Renūciare que z qualiter debem⁹. ij. K.
 Repletio est triplex. xxxi. D.
 Requies corporis z anime. lvi. S.
 Respicit hō libenter ad q̄tuor. xxi. f.
 Res que libet circūciditur triplici de causa.
 lxxij. R.
 Reibe triplex debem⁹ relinquere instar apo-
 stolor. ij. L.
 Receptentia nos a dei seruitio. xlix. J.
 Reuelatio eternoz q̄re dr̄ occulta. xc. A.
 Reuelationū ineq̄litas. Ibidem. B.
 Reuelatio est triplex. Ibidem. L.
 Rex quis dicat. x. f.
 Rozis ppuctas. xij. K.
 Rose ppuctas. clviij. B.
 Rubore pfundimur triplici ex causa. xix. L.
 Accedens p̄t ne vti clauibz regni ce-
 lestis iuxta suā voluntatē. xcv. M.
 Sacerdos tria facit in absoluto/
 ne. xcvi. D.
 Sacramenti corporis xp̄i effectū an peccata
 venialia impediāt. lxxxiij. M.
 Sacramēti corporis xp̄i fructū z damnū cō-
 siderare debem⁹. lxxvi. L. per totū.
 Sacramētū corporis xp̄i dat in agone labo-
 rantibz ppter duo. lxxvi. E.
 Saluatori nostro quō occurrere debem⁹.
 vi. U.
 Salomon triplex habet nomen. cxxij. B.
 Salutē sue anime querere volēs paulum
 magistrū querat. li. E.
 Salutis nostre ministeriuz est cōmissum
 marie virgini in celo. cqv. D.
 Salutis iter quattuor impediūt. cxxxi. f.
 Sacerificatio Johānis baptiste in q̄ p̄si-
 stebat. xciiij. S.
 Scōz festa q̄ de causa celebrant. cix. D.
 Sācti gloriānt de q̄tuor bñficijs. cxi. N.
 Sanctificatio Marie cōtulit ei triplicem
 gratiā. cxxiiij. M.
 Sācti quomodo laudabūt dñm. cxlv. U.
 Sācti in celo quomodo cognoscunt no-
 stra desideria. cxvi. f.
 Sancti gaudēt in celo de multz. cxlvij. U.
 Sanguine suū xp̄s septies effudit. xxxiiij. L.
 Sanguinis columbe ppuctas. liij. f.
 Sapientē z scientē diuine pfunditas no-
 tatur ex tribz. lxxxiij. E.
 Sapientia va est cauere a p̄ris. cxxviiij. L.
 Sciētia triplici fuit paul⁹ p̄dit⁹. liij. N.

Scitū quintuplex obijcere debem⁹ tempta-
 tionibz nostris. cxvij. D.
 Secreta tria reuelauit ihesus Johāni euā-
 geliste. xxvi. R.
 Sensū refrinario q̄lis esse debeat. xvi. N.
 Sensus human⁹ altitudine diuine sapiē-
 tie capere nō potest ppter tria. lxxxiij. L.
 Sensus duo sunt in homine. xci. E.
 Sensus interior quō eterna expiat. xci. f.
 Seq̄ dñm vñm ihm quō fieri debeat. ij. D.
 Sequi debem⁹ ihesum in quinqz. xliij. L.
 Sermo xp̄i inuidata a duobz. lxxij. E.
 Seruire deo in puercia sex nos prouocare
 debent. viij. U.
 Seru⁹ i fūicido q̄lter se h̄re debeat. cxiij. A.
 Sex destruit dominiū alicui⁹. xxxvi. L.
 Signū vl̄ miraculū tria faciūt. xi. J.
 Singularitas est duplex. xvi. K.
 Signa tria sunt dilectōis ad deū. xxv. S.
 Signa tria specialis dilectōis. Ibidem. D.
 Signacula septē significāt septē mala que
 venerūt humauo generi ex puercitate pu-
 moz parentū. xliij. D.
 Signa credentiū sunt quinqz. lxxxi. S.
 Sobrietas quid sit. xxxvi. D.
 Societas bona multa bona pfert. xv. E.
 Solis naturalis z spūalis opatio. i. B. z ij.
 D. z xvij. L. z xvij. L. E. f. et. xij. J. per
 totum. z. xx. N.
 Somnio accidūt multe apparitōnes z va-
 rie visōnes. xxx. D.
 Speculū comparat xp̄o ppter duo. xvi. J.
 Spem nostrā tria sanctificant. cxi. U.
 Spiculator qñ z qñ non executionē iusti-
 cie facere debet. cxx. D.
 Spūsanct⁹ qñ nō req̄scit in aliq̄ h̄ enenit
 duplici ex causa. xliij. K.
 Spūtuālis infirmitas dicitur piculosa va-
 ruz de causis. l. P.
 Spina triplex. lxxij. D.
 Sponsus anime. xcix. D.
 Sponsus qñt z mltz pfiderat i spūla. Ibidem.
 Status virginalis matrimonialē statū ex-
 cellit in multis. xlv. S.
 Status peccati inesse valde piculosus est p-
 pter plura. l. U.
 Status peccati q̄lis sit. cxiij. B.
 Stephan visio qualis fuit. xxi. S.
 Stella visa a magz differebat ab alijs stel-
 lus firmamenti in multis. xxxvii. f.
 Stelle spūales quinqz q̄ ducūt peccatores
 ad puez ihesum. xxxvii. D.
 Stella p̄cedēs tres magos occultauit se tri

Alphabetica

plici de causa. Ibidem. P.
 Stella a magis visa gessit in se puerū cru/
 cem baiulans. ⁊quare. Ibidem. D.
 Studiu inueniēdi ihm est triplex. xl. D.
 Sultricia est triplex. lx. D.
 Suffragia dupliciter sūt. cl. N.
 Supbia significat p locustā. lxx. A.
 Susurrū rei quid sit. iiii. D.
 Emporis nobilitas. xvi. P.
 Templū est q̄druplex. lvi. D.
 Temptationibus nostris uti debe
 mus quintuplici scuro. cxviii. D.
 Tempus gratie dicit plenitudo temporis
 ppter quinq. xxxi. E.
 Teuebre sūt quadruplices. cxlv. D.
 Terra est triplex. cxlvij. N.
 Testis quare assumitur. cxx. E.
 Thesaur⁹ est triplex. xxxviij. U. ⁊. clviij. L.
 Theloniū quis istituere habeat. cxxix. P.
 Thomas hoc nomē habet quadruplicē in/
 terptationē. xv. D.
 Thome apostoli dubitatio permessa est p/
 pter nos. xvi. L.
 Thomas tangendo credidit an ex hoc me/
 ruerit. Ibidem. D.
 Thomas ap̄ls tres magos in archiepisco/
 pos p̄secrauit. cxxvij. J.
 Throno salomonis maria compat ppter
 nouem. cxxij. E.
 Thronus salomonis cōmendatur a nouē
 cxxij. A.
 Throni salomonis sex sunt grad⁹. cxxij. E.
 Thus offerre spiritualiter. xli. R.
 Timorem duo incuriunt. viij. R.
 Timor dñi op̄an ir tria in nobis. cxxi. R.
 Timoris sex sunt species. cxi. J.
 Tiranni compantur lupis. cxi. D.
 Tria habem⁹ a reo quoz memoriaz habere
 debemus. viij. R.
 Trinitatis inuestigatio est inutilis ppter
 duo. lxxxij. E.
 Tria solent homines mirari. c. R.
 Tria retrahunt nos ab incitamentis cho/
 ree. cxx. D.
 Tribulari ⁊ pati vult deus suos electos tri
 plici de causa. cviiij. f. ⁊. cxi. R.
 Turbatio est triplex. lxxv. D.
 Turturi compat Jōhes bap̄nista. cxiij. B.
 Anegloriosus compat viatori ⁊ se
 minatori. clviij. E.
 Udonis hystoua. xvi. S.
 Ue triplex. xxxiij. D.
 Verbū dei mundat a duobz. lxxij. E.

Venit dñs ad duplex iudiciū. diij. D.
 Viduis multiplex honor est exhibendus.
 cxxix. E.
 Vidua est triplex. cxxix. f.
 Vidua vera septem debet habere conditio/
 nes. Ibidem. S.
 Viduis nō debet aureola. cxiij. R.
 Videre habem⁹ multa in maria magdale/
 na penitente. cxiij. T.
 Vie sex quibz ambulam⁹ ad salutē. ij. P.
 Vigilat diuisa hois genera diuisōibz. ix. a.
 Vigilia est quadruplex. clxij. k.
 Vincula peccatorū quattuor. cxi. D.
 Vincula Petri festū vnde causam recepit
 ⁊quare celebrat. cxi. D.
 Vinū spirituale est triplex. lxxij. E.
 Virginitas comparatur regno celoz triplici
 de causa. vij. N.
 Virginitatis dignitas in tribz attenditur.
 Ibidem. D.
 Virginalis status matrimonialem excellit
 in pluribz. xlv. S.
 Virginitas est duplex. clvi. N.
 Virginitas est magnū ⁊ pulcherrimum del
 totum. Ibidem.
 Virginitatis formale ⁊ nō materiale per pe
 nitentiā acquirit. xlvij. D. ⁊. c. S.
 Virgo debet esse tarda ad loquendū tripli/
 citatione. lxxij. N.
 Virginitas triplex grad⁹. c. R. ⁊. cxxij. D.
 Virginitas est maior matrimonio. c. T.
 Virginū defect⁹ quattuor. c. E.
 Virginitas honorat a reo angelis ⁊ hoibz.
 cxxij. P.
 Virgines sūt quadruplices. cxiij. P.
 Virgitas est p̄sulēda multē d̄ causē. cxiij. T.
 Virginitas compat rose. clviij. B.
 Virginitas compat thesauro. Ibidem. L.
 Virginitatis p̄ciositas est q̄druplex. Ibidem.
 Virginitatis thesaurus abscondit triplici/
 ter. clviij. D.
 Viridanū q̄liter sit plantandū. cxxij. f.
 Virutes quinqz sanctam ⁊ prudentē faci
 unt virginitatem. vij. D.
 Virtutes qnqz sūt q̄ nobilitat hoiez. x. D.
 Visio est duplex. xvi. R.
 Visio rei est triplex. cxxij. M.
 Visio delectabilis surgit ex triplici appara
 tu. cxxij. k.
 Visio beati Stephani q̄us fuit. xxi. B.
 Vita p̄sens designat p noctē. xv. E.
 Vitam eternam vt possideam⁹ quid agere
 debeamus. xv. D.

Tabula

Vita eterna est appetenda pluribus de cau-
 sis. xxij. D.
 Vitam nostram esse in xpo quattuor lingue
 testant. xxxij. F.
 Vita iustorum compat leoni. lxxij. D.
 Vitae eterne fructus. lxxvi. U.
 Vita actiua et contemplatiua diu criss itine-
 ribus incedunt. xcij. L.
 Vita a prelatiua ad actiua vita interdum
 est declinanda propter tria. xcviij. U.
 Vita corporalis consistit in duobus. xcviij. T.
 Vita actiua significat per martha. cx. U.
 Vita actiua ut meritozic agatur requirit se-
 ptem dies. Ibidem. X.
 Vita ad actiua disponentia. cxiiij. E.
 Uris propter tres significat christum. lxxij. U.
 Uuere pie quid sit. xxxvi. S.
 Uuere virtuose volens quid facere debeat.
 cxvi. B.
 Uiuens an potest peccare pro defuncto. clj. X. et B.
 Uocat nos deus ad sui noticiam et quilibet et
 scitalis noticia maxime ad salutem. liij. B.
 Uocant aliqui et alii non. quare h. cxxi.
 S. et cxxiij. L.
 Voluntas rei est duplex. xciiij. E.
 Voluntas ultima mortis est fideliter ad
 implenda. clj. D.
 Voluntas nostra debet mensurari secundum tripli-
 cem mensuram. li. E.
 Uox patris baptisato domino cur sonuit. xliij. C.
 Uox triplex audietur in aduentu christi ad iudi-
 cum. lxxx. D.
 Uisus alicuius rei est duplex. xxxiiij. T.
 Uterus claudit certa ex ratione. xcij. N.
 Uterus parui sunt multiplices. v. E.
 Uterus compatitur speculo propter duo
 rvi. J.
 Xps compatitur soli. xviij. L. E. f. et ff. N.
 pertotum.
 Xps compatitur se galline. xxij. X.
 Xps compatitur luci. lxx. X.
 Xps compatitur viti. lxxij. U.
 Xps compatitur aquile. lxxviij. f.
 Xpus compatitur signaculo amoris duplici
 ratione. lxxix. X.
 Xps compatitur fructui propter quattuor. xcviij. S.
 Xps compatitur negociatorum. clv. P.
 Xps comparatur soli. ci. A. et xxxvi. D.
 Xps compatitur gallo albo. cxviiij. f.
 Xps quis homo non peccasset carne assumptis
 ser sed impassibilem. xiiij. A.
 Xpi natiuitas quilibet fuerit. xviij. X. et xx. N. p.
 totum.

Xps quare in nocte et non in die natus est. xx. P.
 Xps ut in nobis spiritaliter nascatur sex sunt
 nobis necessaria. xx. D.
 Xpo nato quattuor genera hominum gaude-
 re debent. xx. B.
 Xps medicus est spiritalis. xxij. N.
 Xps inquit iudeis. hec omnia veniet super ge-
 nerationem istam. que sunt hec omnia. xxij. R.
 Xps loquens iudeis dicit. Iherusalem iheru-
 salem. quare duplicauit. Ibidem. T.
 Xps loquens iudeis. quomodo non videbitis
 me donec etc. quomodo sit intelligendum. xxij. A.
 Xps mittit nobis prophetas. sapientes et scri-
 bas specialiter. xxij. B.
 Xps quare natus est in mundum. xxiiij. C.
 Xps quidam fuit in egipto. xxviij. f.
 Xps quare radium incarnari distulit. xxxi. f.
 Xps quare circūcidere voluit. xxxij. X.
 Xps tripliciter baptismum recepit. xxxiiij. B.
 Xps septies effudit sanguinem. Ibidem. E.
 Xps vixit in nobis sex quattuor sunt sex. xxxviij. P.
 Xpi duplex patris attendit in baptismo. xli. J.
 Xps singulariter potestate habet in sacramen-
 tis. et hoc in quattuor. Ibidem.
 Xps quare baptisari voluit. xliij. N.
 Xpm sequi debemus in quinq. xli. L.
 Xps sicut domino non propter se sed propter nos. liij. D.
 Xps venit in templum pluribus modis. lvi. R.
 Xps quare iudaea elegit in apostolum quem sciuit fur-
 rem et perditorem futurum. lxxviij. S.
 Xps quomodo est via veritas et vita. lxxv. S.
 Xps ascendit multipliciter. lxxx. L.
 Xps de regnum octuor de causis. lxx. N.
 Xps se fecit ad instructionem nostram. lxxx. M.
 Xps iterum octo fecit ad instructionem no-
 stram. lxxx. D.
 Xps pendit in cruce quadruplici modo.
 cxviiij. J.
 Xps in cruce pendens sex modis ad se tra-
 hit peccatores. cxviiij. K.
 Xps quare conuersatus est cum peccatori-
 bus. cxxiij. D.
 Xps venit in mundum tribus de causis. Ibidem.
 Magines quomodo venerande
 sunt. xl. N.
 ypocrita est reprehensibilis in tribus
 cii. J.
 Achane sanguinis effusio et Abel
 memoratur contra iudeos pro cete-
 ris triplici de causa. xcij. D.
 Zizania significat malum hominem. lx. S.

Finit Tabula alphabetica.

Tabula

Tabula alterius

partis Thesauri noui de sanctis. s. pro quo
libet numerū 7 quorū sermōnū ex ordine
suo certificans subsequitur.

De sancto Andrea	Sermo. i.
Ad idem	Sermo. ij.
Ad idem	Sermo. iij.
Ad idem	Sermo. iij.
De sancta Barbara	Sermo. v.
Ad idem	Sermo. vi.
Ad idem	Sermo. vij.
De sancto Nicolao	Sermo. viij.
Ad idem	Sermo. ix.
Ad idem	Sermo. x.
Deceptōe bñe marie virginis.	Ser. xi.
Ad idem	Sermo. xij.
Ad idem	Sermo. xij.
Ad idem	Sermo. xij.
Sub eodem inuenies decretū ex p̄cilio ba/ siliensī sup̄ questionē p̄ceptionis gloriose virginis Marie	
De sancto Thoma ap̄lo.	Sermo. xv.
Ad idem	Sermo. xvi.
Sub eodem hystoriam Udonis ep̄scopi magdeburgen. qualis 7 quomodo sibi suc/ cessit in ep̄scopatu suo.	
De natiuitate dñi nr̄i ih̄u xp̄i.	Ser. xvij.
Ad idem	Sermo. xvij.
Ad idem	Sermo. xvij.
Ad idem	Sermo. xvij.
De sancto Stephano	Sermo. xxi.
Ad idem	Sermo. xxij.
Ad idem	Sermo. xxij.
De sancto Ioh̄e euāgelista.	Ser. xxij.
Ad idem	Sermo. xxv.
Ad idem	Sermo. xxvi.
Ad idem	Sermo. xxvij.
De innocentibus	Sermo. xxvij.
Ad idem	Sermo. xxix.
Ad idem	Sermo. xxx.
In octaua natiuitat̄ dñi	Ser. xxxi.
Ad idem	Sermo. xxxij.
De circūcissione dñi.	Sermo. xxxij.
Ad idem	Sermo. xxxij.
Ad idem	Sermo. xxxv.
Ad idem	Sermo. xxxvi.
Sub eodē habes declarationē p̄p̄riatis pueroz p̄ nouo anno eisdem exponendam	
De Epiphania	Sermo. xxxvij.
Ad idem	Sermo. xxxvij.

Ad idem	Sermo. xxxij.
Ad idem	Sermo. xl.
Ad idem	Sermo. xli.
Ad idem	Sermo. xliij.
Ad idem	Sermo. xliij.
De sanctis Fabiano 7 sebastiano.	Ser. xliij.
De sancta Agucte	Sermo. xlv.
Ad idem	Sermo. xlvj.
De sancto Vincentio	Sermo. xlvij.
Ad idem	Sermo. xlvij.
De uersione sancti Pauli	Ser. xlix.
Ad idem	Sermo. l.
Ad idem	Sermo. li.
Ad idem	Sermo. liij.
Ad idem	Sermo. liij.
De purificatione bñe virginis.	Ser. liij.
Ad idem	Sermo. lv.
Ad idem	Sermo. lvi.
Ad idem	Sermo. lvij.
Ad idem	Sermo. lvij.
De sancta Dorothea.	Sermo. liij.
Ad idem	Sermo. lx.
De serā Dorothea v̄l Appollonia.	Ser. lxi.
De uia uirgine	Sermo. lxij.
De sancto Valentino	Sermo. lxij.
De sancto Petro in cathedra	Ser. lxij.
Ad idem	Sermo. lxv.
De sancto Mathia	Sermo. lxvi.
Ad idem	Sermo. lxvij.
Ad idem	Sermo. lxvij.
Ad idem	Sermo. lxix.
De annūciatōe bñe marie virginis.	Ser. lxx.
Ad idem	Sermo. lxx.
De sancto Scorgio	Sermo. lxxij.
De sancto Marco	Sermo. lxxij.
Ad idem	Sermo. lxxij.
De sanctis Philippo 7 iacobo.	Ser. lxxv.
Ad idem	Sermo. lxxvi.
De sancta cruce	Sermo. lxxvij.
Ad idem	Sermo. lxxvij.
Ad idem	Sermo. lxxix.
De ascensione dñi.	Sermo. lxxix.
Ad idem	Sermo. lxxxi.
De trinitate.	Sermo. lxxxi.
De corpore xp̄i	Sermo. lxxxiij.
Ad idem	Sermo. lxxxiij.
Ad idem	Sermo. lxxxv.
Ad idem	Sermo. lxxxvi.
Ad idem	Sermo. lxxxvij.
Ad idem	Sermo. lxxxvij.
Ad idem	Sermo. lxxxix.
Ad idem	Sermo. xc.
Ad idem	Sermo. xci.

Tabula

Ad idem	Sermo. xcij.
De sancto Johāne baptista.	Ser. xcij.
Ad idem	Sermo. xciiij.
De sanctis petro et paulo apłis.	Ser. xcvi.
Ad idem	Sermo. xcvi.
De visitatione gloriose virginis marie ad Elisabeth.	Sermo. xcviij.
Ad idem	Sermo. xcviij.
De sancta Margareta	Sermo. xcix.
Ad idem	Sermo. c.
De dimissione apostolorum	Sermo. ci.
De sancta maria magdalena.	Ser. cij.
Ad idem	Sermo. cij.
Ad idem	Sermo. ciiij.
Ad idem	Sermo. cv.
Ad idem	Sermo. cvi.
Ad idem	Sermo. cvij.
De sancto Jacobo	Sermo. cvij.
De sancta Martha	Sermo. cx.
Ad idem	Sermo. cx.
De sancto Petro ad vincula	Ser. cxj.
De sancto Laurentio	Sermo. cxij.
Ad idem	Sermo. cxij.
De assumptione beate Marie virginis	Sermo. cxij.
Ad idem	Sermo. cxv.
Ad idem	Sermo. cxvi.
Ad idem	Sermo. cxvij.
De sancto Bartholomeo	Ser. cxvij.
De decollatione Johis bap.	Sermo. cxix.
Ad idem	Sermo. cxix.
De natiuitate beate marie & gnis.	Ser. cxxi.
Ad idem	Sermo. cxxi.
Ad idem	Sermo. cxxiij.
Ad idem	Sermo. cxxiij.
Ad idem	Sermo. cxxiij.
Ad idem	Sermo. cxxiij.
Ad idem	Sermo. cxxiij.
De exaltatione sancte crucis.	Ser. cxxvij.
Ad idem	Sermo. cxxvij.
Ad idem	Sermo. cxxix.
Ad idem	Sermo. cxix.
De sancto Matheo	Sermo. cxxi.
Ad idem	Sermo. cxxij.
De sancto Michaele	Sermo. cxxij.
Ad idem	Sermo. cxxij.
Ad idem	Sermo. cxxv.
Ad idem	Sermo. cxxvi.
De sancto Hieronimo.	Sermo. cxxvij.
Ad idem	Sermo. cxxvij.
De sancta Hedvige.	Sermo. cxxix.
Ad idem	Sermo. cxi.
De sancto Luca	Sermo. cxli.
De undecim milibus virginum.	Ser. cxlij.

De symone et iuda apłis	Ser. cxliij.
Ad idem	Sermo. cxliij.
De omnibus sanctis	Sermo. cxlv.
Ad idem	Sermo. cxlv.
Ad idem	Sermo. cxlvij.
Ad idem	Sermo. cxlvij.
Ad idem	Sermo. cxlvij.
De animabus defunctorum.	Ser. cxlix.
Ad idem	Sermo. cl.
Ad idem	Sermo. cl.
Ad idem	Sermo. cli.
De sancto Martino	Sermo. cliij.
Ad idem	Sermo. cliij.
De sancta Elisabeth	Sermo. clv.
De sancta Katharina	Sermo. clvi.
Ad idem	Sermo. clvij.
De vno martire	Sermo. clvij.
De dedicatione templi.	Sermo. clx.
Ad idem	Sermo. clx.

De sancto Andrea

Incipiunt sermo

nes notabiles atq; peritiles de sanctis p cir-
culuz anni. quib; ab editore suo doctore r p
dicatore famosissimo nomen vt Thedaur?
nouus intitulent inditum est.

De sancto Andrea

Sermo I.

R

elictis re-

tibus secuti sunt eum scri-
bitur Math. iij. r le-
gitur hodierna die pro
euangelicali officio.

Thema Aristo. in li.
de animalibus dicit. Salli-

na vel pdis cum fouit pullos statim vocat
eos r audiunt vocem matris r sequunt eam A
Spualiter sic dñs noster ihesus xps cu ge-
nuit aplos suos Petru r Andream in fide
vocauit eos: r statim audierunt r secuti sunt
eum. de q canit hodie ecclesia. Mor vt vocem
dñi pdicantis audiunt beat? Andreas relictis
retibus quoz vsu actuz viuebat secutus est
dñm redemptore. Jo scribit Bre. in omel.
Adhuc nulla in xpo miracula viderat nec
de resurrectione audierat. r ad vni? iustionis
vocem oia reliquerunt. Ecce vera obedientia. qz
dicit Bern. Ver? obediens mandatu no p-
crastinat. s; parat aures audire. lingua vo-
ci. pedes itineri. r man? opri. Et sic apli. de q
thema. Relictis retibus In suma euagelij
duo inuunt. Primo a xpo benigna voca-
tio discipuloz. ibi. ambulans ihs vocauit
eos. Secdo ipoz repentina psecutio. ibi. reli-
ctis retibus secuti sunt eum. De pmo dicit. In
illo tpe. s. post baptismu. ieiuniu r temptati-
one. ambulans ihs iuxta mare galilee. B
Dicunt naturales q sol virtute sua no soluz
ostedit in terris s; etia in mari. In terris ca-
lor sine virtute lapides preciosos auz r argen-
tu gignit. In maris solo litore conche rorem
celeste attrahit. r sol sua virtute in preciosas
puerit margaritas. Spualiter. sol est xps.
Malach. vici. Dicit vobis timetibus deum
sol iusticie. Sic sol virtute sua ostendit in ter-
ris r mari. In terris. qz terrenos hoies qe in-
uenit ut auz mutat charitatis diuiter argen-
tum puritat. Nonne maria magdalena to-

ta fuit terrena r more terre frigida. s; xps ip-
sam sui luminis calore tangens i nobile auz
mutauit charitatis. ita vt os veritatis de ea
ptulit Luce. vij. Dimittunt ei pcta multa
qm dilexit multu. Nonne mathe? sedens in
thelonio fuit terren? s; sol ver? ihesus xps
purificauit ipm in argentu puritat? mutā-
do. vt relictis oib; terrenis secut? est eum. Ma-
thei. ix. Et hac virtute no solu i terris s; et in
man pcpue Salilce demostrauit. vbi i con-
chis id est grossis piscatoribus vobilissimas
margaritas Petz r Andreez roze celestis
gratie generauit r ad fide vocauit. De q sb
dit in textu. Vidit duos fratres Petruz et
Andrea fratre ei? Nij sunt due oliue ppter
plenitudinē pietatis. Nij sunt duo candela-
bra ppter ardore charitatis lucētia an dñm
pstantia veritatis. Nij sunt due pciolse mar-
garite inuente circa mare in conchis. i. in sta-
tu humili piscatoris. de q text? Erāt em pi-
scatores. Aug. in quoda sermone de kalēdis
Januarij. No elegit reges potētes aut hu-
ius mudi sapientes. ne vocatio fidei ascende-
ret potētie r sapiētie hūane. Itē no vocauit
ociantes s; iust? laboribus insudates. ad des-
gnandū q ad fide vocati de iust? laboribus de-
bent viuere. Bern. iij. In sudore vultus tui
vescer? pane tuo. No de rapina vrali q. r po-
sito casu q p se no rapuit tñ habet cōplices
r sententiū. De quibus apls ad Ro. i. No so-
lum q agūt s; q sententiū digni sunt morte.
Aliq viuūt de vsutis vt illi q pcedūt deuari-
os r viceuersa recipiunt latos grossos. ino-
mū in numero qz soluit accipiūt. cū scribi-
tur Luc. vi. Nutri dantes nihil in de spe-
rantes. Habet nāq; de vsuris. c. in ciuitate.
Qui chari? vedit ppter dilationē vsurā ca-
pit q alias i parata pecunia daret. Et h no
cōpetit xpiano. s; illud qd dicit ps. Labores
manuū tuaz rē. Et illos vocauit dñs dices
Venite post me faciam vos fieri piscatores
hoim. qsi diceret. no eritis ex vobis loque-
tes. Math. x. No vos estis q loquimini s;
spire? patris vestri q loquit in vobis. Greg.
Nisi int? sit q doceat inuaniū lingua docto-
ris laborat. ps. lxxij. Dñs dabit verbū euā-
gelisantis bntate mta. Ideo apls ad Ro.
x. Quomodo pdicabūt nisi mutauit. Nā si
cut piscatore oportet q habeat licentiā dñi
cui? sunt aque. r sic pdicatore oportet q ha-
beat licentiā apostolici vl? cpi aut plebani
cui? sunt aque. i. ppli. iuxta illd Apoc. xvij.
Aque multe ppli multi Nā sicut nuncio si

credi & beat optet q̄ habeat s̄as reḡ. Ideo
 layci p̄dicare nō debent q̄ nō est eis indulgē
 s̄ inhibiti. & here. cū ex insūcio. Et si q̄se
 diceret missū a deo p̄ visionēz detet h̄ pbare
 sic Moyses h̄ pbavit p̄ signa. vt h̄ in can.
 de ple. dist. ij. Reuera. Et dic̄ notāter. piscā/
 to res hoīm nō bonoz spaliū. nō honoz. Jō
 dñs mīctēs discipulos suos ad p̄dicanduz
 Luc. x. dixit eis. Nolite portare sacculū ne/
 q̄z perā. Per sacculū intelligit pecunia. dicit
 glosa. Et p̄pter hāc p̄dicare p̄ manifeste p̄
 hibitū. Mat. x. Nolite possidere aur̄ & ar/
 gentū neq̄ pecuniā in zonis v̄ris. Act. xij.
 Pecunia tua tecū sitī perditōez. Math. x.
 Gratis accepistis gratis date. **L** In h̄
 innuit dñs q̄ finalis causa p̄dicatōis nō de
 bet esse pecunia s̄ sal^o aīaz. & captura pisciū
 .i. hoīm. Abacuc. i. Facies hoīes q̄si pisces
 mar̄. Hoc debet p̄endere Hier. xvi. Mit
 to eis piscatores multos & piscabunt eos.
 Et talis piscator est v̄tilis valde. Primo q̄z
 dicit ad fidē. ad Ro. x. Quomodo credent
 a quē nō audierūt. quō aut̄ audiet sine p̄di
 cante. Ergo fides ex auditu. auditus p̄ ver
 bum xpi. Secundo est v̄tilis talis piscatio
 q̄z p̄ducit ad salutē. vt dicit Alexander ter/
 cius. & habet de offi. or. inter cetera. Inter ce
 tera q̄ ad salutē populi xpiani spectat pabu/
 lum verbū dei maxime noscēt necessariū **D**
 dñi secūdo subiungit discipuloz repenti/
 na p̄secutio. de q̄ subdit in textu. At illi reli/
 ctis renibz p̄tinno secuti sunt eū. Ecce vera
 obedictia: nobis in̄ exēplum. si dñs viderit
 nobis gratiā inspiratōis nō debem⁹ resistē/
 re s̄ statim obtpare. De q̄ Eccl. v. Non tar
 des conuerti ad dñm & ne differas de die idē
 id est ne dixeris cras cras. Ratio Berni. Qui
 hodie ap̄ nō est cras min⁹ ap̄ erit. Sed
 statim debem⁹ parere. vt sancti apli q̄ nullā
 deliberatōe cōperāt. Hiero. Imp̄fecta obe/
 dientia relinquit̄ p̄fecta nullā querit excusatō
 nē. Unde arguit ille q̄ per opera pietatis se
 excusabat. Math. xij. Dñe p̄mitte me pri
 mum ire & sepelire patrē meū & seq̄rte. audi
 nit a christo ih̄u. Dimitte mortuos sepelire
 mortuos suos. tu aut̄ seq̄re me. **E** Sz
 dicitur. vnde oriebat̄ illa repentina discipu
 loz cōsecutio. Rūdet Hiero. sup̄ Math.
 Primo ex v̄bi dei virtūosa op̄ratōe. cū di/
 xit. venite post me cor̄ coz̄ medullitus p̄ne
 trauit & p̄tin⁹ eos conuertit. q̄z scribit̄ ad He/
 bre. iij. Cuius est sermo dei & efficac̄ & p̄ne
 trabilis oz om̄i gladio anap̄iri. Et impletus

est illud ps. lxxij. Dedit vocē suē vocē virtu
 tis. Nā verbū dei comparatur surculo arbori
 insito. Jacobi. i. Suscipite insitū verbum.
 Sicut surcul⁹ insit⁹ arbori trahit totam ar
 borē ad sui naturā. sic verbū dei totū cor̄ ad
 dei gratiā. Secūdo puenit ex diuina inspi
 ratione. Aliter homo vocat̄ exteri⁹ xps ve/
 ro interi⁹. Ideo potuit Andreas dicere il
 lud ps. lxxvij. Audias quid loquat̄ in me
 dñs de⁹. Grego. Uox dñi audit̄ cū inspira
 tio mente p̄cipitur. qd̄ & fecit sanct⁹ Andre/
 as. Tercio puenit ex mirabili facie irradi
 atione. Dicit em̄ Hiero. Lerte em̄ fulgor di/
 uinitatis & maiestatis occulte relucebat ut
 humana xpi facie. vt etiā primo aspectū tra
 hebat homines. Facies em̄ xpi speciosa erat
 ad int̄uendū. qd̄ dicit petrus. i. Petri. i. In
 quā desiderant̄ angeli p̄spicere. Dicitur em̄
 de Salomone. iij. Regū. x. Vniuersa terra
 desiderabat videre faciē salomonis. Sz ec
 ce hic plus q̄ Salomō. Math. xij. Quar
 to puenit ex potenti attractione. potens em̄
 erat attrahere quem vellet. Cū Hiero. Si
 cut magnes attrahit ferr̄ sua virtute. tanto
 magis dñs celi & terre trahere poterat quez
 vellet. Jō Joh. vi. Nemo pot̄ venire ad me
 nisi pater meus trahat̄ illū. **F** Sz vi
 cercas. tunc nulli debet imputari si nō v̄ner
 rit ad fidē q̄z nō trahit. Respondet de⁹ para
 tus est om̄es trahere & om̄ibz dare gratiam
 teste aplo. i. ad Thimo. ij. Vult om̄es ho
 mines saluos fieri & ad agnitōez veritatis
 puenire. Si aliquis nō veniat ad fidē indi
 spositū se facies per peccatū ad gratiā p̄cipi
 endam nō est culpa dei s̄ peccatoris vt non
 trahat̄. q̄z se nō disposuit p̄ liboz arbitrium.
B Sz dicitur. que ē causa q̄ trahit istū
 & nō illū. Rūdet Aug. sup̄ Joh. Causa ī ge
 nerali est vt in illis q̄ trahunt̄ refūgeat oz
 do misericordie. in alijs vero ozdo iusticie.
 In speciali vero causa esse p̄r. s̄ iniusta esse
 nō p̄r. s̄ statim dei misericordia. De quo ad
 Ro. ix. Nō est volentis neq̄ curretis s̄ mi
 serentis dei. Et subdit Aug. Noli velle in
 dicare si nō vis errare. Sed si nō traheris
 ora vt traharis. Illa tractio nō fit p̄ coactio
 nem sed per inductionē. vt declarat Aug. in
 similitudinibz. exēplo rami viridil. & Aug.
 exēplo nucis. Offēdis inquit om̄i ramū
 viridem & trahis eā. ostēdis innces puero
 & trahis eū: nō violentiā faciendo. sed p̄ ra
 mi ostensionē appetitū ouis & per nucis vo
 luntatem pueri alliciendo. Et sic de⁹ oūdit

De sancto Andrea

nobis ramū viridē. id est p̄mittit delectabi-
lem v̄sionē. ostendēdo nucē. i. gloriā celestē
q̄ est circūdata corne dura. i. penitētia ama-
ra. s̄z inueniētm̄ nucleū dulcedinis. Lu. iij.
Penitentiā agite ⁊ appropinquet vobis re-
gnū celoz. Nā sicut nucleus abscondit sub
corrice amara. sic celestis dulcedo sub ama-
ritudine penitētie. Un̄ p̄f. xxx. Quā magna
multitudo dulcedis tue d̄ne quā abscondi-
sti in meurtibz te. s̄. sub actione penitētie. Act.
p̄iij. Per multas tribulacōes optet nos in-
trare in regnū dei. Ad qd̄ nos perducatur teus
in secula ⁊c.

Sermo II. Ad idem.

Relictis retribus

Primo secuti sunt eū. Math. iij.
Thema Nō in li. viij. ⁊ pro-
prietatibz rebus dicit. q̄ sol habet virtutē attra-
ctiua. Nā vapores ⁊ mari attrahit: ⁊ tan-
dem in nubes ⁊ densat. ⁊ sic ⁊ densatos eos
resoluit: nunc in pluuas: nūc in grandines
iā in nubes. D̄ Spūaliter. sic sol iusti-
cie virtute sue tēritatis attrahit ad se hoies
humiles q̄ sunt fumo siles. Sap. v. Quasi
fum⁹ q̄ a vento est diffusus. Et fum⁹ seu va-
por fuerūt hij duo apli ante vocacionē S̄z
d̄ns eos ad se traxit ⁊ in nubes ⁊ uertit. De
q̄ Isa. lxi. Qui sunt hij q̄ vt nubes volant.
Et bñ Andreas in nubibz compat. qz nubes
de se fundunt pluuia que terra rigat ⁊ fecū-
dat. sic beatus Andreas imbrē sue doctrine
fundit ⁊ corda ydolatrantiā irrigauit ⁊ in fi-
de rotorauit. fm̄ q̄ canit e celiā. Nūmido-
nes ydolatrās diu fluctu uagos rete cepit si-
dei. Nōdo si isti vapores. i. humiles pisca-
tores nō fuissent attracti p̄ solē iusticie: im-
ber doctrine nō per eos descendisset. Nā nō
fuerūt doctores sed piscatores. Ideo Aug.
dicit. Christ⁹ frāgere volens cernicē super-
borum nō questuit p̄ oratorē piscatorē: s̄z p̄
piscatorē lucrāt⁹ est impatorē. ideo dicit the-
ma. Relictis retribus. In summa uerborū p̄-
missorū duo tangunt. Primo discipulorū
perfecta uersio. ibi. relictis retribus Secūdo
subiungit eoz digna p̄secutio. ibi. eōtm̄ mo-
secuti sūt eū ⁊ Dixi p̄mo tangit discipulo-
rū p̄fecta uersio. ibi. relictis retribus Nam h̄
est signū p̄fectionis relinquere ea que sunt
necessitatis ad esse cōseruatis. De q̄ Bre.
viij. moral. Ad culinē p̄fectionis tendūt q̄
exter⁹ cuncta derelinquūt. Et tales fuerūt

Petrus ⁊ Andreas. S̄z di. quid reliq̄-
runt qui penit⁹ nihil habuerūt. Respondet
Greg. in ome. In hac re pl⁹ pensare debem⁹
animū q̄ censū. multū reliquit qui sibi nil
retinuit. quis paz habuerunt apli tū illud
totū referuerūt. Nos igit̄ habita cū amore
possidemus. ea que nō habem⁹ cū desiderio
querim⁹. Ipsi etiā desideria reliquerūt a se/
quentibz tanta d̄missa sunt quāta a nō se/
quentibz eō cupisci potuerūt. R̄ Sed
di. talē p̄fectionē nō ualeo habere. R̄ dicit
Greg. Multa fratres reliquētis si terrenis
desiderijs reuiciatis. Et qz cor ⁊ nō substā-
tiā pensat ⁊c. Nā dicit Bern. Plus nocet
p̄cupiscētia q̄ substāntia. Idcirco si non
potes relinquere totā substāntiā. relinque
inordinatā cōcupiscētia. hoc est nimium
amorem. Nā dicit Chrys. super Math. Apo-
stoli relinquētes terrena uenerūt q̄ nemo
potest possidere terrena ⁊ ad celestia perue-
nire. Nō dicit terrena habere s̄z possidere. h̄
est nimio amore inherere. Et h̄ est qd̄ dicit
p̄s. lxi. Dimitte si affluat nolite cor appone-
re. i. amorē. Quia dicit Aug. Talis ē uisus/
quibz q̄lis est sua dilectio. si terrena amas
terra es. si uis amas ⁊c. s̄. participatue.
Nā amātes terrena sunt i multiplici ama-
ritudine. amātes uero celestia sunt in mentis
iubilo. Videm⁹ eim̄ q̄ inter celū ⁊ terrā sunt
aqua ⁊ aer. aqua adheret terre. aer sic
amantibz terrestria inest lacrimatio ⁊ tribu-
latio. amantibz uero celestia inest seruitas
⁊ iubilatio. Unde Grego. sup Lanti. Qui
terrenis inheret inuenire nō potest nisi qd̄
in terrenis latet. s̄. amaritudinē ⁊ laborem.
qui aut̄ celestibz inuenit dulcedinē ⁊ p̄so-
lationem. Et sic fecerūt sancti apostoli Pe-
trus ⁊ Andreas relinquētes terrena vt in-
uenirent celestia. Relictis retribus dicit text⁹
⁊ Pro quo sciendū. si volum⁹ esse disci-
puli dei nō multiplex est rete qd̄ debem⁹ re-
linquere. Primū est dyaboli. secundū mun-
di. terciū carnalis uicij. Primū est rete dya-
boli. hoc est peccatū. De quo Abacuc. i. Ex-
pauit sagēna suā ⁊ extraxit ⁊ congregauit in
rete suā. s̄. peccatū. Nō q̄ callide allicit h̄c de-
lectacionē peccati p̄ponēdo: sed fūc amari-
tudinis immittēdo. p̄s. cxi. Cadent in retia
culo ei⁹ peccatores. Idcirco declinem⁹ ab h̄
rete dyaboli. in ieta illud Eccl. xvij. Conuer-
tere ad dominū ⁊ relinque peccata. Et hoc
p̄pter duo. Primo p̄pter uitare dei iram. qz
scriptū est Eccl. xij. Altissimus odio habet

peccatores. Et Aug. Scio deum omni cri/
minoso esse inimicu. Secundo declinem⁹ ab
hoc reu dyabolū ppter psequi dei misericordiam
qz scribit puerb. xxviii. Qui cōfessus fuerit
peccata r reliquerit ea misericordia psequetur.
Secundū rete relinquēdū est rete mū/
di. De quo Isa. xix. Expandēs rete super
faciē aquarū emarcescēt. Aque sunt transito
ria mundi. iuxta illud. i. Job. ij. Trāsit mū/
dus r cōpiscētia eius. Imo ad modū aque
fluentis. vt habet. ij. Reg. xiiii. Omnes mori
mur r qsi aque dilabimur. r Sap. v. Tan
qz nautis que pertrāsit fluctuantē aquā cui⁹
cum pterierit nō est vestigiū inuenire. pro/
pter qd dicit Grego. facile mundū respici
o si ea que in mundo sunt psero. M
Duo nanqz damnabilia sunt in mūdo. vi/
delicet receptio r interfectio. Prīmū est re/
ceptio. De quo Aug. Mūdo imunde qn
tos recepisti qz multos seduxisti. Propter
qd dicit Hiero. Si mund⁹ castello verita
tis aperiret nō nisi falsitas in eo inueniretur
Ideo Aug⁹ ad Dyoscor. Mund⁹ cui ar/
rider fallit r in piculo ponit. Reuera i peri/
culo. qz scribit Jaco. iiii. Qui vult esse ami
cus mundi inimicus dei p̄sticuit. Ecce perī
culū. Secundū qd est in mūdo est interfe/
ctio anime seu damnatio De quo Job. xxi.
loquens de mūdo dicit. Tenēt tympanū et
citharā r gaudent ad sonitū organi ducūt
in bonis dies suos r in piculo ad inferna re/
scendūt. Ideo saluator dixit Mat. xvi.
Quid pdest homini si lucret vniuersū mū/
dū. anime vero sue tradiderit patiat. Ideo
Lhab. Miser est mund⁹ miserimi qui eū
sequunt. nā semp mūdāna opa excludunt
hominē ab eterna vita. Ecce mors anime.
Ideo declina ab h̄ reti. Tercū ē rete car
nalis vicij. De quo puerb. xxix. Qui blan
dis fictisqz sermonibz loquit amica suo. re/
te expandit gressibz suis. Et sic caro blandi
tur suauitate. vt habet puerb. vij. Mulier
in ornatu meretricis pparata ad capiendā
animas garrula r vaga reosculat iuuenem
r p̄caci vultu blandit dicēs. Veni inebrie/
mur vberibz r fruamur cupitis amplexibz.
Et subditur. Irretiuat cū multis sermonibz
r sequit eā quasi bos duct⁹ ad victimam. et
ignorans q ad vincula stul⁹ trahat. N
Spiritualiter. per muliere intelligit carna
lis concupiscētia. illa ducit hominē ad ca/
ptiuitatē mortis. puerb. vi. Mulier p̄cio/
sam animā capit viri. i. cōcupiscētia carnis

que ducit ad interitū mortis. De quo Gre
gori⁹. Cū caro ad temp⁹ suauiter vinit spi
ritus in eternū peribit. Ideo apostolus ad
Ro. viij. Debitor es sum⁹ nō carni sed sp̄i
ritui. Et subdit. Qui in carne sunt deo place
re nō possunt. Eccl. xvij. Nil nequi⁹ qz qd
excogitant caro r sanguis. qz caro cōcipi/
scit aduersus sp̄itū. ad Gal. v. Et spoliat
sp̄itū delictis suis. vt inquit Bern. Impos
sibile est animā repleri delictis sp̄itus que
subiacet carnalibz delectationibz. Nec tri
rectia simpliciter sunt relinquenda. s. peccati
mūdi. r carnalis vicij. Quia s̄m Gre. Mo
mentaneū est qd delectat eremū qd cruciat.
Que reliquecūt sancti apostoli Petrus et
Andreas. ideo perfecte sunt pueri. D
Dix secūdo subiungit eoz digna p̄secutio
in reper. ibi. Et secuti sunt eū. s. fide operati
one: virtute r passione. Sūt em qui sequū
tur deū per fidem. s. ab eo recedūt per opera
tionem malaz. vno pede. s. fide sequētes. sed
gressū operatōis dyabolū imitātes. De qui
bus. iij. Reg. xvij. Usqz quo claudicatis in
duas ptes. Et sunt h̄ij de quibz ad Thimū
i. Confitent se nosse deum verbis. facti aut
negant. Et cui⁹ vtilitatis est hoc. De quo
Isido. Quid pdest q̄ fide iungimur deo et
operibz disiungimur. qsi dicit. nihil. Jac.
ij. fides sine operibz mortua est. Alij sunt q̄
sequunt p̄ fidē sed nō per finalē p̄summati
onem. De quibz Luc. viij. In tpe credunt
r in tpe temptatōnis recedūt. s. ab opere bo
no. vt habet Iudicū. ij. Cito deseruēt viā
per quā ingressi fuerāt patres eoz Et talibz
nō est salus. qz dicit Leo papa. Nō incho
antibz sed perseverantibz dabit p̄m̄ium Et
ideo Greg. Incassūz bonū agit si añ termi
nū vite deserat. Sz bea⁹ Andreas secutus
est xp̄m per fidē r operationē virtutis. P
Vita em chusti in mūdo erat operatio vir
tutis. vt sanctitas. pietas. iusticia. mansue
tudo r charitas. Per has vias secutus est
Andreas xp̄m. Unde turba de eo clamauit
Redde nobis hominē sanctū: iustū: mansue
tum: r piū: reosqz charū. Cūqz duceret ad
crucem fact⁹ est p̄cursus populoz dicentū
Innocens sanguis ei⁹ sine causa damnat.
Quos tamē rogauit apostol⁹ ne suū marti
rium impedirent. Itē secut⁹ est finaliter per
viam passionis De quo saluator ait Mat.
xvi. Qui vult vīre post me abneget semet
ipsum r tollat crucē suā r sequat me. qd r se
cit sanctus Andreas. dicēs illud Job. xxiij

De sancto Andree

Uestigia ei? secut? est pes me?. O. Nā passio sancti andree fuit aliquo modo simili passioni xpi: et aliquo modo dissimilis. Primo dissimilis. qz xps crucifis? rect? pectus reuerfus. Andreas trāsa crufis. Christ? tanqz caput obtinuit superiora. Petr? tanqz alter princeps obtinuit inferiora. Ideo duemens fuit vt Andreas teneret mediū. dextrā sursum ad xpm. sinistrāz deorsum ad designādū sprensisse palia. Secūdo passio Andree similis est passioni xpi quantum ad quinqz. Primo qz xps uoluntarie sustinuit. vt habet Isaie. liij. Oblat? est quia ipse uoluit. Sic beat? Andreas uidēs crucē paratam dixit. Secur? et gaudēs ad te uenio. vt implerem in eo illud ad Heb. xij. Proposito sibi gaudio sustinuit crucē. Itē dixit cū ecucē uidit. amator tuus semp fui semp desideram amplecti te. Ipse em̄ ideo crucē amauit. qz sciebat se in ea redemptū. et amatozē suū in cruce pendisse nouerat. et per crucez tanqz per uia compēdiosa ad regnū ire sperauit. Secūdo est similis in hoc. quia xps uolētes eū a passione auertere aduersarios reputabat. sicut Petrus. Math. xvi. qui cū audiuit christū loquentē de passione dixit ei Petrus. Absit a te domine. nō erit tibi h. Qui cōuersus dixit Petros. Uade post me sathana scandalsi mihi es quia nō sapiš ea que dei sunt. s; ea que hominū. Et beat? Andreas cū popul? uoluit impedire passiones suā et Egēam lapidare. ne hoc faceret rogauit. Tercio christ? de cruce descendere noluit cum iudei clamaret Math. xxvij. Si fili? dei es descende nunc de cruce. ipse recusauit. Et sic beat? Andreas cū Egēas cū de cruce ponere uoluit. ait. Ego uiuus de cruce nō descendā. iam em̄ uideo regē meū qz me ceperat. Et in cruce orauit deū ne de cruce eum deponere pennitteret. Quarto christ? in cruce uocauit nos p persecutoribz orare et spiritū patri cōmendare. Sic fecit Andreas. quia legit. biduo uiuēs pendeat in cruce p xpi noie et docebat populū. Quinto xps p crucis ignominia in gloriā intrauit. De qz Lu. vii. Nōne oportuit xpm pati et sic intrare in gloriā suā. Et sic beat? Andreas dixit. O sancta crux accipe me ab hominibz et redde me magistro meo. vt per te merecipiat qui per te me redemit. R. Moraliter. sic p ista dat nobis intelligi qz homo ascendens crucē penitētie debet ista quinqz habere. Primo debet crucē penitētie ascendere uolūtarie.

Dicens cū ps. liij. Uoluntarie sacrificabo tibi. nō coacte. Quia dicit Aug?. Nemo inuit? tenet facit etiā si bonū est qd facit coacte nō acceptat deus. qz nō necessitate sed arbitrij libertate respicit de?. Secūdo uolentes auertere eū a penitētia debet inimicos reputare. iuxta illud Michae. vii. Inimici hominibz domestici ei?. Nam per istū modum iuhemur odire parētes quādo a deo uolunt nos auertere. Luc. xiiij. Si quis uenit ad me et nō odit patrē suū et matrē suā non potest meus esse discipul?. Aug?. Licet amandus est generator tamē pponend? est creator. Tercio crucē penitētie nō debem? vsqz ad mortem dimittere. Nā crux penitētie est lect? in quo discipul? xpi debet mori. De quo Aug?. Lectū suū reliquit ihesus discipulis suis. qui uult cū isto quiescere in celo in isto iaceat lecto. moriat in cruce penitētie si uult xpm ecucifitū placatū uidere. Quarto debet uerbo et facto alios informare. ad Gal. vi. Uos qui spirituales estis instruite huiusmodi. Nā nō sufficit qz quis nitit seipm saluare. nisi etiā alios trahat ad deūz Apocal. xxiij. Qui audit diuinā inspirationem dicat ueni. scribit em̄ Iaco. v. Qui cōuerti fecerit peccatozē saluabit animā eius a morte. Et ecō uerso habet Ezechiel. iij. Si nō locutus fueris impio vt auertatur a uia sua mala: sanguinē ei? de manu tua requirā. Et talis potest eō qui erit illud Isaie. vi. Ueni mihi quia tacui. Quinto per penitētiā reuertimur ad gloriā peccentire. De quo Mat. iij. Penitentiā agite et appropinquabit uobis regnū celozū. Ecce qz piosa crux penitētie. Dicit Chzif. super math. vi. Crux ruralantior auro. splendidior sole quid d te referam. omnia ligata solius. paradysum aperit contritum sanat. tristē letificas. ad uitaz eternam reuocas. Ideo Mat. xvi. Qui uult uenire post me abneget semetipm et tollat crucē suam. s. penitētie. et sequatur me. Chzif. Non sufficit crux sua sine tua. qui propria mala cōmittit. iustū est vt p pōriā penam diluat.

Sermo III. Ad idem.

Enite et uide

v te Ioh. i. In uobis pmissis duo inuunt. Primo discipulozum uocatio. Secūdo corū renunciatio: Primū ibi. uenite. secūdu ibi. uidete. De

primo dicit in textu. In illo tpe scilicet euz
 Johānes baptisauit circa iordanē pdicanti
 baptisnū penitentie et testimoniū phitens d
 christo. videns eū venientem ad se ait. Ecce
 agnus dei. et dixit. Sic est qui baptisat i spi
 ritu. ego vidi et testimoniū pbibui qz h est
 filius dei. Et altera die iter stabat Johan
 nes et. **S** Nota mod^o doctrine Jo
 hannis differēs fuit a modo doctrine xpi et
 discipulorū eius. xps em̄ tircūcundo doce
 bat. similit̄ et apli. De christo habet Ma
 thei. iiii. Circūibat ihesus rotam galilea do
 cens in sinagogis. De discipulis vero legit
 Marci vlti. Euntes in mundū vniuersūz
 Sed Johānes stabat in vno loeo trans
 Jordanē. et instruebat de xpo homines ve
 nientes ad eū. Ratio quare xps discurren
 do docebat. qz pdicatio xpi. facta est credibi
 lis p miracula. Ut ergo virtus ei⁹ innotē
 sceret tpe et discipuli ei⁹ tircūbant. Predi
 catio vero Johānis nō est confirmata mira
 culis. qz Johānes nullū signū fecit. vt ha
 bet Johā. i. S; merito et saneritate vite cō
 firmant pdicationē suā. ideo stabat. Item
 stetit id est cōstans fuit in cōfessione verita
 tis. vt saluator attestat. Mathei. x. Quid
 existis in desertū videre arundinē vento agi
 tatam. qsi diceret. Nō est talis. ideo stetit.
 qd significat constantiā ei⁹. Subdit. et ex
 discipulis ei⁹ duo. Et respiciēs ihesum am
 bulantē et. Alehuin⁹. Johānes stat ihesul
 ambulat. qz lex et figura cessare debebat. qz
 testimoniū de christo pbuerunt. Et hoc Jo
 hannes cōfirmat dicens. Ecce agn⁹ dei. Xps
 venerat ad Johannē post baptisnū neiu
 dei crederent qz veniret ad cōfitendū pecca
 ta sicut et ipsi. ideo dicit. Ecce agn⁹ dei. sin
 nocens. nō peccata cōfiteus: s; tollens. ideo
 ait. qui tollit peccata mūdi. Figurat Exodi
 xii. Erunt agn⁹ sine macula. Et sic christus
 teste Petro. i. Petri. ii. Peccatum nō fecit.
 Sic agn⁹ dixit lupis d'innocētia sua. Joh.
 viii. Quis ex vobis arguet me de peccō. Sic
 est agn⁹ a pphetis desiderat⁹. Isa. xvi. Emit
 te agnūz domine dominatorē terre. **T**
 Sed diceret. cur Johānes eū aliter nō no
 minauit. cū de alijs animalib; etiā fiebat sa
 crificia. vt de hircis capris vitulis colūbis
 et. que erant pfiguratiua veri sacrificij scilicet
 xpi qui se obtulit hostiā vniū et imacula
 tam deo in odorē suauitatis. ad Eph. v. Re
 spondet. Licet alia fierent sacrificia in tem
 plo certis temporib; vniū tamē erat quoti

dianum et principale. s. mane et vesper. De
 quo Nume. xxviii. nec mutabat. Et sic xps
 erat designat⁹ qui quotidie offert p nostra
 salute. De qua oblatōne habet in canone d
 p se. di. ii. Nihil. In sacrificijs magnis nul
 la oblatio aprior ista. Nā licet passio sancto
 rum qui p xpo passi sunt pfit ad salutē. hoc
 tamē est quantum ad oblatōne istī agni. Et
 sic est quasi oblatio adiuncta principali sa
 crificio. Idcirco est agn⁹ singularis qui vi
 cit leonem. id est dyabolū: et vrsū id est mū
 dum. Joh. xvi. Confidite quoniam ego vici
 mundū. Ideo Beda in omel. Johānes p
 ceteris mortalib; innocētē cū cognouit. et
 dona sui velleris sponte largitū. et qz ve
 stem nuptialē nobis facere possum⁹ et nos
 sanguine redempturūz. Ideo subdit. Qui
 tollit peccata mundi. qd in lege nec p agnū
 nec per alia sacrificia fieri potuit. De quo ad
 Heb. ix. Impossibile est sanguine hircorū
 aut vitulorū auferri peccata. sed iste est agn⁹
 de quo scribit Osee vlti. Aufer om nē iniqui
 tate. Iste est agnus qui offert mane et ve
 sper. id est p hys qui pntes sunt et adhuc
 erunt. Sic est agnus qui p nostra redem
 ptione est oblatus. de quo. i. Petri. i. Non
 auro aut argento corruptibili sed sanguine
 agni incontaminati. i. imaculati redempti
 estis. De quo Lxxi. Omnes scelerati aut
 peccatis aggranati ad ipm cōfugere debent.
 qz scribit. i. Joh. ii. Ipse est ppiciario p pec
 eatis nostris. Dicit namqz Nicola⁹ de lyra.
 Ipse est in quo est gratia et virtus purgati
 na peccatorū. Subdit. Et audierunt eum
 discipuli loquentē et secuti sunt ihesum. qz
 tota intentio erat Johānis vt discipulos su
 os adduceret ad ihesum. Subdit. Cōuer
 sus ihesus vidit eos sequētēs se. Nō aude
 bant ei loqui qz incognitus eis erat. sed vt
 daret eis fiduciā loquēdi dixerit se ad eos
 et dixit eis. Quid queritis. Nō querit vt vi
 scat sed vt ipsi intentionē aperiat p se. et eos
 ad andaciā et familiaritatem puocet. Ecce
 hoc est prinū verbū qd domini loquitur in
 isto euangelio. et cōgrue. quia prinū qd re
 quitit deus in hoie est recta intentio. Ideo
 Alexāder papa. et habet in canone. xv. q. vi.
 si sacerdotib; vbi dicit. Nō sunt atenden
 da que fiant sed quo animo fiant. vbi glosa
 Potius respicienda est facti causa qz ipsuz
 facti. Propter qd hortat nos Greg. xxviii.
 moral. Vigilāt cura intentio est pensanda
 Tūc discipuli audita benigna allocutōne

De sancto Andrea

dixerūt eū fiducia. Rabbi ubi habitas. q̄si dicerēt. Te querim? tuā habitationē tuaz dōerrinā nos doceas. qz mira z magna audī uimus de te a Johāne. Dicit eis. Venite et videte. Chriſt. dicit. q̄ domū domū alienā demonstrabat eis. Beda dicit. Solicite de huius appetere z mansionē chriſti querere ſcilicet i nobis. De q̄ habet. Hier. vii. Bonas facite ſemitas veſtras z ſtudia veſtra z habitabo vobiſcū. Et apls ad Ephē. ij. Locdficamini in habitaculū rei in ſpiritu ſancto. qz ſcribit Apoc. xxi. Habitabit cum eis corū de. U Sed diceret. in quibus habitat deus. Reſpondet primo habitat in paciſicis. De quo ps. lxxv. In pace factus eſt locus eius. nō in contentioſis z rancoroſis. ij. ad Loz. xiiij. Habere pacem z de? paciſicis z dilectionis erit vobiſcū. Secūdo habitat in cordibz mundis. ps. xxi. Tu autēz in ſancto habitas. i. in mūdo corde. Sap. i. Non habitat in corpore ſubdito peccatiſ Ideo Leui. xi. Sancti eſtote quoniam ego ſanctus ſum. Dicit Hugo in lib. d. bono eō ſcientie. Deus qui eſt amator mūdicie cor pollutū peccatis nō p̄t inhabitare. Jo aug. in ſoliloquio. Mūdū habitaculū recet te emundans virt? qui niſi a mūdis cordibz videri potens atqz teneri. Ideo Iſa. i. La uamini z mūdi eſtote. qz in animas ſanctas ſe trāſſert. Sap. vii. Ideo aug. in ome. viiij. ſup Johāne dicit. De? qui charitas eſt et peccatū mortale ita opponunt niſi vnū radicitus euellam fuerit aliud plantari non poterit. ppter qd dicit. Grego. in ome. Ter gat ſordes prauit op̄is qui pparat deo domū mētis. Tercio habitat in humilibz. puerbz. iij. Cū ſimpli abz ſermocinatio ei? De quo Iſa. vlti. Sup quē requieſcet ſpirit? meus ſup humilē z quietū. nō in corde ſuperborū Jaco. iij. Deus ſupbis reſiſtit humilibz aut dat gratiā. Nā magni domini ibi libenter habitāt ubi honorant. z ſic de? honorat p humilitatē De quo Eccl. iij. Magna eſt rei potētia ſolius. z ab humilibz honoratur Ideo Eccl. vii. Humilia valde ſpūm tuū Rano Dige. Si humilis nō fueris gr̄az dei nō habebis. Quarto habitat in dilectis Johā. xiiij. Si quis diligit me ad eū veniemus z apud eū mōſionem faciemus Et ſic dñs libenter mōſit apud Lazaz. Marthā z Mariā qz dilexerūt eū Dicit nāqz Aug. Charitas ſancta cor paciſicat. deo quietum tribuit locū z pparat. Nam dicit Hugo in

lib. de laude charitat. Charitas ita famili aris eſt deo q̄ ipſe manſionem habere nolit ubi charitas nō fuerit. Idcirco Aug. Letera nō p̄ſunt ubi charitas deſit. X Nāc habuit beatus Andreas. Et eius charitas pbatur ex multis. Primo ex repentina pſecutione. Secdo ex oim terrenoz relictione. Tercio ex ſeruētī nois xpi p̄dicatōe. Quarto ex benignola paſſione. Dixi p̄mo charitas beati Andree pbat ex repentina pſecutione quia dicit Linconſen. ſup. vii. angelice gerarchie. Amore nil velocius niſi nil acutius. nil penetrabili? qui a natura ſua nō requieſcit donec ad dilectū pueniat. Et ſi impedit vel retardat tota moris triſta z expectatio ne attediat. Rich. lib. iij. de p̄templatōe dicit. Amanti om̄is mora nimis longa z expectatio tedioſa eſt. Et ſic bea? Andreas mox vt audinit vocē dñi ſecutus eſt eū. Secundo ei? charitas probat ex omniū terrenoz deſertōne. Aug. Quantū q̄s deſpicit. ſ. terre na. intantū diligit. qz p̄fecta charitas om̄ia p̄temuit que ei? officiū impediūt. Sz tpa/ liū z cupiditētia maxime officiū charitatis impedit. vt dicit Aug. in li. lxxxiij. q̄ſtionū. q. xxvi. Charitatis venenū eſt ſpes ad ipſe dōz zc retinendoz t̄paliuz. Ideo oia reliq̄t And. eas ppter xpm. vt potuit dicere cum aplo ad Phil. iij. Oia arbitrat? ſum vt ſter cora vt xpm lucrificerē. Et h̄ ſunt ſignū perſecte charitatis. De quo Greg. viij. moral. Ad culmā tendit p̄fectōnis qui exteriora cuncta derelinquūt. Tercio pbat ei? chari/ tas ex ſeruētī nois xpi p̄dicatōe. qz dicit Chriſt. Mos eſt amantū vt amorē ſuū ſilencio tacere nequeant. Et ſic bea? Andre/ as nō potuit obticere p̄conium xpi z fidem xpi. ſed etiā in cruce p̄dicauit z viginti mi/ lia hominū uerit. Quarto pbat ei? chari/ tas ex paciētī crucis toleratōe. Unde Ori/ ge. Uoluntarie patiēdo pbant q̄ faciter amant. imo nō ſolū uoluntarie z libenter. ſz etiā leranter mortē ſuſtinuit. qd eſt p̄fectoz De quo Aug. Perfecta eſt charitas vt q̄s mori pro xpo ſit paratus. Et ſic fecit beatus Andreas. vt patet in eius vita.

Setmo III. Ad idem.

Enite post me

v ſcribit Math. iij. A Nota beatus Andreas z alij diſcipuli a domino Iheſu quintupliciter ſunt vocati.

Primo vocauit eos ad sui noticiā. vt habetur Johā. i. Venite et videte. Et post hoc redierunt ad sua. Secūdo vocauit eos ad discipulatus gratiā. vt habet Math. iij. Venite post me faciam vos fieri piscatores hominum. At illi relictis retibus secuti sunt eum tanq̄ discipuli magistrū. Tercio vocauit eos ad singularitatis et familiaritatis amicitiam. et sic frequēter legimus. Assumpsit ihesus Petrū Jacobū et Johāne secreta. vt habet Math. ix. dū susceperat puellam. et Luc. xviij. et Math. xvij. et Mat. xx. cū reuelauit eis secretū eius passionis in monte quādo transfiguratus fuit. Quarto vocauit eos ad apostolatū excellentiā. vt habetur Math. x. Conuocatis ihesus duodecim discipulis misit illos binos et binos. Quinto vocauit eos ad passionis cōcomitantiam. Job. xv. Nō sit discipulus super magistrū. nec seruus maior domino suo. si me persecuti sunt et vos persecuent. et Johā. xv. Sicut misit me pater sic ego mitto vos sicut licet ad passionē. Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporū. Et sic moraliter. quid em̄ pdesset singulis annis recitare uocationē apostolorū si nō haberet moralē edificationē. **B** Idcirco sicut vocauit ihesus suos discipulos corporaliter. et sic nos vocat moraliter et spūaliter. Primo vocatur a deo ad sui noticiā. scilicet cū ratio ne illum nunciari p creaturā cognoscim⁹ creatorem. et hoc est principiū salutis. qz sine rei noticiā nō est sal⁹. de quo Bern. Si deū ignoras poterit ne fore salus. q. d. noui. Subdit Nō em̄ amate poteris quem ignoras. Cui resonat Aug. Inuisa amare possum⁹ incognita uero nunq̄. Sz homo creatus est ad rei cognitionē et dilectionē. vt dicit mgr̄ in h. sententiarū. di. i. Rōnalis creatura creata est vt deū cognosceret. cognoscendo amaret amādo possideret. possidendo sua frueretur ueritate. modo quō amabis quē nō cognosces. Ideo de ignorantibus dñm dicit. i. Cor. xij. Ignorans ignorabit. hoc est ignorans deū ignorabit. i. nō acceptabit a deo. vt di. Greg. in moral. et habet. xxxviii. dist. Qui ea q̄ dei sunt ignorat nescit a domino. et qui ea q̄ dei sunt sapiūt a dño sapiunt. i. acceptant. Sz diceret. q̄lis debet esse rei noticiā de necessitate salutis in adultis i hac uita. Rñderur generalis et imperfecta. scilicet vt cognoscas eum creatore. seruatorē. omnium bonorū largitorē et remuneratorē. qz pfecte nō potest de

cognosci in hac uita. vt dicit Bern. Perfecta cognitōe nlla creatura potest deū cognoscere. qz tali cognitione de⁹ sibi soli cognitus est. Et hoc est qd̄ scribit Math. xi. Nemo nouit filiū nisi pater. Glosa. scilicet essentialiter plene pfecte et comprehensiuē. Et s̄ dicit ibidē euāgelista. Nemo nouit patrem nisi fili⁹. scilicet pfecte et comprehensiuē. Nā licet homines cognoscunt deū hic per fidē. et sancti in patria per manifestā uisionē. nō tamē per uisiones apprehensiuam. qz dicit sanct⁹ Tho. pre. i. q. xi. ar. viij. Nullus intellect⁹ creatus totaliter potest deū apprehendere. quia de⁹ infinit⁹ est. cognitio hominū finita. modo finiti ad infinitū nulla est proportio. ppter qd̄ scribit Hugo de sacramentis. lib. i. pre. ij. c. ij. De⁹ ab initio sic noticiā suā ab homine t̄pauit: q̄ sicut nunq̄ totus poterat comprehendī. sic nunq̄ prius totaliter ignorari. Et s̄m bern. Sicut null⁹ pfecte potest deū cognoscere. sic etiā nullus debet esse qui de deo simpliciter uellet ignorare. **E** Pro quo sciendum. triplex est cognitio dei que in sacra re perit scriptura. scilicet cognitio rationis: deuotionis: glorificationis. Prima est cognitio rationis quā per creaturaz intutionē inuestigamus. qz creature nō sunt a seipsis. ps. xcix. Ipse fecit nos. Et si creature placabiles tibi sunt magis uero tibi placere debet creator vt habet Sap. xij. Si qui species creaturarum delectati sunt: sciant quāto hīs dominator eorū speciosior est. aut si uirtutē et opa creaturaz mirati sunt intelligāt ab illis dē. A magnitudine em̄ speciei et creature poterit eorū creator cognoscibiliter intueri. Et ap̄ls ad Roma. i. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta cōspiciuntur. Hęc cognitionem de deo antiqui philosophi habebant. quē nō deū sed causam rerum appellabant. De hac noticiā dicit Greg. in moral. sup illo uerbo Job. xxxvi. Omnes homines uidēt eū. unusquisq̄ intuebit̄ pcul. Omnis homo corpore et rationalis est debet ex ratione diligere deū qui cōdidit eū. Et subdit. pcul. intueri. qd̄ non est specie cernere. sed ex solis operum suorum admiratione pensare. Secunda est cognitio deuorōis. que fit p fides. Unde. i. ad Cor. xij. Nunc cognoscimus ex parte et per speculum in enigmate. Et illa cognitio fidei oritur ex p̄dicatione uerbi dei vt habet ad Ro. x. Quomodo credit sine p̄dicante. nam fides ex auditu. au di⁹ p uerbum p̄pi. Nam ex nullo habet clar⁹ dei no

De sancto Andrea

ficia q̄ ex sacra scriptura. vt inquit sanctus
Tho. pte. i. q. i. ar. 12. Maior cognitio non
habet in hac vita sicut in sacra scriptura. id
circo qui eam legere nesciūt s̄l̄tē audire dī/
liganter debent. iuxta illud Breg. sup Eze/
chielē. Omnes qui viam vite desiderant ver
ba vite audire debet vt deū ex eis cognoscāt.
vt impleat in eis illud Johā. x. Ego cogno
sco oues meas et cognoscet me mee. s. cogno/
tione deuotionis. Et sunt hī qui ppter deū
reclinant delectabilia: et aggrediunt difficilīa.
et cum hoc seruant dei mandata in vera
fide. Hī probant se nouisse deum. de quo. i.
Johā. ij. In hoc scim⁹ quoniam cognoscim⁹
eum si mandata ei⁹ obseruamus. Qui ve/
ro dicit se nosse deū et mandata ei⁹ nō custo
dit mēdax est. Tercia cognitio est cogni
tio glorificatiōis. De qua. i. Coz. viij. Tūc
cognoscunt si cogniti sunt. s. facie ad faciem
p̄templantes. iuxta illud. i. Johā. iij. Uide
bimus eū sicuti est. Tūc adimplebit illud
Hierē. xxxi. Nō ultra docebit vir primum
suum dīcēs. cognosce dominū. omnes em̄ co
gnoscent me a mīnimo eorū vsq; ad maxi
mum. nam s̄m Bern. Magistri ibi semel
vidisse est omnia didicisse. P̄ta noticia no
tifi cat deū: qz est. Secūda qz bon⁹ est. Ter
cia qz gloriosus est. Secūdo nos vocat
x̄ps ad discipulatus gratiā. Et hoc fit cum
inspirat nobis fortissimū affectū et desiderī
um dīcēdi omnia eius beneplacita. et p̄ viri
bus faciendo et docendo eius. et vtrā nostrā
vite ei⁹ p̄formando inq̄rūz possum⁹. vt im
pleat in nobis illud Ezech. i. Similitudo
hominis erat in eis. In hoc em̄ sūt homi
nes eius discipuli cū magistri sui dīcāt do
ctrinam et faciūt s̄m cā. iuxta illud Johā. x.
Oues mee vocē meā audiunt et sequuntur
me. p̄ponit em̄ nobis x̄ps magister nostet
tres lectiones quas si discerem⁹ veri ei⁹ dī
scipuli essent⁹. Prima lectio est mandatorū
obseruatio. De quo Joh. viij. Si vos mā
seritis in sermone meo veri discipuli mei eri
tis. Secūda lectio est tp̄alium rez abdicā
tio. Luce. xiiij. Nisi quis renūciauerit omni
bus que possidet nō potest me esse discipu
lus. Notanter dicit renūciauerit. nō reliq
rit. quia s̄m Bedā in glo. sup eodem verbo
Relinquere est perfectiorū qui omnia postpo
nunt. sed renūciare cōuenit omibz qui ita
temporalia possident vt mēte ad eterna ten
dant. iuxta illud Aug. Omnia vileseunt cui
solus deus dulcescit. tales omnia tp̄alia ordi

nant ad eterna. Tercia lectio est p̄miorūz
dilectio. Unde Joh. xij. In hoc cognoscet
omnes q̄ mei estis discipuli si dilectionē ha
bueritis adinuicē. s. ordinatā et reificā. que
talis est vt Bern. dicit Sic diligant homi
nes ueament eorū errores Tercio vocat
nos ad sui familiarē amicitia. Hec amicitia
cōsistit primo in frequēti uisitatione. s.
dei ad hominē et hominis ad deū. vt interpo
latis temporibz de hominē et homo deū se
pe uisitet. De dei uisitatione habet Job. x. Uī
sitas eū diluculo. Sup quo Breg. in per
sona dei. Cū hoies uisito dura corda emol
lio. rigida flecto. aspera mitigo. frigida accē
do. debilia roboro. uaga stabillio. nūrtia cō
firmo. et dū uenio tenetrostatem illustro.
Sicut homo debet deū uisitare. s. a strepitu se
culariū tumultū cessare et elongare. medi
tando ei⁹ magnalia et p̄templando mirabi
lia et alia eius quecūq; opa. dīcēdo illud ps.
cxvij. Meditatio cordis mei in cōspectu
tuo semp. Nā per hęc exercitia uisitam⁹ do
minū. vt inquit Aug. Cū eterna cogitam⁹
iā nō in hoc uūdo sumus. qz eū trauscendi
mus et deo appropinquamus. Et s̄m Dng.
Quāto magis accrescit mentis ascēsus: tā
to familiarior erit dei cognitio. Secūdo fa
miliaris amicitia cōsistit in secretorū reuela
tione. Nā crebra se uisitates semp aliq̄d de
secretis suis mutuo reuelāt. Qd ex pte sua
pmisit deus Isaie. xlv. Dabo tibi thesaurōs
absconditos. et archana secretorū vt scias qz
ego domin⁹. Et illa reuelatio fit s̄m magni
tudine dilectōis. Ideo Richar. li. iij. de cō
templatione. Ex magnitudine diuine dile
ctionis dependet mod⁹ diuine manifestati
onis. Aliquādo est reuelatio sensualis. vt cū
res corporalis uidet per quā interioris misti
ca res intelligitur. vt Moyses uidit rubū
ardentem et nō cōburentem. ubi ostēdit ei
ignē diuinitatis uidēdo rubū humanitatis
Aliquādo intellectualis. s. imagines mēta
les intellectualiter uidendo et intelligēdo.
vt Johānes. Aliquādo s̄m omī imagina
tione spūs sanctus tangit mentē. Aliq̄n est
supintellectualis. et h̄ pl⁹ fit p̄ dilectionē qz
p̄ intellectū. quia deus plus diligit q̄ in rel
ligit. ideo dilectio intrat ubi intellectus fo
ris stat. Et talis reuelatio fit p̄ inspiratōez
diuinaz. vt habet Job. iij. Dicitū est mihi
verbum absconditū. Breg. in moral. Ab
sconditum verbū audire est locutionē sp̄ri
tus sancti corde percipere. Et subdit Job. iij.

Quasi furtive suscepit auri meo venas su-
 surrii ei. Ubi Greg. Susurrū percipere est
 subtilitates in iure allocutiois occulte cogno-
 scere. Nā sicut Grego. Uordū an dū cū in-
 spiratio mente seipit. Sicut homo viceuer-
 sa debet secreta sua deo revelare et intimas cor-
 dis sui affectōes evaporando et alare. ut sic
 ptingat voces emittere magis ex officio af-
 factus q̄ intellectu. iuxta illud Lanti. ij. Di-
 lectus meus mihi et ego illi. frenelando se-
 creta per affectōes et desideria. Quia dicit
 Grego. in moral. anime verba sunt deside-
 ria. Nā si desiderū sermo nō esset ppheta nō
 diceret. Desiderū cordis eorū audiuit auris
 tua. ps. ij. **D** Sed diceret. que tūc est
 dei locutio. Respondet Bern. sup Lanti. Lo-
 cutio dei est insulso domi. sed responsio ani-
 me est admiratio cū gratiarū actione. Sz
 diceret. quid tūc est susurrū. Responderet
 q̄ est intima inspiratio. ut dicit Gre. in mo-
 ral. que p os carnis exprimi nō pot. Et hec
 est familiaris amicitia deuote anime cū deo.
 Tercio ista familiaris amicitia consistit in fi-
 delitate. et illaz deo habet ad nos. ut habetur
 Deutero. xxxij. Fidelis deo et absq; vlla iniq̄-
 tate. et sic nos fidelē affectionē debem⁹ habe-
 re ad eū vt in omnib; dei gloriā et nō nostrā
 queram⁹. vt docet apls. i. Cor. x. Si uerū
 ducatis siue bibitis vel aliqd aliud facitis
 oīa ad dei gloriā facite. Sz heu cōquiritur
 Salomou puer. xx. Multi hoīes misericor-
 des vocant. viz aut fidelē q̄s inueniet. q. d.
 est rarus. Et apls ad Phil. ij. Omnes q̄ sua
 sunt querunt et nō q̄ ihesu xpi. Quarto vo-
 cant eos ad apostolat⁹ excellentiā. et sic nos
 Et h̄ sit cū deo inspirat nobis desiderū ani-
 mas quēdā vt nō solū homo sit sollicitus
 de salute anime sue sz etiā aliorū. Nā hoc est
 valde acceptū deo. vt inq̄t Gre. sup Ezech.
 Nullū deo tale sacrificiū sicut zel⁹ animarū.
 Et h̄ considerans apls inq̄t. ij. Cor. xij. Ego
 aut libētissime impendā et sup impendar ego
 ipse p aiab; vestris. Et sic xps vocauit petrū
 Joh. vlti. Petre amas me. interrogādo tri-
 na vice. Et subiungit. Palle oues meas. s.
 exemplo. pdicatione. puerfatione. et oratōe
 Nā dicit Bern. Oportet apostolicū virū
 vbiq; denūciare deū. s. voce et ope. vt etiā se-
 cit sanct⁹ Andreas. Quinto vocant di-
 scipulos ad cōcomitantā passionis. Et de
 hac vocatōe scribit in multis locis. Primo
 Joh. xv. Nō sit discipul⁹ sup magistrū nec
 seru⁹ maior dño suo. si me psecuti sūt et vos

psequent. Secūdo de eadē vocatōe habet
 Joh. xx. Sicut me misit pater sic mitto vos
 in mundū. s. ad passionē. Tercio de eadem
 vocatōe habet Math. x. Ecce ego mitto
 vos sicut oues in medio luporū. Sic hodie
 deus vocat electos suos ad cōcomitantiam
 passiōis. ij. ad Thimo. iij. Omnes q̄ pie vo-
 lunt viuere in xpo ihu psecutionē patient.
 Nā per multas tribulatōes oportet nos in-
 trare in regnū dei. Act. xij. Et sic beatus An-
 dreas secutus est xpm. Job. xxij. Vestigia
 ei⁹ secutus est. pes me⁹. vt impleret in eo il-
 lud Sap. xvij. Simili pena seru⁹ cum tor-
 mino afficit⁹ est. Vide de similitudine pas-
 sionis in pcedēti sermone q̄ incipit. Relictis
 retib; secuti sunt eū. s. p ignominia passio-
 nis crucis. put dixit Math. xvi. Qui vult
 venire post me abneget semetipm et tollat
 crucē suam et sequatur me etc.

De sancta Barbara.

Sermo

V.

Vinq; fatue

Quinq; lapidib; nō sumperūt
 oleū secū prudentes et accē-
 pērūt oleū in vasis suis cū lampadib; Mat.
 xxv. In verbis pmissis duo innuuntur.
 Primo virginū insipientiū negligentia dā-
 nosa. ibi. quinq; fatue nō sumperūt Secū-
 do subiungit virginū prudentiū diligentia
 ibi. prudentes vero. De primo dicit. In il-
 lo tpe. s. feria tertia post palmarum. volens
 chris⁹ ostendere q̄ iudici nō essent intratu-
 ri ad nuptias celestes. dicit parabolam istam
 Simile est regnū. id est presens ecclesia mi-
 litans decē virginib;. Greg. Per illas non
 tantū qui seruabāt castitate virginales in-
 telligunt. sz omnes fideles in ecclia sancta di-
 cunt virgines ppter integritatē fidei. De q̄
 Athanasius. Quā nisi quisq; integrā inui-
 olatamq; seruauerit absq; dubio in eternū
 petibit. Et sic mulieres dicunt hic vrgines.
 De quib; apostolus. ij. ad Cor. xi. Despo-
 di vos vni viro virginem castam exhibere
 chris⁹. id est integritatē fidei. Et figurant
 p numerū denariū ppter decem pcepta ad q̄
 obligamur. Math. xij. Si vis ad vitā in-
 gredi serua mādata. Et dicunt virgines p-
 pter continentiaz ab illicitis actib;. Et po-
 nitur hic duplīx quoniam ppter duplicem
 sexū. s. ppter viros et mulieres que accipiē-
 tes lampades suas. Chriso. sup Mat. id. ē

De sancta Barbara

fidē q̄ illuminat animā sicut lampas domū
Ideo christ⁹ vocauit fidelumen Jobā. xij.
Adhuc modicū lumen in vobis est. Glosa
lyze. id est parua ⁊ modica fides. Exierunt
obuiā sponso ⁊ sponse. Lxxij. i. p̄parauerūt
se ad obediendū x̄po ⁊ ecclesie. qz ex quo ac/
cepimus fidem cōcorditer rebem⁹ ⁊ corda/
recū volūtate x̄pi ⁊ ecclesie. Subdit. quin/
qz aut erāt fatui ⁊ quinqz prudētes. Orig.
Qui recte credūt ⁊ iuste viuūt dicunt pru/
dentes. qui aut p̄sitent fidē ⁊ nō agunt opa
ad salutē dicunt fatui. Breg. Quid pd est
q̄ fide wo iungimur et moribz disūgimur.
q̄si diceret. nihil. Iaco. ij. Fides sine opibz
morta est. q. d. fatuitas. **E** Nota mul/
tiplices sunt fatui xp̄iani q̄ comprehendunt
⁊ intelligunt p̄ quibz virgines fatuas. vt di/
cit Orig. qz sensui delicias ⁊ vicijs se dede/
runt. Primi fatui sunt qui fidem habent
⁊ male agūt. Unde puer. xij. Qui cogitat
mala facere stultus vocabit. Et si ille q̄ co/
gitat multo mag⁹ ille qui opat. Tales sunt
fm Aug. qui lampades habēt ⁊ nō oleū. id
est fidē ⁊ nō opa. Breg. Sicut lampas sine
oleo scet ⁊ nō lucet. sic fides sine operibus
bonis. propter qd dicit saluator Math. v.
Sic luceat lux vestra corā hominibz vt vi/
deant opa vestra bona ⁊ glorificēt patrē ve/
strū q̄ in celis est. Nā fides sine opibz est fu/
des demoniū. De quo Jac. ij. Demones cre/
dunt ⁊ tremiscit. Et subdit ibidē. Sicut
corpus sine spiritu mortuū est. sic fides sine
opibz. Ideo collaudat Ihd. fidē formatā ⁊
dicēs. Beat⁹ est q̄ recte credit. ⁊ credēdo bñ
viuit. Secūdi fatui xp̄iani sunt q̄ postqz
male agūt p̄ sapiētes corrigi nolūt. Un̄ pro/
uerb. xvij. Nō recipit stult⁹ s̄ba pruden/
tie. Rario ponit Eccl. xij. Verba sapientū
sunt quasi stimuli p̄ quos corumpit vasa/
nia. Et qz q̄ talia verba correctōis nō recipit
est signū fatuitatis. de quo puerb. vij. Qui
odit correctōes insipies est. Et qd ampli⁹
odit corripientē ⁊ nō amat. Un̄ puerb. xv.
Nō amat pestiles eū qui se corripit. ⁊ habet
disciplinā tanqz pro ludibrio. De q̄ puerb.
xv. Stult⁹ deridet vocatū patris sui. Sz
ecōtra puerb. xv. dicit. Cor sapiēs querit vo/
catū quā facius spernit. eo q̄ scribit Eccl.
xxi. Cor fatui quasi vas fractū: ⁊ omnem
sapientiā nō tenebit. Nā sicut cribzū tenet
sulfura ⁊ nō farina. sic tales stulti tenent in
artilla ⁊ nō proficua. Tercij fatui xp̄iani
sunt qui alioz vitā respiciūt ⁊ excessus et fe

per alioz maliciā excusare volūt. Nec est fa/
tuitas te qua Eccl. xxi. Pēs fatui facilis in/
domū p̄mi. nam fatui currūt hinc inde. et
sic tales ad vitā alienā habēt aduertentiam
Quid tibi te vita aliena. cum scribitur ad
Gal. vi. Unusquisqz onus suum portabit.
nā non portabit pater iniquitatem filij nec
econuerso. Ezechiel. xvij. sed anima q̄ pec/
cauerit ipsa morietur. Ideo ap̄ls Ro. xij.
Tu quis es qui iudicas alienū serū. si stat
dño suo stat. si cadit dño suo cadit. Jo Se/
neca. Propriū est stulticie alienā vitā ⁊ cer/
nerē suāqz obliuisci. Tales em̄ sunt stulto/
res asinus. Nā si aliquis asinus videt aliū
cadentē ipse circūit. Ip̄i aut fatui p̄ caudes
viā sequunt dicentes. iste fecit hoc simaliter
⁊ ille. cur nō ego. Hic. Multrudo socio/
rū nō sunt impunitū crimē. Jo Exod. xxij.
Nō seq̄ris turbā ad faciendū mala. Dicit
nāqz Breg. Nō min⁹ ardet q̄ cū multis ar/
det. Videm⁹ em̄ te qzto plā ligna de tanto
maior flāma. Idcirco hō sapiens attendat
ad inertā ⁊ p̄sideret sapm. Hugo. Multe
scientie hoim s̄ nulla melior qz q̄ hō scipm
cognoscit. Ideo dicit Sen. Sūma philo/
sophia est suipsi⁹ noticia. Bern. Quid p̄/
dest scire curius sideri qm̄ hō nō noscit seip/
sum. q. d. nihil. sed est fatuitas. Quarta
fatui xp̄iani sunt qui i tali statu viuūt in q̄
mori inuiti vellent. vt luxuriosi. adulteri:
⁊ omēs q̄ sc̄cter viuūt in mortali peccato. qz
sc̄ct⁹ q̄ nō est salua in statu tali. ⁊ nō nolunt
cessare nec desistere. O fatuitas magna q̄
nunqz vna hora securi sunt. Eccl. ix. Ne/
scit hō finē suū. s̄ sicut aues capiunt laqz ⁊
piscēs hamo. sic hō in tpe tribulatiōis. id ē
mortis. Nam hō n̄ scit tps an mane. m̄ cri/
die vel vesp̄die vel nocte moriet. iuxta illd
Job. xxxij. Nesci⁹ q̄diu subsistam ⁊ tollat
me factor me⁹. Neqz hō scit locū vtrum in
mensa vel in lecto vel in domo vel in foro.
Bern. Q. mouemur certū est. incertū autē
vbi vel quomodo. mors vbiqz te expectat. s̄
si prudens es vbiqz expecta eam. Ideo fa/
tua audacia est in pcto mortali viuere. imo
etiā i mortali obdormire. vt dicit Aug. i li.
de verbis dñi. Qui in vno peccato mortali
obdormit au dacioz est qz qui cū septē ho/
stibus de morte sua adinuice obligatis con/
figit. Deu h̄ nō aduertit adulteri. sonica
rij: ebrij: vsurarij: supbi: et auari. De quibz
Eccl. vij. Sūnt impij qui ita securi sunt
ac si vitā iustoz habeant. Sz h̄ vanissimū

fudico. imo fatuissimum. qz sine timore pec-
cant: nō ex ignorantia aut infirmitate hu-
mana sed ex malicia. Et tales timēt damna re-
rum. puidi sunt ad custodiendū tempora-
lia: sed nō curant amissionē bonoz spiritua-
lium et eternoz. Tales timent infirmitatē
et mortē corporis: querentes medicos ad cō-
seruationē vite. sed nō timent infirmitates
eternas et mortē animarū. cū fm Aug. ma-
ius est damnū in vni^o anime amissione qz
corporis mille. Immo dicit Bem. Torus
mund^o ille nō potest estimari ad p̄ciū vni^o
anime. Ideo prudens homo nec p̄ diē nec
per horā in tali statu viuere deberet in q̄ mo-
ri nollit. Cū horamur in euāgelio Mat.
xxv. Vigilate quia nescitis diē neqz horam
Aug^o. Si nescis qua hora dñs veniet sem-
per vigila vt paratū te inueniet. Idē. Latet
vltimus diēs vt obseruent omnes diēs. i. sin-
gulis dieb^o et horis debemus ita viuere ac si
singulis diebus et horis mori deberemus.

Quinri fatui christiani sunt qui querūt
qd̄ inuenire nō possunt. s. longā vitam in h̄
mundo. et non querūt qd̄ facilius inuenire
possunt. s. virtuose viuere. qd̄ est sapientis.
Ecc̄s. vi. Quid habet ampli^o sapiēs stulto
nisi vt pergat illuc vbi est vita. s. permanens
Stult^o vero solū videt vt in hac vita flui-
da viuat. de quo Sen. Stult^o est qui que-
rit vt diu viuat. sed nō vt bene viuat curat.
Talis fatuus fuit diues Luc. xij. qui dixit
Animam ea requiesce comede et bibe et qui-
lare habes em multa bona reposita i annos
plurimos. Cui dixit deus. Stulte hac no-
cte animā tuā repetentia te. que vero cōgre-
gasti cui^o erunt. Sic est qui thesaurizat et
nō est in deū diues. i. nō querit diuitias vir-
tutū nec cogitat de futura vita sed solū de p̄-
santi q̄ est modica. Job. xij. Breues diēs
hominis sunt. Reuera breues. Jacobi. iij.
Que est vita vestra vapor ad modicū parē
ps. cxlij. Diēs hoīs sicut umbra preterunt.
S; heu multi cogitāt sup multa et longa te-
pora. et edificāt firma edificia. cū tamē hic si-
mus hospites. ad Heb. xij. Nō habemus
hic manentē ciuitatē sed futurā in quin^o.
De p̄senti vero vita scribit Sap. v. Tanqz
nunci^o p̄currens et nauis q̄ per uāsiē fluctu-
antē aquā. cui^o cū p̄terierit nō est vestigiū
inuenire. aut tanqz auis q̄ trāsulolat in aere
et nullū inuenit argumentū itineris ei^o. sed
tantū sonit^o alaz. aut tanqz sagitta emissa i
locū destinatū. tanqz spuma gracilis que a

peccella disp̄gitur. tanqz fum^o q̄ a vento dis-
fusus est. tanqz memoria hospitis vni^o diei
p̄teruentis. Sic nos nati continuo desinim^o
esse. Ecce fatuitas magna p̄fidere in istam
fluidā vitā. S; di. nō debet habere me-
dicos ad p̄seruandū me in p̄senti vita. Res-
pōdet q̄ sic. qz scribit Ecc̄i. xxxvij. Non o-
ra medicū p̄pter instantē necessitatē Et sub-
dit. Altissimus de terra creauit medicinā. et
vir prudēs nō abhorrebit eā. S; dicit san-
ctus Tho. in ordinē ad vitā gr̄e et gl̄ie. Nā
scribit Isa. xxx. Expectat nos de^o vt misereat
nri. Et sic nos intēdere viuere debem^o vt mi-
serico: diā eius acquirem^o et vt peniteamus
qz dicit ap̄ls Ro. ij. Ignoras qm̄ benigni-
tas dei te ad p̄niam adducit. Et sic xp̄s ait
palitico. xxxvij. annis i infirmitate iacenti
Uade ampli^o noli peccare ne deteri^o tibi cō-
tingat. Serti fatui xp̄iani sunt qui bona
opera faciūt sed recta intētiōne carent. Hij
sunt q̄ lāpades habēt bonoz opoz: sed carēt
oleo recte intētiōis. De quib^o Aug. de ver-
bis dñi. Qui nō p̄pterea gaudēt vt intrin-
secus deo placeāt nō habent oleū secū. nihil
em̄ habēt dum p̄tincter viuūt nisi id qd̄ in
laudib^o hoīm attingūt. De talib^o di. Bre.
Qui rectā intētiōne in op̄e nō tenēt totū
op^o amittūt. Cui p̄sonat maḡ in. ij. sentētia
rū. dist. xl. Ac^o simplr mali sunt q̄ puerfas
intētiōne habēt. Hij dicēt in iudicio. Da-
te nobis de oleo vestro. i. phibete nobis testi-
moniū bonoz opoz. Rūdent prudēt. Jte
pon^o ad vendētes et emite vobis. i. ad hoīes
adulatores qz laudē desiderastis et acceptastis.
q̄si dicerēt. qd̄ p̄dest vobis laus hoīm
nisi son^o verboz trāseuntū. cessat hō lauda-
re p̄det hypocrite p̄miū suū. fati^o mercator
est qui exponit merces suas nihil habenti-
bus. Et sic hypocrite opa bona faciūt p̄pter
aspectū et laudē hominū. De quib^o Ecc̄i. xx
Lasciuus et imprudēs non seruabit tps. s.
futurū ad remunerandū Serti mi fatui
xp̄iani sunt qui bona opa agūt et charitatez
nō habent. De quo Hiego. Sicut lampas
nō licet sine oleo sed fetet. sic op^o bonū sine
charitatis vnctōe deo nō placet De q̄ ap̄ls
i. ad Cor. xij. Si charitatē nō habuero ni-
hil sum. s. in p̄pectu dei. Unde Hilari^o su-
per Johā. Frustra est om̄is operatio nisi dei
assit dilectio. f. Sed di. quare chari-
tas signatur p̄ oleū. Respondet septē de cau-
sis vt dicit Plinius. fm septem p̄prietates
seu similitudines olei charitati comparas.

Charitas
designat
per oleum.

De sancta Barbara

Prima. oleū est dilatatiuuz. nā pua gutta stillans in veste in magnū dilatā spacium sic charitas nō manet inclusa. sed operat et dilatā in multa bona opa. De quo Breg. Charitas nō est ociosa s; operat magna s; ē zū solū quo ad se: s; etiā quo ad alios. sicut apłs inquit. i. *Loz. x.* Nō querēs qđ mibi vtile est. sed qđ multis vī salui fiāt. Secunda proprietās. oleū est penetrabile. sic charitas penetrat interiora cordis. nō solū exterioris. i. verbis. De qua dicit. i. *Joh. iij.* Filii. oli nō diligam⁹ verbo z lingua: sed opere et xitate. nō sicut hij re quib; scribit ad *Thitum. i.* Confitent⁹ se nosse deū verbis. factis autē negant. Quot sunt tales. re quo ps. *lxxvij.* Dilexerūt eū in ore suo. z lingua sua mentiti sunt ei. cor autē ipsoꝝ nō erat rectū cū eo. nec fideles habiti sunt in testamento eius. vt dicētes se xpianos z agentes opera dyaboli. *Mat. vij.* A fructib; eoz cognoſcētis eos. *Augenel.* Quid speratis in hoc saluari qđ xpiani appellamini. nā nōmē xpiani nō saluat hominem s; opus. iuxta illud *Mat. vij.* Nō omnis qđ dicit mibi dñe dñe intrabit regnū celoꝝ. s; qđ voluntatē facit patris mei qđ est in celis hic est qđ intrabit in regnū celoꝝ. Nā dicit apłs. i. *Loz. iij.* Non est regnū dei in s; mone. Tercia. oleū non est sonozatiuū sed leniter cadit cū funditur. sic charitas nō cū indignatō e agit opus s; pie De quo apłs. i. *Loz. xij.* Charitas nō agit perperā. nō iritat nec iritat. sed implet illud Brego. Qui vere deū amat oia cōliter portat. Videmus qđ rota nō vincta murmurat aut sonat. sic homines charitatē nō habentes cū murmuratōne z difficulter operantur. Orige. Plura nō toleram⁹ qđ charitatem nō habem⁹. Quarta. oleū est lenitiuū: sic charitas omnia grauiā facit leuia. Breg. Amāti nihil est difficile. ppter qđ dicit *Ber.* Ubi est amor. ibi nō est labor sed sapor. vt impleat in hoie amāte illud qđ scribitur a Brego. Mens qđ fortiter deū diligit dulcē est imat qđ amare sit. vt beat⁹ Laurenti⁹ qui dixit. Cartones tui refrigeriū mibi pstant. Quinta. oleū est purificatiuū. qđ ferz vlcā libem politū a rubigine cōseruat. sic charitas pſuat hoies a rubigine pcti. i. *Pc. iij.* Charitas operit multitudinē pctōꝝ. vt patet de *Maria magdalena Luce. vij.* Dimissa sūt ei pctā mltā qm dilexerit multū. Ideo puer. x. dicit. Uniuerſa delicta operit charitas. z Breg. in omel. sup lucā. vij. Quid fratres

credim⁹ dilectionē nisi ignez. qđ culpā nūc rubiginē. tāto pl⁹ rubigo pcti psumit. quanto plus mens hois accendit charitate. Sexta. oleū est p ditiuū cibi. sic charitas gratificat z ornat cetera bona opa. De qua *Aug.* Charitas est qđ valet ad oia sine qđ nihil valet omnia. Nā sicut cibi sine p dimento. sic alia bona opera sine charitate. Nā nō gratificat hominē qđ ad deū. Ideo *Aug.* in li. de laude charitatis. Omnia sacramta habere potes z malus esse potes. sed cū in charitate mal⁹ esse nō potes. Ideo subdit ibidēz. Dilige z fac quid qđ vis. qđ diligentib; deū oia cooperant in bonū. ad *Ro. vij.* Septima. oleū est ab arbore pcessiuū. sic charitas fluit z fluxit ab arbore sancte crucis. Un *Bern.* Nihil te mibi reddit ita amabilem o bone ihu qđ calix quē bibisti. s; i arbore sancte crucis. Idcirco si es frigid⁹ i tui amore appropinqua ad hanc oliuā. i. recordare passionis dñice. De qđ *Damas.* Quid magi ad charitatē accēdit qđ qđ ppro filio suo nō pepercit re⁹. s; p nobis oib; tradidit illū. Hoc oleū charitatis habuit beata Barbara. qđ patrē reliq̄t. in uidiū sp̄cuit. corp⁹ ad penā mortis redit. vt patet in ei⁹ legenda.

Sermo VI. Ad idem.

Ecce sponsus

venit ecce obuiam ei. scribitur *Mat. xxv.* z legit de scā Barbara p euāgelicali officio. In verbis premillis duo innuunt. Primo pnuiciat xp̄i aduentū amorosū. Scđo incitat ad occurſū cō gliosum. Primū ibi. ecce sp̄sus venit Scđm ibi. exire obuiā ei. De pmo dicit. Ecce sp̄sus. i. xps venit *B* Pro qđ scēdū duplex est aduent⁹ xp̄i q̄stuz ad p̄sens. s. ad hominē z i hoies. h̄ est in carnē z in mentez. Prim⁹ est aduent⁹ ad hoies in carnez. re qđ *Ma. xxv.* Deus ip̄e veniet z saluabit nos: S; quomodo. tanq; sp̄sus venit copulādo sibi humanā naturā. Scđ. i. Erūt duo i carnē vna. i. duenature i vno supposito. s. diuina z hūana. De qđ *Athanas.* Perfectus deus. pfectus hō ex aia rōnali z hūana carne subsistens. igit sp̄sus est dei fili⁹. sponſa s; o humana natura. *Sap. vij.* Quasiu te mibi assumere sponſaz. Et ppter h̄ parā nūm⁹ fuit angel⁹ a deo missus. *Luce. i.* ad virginē Mariā. Thalam⁹ vero est virginitis alius. re qđ ps. *Tanq; sp̄sus pcedēs d*

thalamo suo Et nūc hūc aduentū recolit ec-
clesia. ⁊ horat nos ad occurrēdū ei dicēs:
Occurrā⁹ obuiā saluatori nostro. **D**
S⁹ di. quō dētem⁹ ei occurrere. Rūdet per
grāz actōes. De q̄ Amb. sup. Lucā. Nihil
deo dignū⁹ p̄ sua incarnatōne ferre possu-
mus q̄z vt grātiā agam⁹. dicēdo cū ps. cū.
Bñdicā aīa mea dño ⁊ omnia q̄ intra me sūt
nomini sancto ei⁹. i. ex oībz vībz aīe. s. p̄ in-
tellectū cognoscēdo. p̄ memoriā nō obliui-
scēdo. volūtatē diligēdo De q̄ Bern. Nō
tūm h̄to s; ope ⁊ ventate dētem⁹ grās agere
Ad qd̄ horāmur p̄ pphētā Thob. c. xij. di-
cuntē. Bñdicite dñi celi: ⁊ corā oībz viuēti-
bus s̄stentūni ei⁹: qz fecit nobiscū misericordi-
am suā. Reuera misericōdiaz maximā. magna
fuit misericōdia nobis exhibita in creatōe. ma-
ior in omniū creaturaz subiectōne. s; maxi-
ma in humanitatis suscepiōe. De q̄ Aug.
li. xij. de triui. c. penul. In rebz p̄ temp⁹ ortū
illa summa est grātia q̄ hō in vnitatē persone
deo iunct⁹ est. Ideo horāmur Eccl. xlij.
Bñdicentes dñm exaltate illū q̄tū potest⁹
qz maior est omni laude. q. d. Nō sufficim⁹
eū laudare p̄pter bñficiū incarnatōis. Jō
etiā in die natiuitatis xpi ⁊ p̄ totā hebdoma-
dam cānt ecclīa. Grates nūc omēs redda-
mus dño. Et Bern. in s̄mone de natiuitate
dicit. Tantā dulcedinē i carne exhibuit vt
durissimi cordis est q̄ cū toto cordis affectu
nō diligit⁹ bñdicē. Obuiam⁹ igit ei cum
turba clamāte i euāgelio Mat. xxi. Bñdi-
ce q̄ venit in noīe dñi. Scd̄s aduentus
xpi est in hoīes. s. in mentē p̄ grām. De quo
Zach. ij. Letare filia syon. ecce venio ⁊ habi-
tābo i medio tui. s. in corde p̄ grām. De quo
Dsee. ij. Sp̄sabo te mihi i fide. iū misericōdia
⁊ misericōdiōibz. Jō d̄r in themate. Ecce sp̄s
suis venit. Un̄ ly ecce significat qd̄dā mira-
bile ⁊ magnū. Quid mai⁹ ⁊ mirabil⁹ ⁊ vti-
lius q̄z q̄ d̄r cui⁹ magnitudinis nō est finis
paup̄cule aīe amore velit iungi. vt possit
dici illud Exod. xiiij. State ⁊ videte ma-
gnalia q̄ deus factur⁹ est hodie. Quid ma-
ius ⁊ digni⁹ q̄z q̄ d̄r dicit aīe sp̄suis. vt i te-
ptu. Ecce sp̄suis venit. nō dicit. ecce rex ve-
nit. iudex venit. dñs venit. qz s; h̄ys noībz
p̄tinet aliqd̄ reuerēte ⁊ timoris. Sp̄suis
vero nihil q̄z puz amores exigit. S; qz oīs
act⁹ amādi p̄surgit ex aliqua similitudinē:
de q̄ Eccl. xij. Omne aīal diligit sibi simile
s; aīa rāōnalis est creata ad imaginē dei et
similitudinē. ⁊ ergo nō solū gratuita s; na-

turali qd̄ā modo inclinātōe debet deū dilige-
re. qz nō pri⁹ dilexim⁹ eū: s; ipe p̄noz dilexit
nos. i. Jōh. iij. Jō Bern. sup. cānti. Quis
digne pensare potest q̄sto affectu nos dili-
git vt aīaz sp̄suis vocet **J** Nā aīa infe-
rior est genere ⁊ sp̄cie. Venere qz de ea scri-
bit **J**sa. liij. Generatōes ei⁹ q̄s enarrabit. q̄
si diceret null⁹. i. oēs aīe nihil sunt i respectu
dei. Scd̄o inferior sp̄cie. Job. xv. Leli non
sunt mūdi in p̄spectu ei⁹. Tercio inferior di-
gnitate. quid em̄ digni⁹ deo. quid indigni⁹
aīe peccatrici. Job. xi. Excellos est celo. qd̄
facies p̄fundior inferno. s. rōne stat⁹ peccati
q. d. Altrē de tuā dignitatē ⁊ infirmitatē ac-
te tibi exhibita p̄tate atqz grātiā De qua
Bern. Un̄ o aīa mea tibi hec grā vt dicarū
dei sp̄sa. Dixi scd̄o iūcat nos ad occur-
sum ei⁹ gratiosum cui⁹ subdit. exite obuiam
ei. **K** Pro quo sciendū. hūc sp̄sō aīe
dētem⁹ obuiare tripliciter. P̄mo cū p̄par-
ratione dēcti. Scd̄o cū desiderio vehemē-
ti. Tercio cū amore excedēti Dixi p̄mo cū
p̄paratōe dēcti ad modū casti mulier⁹ q̄ au-
diens sp̄suis venire p̄mo ingredit̄ thala-
mū. Scd̄o respicit speculū. Tercio abster-
git maclas. Quarto ornat se vestibz. Spi-
ritualiter. sic fidelis ac deuota aīa audiens
appropinquare sp̄suis aīe p̄mo debet intrare
cubiculū p̄ciētie. iuxta illū Eccl. xxxij. Pre-
curre prior in domū tuā. s. p̄sciētie. Dicit em̄
Breg. sup. Ezech. In omi tpe hō debet ac-
te ad intērecurrere. qd̄ etiā docz **J**sa. xxvi. c.
Intra cubicula tua. uorāter dic tua. nō ali-
ena. Breg. Lunositas est alioz vitā inue-
stigare ⁊ seipm̄ ignorare. **L** S; di. qd̄
faciā in cubiculo mētis ⁊ p̄sciētie mee. Res-
pondet q̄z iibi debet videre defect⁹ tuos. fm̄
illud Ezech. viij. Ingredere ⁊ vide abomi-
nationes aīaliū. i. aīales inclinātōes ⁊ vni-
uersa ydola depicta. i. vicia. subdit. Adhuc
puerlus videbis abominātōes maiores. qz
q̄sto pl⁹ p̄uertimur ad interiora: tanto lim-
pidi⁹ cognoscim⁹. qz dicit Boe. Nemo est
tā cōpōsite felicitatis q̄ nō in aliq̄ pte eius sū-
stat⁹ qualitate n̄cē. Scd̄o statuit speculū
vt docet Hier. xxxi. Statue tibi speculum
⁊ pone amaritudies. Speculū est sacra scri-
ptura. Jaco. i. Si q̄s est auditor sibi et nō
factor h̄ comparat viro p̄sideranti vultū nati-
uitatis sue i speculo. Ubi Breg. dicit. Sacra
scriptura q̄st̄ speculū p̄ponit. vt interior nra
facies videat. ibi p̄sideram⁹ defectus id est
peccata nra ⁊ excessus. Et nō sufficit q̄ quis

De sancta Barbara

videat sordēs. ideo tercio requirit q se lauet
z maculas abstergat. iuxta illō Hreg. Ter
gat sordēs p̄zani opis q̄ p̄parat teo domuz
mentis. Nā ubi p̄dest homini videre ma
culā z nō abstergere. Sic nō p̄dest cogno
scere p̄cta in s̄mone z nō p̄teri nec p̄fiteri et
vitā corrigere. Dicit nāq; Aug. Sic est di
lectus dei qui p̄cta sua respicit z respiciēdo
corrigit. S̄bdit idē. Nā ibi cessat vindicta
diuina ubi correctio p̄desit hūana. S̄z heu
multi sunt qui in h̄ speculo respiciūt scripu
raz sacra auduit z legūt nō vt scemendēt s̄z
t̄m vt sciant. Tales nō sunt iusti. qz vt scri
bit ad Ro. ij. Nō auditores legi s̄z factores
iustificabunt. Nō em̄ scientes scripturā sed
s̄m eā viuētes saluant. Iaco. iij. Sciētī bo
nuz z nō faciētī peccatī est illi. Propter qd
in q̄t J̄sdo. z lum. to. li. ij. c. i. Nō dī est s̄m
diuini b̄n̄i v̄nēdi q̄s m̄tra sciēdi. Ergo nō s̄s
p̄tēt vt p̄cta p̄sideres sed vt p̄ p̄titionez
deleas z m̄tides. Niere. iij. Lana a malicia
corruū iherusalē vt salua s̄as. Sap. i. Nō
habitabit in corp̄e s̄bdito peccatī. sed i aīas
sanctas se trāsfert. Sap. vij. Clama igit̄ cū
p̄s. psal. l. Cor mundū crea in me deo. i. p̄ pe
nitentiā. Notāter dicit crea. nā gratiā ouer
sionis p̄ nos habere n̄ possum. teste Bern̄.
Initiū reuertēdi ad deū est penitētia quā si
ne dubio spiritū opat in nobis nō nos ter s̄z
dei. Ratio. q̄s em̄ ad ignē venerit algens et
calefactū fuerit v̄n̄q; noscit ab igne sibi ve
nisse calorē quē sine illo habere non potuit.
Sic q̄ qui iniquitate frigidū est. si postmodū
feruore penitētie accendat. nō dubitet adue
nisse sp̄m̄ sanctū. p̄scientiā arguētē z aīaz
illustrantē. s̄m illud Niere. xxi. Postq̄z cō
uertisti me egi penitentiā. nō dicit. ego con
uertī me. Atq̄n̄ possum. coopiri ad peniten
tiā. vt in q̄t apls. i. ad Cor. ij. Dei em̄ coad
iutores sum. Nota q̄ q̄ttuor mo
dis possum. coopari teo. P̄rio p̄ peccatorū
relinctationē seu cessationē. De q̄ Eccl. xxi.
fili si peccasti nō adiciās itēz. s̄z q̄si a facie
colubri fuge peccatū. Seneca. Fugiet emp̄
loq̄i z p̄sonā. vt etiā docemur Eccl. vij. Di
scede ab iniquo z efficiēt mala. Nērista
De s̄pore malo sit mens tua sepius egra. z
Eccl. ij. Qui amat periculū peribit in illo.
Et sic tales peccatores occasiōē peccatorū
non fugientes neq; a peccatis cessantes cō
mittunt blasphemā in sp̄m̄ sanctū. quibz
deo nec in h̄ seculo nec in futuro remittit. vt
dicit Mat. xij. p̄pter qd dicit Aug. in lib.

de penitētia. Qui semp plen⁹ iniquitate. semp
sine charitate torq̄bit sine fine. Et p̄pter h̄
p̄ culpa transitoria puniē pena eterna. eo q̄
peccatores nolūt cessare. De q̄ Hreg. Uo
luisent impij si potuisent sine fine viuere
vt sine fine potuisent peccare. Ideo ad ma
gnam iusticiā in dicit p̄tina. vt nunq; care
ant supplicio in futuro q̄ nunq; voluerūt si
ne peccato esse ip̄senti seculo. S̄cdo coop
amur p̄ liberi arbitrij in reū ouersionē. Aug.
Qui te creauit sine te nō te saluabit sine te.
id est sine tuo libero arbitrio. Nā videmus
de lumine solis q̄ est cōmune. si autē fenestra
claudat nō intrat. si autē ap̄it̄ lumē solis in
trat. sic lumen gratie est cōmune. Job. xxv.
Sup̄ quē nō fulget lumē cinis. Si in ap̄iat
fenestra liberi arbitrij. scribit em̄ de pe. di. ij.
.s. cii. Cur deo hōicm̄ p̄didit liberi arbitrij
vt nō trahat ad vicia inuit. Nā s̄m Rich.
S̄ra habet se ad libez arbitrium sicut lessor
ad equū. licz pūgat eū calcari b̄o tū si n̄ vult
tre equ⁹ cadit sub ip̄o. sic hō si nō vult libez
arbitriū p̄formare teo p̄t manere in peccato
qz scribit Bern̄. iij. Subter te erit appetit⁹
tū. z tu d̄naberis illi. Bern̄. In nobis est si
p̄sentire nolimus. nā nemo deū est inuitus
Tercio coopamur in bonū cū desecrū nostz
z peccatorū summā humili recognitione co
gnoscamus. dicendo eū ps. l. Quoniā iniq̄
tatem meā ego cognosco z peccatū meū cō
tra me est ip̄. i. p̄ displicentiā. Aug. Si hō
cognoscat deo ignoscat. cognoscat videlicz do
lendo z dicēdo cū beato Ber. i meditatō ibz
Logitāti mihi q̄ deū z patrē z creatorē meū
offenderim q̄ nā frōte oculos meos ad vul
tū patris mei leuē. pu det me ita vixisse dege
nerem. vt impleat in me illud. ps. lxxvij. Lō
fusso operuit faciem meam. Quarto coopera
mur p̄ affectu osamozationē. dicēdo cū filio
p̄digo Luc. xv. Pater peccati i celū z corā
te. iā nō sum dign⁹ vocari fili⁹ in us. sed fac
me sicut vnum ex mercēnarijs tuis. q. d. s̄m
Niero. sup̄ lucā. Pator peccati obligat me
pond⁹ sciētie reprimūt me. nō est spes mihi
neq; fiducia nisi i te. iudiciū z penas timco.
amisi filiale dignitātē. offendi tuā p̄malen
p̄tātē. p̄to misericordīā tuā. cōcede mihi
mercēnarij seru itutes. vt iungat̄ veniā per
ozationē. vt z iste. Nā habet Mat. xvij.
Seue nequā omne debitū tibi dimisi quo
nam rogasti me. Propter qd docet J̄sdo.
Quoties hō tangit vicio toties debet s̄bseq̄
ozatio Quarto sponsa non solū maculas

abstergit. sed vt spōso placeat vestimētis se
ornat. sicut legit Ruth. iij. Lauare filia et in
duere cultioibus vestimētis tuis dixit No/
emi ad Ruth. Spūaliter. vestimenta aie
sunt virtutes. De q̄ Ihd. Sicut corpus or
nat vestibz. sic aia virtutibz. De q̄bz Apoc.
xvi. Beat⁹ q̄ custodit vestimēta sua ne uul
dus ambulet. Nā malū dimittere et tonū ū
agere est nūdū corā deo apparere. Jō Bre.
dicit. Nō satis est mala nō agere nisi quis
q̄s studeat bonis opibz insudare. Nō Isa.
c. i. dicit. Quisclare puerse agere et discite be
ne facere. Sicut apls ad Colos. iij. Induite
uos sic electi dei. i. vestimēto virtutum. nā licet
plures sint virtutes q̄s inducere debem⁹ ad
obutandū sponso aie. signāter iū sunt du cō
alijs virtutibz quibz p̄formamur spōso aie
nostre. videlicet puritas et charitas. Vide/
mus em̄ q̄ spōsus et spōsa induāt se vestimē
tis eius dē coloris. in signū ymonis et amo
ris. De spōso sō nostro scribit Lanti. v. Di
lectus me⁹ candid⁹ et rubicūdus. Sicut nos
debem⁹ gerere vestē puritatē candidā. De q̄
Eccs. ix. d. Dm̄i tpe sint vestimēta tua ca
dida. vt impleat illud Apoc. iij. Ambula
bunt mecum in albis. Itē rubicūd⁹ est spon
sus noster. et sicut nos gerere debem⁹ vestē ru
bē. i. vestē charitatē rubricatā in sanguine
dōnice passionis. i. Pe. iij. Xpo in carne pas
so eadē vō cogitatioe armamini. Nā ex pas
sionis dōnice memoria tenet vestē charitatis
de q̄ Damal. Ampli⁹ ad charitatē nō accen
dit q̄s q̄ te⁹ p̄p̄rio filio nō p̄cepit. s; p nobis
oibz tradidit illū. Nec est vestis nuptialis
in q̄ debem⁹ occurrere sponso ihu xpo q̄ xps
indut⁹ ad nos in hūanitate venit. vt dicit
Aug⁹. q̄ sola charitas fecit incarnari xpm.
Nā charitas est via dei ad hoies. et via ho
minū ad deū. alias siue veste ista dicit nob
illud Math. xxij. Amice quō huc intrasti
nō habes vestē nuptialē. Jō Berni. dicit. Ni
si q̄s habuerit vestē charitatis nunq̄ habe
bit in futuro stolā eterne claritatē. Hoc per
pendens saucta Barbara in puritate virgi
nali et charitate dōnicā occurrit sponso aie.
vt patet in ei⁹ legenda.

Sermo VII. Ad idem.

Simile est re

gnū celoz decē virginibz. qui
q̄s aut ex eis erāt fatue et quin
q̄s prudētes Math. xxv. In sbis p̄mis

sis tria innunt. Primo cōmendat i gene
rali virginitas cū dicit. Sile est regnū celozū
decē virginibz. Secōdo reprobat virginalis
fatuitas. ibi. quinqz erāt fatue. Tercio lau
dat sanctitatem virginū sagacitas. ibi. et quinqz
prudētes Dixi p̄mo cōmendat in gene
rali virginitas. cū dicit. Sile est regnū celozū
decē virginibz. **N** Nota et ginitas cō/
parat regno celoz triplici de cā. P̄mo p̄pter
dignitatē. secōdo p̄pter amenitatē. tercio p̄pter
vnitatē. P̄mo p̄pter dignitatē. Dicit aug.
li. de viduis. Bona est castitas iugal. me
lior vidualis. optima virginal. Ideo Eccl.
xxvi. Dis pōderatio nō est digna p̄tinētis
aie. Nā magna est differētia inter statū ma
trimoniū vidualē et virginalē q̄ ad puritatē.
De q̄ Hiero. Virginitas se habet vt aurū
viduitas vt argentū. iugalitas vt ferrum.
Itē s̄dit. Virginitas vt diuitie. viduitas
vt mediocritas. iugalitas vt paupertas. Itē
s̄dit. Virginitas vt pax. viduitas vt redē
ptio. iugalitas vt captinatio. Itē s̄dit.
Virginitas vt regina. viduitas vt dñā. cō/
iugalitas vt ancilla. Itē et ginitas vt patria
viduitas vt port⁹. iugalitas vt pelag⁹. Itē
virginitas vt caro sana. viduitas vt acatix
iugalitas vt vuln⁹. q̄ Jobrem Hiero. cōmē
dat virginitatē dicēs. Virginitas est sūma
gēma. thesaur⁹ p̄ciosus. margarit⁹ refer⁹. i.
replet⁹. Idcirco saluator in euāgelio com
parat eā regno celoz p̄pter ei⁹ dignitatē.
Nā dignitas ei⁹ in tribz attenditur.
Primo q̄z a solo deo cōferit. de q̄ Sap. viij.
Nō possū esse p̄tinēs nisi te⁹ mihi dederit.
Ideo Aug. dicit. Iubes p̄tinētā da qd̄ iu
bes et iube quidqd̄ vis. Secōdo in h̄ attendit
ei⁹ dignitas. q̄z paucis dat Mat. xix. Nō
oēs capiūt verbū h̄. q̄z p̄les sunt nōse v̄cti
am corpe. pauci tñ corpe et m̄te. Tercio in
h̄ q̄z multū app̄ciat. eo q̄ dñs in euāgelio
centesimū fructū eis assignat. Jō sicut aq̄
la inter volucres. lucifer inter stellas. gēma
inter lapides. ita excellit m̄rimoniū et vidui
tatē virginitas. Ideo aug. dicit. O fulgida
virginitas. germana angeloz. lapas ecclīa/
rū. lux aīaz. Ideo rōne dignitatē comparat re
gno celoz. Secōdo virginitas comparat regno
celoz p̄pter amenitatē. q̄z est locus amen⁹ et
pulcer. q̄z nihil coinquātū intrabit i regnū
celoz. Apoc. xxi. et sic stat⁹ virginali Sap.
iij. O q̄ pulcra est casta generatio. vt Am
brosi⁹ li. de virginitate dicit. Pulcritudinē
maiorē q̄s existimēt nisi virginitatē decorez

De sancta Barbara

que amat a rege, probat a in dice, dedicat a dño. acceptat a deo. Sap. vi. In corruptio facit esse primū deo. ppter qđ Johes euangeliſta ſigo elect⁹ primior fuit xpo i cena recumbēs ſup pect⁹ eius. Sup q̄ venerabilis Beda dic. Quē p̄rogatiua caſtitat⁹ ap̄lo/ri dilectō e fecerat dignū. Idcirco ē amen⁹ ⁊ pulcer ſtat⁹ virginitat⁹. vt inq̄ Aug. Q̄ ſ dulces ſunt fruct⁹ caſtitat⁹. nā ſingulariter reficit in eis dñs maiestatis. Tercio virginitas compať regno celoꝝ ppter vnitatem. Naz ſicut angeli ⁊ ſancti in celo vni ſunt deo. vt dic Aug. in epla ad Cyllū. q̄ nihil volūt niſi qđ d⁹ vult. ſic virgines vnite ⁊ de ſponſate deo. iuxta illud. ij. Loꝝ. xi. Deſpon di vos vni viro virgine caſtā exhibere xpo. ſignāter ⁊ ſḡnitate p votū q̄ maior eſt q̄ p̄tinere p ſimplex ppoſitū. Et exemplificat Lypian⁹. Sic dans arbore cū fructu plus p̄fert q̄ q̄ fructū ſimplicē tribuit. ſic ſeruās virginitatē cū voto. quia talis frangit eius libet arbitriū ppter deū: q̄ ſibi iā nō licet qđ prius liuiffet. vt dicit ſanct⁹ Tho. in. ij. ij. Ante votū eſt libertas: poſt votū vero neceſſitas. qz valde peccat poſt votū qz iā eſt xpo reſponſata. Ideo Aug. de bono viduꝝ parit dicit. Quenon inceptit delibret. q̄ aggreſſa eſt p̄ſeneret. Scribit em̄ Eccl̄s. v. Multo meli⁹ eſt nō vouere q̄ poſt votū pmiſſa nō reddere. Dixi ſcđo reprobat⁹ ſḡnialis ſaruitas. cū dicit. quinqz crāt ſarue. q̄ ſi dicerz quiqz ſāt vicia q̄ ſḡualē caſtitatē oſtēdunt ſaruiam. P̄ P̄mū viciū eſt ſuperbia. De q̄ Aug. Quid p̄deſt p̄tinentia ſi a deſt ſupbia. Bre. in moral. dicit. Perit om̄e qđ agit niſi in humilitate cuſtodiat. Ideo ps. cxviii. dicit. Sup bi iniq̄ agebāt vſqz quaqz p̄p̄ter qđ dicit Aug. lib. de virginitate. Nō ſolū p̄dicāda eſt virginitas vt ſeruet. ſz etiā a monenda ne inſet. Judith. ij. Sup bi nō placuerūt tibi dñe ab inirō. Beñ. Au deo dicere q̄ nec virginitas marie placuiſſz dño ſine hūilitate. Scđm viciū eſt ſup/ſuitas cibi ⁊ pot⁹. quia gula generat luxuri am vt mater filiā. vt habet Ezech. xvi. Nec fuit iniq̄tas ſodome ſozorus tue. ſupbia ſa/ tinitas panis ⁊ abundātia ⁊ ocū. Jō Hie ro. dicit. Nemo oneret cibis vſqz ad inſtati onē ventris. Breg. Dū vēter nō reſtringit cuncte virtutes obruunt. Nō ſolū eſt vici/ oſuz virginiſ ſupſuitas cibi ſz ⁊ pot⁹. Jō ad Eph. v. Nolite inebriari vino i q̄ eſt lu/ xuria. puer. xx. Luxuriola res eſt vinū ⁊ tu/

multuoſa ebrietas. Quicunqz hīs delectat nō erit ſapiens. i. de numero ſapientū. Pro pter qđ dicit in cano. xxxv. diſt. Ante om̄ia vitē ebrietas q̄ om̄niū vicioꝝ ſomes ⁊ nu/ trix eſt. vt patet in Loth. qui inebriatus vi no duas filias carnales violauit. Dñc eſt q̄ leat⁹ Aug. ait. Facilius cōſeruat ignis et aqua in vno vaſe q̄ cū ſupſuitate diuen/ tia Tercio viciū eſt ocū. De quo Bern. Qm̄ temptationū ⁊ malaz cogitationū ⁊ inuiliū inirū eſt ocū. Ideo Hie ro. dicit. Semp aliqd opis facito ne te dyabol⁹ inue/ niat oculoſum. Eccl̄s. xxxij. Multā maliciā docuit oculoſitas. Eccl̄s. ix. Qđcum qz p̄t face re man⁹ tua inſtanter opare. Bern. Qui in labore hominū nō ſunt in labore demonum erūt. Quartū viciū eſt viroz frequē cō uerſatio. Unde Hie ro. Vir ⁊ virgo: ignis ⁊ palea. dyabol⁹ ſtare nō ceſſat niſi incedat. Et nō ſolū de virginiſ intelligendū eſt. ſz etiā de mulieribz. puerb. vi. Nunqd̄ p̄t hō ignē in ſinu ſuo abſcōdere vt veſtimēta ſua nō ardeant. aut ambulate ſup p̄uinaz vt nō cōburant plante ei⁹. Sic q̄ ingredit ad mu lierē p̄tini ſui nō erit mundus cū tetigerit eā. Ideo cū muliere nō ſunt multa colloq̄a habēda. Nemo in ſe cōfidat. ſi ſanct⁹ eſt tñ ſecur⁹ nō eſt. vt dicit Aug. Breuis ſermo ⁊ aſper cū virginiſ eſt habend⁹. Nec minus ideo cauende ſunt qz bone ⁊ pie p̄uerſatio/ nis. quanto melioris fame ſunt rauto ma/ gis alliciūt. qz ſub affectu p̄eratis ſe occul/ tat frequēter ſax in pie libidinis. vt patet in Thamar. ij. Regū. xij. quā Amon fra/ ter carnalis eius corrupit. qz ſuit ſola cū ſo/ lo amicabile p̄uerſatō ⁊ iuncta Quintū viciū eſt defectus dei charitatis. De quo i te xtu. ſarue virgines nō ſumpſerūt oleū ſecū Qđ tractans beatus Bern. dicit. Caſtitas ſine charitate nō placet deo. Eſt em̄ caſtitas ſine charitate ſicut lampas ſine oleo. feret em̄ lampas ⁊ nō lucet ſine oleo. ita caſtitas ſine charitate. vt in ſermonē primo hui⁹ ſe ſtinitatis patet. Tercio dixi laudat ſan/ ctarū virginiſ ſagacitas. cū d̄r. quinqz pru/ dentes. ac ſi patēter diceret. quinqz ſunt vir/ tutes q̄ ſanctas faciūt virgines Q̄ Pri ma virt⁹ eſt humilitas. de qua Bern. ſuper niſſus eſt. Pulera eſt p̄mixtio virginitas ⁊ humilitas. qz humilitas cōmendat vir/ ginitatē ⁊ ornat. Quā obrē beata ſgo Ma ria oblita ſḡnitate d̄ ſola hūilitate gloriāf dices Lu. i. Reſpexit hūilitatē ancille ſue

*Non h
est feru*

Ideo Berr. dicit. Laudanda est uirginitas
laudabilior est humilitas. uirginitas consiliū
humilitas precipit. De ista dicit in euāgelio
Qui potest capere capiat. De illa sō scribit. Ni-
si efficiamini sicut puuli. intellige humiles
nō intrabit in regnū dei. Aug. Audeo dice-
re sup̄ his uirile esse cadere ut in eo in q̄ extol-
lunt humilient. qz pl̄ expedit uirginē nō es-
se q̄s de uirginitate insoldecre. i. superbiere

Secūda uirtus q̄ p̄tinet ad prudentiā seu
prudentē uirginē est sobrietās. ad Thibuz
q̄. Sobrie et iuste accipie uiam? in h̄ seculo
Aug. Sobrietās est custos diuinorū studi-
orū disciplina mox. Licet p̄tinet ad oēs. si
gnanter tū ad s̄gines que debēt esse sobrie et
moderate i cibo et potu. qz scribit d̄ cibo Die-
re. v. Samaritanos et mechati sunt. De po-
tu sō dicit Hiero. et h̄. xxxv. di. Uenter vi-
no estuas cito spumat in libidinē. Item vi-
tū est uirginitatis uenenū. Nā si iudith
uini bibisset cū holofome percubisset. Ter-
cia uirtus est laboriositas. Uñ Aug. de sacris
uirginibus dicit. Dūca uirgo i domo rei po-
sita lanificio epi insistere debet. Ratio quia
ocū est uia ad libidinē. Unde poeta. Ocia
dant uicia fugiat ergo p̄cul illa. Et iterum
poeta. Quenit egit? cur sit fact? adulter. In
p̄p̄ro causi qz desidiosus erat. Iō Berr.
Diositas ē ingra nūgar et nouerca virtu-
tū. Quarra uirtus ē pudicitia. Uñ Eccl.
xxvi. S̄ra sup̄ graz mulier sancta et pudica
Aug. extra iustianū. li. iij. dicit. Pudicitia
est reo aīe et corpis s̄ginitas. Nā illa in aīa
p̄manente pot̄ ista tolli de corpore violēter tū
manet in aīa. Illa aut̄ in corpore nō manente
lasciua uoluntate corrūp̄itur. Ideo Amb.
sup̄ Luc. dicit. Disce uirgo uirare lasciuāz
Maria em̄ angeli uerebat salutationē que
pudicitie ingerit timorē. Unde Berr. sup̄
missus est. Que de uirgines sūt semp̄ pau-
re debēt. i. timere. nunq̄ secure scientes i va-
sis fierilibus p̄ciosum thesaurū portare. Itēz
pudicitia uitet uiroz uersatōez et uerborū
multiplicatōez. De q̄ Amb. Uirgo q̄ xpm̄
q̄rit nō debet esse uulgaris. i. cōmunis. nō i
foro. nō in plateis. nō in uoce garrula. non
gressu lubrica. Ideo Amb. de uirginitate di-
cit. Custodi uirgo uias tuas ut nō delinq̄s
in lingua tua. qz et bona loq̄ plerūq̄z crimen
est uirgini. s. si peccater nō put̄ optet q̄n v̄l
ubi. Dingo dicit. Si uirgo es custodi dili-
genter ad habes. Dicit nauq̄ Aug. de uita
xp̄iana. Quo sublimior est gloria eo maior

ad custodiendū debet esse cura. Quinta
uirtus est charitas. et q̄ in euāgelio dicit. p̄u-
dentes uirgines acceperūt oleū i uasis suis
cū lampadibus. i. charitatē q̄ om̄es uirtutes
illuminat. siue q̄ nullū op̄ bonū deo place-
re pot̄. Uñ. i. Loz. xij. dicit. Si linguis ho-
minū loqr̄ et angelorū. et si omnē substantiā
meā erogauero i uisus pauperū: et corp̄ meū
in ignē tradidero ita ut ardeā. charitatē sō
nō habuero nihil mihi p̄dest. Berr. i epla
ad Senonē. Tolle charitatē castitas non
placet deo. Hoc attendēs sancta Barbara:
oleū charitatis i uase cordis habuit. Dicit
em̄ bea? Aug. Quantū quis respicit et pro-
pter deū derelinq̄t tū diligit. Ipa sō reliq̄t
patrē et patrimoniz. totūq̄z mundū p̄pter
xpm̄. ut patet in eius legenda.

De sancto Nicolao episcopo.

Sermo VIII.

Emento crea

m

toris tui i diebus iuuentutis tue.
scribit Eccl. xij. et ponitur ad
laudē et honorē beati Nicolai in festo hodi-
erno. In uerbis p̄missis duo innuātur.
Primo hortamur ad rei cōmemoratiōez
ibi. memento creatoris tui. Secūdo s̄būgit
ip̄is uerminationē. ibi. in diebus iuuentutis
De p̄mo dicit. Memento creatoris tui. R
Pro quo sciendū. tria habem? a creatore
nostro. Primo ea q̄ ducūt ad timorē. Se-
cundo ea q̄ mouent ad amorē. Tercio ea q̄
inueniunt et uincūt ad gratiaz actionē. Pu-
mo debem? cōmemorari ea q̄ incitant seu q̄
incutiūt timorē. Et sunt duo. Primus est
ire rei puocatio. De q̄ Dentero. ix. Meme-
to et ne obliuiscaris quō ad iracundiā puo-
caris dñm deū tuū. s. p̄ peccatiz. Nā irascit
peccato. Eccl. xij. Altissim? odio habet pec-
catores. Et q̄s est q̄ nou offendit. Iaco. iij.
In multis em̄ offendim? om̄es. Qui sunt
q̄ nō peccauerūt. Ro. iij. Om̄es peccauerūt
et cōt̄ gra de i. Propter qd̄ exhibet se reū tra-
tus Aug. in lib. de querēdo reū dicit. Ter-
ret me uita mea. qz nisi sterilitas in ea. Si
q̄s fruct? habet aut simulatū aut imp̄fectū
aut corruptū. Ideo timendū est et p̄uā
agenda est. ut docemur Apoc. ij. Memen-
to uñ exideris et age penitentiā. qz hoc est re-
mediū contra reū irā. ut scribit Chrys. sup̄ epi-
stolā ad Heb. Nullū delictorū tale remedi-
um sicut incōtinuata memoria corū. dicitō

De sancto Nicolao

cū Hieremia Treñ. liij. Memoria memor
ero ⁊ tatelect in me aīa mea. Nā p talē me-
moria Ezechias acq̄siuit dei misericordiaz
⁊ plonationem vite sue. xv. annoz dice ns
Ila. xxxvij. Recogitabo tibi om̄es annos
meos in amaritudine aīe mee. Sc̄dm qd̄
memorandū est qd̄ incitat ad dei timorem
est mortē ⁊ iudiciū dei meditatio. Un̄ Ec̄es.
xi. Si hō mult̄ annis vixerit ⁊ in hīs oibz
letus erit. meminisse debet tenebrosi tēporis
scilicet mortē ⁊ dīci necessitatē. i. iudiciū. vbi
hō necessitate angustiat ad reddendū rōez
De q̄ Berni. in meditatio ibz. Statim plen-
tatoran̄ districtū iudicē de oibz opibz meis
redditur? ratiōe. Tūc demisso capite male
p̄sciētiē in iudicio stabo ⁊ dicet mihi. Ecce
hō ⁊ opa ei? Doc debem? memorari. puer.
xij. Logitatonēs iustoz iudicia. Doc fecit
Dīero. dicēs. Siue comedo siue bibo siue
aliqd̄ aliud facio semp sonat vox tute i auri-
bus meis surgite mortui. Et hęc memoria
inducit timorē. ps. cvij. A iudicijs em̄ tu-
is timui. Timor em̄ opat peccati vitatiōnē
Eccl. i. Timor dñi expellit peccatū. De q̄ ⁊
fabian? papa. ⁊ habet in can. xi. q. iij. Qui
om̄ipotentē deū m̄cruit nec p̄tra dei nec cō-
tra ecclesiam nec p̄tra sanctorz statuta facit.
S Secūdo debem? in amorari ca q̄ mo-
uent uos ad dei amorem. Et sunt duo. Pri-
mū est digna creatio. ps. xciij. Ip̄fecit nos
⁊ nō ip̄i nos. fecit nos non simplr vt alias
creaturas. s; dignāter ad imoginē ⁊ similitudi-
nē suā. Sen. i. D quant? honor. quia dicit
Aug. xi. de ciuitate dei. In rebz creatis nihil
deo pp̄ iniquius sua imagine. p̄pter qd̄ debe-
mus eū diligere. qz scribit Eccl. xij. Om̄e
aīal diligit sibi sile. s; i oibz rebz creatis aīa
rōnalis nihil sibi sile p̄t inuenire nisi i crea-
toze. ad cui? imaginē ⁊ similitudines facta est.
Digne ḡ totū suū amorē in deuz debet refle-
ctere. Secūdu qd̄ incitat ad amorē dei
est incarnatio. De q̄ Aug. de trim. c. penul-
li. iij. In rebz p̄ rps ortis illa summa est gr̄a
q̄ hō in vnitāte p̄sone deo iunct? est. Nā i
creatoze facti sum? ad sui imaginē. in incar-
natione assumpsit nostrā uanitā factus ad
nostrā imaginē. p̄pter qd̄ magi eū debemus
diligere. perpendo illud Aug. sup̄ ps. liij.
Ali? dei fact? est p̄iceps nostre mortalitatis
vt hō fieret p̄iceps sue diuinitatis. **T**
Tercio debem? memorari ea q̄ inducūt ad
gratiaz actōes. Et sunt etiā duo. s. redem-
ptio ⁊ gl̄ificatio. Primū est redemptio. ps. cx.

Redemptionē misit dñs pp̄lo suo. Breg?
Quid nasci p̄sunt nisi redimi p̄suisset. Iō
Berni. Si totū debito me illi p̄ me facto qd̄
faciā p̄ me redēpto. q. d. ampl? me deo gra-
tum exhibere debito. dicendo illud Apoc. xi.
Gras agim? tibi dñe de? qz recepisti virtus
rē magnā. s. ad redimendū uos. Sc̄dm est
gl̄ificatio. i. gl̄ic p̄paratio. Iohā. xv. Uado
vobis pate locū. s. in regno meo. Luc. xxij.
Ego dispono vobis sic disposuit mihi p̄
me? regnū vt edat? ⁊ bibat? sup̄ mēsam meā
i regno meo. Ecce quantā gloriā exhibuit
nobis etiā sine meritis nr̄is. vt dicit Berni.
Nō sunt talia merita p̄pter qd̄ dat vita eter-
na nisi ex dei gr̄a. Iō incerto debem? ei gras
agere. dicēdo cū ap̄lo. i. ad Loz. i. Gr̄ias
ago deo meo semp. Et cū ps. cij. Bñ dic aīa
mea dño ⁊ noli obliuisci om̄es tributōes
ei? Berni. Sicut nullū est momentū in q̄
nō vtamur dei bonitate ⁊ misericōdia. ita nullū
debet esse momentū in q̄ nō debem? h̄re eius
memoriā. Et h̄ q̄stū ad primū. Dixi sc̄d̄
do subiūgit t̄pis determinationē cū dicit. in
diebz iuuētutis. qz scribit Treñ. iij. Bonū
est viro cū portauerit iugū ab adolescenna
Reuera bonū est vt in puericia incipiamus
fuite dño deo p̄pter sc̄p vtilitates inde pue-
ntes. **U** Primo p̄pter bonitatē ⁊ im-
p̄sionē. Sc̄do p̄pter iocū de vite possessio-
nē. Tercio p̄pter fuitij acceptatōes. Quar-
to p̄pter sp̄i certificatōez. Quinto p̄pter
pene purgatorij minutionē. Sexto p̄pter p̄-
mij futurū augmentatōez. Dixi p̄mo bonū
est fuitē dño deo a iuuetute p̄pter bonitatē
imp̄sionē. qz p̄sunt di? bonitas imp̄mit̄ ig-
uenibz. Aristo. iij. de aīa. Aīa pueri est tāqz
rabula rasa in q̄ nihil est ex pictū s; aptū de-
pingi. Et qd̄qd̄ p̄mo repingit i ea difficul-
ter delect. Vel habet se sicut pergamentū bene
p̄paratū in q̄ nihil est scriptū. ⁊ quidqd̄ pri-
mo scribit in eo vit delect. ⁊ si delect manēt q̄-
dā vestigia. Et sic est de iuuenibz qd̄qd̄ eis
primū imp̄mit̄ siue bonū siue malū ad h̄
inclinant. qz ducūt in p̄suetudinē. Dicit em̄
p̄hs. i. rethouice. Consiētū quasi innatū est
Nā puer habet se sicut virgula q̄ facili-
t̄ p̄t flecti ad dextrā vel sinistrā. ⁊ q̄ flectit il-
luc crescit. s; si fuerit magna arbor si curuat
facili? frangit qz q̄ ad recitudinē ducat Iō
Dolgot sup̄ li. Sap. Om̄e peccatū incur-
bilit? est in senē qz in iuuenē. ⁊ h̄ p̄pter p̄sue-
tudinē antiq̄ā. scribit em̄ Aristo. vij. ethi-
facili? ētrālmutare naturā qz p̄suetudinē.

Et hoc est qd dicit Salomon puerb. xxiij. Adolefcens iuxta via sua gradit cu senuerit no recedet ab ea. Qui sonat Sen. Peccata senu pdicant in qd. peccata vero iuueniu in qle. Jo Eccl. viij. dz. filij tibi sunt erudi illos a puencia. no expecta seniu postqz i co suetu dine duxerint mala. qz scribit Hiere. xiiij. Sicut ethiops no pot mutare pelle sua z pard? varietates suas. sic z vos no potestz benedacere cu didiceritis malu. Idcirco bonum est vito cu portauerit iuguz ab adolefcentia sua. Secundo ppter iocunde vite possessione. na dicit Sene. La iocunda forma viuendi est eligeda qz virtutis dsuetudo. Na nihil meli? z iocundius in hac vita qz virtuose viuere. na talis secure viuit. se cure morit? qe in iuuetute virtutibz exercitauit. puerb. xv. Secura mes qsi iuge viuiuium. Hoc patet qz si oculis mentis videt sursum videt que grauitate no offendit. z si offendit tamē penituit z habet spem d remissione. iuxta illud. i. Johā. i. Si piteamur peccata nostra fidelis z iustus est dñs vt remittat. Si videt deorsum videt infernum ad que null? virtuosus descendit siue penitens Si retro videt temp? pteritū qd in seruitute rei expendit. Si videt ante tūc cognoscit temp? futurū z videt bonā intentionē qd expendere in honore rei intendit qz diu viuit. Si ad sinistra cognoscit demones quibus resistit pugnado qui nunqz potestare super eū habebūt. Si ad dexterā cognoscit angelos quibz seruit z inspiratōibz pferit. Illa omnia pferunt gaudia. Ideo Jhd. inqt d sum. bo. Si vis nunqz esse trist? bñ viuē. i. virtuose. Ecōtra qui maliciose z inique viuunt nunqz vere delectant z letant. De quo Aug. Iussisti dñe z ita est qz omis inordinatus anim? est sibi ipsi pena. s. in remorsuz psciētie. Un Eccl. xij. Nō est bonū ei qz assidue est i malis. etiā siue velit siue nolit euz psciētia redarguit. qz timida neqcia dat testimoniu dēinnationi. Sap. xvij. Semp em poccupat pessima redarguēte psciētia. Unde Boet? de psol. phie. Sicut pbitas pijs est solaciū. ita improbis nequicia ipsa est suppliciu. z sic neqciōsi nunqz possūt se gaudere. qz dicit Sen. Nunqz nascit vera leticia nisi ex pura psciētia. qua habet pteuo si portāres iugū dñi a iuuetute. Tercio ppter seruitij acceptationē. qz grati? est deo seruitiū iuuenū qz senū. qz optimū deo offerunt. videlicet floz iuuetutis. senes autē se

ces senectutē Ideo scribit Malach. i. Male dicit? hō qui habet i grege suo masculū. i. forte: z offert debile dño. Nā optima sunt deo offerēda. Nu. xvij. Omnia q offeret? optima z electa erūt cuncta. Sz illi q expectat seniu tales psumperūt eoz sortitu dine z iuuentute in seruitio dyaboli z mundi. z cū cel? sabūt in senectute ab aliquibz peccat? q ppetrare n possūt volūt deo fuisse. De qbz aug. in li. de pñia. Si vis agere pñiaz qñ peccare iā no potes tūc pēta te dimiserūt z no tu illa. qd tūc habebis pñij. q. d. nihil. qz non necessitate sz arbitrij libertatē respicit deus. Sic cū hō apr? esset ad peccandū z posset z hret occasionē. s. diuitias: pulcritudine: iuuentute. z dimittit ea ppter deū h est valde deo acceptū. Nā sibi strahere delectabilia carnis cū oportunitatē habet psciēdi h est qñ spūale martiriū corā deo Un Eccl. xxxi. Beat? vir q potuit trāsgredi z no est trāsgressus. facere mala z non fecit qz est hic z laudabim? eū. Talis em fuit bea? Nicolaus q in iuuetute cepit deo seruire. qd bñ placitū est ei. h dñs de? insinuat Mat. xij. Si nite puulos venire ad me z nolite phibere spōs. talū em est regnū celoz. Nā eoz oio z laus est deo valde accepta. Luc. xij. cū pueri clamabāt in tēplo z pharisei indignabatur. mdit ihesus. Si hñ rācebunt lapideas clamabūt. z Mat. xxi. dixit. Nunqd legis. ex ore infantū z lactētū pscasti laudē? Sz qz oio pueroz z iuuenū est deo accepta siue p viuis siue p mortuis patet i tali exēplo. Quidā eps reuor? habes domicilij ppe cimiteriū vidit in somnis iuuenē pscante hamo aureo z linea argētea. z exinde trahēbat vnā mulierē. z eps euigilās cogitabat qd h resignaret. z trāsiuit ad fenestrā versus cimiteriū. z vidit euntē iuuenē in cimiterio sup quodā sepulcro orantē. z quesiuit ab eo eps qd faceret. Rndit iuuenis. pro aia matris mee oro p noster z miserere. In tellexit vir sanct? qz aia matris esset liberata a purgatione pētibz illius iuuenis. z dixit. P noster est ham? aure?. z miserere est linea argētea Quarto ppter spē certificationē. qz certior est de salute qz qd senectutē expectaret. qz dicit Aug. d doctrina xpiana Nō potest male mori qui bñ vixerit. econtra vō dicit. Uix bene morit? qz male vixerit. Nam inqt Arist. iij. eth. i. Qualis est vnusquisqz talis videt ei? esse finis. Nā sicut frondes arboris quo p maxima parte declinant illic

De sancto Nicolao

artor decisus corruit sine ad dexterā siue ad
sinistrā. Sic etiā est de hoīe quō fuerūt ei
cogitatōes locutōes et opatōes. cōiter talis
erit ei finis Ideo Sen. dicit. Cogitauit an
te senectutē vt bene viuerē vt in senectute be
nemozeret. Jō Eccl. v. dz. Ne tardes puer
ti ad dñm deū tuū. ne differas de die in diē.
qz valde incautū est vt dicit Aug. in lib. de
pñia. Si q̄s in vltima necessitate posūt pe
nitentia. nō negam⁹ qd̄ petit. s; securi
tatē dare nō possum⁹. nō dico damnabimur
nec dico saluabit. tene certū et dimitte incer
tum. Agegit penitentia dū san⁹ es. qz secu
rus es qd̄ egisti. incertū autē est qd̄ a gas i fu
turo tpe. s; in senio. neq; scis an seruet. Bre
go. Qui veniā spōdit dic̄ crastinū nō p
misi. Jō apls ad Gal. vi. dicit. Dū temp⁹
habem⁹ opemur bonū. Quito ppter pe
ne purgatorij minutionē Nā si ptingat col
intrare purgatorij tū breuiori tpe ibi ma
nebit respectu eoz q̄ hic multa p̄ca cōmu
serūt et tarde penituerūt nec p̄dignā egerant
pñiam. qz scribit Deut. xxv. Scdm̄ mēsu
ram delicti erit plagaz mod⁹. Bre. Crescen
te p̄tūmācia merito ctescere dber et pena Nā
si diu fuisti in delectatōe culpaz diu etiam
eris in cruciatōe penaz. Apoc. xvij. Quan
tū glificauit se et i delictis fuit tantū date illi
tormentū et luctū. Ideo apls. i. ad Cor. ij.
Unusquisq; videat quō et quid super fun
damēto edificet. s; fundamēto fidei sup edi
ficet auz et argentū aut lapides p̄ciolos. li
gnū ferū aut stipulā. vniuscuiusq; op⁹ ma
nifestuz erit. et q̄le opus sit ignis p̄babit. qz
dicit Dumber⁹. Facies dei non videbit do
nec p̄ penā etiā minimus quadrās p̄soluat
venialiu peccatorū Sexto ppter p̄mij fu
turi augmentationē Nā dñs remunerat oēs
et q̄ a iuuentute deo seruiert et q̄ in senectute
puertunt. Jōh. xij. In domo p̄ris mei mā
siones multe sunt. s; dissimuliter. q̄ in vno
anno aū mortē seruit vt alter a iuuentute.
Math. xvi. Reddet vnicuiq; iuxta opera
sua. Licet tenari⁹ diurn⁹ est vn⁹ q̄ dat oib;
Math. xx. i. dei visio. tñ alter videbit clar⁹
altero. i. Cor. xv. Sicut stella differt a stel
la in claritate et. Nā si q̄s nosceret distanti
am inter primū et secundū chorū angeloz h
libēter duceret centū annos durā vitā. etiā
centū martiria et centū mortes vt de primo
choro angeloz ad secundū possit peruenire
et itez in tantū pateret vt d̄ fecit do ad terciū
et sic de singulis Ecce q̄ rep̄hensibilis est ne

gligētia nostra. vt etiā in vno anno p̄me
ri possim⁹ vt ad quartū vel quintū chorū
angeloz puenire possimus. ideo null⁹ labor
dur⁹. nullū tps longū videri debet q̄ gloriā
eternitatē acq̄ere valeam⁹. Q̄ libenter de
teremis carere omnib; delectatōib; gaudijs
et honorib; vt ad tale gaudij puenire pos
sem⁹ vite eterne. De q̄ Aug. Tanta est pul
critudo visionis dei. tāta est iocunditas lu
cis eterne. vt etiā si nō liceret ampli⁹ mane
re in ea nisi vni⁹ diei hora. innumerabiles
anni hui⁹ vite pleni delicijs merito cōtem
nerentur. qd̄ et fecit beatus Nicola⁹. vt habet
in eius vita.

Sermo IX. Ad idem.

Vigilate quia

nelcitis q̄ hora dñs ventur⁹ sit
scribit Math. xxij. Cōsuetu
do est hoīm qn̄ recedūt a familia et venturi
sūt improuise dicunt. vigilate vt oīa parata
et ornata inuentā. Sp̄ualiter. sic dñs ihes⁹
xps dū recedere voluit a discipulis suis per
mortē et ascensionē suā et ventur⁹ est in nouis
simo die p̄monuit eos vt vigilaret dicens.
Vigilate qz nescitis q̄ hora dñs ventur⁹ sit.
In sūma verborū de uo innunt. Primo
p̄cipit boni opis exercitationē. ibi. vigilate.
Secdo subiūgit vigilatiē rationē. ibi. qz ne
scitis q̄ hora dñs ventur⁹ sit. De p̄mo dicit
vigilate A Nota mltiplices hoīes so
lent vigilare. P̄mo vigilāt paupes i labore
vt ditent. Secdo castrenses ne opprimant.
Tercio nautē ne submergant. Quarto cu
bicularij regij ne molestant. Quinto pasto
res gregū ne pdant. Sexto thesaurarij ne
thesauri furent. Septimo vigilāt serui ad
uentū dñi p̄stolantes ne verberent. Primo
vigilāt paupes in labore vt ditent. et sic nos
paupes sum⁹. ps. lxxvij. Paupes facti su
mus nimis et. Ideo oportet vt laborem⁹ et
ditemur hic in gra et ibi in gloria. ppter qd̄
scribit puer. xx. Noli diligere somnū ne te
egeat opprimat. ppter qd̄ vigilare debem⁹
in bonis opib; q̄b; repellam⁹ egestatē sp̄is
ps. lxxvij. Pauper sum ego et in laborib; a
iuuentute mea. Nij sunt labore sp̄iales. s; in
ieiunijs elemosinis et orōib;. De q̄b; apls
ij. ad Thimo. iij. Tu s;o vigila in orōib; et
labora. i. sollicitū te exhibe in bonis opibus
qz scribit puer. vij. Qui vigilauerint inue
nient benedictionē. ppter qd̄ canit ecclesia:

Nō sit nobis vanū aī lucē surgere. p̄mīst
 em̄ dñs coronā vigilantiū. Sedo vigi
 lant castrētes ne opprimant. s. ab hostibus
 spūaliter. 7 sic nos vigilare debem⁹. hate
 mus em̄ multos hostes. ps. lv. Multi bel
 lantes aduersū me. s. mund⁹ caro 7 dyabol⁹
B Prim⁹ hostis est dyabol⁹. i. Petri. v.
 Vigilate fratres 7 sobrii estote. qz aduersa
 ti⁹ vester dyabol⁹ q̄si leo rugēs circūstā rēs
 quē deuoret. Ideo op⁹ est exhibere magnas
 cautelā. qz multi sunt. L̄hr̄f. Sicut arbor
 mi i sole sic demones i tenebroso aere. Sūt
 astuti. Bern. ppter longā exp̄piennā. 7 sunt
 inuisibiles. Bern. Spūs a natura corpali
 bus sensib⁹ videri nō pt. Sūt etiā potentes
 Job. xli. Nō est p̄rās sup terrā q̄ compet ei
 De q̄ apl's ad Eph. vi. Nō est nobis collu
 ctatio aduersus carnē 7 sanguinē s; ad insu
 principat⁹ 7 p̄rātes tenebrarū haz. Idcirco
 merito vigilandū est. Grego. Assidue nos
 impugnat vt saltē nos tedio vincat. Se
 cund⁹ hostis est mūd⁹. i. Job. v. Tot⁹ mūd⁹
 i maligno posit⁹ est. Nā nos nō impugnat
 p̄ncipalr s; instrumētaliter. sic rex expūgt
 p machinā castz. 7 sic dyabol⁹ nos p mun
 dū. Aug. Mund⁹ est dyaboli machina. re
 qua tot sagittas emittit q̄t blādimēta i nos
 mittit. Job. xvi. In mūdo p̄surā habebit.
 Jō. i. Job. q. Nolite diligere mūdū. qz fin
 L̄hr̄f. Semp mūdāna opa excludit hō
 minē ab eterna vita. Terc⁹ hostis est caro
 Gal. vi. Caro p̄cupiscit aduersus spirituz.
 Ber. Manifestū est q̄ nos laqueū gerim⁹
 nostz. s. carnē. Nā antiq⁹ hostis noster vtit
 carne tanq̄ fater vtit follib⁹ ad incendēdū
 ignē luxurie. Jō apl's hortat nos Eph. vi.
 In om̄ib⁹. s. temptatōib⁹ sumētes securū fi
 dei. iū q̄ possitis oīa tela ignea neq̄simi ho
 stis ctinguere. scutū fidei. s. credētes q̄ for
 matoris 7 aduleri regnū vi collidere nō
 possit. S; ben paua sunt q̄ huic hosti ve
 racter renunt. vt sequent Aug. d. vna p̄
 ana dicēs. Inter oīa certamina duriora sūt
 castitatis plia. vbi q̄ridiana pugna rara vi
 crozia. Rō qz hostis hic est nimis familia
 ris. Et quāto hostis familiarior tāto piculo
 sior. qz nil p̄r⁹ q̄ familiaris inimic⁹. q̄lis est
 caro. Ideo apl's. ij. ad Cor. x. Arma mili
 tie nostre nō sunt carnalia sed spūalia. Ro.
 viij. Qui i carne sūt deo placere nequeūt. p/
 pter qd vigilare debem⁹ cōtra hostes. De q̄
 Bern. Vigilandū est om̄ino 7 somnus ab
 oculis nostris auferēdus. qz latrones ac ho

stes multi obsidē iter nostz. Tercio vi
 gilant nante ne submergant in man. Spi
 ritualiter. mare per qd nauigam⁹ ad patriā
 nostrā est mund⁹ iste. ps. ciiij. Hoc mare ma
 gnū 7 spaciosū manib⁹. Nauiculā nō
 est cor nostz. In mari vero hui⁹ mūdi sunt
 sirenes cantu suo nauigantes decipitēs. s.
 delicijs diuitiaz. Ideo necesse est nos vigi
 lare 7 surda aure pertrāsire blādimēta hui⁹
 mūdi. videlicet diuitias: honores: 7 poten
 tias ei⁹. Jaco. iij. Qui vult esse amic⁹ mū
 di. inimic⁹ dei p̄stituit. Et sic q̄ dormiūt de
 lectates in eis percutit. vt figuratū est Jone
 i. cū Jonas recēdidisset ad interiora nautis 7
 dormiret: excitat⁹ 7 piect⁹ est in mare 7 ce
 tus de gloriuit eū. Spiritualiter. p̄ Jonam
 dormientē in nauī 7 nauigantē possessoz di
 uitiarū 7 honoz hui⁹ mūdi intelligitur:
 qui debet surgere in p̄sentate dñm deum
 suū inuocando p̄ gratiaz actionē 7 orando
 vt sic trāsiret p̄ bona tpalia ne amitteret eter
 na. vt ea ad salutē expenderet. S; heu dor
 mit secure viuēdo. imo eis abutendo. vt di
 ues de q̄ Luc. xij. 7. xvi. Tandē veniet hora
 in qua excitat⁹ tū ei dicet. Redde rationes
 villicarōis tue. tūc p̄iet in mare. s. inferni
 deuorabit a cetō. id est dyabolo. dicēs illud
 Dier. li. Deuorauit me rex babilonis.

Quarto vigilat cubicularij regū ne mo
 lestentur vnacū rege. vt habet. ij. Esdre. iij.
 q̄ tres custodientes corp⁹ regis dixerūt al
 ter ad alter. Qd signū fuit q̄ vigilabat cu
 bicularij regis: qz cogitabant de sapientia:
 Spūaliter. sic omēs sum⁹ cubicularij regū
 eterni. regem celi in corde nostro habentes.
 Apocak. xxi. Et habitabit cū eis eorū reus.
 Propter qd necesse est vigilare i bonis ope
 ribus 7 meditari de sapientia eterna. ne rex
 noster perturte 7 nos molestemur. ne dica
 tur nobis qd dicit David. i. Regū. xxvi. ad
 dormiētes seruos saulis quādo tulit ciphū
 7 hastā regis. quomodo custodistis regem
 viuūt dñs qz filij mortis estis qz nō custo
 distis regē vestrū. Ita etiā dico de illis q̄ si
 lij mortis sunt qui percepto dñō p̄ sacra eu
 charistiā eū nō custodiūt vt debet. Debet er
 go vigilare qui frequēter sacramentū recipi
 unt. vt sacerdotes 7 alij ne turpi⁹ agant eja
 cntes receptū q̄ si nō recepissent. scientes q̄
 dñs concept⁹ est in nazareth. 7 nat⁹ d̄ pura
 virgine. ad resignādū q̄ in florido corde re
 cipi debet 7 pura mente Jō apl's. i. ad Cor.
 xvi. dicit. Vigilate 7 state in fide. viriliter

De sancto Nicolao

agite et confortamini in domino. omnia vestra in charitate fiat. Nam per charitatem custodit. i. Job. iij. De charitate est quod manet in charitate in deo manet et deus in eo. Quinto vigilat pastores gregum ne perdant. Lu. ij. Pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilas noctis super gregem suum. scilicet ne grex perderet. alias pastor operet rationem dare. et dabit animam suam pro anima illius. Ideo vigilandum est cum summa diligentia. De quo pueri. xxvij. Diligenter agnosce vulnus pecoris tui tuosque greges per dera. Non enim excusatur pastor si lupus rapit ovem: et pastor ignorat. Propter quod inquit Berni. in quodam sermone. Qui dimittit oves absque custodia non est pastor ovisque luxuriosus. propter quod diligens custodia est adhibenda. quia dicit apostolus. i. ad Thimo. v. Presbiteri qui bene sunt duplici honore digni habeant. scilicet hic et futuro. quod et fecit beatus Nicolaus. Sexto vigilat thesaurarius ne thesauri furent. si gnater quando habet debile referuaculum. sic nos. Un. xij. Cor. iij. dicit apostolus. Habemus thesaurum in vasis fictilibus. Et sic nos preciosum thesaurum. scilicet animam habemus in corpore luteo. Job. iij. Qui habitant domos luteas. qui terrenum habent fundamentum. Videamus igitur ne fur. id est diabolus veniat et suffodiat et preciosum thesaurum amemur. propter quod scribit Luc. xij. Si scitis paterfamilias quia hora fur veniet vigilaret utique et non suerit perfodit domum suam ne perderet thesaurum. sic et nos. Berni. Quid ego infelix facere quo me vertere si sanguinem christi in cruce collegissem. et si positus in vase quod feruentem custodire. sic seruandum est illud pro quo mercator non inspicit sanguinem suum et dedit et animam. De quo apostolus. i. ad Cor. vi. Empti estis precio magno. quod igitur est illud scribit. i. Petri. i. Non auro vel argento corruptibili empti estis. sed sanguine incolumitati agni. propter hunc igitur thesaurum preciosum vigilate. Septimo vigilat seruus aduentum domini postolantes ne verberentur. Sic nos sumus serui expectantes aduentum domini nostri ihesu christi. Luc. xij. Nos similes hominibus expectantibus dominum suum quando reuertatur a nuptiis. Spirituali. nuptie sunt eterna gaudia que in celo habentur de unione diuinitatis ad humanam naturam. De his nuptiis venturus est dominus dupliciter. scilicet generaliter. et specialiter. Generaliter in die iudicii. Actu. i. Sic veniet quemadmodum vidistis cum euntem in celum.

Specialiter in die mortis uniuscuiusque hominis. Ego. xij. Veniam ad te in caligine nubis. i. in morte in qua obscurantur oculi et frigidescunt membra. Job. x. Reversus mirabiliter me crucias. Sed cum venerit pulsat per egritudines et molestias dolorum ut sciamus mortem vicinam. et quod vigilare debemus sollicitate in bonis operibus. pueri. vij. Beatus homo qui vigilat ad fores meas quotidie. Greg. I. Ite vigilat qui ad aspectum veri luminis oculos interiores apertos habet. Secundo subiungit in secundo membro vigilantie rationem. quod nescit diem neque horam quando dominus venturus est. scilicet ad mortem. Ecce. ite. Nescit homo finem suum. Aure. de cura agenda pro mortuis. Si nescis quod hora veniet mors vigila semper ut paratum te inveniat. quod scribit Luc. xij. Beati serui illi quos cum venerit dominus inuenierit vigilantes. amen dico vobis percipiet. id est proparabit se ad retributionem. et faciet eos discipulorum. Hec est eterna beatitudine quiescere. et transiens ministrabit illis Simon de cassia. Non passibus pedum aut locorum. sed claritate speculationis diuinitatis et singulis dabit premium sicut meruerunt. pro uerbis. vij. Qui mane vigilauerit ad me. scilicet pro assiduatione operantis bone inueniet me. scilicet in retributione glorie. Et talis fuit beatus Nicolaus. ut legitur de eo illud Eccl. xxxij. Iustus eorum suum tradidit ad vigilandum diuicilio ad dominum qui fecit illum. Quomodo autem patet in eius legenda.

Sermo X. Ad idem.

Quomodo quidam

nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi regnum et reuertit. scribit Luc. xij. c. et legit hodierna die ad honorem sancti Nicolai per euangelicali officio. In primis missis vobis commendat beatus Nicolaus a tribus. Primo a fructuoso progressu. secundo a glorioso egressu. tercio ab amorooso regressu. Primum ibi. homo quidam nobilis. secundum ibi. abijt in regionem longinquam accipere sibi regnum. tertium ibi. et reuertit. De primo dicit. homo quidam nobilis. Et pro quo sciendum dicit Gregorius nazanzenus. triplex est nobilitas: Prima spiritus. secunda carnis. tertia virtutis. Prima est nobilitas spiritus. quia nobilitate omnino nobiles sumus. quia ad imaginem dei creati. De qua nobilitate dicit Augustinus. Quod nobilis creatura est anima. quod ad maiestatem et fructum creationis dei creata. in quo omnes alias creaturas

corpales excellit vt inquit Aug. Sicut de
omni creaturā. sic aīa omne corpalem crea-
turā natura: dignitate et nobilitate excellit.
Et sic omnes nobiles sum⁹. qz animas oīm
nostz creauit de⁹ ad imaginē suā. Ezechiel
xviij. Oēs aīe mee sūt. sic aīa patris sic et aīa
filij. ppter qd sollicitē est aīa ab vnoquoqz
custodiēda. Deutero. iij. Custodi temēp
sum et aīam tuā sollicitē. Aug⁹. dicit ratōez
qz maius damnuū habet in amissione vniū
anime qz corpōz mille. Hoc ppendens bea-
tus Nicolaus potuit dicere illud Thobie
iij. Tu scis dñe qm mundam seruauī an-
mam eā ab omī cō cupiscētia. Et sic fuit
nobilitate spūs Scda nobilitas ē
carnis. Ista nobilitate etiā fuit nobilis bea-
tus Nicola⁹. de quo canit. Nobilissimus si-
quidē natalibz ortus. Et illa nobilitas car-
nis exilis reputatōis est. De q Greg. nazā-
zen⁹. Nescio q et q̄lis sit nobilitatis differē-
tia fm carnē. cū omibz sit corruptio vna. qz
oīa q̄ in terra sunt i terrā reuertent⁹ Eccl. xli.
Ideo Boet. de cō. phiel. iij. p̄la. vi. Nobi-
litas sanguinis est iuane nomē. qz fm eun-
dem. nobilitas carnis est qdā laus de meri-
tis parentū. pueniēs. Et qd pdest tibi q pa-
rentes fuerūt pbi et stūosi et tu es crimino-
sus. Chriſt. sup Math. Quid pdest tibi q̄ pa-
rentes tuae quā mores sordidant. q. d. nihil
Johā. viij. cū iudei iactaret se esse de genere
abrae. rñdit eis ihs. Si filij abrae estz opa
abrae facite. Dicit em Cassiod. in qdā eplā
Mel⁹ est de p̄ceptibili genere nasci et clarū
fieri qz de claro genere nasci et criminosē vi-
uere. vt cōiter nūc faciūt nobiles. iō Chriſt.
sup Math. Quid nocuit thimotco patrē
habuisse gentile. nōne discipul⁹ apli Pau-
li fuit Et quid nocuit abrae patrē habuisse
Thare luteoz reoz cultoz. nōne in caput
fidelū est elect⁹. Iō Greg. dic. Nulli vnqz
te de generis nobilitate pponas. qz de⁹ nō re-
spicit psonas hoīm sed animas. Tercia
nobilitas est virtutis. De q Greg. Sūma
nobilitas est claz esse stūtibz. Iō nō ex lō-
gis tunicis. ex magnis manicis et scissuris
debent nosci nobiles s; ex moribz. qz di. Ari-
sto. in politic. Vir⁹ et malicia determinant
nobiles et ignobiles. ppter qd scribit i can.
xl. dist. c. nos. Nobilitas mox pl⁹ ornat qz
pgenitoz. de q et Hiero. Ille apud deū est p-
ciosior et nobilior qui fide reuotior vita san-
ctior et virtuosior. D S; di. q sūt iste
stūtes p quas cognoscunt nobiles. Rñdef

q sunt quinqz. videlicet hūilitas: largitas:
pietas: vitas et virilitas. Prima virt⁹ est
humilitas. nā p̄m⁹ rex vinct⁹ sup isrl fuit
Saul a deo elect⁹ ppter ei⁹ humilitatez. vt
habet. i. Reg. xv. Tu esses paruul⁹ i oculis
tuis pstituit te regez sup populū meū israel.
Ideo Ihd. dicit. Esto puulus in ocul⁹ tuis
vt sis magn⁹ in oculis dei. Talis fuit beatus
Nicola⁹. fuit em hūilis i platuris eas n̄
appetēs. qz inuit⁹ epatum suscepit ad quez
fuit elect⁹. ppendens illud dictū Bern. in
fmone de religionibz. Nunqz i honore sine
dolore. in platuris sine tribulacōe. in sublimi-
tate quid p̄ esse sine vanitate. S; qz dicit
canō. viij. q. i. c. in scripturis. Locus regimi-
nis est negand⁹ x̄sideratibz et offerendus fia-
gentibz. Ideo spe inuit⁹ fuit ductus in ec-
clesiā et assumpt⁹ ad prelaturā epatus. in q̄
apparet ei⁹ humilitas. Quō psequens nobilitatē
Innocenti⁹ dicit. Quāto quicqz in se hūili-
or: tāto corā deo p̄ciosior et nobilior. Se-
cunda virt⁹ est largitas. Vn⁹ de⁹ est nobi-
lissimus et largissim⁹ nō solū dat nobis sua
zona. s; etiā seipm in p̄senti in edulū sacra-
mentaliter: i futuro in p̄mū. Beñ. xv. Ego
ero merces tua magna vitis. Et sic largi-
tas pertinet ad nobiles. Ideo scribitur i phi-
zonomia Aristotel. q nobiles naturaliter
habēt longa brachia. et significat largitatez
Unde idē in de regimine principū dicit. D
alexāder tuis esto larg⁹. qz ignominia regis
paupertas populi. Tales largitatem habuit
beatus Nicola⁹. nā per liberalitatē virgines a
stupro eripuit. et p emptionem tritici totaz
suā puincā a fame liberauit. Et sic nos re-
temus sequi ei⁹ vestigia. signāter nobiles:
S; heu nūc q̄ volūt esse nobiliores vt pau-
peres et barones sunt raptores et omnes dili-
gunt munera et nō largitatē. Itā. i. Princi-
pes tui infideles socij furū oēs diligūt mu-
nēra. et implet q̄ridie illud Ezechiel. xxvi:
Statue tue nobiles in terrā corruēt. i. nobi-
les qui tanqz statue deberent paupes sustē-
tare in terrēnā cupiditatē declināt. et q̄ pau-
peres p̄ alebāt nūc eos depdant. Et verifi-
cat i cō illud Ezech. xxij. Principes in me-
dio a⁹ q̄si lupi rapiētes pdā Tercia vir-
tus quā debet h̄re nobiles est pietas. i. Thi-
mo. iij. Pietas ad omīa utilis est. maxime
ad p̄missionē vite etēne. Idcirco regez tant
qz nobiliores in signū pietatis et clementie
unungunt. et rex apum nō habet stūmulum
pungēdi sicut alie apes ad designandum q

De sancto Nicolao

nobiles debet esse pii et misericordes. Quis fuit
beatus Nicolaus a iuuentute et potuit dicere
illud Job. xxxi. Ab infanzia creuit mecum
miseratio et ab utero matris mee egressa est me
cum. Nam in adolescentia exhibebat se miseri
cordes pauperum conuicaneos. tres massas auri
tpe nocturno in domum a piecit. pendens
illud Thob. iij. Quo potueris ita esto mise
ricors. Si tibi multa fuerit abundantia tri
bue. si pauper illud impetiri stude. Jo de the
mate. homo quidam. Dicit enim phis in polincis.
No naturaliter est animal manu et pedum. Sic
et beatus Nicolaus singulariter pietate habuit et
omne in necessitate cum innocentes non detrahit.
Sed subuenit. et potuit dicere illud ps. li. Ego
sicut oliua fructifera fructificauit in domo
domini. in ecclesia sancta: oleum misericordie largi
ter tribuendo. in quo notat eius perfectio. quod dicit
Sre. Tanto quis perfectior est quanto perfectior dolo
res alienos lenit. Ideo Lu. vi. hortat nos
saluator dicens. Omni peccati te tribue. **E**
Sed di. non habeo quod oibus tribuam. Rndet aug.
Si deficit facultas sufficit uoluntas. quod ha
bet in can. xlv. di. Due sunt species elemosine.
vna cordis. altera corporis. Et san. Thob. i. ij.
ij. q. xxxij. Duplex est elemosina corporalis et
spiritualis. modo si bono corporali eges tribue spir
ituale. i. bonam uoluntatem et compassionem pau
peri. Et licet prius ad omnes: maxime tamen ad
nobiles. Sen. Nulla in hominibus maior elemē
tia quam quae regem et principem decet. Idcirco princi
pes communiter portant aquila in scutis eorum. quod
dicit Plinius in speculo naturali. Aquila ci
uili pie et liberaliter sequuntur animis imparit
et sic uos nobiles. Luc. xi. Date elemosinas
et omnia uobis munda erunt. Hoc fecerunt antiq
principes et nobiles. qui fundauerunt episco
patus et prebendas ac ecclesias. nonne principes
reges et nobiles. ut sanctus uientzellaus et p
genitores ipsi. et Karolus in bohemia. san
ctus Henricus in bauaria. Sed heu nostri no
biles istis temporibus annihilant. ut dicit Hiero.
in epla ad Eusebium sic dicens. Receperunt sup
fluitate uelamentorum. de pauperibus frigore et
nuditate morientibus non curantes. Ipsi erigunt
magna palatia et edificia. ut ea huiusmodi oculi
contemplant. et non attendentes quod pauperes in
plateis moriantur. diuitia frequenter preparent
diuitibus replent in gluuie: sed fame pauperes
pereunt. et subdit. Epulemini et inebriemini.
non enim post mortem amodo facietis. sed cum
diuite epulone in tormentis gehennalibus
gurgitis aque minimum optabitis nec habete po

teritis. hec Hiero. Et implebit in eis illud
Luc. vi. Ue uobis qui saturati estis quod esurietis.
Quarta uirtus quam debet habere nobiles est
veritas. ad Eph. iij. Loquimini ueritatem un
quisque cum primo suo. et dicit unusquisque. li
cet ueritas prinet ad omnes. maxime tamen ad no
biles. quod uolunt esse uiciorios. sed scribitur. ij.
Esdre. iij. Ueritas super omnia uincit. et statu
tionem laudabilem impetunt puer. xij. Labium
uertitatis firmum erit impetunt. Quod nobile
elenodiu est ueritas in nobilibus. fin illud p
uerb. xvij. Non decet principem labium mentiens
Sed est ualde raris helenodiu in nobilibus
quod prius erat raris hunc est generale. et quod
prius erat raris hunc est raris. Ideo spiritus
sanctus per os prophete dauid dicit ps. cxi. No
lite confidere in principibus. quod raro est ueritas
in ipis. ipsi enim iurant et piurant assumptes deum
in teste. ut uerificet de eis illud ad Roma. i.
Communiauerunt ueritatem dei in mendacium.
Ipsi appendunt plura sigilla et multiplicat
uerba. sed heu in eis pauca fiducia. ps. cxvij.
Bonum est sperare in domino qui sperate in princi
pibus Talis uero fuit beatus Nicolaus: sed ro
mis uerax. Unde canit de eo in officio misse
Misericordia et ueritas cum ipso. Quin
ta uirtus est strenuitas ac uiriliter ad defen
dendum orphanos et uiduas. ideo portant
gladios. ad Ro. xij. Non sine causa gladium
portat: sed ad uindictam malorum et defensionem
bonorum. Ipsi enim sunt illi qui ueritate defen
dere debet. ut habet in canone. xxij. q. v. Re
gum proprium est facere iudicium iustitiam et
ui oppositos erigere. et debet posse et potesse et non
obesse pauperibus neque iusticie. sicut fecit Da
uid. i. Regu. xxij. et ponit transumptiue in
canone. vij. q. i. Omnes qui gemebant et ue
fabantur a Saul fugiebant ad Dauid et li
berauit eos. Eccl. iij. Usque ad mortem cer
ta pro iusticia. Dicit enim Amb. super puer
bia. Adla est inimica serpentum. et sic nobiles
et principes debent esse inimici peccatorum. in
tra illud Exodi. xxij. Maleficos ne patia
ris uiuere super terram. et hoc ex amore iusticie.
Sap. i. Diligite iusticiam qui in dicat terram
Nam si essent principes milites et nobiles qui
amaret iusticiam omnes boni starent. Quia dicit
Liprianus. Quae bona in regno opat iusti
cia. Talis iusticiarius fuit beatus Nicolaus
quod liberauit tres milites iniuste captos. et du
os adulescentes in morte aduenatos. ut patet i
ei uita. per quo ps. xxxvi. Non uidi iustum de
relictum. Aug. Si iustus essem non tunc rem

puer. **Benedictio dñi super caput iusti.**
 Nō em̄ audiet̄ iusti h̄ terribile verbum. Ite
 maledicti in ignē eternū. ps. cxi. In memo-
 ria eterna erit iust̄. Dixi sc̄do cōmendat̄
 beat̄ Nicola⁹ a glorioſo egressu cum dicit̄
 abiit̄ i regionē longinquā accipe sibi regnū
 Videm⁹ qñ aliq̄ psona regia p̄ficat̄ acci-
 pere aliquā p̄tatez. tūc vadit̄ cū magno co-
 mitatu p̄cedentib⁹ eā cantantib⁹ tubicinis
 z h̄ facit̄ ideo vt hoies aut incole videntes
 ei⁹ glorioſum aduentū cū gaudio suscipiāt
 ipm̄ z honore. **f Spūaliter.** z sic glo-
 riosus z felloz beat̄ Nicola⁹ est psona regia
 Iud. Si ratio te reperit rex es. si corpus ser-
 uus. Sz ip̄e p̄ suā rationē reperit sensu alita-
 tē q̄ semp̄ p̄na est ad malū. vt habet̄ Bern.
 viij. Ipe vero a puericia sua vsqz ad senuz
 ingenioſam habuit rationē. vt potuit dice-
 re illud Sap. viij. Puer erā ingenioſus et
 fortit̄ sum̄ anima bonā. Et fm̄ hanc clarā
 rationē reperit sensus suos ne declinaret̄ i pec-
 carū. Dic beat̄ Nicola⁹ hodie p̄ morte p̄ci-
 oſaz abiit̄ in regionē iocundā. De q̄ Bern.
 in sermone de spūali negociatōe dicit. De
 glo sublimis z suavis plena deliciaz ad te
 suspiro de valle lacrimaz. Et merito qz fm̄
 Aug. ibi nulla tristitia. null⁹ labor. null⁹ do-
 lor. nulla mors sz p̄p̄na sanitas p̄seuerat.
 Ad istā regionē p̄uectus est honorifice p̄ce-
 dentib⁹ cantantib⁹. i. angelis dei. iuxta illud
 Isa. lv. Montes z colles cantabāt corā eo
 laudē. z oīa ligna regionis plaudēt manu
 Per montes intelligunt̄ archangeli. p̄ col-
 les minores. p̄ ligna regionis aīa sanctoruz
 Et ipm̄ letat̄er z duxerūt. z accepit̄ regnū de
 coris z dyadema speciei de manu dei. Sap.
 v. vt̄ impleret̄ illud Sap. x. Iustū redurit̄
 dñs p̄ vias rectas z obedit̄ illi regnum dei.

Dixi tercio cōmendat̄ beat̄ Nicola⁹ ab
 amoroso regressu. cū dicit̄. z reuert̄. Reuert̄
 titur em̄ beat̄ Nicola⁹ in remuneratōe sibi
 deuote seruientū. Videmus em̄ quādo rex
 terrestis obtinuit regnuz in reuersione re-
 munerat̄ in milites. sicut legit̄ de Alexandro
 magno. cū circūiret mundū z multa regna
 domino suo subiugaret. quotiens regnuz
 aut ciuitatē famosam obtinuit. toties larga
 dona suis militib⁹ tribuit. Sic z beat̄ Ni-
 colaus adept⁹ regnuz celeste. Reuert̄ em̄
 ad suos famulos p̄ operationē miraculofaz
 z assistentiā gratiosam eos remunerādo de
 seruino sibi facto. vt legit̄ de plurib⁹ in neces-
 sitate eū plurima inuocantib⁹. quib⁹ dixit.

Ecce assum sum illud ps. xc. Clamabit ad
 me z ego exaudia eū cū ipso sum in tribula-
 tione: eripia eū z glorificabo eū. In p̄senti z
 futuro succurrā meis mentis.

De p̄ceptione beate Marie virginis.
 Sermo XI.

Runt signa i

sole z luna z stellis. Luce. xxi.
S Lux habet mltas pprie-
 tates vt dicit̄ autor de pprietatib⁹ rez. Pri-
 mo tenebras pellit. secūdo gaudiū parit. ter-
 cio securitatē inducit. quarto viā ostendit.
 quinto in oculis vibrat. Spūaliter. p̄ lucē
 intelligit̄ maria i sanctificatōe. Un̄ de ea ca-
 mit̄ ecclia. Lū⁹ vita gliosa lucē dedit̄ seculo
 Et primo lux tenebras pellit. sic gr̄a marie
 q̄s inuenit̄ vicior tenebras fugat. De q̄ ca-
 mit̄ ecclia. O p̄pi m̄ fulgida. sc̄ates fōs om̄i
 gr̄a. lux pellēs queqz nubi la mana venustis
 sima. Sc̄da pprietas lucis est q̄ gaudium
 adducit. Eccl. xi. Dulce lumē z relectabile
 est oculis videre solem. Et sic p̄ceptio beate
 marie attulit̄ nobis gaudiū. Unde canit̄ ec-
 clesia. Gaudiū annūciavit vnūso mundo
 Aug. in sermone. Adest dies sacratissima:
 adest dies celesterrima. in q̄ virgo Maria
 sua sanctificatōe mundū solat̄ vnūseruz
 hodie egressa virga d̄ radice yesse. De q̄ dic̄
 Isa. xi. Hodie flos campi ortus est de q̄ p̄-
 cessit̄ lilū cōuallū. De quo Lanti. ij. id est
 hodie p̄cepta est sancta virgo maria p̄ quā
 maledictio mutat̄ in benedictionē. Idcirco
 canit̄ ecclia. Sau deamus om̄es in dño zc̄:
 Si angeli gau dēt merito hoies plus debēt
 gaudere. si iust⁹ es gaude. quia ex illa cuius
 festū hodie celebram⁹ ort⁹ est sol iusticie. q̄
 est augmētator z d̄ ator gr̄e. Si capti⁹ es
 aliū p̄o gaude. q̄ ip̄a est hodie p̄seruata
 vt̄ em̄ aliq̄o sc̄ficata a peccato. Si p̄uar⁹
 es bonis gr̄e gaude. q̄ ip̄a ē cū q̄ om̄e bonū
 nobis aduenit̄. Sap. viij. Venerunt mihē
 om̄ia bona p̄ter cū illa. ita q̄ dic̄ Anf. Nō
 est sal⁹ in mūdo nisi quā pepit̄ x̄go. Bern.
 Tolle corp⁹ solare qd̄ erit̄ in mūdo nisi tene-
 bre. z sic tolle maria nō habebis lucē gloriā
 Tercio lux securitatē parit. De q̄ Johā. xi.
 Qui ambulat̄ i die n̄ offendit̄ qz lucē hui⁹
 mūdi vider. Et sic maria parit̄ nob̄ securita-
 tē. Bern. Secuz accessum habes p̄cor ad
 deū. corā p̄re habes filiū in hūanitate q̄ ostē-
 dit̄ vulnera corā p̄re. marē q̄ ostēdit̄ vbera

De pceptōe btē marie vginis

quō nō possent exaudiri illa hūmōi amorū in
dicia. Quarto lux viā oñ dir. Joh. xij. Qui
ābulat i tenebr̄ nescit q̄ vadat. s; i luce vidz
z sic maria p̄ ei⁹ virtū olaz vitā oñ dit nobis
viā ad dñm. Un̄ Amb. d̄ virginitate. Tal
fuit maria: vt ei⁹ vita oim hostz exēplar es
set z disciplina. Hiero. Quicūq; veniā op
tat marie premiū imploret euisq; auxiliū z
imitet exemplū. Quiro lux vibrat i oculis:
signāter si clari fuerit. sic claritas gr̄e sancti
ficatōis marie i ocul̄ n̄c intelligentie vibrat
p̄ etiā cā nō valeam⁹ enarrare. Bern̄. O be
nedicta ois gr̄e. q̄s longitudine z latitudi
nē sanctificatōis tue gr̄e inestigare p̄t. Hiero.
reputat se indignū dicēs. De tali rātaq; lo
qui indignū me fateor. Damas. Si gloriā
ei⁹ scribere volum⁹ verba q̄bz scribere valea
m⁹ deficiū. Au g. Si oim n̄m mēbra ver
terent i linguas nec minimā gr̄az nec gliaz
ei⁹ exprimere possem⁹. Et qz ecclia celebrat
festū cōceptōis sancti Johis multo magis
marie. Jō Bern̄. Si rex principia de clari
tate pensamus. nil clari⁹ sole z luna z stellis
possum⁹ inuenire. Ideo ratione sanctifica
tionis gr̄e maria compaf soli z lune. d̄ q̄ the
ma. Erūt signa i sole z luna. In ver
bis p̄missis cōmendat b̄a s̄go a tribz. Pri
mo a sanctificatōis claritate. Secō a dese
crus enunitate. Tercio a status dignitate.
Primū ibi. crūt signa in sole. scdm̄ ibi. z lu
na. terciū ibi. z stellis. De primo dic̄. Erūt
signa i sole. i. in maria. ps. lxxviiij. Thron⁹
ei⁹ sicut soli i aspectu p̄o. Id. cviiij. Posu
it i sole tabernaculū suū. Et merito compaf
soli q̄tuor d̄ causis. Primo sol oia lumina
ria excellit. ideo dicit q̄si sol⁹ lucēs. s; p̄ cete
ris. Et sic maria p̄cellit in sanctitate om̄es
puer̄. vlti. Dulce filie regū q̄ gregauerūt
diuitias. s; virtutis z sanctitatis. tu sola su
pergressa es vn̄uersas. Un̄ Amb. de p̄ceptō
ne beate virginis. Nil tibi o dñā est equale
nil compabile om̄e qd̄ est aut supra te vel
infra te est. supra te sol⁹ de⁹. infra te om̄e qd̄
de⁹ nō est. Nā gr̄a splēdor mētis etiā splen
debat in corpe. Ecce signū. Un̄ Hugo. Ar
dor gratie in aia splēdebat vt in corpe mira
cula facieb̄. Nā dicit Hilari⁹ sup̄ Ma
theū. Joseph cognouit sacramentū iucar
nationis i maria p̄ diuini luminis radiuz
Voc cognoscēs Dyonisiū ēā vidēs dicit.
Siliis erudit⁹ nō essem z fidē nō haberes
aliud lumē nō credere p̄pter ei⁹ splēdores
Ideo te ei⁹ excellētia sanctitat̄ dicit Bern̄:

Nūq; sup̄ āgelos ascēdisset si i vite seritate
eos nō transecdisset Secō sol mediū te
ner inter planetas. z sic maria ē mediatrix
inter deū z hoies. Un̄ Bern̄. in sermone de
aductu inq̄t. O maria de⁹ p̄ te. act⁹ est par
ticeps n̄re humanitat̄. vt p̄ te p̄ticipes esse
mus sue diuinitat̄. z subdit idē. Quis scit
q̄ntēs refrigeras iudic̄ inā. p̄ te accessum ha
bem⁹ ad filiū. vt p̄ te nos suscipiat q̄ p̄ te da
tus est nobis. de q̄ ps. lxxiiij. Opat⁹ est salu
tē in medio terre. i. in vtero marie Et maria
mediū appellat. qz ad illā sicut ad mediū re
spiciūt om̄es. Jō Bern̄. Quidquid offerre
paras marie cōmendes. qz dicit Ignacius
Impossibile ē aliquē saluari p̄ctores nisi p̄
tui⁹ o virgo auxiliū z fauorem. Bern̄. Ipsa
apud filiū inducit illd̄ enāgetici. memēto
filiū q̄ p̄ctores spem reddisti. Mat. ix. Nō
est op⁹ valentibz medic⁹ s; male habentibz
Nā sic sol dic̄ inchoar p̄ ortū z terminat per
occasū. z sic p̄ maria vita iusti inchoat z ter
minat. ps. cxviiij. Ordinarōe tua p̄seruat
dies. i. vita xp̄iani. Tercio sol claritatem
oibz cōmunicat. qz interpretat sol q̄si sup̄ oia
lucēs. s; sedis z mudis. vt habet Mat. v. fa
cit soles suū ortū sup̄ malos z bonos iustos
z iniustos. z sic maria. Bern̄. Maria sinū
pietatis apit. z de plenitudine ei⁹ accipiunt
om̄es. s; captiui redemptionē. egr̄i curatōez
tristes z solatōez. p̄ctoz veniā. iniust⁹ iustiz
ei⁹. iust⁹ gloriā. angeli leticiam. fili⁹ dei car
nis substantiā. z tota trinitas cōplacentiā.
Stās in publico. nullū excipit. nullū cō
temnēs. nullū denegās. dicens illud Eccl̄.
xxiiij. Trāstredat me om̄es q̄ occupauerūt me.
Jō Bern̄. in sermone q̄ incipit Temp⁹ loq̄n
di dicit. Sileat misericordia tuā si q̄s te in
uocant in necessitatibz z inuenit te defuisse
q. d. null⁹ talis est. Dicit nāq; Amb. Dis a
te auersus necesse est vt intereat. Ois ad te
puersus impossibile est vt pereat. Quar
to sol varias opatōes causat. in liq̄dis siccit
tatē. in siccis liquiditatē. vt paret de luto et
cera. Sic maria siccōs z induratos peccato
res mollescit. z liq̄dos. i. instabiles p̄sene
rare facit. De quo Bern̄. Tu p̄ singulis ne
cessitatibz subuenis mater dei. tu p̄ diuersi
tate laboz z defectuz aie largis diuersas
medicinas. alijs vt durescāt. alijs vt lique
scant. Jō Lassiō. in qdā eplā. Tu patrona
hūani generis. tu z solatio afflictis. tu infir
mis medicina singularis. Jō Bern̄. in ser
mone q̄ incipit Signū magnū. dicit. Nō

trepider accedere ad Mariā humana infirmitas. qz nil terribile nec aufert in ea. s; cōta sua uis et mīr. Et i isto sole. i. maria facta sunt signa. **I** S; dicit sanctus Tho. p. te. i. q. cv. ar. viij. Ad miraculū et ad signūz miraculosūz requirunt tria. Primo q; cōcedat facultatē nature. et h; factū est in maria: qz cōcepit sine uirili femine uerz deū et hoiez: qd fuit sup nature facultatē. Greg. nazanzenus. Qd natura nō habuit vsu signoz: aut ratio nō capit. lingua eloqui tacet. ingeniū ebetat. celū pauet. terra stupet. h; in maria facta uis est. Et Bern. sup missus est die. Qd moysi monstratū est in rubo rigne. Exod. iij. Aaron in uirga et flore. Nume. xviij. Be dconi in uellere et roze. Judiciū. vi. hoc apre Salomon uidit i fori muliere. Ezechielis xliij. qui uidit portā in domo dñi clausam. Daniel uidit lapidē abscisum de monte sine manibz. Dan. ij. De tali signo scribitur Isa. viij. Dabit dñs ipe uobis signū. Ecce uirgo cōcipiet. Reuera signū. Bern. Quis intellet? cape possit q; ille splēdor inaccessibilis infudit se i uirgineis uisceribz. qd angelus uicauit dicēs. Uir? altissimi obumbrabit tibi. q. d. Quid interrogas me: tu experieris. Secūdo requirit ad miraculū q; fiat in instanti. et sic maria in instanti ut cōsensit ad s;ba angeli dicēs. Ecce ancilla dñi fiat mihi s; uerbi rui: ipa cōcepit uerz deū et hoiez. De q; Aug. in s; mone. O felix obediētia. o insignis gra. q; dñi humiliter fidē reddite celi opificē in corpauit. Tercio requirit ad miraculū q; fiat raro. et sic i maria. Bern. in s; mone de uigilia natiuitatis xpi. A seculo nō est audiri q; omnipotens altissim? de? in muliere descendisset. Isa. lvi. Quis unq; audiuit tale uel uidit huic s;le. qd scribit Bern. q; fuit uirgo sine grauamine grauida: sine dolore puerpera. sol nat? de stella. pater de filia. a creator de creatura. ut impleret illud. iij. Reg. x. Nō est ille op? factū in uniuersis regnis. Bern. Multe uirginitatē possident. s; nulla gau diū mentē cū uirginitatē pudore. Bern. Sola est q; grau amē non sensit. et sine libidinosa uoluptate cōcepit. Quartū radiunctū qd requirit ad miraculū habet de re. et u. scōz. e. gliosus. lib. vi. dicit Jos; andree in glo. q; debet fieri a deo non ex arte uel dyabolo. Et h; factū est i maria. ps. cxviij. Ad dño factū est istud et est mirabile i oculis nostris. De q; Luc. i. Uir? altissimi obumbrabit tibi et spūs sanctus superueniet in te.

R Secūdo maria dicitur luna. Lanti. vi. Que est ista q; p gredit qñ aurora surgens: pulca ut luna. Primo ideo. qz sic luna est decora noctis qñ sol nō lucet. sic maria qñ sol id est iusticia dei nō lucet peccatoribz: trieliana. i. misericordia marie in nocte tribulatio nis succurrit. Chriz. d. rogatiuis beate uirginis. Quos non saluat dei iusticia: saluat misericordia Marie infinita. Ideo Hiero. in lib. de illustribz uirz. In omni rpe. in quocunq; ope quis exerceat marie gratia inuocet Bern. Peccatorē cōstumētiq; fetidū nō abhorres si ad te suspirauerit. Secūdo sicut luna est mater rois. sic maria est mater rois gratie. Luc. i. Inuenisti em gram apud dñm. Ans. O uirgo bñdicta p tuā bñdicti onē gre bñdicit ois creatura. Bañ. De? redemptur? gen? humanū rotū p cūm stult i maria. Ide. Quid qd in nobis est salutis et gre ex ea nouim? redūdare. Ideo Laut. vi. dicit. pulca ut luna. Nota beata uirgo compa? lune put est in plenitudine. qz tūc luna habet qd duplice pulcritudinē. primo in luce. secūdo i uirtute. tercio i rotunditate. quarto i ymagine. Sic i beata uirgine quadruplex est pulcritudo. s; puritas in carne: pietas in ope. charitas in corde. diuinitas in ventre. Dec qtuor innuit angel? dicēs: Aue. i. sine macula in carne. gra plena. i. litz corde p charitatē. dñs recuz. i. diuinitas in uentre. bñdicta tu i mīseribz. s; in pietatē ope

Prima pulcritudo marie i carne figurat in luce lune. eo q; ipa lucet i carne sine omni macula. Sap. viij. Nihil iniquitatū i eā incurrit. Lancelo est em lucis eterne et speculū sine macula. De q; Laut. iij. Tota pulcra es amica mea et macula nō est i te. Bern. Propriū delictū maria nō habuit. et ab alieno longe innocēs fuit. etiā nihil impugnationis fuit i ea. s; pax et trāquillitas. qd alijs sanctz denegatū est. Ans. et Aug. Si omnia sancti et sancte interrogarent vtz sine peccato essent. dicerent illud. i. Jos; i. Si dixerimus q; peccatū nō habem? ipsi nos seducim? et ueritas in nobis nō est. Ideo de ea pōt dici illud Sap. viij. Nō comparau i illi lapidē preciosum. i. aggregationē aploz. et subdit. Omē autē in comparōne illi? i. cōgregatio martirū est uelut arena exigua. et postea s;dit. tanq; lutū estimabit argentuz. i. turba uirginū nihil i aspectu illi?. et s;dit. qm inextinguibile est lumē illi?. Hiero. Quid nobili? sancti? lucidi? matre dñi. qd splēdidi?

De pceptōe btē marie vginis

q̄ illa quā splendor elegit glorie. candor lu-
cis et cetera ab eterno p̄destinavit. puer. xxv.
Ausc rubiginē re argēto regrediet vas pu-
rissimū. Secūda pulcritudo marie est pie-
tas i ope. figurat̄ in secūda pulcritudine lu-
ne. s̄ in v̄tute. nā luna habet influētie v̄tutē
sup mare. et sic marie pietas sup tribulatos
Nā crescente luna augmentant̄ oia humida
et sic de pietate marie augmentat̄ misericordia
et gr̄a. Eusebius in s̄mone dicit. Nullo tpe
aut momento d̄ p̄tor sic viristi vt aliq̄ ex
pers fuer̄ gr̄e et auxiliū matris x̄pi Tercia
pulcritudo marie est charitas in corde. et fi-
gurat̄ in rotunditate lune q̄ caret sine. sic cha-
ritas ei⁹ est indefect̄. Eccl̄. xxiiij. Usq̄ ad
futuꝛ seculū nō desinā. Nā in passione euz
sole ecl̄i p̄sim pateret. tūc maria vt luna luce-
bat sub cruce Dane charitatē p̄stantissimā
quotidie nobis exhibet dicens Eccl̄. xxiiij.
Trāsite ad me omēs q̄ cupiscit̄ me et ge-
nerationibz meis adimplem̄ti. Nam dicit
Lhub̄. in s̄mone. Nunq̄ rept̄ aliq̄e ināu-
ditū qui se marie faceret sedulū ministrum

Quarta pulcritudo marie est diuinitas i
ventre. et figurat̄ p̄ imaginē lune q̄ videt̄ in
plenilunio. Et sic maria habuit in se filiuꝛ
dei q̄ est imago p̄ris. Greḡ. Quē celi et terra
cape nō poterāt tuo gremio p̄tulisti. Ip̄a sa-
lutē mūdo edidit. An̄s. Nō est sal⁹ in mun-
do nisi quā pepit virgo. Jō Ignaci⁹ dicit.
Impossibile est aliq̄e peccatoꝛez saluari o
virgo. nisi p̄ tuū auxiliū et fauorē.

Sermo XII. Ad idem.

Ignū magnū

apparuit i celo. mulier amicta so-
le et luna s̄ pedibz ei⁹. Apoca. xij.
Thema Signū est magne dignitat̄ ali-
cuius ciuitatis. cui alie ciuitates sunt s̄ tri-
buto. et ip̄a sola p̄uilegiata est q̄ sit libera et
nihil tribui soluet. Sp̄ualiter. sic om̄is
creatura pure hūana fuit peccato subdita. et
p̄ sequēs dyabolo tributaria. excepta bea-
ta virgine. q̄ p̄uilegio eterni regis dotata
est vt esset libera a censu p̄cti et tributo culpe
Ideo An̄s. de p̄ceptu virginis dicit. Si oēs
sancti et sancte interro garent̄ vtrū sine pecca-
to essent. puto q̄ responderēt illud. i. Joh̄. i.
Si dixerim⁹ q̄ peccatū nō habem⁹ ipsi nos
seductim⁹ et veritas in nobis nō est. dempra
beata virgine. figurat̄. Sen. xlij. Tpe egesta-
tis carissime tota terra egipti fuit tributaria

Pharaoni. excepta sacerdotali terra q̄ fuit
libera et legis p̄uilegio. Sp̄itualiter
temp⁹ q̄ fuit tanta carissima gr̄e per excessum
primoz parētū ois creatura hūana fuit tri-
butaria p̄cto d̄pta sacerdotali terra. i. ma-
ria. et q̄ ps. lxxiiij. B̄ndixisti d̄ne terrā tuā
scilicet p̄ gratiā p̄uilegiū. et reuocē eā esse li-
berā. De q̄ Aug. in de natura et gr̄a. Cum re-
p̄cto agit̄ de maria nullā p̄suis volo habere
mentionē. qz meruit illū p̄cipe quē nullum
cōstat habuisse peccatū. De q̄ habet figura
Sen. vij. Cū venit diluuiū aq̄ opuit om̄s
mōtes altioꝛ q̄ndecim cubitis p̄terqz padū-
sum. Sp̄ualiter. p̄ aquas diluuiū intelligit̄
p̄ctm. ps. lxxiiij. Saluū me fac et qm̄ intra-
uerūt aque vsqz ad aiaz meā. i. peccatū ope-
ruit om̄s mōtes. i. oēs sc̄tōs p̄terqz padūsum
id est beatā virgine. De q̄ Eccl̄. xl. Sic pa-
dus in b̄ndictōibz. sic maria i p̄uilegijs
De q̄ Bern. Maria p̄p̄riū p̄ctm nō habu-
it et ab aliēno lōge innocēs fuit. Et b̄ vidit
Joh̄nes et mirabat̄ dicens Signū magnū
apparuit i celo. mulier amicta zc. In ver-
bis p̄missis b̄t̄ v̄go eōmendat̄ a tribz. Pri-
mo a status dignitate. Secūdo a sanctitatis
claritate. Tercio a defect̄ eniuitate. Pri-
mū patz i p̄ncip̄o. ibi. Signū magnū ap-
paruit i celo. sc̄d̄m ibi. mulier amicta sole. ter-
ciū ibi. luna sub pedibz ei⁹. De primo dicit
Signū magnū apparuit in celo. i. maria.
Nota maria comparat̄ celo triplici d̄ eā
P̄rio rōe inhabitatōis. sc̄do rōe eleuatōis
tercio rōe clarificatōis. P̄rio rōe inhabita-
tionis. qz celū est tui habitaculū. Isa. lxxi.
Celū mihi sedes est. nō q̄ te⁹ esset ibi soluz
sic q̄ non alibi. qz dicit mgr̄ in. i. dist. xxvi.
ca. i. De⁹ est vbiqz essentialiter. p̄sentialiter.
et potentialiter. Nā ip̄e est in celo laudabilis.
in creaturis mirabilis. in angelis desiderabilis
Math̄. xvij. Angeli eoz semp vidēt faciē
p̄ris. In hoibz bonis amabilis. in malis to-
lerabilis. in seincōp̄rehēnsibilis In maria p̄-
camis susceptōez fact⁹ ē v̄sibilis. Hec. Quē
ecl̄i et terra cape nō poterāt tuo gremio p̄tu-
listi. Eccl̄. xxiiij. Qui creauit me requirit in
tabnaculo meo. Secūdo rōe eleuatōis. qz sic
ecl̄i eleuatū est a terra. sic maria vltra om̄s
creaturas. Ideo d̄ Eccl̄. xxiiij. Ego in altis-
simis habito. An̄s. de p̄ceptōe b̄tē virginis
D̄nā nihil tibi egle. ome qd̄ est aut infra
te aut supra te. supra te sol⁹ te⁹. infra te ome
illud qd̄ te⁹ nō est M Nā ipsa fuit al-
ta in tribz. Primo in puritate. nam nullus

pulsis peccati cō maculavit. Cant. iij. To-
 ra pulchra es amica mea z macula nō est i re-
 vbi dicit Anf. Ea puritate nitebat q̄ maior
 sub deo intelligi nō q̄r. Rationē ponit sanct⁹
 Tho. pte. i. q. iij. ar. xxvi. De q̄ro magis ali-
 quid appropinqr̄ primo principio de rāto
 mag⁹ p̄cipat effectū ei⁹. Explicat Dyo-
 nisius in celesti ierarchia. Angeli q̄ sunt deo
 p̄p̄inquoiores mag⁹ p̄cipāt bonis divinis
 q̄ hoies. xps aut̄ est p̄ncipiū gr̄e fm̄ divi-
 nitatē autoritativē fm̄ humanitatē inhu-
 sterialiter. Joh. i. Gr̄a z v̄itas p̄ ihm̄ xpm̄
 facta est. Sz maria est magis p̄p̄inquoissima
 ihu xpo. eo q̄ ipse de ipa humanitatē cepit.
 ideo alta est maria in puritate. Sedo alta
 est in aia in gr̄e v̄terate. Eccl. xxiii. In me
 ois gr̄a vic z veritatē. ac si diceret. Ois gr̄a
 oib⁹ hoib⁹ in p̄senti z futuro necessaria mi-
 sericorditer est mihi collata. Niero. Ceter⁹
 p̄ ptes: marie & o se tota in fud̄ gr̄e plenitu-
 do. Tercio est alta i v̄tuositate. p̄verb. vtri.
 Multe filie cōgregaverūt divitias tu sola
 sup̄gressa es v̄nitas Ber. Ipa excessit fidē
 p̄iarchaz. sp̄m̄ p̄phetaz. charitatē ap̄loz
 stantia martirū. sobrietatē z misericordia
 p̄fessor. castitatē virginū. secunditatē cōiu-
 galium Niero. Nullo genere virtutū vaca-
 vit cui angel⁹ plenitudinem gr̄e pm̄isit.
 Ruth. iij. Scit ois popul⁹ te esse mulierē z
 virtutē. Tercio maria dicit̄ celū rōne clarifi-
 canonis. qz celū empireū ē lucidū. z sic ma-
 ria. Nug. Splēdor gr̄e in aia splēdebat q̄
 in coape ei⁹ miracula faciebat. Nā dicit̄ Hi-
 larius sup̄ Mat̄h. Joseph cognovit sacra-
 mentū incarnatōis p̄ divini luminis radi-
 um q̄ in ea nitebat. eo q̄ vez deū z hoies in
 v̄tero habebat. Hoc cognoscēs Dyonisius
 vidēs cā dixit. Si divinis l̄ris erudit⁹ non
 essem z fidē nō haberē aliud lumē nō crede-
 rem p̄pter ei⁹ splēdorē. Idcirco h̄ia de cau-
 sis maria vocat̄ celū. Ideo bñ d̄r. Signū z
 magiū apparuit i celo. i. beata & ḡine Di-
 xi secūdo cōmendat̄ beata & ḡo a sanctitatis
 claritate. ibi. m̄lier amica sole. Bern. Quo-
 tēs sacra scriptura talia & ba nobis p̄ponit
 in q̄b⁹ exterior notatio nō potuit esse veras
 sp̄s sanct⁹ nobis innuit vt mysticū sensū in-
 quiram⁹. Et sic intelligit̄ de p̄p̄rietatib⁹ so-
 lis q̄ plures sunt. Primo gaudiū z generat.
 sedo securitatē parit. tercio viā oñdit. q̄ro
 i oculis vibrat. q̄nto mediū tenet. sexto cla-
 ritatē oib⁹ cōmunicat. septio varias opatio-
 nes causat. Quere de reductōe h̄az supra i

sermone p̄cedēti ad p̄ncipiū Dixi terco
 cōmendat̄ br̄a & ḡo a defect⁹ emunitate. ibi.
 z luna sub pedib⁹ ei⁹. Per lunā intelligit̄ de-
 fecer⁹. z sic plune sup̄peditationē omniū dese-
 ctuū resignam⁹ p̄culatōes. Et sunt septē.
 Prim⁹ peccan fecditas. Ro. iij. Omnes pecca-
 uerūt z egēt gr̄a dei. intellige fm̄ cōmunem
 cursum. ad Ephes. ij. Eramus natura filij
 ire. Et Eccl. xli. Ue vobis q̄ dereliquistis legē
 dñi altissimi. Si nari fuerit⁹ i maledictio-
 ne nascemini. si mortui fuerit⁹ i maledictio-
 moriemini. ps. l. Ecce i iniquitatib⁹ conceptus
 sū. Et p̄ver. xx. Quis p̄r dicit̄ mundū ē cor
 meū. q. d. null⁹ fm̄ cōmūē cursum. De q̄
 Aug. z habet̄ de p̄e. dist. iij. firmissime. fir-
 missime tene z nullaten⁹ dubites omnē ho-
 minē p̄cubū viri z mulier⁹ genitū p̄ceptū
 fuisse in peccato. vbi dicit̄ Scot⁹. h̄ vez est
 fm̄ eodem cursum nature. nō aut̄ fm̄ p̄uile-
 giū. Ipa & o virgo beata speciali p̄uilegio
 fuit p̄suata. Nō p̄siderās Salomō in sp̄u
 dicit̄ Lant. iij. Tota pulchra es amica mea
 z macula nō est i te. Nā si vnq̄ fuisset i pec-
 cato originali p̄cepta non posset p̄ eodē tpe
 dici immaculata. N Pro q̄ sciendū bea-
 ta virgo merito fuit p̄seruata ab originali
 peccato. vt dicit̄ Alexander sup̄ Lant. Ri-
 chard⁹ de sctō victore z Nug. Thomas de
 argentina. Petr⁹ de candida. Nam de⁹ potuit
 matrē suā a peccato originali p̄suare. Silr
 z de cur̄ rōe matr⁹ z filij Dixi primo deus
 potuit matrē a peccato originali p̄suare
 qz p̄nceps statūes legēz auctoritate sua ea-
 dem autoritate p̄r legē eandem reuocare. qz
 lex ista habet̄ vim ex ei⁹ institutōe. Item p̄r
 eandē legē ad tps suspēdere. Itē p̄r eadē au-
 toritate cuz aliquib⁹ dispētare. vcl p̄r alicui
 p̄uilegiū dare. oia ista patēt in legib⁹ diui-
 sim. vt institutis z autētica z in alijs libris
 legalib⁹. Et de h̄ etiā sunt exēpla i sacra scri-
 ptura. De primo. circūcisio fuit data a dño
 deo rege sup̄mo sub anathematis p̄cepto. vt
 habet̄ Ben. xvij. Mascul⁹ cui⁹ p̄puerū caro
 circūcisio nō fuerit delet̄ aia illa de populo
 suo. Sz hec lex in nouo testamēto totaliter
 est reuocata. De q̄ apls ad Gal. vi. In xpo
 ihesu neqz circūcisio aliqd̄ valet neqz p̄puerū
 um sz noua creatura Et ibidē. c. v. Dico vo-
 bis qm̄ si circūcīdamini xps vobis nihil p-
 derit. Et post dicit̄. vos i libertatē vocati estis
 scilicet a corpali circūcisione. De secūdo. s.
 de dispensatōe ad temp⁹ habet̄ etiā de circū-
 cisione. qz ad temp⁹ fuit suspēsa in deserto.

+

+

+

haly

De pceptōe btē marie vginis

Et h̄ ppter laborē itineris. Exod. iij. De ter-
cio. s. de dispensatōe legis Exod. xi. Nā nou
spoliare pauperē fuit lex a dño data. imo n̄
primū quēcūq; vt Leui. xix. et tñ pceptum
fuit filijs israhel spoliare egiptios. vt habetur
Exo. xi. Et sic dñs legis p̄t circa legē dispē-
sare. sicut et fecit beate virginī q̄ fuit singula-
riter priuilegiata. sic q̄ sine originali pecca-
to est pcepta. De q̄ dicit Scot⁹ sup. iij. sen-
tentiar. dist. iij. De⁹ potuit pseruare semen-
teculum ab ista morbida infectōe manente
substantia ei⁹. sicut pseruauit tres pueros in
camino ignis. Dan. iij. Alio modo dicit seor-
tus. x. potuit illud semē mundasse. Tercio
dicit. x. potuit in eodē instāti corp⁹ pfectū
organizatū immediate sua virtute tuudare ab
illa ptracta q̄litate ante infusionē. et post h̄
animā creando corp⁹ infundere. et graz san-
ctificante in ip̄a creare. Secdo decuit bea-
tati virginē pseruari ab originali peccato.
De q̄ Ansh. de cōceptu virginali. Decuit vt
ista virgo ea puritate niteret quā s̄b deo ma-
ior intelligi nequit. S; si nō fuisset pserua-
ta tunc fuisset maior puritas angelica. qd̄ ē
p̄tra Aug. q̄ dicit. Tanta est puritas marie
vt angelica dignitas nō audeat se ei cōpa-
rare. Tercio decuit. nā si nō fuisset pserua-
ta tūc maior fuisset puritas primoz parētū
videlicet Ade et Eue tpe innocētie q̄ fuerūt
in originali iusticia. Nōdo nō decuit ma-
ior priuilegiū p̄ferre Ade et Eue q̄ dei ma-
tri marie. Quatro decuit eā pseruari. Nā
dicit Aug. Nō decuit q̄ corp⁹ marie fuisset
indicheratū et corruptū. S; maior est corrup-
tio aie q̄ corp⁹. ergo p̄ps mltō min⁹ p̄mi-
sit q̄aia virginis subijceret peccato origina-
li. si nō voluit pmittere corruptōnes corp⁹
ei⁹. Quinto decuit ip̄am pseruari. Nā si
cut mater dñi sup̄ omnes choros angeloz
erat exaltanda. ita decuit vt angelicis priu-
legijs esset honoranda. Nōdo oēs angeli
erāt in innocētia creati sine originali pecca-
to. et nō est verisimile q̄ aliq̄ creatura q̄ fuit
in ira dei fieret oīso angel̄ plata. Igit̄ Ber-
dicit. Nequaquā sup̄ oēs choros angeloz
ascēdisset si eos in puritate nō trāscēdisset
Secro decuit eā pseruari. qz nō est recēs
aliquē filiū suā matrē odio habere. cū sit p̄ce-
ptum Exod. xi. Honora patrē et matrē. mo-
do si fuisset i peccato originali pcepta tūc ei⁹ fi-
li⁹ ita odio eā habuisset vt feneciā p̄denati-
onis p̄tra eā p̄tulisset. qd̄ nō est verisimile.
Septimo decuit eā pseruari. Nā qd̄qd̄

honoris et laudis possum⁹ debem⁹ dei gant/
trici attribuerē. De q̄ Hiero. in sermone de
assumptōe. Quid qd̄ ei digne imp̄sum fue-
rit totū ad laudē dei p̄inet. Oppositum
tō tenētes arguūt sic. allegātes primo ps.
xij. et liij. dicentē. Om̄es declinauerūt vsq;
ad vnū. Itē ps. cxx. Dis hō mēdax. et alle-
gant aplm ad Ro. iij. Nēs peccauit et egēt
grā dei. Scot⁹ dicit ista solucō. hoc v̄z ē
de cōmuni modo loq̄ndi. nō antē singulari
priuilegio. Secdo arguūt. si fuisset p̄ua-
ta a peccato originali tūc fuisset p̄o ei⁹ filio
parificata. Rūdet scot⁹ q̄ nō. qz adhuc est
triplex differētia inter matrē et filiū. Primo
q̄stū ad misterū incarnatōis et generatōis.
qz nō fuit pcepta a sp̄sāncto v̄go Maria.
tūc sine corruptōe matris gēnita sicut p̄ps.
Secdo fuit differētia q̄stū ad misterū p̄er-
uatiōis. qz p̄ps nō indiguit p̄uari. ip̄a ve-
ro habuit indigentiā p̄seruādi. Tercio fuit
differētia q̄stū ad misterū glorificatōis. qz
aia x̄pi fuit ab instāti pceptōis beata. habēs
fructiōnē certar. nō sic aia btē vginis. Ideo
Aug. de natura et grā dicit. Cū de peccatū agi-
tur nullā p̄lis de ea volo fieri mentionem
Et Aug. Sic m̄ dñi fuit intacta ita imā-
culata et incorrupta. Si originale maculaz
p̄traxisset p̄ gnāciq; horā imāculata n̄ fuis-
set. Iō Bern. dicit. Decuit reginā virginū
sine om̄i macula vitā ducere. qz genuit illū
quē nullū p̄stat peccatū habere. Tercō ar-
guunt sic. Si m̄ dñi fuisset p̄seruata et nō
p̄traxisset originale peccatū tūc nō indigu-
isset redemptōe. Rūdet Ansh. li. ij. Cur deul
hō. c. x. Indiguit redemptōe et x̄pi passōe
nō ppter peccatū qd̄ infuit. s; ppter peccatū
qd̄ ifuisset nisi ip̄emet ex speciali priuilegio
ip̄am p̄seruasset. Unde q̄stū fuit ex pte hu-
mane nature et q̄stū fuit ex pte sui p̄ps̄ ipsa
p̄traxisset originale. nisi fuisset a deo p̄serua-
ta specialiter. Et ideo indiguit ista satisfaci-
ōne. nō p̄ p̄cto qd̄ infuit. s; p̄ d̄icto qd̄ actū
infuisset q̄stū fuit ex pte sua. Ad dicit sic
q̄ indiguit ista redemptōe nō ppter pecca-
tū qd̄ p̄traxit. s; ppter inane celest̄ apertio-
nē. Cū q̄stū multi sancti patres etiā hic in
vita fuerūt mūdari ab om̄i peccato tū actua-
li q̄ originali. et taliter q̄ nulla ampli⁹ pena
ip̄is recedentib; dēb̄bat. nihilominus cele-
stem paradysum introire nō potuerunt ppter
diuini decretū. q̄ ppter primoz parētū pec-
catū decruit q̄ null⁹ p̄ ppagationē genitus
lumbū enaderet et celestē paradysum intrare

nisi p passionē xp̄i filij dei incarnati. Quar
to arguit sic allegantes Damascenū dicen
tem q̄ sanct⁹ spūs venit i ipam purgās. Re
spondet q̄ aliquid dicit purgan dupliciter
Uno mō q̄ aliquid immundū aufert. alio
mō q̄ aliq̄ pfectio sup addit p quā nō soluz
mundū ostendit s̄ etiā ab omī immūdia
peccati pseruat. Primo modo nō intelligit
Damasc. dictū s̄ secūdo modo. r̄ sic oportet
intelligi cōmune dictū tā sanctorū q̄ magi
stroꝝ q̄ dicit q̄ ipa sanctificata fuit in vtro
q̄ est q̄ dicit infundēs aīam ei⁹ corpi p̄i⁹ vir
tute spūs sancti ab omī feditatis extractōne
mundato vel purgato in eodē instanti in
fuit ei grām sanctificantē aut grām grati
ficantē. nō q̄ purgaret eā ab aliq̄ culpa que
p̄fuit. sed vltra illam mudationē sc̄i p̄fēt
uatiōnem gratis datā que istā vitiōne pue
nit eam gratiosiorē r̄ perfectiorē reddidit
Dec ergo dicit prima sanctificatio. Dec ea
dem grana in conceptōe filij sui fuit augmen
tata. r̄ dicit secūda sanctificatio. Dec eadez
gratia in assumptōne fuit cōsummata. quia
tunc facta fuit eius glorificatio. Ideo corre
larie sequit. q̄ sanctificare pp̄ue loquendo
nō est idē qd̄ mundare vel purgare s̄ po
tius sanctū facere vel sanctitatē alicui⁹ con
seruare. Idcirco cludit magister Alexan
der asserens cū esset magister theologie epi
stems in scolis. publice r̄ p̄tinaciter voluit
perariū docere. Et dicit Teste sole iusticie ar
ripuit me tam repentī⁹ morbo qui eodem
die r̄ annis singulis me exercitauit. ita q̄ oī
die conceptōis officiū magistrī nunq̄ ex
cere potuit. vnde auditoꝝes r̄ p̄locij mei est
mantes istū morbū euenire mihi. qz̄ impu
gnabā festū conceptōis b̄te virginis. corripu
erunt me r̄ sanū p̄siliū ab eisdez recepti vt de
illo festo credere cōgruū r̄ istud festum cele
brandum annuatim sentire. Qd̄ r̄ feci r̄ do
ceo faciendū r̄ assero. hec Alexāder. Et hoc
puidens Salomō in spiritu dicit. Sapie
vij. Nil eoinquinatū in ea. Ideo cludit p̄
fatū maḡ Alexander sup Lanti. in fine. q̄
h̄ festū conceptōis b̄te virginis habet p̄ reue
lationē factā abbati Elino sub redemptio
ne mortis q̄ uō debet discredī sic nec reuela
tiones sanctorū parz. Nā natiuitas virgi
nis celebrat p̄pter reuelationē factā cuidaz
solitario. Quare ergo conceptio b̄te virginis
uō deberet celebrari. p̄pter reuelationē factā
isti abbati sancto.

Sermo

XIII. Ad idem.

Pulcra es et

p

decora filia hirm. scribit Lā
ti. vi. originaliter. r̄ legit in p̄
senti festiuitate in matutino

officio historialiter Rex volēs sibi cōstru
ere palaciū habitatōis: licet respicit ad hoc
vt oīa habitacula sint decorata. signāter tñ
habet respectū ad habitaculū suū qd̄ p̄ se in
habitare velit. vt est aula regia q̄ hec aula
sit decorata. Spūali. sic rex glie: rex regum et
dñs dñi autiū dei filij in habitare decreuit cū
hoībz. vt p̄misit p̄ p̄phetā Zach. ij. Ego ve
niā r̄ habitabo i medio v̄ri Et vt scribit Jo
hānes Apoc. xxi. Habitabit cū eis eoz dē
Licet omīa habitacula. i. electoz corda dñt
esse mūda. vt docet Isa. i. Lauamini r̄ mū
di estote. rō: qz̄ nō habitabit i corpe s̄ dicit
peccati. Sap. i. Signāter aula regia. i. bea
ta s̄go maria debuit esse mūda. qd̄ figurat
ij. Reg. x. Salomō fecit sibi thronū de ebo
re grādē. r̄ vestiuit eū auro purissimo. r̄ ha
buit sex grad⁹. summitas ei⁹ erat rotūda. r̄
due man⁹ erāt tenētes hinc inde. r̄ duo leo
nes erāt iuxta man⁹. r̄ duodecim leuiculi.
O Sic spūaliter. p̄ salomonez intelligit
xps̄ Math. xij. Ecce p̄l⁹ q̄ salomou hic. q̄
parauit sibi thronū. i. matrē b̄ndictā glorio
sam virginē mariā de eboze castitatē: r̄ de au
ro charitatē. Lanti. ij. Ordiauit i mechari
tatē. Sex grad⁹ ascēdebat. h̄ est sex ordies
sanctorū trāsgredit. s̄ angeloz. p̄phetaz. apo
stolorū. martir. s̄ fessor. r̄ virginū. Sumi
tas throni erat rotūda. i. tota p̄fecta r̄ elata
De q̄ Aug. Quid ignorare potuit in q̄ ple
nitudo diuinitatis corporaliter inhabitauit.
Duo leones sunt duo testamēta. s̄ vetus r̄
nouū. Et duodecim leuiculi sunt duodecim
articuli fidei. Et subdit. Nō erat op⁹ tale i
vniuersis regnis. i. ipa excedit omīs sanctos
i sanctitate r̄ dignitate. De q̄ Lant. Nihil
in glia oīmp̄cedentium memoria. r̄ Hiero.
Quid nobilius. qd̄ ab eterno sancti⁹ matre
dñi. qd̄ splendidi⁹ q̄ illa quā splēdor elegit
r̄ candor lucē eterne ab eterno p̄destinavit.
Jo ps. dicit ps. lxxvij. Thron⁹ ei⁹ sic sol i
cōspectu meo. p̄pter qd̄ puidēs eā Salomō
Lanti. vi. dicit. Pulcra es r̄ decorata filia ihe
rusalē In sūma s̄toꝝ duo innuunt. Pri
mo p̄ponit beatē mariē virginis puritas r̄ de
cor. sedo subiūgit ei⁹ dignitatē r̄ honorem.
Primū ibi. pulcra es et decorata. secūdū ibi

ihrlm capit aliqn p ciuitate terre q fuit
 ciuitas sanguinaria ⁊ occifiois. Mar. xxij
 Iherlm ihrlm que decida pphetas. Aliqn
 capit p regno celesti. De q ad Gal. iij. Il
 la q sursum est ihrlm litera est q est mater no
 stra. Aliqn capit p ecclia militari. vt in ps.
 xlvj. Edificas ihrlm dñs. i. ecclia milita
 rem cumulas pdicatioe ⁊ signis. Aliqn p be
 ata srgine vt in psenti themate. pulera es et
 decora filia ihrlm. R Et merito beata
 virgo significat p ihrlm. ⁊ h quinq; de cau
 sis. Primo rone dilectiois. scdo rone opulen
 tie ⁊ repletiois. tertio rone situatiois. qro
 rone glorificatiois. quinto rone refugij ⁊ oblati
 onis. Primo maria vocat ihrlm rone dile
 ctiois. fuit em ihrlm ciuitas dilecta a dño
 ps. lxxvi. Diligit dñs portas syon sup oia
 tabernacula iacob. Et sic beata srgo dilige
 bat a deo sup ois mulieres. ⁊ figurat per He
 ster. ij. c. Adamant ea rex Assuer⁹ sup ois
 mulieres. ppter qd pr dicit de ea illud Sapie
 vij. Dñs oim dilexit ea. Reuera dilexit. na
 fm Sreg. Probatio dilectiois est exhibitio
 opis. S Et sic deus multa p rogatiua
 ostendit ei p alijs sanctis. Primo ab eremo
 ea pfigurant. puerb. viij. Dñs possedit me
 ab initio viar suar a principio anteq; que
 q; faceret ab eremo ordinata sum. Ipsa est
 rubo moysi Exod. ij. q ardebat ⁊ no cobu
 rebat. Ipsa est vell⁹ Bedeonis Iudicu. vi.
 qd maduit ⁊ tellus arida mansit. Ipsa est te
 plu salomois. Ipsa est porta Ezechiel. Eze
 chiel. cliij. q fuit clausa ⁊ null⁹ transiit p ea
 nisi rex. Jo Ber. Ipsa est a patriarchis pfigu
 rata. a pphis pnuiciata. a teo pordinata. Et
 fm Damal. Ipsa rei genitricis virgo ab eter
 no est puifa in trinitatis filio. Scdo ipsa
 est ab angelo reuereret saluata. Lu. i. Ave
 gra plena. O iaudita saluatio. nulli fetoz
 legitur hoc pcessum. qz nullus sine ve: tem
 pra illa sola. Tercio ipsa est spūscō obum
 brata. Bern. Quis em intellect⁹ capere pos
 sit qualiter splēdo: ille inaccessibilis virgi
 neis se insudit viscerib; nisi forsitan illa q
 expir meruit. Lu. i. Et virt⁹ altissimi obū
 brabit tibi. q. d. In altissima sctute spūscō
 est opatione in suo secretissimo filio oecul
 tabit. Quarto apparuit signū dilectiois. vt
 diuino pceptu fecūdata reū ⁊ hoiez partu
 riuit. Nā si de bea Elisabeth legit q hūano
 more pcepit ⁊ pcepit hoiem q auici pgratu
 labant. eo q dñs magnificauit misericordiā
 suā cū illa. qd de beata virgine q no tm ho

mine. sed reū ⁊ hoiez ptulit nobis ad salu
 tem. ppter qd Elisabeth ea bndixit Luc. i.
 Bndicta tu in mulierib; Quintū pmi legi
 um est q in cōceptu no fuit granata vt alie
 mulieres. Rō Aug. qz portauit illū a q por
 tabat. Ideo Bern. inqr. Sola illa graue
 dine no sensit q sola sine libidiosa volup
 tate pcepit. Un ab initio fuit q ceteras mu
 lieres misera grauedis ex cōceptu affligit.
 ipsa sō cū gaudio mōrana ascendit. Sernus
 pmi legiū amoris est q i partu dolore non
 est aggravata. licet oib; mulierib; in psonā
 Luc dicitur est Scū. iij. Multiplicabo erū
 nas tuas. in dolore paries filios tuos. De
 ea aurt scribit Isa. vlti. Quis vnq; audiuit
 tale ⁊ qis vidit huic simile. s. q srgo pareret
 sine lesione pudoris. Nec mirū fm Bern.
 qz nouaz plem nouo modo edidit. qz canit
 ecclia. Sicut sidus radiū parit virgo fili
 um pari forma. Neq; sid⁹ radio neq; virgo
 filio fit corrupta. Septimū pmi legiū qz
 in partu ⁊ post partū inuolara pmanfit. de
 quo Aug. O bndicta srgo maria. fili⁹ tuū
 secunditate tibi tribuit. ⁊ virginittatis glo
 riā no abstulit. qd nulli alteri collatū ē. De
 quo Bern. Multe srginitate possidet. sed
 nulla habens gaudij matris cū virginittatē
 pudore. Scdo maria dicta est ihrlm ra
 tione opulētie ⁊ repletiois. qz scribit Isa. xx
 xij. Uidet denli rui ihrlm ciuitate opulen
 tia. Et sic maria est diues i virtutib;. De q
 bus diuitijs scribit Sre. Tere diuitie non
 sunt opes s; sctutes. hys abūdat Pronerb.
 vlti. Multe filie regū pgregauerūt diuiti
 as. s. virtutū. q; tu supgressa es vniuersas.
 Bern. Ipsa excellit sup patriarchaz. spem p
 pberaz. charitate aploz. ostantiā martiri.
 sobrietate ⁊ misericordiā p fessoz. castitatez
 virginū. fecūditate p ingatoz. ideo Diero.
 Nullo genere virtutū vacauit cui angelis
 plenitudine grē pmisit. Ecce opulēta i vir
 tūtib; Tercio maria vocat ihrlm rōe si
 tuatiois. qz ihrlm fuit situata i alto. d q scri
 bit Diero. xxx. Edificabit ciuitas i excelso.
 ⁊ sic maria in altissimis gratijs mentis ⁊ p
 mijs. Unde Eccl. xxiiij. Ego in altissimis
 habito. T Primo i altissimis gratijs
 qz fm Diero. Leter⁹ saneris grā p ptes pre
 stat marie serora insudit plenitudo grarie.
 ppter qd inqr Ber. Si qd grē. si qd saluti
 et ea nouerim⁹ reddidare. Scdo in altissi
 mis meritis. nā vita actiua valde est meri
 toria q cōsistit in opib; misericordiē. vt dicit

De pceptōe btē marie vginis

Breg. sup Ezech. vt esurientē cibare. erulē
 hospitare rē. Ipa est q̄ pauit dei filiū virgi-
 nis vberibz. ipa est q̄ hospitauit creatorē
 celī rē terre i vtero virginali nouē mētibz D
 q̄ altū meriti. Nā scribit Mar. r. Qui p
 pherā suscipit mercedē pphete accipiet. qd
 illa meruit quē dñm dei r hoiem suscepit.
 ppter qd canit ecclesia. Qua gloria in celis
 ista virgo colit. q̄ dño celi p̄bu it hospitium
 sui sanctissimi corpis. Tercio in altissimis
 pinijs. De quo canit ecclia. Quā splēdida
 polo stella maris rutilat. q̄ oim lumē astro-
 rum r hoiem atq; spiritū genuit. Quar-
 to maria dī ihrlm rōe glōficatōis. Nam
 sup oēs alias ciuitates in iudea ihrlm fuit
 honorata. vt scribit in ps. lxxvi. Gloriosa
 dicta sunt rē te ciuitas dei. Silr Thob. xij
 Benedict⁹ rē q̄ exaltauit ihrlm. Sic ma-
 trem ei⁹ sup omnē creaturā exaltauit r glo-
 rificauit in assumptōe. De q̄ Bern. O bene-
 dicta ois grē. q̄s altitudines glie tu poterit
 inuestigare. q. d. null⁹. Idē. Quanta grām
 adpra est p̄ ceteris i terris; tanta excellentio-
 rē glōriā obtinet in celis. Nā sic dicit Isa.
 c. lxxij. r apls. i. Cor. ij. Ocul⁹ uō vidit n
 auris audiuit q̄ pparauit rē diligentibz se
 Quinto maria dicta est ihrlm ratōne re-
 fugij r oblatōis Nā omēs hoies habebant
 refugij ad ihrlm. rē quo ps. cxxi. Illuc em̄
 ascenderunt tribz tribz dñi. s. gentiliū r iu-
 deoz. Et sic nos omēs ad mariā. rē q̄ canit
 ecclesia. Ois hō omī hora hāc adora ac im-
 plora ei⁹ patrocina. Nā ipsa inuitat omēs
 Eccl. xxij. Trāsite ad me omēs q̄ cupiscit
 tis me. Rō qd dicit Anf. Ois a te auersus
 necesse est vt intereat. ad te sō puerus im-
 possibile est vt preat. q; fm Bern. Maria
 sinū pietatis omibz aperit r p singulis ne-
 cessitatibz subuenit. Itē ratōne oblationis
 De q̄ Deutero. xvi. Ad locū quem elegerit
 dñs offeret vnusquisq; qd̄ habet. Et sic per
 mariā dei matrē electā omīa debem⁹ deo offer-
 re vt docet Bern. Quidqd̄ deo vis offerre
 p os marie cōmendes.

Sermo XIII. Ad idē

Omū maiesta

tis mee glificato. scribit Isa. lx. et
 applicat ad honorē marie vginis
 in hodierno festo Thema q̄re in pcedēti ser-
 monē qui incipit. Pulera es r recora In
 verbis pinissis. cōmēdat brā virgo mana

a duobz. P̄rio a diuinali inhabitatōe. Se-
 cūdo a speciali glificatōe. p̄mū ibi. domuz
 maiestatis mee. scdm̄ ibi. glificato. P̄mo
 dixi cōmēdat brā virgo a diuinali inhabi-
 tatione. cū dicit. domū maiestatis mee U
 Ipa est domus rē q̄ cauit ecclesia. Domus
 pu dīa p̄toris tēplū repente fit dei Reuera
 repente. q; cū dicit Luce. i. ad angelū. Fiat
 mihi fm̄ verbū tuū. statim cepit verū deū
 r hominē. q̄ potuit dicere illud Eccl. xxij
 Qui creauit me req̄cūit i tabernaculo meo.
 Reuera inhabitauit hāc domū nouē mēsi-
 bus. vt scribit Sap. viij. Intraus in domū
 meā r quiescā i illa. Hec est dom⁹ q̄ scribi-
 tur puer. it. Sapiētia edificauit sibi domū
 r exadit sibi colūnas septē. Et sunt septem
 dona spūsancti. vt scribit Isa. xi. Req̄scet
 sup eū spūs dñi spūs sapie r intellectus rē.
 Lu. i. Spūsanct⁹ supueniet i te. Hec ē do-
 mus dñi firmiter edificata bñ fundata. ps.
 lxxvi. fundamenta ei⁹ in montibz sanctis
 sez sup potētia p̄ris. vt nō possit cadere per
 humanā infirmitatē. vt dī Lu. i. Virni al-
 tissimi obumbrabit tibi. Sup sapientia fi-
 lij. Sap. viij. Uenit in me spūs sapie. q̄ nō
 potuit cadere p̄ ignorantiā. Bre. Quid igno-
 rare poterat in q̄ eterna sapia r plenitudo
 diuinitat⁹ inhabitauit. Sup bonitate spūs
 sancti est fundata hec dom⁹ sic q̄ nō potuit
 cadere p̄ maliciā. Hec est dom⁹ diuine ma-
 iestatis. Marh. xij. Fundata erat super pe-
 tram. i. diuinitatis sustentationē Ber. De
 fecit mariā potētē vt nos inuare possēt. se-
 cit eā sapientē vt nostros rēfēc̄ cognoscē r
 clementē eā creauit vt nostre necessitati r in-
 digentie succurreret. Dixi secūdo cōmē-
 datur beata virgo a speciali glōficatōe. cū r
 dicit glificatō Reuera de⁹ om̄ipotens hāc
 domū glificauit tripliciter. p̄mo ante temp⁹
 scdo in tpe. tercio post tps R̄ P̄rio glo-
 rificauit eā an̄ tps. q; ab eterno eā p̄ordina-
 uit ac p̄uidit. puerb. viij. Dñs possedit me
 ab initio viar suar̄ anteq; quicq; faceret a
 principio. s. ad humanā salutē. ab eterno oz
 diuina sū. s. ad diuina inhabitatōez. nec dñi
 erāt abyss. i. anteq; hō cecidit i abyssuz mi-
 serie p̄ pecc̄m. r tēde in abyssuz p̄ne ppter
 pecc̄m. ps. xli. Abyssus abyssū inuocat. i. cul-
 pa causat penā. Itē. Si hō innocēter viue-
 ret nihil eū lederet. Et ego iā pcepta erā. i. p̄
 uisa p̄cipi. Ex illo patet q̄ si hō nō peccasset
 eque bñ de⁹ incarnatus fuisset. licet sanctus
 Tho. pra. ij. tenet q̄ nō A Rūdet q̄ i

Injudu

*non dicit
erant ye*

+

assumpseret corp⁹ passibile atq^{ue} assu^mptibil^{is}
 set carne. P^{ri}o rōne p^{re}destinatōis n^{ost}ris ab
 eterno. S^{ec}do rōe dilectōis r^{ati}on^{is} strande
 Aug. in li. d. cath^{ol}ic^{is} d^{is} r^{ati}oⁿib^{us} d^{ic}t. Que
 maior causa incarnatōis q^uam ut ostēderet in/
 carnationē r^{ati}onē suā in nobis. Nō
 nō min^{us} dilexisset naturā innocētē q^uam peccā
 tem. igit^{ur} r^{ati}o. T^{er}cio rōe beatificatōis. Cū
 Leo in li. de fide. Cū hō sit ad beatitudinē
 creat^{us}. r^{ati}o ad p^{re}sentem sensitiuam
 p^{er} h^umanitatis assumptē. s^{ed} q^uan
 tū ad intellectuā ex intrin^{si}cā diuinitatē. r^{ati}o sic
 s^{ec}und^{um} Leonē. Si hō nō peccasset eq^u b^{er} n^{ost}r^{us} in
 carnat^{us} fuisset. atq^{ue} hō p^{er}fecte beat^{us} non fuisset.
 q^uia nisi s^um^{us} aīa. s^{ed} aīa est p^{er} nō hō. Cū
 igit^{ur} aīa r^{ati}o corp⁹ cōmunicet sibi actōes r^{ati}o
 nes p^{er}ueniēs est ut p^{er}sequerēt accipiunt p^{ri}
 ma actionū. Iō aīa beatificat ex visione di
 uinitatē. r^{ati}o corp⁹ ex visione humanitatē. Iō
 Aug. exponit illud In grediet^{ur} r^{ati}o egrediet^{ur}
 pascua inueniet. s^{ed} in p^{re}sentem p^{er}uenit
 r^{ati}o r^{ati}o visione h^umanitatē. Et sic elegit eā ab
 eterno in matre. S^{ec}do glificauit eā in
 tpe. r^{ati}o h^umpliciter. s^{ed} in tpe leg^{is} r^{ati}o in tpe grē.
 P^{ri}mo in tpe leg^{is} p^{er}signauit eā. Cū Bern.
 sup^{er} missus est. Q^uo moysi mōstratū est i
 ru^{bo} r^{ati}o igne Exod. iij. Aarō i^u d^{ic}ta r^{ati}o r^{ati}o
 r^{ati}o. r^{ati}o Bedcom i^u vellere r^{ati}o r^{ati}o. Judicij. vi.
 Danieli i^u lapide. Dan. ij. h^ump^{er} Salemō
 vidit i^u fori m^{er}it^{is}. Ezech. xliij. S^{ec}do glificauit eā
 in tpe grē. q^uia specialē grā r^{ati}o singularē ei p^{er}
 lit. r^{ati}o h^umpliciter. s^{ed} in ingressu. p^{ro}gressu. r^{ati}o
 egressu. P^{ri}mo in ingressu. q^uia eā a p^{er}to origi
 nali p^{er}seruauit. S^{ec}do in p^{ro}gressu. q^uia eā specialē
 grā r^{ati}o dignitate totant. T^{er}cio in egressu. q^uia
 eā corpe r^{ati}o i^u celi s^{ub}limauit. Dixi p^{ri}o
 dignificauit eā in ingressu. q^uia eā a p^{er}to ori
 ginali p^{er}seruauit. De q^uo vide supra i^u simone.
 Signū magnū. S^{ec}do eā dignificauit i^u p^{ro}
 gressu. q^uia eā singulari grā totant. Eccl^{is} xx/
 iij. In me ois grā vie r^{ati}o veritatē. in me ois
 sp^{er}s vite r^{ati}o virtutē. Dico. Ceter^{is} sanctis grā
 p^{er} p^{er}tes p^{er}stat. marie tota se infudit plenitudo
 grē. Licet Jōh^{es} baptista abundantē grā
 habuit q^uia in matre r^{ati}o patre r^{ati}o r^{ati}o. q^uia am/
 bo ceperit grā p^{ro}phetand^{is}. atq^{ue} ab ipsa vir
 gine copiosior grā. q^uia in omnes se diffudit
 Bern. De plenitudine eius accipiūt omnes
 in s^u gratia. peccator veniā. angel^{us} leticiā. fi
 lius dei carnis substantiā. tota trinitas glo
 riā. Iō s^{ed} Bern. Acuti^{us} intuēmi quato
 r^{ati}o notōis affectu eā a nobis voluit honora

ri. q^uia tot^{us} grē plenitudinē posuit i^u Maria.
 Nā si q^uid sp^{er}i. si q^uid grē. si q^uid virtutē i^u nobis
 est ex ea nouim^{us} redū dare. hec ille. T^{er}
 cio i^u egressu singulari dignitate eā nobilita
 uit. q^uia eā in matre suā elegit. Anth. O n^{ost}ra
 res. ois creatura a deo est creata. s^{ed} dei natu
 ra ex maria nata. Iō dicit Bern. O maria
 q^uia est dignitas tua. tu facta es mater illi^{us}
 cui^{us} pater est de^{us}. fili^{us} p^{ri}ne charitatis est co
 rona tue castitatis. Et Pet^{rus} rauē. O d^{eu}go
 matre te fecit nō natura s^{ed} grā. Q^uo miratur
 Aug. Que virgo tā casta ut esset virgo post
 partū. q^uia tā sancta ut esset dei mater. hec sola
 potuit inf^{ans} r^{ati}o virgo vocari. T^{er}cio digni
 ficauit eā post ip^{su}m. s^{ed} plenit^{us} vite. r^{ati}o est in
 egressu q^uia eā cū corpe r^{ati}o aīa in celi s^{ub}lima
 uit. ut dicit Aug. r^{ati}o canit eccl^{is}a. Assump^{ta}
 est maria in celi. Dico. Sicut in terris nō
 est loc^{us} dignior vtero virginali. q^uia sp^{er}i rece
 pit dei filiū. sic nec i^u celo solio regali quo dei
 fili^{us} maria s^{ub}limauit. idcirco eā sic glifica
 uit. Anth. Nil tibi e^{qu}le o^{mn}ia. nil compabi
 le. omne q^uid est aut supra te est aut infra te. su
 pra te sol^{us} de^{us}. infra te omne q^uid de^{us} nō est. B
 Idcirco merito a nobis glorificāda est. P^{ri}
 mo p^{ro}pter ei^{us} dignitatē. Eccl^{is} xliij. Exaltate
 eā q^uia potestis. q^uia maior est omni laude. v^{er}
 canit eccl^{is}a. Felix nā q^ues es sacra virgo maria
 r^{ati}o omni laude dignissima. Dico. Quid no
 bilit^{us} q^uid sancti^{us} q^uid digni^{us} matre d^{eu}i. quid
 splendidi^{us} ea quā splendor elegit glific. eā dor
 lucis eterne r^{ati}o speculū sine macula ab eterno
 p^{re}destinauit. Aug. Quid nos tā illi. q^uid nos
 animo p^{er}suilli. si oia mēbra n^{ost}ra r^{ati}o terent i^u
 guas nec eā collaudare sufficim^{us}. S^{ec}undo
 p^{ro}pter ei^{us} placabilitatē. fortunat^{us} i^u omelia.
 H^ump^{er} est obsequiū deo q^uid marie impendit
 q^uia q^uid sanctor^{um} cui libet dirigat. Dico. in ser
 monē d^{eu} assumptōe. Si ore p^{ro}ph^{et}ico d^{eu}m
 in sanctis ei^{us} laudare iubemur. multo mag^{is}
 in veneratōe b^{er}te r^{ati}o marie matris eius
 s^{ub}dit idē. Nulli dubiū q^uia totū ad gliaz
 laudis p^{ro}met^{us} quid q^uid ei honoris impē
 sum fuerit. T^{er}cio p^{ro}pter n^{ost}ram salutē. D^{ic}
 lanus. Impossibile est aliquē saluar^{is} p^{er}to
 r^{ati}o d^{eu}go nisi p^{er} tuū auxiliū r^{ati}o fauorē. L^{ic}et. Nō.
 Tribularer nimis si marie nescire^{is} patrocini
 nū. q^uia nobis ip^{su}s nō est sal^{us}. De quo Anth.
 Nō est salus in mūdo nisi quā p^{er}it virgo
 Quarto r^{ati}o eā glificare p^{ro}pter nostrā
 necessitatē. q^uia dicit Bern. Tu p^{ro} singul^{is} neces
 sitatib^{us} subuenis m^{is} rei. Tu p^{ro} diuersitate
 infirmitatū largiris diuersitate medicinar^{um}

De sancto Thoma apostolo

vt patet in miraculis. Ad insinuandū p̄sen-
tē festiuitatē esse celebrādā p̄mo est ostensū
Elmo abbati. cui succurrit in uicinate rēpe-
statis maris laborātī. Secūdo subuenit sacer-
doti euidā adultero post mortē i fauibus di-
aboli existēti eū eripiedo. Tertio solata est
adolescentē nubere uolentē eū ad castitatē
āmonendo. vt patet i hystoria hui⁹ festiui-
tatis. Jō Anf. dicit. Nō est verus amator
uirginis q̄ respuit colere festū ei⁹ conceptōis.

Ex decreto concilij Basiliensis.

Sacrosancta ec-

clesia generalis synod⁹ Basiliēsis
zc. Ad p̄petuā rei memoriam eluci-
dantibus diuine gr̄e misteria mercedē gl̄iosaz
re-promisit eterna patriis sapiētia dum ait.
Qui elucidat me eternā uitā habebit. Qd̄
etiā de b̄tā uirgine q̄ ipsam p̄ris sapiētia dei
filium eternū in utero p̄tulit ac mūdo p̄p̄it
sacrosancta legit ecclia. Nā q̄d̄d̄ de digni-
tate z s̄blimitate uirginis m̄ris educit in lu-
cē. h̄ nō est dubiū ad laudē ac honorē dei fi-
lij sui p̄tinere. Et q̄ honorificat matre z san-
ctitatē matris honorificat z elucidat gl̄iosuz
nomē filij ei⁹ q̄ ipsam sanctificauit z repleuit
gr̄a. Un̄ si i ceteris rebz elucidatiō ueritatē q̄
a d̄no deo est p̄clara merita parturit in ea re
specialiter fruct⁹ uerrimos asserre sperāda
est. q̄ sanctificatiōez z dedicatiōez templi illi
us p̄cernit. in q̄ añ secula anteq̄ terra fieret
ab eterno sibi mansione ordinauit prima z
eterna uitas. Idcirco maxie p̄gruit vt pay
habeat in q̄stionibz p̄cernētibz sanctificatiō
nē illi⁹ p̄ quā pay diffusa est i terrē. Hacten⁹
r̄o difficilis q̄stio in diuersis nūdi p̄tibz z
corā hac sancta synodo sup̄ conceptōe illi⁹ glo-
riose uirginis m̄ris dei z exordio sanctifica-
tionis ei⁹ facta. quibusdā dicentibz ipsam
uirginē dei aiaz p̄ aliqd̄ tps aut in stas tē-
poris subsiuisse ac ualiter originali culpe.
Aliquibz aut̄ ecōuerso dicētibz. a p̄ncipio
creatiōis sue tēū ipsam diligēdo gratiā eidē
p̄tulisse p̄ quā ab originali macula illā bea-
tissimā p̄sonā liberās z p̄seruās sublimiorē
sanctificatiōis genere redemit. eū fundaret
cū ipe altissim⁹. z ipaz fabricaret filij dei pa-
tris. vt esset ei⁹ mater in terris. Nos autem
diligenter aspectis autoritatibz z ratōnibz
q̄ iā a pluribz annis in publicis relatōnibz
ex p̄te uerūsq; doctrine corā hac sancta syno-
do allegate sunt. alijsq; plurimis sup̄ hac re

uisis z matura osideratiōne pensatis doctri-
nā illā asserentē gl̄iosaz uirginē dei geni-
tricē mariā p̄cuncte z opante diuini num̄is
gr̄a singulari nunq; actualiter subsiuisse ori-
ginali p̄cto. s; imminē sp̄ fuisse ab offi ori-
ginali z actuali ruga. sanctaq; z immaculatā
tāq; uia p̄sonā cultus ecclastico fidet catho-
lice recte rōi z sacre scripture ab oibz catho-
licis approbādū fore tenendū z amplecten-
dū diffinim⁹. Et declarauim⁹ nulli de cetero li-
citiū esse in contrariū p̄dicare seu docere. reuo-
uātes p̄terea institutiōez de celebrāda ei⁹ cō-
ceptōe. q̄ tā p̄ romanā q; p̄ alias ecclias. vi.
Id⁹ uerbis antiq; z laudabili cōsuetudie
celebratē statuum⁹ z ordinam⁹ candē celebra-
tate p̄fata die in oibz ecclia monasterijs et
p̄uentibz xp̄iane religōis s; noie conceptōis
festiuis laudibz colēdū esse. Licetiq; fideli-
b⁹ de penitētibz z p̄fessis ea die missaz solē-
niz. c. dies. p̄mis atq; sedis uespis totidēz.
f̄moni uero s; b̄i d̄ni de ea festiuitate interes-
sentibz. d. dies p̄cessione p̄petuis t̄pibz du-
ratura de iūctis sibi penitētijs hec sancta
synod⁹ elargit. Datū Basilee i nostra sessio-
ne publica. in ecclia maiori Basiliēsis solē-
niter celebrata. xv. kalēdas octobris. Anno
a natiuitate d̄ni. M. ccccxxix.

De sancto Thoma apostolo.

Sermo XV.

Eati qui non

b uiderit z crediderit. scribitur
Joh. x. z legit ad honorē sancti
thome i festo hodierno. Thema. Uide-
mus quō est tutū t̄pe noctis ire sine lumie
qz est cōmune puerbiū. Nor null⁹ est ami-
ca. L Spūalr. p̄ noctē intelligit p̄sent
uita q̄ null⁹ est amica. h̄ est uemine securat
vt scribit Eccl. ix. Nemo scit an amore uel
odio dei dign⁹ sit. s; oia in futurz seruant in
cetra. Et nemo est q̄ sp̄ uiuat z q̄ h̄m⁹ rei ha-
beat fiduciā. qz nescit hō sine sui. s; sicut pi-
sces capiunt h̄amo z aues laq̄o cōphendūt
sic capiunt hoies i t̄pe malo. Signāter hij
qui uadūt sine lumine fidei. De quo lumie
habetur Johā. xij. Adhuc modicū lumen
in uobis est. id est modica fides. Nāz sicut
lumē ardens assecurat hominē ne offenda-
tur. vt habet Johan. xi. Si quis ambulat
in die non offendit. quia lucē mundi uidet
si autē ambulauerit in nocte offendit qz lux
nō est i ea. h̄ est. qui ambulat in infidelitate

ille est in periculo offensiois. i. damnatiois
 Joh. iij. Qui nō credit iā iudicat^r est. id est
 iam habet causam sue damnatiois. quia nō
 credit iū nomine vnigenitū filij dei. Hoc
 est iudiciū quia lux venit in mundū. id est
 vera fides xpiana. et dilexerūt hoies magis
 tenebras. i. infidelitates q̄s lucē. vt iuda et
 pagani qui ambulānt in tenebris infideli/
 rans. ppter qd̄ verum deū nō cognoscunt.
 qz habet in cano. xxiiij. q. i. qz ex sola. Quia
 nisi quis soliditatē fidei tenuerit deū cogno/
 scere nō p̄t. et psequens claritatē eterne pa/
 trie nō videbit. Ideo Aug. de verbis domi/
 ni. Ambula p̄ fidē et puenies ad speciem. Ne/
 mo gaudebit in patria nisi quē fides conso/
 latur in via. quia scribit Thob. ij. Vitā ex/
 pectamus quā deus daturus est hijs qui fi/
 dem suā unūqz mutant ab eo. Nam fides
 pducit hominē ad beatitudinē. vt dicit sal/
 uator Narthe. Joh. xi. Si credideris vi/
 debis gloriā dei. Et sic hic thome. Beati q̄
 nō viderunt et crediderūt zc. In summa
 enī gelij duo uniuunt. Primo in nūll segre/
 gano Thome peniculosa. Secūdo subiun/
 guntur apparitio christi gratiosa. primū ibi.
 Thomas n̄ erat cū eis quādo venit ihesus
 secundū ibi. post dies oero. De primo di/
 cit. In illo tempore. s. in die resurrectionis.
 Thomas qui dicit didimus nō erat cū eis
 scilicet cum alijs discipulis christi quando
 venit ihesus D Pro quo sciendū. hoc
 nomen Thomas habet quadruplicē inter/
 pretationē. Primo thomas interpretatur ge/
 minus. Secūdo thomas dicit a thomos
 grece qd̄ est diuiso latine. Quarto interp̄ta/
 tur abyssus. Quarto dubius. hec omnia nō
 debent adesse quādo venire debet ihesus per
 gratiam in mentē. Primo dico thomas in/
 terpratur geminus. quando gemino sensu
 id est duplici sensualitate voluit expr̄m̄ xpi
 resurrectionē. s. visu et tactu. quia dixit. nisi
 videro in manibz ei⁹ fixurā clauoz et mittā
 digm̄ meū in latus eius nō credam. Ecce
 voluit videre et palpare. Spirituāliter. et
 sic geminatio solatiois debet abesse si ihe/
 sus p̄ gr̄as debet nobis apparere. qz hō non
 debet insistere duplici solatōi. videlicet cor/
 porali et spūali. Bre. Delicata est diuina sol/
 latio nō dat admiratōibz alimā. ps. spreuit
 alienas solatōes p̄ter diuinā dicēs. ps. lxx.
 vi. Reuert solari aīa mea: inemor fui dei et
 delectat^r sum. et exercitat^r sum et defecit spūs
 me⁹. Anticipauerūt vigilias oculi mei tur

batus sum et nō sum locutus. Nā vtraqz si
 mul stare non p̄t. De q̄ Bern. Impossibile
 est aīam repleri delicijs spūs et corporalibus
 delectatōibz. vt figurat Exod. xvi. vbi dicit
 Māna nō dabat filijs israel durate sanina
 egypti. sed ea cōsumpta dabat māna. Spi/
 ritualiter. p̄ saninā egypti intelligit corporalis
 siue mūdialis solatio. illa nō stat cū man/
 na. i. cū solatōe diuina. De q̄ Bern. Erras
 si te spūali veritatis suscipere putas. et car/
 ualibus solatōibz nō p̄tradicis. Cū dñs
 discipulis suis i corporali sua p̄sentia delectā/
 tibz dicit Johā. xvi. Expedi vobis vt ego
 vadam. si em̄ nō abiero paraclit^r nō veniet
 Sup quo Bern. dicit. Si carni dñice in/
 heretes spūs sancto discipuli repleri nō pote/
 rant donec tolleret ab eis. q̄sio carni tue vel
 aliene spurcissime inherēs putas te spiritū
 suauitatis posse recipere. Ideo ps. lxxvi. De/
 lectare in dño et dabit tibi p̄tiones cordis
 tui. Ideo thomas. i. gemina solatio nō de/
 bet adesse Scōdo thomas dicit a thomos
 grece qd̄ est diuiso latine. ad resignandum
 q̄ si xps debet apparere p̄ gr̄am tunc diuiso
 seu segregatio ab ecclesie vnitare vel a dono
 rum societate nō debet adesse. qz scribit i ca/
 none. xxiiij. q. i. Alien⁹ est et p̄phan⁹ nō ha/
 bens deū p̄m̄ q̄ nō tenet ecclesie vnitatem
 Nā sic ramus fract^r ab arbore nō p̄t germi/
 nare. et sic ralis abscisus ab eccleie vnitare n̄
 p̄t in bonis opibz fructificare nec granā dei
 habere. salte gratū facientē. Unde Aug. et
 habet in cano. i. q. i. eos q̄. Extra catholice
 eccliam nō est spūs sancti gra. Dixi scōdo n̄
 debet esse segregatio a bonoz societate. quia
 valde vtile est esse cū bona societate. E
 Nā multa inolimēta ab hac pueniūt Pri/
 mū est acq̄sitiō sanctitatis. ps. xvij. Cū san/
 cto sc̄tus eris. Nam si tanta est virt⁹ socie/
 tatis vnius plone cum altera q̄ dicit apls
 i. ad Cor. viij. Sanctificat vir infidelis per
 mulierē fidelē. q̄to magis sanctificatur q̄s
 cū societate bonoz multoz. Ideo Jli. dicit
 Bonā societate quere. si es soci⁹ cōuersatio
 nis eris et socius virtutis. Scōm est accen/
 sio charitatis. Nam sicut vnus carbo frigi/
 dus accendit cum multis alijs ardentibus
 ita tepidi et frigidī in charitate ex societate
 et cōmunicatōne multoz seruentiū calefiūt
 De quo Eccl. iij. Cuius quō calefiat. s. si
 fuerint duo fouebunt mutuo. Nā sicut res
 igniri nō p̄t nisi applicet igni. sic serui dei n̄
 meli⁹ inflamant nisi simul habitādo. De q̄

De sancto Thoma apostolo

Aug. sup. Exod. Qui bonis adheret ex pro-
operis accendit in amore virtutis. vt habet
in cano. xli. dist. vbi dicit. Societas requi-
rit cōcordiā mor. Terciu est corroboratio
bonitatis. De quo puer. xxvij. Fertur ferro
acut. sic homo acut facie amici sui. l. coro-
borando. Et puerb. xvij. Frater qui adiu-
natur a fratre quasi ciuitas firma. Sic em̄
in ciuitate vnus murus aliū corroborat. sic
in congregatōe honorū vnus aliū cōfirmat
q̄ nō potest vinci ita cito temptatōe. Nam
sicut lypus citius inuadit vnā vagantem
ouē q̄ in grege existente. z sic dyabol⁹ citius
temptat solitariū q̄ in cōgregatōe bonoz
firmatū. Et etiam cit⁹ cadit. qz dicit Bern.
in eplā ad Sophiā virginē. Malū qd̄ ne-
mo videt nemo arguit. z vbi non timet res-
p̄. henzor citius accedit temptator. Id Eccl.
iij. Melius est duos simul esse q̄ vnū. l.
causa corroboratōnis. Quartū bonum qd̄
puenit ex bona societate est subleuatio ca-
dentis. Unde Eccl. iij. dicitur. Si vnus
cecidit alter ab altero fulciat. Ibidem. De
homini soli. quoniā si ceciderit nō habet s̄b-
leuantē se. quia p̄ exemplum corripit vita
sua. Et ppter orationē bonoz dominus dat
sibi gr̄as resurgēdi. Ideo Hiero. dicit. Im-
possibile est multoz p̄ces nō exaudiri. Nā
sic scribit Jaco. v. Multuz valet repetitio
iusti assidua. si iusti. ampli⁹ multoz iustoz
Quintū est indulgētia diuine vltōis. qz re-
citius indulget peccati in bona cōgregatōne
existēt. qd̄ patet Bern. xvij. vbi angel⁹ di-
xit Abrae. Si inuenio in sodomis quinq̄
giuta iustos submersione dimittā. et. Im si
decē iustos inueniā nō subuertat. Ecce si ra-
tione societatis hunc tā modice parat⁹ fuit
re- peccere tante multitudini z in tant⁹ sceleri-
bus: nunqd̄ nō p̄cet paucis malis ppter so-
cietatē bonoz. Sextū bonuz est p̄sentia xpi
saluatoris q̄ dixit Mat. xvij. Vbi duo vl-
tres i noie meo cōgregati fuerint i medio eo-
rū sum. Et sic xps venit in cōgregatōnez bo-
noz discipuloz suoz. Sz thomas nō fuit
cū eis. ergo xpi p̄sentia nō vidit. z p̄t totam
octauā vera fide resurrectōis xpi caruit. Ec-
ce q̄stū malū sequebat⁹ qd̄ diuisus fuit a soci-
etate bonoz. Septimū emolimentū est ex-
auditō orōis. nā saluator dixit Mat. xvij
Si duo cōfiterint se quicunq̄z peccerint fi-
et eis a p̄e meo. q̄sto mag. vbi magna mul-
tudo. Nā abbas cit⁹ audit totū cōuentuz
q̄ vnū fratrem deprecantē. z sic re-? Un̄ in colle

eta z om̄ibz sanctis. multiplicatis interces-
soribz largiatis. Ergo cōmunes orationes
sunt valde efficaces. Quas etiā affectant
fauet⁹ paul⁹ ad Ro. xv. dicēs. Adiuuet me
orōibz vris. Nā talis oratio est q̄si elemosi-
na spūalis quā quis p̄ necessitate primi fa-
cit. z est valde acceptū deo cū quis ex chari-
tate fraterna facit. De q̄ Chri. sup. Ma-
theū. Pro se orare est necessitat. p̄ alijs au-
tē orare est fraternae charitat. Nā melior est
oratio quā charitas cōmendat q̄ illa quā
necessitas trāsmittit. Idcirco cū deuotione
z ex dilectōe p̄ alijs est orandū. qz di. Sic.
in moral. Quāto q̄s deuoti⁹ p̄ alijs interce-
dere nitit. tanto cit⁹ p̄ se ceudiri meretur.
qz tūc implebit illud dī. xxvij. Oratō mea
in sinū meū p̄erte. Octauū bonū est asse-
curatio i agone moris. qz magis securi re-
cedit ab h̄ secu!o q̄ si sol⁹ esset. Ideo i clau-
stris p̄uocant fratres z sorores z exhortan-
tur ad orandū p̄ infirmo in agone labozāte
quia z dyabolus maxime temptat hominē
quia scit si cū ceperit amplius ei effugere n̄
poterit. Ergo necessariū est ibi habere bonā
societatē ppter maiorē securitatē. Exemplū
legit⁹ d̄ quo dā heremita cui reuelata fuit hō-
ra mortis. quid fecit ipse. accessit ad pp̄m-
quum cenobiū: p̄tens se recipi in eozū con-
sortium. Tunc abbas exhibuit se graue p-
pter eius senectutē z debilitatem: timens ne
esset fratribz graua men. Hoc ille confide-
rans respondit abbati. Pater ne timetis:
quia cito moriar vt mihi reuelatus est. Cui
abbas dixit. Cur vis tunc intrare statū no-
strum. Respōdit. vt essem securior in bona
societate ppter transitum periculosum pa-
uescens latrones infernales. ps. lv. Ipsi ob-
setuabūt. id est insidiabunt calcaneo ei⁹. i.
infirme vite. Ideo necessariū est bonoz cō-
sortiū. De quo Tullius. Cum illis cōuet-
sare qui possent te meliorē facere. Legit⁹ nam
qz in vitā sparrū Sicut furculus inficus ar-
bori sic homo i bona societate: qz trahit ad
se virtutē z immutat totā naturam arboris
Et hoc placet deo. l. meliorari a bona socie-
tate. De quo Chri. Nihil adeo gratum si-
cut viuere ad cōmuniē vtilitatē. Et sicut bo-
na societas multa bona adducit. sic mala so-
cietas ad multa mala pducit. Dicit namqz
Chri. Nil tam nociuū sicut p̄sortium ma-
lorum. De quo poeta. De consorte malo fit
mens tua sepius egra. Ideo Isido. in sino.
Mel⁹ est habere maloz odii q̄ p̄sortium.

Factū est dyabolo instigāte vt ascenderent cogitatōes libidine in corde ei⁹ quibus a principio nō restitit. sed in eis delectatus venit hora q̄ ad mēsam vadens inuenit panē pollutū. Itē alijs dieb⁹ cogitatōib⁹ malis occupat⁹ peruēnit ad cōsumum et nō aduertit. hora nona volēs prādere inuenit panē quasi a porcis corrosū et valde maculatū. Tunc in se reuersus meditat⁹ est tamē nullum brutū est in cella tua: sed heu brutales cogitatōes delectatōes et cōsumus fuerūt cause illi⁹: et incepit flere. at tamē in q̄sum fleuit et penituit ista grā prior in dulcedine panis nunq̄ redijt. Ideo Breg. xxi. moral. Sēpe quēte mpratio nō supauit securitas strauit. O crano nō p̄sumas ex meritoꝝ multiplicitate. Bern. Nō sunt talia merita propter q̄ dat vita eterna nisi ex rei grā. saltē de p̄digno. Nā sicut nō sunt p̄digne passōes hui⁹ t̄pis ad futurā gloriā. sic nec sunt p̄digne opationes. **D** Sed vi. qd faciem⁹ ociabimur Rūdet Bern. nō. sed merita habere cures et in misericordia dei nō deseres. qz hoc est totū meritū hominis si spem i deo ponis. lona tua deo tribue. mala tibi. quanto tibi vilior: tanto corā deo maior. Jō Lasso. sup ps. lxxij. Nil securi⁹ q̄ q̄ totū illi cōmittim⁹ qui omnia p̄ futura nouit p̄stare suis cultorib⁹. Idcirco dies apparitionis gratie dei est cognitio pprie uilitatis q̄ pro ni sumus ad lapsum. et de nullo bono putemus nos securi. et humiliem⁹ aias nostras corā deo. qz de⁹ supbis resistit. humilib⁹ autē dat grā et nō p̄sumptuosas. **I** Quar to thomas interpret⁹ dubi⁹ hoc est didim⁹. et sic dubietas etiā nō debet adesse in aduentu grē. Jacobi. i. Si quis indiget postulet a deo in fide nil hesitās. Dicit em̄ Bern. tra ctans illud Josue. i. Omnē locū quē calcauerit pes uester. uester erit: exponit dicens. Quantū pedē fiducia in dñm posueris tm̄ obtinebis et possidebis. qz fides magna meretur magna. Ergo thomas. i. dubietas nō debet adesse apparitioni gratie dei.

Sermo XVI. Ad idem.

Q̄minus me

D us et de⁹ me⁹. scribit Joh. xx. et legit ad honore sancti thome i festo hodierno. Videm⁹ q̄ aliter respiciunt in speculū hoies magni et senes intelligen tes: et aliter pueri. qz magni ita se specu-

lant q̄ sufficit eis videre ppriā formā in speculo. S; pueri volūt ipm̄ speculū frāgere et aliqñ tangere. et dñi frangit i duas pres. uident due imagines. dñi autē integz est speculum videt tantū species vni⁹ imaginis.

Spūaliter. p̄ speculū intelligit xps. Nam sicut in speculo sunt duo. videlicet plūbū et vitrū. sic in xpo humanitas et diuinitas. nā plumbū causat reflectionē. et sic humanitas uisionem. Baruth. iij. In terris uisus est et cū hominib⁹ uersatus est. Plumbum etiā cū in fornace ponit cū argēto. plumbū cōsumitur argentū deo manet. Sic humanitas in crucis fornace posita fuit et obijt: diuinitate permanente illesa. Hoc speculū xps habuit pur vitrū. i. ueritatem. De quo Salomon Sap. viij. Candor est lucē crerne et speculū sine macula. Hoc speculū sufficiebat aplis uidete et uidentes gaudij sunt. S; beato thome tanq̄ puero nō sufficiebat uideri nisi palparet. S; sic speculo integro manēt resultat vna species. sic xpo integro manente in uita apparuit imago humanitatis sed fracto per mortē in passione apparuerūt due imagines. s. diuinitatis et humanitatis De quo saluator Joh. viij. Cū exaltaueris filium hominis tunc cognosceris qz ego sum. s. deus et hō. Sic cognouit Thomas qñ speculū erat fractū duas imagines. id ē duas naturas in xpo. s. diuinitatis et humanitatis dicēs. Dñs me⁹ et de⁹ meus. In summa euāgelij duo inuunt. Primo dubitatio thome pmissiua. ibi. thomas si erat cū eis. Secundo apparitio xpi reiteratiua. ibi. post dies octo itez erāt discipuli cōgregati. De primo dicit. In illo tpe. s. die pasce Thomas nō erat cū eis qñ uenit ih̄s. qz singulariter abiit in locum speciale. **R** Nota singularitas est duplex. s. bona et mala. Bona qñ aliq̄s sepat ab h̄ijs q̄ male uiuunt. h̄ est laudandus. et docet in cano. xlv. di. Recedite immundū nolite tangere. qz q̄ tetigerit p̄ces inquinabit ab ea. Eccli. xij. Sic q̄ uersat malis et immūdis hoib⁹. de quo ps. xvij. Cū sancto sanct⁹ eris et cū peruerso peruerteris. Ideo puerb. i. Si te lacta uerit peccato res ne acquiescas eis. Poeta De sorte malo fit mēs tua sepi⁹ egra. Hoc p̄sidentēs dei sancti vt Anthoni⁹ et aliq̄ re liquerūt uersatōez mundi et intrauerunt heremū edificauerūt monasteria. sicut ad huc nō decet claustrales intrare mundū. vt habetur in canone. xvi. q. i. Si cupis esse

monach⁹ qd facis i vrbibz. Sz eis est psu/
 tenduz sic angel⁹ psuluit Loth Sen. xvij.
 dicēs. Surge ne peas i ciuitate sceler⁹ hui⁹
 sz mudi. Nā tot⁹ mūd⁹ in inaligno posit⁹ ē
 i. Job. v. Idarco signanter maloz psortia
 sunt declināda. iuxta illud Nu. xvi. Recedi
 te a tabernaculis impioz. nolite tangere q
 ad eos pntēt. ne inuoluamini pēris eoz. z
 illa singularitas ē bona. Isid. in sino. De
 h⁹ est hre maloz odiū qz psortiu. Talis fuit
 ps. dicēs ps. xxv. O dñi eccliaz malignan/
 tiū z cū impis nō sedeto. Alia ē singulari/
 tas mala cū hō nō seruat pserudinē bono
 rū cū quibz habitat. Unde in cano. xli. dis.
 Quisqz excedit metas psuctudis bonoz i/
 ter hō viuit suspiciosus est vel pperita. qz
 dic Aug. z habet in cano. xi. di. In hīs re/
 bus de qbz nil certi statuē diuina scriptura
 mos ppli dei z psuctudo p lege est seruāda
 Et sic puaricatores legū diuinaz. ita ptein
 ptozes psuctudinū eccliaz sunt coherēdi.
 Silr singularitas itelligēie scripture ma/
 la est. vt habet in can. xxiij. q. iij. in fine. vbi
 dicat. Quicūqz scripms sacra aliter intelli
 git qz spūssanc⁹ flagitat licet ab ecclia non
 recedat tñ heretic⁹ appellari p̄t. Ideo horra
 tur nos apls ad Heb. xiiij. Doctrinis varijs
 z peregrinis nolite abduci. eo qz dicit Inno
 cent⁹ papa. z habet in cano. dist. xi. Quis
 nesciat. Ab omibz debet obseruari qd sancta
 romana obseruat ecclia. qz fm san. Tho.
 in. ij. q. ix. Maxima auctoritatē habet ec/
 clia q ab omibz est imitāda. qz qd ecclia
 am n̄ audierit sit sicut ethnic⁹ z publican⁹.
 Qui alludit Greg. dicēs. Peccatū pagani
 tatis incurrit q ecclie sancte p inobediētiā
 tradiat. ppter qd scribit in can. xxiij. q. i.
 c. rogam⁹. Aliud qz romana iubet ecclia n⁹
 sentire nec pmittit dicere. Ideo collaudat
 ps. vnitatē dicēs ps. cxxij. Ecce qz bonuz z
 qz iocundū habitare fratres in vni. Pro q
 quidē vnitatē rogauit xpus Job. xvij. Ro/
 go pater vt vni sint sicut ego z tu vnum su
 mus. Et ab hac vnitatē sepauit se thomas
 nō credēs resurrectionē. cui cū aliq discipuli
 dixerit. vidim⁹ dñm. r̄dit. nisi videro i ma/
 nibz ei⁹ figuram clauoz z mittā digitū me/
 um in locū clauoz. z mittam manū meā in
 latus eius nō credā. Aug⁹. Illa dubitatio
 pmissa est ppter nos. qz de⁹ est adeo bonus
 q nullū malū pmittit quin bonū ex eo elice
 re velit. **L** Nā licet dubitatio i se fuit
 mala tñ bonū venit ex ea. qz nostre fidei fir/

mitas. De q Bre. in ome. hodierna. Plus
 valet nobis Thome incredulitas qz marie
 magdalene repentina fidelitas. qz dum ille
 palpādo ad fidē reducit nra mēs omī dubi
 tatōe postposita i fide solidat. Nā sic dispē/
 satūe voluit matrē suā respōsare vt spūsus
 esset testis hūmilitatis. sic discipulū dubitare
 pmittit vt esset testis hē resurrectionis. Erube
 scant igit vesanī q beati thomā minorē aliq
 aplis putat eo q dubitauit. cū tñ eius diu
 turna dubitatio nostre fidei fuit psimatio
 Idarco in h alijs fuit pfectior iū q nobis
 vtilior De q legit exemplū de quodā sim
 plici rustico q in die aploz venit ad eccliaz
 volēs sibi sorte eligere aplm iuxta doctrinā
 pape Celestini i sermone vbi dicit. Quisqz
 qz fidelū aliquē aploz sorte eligat cui⁹ laic
 dūbū ingiter deserviat z intēdat. Et cū cati
 le fuissent ei apposite rapuit cartulā cū no/
 mīne sancti thome. qd cū a psbitero didicif
 fer piccit cartulā cum in dignatōne dicens.
 Nolo hūc dubitatē hē: sz vnū d digniori/
 bus. cūqz cartā eandē secūdo z tercio modo
 simpssisset ait. Si aliū hē nō possum: nec
 illi seruire volo. Plebanus aut ppter layci
 simplicitatē dissimulāsit. Uade iherlm ibi
 inuenies portōre. qd z rustic⁹ pmittit. Lou/
 n gū post paruū rps qsdā d prochia illuc se
 trāsferre. Qd ille audicēs disposuit se rogās
 vxorē p licētia z cū illis pfect⁹ est. Limqz i
 mari labrarēt nauigādo. ventū validū ob
 utam habuerunt. ita vt iā pene de vita despe
 rarent inuocauerūt diuinū auxiliū. z sortē
 mittunt cui⁹ esset culpa q in mari pijceret.
 z cecidit sors super rusticū pdictū. At illi li
 gauerunt cū super asseret z in mare pcecerūt
 z statim trāquillitas est secuta. Nocte igit
 venit sanct⁹ thomas ad illū dicēs. Velles
 illū venerari qui te liberaret z iherlm duces
 ret. Cui ille. Qz libenter. statim ille manu
 accipiens eū z ad terrā pducēs z cū eo am/
 bulās z pueniēs ad qndā villā dixit. Na
 ne ciuitatē ingredere z inuenies qd deside/
 ras. z sic ab eorecessit nec sibi indicauit qz
 esset. Ille mane intravit ciuitatem iherlm. z
 gauisus sacrificiū offerebat. Trāfactis aut
 duabz hebdomadis venerūt socij eius z in/
 uenientes cū gauisū sunt. Et causaz hui⁹ rei
 pquirit. audicēs deū glificauerūt. In vi/
 gilia aut pasce socij atq se pparauerūt vt iter
 arriperēt. sed ille noluit z p die festuz pasce
 mā sit. Quo completosocios insequit festi/
 mans vt cū eis domū vaderet. Cū aut circa

De sancto Thoma apostolo

vesperā currēdo fere defecisset vidit a tergo
vnu i alba veste eq̄tantē q̄ cū pie salutavit
z q̄ vadit requirit. Cui ille ad socios meos
curro. z ille. Lōge inq̄t sum. s; veni ducā te
ad socios tuos. Et ille audacter porrexit ma
nū equitātī sedēs retro sup equū. dixit ad il
lū. Eya mi dñe vellē libēter nomē vestz sci
re. vt de bñficijs possem grates referre. Cui
ille. Expecta hūsq; veniem⁹ ad notos tuos
qz sero est. z postea scies q̄s ego sum. Cūq;
breuē viā iussit. dixit ei. Descēde z vade
ad villā adiacentē z inuenies tuos notos.
z accipe cedulā illā z in illa nomē meū inue
nies. Descēdit layc⁹ ille noīe pichald⁹ cepit
ire ad pueros pascentes agnos: vidētes ipm
agnoscūt z occurrūt veniēti z suscipiūt. Il
le autē admirās ait. O boni pueri q̄s vos vl
tra mare duxit. credebat se adhuc vltra ma
re. Ad quē pueri Nos in villa nostra sum⁹
z vltra mare nunq; venim⁹. currūt pueri et
nunciāt vxori aduentū ei⁹. Sz illa p̄ indi
gnatione nec eū suscipere voluit nec ei occur
rere. putās cū iherusalē nunq; venisse. Alij
sibi occurrunt z suscipiūt eū. z querunt vbi
amicos eoz reliquisset. Refert omnia ille q̄
facta sunt. s; nō est qui credit. pducit ille ce
dulā z dat plebano. rogat eū sibi nomen de
notare: visā cedulā pleban⁹ agnouit illā et
se cedulā quā trīna vice de altari reicit. Et
ait pleban⁹. Ecce quē tu in altari p aplo rē
misti ipse est q̄ recū fecit misericordiā. Qd
ille au dīcōs dixit. sanct⁹ thomas dignissim⁹
est oīm sanctorz. sua limina deo coopante sū
adit⁹. Licentia ab vxore postulata vadit
ad sanctū thomā. Et illo iā redeunte in viā
ad patriā sui socij peregrini a primo pueni
unt. qui testimoniu de oībz q̄ rusticus dixit
p̄hibent. z quō in iherosolimis i vīgilia pa
sec eū reliquissent. Mirant omēs de hīs q̄
facta sunt. Et cū sic referret venit ille laycū
z ab oīmibz ei occurrit z reuerētē ab eis su
scipit. Et exinde celebritas sancti thome p
torā puinciā eandē in magna veneratione
habēt. Et h̄ q̄tū ad primū d̄ dubitatōe tho
me pmissua. Itē pmissit de thomā dubita
re nobis in exemplū q̄ nemo de grā dei debet
se reddere secur⁹. Quia dicit Aug. in. r. lib.
p̄fessionū. Nemo secur⁹ debet esse i hac vita
q̄ tota temptatio nominal. nā poterit fieri d̄
deteriori melior: z ex meliori deterior. Job
vij. Multa est vita hoīs sup terrā. Nā sic
miles dū est in campo nō est secur⁹ donec ve
niat in castrū suū. z sic nec hō in p̄senti vita

vt patet in p̄cedēti sermone. Dicit secundo
subiungit apparitio xpi reiteratiua cū dicit
post dies octo itez erāt discipuli zgregati.
z thomas cū eis. vait iherus ianuis clau
sis z sterit in medio eoz z dicit eis. paz vo
bis. **N** Nota ex q̄ est in aduētū. z nos
fm rēp̄sentationē ecclē expectam⁹ aduentū
grē. q̄lis debet fieri dispositō illoz quibz xps
apparebit p grām. Rūdet dispositio debet
fieri fm modū z formā in enāgelio exp̄ssam
Primo fuit sero z in fine diei. z significat
mortis memorias. Et figurat Gen. xxvij.
Apparuit dñs Jacob dum sol occidisset.
Sp̄ualiter occasus solis ē memoria mortis
Nā post occasus solis duo cōiter accidunt
tpe estiuāli. scz q̄ calor: auanescit. z sic calor
peccati. Eccl. vij. Memorare nouissima et
in eternū nō peccabis. Cū Enq. Nihil sic
renocat a p̄cō sic frequēs mortis meditatio.
Et post occasus cessante calore cadit ros id
est grā bñ opandi z fructificandi in bonis
opibz. De q̄ Greg. in mora. Val de se follici
tat in bono ope q̄ frequētē cogitat de extre
mo fine. ergo vbi est desertio mali z opatio
boni ibi adest grā dei Aug. Sola grā homi
nes pducunt ad bonū. Ideo dicit Grego.
Dei grē reputo q̄ bonū ago z malū refuto.
N Secdo fores erāt clausē. z significat sē
suū refrenationē. s. oculoꝝ annū z oīm sen
suū exterior. De q̄ Isa xxvi. Popule meus
intra in cubicula tua. z claudē ostia tua su
p te. i. tuoz sensū. Rō. Diere. ix. Mors in
trat p fenestras. i. seuualitates. De q̄ Greg.
in mora. Mors p sensus intrat. idco n̄ licet
intueri qd nō licet p̄cipisci. Nā si Eua po
tū vitū nō insperisset nō concipisset. Di
cit em̄ p̄bs. Nihil est in intellectu quā pri
us fuerit i sensu. Claudant igit̄ oculi. qz cō
querit Diere. Tren. iij. dicēs. Ocul⁹ meus
re p̄datus est aiām meā. Aug. Impudicus
ocul⁹ impudici cordis est nūc⁹. Claudat
os. qz scribit p̄ner. xij. Qui custodios su
um custodit aīaz suā Math. xij. Ex verbis
tuis iustificaberis z ex v̄bis tuis p̄dēnate
ris. Die igit̄ cū ps. cxi. Pone dñe custodiā
ori meo. z ps. xxxvij. Posui ori meo custo
diam. Nā Amb. in li. de offi. dicit. Diffici
li⁹ est nosse tacere q̄s loq̄. p̄pter qd agathon
p tres annos portauit lapidē i ore vt disce
ret tacere. aniaduertēs qd dicit poeta. Nulli
tacuisse nocet. nocet tamē sepe esse locutum.
O Itē nota nō solū fores exteriores debēt
esse clausē sed et interiores. vt sunt sensus

communis. memoria. imaginatio. fantasia. z estimatio. q̄ dicunt sensus interiores. quos oēs Aug. cōm̄p̄hēdit sub imaginatōe. Nā cor est ostiū. z illud debet fore clausū. qz scribit Mat. xv. De corde exeit male cogitatio. imo nō solū male cogitatioes s; z cōsensus prauoz opez. Jō puerb. iiii. Omni custodia sua cor tuū. Nā cōsensus habet se vt porta ferrea. vt figurat Act. xij. Pertrāse untes primā z secundā custodiā puenērūt ad portā ferreā q̄ vitro apta est eis. Nā prima porta si apiret nō multū noceret. s. cogitatio. Bern. Nulla est dānatio si cōcupiscit absq; cōsensu. S; secūda porta videlicet cōsensus si apta est i malo multū nocet. qz s̄m̄ Aug. peccatū imputat ex cōsensu. etiā si op̄ v'l factū nullū sequat. Idcirco fuerūt ostia clausa ppter metū iudeoz. z sic cōsensus cordis nostri debet esse clausus. Tercio ostia rūs istius clausure debet esse timor dñi. ille em̄ nihil mali pmittit intrare. puer. xv. In timore dñi declinat om̄is a malo. Eccl. i. Timor dñi expellit peccm̄. De q̄ Bern. In veritate comp̄i nil ita efficax ad grāz dei pmerēdā cōseruandā nutriendā sicut nō alta sapere s; timere. P Quarto discipuli erāt intrus cōgregati. p̄ discipulos intelligunt potētie aie. s. memoria intellectus z voluntas hoīs q̄ nō debent esse vagabūde. s; dicendo illud Jsa. viii. Quiescat in loco meo. Ratio s̄m̄ Rich. qz q̄s q̄s cordi suo vicinior rāto deo p̄pinq̄ior. Et sic debet esse cōgregati in fide spe z charitate. Primo i fide ecclie. qz scribit in can. xxiij. q. i. loq̄mur. Extra unitatē romane ecclie spūsanctū nō dat. Secūdo in spe gr̄e. ad Ro. v. Spes nō cōfundit. z ad Ro. xv. De spe repleat vos om̄i gaudio. Tercio i charitate xpi. i. Loz. xvi. Dia vestra in charitate s̄m̄. qz charitas dei diffusa est i cordibz nostris p̄ spūsanctū. ad Ro. v. Et vbi est charitas ibi est spūsancti gr̄a. Jōh. xv. Si q̄s diligit me ad eū veniēz z māsionē apud eū faciem. Et hec est cōgregatio de q̄ loquit saluator Mat. xvij. Ubi duo vel tres in noīe meo cōgregati sunt i medio eoz sum. Et talibz ita cōgregati nūciat pacē mētis dicēs. Pax vobis. Nā s̄m̄ Aug. Pax mētis est a voluntate dei nō diuidi. z i hīs q̄ loq̄ dei sunt telecrani. Et hec gr̄a dat hīs discipulis. i. potētis aie. Quito ad opatio nē mētis req̄rit exercitatio corpis. z tangit i textu cū dicit. Inser digitū tuū huc z vide manus meas. z affer manū tuā. i. extēde ad

operationē. Sic. Vacue charitati nō credit s; q̄ opibz ap̄ probat. qz charitas nō est ocio sa s; opat magna si est. Et hec opatio causatur ex plentia gr̄e. De q̄ Aug. in lu. de corectioe z gr̄a. Sic est q̄d q̄d bñ agim. De q̄ apls. i. Loz. xv. dicit. Abundanti oibz laboraui nō ego s; gr̄a dei mecū. Et hec est si dei vera oñsio. s. opari bona ex gr̄a z in fide vera. De q̄ subdit. Noli esse incredul⁹ s; fidelis. i. noli h̄re fidē in formē. s; formatā. s. charitate habituata: z bonis opibz decorata. Sic. Quid p̄dest q̄ fide deo iungimur moribz s̄o deo dīstīngimur. Jaco. ij. Fides sine opibz mortua est. Greg. Ille se credit qui exercet opando q̄ credit. z sic fides s̄a est fūdamētū apparitōis gr̄e. Nota iustificati sum⁹ p̄ fidē in gr̄a q̄ stam⁹. qz scribit i cano. xxij. q. i. Ubi nō est fides sana nō p̄ esse iusticia. Jō s̄m̄ dicit. qz vidisti me thoma crediti. beari q̄ nō viderūt z crediderūt. Q S; di. meruit etiā beatus thomas in h̄ q̄ credidit. eo q̄ dicit Greg. in omel. Fides n̄ habet meritū vbi ratio hūana p̄bet experimentū Rūdet idē Sic. in omel. Thomas aliū vidit aliū credidit. vidit hoīez z credidit deū quē videre nō poterat. z in h̄ meruit qz vtrūq; naturā cōsensū ē. vnā quā vidit. s. humanā. reliquā credidit. s. diuinam dicēs. Dñs me⁹ s̄m̄ humanitatē. z de⁹ me⁹ s̄m̄ diuinitatē. R Sed di. tñ scribit Luc. x. Beati oculi q̄ vidēt q̄ vos vidēt. h̄ autē dicit. Beati q̄ nō viderūt z crediderūt. Rūdet q̄ visio ē duplex. corpalis z spūalis. ibi Lucas loq̄t de visione spūali. hic vero Jōhēs de visione corpali. Medic⁹ quidā pitissim⁹ z valde ceuor⁹ nolē thomas i ciuitate metensuz fuit. q̄ s̄m̄ cōsuetudinē ecclie beati Thomā aplm̄ sibi elegit. quē in maria deuotē habens fetuētissime honorabat. Et q̄t̄isq; se de cura alicui⁹ infirmi intromisit p̄mittere solebat ista. Dñs me⁹ z de⁹ me⁹ sanet te. Cū autē dux quidā lotaringie valde potens grauitē infirmaret. z etiāz dolore oculoꝝ et dentū valde torqueret p̄ dicto phisico honorabiles nūcios diriges vt ad euz veniret instanter rogabat. Quibz ille rēdit. ite ego veniā: z dñs me⁹ z de⁹ me⁹ curabit eū. Illi autē abierūt. Cūq; phisic⁹ moram faceret z medicinā cōponeret Dux p̄ impatiētia z dolore clamare cepit. O qñ veniet ille dyabol⁹ Statimq; sachā formā z habitū illi⁹ phisici assumes ad ducē intrauit. Cui dux ait. q̄ re ita diu tardasti venire. Et ille. Ecce p̄sio

Historia Udonis

sum volēs tibi libenter facere qđ oīb; me in
uocantib; & desiderantib; facio. Cui dur. D
bone phisice si fideliter eger; & me ab egritu/
dine liberabis honores reportabis. Cui re/
spōdit. Fidē quā oīb; suo tibi suabo. Hīs
dictis phisic; ille fantasticus manib; suis
oculos aperies ducis. q̄s dur p̄ uolō: & apire
nō potuit. & puluerē quēdā maledictū quē
i ore habuit expuēs in oculos ducis sufflā/
do iuiccit. Qui prin^o de suis sedib; misera/
biliter pruperāt. Cūq; princeps inestimabi
li torm. to cruciaret; & validissime & horribi
liter clamaret. demō tanq; medic; p̄xidem
quā in manu tenebat sup̄ se pec^o ei^o cū ingē
ri fortitudine piccit. Sicq; aiām ei^o ex cor/
pore eius excussit. sicq; euauit. Ad cui^o ela
more rota curia & familia cū strepitu palaci
um ingrediē & principē moruū reperientes
luc^o uenarrabilis orit. & phisic; homicida
ab oīb; querit. Et interim ille ver^o phisic;
cus aduocit. Et cū tanti luc^o causam inq̄si
uisset. statim sine oīi audiciā comprehendit
tur & plagis & iniurijs maximis & crudeliss
afficit. & vincit cōpedib; in carcerē p̄iatur
donec ciues deliberaret q̄ morte eū perderēt.
Cū autē demones aiām ducis ad regionē te
nebraz traheret; & ad quēdā puteū pfum/
dissimū de quo feror; sulphure^o exibat uenit
set. qui ere bullienti plen^o erat. & in eā aiām
misera iā p̄cipitare uellet. uenerūt angeli ut
eā liberaret. Quib; demō ille q̄ eū in forma
medici necauerat dixit. Nil iuris i aīa hac
habebitis. in multis em̄ malis inuēta est. In
sup me inuocauit & ad eū uenit & fidem quā
oīb; seruo suauici. Cui angeli. falsa sūt
q̄ loquer; q̄uis em̄ p̄ imparitētia & dolore h
dixit. tū in tentō ez te inuocād i nūq; habu/
it. Cū autē angeli & demones talia & similia
adiuicē dicerēt mutuo litigando. beatus
ap̄ls thomas cū ingēti luce apparuit & oēs
in fugā uertit. Sol^o ille malign^o medicus
stetit. & audacter cū ap̄lo disputauit. Ap̄ls
vero sursum respexit & ecce tonitru^o cū frago
re horribili improbū illū demōnē tā ualide
percussit ac si oīes mōtes hui^o mūdi & quas
sarent. sicq; i baratrū putei corruēs ad ima
descēdit. Tunc sanct^o Thomas dixit. q̄ ce
teris fugiētib; tu stare p̄su mpsisti. ideo nūc
& in cui^o torq̄ntis & meis fidelib; de me p̄su
mentib; de cetero nocere nō ualebis. Tunc
iūctē apostolo anima ad corpus redijt. & q̄
circa horā primā mortu^o fuit. circa horā no
nam cunctis uidentib; & ammirantib; imo

pre gaudio flentib; reuixit. Et q̄liter eū lea
tus thomas p̄ merita phisici q̄ in carcere te
nebat cū de inferno liberasset p̄ ordinē car/
rauit. Preterea bea^o Thomas suo thome i
angustia cristi apparuit & triste caput ei^o
blando tactu permulcēs ei^o; & solans dixit
Cū & fustioe es introduct^o cū honore exibis
sicq; disparuit. Cū ergo adduci phisic^o vo
caret. & cū adesset dur manu ei^o osculabat. &
de ei^o iniuria multū tristabat. Tūc medicus
dixit. de^o me^o & dñs me^o sanct^o te. Statim/
q̄ ita sanus factus est in toto corpore ut in eo
nec uestigii egritudinis remaneret. Tunc
omēs q̄ aderāt deo grās egerūt. & ap̄lm p̄co/
tius extulerūt. Dur uero predict^o ad hono
rem dei & beati thome ap̄li nobilissimū clau
strū & struxit. in quo thomas medic^o prim^o
abbas fact^o est q̄ in bonis operib; deo fuit
& beato Thome migravit ad dñm.

Sequitur historia Udonis episcopi sa
ponie qualiter et quomodo sibi successit in
episcopatu suo.

Anno domini

a noningentesimo. xl. Ottone ter
cio impante. & apud partino
polim. i. magdeburg i saxoniam
p̄tigat factū terribile nimis inauditū a secu
lis. Qđ factū sic stilo ueraci referā ut oībus
innotescat quantū malū sit in statu platōis
turpiter uiuere. & p̄rimonū christi res. s. ec/
clesie inuiste distrahere. & scandaloz fetori/
bus s̄ditos corūpere. & moniales deo dica
tas ausu temerario violare. In p̄dicra igit
uite erat scolaris quidā noīe Udo q̄ libera/
lib; studijs insudabat. q̄ cū esset meritis in/
genū & nihil oīmino p̄ficere poterat q̄struā/
q̄ etiā m̄gri uerbenb; torq̄bat. Quadā vi/
ce post enormes plagas scolas exiēs & eccle
siā maiore ad honore sancti Mauricij & so
cioz ei^o magnifice fabricatā introiit. ibiq;
cū ingenti deuotōe se p̄sternēs. & regine celi
clementiā & beati Mauricij patrocinij p̄
illuminatōe sui ingenij implorauit. Sic sic
in p̄ce posit^o aliq̄stulū obdormiuit. Cui p̄ti
nus mi misericōe apparēs dixit. Audi u ora
tionē tuā & uidi afflictionē tuā. Et ecce non
solū scientie mun^o tibi tribuo. imo etiā post
mortē archiep̄i q̄ nunc p̄est eccliaz p̄ncipis
mci mauncij tue fidelitati cōmendo. quā si
bū rexens p̄mū grāde p̄sequis. & si male in
anima & corpore morieris. Hīs dictis uirgo

Historia Udonis

disparuit. riuicinis scolas more solito repe-
tiuit. Quisq; ad loquendū apruisset os cepit
omnes disparuendo dduere r in omni scientia
pirissimū apparere. Stupēbāt aut oēs q̄ eū
audiebāt dicētes. Un̄ huic tāta est inspira-
ta sciētia nōne iste est Udo q̄ heri mactaba-
tur vt bestia. r ecce hodie pbat p̄bus. Post
biēniū archieps mox magdeburg. r Udo
a cūctis elect⁹ archieps efficit. Cōfirmatus
ḡ r pallio decoratus aliq̄stulū diu bñ vixit.
Et qz honores inuatā morese cepit processu
tpis p̄siliū matris dei negligere. r p̄p̄uēsa/
luris imemor esse r voluptatibz defuīre Et
dilapidare ecclesie facultates. Et nō solum
seculares feminas sed etiā velatas violare.
Insup qd̄ veteri⁹ est ad oīm flagitioz gene-
ra harenas laxare. Sicqz facta ei⁹ est vita
oibz odiosa oibz d̄restāda Prochpudoz cū
multa annoz curricula melioratus eps ac-
rem mundūqz torū suis sceleribz corrupissz
r qdā nocte quādā nigray monialiū abba-
tissam de regali cenobio. qd̄ tunc ostirholtz
nūc s̄o vallis lilioz dicit cisterciē. secuz in-
lecto haberet audiuit vocē in hec verba ter-
ribiliter intonantē. Fac finē ludo qz lussisti
fatis vdo. Hīs dictis multū cachinnans
ficticiū suspicaf. Et mane facto rursus deli-
cijs in uoluit. faculqz dur⁹ q̄si lapsis ad p-
digiose vocis cōminatōez minime cōpun-
git. Sequēti etiā nocte vocē similit̄ audiēs
sz p̄spondēs stult⁹ ille vt antea ī sua mali-
cia p̄durat. Nocte igit̄ tertia apud abbat̄
sam p̄fatā cubās cū nephandū op⁹ libidō
se cōmorōis exercuisset. vox sepe dicta cū in-
genti fragore intonuit dicēs. Fac finē ludo
qz lussisti satis Udo. Hac ḡ voce tertia au-
dita stupefact⁹ aliq̄stulū īgeniuit sz nō re-
sipuit. verūt̄n̄ tā d̄amnatōi p̄xim⁹ miser il-
le coruinū quidē sepe cecinit. sz nequaqs ad
p̄nie lauacrū p̄perauit. Mira dicitur⁹ sum-
vera tñ q̄ si s̄acones apud q̄s gesta sunt reti-
cere veller lapides clamarēt sic seq̄ntia ma-
nifestāt. Post mēses igit̄ tres canonic⁹ qdā
ecclesie magdeburgē. Frideric⁹ noie vir etiā
multū venerabilis r magnificētiaz qdā
nocte ī choro sancti mauricij episcōs r orōi
feruenti⁹ instās. deū p̄ sancta vniuersali ec-
clesia p̄cabat. maxie r attēre p̄ sua. s. metro-
politana. r vt d̄d̄itor: oīm iust⁹ iudez citius
morbidū caput Udonē. s. ep̄m p̄ interituz
de medio. aut certe in meli⁹ cōmutaret. vba
pond⁹ habuerūt. Et ecce secuta est p̄tin⁹ vi-
sio nimis horribilis. r cunct⁹ mortaliū me-

tuenda. maxie tñ rectoribz ecclesie q̄ gregem
d̄nicum cōmissū p̄cedūt. r malis exēplis in-
ficiētes p̄cipiat̄ sepi⁹ in infernū. Unde it̄ ḡ r
ecce veni⁹ valid⁹ oēs ecclesie lampades p̄iter
extinxit. quap̄pter timore nimio corrept⁹
loco adhefit. steterūt come. vox est san̄cibus
interclusa. Tūc venerunt duo iuuenes du-
os cereos gestantes r ad altare p̄cedentes.
hinc inde inpra cornua p̄siterūt ac totā illā
aulā lumine repleunt. Post q̄s ingressi sunt
alij duo quoz vn⁹ rapcia ante altare decen-
ter straxit. Alter vero duas aureas cathe-
dras collocauit. Post istos alter quidā so-
lus venit pugil strēnu⁹ incedebat euagina-
tū tenēs gladiū. r stans ī medio ecclesie valē-
ter clamabat. Dēs san̄cri qz reliquie h̄ ha-
teul surgite r venite ad iudiciū dei. Hīs
dictis apparuit maxima r p̄fulgida multi-
tudo vtriusqz sex⁹. Alij militari habitu ad-
ornati. Alij etiam pontificalibz infulus insi-
gniti. Et hī omēs choz intrauerūt. Tūc
etiā apparuerūt duodecim viri religiosi. in
quoz medio gradiebat̄ sole splendidior. re-
gio dyademate r sceptro adornat⁹. Apli ve-
ro erat r d̄ns ihs xps celi r terre rex. quem
mor vt oēs viderāt d̄notissime adorauerūt
r sup̄ ea cathedrā se dere fecerūt. Affuit p̄ter-
rea regina celoz luna r stellis clarior. r quoz
clarissima turba virginū seq̄bat̄. Sācti s̄o
omēs dei matrē venerātes geniculanter si-
seperūt. Cui xps mor occurrēs r manū ei⁹
apprehendēs iuxta se venerabiliter colloca-
uit. Et ecce postremo apparuit sanct⁹ inau-
rencius dux gl̄iosus cū sua legione sexmilibz
seperēs sexaginta sex. q̄ vnanimite se p̄ster-
nentes adorauerūt dicētes. Equissime iudez
r d̄d̄itor seculoz d̄a iudiciū. Hīs dice⁹ sur-
gentes steterūt reuerēter p̄stolātes. Quibz
d̄ns dixit. Scio qd̄ queritis. r adiecit. Si
Udonē ep̄m. Cōtinuo quidā de ast̄ribus
abierūt: r miserimū Udonē de latere abba-
tisse trahētes misabiliter adduxerūt. Quē
sanct⁹ mauricius seuere īntuēs dixit. D̄ne
mi iudica. Ecce iste Udo nō ep̄s sz lupus.
nō pastor sz raptor. necator r tenozator gre-
gis tui. Iste etiam est cui d̄na nostra mater
tua sciētiā donauit. Cui hāc ecclesiam ad
honore noīs tui sc̄tozqz tuoz cōmendauit
p̄dicēs ei si bñ regeret vitam ph̄erū h̄abe-
ret. sinaut̄ mala morte in corpe r aīa more-
ret. Iste insup est qui semel admonitus ac-
itez et tercio se corrigere noluit. Et nō solū
hāc ecclesiam sz etiā se r oīa sibi cōmissa pro-

Historia Udonis

phanando ad nihilū rededit. imo spōnsas tuas sp̄ et vbiq; turpiter et temere violauit. Dijs auditis dñs p̄siciens iudicio. sc̄tōsq; respiciens dixit. Quid vobis videt de isto. Pugil autē supradict⁹ voce magna clamauit dicēs. Re⁹ est mort⁹. Iudex s̄o rōmes sancti q̄ aderāt in hāc s̄niam uenerūt. et q̄/le genis mortis ille impi⁹ deberet sustinere tractauerūt. Tunc iudex ait. caput meruit amittere q̄ sine capite temp⁹ p̄sumendo sor dibus computruit. Quo die pu gil p̄festiz vdoni p̄cepit vt cervice tenderet. Quō cum Udo fecisset. et pugil gladiū ad ictū eleua/ser. q̄dā ex eis clamauit dicēs. Contine ma nū tuā donec ab eo reliq; auferant. tūc qui/ dam cū calice affuit corā vdone stās donec pugil miserimi hominis collū cū pugno va/ lide percussisset. Et ecce post quēlibet ictum et pulsum hostia polluta p̄ os ep̄i ep̄cs in cal/ cem corruit. q̄s oēs ille reuerēter suscipiens diligentissime lauit. et sup̄ altare in calice po/ nens cū sua turba decēter inclinauit: abijt et recessit. Post h̄ miserabile Udonē pugil se/ pe dictis aggrediēs decollauit. Sicq; tota ista p̄gregatio sanctorū dispersauit. Lanoni/ cus autē supradict⁹ iust⁹ q̄ h̄ vidit: nō i som/ nis sed ap̄tis oculis stupens et tremēs. et lu/ mē in cripta rep̄iens oēs ecclie lampades p̄ter reaccēdit. Cūq; adhuc de facto dubi⁹ et anxi⁹ secum miraretur. tandē reassumpta audacia ad locū iudicij paululū p̄cessit. vi/ dit calicē cū hostijs in altari. et caput ad v̄/ co long⁹ pietatē. necnō pauimentū sangui/ ne madefactū. Cūq; quantū poterat exclā/ marct et diceret. O triste spectaculū. o grāde miraculū. o he tremēdū iudiciū. o quantū horrendū est incidere in manus rei viuētis. Nā q̄s diu vt p̄uertant tolerat nō p̄uersos duri⁹ dānat. Post hoc omēs ecclie ianuas obserauit. et nullū omīno ingredi p̄mittēs donec solē iā orto oēs potiores v̄te clericos et laycos puocat. Tūc ianuis referatis sc̄ue rissimam rei v̄tione vdone videlicet ep̄m i/ suo sanguine t̄bactū oib; ostēdit. Et tūc q̄ auo dierat et viderat p̄ ordinē enarrauit. Ea/ dem s̄o die q̄dā ex capellanis suis noīe bru/ no cū legationē sibi cōmissam p̄gisset par/ tinopolim p̄tinuo famulus lōge an̄ se p̄cedē tibus studuit remeare. Interim graui opp̄s⁹ somno artorū q̄ndā vmbrosam vidēs de cā/ rescēdit. et frenū fortiter ad brachiu; ligans paululū req̄cuit. Et ecce ingēs glob⁹ spiri/ tuū immūdoꝝ cū tubis et tympanis: cū gla/

dijs et sustib; cū lanceis et securib; ad eūde locū gradu p̄cito p̄perabāt. Cūq; oēs cōue/ nissent vni ex eis q̄ p̄ncip̄s videbat. quia erat statura p̄erior et vultu terribilior: solū p̄stituentes desup̄ posuerunt sine mora. Al/ ter clamans et cachinnās et tripudians emi/ nus apparuit. de q̄ quidā velociorēs aq̄lis celi p̄cesserūt et fortiter clamauerūt. Date lo/ cū date locū. ecce p̄nceps vdo noster charis/ sim⁹ appropinq̄t. Dijs dictis satellites sa/ thane miserā Udonis animā in effigie cor/ porali cathena ignea a collo p̄strictā ad sū/ mū p̄ncipē p̄ueherūt. Cui sathā p̄tinus af/ surrexit salutās cū v̄bis pacific⁹ i dolo. B̄n̄ inq̄t venisti o p̄ncip̄s et sautor et dilator et regni nr̄i. Ecce pati sum⁹ tibi et oib; nostris fideclibus p̄ meritis vestris reddere talionē. Cūq; vdo obmutesceret sathā assistētibus ait. Fatigat⁹ est iste noster dilect⁹ huc veni/ endo. et ideo placet vt p̄soleat. date ḡ ei man/ ducare. Illo autē rēnuente et caput auertēte crudelēs mīstri ei⁹ bufones et serpētes violē/ ter imp̄sserūt. et liquoꝝ sulphureū postmo/ dū infuderūt. Adhuc illo nō loq̄ntē sathā p̄cepit dicēs. Ad balneū reducat. et post ho/ ram ilico reducat. Et ecce nō p̄cul erat pu/ tens cooperculū habēs. Quo ablato flāma vorax vsq; ad celū crūpebat q̄ nō solū arbo/ res et mōtes et lapides. imo etiā aquā iuxta manantē velut stipulā p̄sumebat. In quez infelicē illā vdonis animā p̄cipitauerunt. et postmodū extrahētes in modū ferri candē/ tis totā igneā suo p̄ncipi tenuerūt. Qui s̄/ ridens. Nōne balneū suauē habuisti o p̄/ nceps. Tunc vdo damnatū se omīno vidēs cepit blasphemare et dicere. Maledict⁹ sa/ thā tu et oīs familia tua et omē imperiū tu/ um. Maledict⁹ et q̄ me carauit. maledicta terra q̄ me portauit. maledicti parētes q̄ me genuerūt. et maledicta oīs creatura tua i ce/ lo et in terra. Tūc omēs demones v̄nacum p̄ncipē suo ceperūt manib; plaudere et ot/ cere. Vere dign⁹ est iste manere nobiscū: qz proptime fat officij nostꝝ. Mirat⁹ ḡ nūc ad p̄ncipalē sc̄olā damnatorū vt videat au/ diat sentiat et dūcat ampl⁹. unde q; nō ex/ ar in secula seculorū. Vix s̄ba fuerat. et ce/ ce v̄nauimter in odiosam illā creaturā im/ erunt. etiāq; impetuosē in tartareū illū bara/ trum iactando immerserūt. ac si celū et terra et omēs mōtes mūdi hu⁹ adinuicē q̄terent. Capellan⁹ autē ille p̄dict⁹ hec omnia i somnis vidēs et audicēs timuit vehemēter. Tunc

princeps tenebrarum digito cum ostendens dixit
 Videre ne fugiat clericus ille qui nos aspicit.
 quod spiritus astutus malorum suorum cooperatos proficiat et de
 fensores. quod sicut fuit fautor culpe. sic sit parti
 ceps et vindicta. Ideoque ad illum puteum ad
 dnm suum dimergetur. Quo dicto cum remouisset
 eum rape vellente et ipse effugere conaretur repen
 te a somno consiliens cui glauit. sicque equum ter
 ritis tandem hinc inde saliebat et cursitabat
 miscere trahens hominem donec a sua iunctura
 eius brachium penitus soluebat. difficulter tamen
 equum ascendens partinopolim venit. et mox
 ut dnm suum mortuum esse cognouit. visionem
 visioni. terrorem terrori. iudicium iudicio. pro
 digium prodigio cumulauit. et omnia que in via si
 bi acciderant queque viderat et audierat pate
 fecit. ostendens a sua compage brachium auulsum
 et repentinam canicie in argumentum veritatis
 Lites igitur videtes et audientes hoc horribile et
 insolitum dei iudicium vehementer timuerunt
 et caudaverunt ignobile procul ab vltis in paludem
 factauerunt. Quod bestie inferales cum plausi
 bus et canticis. i. canticis laudis prius excepere
 runt. et huc illucque trahendo moribus discer
 pserunt. et curiculas iuxta habitates varijs ter
 roribus multotiens affecerunt. Tandem pro silio
 inuito glebam illam maledictam de palude extra
 hentes combusserunt. et pulueres et cineres in al
 beam piecerunt. Mira res tunc omnes ut fert pi
 sces suum gurgitem relinquentes oceanum adie
 runt: donec letanijus ieiunijs placatus iam dominus
 post decemium vix tandem redierunt. Qui hor
 rendi prodigij memoria iugiter pro oculis sup
 pamentum marmorium candidum et politum in
 decollatione vdonis ceuor est. quod tam indelibili
 ter adheret pavimento. ut de essentia marmo
 ris esse quodammodo videatur. super locum illum ubi
 decollatio facta est spiritus rapacia iacet. Et super
 electos episcopos Te deum laudamus canit. et iuxta
 more collocant. ubi ad orationem prosternendo
 ut videtes sibi caueant. ne forte peccat sicut
 ille A domino pro factum est istud ad terrorem epo
 rum illi ecclesie et oim inuiliu platoni. ut
 audientes tremiscant lese maiestatis terribile
 iudicium et leuerissimam vltionem.

De natiuitate dñi nostri ihesu xpi

Sermo XVII.

Euangelio vo

bis gaudium magnum quod erit omni
 populo. quod natus est vobis hodie
 saluator. Luc. ii. c. et legitur in hac nocte pro eu

gelicall officio. **T** Thema. Sole ori
 ente tpe estiuales aues iocundant et simpho
 nisant. signanter mude: s. immude tristatur
 spiritualiter. sic hodie illuxit et ortus est sol iu
 sticie xpi de nostro. De quo dicit Malach. vii.
 Dicit vobis tunc enim deus sol iusticie. Ergo
 omnes boni et veri christiani hodie debent letari
 quod canit ecclesia. Dies est leticie in ortu rega
 li. Reuera leticie. quod dicit Bernardus in sermone ho
 die. Gaudeat hodie diuites quod manna
 de celo descendit. Gaudeat sitientes. quod dicit vi
 tina celi vitis vera erupit vinum gratie prestans
 Gaudeat egrotantes. quod hodie oleum effusum
 est sanans vulnera egrotantium. Gaudeat mo
 nites. quod hodie vita nata est in mundum. Gau
 deat leprosi peccantes. quod hodie patet fons in
 abluitione peccatorum. Gaudeat et letent hodie
 celi. quod redibit capta preda. Exultet terra. quod
 hodie datus est ei heres. Jubilet angeli. quod
 hodie venit reparator ruine. Gaudeat iusti.
 quod gratia et veritas hodie orta est. Gaudeant
 peccatores. quod hodie venit medicus vulnera pec
 catorum sanans. Jo Leo papa in sermone hodie
 no. Non est phas locum esse tristitie ubi nata
 lis est vite. Nam hodie adimpletum est deside
 rium antiquorum patrum. quod venit per incarnationem
 quem diu affectabant. put dicit Bernardus in ho
 die sermone. Quid tam necessarium prodit
 quod tam optabile miseris. quod tam vtile desperantibus
 nil ita necessarium est proditis sicut redemptio. nil
 ita optabile miseris sicut consolatio. nil ita neces
 sarium desperantibus quam redemptio. liberatio. et salua
 tio. modo hodie venit nostra redemptio. nostra
 consolatio. nostra saluatio. De quo angelus dixit
 Mat. i. Ipe saluum faciet populum suum a peccatis
 eorum. Idcirco merito est gaudendum. De quo
 thema. Euangelio vobis gaudium magnum.

In vobis promissis duo inuunt. Primo
 inuunt annunciatio magne alacritatis. ubi
 euangelio vobis. Secundo sub iugit a ratio quod
 est benedictio natiuitatis. ubi. quod natus est vobis
 hodie saluator. De primo dicit. euangelio
 vobis gaudium magnum. Reuera magnum De
 quo Bernardus. Magnum presentis festiuitatis est gau
 dium. quod propleat celum et terram. Nam hodie
 natus est quod obiectum est felicitatis eterne pro que
 celum empireum erat illustrandum. Jo multitudo
 exercituum angelorum letatiter cauebant. Gloria in
 excelsis deo. Nam si angelus letatiter deum benedice
 runt quod natura non assumpsit ut dicit apostolus ad
 Heb. ii. Nullus enim angelos apprehendit sicut
 me abrahe. in isto magis nos gaudere debemus
 cum in nostra natura apparuit. Reuera magnum

De natiuitate domini

reteret nobis esse gaudiū. qz dicit. Christo.
Gaudeat qui libet iust? qz nā? est sue iusti-
cie remuneratio. Gaudeat qui libet peccator. qz
hac nocte nā? est qui venit ad saluandū om-
nes corde. Si em̄ marie yginis natiuitas
gaudiū annūciat vniuerso mūdo. multo
magis dei et hoīs natiuitas ihu xpi oīm hoīs
gaudiū erit. Ideo adiecit angel? qd erit
oīm pplō. De q? Leo papa. Nemo ab hui?
alacritatis p̄ciparōe seceruit. vna cum cis
leticie cōis est rō. Exultet sanct? qz inuitat
ad palmā. gaudeat peccor qz inuitat ad ve-
niā. Animet gentilis: qz vocat ad vitā. Re-
uera gaudiū magnū debet esse oīm pplō: qz
dicit Aug. primo qz de? fact? est hō vt hō si-
eret de?. Secōdo dñs celi fact? est seru? vt ser-
uus fieret dñs. Tercio de? de celo descendit
vt hō de terra ad celos ascenderet. Quarto
de? est fact? fili? hoīs vt hō fieret filius dei.
Quinto de? fact? est mortalis vt hō fieret im-
mortalis. Sexto de? fact? est paup? vt pau-
per hō diues fieret. vt dicit apl's. ij. Cor. viij.
Qui cũ diues esset ppter nos egen? fact? ē.
Vnde qz magnū est hodie gaudiū in vitate
rei cũ sauci p̄es ita gaudebāt in expectatio-
ne sp̄i De q? Joh. viij. Abraā p̄ vester exul-
tauit vt videret diē meū zc. Jē h? gaudiū
fuit tā magnū q? hodie infernū penetrat.
z p̄es q? in limbo erāt inenarrabili gaudio
impleuit. vt impleret illud Isa. ix. Popu-
lus gentiū q? ambulabat in tenebris vidit lu-
cem magnā zc. Jē gaudiū est magnū qd se
extēdit ad p̄teritos p̄sentes z futuros vt dic
Amb. Nec est glia natalis vt i futurū trāse-
at ad p̄destinatos z imp̄petuū manet ad ve-
nitos. Nā hodiernū gaudiū ita repleuit
totū mundū qd dies nō sufficit s; etiā nox in
laude dei occupat. Nā h? gaudiū extēdebat
se vsq; ad orientē. vt etiā magi q? erāt in orien-
te tāto gaudio sunt repleti q? sua regna reli-
querūt z natiū pueri quēserūt. Etiā extēde-
bat se ad occidentē. vt rome visa est imago
virginis habēs pueri in brachijs circa lotes
Et tanto gaudio implet? est August? q? ei
thura obtulit. z deos vauros respuit. vt de h?
gaudio adimpleret illud Sap. viij. Atin-
gens a fine vsq; ad finē fortiter: disponensq;
oīa suaviter. Ideo nunq; missa i nocte can-
rat per totū annū nisi hac nocte. U Et
tres misse cantant ppter triplex gaudiū.
Primo ppter gaudiū angeloz cantat mis-
sa i nocte. In auroza ppter gaudiū pastorū
In die ppter gaudiū fideliz cunctoz. In

prima missa nat? puer dicit dñs rōne potē-
tie. in scda dicit lux rōe sapientie. in tercia de
puer rōne hūilitatis sue vere. Et merito est
gaudendū in oīm tribz missis In prima
dicit dñs rōne potētie. qz dyabolū subiuga-
uit. In scda dicit lux rōe sapientie q? nos illu-
minauit. In tercia de? puer rōne hūilitatis
vere q? nos liberauit z exaltauit. Jō Bern.
dicit. Quatiuitas sancta z illibata. hoīb? ul-
amabilis. mūdo letabilis. oīb? amirabilis.
collati bñficiū inexplīcabilis Dixi secūdo
subiūgit rō leticie q? est bñdiete natiuitatis
De q? subdit. nat? est vobis hodie saluator
mūdi Dicit saluator. i. salutis dator. d quo
ps. xxxvi. Sal? iustoz a dño. Ideo Bern.
in hodierno sermone dicit. Nunq; timeā
qz venit saluator in domū meā. nunq; fugi-
am vt Adā. nunq; desperē. q. d. nō. Nunq;
maior poterit esse solatio qz in dulci voca-
bulo saluatoris. qz natus est nobis saluator
hodie. Nā ipse est q? dicit Luc. ix. Fili? hoīs
nō venit aīas pdere s; saluare Quapropter
dicit Zacha. ix. Exulta satis filia syon. ecce
rex tu? veniet nbi iust? z saluator ipse paup?
X Pro quo sciendū. hec natiuitas nō so-
lūm est gaudiosa vel gaudiosissima: s; etiā
gratiosissima: amorosissima: oculissima:
mirabilissima z vtilissima Dixi primo q?
hec bñdiete natiuitas ē gratiosissima. Nā
fm Aug. xij. de trinitate. c. xix. In rebz p̄ te
pus ortis illa summa est gratia q? hō i vni-
tate p̄sone p̄iuict? est deo. Nā sicut ipse dei
fili? ex grā p opationē spiritus sancti p̄cepit
est. vt dixit angel? Luc. i. Inuenisti gratiā
apud dñm. sic ex summa grā nat? est. vt legit
hodie in euāgelio Joh. i. Chidim? eū pleuū
grā z veritate. vt implet illud Eccl. xxiij.
In me om̄is grā vie z veritatis. Secōdo hec
natiuitas fuit amorosissima vel charissima
nā ex maxima charitate. vt dicit Bern. So-
la charitas fecit xpm incarnari. De q? Joh.
ij. Sic de? dilexit unūdu vt filiū suū vni-
genitū daret. Ideo Bern. sup Joh. Si re-
us peccatores nō amaret de celis ad terram
nō descēderet. Hanc dilectionē p̄pendit leo
papa dicit. Si hō nō peccasset tūc de? eque
bene ex charitate hūane nature hō nat? fuis-
set. quia vt dic Bern. Sola charitas fecit
xpm incarnari. Ideo exclamat beat? Greg.
amurās tantā dilectionē nobis peccatoribz
exhibitas. z dicit. Inestimabilis dilectio
charitatis. vt seruū redimeres filiū tradidit
sti. Quāq; lena hodie oculos z contemplationis

et vide si quis se obligaret pro te in carcere, nonne esset signum magne dilectionis. Sic hodie deo pater pro proprio filio suo non peccat sed pro nobis omnibus tradidit illum. i. Ios. iij. In hoc apparuit charitas dei in nobis: quoniam filium suum unigenitum misit nobis, non solum misit sed et dedit, de quo hodie legitur in introitu misse illud quod scribitur Isa. xi. Puer natus est nobis et filius datus est nobis, ubi Hiero. Non retentus in aere, sed nobis communicatus benigne. Ioh. Damasc. li. iij. c. xxxij. Quid enim magis ad charitatem accendit quam pro proprio filio suo deo non peccat. Recte magna est charitas, ita ut dicitur doctores. Si omnes homines ab initio mundi creati et adhuc creandi in futuro simul viverent, et quod libere hominum haberet tantam charitatem quam angelus in maximo acquirere vel acquirere posset ut maria mater christi, vel ut omnes angeli qui in celo sunt, et etiam dyaboli si essent in charitate ut fuerunt, et unusquisque haberet tantam charitatem, ut angeli de throno cherubim et seraphim qui ardent in charitate, et si quis illam omnem charitatem in una forma redigeret, et si quis caperet illam charitatem et preter unicumque hominum et angelorum singulariter, adhuc charitas dei ad homines singulorum. Item si celum et terra essent propter gementium: et totum mare et omnes aque in caelestium, et si omnia folia arborum et omnia gramina essent scriptores ab initio mundi creati vel creanda, et si incepissent scribere ab initio mundi a primo die usque ad novissimam, et si quis acciperet stilum et faceret punctum, respectu totius scripturę esset parvulus. Sic parvulus est amor omnium hominum et angelorum respectu amoris quem dominus in incarnatione nobis ostendit. Ioh. Bern. Nescivi quomodo me deo diligeret nisi pro memoria eligeret, i. mortalē carnem suscipere. Hanc magnam dilectionem consideras. Dugo exclamavit dicens. O charitas quantum est vinculum tuum quod deo ligari potuit. Hoc vinculo deo tractus de celo ad terram descendit, et usque ad inferos nullum vinculum cum tenere potuit. Ideo Bern. Vere in nullo commendat deo charitatem suam in nobis quam in incarnationis et passionis misterio.

Tercio hec benedicta natiuitas fuit occultissima vel subtilissima, omnem enim naturam, omnem intellectum acutum hominum et spirituum, imo summorum angelorum transcendebat, de quo Leo papa. Ultraque natura dei et hominis in una venisse per sonam primo non explicat, lingua non sufficit exprimeret sed fecit, et credi potest quatuor non potest. De quo etiam dicitur deo, de diuinis nominibus, Hec natiuitas benedicta erat ita archana ut

omnibus spiritibus ineffabiliter omni mentis ignota. Nam ut dicitur maximus. Licet angelis innotuit, tamen lateuit eos inuestigabilis modus. Quia licet totus in patre, totus in matre existit, quod dicit Aug. super Ios. Christus sic venit de celo ut non abscederet, et sic rediit ad celum ut nos non relinqueret. Ecce subtile negotium. Quarto hec benedicta natiuitas fuit mirabilissima. Unus Bern. in sermone de vigilia natiuitatis christi dicit. A seculo non est auditum quod sublimitas et vilitas conueniret in uno, nihil reo sublimius nec limo vilius cum deo descendit in limum. Hoc miratur Iseias dicens vlti. c. Quis audit ut vnus tale et quis vidit huic simile. De quo scribit Bern. quod virgo fuit sine grauidine grauida, sine dolore puerpera, et quod sol natus est de stella, pater de filia, creator de creatura. Quod mirabilis est hec natiuitas benedicta ut dicitur Liptianus. In christi benedicta natiuitate deum dei filius de virgine nascitur, celum in terra descendit, sol tenebras inuoluit, inuisibilis conuenit, immortalis mortalis, dominus seruus, eternus temporalis nascitur, format quod format, natura portat quod portat omnem creaturam, verbum fit infans et tacet, in summis stat, in imis iacet, qui in vultu tonat in preloio plorat, Ideo de ista mirabili natiuitate per dicitur illud, iij. Regum. Non est simile factum operum in vniuersis regibus eo quod dicit Ambrosius, contra hereticos, Humanum sensum et intelligentiam excedit, non capit ratio, sed fidelis professio, scrutari non licet superna misteria, sed licet scire, quod dicitur Iseias, liij. Generationem eius quis enarrabit, quod dicit Damasc. li. iij. Iniaz in prin. Nihil est maius inter omnia et super omnia quam deus est homo factus. Ergo inquit Bre. nazanzens. dices, Nihil diei clamabo veritate et gratia annuntiabo, in quo quod natura non habet, usus ignorat, ratio nescit, mens non capit, eloquiū tacet, ingenium ebet, celum pauet, terra stupet quod deus homo natus est. Quod quod noua et inaudita promerito, O mira et inexplorata compago, quod sic commixta commiscetur deus et homo, verbum et anima in una conueniunt personam. Quinto hec natiuitas benedicta fuit utilissima, ut possemus dicere illud Sap. viij. Venerunt mihi omnia bona propter cum illa. Nam in filio dei aduentu lcamē ut dicitur Uulff, in rationali humanum genus laborabat in septuplici modo. Primo eramus stulti et insipientes, ideo indigebamus doctore. Secundo eramus videntes, ideo indigebamus redemptore. Tercio eramus capti, ideo indigebamus liberatore. Quarto eramus incarcerati, ideo indigebamus eductore. Qui

De natiuitate domini

to eram⁹ ceccecati. ideo indigebam⁹ illumi/
nator. Sexto eram⁹ a patria exclusi. ideo
idigebam⁹ introductore. Septimo eram⁹
morti eterne deputati. ideo indigebam⁹ sal/
uatore. Ideo p oibz hys dfectibz clamabāt
sancti patres in limbo. r nūc facit ecclesia ex
istens in mūdo in septē antiphonis. hos de
fect⁹ representādo. r desiderio magno clamās
de hys liberari. **B** Primo dixi ante ad
uentū xpi eram⁹ stulti r insipientes ppter pec/
catū. de q ps. xlviij. Nō cū in honore esset ū
intellexit rē. Ideo ecclesia clamat p doctore
in pma antiphona. **O** sapientia q ex ore altis/
simi pdisti. a iungēs a fine vsqz ad finē forti/
ter suauiter disponētisqz oia veni ad docēdū
nos viā prudētie. Sz hodie est nat⁹ nobis
doctor veritatis. De quo Joh. xviij. In h⁹ na/
tus sum r ad h⁹ veni in mundū vt testimo/
niū phibēā veritati. Hodie nat⁹ est ille q est
sapientia patris. qui dicit Isa. xlvij. Ego
dñs docens te vtilia. Nā ipse est doctor q re/
uelabit nob patris sui archana. De q Joh.
xv. Omnia que audisti a patre meo nota feci
vobis. Secūdo p peccatū eramus venditi
De quo Isa. liij. Bratus veniūdati estis. qz
p vno pmo. ideo ecclesia i secūda antiphō/
na clamat p redemptore. **D** adonay r dux
dom⁹ israel. qui Moyse i igne r rubo ap/
parauisti. r in Syna legē dedisti. veni ad re/
dūendū nos in brachio extēto. Nūc cla/
morē de⁹ pater audiuit. r filiū suū in redem/
ptōemisit. De quo ps. cx. Redemptionē
trāsit dñs populo suo. Nā hodie venit de
quo dicit apls ad Tytū. ij. Dedit semetip/
sum p nobis vt nos redimeret ab omī iniq/
tate. Hodie impletū est illud Isa. xl. Ecce
dñs veniet r merces ei⁹ cū eo. r op⁹ illi⁹ co/
ram illo. s. op⁹ redemptōis. Sz qd pdesset
si essem⁹ docti r redempti. r adhuc post re/
demptōnē detinēmur captiui. Sic tercō
p peccatū eram⁹ captiui. de qua captiuitate
habet Treno. i. Propter multitudinē ini/
quitatū eius. s. Adc paruuli r posterū ducti
sunt in captiuitatē. **O** q miserabilis r dui/
turna captiuitas. quā quinqz milia anno/
rum r vltra durauit. Ideo ecclesia in tercia
antiphona clamat p liberatore dicens. **O** ra/
dix yesse qui stas in signū populorum super
te reges continebūt os suū. quē gentes dep/
cabunt. veni ad liberandū nos iam noli tar/
dare. Nā homines qui volūt se exercitare i
cursu corporali consueuerūt locū aliquē signa/
re. r ad illū currere. r qui prim⁹ pueniet ac

cipit mercedē. Et sic xps q̄i in signū in alto
posit⁹ est. ad quē oēs debent⁹ currere. dicēdo
veni ad liberandū nos iā noli tardare. Sed
hodie venit liberator. d quo Isa. lxi. Misit
me vt captiuus pdicārē indulgentiā. Nam
ipse dicit Joh. viij. Si fili⁹ vos liberauerit
veri liberi eritis. Nā liberatio hūani generis
fieri nō potuit nisi p eū. vt dicit Aug. d ver/
bis apli. Nō liberaret hō nisi de⁹ fieret hō.
Sz qd pdesset captiuus si essent redēpti r
liberati si nōdū essent ab omī vinculo abso/
luti. vt. s. sub pēto essent. r libere q̄ vellēt ire
nō possent. Et sic q̄to adhuc eram⁹ incar/
cerati r i tenebris clausi. Ideo in q̄ta anti/
phona clamat ecclesia. **O** clavis domus da/
uid r sceptrū dom⁹ isrl. q̄ apis r nemo clau/
dit. claudis r nemo apit. veni edue victos
de domo carceris sedētes in tenebris r i um/
bra mortis. Sic hodie venit vt eductor de
carcere. De quo Apoc. i. Ego habeo clauēs
mortis r infeni. Nā ipse est q̄ p clauē crucis
suercterauit r apuit aditū regni celestis. Isa.
xxij. Dato clauē dom⁹ dauid sup humerū
ei⁹ de q̄ Damal. Crux xpi est clavis paradisi.
sz q̄ diu sunt in carcere oculos habēt obte/
nebratos. nec clare videre possunt. ideo post
absolutionē a carcere restat eos illuminare
vt videāt q̄ ire debāt. Sic quinto eram⁹ in
carcere pēta ceccecati. iuxta illud Sap. ij. Et/
cecauit eos malicia eorum. r Sophonie. i.
Ambulauerūt vt ceci qz dño peccauerunt.
Ideo ecclesia i quinta antiphona clamat p il/
luminatore dicens. **O** oriens r splendor lucis
eterne. sol iusticie. veni r illumina sedētes i
tenebris r i umbra mortis. Sic hodie venit
lux mūdi. de q̄ Joh. i. Erat lux q̄ illumi/
nat oēm hoīez venientē in hūc mūdū. Ho/
die impletū est illud dicitū Zacharie. Lu. i.
Visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare hys
q̄ in tenebris r i umbra mortis sedēt rē. Ho/
die venit illa lux de q̄ Isa. xliij. Dedit te in lu/
cē gentiū vt apires oculos cecoz. Ideo qui
libet cec⁹ pētor hodie clamare debet cū psal.
xij. Illumina oculos meos ne vniqz obdor/
miā in morte. qz dicit Aug. sup Joh. Nati/
uitas xpi est collitū de quo illuminant oculi
lūri. vt videre possim⁹ maiestātē p ei⁹ hū/
litarē. Nam vt verbū caro factū est medica/
mentū nobis factū est. vt qz de terra eram⁹
ceccecati. sic de terra sanati. Sed qd pdesset
si essem⁹ docti. r ab inimicis pgnit⁹ liberati
r illuminati. si nō essem⁹ ad regnū perducti
Sic sexto eram⁹ a patria exclusi. iō in sexta

antiphona ecclesia clamat p̄ introductores:
 diceas. **D** rex gentiū ⁊ desiderat⁹ eaz q̄ facis
 vtraq; vni. veni salua hominē que de limo
 formasti. Sic hodie venit introductor in
 terrā p̄missionis q̄ fuit lacte ⁊ melle. i. in q̄
 est refectio hūanitat⁹ ⁊ diuinitat⁹. qz dicit
 Aug. sup̄ Joh. **D**e ocul⁹ fact⁹ est hō ma-
 nifest⁹. vt homines manifestos faceret deos.
 Ideo fact⁹ est p̄iceps nostre hūanitat⁹ vt
 essem⁹ p̄iceps sue diuinitat⁹ in patria cele-
 sti xpi coheredes. Sz qd̄ pdesset si debere/
 mus ad regnū pducī ⁊ nō saluari ab omni
 morte. Sic seprimo eram⁹ morti deputari.
 De q̄ ps. cxi. Appropinquauerūt vsq; ad por-
 tas mortis. Ideo indigebam⁹ saluatore. p̄
 q̄ clamat ecclesia in seprima antiphona diceas
D emanuel rex ⁊ legis noster. expectatō gē-
 tiū ⁊ desiderat⁹ eaz. veni ad saluandū nos
 dñe de⁹ noster. Hunc clamorē hodie au-
 diuit de⁹ pater ⁊ misit saluatore. de q̄ thema
 Nat⁹ est vobis hodie saluator mūdi. Ipse
 est qui dicit Luc. xix. Venit fili⁹ hoīs que-
 rere ⁊ saluū facere qd̄ pierat. qz dicit Aug.
 sup̄ Joh. Ut hoies nascerent⁹ ex deo: de⁹ hō
 nat⁹ est. factus est hō mortalis vt homines
 fierent immortales. Hodie venit ille saluator
 de quo Anf. Non est salus in mundo nisi
 quam peperit virgo.

Sermo XVIII. Ad idē.

Portet preue

o tute solē ad bñdictionē tuā. scri-
 bit Sap. xvi. ⁊ ponit loco the-
 matis leticie p̄sentis festiuitat⁹. **E** di-
 cunt naturales. qñ sol orit⁹ s̄b nube. tūc est si-
 gnū future pluuie. Spūaliter p̄ solē intelli-
 git xps. De cui⁹ oru habet Malach. vlti.
Quet vobis timētib; deum sol iusticie. Et
 Bre. Or⁹ est sol iusticie xps de⁹ noster. Et
 merito xps dicit sol. Naz sic dicit Amb. in
 examerō. Sol ē ocul⁹ mūdi. iocūditas diei
 pulcritudo celi. Sic xps est ocul⁹ mundi ⁊
 lux. Joh. viij. Ego sūz lux mūdi. ⁊ Johā. i.
 Erat lux q̄a q̄ illuminat oēm hoies venientē
 in hunc mundū. Itē sic sol est gaudiū diei.
 sic xps est iocūditas eternalis. Nā spūs au-
 geloz ⁊ hoīm recipiūt ab ipso iocūditatē.
 De quo Eccl. xv. Iocūditatē ⁊ exultario-
 nem thesaurisunt sup̄ eū. Naz sine isto sole
 nullū est gaudiū. q̄ oēs hoies h̄ lumine
 tiō vtētes possūt p̄qri illud Thob. v. Qua-
 le mihi gaudiū cū in tenebus sedeo ⁊ lumē

cellitō video. nā oīm gaudiū pcedit ab ipso
 Un̄ p̄t dici de eo illud Eccl. xi. Dulce est
 lumē ⁊ delectabile oculis videre solē. s. iusti-
 cie. **D**ic sol iusticie hodie ortus est
 sub nube humanitat⁹. ⁊ h̄ fuit signū pluuie
 grāz. Nā ante aduentū xpi celū fuit clausū
 nō solū trib; annis cū dimidio sicut in tpe
 Delie. sz pl⁹ qz qm; milib; annoz q̄ nō de-
 scēdit pluuia grāz pfecta q̄ posset hoies pu-
 rificare saltē pfecte. ita q̄ miraret⁹ dauid in-
 terrogando. ps. lxxviiij. Ubi sunt misericor-
 die tue antique dñe sicut iurasti ⁊c. et alibi
 ps. lxxvi. Nun qd̄ tranabit in ira misericordi-
 as suas. aut obliuiscet misereri deus. Et pro
 hac pluuia grāz clamauit Isa. c. xlv. Rorate
 celi desup ⁊ nubes pluāt iustū. Sed hodie
 deus pater audiuit hūc clamorē ⁊ misit solē
 iusticie oru sup̄ nube humanitat⁹. cū quo
 venit pluuia oīs grā. De quo hodie legit⁹ i
 epla. ⁊ habet ad Thitū. ij. Apparuit gratia
 dei ⁊ saluatoris nri oīmib; hoīb;. Et merito
 eius natiuitas d̄r grā. qz dicit Bern. Quid
 em̄ euidēt⁹ signū grā esse poterit q̄ de⁹ pa-
 ter de sinu paterno filiū suū tradidit ⁊ hu-
 manitate debuit p̄ hoie soluit. q̄ solurio nō
 potuit fieri sine ipso. vt testat Aug. dicens.
 Nō liberaret⁹ hō nisi de⁹ fieret hō. Et h̄ i spi-
 ritu vidit Salomon diceas. Optet p̄uenire
 solē ad bñdictionē tuā. scribit loco vbi sup̄.
E Pro q̄ nota p̄ solē h̄ intelligit xps de⁹
 ⁊ hō. Et merito. qz sicut sol est vnus nō ha-
 bens silem. ⁊ d̄r sol sol⁹ lucens. Et sic xps
 de⁹ ⁊ hō sol⁹ est. Un̄ Deut. xxxij. Uidete q̄
 ego sum sol⁹ ⁊ nō sit ali⁹ de⁹ p̄ter me. quia est
 vn⁹ in essentia cū p̄re ⁊ spūs sancto. De quo
 Isa. xliij. Auteme nō est format⁹ de⁹ ⁊ post
 me nō erit. Ego sum ego sū dñs ⁊ n̄ est abs-
 q; me saluator. Itē canit ecclesia. Tu sol⁹ san-
 ctus. tu sol⁹ dñs. Et sic est sol solus lucens.
 Die sol xps orit⁹ dupliciter. s. corporaliter et
 spūaliter. P̄mo corporaliter ortus est ho-
 die p̄ humane carnis apparitionē. Un̄ Be-
 nef. xij. Sol egressus est sup̄ terrā. i. xps s̄b
 nube humanitat⁹ apparuit. vt impleteret
 illud Ezech. xxxij. Solē nube tegam. Se-
 cundo iste sol orit⁹ spūaliter p̄ grā in menti-
 bus hoīm. ⁊ d̄ vtroq; ortu solis iusticie pos-
 sum dicere. Optet p̄uenire solē ad bñdicio-
 nem tuā. Et bñ optuit. qz dicit Ber. Nesci-
 ebam salu⁹ fieri nisi miteret⁹ fili⁹ altissimi.
 Et q̄ optebat p̄uenire solē p̄ carnis assum-
 ptionē **F** Pro quo notandū. xps i sua
 natiuitate merito d̄r sol. p̄p̄ solis p̄prietatē.

De natiuitate domini

q̄ est multiplex. Primo sol opat̄ fecundita-
tem in terr̄. vt dicit Aristo. in. ij. phisicorū.
Homo generat hominem et sol. Nā uulla crea-
tura sine solis uirtute fructificat. sic nec sine
xpo p̄t oriri fructus op̄s meritorie. De quo
Job. xv. Sine me uihil potestis facere. Et
hoc cōsiderans ap̄ls dixit. ij. Cor. iij. Non
sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis
tanq̄ ex nobis. sed sufficientia nostra a deo ē
Secūdo sol habet uirtutē in recōciliā-
do contrarietate. Nā sicut in medio planeta/
tū existit. superiores eū inferioresq̄ recōciliat
q̄ inuicē contrariant. Et sic xps in humanita-
te reū patre hōibz recōciliauit. De q̄ Ro. v.
Cū inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ per san-
guinem filij ei⁹. Hic sol hodie ortus est la-
tenter s̄b humanitatē nate. vt canit ecclesia
Hodie celoz rex de uirgine nasci dignatus
est vt hōiem perditū ad celestia regna reuo-
caret. Ideo Leo papa in hodierno sermōe
dicit. Saluator noster dilectissimū hodie
natus est. gaudeam⁹. Nā sic nullū a p̄ctis
liber inuenit. ita p̄ literādis oibz uenit. Ec-
ce nūc est sol recōcilians Tercio sol opa-
tur sursum et uorsum illuminositate. qz per
solē supiora et inferiora illustrant. sic hodie
xpo nato supiora. h̄ est angeli apparuerūt ī
magna claritate. vt habet Luc. ij. Et obscu-
ritas noctis uersa est in clar. die. in terra illud
ps. cxxxvij. Non sicut dies illuminabitur.
Nā sic refert Petr⁹ ī histo. scolasti. q̄ hora
natiuitatē xpi tres soles apparuerūt ad eū
dens signū q̄ ille uenerat q̄ oīa illuminaret
supiora: media: et inferiora. s̄m illud Luc. i.
Illustrauit nos ortus ex alto. Illuminare hūi
q̄ in tenebris ē. Q̄ uirtutem et tenebrosa cor-
da peccatorū hodie illuminarent p̄ hunc so-
lem. Timendum est q̄ heu q̄ plures sunt q̄
ita in ualle peccatorū sunt repositi q̄ lux istius
solis ad eos nō p̄t ptingere. Tales possunt
queri illō Sap. v. Errauim⁹ a uia uerita-
tis et iusticie lumē nō luxit nobis. et sol intel-
ligentie nō est ort⁹ nobis. Ratiō qz ceci sunt
in peccatis q̄ nō possunt p̄ncipes fore effe-
ctus lucis. Qd̄ querit Aug. dicēs. Ue ce-
cis oculis q̄ te eternū lumē nō uidēt. de tene-
bris ad tenebras uadunt. nescientes ubi cor-
ruunt. Quarta p̄p̄ctas solis q̄ sole orien-
te dura dissoluunt et fluere incipiūt. vt nix
et glacies. Sic in natiuitate xpi dura capi-
unt fluere sicut celi qui ante natiuitatē xpi
fuerūt ita duri q̄ in quinqz milibz annorū
fluēbāt aqua grē. Sz hodie mellisui facti

sunt celi vt canit ecclesia. Hodie mōtes flui-
di facti sunt. Jobel. iij. In illa die stillabūt
montes dulcedinē et colles fluent lacere. Ho-
die uince engad di floruerunt. vt dicit Bar-
tholome⁹. et protulerunt atqz abundanter
effuderūt balsami liquorē. Hodie fons aq̄
in ciuitate romana in liquorē olei uisus est.
vt dicit Inno. et erumpēs in iterum p̄fluxit
ad designandū q̄ ille nat⁹ est hodie q̄ largis
sime gram oibz peccatoribz uellet dare. Jo-
Haymo sup Apoē. Natiuitas xpi tantam
apportauit grām ac salutē. vt q̄ in multibz of-
fendim⁹ oēs et timem⁹ strictū iudicē ad gra-
tiosum recurrām⁹ infantē B Ut habe-
tur exēplū de moniali meretrice facta. et post
h̄ uenit ad p̄niam. nā qū cogitauit de iudi-
cō extremo tūc despondit cogitādo. adā p̄p̄
uulū pomū de paradiso est expulsus. lucifer p̄
pter cogitationē supbarū cecidit de celo. Qū
hō cogitauit de passiōe xpi innocētī timuit
cogitandū. quid te opter pati si innocēs ita
passus est. Cū hō meditata est d̄ hūanitate
suscepta in qua puer nat⁹ est. dulcis orta ē
ei cōfidentia: cogitās. pueri cito ignoscūt. sic
p̄ tuā infantia ignosce meis criminibz. Et
mento cōfidentia dulcē debet oriri ex sua in-
fancia et hūanitate suscepta. qz dicit Aug.
sup ps. Qui suscepit malū tuū cōfide et spera
qz cōfide tibi bonū suū. Quito sole orien-
te uenenoſa aialia ad lantibula fugiūt. Sic
orto sole iusticie. h̄ est xpo nato oēs immun-
di et contra naturā peccātes sūt extructi et mor-
tui. De quo p̄pheta dauid in ps. c. In ma-
tutino interficiēbā oēs p̄ctores terre. hoc fe-
cit ne in humana natura assumpta tāta im-
mundicia d̄ cetero inueniret. Nam vt dicit
Aug. Illud nephā diffimū peccatū d̄ natu-
ram fuit causa maria q̄re tādū distulit in-
carnari. s̄m illud Gen. vi. Penitet me fecit
se hominem. qz indigni sunt xpi natiuitate
Timere deberent ne terra se aperiret et vt da-
than et abyron reglutiret. vel sulphur plue-
ret sicut sup sodomitas. Genes. xix. Idem
Nō solū immūdi p̄ctores sed etiā immun-
da ydola sunt releta. Nā legit q̄ in ortu isti-
us solis statua romuli q̄ fuit romanoꝝ de⁹
cecidit et alie statue alioꝝ deoz. ad tenoran-
dū q̄ ille natus esset q̄ oim deoz esset deus.
Sexto sole oriente aialia cuncta letatur
Sic xpo nato omnes fideles. puer. xv. Lux
oculorū et celoz letificat omnē aiam. Ecce
p̄. Dulce est lumē et delectabile oculū uidere
solez. s̄. claris. et sic fidelibz. De quo Aug. in

ep̄la p̄tra sanctū. Sc̄to iestimabile gaudū
 angelis ⁊ hoibz. sc̄tisqz patribz i xp̄i natiui-
 tate fore nati. Nec mirz q̄ hoies letati sunt
 qz dicit Nilar^o sup Math. Sustollit hu-
 mana fragilitas vltra angelicā celsitudinē.
 Jō Jsa. ly. Mōtes ⁊ colles cantabūt lau-
 dē deo. ⁊ oia ligna regionis plaudēt manu.
 Et merito. qz hec dies boni iūcū est si tūc
 erim^o. s. a laude. ⁊ noluerim^o iūciare scelerū
 arguemur. Reuera. Ideo legit de q̄daz mo-
 nacho. q̄ cū legeret Verbū caro factū est nō
 flectebat genua. ⁊ dyabol^o dedit ei alapā di-
 ceus. Si legeret. verbū demon factū nunqz
 genu flectere cessaret. Jō clemēs papa dedit
 vnū annū ⁊ xl. dies oibz q̄ deuote genu fle-
 erēt ei audirēt. verbū caro factū est. Ideo
 canit ecclia. Sates nūc oēs reddam^o dño
 deo q̄ sua natiuitate nos literauit ⁊ dyabo-
 lica p̄tate. Amb. in li. p̄fa. Qui ingrat^o fue-
 rit xp̄i natiuitati erit sine fructu ei^o passiōis
 meritorie. Septimo sol i ortu ⁊ i occasu
 maior videt. vt dicit Alexāder sup. iij. me-
 theroz. Et rō: qz mult^o vapor interponit. ⁊
 sic maior apparet. Sratian^o. In ortu salua-
 toris maior apparet elemētia p̄ditoris. D
 Ut patet i exēplo. Mlier q̄dā deuota post
 infantia xp̄i sp̄ inhabitabat. Clemente i ḡit tpe
 ei^o natiuitat^o rogauit eū vt sibi ostenderet
 imaginē sue infantie. ⁊ cū i recessu alioz ho-
 minū i ecclia sola exēmeret visus est ei for-
 mosus puer stans an̄ cā. Videte i ḡit ea pu-
 erū tā formosū interrogauit ip̄m si sc̄irz Aue-
 maria. q̄ m̄dit etiā. ⁊ illa. dic. Et cū puer di-
 xisset vlsqz ibi. Bndict^o fruct^o ventris tui. di-
 xit puer. ego sum idē fruct^o. ⁊ euauit. ⁊ mu-
 lieri sp̄ales gr̄as infudit. Et illa iubilando
 clamauit. reuertere charissime puer deore
 ⁊ amabilis. Et p̄ triginta dies estuabat post
 eū. Tricesimo die venit ihs dices. Ore re-
 uocat^o venio ad te vt ⁊ tu venias ad me in
 regnū meū. illa gaudēs emigravit. Octa-
 uo i ortu solis infirmitates alleuiant. Rato
 qz infirmal surgit ex malis humoribz. ⁊ hij
 in nocte mag^o augmētant. Ideo infirmi no-
 cte fori^o puniunt. sole oriēte hūiores grossi
 p̄ calore minuiunt. ⁊ sic infirmitates alleuiā-
 tur. Sic an̄ incarnatione xp̄i hō patiebat
 multas infirmitates. P̄rio supbie tumorē or-
 tū in celo. ⁊ indeqz i paradiso. Cōtra istū tu-
 morē attulit carnē suā in humilitate. Aug.
 Medicina tumoris est hūilitas saluatoris
 Damal. Nō p̄ supbia erexit se p̄tra deū vls-
 qz ad deū supra deū. Cōtra deū qz p̄ illi^o p̄ce.

ptū. Usqz ad deū qz vlsqz ad diuinitatis sue
 appetitū. Sup̄ deū. qz volūtate suā sup̄ dei
 volūtate posuit. Sz xp̄s i redemptōis ope
 nō p̄tra hoies sz p̄pter hoies. i. p̄pter ip̄oz
 saluationes. vlsqz ad hoies. i. vlsqz ad hūane
 nature susceptionē. ⁊ qdāmodo infra hoies
 p̄pter passiōis nimā abiectionē. Jsa. liij.
 Desiderauim^o eū respectū ⁊ nouissimuz vi-
 roz viz dolor ⁊ scientē infirmitate. Aug^o.
 Humilitatis exemplū est supbie medicar-
 mentū. Nā nostra supbia nō potuit meli^o
 sanari qz humilitate filij dei. Bern. in smōe
 Quis digne p̄culare poterit quāte humili-
 tatis exiit q̄ dñs maiestatis iura se depume-
 re voluit q̄ hodie rex iunue in sacco appa-
 ruit. Jone. iij. ⁊ Job. xvi. Saccū p̄si i super-
 cutē meā. Bern. Nisit saccū pleniū miseri-
 cordia in incarnatōe scandendū in passiōe.
 Sacc^o iste p̄tinebat plenitudinē diuinita-
 tis. Jone. iij. Rex iunue induit^o est sacco et
 scdit in eum. i. indutus humanitate. vt p̄-
 nitentiā p̄ nobis ageret. Aug. Filius dei nō
 habet vnde flagellaret. ad hoc carne induit^o
 est vt sine flagellis nō esset. Itē an̄ ortū hu-
 ius solis gen^o humanā erat errore ⁊ reccatiū
 ita vt adoraret ligna ⁊ lapides ⁊ bestias ter-
 re. Ben. vi. Lūcta cogitatio cordis intenta
 est ad malū om̄i tpe. Ben. viij. Sensus et
 cogitationes hois ab adolefcētia p̄na sunt
 ad malū. De q̄ Ro. i. Mutauerūt gl̄iaz in
 corruptibilis dei in similitudinē imaginis cor-
 ruptibilis hois. ⁊ voluerūt ⁊ q̄ druce dū ⁊ ser-
 pentū ⁊. seq̄. Seruierunt creature poti^o qz
 creatori. Sol iste venies in mundū illumi-
 nauit tenebras erroz ⁊ p̄dicatōez. Johan.
 xiiij. Et dicit in deū ⁊ i me credite. q. d. lapi-
 des ⁊ ligna q̄s colitis nō sunt diij sz ego. ps.
 lxxv. Om̄es diij gentiū demonia. De ortu di-
 cit Naū. iij. Quē est sol ⁊ auolauerūt locus
 ste. i. errores q̄ de malo in malū saltant vt lo-
 custe. qz vno incō uenēte dato sequunt^o pla-
 Idē. in carnali effectū d̄p̄rauari. Genes. vi.
 Om̄is caro corruerat viā suā sup̄ terrā.

Sermo

XIX. Ad idem.

¶ Hortet preue

o nire solē ad bñ dictionē tuā scri-
 bit Sap. xvi. Audistis em̄ q̄o
 sol iusticie xp̄s de^o noster or^o est corpaliter
 p̄ hūane carnis apparitōez. Nūc rō videt^o
 dū est q̄o orit sp̄ualiter in cordibz hoim p̄
 gratiaz suam. Quid em̄ p̄desset natiuitas

De natiuitate domini

corpalis in mundū si nō adesset natiuitas
spūalis in mētibz hoīm. cū dicit Aug. in ci/
spiridū. Nā nra merita nō sunt aliud nisi
si rei grā. q̄ p̄pter spūalis natiuitas per rei
grāz hūc est cōsiderāda. iuxta illud Jhd. i.
lino. In omī tuo ope grām rei posce. Nā si
cū vbi radi? solis attingere n̄ potest fruct?
nō crescit. sic vbi nō adest lux grē vbi est ste
rilitas in omī ope bono. De q̄ Damasc. li. ij.
dicit. Tolle grāz nō erit alicui? opis effi/
cacia. Idcirco optet puenire solē. s. grē ad be
nedictōnez tuā. **I** Pro q̄ sciendū q̄ sol
tā in ortu suo q̄ in cursu habet sex p̄prietate/
tes. Sic sol iusticie xps de? noster sex spūa/
liter opat in nobis dū nascit in nobis Sol
sex habet p̄prietates. Primo p̄mittit rorem
sc̄do p̄icit splēdore. tercio inducit rubeoz.
q̄rto ascēdit gradū altiorē. quinto inualescit
ad feruore. sexto declinat in pallore. Nec sex
opat in nobis spūaliter sol iusticie. Primo
volēs oriri in nobis p̄mittit rorem. i. pueniētes
grāz. et non est aliud nisi quedā admonitio
monēs hoīez ad salutē. De q̄ ad Ephes. ij.
Donū tui est n̄ ex opibz neq̄ gloriē. et Ro.
xi. Sine p̄nta sunt dona et vocatio dei. **I**do
Bern. Quoties suggestio ē bonā senseris
da honorē deo et age reuerentiā spūsancto.
cui? vox sonat in auribz tuis. suggerēs illud
Jsa. xlii. Preuaricatores redite ad cor. **R**
Lōueniēter em̄ hec grā noīe roris designat
p̄pter tria. qz sic ros cadit leniter. ascēdit s̄b
tiliter. fructificat vtiliter. sic grā pueniēs h̄c
oīa opat. **P**rimo cadit leniter. qz null? casus
ei? sentit. sic et grā pueniēs. Nā difficulter
inter grē admonitiōē et nostrā cogitaciōē
differentia valet assignari. Dicit em̄ Bern.
Similia sunt cogitata mētis nostre sermo
nibz ventat. **S**c̄do ascēdit s̄btilē sine mo/
tu sensibili. Sic grā sine motu sensibili in/
tenora nra sursum trahit. **T**ercio secūdat vlt
fructificat vtilit. et sic ros grē oīa etiā aliena
facit nra. Ro. viij. Scim? qm̄ diligētibz
reū oīa coopant in bonū. **S**c̄do p̄icit splē
dore. Et sic sol iusticie xps de? noster p̄icit
sup facie terre. i. terrene et sciētie splendorem
sex cognitōis interme. s. qd egisti. qd merui/
sti. qd perdidisti. **B**reg. Dū diuin? respectus
nos illuminat cūcra mētis abscondita mani
festat. Luc. i. Illuminare hīs q̄ in tenebri
et i vmbra mortis sedēt. **T**ercio sol indu/
cit rubeoz. i. p̄ntiaz et p̄ntiōē. Nā hō nō cō
tuit de hīs q̄ cōmūit nisi ex splendore gra/
tie p̄? cognoscat. Bern. Si ipi? cognitio

est salutis initiū. tūc cognitio et p̄ntie stritō
sunt diūta. Et bñ stritō p̄ntie figurat p ru
bore. **L** Nota ex triplici causa homines
rubeoz suffundunt. s. verecūdia. iracūdia: et
terroris vehemētia. q̄ tria cū cōflu perint ve
ram p̄ntiam efficiunt. Verecūdia em̄ efficit
ex rei offensiōe. iracūdia ex dāni illatōe. ter
roris vehemētia ex p̄pria rehonestatōe. **C**ū
q̄ ex splēdore cognitōis reū nos cognoscim?
offendisse merito rubeoz suffundimur q̄ taz
gloriosum reū nos viles et exigui veniculi p̄
pter p̄nta vilia et se da offendim?. Et sic ps.
xliij. Tota die verecūdia mea corā me est et
p̄fusio. Bern. Logiā tui mihi q̄ patrē offen
derim. est certe qd pudeat. q̄ frōte tollā ocu
los meos ad vultū tam p̄ij patris q̄ ca di/
ca et vana nō erubui p̄ferre eterui p̄ris amo
ri. **S**c̄do merito nobis irascimur et irascen/
do rubeoz suffundimur p̄siderātes q̄ tā gra
ua damna ex p̄ntis incurrim?. s. p̄ditionez
anime et dānationē et oīm bonoz denuda
tionem. **T**ercio rubeoz p̄cipimus ex terroze
cōtritiōis. q̄ tam viles et abominabiles fa
cti sumus ex peccato. clamantes in celum.
psal. lxxij. Ad nihilum redact? sum et ne/
sciui. Et psal. xlvij. Homo cū in honore es
set nō intellexit etc. Bern. Quantez putas
stristatur animus seipm̄ intuens et comes
leprosam inueniens. multo magis de anima
Quarto sol gradū ascendit altiorē. Et
sic xps deus noster cuius ortus est in nobis p
gradus p̄fectū ascendit. ps. lxxij. Ascen
siones in corde suo disposuit. De q̄ Breg.
Nemo repente fit summus. sed a minimo q̄s
qz ichoat vt ad magna tandē pueniat. **A**scē
dit autē sol diuin? in nobis tribus gradibz.
sex per peccatoz remissionē. gratiaz actionē
gratuitā dilectionē. **P**rimo contingit cum
homo vult veniēs ad rubeoz q̄ penitentiā
tam diu simulauit. tunc dñs misertus ei in
confidantia dicit ei. Confide fili remittun/
tur tibi peccata. Cum hoc sit statum sp̄ntē?
sanctus trahit hoīem ad secundū. s. ad gra
tias agendas p grām remissionis. i. **L**oan.
i. Gratias ago deo meo semper. Bern. Felix
homo q̄ ad singula dona gratias agit. Nā
cum nos grates exhibemus amplius gra
tie locū in nobis facimus. **P**ost gratiarum
actionē et beneficiōz memoratiōē trāsitur
ad terciū gradū vt incipiat deus dulcescere
et p̄pter seipm̄ diligi. **H**unc amorem quē
uir dñs Malach. i. Quis est q̄ incēdat al/
tare meū gratuito. i. altare cordis gratuita

dilectōe. ps. cxxvij. Cōfitemini dño qm̄ bo-
nus. Bern. Qui p̄fiteat dño nō vt bon⁹ sit si
bi s; in seipō hīc nō diligit deū. Ver⁹ amor
nō req̄nt p̄m̄iū s; meret. Quīto sol in uia
leset. s. ad feruorē circa sextā horā. ⁊ virtute
sui feruoris tres effect⁹ operat facit hoīes in
calescere. arescere. nigrescere. Sic sol diui-
nus spūaliter in nobis p̄ficiēs primo facit
nos calescere feruētissima charitate. Cū em̄
dicit Deutero. iij. De⁹ ignis cōsumens est.
ideo facit feruere. Hier. xx. fact⁹ est in cor
de meo q̄s ignis estuās claususq; in ossib; meis.
⁊ defeca ferre n̄ sustinēs. Osee. i. Tota
die dormiuit coquēs eos mane ipse succellus
q̄s ignis flāme Nec fortissima flāma feruo-
ris p̄ficiet in nobis grām vntōnis. sicut em̄
ignis materialis p̄uertit in se materiā i quā
agit. sic ignis diuin⁹ p̄uertit in se aiām quā
accēdit. Bern. Quādamoduz vana soluta
metalla in igne in vnū cōfluunt. sic de⁹ ⁊ aīa
longe a se diuersa in vnū cōfluūt. nā ex h̄ ig-
ne corda liquefūt ⁊ cōfluūt. Joh. xvij. Ro-
go vt vnū sint sicut ego er tu vnū sum⁹. Ex
illa glorioza vntōne om̄ia que tel sunt: sunt
nostra: ⁊ nostra dei. Secūdo sol diuinus facit
nos ab om̄i carnalitat; humore arescere. vt
nil eoz q̄ carnis sunt ad nuttam⁹ Et hoc est
qd̄ dicit Bern. Dulce est hīs in terrenis es-
se rebo q̄ nil gustāt de celestib;. S; q̄ gusta-
uir dulcedine celestū bonoz habet amaritu-
dine terrenoz. De q̄ Greg. Sustato spiri-
tu desipit om̄is caro. Tercio facit nos nigre-
scere. i. omnē exteriorē ornatū p̄uipendere ⁊
de exteriori hoīe q̄s nil curare. Qd̄ designat
in figura ⁊ docemur in scriptura. In figura
tabernaculū exteri⁹ dissimilib; pellib; ē coo-
peratū. int⁹ auro purissimo decoratū. In scri-
ptura Lanti. i. Nigra sum s; formosa. noli-
te me cōsiderare q̄ fusca sum: qz decolorauit
me sol. s. iusticie in passione. Isa. liij. Uidi-
sum⁹ eū nō habentē specie neq; decore q̄ lepro-
sum ⁊ humiliatū. Sexto sol ad occasuz
induit pallores. Sic sol diuin⁹ post p̄dicta
effundit in nos tres effect⁹ p̄ pallore cōgrue
designatos. Nā hoīes p̄suerunt
pallefcere ex labore: timore: ⁊ languore. Pri-
mo ex labore. ⁊ significat cōtinuū studiū p̄fi-
ciendī. qz post p̄dicta tā auidē currūt viam
dei vt modū habere nesciāt in agēdo. Et tā-
lis conat⁹ p̄ p̄fectōe filijs gr̄e reputat. qz pre-
nimio amore multa magna ⁊ ardua faciūt
⁊ qd̄qd̄ faciūt p̄ inuiso reputāt. sicut maria
magdalena fm̄ Greg. cū cōsiderauit qd̄ fer-

cit noluit moderate qd̄ faceret. Et sic Bern.
dicit. Tot⁹ labor me⁹ vix est vni⁹ horē. et si
ampli⁹ nō sentio pre amore. Aug. Qd̄ gra-
ue est laborantib;: leue amātib;. Bern. Ubi
amor non est labor. Secūdo homies palle-
fcunt ex languore. nā ex nimio desiderio pri-
oris laboris necessariū est vt grā subtrahat
q̄ subtracta vehementer languorē suscipiūt
vt grā reuertat. In hoc labore stetit sponsa
Lanti. v. Nūciāte dilecto qz amore lāguo
vulnerata charitate ego sum. Nā nihil pe-
nalis aīe amorose q̄ subtractio rei amate.
Et sic mēs qm̄ sentit subtractā grāz dicit il-
lud Orige. sup Lanti. Heu inq̄t quo abiit
gaudiū. vbi latet amor me⁹. cur me dereliq;
sti sal⁹ mea. Et sic magdalena fm̄ Orig. su-
per stabat. Onerosi sunt mihi angeli cōsolā-
tur ⁊ grauat me: qz nō quero creaturā s; cre-
atorem. Bern. in tractatu de charitate. Fru-
stra cōsolat exteri⁹ vbi vuln⁹ amoris curari
oporret interi⁹. sicut anna post filiū Thobi-
am suspirās. ⁊ sic tales. Bern. Quāto cha-
rior qd̄ p̄sens ē: tāto egrior facz cū subtrahit
Tercio pallefcunt hoīes ex timore. qd̄ p̄tin-
git qm̄ homies appropinquāt fini tanq; sol
vergēs ad occasum ex timore vicine mortis
nesciētes quē finē foritiant. Eunt em̄ ⁊ quo-
cūq; venerint ibi erūt semp Ecēs. xi. Quo-
cūq; ceciderit lignū ibi erit. siue ad aq̄lonē
siue ad austrū. Eūā electi ⁊ sancti cogitant
illud Ecēs. viij. Uidi impios in inferno se-
pultos. qui q̄z diū viuerēt i loco sancto erāt
⁊ laudabant q̄s iustoz opa haberēt. Ideo
dicūt intra se illud Ecēs. ix. Nescit hō an
odio vel amore dei dign⁹ sit. s; oīa in futurz
reseruant incerta. Nā d̄ xpo legim⁹. Appro-
pinq̄ate solutōe carnis fact⁹ in agonīa p̄-
lytius orabat. Abba pater. si possibile ē trā-
seat a me calix iste. ⁊ subiunxit. Tristis est
aīa mea vsq; ad mortē. ⁊ fact⁹ est sudor tē.
De h̄ timore dicit Greg. Dilecti dei semp uz
dicia dei p̄mescant in oīb;. signanter in ex-
tremis. tanto timor acroz quāto eterna tri-
bulatio viciniōz.

Sermo XX. Ad idem.

Wägeliso vo

e bis gaudiū magnū qd̄ erit om̄i
pplo. qz hodie nat⁹ est saluator
Luc. ij. N Dicit Plin⁹ i speculo na-
turali. Sol cū orit grādis fragor et strepi-
tus in orientalib; regionib; audīt. Raro

De natiuitate domini

fm phm. ij. metheroz. Omne humidū velo-
citer calefactū facit strepitū. Sic videm⁹ in
nubib⁹ cū velociter celeriter inflāmant to-
nitrina ⁊ fragores varios efficere cōprobau-
tur. Regio aut̄ orientis humida est valde. qz
stagnis ⁊ paludib⁹ humectat. id̄ supuenit/
te virtute solis velociter calefit. ⁊ sic fragor
causat. Spūaliter. Sic sol iusticie or⁹ est
p̄ benedicta natiuitate fm̄ representatō ez ec-
clesie. id̄ fragor diuini laudis a xp̄iano pp̄lo
p̄ gaudio audiri debet. Un̄ Leo papa. Nō
est p̄has locū esse tristitie vbi natalis est vi-
re. Et merito hec dies est leticie. qz Cassio.
super illud ps. cxvij. Nec est dies quā fecit
dñs. dicit. Licet dñs cunctos dies creauit.
singulariter tñ hūc diē fecisse dicit. q̄ xpi do-
mini natiuitate sacrat⁹ est. in q̄ merito exul-
tare ⁊ letari puenit. qm̄ in eo dyabol⁹ vim p̄-
didit ⁊ mund⁹ salutē accepit. Et i hui⁹ figu-
rā plures cantilene ⁊ plura hodie letantes can-
tabāt. Gloria i excelsis deo. ⁊ terra par ho-
minib⁹ bone volūrat. Luc. ij. Sup̄ q̄ dicit
Greg. li. xxvij. mora. Celi regenato angelo
rū chorū in ei⁹ annūciatōe p̄dit hynnū d̄
victoria dicunt de p̄aue vite discordia nos
quos dudū desperat⁹ ciues cognoscit p̄so
no ore p̄dicantes. gloria i excelsis deo ⁊c. Ac
si dicāt. quos a nobis malicia disūjerat. iā
nūc in terra bonitas saluatoris copulat. Jō
dauid inuitat nos om̄es hodie ad fragorē
laudis dicēs ps. cxvij. Cantate dño canti-
cū nouū. qz mirabilia fecit. s. in incarnatōe
ne. De q̄ thema. Euāgeliso vobis gaudiū
magū ⁊c. In summa euāgelij tra innu-
untur. Primo tp̄alis natiuitat⁹ p̄gritas.
Secūdo nati infantis tractabilitas. Tercio
angeli annūciantis claritas. Prīmū ibi. Ex-
iit edictū. scdm̄ ibi. impleti sunt dies. terciū
ibi. pastores erāt i ea dē regione Dixi pri-
mo innuit tp̄alis natiuitatis p̄gritas. De
q̄ dicit. In illo tpe. s. anno. xliij. Octauant
q̄ cognominat⁹ est August⁹ qz valde auxit
imperū romanū. a q̄ oēs impatores dicun-
tur augusti. ⁊ mēsis q̄ dicebat ab eo d̄ Au-
gust⁹. qz tūc redijt de victoria p̄tra Antho-
niū cleopat̄ā ip̄cotū orbe romano imperio
subiugauit. ideo dicit. Exiit edictū a cesare
augusto vt rescriberet vn̄uersus orbis. Di-
cit Symon de cassia. Illa rescriptio a sup-
bia p̄cessit cesaris. O Scire studuit q̄t
hoies suo impeto sb̄didit. ⁊ tñ nō legimus
eū tp̄aliter punitū. sicut Dauid. ij. Reg. xx.

iiij. q̄ simile facere in regno suo p̄sumpsit. id̄
optioe sibi data elegit tres dies pestilētiā ⁊
obierūt septuaginta milia hoim. Hic aut̄
sic nō fuit punit⁹. qz gentil⁹ ⁊ indign⁹ p̄senti
correctōe. Dauid s̄o erat fidelis. id̄ correct⁹
est. Dicit nāqz Aug. Aliq̄ indigni sunt p̄-
senti correctōe. id̄ erūt in eterna damnatōe.
vt dicit Greg. Lōn̄ hu⁹ successus tp̄alium
est eterne damnatōis indicij. vt exēplificat
Aug. de Aluero q̄ erat in continua p̄sperita-
te. Hester s̄o in tribulatōe cū pp̄lo. Item
iste etiā ideo nō fuit punit⁹. qz diuina puidē-
tia p̄misit in p̄sagiū q̄ vn⁹ rex oib⁹ impatu-
r⁹ erat. De q̄ Zach. xiiij. In illa die erit dñs
vn⁹. s. dñaroz hoim ⁊ angeloz. ⁊ erit nomen
ei⁹ vnū. s. xps̄ ih̄s. q̄ dicit Mat. vlti. Dara
est mihi om̄is p̄as i celo ⁊ i terra. Jō The-
ophyl⁹. Dignū erat vt vn⁹ dñs toti orbi im-
peraret. qz vn⁹ ⁊ adorandus erat. s. xps̄. Et
merito tpe vn⁹ dñarōis nascit. ad significā-
dū q̄ spūaliter nascit in hys q̄ credūt i vnū
deū i holum xp̄m ⁊ nō in alios. vt habet in ca-
none. i. q. i. Cū paul⁹. vbi dicit Vbi xps̄ nō
est fundamētū nullū boni opis sup̄edificat
edificiū. Consimile habet. xxvij. q. i. Alien⁹.
Nō habet res̄ patrē q̄ nō tenet ecclie vuita-
tē. Jc̄ p̄gruc nascit tpe rescriptōis. qz dicit
Greg. in omel. Quia ille veniebat in carne
q̄ electos suos ascriberet in eternitate. Cui⁹
p̄trant de reprobis p̄ ps̄. dicit. Deleant d̄ li-
bro viuētū ⁊ cū iustis nō scribant. Et bñ
p̄gruit. peccatores em̄ ⁊ hoies mūdā p̄sue-
uerūt hic amplificare noia sua in terris. ecō-
tra paupes ⁊ hūiles occultate. Ideo dignū
est vt iustoz noia in celis scribant. peccatoz
s̄o statim post mortem deleant. iuxta illud
Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat p̄ hec ⁊ punitur.
In cui⁹ approbationē etiā nomē diuinit⁹ epu-
loms subiect. nomen vero paup̄is recitat.
Luc. xvi. Ad certitudinē ergo illi⁹ q̄ suos i
eternitate ascribere vellet. ideo sub mūdā de-
scriptioe de⁹ nat⁹ est. Et bñ illis q̄ sic ascri-
bunt. qm̄ beati sunt. Luc. x. Gaudeat qm̄
noia vestra scripta sunt i celis. Correlarie se-
quit q̄ pertinaciter in peccatis mortalib⁹ ex-
istētib⁹ hodie spūaliter nō nascit dñs. iux-
ta illud puer. xv. Lōge est ab impijs dñs
In cui⁹ figura etiā vt dicit Hiero. in nocte
natiuitatis xp̄i oēs peccātes seu laborātes vi-
cio sodomitico extincti sunt. ne i natura qm̄
assumpserat ⁊c̄ tanta ⁊ ceteto immūdia
inueniret. P̄ Secūdo q̄ in nocte nat⁹
est. iuxta illud Sap. xvij. Dum medijm

silentiū teneret oīa ⁊ nos in suo cursu medi-
um iter teneret effiipotes sermo tu⁹ dñc exi-
lans ⁊ celo a regalibz sedibz venit. Rō ad
significandū q̄ ipse esset lux vera q̄ illuminat
omnē hoīez venientē in hūc mundū. Joh. i.
Tūc impletū est illud Isa. ix. Populus
gentiū q̄ ambulabat in tenebris vidit lucēz
magnā. etiā ad resignādū q̄ ipse esset q̄ edu-
ctur⁹ esset ⁊ lumbō sedentes in tenebris ⁊ in
vmbra mortis. In cui⁹ etiā figuraz legit in
historia lombardica. q̄ in nocte natiuitatis
xpi tota noctis obscuritas in claritate diei
versa est. ad significandū q̄ q̄ sequeret hūc
puez natiū nō ambularet in tenebris. iuxta
illud qd̄ xps p̄ se dicit. Ego sū lux mūdi. q̄
sequit̄ me nō ambulat in tenebris s̄z habe-
bit lumē vite. Correlarie sequit̄. q̄ in infide-
libz spūaliter nō nascit̄ dñs. raro. q̄ lumē
fidei nō habet. Un̄ Joh. iij. Qui nō credit
iā iudicat⁹ est. Et sequit̄. Hoc autē est iudi-
cū. i. causa iudicij. qz lux venit in mundū ⁊
dilexerūt hoīes magis tenebras q̄z lucem.

Tercio q̄ tpe frigiditatis nat⁹ est. ita q̄ p̄
frigiditate vagiret. Un̄ canit ecclesia. Vagit
infans inter arma postē p̄sepia ⁊c. imo p̄fri-
gidityate ⁊ tnebrōz tenebit lacrimas plo-
rando emisit. iuxta illud Sap. vij. Ego na-
tus accepi cōmūne actē. ⁊ primā vocē silem
omībz emisi plorās. ad significandū q̄ ipse
nouerat frigiditas hoīm mētes calefacere. iux-
ta illud Luc. xij. Ignē veni mittere i terrā.
⁊ qd̄ volo nisi vt ardeat. Et ⁊grue. nā ignis
charitatis q̄s plene extinet⁹ erat. iuxta illd̄
ps. xij. ⁊ liij. Omnes reclinauerūt simul in-
utiles facti sunt. nō est q̄ faciat bonū: nō est
vsqz ad vnū. s. xpm hodie natiū. In cui⁹ etiā
figurā vt habet in legēda lombardica. bos ⁊
asin⁹ miraculose xū in p̄sepio corā eis posi-
tū cognouerūt. ⁊ ipm flexis genubz adoran-
tes suo anhelitu calefecerūt. Correlarie seq̄-
tur. q̄ in inuidis ⁊ iracūdis hodie spūaliter
nō nascit̄ dñs. qz in malivolā animā nō in-
troibit spūs sapiēcie nec habitabit in corpe
subdito peccatis. Sap. i. Quarto natus
est tpe accrescente. ad significandū q̄ venit
crescere quantū ad sue potēcie manifestatio-
nē corā deo ⁊ hoībz. i. ad gloriā dei ⁊ utilita-
tem hoīm. iuxta illud Luc. ij. Ihesus pfici-
ebat sapiētia ⁊ etate ⁊ grā apud deū ⁊ hoīes.
Sicut ad significandū. ad quēcūqz veniret
illi apportaret oīa bona secū. iuxta illd̄ Sa-
piēcie. vij. Uenerūt mihi oīa bona p̄ter eū
illa. ⁊ loquit̄ hic de sapiētia increata q̄ est fi-

lius dei. Et ⁊grue. Nā an̄ ipsi⁹ aduentum
valde paupes suim⁹. nihil boni habētes. iux-
ta illud Thob. iij. Fili recordare qz pau-
perē vitā gerimus. In cui⁹ etiā figurā dicit.
Drosi⁹ ⁊ Inno. terci⁹. Fons aq̄ in liquorēz
olei versus est. ⁊ erūpens vsqz in tyberim flu-
xit. ⁊ tota illa die largissime emanauit. pro-
phetau erat em̄ Sibilla q̄ nisi erūperet fōs
olei nō nasceret saluator. Correlarie sequit̄
q̄ in immisericordiibz hodie nō nascit̄ dñs.
Lui⁹ rō colligit Eccl. xij. vbi dicit. Omnis
caro ad simlē sibi iungit̄. sic qz p̄ter mise-
recordissim⁹ nat⁹ ē. vt patet. igit̄ ⁊c. Qui
to nat⁹ est in tpe pacis. iuxta illud ps. lxxi.
Quet̄ in diebz ei⁹ iusticia ⁊ abundantia pa-
cis. qd̄ et factū est. Un̄ ⁊ Inno. terci⁹ seri-
bit. qz an̄ natiuitatē xpi romē pax ⁊ inua su-
ir. xij. annis. ⁊ deo romani templū pacis pul-
crū ⁊ struxerūt. ⁊ ibi statuā romuli posuerūt
Lōsulctes autē Apollinē quantū duraret
acceperūt r̄sum: q̄ulqz virgo pareret. Nec
au dicere dixerūt. in eternū manebit. Impos-
sibile em̄ credebāt virginē parere posse. Un̄
in foribz tēpli scripserūt hūc titulū Tēpluz
pacis in eternū. Sed in ipa nocte q̄ virgo
p̄p̄it tēplū fundit⁹ cornit. ⁊ ibi hodie est ec-
clesia sancte marie rotunde. In h̄ figurat q̄
ipse esset faciēs pacē inter deū ⁊ hoīem pecca-
torē. iuxta illud ad Eph. ij. Ipse em̄ est pax
nrā q̄ fecit vtraqz vnū. Et sequit̄ Interficiēt
inimicitias in semetipō. Correlarie sequit̄
q̄ iracūdis discordantibz ⁊ inimicitias in-
ter se habētibz hodie spūaliter nō nascit̄ dñs.
iuxta illud Eccl. xxvij. Homo homini ser-
uat nrā ⁊ a deo querit medelā. In hoīez sibi
similē nō habet misericordiā. Et sequit̄. Quis
exorabit p̄ delictis illius. q̄s diceret. nemo.

Sexto nat⁹ est in bethleē. Un̄ dicit hic
Lucas in euāgelio. Factū est autē cū maria
esset in bethleē. impleti sunt dies ei⁹ vt pare-
ret. ⁊ p̄p̄it filiū suū primogenitū. ad signifi-
candū sū Hiero. q̄ ipse esset q̄ venit reficere
stios hic ⁊ in futuro. sū ipm Bze. in omel.
hodierna. Bethleem dom⁹ panis interpretat̄
⁊ ipse est q̄ ⁊c ait. Ego sum panis viu⁹ q̄ ⁊c
celo descēdi. Joh. vi. Lo⁹ ergo in q̄ dñs na-
scit̄ ante loc⁹ panis vocat⁹ est. qz futur⁹ erat
vt ille p̄ materiā carnis appareret q̄ electoz
mentes interna satietate reficeret. hec Bze/
gori⁹. Correlarie sequit̄. sup̄bis ⁊ imūdis
hūc panē sp̄mētibz hodie spūaliter nō na-
scitur xps iuxta illud Jaco. iij. De⁹ sup̄bis
resistit. hūilibz autē dat grām. Ideo horat̄

De natiuitate domini

nos Aug. Erubescat super bire humana infirmitas cum ita se desuper diuina maiestas. **Q**uo volentes hodie christum spiritualiter in cordibus eorum nasci debet habere sex virtutes. Primo penitentiam et veram contritionem. quia alias in libro vite non scriberent. Secundo sinceram fidem. quia alias condemnabuntur. Tercio veram dilectionem. quia alias christum non videntur. Quarto misericordiam et benignitatem. quia alias christum non assimilarentur. Quinto concordiam et pacem. quia alias christum non obsequerentur. Sexto mundiciam et castitatem et humilitatem. quia alias christum non sociarentur. Dixi secundum uero subiungit nati infantis tractabilitas. ubi dicitur factum est cum essent ibi. In bethleem impleti sunt dies. Symon de cassia. Dies neque custodi cogniti neque virgini sed deo soli. ut pareret filium suum. De quo partu dicit Symon de cassia. De tali tantaque benedicta nativitate loci qui excedit facultate humani ingenii sicut et eloqui. sed virtute diuina credit esse quod agit. Iohannes potentia taciturnitate operis esset quod disertus et verborum. Ibi intellectus humanus obruit et angelicus superat. **A**ntonia dicit. Adueniente hora partus tunc christus mirabiliter cepit exultare in utero materno. iuxta illud psalmi. Exultauit ut gigas ad currendum viam. Et per hanc mater sicut maxime fuit impleta desiderio et gaudio. Et non mirum. Si enim Elisabeth impleta desiderio erat et gaudio cum in eius utero Iohannes exultauit. ut habet Lucam. primo magis mater saluatoris gaudebat. Symon de cassia dicit. In illa hora partus virgo maria fuit iuxta claritatem terra. nec ab illo visum. in summa et iocundissima contemplatione eraptum. nullo dolore pergrauata. ut impleteret illud Isaia. vltimo. Antequam parturiret peperit. nullis sociata complicibus. nisi obstetricum officijs ut errantes estimat. Et sic peperit filium suum primogenitum non post quem alium sed ante quem nullum. **U**n canit ecclesia de hac natiuitate benedicta et virgine intacta ac incorrupta. Sicut sidus radii parit virgo filium pariformem. Neque sidus radii neque mater filio sic corrupta. Et sic puer natus nudus in terra iacens voce cum lacrimis emisit. iuxta illud Sapientiae. vij. Primum voce simile omnibus emisit plorans. Ad quam voce ipsa mater a raptu rediens velocissime cum reuerendissima humilitate se ad natum puerum inclinauit. **R** Et primo eius intuitu tria cognouit et considerauit. Primum erat miseria assumpta et mors futura. Et hoc cepit ex fletu nudi iacens et gemetis. Secundum quod cognouit erat diuinitas eius vera quam cognouit ex suo osu et egressu iocundissimo.

quia sine dolore cum gaudio maximo et virginali integritate. Tercium quod cognouit fuit trinitatis placatio et peccatorum nostrorum reconciliatio. et curie ecclesie exultatio. et humani generis redemptio. Hoc considerauit ex angelico misterio et percentu. Et primo fuit dolorosa. ex secundo et tercio valde gaudio. Et hec duo sacrificia iugiter offerebat. scilicet gladium passionis et amoris et gratulationis. sicut satis colligit ex sermone beati Bernardi. qui incipit. Signum magnum. Et gaudium fuit tam amicum quam maiorem oblectationem ex intuitu illius pueri habebat quam habuerunt primi parentes ex amenitate paradisi. quia fructus huius virginis omnes fructus paradisi excessit. quia dicit Alexander super Lamentationem. Mater ihesu fuit pluribus admissa preplacati intuitus diuinitatis filij. ut impleteret illud Sapientiae. vij. Conuersatio illius non habet a maiestudine. Dicit namque Bernardus. Quod sepe osculata est eum. Quamuis gaudia et ioculata est in eius aspectu. quia diuinitas eius irradiabat per carnem. quia aspexit eius humanitatem et contemplantata est eius diuinitatem. ut potuit dicere illud Cantici. v. Comedi fauam cum melle meo. bibe vinum cum lacte meo. id est delectata sum in eius humanitate et diuinitate. **S** Ideo sciendum. virgo dei genitrix christo nato principali ter se exhibuit litteraliter. que et nos sibi exhibere debemus ministerialiter. eo quod ipsa est exemplum nostrum. ut dicit Ambrosius. li. ij. de virginitate. Vita marie est nostra viuendi forma. quia in ipsius vita omnia magisteria prebitatis sunt expressa. Primum quod habuit in huius filij tractabilitate est quod mori christum adorauit. Et merito. quia ex reuelatione angeli sciuit eum altissimi filium. quod et perfecte credidit. ut habet Lucam. i. Beata que credidisti. Sic et nos licet semper cum venerari debemus et adorare. maxime hodie. Iuxta illud quod canit ecclesia. Venite adoremus. quia venit saluare nos. Nam vos et asinus hodie venerabant eum. ut impleteret illud Isaia. i. Bos cognouit possessorem suum et asinus presepem domini sui. quia anhelitu suo calefaciebant eum in presepio. Deum quod sunt hodie rudiores boue et asino. qui nullum calorem dilectionis ostendunt in nato dei filio. ut sunt luxores in hac nocte pro offeritorio ludentes. volentes offerre deo ex male acquisito. De quibus habet in cano. xv. q. v. in olans. In molans ex iniquo est maculata oblatio. quia dicitur puerus. i. q. Donora dominum de tua substantia. quia scribit Ecclesiasticus. xxxiij. Dona iniquorum non probat altissimus. Et Malachiam. i. q.

Erunt dno offerentes sacrificia in iusticia z
 placebit dno. qz dicit Hiero. z habet i cano
 ne. xxiiij. q. i. Odi. No sacrificioz magnitudi
 ne sed offerentiu merita causasqz respicit
 z. Nam fm Greg. Quid pdest sua dare
 deo z seipm dyabolo. vt sunt iustozes p offer
 torio. Dicit usqz Aug. Nihil bonu est nisi
 ex te bono. z ideo pte seipm z offer te primo
 a o. r. indeqz ma. qz no Abel ex munere deo
 placuit. s. munus ex abel. Sed heu aliq offe
 runt sua z no aliena. s. tu eligat pessima. re
 quibz Malach. i. Maledictus q habet i gre
 ge suo masculu z inolat debile. habet naqz
 in canone. xlij. dist. c. sacerdotes. in fi. Iudi
 gnu est dare deo qd redignat ho. Na tales
 no veneratione puer natu cu boue z asino sed
 magis irritat. Secudu qd exhibuit bra
 virgo puero nato est q pannus cu inuoluit
 vt dicit hic euangelista. z ipsa sola h fecit z n
 alia psona. Unde canit ecclesia. Membra
 panni inuoluta virgo mater alligat. z per
 des manusqz crura stricta cingit fascia. No
 Ioseph h fecit. qz dicit Chris. Ioseph mi
 rabat z gau debat z arrugere no audebat.
 Et isti panni vt pie credendu est erit ex vela
 mentis virginis. Ecce qsta humilitas. qz
 dicit Symon de cassia. Utilitate pannozuz
 tecta est supbia primoz parentu qua ex sug
 gestionere peccerat sarhanica. z absterse sunt
 nostroz peccatoz feces. Ecce ab ea hora q i
 mundo voluit apparere cepit prius facere qz
 docere. nobis in exempli. si nascit in nobis
 spualiter per bona operatione detemus eu in
 uoluer in panno. i. in humilitione. no in
 serico vel aureo panno. i. in vana gloria. qz
 habet Judith. ij. Supbi no placuerunt ti
 bi dñe ab initio. sed humilium semp tibi pla
 cuit depectio. De quo Berni. Magna vir
 tus humilitas cui facile se inclinat diuina
 maiestas. Isti panni debet esse mundi. id est
 gradus humilitatis impmixti. Eccl. xij. Est
 qui se nequiter humiliat. viij. q. i. in scripturis
 Humilitas ficta est cu supbia mixta. Bre.
 Simulata equitas duplex est iniquitas.
 Ideo optet esse ancilla que lauet illos pa
 nos. z est melior respectu in opibz aliozum.
 Bre. v. moza. Magna que agim in inima
 sunt dñi foetozia pensam. Itē alia ancilla q
 ericcat est sui cognitio. bonu em est scire pro
 pria infirmitate. s. quidqd habes aliude ha
 bes z impsecte habes z amittere potes. Mi
 chee. vi. Humiliatio tua in medio tui. In
 hys vilibz pavis humilitatis xps quiescit.

Berni. in sermone ad Senone. No quiescit
 nisi sup quietu z humile. Tercio stra
 nit. subdit. reclinanit in psepio. Berni. Si
 rex vbi thronus. vbi aula regia. vbi familia.
 Aula stabulu. thronus psepium. familia bos z
 asinus. quia no erat ei locus in diuersorio.
 Berni. Ad dexteram dei patris sedet. in diuer
 sorio loco eget. Sicut tibi fac hodie stratum.
 p accumulatione virtutu. Lanti. i. Lectu
 lus noster floridus in psepio cordis nostri.
 Inferior lectus dicit esse pariteria que scit oia
 equumiter tolerare. Jaco. v. Patienter esto
 te osu inates corda. quia scribit Lu. xxi. In
 patientia vestra possidebitis aias vestras.
 Superior vero lectus dicit esse amor dei. De
 quo. i. Petri. iij. Ante omnia mutuam chari
 tatem in vobis inuicem habetes. qz charitas
 operit multitudinem peccatoz. Si igit mul
 tium peccasti multu dilige. Prover. i. Uni
 uersa delicta operi charitas. vt patet i maria
 magdalena. Luc. viij. Dimissa sunt ei pecca
 ta in ultra quonia dilexit multu. Ideo horz
 tatur nos Hugo. Quamni potes tantu dil
 lige. Ratio Greg. sup Lanti. Charitas san
 cta cor pacificat. mentē in temptatozibus ro
 borat. z aie iuste quiescunt. ergo q chari
 tate seruat xpm securissime intra cordis sui
 psepium habet nec ei perdere pot qd iu i cha
 ritate inanez. de quo. i. Joh. iij. Deus chari
 tas est z qui manet in charitate in deo ma
 net z deo in eo. Itē lectus ei sup feniu. De q
 canit ecclesia. Feno iacere pertulit psepno
 abhorruit. Sic nos debem stemere fenum
 id est p consideratione pprie infirmitatis z hu
 mane fragilitatis. Un. Isa. xl. Omnis caro
 feniu z omnis gloria eius quasi flos agri. Et
 ps. lxxvij. Mane flores z trāscat. veipe ex
 cidat iuduret z arefcat. Nec p consideratio in
 ducit mentis humilitate in qua quiescit
 deus p gratia. vt habet Isa. vli. Sup que
 quiescet spiritus meus nisi sup humile te. I
 Itē aptari debet mollicies lecti p bone pscie
 ne securitate. In hac puer natus habet quies
 rem. Sene. No est vera mentis leticia nisi
 ex pura pscientia. De q Richardus de sancto
 victo. Conscientia bona est titulus religionis.
 ac ager benedictiois. ac templu Salomonis
 ornis deliciaz. amenū reclinatoriu. aula dei.
 habitaculu spū sancti. Et subdit ibidem.
 Nihil iocundi. nihil securi pura pscientia.
 z bona. Na si pmit corp. fremut mundus. ter
 rer dyabolus illa est secuta. Itē munda linthe
 amina debent supponere isauitulo. i. munda

De natiuitate domini

cogitatio ues et cordis meditatioes. Sap. v. Lo gitatio eoz apud altissimū. s. in medita tione et contemplatioe. Dicit uaq; Ber. Me ditatio uaietatis diuie requirit cor purga tū et libez a cogitatioe uicioz. qz dicit Sap. i. Aufert se a cogitatioe qz sunt sine intel lectu. Ideo Isa. i. Auferte malū cogitationū uestraz ab oculis uestris. Itē debem⁹ ei apta re cervical. i. pmpriū dūc bone voluntatis. Anf. Voluntas bona est q̄ re subiecta est quā uult illd qd re⁹ uult habere et tenere. In hac quiescit re⁹ p gratiam. Luc. ij. In terra pax hominibz bone uolūtati. Dicit em̄ Du go de claustro aie. Uelle qd re⁹ uult. hoc est iā deo similit̄ esse. Ideo Hiero. Volūtas bo na sufficit p omnia si uelint cetera. Itē tertu ram supponere debem⁹. i. ornātū morū et ho nestatē bonoz opoz. qz dicit Amb. in lib. de offi. et habet. lxxxvi. di. Nō satis est bñ uel lenis affit bñ facere. Nā fm̄ Bern. in tali bus ut opinor quiescit spūo dei q̄ sunt cō positi ad mores. pbatī ad sanctiūonia. pa rati ad obedientiā. māsuēti ad patientiā. subiecti ad disciplinā. Quarto uirgo est lactant. Un̄ canit celiā. Sola uirgo lacta uie uide re celo pleno. In quo dat argumē tū matribz p se si salte sufficiūt pueros suos lactare. exēplo beate uirginis. qz dicit Bern. in quodā sermone d̄ assumptōe. Lacta ma ria saluatorē. lacta tuū creatorē. lacta panes celi. lacta p̄cium mūdi. p̄te lambem māmil lam q̄ percipienti se dedit maxillā. Jō Aug⁹. Magni reuolutores sum⁹ hui⁹ beatissime uir ginis genitricis. multasq; grās ei post reuz a gere debem⁹ q̄ saluatorē mūdi nobis cōce pit. uirgo pepit. aluit in gremio fouit. fascia cinxit. materna sollertia curauit. Sic nos xp̄m lactare debem⁹ p opa misericordie. Ma thei. xxv. Qd̄ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Nā sicut pueri cōpescunt dū lactant. sic dei ira mirgat paupez miseran do. de quo puerb. cxi. Nun⁹ abi conditum extinguit iras. et etiā p opa spūalis miseri cordie. De qua. i. Petri. iij. Unusquisq; si cut accipit gratiā in alterutq; illā admini strantes. qz ipse sibi met in omibz sufficiens et bonoz nostroz nō indigēs bonitatē suam ingeniā cōmunit̄ omibz uoluit diuide re. Et p̄grue significat p lacerationē. qz sicut paruuli lac p nutrimento cupiscūt. sic inci pientes a p̄ficiētibz et p̄fectis cōmunicatō nem bonoz opoz appetere debet. iuxta illud i. Petri. ij. Quasi modo geniti infantes lac

cupiscite. Duiusmodi em̄ nō cibz dur⁹ s; lenis ut tonū facere assuueat est pponend⁹. Quanto uirgo cū cibauit. iuxta illud Ca tic. ij. Dilect⁹ me⁹ pascat̄ inter lilia. id est in ter uirgineas man⁹. Unde ppter humanā natura quā cū omibz defectibz assumpsit so lo tempto peccato qd̄ omnino nō tetigit. ciba rione sicut alter hō indiguit. qre uirgo ip̄m cibauit. Et p̄grue. ut sic satisficeret pro esu pomi qd̄ Adā in paradiso tra dei p̄hibito nē manducauit. Sic et nos ip̄m hodie ciba re debem⁹. totū h̄ temp⁹ quantū nobis possi bile est in ei⁹ uolūtate p̄ficiēdo. exēplo xp̄i q̄ dixit Joh. iij. Ne⁹ cibz est ut faciā uoluntatē ei⁹ qui me misit ut p̄ficiā opa ei⁹. Se pto uirgo nati puerū uagientē et flentē sepe dulcissime alloquēdo quietauit. Un̄ Ber. in p̄sona uirginis ad puez dicit. Fili dulcis sime noli flere si exteri⁹ frigescit tua infantia corpalis. in charitate tū calefcit sancta mēs et aia. Unde et tu fili mi. qz angel⁹ gabriel p misit mihi te regnaturū in domo Jacob in cernū. noli ergo flere. An forte ploras mē riam humane p̄ditionis. an forte tuā futu ram inozētue amarissime passiōis. An for te dolorē et planctū mihi annūcias mee a te p morte separationis et gladiū doloris. q̄ tunc animā meā pertrausibit. sustine modicū qz nondū uent hora. Sic et hodie facere debe mus. hincande ip̄m mouēdo et uolutando. ut in mentibz nostris nō obiscū maneat. Uoc aut̄ maxime fit p gratiarū actionē. ad quā nos maxime hortat̄ p̄sideratio sue di uinitatis. fm̄ quā nos ex nihilo creauit Si militer p̄siderano sue assūpre humanita tis in qua nos reuocauit. Hoc em̄ meditan do ip̄m hincande uolutam⁹. Et p̄grue. sic ī tali motu fit attractio et unio aie. sic meditan do humanitatē fm̄ quā nosci p̄t cū attra him⁹. meditādo hō diuinitatē fm̄ quā nosci nō p̄t ip̄m mouem⁹. et tñ utrobiz infini ta bñficia nobis exhibita inueniem⁹. Qua re ad gratiarū actiones hortat̄ nos ecclesia canens. Sentes nūc omēs reddamus d̄no deo q̄ sua natiuitate nos liberauit de dyabo lica p̄tate. Dūc oportet ut canam⁹ cū ange lis semp gloria in excelsis. Dicit tercio sb iungit angelī annunciantis claritas dices. Pastores erāt in regione eadē non longe a Bethleē uigilantes et custodiētes uigilias noctis sup gregē suū. s. ppter timorē p̄donū qz multitudo populi erat. Et Ecce an gel⁹ d̄ni stetit iuxta illos et subito apparuit

Et fuit angelus q̄ annūciavit marie. ⁊ clari-
tas rei circumfulsit illos. Beda. Nulq̄ in to-
ta veteris testamēti serie reperim⁹ angelos
qui tam sedule apparuerūt patribus cū luce
apparuisse. S; h̄ p̄uilegiū recte huic t̄pi
seruatiū est q̄n̄ q̄ortū est in tenebris lumen
rectis corde. Ecce paup̄ib; pastorib; appa-
ruit. Primo ad tenotandū q̄ venit vocare
paupes. Isa. lxi. Ad annūciandū māiue-
tis misit me. Iaco. ij. Nōne paupes elegit
de⁹ diuites in fide. coheredes regni. Sc̄do
p̄pter sollicitudinē timoris. qz erāt vigilan-
tes ad carnalē ⁊ t̄palē solatōez. Isa. xxvij.
Quē intelligere facit auditus ab lactatos a
lacte. Exo. xvi. Māna in deserto dat. Ma-
rim⁹ in sermone. Plus agruit veritati sim-
plex iustificatio q̄ sup̄ba d̄natio. Bern. q̄
multi nobiles sin carne. q̄ multi sapientes
hūi⁹ sculi hora ista in strat⁹ meliorib; qui-
escebant. ⁊ nemo illoz dign⁹ est lucē nouaz
videre. angelos cantātes audire nisi pasto-
res vigilantes. Math. xi. Abscondisti hęc
a sapientib; ⁊ prudentib; ⁊ reuelasti ea par-
uulis. Nā agn⁹ natus pastorib; demostra-
tus. Timuerūt timore magno. s. p̄pter sub-
tam claritatē. Ait angel⁹. nolite timere. an-
tuncio vobis gaudiū magnū. Et Re-
uera magnū. Primo modo p̄stat gaudiū
cū aliqd̄ diu affectatū est. Et sic hodie. Lu-
ce. x. Multi reges ⁊ p̄phete voluerūt vide-
re q̄ vos videtis ⁊ audire q̄ vos auditis. i.
Pern. i. In quē angeli desiderant p̄spicere
Isa. lxiiij. Unq̄ dirūperes celos ⁊ descēde-
tes. ps. cxlij. Dñ̄ inclina celos tuos ⁊ descē-
de. ⁊ ps. lxxxvij. Ubi sunt misericordie tue
ātiq̄e dñe. hodie venit. Bern. Misit sac-
cum plenū misericordia in passione sc̄ndē
dū Sc̄do p̄stat gaudiū honor p̄secut⁹. Un̄
legit de Thito. Cū audiuit frat̄e suū Ue-
spasianū i obsessione iher̄im electū in impa-
tozem incidit p̄re gaudiō in infirmitatē. Et
sic nos gaudere debemus. Job. i. Dedit eis
potestare filios dei fieri. Aug. sup̄ Job. De⁹
factus est hō vt hō fieret de⁹. Aug. sup̄ ps.
Fact⁹ est p̄iceps nostre mortalitatis vt hō
fieret p̄iceps sue diuinitatis. An̄. in li. Cur
deus homo. Honor in creatōe ad imaginē
maior honor in incarnatōe vt ip̄e suscepit
imaginē nostraz. ad Ro. vij. Heredes dei.
coheredes xp̄i. Itē gaudet ce⁹ cū illumina-
tur. sic ⁊ nos. Sophonic. i. Ambulauerūt
vt ceci qz dño peccauerūt. ps. xxxvij. Lūcē
oculoz meoz ⁊ ip̄m non est meū. Sap. ij.

Excecauit illos malicia eoz. potuim⁹ ⁊ que-
ri illud Thob. v. Quale mihi gaudiū erit
in tenebris sedeo ⁊c. Hodie lux orta. Isae
xlij. Dedi te in lucē gentiū vt ap̄ires oculos
cecoz. puer. xv. Lūcē oculoꝝ lenificat ani-
maz. Eccl̄s. xi. Dulce lūcē ⁊ delectabile est
oculis videre solē. Tercio gaudet quis a
magno p̄nculo liberat⁹. sicut iudei Hester
vij. om̄s vna die liberati. Et sic hodie. Si
miser Exo. xv. Iudei a piculo a pharade
sunt liberati ⁊ gauisi dicētes. Cantem⁹ dño
ps. cx. Redemptiōe misit dñs populo suo
Aug. ⁊c. v̄bis dñi. Nō liberaret hō nisi de⁹
fieret hō. Isa. v. Popul⁹ me⁹ captiuus du-
ctus est. infern⁹ dilatauit aiaz suā. Quar-
to si audit q̄ a magno dño dilect⁹. Sic ho-
die cognouim⁹ dilectōez. Bern. Nesciū
quō me diligeret de⁹ nisi p̄ memori eligeret
Aug. sup̄ Job. Si de⁹ peccatores nō ama-
ret de celis ad terrā nō descēderet. Greg. O
inestimabilis dilectio charitatis. Aug. sup̄
ps. li. Cōmunicauit tū malū vt cōmuni-
cares suū bonū. Quirto magnū. qz mto
nuit i celo vt angeli gauderēt. vt dicit euā-
gelii. multitudo celestis exercit⁹ gaudēter
intonuit. Bern. Magnū p̄sentis festiuita-
tis gaudiū. qz pa⁹ replet celū q̄ terrā. Itē
in limbo. Isa. ix. Habitātib; i tenebris lux
orta est eis. Itē in p̄teritis p̄sentes ⁊ poste-
ros. Amb. Hec est gloria natalis vt i futu-
rū transeat ad p̄destinatos. ⁊ un̄p̄tū ma-
net ad deuotos. B Subdit. Nō erit
om̄i p̄plo. s. iudeo ⁊ gentili. p̄cōitib; ⁊ om̄i-
bus iustis. Gaudere debet peccator. qz inui-
tat ad veniā. ps. cxv. Exultabūt om̄ia ligna
siluaz. qm̄ venit p̄ciū. s. ad v̄ditos. vita ad
mortuos. i. Thimo. i. Fidelis fino et om̄i
acceptō dign⁹ ⁊c. Gaudet iust⁹ quia ap-
propinq̄t ad coronā. ps. xxxij. Exultate in
fili in dño. Tūc subiūgit exultatōis causas
dicēs. Quia nat⁹ est vobis hodie saluator.
id est salutaris dator. ps. xxxvi. Sal⁹ iustoz
a dño. q̄ est xp̄s dñs. Damas. traecans illud
Mat. xvi. Tu es xp̄s filius dei viui. dicit.
Hoc nomē xp̄s significat unitatē p̄sone in
duob; naturis. ⁊ dignitatē regalē ⁊ sacerdo-
talē ⁊ granē plenitudinez p̄pter v̄nctōnis
progariū. cui⁹ plenitudinis venit nos sa-
cere p̄ncipes. Job. i. De plenitudine ei⁹ om-
nes accepim⁹ grām p̄ grā. gratiā noue legis
perfectā p̄ gratia veteris legis implectā. Jō
Bern. Nunquid n̄ meaz qz venit saluator
i domū meā. nunqd̄ fugiā vt Adā. nunqd̄

De sancto Stephano

desperet. qz venit ille cui? legē p̄uaricat? sum? cui? bñficio ingrāt? sum. cui? paritētia abu? sus sum Nunq̄d maior poterit esse p̄solatō q̄ in dulci saluatoris vocabulo. qz nat? est vobis hodie saluator. Nā ip̄e p̄ se dixit Lu ce. xi. fili? hoīs nō venit aīas p̄dere sed saluare. Ideo Zach. ix. Exulta satis filia syon. ecce rex tuus venit tibi iust? saluator et pau per. Paupertatē subdit in t̄xtu. hoc sit vobis signū. Inuenietis infantē. ecce mititas et te m̄gnitas. ad Thitū. iij. Apparuit benigni? tas et humanitas saluatoris nostri etc. Pā nis inuolutū et positū in p̄sep̄io. Ecce paup̄ in vestimēto. Berni. Qui totū mundū va rīse vestit ornāmētis sine t̄core vestīū ap paruit. Ecce paup̄ in hospitio. qz in stabu lo ponit q̄ p̄tinet mundū. Uñ Berni. Vide homo qualiter p̄ te facit. si rex vbi aula. vbi thron? vbi curialis frequētia. id est familia Berni. O hō qz sollicitus es de regali edifi cio cū te? tuus iacet in p̄sep̄io. quid cogitas de sup̄fluo vestimēto cū rex tu? induit? est vi li pauunculo. Quid laboras de clientū colle gio cū reus tu? iacet cū boue et asino. Quid anxians de dño cū rex glorie marie et ioseph obediuit impio. Et Ipse em̄ est rex qui arma secū apportauit nostre redemptionis. Presepe dux si significat crucē. duo aīalia si? guificat duos latrones. fascia stricta signi ficat vincula quibz mater sua cū. l. sinago ga ligatur? erat Maria et Ioseph circa p̄ sepiū significat Mariā cū Johāne s̄b cru ce. scndū stabulū significat caluarie locum. Vide o deuota aīa ad qd nat? est te? Hoc reflexit Amb. Uagit infans etc. Job. xvi. Nūc opp̄sist me dolor me?. Jō Eccl̄. xxxvi. Innoua signa imuta mirabilia. signa on̄sa in uariūitate imutata sunt i passione. Dic infans ibi clamās. hic p̄anis inuolutus ibi vestibz spoliat? hic reclinat̄us in p̄sep̄io ibi affix? paribulo. hic or? media uocē ibi oc cūsus in meridie. hic inuolut? i p̄sep̄io: ibi in uolut? et posit? in sepulcro. hic etern? nascit. ibi morit. Hec om̄ia p̄ te sustinuit. Ideo fa cta est cū angelo multitudo militie celestis exercit? laudantiū et dicentiū Gloria in ex celsis deo. nobis in exēplum. Bēda. vt de ac ceptis bñficio deo grates referam?. Unde canit ecclesia. Bzates nūcōēs etc. et cū gau diō laudare. qz in terra pax hoīb. nō demo n̄bz s̄z hoīb. neqz obstinatis malis pecca toribz: s̄z tōne volūtatis. Isa. liij. Nō est pax imp̄is dicit dñs. Job. ix. Quis restitit ei et

pacē habuit. ps. lxxij. Contritio et infelicitas in v̄is eoz et viā pacis nō cognouerūt. ecō uerso. Pax multa diligentibz legem tuam ps. cxvij.

De sancto Stephano.
Sermo XXI.

Quin esset ste

phan? plen? grā intent dēs i cez lum vidit gloriā dei. et h̄m stā tem a dextris virtutis dei. Act. viij. D Videm? q vasa plena nō resonāt s̄z vacua: Sic corda electoz plenā grā spūsancti nō resonāt p̄ impatentiā et murmuratiōem. Unde canit ecclesia de martiribz. Nō mur mur resonāt. nō q̄rimonia: sed corde tacito mēs bñ scia p̄seruat patientiā. Dic Bre. Quomodo sustinuerunt nisi spūsancti gra tia eos solidasset. De q apls ad Rōm. viij. Ipse spirit? coadiuuat infirmitatē nostraz. Ideo ps. l. Spiritu principali p̄firma me. Sic p̄fortati fuerūt sancti patres. de quibz habet in cano. xxij. q. v. Si nō licet. Et est Aug?. Sācti patres inspiratōe diuina fe cerunt et sustinuerūt impossibilia. Tal etiā fuit apls ad Phil. iij. Omnia possum in eo q̄ me p̄fortat. Ideo d̄siderās hec Salomō p̄uerb. xvij. dicit. Spūs viri suscitauit imbe cillitatē ei?. De q etiā loquit sanctus Tho. li. ij. p̄tra gentiles. c. lv. Indiget hō diuie grē auxilio ad h̄ vt p̄seruet i martirio. Nāc habuit beat? Stephanus p̄thomatur. de q thema. Lū esset stephan? etc. In verbis p̄missis beat? stephan? cōmendat a duobz: Primo a plenitudine grē sanctitatis. Se cundo a certitudine carne claritat. Primū patet in principio. Secundū ibi: vidit glo riā dei et h̄m stantē a dextris. De primo dic Lū esset stephan? plen? grā. Nota legit q̄ xp̄us fuit plen? grā. s̄z maria et discipuli in die penthecostes. et hodie de sancto stepha no. Et Que igit est differentia istī? ple nitudinis. Rūdet q̄ quadruplex est pleni tudo. Prima sup̄fluitie. scda excellētie. ter cia abūdantie. quarta sufficiētie. Prima plenitudo grē dicit sup̄fluitie. illa fuit in xpo fm q̄ caput est ecclē et exuperanter redū dat in alios vt fons scaturitēs. De q Jos. i. Vidim? eū plenū grā et veritate q̄si vnige niti a patre. Illa plenitudo grē excludit po tentiā peccādi. qz peccatū est defect? grē. De q dicit ad Colos. i. In xpo cōplacuit omne

q̄duplex est
plenitudo

plenitudinē dīnitatis inhabitare. qz habuit omnino de omnē pfectionē. Joh. ij. Nō ad mēsurā dat⁹ est ei spūs sanctus. Et sic nullo modo potuit peccare. qz peccatū est recessus a deo. et p se fuit de⁹. et sic ipe a seipso recedere nō potuit. et sic nec peccare. Un. i. Pe. ij. Peccatū nō fecit. nec inuent⁹ est vol⁹ in ore eius. Et talis plenitudo grē nō fuit in beato stephano. Secūda est plenitudo excellētie. s. specialis prerogative grē qm aliq creatura ex pccatō dono et rei grā privilegat⁹ q sibi pferunt omēs virtutes. q ipm nō solū custodiunt a peccato mortali s; et veniali. Illa erat in maria: cui angel⁹ Luc. i. Ave gratia plena. Un dicit Bern. in sermone. Cogit⁹ tue rē. Lactris sanctis grā p partes prestat. marie se simul tota infudit gratie plenitudo. et ibidē. Si diligētē inspicias. nihil est splēdozus virtutis et glorie qd in ea nō respiciat. Et idco bñ circū dabant eā flores rosatum et lilia suallium vt virtutib; virtutes sulciant. et formositas decore castitat⁹ augetur. eo q dicit Anſ. Ea puritate nitēbat qua maior sub deo intelligi nequit. Tercia est plenitudo abundantiē. Illa fuit in aplis Actū. ij. Repleti sunt omēs spiritu sancto et ceperūt loqui magnalia dei varijs linguis ita vt mirarent⁹ iudei. Illa gratia p̄sistat in hoc q quis nullū peccatū mortale cōmittit. et magnū habet ardore ad bona opera et virtuosā et ad omnia deo placita. ita q etiā talis raro peccet venialiter. Istā etiā habuit beatus Stephan⁹. Actū. vij. Iudei nō poterunt resistere spiritui et sapiētie qui loquebatur in eo. ita qd impleret illud qd dicit ihesus discipulis suis Lu. xxi. Dabo vobis os et sapientiā. cui nō poterūt resistere omēs aduersarij vestri. Et Mat. x. Nō vos estis q loquimini s; spūs patris vestri qui loquitur in vobis. Quarta est plenitudo sufficientie quā vnusquisq; habet electoz intantum q sibi ip̄i sufficiat ad salutē. Et sic elisabeth repleta est spūs sancto. et sic Zacharias Luc. i. et sic Symeon Luc. ij. Mensurā bonā. s. q ad gratiā sufficientē. p̄sentā. s. quo ad gratiā abundantē. et coagitatā: quo ad gratiā super excellentē. et superfluentē. quo ad gratiā exuperantē et redundantē in omēs electos q est in xpo ihesu. f. Tunc subdit. Intēdens in celū vidit gloriā dei Nota homo libētē ad quattuor respicit. Primo quo ad thesaurū. secūdo q ad amicū. tercio quo ad auxiliū. qto ad palatū. Sic beatus stephanus

respicit primo ad thesaurū. videlicet ad celū. iuxta illud Mat. vi. Ubi thesaurus tuus ibi et cor tuū. modo ibi vidit thesaurū suū. i. gloriā dei. De q Mat. vi. Thesaurisate vobis thesaurū in celo. Dicit Fulgentius. Ubi thesaur⁹ ibi cogitantis affectus. Ideo ad Phil. ij. Nostra cōuersatio in celis est. qz ibi ioster est thesaurus. Secūdo homo libētē respicit ad amicū. et sic beatus Stephanus vidit ih̄m stantē a dextris virtutis rei. Ipe cū fm Bern. est amic⁹ dulcis adiutor foris. et cōsiliarius prudens. Ipe amicus est. de quo Joh. xv. Jam nō dicam vos serui sed amicos. qz omnia que audiu a patre meo nota feci vobis. Ipe est amicus dulcis q omēs vult saluari. i. Thim. ij. Quia vult omēs homines saluos fieri. Ipe est amic⁹ p̄stans. de q puerb. xvij. Om̄i tpe diligit qui amicus est. Et sic xps dilexit beatum stephanū in vita. qz spūs sanct⁹ cum repleuit. Dilexit et in morte. quia stetit ad auxiliū. Dilexit post mortē. quia coronauit eū corona glorie q p̄stauerit pugnauit. qz. ij. ad Thimo. ij. Nemo coronabit nisi qui legitime certauerit. Sic et tu si vis fore dign⁹ corona. qz dicit Aug. in sermone de sancto stephano. Disce pugnare nō sentitā sed patiētiā. nō maliciā: sed benignolētiā. Et sic beatus Stephan⁹. Ite xps nō solū est amic⁹ dulcis sed etiā adiutor foris. qz parat⁹ est omēs adiuuare. et notat in h. qz vidit eum stantē tanq; pronū. De quo aug. in soliloq. Domine semp te paratū offero si paratū me inuenieris. Item ipe est p̄siliarius prudēs. qz consulit terrena despiciere et celestia amare. et notat in h. quia vidit eum a dextris virtutis rei. Tercio homo libētē videt ibi vnde sibi puenit auxiliū. quia a deo. ps. cxx. Auxilium meū a domino qui fecit celū et terram. Et hoc auxiliū ipse vidit. qz ihesum stantē scilicet sibi ad auxiliū. Et sic nos. ij. Parat. xx. Cum ignoramus quid agere debeamus hoc solū residu habem⁹ vt oculos ad celū leuemus. Quarto homo libētē respicit ad palatū suū seu domū suā. Et sic stephan⁹ vidit in celū et vidit celos apertos vt domū suā et tabernaculū. Unde ps. lxxvij. qz dilecta tabernacula tua domine virtutū. Sicut peregrin⁹ a longe terrā suā libētē inspicunt. Unde Hier. li. Recordamini pcul domini. et iherusalē ascendat sup cor vestrū: Nam miles securū seputat cum ppe videt sibi castrū apertū. Et sic celū est castrum et

De sancto Stephano

domus nostra. Unde. ij. ad Cor. v. Scilicet
musa cū domus terrestris huius habitatio
dissoluetur habemus domum non manufactam. Et
hanc vidit beatus Stephanus cum vidit celos
apertos. non sic intelligendo quod celi fuerunt diuisi
cū sint incorruptibiles. sed quod sic clare vidit
ac si nullum esset obstaculum. Et notat et dicit
quod vidit ipsum stantem a dextris virtutis dei. hoc ex
ponit sanctus Thome. parte. iij. q. lviij. secundum diuini
tatem a dextris virtutis dei. id est in plenitudine di
uine potestatis et gloria diuinitatis. secundum hu
manitatem vero in personis bonis.

*g. h. s. f. m.
v. p. p. p.
p. h. u. u.*

Sed dicitur quod visio beati Stephani quod vi
dit ipsum. an fuit mentalis. aut imaginaria aut
corporea quod ad christi humanitatem. Rñdet Ni
colaus de lyra super Act. ap. q. fuit imaginaria
visio et cetera mentalis quod ad diuinitatem. scilicet
etiam corporea quod ad christi humanitatem. Dico no
tante quod ad christi humanitatem fuit visio corpa
lis. quia in voluntate corporis christi in celo est quod cor
pus suum videat a longe sicut de prope. sicut in
potestate eius est imutare visus in propria vel i
n alia effigie. sicut fecit Lucas. vi. Deitaris ho
mo non potuit videre isto modo. scilicet sicut in visio
ne imaginaria format virtute imaginaria a
aliqua effigie ad representandum deum. ita ceteri
potest diuinitatem formare ad immutationem
corporea oculi. sicut suo modo fit in appariti
one angelorum quoniam apparet in corporibus sic assu
ptis quod corporaliter vident. ita etiam aliqua effigi
es corporea non a deo assumpta sed formata
per ipsum representare oculo corporeali. Et sic pro
babiler potest dici quod fuit in visione Stephani
mentaliter. tunc cognouit quod illa effigies non
erat ipsa veritas nisi in repetitione. Sed di
ceres. tamen habet Exod. xxxij. Non videbit
me homo et viuere. Rñdet sanctus Thome. parte. i. q.
xij. arti. xi. hoc est vix corporalibus oculis in hoc
mortali corpore. licet potest fieri oculis mentis.

Sed dicitur tamen dicitur Jacob Beatus. xxij. Vidi
dominum in facie ad faciem. Rñdet Dyonysius. iij. celestis
gerarchie. hoc referendum est non ad ipsam essen
tiam diuinam. sed quo ad figuram in qua representa
bat deus. quod dicit Nicolaus de lyra quod vidit ange
lum in persona domini. Nota dicitur vi
deo celos apertos. Pro quo sciendum. legitur quod
celum quartuor vicibus visum est apertum. Pri
mo a christo baptisato. Luc. ij. Secundo a beato
Petro. Act. ij. Tercio a beato Stephano
ut hic. Quarto a beato Iohanne. Apoc. iij.
quod dixit. Ego Iohannes vidi ostium apertum in
celo. ad designandum quod quadruplices sunt ho
mines quibus celum aperit. Innocentibus. pe

nitentibus. martinibus. et perfectis religiosis.

Primo celum aperit innocentiis. scilicet par
uulis baptisatis. et non solum paruulis sed etiam
adultis. De quo Bonaventura super quarto
sententiarum. Quantum ex se est baptisatum omnem
culpam tam originale quam actualem. mortales
et venialem delet. et restituit innocentiam quo
ad animam. sic si baptisatus mori statim in
celum volat. Et hoc non potest fieri nisi omnis cul
pa et pena esset deleta. Et sic tali homini qui
fuerit innocentia semper celum est apertum. In
figura illius christo baptisato aperti sunt celi Lu.
ij. et Mat. ij. Cōfestin ascendit de aqua et
aperti sunt ei celi. Idcirco quoniam mori puer in
innocentia pariter non debet ita dolere. quia sa
tuum est dolere quod quis transiit de societate ho
minum ad societatem angelorum. et exilio ad pa
trias. ut innocentes. qui nec peccata venialia
nec actualia super innocentiam baptisalem ad
diderunt. Nam licet tales pueri non habent
propria merita. tamen ex meritis christi est eis ce
lum apertum. Ideo Beatus Bernardus. Nil est quod timeas
si innocentiam habeas. Beatus Bernardus. Secundi ad
purgat tribulatione quos cōtaminat prius
purificatio. Iohannes Mat. xix. Sinite pueros
venire ad me et nolite prohibere eos. talium enim
est regnum celorum. scilicet ex meritis christi. Beatus Bernardus.
Qui ex aliena culpa obligat per alienam pe
nam absoluit. Qui propria culpa obligatur
propria ex pena placatur. Secundo apertum
est celum penitentibus. Actuum. x. Petrus vi
dit celum apertum et descendit vas quasi linteum
plenum reptilibus. et dictum est ei. Occide et
māduca. et dixit Petrus. Domine immundus non
māducaui. et dixit ei. quod deus mundauit
immundum ne dixeris. Et receptum est vas in
celum. Specialiter per animalia immunda. reptilia
serpentina. volatilia. intelligunt vicia in le
culo cōscientie. cū presentant an pedes Petri.
id est dignitatem sacerdotali per tritionem et sa
cramentalem confessionem. tunc mundant. i. Ioh.
i. Si confiteamur peccata nostra fidelis et ius
tus est deus ut remittat. ut patet Lu. xvij. de
decem leprosis quibus dixit. Ite et ostendite vos
sacerdotibus. et fecerunt et mundati sunt. Idcirco
ista animalia veniosa. scilicet peccata mortalia
sunt occidenda per veram penitentiam. et sic reci
piunt in linteis vase per hunc celum. Unus Lu
ce. ij. et Math. ij. Penitentiam agite appro
pinquabit enim regnum celorum. Iohannes Dixi
notat per veram penitentiam. Nam non qualiscumque
quoniam penitentia celum aperit. Difficillimum est in
quinatum ad pristinum redire puritatem. patet

figura. Templū salomonis a gentibz pfa-
natū nūq; potuit ad pristinū decorē refoz-
mari. Et sic difficile est pfectā agere penitē-
tiā. Unde Amb. Facili⁹ inueni qui serua-
uerunt innocentia q̄ qui verā egerūt peni-
tentia. qz singulis peccatū singule pene debet
de quo Job. xx. Luēt oia q̄ fecit. z Salomō
Eccl̄s. xij. De omni errore adducere te dñs
ad iudiciū. Attēde qz p̄funda debet fore pe-
nitentia. Unde Luc. ij. Facite dignos fru-
ctus penitētiē. i. pfectā penitentiā. Nā mo-
dus pene debet correspondere culpe. Sap. xi.
Per que q̄s peccat p hec z punit. Si p su-
perbia peccasti. p humilitatez peniteas. Si
p voluptate carnis excessisti. p castigatōez
ieiunij z flagellatōis releas. Si p auarici-
am transgressus es. p elemosina z misericor-
diam facissacias. ad Ro. vi. Sicut exhibis
istis mēbra vestra seruire immūdicie z ini-
quitati ad iniquitatē. ita nunc exhibete mē-
bra vestra seruire iusticie in sanctificationē.
Nā scribit Deutero. xxv. Scdm mensurā
peccati plagarum erit mod⁹. Nam si pecca-
sti in corde p̄sentiendo. in ore loquendo. in
opere implendo. ecōtra peniteas corde cōre-
tando. ore cōfiterendo. opere satisfaciendo. si-
cut fecerat bester. Dester. xij. Omnia loca
in quibz antea letari p̄sueuerat crinū lace-
ratione cōpleuit. z rep̄cabat dñm deum. Et
sic nos. Apocal. xvij. Inquantū glificauit
se z in delicijs fuit intantū date illi tormen-
tū z lucrū. Tercio aperit celū p̄ religio-
sis z perfectis p religionis ingressuz. vbi re-
gulariter viuūt. qz dicit sanct⁹ Tho. in. ij. ij.
q. vlti. Nam hoc est holocaustū maximuz
quū homo diuinis seruitijs totaliter se māci-
pat. z excedit omne genus satisfactōis. vt ha-
betur in decreto. xxxij. q. ij. admonere. R
Nā religiosus offert deo omnia q̄ habet. Pri-
mo res temporales p paupertatis votū. omi-
no nihil possidēdo. vt habet in decre. lxx. q. i.
dilectissimis. In religione ep̄stēs nō debet
habere tenariā si non vult precipare cū ana-
nia z saphira. Actū. v. Dicit em̄ Grego.
Monachus habēs obolū nō valet illū. Jo-
Aug. d̄ cōmuni vita clericoz. z habet. xij. q.
i. Non dicatis vos habere ppriū m sed sint
vobis omnia cōmunia. Secūdo religiosus
offert corpus p votū castitatis z abstinentie.
ad quas se obligat. vt nō comedere carnes.
iacere in straminibz. media nocte surgere. z
hoc propter deū. dicens cū aplo. i. Cor. ix.
Castigo corp⁹ meū z in seruitutem redigo.

Tercio frangit liberam voluntatem ppter
deum p votū obedientie. Et hoc est maximū
q̄ homo frangit liberū arbitriū ppter deum.
q̄ deus homini frangere nō vult. sed relin-
quit eum in manu p̄slij sui Eccl̄s. xv. Ideo
Ans. in li. de similitudinibz. Sicut qui dat ar-
borē cū fructibz plus dat q̄ qui solū fructū
p̄bet. sic qui dat liberū arbitriū ppter deū z in
manus p̄lati plus dat q̄ qui alias multa
bona opa ex libera voluntate faceret. i. Regū
xv. Melior est obedientia q̄ victima. Aug.
Melior est vna obedientia q̄ omnes p̄utes
id est diu virtutū opa. Contra obedi-
entiā sunt vicia. Dicit em̄ sanct⁹ Tho. in. ij.
ij. q. cxxi. ar. ij. Rationabiliter p̄dici q̄ p
ingressum religionis aliq̄s p̄sequit remissio-
nez peccatoz. Si em̄ aliquibz elemosinis
factis hō p̄satisfacere d̄ peccatis suis. fm il-
lud Dan. iij. Peccata tua elemosinis redi-
me. multo magis in satisfactōe p omnibus
peccatis sufficit q̄ hō dat omnia q̄ habet. cor-
pus: substantiā t̄palem: z voluntatē liberā.
Ideo in vira sp̄artū legit⁹ q̄ eandē gratiā cō-
sequunt religionē ingredients quā conse-
quuntur baptisati. Et sic eis aperit celū. Et
figurat⁹ per Johannē euangelistā qui vidit
celū apertū. Apocal. iij. qui fuit de numero
p̄fectoz. qz reliquit patre retia z nauē ppter
christū. Math. iij. Quarto celum ape-
ritur martinibz. sicut beato Stephano q̄ vi-
dit celos aptos. Hoc priuilegiū habet mar-
tires si patient mortē p xpo inuenient virā
in celis. Unde Aug⁹. Qui orat p martire
iniuriā facit martin. N S; di. ex quo
nostris t̄pibz nō martirisant hoies q̄ nobis
facienda sunt vt xpi martires efficiamur. Re-
spondetur. sextuplex est sp̄iale martiriū. tri-
plex fm Bre. z triplex fm Bern. Primuz
sp̄iale martiriū fm Bre. est patientia in ad-
uersis toleratio. Scdm est afflictōez cōpas-
sio. Tercū inimicōz dilectio. Primum
dixi est patientia in aduersis toleratio. Greg.
Martires esse possum⁹ si patientiā in au-
mo toleramus. Et quanto maior aduersi-
tas cū patientia tanto maius martiriū. ps.
xliij. Propt te mortificauit tota die. Nam
patientia habere in aduersis est mai⁹ signū
gratie q̄ mortuos resuscitare. cecos illumi-
nare. leprosos mūdare. De quo Greg. Pa-
tientia maiorē reputo miraculis. quia non
natura dar patientiā in aduersis sed gratia
Dicit em̄ Aristo. vij. ethicoz. Triste fugit
natura. S; impatientes ostendūt se vacuos

De sancto Stephano

esse a gratia p murmuracionē. Greg. Quas
vis vniūquīq; apud se lateat illata p̄tume/
lia pbat. Secundū spirituale martiriz
fm̄ Greg. est afflictōrū cōpassio. Un̄ Gre.
Qui dolorem exhibent in aliena necessitate
crucem portāt in mente. Nā tot sunt vulne
ra mentis cōpatientis quot tribulationes
patientis homis. Sic maria circa crucem
ihesu martir est effecta. quia dicit Damas.
Om̄ia vulnera que xps sustinuit corpe ipa
sustinuit mēte. Et sic Iohānes iuxta crucē
stans fact⁹ est martir. Quis cogitare pote
rit quantā cōpassionē habuit cū vidit illuz
ita grauiter pati qui sibi in sero pedes lauit.
corpus suū redit. in cui⁹ p̄tore requieuit.
Et ideo nō permittit eū pati. qz cōpassio xpi
mortis fecit cum martirē. Et si es habes cō
passionem cū pauperib; si sustinent famez;
sitim tribulationē a malis hominib; q̄ eos
spoliāt. vel quādo vides aliquē peccare cho
risando. blasphemando. adulterādo. luxu
riando. supbendo. vel quādo audis mala
de p̄mis reib; cōpateris. signū est bonita
tis q̄ sis memb; xpi. Un̄ Greg. Nō aliter
mēbra xpi redemptoris nostri efficiemur ni
si p̄mis compartiamur. Et quāto q̄s plus
dolorem p̄morum sentit: tanto melior co
ram deo existit. Un̄ Grego. Tanto quis p
fectior quāto dolores sentit alienos. Talis
fuit apostol⁹. q. ad Cor. xi. dicent. Quis in
firmatur et ego nō infirmor. quis scandali
satur et ego nō vroz. quasi diceret. vnicūq;
in necessitatib; suis cōpatior. Nā tales sūt
spirituales martires crucē christi gerentes.
De quo dicit Gre. Duob; modis erux xpi
collitur. cū patientiā in animo toleramus.
et p̄mo eōdolemus. Terciū spirituale
martirū fm̄ Grego. est dilectio inimicorū.
De quo Grego. Ferre contumeliā et odien
tem diligere est martirū in occulta cogita
tione. Nā signū magne bonitatis est illi op
tare bonū qui tibi optat malū. et illū dilige
re qui te odit. et p̄ illo orare qui te persequit.
vt docuit dñs Matb. v. Diligite inimicos
vestros et orate p̄ persequētib; vsq; vt sitis si
lij patris vestri qui in celis est. Nā diligere
inimicos est iniuriārib; indulgere ex corde
et ē valde acceptū deo. De quo Greg. Qui
peccantib; clemēter indulserit nullū peccari
vestigiū in eius anima remanebit. et Aug⁹.
in sermone de beato Stephano. Per amo
rem inimici efficietis amicus dei. Itē scien
dum. adhuc fm̄ Bern. triplex est spirituale

martirū sine sanguinis effusione. Primū
est paritas in vbertate. secundū est largitas
in paupertate. terciū est castitas in iuuetute

Dixi primū est paritas in vbertate. De
quo Bern. Nō martirium graui⁹ q̄ inter
epulas ciurire. inter vestes algere. inter di
uicias paupertatem sustinere p̄pter deū. nou
videre relectabilia et nō gustare eū possz est
satis graue. Nā ibi vincit natura q̄ semper
appetit relectabilia. sibi gra. Sicut iacere
in straminib; p̄pter deum cū homo possit
habere tres lectos. bibere aquā p̄pter deum
eū bñ possit habere vitium. et sic de singulis
Hoc sine speciali gratia nō possit haberi. Si
militer si homo abundās diuitijs possz cho
risare: supbire: et carnis voluptatē exercere.
et non vult p̄pter deū est spirituale martirū
Un̄ scribit Eccl. xxxi. Beat⁹ vir qui potuit
trāsgredi et nō est trāsgressus. facere mala et
nō fecit. Scdm̄ spūale martirū est largi
tas in paupertate. sicut vidua que misit duo
minuta i gazophilaciū. Marc. xij. collau
dat a saluatore plus om̄ib; misisse. qz totū
redit qd̄ habuit. Ex illo patet. si paup̄ dat
denariū ex charitate ampl⁹ meret q̄s diues
dans florenū. qz habet in canoñ. iij. q. vij. in
grauiib;. Affectus offerētis plus placet deo
q̄ mun⁹. Greg. Cor. et nō substantiā pensat
deus. signanter de bonis iusto labore acqui
sitis. De iniusto s̄o habet in cano. viij. q. v.
Immolās ex iniquo maculata est oblatio.
Ideo p̄uer. iij. Donora dñm de tua substā
tia. non dicit de aliena. qz scribit Eccl. xxx
iij. Dona iniquoz nō pbat altissim⁹ Ter
ciū spūale martirū est castitas in iuuetute.
Et h̄ est deo acceptū p̄pter graue impugna
tionē carnis qua iuuenes p̄sone sustinent.
quia dicit Aueriois cōmentator. Comple
tio iuuenū est calida et humida. senū s̄o sic
ca et frigida. Unde iuuenes qui volunt ca
ste viuere debent tomare corp⁹ cū abstinē
tijs. De quo Aristo. iij. ethicoz. Temperā
tia est magis eligēda in iuuenib; q̄ senib;. qz
iuuenes pl⁹ occupentib; molestant. et
sic resistēdo. p̄pter deū martires fiunt p̄pter
certamē. qz dicit Aug. Inter om̄ia xpianoz
certamina duriora sunt castitatis plia vbi
gr̄diana pugna rara victoria. Quos plus
collaudat Amb. in li. d̄ officijs. Maior est
castitas virginū q̄ angeloz. angeli sine car
ne viuūt virgines in carne triūphant. qua
lis triūphator: fuit beat⁹ Stephan⁹. vt pa
ter in eius legenda.

Sermo XXII. Ad idem

Eniat super

Vos ois sanguis iustus q̄ effusus ē sup̄ terrā a sanguine Abel iusti vsq; ad sanguinē Zacharie filij Barachie. quē occidistis inter templū & altare. scribit Mat̄. xxiij. & legit̄ hodie uia die p̄ euāgelicali officio. **N**unc uideat̄ q̄ penit̄ medic̄ intendēs curare infirmum am̄nistrat̄ medicinā nūc dulcē nunc acerbā. nūc debile nūc fortē p̄ diuersitate infirmitatū tempoz & cōplexionū. s̄m q̄ uideat̄ infirmū esse dispositū. Sp̄ualiter. sic iherosolus x̄ps sp̄ualis medic̄ uenit heri i mundū s̄m rēp̄sentatōez ecclesie uisitans infirmum gen̄ humanū. De q̄ Auḡ. Magn̄ uenit medic̄ q̄ ubiq; iacebat egrot̄. Qd̄ & querebat̄. Ita. c. i. Om̄e caput languidū & om̄e cor merēs. Nā p̄les p̄phete affectabāt huius medic̄i aduētū. ut Hier̄. c. xvij. Sana me dñe & sanabor. Silr̄ & ps̄. vi. Misere mei dñe qm̄ infirm̄ sum sane me dñe. Sed iā uenit p̄ incarnationē dīcēs Mat̄. ix. Nō est op̄ ualentib; medic̄. s̄ male habētib;. Et p̄stitit uariā medicinā. nūc dulcē. ut in p̄ma p̄dicatōe. Mat̄. iij. Penitētiā agite appropinq̄bit̄ em̄ regnū celoz. Dec̄ erat medicina dulcis p̄mittēs ueniā. Sed post hoc dedit medicinā amarā dīcēs Luce. xxiij. Nisi p̄niam egeritis om̄es simul peribitis. **S**unt em̄ aliq̄ q̄ nō mouent̄ beniuolentia s̄ seuentate. Idcirco fecit̄ x̄ps sic moyses. Deutero. xxxvij. p̄ponens p̄mo benedictiones filiis israel. dīcēs. Si seruaueris mā data domini dei tui benedictus eris in agro. benedictus in domo. benedictus in cellario. benedictus in fructu uentris tui. Deinde subiūxit acerbā medicinā. p̄ponēs maledictionē dīcēs. Si nō ambulaueris in mandatis dñi dei tui maledictus eris in agro. maledictus in cellario. Ita fecit̄ x̄ps iudeis. Primo p̄dicauit̄ eis octo beatitudines. s̄ beatitudinē noluerunt adipsa p̄ exercitiū uirtutū. Idcirco in vltima p̄dicatōe sua p̄dicauit̄ eis octo uel. i. maledictiones. dīcēs Mat̄. xxiij. Ue uobis scribe & pharisei q̄ edificatis sepulcra p̄phetaz & ornatis monumēta iustozum &c. uos impletis mensurā patz vestroz. Idcirco p̄sens euāgelii bene sequit̄ euāgelii besterna die lectū. Per̄ au diuinit̄ quomodo dixit̄ angel̄. annūcio uobis gaudiū magnū.

qd̄ erit om̄i populo. q̄ natus est uobis x̄ps saluator. Dec̄ erat medicina dulcis plena om̄i gaudio. q̄ deus pater misit̄ filiū suū in mundū ad saluandū gen̄ humanū. Joh̄. iij. S̄ iudei indurati non susceperūt eū. ut habet̄ Joh̄. i. In p̄p̄ria uenit̄ deus eū nō receperunt. p̄pter qd̄ hodie iucunt̄ eis timor & medicina acerbā. ut qui nō olūt̄ p̄uerti amore saltē retrahant̄ a peccatis timore & cōmīnacione dīcēs. Ueniat sup̄ uos om̄is sanguis iustus &c. In summa euāgelij duo inueniunt̄. Primo x̄pi clemētia inexplīcabilis. secundo iudeoz malicia irreuocabilis. **P**rimū patet in principio. sc̄dm tangit̄ ibi. iherosolē iherosolē. De p̄mo dicit̄. In illo tpe sc̄licet feria tertia post palmar̄. post q̄ x̄ps mane redijt̄ de bethania in iherosolē. & conuertit̄ phariseos clericos & laycos & scribas ueniens eis multiplex uel. Dicit̄ Symō d̄ calisia. Uel in sacra scriptura significat̄ eternā damnationē. Et uidens iherosolē q̄ i sua correctione nihil p̄ficeret tunc dixit̄ ad turbas iudeoz & principes sacerdotū. Ecce ego mitto ad uos p̄phetas. q̄. d. s̄m. Haymonē. priusq; induc̄ carne uenit̄ in mundū misi ad uos patriarchas quos nō estis secuti i uirtuitate uite. Deinde misi uobis moysen. huius non credidistis. Post hoc misi uobis p̄phetas hos respuistis. nūc uero me uerū filium dei negastis. & cruci traderet̄ tanq̄ malefactorē cōspirastis. Sed ut cognoscāt̄ quantū affecto salūtē uest̄rā. Ecce mitto ad uos p̄phetas & sapientes & scribas. i. ap̄los & martires meos. **P** Et dicunt̄ p̄phete p̄pter futurorū reuelationē. q̄ sc̄licet p̄nas reproboz & merita iustoz denunciat̄. Itē dicunt̄ sapientes p̄pter x̄pi agnitionē qui est sapiētia dei patris. eo q̄ om̄es thesauri sapientie & scientie in eo sunt̄ reconditi. ut habet̄ ad Colos. ij. Et dicunt̄ scribe. q̄ leges dei scriptam intellexerunt. ut habetur Luce vlti. Aperunt̄ eis sensum ut intelligerēt̄ scripturas. Subdit̄. Et ex illis occideris & crucifigētis & flagellabitis in synagogis uest̄rā. qd̄ & factū est. Nam Jacobū frat̄e Johannis occiderunt gladio. Actū. xij. Petrus & And̄rea crucifixerūt. & Paulum flagellauerunt. ut habet̄. ij. ad Corin. xi. Ter uirgis cesus sum. Similiter & alios flagellauerunt & phibuerunt ne loquerent̄ in nomine ihesu. Qui ibant̄ gaudentes a spectu cōcelij. qm̄ digni habiti sunt̄ p̄ noie ihu contumeliaz pati. Actū. v. Et subdit̄. Et p̄sequemini &c.

De sancto Stephano

civitate in civitate. Hoc factum est: quod expulsi sunt eos de iudea, et ad gentes migrare secesserunt. iuxta illud Actuum. xij. Vobis oportebat primum loqui verbum dei. sed quoniam repulsi estis illud et indignos fecistis vos. ecce convertimur ad gentes. Ideo subdit. ut veniat super vos omnis sanguis iustus. id est. vltio omnis sanguinis iustis. Et hoc ideo. propter effusionem innocentis sanguinis christi. Ratio. quod quidquid iusticie aut virtutis fuit in alijs sanctis ab iudicibus ante fuit in christo. ut habet in euangelio Joh. ij. Non ad mensuram datus est ei spiritus sanctus. De alijs sanctis scribit. i. Cor. xij. quod distributiones gratiarum sunt. De christo vero scribit ad Col. i. Ipse est in omnibus primatum tenens. quod in ipso concipitur tota trinitas omnem plenitudinem inhabitare. scilicet. gratie et glorie. et per eum omnia recreantur. Ideo merito effusio omnis sanguis iusti redidit in eos a sanguine Abel iusti vsque ad sanguinem Zacharie filij Barachie que occidistis inter templum et altare. Dicit Hiero. Abel iste fuit frater Cayn qui eum occidit. Beati. iij. **S** Zacharias fuit filius Joyade sacerdotis. de quo habemus ij. Paralip. xxiij. Et vocat Barachias. quod si benedictus donum ratione iusticie. vel fuit forsitan binomium. **Q** **S** diceres. quare iusti duo nominantur pre ceteris. Respondetur triplici de causa. Primo ratione communitatis secundo ratione singularis proprietatis. tercio. ratione gravitatis. Primo ratione communitatis. quod abel fuit pastor omnium in campo occisus. Zacharias sacerdos. per hos significat omnes martires laycalis et sacerdotalis ordinis. super eorum sanguis super illos venit. Secundo ratione singularis proprietatis secundum Christum. cum morte christi. quia sicut Abel occisus est a fratre suo Cayn ex invidia. et sic iudei christum. **M** **A**th. xxvij. Sciebat pylatus quia in invidiam tradidissent eum. Sicut sicut Zachariam hominem sanctum lapidaverunt in loco sancto. sic christum iudei sanctum sanctorum in loco sancto. id est in iherusalem. Tercio secundum Mat. d. **L** **R** **A** **C** **R** **A** **T** **I** **O** **N** **E** **G** **R** **A** **V** **I** **T** **A** **T** **I** **S**. **N** **A** **M** **A** **R** **I** **S** **P** **E** **C** **C** **A** **T** **U** **M**. est sanguinem occidere que extraneum. benefactorem que inimicum. Sicut abel occisus est a fratre. sic christus a fratribus suis. scilicet. iudeis et quibus. natum est. Et zacharias a Joas rege. cui pariter sunt multa bona fecit. Sic christus occisus a iudeis quibus infinita bona concessit a patre celesti. De quo Joh. x. Multa bona ostendi vobis ex parte meo propter quod operum vultis me lapidare. Ipsi vero non potuerunt negare: sed respon-

derunt. Non propter bonum operum lapidamur te. sed propter blasphemiam. Ideo eo magis peccatum. quod plura susceperit bona de quo Sen. Non est inanis peccatum que ad beneficia dei esse in gratum. Iohannes subdit. Amen dico vobis. veniet hec omnia super generationem istam. scilicet. iudaicam. **R** **S** **D** **I** **Q** **S** **U** **N** **T** **H** **E** **C** **O** **I** **A**. Respondet secundum **L** **H** **A** **S**. **S** **U** **P** **M** **A** **T**. **H** **P** **R** **I** **N** **T** **E** **L** **L** **I** **G** **I** **D** **D** **U** **P** **L** **I** **C** **I** **T** **E** **R**. **P** **R** **I** **M** **O** **R** **O** **C** **P** **R** **I** **M** **I** **S**. **S** **E** **C** **O** **R** **O** **N** **E** **M** **E** **R** **I** **T** **I**. **P** **R** **I** **M** **O** **R** **O** **C** **P** **R** **I** **M** **I** **S**. quod omnia bona que permixta sunt singulis generatibus ab initio mundi illis sunt data que christum receperunt. sic omnia mala venient super illos que christum repulerunt. **S** **E** **C** **O** **R** **O** **N** **E** **M** **E** **R** **I** **T** **I**. nam sicut omnis iusticia sanctorum tamen mereri non potuit quantum gratie datus est hominibus in christo. quod scriptum est Sap. vij. Veniunt mihi omnia bona pariter cum illa. scilicet. diuina sapientia. Sic peccata omnium impiorum tamen demereri non potuerunt quantum meruerunt. iudei ex morte christi. ex eo quod in christo concipiebatur generalis iusticia omnium sanctorum. precedentium et sequentium. Ideo secundum **L** **H** **A** **S**. se. quoniam ex illo tria correlaria. Primum correlarium quod elicitur est. quod nec diluuium in iherusalem. nec aliquid pena corporalis iudeis vel gentibus que afflicti fuerunt fuit similis pene huic quam a romanis iudei pertrulerunt cum crucifixerunt. tot que loca desecerunt et triginta iudeos pro vno denario vendiderunt. ut dicit Iosephus in libro de iudaico bello. Correlarium secundum quod elicitur est quod dominus non statim punit peccata aliqui gentis vel civitatis. ideo ut postea gravius puniat si se non emendat. ut factum est de iudeis quibus percat. xliij. annos. Correlarium tertium. quod scilicet dominus deus punit peccata parentum in filiis ut habet Exodi. xx. Ego dominus fortis zelotes: visitans iniquitatem patrum in filios in tertia et in quarta generatione. **S** **S** **D** **I** **C** **E** **R** **E** **S**. tamen habet **E** **Z** **E** **C** **H**. xvij. filius non portabit iniquitatem patris. Respondet sanctus **T** **H** **O**. dices. verum est ubi filij patres non imitant in paternis excessibus. ubi vero eos imitant pro eis puniunt corporaliter. quod secundum corpus sunt res parentum. et etiam eternaliter secundum imitationem vicii. **T** **D** **I** **X** **I** **S** **E** **C** **O** **T** **A** **N** **G** **I** **T** **I** **U** **D** **E** **E** **O** **R** **M** **A** **L** **I** **C** **I** **A** **I** **N** **C** **R** **O** **E** **A** **B** **I** **L** **I** **S**. **N** **O** **T** **A** **D** **U** **P** **L** **I** **C** **A** **T** **H** **O** **C** **V** **E** **R** **B** **U** **M** **I** **H** **E** **R** **S** **A** **L** **E** **M**. **P** **R** **I** **M** **O** **S** **E** **C** **U** **N** **D** **E** **M** **C** **H** **R** **I** **S** **T** **O**. **R** **A** **T** **I** **O** **N** **E** **D** **I** **L** **E** **C** **T** **I** **O** **N** **I** **S** **E** **T** **C** **O** **P** **A** **S** **S** **I** **O** **N** **I** **S**. quia eos dilexit. iuxta illud super. lxxvi. Diligit dominus suos portans syon super omnia tabernacula Jacob. Et compatiebatur eis quia ingrati fuerunt sue dilectioni. ut impletur illud psalmi. cvij. Retribuebant

mibi mala p bonis ⁊ odii p dilectōne. Se-
cūdo duplicat iherl'm rōe ⁊ duplicis psecutio-
nis. qz psecuti sunt xpm ⁊ sanctos ei⁹ dupli-
citer. corporaliter: ⁊ spūaliter. corporaliter occi-
dendo. spūaliter mēte inuidōdo. U Id
circo peccatū eoz aggruat ex multis. Prio
ratione geur. qz iherosolimitani fuerūt. nō
babilonici. fuerūt iudei nō gentiles. fuerūt
scientes nō ignorātes. qz iherl'm fuit magi-
stra legis. Un̄ habet Isa. ij. De syon exiit
lex ⁊ verbū dñi ⁊ iherl'm. Idcirco peccatum
eoz maius. vt habet Jaco. iij. Bonū scien-
ti ⁊ nō facienti peccatū est illi. Secdo aggra-
uatur eoz peccatū ratione interpretōis no-
minis. qz iherl'm interpretat pacifica. ipsi autē
occiderūt regē pacis. ppter qd ratōe aggra-
uationis peccati eoz vt elicit hic i textu ihe-
rusalē habuit quinqs noia. Pūmo fuit san-
guinaria ab interfectōe ⁊ notat in textu cū
dicit. q̄ occidit pphetas: ⁊ lapidas eos qui
ad te missi sunt. Si em̄ hostes vl' p̄dones
occideres nihil esset. s; pphetas. Ideo Isa.
c. i. Quō facta est meretrix ciuitas fidelis.
Quā iusti habitabāt in ea nūc autē homi-
cide. Jō cōminat eis ppheta Ezechiel. xx/
iij. Ueciuitātū sanguinū. cui⁹ ego grandez
facio pūā. id est intēium ignē. Secūdo vo-
catur hec ciuitas pfida ⁊ rebellionis. ⁊ tan-
gitur ibi. quoties volui ⁊ gregare filios tu-
os ⁊ noluiisti. Ecce p̄dictione De q̄ ps. liij.
Uidi iniquitatē ⁊ p̄dictionē in ciuitate.
Nā de omī tpe voluit eos ⁊ gregare ad se.
Pūmo p legē nature. secundo p legem scri-
pturę. tercio per legē gratie. Sed noluerūt.
Ideo arguit eos Stephanus Actū. vij.
Dura ceruice ⁊ incircūcis cordib; ⁊ aurib;
vos semp spiritui sancto resististis. quē pro-
phetaz nō sunt psecuti patres vestri. De q̄
Luz. sup p̄senti euangelio dicit. O iherl'm
nisi ad te Isaiā ⁊ cecasti eū. Hieremiā ⁊ la-
pidasti eū. Ezechielē ⁊ tractū p lapides ex-
cerebrasti eū. Quō ergo sanaberis q̄ nulluz
medicū admittis sed medicos occidisti. me-
dicinā sp̄cūisti. ideo nō sanaberis. Nere.
xv. Iherusalē q̄s medebit tibi. aut q̄s cōtri-
stabit p te. aut q̄s ibit ad rogandū pro pace
tua. q. d. nullus. qz fuit ciuitas rebellionis.
Tercio iherusalē fuit ingrata ⁊ pūpē-
sionis. Nā parūpēdebat bona que xps ei
impēdebat. ⁊ notat in textu cū dicit. Uo-
lui ⁊ gregare filios tuos quē admodū galli-
na ⁊ gregat pullos suos sub alis. Nā galli-
na p pullos suos mltā bona exhibet. Et sic xps

om̄ib; iudeis ⁊ gentib;. Prio pullos a mil-
uo protegit alas extendēs. sic xps extendit
alas suas. i. man⁹ in cruce ad p̄tendēdū uol-
a miluo. i. dyabolo. qd desiderabat ps. dicēs
ps. xvi. Sub umbra alarū tuarū p̄tege me.
Secūdo ppter dilectionē pulloz egrotat
⁊ infirmat. ⁊ sic xps ppter nos. Isa. liij. Ue-
relanguores nostros ip̄e tulit. Tercio plus
de pullos cibandis q̄ de seip̄a cogitat. Et sic
christus aridus mansit in cruce. ⁊ quo ps.
xvi. Aruit tanq̄ testa virt⁹ mea. Et nobis p-
uidit ⁊ cito anime. De quo Job. vi. Caro
mea vere est cibus. Quarto ppter dilectionē
pullozū sit rauca. Et sic christ⁹ p nobis i
cruce. De quo ps. lxxij. Laboraui clamans
rauce facte sunt fauces mee. Quinto ppter
dilectionem pullozū plumis se spoliat. ⁊ sic
christ⁹ pro nobis in cruce nudus p̄pendit.
Unde ps. xxi. Diuiserunt sibi uestimēta
mea. Sexto ppter dilectionē pullozū hī
sp̄ida apparet ⁊ difformis. ⁊ sic christ⁹ pro
nobis in cruce. De quo Isa. liij. Uidimus
eum nō habentē specie neq; recore. sed tan-
q̄ leprosum reputauimus eū. Ecce ingrati
fuerunt dilectioni dei. Hoc conuenit Isa.
c. v. dicens. Nunc em̄ habitatores iherusa-
lem ⁊ uiri iuda iudicate inter me ⁊ uineam
meam. quid est quod debui ultra facere ui-
neę mee. expectaui vt faceret uinas ⁊ fecit la-
brustas. Et hoc est qd dicit ⁊ noluiisti. Ec-
ce cōtemptus omnīū bonoz ⁊ ingratitude
eoz. Quarto iherl'm fuit ciuitas deserta ⁊
desolationis. ⁊ notat in textu cū dicit. Ecce
relinquet uobis dom⁹ uestra deserta ⁊ Chuf.
p domū intelligit templū. Licet sit dom⁹ sua
vt habet Math. xxi. Domus mea domus
orationis uocabit. attē ppter abusus dicit
domū eoz. qz nō cultū diuinū s; ambitōez
⁊ questū in ea exercebāt. fm̄ illud Job. ij.
Uos fecistis domū meā speluncā latronuz.
Hec domus fuit deserta t̄pib; Thiti ⁊ Ue-
spasiani cū nō māsit lapis sup lapidē in to-
ta ciuitate. Nūc autē nō solū deserta est edifi-
cio sed sacrificio ⁊ habitatozū numero et re-
guz p̄sidio ⁊ pphetaz eloquio. De q̄ p̄dixit
Hieremias Treno. i. Quomodo sedet so-
la ciuitas plena pp̄lo quasi uidua dñia gen-
tium. ⁊ Isa. i. Terra uestra erit deserta. ⁊ ci-
uitates uestre succense igni. regionē uestrā
corā uobis alieni tenozāt. ⁊ desolabit sicut
in uastitate hostili. ⁊ derelinquet filia syon
sicut umbraculū in uinea. Quāto iherl'm
facta est ciuitas odiosa ⁊ repulsiōis. ⁊ notat

De sancto Stephano

in textu. eū dicit. Dico vobis. nō me videbitis ā modo donec dicatis. benedict⁹ q̄ venit in noīe dñi. **A** Docēt intelligi dupliciter. Primo de hūanitate. scdo de diuinitate. Primo de hūanitate. nō videbitis me in hūanitate. s. corporaliter ā modo id est vsq; in diē iudicii. vbi diceris velitis nolū. **B**enedict⁹ q̄ venit in noīe dñi. h̄ est s̄m Chriſt. q̄ cognosceris me z videbitis ī effectu me ef se filiū dei benedictū. Nā licet mali non vident diuinitatē in iudicio. cognoscent tamen ex potestate z maiestate effectu diuinitatis. **S**ecūdo exponit de diuinitate. q. d. n̄ videbitis diuinitatē meā in claritate eterna donec dicatis. benedict⁹ q̄ venit in noīe dñi id est donec cōfitemini me p̄ fidē spem z charitatē esse filiū dei. quē pater misit in mundū ad manifestandū nomē suū. qz visio diuinitatis cōrespondet fidei. **I**deo **I**sa. vij. Si nō credetis nō permanebitis. **O**remus igit vt credam⁹. vt cōfiteamur eū esse filiū dei. vt cōtemplamur faciē ei⁹ in eternum

Sermo **XXIII.** Ad idem.

Ecce mitto ad

e vos scribas z pphas z sapientes. z ex illis occidetis **Mat.** xxiij. **M**oraliter. dñs mittit nobis nūcios q̄ vocāt nos ad salutē. **B** **P**rio pphetas. i. tribulatores q̄ nos vocāt ad salutem. **B**reg. Mala q̄ nos h̄pmunt ad deū ire cōpellūt. **p̄s.** xv. Multiplicare sunt infirmitates corū. postea accelerauerūt. **I**sti pphete pphetāt nobis duo. **P**rimo peccati remissionē. **T**hob. iij. In tpe tribulatiois pēta dimittit. **B**er. **V**ult vt flagellemur vt a pētis purgemur. tu nō facis tanta bona p̄ q̄ possis expiari. ideo mittit pphetas. i. tribulatores. **B**reg. **M**ag⁹ meritoriuū est bñ pati q̄ bene agere. **S**ecdo sp̄i solidationē. **B**reg. **T**āto sp̄s solidior i reū surgit q̄ro maiora p̄ illo q̄s ptulit. qz scribit **Job.** v. In reprobationez dñi nō reprobes. s̄ dicit. **B**eat⁹ hō q̄ corripit a dño. **S**z heu plēs sunt q̄ illos pphetas n̄ sequunt. vt impatientes. maledicētes. de q̄bo **B**re. **I**llo suppliciuū est eterne pene initiū vt habet de re. di. iij. s. auctoritas. **S**ecdo dñs mittit sapientes z secūdū nūciū. i. multitudinē inspirationū. **Job.** xxxij. **I**nspiratio omnipotent⁹ dat intelligentiā. s. mali vitandū z boni agēdi. **O** si ille nūci⁹ nō venirz q̄s se meritorie cognoscere possēt. null⁹. **D**e

q̄ **B**re. xvij. **m**oral. **S**i lumē p̄nentiās gr̄e nos nō irradiaret. mēs n̄sa in pēti tenebus obscura remaneret. **S**z de⁹ frequenter mittit illū nūciū. **Aug.** **D**e⁹ qd̄ fuit est semp̄ inspirat si est q̄ recipiat. **Aug.** **D**eī vocatio est occulta inspiratio **T**ercio mittit scribas id est doctores z p̄dicatores p̄ponētes verbū dei. de quib⁹ **Job.** xi. **S**icut me misit pater sic mitto vos in mundū. s. p̄dicare verbū dei **Ro.** xv. **Q**uēcuq; scripta sunt ad nostrā doctrinā scripta sunt. **S**anct⁹ **T**ho. pte. i. q. i. ar. ij. **M**aior cognitio nō habet d̄co i hac vita nisi i sacra scriptura. **B**re. i. **m**ora. **S**acra scriptura oculis mentis q̄si speculū p̄ponitur vt interna facies videat an feda sit vlpulera **S**ed heu hos scribas flagellāt. s. linguis detractorijs. **A**udi **Mat.** x. dicit dñs. **Q**ui vos audit me audit. **N**ō vos estis q̄ loquimini: s. sp̄s patris vestri. **Ezech.** ij. **N**oluerūt audire te. qz noluerūt audire me in canone. xi. q. iij. **Q**uicūq; p̄ristauerit doctore veritatis sp̄itū dei turbat. **S**ala. v. **Q**ui vos turbat portabit iudiciū quicūq; est ille. **Q**uare nūci⁹ est pia p̄nitio. **Job.** xxi. **A**udite q̄s s̄mones meos z agite p̄nitentiā: **S**z heu nō attendit illud qd̄ d̄q̄ n̄ dicit. xv. **L**aboram rogās tñ a v̄is suis nō sunt reuersi. **C**hris. **S**i non audis eū p̄ te supplicante quomodo audiet te orante.

Quare nūci⁹ est dura cōminatio **I**sa. i. **S**i nolueritis z ad iracundiā me p̄uocaueritis gladi⁹ deuorabit vos. gladi⁹. s. iusticie. **D**e q̄ **p̄s.** vij. **N**isi ueris fueritis gladiū suū vibrabit. arcū suū tēdēt. s. diuini iudicii. **D**e tali cōminatioe d̄ **Lu.** xij. **N**isi p̄nitentiā egerit omēs simul p̄bitis. **S**eptus nūcius est gr̄e z glorie p̄missio. p̄missio em̄ gr̄am. **I**sa. i. **Q**uiescite puerse agere: discite bñ facere. z si fuerint pēta vestra vt coccinum quasi ure realbabunt. **P**romissio gr̄am **Mat.** xi. **V**enite ad me omēs q̄ laboratis z onerati estis z ego reficiā vos. **I**te p̄missio gloriā. **I**sa. lxxij. z i. **Coz.** ij. **Q**uē nō vidit nec auris audiuit. nec in cor hōis ascendit que p̄parauit deus diligentibus se **B**re. **S**i cōsideramus q̄ p̄mittunt in celis vilescūt om̄ia in terris. **S**z heu aliq̄ obstinati sunt vt fuit regina **C**asthi. **H**ester. i. **A**ffuerus fecit gr̄ade puuū. z **C**asthi id ē aīa peccatrix noluit venire. sed fecit puuū feminā. i. p̄cupiscentiā carnaliū. **C**asthi p̄cipēdit nūcios affneri. z eunuchos missos. z sic aīa peccatrix p̄cipēdit cōminatores

et promissiones dei. ps. cv. Pro nihilo habuerunt terra desiderabile. Occidit inspiratones. et flagellat scribas. i. predicatores. Cruentis sunt prophetas. i. tribulatores per impatientiam murmurando dicentes. Domine quid tu permittis super me. sed nesciunt dictum Augustini in ezechielidion. Adde bonum est deus ut non permittat malum quod non vult elicere bonum. Sed hanc querit dauid dicens ps. lxi. Vir inspicies non cognoscet et stultus non intelliget hec. ps. xxxv. Non luerunt intelligere ut bonum agerent. meditati sunt iniquitatem in cubilibus suis. Job. xix. Seruum meum vocavi et non respondit mihi. Sed et talibus quod maledicunt. Dicit. xi. Maledicet vir qui non audierit verba pacti huius propter quod dicit eis. Iherusalem iherusalem que occidis prophetas et lapidas eos. Sed. Quot malos cogitas tot lapidas. Quotiens volui congregare filios tuos. id est vires anime. scilicet intellectum. memoriam. et voluntatem. Ubi dicit Augustinus. Largissima domini misericordia multa vobis peccatoribus impendit beneficia. peccatores expectat. benigne ruocat. hilaret suscipit. plene ignoscit. gratiam sine meritis tribuit. gratiam multiplicat. multiplicatam conservat. conservata coronat. hec ille. quasi diceret. Recogita quomodo de celo descendit. de throno glorie in presepium. de presepium ad crucem et latere aperit fecit. Dicit Anselmus. Quid misericordiam dei poterit peccatori eternis suppliciis deputato. quod accipe filium meum unigenitum et da per te. et filium dicit. precepto sum. id est parat. accipe me et redime te. hec ille. Et noluisse. i. in propria et prava voluntate perstitisse. Sicut heri annunciata est pax hominibus bone voluntatis. sic hodie pena illis qui sunt prave voluntatis. De quibus subdit. Ecce relinquet vobis domus vestra et fratres. et sciant spoliari et amodo non videbitis me. scilicet cum gratia. sed cum iusticia. quoniam dicitis velitis nolitis morte appropinquante. iudice assistente. benedicet qui venit in nomine domini. O si serui iustis domino deo. tunc. i. in hora mortis forsitan non habebis gratiam nec tempus nec voluntatem nec memoriam. De quo Augustinus. Hac adversione peccati peccator ut motus obliuiscat sui. quod dum viveret oblitus est dei. ergo qui nunc premit misericordiam inveniet iusticiam. Ideo Augustinus. et habetur de penitentia. dist. i. s. pr. Hoc pertinet ad dei iusticiam ut nunquam careat supplicio quod noluerunt carere peccato. Et de pe. di. vij. s. nullus. in fine. Qui semper sine charitate. plenius iniquitate torquebit sine fine.

De sancto Johanne euangelista.
Sermo

XXIII.

Quoniam versus pe

ritus vidit discipulum quem diligebat ihesus. Joh. vlti. et legit hodie a die per euangelicali officio. In summa euangelij duo inuunt. Primo inuunt petri interrogatio amorosa. ubi dicit hic autem quod. Secundo subiungit christi rursus gloria. ubi sic enim volo manere. De primo dicit. In illo tempore post christi resurrectionem prendens discipulis frustra. et tota nocte in piscatore laborantibus. et ihesus stans in litore dicit. Mittite retes et hanc nauigij retes et inuenietis. et conclusit multitudinem piscium. Illis autem egressis ad terram inuauit ad prandium. et inter prandium interrogauit petrum an ipsum amaret. et tercio amore persistet. quod ter enim negauerat. tercio pascedas oues sibi commisit. et tunc de quo per eam omnium cura pastorali usque ad martirium crucis esset peruenit inuauit dicens. Amen dico tibi. cum esses iunior cingebas te et ambulabas ubi volebas. cum autem senueris extendes manus tuas et tunc te cinget et ducet et tu non vis. Hoc autem dicebat significans quod morte clarificaturus esset eum. et prius subiungit dicens. sequere me. glo. Aug. s. patiendo pro me martirium crucis. Nota christus natus est in mundum ut pateret per nostra salute. ut patet Isa. ix. Paruum natus est nobis cuius patris parum super humeros eius. i. crucis. et Isa. xliij. Dabo clauem domus dauid super humeros eius. Et ista clavis est crucis christi quam in humeros gessit et nobis ianuam regni aperuit. Ideo per sed dicit Luc. vlti. Nonne optulit christum pati. et sic intrare gloriam suam. Sic et nos. Dicit enim Bernardus. Si non peccat filio nunquam peccet nequam suo. quod d. non. Nam plenus tempus est tempus passionis et martirij pro quod venient ad consolationem. sed dicit Mat. x. Qui non accipit crucem suam et sequitur me non est me dignus. Idcirco ad hunc figurandum triplex festus sequitur nativitas christi. ad significandum quod triplices sunt martires. Alii sunt martires actione et voluntate. ut sanctus Stephanus. Alii voluntate et non actione. ut beatus Johannes. Alii actione et non voluntate. ut innocentes. De quibus dicit sanctus Thomas in. ij. q. q. cxxij. quod martirij gloriam sunt adepti. Nam quod in libero arbitrio defecit hoc gratia dei impleuit. Nam effusio sanguinis propter christum gerit vicem baptismi. De quibus Augustinus. ut

De factō Jobāne euāgelista

sermone de epiphania. Licet non habuerūt
eratē vt in xpm crederēt. habebāt tñ caruē in
q̄ p̄ xpo passionē sustinēt: ideo oportet q̄
sit passio. qz dicit Greg. Si sine flagello n̄
erūt q̄ sine peccato uenit. quō digni flagel/
lo nō erūt q̄ in peccato uixerūt. ppter qd̄ ha
bet Actū. xliij. Per inultas tribulationes
oportet nos intrare regnū dei. 7 apls. ij. ad
Luz. i. Si socij passionū estis eritis 7 p̄so/
latōis. Et h̄ est qd̄ dicit Petro. sequere me
S; heu querit Bern. dicēs. Dñe oēs vo
lunt ad te venire: pauci post te ire. Oportet
tñ fore vel p̄ passionē illatā: unatā: vel vo
luntarie assumptam. iuxta illud apli. ij. ad
Thim. ij. Null⁹ coronabit nisi q̄ legitime
certauerit. Ideo Mat. x. Qui nō accipit
crucē suā 7 sequit me nō est me dign⁹. sub/
dit. Couerius petr⁹ uidit discipulū quē di
ligebat ihesus sequentē se. s. Johannē. 7 ait
Dñe hic autē qd̄. Chri. s. Petr⁹ dilexit iohā
nē. ideo sequētē legunt simul fuisse in euā
gelio. Nā fuerūt simul ante passionē ad pa
randū pasca. Luc. xxiij. Scdo tpe passiois
siml̄ introierūt in atriu p̄cipis. Joh. xvij.
Tercio fuerūt siml̄ in die resurrectōis. Joh.
xx. Surrebāt duo siml̄ ad monumentū. Jō
considerabat eū secū habere in ministerio p̄di/
cantonis. Nota dicit in textu. uidit isci
pulū quē diligebat ihesus. **D** Proq̄
nota. licet dñs de⁹ diligit generaliter omēs
vt habet Sap. xi. Diligis oia q̄ sūt. 7 nihil
odisti eoz q̄ fecisti. Que quidē general̄ di
lectio attendit in tribu. s. in creatōne. redem
ptione 7 saluatōe. P̄mo in creatōne. vt nos
oēs ad imaginē suā crearet. ps. xcix. Ipe fe
cit nos 7 nō ip̄i nos. Et nō simplr̄ creauit.
s; ad imaginē suā formauit vt p̄ rationē p̄ti
cipēs possent fieri diuine essentie. Et mgr̄ in
ij. sentētiar. dist. i. Creat⁹ est hō vt summū
bonū intelligeret. intelligēdo amaret. aman
do possideret. possidēdo eternaliter fruere:
Et sic ratio creatōis hoīs fuit eterna dile
ctio 7 bonitas sua. qz est sūme bon⁹. vt dicit
mgr̄ in. ij. di. i. vt beatitudinis sue q̄ eterna
liter beat⁹ est alios uelit esse p̄iceps quā vi
dit cōcari posse 7 minū n̄ posse Illud q̄ bo
nū qd̄ ipe erat q̄ beat⁹ erat sola bonitate alios
cōmunicare uoluit. Et qz nō ualeat q̄ beati
tudinis sue p̄iceps existere nisi p̄ intelligē
tiā. qz q̄to maḡ intelligit tanto plen⁹ habe
tur. ppter qd̄ fecit de⁹ rationalē creaturā. ce
ce si gnū dilectōis. Scdo ei⁹ general̄ di
lectio patet in ei⁹ redemptōe. De q̄ ad Ro.

vij. Proprio filio suo nō p̄cepit de⁹ s; p̄ no
bis oib; tradidit illū. Et illa dilectio ē ma
ior q̄ prima. Greg. Quid nasci p̄fuisserit
si redimī p̄fuisset. Jō de prima dictione. s.
creatōis dicit Bern. Voies creati deo igra
ti: tedio affecti. Ideo uenit in mundū car
nē assumēdo humanā. in hūanitate nos re
dunēdo. Un̄ Jōhes in Apocal. e. i. Dilexit
nos 7 lauit nos i sanguie suo a peccat; nr̄is.
qd̄ certitudinaliter p̄misit q̄ si iā p̄terituz ef
fer dices. Niere. xij. Reliq̄ domū meā: dimi
si hereditatē meā. redi dilectā aiām meā in
manū inimicorū meoz. s. p̄ oib; hoib;. sicut
dicit apls ad Ro. v. Sicut p̄ unū delictuz
in omēs hoies mors trāsijt in p̄demuatōez
ita p̄ unū iusticiā in oēs hoies in iustificati
onez uite. Dicit san. Tho. pte. iij. In oēs q̄
ad sufficientiā. nō autē q̄ ad efficientiā. **E**
Tercio attendit ei⁹ generalis dilectio i sal
uatione. Un̄ apls. i. ad Thim. ij. Vult oēs
hoies saluos fieri 7 ad agnitiōē ueritat; p̄
uenire. Nico. de lyra. Vult uolūtate p̄sequi
ti: nō aut uolūtate auercedē. Uolūtas ante
cedēs est q̄ q̄s uult aliqd̄ simpliciter 7 abso
lute 7 sine p̄ditōe. 7 sic nō uult oēs homies
saluos fieri 7 ad agnitiōē ueritat; p̄uenire
S; uolūtas p̄sequēs est q̄ quis aliqd̄ uult
cū circūst̄ ant̄is 7 p̄ditōib;. 7 sic uult de⁹ oēs
hoies saluos fieri. s; cū uera fide 7 obediētia
mādatoz. Mat. xij. Si uis ad uitā igre
di sua mandata. qz scribit Eccli. xv. Si uo
lueris mādata p̄seruare p̄seruabūt te. s. i sal
uatione. Et de tali cōmuni dilectōe saluato
ris scribit Luc. xij. Nolite timere pusillus
greg: cōplacuit patri meo uobis dare regnū
F Scdo aliq̄s diligit singulariter quib;
singularia p̄uilegia dilectōis exhibet. sic
beato Jobāni. De q̄ Greg. in omel. P̄uile
gio amoris p̄cipui meruit ceteris ali⁹ ho
norari. 7 hoc i uita. in morte. 7 post mortem
P̄mo in uita habuit plura p̄uilegia
amoris. P̄imū est p̄seruatio uirginalis ca
stitatis seu puritatis. Un̄ Micro. in p̄logo
sup Joh. Hic est Jobānes euāgelista qui
uirgo a deo est elect⁹. quē nutere uolentē uo
cavit a nuptijs de⁹. Nā mūdicia uirginalis
ualde placet deo. Un̄ p̄uerb. xxiij. Qui dili
git cordis mūdiciā habebit amicit̄ regem. 7
Sap. vi. Incorruptio facit p̄uiliū deo. naz
dignitate suare nō est in p̄ditōe hoīm. s; in
tonatōe dei. Mat. xx. Nō oēs capiūt s̄bū
h. s. vt se castrat̄ ppter regnū celoz. s; q̄ p̄
cāpe capiat. i. cui a deo datū est. Sap. viij.

Non possit esse dicitur nisi deo det. Magnū
 donū. et q̄ in collaribz parz. Maior virtus
 est castitate tenere q̄ dicitur es expellere. Nā
 dicitur Lxxij. sup. Mat. Per castitate hoies
 assimilant angel. et Damasc. li. iij. Quanto
 angelus hoies superior. et t̄to virginalis casti-
 tas nuptijs honorabilior. H̄ collata ē san-
 cto Johāni. ita q̄ p̄dicere illud Thob. iij.
 Tu scis qz munda suauitiaz meā ab omni
 concupiscētia. ppter qd nūc est i celis i delicia
 rū affluētia. De q̄ Petrus damiani. Qui ex-
 pers erit carnalis dulcedinis. merito celesti-
 um opulaz fruet delicia. Et sic rōne virgi-
 nalis puritatis est dilectus. vt dicit Beda in
 omel. Dūc progatina castitaz ampliori dī
 lecto cōsecerat dignū. Ideo canit ecclia. Tu
 leno iugis pecc̄ respicisti messiam securus
 Scdm̄ priuilegiū est reclinatio regalis
 maiestatis. et q̄ textus. Recubuit supra p̄caul
 dñi in cœna. Quis vnqz tale reclinatoriū ha-
 buit. o attendite tē nimia. nā Johānes bap.
 q̄ maior nō surrexit inter natos mulier ver-
 ticē xpi eo etiā iubere tāgere irp̄idauit. Ma-
 ria etiā magdalena pedes dñi osculādos se
 indignā reputauit. ideo retro accessit. Tho-
 mas etiā tangēdo lat̄ p̄ stupore. et meus et
 domini me exclamauit. Moyses facie dñi
 videre desiderauit. cui t̄m post. hora et nō fa-
 cies pmittēbat. S3 Johānes euāgelista in
 dulcissimo p̄ctore in h̄ thesauri sapientie
 et sciētie sunt absco diti req̄uit. Tercium
 priuilegiū est reuelatio secreta stabilitatis.
 in h̄ q̄ traditorē sibi reuelauit. De q̄ Petrus
 damiani i smonc. Tacet petrus. tacet celi cla-
 niger. tacet lingua q̄ celū siml̄ et terrā soluit
 cui porte inferi nō p̄ualebūt. Silet andreas
 q̄ ad fontē vite primus fuit. nō p̄sumit os ap-
 re. Philippus. q̄ patre sibi ondi poposcit. oēs
 tacet. oēs dubitat. s3 latēter inquirūt. nō p̄-
 latōe verborz s3 nutibz oculoꝝ. Petrus innu-
 it Johāni vt interrogaret. qd̄ et fecit dicens
 Dñe qd̄ est q̄ te tradet. Iō Petrus damiani
 Considerandū est q̄sta deuorōis instātia bea-
 ti Johānis retem implozate auxilia. quez
 sibi met̄ interuentore et ipi apli petierūt. q̄stū
 p̄desse apud iustū iudicē peccatoribz poter-
 rit q̄ et p̄ ipis celestis curie lenatoribz inter-
 uenit. et q̄ aduocat est summus q̄ humiliter
 implozandus est. hec ille. Quartū priuile-
 giū est cōmendatio beate virginis mris. Be-
 da. Qui xps in cruce matre virginē virgini
 Johāni cōmendauit. qd̄ em poterat esse cla-
 ri signū dilectōis. qz q̄ i cruce extēsus dñs

hoster et i ultimo articulo mortis amare cō-
 stituit etia suoz vulnez oblitus mris nō ob-
 liuiscēbat. et hunc thesaurz p̄ciosum dilecto
 Johāni discipulo cōmendauit. Quid em
 poterat esse clarū signū dilectōis. cū illa bea-
 tissima mater q̄ est omni laude dignissima
 fuit ei cōmēdata. De q̄ Hiero. Si oim no-
 strū mēbra verterent in linguas et laudem
 minimā explicare nequimus. Nāc xps sibi
 cōmendauit. Et videam⁹ modū recōmen-
 dandi. qz nō dixit. ecce sem⁹ tu⁹. ecce nepos
 tu⁹. s3 ecce fili⁹ tu⁹. nec dixit. ecce dña tua. s3
 ecce mater tua. Et cōdē n̄ em q̄ si xps melio-
 rē inuicisset hūc thesaurz p̄ciosuz sibi recō-
 mendasset. Secure igit iusti ad Johāne
 dēt accedere. qz habet in p̄tate matrē grē.
 Secure et peccatores. qz habet i p̄tate m̄ ex
 misericōdie. Secure et mortētes. qz habet in po-
 testate illā q̄ in hora mortis suscipit. Unde
 canit ecclia. Maria mater grē mē misericō-
 dia nos ab hoste p̄tege. in hora mortis suscipe
 Ideo dicit Bern. in soliloq̄o. Per Johānes
 ad virginē. p̄ virginē ad filiū. p̄ filiū ad pa-
 tre in h̄ vehiculo vehit ab h̄ seculo. Quin-
 tū priuilegiū est repletio sapientie claritatis.
 Iō canit et legit. hodie et eo illud Eccl. xv.
 Impluit eū dñs spū sapientie et intellectus
 Un̄ Amb. Johānes dū caput suū super pe-
 ctus ihu reclinauit p̄funda secreta diuine sa-
 pientie hausit. Nā p̄mo ibi fuit ei reuelatū
 misteriu eterne generatōis. qd̄ scripsit Jo-
 hānes Joh. i. In principio erat verbū. Se-
 cūdo ibi vidit vt dicit Aug. filij dei cū p̄e
 coeternitate. dicit. In principio erat x̄bū. Ibi
 vidit filij a p̄e distinctā p̄sonalitate. cū dicit
 et verbū erat apud deū. Tercio vidit verbū
 cū patre substantiatū. t̄tē. ibi cū dicit. deus
 erat verbū. Quarto vidit assumptā hūani-
 tate. ibi cū dicit. et ve. hū caro factū est. Qui-
 to vidit suā benignā familiaritate. ibi cū di-
 cit. et habitabit in nobis. De q̄ Baruth. iij.
 In terris visus est et cū hoibz conuersatus est
 Sexto vidit glie locū dicitate. ibi cū dicit. vt
 dim⁹ gloria eius q̄si vnigeniti a patre. Se-
 primo vidit gratie amicitiate. ibi. plenā
 grē et veritatē. Ideo Orig. omel. i. sup. Joh.
 p̄fert eū Paulo dicit. Paulus captus est i ter-
 ciū celū. Johānes sup oim celū. Paulus in
 paradisiū. Johānes ho in paradisiū para-
 disoz. h̄ est omnē humanū angelicūqz intel-
 lectū excedit vel trāsgredit. Paulus audiuit
 verba q̄ nō licēt homini loq̄. Johānes au-
 diuit vnū verbū p̄ qd̄ facta sūt oia. Et licuit

1 principio
 x̄bū et b̄bū

origenes

De factō Johāne euāgelista

ei illud verbū dicere hoīb; & p̄dicare. iō cō/
parat aq̄le volanti. Cū canit ecclia Uolat
auis sine mēta q̄ nec vates nec p̄pheta euo/
lanit alti. vbi Aug. Si alti volasset totus
mund⁹ eū capere nō potuisset. & Dñs. Johā
nes nō potuit ascēdere altius nisi tot⁹ fieret
de⁹. Sextū p̄uilegiū est generalis p̄fe/
ctio sanctitatis. q; Johānes oim sanctor; p̄
fectōes in se habuit. De q̄ Petr⁹ damiani.
Quid in virtutib; iohānes incompatibiliter
nō excedit. Est namq; apls in eplis euā/
gelista in euāgelio. p̄pheta in Apocalip̄si
martir i oleo. ep̄s in epheso. fuit confessor &
virgo. Jō canit ecclia. Valde honorād⁹ est
beat⁹. Jōhes. Reuera honorād⁹ q; ip̄m ho
norabat x̄ps. angel⁹. tor⁹. cer⁹. aplc⁹. & oim
sanctor; laudabilis numer⁹. Primo hono/
rauit eū x̄ps. q; supra pectus suū requiescere
eū fecit. Secūdo honorauit eū angelus: q;
ab ip̄o adorari recusauit & ip̄m p̄seruū voca
uit. Apoca. iij. Uide nefeceris: q; p̄seruus
tu⁹ sum & frat; tuoz habentū testimoniū
ihesu. Tercio honorauerit eū apl; qm ip̄m
& petz tanq; colūnas ecclie ad samaritanos
miserūt. vt habet Actū. viij. Quarto eum
omēs sancti honorauerūt. q; ad ei⁹ terminū
puenerūt. Multo magis nos eū honorare
debet⁹. q; ip̄e est x̄pi amī. euāgelista. mar/
tir. p̄fessor. & virgo. Ideo Chri. sup Nat.
Johānes est celi ciues. eccliaz colūna. an/
gel⁹ terrestris. hō celestis. Septimū p̄/
uilegiū amoris est angelice figuratio digni/
tatis. q; p aquilā figurat Apoca. iij. vbi d̄r
Quartū aial est simile aq̄le volati. h̄ est Jo
hannes. Aug. Alij tres euāgeliste in terris
ambulāt cū dño. Johānes hō q̄si aq̄la i ce/
lū volat. Ideo Petrus damiani. Quis di
gne p̄siderare valeat quāte dignitat; existit
vt humilis piscator ad tantā celsitudine p̄/
uenit vt celestia secreta penetrat: & diuinū cō
silij secreta hoīb; reuelat. Ideo Aug. sup
Job. Johānes trāscendit oīa cœli a mō
tū arbor; & terraz. Ideo scribit Petr⁹ dami
ani. In specularōe diuine essentie ip̄e p̄cellit
p̄phetas. sup gredit p̄riarchas. apls sup ex/
rat. postremo toti⁹ humanitat; intellectum
trāscendit. & illic a cīe mētis cedit q̄ vit an/
gelica creatura p̄tingere valet. & Dñs. Jo
hannes cōm creatura vidēl; & inuisibilē su
perat. omnē intellectu penetrat. & q̄si visio/
nis tandem in deū intrare. hoc ille. Ecce de/
scipus quē diligebat ihesus. Octauū
p̄uilegiū est recessio singularis scilicet

Et h̄ est qd̄ dixi. in morte dilexit eū. q; tria
p̄uilegia i morte sibi exhibuit. Primū est
q; ip̄m p se ad temp⁹ sue resolutōis inuita/
uit. Cū canit ecclia Apparuit charo suo ioh
hanni dñs ih̄s x̄ps cū discipulis suis. & ait
Veni dilecte mi temp⁹ est vt epuleris cum
fratib; tuis. Scdm̄ p̄uilegiū est q; ipsū
die dñico ad sep̄m recepit. Nā h̄ die inun/
dus assūpsit exordū. mors interitū. & vita
p̄ncipiū. vt dicit Seueriū. & habet in ca/
none. lxxv. dist. c. de die. vbi d̄r. q; die dñico
gestū quiddā in signe a deo factū est. Terci/
um p̄uilegiū est q; ip̄m a morte & martirio
coloris p̄seruauit. Et h̄ est secūdu mē/
brū. i. r̄sio x̄pi gl̄iosa. cū ib̄ d̄t. Sic eū volo
manere donec veniā. qd̄ ad te. tu me seq̄re.
Et h̄ dicto aliq̄ estimabāt Johannē nō de/
bere mori. vt dicit in textu. Existimo inter
fratres q; discipul⁹ ille nō morit. Et h̄ non
est. q; dicit p̄ps. i. de generatōe. Omne gene/
rabile est corruptibile. Theophilus. Omne
qd̄ orit̄ morit. & ad Heb. ix. Statutum est
om̄i homini semel mori. Ideo inquit p̄s.
lxxvij. Quis est hō qui viuit & n̄ videbit
mortē. q. d. null⁹. Ideo hūc sensum Johan
nes p se excludit in textu dicens. Et nō dixit
ihesus. q; nō morit. s; sic eum volo manere
donec veniā. Et h̄ aliq̄ sic exponūt. s. ad iū/
diciū. Et isti dicūt q; trāscat⁹ sit Johānes i
paradisū. eo q; corp⁹ ei⁹ nō est inuentū i se/
pulero. s; reuerti eū Enoch & Helya debere
& pati p̄ x̄po. S; aliq̄ dicūt q; adhuc viuit i
sepulcro. nā terra sursum scaturit & dicit h̄
causari ex anhelitu. S; h̄ reprobat Augu
stin⁹. q; parūā grām x̄ps dilecto suo fecisset
si ceteris aplis in gloria regnandib; ip̄e sub
terra dormire dicat. Nā min⁹ beat⁹ est si dor
miens viuit q; si beat⁹ vinceret cū x̄po. Ideo
ille textus. Sic eū volo manere donec veni
am: intelligit fm̄ Chri. id est nolo ip̄m per
martirū p̄sumari. s; volo eū manere. s. ad
p̄dicandū donec veniā. s. p̄ mortē & recipiā
eū in eterna tabernacula. Et factū est. q; di/
xit Hiero. sup eplam ad Gal. Plen⁹ sento
scilicet. x̄ij. annoz fouca mirauit: & dulci/
ter obdormiuit. Ratio fm̄ Socci cur eū a
martirio p̄seruauit. Respondet. in recō pen/
sam illius doloris quē sub cruce patit. Q
quis cogitare sufficit quanta pena eū reple/
uit dum piissimus magister crucē sustinuit
in cui⁹ pectore prior nocte recubuit & ei dul
cissimam matrem cōmendauit. Tercio ih̄s
dilexit eum post mortē. quia cōseruauit eū
h̄ &

ab incarnatione. Un Leo papa. Venient omnes gentes et obstupescet miraculū omnibz seculis mandatum qm̄ sepulcro vbi est domus vermiū nascit panis angeloz.

Sermo XXV. Ad idem

Maximissimus

a dñi habitabit et desideret. scribitur Deut. xxxij. c. et applicat ad honorem beati Johis in festo hodierno. In verbis pmissis duo tāgnat. Primo pponit excellentiā charitatē, sedo subiūgat frequentā securitatis. Prīmū ibi. amantissim⁹ dñi. scdm̄ ibi. habitabit et desideret. De pmo dicit Amantissimus dñi. Videm⁹ qd parces filios qd tenerrime diligūt ab omni molestia custodiūt. ppter qd parces Thobie voluerūt qd cū peregrinari miserunt. timētes ne aliqd moleste accidisset ei. vt patet Thob. xi. sicut Jacob inēsolabiliter voluit amisso ioseph quē dilexit valde. Gen. xxxvij. Et qd saluator noster p alijs discipulis Johannē dilexit ppter qd cū a molestia violente mortis pseruauit. ppter qd dicit amantissim⁹ dñi. **B** Pro quo sciendū qd nos omnes diligit cōmuniter. tñ aliquos diligit singulariter. vt sanctū Johannē euāgelistā. de qd dicitur est in pcedenti sermone. Sz dices qd sunt tñ hū qd singulariter ab eo diligunt. Rñdet sunt hū qd singulariter eū diligūt. in xra illud puer. vij. Ego diligētes me diligō. Sūt em̄ diligētes xū in duplici differētia. Aliqui diligūt xū cōmuniter. Aliqui singulariter. Primum cōmuniter. vt sunt illi qd diligunt xū cōmuni dilectōne qd necessaria et satis est ad salutē. Et sunt tria signa cōmuni dilectōnis. Primum vitare peccata mortalia. secundū libere audire verbū dei. terciū custodire dei mādata. Dixi primū signū dei dilectōis est vitare mortalia peccata. de quo ps. xvi. Qui diligitis dñm odite malū. Dicit em̄ Aug⁹. in omel. vij. super Joh. Charitas et mortale peccatū opponūt. ideo stare nō possunt in eadē voluntate. et nisi vnū radicit⁹ expulsum fuerit reliquū plantati nō poterit. Nā cū incipis xū diligere tūc incipis odire qd sibi est contrariū. i. peccatū. Ideo si adhuc delectat⁹ in peccato mortali. supbia. auaricia. luxuria et tunc est signū qd nō diligit xū. De quo Grego. Qui adhuc p illicita desideria et finit peccate xū nō amat. Secundū signū dilectōis

est libere audire verbū dei. De quo Eccl. ij. Qui diligit illū cōseruabit mādata illi⁹ qd amātes delectant in sermonibz amatozū sine sint finones inspirati. siue scripti. siue ceteri⁹ auditi. ex illis capiūt et experimētū aliorū effectū. qd dicit Lhuic. Mes est amātiū vt amorē suū silētio tacere uqueat. ppter qd dicit saluator Johā. xij. Si qd diligit me finone meum seruabit. Si autē reuuis dei verbū signū est qd nō diligit eū. De quo ij. Johā. i. Omis qd nō pmanet in doctrina xpi xū non amat. qd scribit Joh. vij. Qui ex deo est vba dei audit. Aug⁹. Verbz dei est pbatorū p qd filij dei discernunt a filijs dyaboli. Terciū signū est custodire dei mādata. Johā. xij. Qui diligit me mādata mea seruabit. qui autē mādata mei trāsgredit signū est qd xū nō amat. Symon et cassia. Quid est qd dico diligo regē et nō custodit legē. Regis dilectio est ei⁹ pcepti adimplerit. Et illa sunt tria signa cōis dilectōis. Et si habes illa signū est qd xū diligit. et diligetis ab eo. **D** Trē sūt alia tria signa specialis dilectōis dei. Prīmū signū est cōmptalium abrenūciatio ppter xū. ita qd nō sit aliq res trāsitoria et temporalis tñ ita chara quin ipam libere velis relinque ppter xū sicut et suare. Nā charitas nō querit qd sua sunt sz qd ihesu xpi. i. Cor. xij. qd sim. Dico nimū. Perfect⁹ seru⁹ xpi nihil querit ppter xpm. Et talē singularē charitatē habuit Johannes. qd reliquit retia et patrē Math. iij. Inquit em̄ Aug. Quantum quis dispicit tñ diligit. Ipe reliquit mundū. reliquit carnē sibi respōsatam. Ecce singularis et perfecta eius charitas. De qd Grego. vij. moral. Ad culmē pfectōis tendit qd ceteri⁹ cuncta tere relinquūt. ergo a ppo merito dilect⁹. Secundū signū specialis dilectōis est aduersitatum patiens toleratio. ita qd nulla sit tribulatio et pena quin vult eā ita libenter sustinere sicut euadere. qd dicit apls. i. ad Corin. xij. Charitas oia suffert. Rō. qd charitas mōrtez ab amore hūmū mūdane vite auerit. Johōes qd insensibile reddit. De quo Aug. sup eplam ad Ro. i. Dū in dei amore pfecte sum⁹ sensus doloris nō recipim⁹. vt implet illud puer. xij. Nō stristabit in iustū qd ei acciderit. Talē charitatē habuit beatus Johannes. Ipe em̄ fuit cōmuni cū alijs apstolis. vt scribit Actū. v. Ibat a pli gaudētes a respectu ceteri⁹ qm̄ digni habiti sunt p nouitū ihu pumeliā pati. Terciū signū

De facto Johāne euāgelista

specialis dilectōis dei est nō solū aduersita/
tes patiēter pari s; z mortē. Lant. viij. For
tis est vrmors dilectio. Et hec est singularis
charitas z pfecta De q̄ Dñg. Tanto amor
altior q̄sto volūtas ad mortē sit pator. Ta
lis fuit charitas beati Johānis. qz habuit
paratā volūtatē moriēdi p xpo. vt patet in
passione sibi illata a romiciano i ardore fer
uentis olei. Nā illa singularis z pfecta cha
ritas causat h. vt si hō nunqz deberet p̄mūz
recipere a deo. tñ adhuc vellet libēter parti
bulatōe z mortē p xpo vt esset xpo pformis
Et vt ageret charitatiā remburdōez p sua
passione. ideo p se scribit. i. Joh. iij. Perfe
cta charitas foris mirit timores. qui timet
nō est pfectus. Idcirco sine timore pdica
uit. ppter qd singulariter eū amauit. p̄ dicitur
amātissimus dñi. **I** Sz diceres.
quē pl^o dilexit an Johāne vel Petz. Re/
spōdet san. Tho. sup. iij. sentētiāz. di. xxxij.
triplex est differētia dilectōis. P̄tia p̄sistit i
familiaritatē oñsione. ita magis dilexit Jo
hāne qz petz. qz maiora signa dilectōis si
bi oñdit. Secda p̄sistit in donoz collarōne.
z ita magis dilexit Petz. qz maiora dona ei
pcessit. qz ei ecclīaz sancta cōmisit. z claues
regni celoz tradidit. Tercia dilectio p̄sistit
in p̄cordiali amore. z ita vniūquēqz discipu
lū dilexit. Joh. xij. Cū dilexisset suos vīqz
in finē dilexit eos. Sed diceres. pl^o debe
bat diligere Petz qz plus dilexit xpm. eo q
scribit. puer. viij. Ego diligentes me diligo
Et etiā de petro legit illd Joh. vlti. Symō
diligis me pl^o hīs. rñdit. tu scis dñe quia
amo te. **R** Dicit venerabil Beda. Pe
trus dilexit feruent^o z diligebat fori^o. Jo
hannes vō diligebat dulci^o z diligebat fa
miliar^o. Et sanct^o Tho. sup. iij. Petz pl^o
dilexit xpm in mēbris suis. s; Johānes pl^o
dilexit xpm in seipo. Ideo petro cōmisit cu
ram membroz. Johāni vero curā matris
sue que ad p̄sona ipsi^o specialiter spectabat.
Cū z Petz a xpo pl^o diligebat ad affectuz
interiorē. qz donum maioris charitatis erat
ei tunc collatū sed Johānes pl^o diligebat
quo ad signa maioris familiaritatis. vt pa
tet in sermone p̄cedenti. Dicit secūdo sub
iungit cōfidentia securitatis. ibi. habitabit
p̄fidenter. Pro quo sciendū q̄ sanct^o Johā
nes euāgelista secure vixit. secure obiit. secu
re regnat. **L** P̄mo secure vixit qz in
dei charitate vixit. z charitatē vsqz in finem
vite sue predicauit. De charitate scripsit. i.

Joh. iij. De^o charitas est. quid digni^o est
deo: nihil. z q̄ manet in charitate in deo ma
net. quid securi^o q̄ in deo manere. Et sb̄ dicit
Et de^o in eo. quid iocūdi^o nihil. Ideo Du
go in li. de laude charitatis. Dilige deū z fac
quid qd vis. omnia sacramēta habere potes
z malus esse potes. s; cū charitate mal^o esse
nō potes. z p̄sequēs securus es. eo q̄ dicit
Aug. Cū charitate nemo damnatur. z sine
charitate nemo saluat. Ideo apls ad Col.
iij. Sup omnia habete charitatē qd est vni
culū perfectionis. Nā fm Aug. Nō nūme
rositas opoz. nō dururnitas tempoz. s; ma
ior charitas auget meritū xpmū. i. essentia
le. Et sic securat hoīem. Dicit em̄ Hugo in
li. de laude charitatis. q̄ charitas est fons. p
p̄r^o de quo nō cōmunicat alien^o. Dñes ie
iunam^o oram^o z ecclesiā intram^o. sed quid
est sine charitate: nihil. Jo Aug. Ubi cha
ritas testis quid p̄desse p̄t. z vbi adest quid
ostesse potest. nihil. Et hanc Johānes ha
buit ideo p̄fidenter vixit. **M** Secun
do secure z p̄fidenter obiit. qz multā assiste
tiam habuit. P̄mo p̄ficiētiā assureantē.
Cū apls. ij. ad Cor. i. Gloria nostra hec ē
testimoniū p̄ficiētie nostre. qz consciētia no
stra erit testis in iudicio. vt habet ad Ro. ij.
Testimoniū reddente illis p̄ficiētia ipoz in
die eius in dicabit dñs occulta hoīm. Ideo
valde retem^o discutere p̄ficiētiā nostrā. vt
dicit Greg. z habet. xi. q. iij. inrer vba. Nō
hominū linguas s; p̄ficiētiā curare retem^o
Nā cū in teste inuenit aliqd falsitatis. tūc
totū testimoniū recolorabit. vt dicit Amb.
z habet. iij. q. ij. e. pura. Pura sit et simplex
series testimoniij. Si aliqd ad dat corā fidē
testimoniij mēdacio recolorat. Sic erit i iu
dicio dei de p̄ficiētia. Jaco. ij. Offendens in
vno fact^o est omnū reus. Ideo puerb. iij.
Omni custodia serua cor tuū id est p̄ficiēti
am. Nam p̄ficiētia dicit cordis sciētia. qz
cor noscit quid agis vel dicis. vel qua intē
tione dicis vel agis. Propter qd dicit So
crates. Plus attende p̄ficiētiā qz famā. In
fama falli potes. in cōficiētia vero raro vel
nunqz. Grego. Quid obest si omēs hoīes
me accusant z cōficiētia excusat. z cōcūcto
Quid p̄dest si omēs hoīes laudant z excu
sant z p̄ficiētia accusat. Et sic sanct^o Johā
nes secure obiit qz puritatē p̄ficiētie habu
it. z charitatē dei z xpmi. vt scribit. i. Joh.
iij. Nos scimus quoniā translati sumus de
morte ad vitam quoniā diligimus fratres.

Secundo habuit sibi ipm associantē. Un
de canit ecclesia. Appaui in charo viro suo io
hanni dicens Veni ad me tps est vt epule
ris in puiuio meo cū fratrib; tuis. D q; se/
curus est ille cū quo est xps verus d; r ho/
mo. De quo ad Ro. viij. Si deus p nobis
quis cōtra nos. r Job. xvij. Pone me dñe
iuxta te. r cui; vis manus pugnet cōtra me
quasi diceret. nulli;. Nō habet op; nmere.
Unde ps. psal. xxvi. Domin; pector vite
mee a quo irapidato. Et sic bea; Johānes
p fidenter obijt. quia christ; secū fuit. r eum
de hoc seculo nequā cōduxit. Tercio confi/
denter regnat. quia scribit Sap. iij. Iusto/
rum anime in manu delinunt. Quid secur;
q; que tenet de manu. quia xps dixit Job.
p. Nemo rapiet eos de manu mea. qz fouis/
simus Unde Job. xij. Apud dominū est sa/
pientia r sortitudo. Et Sap. v. Dextera sua
pregat illos. idcirco securi. Apocal. xxi. Nō
est amplius neq; luctus neq; clamor neq;
dolor. sed implebit illud Isa. xxxij. Sede/
bit popul; me; in pulcritudine pacis: r in
tabernaculis fiducie: r in requie opulenta.
Quā nobis pcedat d; pater r filius r spiri
tus sanctus.

Sermo XXVI. Ad idem.

Quila grādif

magnarū alarum. longo mē/
brozum ductu. plena plumis
r varietate. venit ad libanuz
r nilit medullā cedri. id est ten kern ceders
bōms. r summitatē frondium eius euellit. r
trāsporat in terrā chanaan. scribit Eze.
xvij. r pronitur ad honorē beati Johānis
euāgeliste in festo hodierno. In verbis
pmissis beatus Johānes cōmendat a duo/
bus. Primo a vite sanctitate. ibi. Aqla grā
dis magnarū alarū. Secūdo cōmendat a
doctrinē dignitate. ibi. venit ad libanum et
rullit medullam cedri: N Dicit primo
cōmendatur sanct; Johānes a vite sancti/
tate. r cōgrue ac merito. quia debet prius p/
dicator bonuz in se facere q; alios docere. qz
scribit Math. v. Qui fecerit r docuerit hic
magi; vocabit in regno celozū. Ideo Act.
i. Ihesus cepit facere r docere. Primo fecit.
post hoc docuit. nobis in exemplū. quia di/
xit Leo papa. Efficacior est vox exempli q;
verbi. Gregorius. Qui; vita respicit restat
vt ei; p dicatione pteuua. Idcirco merito cō

mendatur primo Johānes a vite sanctita
te. Et hoc est in quattuor. Primo a charita
tis magnitudine. ibi. aquila grandis. Fuit
em magnus in dilectione dei. Aug;. Quan
tum quis respicit in tantū diligit. Ipse em
reliquit rete. nauem: r patrē: r secur; est ro/
minum. Secūdo est cū in vita vsq; ad eru/
cem. in quo apparet magnitudo dilectōis.

Secundo cōmendat a cōtemplationis
cellitudine. cum dicit. magnarū alarū. Pri
ma ala est dextra. s. dilectio dei. secunda sini/
stra. r est dilectio pximi. que dicuntur bene
magne. quia in hys dependet lex r pphete.
Math. xxij. Et quanto iste ale due maio/
res sunt. tanto homo altius volat in contē/
platione. Richar. Secūdo mensurā dilectō
nis erit mensura manifestatōis. Sic bea/
tus Johannes fuit ranq; aquila. Nā sicut
dicit Grego. Aquila se ad altissima eleuat
vt pre iunna cellitudine vix videtur. tamē
gratia passus ad iufima interdū descendit
r lepuleculum in terra aut pisce in mari ca/
pit. Ita bea; Johānes celestis aquila vo/
lauit altissime. Volauit em; Paul; ad ter/
cium celū sicut testat hoc. ij. Cor. ij. Scio
hom: nē in christo ante annos. xij. rap: uz
in tercū celū. Sed Johānes volauit super
omē celum vsq; ad ipm dei. sicut hoc testat
Aug;. super Johannē Transcendit inquit
Johannes omia cacumina montiū omes
campos acris. omes altitudines sidez. om/
nes choros angelozū. Dist: nguit em; Dyo/
nisius in libro de trinitate tres celos spiritu
ales. s. spiritū humanū: angelicū: r diuinū.
Transcēdit igit sanctus Johānes spirituz
humanū r angelicū: r peruenit vsq; ad de/
uinum. De quo Isa. liij. Ecce intelliget ser/
uus meus r exaltabit r eleuabit r sublimis
erit valde. fuit em; exaltatus super spirituz
humanū. eleuatus super angelicū: r suble/
matus in deū. Cui; alludit Orige. Beatus
inquit Johānes vltime superuolauit nō so
lum que audiri ac intelligi possunt. verum
etiā que omnē intellectum r sensuz excedūt
r si aliuis volasset omnē intellectū transcē/
disset. O Altamē ad instar aquile in/
terdum ad ima descendit. r se cū creatur; oc
cupando recreauit. sicut de hoc legit in hy/
storia ecclesiastica. cū perdy viua ei oblata
fuisset ille eā quasi adulescēs vidit r dixit so
ciji suis. Ecce quomodo ille senex vt puer
cū auicula ludit. Hoc bea; Johānes p spi

De factō Jobāne euāgelista

ritum cognoscēs vocauit adoleſcentē z di-
xit. quid in manu tenes. Rēdit. arā. Cui
Jobānes. quid eum eo facis. rēdit. aues ſa-
gittō. Cui ap̄ls qualiter. At ille cepit arcuz
tendere. z tū ſibi nō loqueret tenſum diſten-
dit. Cui Jobānes. Quare arā diſtēdiſti.
At ille. Si diuti⁹ teneret tenſus infirmior
redderet. Ad quē Jobānes. Sic z huma-
na fragilitas ad p̄templationes min⁹ val-
da fieret ſi ſemp in ſuo rigore p̄ſiſteret. opor-
tet igit interduz eondēſcedere humane fra-
gilitati zc. Senec. in epla ad Lucillū. In-
terdum animo tuo requie dato. Aristo. viij
politico. Om̄s laborāz requie indiget. Nā
vita hominū p̄ſiſtit in labore z requie. vt di-
cit p̄ls in lōgitudine z breuitate vite. Nā
ſemper quieteſcere cauſat pigriciā. z labori ni-
mius cauſat defectum. Alternatis igit vti
eſt delectabile. Sic vita ſpiritalis cōſiſtit
in actione z p̄templatione quā exercuit bea-
tus Jobānes. Tercio cōmendat beatus
Iohannes a vite longitudine. cū dicit. lon-
go membroz ductu. qz diuti⁹ alijs vixit in
hoc mūdo. qz. xcij. annis vixit. **P**
quāta fuerūt ei⁹ merita. Nā adultis vicia/
pat ſunt due cauſe viuendi. ſ. p̄pter mala pe-
nitere: z bona augere. Mala notabilia non
fecit. z a iunētute vſqz ad ſeniū in bonis ope-
ribus p̄fecit. vt potuit dicere illud p̄ſal. p̄s.
lxx. De⁹ docuiſti me a iunētute mea. vt ipſe
dixit chriſto vt habet in eius legenda. Gra-
tias ago tibi. quia euſtodidi corpus meuz.
ab om̄i pollutione z amariā mea ſemp illu-
miſtaſti: z nō dereliquiſti me. Quarto cō-
mendat a virtutū plenitudine. cū dicit. ple-
na plumis z varietate. i. abundantā virtū-
cum habuit z diuerſitatē. **O** qz pulcra vari-
etas. nigredo humilitatis. albedo puritatis
rubeo charitatis. Ipſe em̄ habuit nigredi-
nem humilitatis. quia cū de ſe loquit cauſa
humilitatis nomē ſiū nō exprimit. ſed tan-
qz de alio loquēs dixit. Vidit illū diſcipulū
quē diligebat iheſus. Itē habuit albedinez
caſtitatis. quia virgo electus a dño z virgo
in euum permāſit. Etā habuit rubeoſitatem
charitatis. qz dei amore inflāmatuſ fuit. ita
qz in ep̄ſtolis ſuis permāxime de charitate
ſcripſit. Et in ſenio quidquid loquebat de
charitate dixit z horabat dicens. Diligite
in uicē fratres. ita vt diſcipuli mirarent di-
centes. quid hoc cōtinueret. reſpon-
dit. Si charitas aſſit z ſufficit. ita vt chri-
ſtus de eo poteſt dicere illud Cant. v. Dile-

ctus meus candidus z rubicundus electus
ex milibus. candidus p̄pter puritatē. rubi-
cundus p̄pter charitatē. electus ex milibus
p̄pter p̄fundam humilitatē. Dixi ſecun-
do cōmendat beat⁹ Jobānes a doctrine di-
gnitate. De quo ſubdit. Venit ad libanuz
id eſt ad xpm. Dicit em̄ Hiero. Mons li-
bani eſt mons fidētie z ſecuritatis. Ibi em̄
tute quieteſcit a venenoſis ſerpētibus. q̄s mont
ille ſua aromaticitate viuere nō p̄mittit. ita
in xpo eſt ſecuritas. Bern. z Caſſiodor⁹ ſup
p̄s. lxxij. Nil ſecuri⁹ q̄s q̄ illi totum cōmitti-
mus. qz ipſe eſt pax noſtra qui fecit vtraqz
vniū. Ephēſ. ij. Ipſe eſt qui dixit Job. xvi.
In mundo p̄ſſura habebitis: in me aut pa-
cem. In iſto autē monte glorioſo eſt altissi-
mus. id eſt deus. i. maieſtas diuinitatis. p̄s.
lxxxij. Tu ſolus altiffimus ſup omnē terrā.
Ad hanc volauit beatus Jobānes aquila
celeſtis. z tulit medullā cedri. id eſt gratiaz
ſp̄ſſiſſiſſiſſiſſimā hauſit q̄ alius de di-
uinitate ſcripſit. z euellit ſummitatē frondi-
um ei⁹. id eſt de diuinitate eius altiozem ce-
pit intellectū. z trāſportauit in terram chā-
naan. id eſt in hoc mūdo expoſuit. Chanaan
an interpretatur trāſmutatio. z ſignificat in-
ſtabilitatem hui⁹ mundi. qui nunqz in eo-
dem ſtatu p̄manet. Job. xiiij. Pro quo
ſciendū q̄ ille celeſtis aquila Jobānes de il-
lo cedro eterne dignitatis ſeptuplicem me-
dullā tulit z recepit. **Q** Prima fuit me-
dulla ſpecialis exaltatōis. **S**ecūda ſecrete re-
uelatōis. **T**ercia ſapiētia ſalutaris. **Q**uarta
dulcis ſolatiois. **Q**uinta ardētis dilectōis.
Sexta firmiſſime vnionis. **S**eptia toti⁹ p-
fectōis. **P**ria hec celeſtis aq̄la beatus Jobā-
nes volans duabz alijs. i. gemina dilectōe dei et
proximi ad mōtē libani. i. ad candidā huma-
nitatem xpi dum recubuit in cetera ſupra pe-
ctus eius. tulit inde medullā ſpecialis dile-
ctōis. de quo Iſaie. liij. Ecce intelliget ſer-
uus meus exaltabit: ſubleuabit z ſublimis
erit. vt patet ſup in primo mēbro. Dicit em̄
Amb. in li. ſimoni. **O**m̄ne volēs eleuari ad
deū oportet vt ſit puri leue z ſubtile. Jobā-
nes igit altiffime eleuatus eſt. qz fuit pur⁹ ſi-
ne admixtione terrene auaricie. qz om̄ia re-
liquit Mat. iij. Fuit leuis ſine p̄deroſita-
te carnalis paup̄ſſentie. qz virgo electus a
dño. **S**ubtilis ſine groſſitudine moralis pec-
cati ſeu culpe. quia dilectus a dño. **I**deo cō-
parat ſoli. Eccl. i. Quasi ſol refulgens. ſic
iſte eſſulſit in templo dei. Nā ſm̄ Bern. fol

Secundo habuit sibi ipm associantē. Un
de canit ecclesia. Appaui charo viro suo io
hanni dicens Veni ad me tps est vt epule
ris in puiuio meo cū fratrib; tuis. D q; se/
curus est ille cū quo est xps verus d; r ho/
mo. De quo ad Ro. viij. Si deus p nobis
quis cōtra nos. r Job. xvij. Pone me dñe
iuxta te. r cui; vis manus pugnet cōtra me
quasi diceret. nulli;. Nō habet op; nmere.
Unde ps. psal. xxvi. Domin; pector vite
mee a quo irapidato. Et sic bea; Johānes
p fidenter obijt. quia christ; secū fuit. r eum
de hoc seculo nequā cōduxit. Tercio confi/
denter regnat. quia scribit Sap. iij. Iusto/
rum anime in manu delinunt. Quid secur;
q; que tenet de manu. quia xps dixit Job.
p. Nemo rapiet eos de manu mea. qz fouis/
simus Unde Job. xij. Apud dominū est sa/
piētia r sortitudo. Et Sap. v. Dextera sua
pregat illos. idcirco securi. Apocal. xxi. Nō
est amplius neq; luctus neq; clamor neq;
dolor. sed implebit illud Isa. xxxij. Sede/
bit popul; me; in pulcritudine pacis: r in
tabernaculis fiducie: r in requie opulenta.
Quā nobis pcedat d; pater r filius r spiri
tus sanctus.

Sermo XXVI. Ad idem.

Quila grādif

magnarū alarum. longo mē/
brozum ductu. plena plumis
r varietate. venit ad libanuz
r nilit medullā cedri. id est ten kern ceders
bōms. r summitatē frondium eius euellit. r
trāsporat in terrā chanaan. scribit Eze.
xvij. r pponitur ad honorē beati Johānis
euāgeliste in festo hodierno. In verbis
pmissis beatus Johānes cōmendat a duo/
bus. Primo a vite sanctitate. ibi. Aqla grā
dis magnarū alarū. Secūdo cōmendat a
doctrinē dignitate. ibi. venit ad libanum et
rullit medullam cedri: N Dicit primo
cōmendatur sanct; Johānes a vite sancti/
tate. r cōgrue ac merito. quia debet prius p/
dicator bonuz in se facere q; alios docere. qz
scribit Math. v. Qui fecerit r docuerit hic
magi; vocabit in regno celozū. Ideo Act.
i. Ihesus cepit facere r docere. Primo fecit.
post hoc docuit. nobis in exemplū. quia di/
xit Leo papa. Efficacior est vox exempli q;
verbi. Gregorius. Qui; vita respicit restat
vt ei; p dicatione pteuatur. Idcirco merito cō

mendatur primo Johānes a vite sanctita
te. Et hoc est in quattuor. Primo a charita
tis magnitudine. ibi. aquila grandis. Fuit
em magnus in dilectione dei. Aug;. Quan
tum quis respicit in tantū diligit. Ipse em
reliquit rete. nauem: r patrē: r secur; est ro/
minum. Secūdo est cū in vita vsq; ad eru/
cem. in quo apparet magnitudo dilectōis.

Secundo cōmendat a cōtemplationis
cellitudine. cum dicit. magnarū alarū. Pri
ma ala est dextra. s. dilectio dei. secunda sini/
stra. r est dilectio pximi. que dicuntur bene
magne. quia in hys dependet lex r pphete.
Math. xxij. Et quanto iste ale due maio/
res sunt. tanto homo altius volat in contē/
platione. Richar. Secūdo mensurā dilectō
nis erit mensura manifestatōnis. Sic bea/
tus Johannes fuit ranq; aquila. Nā sicut
dicit Brego. Aquila se ad altissima eleuat
vt pre iunna cellitudine vix videtur. tamē
gratia passus ad iufima interdū descendit
r lepuleculum in terra aut pisce in mari ca/
pit. Ita bea; Johānes celestis aquila vo/
lauit altissime. Volauit em; Paul; ad ter/
cium celū sicut testat hoc. ij. Cor. ij. Scio
hom. nē in christo ante annos. xij. rap. u;
in tercū celū. Sed Johānes volauit super
omē celum vsq; ad ipm dei. sicut hoc testat
Aug;. super Johannē Transcendit inquit
Johannes omia cacumina montiū omes
campos acris. omes altitudines sidez. om/
nes choros angelozū. Dist. inquit em; Dyo/
nisius in libro de trinitate tres celos spiritu
ales. s. spiritū humanū: angelicū: r diuinū.
Transcēdit igit sanctus Johānes spirituz
humanū r angelicū: r peruenit vsq; ad de/
uinum. De quo Isa. liij. Ecce intelliget ser/
uus meus r exaltabit r eleuabit r sublimis
erit valde. fuit em; exaltatus super spirituz
humanū. eleuatus super angelicū: r suble/
matus in deū. Cui alludit Orige. Beatus
inquit Johānes vltime superuolauit nō so
lum que audiri ac intelligi possunt. verum
etiā que omnē intellectum r sensuz excedūt
r si aliuis volasset omnē intellectū transcē/
disset. O Altamē ad instar aquile in/
terdum ad ima descendit. r se cū creatur; oc
cupando recreauit. sicut de hoc legit in hy/
storia ecclesiastica. cū perdy viua ei oblata
fuisset ille eā quasi adulescēs vidit r dixit so
ciji suis. Ecce quomodo ille senex vt puer
cū auicula ludit. Hoc bea; Johānes p spi

De factō Jobāne euāgelista

ritum cognoscēs vocauit adoleſcentē z di-
xit. quid in manu tenes. Rēdit. arā. Cui
Jobānes. quid eum eo facis. rēdit. aues ſa-
gittō. Cui ap̄ls qualiter. At ille cepit arcuz
tendere. z tū ſibi nō loqueret̄ tenſum diſten-
dit. Cui Jobānes. Quare arā diſtēdiſti.
At ille. Si diuti⁹ teneret̄ tenſus infirmior
redderet̄. Ad quē Jobānes. Sic z huma-
na fragilitas ad p̄templationes min⁹ val-
da fieret ſi ſemp in ſuo rigore p̄ſiſteret. opor-
tet igit̄ interdūz eondēſcedere humane fra-
gilitati zc. Senec. in epla ad Lucillū. In-
terdum animo tuo requie dato. Aristo. viij
politico. Om̄s laborāz requie indiget. Nā
vita hominū p̄ſiſtit in labore z requie. vt di-
cit p̄ls in lōgitudine z breuitate vite. Nā
ſemper quieteſcere cauſat pigriciā. z labori ni-
mius cauſat defectum. Alternatis igit̄ vti
eſt delectabile. Sic vita ſpiritalis cōſiſtit
in actione z p̄templatione quā exercuit bea-
tus Jobānes. Tercio cōmendat̄ beatus
Iohannes a vite longitudine. cū dicit. lon-
go membroz ductu. qz diuti⁹ alijs vixit in
hoc mūdo. qz. xcij. annis vixit. **P**
quāta fuerūt ei⁹ merita. Nā adultis vicia/
pat̄ ſunt due cauſe viuendi. ſ. p̄pter mala pe-
nitere: z bona augere. Mala notabilia non
fecit. z a iunētute vſqz ad ſeniū in bonis ope-
ribus p̄fecit. vt potuit dicere illud p̄ſal. p̄s.
lxx. De⁹ docuiſti me a iunētute mea. vt ipſe
dixit chriſto vt habet̄ in eius legenda. Gra-
tias ago tibi. quia euſtodidiſti corpus meuz.
ab om̄i pollutione z amariā mea ſemp illu-
miſtaſti: z nō dereliquiſti me. Quarto cō-
mendat̄ a virtutū plenitudine. cū dicit. ple-
na plumis z varietate. i. abundantā virtū-
cum habuit z diuerſitatē. **O** qz pulcra vari-
etas. nigredo humilitatis. albedo puritatis
rubeo charitatis. Ipſe em̄ habuit nigredi-
nem humilitatis. quia cū de ſe loquit̄ cauſa
humilitatis nomē ſuū nō exprimit. ſed tan-
qz de alio loquēs dixit. Vidit illū diſcipulū
quē diligebat iheſus. Itē habuit albedinez
caſtitatis. quia virgo electus a dño z virgo
in euum permāſit. Etia habuit rubeoſitatem
charitatis. qz dei amore inflāmat⁹ fuit. ita
qz in ep̄ſtolis ſuis permāxime de charitate
ſcripſit. Et in ſenio quidquid loquebat̄ de
charitate dixit z horabat̄ dicens. Diligite
inuitē fratres. ita vt diſcipuli mirarent̄ di-
centes. quid hoc cōtinueret̄. reſpon-
dit. Si charitas aſſit z ſufficit. ita vt chri-
ſtus de eo poteſt dicere illud Cant. v. Dile-

ctus meus candidus z rubicundus electus
ex milibus. candidus p̄pter puritatē. rubi-
cundus p̄pter charitatē. electus ex milibus
p̄pter p̄fundam humilitatē. Dixi ſecun-
do cōmendat̄ beat⁹ Jobānes a doctrine di-
gnitate. De quo ſubdit. Venit ad libanuz
id eſt ad xpm. Dicit em̄ Hiero. Mons li-
bani eſt mons fidētie z ſecuritatis. Ibi em̄
tute quieteſcit a venenoſis ſerpētibus. q̄s mont
ille ſua aromaticitate viuere nō p̄mittit. ita
in xpo eſt ſecuritas. Bern. z Caſſiodor⁹ ſup
p̄s. lxxij. Nil ſecuri⁹ q̄s q̄ illi totum cōmitti-
mus. qz ipſe eſt pax noſtra qui fecit vtraqz
vniū. Ephēſ. ij. Ipſe eſt qui dixit Job. xvi.
In mundo p̄ſſura habebitis: in me aut̄ pa-
cem. In iſto autē monte glorioſo eſt altiffi-
mus. id eſt deus. i. maieſtas diuinitatis. p̄s.
lxxxij. Tu ſolus altiffimus ſup omnē terrā.
Ad hanc volauit beatus Jobānes aquila
celeſtis. z tulit medullā cedri. id eſt gratiaz
ſp̄ſſiſſiſſiſſiſſimā hauſit q̄ alius de di-
uinitate ſcripſit. z euellit ſummitatē frondi-
um ei⁹. id eſt de diuinitate eius altiozem ce-
pit intellectū. z tranſportauit in terram cha-
naan. id eſt in hoc mūdo expoſuit. Libana
an̄ interpretant̄ tranſmutatio. z ſignificat in-
ſtabilitatem hui⁹ mundi. qui nunqz in eo-
dem ſtatu p̄manet. Job. xiiij. Pro quo
ſciendū q̄ ille celeſtis aquila Jobānes de il-
lo cedro eterne dignitatis ſeptuiplicem me-
dullā tulit z recepit. **Q** Prima fuit me-
dulla ſpecialis exaltatōis. Secūda ſecrete re-
uelatōis. Tercia ſapientia ſalutaris. Quarta
dulcis ōſolaris. Quinta ardētis dilectōis.
Sexta firmiſſime vnionis. Septia toti⁹ p̄-
fectōis. Prā hec celeſtis aq̄la beat⁹ Jobā-
nes volans duabz aliis. i. gemina dilectōe dei et
pximi ad mōtē libani. i. ad candidā huma-
nitatem xpi dum recubuit in cetera ſupra pe-
ctus eius. tulit inde medullā ſpecialis dile-
ctōis. de quo Iſaie. liij. Ecce intelliget ſer-
uus meus exaltabit̄: ſubleuabit̄ z ſublimis
erit. vt patet ſup in primo mēbro. Dicit em̄
Amb. in li. ſimoni. Dñe volēs eleuari ad
deū oportet vt ſit puri leue z ſubtile. Jobā-
nes igit̄ altiffime eleuat⁹ eſt. qz fuit pur⁹ ſi-
ne admixtione terrene auaricie. qz om̄ia re-
liquit Mat. iij. Fuit leuis ſine p̄deroſita-
te carnalis paup̄ſſentie. qz virgo electus a
dño. Sbrilis ſine groſſitudine moral̄ pec-
cati ſeu culpe. quia dilectus a dño. Ideo cō-
parat̄ ſoli. Eccl. i. Quasi ſol refulgens. ſic
iſte eſſuſſit in templo dei. Nā ſm̄ Bern. fol

est sciētia dei. Dicit notāter sciētia dei. nā dicit ap̄ls ad Ro. viij. Prudētia carnis mort est. prudētia autē sp̄s vita ⁊ par. p̄pter hoc nō est par in ecclia. q̄ plati nō habet prudētia sp̄s. s̄ magis prudētia carnis ⁊ mundi q̄ mortē ⁊ lites facit. Iaco. iij. Nō est ista sapiētia desursum descedēs: s̄ terrena aialis deifica autē desursus est. Primū quidē pudica est. reindē pacifica: modesta: suadibilis: bonis sentiens: plena misericōdia ⁊ fructibus: bonis iudicās sine simulatōe ⁊ Baturh. iij. Dices vbi sit prudētia: vbi virtus? vbi intellectus? ⁊ sciētia simul. vbi sit diuinitas vite ⁊ virtus. ⁊ infra. Ubi sunt principes gentiū qui dñant sup bestias q̄ sunt sup terrā. q̄ in aibus celi ludūt. qui argentū thesaurisunt in quo fidunt hoies. ⁊ nō est finis acq̄sitiōis eoz. subdit. exterminati sunt ⁊ ad iseros descendētes ⁊ alij in locū eoz exirexerūt. filij quoq; a gar exquirserūt prudentiam q̄ de terra est. Quales sunt aliq̄ plati nostri ep̄s

Sextus gradus est zelus aiaz. sine q̄ nullus debet p̄fici in plati. Ideo x̄ps ter interrogauit p̄ter de amore suo. Ioh. vlti. ⁊ postea cōmiserit ei custodiā omniū suaz. Sed hodie deest zelus aiaz ⁊ adest impletio bursaz. Ezech. xxxiij. Disperse sunt oues mee: eo q̄ non esset pastor. ⁊ factesunt in reoratores oim bestiarū. p̄pter qd̄ coaceruatiū pereūt oēs. vt p̄q̄rit Bern. Cader asina ⁊ est q̄ s̄blenet. cadit aia nō est q̄ recogitet. Talibus pastoribus ministratur dñs Ezech. xxxiij. Pastores audite verbū dñi. ego ipe requirā oues meas. ⁊ h̄ si et cū dicet. Redderō em villicatōis tue. tūc implebit illud Ezech. xxxiij. Ue pastoribus q̄ pascat semetipos. Simō de castia. Ue significat eternā damnatōes. Tūc s̄bdit. Et in circuitu sedis. i. platorū quattuor aialia. id ē quattuor euāgeliste q̄ doctrina plati fulciunt. Un̄ Hiero. in plogo sup Marcū. Licet plures fuerint qui scripserūt euāgelia. tūc em quattuor sunt q̄ habēt autoritatē testimoniū q̄ p̄ quattuor ptes mūdi fidē nunciāt ministeriis. Et sunt q̄si quattuor rote i quadriga dñi. Et sic aliorū euāgelia non sunt recepta q̄ iste uumerus figurat est p̄mo. Genes. ij. in quattuor flumibus de paradiso egredientibus q̄ irrigat vniuersam terrā. Secdo in quattuor angulis archetestamēt. Exod. xxv. Tercio in quattuor cornibus altaris holocaustoz. Exod. xxvij. Quarto in quattuor reambulatoz ijs domus salomonis. iij. Reg. vij. Quinto i quattuor ventis mortuos uiuificatibus.

Ezech. xxxvij. Sexto i quattuor fabricis conuua heresis dei ciētibz. Zach. i. Septimo in quattuor quadrigis per orbē discurrentibus. Plena oculis aū ⁊ retro. i. q̄ scripserūt de p̄teritis ⁊ futuris. Et primū aial simile leoni p̄ qd̄ intelligit Marcus qui est leo p̄ desertū rugiens. sic incipit euāgelii suū. Uox clamantis in deserto. Secdo aial sile vitulo. p̄ qd̄ intelligit Lucas. q̄ de sacrificio qd̄ marti me fit de vitulis inchoauit. Tercio aial habens faciē q̄i hois. p̄ qd̄ intelligit Matheus q̄ humanā x̄pi generatōem ⁊ desribēs incipit. Libet generatōis ihu x̄pi. Quarto aial simile aquile volāti. p̄ qd̄ intelligit Iohānes X̄. Nā aq̄la habet quinq; notabiles p̄prietates. Primo speciositate. scdo generositate. tercio calliditate. i. receptōe. q̄to visus acuitatē. quinto volatū velocitate. Dixi primo aq̄la habet speciositate. ⁊ ei speciositas attendit in tribz. in alaz magnitudine. in inēbroz lōgitudine. in plumaz plenitudine ⁊ varietate. De hīs tribz scribit Ezech. xvij. Aq̄la gradis: magnaz alaz. lōgo mēbroz ductu. plena plumaz ⁊ varietate. Primo Iohānes habuit alaz magnitudinem q̄ altissime volauit. volauit em paulus ad terciū celū. s̄ iohes sup omē celū. i. vsq; ad ip̄m deū. Nam sicut dicit Aug. sup Iohā. Nisi Iohes esset sup omia eleuat⁹ non ita ascendisset in celū. Ideo canit ecclia. Volat anis sine meta ⁊ nec vates nec p̄pheta euolauit alti⁹. Et si altius volasset dicit Orig. oim intellectū humanū trāscēdisset. Secdo habuit mēbroz lōgitudinē. Mēbra aie sunt virtutes aie. q̄ tūc lōge sunt q̄ sunt p̄seuerātes ⁊ p̄tinue. Hāc lōgitudinē habuit beatus Iohannes. q̄ habere cepit virtutes a tu uirtute ⁊ vsq; ad senectū p̄seuerauit. p̄s. lxx. De⁹ docuisti me a iuuentute mea: ⁊ vsq; nunc p̄nunciabo mirabilia tua. ⁊ vsq; ad senectam ⁊ senij ne detelinquas me. vt habet in legenda q̄ dicit. Custodisti corpus meū ab omi pollutōe. ⁊ animā meaz illuminaisti ⁊ nō reliquisti me. Tercio habuit plenitudinē ⁊ varietatē plumaz. i. abundantiam ⁊ diuersitatē virtutū. Quis pulcra uarietas nigredo humilitatis: albedo puritatis ⁊ rubedo charitatis. Ipse em habuit nigredinē humilitatē. cū de se loquit tanq; de alio nō exprimit nomē suū. s̄ causa p̄funde humilitatis dixit. vidit illū discipulū quē doli gebat ih̄s. Habuit etiā albedinē puritatis. q̄ uirgo elect⁹ a dño. ⁊ rubedinē charitatis

De facto Johāne euāgelista

qz dei amore inflāmatu fuit. Lanti. v. Di-
lectus me^o candid^o z rubicund^o. electus ex
milibus. rubicund^o ppter charitatē. elect^o ex
milibus ppter pfundā hūilitatē. Secūdo
a q̄la habet generositatē. Nā ei^o generositas
attendit in q̄ttuor. Primo: nā circa niduz
suū nō venat: sed a nido longe venat dicit
Secūdo pdam suā nō sola comedit s̄ pattez
alijs auibz dedit. Tercio qz filios rege-
neres abūcit. vt dicit Jhd. pullos suos ra-
dijs solis obicit. z q̄s vident immobilē tene-
re acie fouet z nutrit. quos ip̄o intuitū videt
flectere a sole hos tanq̄ regeneres abūcit.
Quarto qz p salute filioz cor suū ponit. enz
em sentit sagittarioz insidias. pullos suos
in dorso porrat. vt si sagitta ptra eos dñi gat
icū ip̄a recipiat. Jstā q̄duplicē generosita-
tē habuit bea^o Johānes. Primo qz i locis
vicinis z ppinqs in h̄ mūdo venat^o nō fuit
s̄ longe. s̄ in celū abūit. Et illud verbū qd̄
erat in principio apud deū venat^o fuit. Jō
ex pphetia Ezech. xvij. Aquila grādis zc.
venit ad libanū. i. ad celū. z tulit medullaz
cedri. Cedri^o est xps altus potētia z maiesta-
te. hic habet coricē. i. humanitatē. z medul-
lam. i. veritatē. Tereti euāgeliste tulerūt cor-
ticem. qz versati sunt circa humanitatē xpi.
hic aut tulit medullā. qz versat^o est circa di-
uinitatē occultā. Venat^o est Mar^o in lo-
cis vicinis. quia dicta Mathei collegit z i
euāgelio suo posuit. Venat^o est Mathcus
in locis vicinis. qz carnalē xpi generationē
tegit. Venat^o est Lucas in locis vicinis.
qz xpi infantā differuit z a virgine Maria
didicit z scripsit. S̄ Johānes i locis vi-
cinis venari noluit. qz nec dicta alioz euā-
gelistarū implicauit. sed sua ppria nobis ex-
hibuit. nec tenuit xpi carnalē natiuitatē sed
celestē. nec differuit ei^o infantā sed gloriā
sempiternā. Ideo dicit bea^o aug. sup Jōh.
Alij euāgeliste vt aialia in terra gradiunt.
sive leo sive vitul^o sive hō. qz tres euangeli-
ste maxime occupati sunt in h̄is q̄ xps i car-
ne opatus est Johānes vero sup nūbila in-
firmitatis humane q̄s in celū volat. z lucez
incōmutabilis veritatis acutissimis oculis
inruet. Secūdo pdā suā nō sola comedit. Et
sic bea^o Johānes pdam quā d̄ celo cepit so-
lus n̄ comedit sic paul^o. cui nō licuit loq̄ se-
cretū qd̄ in celo vidit. sicut testat. ij. Cor. xij
Scio hoies raptū in paradūz. z audiuit ar-
chana q̄ nō licet homini loq̄. Sup q̄ dicit
glo. Thco. d̄ lyza. q̄ h̄ ipi paulo reuelatū est

q̄ ex intuitu primo in om̄ibz hoibz cogno-
uit q̄s esset pdestinat^o ad gloriā z quis ad
penā. Ne igit possent audaci^o peccare h̄ pau-
lus sibi reseruauit. S̄ Johānes pdā quā
sup om̄e celū rapuit sol^o nō manducauit. qz
cā largiter pdicauit. z in scriptis reliq̄t. De
q̄ Aug. Paul^o audiuit verba q̄ nō licet ho-
minū loqui. Johānes intime veritatē inspe-
ctor in paradiso paradisoꝝ. i. causa om̄i audi-
uit vnicū verbū p qd̄ facta sunt om̄ia. qd̄ et
licuit loqui z q̄tu pt hoibz pdican^o. Ter-
cio generositas ei^o cognoscit in h̄ qz filios
ad lucē solis ducit. odientes lucē damna-
les iudicat. amātes aut lucēz filios pprios
reputat. hoc fecit. i. Jōh. i. De lux est z tene-
bre in eo nō sunt vllē. Si dixerim^o q̄ socie-
tatem cū eo habem^o z in tenebris ambulā-
mus metumur. Si aut in luce ambulāmus
sicut ip̄e est i luce societate habemus adinu-
ces. S̄ lucē odietes ip̄e abūcit. vt h̄ Jōh.
iij. Hoc ē iudiciū. i. cā iudicij. s̄ damnatō is
lux venit in mōm. z hoies magis dilexerūt
tenebras q̄ lucē. s̄ dicit. Qui male agit odit
lucē. Quarto ei^o generositas attendit in h̄.
qz p salute filioz se morti exposuit q̄ vene-
num peoz ouersione bibit. sic canit et c̄la.
Daurit vū^o hic letale. Ideo p̄dicere cum
aplo. ij. ad Cor. xij. Ego libentissime impē-
dā. s̄. coz^o mē exponēdo morti. z sup impē-
dar p aiabz vris. s̄ rōnes reddēdo z passio-
nes sustinēdo. Et h̄ bñ exēplo demōstrauit
vt refert Clemēs in. iij. libro eccl̄iastice hy-
storie. q̄ quodā tpe quendā pulcrū iuuenē
z ferocē inuent. z cuiusdā ep̄o cōmendauit. vt
patet in passionali. q̄re bibidē. Tercio aq̄-
la habet calliditatē. z ei^o calliditas attendit
in tribz. Primo qz in nido suo lapides stū-
tē habentes fugandū serpētes ponit. Secū-
do qz pullos volare instruit. Tercio qz ni-
dū suū in tuto loco stabilit Jstā triplicē sa-
pientā seu calliditatē habuit bea^o Jōhēs
Primo qz in nido suo. i. in euāgelio lapi-
des fugātes serpentes. id ē hereticos posuit
Unus lapis fuit cū dicit. In principio. i. in
eternitate erat verbū. Et ille lapis fugauit
serpēte qui dixit filiū principū habuisse.
Cōtra quē dicit Athanas^o Etern^o p̄: eter-
nus fili^o. etern^o sp̄s sanctus. Ali^o lapis fuit
cū dicit. z verbū erat apud deū. Et hunc la-
pidem posuit ad fugandū Sabellij. qui di-
xit q̄ nulla ibi esset distinctio psonaz. Con-
tra quē dicit Athanas^o. Alia est em̄ psona
patris. alia filij. alia spiritus sancti. Tercius

7 impio

lapis fuit. et de^o erat verbū. Istū lapidē pō-
 fuit p̄tra arriū q̄ dixit filiū minore p̄re. Con-
 tra quē dicit Athanasi^o. Patris et filij et spi-
 ritus sancti vna est diuinitas eqlis glia. coe-
 terna maiestas. Quart^o lapis. omnia p̄ ipm
 facta sunt. Et hūc lapidē posuit p̄tra hereti-
 cū manicheū. q̄ dixit. visibilia oīa creata a
 demone et nō a deo. Eō tra quē canit et legit
 ecclia in simbolo. Credo in vnū deū patrem
 om̄ipotēte creatore celi et terre visibilū oim.
 et inuisibilū. Quint^o lapis est. verbuz caro
 factū est. quē itez posuit p̄tra manicheū qui
 dixit xpm nō habuisse humanū corp^o s̄z fan-
 tasticū. Secūda calliditas seu prudētia aq̄-
 le est q̄ pullos suos volare instruit. et sic be-
 atus Johānes fecit. paruos instrubat par-
 uuz facere volatū. s. vitare peccatū. i. Joh. ij.
 Scribo vobis vt nō peccetis. s̄z si q̄s pecca-
 uerit aduocatū habent^o apud deum patrem
 qui propiciatio est p̄ peccatis nostris. Me-
 diocres et p̄ficiētes instruxit ad altiore vola-
 tū. s. ad respiciēdū mundū. i. Joh. ij. Noli-
 te diligere mundū neqz ea q̄ in mūdo sunt.
 si q̄s diligit mūdū nō est charitas p̄ris i eo
 Perfectos autē instruit ad altissimū volatū
 scilicet ad p̄fectionē. vt ad appetēdū marti-
 riū. i. Joh. ij. Ille p̄ nobis alas suā posuit.
 et nos abeun^o p̄ fratribz alas ponere. Tercia
 calliditas: nidū suū i tuto loco stabiluit. Joh.
 xxxij. In arduis ponit nidū suū. in petris
 manet. Et sic beatus Johānes nidū suū id ē
 mansionē i tuto loco. i. in celo collocauit qd̄
 p̄ bona opa compauit. dicēs cū ap̄lo Phil.
 iij. Nostra ciuitas i celis est. Et in perra
 id est i xpo p̄firmuit mansionē. i. Coz. x. Pe-
 tra autē erat xps. Et h̄ p̄pter securitatē. qz ip-
 se dixit Joh. xvi. In mūdo p̄surā habebit^o
 in me autē pacē. Quarto aq̄la habet visus
 acuitatē. Vñ dicit Ihd̄. q̄ aq̄la ab acuitate
 oculoz est dicta. tante em̄ acuitatē esse dicat^o
 q̄ sup̄ mari a imobili penna ferat. nec huma-
 nis pateat aspectibz. pisciculos natate vide-
 at. Et habet visus irreuerterationē. qz soles
 irreuerteratis oculis intuet. vt dicit Aug^o.
 Sic beatus Johānes habuit visus acuitatē
 qz in terra positus celestia vidit. Joh. xxxij.
 Oculi ei^o de lōge p̄spiciūt. Johānes nō de
 longe p̄spexit. qz de terra vsqz ad celū vidit.
 Secūdo habuit visus irreuerteratōez. ipse ei
 diuino edocet^o spiritū irreuerteratis intelli-
 gentie oculis naturā verbi eandē esse cū pa-
 tre et spūs sancto vidit et docuit. Vñ p̄pter a^o
 altissimā intelligētā Dyoni^o in epla quā

et scribit vocat eū euāgelij solē. et ei^o doctri-
 nā splendidū radiū. Tercio habuit in visis
 renouationē. sic aq̄la cū caligāt ei^o oculi in
 fontē se p̄icit. et sic in plumis et oculis renouationē accipit. Sic beatus Johānes fuit re-
 nouat^o cū senesceret: nō a mūdi veritate.
 s̄z priusqz seq̄ret xpm passus est caliginem
 oculoz. qz intellectū habuit minus clarū ad
 videndū spūalia. q̄sd̄m q̄rebat carnalia ser-
 sit alaz grauedinē. qz affect^o desiderij sui q̄
 debebat ferri sursum terrenis inherebat. S̄z
 qd̄ fecit. sicut aq̄la ascendit i aera. i. cogitādo
 omnia in mūdo fore transitoria. Et sicut inca-
 lescit aq̄la in aera se eleuādo. sic beatus Johā-
 nes in caluit i amore celestij. et venit ad fon-
 tem. i. ad xpm. vbi ad instar aq̄le renouatus
 est i oculis aie. s. in intellectu et affectu. in in-
 tellectu ad cognoscendū. in affectu ad dili-
 gendū. de q̄ ps. cij. Renouabit vt aq̄le iunē-
 tus tua. Dimittete peccator accipe hodie
 exemplū p̄uersionis tue. si caligāt oculi tui
 p̄ vetustate peccati vt non possent videre q̄
 aie tue sunt necessaria. si ingravescāt aie tue
 venō possit mēs tua ferri sursum ad p̄tem-
 plandū celestia. fac sicut aq̄la. ascēde p̄ aera
 p̄templādo hūc mundi instabilitatē. curre
 ad fontē viuū. i. ad xpm. De q̄ ps. xxxv. Do-
 mine apud te est fons vite. Quere gratiaz
 ei^o et sic a peccato mūdaberis et spiritu reno-
 uaberis. De q̄ ap̄lo Ephes. iij. Renouami-
 ni spiritu mētis vestre et id. de nouū hoīez
 q̄ fm̄ deū creat^o est i iusticia et sanctitate ve-
 ritatis. Quinto aq̄la habet volat^o velo-
 citatē. Nā aq̄la volat velociter: sublimiter:
 et infatigabiliter. Primo volat velociter. ij.
 Regū. i. vbi cōmendat dauid saul et Jona-
 than dicēs. Aq̄lis velociores et leonibz for-
 tiores. vbi iunuit aquilā velocē. Secūdo aq̄-
 la volat sublimiter. puer. xxx. Tria sunt mi-
 hi difficilia. viam aquile in celo etc. Tercio
 volat infatigabiliter. Vñ Ihd̄. xl. Qui spe-
 rant in deo mutabūt fortitudinē. assument
 p̄nas sic aq̄le. currēt et nō laborabūt. ambu-
 labūt et nō deficiēt. Sic beatus Johānes ad
 instar aq̄le volauit p̄mo velociter. sic dicit
 Amb. iulij. smoni. Volare n̄ p̄ nisi qd̄ pu-
 rum leue et subtile est. Beatus Johānes vo-
 lauit velociter. qz fuit pur^o sine admixtōe
 terrene cupiditatis. Math. iij. Via reliq̄-
 rete nauē et patre. fuit leuis sine p̄drositā-
 te carnalis cupiditē. qz p̄go a d̄no elect^o
 atqz inter ceteros mag^o dilect^o. fuit s̄bilis
 sine grossicie superbie. Secundo volauit

De Innocentibus

sublimiter, qz omnia creata transcendit, et vsqz ad creatoris tenuit. Aug. sup Joh. Transcendit Johanes omnia cacumina terrarum oēs campos aeris, omēs altitudines siderum oēs choros et legiones angelorum. Nisi enim transcenderet oia illa q̄ creata sunt, nō puerit ad eū p̄ quē oia facta sunt. Jo Dug. Joses velut aquila supuolat, nō solū q̄ intelligi vel dici p̄nt, verē etiā q̄ oīm intellectū excedit. Jo Job xxxix. Nunqd ad p̄ceptū tuū eleuabit aquila, q. d. Aquila n̄ habet ab hoīe q̄ ita alte volat s̄ a deo. Et sic beat⁹ Joses a deo habuit q̄ ita p̄fide d̄ diuinitate scripsit, et aliq̄ tres euāgeliste de hūanitate, ad significandū q̄ pau corū est cogitare d̄ diuinitate, plimō rī de hūanitate. Un̄ beat⁹ Paul⁹ q̄ fuit raptus sup̄ terciū celū ille dixit, i. ad Cor. ij. Nō em̄ iudicanti me scire aliqd̄ iter vos nisi ih̄m xpm̄ et hūc crucifixū. S̄ heu sūt aliq̄ stulti simplices q̄ volūt se occupare de diuinitate et ideo labunt̄ i errores, extra q̄s apostolus ad Ro. xi. Noli altū sapere sed t̄ me, scribit em̄ puerb. xxv. Qui perscrutator est maiestatis opprimeat a gloria. Ideo Eccl. iij. Altiora te ne q̄siers, et fortiora te ne scriptatus fueris, s̄ q̄ p̄cepit tibi de illa cogita sp̄. S̄ sufficit ad salutē cogitare de hūanitate in q̄ nos redemit q̄ p̄ nobis hō fact⁹, pass⁹ mortuus et sepultus, resurrexit et ascendit, et totū mundū iudicabit. Et h̄ habem⁹ q̄ euz amare et laudare debemus et timere. Eccl. vlti. Time deū et mādata ei⁹ obserua, hoc est omnia hō obligat ad h̄. Tercio volauit infatigabiliter, et hoc p̄ amorē, qz q̄ amat nō laborat. Aug. Ubi amor ibi nō labor sed sapoz. Et tales volūt infatigabiliter, vt dicit Ambrosio, in li. de Isaac. Charitas habet alas ignis ardētes vt volet p̄ pectora et corda sanctorū q̄ exurit q̄ dōd materiale et terrenū est, quiddā vero sinez meliorat suo igne.

De Innocentibus,
Sermo **XXVIII.**

Erodes iratus

h̄ quia illusus est a magis occidit oēs pueros q̄ erāt in bethleem et in om̄ibz finibz ei⁹, scribit Math. ij. et legit hodierna die p̄ euāgelicali officio. A Dugo in didascalicon, lib. iij. dicit, sum⁹ q̄ egredit̄ ex lignis humidis oculos amari cat lacrimas puocat et visū ledit humanū. Et nō solū ledit hoīes s̄ et apes et accipitres

ideo eoz sessio a locis sumosis debet remoueri. Spūaliter p̄ sumū lignoz madidoz intelligit ira diuinitū et potentū. Rō qz sic sumus cito in altū ascendit et subito euanescit sic ira potentū quā cōtra bonos exercēt nō diu durat, qz sunt q̄si sum⁹ q̄ a vento diffusus ē, i. dissolut⁹. Sap. v. et figurat. ij. Machaboz, xv. venianoz q̄ in ira sua voluit cōgellere filios israel vt derelinq̄rent sabbata, cū iudei diceret sibi. De⁹ potēs est in celo q̄ iussit diem sabbati celebrari, r̄ dicit p̄ter ne in ira sua. Et ego potēs in terra: q̄ i iudeo assumere arma. Ecce q̄liter fumigauit, s̄ n̄ diu durauit, qz sicut legit̄ in eodē c. q̄si arca finē, Judas machab⁹ exhortatus est populū et contra ipm̄ iuit pugnat⁹. Cūqz cū i cordibz suis inuocassent, p̄strauit, xxxv. milia ex hostibz, inter q̄s nicanor succubuit cū armis suis, et p̄cepit iudas caput ei⁹ et manū eū humero absadi et in iherlm̄ deferrī. Licet em̄ tales potētes nō diu durant, interm̄ tū dū vniū amaricat̄ oculos, i. bonos homines q̄ cū Job dicere possūt. Qui⁹ sū ceco. Job xxxix. Et multoties eos puocant ad sterim, sicut patet i p̄sentī euāgelio, vbi dicit q̄ matres desebāt filios q̄s herodes occidit, de q̄ thema. Hero des irat⁹. In summa euāgelij tria innunt. Primo amonitio angeli ea amorosa. Secō p̄secutio turāica iniuādiola. Tercio lamēratio maternica lacrimosa. Primū patet in principio, scdm̄ ibi herodes vidēs, terciū ibi, vox i rama audita est. De primo dicit. In illo tpe. Dicit Daymo postqz magi fecerūt oblatōes dño, et p̄ aliqz viā reueri sūnt i regionē suā, et nihil herodis renūciatū est a magis credidit reges p̄ stel lam fore receptos. Et ideo ad se p̄ confusionē nō reuersos, a querendo puero q̄euit, s̄ tpe purificatōis oblatō puero in templo, et a sycone iusto p̄dicato et manifestato, s̄ i r̄ ab Anna p̄phetissa corā om̄i p̄plo, tūc Herodes cogitauit occidere puerū. Un̄ dicit ali⁹ qui q̄ hęc fuga xpi et marie et ioseph facta est in vigilia pasce. B̄ Et cōgruebat in illa nocte qz eadē nocte multo tpe ante popul⁹ israel dicebat p̄ moysen de egipto. Ad significandū igit̄ ex q̄ iudei essent ingrati n̄ vellēt suscipere ih̄m, ideo reuersus i egiptū significauit se gētales velle suscipere. Et h̄ patz q̄ xps sūgit in egiptū nō fuit cōplete vni⁹ in eodē anni, s̄ tante etatis q̄tū est a natiuitate xpi vsqz ad festū pasce. S̄ di. ex quo tūc factū est q̄re illud hodie ecclia celebrat.

Rūdet idco. qz statim herodes postq̄ audiuit natiuitatē xp̄i a pastoribz. s̄lra a tribz regibz intēdebat occidere puez. licet illō pp̄ causā sup̄ri positā dimisit. Et sic ecclia hic recollit malā volūtātē herodis q̄ p̄ facto accipit. quā etiā postea facto oñdit. De^o ergo hoc puidens amonuit Joseph p̄ angelum De^o q̄ text^o angel^o dñi. *Mat. i.* id est gabriel minister dñice incarnatōnis apparuit in somnis Joseph. *L. Sz di.* qre in somnis nō in vigilia. sicut pastoribz: Marie et Zachari. Rūdet. primarō est s̄m *L. h. i.* qz sūt vir iust^o et valde fidelis. et idco nō indigebat manifesta reuelatōe sicut pastores q̄ rudes erāt. virgo autē indigebat q̄st in primo de maximis instrūda. *S. i. r. zachari.* as indiguit q̄ nō ita credulus fuit. vt patet *L. c. i.* Secūda in x̄ta Remigiū p̄ h̄ significat mistic q̄ illi q̄ a curis terrenis et secularibus negotijs vacāt et requiescūt. angeloz custodiā merent et visionē adesse. et tales possunt dicere cū sponsa *L. ann. v.* Ego dormio et cor meū vigilat. Tercia rō. in h̄ recōmendat diligētia Joseph. Unde credēdū est q̄ tpe nocturno valde occupauit se quō digne x̄po et matrī bñdite possit famulari. in x̄tū etiā q̄ i tali obdormiuit. Et eo sic dormiētē angel^o apparuit sibi dicens. Surge et accipe puez et matrē ei^o. *L. h. i.* sup̄ *Mat. i.* Non dixit: accipe matrē et puez ei^o. s̄ econtrario. qz nō p̄pter matrē ei^o asciscit. s̄ p̄pter puez mater addita est. Nota q̄ illud p̄soniuz triū p̄sonaz. s̄ ih̄u marie et ioseph legit plures similes fuisse. Primo illud p̄soniuz inuenit i stabulo in bethleem. *L. c. ij.* Pastores inuenērūt mariā et ioseph et infantē positū i p̄sep̄io. Secūdo i effugiēdo i egiptū. sicut hic Tercio in redeūdo de egipto. *Mat. ij.* Ecce angel^o dñi apparuit i somnis Joseph in egipto dicens. Surge et accipe puez et matrē ei^o et vade in terrā isrl̄. et functi sunt em̄ q̄ q̄ rebāt a iam pueri. nobis in exemplū. Siue em̄ herodē. i. dyabolū fugias. siue de egipto id ē de peccato redeas. siue i bethleē. i. in gratia manēas sp̄ habeas tecū manā. i. amaritudinē p̄nitē. et puez ih̄m. i. puritatē sc̄ntie et Joseph. i. augmētū virtutis et gr̄e. *S. b. dit.* et fuge in egiptū. *D. Sz di.* qre in egiptū nō in aliā regionē. cū inter om̄s terras egipt^o magis contraria fuit p̄plo suo. Rūdet primo in h̄ oñdit magnā misericordiā suā. qz nō solū hostes suos misericorditer suscipit s̄ etiā eos q̄rit. *Uñ. L. h. i.* Recordat^o dñs

qz nō in finē irascit. idco misit filiū suū in egiptū vt daret illi magne recōciliatōnis signū et p̄pter amicitie pignus. Secūdo vt cultū ydolatrie euacuaret et s̄cti p̄rūā impletet. *Ita. xij.* Ingrediet^o dñs egiptū et cōmouebunt simulacra egipti a facie ei^o. *Uñ. dic^o Mathe^o et L. r. c.* sup̄ h̄ euāgelio q̄ eadem nocte dñs egiptū intrauit q̄ popul^o inde exiuit. et sicut nō fuit dom^o in q̄ nō iacebat primo gentiū moriūū filiis israel egredientibz ita tūc nō fuit templū in q̄ n̄ corruisset ydolum. Et sic amonitio angelica nō potuit bene fieri i vigilia pasce. s̄ magis post tpe purificationis marie. vt vult *Aug^o.* Tercio voluit x̄ps fugere in egiptū ad significā dñi gentiū susceptionē. in x̄ta illud *Actū. xij.* Vobis oportebat primo loq̄ verbū dei. s̄ qm̄ re pulistis illud et indignos vos iudicastis eterne vite. ecce p̄uenimus ad gētes. sic em̄ p̄cepit nobis dñs Et p̄pter has rōes p̄ncipaliter dixit angel^o. fuge in egiptū. futurū est em̄ vt herodes querat puerū ad perdendū eū. Qui surgēs accepit puez et matrē eius et secessit in egiptū. Dicit *L. h. i.* potuisset Joseph dixisse. D angele dei. nōne tu p̄dixisti mihi. qz qd̄ nascet ex ea de spiritu sancto est. et quomodo iures nos fugere. quomodo filius dei ante hostem fugat. aut quis libret d̄ inimicis si et ipe inimicos suos timet. *E.* Sciendū multiplici de causa fugere voluit Primo s̄m *L. h. i.* p̄pter nature hūane offensionē. Nā si se occultasset vlt̄ virtute diuina se inuisibile fecisset et veritate hūane nature et virtute diuina aliq̄ dubitasset. Secūdo s̄m *Bedā* p̄pter n̄ am exēplificatōes. *Joh. xij.* Exemplū em̄ tedi vobis vt et vos ita faciatis. futurū em̄ sc̄uit q̄ ipe p̄sequeret in suis fidelibz. Ut igit̄ licet rabie p̄sequētū tpe possent declinare tedit eis exemplū ope s̄lri et verbo. *Mat. x.* Si p̄secuti vos fuerit in vna ciuitate fugite in aliā. Tercio nobis in p̄solatōes. Nā si fideles s̄m sp̄italiter nati deo fuerint. et deo finire inceperint et tūc tribulatōes et tempestatōes statim euenerint. in h̄ nō debem^o turbari s̄ p̄solari. *B. c.* Quid qd̄ diligit a deo ipugnat a dyabolo. et *Aug^o.* Magna p̄solatio est m̄bris ex capite. Nā ip̄dixit *Joh. xv.* Si me p̄secuti sunt et vos p̄sequēt^o *Uñ. Hiero.* In cunabulis etiā n̄ desuit iniquitas p̄mens et iusticia patris. Ad huc x̄ps in cunabulis erat et cogebāt eū fugere et exulare. Quarto fugit p̄pter fidei cōfirmationē. Si em̄ i tā tenera etate moriū^o

De Innocentibus

fuisse quis credidisset puer tã parulũ nõ loquerẽ nõ docentẽ nõ mirabilia opantẽ fuisse deũ z hoĩem z voluntarie passum p salute mudi. Ideo Aug. sup Johã. Poterat nõ occidi. nõ ledi si vellet. fugit nõ timore s; dispõsatione. oprebat em̃ euz pri⁹ p̃dicare z mirabilia facere z fidẽ publicare. iuxta illud Jsa. lxi. Sp̃s dñi sup me. euãgelizare paup̃ib; misit me. Postq; autem illa facta crãt voluntarie se ad passionẽ obtulit. Uñ ipse dicit. Petro volẽti eũ defendere. Mat. xxvi. Couerte gladiũ tuũ in locũ suũ quia oportet vt scripture impleant. qm̃ sic oportet fieri. Ideo Aug. Nõ necessitate s; dispõsatione q̃ pependit in ligno latuit in egipto Sequit in textu. Et esto ibi vsq; dñi dicaz tibi. futurũ est em̃ vt herodes querat puerũ ad perdendũ eũ. s. p. morte. vbi Aug. Putabat em̃ infelix tyrann⁹ p aduentũ saluatoris se a regali solio retrudendũ. sed nõ erat ira. nõ em̃ ad hoc venit xps vt alienã gloriã q̃ reret. s; vt suã donaret. nõ venerat vt regnũ terreste arripet. sed vt celeste cõmunicaret. nõ venerat ad p̃tates z dignitates rapiendas. s; ad p̃tumelias z iniurias pferendas nõ venerat vt sacz illud caput dyademate gemato coronaret. s; vt coronã sp̃icã portaret. nõ venerat vt p̃sisteret sup sceptruz magnific⁹. s; vt crucifigret illusus. hec Augustin⁹. Ideo sine causa quesiuit euz ad perdendum. **F** S; diceret. q̃ diu fuit ihesus in egipto cũ egiptiis. Rãdet. q̃ septẽ annis in ciuitate Hermoli. Moraliter ad significandũ q̃ xps septẽplici misericordiã in hoc mudo cõmunicat peccatorib; in egipto. i. in tenebris peccatoz existẽtib; x̃ qui bus dicit Bern. in smone q̃ incipit Misericordias dñi. Prima est a peccatis p̃seruatio q̃ a multis peccatis me in h̃ seculo custodiuit. Quis em̃ nõ videat q̃ sicut i multa cecidi sic in plura permissem cecidisse nisi misericordia dei me p̃seruasset. Nã nullum est peccatũ qd̃ p̃petrauit alter quin tu face-re potuisses nisi dñs ex speciali misericordia te p̃seruasset. ps. xcij. Nisi qz dñs adiunxit me. paulomin⁹ habitasset in inferno anima mea. Secũda misericordia est occasio/nis peccandi subtractio. D. sec. ij. Ego vias tuas sepiã sp̃ias. z in sentitis ei⁹ nõ inuenians. Euenit aliqñ q̃ homo intẽdit malũ facere. z tñ deus ex misericordia aliqñ ponit mediũ vt ñ p̃ficiat. sicut beato Paulo Act. ix. q̃ fuit prauẽ intentõis vincos p̃ducere i

hirlin om̃es q̃ p̃fiterent xpm. Et sic supuenit plaga q̃ fuit anime medela ex rei misericordia. Et sic hodie fit. De q̃ Hugo. Dicit multos flagellat ne peccet. aufert aliqñ potẽrias: diuitias: sanitate corpis cũ quib; impediunt vt voluntate malã perficiat. vt impleat illd̃ p̃u. ex. xvi. Cũ refecerint ligna extinguet ignis. hoc est. subtractis occasionib; prauẽ p̃cupiscẽtie tũc deficiet z op⁹ Tercia misericordia est penitẽtie expectatõ. Jsa. xxx. Expectat vos de⁹ vt misereat vestri. Nõ solũ expectat s; etiã clamat post tergũ vt ad ipm̃ auertamur. Canti. vi. Reuertere reuertere suauiter reuertere. Hoc maxime debz mouere peccatoz. Ipse em̃ ex misericordia dicit Dicit. iij. Si dimiserit vir vxorẽ suã ob fornicationẽ z recesserit ab ea nunq̃d reuertet ad eã. nunq̃d nõ polluta z p̃tamina ta est mulier illa. Tu aut fornicata es cum amatorib; multis. tñ reuertere ad me z ego suscipiã te dicit dñs. Nõ expones Grego. dicit. P̃sate fratres p̃clusit rei pietas duriciã nostrã. nõ est qd̃ exarsitõis q̃ hõ nõ veniat. de⁹ respicit z expectat. cõtemni se videt z reuocat iniurias. iniuriã x̃ p̃ceptu suo suscepit z tñ dissimulat ac si nesciret. De q̃ Bern. Ego peccabã z tu dissimulabas. ego nõ p̃tinebã a scelerib; z tu p̃tinebas a verteb; ego plongabã iniquitatẽ: z tu plongabas pietatẽ. cur hoc p̃pter penitentiã. Ro. ij. An ignoras qm̃ benignitas dei ad penitentia te adducit. Ideo Grego. Nemo longanimitatẽ eius negligat. qz q̃to durti⁹ expectat tanto durti⁹ iudicat. z implet illud Ro. ij. Scõdũ durtiã cordis z impnitens cor tuũ thesaurifas tibi in die ire. Ideo Eccl. v. Ne tardes auerti ad dñm deũ tuũ. ne dixeris. misericordia dñi magna est. nam misericordia z ira cito ab illo app̃orimant.

Quarta misericordia est p̃tritiõis collatio Dicit. xxxi. Postq; auertisti me egi p̃ntiaz. Nã auersio ira z p̃tritiõ nõ est ab hoĩe s; a deo. Treũ. vlti. Couerte nos dñe ad te z cõuertemur. Initiũ auertẽdi ad dñm est penitentia quã sine dubio sp̃s opat nõ noĩter s; dei. Ad idẽ ponit exẽplũ. Quis algẽs ad ignẽ uentur z fuerit calefact⁹. nõ dubitabit ab igne habuisse calozẽ quẽ sine illo h̃re nõ poterat. Sic q̃ pri⁹ sine igne charitatz frigidus erat z iã feruore p̃nie ardet ab igne grẽ sp̃s sancti p̃cessisse credat. qz dicit Aug. in li. de p̃ntia. Vere penitere nõ est hoĩs s; grẽ dei Ideo Bern. in smone vbi supra. Magnã

misericordia dei cognosco in me in eo q̄ visi/
tauit cor meū r̄ imutauit illud. vt amara fi
erent q̄ pu^o dulcia erāt. Letabat in reb^o pel
simis q̄s nūc recogito ī amaritudine aie mee
Id eo ps. lix. Lō mouisti terrā. i. cor. terrenū
r̄ turbasti eā. Quia misericordia est pec
catorū remissio. Frustra exhibet^r puozes mi
sericordias si penitētib^o nō indulget. ideo
scribit. i. Paral. xxi. Uidit dñs r̄ misert^o est
sup magnitudinē mali. De q̄ Aug. De r̄ā
liberaliter indulget vt iā nō dānet vlciscen
do. nec p̄fundat improperādo. nec inu^o di
ligat impurādo. Sūt aliq̄ q̄ sic p̄donāt in
iuria licet nō vlciscant ope sepi^o tū imprope
tant ore. Sūt r̄ aliq̄ licet sileat. alia tū mēte
repositū habēt in aīo rancorē. q̄z neutra ple
na est indulgentia. Sz de deo nō sic. sz iplē
illud Ezech. xviii. In quacūq; hora p̄tor
igemuerit oīm p̄torū ei^o nō recordabor am
pli^o. r̄ illud Ro. v. Ubi abundauit delictū
sup abūdabit r̄ grā. Sexta misericordia ē
a recidiuo p̄uasio Un̄ Bern. Magna est
misericordia tua p̄ quā deinceps p̄nēdi r̄ emū
danti^o viuendi p̄stitisti virtutē ne recidiuū
paterer. r̄ esset nouissim^o error peior puozī.
Id ē. q̄z deter^o est reuicidēre q̄z icidēre. Pro
pter qd̄ hō compas aīali b̄uīto. p̄uerb. xxvi.
Quasi canis q̄ reuerit ad vomitū. sic hō q̄
reiterat stulticiā suā. r̄ ij. Pe. ij. Quasi sus
lota in volutabro lūi. Ut igit hō p̄seueret ī
bono r̄ declinet a malo: optet fore ex gratie r̄
misericordie dei assistētia. eo q̄ dicit. Bre. Li
to bonū amittit nisi a largiēte custodiat. p̄
pter qd̄ inq̄t Aug. Misericordie tue deputo
q̄ bona ago r̄ mala refuto. Septima mi
sericordia est virtutū opatio r̄ accumulatio
p̄ q̄s gloriā cōsequimur. Un̄ Sap. iij. Grā
dei r̄ misericordia est ī sc̄tōs ei^o. r̄ respect^o su
per electos illi^o. An nō est magna dei miseri
cordia q̄ pro vilib^o meris vult nobis dare
eternā vitā. Un̄ dicit Bern. Nō sunt talia
merita p̄pter que dāt vitā eterna nisi ex des
grā. Isti sunt septē anni. i. septē misericordie.
Sen. xli. quas exhibet egiptiis. i. p̄torib^o.
Tūc subdit Joseph obedietia: qui surgens
nocte accepit puēz r̄ matrē ei^o r̄ recessit ī egi
ptū. Symon de casta. Jā incipiebat cudi
gladi^o doloris cū tenera p̄les cogere^t reguz
tūmore egiptiacas puīctas incolere. vadit
p̄gre angeloz dñā. originali relicta patria
q̄nt extrancū incolatū. Subdit. Ecce tegu
na mūdi egiptiacas ingredit ciuitates. nul
la unūcula. nulla pedisēq; nec famuloz co/

pia legit h̄comitata. nō curib^o aut eq̄s sub
uecta sz vt pau p̄cula incedebat. Conducit
carpentari^o hospitiū. introducit matrē cum
plē. p̄gregat modicā suppellectilē ad souen
dā matrē r̄ plē. artis carpētarie instrumēta
p̄ducit. incipit ī q̄rerē si ex illa modica pos
set captate stipā. tēnūciat se in arte peritum
explorat si q̄s p̄ueniat p̄ mercede vt susten
tarz virgine matrē r̄ posset alere plēz. nec nō
ob id etiā insinuat se hui^o artis magist^r ne
ociosus aut in fraudē alicui^o videret ad illā
puīctā accessisse. mater r̄ virgo maria labo
rib^o insistit. r̄ q̄rit sic stipēdia. nullas vicina
les visitat edes. Sic nota oib^o p̄ modestiā
mag^o q̄z ingrediētes limina vicinorū. Admi
rant omes q̄ in egipto silis mlier nunq; su
it. trahit omes in sui p̄sideratōez p̄pter suā
honestatez: velut magnes ad se serz secreto
tractu nature. Nā talē grām iu mīe r̄ gine
rē^o posuit vt null^o eā inuebat quin eā dili
geret. nec ita diligeret q̄ aliq̄ cōcupiscentia
mala insurgeret. Nec mediabatur amēni
tate patrie. nec stimulauit Joseph si tps re
patriandi adesset. nō attediebat p̄tegrina
tionis sufferre incōmoda. nō p̄turbabat vi
ruin multa reficiētia. sz ī pauē p̄tēra r̄ su
pernis intēra. Et qd̄ pater eternus recemat
experat. vt ī iustionib^o diuis obediat. h̄ ille
Subdit ī textu. Et erat ibi vsq; ad obitū
herodis. Sz di. q̄lis fuit ei^o obit^o
Rūdet Eusebi^o ī ecclīastica hystoria lib.
i. c. ix. q̄ herodes cū esset septuaginta anno
rum diuina vlrione p̄cussus est. exteri^o len
to igne vzebat. interi^o vasto incendio crema
bat. intantū vt oīa viscera sua ī sc̄nū pau
latim defluerēt. verēda quoq; illi^o venib^o
scatu tūcēt. totūq; corp^o inflāmat r̄ pedes. an
helit^o ei^o ferid^o vt hoīes accedere horrerēt.
Iussū est a medic^o vt causa alleuatiōis ī do
lio oleo pleno mitteret. sz nil p̄derat sz ma
gis deteriorabat. Audīēs iudeos cum gau
dio mortē suā expectare nobiliores ex omni
iudea collegit r̄ ī carcerē posuit. Locauit
soroz suā nomine Salome. r̄ viz ei^o alex
andrū r̄ ait. Noui iudeos de morte mea ga
uifuros. sz vt potero multos habere lugētes
mior vt exalauero omes iudeos q̄s posui ī
custodiā interficite. vt q̄ nolūt ex mea mor
te flere. salē de nece suoz parentū r̄ amicoz
flere cogant. Et ita pmisit soroz ei^o velle sa
cere. Sic ī angustia mortis p̄stitit^o duos
filios q̄s ī custodiā posuerat occidi p̄cepit.
vt nō solū ī extrancis sed r̄ ī pprijs fieret.

De Innocentibus

homicida et filicida. Igitur non valens totorum mentoz genera seu penas tolerare balnearum sibi preparare precepit. et ingressus pomum sibi afferri iussit. Cumque eultellum in manu teneret ut pomum purgaret tussis violenta in eum prostravit. circumspiciens omnibus ne quis eum prohibere posset actum proprio vibrauit in pectore. ita quod iselicti misericordia morte vitam finiuit. Et tunc soror eius omnes vinceros prout ordinavit interfecit. Iusto dei iudicio. ut qui in necesse saluatoris eius senserunt. simul cum eo terminum vite darent. Et ideo mortuo herode illis iudeis ait angelus Ioseph Accipe puerum et matrem eius et reuertere in terram israel. defuncti sunt enim qui querebant animam pueri. Non dens etiam necesse saluatoris principes eorum sensisse et propter hoc inortuos fuisse Sed dicit. ut impleret quod dicitur est a domino per prophetas salicet Osee. xi. Ex egypto vocavi filium meum Neco. et egyptum. Ista auctoritas habet duplicem sensum. Iste autem. unde de filiis israel. alii vero de domino nostro ihesu christo. et perfectius. quod est filius dei naturalis. alij vero sunt filij dei per adoptionem.

Sermo XXIX. Ad idem

Erodes videtur

Herodius esset a magis iratus est valde. **M**at. ij. **H**erodius legit de filiis rudibus rex li. v. q. canis rabidus multas habet proprietates. sic et herodius iracundus. Primo est soliuagus. quod solus vadit. ipsum enim alij canes faciunt. sic herodius iracundus est soliuagus. quod non amicum nec socium potest sustinere. Iohannes puer. xxij. Non amicum esse homini iracundo. Et merito est fugiendus. quod vir iracundus puocat ritas. Proverbia. xv. Secundo vadit ut ebrius cadendo. sic iracundi. ps. cvi. Turbati sunt et moti sunt ut ebrius. et ois sapientia eorum deuorata est. Rō quod dicit Latho. Ira impedit animum ne possit cernere verum. Tercio omne obiectum impugnat ac si cecus. sic iracundus nulli parcat. non considerat iusticiam. quod cecus. Iaco. i. Ira viri in iusticiam dei non operatur. Greg. Si ira inuentem semel possederit putat iuste fieri quod male fit. puer. xxvij. Ira viri non habet misericordiam. Quarto aperto ore currit: et lingua extra os pendit. sic iracundus maledicta verba profert. et lingua sua prohibere non potest. quod stultus. Eccl. vij. Nefas velox ad irascendum. quod ira in similitudine stulti requiescit. Habet se iracundus ut olla bulliens que pingua cum scabis emittit. Et sic iratus herodius vera cum falsis promittit. puer. xxix. Totum spiritum suum profert stultus. Quinto habet oculos

rubicundos propter feruorem sanguinis. et sic iracundi inclinati sunt ad effusionem sanguinis. Qualis fuit herodes. quod iratus occidit omnes pueros qui erant in bethleem et in omnibus finibus eius. Ista est secunda pars principalis in qua dixi in huius tyrannica persecutio inuidiosa dices. Herodes videtur quod illusus esset a magis. i. receptus. eo quod non rediret ad eum iratus est valde. **P**rimo propter regni zelum quod timebat se amittere regnum. **L**hus. Reges et principes si ex aliqua causa irascunt facillime placant. illa autem ira inextinguibilis est quam regni zelus accendit. **S**ecundo iratus est propter sui contemptum. **D**icit **L**hus. Magi contemptus herodem addiderunt causam doloris quem admodum fit qui fundit pinguedinem super ignem ardentem mare facit incendium. Sic herodes magis incensus fuit furore. quod quis ille sedens in throno suo non potuit persuadere consilio huiusmodi paruum placuit iacis in precipitio. Tercio iratus est propter cesaris metum qui precepit quod nullus sine suo imperio rex diceret. ideo iratus est. **L**hus. Herodes volens illudere magos et christum illusus est. puer. xxi. Non est prudentia. non est sapientia neque fortitudo contra diuinum puerum. Illudores ipse deludet. **L**hus. Herodes debuit amicum et cepit irasci. Et ira mittens occidit omnes pueros. i. occidit fecit per milites suos. **S**lo. interline. Lingua vna per gladio. qui erant in bethleem et in omnibus finibus eius. **R** Ecce duo mala in herode astuta et scruicia. **P**rimo astuta in hoc. quod non statim fecit occidere pueros. sed per glo. post annum et quatuor dies pueroz occasio facta fuit.

Distulit enim tripliciter ea. **P**rimo propter dilectentiam. quod putabat magos falsa apparitione esse illusos. **S**ecundo propter astutiam. ut sic dissimulando puer in medium deduceret et appareret. **T**ercio propter moram tractatam. quia sicut impeditur. quod citatus ad curiam romanam ad partitionem suorum filioz. Aristoboli et Alexandri qui ipsum accusauerunt apud cesarem. Et ideo non fuit ausus tunc pueros interficere ne cum alijs facinorosis congerent de tanta crudelitate. Iocundo romam et remanendo in curia et redeundo in iudeam apposuit annum aut plus. et rediens accepta licentia a romanis propositis signis et prodigijs in natiuitate christi factis quod romani dederrunt sibi licentiam occidendi pueros. et sic occidit omnes pueros qui erant in bethleem. **N**ota hic senicia herodis in tribus. scilicet in numero. loco. et tempore. **P**rimo in numero. quod non est presentis in numero occidere aliquos pueros. imo

oēs. Herodes habuit sevt lup⁹ dicit No/
mer⁹ poeta. cū esunt qrit diligēter ouē. et si
ad ouile venerit nō solū vnā s; omīs studet
iugulare. Sic herodes querēs xp̄m veruz
agnū imolandū p salute mūdi. sed vt ipsuz
h̄re posset alios oēs innocētes occidit. ⁊ di/
cit L̄hr̄is. Herodes fecit sicut fera pssima
si fuerit vulnerata naturalē duplicat ire ⁊
lozō cū delitatē. s; qd̄cūq; aū oculos ei⁹ oc/
currit siue hō siue aiab̄ illud q̄i actorē vul/
neris sui dilaniat. Sic zille illusus a magi
iū suā sup puulos diffūdebat. L̄hr̄is. De/
rodes cogitabat in furore suo dicens. Ecce
magi inuenerūt puez illū quē regnauit di/
cebant. Et auz acceperūt a paritib; ⁊ largi
pmissionib; sunt placati. ideo reuersi non
sunt. Et sc̄sitan dicebat intra se. Quis pu/
er ille anteq; nascat in terra iā apparet in ce/
lo. nondū ipse oñdit z iā oēs illū querunt
Et nec adhuc terrenū pplm̄ habet. querūt
cū iā mūtie celestes. i. stelle q̄ sibi muustrāt
Quis est ille q̄ anteq; mecu pugnāt iā vin/
cit. anteq; vincat iā regnat. qd̄ putas factu/
rus est ille i regno meo si creuerit. ego ⁊ b̄a
hoib; porzigo ⁊ gladiū porzō. q̄ nō diligit
saltē timeat. Ille ucc pplm̄ habet nec diuīti
as pgregauit. ⁊ quō siue auro diligit ⁊ siue
ferro timeat. Sic misit ⁊ interfecit omēs pu/
eros vt inuociret vnū in oib; sic nec vnū in
uenit i oib;. ⁊ vitā eternā pstitit oib;. vt im/
pleret illud ps̄. lxxviii. Effuderūt sanguinē
innocentē tanq; aquā in circūitu iherl̄m̄ Di/
cit L̄hr̄is. O insensate herodes qd̄ agi si nō.
credis v̄bis q̄ magi dixerūt. cur sine causa
itisanis i pueros. nunq̄d tu possis imutare
s̄niam dei aut pdere illū quē deus defendit.

Secō apparet ei⁹ seucia in loco cū dicit
in bethleem ⁊ in oib; finib; eius. Rabanus
Nō p̄tent⁹ vastare bethleē. s; adiacentia lo/
ca vastauit Tercio apparet ei⁹ seucia in
tpe cū dicit. a bimatu ⁊ infra. i. occidit omēs
pueros duoz annoz vsq; ad pueros vni⁹
uocis vel dici. s̄m̄ Daymonē vt ly infra di/
cat ordine t̄pis. sed L̄hr̄is. expouit vt ly infra
dicat ordine numeri. ⁊ est sensus. a bimatu
⁊ infra. i. a puers duoz annoz vsq; ad pue/
ros quinq; annoz. Dicit em̄ stellā orā mā
gis p̄ annū anteq; iherl̄m̄ ueniret. ⁊ p̄ annuz
expectauit. Et sic xp̄m duoz annoz credi/
dit. S; ⁊ quinquēnio videt̄ facere fidē q̄
quedā ossa innocentuz habent̄ ita gaudia
q̄ bimoz vs; biennoz esse nō possunt. P̄i

ma tñ expositio est v̄s̄tatio. ⁊ p̄dici. q̄ loz
ge maioris q̄s̄tatis erāt hoies tūc t̄pis q̄
nūc sunt. ideo nō mix q̄ maiora vident ol/
sa pueroz. S; di. stante expositōe p̄ma
cur occidit pueros vni⁹ diei vel noctis. Re/
spōdet Aug. in s̄mone ⁊ innocētib;. quia
timebat ne puer cui sidera fauulabant̄ spe/
ciez suā paulo supra vel infra cratē sui t̄pis
posset occultare. Tūc adimpletū est qd̄
dictū est p̄ Dierē. p̄phetā dicentē. ca. xxxi.
Uox in rama audita est **M** Nec ter/
cia ps̄ principal̄ ist⁹ euāgelij. it̄ q̄ dicit in/
nuil̄ lamētatio maternica lacrimosa dicens
Uox in rama audita est. vt dicit L̄hr̄is. Ra/
ma erat ciuitas saul. Saul aut̄ erat d̄ tribu
beniamin. ⁊ Benjamin erat fili⁹ rachel. cu/
ius sepulcz erat iuxta bethleem vbi interfi/
cebant̄ paruuli. Et rachel introducit plo/
rans. q̄ suis rama nō est. p̄p̄. qz tant⁹ fuit lu/
ctus q̄ etiā si p̄bas esset mortui potuissent
cōpati ⁊ flere. ⁊ q̄ dicit t̄p̄. Rachel plozāt
filios suos. licet illi ⁊ tribu iuda vel iudas
nō fuerūt nati ⁊ rachel. tñ dicit̄ mater pue/
roz in bethleem. nō rōne geuiture s; sepul/
rurē. vel etiā qz multi ⁊ tribu iuda filioz be/
niamin fuerūt occisi. p̄pterea d̄ flere m̄tha/
forice. Alio mō rama est nomen cōmane ⁊
hebraice interpretat̄ excellus. ideo vox in rama
.i. in excelso audita est. s̄a. ⁊ scribit̄ Ec/
cli. xxx. Dep̄cationē lesi audit ⁊ dñs nō ⁊
spiciet p̄ces pupilli ⁊ vidue si effundit loq̄/
lam̄ genu⁹. Et noluit p̄solari. qz nō sunt vi/
ui; s; oēs occisi; ⁊ p̄ p̄sequēs nō est cōsolatio
Et loquit̄ similitudinarie q̄ aliq̄s puer infir/
mat̄ interz q̄ viuūt m̄ recipit aliquā p̄sola/
tionē. s; post mortē nō. qz nō sunt reuocādi
ad vitā p̄sentē. Tūc s̄ dicit̄ in tertū. plozatus
s; p̄unloz ⁊ vlular⁹ mule⁹. s̄. matrū. Aug.
in s̄mone. iij. ⁊ innocētib;. Cū puuli victi/
mabant̄ matres misere lamētabant̄. Ulula/
bant matres qz agnos p̄dūt. s; voce balā/
tes matres crines dissipabāt. ⁊ ornamenta
capitis amittebāt. q̄tis modis volebāt it̄/
fantes abscondere ipi se publicabāt. nescie/
bant tacere nondū didicerūt formidare. m̄
pugnabat ⁊ carnifex trahabat. illa tenebat
ad camificē mater clamabat. Quid sepas a
me qd̄ genui ex me. vter⁹ me⁹ genuit. vtera
mea lacte nutriuērūt. ⁊ tu crudelis interi/
mis. modo sudetūt viscera mea ⁊ tu illidis
in terrā. Alia mater dicebat. occidematrem
cū puero. vt qd̄ me dimittis manere si cul/
pa est mea. s; si nō est crimē iūgemibi mortē

De Innocentibus

Alia dicebat. qd apud me queritis vni que
ritis et omnes occiditis. et ad eum quod est vni at/
tingere non potest. Et sic fuit vltima matris
Sed ploratu paruulorum dicit Chrus. Plora
bant paruuli quod sepebant a matribus. plora
bant et vltimabant matres quod desolabant a fi/
liis. et videre hoc erat maior dolor in matribus
remanentibus quam in pueris morientibus. par/
uuli vni patiebant dolore quod separabant a
matribus. non quod ducebant ad mortem quod nec sci
ebant mortis dolorem. matres patiebant du/
plicem dolorem. vni quod puulos suos videbant in
terfici. aliter quod ipse desolabant a filiis. In par
uulis mors eorum statim sine faciebat doloris
In matribus autem memoratio paruulorum sem/
per erat tepatio doloris. **N** Sed que
festum innocentium celebrat cum voluntarie non
sunt passi. eo quod vsus liberi arbitrii non habu
erunt per quod mereri poterunt. Ridel quod propter
plures progradinas illis collatas. Prima su
mitur ex tpe. quod primi fuerunt qui sanguines
sui pro christo fuderunt. Unde Aug. vocat eos flo
res ecclesie. Unde canit de ipis ecclesia illud
Apocal. xiiij. *Hij empri sunt ex omnibus pu
mitte teo et agno. Inimico non tamen in se passi sed
etiam in persona christi. quod dicitur modo in quolibet
eorum occisus est christus. Unde voluntarium sacrifici
um requirit in adultis. non autem in infantibus.*
Secunda progradina capit ex statu. quod sine
macula vixerunt. quod puri circumcisi. Unde de ip
sis canit illud Apoca. xiiij. *Hij sunt qui cum
mulieribus non sunt coniuncti. i. non sunt pol
luti mente et carne. Nihil potest virginem esse
corpore nisi mens sit incorrupta.* Tercia pro
gradina capit ex gratia capitis. quod quando rex
coronat multos milites secum facit. Sic rex
celestis nunc coronat corona carnea a ma
tre per suam incarnationem hos innocentes mi
lites sibi elegit. Et ideo eos sancta mater ec
clesia festuat. Unde licet in limbum descende
runt et etiam libere ab irruere meredi non habue
runt. tamen quidquid i eis minus fuit gratia no
ui regis adimpleuit. vt dicit sanctus Thoma. in
ij. q. cxxiiij. ar. i. in soluto e primi argumē
ti. quod martiri gloriā quam in alijs libera volū
tas meret illi puuli occisi per dei gratiam sunt as
secuti. nam effusio sanguinis propter christum vice
gerit baptismi. Unde sicut pueris baptis
tis per gratiam christi meriti operat ad gloriā ob
tinendam. ita occisi propter christum meritum mar
tiri operat ad palmam martiri consequendam
De quo Aug. in sermone de epiphania. *Li
cet puuli non haberet etatem vt in christum crede*

rent. haberet tamen carnem in qua pro christo passuro
passionem sustineret. Ideo idem in sermone quod
to de innocentibus. *Occidunt pro christo puulo
paruuli. pro iusticia moriuntur innocētia. Quod quod
ata etas. necdum christus potuit loqui et iam pro
christo merent occidi. nondum oportuni confes
sioni etiam idonei passioni. Quod quod felicitet na
ti. vt regustauerunt presentem vitam et statim transi
erunt ad futuram. necdum egressi infantie curas
etiam pueniunt ad coronas. rapiunt de sinibus
matris et recipiunt in gremiis angelorum. hec
ille. **S**ed dices. quate sancta ma
ter ecclesia tacet hodie leticie cantica. vt te
deum laudam. gloria in excelsis. alleluia. Re
spondet vnihelmus in ronali tribu de causis
Prima est in signum tristitie matris que vlu
lauerunt et fleuerunt pro morte filiorum. Unde po
tuerunt dicere illud Ruth. i. *Ne vocetis me
noemi. i. pulcra. sed vocate me mara. i. ama
ram. quod amaritudine repleuit me omnipotens*
Secunda causa in signum quod ad limbum descende
runt vbi habuerunt penam damni vsque post pas
sionem christi. sicut et alij patres sancti. quod fuit
querulosum. sicut querens Job. xvij. *Infer
nus domus mea est. et in tenebris strauit ler
culum meum.* Tercia causa in signum fuge et in
colatus christi et matris eius et Ioseph in egipto
De quo Hier. xiiij. *Quasi colonus futu
rus es in terra. et quasi vir vagus declinans
ad manendum. In octaua autem innocentium oia
cantica leticie resumunt. Et hoc significat re
surrectionem futuram. quod tunc innocētes et oēs
pueri baptisati. et scnes electi resurgēt in per
fecta etate plenitudo diuini christi. cum a se felicitate
et corporis immortalitate. Similiter quoniam hoc
festum cadit in diem dominicam omnia cantica
leticie cantant in reuerentia dñice resurrectioni
onis qua die cum maximo iubilo per dñm suū
de limbo educti. et postea in die ascensionis in
plenu gaudiu assumpti. Ad quod nos perdu
cat ihesus christus Amen.**

Sermo XXX. Ad idem.

Occidit oēs pu

eros qui erant in bethleem et in oib/
sinibus eius. scribitur Math. ij. **P**
Querit loco thematis. cur hec tria festa ste
phanus Iohannis et Innocentium sub vno na
tuitatis dñice gaudio recolit ecclesia. Re
spondet Bern. in sermone de innocentibus di
cens. *Chrus. nat. est in hunc mundum et pa
ti pro nobis voluit. propter quod Iohes baptista*

Dixit eū agnū imolandū. Joh. i. Ecce agn⁹
 dei qui tollit peccata mundi. Et per se dixit
 Luc. vii. Oportet filiū hominis multa pati et
 reprobari a generatōe hac. et Joh. xv. Non
 est seru⁹ maior dño suo. si me persecuti sunt et
 vos psequent. Ex quibz quidē verbis elicit
 omnes fideles passuros. de quo et apłs. ij. ad
 Thimo. iij. Omnes qui pie volūt viuere in
 xpo ihesu persecutionē patient et psequens
 fore martires. Innuic igit ecclia in hijs tri/
 bus festiuitatibz triplex martinū. Primū
 est volūtatis et opis. sicut beati Stephani
 qui fuit prim⁹ martir post xpi resurrectōem.
 et ascensionem. Hinc est q statim post natiui/
 tatem xpi sancta mater ecclia ordinauit diē
 sancti Stephani. qz dies martirū sanctoz
 dicit dies natalis eoz. De q Fulgentius in
 sermone. Veri xps nat⁹ est in mundū. vt ho/
 die stephan⁹ nasceret in celo. Secundū est
 martiriū volūtatis et nō opis. sicut Johan/
 nis euāgeliste q parat⁹ erat p xpo omnia sup/
 plicia sustinere. nō tñ actu sustinuit. Bern.
 in sermone de innocētibz dicit. q in pace vitā
 finiuit diuini pñlij fuit. sicut ipē dixit Joh.
 vlti. Sic eū volo manere donec veniaz. Et
 qz min⁹ est pati volūtate tñ qz actu et volū/
 rate. ideo ecclia post diē sancti Stephani
 ordinauit diē sancti Johannis euāgeliste.
 Tertium martinū est opis et nō volūtatis.
 Sic pueri innocētes vsūm ratōis nō habē/
 tes passi sunt. qui deū nō loquēdo sz morien/
 do cū sanguine suo pñsi sunt. de quibz the/
 ma. occidit omnes pueros. In summa euā/
 gelij duo inuunt. Primo angelica ammo/
 nitio. scdo tyrānica persecutio. Primū patet i/
 principio. scdm ibi. occidit oēs pueros. De
 primo dicit. Angel⁹ dñi apparuit i somnis
 Joseph. Ideo in somnis. vt cognosceret q
 idem esset angel⁹ qui pri⁹ apparuit ei ante
 natiuitatez pueri Math. i. Q Pro q
 sciendū in somnis accidūt multe apparitio/
 nes et visiones. aliqñ relectabiles. aliqñ tri/
 stes. et hoies ex hijs volūt diuinare h vel il/
 lud bonū aut malū psequendū. qd nō est fa/
 ciendū. Rō qz dicit Aug. de spū et aia. Som/
 niū est figuris tectū. et sine interpretatōe intel/
 ligi nō pot. Nā multa sunt genera somniō nū
 qz vtdicit Jsid. lib. iij. de sum. bo. ex diuersis
 qlitanibz oriunt. Quedā ex saturitate et ma/
 ceratione occurrūt. Secūdo quedā ex cogi/
 tatione pua. Nā vt dicit Jsid. Sepe que i/
 diē cogitam⁹ in nocte cognoscimus. Tertio
 ex dyabolica illusionē. Cū Jsid. Nonulle

visiones sp̄rituū demoniaco et sunt illusio/
 nes. qualis fuit visio vxoris pylati. Math.
 xxv. Multa passa sum p visū ppter eū. ni/
 hil tibi et iusto illi. vbi dyabol⁹ volebat im/
 pedire xpi passionē. et p psequēs nostrā redē/
 ptionē. Quarto ex su pmoze reuelatōne. vt
 Joseph Ben. xli. q exposuit somniū phara/
 oni. ppter qd pñfatur dñs ac pposit⁹ totius
 egipti. Quinto pmixte oriunt. s. ex cogitati/
 one et illusionē. Sexto ex corporis dispositio/
 ne. vt qñ quis somniat comedere dulcia. si/
 gnū est q hccma dulce dominat. sanguine⁹
 somniat aerea et lecta. melancolic⁹ terrea et tri/
 stia. coleric⁹ ignea. hccmatic⁹ fluuios niues
 et aquatica. Septim⁹ ex corporis celestiu im/
 pssione quādo virt⁹ motuū supetioz puenit
 ad imaginationē tūc imaginant in eis ima/
 gines illoz effectū. ad quos mo⁹ celestes
 disponūt. fm q virtus imprimēs est fortioz.
 vel rebilioz. et fm q virt⁹ recipēs est magis
 vel min⁹ disposita. et fm q magis quieta ab
 alijs occupatōibz. Ideo hmo i futura sciunt
 tur in dormiendo quādo anima vacat ab ex/
 terioz in onibz. Et p pmoze nocte circa ho/
 ram digestionis cōplete. Et p hunc modū.
 quedā animalia cognoscūt futura. sicut pi/
 fces tempestate pñunciant motibz suis. et in/
 multis alijs animalibz. quia imaginatōes
 eoz magis quiete sunt qz humane propter
 multiplicēs morus rationis. ideo magi di/
 spofite sunt ad impssiones celi qz homines.
 Octauo oriunt somnia ex cerebri p̄turbati/
 one. vt patet i indispofitis ad frenēsim et pa/
 tientibz. qui mira somniant et inaudita fm
 vaporē. cellulā fantastica inficientē vel im/
 mutantē ipsa somnia inficiunt et immutā/
 tur. Nono oriunt somnia ex sanguinis infe/
 ctione. Qui em̄ corrup tū habent sanguinē
 somniāt se ambulare p loca immūda. Ideo
 Jsid. ibidē. ex diuersis imaginationū qñ/
 tatibz oriunt. tñ vnde veniāt raro p̄siderat.
 ergo eis credere nō est op⁹. ne forte sathanas
 in angelū lucis se transformās fraude etro/
 tis decipiat. Ideo Eccl. i. xxv. Multos er/
 rare fecerit somnia et exciderūt sperātes in il/
 lis. De talibz scribit in cano. xvi. q. v. Epi/
 scopi. vbi dicit. Stultus et etus est qui oia
 q in sp̄ritu sunt in corpe accidere arbitret.
 Subdit. Nā qui talia credit fidē perdit. q
 aut rectam fidē nō habet hic nō est eius: sed
 illius in quē credit. i. dyaboli. Ideo phibēt
 credulitas illorū. Lem. xix. Nō obsetna/
 bulis somnia. Ratio Jsid. li. iij. de sum. bo.

De Innocentibus

Demonēs vt fallant ⁊ illudant aliquando. vera p̄uinciant. Et subdit sbides. Elēcti s̄ h̄mōi visionibz cōmouent. mox tū cuigilātes illusionē vanitatis respiciūt. in reuentionē suā p̄tinus ad deū cōuertunt. hec ille. Ideo Latho. Somnia ne cures. qz scribit Eccl̄i. xxxiij. Somnia extollūt imprudētes. quā si qui apprehendit vmbz ⁊ persequit ventū sic ⁊ qui attendit ad v̄sa mendacia. Et tantum super isto verbo. Angel⁹ domini apparuit in somnis Ioseph dicens. Surge ⁊ accipe puer ⁊ matrē ei ⁊ fuge in egiptū. p̄pter tres causas in primo sermone de innocēti- bus dictas. R. Adhuc sunt due cause p̄pter quas fugit in egiptū ⁊ nō in aliā regi- onem. Pr̄ma causa est p̄pter egiptū sanari- onē. Unde Isa. xij. Et p̄tinet d̄ns egiptū plaga ⁊ sanabit eā ⁊ reuertent egiptū ad ro- ininum ⁊ placabit eis ⁊ sanabit eos. Unde Chriſt. sup̄ matheū. Recordat⁹ est domi- n⁹ quia mala fecit super egiptū. filium suū mit- tit vt plagas egipti sua sanaret medicina. Hec mutatio terre exēcti. vt popul⁹ q̄ an- tea fuit p̄secutor populū primogenitū postea fieret custos filij vnigeniti. Secunda cau- sa. in trauit egiptū p̄pter future religionis p̄- figurationem. quia ch̄ristiana religio in tan- tum viguit ibi. vt ceteris cōfusionem indu- ceret. sicut dicit Hier. ij. Ab egipto cōfusi- deris. quia multi sancti fuerūt de egipto. ar- duam ch̄ristianā vitā ducētes. vt sanctus Anthonius. sancta Maria egiptiaca. ⁊ ce- teri. Ch̄riso. Qui prius populo dei violen- ter dominati sunt. isti cū deuotione deo serui- erunt. vt tā nō irent ad mare rubrū dimen- gendi. sed vocarent ad aquas baptismatis viuificandi. Unde Isa. xix. Clamabūt ad domnū a facie tribulantis ⁊ mittet eis sal- uatorē ⁊ p̄pugnatorē vt libret eos. Ideo Aug⁹. in sermone. Aliquando Moyses in egipto perfidis clauserat diē illuc ch̄rist⁹ ad- ueniens sedentibz in tenebris reddidit cla- rissimam lucem. Et subdit. Et esto ibi vsqz dū dicam tibi. scilicet septē annis. Futur⁹ est em̄ vt herodes querat puerum ad perdē- dum eum. S. Mistice dicit Leo pa- pa. Deus in nobis p̄ affectū concepit. scilicet boni operis. ⁊ per effectū nascit. ⁊ per p̄fectūz id est augmentū virtutū nutritur ⁊ creſcit. Sed quādo herodes id est dyabolus hoc attendit tunc querit perdere eū. Uñ Bern̄. Quid qd̄ a deo diligit a dyabolo impugna- tur. Huius figurā habemus. ij. Regum. v.

Philistei audientes qd̄ David esset victus in regem ascenderūt vniuersi vt quererēt da- uid ad perdendū. Huic simile habet Apoc. xij. Draco stetit ante mulieres que paritura erat. vt cum pareret filiū deo ozaret. T. Spiritualiter. Draco. i. dyabolus obferua- tor callidus quādo opera bona agimus que- rit quomodo resistat ⁊ occidat. Nam nulla est virtus que nō impugnat a vicio p̄tario De quo habet in glo. Numeri. xij. Virtus si p̄tarietatem nō haberet non claresceret. Ideo vt simus cauti horat⁹ ap̄stol⁹ Petri⁹ i canonica. i. Petri. v. Vigilate fratres quo- niam aduersarius vester dyabol⁹ die ac no- cte circūit querens quē reuoret. Sed ange- lus domini apparuit in somnis. hoc fit quā- do homo existit in diligenti cōsideratione sui p̄p̄t⁹ ⁊ p̄p̄tē salutis. tunc meret diuinaz gratiā ip̄m erudientē. qz dicit Aug⁹. in li. de penitētia. Semp̄ p̄sto est grana si nō fue- rit repulsa. ⁊ re periculis imminētibus infor- mat. De quo Job. xxxij. In spiratio om̄ipo- tentis dat intelligentiā. Nā herodes habu- it dulcia v̄ba ⁊ falsam intentōē. Et sic dya- bolus s̄ specie boni querit nos inducere ad malū. De quo ap̄ls. ij. ad Lhorin. xi. Sa- thanas r̄asfigurat se in angelū lucis. Bre. Sepe vicia virtutū specie assumunt. xli. di. sepe. Sed dicit ps̄. xc. Angelus meus manda- uit te vt custodiāt te in omnibz vijs tuis id est inspiciat tibi angelū. Surge. i. a mala cogitatioe ⁊ imaginatioe q̄ te impugnat dya- bolus. ⁊ accipe puer. i. p̄p̄nde p̄sciētē puri- tatem qz iocunda sit in anima. De q̄ Sene- ca. Nunq̄ nascit vera leticia nisi ex pura cō- scientia. Bern̄. Si trahit inuidus. ferret te dyabol⁹. impugnat caro. illa semp̄ est secu- ra. Et accipe etiā matrē. i. grām assistentem. qz sine grā nō possum⁹ persistere in p̄sciētē puritate. De quo sanct⁹ Tho. li. iij. p̄tra gē- tiles. Indiget hō grē dei auxilio vt p̄seneret in bono. Ideo. i. ad Corin. xv. Grā dei sum id quod sum. Ipsa est mater puritatis. Ri- chardus. Quid purgat et cōseruat cordis. intima nisi dei gratia. Hīs habitis fuge in egiptū. Egiptus interpretatur tenebra. id est vade ad tenebras peccatorū. De quibz ap̄ls Ro. xij. Abijciamus opa tenebrarū. U. Esto tibi scilicet septē annis. hoc est attende ⁊ cōsidera vniuersa mala que tibi intulerūt vicia tua. Et sunt septem. Primum malūz quasi primus annus dei est hostilitas. Uñ Eccl̄i. xij. Altissimi s̄ odio habet peccatores

Nā si de peccatū non odiret, nunq̄ tot ml
lia angeloz p peccato cogitatōis de celo re/
pulisset. Itē nunq̄ primos parētes ⁊ totuz
genus humanū in ipis de paradiso expulisset
nec hmōi miserijs multiplicibz afflisset.
Itē si non odiret peccatū nunq̄ totū mun/
dum octo animabz demptis p semine refer/
uatis deluuiū delisset. Idcirco peccare qui/
dem nihil aliud est nisi deū offendere: saltē
mortaliter. Et Hiero. Offensio deo nulla ē
loca religio, quia scribitur Sap. xiiij. Odio
sunt deo impij ⁊ impietas eius. Secundū
malū quasi secundū annū est omnīū bonoz
opez inualiditas. De q̄ Ezech. xvij. Si se
quererit iust^a iusticia ⁊ fecerit iniquitates
omnes iusticie ei⁹ nō recordabunt. quia pec/
cator in mortali nō est in dei charitate. ⁊ di/
cit Greg. Qui nō est in charitate bonū qd
agit pdit. s. quod ad remunerationē regni ce/
lestis. licet alias remunerat tpaliter sed nō
in ppetua vita eternaliter. Ideo scribit Ec/
clesiastes. ix. Qui in vno offenderit multa
bona pdet ⁊c. Tercū malū q̄s terci⁹ annus
est sciencie penalitas. De q̄ Aug. Dñe dixi/
sti ⁊ ita est q̄ ois inordinat⁹ animus sibi p
si est pena. s. ppter remorūm conscientie. Sa/
pientie. iij. Veniet in cogitatōe peccatoꝝ suo
rum timidi. Sene. Nihil ita timidū facit
animū sicut rep̄hensibilis sciencia ppter pe/
catū. Quartū malū quasi quart⁹ annus est
status periculositas. Johelis. ij. Quis scit
si cōuertat ⁊ ignoscat de⁹. Nā peccator ha/
bet se sicut piscis intrans hamū per se. exire
aut per se non potest. sic peccator a saipo sine
grē dei auxilio n̄ p̄t penitere. De quo Aug.
in li. de p̄nia. Vere penitere nō est hois sed
dei grē Ideo scribit Dñe. xiiij. Perditō tua
ex te. saluatio aut ex me. Idcirco hunc peri/
culosum statum debemus cauere. Eccli. xxi.
Quasi a facie colubri fugē peccata. Rō Ec/
cli. iij. Qui amat periculū pibit i illo. Qui/
tū malū q̄s quinq̄ annus est aie captiuitas
Proverb. v. Iniquitates sue capiūt impiū
⁊ sibi peccatoꝝ suoꝝ quīsq̄ ⁊ stringit Et
i hīs funibz ducet te in carcerē infernali.
Athanasij. Qui mala egerūt ibūt in ignē
eternū. Sextū malū quasi sext⁹ ann⁹ est aie
mortalitas. qz mors aie sequit istā captiui/
tate. Ezech. xvij. Anima que peccauerit ip/
sa moriet. Sap. xvi. Dō p maliciā occidit
aiam suā. licet corp⁹ viuit tñ aia mortua est
corā deo. Aug⁹. Vita aie de⁹ est. ⁊ q̄ se sepat
ab eo mortū est. Sic est ois pctor i morta

li. Isa. lix. Iniquitates v̄re dimiserūt iter vos
⁊ deū. Et p sequeles tradūt aīas i mortē Rō
Rō. vi. Gripēdia pcti mors est. Septimū
malū q̄s septim⁹ ann⁹ est damnatōis eter/
nalitas. ps. v. Odisti omes q̄ opant iniqui/
tē pdes oēs q̄ loquunt mendaciū. Glo. si n̄
penitentiā egerint. Luc. xiiij. Nisi penitentiā
egeritis oēs simul pibitis Math. vij. Dis/
arbor q̄ nō facit fruct⁹ bonos excidet ⁊ i ignē
mittet. Ideo Ezech. xx. Recordamini scelerē
vestroz. i. dāna scelez. ⁊ displicebitis vo/
bis in ⁊spectu v̄ro. qz herodes. i. dyabol⁹ q̄/
rit occidere puez. i. puritate aie si nō recor/
dat⁹ fueris peccati dāna. Dixi sedo sub/
iungit tyrannica plectio dices. Herodes
iratus ⁊c. mittēs occidit oēs puetos q̄ erāt
in bethleem. Chas. ome. ix. sup Math. in/
uehit cōtra eū dicens. Eū iratus es hēro/
des illusus a magis. nō cognoscis quonā
diuinus erat partus. nōne tu principes sa/
cerdotū vocasti. nōne scribas ⁊ gregasti. nō
ne illi tibi pphēā induxerūt hoc antiquit⁹
p̄dicantē. nōne vidisti vetera nouis psonā
tia. s. gentilis plebs ⁊ iudaica. Nōne audi/
uisti qz hīs mōstrauit stella. illos vero am/
monit app̄arētō angelica ⁊ lux cēlica. Nō
ne reueritus es studium barbaroz. nonne
ammiratus es presentia eoz. nōne ex hīs
omnibz reputare debuisti hec oia nō esse de/
ceptionis sed diuine virtutis. putas te illū
pdere quē de⁹ pducit. O herodes nō vis eū
regnare in iudea. velis nolis regnabit in ce/
lo ⁊ in terra. hec ille. ¶ Sunt pleriq̄
qui dicunt herodē pessime egisse in occisiōe
pueroꝝ vt verū est. attamē sunt sex genera
parentū q̄ occidūt pueros suos. Primi
sunt q̄ scienter rei sunt q̄ pueri in vtero ma/
tris sine baptismo decedūt. ⁊ hoc est graue
homicidiū. h̄z ibi corp⁹ ⁊ anima occiditur.
Aug. Mai⁹ est damnū i amissio e vni⁹ aie
qz corpoꝝ mille. q̄ mī q̄ est pgnās sollicitu/
dinē debet h̄re de illo thesauro quē portat in
vtero sic fiat occasio damnatōis illi⁹ p̄heri
Sicut viri debent parcere mulieribz pgnan/
tibz nec eas terrere nec turbare nec verbera/
re. imo sibi p̄s subtrahere in comedendo et
bibendo ⁊ impartiri suis mulieribz pgnā
tibz ⁊ eis h̄re. exēplo marie que tribz mer/
sibus seruit Elisabeth. Sed heu aliq̄ p/
cutiūt pgnantes: calcant. tradūt. ip̄s ma/
ledicunt. ⁊ sic rei erunt in pueris. Sicut pec/
cant ille mulieres que se sup hoc remittunt
qz pgnantes sūt. et scienter maritos suos

De Innocentibus

offendūt. Sicut graue peccat ille antiq̄ vetu-
le q̄ abortum vel sterilitatem peccat in aliq̄
muliere vel virgine. Sicut iste ancille q̄ euz
peccato ⁊ scandalo ꝑcipiunt. ⁊ postea ꝑpter
verecundia humanā eos pueros sciēter oc-
cidunt. quod animal irrationale nō faceret.

Secūdi parētes illi qui pueros suos ni-
mis diligūt. Sicut dicit. nō recto ꝑueꝑ meū di-
ligere. Rūdet. imo recte ꝑueꝑ tuū diligere
sed ordinate infra teū. Nam aliqui pueros
suos vltra teū diligūt ⁊ habent maiore cō-
placenta in pueris q̄ in deo omnipotenti. et
potius vident pueros q̄ teū. ⁊ sic plus ꝑue-
ros q̄ teū diligūt. eodē pueros teū suoz
faciunt. Aug⁹. Hoc ab homine colitur qd̄
ꝑ ceteris diligūt. Unde enā leat⁹ Hierou.
Quodcuq̄ vnusquisq̄ sup teū vel eq̄līter
deo diligūt. hoc sibi ꝑ deo ꝑstituit. Et deus
quādoq̄ ex sua bonitate subtrahit eis illos
pueros. vt ipi parētes eoz suū ecouerso ad
deū erigāt ⁊ deū diligāt. Et ergo est vna rō-
q̄re illi pueri q̄ sunt multū affabiles: ꝑudē-
tes ⁊ pulcri cito moriunt. qz parentes cū ni-
mo affectu eos diligūt. ⁊ cū inuia sollici-
tudine fm̄ cursum mūdi eos nutriunt. ⁊ in-
tendunt ex ipis facere magnos dños et ma-
gnas diuitias ꝑgregare volūt. nō curantes
an iuste vel iniuste acq̄rant. Et ꝑpter illaz
sollicitudinē quā habent ad pueros obliu-
scunt deum ⁊ seipos negligūt in salute aīaz.
⁊ damnant seipos. Unde Math. x. Qui
amat filiū vel filiā plus q̄ me nō est medi-
gnus. Et filij tales si vixerint ⁊ scienter ꝑs-
ederint bona male acq̄sita damnant. ⁊ im-
plet illud Marc. xij. Tradet pater filij.
suū in morte. Tercij parētes sunt q̄ in-
formant pueros suos in malis. s. chorizare.
superbire in vestib. facie repingere. crispas
crines facere. Et ipsi parentes rei erunt om-
niū peccatoꝝ que ex mala informate addi-
scunt ⁊ post modū faciūt. Et sic implebit in
parentibz illud Deutero. xxxij. Immolane-
runt filios ⁊ filias suas demonibz. s. ꝑ ma-
la documēta. Quarti parentes sunt qui
pueros nō corrigunt cū deliquerūt. cū tamē
tenent. supra illud Prover. xxiij. Noli a ꝑu-
ero subtrahere disciplina. si em̄ penseris cū
virga nō moriet. In virga percussis cū: et
animā eius ⁊ inferno liberabis. Signāter
si filij sunt rebelles ⁊ ꝑteruī tunc sunt casti-
gandi verberibz. Ecclesiastic. xxx. Non res
illis potestate in uinciente. circa ceruicem
eius ⁊ unde latera eius cū infans est ne for-

te inducēt ⁊ nō erdat tibi. et erit tibi dolor
anime. sicut Dely. i. Regū. ij. Qd̄ tractans
Ruptus Dolgot sup libro sapientie dicit.
Dely sacerdos ꝑpter negligētia castigari
di filios dñi acus est. De quo ⁊ Beda. De
ly filios delinquentes ferire noluit. ideo se-
ipuz apud deū crudeli damnatione percus-
sit. quia euz audiuit archā captā a philiste-
is ⁊ filios occisos in prelio cecidit retro: suz
d sella ⁊ expirauit Ecce q̄ mala dilectio est
nō corrigere filios. imo magis est odium.
Prover. xij. Qui parit virge odit filium.

Quinti parētes sunt qui malū exemplū
ꝑtent filijs. ⁊ ꝑ hoc spūaliter eos occidūt.
Aug⁹. Qui in ꝑspectu ꝑpli male uiuit quā-
tum in illo est cum a quo attendit occidit.
Pueri em̄ illa que vident a parētibz cōmi-
niter imitant siue bonū siue malum. Si vi-
dent eos ieiunare. libētē orare. ecclesia fre-
quētare. misericordiā exercere. deū timere. ꝑa-
cem cū familia tenere imitant eos. Si au-
tem vidēt eos eccleie ieiunia soluere. festa nō
celebrare. raro ecclesia uisitare. ad tabernas
ire. audiūt blasphemare: maledicere etiam
sequunt eos. Et ꝑ hīs malis exemplis fi-
lij sequētes damnant ⁊ parētes similiter si
nō penitent. Vñ Greg. in moral. Tot mor-
tibz q̄s dign⁹ est q̄t ex ꝑla ꝑauitatis i ꝑste-
ros trāsmittit. Sexti parētes sunt q̄ res
iniustas pueris relinquūt. illi damnāt seip-
os sicut ⁊ pueros. xiiij. q. vi. Si res reddē-
da est ⁊ nō reddūt. penitētia nō agit s̄z silat.
Aug⁹. Si tenes obolū teneris a dyabolo Et
quot denarios male acquisitos pueros relin-
quūt tot gladijs eos trāsfīgūt. Et implebit
i eis illud Eccli. xli. De patre in ꝑio q̄runt.
id est ꝑquerunt filij. qm̄ ꝑpter ipm̄ dati sūt
in opprobriū. s. sempiternū. Signanter cū
sciēter possidēt. qz faciēs ⁊ ꝑsentiens eadem
pena puniunt. vt habet in cano. ij. q. i. No-
tū sit. x. q. ij. cōsanguineoz. quia scribit
Eccli. xxi. Stuppa collecta synagoga peccā-
tium. A Exemplū legit in lib. ⁊ dono
timoris. fuit quidā vir sanct⁹ cui multa fu-
erunt reuelata secreta. in ter cetera vidit ho-
minē in ima flāmaz ꝑstratus. ⁊ cuius vte-
ro arbor alta ꝑcedebat. in cui⁹ ramis homi-
nes suspēsi fuerūt. ⁊ a flāma ab imo ꝑce-
dente durissime durissime ⁊ acerrime tor-
quebant Et ille qui in fundo iacebat magis
inter alios torquebat. Et cum quereret ille
q̄ hoc videbat a ductore suo cuiusmodi es-
set homo ille q̄ in imo iaceret. ille rēdit Ille

qui ab imo tacet fuit principii generatiois
oim istoz et fuit paup. et p vlturas et male ac
quisita dicitur est. Alij sunt q pcesserunt ab
eo et torquent. qz aliq fuerunt imitatores ille
aliqui possessores iniuste acquisitoroz bonoz
et sic simul torquent. et fm q fuerunt similes
in culpa sunt i p simili pena. vt scribit Ma
thai. xiiij. Colligite zizania et alligare ea i sa
sciculos ad eoburendu. **B** Item no
tandū est q festū innocentū et alioz martir
solēnter est peragen duz. Et hoc ppter tria.
Primo ppter temp. nam ipsi pūni marti
res sunt q p xpo post eū natiuitatē martiri
san sunt. Nā triplex est martiriū. Primum
voluntatis et operis sicut beati Stephani
et Laurentij. Secundū voluntatis et non
operis. sicut Johānis euāgeliste et beati mar
tini. qui habuerunt voluntatē et affectū su
stinendi martiriū. qzuis nō sunt passi. Ter
cium est martiriū operis et nō volūtatis. si
cut pueri innocentes et vsum rationis non
habentes. qui deū nō loquēdo sed moriēdo
et cū sanguine suo cōfessi sunt. Et sic in san
guine suo baptisari sunt. Et ppter illud tri
plex martiriū illa tria festa sunt immediate
post festū natiuitatis instituta. Primo fe
stum sancti Stephani qui est martir volū
tate et ope. Post hoc festū sancti Johānis.
qui fuit martir voluntate et nō ope. Tercio
festū innocentū qui fuerunt martires opere et
nō volūtate. Nam dicit sanctus Thomas
Deus suppleuit in eis p gratiā qd defuit in
rationis efficacia. in eo q ppter xpm passi
sunt. Secundo hoc festū innocentū est cō
mendabile ppter numer. quia tot sunt q
numerus eozū incertus est. Sed ecclesia per
agit numer eozum fm visionē quam vidit
sanctus Johānes Apoca. xiiij. Vidi agnit
supra montē syon stantē. et cū eo. celiij. mi
lia habētes nomē ei. et nomē patris ei. scri
ptū in frontibz suis. Nōdo si laus et festū
vnius sancti est laudabile et acceptū coram
deo. quid tūc laus tot sanctoroz innocentum.
Et si reus exaudit pces vnius sancti vel ho
minis vel duoz vel triū in noie ipsi. qgre
gatoz. quid tūc vbi tot sancti sunt simul cō
gregati. Enā si honorandū est sanctus vn
nōne tunc tot milia sanctoroz sunt venerādi.
Tercio ppter locū. quia in bethleem occisi
sunt. et in omibz finibz ei. in quibz christus
questus est et fugit. et beatissima mater eius
et Ioseph in exilio positi sunt cū puero ihe
su in tam tenera etate et.

In octana natiuitatis domini.
Sermo XXXI.

T vbi venit

plenitudo tps militat filuz
suū factū ex muliere factū sē le
ge vt eos q sē lege erāt redimeret vt adopti
onē filioz dei reciperet. scribit ad Gal. iij. c
et lectū est dñico die p eplari officio. In
verbis pmissis tria innunt. Primo mitē
tis benignitas misarōis. Secō missi qgru
itas legarōis. Tercio missiois vtilitas fru
ctificatōis. Prīmū ibi. misit et. scdm ibi.
misit filiū suū. terciū ibi. factū ex muliere. fa
ctū sē lege vt eos q sub lege erāt redimeret.
De pmo dicit At vbi venit plenitudo tps
E In hys vbi ppositis destruit apls et
eradicat triplicē erroz. Primo indeoz asse
rentiū nōdū xpm venisse. ibi. At vbi venit
plenitudo tps. De h vide sup in pma heb
domada aduentus qūo erant iudei vt ceci
Secō eradicat vesaniā herencoz togma
nisanū. xpm corp. fantastiā habuisse. et ni
hil traxisse de virgine. ibi. factū ex muliere.
Tercio manicheoz dicentū veterē legē a
deo nō esse. ibi. factū sub lege **D** Depū
mo nota q tps incarnatōis dicit tps pleni
tudinis. et hoc ppter triplicē repletionem.
Prima est repletio vteri virginalis. Luc. i.
Aue grā plena et. Ecce accipies in vtero et
paries filiū. Secda est repletio mentū fide
lium. Act. ij. Repleti sunt omēs spūsancto
Tercia est repletio veteri legi. Mat. v. Nō
veni soluere legē s; adim plere. Prāa reple
tio fuit causa scde. qz nisi veter virgīs reple
tus fuisset filio dei corda fidelium nō essent re
pleta spūscō. Secda repletio fuit cā terciē.
qz repletio mētis fac impletōez legi. Aug.
Iō grā spūscōi dat vt lex impleat. vt etiā hr i
cano. et dñe. dist. iij. grā. Sine spūscōi facta
grā nō possum implere dat mādata. Idcir
co inqt Aug. et spūscōi et lra. Lex data est
vt grā querat. grā hō data est vt lex impleat.
E Idcirco tps grē dicit plenitudo tps p
pter qnq; causas. Prō ppter carnis matū lar
gissimā effusione. et q Johel. ij. Effundam
de spūscōi meo sup oem carnē. Ezech. xxxij.
Deducā imbrem in tpe suo et plume benedi
ctionis erūt. i. bonoz spūscōiū abūcāne.
Un tps grē compat autumno. nā sic que i
hieme germinat et in vere pullulat. et i esta
te maturant. in autūno colligunt. sic q ante

In octaua natiuitatis dñi

legē iustis germinauerūt et lege pullulaue
rūt. et sub pphētiis ad maturitatē puenerūt
tpe grē oīa in xpo colligunt. Amb. Xps oīa
nobis est. si sitis fons est. si esuris panis est
si infirmaris medicus est. si mortē times vita
est. si sapientiā desideras i xpo omnes thesau
ri sapientiē et sciētiē sunt absconditi. Joh. i. De
plenitudine ei⁹ omnes accepim⁹. Secun
do dicit plenitudo tps pp̄ figuraz adim
pletionē. qz pcedēs tps vacuū fuerat omnes
figuras. i. Coz. x. Omnia in figura ptinge
bant illis. nūc autē xitate adimpleta. Joh.
i. Sca et veritas p ihm xpm facta est. Ter
cio ppter pmissoz solutioez. quecūqz em̄ in
veteri lege sunt pmissa oīa i xpo sunt imple
ta. Un̄ apls Col. ij. In ipso inhabitat oīs
plenitudo diuinitatē corp̄ patr. et estis in illo
repleti. s. omni gratia et omni pmissione facta.
Quarto ppter rōnalis creatiōē pfectionez
Un̄ Eph. i. Proposuit in eo. s. filio in dispē
sarōe plenitudis tempor. i. tpe grē instau
rare oīa i xpo q̄ in celis et q̄ in terris sunt. i. an
gelos et hoies. qz dū hoies reducitur in grām
in eo supplet ruinā angeloz. ps. cx. Judi
cabat in natōibz implebit ruinas. Quanto
ppter descripti tps cōpletionē. De q̄ Dan.
ix. Septuaginta hebdomade abbreviate. i.
registrate sunt sup pplm̄ meū. et sup vrbem
tuā sanctā. et summet p̄uaricatio et sinē ac
cipiet peccatū. et deleat iniquitas et ad ducatur
iusticia sempiterna. et vngat sanctus sancto
rum. Ibi dicit Nicola⁹ d lyza. hebdomada
nō capit p septē diebz s; p septē annis Le
uiti. xxv. Numerabis septēz hebdomadas
septē annoz. Et faciūt. lxx. hebdomade au
noz. cccc. et nonaginta annos. multiplican
do. lxx. p septē. Et inceperūt isti anni a vice
simo anno regni Arthaxerxis q̄ redit licen
tiā Neemie reedificādi ciuitatē iherlm̄. et ter
minant. iij. anno post xpi passionē. et sic tps
impletū est. **S**z di. q̄retā diu xps di
stulit iu carnari. Rūdet. ppter sex causas. q̄
re supra in prima hebdomada aduent⁹ ser.
iij. Tūc subditur mittētis benignitas. ibi.
Mittit te⁹ filiū suū. Nota h̄ nomē deus ali
qñ significat naturā et supponit pro eadē vt
cū dicit. te⁹ est etern⁹. vel te⁹ creauit omnia
Aliqñ significat naturā et supponit p pso
na. vt cū adiungit ei act⁹ psonalis. vt cū di
citur. deus generat. vel te⁹ generat. vlt̄ hmōi
Dic vero significat naturā et supponit pro
p̄sona patris. ex hoc q̄ dicit misit filiū. Et
est filiū mittere cui⁹ est filiū generare. s. soli⁹

patris. Dicit em̄ magister in. iij. dist. i. filij
rei missio est ipsa incarnatio. eo em̄ missus
est q̄ in forma hominis visibilis apparuit
O q̄ magna benignitas et misatio attēdit
in incarnatōe. Jobel. ij. Cōuertimini ad
dñm deū vestz qm̄ benign⁹ et misericors est.
in eo q̄ filiū misit vt nos in filio patri reco
ciliaret. ad Ro. v. Cū inimici essem⁹ recon
ciliati sumus p sanguinē filij ei⁹. De q̄ etiā
ad Ephes. ij. Deus qui diues est in miseri
cordia ppter nimia misericordiā qua dile
xit nos cū essemus mortui viuificauit nos
in xpo. i. Coz. xv. Sic in adā oēs moriunt
ita et i xpo oēs viuificabunt. O magna cha
ritas. Job. iij. Sic te⁹ dilexit mundū vt fi
liū suū vnigenitū daret nō angelū. nō pro
p̄betā. s; filij. Dicit Symō de castia. Sic
dilexit te⁹ pater hoiez creatū vt daret filijz
suū incarnatū. sic te⁹ p hoie. filij⁹ p seruo da
tus est i redemptōez. Ro. viij. Proprio fi
lio suo nō p̄cipi. s; p nobis oibz tradidit il
lum. Ubi exclamat Gre. O inestimabilis
dilectio charitatē vt seruū redimeres filium
tradidisti. ecce i mittēte notat liberalissima
benignitas et miseratio. **S** Dicit secun
do tangit missi congruitas legatōis. cū dicit fili
um. Nota congrui fuit mittere filiū ad incar
nandū et nō aliā psonā. Nec congruitas ostē
dit ex tribz. Palo ex pte patris mittētis. Se
cundo ex pte filij veniētis. Tercio ex parte
hois indigētis. Primo ex pte patris mittētis
duplici rōe. Primo rōe paterne manifesta
tionis. qz em̄ filij⁹ est verbus patris. sic pcedit
ab ipso vt pater se manifestat p ipm̄. et ideo
sicut ad exp̄sionē intentōis et acceptōis mē
talis verbū intelligibile copulat voci sensu
bili. sic ad paterne maiestatis exp̄sionē congru
um fuit vt filij⁹ q̄ est verbū patris vniretur
carni humane. p qd se p̄ manifestaret. et vt
te⁹ pater q̄ se i enigmate insinuauerat p ora
cula pphetaz. in fine temporū se manifesta
ret p filiū et p̄p̄riū verbū. Hoc ē qd dicit apls
ad Heb. i. Multisqz modis. oīz
te⁹ loqns patribz in pphetz. nouissimis di
ebz istis locut⁹ est nobis in filio suo. Hoc
etiā dicit filij⁹ patri. Joh. xvij. Pater mani
festauit nomē tuū hoibz q̄s reddisti mihi te.
Pater clarifica filiū tuū vt filij⁹ tu⁹ clarificet
te. Ex q̄ igit op⁹ incarnatōis erat ad mani
festatōez diuinitatē. ideo magis congruū erat
vt illa psona carni assumeret. vt dicit mgr̄
in. iij. di. i. q̄ pcedit a patre et q̄ est ab alio q̄
q̄ est a nullo. Procedit em̄ a patre p modū

verbi exp̄ssi. Joh. i. Verbu erat apud deū et
 de⁹ erat verbū. Et h̄ verbū caro factū ē. Se
 cūdo 2gruit rōe p̄nc coopatōis. qz oia opa
 tur pater p filiū. Joh. i. Dia p ip̄m facta sūt
 Ideo oia quecūqz pater facit hec 2 fili⁹. Jo
 hā. v. fil⁹ facit. vt dicit Aug. in li. de trinita.
 2 mgr̄ in. ij. di. i. Opa trinitatis sunt iudi
 cūsa. Et sic ip̄am incarnatōe ez licet tota tri
 nitas est opata. tñ sol⁹ fili⁹ carne assumpsit
 Er 2gruū fuit vt oia repararent p verbū in
 carnatū. sicut de⁹ pater p verbū increatū oia
 creant. Eph. i. Proposuit om̄ia in xpo re
 staurare. Et ideo dic Joh. v. Opa q̄ dedit
 mihi pater me⁹ vt faciā ip̄a testimoniū per
 hibeat de me qz pater misit me. Exq̄ igit op⁹
 incarnatōis erat ad reparatōe ez op̄ez diuino
 tū. 2grue ergo ille incarnat⁹ est 2 missus per
 quē oia sunt p̄ducta. Scdo 2gruū fuit ex
 pre filij uenētis. Illa 2gruitas in ip̄o ondi
 tur duplici rōe. Primo rōe exp̄sse similitu
 nis quia em̄ fili⁹ est exp̄ssa patris imago. vt
 scribit Sap. vij. Laudor est luc⁹ eterne. Et
 Col. i. Qui est imago dei inuisibilis p̄mo
 genit⁹. 2gruū erat vt p ip̄z hūanitat⁹ assum
 ptio fieret. vt qz homo assumptibilis erat
 ratione dignitatis imaginis p quā assimi
 laret̄ deo. sicut scribit Gen. i. fecit de⁹ hoies
 ad imaginē suā. recēs erat vt magis per illā
 personā assumeret hūanitas 2 vniret̄ deo q̄
 est exp̄ssa patris imago. vt imago creata q̄
 est hō vniret̄ deo p imaginē increatā que est
 filius. Hoc videt̄ dicere ap̄lus ad Ro. viij.
 Quos p̄destinauit 2formis fieri imaginis
 filij sui. s. p memoria intelligentiā 2 volūta
 tem. Exquo igit op⁹ incarnatōis ad h̄ erat
 vt vniret̄ hō deo q̄ erat imago dei creata. 2
 grūuz erat vt ille carne assumeret q̄ est imā
 go patris increata. s. filius. Scdo rōne eter
 ne generatōis. qz ip̄e fili⁹ est a patre eterne a
 liter genit⁹. ps. ij. Ego hodie genui te. Lab
 eterno. 2gruū igit erat vt ille idē qui erat
 eternaliter genit⁹ a patre ip̄e in tpe nasceret̄
 iuxta illud Isa. ix. Paruul⁹ nat⁹ est nobis.
 scilicet p̄paliter. 2 fili⁹ dat⁹ est nobis. s. q̄ na
 tus est eternaliter. 2 Luc. i. Et fili⁹ altissimi
 vocabit̄. Mat. xviij. Vere fili⁹ dei erat iste
 Propter h̄ dicit Aug. fili⁹ dei nō q̄ sicut ni
 si matrē in terris. qz illū habebat. s. patrē in
 celis. Irēne duo filij essent in trinitate bea
 ta. si vn⁹ generaret̄ ex patre. ali⁹ ex matre. iō.
 mag⁹ decuit filiū incarnari 2 in carne miti.
 Dicit em̄ mgr̄ in. ij. sentētiaz. di. i. Si em̄
 pater in carne uenisset ab alio esse putaret̄.

Si em̄ sp̄s sanct⁹ incarnat⁹ fuisset ali⁹ fili⁹
 putaret̄ ab alio esse. ideo sp̄s sanct⁹ incarna
 tus non est. vt ille qui erat in diuinitate dei
 fili⁹ fieret in humanitate uirginis fili⁹. Nō
 ergo pater nec sp̄s sanct⁹ carnem induit ne
 ali⁹ esset in diuinitate fili⁹. ali⁹ in hūanitate. 2
 ne idē esset pater 2 fili⁹ si de⁹ pater de hoiena
 sceret. Cū igit op⁹ incarnatōis ad hoc erat
 vt de⁹ nasceret̄ ex homine 2gruū fuit vt ille
 ex homine nasceret̄ in tpe qui ex patre nat⁹
 erat ante tempora. 2 ideo filius missus est.
 Tercio ex pte hois indigētis ostēdit̄ ma
 ior 2gruitas uenēdi i filio duplici ratōne.
 Primo rōne primarie trāsgressionis. qz di
 cit sanct⁹ Tho. pte. iij. q. iij. ar. v. Peccatus
 primoz parētū erat de appetitu sciētie 2 sapi
 entie dei. volētes fore sicut diij. sciētes bonuz
 2 malum. Modo sapiētia attribuit̄ filio. i.
 Loz. i. Dei uir⁹ est 2 sapiētia. ideo sol⁹ fili⁹
 humanā naturā assumpsit ordine cōgruo.
 Iō potuit dicere illud Ione. i. Propriet̄ me
 oria est tēptas. mittire me i mare. i. in mū
 dū. Ideo dicit ad Ro. viij. Proprio filio suo
 nō peccit̄ de⁹. Exq̄ op⁹ incarnatōis erat ad
 h̄ vt lapsus hois exp̄aret̄. 2grue fili⁹ miss⁹
 est. cū delictū fuit ex appetitu sapiētie q̄ attri
 buitur filio. Et nā exp̄tatio hui⁹ peccati debe
 bat fore p mediatoris supplicatōe ez 2 obedi
 entia. Et magis cōgruebat filio supplicare
 patri 2 obedire. iō uenēter fili⁹ missus est
 Scdo rōe plenarie gratificatōis. qz em̄ fin
 rectū ordine infima p media reducūt̄ ad sū
 ma. cū opus incarnatōis ad h̄ ordinat̄ vt q̄
 eram⁹ sui efficere mur liberi. sicut illud Joh.
 i. Dedit eis pat̄ez filios dei fieri. 2gruū fuit
 vt ab illo liberaremur a fuitute p̄cti 2 effice
 remur filij p gr̄am q̄ erat fili⁹ p naturā. Jo
 han. viij. Si filius uos liberauerit veri libe
 ri entis. Aug. Ut homo ex deo nasceret̄ pri
 mo ex hoie nat⁹ est de⁹. Cū em̄ essem⁹ extra
 nei 2gruū fuit vt in hereditatē introducere
 mur p filiū. Deq̄ ap̄ls Col. i. Transtulit̄ in
 regnū filij dilectōis sue in quo habemus re
 demptionē 2 remissionē p̄ctoz. Dixi ter
 cio in uuit̄ missionis utilitas fructificatōis
 cū subdit. factū ex muliere factū sub lege. vt
 eos q̄ sub lege erant redimeret. fuit em̄ ista
 missio fructuosissima. qz missus est ad nos
 dei fili⁹ vt nobis opa peccari 2 dyaboli diffi
 caret. vt dicit Iohes i canonica. i. Joh. iij.
 In h̄ apparuit̄ dei fili⁹ vt dissoluat opa dia
 boli. Nō. P̄cū autē qd̄ introductū est
 dyabolo suggerētē octo intulit̄ dāna q̄ p dei.

In octava natiuitatis dñi

filiū repantur. Primo vulnerauit integritate nature. Secundo priuauit viuacitatez gr̄e. Tercio ed̄gauit felicitatez glorie. Quarto peccauit atrocitatez pene. Quinto debilitauit facultatez potētie. Sexto obnubilauit claritatez intelligentie. Septimo augmētrauit prauitatem ꝑcupiscentie. Octauo generauit ariditatez malicie. **S**ꝑtra om̄ia ista rei filius missus est vt dissolueret opa pct̄i. ⁊ hominē redimeret ab oibz h̄ijs malis. **P**rius dixi peccatū vulnerauit integritatez nature. **L**uc. x. Nō quidā. i. gen^o humanū descēdit ab h̄ir̄lin i hiericho. i. ⁊ staru iusticie in statū culpe. ⁊ incidit i latrones. i. in mau^o dyabolū. plagis malicie vulnerauit eū seminiuo relicto. s; venit sacerdos viso illo p̄erijt. Similiter ⁊ leuita vidit eū ⁊ p̄transijt. qz nullus nec in lege nature nec scripture erat qui vulnera aie sanare poterat. nisi samaritan^o. i. x̄ps aie nostre custos: appropinq̄ns in sua b̄n̄dicta incarnatōe alligauit vulnera p̄ suā doct̄inā. ⁊ insudit oleū misericordie ⁊ vini iusticie. ⁊ imposit in iumentū suū: id est corp^o suū. i. **P**e. ij. Tulit pct̄a nostra i corpore suo sup lignum. **I**p̄e curauit vulnera aie ⁊ repauit integritatez nature egrotantis p̄ medicinā passionis sue. **I**sa. liij. Cere lāgrosos nostros ip̄e tulit: ⁊ peccata nostra ip̄e portauit. cui^o liuore sanati sumus. ⁊ quo ps. cvi. Misit verbum suū ⁊ sanauit eos. ⁊ Sap. xvi. Neq; herba neq; malagma sanauit eos. sed tu^o dñe sermo qui sanat oia. ps. cij. Qui sanat oēs infirmitates tuas. **S**e cundo peccatū priuauit viuacitatez gr̄e ⁊ induxit mortē anime. ad Ro. vi. Stipendia peccati mors est. **J**aco. i. Peccatū cū ꝑsummatū fuerit generat mortes. **S**ap. xvi. Dō p̄ maliciā occidit aiaz suā. Et sic om̄es erantus mortui in aia p̄ peccatū Ade. De quo ad Ro. v. Per vnū hoīem intrauit peccatū in mundū: ⁊ p̄ peccatū mors: ⁊ ita in om̄es hoīes mors p̄transijt. **S**ꝑtra hoc missus est rei fili^o in incarnatōe vt restitueret vitaz gratie. De quo. i. **J**oh̄. iij. In h̄ apparuit charitas rei qm̄ filiū suū misit in hūc mundū vt viuam^o p̄ eū. **N**ec est vita gratie quā p̄ x̄pm accepim^o. sicut ip̄e dixit **J**oh̄. x. Ego veni vt vitā habeat ⁊ abūdanti^o habeat. habeant. s; hie in gr̄a: ⁊ abundantius in gloria **J**oh̄. ij. Misit deus filiū suū in mundū vt saluet mundū p̄ ip̄m. **L**uc. ix. Nō venit filius hominis aiaz perdere s; saluare. **T**ercio peccatū ed̄gauit felicitatez glorie. In si-

gura illi^o parentes nostri electi sunt postq̄ peccauerūt ⁊ paradiso. **S**en. iij. Eiecit deus hominē ⁊ paradiso voluptatis. ⁊ collocauit ante paradisum Cherubin. sangelicaz custodia ad custodiendū eū. scilicet ne homo inde eiect^o posset illuc redire. ad resignandū q̄ a paradiso celesti elongatus ac eiectus esset p̄pter peccatū. **A**pocal. xxi. Nihil coīquinatū intrabit. **C**ontra hoc missus est filius in incarnatōe ad recuperandū felicitatem glorie. ad **H**eb. x. Habētes fiduciaz in introitu sanctorū in sanguine ch̄isti. **N**ā si cut Adā p̄ peccatū celeste regnū nobis clausit. sic x̄ps p̄ passionē suā nobis aperuit. **I**sa. xij. Dabo clauē dom^o dauid sup humerū eius. **D**ama. **C**ruce x̄pi clauis paradisi. **D**icit em̄ **A**ug^o. ⁊ victoria xp̄iana. **S**i beneficiū passionis abesset nemo ad reū spem habere posset. qz dicit magister in. iij. sentētiarū. di. xvij. **D**eus creauit vt p̄pter peccatū homo nō introuideret in paradysum nisi tanta humilitas esset i vno hoīe repta q̄ oibz hoīb; **P**ficere poruisset. sicut tanta supbia in vno hoīe fuit q̄ om̄ibz homibz nocuit. **E**t illa in nullo homie fuit repta nisi in x̄po ihu dei filio q̄ exinanuit semetip̄m formā serui accipiens. ille hūilitate passionis sue celū aperuit qd̄ supbia Ade clausit. **D**e q̄ m̄g^o in. iij. dist. iij. **N**ec circūcisio nec baptisim^o aperuit aditum regni celestis. sed hostia salutaris. ⁊ q̄ canit ecclesia. **O** salutaris hostia: q̄ celi pandis ostia. **Q**uatio peccatū peccauit atrocitatez pene. uā si nō fuisset culpa nulla fuisset pena. **D**e q̄ **B**reg. **S**i nō adesset iniquitas nulla noceret adūstras. **D**e q̄ ⁊ **I**si. **S**i hō innocēter viveret ignis eū nō vreret aqua nō submergeret. uō sp̄itarii aculei nocerent. nec oia que nocēt mortalibz eū impedirēt. **S**ꝑ om̄ia penalia habēt ortū a culpa. **A**d amonēdū igit̄ penā missus est rei fili^o in carnē. sicut em̄ p̄ ip̄m restituit gloria. ⁊ sic p̄ ip̄m tollit pena. **C**ui^o em̄ est beatificare in gloria. ei^o est liberare a pena ⁊ a miseria redimere. s; ip̄i^o ⁊ filij in assumpta carne. **J**oh̄. viij. **S**i filius vos liberauerit veri liberi eritis. **N**ā p̄ penā passionis ei^o ⁊ effusionē sanguinis liberati ⁊ redempti sum^o ab obligatione pene. i. **P**e. i. **N**ō corrupibilibz auro ⁊ argento liberari estis. sed sanguine agni incōtamūan. **H**ūc missionis fructū exponit ps. ex. dices. **R**edemptōem misit dñs p̄plo suo. i. **J**oh̄. iij. **I**n h̄ est charitas rei i nobis qm̄ misit filiū suū in ꝑpiciationē p̄ peccatis

nostris. i. in deletionē penarū debitarū p pēn's
nostris. De q̄ r apls ad Ro. v. Si cū adhuc
peccōres essem⁹ xps p nobis mortu⁹ est. ml
to magis nūc iustificā in sanguine ipsius
salui erim⁹ a pena eterna p ipm. dicit Lyra i
glo. Quinto peccatū rebilitant facultatē
et potētē. qz de merito culpe rebilitata est po
tentia ad opandū bonū. r ad plian dū cōtra
malū. eo q̄ aīa elongat p peccatū a potentia
rei vigorātis r robōrātis. ppter qd̄ die apls
Ro. vii. Velle adiacet mihi. p̄ficere autē bo
nū nō inuenio. Ideo missus est ei dei fili⁹ i
incarnatōne. vt nos robōraret in plian do r
laborādō. Nūc missiōnis fructū exp̄mit p̄f.
lvi. Misit de celo r liberavit me. dedit in op
probriū r cūlcātes me. Per ipm em rebili
tata est p̄n's dyaboli q̄ est ad impugnādū.
i. ad Loz. x. Fidelis dē qui non patiet vos
temptari vltra id qd̄ potestis. s; facit cum
temptatōe p̄uentū. i. virtutū augmētū. Die
ro. Debilis est hostis qui nō p̄t vincere nisi
volentē. Jc̄ etiā p ipm dei filiū incarnatuz
robōrata est potētia r facultas ad bñ opan
dū. Jpe est r̄ q̄ d̄r Jsa. xl. q̄ dat lassō virtutē
r robur. Sic dedit fortitudinē b̄tō Paulo
de q̄ dicit Phil. iij. Omnia possum in eo q̄
me p̄fortat. Sexto peccatū obnubilavit
claritatē intelligētē. Sap. ij. Excecauit eos
malicia eoz. s. q̄ nō cognosceret refecti eoz
Zopho. i. Ambulauerūt vt ceci qz dño pec
cauerūt. ps. lxxi. Nescierūt neq; intellexē
runt. in tenebris ambulant. Biosa. Nescie
runt dñm neq; intellexerūt seipos. Ideo qz
clamat Aug. sup tales dicēs. Ne eccis ocu
lis q̄ te eternū lumē nō vidēt. d̄ tenebris ad
tenebras vadūt: r nesciūt vbi corruūt. Ideo
missus est dei fili⁹ in carne ad illuminandū
tenebrositatē intelligētē ignorātis. Hoc de
siderabat Zacharias pater Jobis baptiste
Luce. i. Illuminare hīs q̄ in tenebris r in
vmbra mortis sedēt. Silt r dauid petiuit
huc fructū missiōnis: dicēs ps. xlij. Emit
te lucē tuā r veritatē tuā. Ne lux r veritas
est xps q̄ dicit Joh. vii. Ego sum lux mundi.
di. r Joh. xlij. Ego sum via veritas r vita.
Uia iobliquabilis. veritas infallibilis. vi
ta interminabilis Jpe em̄ est lux r̄a illum
nans oēm hoīem venientē in hūc mundū.
De q̄ scribit Jsa. xlij. Dedi te in lucē gentiū
vt ap̄ires oculos cecoz. Ideo dicit Aug. sit
per Johannē. Incarnatō xpi est collitū r̄
quo illuminant oculi nostri. vt videre pos
sumus maiestātē p ei⁹ humanitātē. Nā vt

verbū caro factū est medicamētū nobis fa
ctū. vt qz de terra excecabamur de terra sana
remur. Clama igit cū ps. xij. Illumina oca
los meos ne vnq; obdormiā i morte Se
pn̄mo peccatū augmentant prauitatē r cu
piscēre qz p̄mi sum⁹ ad malū. Sen. viij. Sē
sus r cogitatio hoīs ab adolescētia p̄nāsit
ad malū. S; vnde orit h̄ nisi ex peccato p̄r
qd̄ natura est corrupta. Sap. ix. Corp⁹ qd̄
corruptū est aggrauat aīaz. Ideo Aug. So
la peccata nocēt nostre nature. Un̄ infirmi
tas ad bonū. p̄nitas ad malū nisi a peccato
habet ortū. Et d̄ tali r̄cupiscētia mali r̄que
rit apls ad Ro. vii. Video aliā legē in mē
bris meis repugnantē legi mēis mee r̄ ea
p̄tiu antē me in lege peccati. Infelix ego hō
quis me liberabit de corpore mortis hui⁹. Re
spōdet grā dei p̄ ipm xpm dñm nostrū. Nā
p̄ grā xpi r̄cupiscētia est diminuta. qz dū
grā mente replet q̄ p ipm facta est sensuali
tātē refrenat vt dicit Bern. d̄ libero arbitrio
Ubi grā ingredit p̄n's peccati minuit.
Nūc missiōnis fructū petiuit ps. cxlij. Emit
te manū tuam de alto eripe me r libera me d̄
aqs multā. Aque iste sunt fluit⁹ r̄cupiscē
tie. De q̄ ps. lxxvij. Saluū me fac r̄ qm̄ in
trauerūt aque. s. r̄cupiscētie vsq; ad aīaz me
am. A quib; liberamur p̄ grā xpi. vt dicit
apls ad Ro. viij. De⁹ filiū suū mittēs in si
militudinē carnis peccati. r de peccato. i. ho
stia p̄ peccato d̄m̄nauit peccatū i carne id
est viciū dyabolū r rebilitauit fomitem.
Octauo generauit ariditatē malicie. i. indu
rauit hoīes in malicia. sicut legit in Exod.
vij. c. Indurātū est cor pharaonis: nō vult
dimittere pplm̄ meū: vt sacrificet mihi r̄.
S; ad h̄ missus est dei fili⁹ in incarnatōne
ad exterminandū malicie ariditatē indurā
tem. De q̄ ps. xxi. Aruit tanq; testa virtus
mea. S; sicut cera dura liq̄scit p̄ ignē. r lux
tum durū mollescit p̄ aquā. sic corda hoīum
p̄ maliciā indurata p̄ ignitā xpi p̄dicationē
r p̄ grē infusione a sine induratōis p̄nacia.
molliunt. Hunc fructū missiōnis exp̄mit
ps. cxlvij. Emitte verbū suū r liq̄sciet ea.
Audita enim doctrina salutifera r suscepra
grā diuina mollescit cor indurātū: dū intel
lect⁹ illuminat p̄ verbuz r affect⁹ inflāmat
p̄ spiritū. De q̄ dicit Bern. super Cantica.
Intrās in me verbū eternum emolliuit cor
meū. r cognouit ei⁹ p̄sentia. qz comp̄sit affe
ctū vicioz. Et qm̄ hec oīa bona fecit xpi in
carnatio. ideo moyses orauit p ei⁹ aduentū

In octaua natiuitatis dñi

dicēs Ezo. iij. Obsecro dōmine mitte quē
missurus es tē.

Sermo XXXII. Ad idē.

Filius et he

res p̄ dēū. scribit ad Gal. iij. c.
Ubiq; et om̄i tpe consuetudo est
approbata q̄ filij legitimi here
ditatē patris debet possidere. licet malicia ho
m̄iū et potētia resistat aliq̄n. tñ dē^o q̄i q; mi
tabiliter dispōit vt hereditatē perditā veri
heredes recuperent. **F** Ut recitat mḡr i
hysto. de Lyzo rege persaz loquēs de Alba
cuc dicēs. q̄ Astrages rex persaz habuit vni
cam filiā de q̄ tale habuit somniū. q̄ de gent
t. i. filie sue oriebat vit̄ q̄ tonā occupabat
asiā. Et expositū est sibi a diectorib; se habi
tuz nepotē ex filia q̄ dñs esset Asie. et ipm de
ijceret de regno. Qd̄ timēs dedit filiā suā mi
liti plebeio ne fili^o ex ea nasceret nobilis et po
tens. Postea filiā p̄gnantē aseruit. et filiu ex
eā n̄n̄ auidā principi tradidit ad occiden
dū. Qui misertus tradidit paruulū vni pa
storī ad exponendū in nemore vt ibi periret
vt dēuoraret a bestijs. Qui cū exposuisset eū
et idicasset vxorē q̄ i dieb; illis pepererat. sup
plicauit ei m̄l̄ter vt paruulū ei deferret alendū
Cū redisset pastor ad p̄uez inuenit eanē ei
plēntē vbera et a feris et ab auib; defendentē
Lūq; attulisset ipm ad vxorē allussit ei tā
q̄ diu note. et vocauit p̄uez catulū. Qui cū
creuit ludādo cū pueris fact^o est rex pueroz
et p̄rumaces ac inobediētes sibi grauit̄ af
fligebat. Qd̄ grauit̄ ferētes parētes eoz
zōbū retulerūt ad regē d̄ filio pastoris. Quē
cū aduo cass; rex arguerz eū q̄ p̄ucos pla
gasset. ille inreptidul̄ t̄ndit se vt regē fecisse.
Et admirat^o rex quedā signa sui gener; i eo
vidēs accito pastore secret^o veritatē rei ag
nouit. Verūramē timor eius de nepote miri
gar^o est. existimās q̄ verbū diectorū i regno
pueroz iā cōpletū esset. Et eadē cui p̄r cō
miserat occidendū cōmisit alendū. nō in di
cans tñ esse nisi pastoris filiū. et recipiēs fili
um illi^o principis secretarij occidit et dedit
patri ad cōmēdendū. ex eo qz non oledit
vobis ei^o. et post h̄ reuelauit ei. Factū est autē
q̄ Astrages habuit inimicos: et tradidit ex
erātū illi principi secretarij sui ad hostes ex
pugnandos. Ip̄e em̄ cecedit in media prin
cia. Porro ille nō inemor maleficij regis p̄
suasit exercitū vt Catulū regem p̄dis sibi

digere. et cognominauit eū Lyzū. qd̄ inter
p̄atur heres. q. d. Licet relictet Astrages.
cyrus hic est heres. Quo facto vniuersuz re
gnū deuolutū est ad eū. Et ille fuit q̄ extra
xit iudeos de babilone dādo eis
licentiā vt possent templū reedificare. iuxta
verbū Hiereme p̄phete. Spūaliter. sic
nos s̄b potestate dyaboli positi hereditatez
celestē perdidēram. s; venit vit̄ vera Joh.
xv. q̄ extēdit p̄ almitēs suos vsq; ad mare: et
p̄pagines vsq; ad terminos orbis terrarū.
vt dicit ps. lxxix. Qui inuenit^o a pastorib; i
effreta et campis silue. q̄ nō obstāte impedi
mento Astragis. i. herodis. licet mandauit
eū occiditū fact^o est heres et rex vniuersorū
De q̄ Aug. D herodes non vis eū regnare
in iudea. nolis velis tēgnat i celo et in terra.
Et restituit iudeis. i. fidelib; hereditatē ce
lestē. ps. cxxvi. Cū dederit dilectus suus som
nū. ecce hereditas dñi filij merces fruct^o vē
tris. d̄ q̄ thema. Si fili^o et heres p̄ dēū **I**n
p̄bis p̄missis tria inueniunt. Primo libertas
volūtaria. sedo dignitas gratuita. tertio im
becillitas hūana. Primū ibi. Si fili^o. In h̄
em̄ q̄ filiationē dei s̄b aditione poluit dedit
intelligi q̄ in hoīs p̄rā: e est esse vel fieri filiū
dei. Joh. i. Dedit eis p̄tatem filios dei fieri.
Ecce libertas voluntaria. Scdm̄ ibi. filius
Si em̄ est honor hoīem esse filiū regis terre
ni. multo pl^o esse filiū regis celestis q̄ est rex re
gū et dñs dñantū. Apoc. xix. Nā p̄ps ad h̄
venit in mundū vt nos filios dei faceret et in
filios adoptaret. ad Gal. iij. Misit dē^o fili
um suū in mundū vt nos adoptionē filioz
dei recipemus. Idcirco si nō esset alia causa
vitandi peccati. i. vitatio culpe vel adp̄rio
glorie. tñ p̄pter tantū p̄ris reuerentiā debere
m^o crucifere peccata et cessare ab illis. Se
pe em̄ filij p̄pter bonoz et nobilitū parentū re
uerentiā erubescūt rursū p̄petrare. Et h̄ al
legat Thobias. c. ij. Nolite ita loq̄ quia fi
lij sanctorū sum^o. q. d. Nō licet: nō dēcer tam
nobiles tā turpia opari. Ecce dignitas gra
tuita. Tercū ibi. p̄ dēū. q. d. q̄ sita filij et he
redes nō habētis a vobis s; a deo et p̄ deum.
Ideo ps. xv. Tu es q̄ restitues hereditatez
meā mihi. q. d. Nō habeo a me s; a te. Nāz
ip̄e dixit Jsa. lvij. Ego suffollā te sup̄ atri
tudines terre. et abibō te hereditate patris
tui. ij. Cor. iij. Nō sum^o sufficientes cogita
re aliqd̄ a nobis q̄si ex nobis. s; sufficientia
nostra ex deo est. Dixi primo p̄ponit vo
luntariā libertatē dicēns. si fili^o. licet sumus.

omnes filij dei creatore. **Matth. xxiij.** Unus enim est pater vester qui in celis est, omnes enim fraus estis. non ratione soli creatoreis non possidebimus hereditatem paternam. sed ratione imitatoris doctrine et operis. De quo **Joh. viij.** Si filij abrae estis opera abrae facite. Et dixit. Vos ex patre dyabolo estis quia opera patris vestri vultis facere. Nam scribit **Matth. vij.** Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est hic est qui intrabit in regnum celorum. **R.** Ideo notaandum. per quinq; signa cognoscatur quis esse filius dei. Primo per fidei veritatem. nam ipse desponsavit ecclesiam per fidem. **Os. ij.** Spiritus factus te mihi in fide. Ideo si filius ecclesie per fidei est etiam filius dei. **Joh. i.** Quoties autem receperunt cum dedit eis potestatem filios dei fieri. receperunt eum scilicet per fidem. **Aug.** Impossibile est sine fide ad numerum filiorum dei pertinere. Et sic omnes infideles. iudei. gentiles. et heretici excluduntur ab hereditate paternam. **Isa. vij.** Si non crederis non permanebis. Sed solum fideles christiani sunt vere filij dei. **Gal. ij.** Omnes filij dei estis per fidem in christo ihesu. Secundo per meritum puritatem. de quo **Leuit. xi.** et habet etiam. **ij.** **Cor. vi.** Immundum ne tetigeritis et ideo vobis in patre et vos eritis mihi in filio. Nam et pater est speculatus sine macula. et sic vult et filios esse sine macula. **Leuit. xi.** Sanctus est ore quoniam ego sanctus sum. i. puri ac mundi a peccato mortali. quia scribit. **i.** **Joh. ij.** Vis qui natus est ex deo non peccat. Tercio per vite humilitatem. figurat **Matth. ij.** domino humiliato in baptismo sub manibus Johannis baptiste audivita est vox paternam. Hic est filius meus dilectus. Nam licet omnes virtutes deo placeant. maxime tamen humilitas. Ideo singulariter eam posuit in exemplo dei filij dicitur **Mat. xi.** Discite a me quia mitis sum et humilis corde. **Beatus.** Si via cape dei hereditatem recipe per eum humilitatem. quia ipse dixit **Matth. xvij.** Nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum dei. Quarto per pacis tranquillitatem **Mat. v.** Beati pacifici quoniam filij dei vocabuntur. **Blasius.** Si pacifici sunt filij dei tunc rancorosi et discordes sunt filij dyaboli. Ideo docet apostolus ad **Ro. xij.** Quantum in vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes. **ij.** **Cor. xij.** Habete pacem et deus pacis et dilectionis erit vobiscum. Quinto per pietatem. **Ecclesi. iij.** Pupillis esto misericors et eris velut altissimi filius. **i.** **Thimo. iij.** Pietas ad omnia utilis est. maxime ad promissionem vite eterne. **Jo. Isa. lviij.** fratres

ge esurienti panem tuum et egenos vagosque induc in domum tuam et ab eis te hereditate patris tui. Ideo docet **Luc. vi.** Estote misericordes sicut pater vester celestis misericors est. Sexto in passionis acerbitate. **Apl. ad Hebr. xij.** Flagellat omnem filium quem diligit. Est enim signum quod sunt filij dei a deo passionibus expostum. **Ecclesi. xxx.** Qui diligit filium assidue ei flagella. De alijs vero nil patientibus dicit apostolus ad **Hebr. xij.** Si extra disciplinam estis cuius filij estis. a dulteri non dei. quis enim filius quem non corripit pater. quod nullus. Ideo pueribus. **ij.** Quod dominus diligit corripit. et quasi pater in filio complacet sibi. Ideo **Bregio.** Si exceptus a passionibus flagello non eris heres in regno celorum. Ideo dicit **Bernardus.** Nullum testimonium credibile in hac vita quod homo sit regni heres quod considerat prophetam. Corripit me in istis in misericordia tua. **M.** Dixi secundo subiungit gratiam dignitatem. ibi. et heres. Pro qua sciendum quod invenit in scripturis quatuorplex hereditas. Prima gratie spiritualis. secunda opulencie temporalis. tertia angustie gehennalis. quarta glorie eternalis. Prima dicitur hereditas gratie spiritualis. illa est fructuosa. et ideo custodienda et non puerpedenda. figurat. **ij.** **Regum. xxi.** dixit Naboth ad achab. Propicius sit mihi dominus ne rem hereditatem patris meorum tibi. quia scribit. **i.** **Petr. iij.** In hoc vocati estis ut benedictiones hereditatem possideatis. Nec hereditas est pignus hereditatis prime. ut habet **Ephe. i.** Signatus estis spiritu promissionis sancte qui est pignus hereditatis vestre. Ideo non debemus vendere sicut **Esau** primogenitam suam pro lennula. i. relectat de peccati. **1. reu. i.** Dederunt queque preciosa pro cibo ad refocillandam animam tuam. Secunda est hereditas opulencie temporalis que consistit in possessionibus bonorum temporalium. vinorum. domorum. agrorum. et hominum. De quibus **Joh. xij.** Dedit eis. filiabus hereditatem inter fratres eorum. **N.** Ista hereditas non multum est per sancta multis de causis. Primo quia pacem inficit. Nam sicut canes tirantur ad invicem pro posse carnis. sic fratres et amici per divisionem hereditatum. ut habet **Luc. xij.** ubi dixit quidam de turba ad ihm Magister dicit fratri meo ut dividat mecum hereditatem. Respondit ihm. quis me constituit iudicem super vos. Immo rixant etiam aliqui fratres iudicialiter per hereditatem. Ideo subdit dominus ibidem. Cavete et videte ab omni avaricia. quia non in abundantia civitatis vita est ex hijs que possidetur. Secundo quia cito reficit. **Ecclesi. xli.** filiorum

In octaua natiuitatis dñi

peccator. i. diuitiū q̄ vīe sine peccato sunt pe/
riet hereditas. Tercio qz dolore afficit. qz cū
labore acquirit. cuz dolore amittit. sicut ara/
nea cū labore opat telā cū dolore pdit. **Isaie**
xyij. Ablata est messis in die hereditatis z
dolebit graniter aranea Aranea em̄ q̄sticū/
qz remota a tela sua sentit z dolet cū rapitur.
Sic amat q̄sticūqz a palibz suis remo/
tua corpalliter sentit cū audit eoz periculuz
z grauat in corde. z turbat signāter cū ab eis
p̄ morte sepat. **Eccli. xli.** O mors qz amara
est memoria tua homini iniusto z habenti
pacem. **Quarto** sepe damuū efficit qz heredi/
tas terreftris auferit celestem. z q̄ p̄ucrib. **xx.**
Hereditas ad quā festinat in principio in
nouissimo bñdicōe carebit. **Salla.** Venite
bñdicti patris mei. imo aliqui est in testimo
niū z cumulū damnarōis. **Piere. xij.** Facta
est mihi hereditas mea q̄ leo in silua. dedit
p̄tra me vocē. **Jaē. v.** Agitenūc diuines plo
rate z ululate i miserijs vestris. auz z argen
tū vestz eruginauit. z erugo eoz in testimo
niū vobis erit. **thefauri. istis vobis** rā i no
uissimis diebz. Tercia hereditas est an/
gustie gehēnalis. s. pena eterna quā mali he
reditarie possidebūt. **Eccli. xx.** Portio ē fur
qz assiduitas viri mendaci. perditionē autē
sunt hereditabūt. i. damnationē. **Zach. v.**
Om̄is fur iudicabit. i. odemnat. **Men/
dax** enā dicit fallus xpianus: qui qd in ba/
ptisina p̄mittit trāsgredit postea p̄ peccatū.
ps. lxxij. Filij alieni metiri liuit mihi. filij ali
eni iueterani sūt z claudicauerūt a semibz suis
Eccli. vi. Improperū z otumeliā mal⁹ he/
reditabit. Ibi erit improperū de bono amis/
so. z otumeliā de malo cōmisso. hec est here
ditas damnatorū. Quarta est hereditas
glorie eternalis. s. in vita eterna. **ps. xv.** Dñs
pars hereditatis mee. i. portio mea heredi/
taria. s. in glo. q. d. Eligunt cupidi diuitias:
voluptuosi delicias. pompatici dignitates:
quibz fruunt. pars autē mea de⁹ est in eternū
ps. lxxij. O hec hereditas est appetē/
da pluribz de causis. Prima est qz delectabi
lis est z iocūda. **Eccli. xxiiij.** Spirit⁹ meus
sup mel dulcis: z hereditas mea sup mel et
fauū. i. super om̄e qd delectari p̄t. quia ocul⁹
nō vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs
ascendit q̄ p̄parauit de⁹ diligentibz se. **Isaie**
lxvij. Bern. Tanta est lenicia in hereditate
eterna. in comparōne cui⁹ om̄is iocūditas
meroz. om̄is suauitas dolor. om̄is dulcedo
acerbitas. om̄is deoz horribilitas. Secun

dā est. qz fertilis z secunda. qz ibi nihil defi/
ciet. **Aug. de ciu. dei.** Ibi nullū latebit bonū
nullū aderit malū. **Chrys. sup Mar.** Ma
ius erit sanctorū p̄mituz qz eoz delidēriū. **Jo**
apls ad Eph. i. Sciatis q̄ sunt diuine glo/
rie hereditaris ei⁹. Illas em̄ describit **Bea.**
dicēs. Premia celestia sunt tā magna q̄ nō
possunt mēsurari. tā m̄ta q̄ nō possunt nu/
merari. tam copiosa q̄ nō possunt termina/
ri. tam p̄ciosa q̄ non possunt estimari. Ideo
dicit **Breg. viij. moral.** Si p̄sideram⁹ que
p̄mittunt in celis vilesūt om̄ia q̄ sunt i ter/
ris. Tercia causa qz inamissibilis z eterna:
qz in illa patria null⁹ poterit aliqd operari
quo illa p̄uict. **ps. xxxvi.** Hereditas eoz in
eternū erit. Nec ibi aliqz mouet. ad **Thitū**
ij. Iustificari gr̄a ipsi⁹ heredes sumus s̄m
sp̄e vite eteme. **ps. xxxvi.** Iusti hereditabūt
terrā z habitabūt in seculū seculi super eam
P Attamē notandū q̄ s̄m iura p̄ p̄pter
aliquos excessus p̄t filij p̄uare hereditate
paterna. Primo h̄ patrē vel matrē verbo vl
sacro grauitur offendent. s. p̄citiendo vel
vulnerādo. Nā si in veteri lege scribit **Exo.**
xxi. Qui maledixerit patri vel matri morte
moriē. q̄to magis q̄ percussit debet p̄uari
hereditate z vita. Et ideo si talia p̄tra reuz
temptauerim⁹ p̄uamur merito vita cele/
sti. vt est om̄is q̄ mortaliter peccat ledit di/
uinā maiestātē quāntū est in se. qz eā p̄tem/
nit ei ei nō obedit. **Eccli. xli.** Filioz peccato
rum perierit hereditas. vt impleat illud **ps. li.**
Eueller te emigrabit te de tabernaculo tuo.
z radicē tuā de terra viuētū. Secūdo si pa/
trem reoptat vel negat p̄cile sicut q̄ reoptat
dñm suū. p̄uat eū dñs iure om̄ibz bonis z
hereditate sua. z dat eis q̄ ei seruū z eaz p̄
dño cognoscūt. sic mali z peccatores in mor
tali reoptant reū patrē z negant. ad **Thitū**
i. Confitentē se nosse reū verbis: factis autez
negāt. vt enā dicit **Diero.** z habet in canōn.
xi. q. ij. c. estimāt. Toties reū negam⁹ quoti
eus mortaliter peccam⁹ Ideo peccantibz au
fert reus hereditatē paternā z offert peniten
tibus. De quo **Tremo. v.** Hereditas nostra
versa est ad alienos. z dom⁹ nostre ad extra
neos. Tercio p̄uauit quis hereditate pater/
na cū habet societātē cū malis z reprobis ho
minibz. Ratio qz talis societas pot⁹ est ad
p̄sumptionē rez. z magis ad p̄sonē destru/
cionē qz p̄seruationē. **Un̄ p̄ucri. i.** Fili iul
ne ambules cū eis. phite pedem tuū a semē
tis eoz. pedes em̄ illoz ad malū currunt. et

festinat ut effundat sanguine. Un̄ q̄ talibz
ammouitōibz nō aq̄ciscunt digne priuānt
hereditate terrestri p̄senti ⁊ celesti in suu/
ro. vt de hoc exponat illud qd̄ recitat Petr⁹
alphornosus de quodā dñō vni⁹ ciuitatis.
q̄ habuit tres filios: ⁊ cogitabat dimittere
dominiū ciuitatis vni illoz q̄ meli⁹ posset re/
gere ciuitatē. Et volēs scire quis eoz tñm
esset melior vltis est tali industria. Nā vo/
canit maiorē ⁊ dixit sibi. Si de⁹ vellet te fa/
cere auic⁹ cuiusmodi auis velles esse filiū.
Rūdit fili⁹ aquila. Dixit pater ei. ⁊ q̄re. Re/
spondit ille qz est omnū auū regnā ⁊ super
oēs aues volat. Vocauit scdm ⁊ dixit. tu fili
si de⁹ vellet te facere auic⁹ de qua essem magis
p̄sent⁹. Rūdit de falcone. ait pater. ⁊ quare.
Quia est auis q̄ portat in pugno nobiliū. ⁊
qñ vadit ⁊ enatū irruit sup aues fm nobili/
tates suā ⁊ occidit modo vnā. modo aliam.
Quibz auditis vocauit terciū ⁊ dixit sibi
quēadmodū fecit alijs. Qui rūdit q̄ vole/
bat esse sturn⁹. qz semp volat cū comitina ⁊
societate ⁊ multitudine maxima. Vñs pra/
ctis venit p̄dic⁹ dñs ⁊ dedit testamentuz
dicēs. Dimitte filiū meū iuniorē dñm ⁊ he/
redē ciuitatis. qz p̄nit vt sturn⁹ esse in cōmu/
nitate ⁊ societate viuere. Et talē decet habe/
re rectorē ciuitatis. Ita in p̄posito deus pater
habuit tres filios. I. Lucifery. Adam. ⁊ ih̄m
xpm. Lucifer velut aq̄la p̄iūt volare sup al/
tū dñē nubū. Adā velut falco rapax sup
poma ligni veriti se imersit. Christ⁹ ⁊ cō/
uersatōez cōmunitatis elegit. Baruth. iij.
In terris vltis est ⁊ cū hoibz p̄uersatis est
Et ille est heres. ⁊ tales sunt pauperes cele/
stis hereditatē possidētes. Jacobi. ij. Nō/
ne elegit deus paupes in hoc mūdo. diuites
in fide. ⁊ heredes regni. qd̄ repromisit deus
diligentibz se. Math. v. Beati paupes spi/
ritu. ipsoz cū est regnū celoz.

De Circūcisione dñi.
Sermo XXXIII.

Octauū est no

men ei⁹ Ihesus. scribit Lu. ij.
c. ⁊ legit in p̄sens festiuitatis
euāgelio. **Q** P̄sens festiuitas ē gau/
diōsa rōe triū causaz. Prima causa est rōe
octauē diei natiuitatis xpi. qz octaua dies s̄
croz significat futurā vitā q̄ est eterna in q̄
circūcidimur ad om̄i misia. Un̄ Apoc. xxi.
Mors vltra nō erit neqz clamor neqz doloz

quoniā priora transierūt. ibi erit festiuitas
solēnis. De quo Naū. i. Celebra iuda festi/
uitates tuas. qz nō adijciēt vltra vt p̄traise
at belial. i. dyabolica temptatio. Et sic p̄ istā
octauā designat spes future vite De q̄ Heb.
x. Intrauit nobis viā nouā vbi nlla tribu/
lano. Apoc. vij. Neqz cadet sup eos sol neqz
vllus est. neqz esuriet neqz sitiet ampl⁹.

Secūda causa hec festiuitas est gaudio
sa rōe effusionis sanguinis p̄ciosi quē cir/
cūcisione sudit hodie pro nobis. Aug. Si/
cut mors ⁊ resurrectio ita ⁊ circūcisio p nob
facta est. qz p nobis circūcisionē sustinuit
vt nos ab hoc graui onere liberaret. De quo
Actū. xv. dixit Petr⁹ ad illos qui volebāt
q̄ p̄seruaretur circūcisio cū euāgelio. Quid
temptatis ingū imponere sup cernicē disci/
puloz. qd̄ neqz. i. vix nos neqz patres nostri
portare potuim⁹. s̄ p gratiā dñi nostri ih̄esu
xpi credim⁹ saluari. ⁊ d̄circo hodie dedit no/
bis arram salutis in sanguine suo sustinent
on⁹ legis vt nos ab onere legis eripet. Gal.
iij. Misit deus filiū suū factum sub lege vt
eos qui sub lege erant redimeret. Tercia
causa est ratione nois saluatoris. in quo ei⁹
gram nobis p̄standā insinuat i h̄ amoro/
so noie ih̄esu. i. saluator. Dixit em̄ angelus
Mat. i. Ipe em̄ saluū faciet pplm suū a pec/
catis eoz. De q̄ nomie b̄ndicto dicit dñs
Bern. D nomie dñi desideratū. dñi expecta/
tū. multonēs imocātū. s̄ nūc exhibitū. De
quo dicit Actū. iij. Nō est nomē s̄b celo i
quo oportet saluari nisi in noie ih̄esu. De quo
thema. Vocatū est nomē ei⁹ Ihesus. In
summa euāgelij duo inuunt. Primo circū/
cisio xpi penalis ⁊ dolorosa. Secūda impos/
itio nois salutatis ⁊ gaudiosa. Primum ibi
postq̄ impleri sunt dies octo. Secūda ibi
vocatū est nomē ei⁹ ih̄esus. De primo dicit
Postq̄ impleri sunt dies octo. s̄ a natiuita/
te vt circūcideret puer. intellige fm vt scribi/
tur Genes. xviij. Infaus octo diez circūci/
detur. R Non ante octauū diē qz pu/
er erat nimis tener. p̄pter qd̄ dicit Bonauē/
tura sup. iij. sententiaz. Nō poterūt p̄e/
uenire temp⁹ neqz d̄fferre nisi dñs dispēsal/
set cū eis. ⁊ puer mortu⁹ ante octauū diē
saluabat in fide parentū. S̄ si ex negligē/
tia si circūcideret octaua die ⁊ moreret post
octauā diē nō saluaret p̄ner. Ratio Bona/
uenture. qz currere circūcisioē alia remedia
nō disponebant paruulū masculū nisi cum
hac p̄ditōe q̄ esset impossibile ad implēdū

De Circūcissione dñi.

mandatū. Sicut in deserto dispensabat de
cū eis. Et h̄ duplici re causa. Primo ppter
periculū. qz ad modū nubis mouebant eo
q̄ in colūna nubis ducebant eos. et sic fuissent
in periculo mortis ppter instabilitatē. Secū
do in figura. vt vna generalis circūcissio fie
ret in terra pmissiōis q̄ fuit figura eterne vi
te vbi circūcidemur ab om̄i defectu. **S.**
Sz di. q̄ est rō q̄ fides ecclie nūc nō saluat
pueros ante bap̄ismū. sicut tūc ante oera
uā diē circūcissionis. Rñdet sanctus Tho
mas in. iij. dist. i. dicēs. fides nunc sufficit
sz hoc nō est ppter minorē efficacīā fidei sz
ppter obligatōez ad sacramēta q̄ pcepta sūt
verbi gratia. Sicut religiosi nō sufficit ob
seruātia mandatorū sine obseruātia p̄fessio
nis sue. nō ex eo q̄ obseruātia mandatorū sit
minoris efficacie. sed qz obligatio est maior
qua se obligauit vltra inādata ad q̄ tenetur
qz illa tenet facere sz istud nō omittē. Se
cundo ideo qz bap̄ismū ppter sui generali
tatē et perfectionē et t̄pis indeterminatōez
alia remedia euacuauerat. nō sic circūcissio
sed admisit aliud remediū aute octauū diē.
Ire nota circūcissio fuit data Abraē i nona
gesimo anno. et data fuit v̄ris in remediū
peccati originalis. Sz p̄ femellis dicit Bo
nauentura sufficiebat p̄fessio fidei mediato
ris a parētibz vel ab hijs qui gerebāt curaz
paruloz. **T.** Sz di. Cur gener ma
sculinū data fuit circūcissio i remediū pecca
ri originalis. Rñdet q̄ ideo. qz peccatū viri
quo ad effectū fuit graui⁹ peccatū mulieris
Dico notāter quo ad effectū. qz dicit sanctus
Tho. ij. q. cxxij. ar. iij. Respicendo gen⁹
peccati peccatū v̄ri nūqz fuit equale. qz su per
bia. Sz quantū ad specīē tunc graui⁹ pecca
uit mulier. qz nō solū peccauit sz vix ad pec
candū induxit. Sed quantū ad p̄ditionē
personaz tūc peccatū v̄ri est graui⁹ racione
perfectōis. qz erat p̄fectior muliere. sz q̄rum
ad effectū est maius peccatū v̄ri. i. Ade. De
quo Aug⁹. in enchiridion dicit. Ade pecca
rum viciavit totū gen⁹ humanū. Nā si vir
nō peccasset peccatū ita diffusum p̄ totū ge
nus humanū nō fuisset. vt dicit magister i
ij. dist. cxxij. Et ap̄ls ad Ro. v. Per v̄nū ho
minem peccatū in mundū intrauit. i. p̄ v̄nū
et mulierē vbi duo in carne vna. p̄ mulierez
sensibiliter vel specialiter. sz p̄ vix dānabili
ter. **U.** Sed dices. v̄rū circūcissio cō
ferebat granā. Rñdet sanctus Thomas in
iij. dist. i. p̄ sic. qz qd̄ i nobis opatur bap̄is

mus p̄fecte h̄ causauit circūcissio imp̄fecte.
Et sic in circūcissione dabat grā. i. puula re
spectu bap̄ismū. qz nō ita abunde restringe
bar fomitē peccati sicut bap̄ismū. **X.**
Sed dices. quare voluit x̄ps circūcidi
cū circūcissio dara est in remediū peccati ori
ginalis. ipse autē est et fuit immunis ab om̄i
peccato. Rñdet sanctus Tho. p̄te. iij. q. cxx
vij. ar. i. vt veritatē humane carnis ostende
ret extra manicheū. qui dicit eū habere cor
pus fantastiū. Ideo voluit effundere san
guinē suū vt se verū hominē demonstraret.
Secūdo vt circūcissione approbaret. De q̄
ap̄ls ad Ro. xv. Dico x̄pm̄ ihesum fuisse mi
nistru circūcissionis ppter p̄firmationē pro
missionū pat̄z. Tercio vt se de genere abraē
demonstraret cui data est primo circūcissio
Quarto vt a iudeis ep̄culatōez tollerēt q̄
se excusassent q̄ eū nō receperūt. qz noui esset
circūcissus. Quinto vt obedientie virtutem
cōmendarēt. in eo q̄ ip̄e legi obediuit. Ma
thēi. v. Nō veni soluere legē sed adimplere
nobis in exemplū vt obediam⁹ p̄ceptis dei
et ecclie. verbi grā. Ecclesia statuit semel i
anno ad minus cōfiteri et cū charistia sume
re. de peni. et remissione. Om̄is v̄riusqz lex⁹.
Et postro casū q̄ homo nullū haberet pecca
tum mortale eque bene semel in anno debet
p̄fiteri sua venialia peccata ppter obedientiā
p̄cepti. Nā si x̄ps qui peccatū nō fecit nec ve
stigiū vulneris habuit ligaturā vulneris re
cepit. multo magis nos uō debemus vereri
Eccl. iij. Non fundans p̄aia tua dicere
verū. Sexto vt spiritualē circūcissione doce
ret. Dicit em̄ Aug. in li. de doctrina xp̄iana.
Om̄is ch̄usti actio nostra est instructio. uō
corporalis sz sp̄ialis. vt vult Aug. Sicut
mortui sum⁹ sp̄ituali morte eo moriente.
sic circūcidi debemus sp̄ituali circūcissione
eo q̄ inq̄t Aug. ad Valerianū. et habet in ca
none de cōse. dist. iij. c. Ex quo. q̄ circūcissio
carnis erat signū iustificatōis et purgatōis
anime. Bern. Quid p̄dest circūcissio corpo
ris sine circūcissione mor̄is. quasi diceret. ni
hil. Ideo circūcissio corporalis tā cessauit. Di
cit sanctus Tho. sup. iij. dist. i. qz quando
venit qd̄ perfectū est. cessare debet qd̄ imper
fectum est. Sz bap̄ismū est p̄fectior circū
cissione. **A.** Primo racione significatio
nis. qz ceterior ablutio significat inrenōez.
nō solū ab originali sed etiā ab om̄i actuali
peccato in adulto iudeo vel gentili bap̄isat
to. Esch. xxxvi. Effundā sup̄ vos aquam

mundā & mūdabimini ab om̄ibz inquina/
 mentis uestris. Secō rōne efficacis opera/
 tionis. qz abundantior gratia dat ad bene
 operandū & ad somitē restringendū. Tercio
 ratione generalis obligatōnis. qz circūcisio
 habuit determinarū ppl'm. s. iudaeiū. Nā li
 cet alios etiā posset saluare vt gentiles non
 tñ tenebant nec obligabant. Etiā habuit te/
 terminatū sexū vt virilē. Etiā habuit deter/
 minatū tps. Baptismus vero est cōmunis
 oibz hoibz & ad eū obligantur om̄es saluari
 volentes si eū habere possunt. vt dicit salua/
 tor Job. iij. Nisi q̄s renat' fuerit ex aqua et
 spū sancto nō intrabit in regnū dei. Circūci/
 sio. & nō sūt talis pfectōis & obligatōnis.
 ideo debet cessare. Sz dicetes. quō debet
 vl' posset cessare cū scribit' Gen. xvij. q' dat' i
 sed' eternū. Rūdet sanc' Tho. sup. iij. ve/
 rum est q' ad signatū. & quantum ad id qd' suc/
 cessit. Vel aliter eternū capit' p seculo. i. ipe
 lōgo. vt habet' Diere. ij. A seculo fregisti in
 gū meū. i. a lōgo tpe. Ideo nō circūcisio cor/
 poris necessaria est ad salutē sz cordis. De q'
 Deutero. x. Circūcidite spūciū cordis ve/
 stri. Bern. Nos circūcidi necesse est. nō lit
 tera sed spūritus. nō in vno mēbro sz toto cor/
 pore. **B** Primo circūcide oculos a vi/
 sione vanitat'. ps. cxvii. Auerte oculos tu/
 os ne videāt vani. Conquerit em̄ Diere ius
 as Treno. iij. Ocul' me' dēdatus est aiaz
 meā. Dicit namqz Aug. de fide xp̄iana. Nō
 dicatis vos habere animos pudicos cū ha/
 betis oculos impudicos. qz impudic' ocu/
 lus impudici cordis est nunc'. vt habet' eti
 am in cano. xxxij. q. v. Nec solo. Et sic cir/
 cūcidit Job oculos suos. Job. xxxi. Pe/
 jegi sed' cū oculis meis ne cogitare de virgi/
 ne. Secundo debet circūcidere aures ab
 adularōibz & retractōibz audiēdis De quo
 Eccli. xxvij. Sepi aures mas spinis. & lin/
 guā nequā noli audire: & verba retractoua.
 qz dicit Bern. in li. de consideratōibz. Detra/
 ctor & libes auditor: vterqz portat dyabolū in
 lingua sua. ps. c. Detrahentē secreto primo
 suo hū ne psequer. Ap̄ls ad' Ro. i. Detra/
 ctōres deo odibiles Ideo Eccli. xxvij. Su/
 furo & bilinguis maledictus. Tercio de/
 bet circūcidere os & linguā a mendacijs. qd'
 docet ap̄ls ad Eph. iij. Deponētes menda/
 ciam loquimini veritatē vniūq' cū pri/
 mo suo. qz scribit' Sap. i. Os mendax ne/
 cat animā. Ideo habet' in canone. xij. q. v.
 Laure. & est Amb. Lauete fratres menda

cium. qz om̄es q' amant mendaciū filij sunt
 dyaboli. eo q' scribit' Job. viij. Mendax est
 & pater ei'. Q' sūt in circūcili labijs & vo/
 lunt esse religiosi nō refrenātes linguā. Ja/
 cobi. i. Si q̄s putat se religiosum esse nō re/
 frenās linguā suā hui' vana est religio. Ja/
 cobi. iij. Lingua nra vniuersitas iniquitat'
 ideo necessaria est circūcidi. Eccli. xxvij.
 Verbis tuis staterā facito. & frenos ori tuo
 rectos. Jaco. i. Qui s' verbo nō offendit hic
 psecrus est vit. Quarto debet circūcidi
 re cor a malis cogitatōibz. Isa. i. Auerte
 malū cogitationū uestraz ab oculis meis.
 Ratio Sap. i. Pernice cogitatōes sepant
 nos a deo. Ideo Aug. in cplā ad demetria/
 dem virginē. Ne dixeris. cogitant' malū sz
 nō feci. hoc cogitare crimen est qd' facere ne/
 phas est. Ideo Jaco. iij. Purificate corda
 uestra. a malis cogitatōibz. Sap. i. In co/
 gitatōibz imp' interrogatio erit. Jo Aug.
 Quidqd' pu det dicere pudeat & cogitare. #

Quinto debet circūcidere man' ab operi/
 bus malis. Jaco. iij. Emūdate man' pecca/
 tores. Ratio fm ps. xvij. Secm puritatez
 manū meaz retribuēt mihi. Apocal. xij.
 Opera illoz sequunt' illos. Nath. xvi. Fili/
 us hominis ventur' est in gloria patris sui &
 reddet vniūq' iuxta opa sua. Sexto de/
 bet circūcidere pedes. i. affectōes & volunta/
 tes prauas. Aug'. Pes aīe amor est & affe/
 ctio eius sen volūtas. Bern. Domini reuz
 habere volē semp scrutāda est cōsciētia qd'
 vult. Nā sicut pax est hoibz bone volūtat'
 sic damnato est hijs q' sunt male volūtat'
 qz scribit' in cano. lvi. dist. Nasci. Volūtas
 hois est origo vicij & virtutis. Septimo
 debet circūcidere totū corp' a carnalibz desi/
 derijs & volūptatibz. i. Pe. ij. Obsecro vos
 abstinere a carnalibz desiderijs q' mōstāt ad
 uersus aīam. ij. ad Cor. x. Arma militie no/
 stre nō sunt carnalia sz spūalia. ad' Ro. viij.
 Qui fm carnem sunt deo placere nequeūt.
 Ideo ad Gal. v. Spiritū ambulatē & desi/
 deria carnis nō pscietis. qz si fm carnē vire/
 ritis moriemini Ro. viij. Aug. Q' parua
 est p̄cubitus hora p quā perdit' vita eterna.
 Octavo debet circūcidere om̄es mores
 & omnē vitā tuā a praua p̄uerti dīne. De q'
 in cano. dist. viij. mala. Mala p̄uerti dō q'
 si pernicioza corruptela est vitanda. qz dicit
 Aristo. vij. ethico. Difficile resistit cōsuetu/
 dini q' assimilāt nature. Diere. xij. Sicut
 ethiops nō p̄t mutare pellem suā & sic vos

De circūcissione domini

non poteritis bene facere cū didiceritis ma-
lum. Sap. xiiij. Conualescente antiqua cō-
suetudine hic error: tanq̄ lex custoditus est
Ideo exclamat Chas. O infelix cōsuetudo
peccandi. quāto magis peccant: tāto minus
intelligit. Grego. Hoc nō erit cōsuetudini
licetum q̄d rationi est p̄hibituū. r dicunt
nunc. ante centū annos r vltra homines cho-
risabant r gulose viuēbant: vel sic compose
incedebant. Audi q̄d scribit̄ de testibz r arte
stationibz. Tanto grauiora sunt crimina.
quāto diutius infelicē animā retinent alligam.
Similiter in cano. xxiij. q. i. Scilicet
ma. Cōsuetudo mala q̄ro diuturnior: tāto
p̄niciosior. ideo ē circūcidēda. Idcirco noli
allegare. Ego nō solus sum. plures eritaz fa-
ciunt hoc. Respōdet hic Hiero. Multitu-
do socioz nō sinit crimen impunitū. vt scri-
bitur in cano. i. q. i. multi. Et nō min⁹ ardet
qui cum multis ardet. Et sicut cretūcilio cor
poris fiebat petra acuta materialī. r sic fm
Berū. petra acuta cōpunctionis circūcūdat
vulnus criminis. Et hoc quantū ad primū
Dixi secūdo subiungit̄ impositione nomis
saluatoris. Ibi. r vocatū est nomen eius ihe-
sus. id est saluator. Et merito. qz p̄pter no-
stram salutē venit in mundū. De quo ap̄la
i. ad Thimo. i. fidelis sermo r om̄i accepti-
one dignus. qz ihesus x̄ps venit in hūc mū-
dum peccatores saluos facere. Licet plures
fuerit̄ isto nomine vocati. hoc erat solū fm
aliqualē r t̄palem salutē. nō aut̄ eternalē
r totalem. D. Itē nota. tres fuerūt illi⁹
nominis qui temporalē salutē exhibuerūt
populo dei. Prim⁹ fuit Josue. de quo Eccl̄.
xvi. Fortis in bello ihesus filius Naue suc-
cessor Moysi. Nā sicut per iordanē sicco pe-
de populū duxit in terrā p̄missionis. Josue
iij. Et sic noster ihesus omnes saluādos in
limbo retentos duxit in celū r nobis ianuā
aperuit vite. vt patz Actū. i. Secund⁹ ihe-
sus fuit fili⁹ Syrach qui fuit doctor. r cōpo-
suit Ecclesiasticū. vt dicit Hiero. in p̄logo.
Hic docuit vicia vitare r virtutes operari.
De quo Eccl̄. xxi. Fili si peccasti nō adijel-
as te: sed de p̄stūis rep̄care vt tibi dimit-
tantur. quasi a facie colubz suge peccata Et
sic noster ihesus. Johā. viij. r. v. Clāde r t̄-
ampli⁹ noli peccare. Secūdo docuit virtuo-
se viuere. Eccl̄. ij. Fili accedens ad seruitu-
tem dei. Ita in iusticia r timore Inclina au-
rem tuā ad verba intellectus vt in nouissi-
mo crescat vita tua. in dolore sustine. in hu-

militate patientiā habe. crede deo r recipere-
rabit te. Et sic noster ihesus docuit virtutes
Mat. v. Beati paupes sp̄i: beati mites rē.
Tercio ihesus fuit magnus sacerdos. De q̄
Zacha. iij. Ostendit mihi dñs sacerdotem
magnū ibi stantē corā angelo dñi. Iste fu-
it auus illius qui cōposuit Ecclesiasticū. h
iba hostias p̄ p̄lo obtulit vt decet summū
sacerdotē. De quo Heb. v. Om̄is pontifex
ex hominibz assumpt⁹ p̄ hominibz cōstitui-
tur in hijs q̄ sunt ad deū vt offerat dona r sa-
crificia p̄ peccat̄. Sic r noster ihs semetip-
sum obtulit p̄ p̄tis nr̄is. De quo ap̄ls ad
Heb. ix. Semetipsum obtulit deo. emūda-
uit cōscientiam. nostrā ab opibus mortuis.
Dicorunt p̄ populo sicut decet sacerdotē
vt dicit Hiero. ad Damasuz papā. r habet
in cano. x. q. i. quia. Sacerdotes p̄ om̄ibus
debent orare quoz elemosinas r oblatōnes
accipiūt. Et sic christ⁹ summ⁹ sacerdos ora-
uit p̄ nobis. Hodie orat coram deo patre.
ad Hebr. viij. Accedens p̄ semetipsum ad
deū semp viuens ad interpellandū p̄ nobis
Ideo in agis cōgruit sibi hoc nomen ihs. qz
ip̄e est verus totalis r etern⁹ saluator. Ideo
dixerūt samaritan. Joh. iij. Nunc cogno-
uimus r scimus qz hic est se saluator mun-
di. Nam omnia illa q̄ isti tres p̄nominati i
se ad salutē populi habuerūt. ihesus noster
in se p̄fectissime habuit. Fuit do: tor: cū ihu
filio syrach in p̄dicatōne. Fuit sacerdos ma-
gnus in passione. Fuit dux populi fidelis i
ascensione. E. Sz dices. cū ihs sit. p̄
p̄m nomen eius. quare non nominamur a
ihu saluan. sicut a x̄po xp̄iani Respondetur
q̄ hęc duo nomina ihs x̄ps sp̄aliter dño no-
stro huerunt. Ihesus est nomen persone r
p̄uenit ei fm diuinitatē. ob h̄ in p̄sentiā r
nominamur saluati. X̄ps vero nomē digni-
tatis. r cōuenit ei fm humanitatē. r ob hoc
in p̄senti renominamur a voce dignitat̄. qz
debem⁹ esse reges sp̄iales. sp̄ualiter nos re-
gentes. r sacerdotes sp̄iales: sp̄itiales ho-
stias offerentes. Apocal. i. Fecit nos deo no-
stro reges r sacerdotes. Et. i. Petri. ij. Vos
estis genus electū regale sacerdotū rē. Nō
est ratio quare nūc xp̄iani dicunt̄ a x̄po. sic
p̄dixit Isa. lxx. Seruos suos vocabit alio
nominē. vt nō dicant̄ in dei sed christiani.
Subdit. in quo qui benedictus est sup ter-
ram. s̄b̄ndictōne gratie. benedict⁹ in deo se
benedictōe glorie. Sed ve illis q̄ tm̄ p̄ciā-
pant nomen r nō rem. qz opa xp̄ianoz non

officium sacerdotis

habet. De q̄bo Orig. Audite desideres audi-
te negligētes q̄ sperat̄ in h̄ saluari q̄ xp̄iani
appellamini xp̄ianoz opa nō faciēs. cū dic
saluator n̄r Mat. vij. Nō oīs q̄ dicit mihi
dñe dñe intrabit regnū celoz. s; q̄ facit volū-
tatē p̄ris mei. Jō Aug. Frustra xp̄iani no-
men sōrit̄ q̄ xp̄m minime imitat. Nā xp̄ia-
ni nomē saluat hoīez s; virt. Ap̄ls. i. Co-
r̄n. iij. Nō i s̄mone ē regnū dei s; in virtute
Ideo Ch̄ist. sup̄ Mat. Qui nō uerisatur
fm̄ xp̄i verbū nō intrabit in regnū celozum.
Isti bñ noīant xp̄iani s; nō uenōiant. qz de-
noīatio est p̄cipatio rei z noīs. Et tunc in
futuro dicemur saluari. qz p̄sum mabimur i
salute z p̄firmabimur. vt iā nō possem̄ illā
amittere. Un̄ Jsa. l. Sal̄ mea in sempiter-
num erit z iusticia mea nō deficiet.

Sermo XXXIII. Ad idem.

Quā imple

ti sunt dies octo vt circūcideret
puer. scribit̄ Luc. ij. z legit̄ i hodi-
erne diei officio. **S**icut naturales q̄
a vite. p̄cedūt quidā palmītes infructuosi q̄
nō fructificāt. z cū h̄ fructū i alijs impediūt.
eo q̄ humore attrahūt a radice q̄ deberet trā-
sire ad alios palmītes. z nisi tales circūcidā-
tur impediūt fructū. Sp̄ūaliter. p̄ vitē intel-
ligit̄ Adā. quē de plantauit z posuit i para-
diūz voluptatē. vt botros virtutū z vinū di-
lectōis ferret. S; heu ab eo p̄cesserūt q̄daz
palmītes infructuosi. s. originaliū peccatoz.
q̄ in omnes posteros suos sunt transfusi. ad
Ro. v. Per vnū hominē peccatū intrauit in
mundū. z impediēbat fructū bonoz operū
ps. xij. z lij. Nō est q̄ faciat bonū nō est vi-
qz ad vnū. Ideo necesse est z fuit quatenus
p̄cederent z eradicarent vt asserit saluator
Mat. xv. Omis plantatio quā nō plan-
tauit pater meus eradicabit. Et hec eradi-
catio facta est p̄ circūcisionem q̄ data est ad
culpā originalem tollendā. quā xps hodie
paulit. De q̄ iheina. In summa verborū
duo innuunt. Primo p̄ponit t̄pis detem-
nationē. secūdo subiūgit salutis operationē.
Primū ibi. Postq̄ impleti sunt dies. Se-
cundū ibi. vt circūcideretur De primō di-
cat. Postq̄ impleti sunt dies octo. s. a tem-
pore natiuitatis. Dicit Symō de cassia. Ec-
ce etemus ex tempore mensurat. qz creator
inter creata sacrus est. z tangit manibz hō
deus. **S** Sed dīceres. cur octaua die

R̄ndetur. quia hoc tempus est in lege deter-
minatū. Sc̄i. xvij. Infans octo diez arcū
cīdet. Secundo idco. quia ante octauū diē
erat puer n̄n̄is tener. Et non diūtius post
octauū diē. vt cū patuā haberet imaginatio-
nem minorem sentiret dolorē. Tercio misti-
ce ad insinuandū q̄ in octaua stare. s. in ge-
nerali resurrectione ab electis omīs sup̄flui-
tas corruptele z indecēre auferet. Un̄ Jsa.
xxx. Auferet dñs deus lacrimā ab omī facie
z opprobriū populi sui **Q**uarto ad
insinuandū q̄ circūcisio spiritualis debet fie-
ri per octo que requirunt ad recessionē pecca-
tozū. Prima dies est peccati cognitio. Die-
do cum ps. l. Quonā iniquitatē meaz ego
cognosco. Nā peccatū sequunt̄ multa mala
obscurat em̄ intellectū. De quo Aug. Pec-
catum est tenebra qua obundit̄ intellectus
z inficit affectus. z oibz bonis gratuitis spo-
liat. Ideo bonū est homini ista cognosce-
re z omnē uilitatē ei. nā malū nō curat̄ ni-
si cognitū. Sic cognouit Seneca uilitatē
peccati dieas. Si scire eos ignoscituros et
hoīes ignoturos adhu c peccare redignaret
p̄pter peccati uilitatē z. Secundus dies
dicit̄ peccari cōtritiō. Quid p̄dellēt peccatū
cognoscere si non uoleret. de offensione dei.
Dico. Nulla culpa uelēt nisi tristitia anxi-
etur. Tercio. ij. Uelut mare cōtritiō tua. s.
cut mare est amarum z sic cōtritiō. Dierē
vi. Luctū ymgenit fac̄ h̄i planctū amariū
Dicit em̄ sanct̄ Tho. Dolor de p̄ctis debet
esse maior qz quicūqz dolor delibet̄ de qua
cunqz re. Ratio quia si cut deus debet nobis
super omīa placere. sic offensio dei que fit per
peccatū debet nobis sup̄ oīa displicere. Dic
igitur cum Ezechia regē illud Jsa. xxxvij.
Recognabo tibi oēs annos meos in amari-
tudine aīe mee. Tercio dies est p̄positū non
peccādi. Docet Jsa. c. i. Quiescite puer
se agere. discite benefacere. Notāter dicit be-
nefacere. quia dicit Amb. in lib. de offi. z ha-
bet in canone. lxxvi. dist. nō satis. Non sa-
tis est bene uelle nisi assit benefacere. Cui cō-
sonat Grego. Nō satis est mala non agere
nisi quis studeat bonis operibus insudare.
Juxta illud ps. xxxij. Declina a malo z fac
bonū. Quartus dies est pudor de peccato.
Et est magna p̄s penitētie. teste Aug. lib. de
penitētia. vbi dicit. Per uos peccastis. p̄ uos
erubescatis. Erubescētia em̄ magnā partē
habet remissionis. Eusebi. Uerecūdia em̄
penam temperat quā quis pro peccato pati

De circūcīfione domini

debuerat. vt inq̄t etiā Rich. de sancto victo. De quāto verecūdia maior: et tāto i oculis dei clarior. De q̄ Eccl̄. iij. Est confusio adducens gloriā. Et cōuerso de malis d̄: Zopho. iij. Nesciūt iniqui confusione. Quintus dies ē timor de futuro iudicio. p̄uct. xv. Per timorem d̄ni om̄is hō declinat a malo. Nā quis vellet suran v̄l aliq̄ue occidere in p̄sentia iudicis. nullus. q̄ vtiq̄ timeret. Et sic de om̄ia videt: vbiq̄ p̄sens est. Prouerb. xvi. Om̄is vie hōim patet oculis ei. Ideo Boetius d̄ p̄solatū. Magna est nobis in dicta necessitas p̄bitatis cū om̄ia agant ante oculos iudicis cuncta cernētis. Nā si times hominē q̄ nolles male agere in ei⁹ p̄spectu. magis hō deū. Eccl̄. i. Timor d̄ni expellit peccatū. Et sic ps. cxiij. A iudicis em̄ tuis timui. Et merito. q̄ scribit̄ in cano. xi. q. i. Sacerdotibus. Nemo scit q̄lis in iudicio dei futurus sit. Ideo Hiero. dixit. Sine comedaz sine bibā sine aliud faciā semper videt̄ mihi illa vox sonare i auribz meis. Surgite mortui venite ad iudiciū. Sextus dies est fiducia remissionis. Math. ix. Cōfide fili remittunt̄ tibi peccata. Nā scribit̄ p̄uerb. xv. Per misericordiā et fidē purgant̄ peccata. Hanc Judas nō habuit. ideo a peccatis solut⁹ nō fuit. Aug. Penitētia q̄ est sine fiducia est sterilis et manet sine misericordia. vt Layn. Benef. iij. dixit. Maior est iniquitas mea q̄ vt veniā merear. Berni. Mēris cayn: maior est dei misericordia q̄ om̄is nostra miseria. Aug. Quid p̄uerso nō ignoscit cum effusio sanguinis xpi ignoscebat. Jō de diffidētibz dicit Amb. Nō p̄t agere verā penitentiā q̄ non sperauerit indulgentiā. Septimus est oratio deuota. Eccl̄. xxi. Fili si peccasti non ad iūctias irez: s̄ d̄ p̄stiniis d̄p̄care vt remittant̄ tibi. vt habet̄ Math. xvij. Seruene quā om̄e rebitū dimisi tibi qm̄ rogasti me. Dicit̄ ḡt cū Thobia. iij. Ne remuniscas domine relicta mea. Octauus dies est dilectio. Aug. Nō solū oportet deū timere vt iudicēs: etiā diligere vt instū iudicē. Aug. Letera n̄ p̄sunt si charitas relit. Dilan⁹. Frustra erit ois opatio nisi assit̄ dei dilectio. In illo die octauo. d̄ dilectōis fit plena circūcīfio remissionis Prouer. x. Uniūersa relicta opit̄ charitas. J Alio modo p̄ octo dies possūt intelligi octo: q̄ si diligēter p̄siderant om̄ne voluntatē malā a nobis circūcīdūt. Et horum septē enumerat Berni. dicēs. Septē sunt de essentia homis. que si hō p̄sideraret

in eternū nō peccaret. Et enumerat ea dicēs. Primum est natura vilis. Genes. iij. Puluis es et in puluere reuertēris. Secundū opatio turpis. Eccl̄. vij. Nō est em̄ hō iustus in terra qui faciat bonū et nō peccet. Tercū erit̄ flexibilis. ij. Reg. xij. Om̄es morimur et quasi aqua dilabimur. Quartū stat⁹ instabilis. Job. xij. Domo natus et muliere breuit̄ vitēs tpe replet̄ multis miserijs et nū q̄ in eodē statu permanet. Eccl̄. x. Rex hodie est et cras mouet̄. Quintū damnatio et testabilis. Athanasius. Qui male egerunt ibunt in ignem eternū. Sextū mors instabilis. Eccl̄. xli. D mors q̄ amara est memoria tua. Septimū in dissolutio miserabilis Eccl̄. iij. Lūcta subiacent vanitati. et om̄ia pergūt ad vniū locū. et terra facta sunt et terram pariter reuertunt̄. Octauū p̄t esse cōsideratio glorie ineffabilis. ad quā nihil conquinatum intrabit. Apocal. xxi. et Isa. xvi. Tollat̄ impi⁹ ne videat gloriā dei. Jō Beagon⁹. Si p̄sideram⁹ q̄ p̄mittunt̄ nobis in celis viderēt om̄ia q̄ sunt in terris. Tercio modo fm̄ Nico. de lyra in glo. dicit̄ Per dies octo desigant̄ anni. fm̄ illud Ezech. iij. Die p̄ anno redi tibi. R. Delet̄ igitur infans octo annoz circūcīdī. h̄ est a turpibz restringi et inhonestz. q̄ tūc incipit habere vsum rōis. q̄ dicit̄ Aristo. ij. et bi. Nō parz facit ad virtutē q̄ p̄uericia assueheri ad virtutū opa tē. Dixi scdo subūigit̄ salutē nostre opationē dicēs. vt circūcīderet puer. Aug. de fide ad Petrus. firmissime tene et nullaten⁹ dubites om̄ne hominē qui per cōcubitū viri et mulieris capit cum originali p̄cto nasci et filiū ire. De q̄ ap̄s ad Eph. ij. Eram⁹ oēs natura filij ire. Et q̄ puer nat⁹ anteq̄ habet̄ vsum liberi arbitrij nō potuit se dispo nere ad grāz. ideo optuit̄ institue re aliqd̄ remediū qd̄ p̄ctū originale tolleret ex ipso ope opato. ideo statz post morbi de⁹ instituit̄ remediū p̄ra originale peccatum. L. Et dicit̄ Hugo de san. victo. Quinqz remedia p̄ successum t̄pis de⁹ dedit. Primum fuit oblatio. et incepit̄ ab Abel. Berni. iij. Respexit d̄ns ad Abel et ad munera ei⁹. et duravit vsqz ad diluuiū tē. Scdm̄ est sacrificiū et incepit̄ Noe: et duravit vsqz ad abraam. Benef. viij. Cum Noe de archa egressus esset edificauit altare dom̄no. et de cunctis volatilibz et pecoribz mundis obrulit sup altare. Tercium fuit decimatio et incepit̄ ab Abraā et melchisedech. Abraam em̄ tanq̄

ssumo sacerdoti decimas dedit melchisedech
 Gen. xiiij. Quartus est circūcisio q̄ incepit
 ab abraam Gen. xvij. dixit de^o ci. Hoc ē pa-
 ctū qd cōseruabitur inter me et vos et semen
 tuū post te. circūcidet in vobis omne mascu-
 linū. Quinrū est baptismalis regeneratio. et
 illud incepit quantū ad materā qū xps ba-
 ptisatus est. tūc em tactu sue mādis sine car-
 nis vim regeneratiuā ptulit aquis. Quan-
 tū vero ad formā qū dicit Mar. vlti. Eun-
 tes baptisate eos in nomine patris et filij et spi-
 ritus sancti. Quantū vō ad efficacā qū exi-
 uit sanguis et aq̄ ex ei^o latete Joh. xix. **M**
Ista aut̄ quinqz re^o assumptis p nobis. Pri-
 mo oblationē Eph. v. Obrulit semetipm p
 nobis immaculatā hostiā. Primo obrulit
 carnē suā in sanctificatiōez. ps. lxxvij. Que n̄
 rapui tūc exolvebā. Secūdo sanguine in redē-
 ptionē. i. Pe. i. Nō corruptilibz auro vel
 argento redempti estis s; sanguine agni in
 cōtinuati. Tercio aīam in recōciliationez
 Joh. v. Bon^o pastor aīam suā ponit p ou-
 bns suis. Quarto diuinitatē in fruitionem
 Joh. xvij. Nec est vita eterna vt cognoscāt
 se solū vtz deū et que misisti sb̄m xpm. Se-
 cundo sacrificiū assumpsit qū seu ara crucis
 imolauit. scribit em Leni. vi. Omne sacrifici-
 um in igne consummet. et sic ipse in igne amo-
 ris i cruce imolatus est. Luc. xij. Ignē veni
 mittere in terrā qd volo nisi vt ardeat. Con-
 crematis est igne doloris. Tercio. i. O vos
 omnes q̄ trāsistis p viā attēdite et videte si est
 dolor sic dolor me^o. Ex illo igne amicus et do-
 loris ascēdit fum^o odorifer^o q̄ deū patrē reco-
 ciliauit. Eph. vi. Chuss^o dilexit nos et tradi-
 dit semetipm p nobis oblationē et hostiam
 deo in odorē suauitatis. Terciuū remediū
 fuit decimatio. s; decimas rez tpaliū xps nō
 possedit. Math. viij. Vulpes foueas habēt
 et volucres celi in idō. fili^o aut̄ hoīs nō habet
 vbi caput suū reclinet. S; decimas dieruz
 soluit qū. xl. diebz et xl. noctibus ieiunauit.
 Et licet. xxxvi. dies sunt decima anni. volu-
 it m̄ xps q̄tuo^o sup addere ad inuicidū q̄
 in seruitio dei et in opibz p̄nic pot^o debemus
 pl^o facere q̄z in in^o. meli^o est em abinudare q̄z
 deficere. qz in pl^o faciēdo est mentū. et i facie-
 do in in^o est periculū. Ideo Bieg^o. in omel.
 Decimas diez nos deo impendim^o qū qua-
 draginta diebz ieiunauit. qz ann^o reuoluit
 per. ccc. lxxvi. dies. et sic. xxxvi. dies essent deci-
 me anni. Quartū remediū fuit circūcisio
N Circa qd nota. triplex est circūcisio.

Prima est iudeoz q̄ fiebat i carne. i. Coz.
 vij. Circūcisio nihil est s; observatio p̄cepto-
 rum dei. Secūda est xpianoz q̄ habet fieri i
 mēte a culpa. Deut. x. Circūcidet dñs cor
 tuū et cor semis tui vt diligas dñm deū tuū
 ex toto corde tuo et ex tota aīa vt possis viue-
 re. Tercia est beatoz q̄ habet fieri i vtroqz. i.
 ab omi culpa et miseria. Secūda xps nō indi-
 guit. qz nihil viciosum i mēte habuit. Ter-
 cia in suo cuore fecit. qz omne penalitatē et
 miserā remouit. Primā vō accipe voluit.
 primo vt verā carnē se h̄re oñderet. i. Joh.
 v. Tres sunt q̄ testimoniū dant i terra. i. in
 hūana xpi natura. spiritus sanguis et aqua.
 Spūs que emisit. sanguis et aq̄ quā effudit
 Et h̄ est p̄tra hereticos q̄ dixerūt tū corpus
 fantastiū assumpsisse. contra qd dicit apls
 ad Thim. iij. Apparuit benignitas et hūa-
 nitas saluatoris dei nostri. Secūdo vt dyabo-
 lo musteriū incarnatiōis occultaret. videns
 xpm circūcidi puz hoiez credidit q̄ circūci-
 sionis remedio idigeret. **O** Nota xps
 incarnatiōe suā sigillis septē sigillauit q̄bz
 diuinitatē suā sub humanitate abscondit.
 De quibz Bern. in s̄mone de reuēctōne.
 Primū sigillū qd in illere respōsata viro cō-
 cept^o et nat^o fuit. et dyabol^o sciuit ex scripturā
 xpm de virgine nascituz. qualē nō credidit
 Mariā fore dū sciret eā viro respōsata.
 Secūdo sigillū fuit infirmitas humanitatis
 eū vidit eū esurire. dormire. fatigari. Johā.
 iij. Fatigat^o ex itinere. et sic de alijs defectibz
 sb̄ quibz diuinitas latebat. Terciuū q̄ susce-
 pit circūcisione. rōne cur^o videbat fuisse sb̄
 peccato et p̄sequēs solū hō et nō de^o. Quar-
 tum fuga in egiptū. arguit em sic dyabolus
 si em ille esset deus nō fugeret regē et renuz
 Quintū terna temptatio. in qua xps se ha-
 buit ita q̄ dyabol^o expectat nō potuit auē esse
 verus deus. quod tamē dyabolus residera-
 uit. Sextum dira passio. et tandē suspensio
 in cruce. vbi miro modo diuinitas latuit.
 Septimū fuit sepultura christi ppter quā
 vehementer putabat purus homo. Tercio
 xps circūcidi corporaliter voluit vt nos cir-
 cumcidēdos spiritu aliter oñderet. **P**
 Pro quo nota. circūcisio facta est in tribus
 locis. Primo facta est in egipto et in deserto
 tempore abrae et i abraam et i reliquo popu-
 lo. Secūda trās iordanē in galilea iulente.
 Iohē. Tercia facta est in terra p̄missionis
 Et significat tres stat^o quibz diuersi hoīes
 diuersimode dicuntur circūcidi. Prima

De circūcīfione domini

significat circūcīfionem seculariū in egipto
hui⁹ mūdi. q̄ debet fieri a grauibz culpīs pec
catorz mortalīū. Et ea q̄ ad eadē reducunt
felicitē a corde malas cogitatōes. **Isa. i.** Au
ferre malū cogitatōnū vestraz ab ocul̄ meis
Rō Sap. i. Peruerso cogitatōes separant
nos a deo. Secundo ab ore mala verba. ad
Eph. iij. Omnis sermo mal⁹ ab ore vestro
nō pcedat. **Ratio. i.** ad **Loz. xv.** Corrupt
bonos mores colloquia praua. Tercio ab
ope illicito. qd̄ bene figuratū est p̄ primam
circūcīfionē in deserto. **Exod. iij.** Tulit Ze
phora acutissimā petra z circūcidit p̄piciū
filij sui ne angel⁹ occideret eū. **D.** Spi
ritualiter. acutissima petra est circūcīfio
in a diligētia qua indigent seculares. qui vo
lunt a mortalibz circūcīdi. quia scribit **Apo
cal. ix.** Ue ue ue habitantibz in terra. Tri
plex ue ppter triplex peccatū qd̄ regnat i mū
do. aut est cupiscētia carnis. aut oculōz.
aut supbia vite. Ideo **Bern.** Valde diffici
le est diebz istis maxime q̄bz malicie vis in
ualuit in terris criminaliū peccatorz foueas
declinatē. necesse tū est q̄ ad regnū venire re
siderat. vt penitus se a mortalibz circūcīdat
Scribit in figura Bern. xvij. Mascul⁹ cu
ius p̄picij caro circūcīsa nō fuerit. relectur
aia ei⁹ a p̄plo. Et sic qui a mortalibz circūcī
sus nō fuerit. aia ei⁹ perbit. qz nullū coinq̄
natū intrabit **Apo. xxi.** **R.** Pro q̄ no
ta. res circūcīdit tūbz d̄ causis. Primo vt p̄
eā alia res nō corrumpat. Secōdo vt fruct⁹ ma
ior habeat. Tercio vt in pueniēti loco locef
Sic spūaliter homo debet circūcīdi i simili.
Prō dixi vt p̄ eā alia res nō corrumpat. sic
abscidit pomū z membz putridū ne sanum
membz inficiat. Sic hō a p̄cto. qz vn⁹ pecca
tor inficit aliū. z vnū peccatū inducit aliud
De q̄ Greg. Pctū qd̄ p̄ p̄ntiam non abluūt
mox suo pondere aliud ad se attrahit. Et si
cut fm̄ aplm. i. ad **Lhorin. v.** modicum fer
mentū totā massam corrūpit. sic vnū pecca
tū mortale multa bona annihilat **De q̄ Ec
clesiastes. i.** Qui in vno peccauerit multa
bona perdet. Secūdo vt fructus maior ha
beat. **Johā. xv.** Omne palmītē in me nō fe
rentē fructū purgabit eū vt fructū plus affe
rat. sic in peccato mortali non est fruct⁹ boni
operis. **Ro. vi.** Quē fructū habuistis i qui
bus nunc erubescitis. q. d. nullū. **Greg.** Ni
hil deo acceptū dū hō displicet deo p̄ morta
le peccatū. Ideo necesse est circūcīfio peccati
mortalis ad fructificandū. **De quo Isa. xxi.**

vij. Iste est omnis fructus vt auferat peccatū
Tercio vt cōuenienti⁹ locef. vt lapides cir
cumcidunt ad edificatū. Et sic nos si volu
mus locari in edificio paradisi oportet p̄
circūcīdi z poliri. **Josue. v.** Circūcīsi sunt q̄
volebant terram p̄missionis intrare. Et sic
qui volunt intrare in regnum celoz. **Bern.**
Petra acute cōpunctōis circūcīdatur vul
nus criminis. Secūda circūcīfio facta
est trās iordanē in galilea. **Josue. v.** ex prece
pto **Josue.** z significat circūcīfionē religio
rum. Dic tanto ampl⁹ sup statū seculariū
debet fieri circūcīfio q̄to se terre p̄missionis
vleim⁹ p̄iunxerūt. **S.** De aut circūcī
fio religiosoz debet esse triplex. Primo in re
strictione spūaliū. secūdo i disciplina morali
um. tercio in affectu spūaliū. Dixi primo in
restrictione spūaliū. **Aug. xij. q. i. n̄ dicat.** Nō
dicans vos habere p̄piciū. habet em̄ de statu
monachoz z cano. regni. Cum ad monaste
rium. Nō existimet abbas dispensate posse
cū monacho sup habenda p̄prietate. qz ab
dicantō p̄prietatis sicut z custodia castitatē
adeo est annexa regule monachali vt cōtra
eā nec summ⁹ pōtēfex possit licentiā indul
gere. Ideo **Humber⁹** sup regulā **Aug.** Si
monach⁹ dicit assertiue. iste liber est me⁹ pec
cat mortaliter. Ideo legit **Actū. iij.** Etāt
illis omnia cōmunia. **T.** Sed di. vnu
cum religioso possit dispensari circa haben
dum vsum alicui⁹ rei. Rūdet **Humbertus.**
duplex est vsum. cert⁹ z incertū. Cert⁹ vsum
est qui nō potest auferri. incertus in volūta
te alterius vt auferat eū ea placuerit. Et cir
ca illum incertū vsum potest platus dispen
sare ex causa rationabili z necessaria Sz cir
ca certū vsum nō p̄t dispēfate. Semper em̄
volūtas religiosi debet esse subiecta prelato
vt resignet qn̄ voluerit. Et si non habet talē
volūtatē. tūc religiosus est p̄prietari⁹ z sem
per in p̄cto mortali. Et nullus p̄t eū absolue
re a peccat⁹ suis interim q̄ est in tali p̄posito
libere nō resignandi z ad cōmunē vitā dan
di. **Uñ Bern.** Monacho habent p̄piciū de
negat suū p̄piciū. qd̄ est miseri z peccē. Se
cundo debet circūcīdi in disciplina moraliū
i. **Pe. ij.** Cōuersatōem vestra habētes inter
gentes bonā. fm̄ q̄ docet saluator **Matth. v.**
Sic luceat lux vestra corā homibz vt vide
ant opera vestra bona zc. **Aug⁹.** de cōmuni
vita clericorum. et habet. xij. q. i. nolo. Nolo
vt aliq̄s d̄ vobis inueniat male viuēdi occa
sionem. p̄scientia necessaria est nobis. fama

De Circūcīſione dñi

ſudore ſanguinis ppter peccatū gula. Ter/
cio in flagellatōe ne ppter peccatum inuidie.
Quarto i manuū pforatōe ptra peccatū auar/
icie. Quinto i pedū aſſione. ptra peccatū
accidie. Sexto in capite p coronā ſpīncam
ptra peccatū ſupbie. Septimo in corde cō/
tra peccatū ire. P̄hs. i. x. aia. Ira eſt accēſio
ſanguinis circa cor.

Sermo XXXV. Ad idem.

Vocātū eſt no

men ei⁹ iheſus. qđ vocatū eſt
ab angelo p̄uſq; in vtero dei
peret. Luc. ij. D Sanct⁹ Tho. pre. ij.
q. ij. ar. ij. dicit. Noia ſi imponunt debet im/
poni a p̄prietarijs rez. ſic abraā. Gen. xvij.
Nō vltra vocateris abram ſz abraā. qz pa/
trē multaz gentiū p̄ſtitui te. Et qz ḡ homi/
u ep̄o h̄ mun⁹ ḡre collarū erat vt p̄ ipm ſal/
uaremur. ideo p̄uenit⁹ vocatū eſt nomen
ei⁹ ihs. i. ſaluator. In verbis p̄miſſis duo
innuunt. Primo pietas diuine miſerationis
ſcđo tangit p̄formitas angelice aſſociatōis
Prīmū ibi. vocatū eſt nomen ei⁹ ihs. ſcđudū
ibi. qđ vocatū eſt ab angelo. De p̄mo dicit
Vocatū eſt nomen ei⁹ ihs. E Sz di. tñ
ſcribit Iſa. vij. Vocabit nomen ei⁹ emmanuel
z Iſa. lxxij. Uoca nomen ei⁹ accelera. retrahere
Et Iſa. ix. Et vocabit nomen ei⁹ admirabil
p̄ſiliari⁹ z fortis. z Zach. vi. Ecce vir oriēs
nomen ei⁹. z Iſa. lxxij. Vocabit tibi nomen no/
uum qđ os dñi noisuit. Rñdet ſau. Tho.
pre. ij. q. ij. ar. ij. In oib; illis noib; ſignifi/
cat h̄ uomen ihs qđ eſt ſignificatiuū ſalutis.
Nā ex pietate z miſatōe ad nr̄am ſalutē ve/
nit in hūc mundū. Lu. xix. Venit fili⁹ hoīs
qrere z ſaluū facere qđ pierat. Idcirco voca/
tur p̄mo emmanuel qđ uiterpretat nobiſcū de⁹.
In q̄ noie innuit cā ſalutis. qz eſt vnio di/
uine z hūane nature. Scđo accelera retrahere
ſignificat a q̄ nos ſaluabit. qz a dyabolo
cui⁹ ſpolia abſtulit. Luc. xi. Cū fortis arma/
tus cuſtodit atriū ſuū i pace ſunt oia q̄ poſſi/
det. venit fortior eo auferet vniuerſa arma
ei⁹ z ſpolia in q̄b; p̄ſidebat. z h̄ fecit ep̄s dya/
bulo. Tercio nomen ei⁹ admirabilis. in hoc ſi/
gnificat via z termin⁹ nr̄e ſalutis. in q̄tuz ad
mirabili p̄ſilio diuinitat; p̄ducimur ad ce/
lum. Quarto oriēs fert ad incarnatōis mi/
ſterii. ſm q̄ exortū eſt in tenebris lumen re/
ctis corde. vt dicit p̄s. cxi. vt deſiderauit Za/
charias pater Johānis baptiſte. Lu. i. Il

luminare hīs q̄ i tenebris z i vmbra mortis
ſedēt. Sz di. quō dicit nomen nouū.
cū etiā alij vt ſup̄ dicitū eſt vocati ſūt h̄ noie
Rñdet ſanct⁹ tho. vbi ſup̄. Licet alij vocati
ſunt ihs. h̄ eſt ſm̄ tp̄alem ſalutē nō ſm̄ eter/
nalē. Idco Actū. iij. dicit Pet⁹. Nō eſt
aliud nomen ſub celo in q̄ oportet ſaluari niſi
in noie dñi noſtri iheſu xp̄i. Hoc nomen ihe/
ſus nō fuit fortuite inuentū. nec ab homine
ep̄o impoſitū. ſz pot⁹ a deo nominatū. Iſa.
lxij. Qđ os dñi noiauit. Itz ſuit a p̄pheta
nunciatū. Abacuc. iij. Exultabo in deo ih̄u
meo. Ab angelo impatū. Angel⁹ nāq; Sa/
buel impauit Joſeph vt ſibi h̄ nomen impo/
neret. Math. i. Pariet ſiliū z vocabis no/
men ei⁹ iheſus. Hoc idē impauit m̄i. Lu.
i. Ecce p̄cipies i vtero z paries ſi. z vocabis
nomen ei⁹ ihs. Idco Orig. Hoc nomen di/
gniffimū nō debuit p̄mo appellari ab hoīb;
ſz a deo. neq; ab eis in mundū afferri ſed ab
angelo. ideo vltimo a maria z Joſeph ſuit ei
impoſitū in circūcīſione Luc. ij. Vocatū
eſt nomen ei⁹ iheſus. i. a maria z Joſeph. De
quo noie dicit p̄s. cxi. Sit nomen dñi laue/
dicū. Reuera bñdicū. qz h̄ nomen iheſus
eſt p̄mo nomen glorioſiffimū. ſcđo delici/
oſiffimū. tercio p̄cioſiffimū. quarto virtuo/
ſiffimū ſua ſblimitate. Cui⁹ ſublinitatē de/
ſcribit apls Phil. ij. Dedit illi nomen qđ eſt
ſup̄ omne nomen. vt in noie iheſu om̄e genu/
ſtlectat celeſtiū terreſtriū z infernoz. B
In quib; verbis quintuplez ſblinitas hu/
ius nois colligit. Primo qz ipm̄ habet in re/
uerentia de⁹. q̄ ipm̄ exaltauit qñ ad ipſ⁹ no/
minis inuocationē peccatoz remiſſionē no/
bis dare p̄miſit. Act. ij. Baptiſet vnusquis/
q; veſtz in noie ih̄u in remiſſionē peccatoz
veſtroz. Scđo habet ipm̄ i reuerentia ange/
lus. in h̄ q̄ apls ſb̄ dicit. in noie iheſu om̄e ge/
nu ſtlectat celeſtiū. i. angeloz. Neme. ix.
Exercit⁹ celi te adorat. i. angeli. Tercio ha/
bet ipm̄ in reuerentia angel⁹ mal⁹. i. dyabolus
qz ad ei⁹ nominationē tremet. cū dicit. z in/
fernoz. Jaco. ij. Demones credūt z tremi/
ſcunt z ſubijciunt. Iſa. xxx. Ecce nomen dñi
veniet z longinquo. ardēs furoz eius z gra/
uis ad portandū. l. ximonib;. Quarto ipm̄
habet in reuerentia creatura irratōnalis. qz
ad ei⁹ inuocationē ſibi obedit. Math. viij.
Qualis eſt hic qz venti z mare obediunt ei
Quinto habet ipm̄ in reuerentia creatura ra/
tionalis. cū dicit. Om̄is lingua cōfiteat. qz
dñs ihs zc. Iſta p̄ſellio debet fieri p̄ laudati

onem. **H**ester. xiiij. **U**iuentes laudem? nome
 tuu dñe. **O**per. ad **Lok. iij.** **O**deuq; facis
 in **z**bo aut in ope in noie dñi nostri ihu xpi
 facite. qz nome est gloriofissimū. **S**edo
 ē nome deliciofissimū i sua suauitate **Berñ.**
 sup illud **Lanti. i.** **O**leū effusum. nome tuū
 dicit. **A**nd? est ois cibo si isto oleo nō p̄dicit
 inspidus si isto oleo non vnget. **E**t subdit
Berñ. **N**oc nome ihesus instar olei lucet p̄
 dicitur. pascit cogitant. lenit inuoratum. p̄s.
 cxxxiiij. **P**fallite nomini eius qm̄ suauē est.
Reuera suauē p̄mo qz delectat gustū. **Berñ.**
Ihesus mel in ore. **S**edo delectat audituz
Berñ. **I**hs mel i aure ut dicat sp̄sa **Lan. ij.**
Sonet vox tua in aurib; meis. vox em̄ tua
 dulcis i facies tua t̄cora. **T**ercio delectat
 om̄nē interiorē affectū. **Berñ.** **J**ubil? in cor
 de. **E**t subdit. **S**i scribis si legis nō sapit ni
 si leger. ihesus. **z** sic est nome deliciofissimū.

Tercio est nome p̄ciosissimū sui misterij
 z attendit h̄ in noie ihs; qd̄ cōuenit cū noie
 dñi i thetogramaton: qd̄ q̄tuor l̄ris scribit̄
 sicut legit in glo. **E**xo. xxvij. **z** eedē l̄re in la
 rino reperunt̄ in h̄ noie ihs. licet nō eodem
 ordine. ut sunt ille i hebraico. **V**erū hec est
 l̄ra h̄. **J**oth est l̄ra **J.** **D**e est l̄ra c. **u**uavo est
 v. **z** iste eedē l̄re cōponunt ihs. a diuēt? duo/
 bus s̄s. si scribit̄ integre. vel ponendo l̄ram c
 p̄ titello sup̄ trāsuersum modo an̄q̄. si bre
 uiter scribit̄ sic ihs. **z** fm̄ h̄ vltra nome theta
 gramaton nome ihesus si extēse scribat̄ abū
 dat i duplici s̄s. vno erecto sic s̄. altero vero
 curuato s̄. nā si scribit̄ extēse ihesus. tūc s̄s
 significant duas naturas in eodē supposito
 ihu. ut p̄ s̄longū su p̄minēs alijs l̄ris intel
 ligit diuinitas q̄ supeminet vniuersis. **z** qd̄
 amodo inclināt ad creaturas subiectas q̄si
 p̄spiciēdo sup̄ eas p̄ influentiā vniuersalez
 fm̄ illud p̄s. cxxxvij. **E**xcellus dñs **z** humi
 lia respicit. **P**er s̄ vero curuū intelligit na
 tura humana in q̄ verbū est incarnatū. p̄s.
 xxxvij. **M**iser fact? sum **z** curuat? sum vsq;
 in finē. **L**ui? figura legit. iij. **R**eg. iij. q̄ he
 lise? curuauit se sup̄ puer. i. sup̄ humanam
 naturā q̄ fuit pura in xpo. **E**t qm̄ h̄ misteri
 um vniōnis. i. istaz duaz naturaz in idem
 p̄tate fuerit in veteri testamēto absconditū
 qd̄ in nouo testamēto in nomie. i. ihu extitit
 reuelatū. **H**inc est q̄re h̄ nome ihs abūdat
 in duplici l̄ra s̄s. vltra nome thetogramatō
 z h̄ nome apud indeos est p̄ciosum **z** ineffa
 bile. nec ipm̄ puuuciare audēt. qd̄ summus
 sacerdos in frōre portabat. **D**icit aut̄ ineffa

bile. nō qz dici nō possit. s; qz rem ineffabilē
 significat. **E**st em̄ ira p̄ciosum q̄ dicit apls
 i. **L**oz. xij. q̄ nemo p̄dicere voce **z** reser ver
 bo **z** facto nisi in grāa sp̄s sancti fuerit in
 trinsece illuminat? **e**cce nome p̄ciosissimuz.

Quarto est nome virtuosissimū. **N**ā est
 ita efficax **z** virtuosum. ut si qd̄ fideliter peti
 erim? in isto uoie accipiem?. **J**oh. xvi. **A**mē
 amē dico vobis. p̄nte igit? **z** accipietis **z**c.
D **S**z diceret q̄s. quid accipiamus. **R**e
 spondet. quattuor bona accipiamus i nomi
 ne ihesu. **P**rimo veniā peccatoz in cōuersi
 one. **A**ctū. x. **D**ñes p̄phete testimonū p̄
 hibent remissionē peccō **z** accipe p̄ nome ei?
Ercede igit oib; nec despera te om̄ib; peccat
 tuis. **z** si tot essent q̄ excederēt numez arene
 maris. ut dixit manasses rex. ij. **P**aral. vlti.
 adhuc noli desparare. s; dic cū p̄s. xxiij. **P**ro
 pter nome nū dñe p̄piciat̄n̄ peccato meo
 multū est em̄. sed misericordie rei nō est nu
 merus. **Berñ.** **D**ñia peccata ab origine mū
 di cōmissa diuine misericordie compata sūt
 quasi vna gutta respectu tot? maris. qz pec
 cata nostra sunt finita. **A**risko. viij. p̄hisco.
 Finita ad infinitū nulla est p̄porcio. **J**ō p̄s.
 lxxvij. **A**diuna nos te? salutaris noster **z** p̄
 picat? esto peccatis nostris p̄pter nome tuū.

Secundo in nomine ihesu accipiem? vi
 ctoriam in impugnatōe p̄s. xliij. **I**n nomi
 ne tuo spernemus insurgētes in nobis. si in
 surgat mund? **N** temptat dyabol? in nomine
 ihesu superam? eos. **M**arci. xvi. **I**n nomine
 meo remota cūcient. **F**igura. i. **R**egū. xvij.
 dixit dauid ad **S**olā. **T**u venis ad me cū
 hasta **z** gladio. ego venio ad te in noie dñi.
Solai? dyabolū significat q̄ venit cū gla
 dio carnalis temptatōis. **z** cū dīpo silatio
 nis boni. **z** abscondit malū tanq; sub dīpo
 cū hasta. i. mūdāna gl̄ia. s; nō p̄ualet cōtra
 dauid. i. fidelē xpianū q̄ cū inuocatōe noie
 dñi in orōne **z** baculo sancte crucis. **z** quiq;
 lapidib;. i. vulnerib; in recordatōne vincit
 dyabolū z om̄nē temptatōem. **M**arci vlti.
In noie meo tollit serpētēs. i. temptatōnes.
 qm̄ demones timent nome ihesu. p̄s. xviij.
Cōfiteor nomini tuo qm̄ terribile **z** sanctū
 est. **L**hab. **T**anta est virt? noie xpi. non vi
 sus sed noiat? facit mirabilia. **P**etr? rannū.
In nomine ihesu cecis visus. surdis audiat?
 claudis gressus. sermo nutris. vita mortuis
 restituta est. ecce virtuosum. **T**ercio i no
 mine ihesu recipiem? gratiā in p̄uersatōe.

De Circūcisione dñi

scilicet grām spiritus sancti. Un̄ Joh. xiiij. Paracletū spūm veritatē quē mittet pater i noie meo etc. Videmus q̄ paupes deuore petunt in noie sancti Nicolai vel alteri sancti in cui⁹ noie sperāt exaudiri. multo magis uos in noie ih̄u in q̄ iussū sum⁹ petere et certifica- ti de exaudito e. Joh. xvi. Utq̄ modo nō pe- tistis quicq̄ in noie meo petite et accipietis. Idcirco ecclesia oēs orōes q̄s dirigit ad deū patrē et cludit p̄ dñm nostrū ih̄m xpm filium tuū. Bern. Nō horret nisi dare uellet. Ja- cob. i. Si q̄s indiget postulet a deo in fide nil hesitās. ps. cxliij. Fidelis de⁹ in oib⁹ ver- bis suis. Quarto recipiem⁹ in noie ih̄esu gloriā in remuneratōe. ps. xii. In noie dei nri magnificabimur. sicut eterna glia. Ergo ob reuerentiā eius de⁹ nois qlibet xpian⁹ qn̄ audiret h̄ nomē ih̄us deberet genua flectere deuote. dicēdo cū ps. cxvij. O dñe saluū me fac ppter nomē sanctū tuū. qz dicit apostol⁹ Ro. x. Quicūq̄ inuocauerit nomē dñi sal- uus erit. Tercio Exemplū legit. quidā bon⁹ hō dñm morat⁹ fuerat cū vxore i magna san- critate: et illa silt cū eo. Immisit autē dyabo- lus temptatōez in eos ut suspēderēt se. ut sic euaderēt p̄sentes miseras. Cū q̄ uterq̄ hae temptatōe improba et importuna tristē effi- ceret ut nec somnū caperet nec comedere: q̄siuit alter ab altero causas tristicie Rndit vir q̄ sup oia magnā haberet uoluntatē suspē- dendi se. Mulier autē rñdit illud sile esse de- sideriū suū. Cōsuetos autē ambo qdāmo- do laq̄os optāt ut se suspendant Tūc mulier dixit viro suo. O dñe cōsulerē q̄ pri⁹ bibere- mus amorē iohānis mutuo te illo optimo uino nostro qd̄ ualde p̄ciosum fecim⁹ te vi- nea nostra te qd̄ nō gustauim⁹ nec scim⁹ q̄le ad huc sit ut potati leuius moriamur. placet viro. uinū afferūt. Qd̄ cū vir uellet bibere: p̄signauit illud signo sancte cruce sicut p̄sue- uit dicēs. in noie ih̄u xpi bibim⁹. et redit mu- lieri. Cū bibissent uinū cruce signatū ita fu- git dyabol⁹ et ois temptatio recessit. ira q̄ p- toto mūdo h̄ qd̄ cogitarūt facere n̄ fecissent s̄ p̄triti ad p̄fessionē p̄fugerūt: et uita corū i- statur bono finierūt. Ideo Aug. in li. oratio- nū. c. ij. dicit. Ihesus est nomē dulce. nomē delectabile. nomē p̄forās peccatorē Ideo legit aliud exemplū q̄ fuit quidā hō bon⁹ q̄ habuit hāc p̄suetudinē quorēt sibi dyabo- lus aliqd̄ mali ingererat. et q̄rūcūq̄ tēpta- mentū i se sensit uit ad locū orōnis. et inuo- cauit deū dicens. O dñe ih̄u miserere mei et

adiuua me. statim cessauit temptatio et re- cessit dyabol⁹ ab eo. scribit Luce. x. In noie tuo remonia subiiciunt nob. Id Bern. sup Lanti. Hoc nomē ih̄s est cū. nā toties cō- forans q̄ciens inuocas et recordar. Quid ita frutes roborat. qd̄ bonos mores uerget castas affectōes fouet sic h̄ dulce et uirtuosū nomē ih̄s. Itē legit q̄ quidā sanct⁹ p̄r semel audiuit q̄ remon dicebat q̄ ipi dyaboli repel- lerent p̄ h̄ nomē sanctissimū ih̄s. Ideo bone ih̄u fons indeficēs et huana corda reficiens ad te curro sicut. tu sol⁹ mihi merces iusticiā

Scrimo XXXVI. Ad idem.

Apparuit gra

a tia dei saluatoris nri omib⁹ ho- minib⁹ erudicō nos. ita scribit ad Tytū. ij. et legit hodie ma die. p̄ cplari of- ficio. R Plum⁹ dicit i speculo natura- li q̄ arbor mor⁹ est medicinalis tota p̄cipue q̄ ad cortices fruct⁹ folia et radices. Spūalr̄ h̄cc arbor est maria q̄ tota tā in s̄bo qz exem- plo et ueritatōe est medicinalis et bonis opi- bus ualis. Amb. Marie uita oim nostruz mor⁹ est exemplū et disciplina. Ideo Eccli. xiiij. Ego mi pulcre dilectōis timoris et sā- cte spei. in me ois grā uie et uirtut. trāsite ad me oēs q̄ cupiscit me et a generatōib⁹ meis adimplemini. fruct⁹ ei⁹ est xps. Luc. i. Bñ- dicta tu in mulierib⁹ et bñdixit fruct⁹ uētrif- tui. Amb. fruct⁹ mori p̄mo est albus. post h̄ rubicund⁹. tercio niger. Et sic xps p̄mo albus p̄ uite mundiciā. hodie rubicund⁹ p̄ sangui- nis effusionē. tercio i morte niger p̄ faciei lue discoloratiōē. Un̄ Isa. liij. Uidim⁹ eū nō habentē specie negz decorē. Quos colores p̄- uidit Salomon Lauri. v. Dilcet⁹ me⁹ can- did⁹ et rubicund⁹. Candid⁹ in incarnatiōe rubicund⁹ in circūcisione. Nā hodie effu- dit rosē suū sanguinē i pign⁹ nre redempti- onis. Dicit nāq̄ apls ad Heb. ix. Omnia pe- ne mūdantur in sanguine. Impossibile est em̄ sine sanguine auferre p̄cta Idcirco Aug. in hodierno s̄mone. Sicut passio et relurre- ctio sic circūcisio facta est. Et hec est grā q̄ nobis hodie apparuit oib⁹. d̄ q̄ t̄bema. Ap- paruit grā. In sūma cple duo inuunt. Primo apparitio diuine benignitat. secūdo p̄secutio huane uilitat. Primū ibi Appa- ruit grā saluatoris nri. ille q̄ est et p̄ natu- rā et saluator nri p̄ grās. De q̄ apparitōe legi- tur Abacuc. ij. Apparbit in fine et n̄ mētē

Barth. iij. Post h̄i terris visus est ⁊ cū
hoibz p̄uersat⁹ est. **L** Solēt gaudere
s̄bditi qñ ex certis signis cognoscūt se habere
gr̄az dñi sui. Sic nos p̄ incarnatōez co/
gnoim⁹ nos habere gratiolū dñm. nā a
mundi exordio apparuit iusticia. qz distri/
ctissime puniuit p̄ta. Nā angelū apostatā
p̄pter solā cogitatōez nec de celis. post h̄
p̄rimos parētes p̄pter pomū ⁊ gustationez
de paradiso expulit. ⁊ inde torū mundū dilu/
uit p̄cmit. Et sic gr̄a ⁊ misericordia latebat.
qz de⁹ p̄ccantibz non parcebat. legē ⁊ dicit q̄
p̄ta puniret. Sodomā ⁊ gomorā incēdio
sbuertit: ml̄os in astro p̄strauit p̄ uirru/
re. Dathan ⁊ abiron absorbuīt terra. ecce iu/
sticia apparuit ⁊ gr̄a latuit. S̄z hodie oca/
ua die legebat et hodie legit ad Tyrum. ij.
Apparuit gr̄a saluatoris nr̄i oibz hoibz. i.
incarnatio. **M** Itē nota xpi incarna/
tio dicit gr̄a anthōnomatic. Primo qz i eo
habitat plenitudo oim̄ gr̄az. Joh. i. Uidi/
mus eū plenū gr̄a ⁊ ueritate. Et subdit. De
plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹. Secūdo dicit
gr̄a. qz oēs gr̄e antiquit⁹ p̄misse p̄ eū plene
p̄soluunt. Nā de⁹ p̄misit nō semel s̄z multo/
riens aduentū s̄z p̄traxit solutōez. p̄pter qd̄
dicit Bern̄. Noies creati ⁊ ingrati tedio af/
fecti suspectas habebāt p̄missiones. dixerūt
h̄is q̄ amūciabāt dicitis pax pax ⁊ nō est
pax. sp̄det ⁊ nō exhibet. S̄z in incarnatōe
uenit gr̄a p̄missa. De q̄ Bern̄. Quid euidē
tioris signū gr̄e esse poterit qz q̄ de⁹ p̄ filiū
suū ⁊ sinu p̄no ad nos misit. Tercio incar/
natio dicit gr̄a qz ex ea hauriunt oim̄ gene/
ra gr̄az. Est em̄ gr̄a nihil aliud fm̄ Jhd̄. qz
donū diuine misericordie p̄ qd̄ remittunt ma/
la ⁊ offerunt bona. **N** Nā prim⁹ parēs
hereditaria successione q̄tuo: mala in noa
effudit vel trāsudit. s. culpā: penā: amissio/
nē uirtutū ⁊ celest̄ regni p̄ditionē. ob h̄ qua
duplici gr̄a indigebat h̄uana p̄ditio. s. q̄ re/
mitteret culpā. auferret penā. p̄ferret h̄ritē
⁊ ⁊ccore ⁊ p̄mitteret eternā felicitatē. Pri/
ma gr̄a. s. remissio culpe apparuit in incarna/
tione in h̄ q̄ diuina natura uenit sibi hu/
manā. apparuit em̄ q̄ remisit oēm iniuriāz.
Sicut si aliq̄s forozē illi⁹ quōdōto haberet
duceret. manifestū foret q̄ ei rancorē dimi/
teret. sic ⁊ h̄. De q̄ sanct⁹ Tho. pte. iij. q. i. ar.
i. In h̄ gr̄a ⁊ bonitas apparuit. qz infirmita/
tē p̄p̄riū palmaris nō respexit s̄z assumpsit.
Aug. sup̄ ps̄. Ex q̄ suscepit malū tuū spe/
ra cōmunicet tibi bonū suū. Nā iō p̄nceps

fact⁹ est nostre mortalitatis ut nos p̄cipies
faceret sue diuinitat̄. Ex h̄ apparet dimi/
sio culpe. Bern̄. Magnū parū fact⁹ est ut
p̄ indulgentiā placari leuiter possit. Se/
cunda gr̄a. s. remissio pene apparuit in circū/
cisione ⁊ passione. ubi soluit penā rebitā. ps̄.
levij. Que nō rapui tūc exoluebā. Ubi dicit
Aug. Nos penā meruim⁹ ⁊ soluit p̄ nobis
agn⁹ imaculat⁹: qz p̄querebat per Isa. xlij.
Senuire me fecisti peccat̄ tuis. Jō Bern̄.
D̄ hō agnosce qz graua fuerūt uulnera tua
p̄ quibz necesse fuerat xpm̄ dñm uulnerari.
si nō fuissent ad mortē eternā nec fili⁹ in car/
ne moreret. p̄ tc. Eccl̄. xxxij. Gratia fidei iusto/
ris ne oblitiscatis. redit em̄ p̄ te aiām suāz.
Nā incepit hodie pati ⁊ sanguinē suū fun/
dere. iuxta illud ad Ro. v. In sanguine ip̄i⁹
saluati ab ira p̄ ip̄m. Nā nos p̄ suā circūci/
onem ab ip̄a pena circūcisionis liberauit. S̄z
ut em̄ magnū iugū q̄ Petr⁹ dixit Actū. xv.
Quid tenip̄tatis iugū imponere sup̄ ceru/
icem discipulorū qd̄ neqz nos neqz p̄res nr̄i
portare potuim⁹. sed p̄ gr̄az dñi nr̄i ih̄u xpi
credim⁹ saluari. Jō ap̄ls ad Gal. iij. Mi/
sit ⁊c⁹ filiū suū factū sub lege ut eos qui sub
lege erāt redimeret. Bern̄. Iustum erat ut
quē aliena pena ligauerat aliena pena soluat.
Dic potes dicere q̄ deus quinqz remedia s̄
p̄ctm̄ originale instituit. ⁊ p̄ se p̄ nobis susce/
pit. uide in p̄cedenti s̄mone secūdo de circū/
cisione. Tercia gr̄a. s. uirtutū collatio ap/
paruit in resurrectione qñ discipulis insuffla/
uit sp̄m̄ sanctū dices Joh. xx. Accipite spi/
ritū sanctū qz remissent̄ p̄ta ⁊c. Nā p̄ sp̄i/
tū sanctū dant h̄rites. Ap̄ls Gal. i. fruct⁹
sp̄s sunt gaudij: pax: bonitas: charitas: be/
nignitas: fides: paciētia: modestia: p̄tinen/
tia ⁊ castitas. Rom. v. Charitas dei diffusa
est in cordibz nostris p̄ sp̄m̄ sanctū. Ap̄ls
ad Gal. iij. Qui tribuit uobis sp̄ritū ope/
ratur uirtutes in uobis. Aug. Solus deus
est qui uirtutes nobis tribuit. Jō Bern̄. In/
cassum laborat in acquisitōe uirtutū q̄ alū/
de querit qz a dño. Quarta gr̄a est p̄para/
tio glorie q̄ apparuit in ascensione Joh. xij.
Uado uobis pare locū. Licet regnū celorū
sit oim̄bz cōmune ⁊ generale pusillus ⁊ ma/
gnis. Luc. xij. Nolite timere pusillus grex.
cōplacuit em̄ p̄ri uestro uobis dare regnū.
tñ in eo māstiones ml̄te sunt. i. uarie retribu/
tionē. Mat. xvi. Reddet unicuiqz fm̄ opa
sua. s. in regnō suo. De q̄ Luc. xij. Dispono
uobis sicut disposuit in ih̄i pater me⁹ regnū.

De Circūcissione dñi

Subiūgit in textu dicens. om̄ibz hoībz. s. ad vtilitatē oīm. om̄ibz em̄ nat⁹ est ad salutem q̄tū in eo est. De q̄ dicit angelus Luce ij. Annuncio vobis gaudiū qd̄ erit om̄i populo. Ideo nat⁹ est in diuersorio. Nā sicut Ade peccatū vt dicit Aug. in enchiridion. viciant totū gen⁹ humanū. ita xpī incamatio est ad salutē toti generi humano. Ideo Chriſt. ad resignādū istā generalitatē extra ciuitatē ⁊ extra muros patri voluit vt intelligas qm̄ cōmunis est hostia p̄ genere hūano oblata. Eccl. xi. Si a dei sicut paradisus in bñdictōibz. Paradisus fuit cōmunis i fructibz om̄ibz hoībz si in innocētia p̄stitissent sic ⁊ fruct⁹ passiōis sue. Ro. viij. Pro nobis omnibz tradidit illū. Dicit sanct⁹ Tho. pre ij. quo ad sufficiētiā p̄ nobis. nō aut ad efficiētiā. qz aliq̄ sibiip̄is sunt impedimentuz p̄ peccatū. **D** Sz ve illis q̄ a bñdictio ne filij generalitē se excludit. Aug. in li. de penitētia. Semp̄ p̄sto est grā si nō fuerit repulsa. Ideo ap̄ls ad Hebr. xij. Videte ne q̄s desit grē dei. Lōquerunt aliq̄ q̄ nō habēt gratiā. ⁊ p̄ queri grā q̄ nō haberet hoīem se disponentē ad eā. qz dicit Aug. in li. de seip̄em q̄stionibz. Nulli vnq̄ defuit q̄ dign⁹ fuit. Ro. x. Idē dñs omnij. diues in om̄es q̄ innocēt illū. Ideo misit p̄dicatores i vnūuersum mundū. Mat̄. xvi. Euntes i mundum vnūuersum p̄dicate euāgelij om̄i creature. i. om̄i homini. vt null⁹ valeat se excusare. ideo dicit om̄ibz hoībz. Ecce illa est ap̄partio dei diuine benignitatis. Dixi secūdo ad subiungit. Secūdo humanē vtilitatē dicens. erudies nos. s. dei gratia. Sz qd̄ docet quō digne occurrat⁹ eis dē gratijs ⁊ bñficijs dei incarnati. Et p̄mo docet qd̄ cauendū. se cundo qd̄ agendū. tercio qd̄ sperandū. **P**ri mū est qd̄ cauendū est. ibi. abnegantes om̄nē impietatē ⁊ secularia desideria. Ecce hīc docet sp̄uales circūcissione. ⁊ q̄ dicitū est sup̄ in p̄mo ⁊ secūdo s̄mone. **P** Et notat duo hic in textu a quibz detentus circūcidi p̄mū est impietas. q̄ s̄m Bem. est xū nō colere xū nō amare. mādata ei⁹ nō seruare. est impietas bñficiā ei⁹ nō curare. gratiam eius nō desiderare. est impietas quā monet ap̄ls abnegare. Nā si impiū sunt p̄cepta dei p̄ moysen ⁊ p̄phetas oblata non seruare. quō nō maius impiū ⁊ malū grām p̄ p̄uū filijū oblata nō curare. ⁊ q̄ ap̄ls ad Hebr. x. Iratā q̄s facies legē moysi sine vlla miseratione duobz vel tribz testibz moysē. quāto

mag⁹ putatis deteriora mereri supplicia q̄ filium dei ⁊ calcauerit ⁊ sanguinē testamenti pollutū duxerit in q̄ sanctificat⁹ est ⁊ spiritui gratie p̄tumulā fecerit. vt sunt oēs i peccato mortali ⁊ ingrati a s̄sione sanguis ihe su xpi. Secūdu q̄ detem⁹ cauere in recompeniā bñficiōz incamatiōis est q̄ abnegāda sunt secularia desideria. nā tantā materiam grāz nobis exhibuit in incamatiōne. vt merito detem⁹ om̄ia secularia desideria reputare vt stercoza. ⁊ sunt tria. ⁊ quibz. i. Joh̄. ij. Om̄e qd̄ est in mūdo aut est cupis. ⁊ est carnis. aut cupis. ⁊ est oculoz. aut superbia vite. Et cū hīs deo placere nō possum⁹. s̄m illud Jaco. iij. Qui vult esse amicus hui⁹ mūdi inimic⁹ dei cōstituit. Ideo abscidi detem⁹ a mūdo. i. Joh̄. ij. Nolite diligere mundū neqz ea q̄ in eo sunt. Si q̄s diligit mundū nō est charitas patris in eo. Aug⁹. Si te est amor mūdi nō est q̄ inerat amor dei. Secūdo docet qd̄ sit agendū. ⁊ sunt tria q̄ sunt faciēda. ⁊ q̄ ter. **S**obrie iuste pie viuam⁹ in h̄ seculo ⁊c. **D** In hīs tribz oīa genera bñficiōz seu vnoz exercitiorum includunt. Nā homo p̄mo ordinari debet corporaliter q̄ ad se p̄ refrenatōez volūptatis. ideo dicit sobrie. Secūdo q̄ ad p̄ximū p̄ exhibitionē equitatis. ideo dicit. iuste. Tercio q̄ ad xū p̄ adoratiōez v̄l veneratiōez maiestatis. ideo dicit. pie. Quantuz igit ad p̄ximū dicit. viuam⁹ sobrie Est aut sobrietas p̄ t̄pante. Itē nota tribz modis p̄nigat excedere p̄ modū. Primo in corde nimijū p̄sumēdo. Et sic viuam⁹ sobrie t̄pando p̄sumptionē eleuantē. Ro. xij. Nō pl⁹ sapere q̄ oportet. s̄ sapere ad sobrietatē. i. sine p̄sumptione. Secūdo excedit q̄s modū humijū loquēdo. Sz viuam⁹ sobrie t̄pando locutionem offendentē. s̄ rescādo s̄ba ociosa. vana ⁊ sup̄flua. Nā ex nulla re ita stult⁹ ⁊ sapiens cognoscat sicut ex verbis. p̄verb. x. Qui p̄fert p̄tumulā insipiens est qui aut moderatur labia sua prudentissim⁹ est. Ideo scribitur Eccl. xxvij. Verbis tuis staterā facito ⁊ frenos ori tuo rectos. nō nimis laxos. Rō p̄verb. x. In multiloquio nō decet peccatū Bem. Lewis est s̄mo s̄ grauer vulnerat. De quo Jacobi. iij. Lingua nostra vnūuersas iniquitans. Nā sicut parua scintilla generat ignē copiosum. sic aliq̄ vnū verbū generat linguā. Ideo ps. xxxij. Prohibet linguam tuā a malo. ⁊ labia tua ne loquantur tibi. **P**rouerb. xij. Qui custodit os suum

custodit animā suā. Tercio potest excedere modū in canne nimīū delectando. Dicit enim viuam sobrietate et delectatione et laetitia. videlicet delectationes quinq; sensuum speciatim aliter circa gustū. Est enim sobrietas cibi et potus medicina corporis et aīc. de q̄ Eccl. xxxi. Sanitas est aīe et corporis viuū in sobrietate potatū et cōuerso infirmitas in supfluitate Eccl. xxxvij. In multis escis nō erit insirmitas q̄ aut abstinens est adiciet vitā. de q̄ Lhrif. Nihil sic sanitatē efficit egritudine curat sicut moderata refectō. Sic etiā q̄ ad spūalem sanitatē. qz sobriū nō ita facile sentit titillationē carnis et ebriū in intellectu sicut ebriū. Nōne fatū esset q̄ se incederet domū: et sic in crapula viuētes. Sen. Uenter vino est uas cito spumat in libidinem. et habet etiā in cano. xxxv. dist. Uenter. Ideo apłs Ep̄. v. Nolite inebriari uino. Ratō puer. xx. Luxuriōsa res uinū et tumultuosa ebrietas. Ideo ad Tyrū. ij. Iuuenes hortare ut sobriū sint. Blo. qz in uēnus p̄priorē ad lapsum. Dixi etiā de uino uinere iuste. glo. i. iuste uiuam. s. inter nos et p̄ximū nō strū: iusticie regulā seruando. R Est autē duplex regula inter nos et p̄ximos seruanda. s. naturalis et legalis. Naturalis quā ab iurto mīdi vsq; ad legē moysi p̄ses anti qui q̄ iuste uixerūt seruauerūt. De q̄ Marb. vij. et dist. i. Humanū gen. Qd̄ tibi vis fieri alius fac. et qd̄ tibi nō vis fieri alteri nō fac Nec lex naturaliter est scripta in corde. ideo dicit Jsa. xlvi. P̄uercatores redire ad cor. Nō dicit ad p̄dicatōes. qz in seip̄o inuenit h̄ hō. ut dicit apłs ad Ro. ij. Lū em̄ gentes q̄ legē nō habet naturaliter q̄ legis sunt faciunt. et legē nō habentes sibi ip̄i sunt lex testimonium reddente illis consciētia ip̄orū. et inter se iuricō cogitationū accusantū. quasi diceret. Lū quis se sentit fecisse malū remordet et p̄scientia et accusat. Si autē bonū ex h̄beat cōscientia nō remordet nec accusat. Et sic ex lege naturali restitatio peccati surgit. Idcirco cōscientia dicit quasi cordis secretia qz homo scit in corde ex naturali lege an bonum vel malū agit. Secunda regula est legalis que per legē mandat. Diliges p̄ximū sicut teip̄m. ad Ro. xij. Qui p̄ximū diligit legē adimpleuit. Nō adulterabis. nō occides. nō furū facies. nō falsum testimonium dices. in hoc uerbo restituant. dilige p̄ximū tuū sicut teip̄m. ad Ro. xij. qz plenitudo legis est dilectio. S Tercia est q̄ dicitur

mus uiuere pie. s. quo ad deū. ut colamur deū pura p̄scientia et nō ficta. Hoc facimur quāto minū natū imitamur. et beneficia nō oblitiscimur. si ex deuoto affectu et beneficiis regramur. Si ergo p̄ opis effectū. mentis intellectū. deuotōnis affectū incarnatū deū colimur p̄ueniēter hāc particulā obseruamur De hac imitatione monemur Judicū. vij. Qd̄ me uideret facere omnes facite. Nā sicut ip̄e nat⁹ est corpali ter et circūcisus. sic et nos spūaliter. Et sicut passus est nobis in exemplū. i. Petri. ij. Lhrif⁹ passus est p̄ nobis uobis relinquitur exemplū ut sequamini uel stigia ei⁹. Sz h̄c uerba p̄ueniēter Bern. lamenta biliter. Sūt quibz nō dum est passus. sunt quibz nō surrexit vsq; adhuc. alijs nondū ascendit. alijs nondū misit spiritū sanctum. Quomodo em̄ humilitas dei nascens in sup̄bo homine operat. q̄si diceret. nihil. talibus em̄ nondū est nat⁹. Sunt quibz nō dū est passus q̄ labores metuūt. mortē fugiunt quasi ille labores sustinēdo et mortē metuen do nō uicerit. Sūt quidā quibz nō dū surrexit qui in labore anxietate et afflictiōe afficiunt tota die nō spūali cōsolatiōne recepta. Alijs nondū ascendit. s. cū eis pia dulcedie cōmorat in terris. s. qui in deuotione sunt tota die. sicut in oratiōibz. suspirat in meditatione. et omnia iocūda sunt eis. ut p̄ omes dies illos p̄nuū dicat alleluia. Sed oportet lac eis subtrahi ut discant cibo solido uel sa. Expediit ergo ut xps uadat ut tp̄alis deuotio subtrahat. ut desiderū eorū ad celestes mansiones eleuet. T Legitur in moralibus Volgot de quodā rege cuius regnum fuit uersum in tam subitā imitatione q̄ cepit deficere in honore et diuitijs. Ipse admirans habuit p̄sultos suos p̄siliarios inquitens causam illius subitanei defect⁹. qui cōsiderantes regimē regni responderūt sequētes uersus. Dormit speculato: potentia hic uolminat. Paruū est magnū: duo quoq; sūt unū. Amic⁹ hostis uoluntas estq; libertas Ipse intelligens lex defectus. Primū q̄ plati uolunt. Secundū potentia est iusticia. Tercū humiles sunt elati. Quartū unum sūt duo. Quintū amic⁹ est inimicus. Sextū quilibet uiuit ut uult. Ip̄e meditando reformato: misit expingere imaginē pueri statūes i medio ciuitat⁹ habes p̄prietates pueri i duobz h̄sibz. in dextera unū et in sinistra unū p̄siliū. Lurrūt p̄formes hūiles uerūq; dicētes. Pacifici subito puerosq; tenet

De Circūcissione dñi

Consuetū est in hīs p̄tibz q̄ sup̄ ista solē
nitate p̄senti vnus alteri solet dare uouū an
nū in signū amoris. Idcirco q̄q̄ p̄sens euā/
geliū p̄ponit nob̄ saluatoꝝ p̄uez̄ ihs̄m natū
z̄ i puericia p̄ nobis hodie circūcisum. Id/
circo merito p̄tra oēm maliciā z̄ moꝝ dinatū
onē vite hoīm p̄prietates pueroꝝ distribu
am p̄ nouo anno. cū x̄ps̄ ihs̄ p̄ se docuit. Nī
si efficiamini sic̄ puuli nō intrabitis regnū m
celoꝝ. Mat. xvij. Idcirco nota p̄tra sex in/
ordinatōes hodie recipiatis sex puuloꝝ z̄ di/
tiones p̄ nouo anno. U Prima moꝝ/
dinario est q̄ dicit̄ speculatoꝝ. Ezech. iij. Fili
hoīs speculatoꝝ redi te domū isrl̄. Ideo nō
debet̄ plāt̄ vt̄ ep̄s̄ vl̄ pleban⁹ dormire. Iuxta
illud ps̄. cxx. Non dormitabit neq̄ dormiet
qui custodit. Sio. qz̄ nō dormitat neq̄ dor/
mit q̄ in pugna isrl̄. Nā valde piculosū est
platoꝝ dormire p̄ negligentiam. qz̄ scribitur
Mat. xij. Cū dormiret hoies venit inimi/
cus hō z̄ sup̄eminauit z̄ z̄aniā i medio tri/
tici. i. dyabol⁹ seminauit tempratoꝝ erroris i
cōgregationē fidelium. Jō scribit̄ in cano. di.
xl. Si papa. vbi d̄z̄. Negligētia platoꝝ est
p̄cipitatio s̄bditoꝝ. Idcirco cōpetit eis pu/
na z̄ dicit̄ pueroꝝ. currat̄ pueri: nō diu q̄/
seant nec sedēt diu s̄z̄ currat̄ hinc inde. sic̄ p/
lari p̄ diligētiā. Iuxta illud puer. vi. Fili s̄
sp̄oꝝderis p̄ amico fac q̄ dico. temetipm li/
bera discurrere. festia. sulcata amicu: ne somnū
ceder̄ ocul̄ tuis. Et sic̄ plati sūt fideliū flores
p̄ aiabz̄ s̄bditoꝝ. vt̄ dicit̄ eis illud Ezech.
iij. Si impiō nō locut⁹ fueris vt̄ auertat a
uia sua impia. sanguinē ei⁹. i. aiabz̄ de manu
tua requira. Ideo ap̄ls̄ ad Heb. xij. Ipi p̄
uigilat̄ q̄si rationē redditum p̄ aiabz̄ vestris
Dicat ergo vnusquisq̄z̄ platoꝝ seu pastoz̄ cū
pastore Jacob Ben. xxi. fugit somnus ab
oculis meis. Nā nō sine causa singulariter
corept⁹ est a dño ihesu sanc⁹ Petr⁹ Mar/
ci. xij. Simon nō potuisti vna hora meū
vigilare. q. d. Tu es pastoz̄. tibi oues singu/
lariter sunt cōmissē. ideo specialē debet̄es ha/
bere diligētiā. fm̄ illud puer. xxvij. Diligē/
ter cognosce vultū pecoris tui tuosq̄z̄ greges
cōsidera. Et s̄bdit. Loꝝona tibi tribuet̄ in ge/
neratione z̄ generatōez̄. Sc̄da inordina/
tio. potētia est iusticia. Nā potētia pl⁹ dñat̄
z̄ regit̄ q̄z̄ iusticia. vt̄ hodie fit a principibz̄ z̄
potēstantibz̄ dicētes illud Sap. vij. Sit for/
titudo lex iusticie nostre. Olim iusticia fuit
paupi z̄ diuiti. nunc potētas z̄ diuitias re/
spicit. Lōtra qd̄ scribit̄ puerb. vij. Accipe

p̄sonā in iudicio nō est bonū. Jaco. ij. Si p̄
sonā accipis peccatū opamini. Quoties
h̄ fit. De q̄ Innocē. li. ij. de vilitate humane
z̄ dicit̄. O. Amas paup̄ null⁹ audit. loquit̄
diues quilibet applaudit De talibz̄ Isa. v.
Ue vobis q̄ iustificat̄ impiū p̄ muneribus
xi. q. iij. Nō licet iudici vendere iustū iudici/
cū: z̄ si liceat aduocato vendere iustū pau/
cinū. z̄ iuriscōsulto rectū p̄siliū. Ideo cōpe/
tit dño terre regi vl̄ principi dño capit. meo
vel p̄silibz̄ iudici z̄ scabibus ciuitatis secur/
da z̄ dicit̄ pueroꝝ. s. q̄ sunt p̄formes pueri.
nō respiciūt p̄sonas neq̄ acceptat. Sic cō/
formitatē iusticie sine p̄sonaz̄ acceptōe eis
do p̄ nouo anno. iuxta illud Sap. i. Diligi/
te iusticiā q̄ iudicat̄ terrā. scribit̄ in can. xxi.
q. v. Regū est p̄pūū facere iudiciū z̄ iustici/
am liberare de manu calūniantū vi opp̄ssos
Leui. xix. Nō facias qd̄ iniquū est in iudi/
cio. nō p̄sideres p̄sonā paup̄is. nec honores
vultū potētis. iuste iudica p̄mo tuo. Rō
Bre. z̄ habet̄. xi. q. iij. Qui recte iudicat̄ z̄ p̄/
miū remuneratōis expectat fraudē iu z̄ p̄
petrat. qz̄ iusticiā quā gratis imp̄iri debuit
p̄ pecunia vedit. Et dicit̄ impi⁹ ralis. puer.
xvij. Impi⁹ de sinu munera accipit vt̄ puer/
tat̄ semitas iusticie. Tercia inordi/
natio. parūū est magnū. i. q̄ debet̄ esse pui/
p̄ humilitatē: magni sunt p̄ elationē. vt̄ reli/
giōsi virgines z̄ vidue. Nā licet oibz̄ ad sa/
lutē necessaria est humilitas. signāter tamē
hīs tribz̄ generibz̄ hoīm Primo igiē mona/
chis assignat̄ humilitas pueroꝝ. Quia dicit̄
Amb. Tur⁹ humilitas q̄uis oim̄ debet̄ es/
se xp̄ianoꝝ. maxime tñ quiescere debet̄ in cor/
dibz̄ monachoꝝ. Jō. Sūna virt⁹ humi/
litas. summū viciū sup̄bia. qz̄ prima stulti/
cia elatio. z̄ vera sapientia hūliatio. Sc̄do
virginibz̄ debet̄ hūilitas. De q̄ Amb. Quā
to virgo castior. tanto hūlior. Hiero. Ne/
lius est humile puigū q̄ sup̄ba virginitas
Ideo Bern. Laudabilis virginitas. lauda/
bilior hūilitas. illa cōsultat̄: ista p̄cipit̄. Ideo
Bern. Audeo dicere q̄ n̄ placuisset deo vir/
ginitas marie sine hūilitate. Ideo Luce. i.
Respexit humilitatē ancille sue. Tercio de/
bet̄ humilitas viduis. qz̄ debet̄ humilia opa
exercere ministrādo paup̄ibz̄. De quo ap̄ls̄
i. Thimo. v. Vera vidua est si paupes ho/
sp̄io recipit. si sanctoꝝ pedes lauit. si tribu/
lationē patit̄ibz̄ subministrat. ergo ne/
cessaria est eis humilitas. Illa virt⁹ veraci/
ter pullulat̄ q̄ in radice humilitatis p̄durat

Amb

et ceteras virtutes congregat sine humilitate. Quasi quae cineres in ventum spargit. Quarta in ordinatio est. vnum sunt duo. i. cum te vno dicitur de altero timeat. primum erat quod dicitur homo ore dixerat corde rectificauit. sed hodie est vniuersum duo in vnum etiam quod non solum mentium sed etiam quod si gillis et libris punitur mendose infringunt ideo ciuitates et regiones pereunt. De quo Ecci. xxviii. Lingua tertia ciuitates muratas diuinit destruit et domos magnatorum effodit. Lingua tertia est mendacium. unde deus fecit duas linguas est est. non non. nonne dyabolus composuit tertia est non: non est. Ideo quia conditio pueroz verus dicentium. s. simplicitas et veritas verborum dat negotiatoribus: merca toz. b. ementibus et vendentibus omnibus ut sunt mechanici p nouo anno. Iuxta illud Mathei. ij. Sit sermo vester est est: non non. Similiter emere et vendere sine dolo. i. ad Thes. iij. Ne quis supgradiat aut circūcūciat frā suū in negotio. ad Eph. iij. Loquimini veritate vnusquisqz cum proximo suo. Bermo. Veritas liberat: veritas soluit. ps. xij. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. Rñder. Qui loquitur veritate in corde suo. q non egit dolum in lingua sua. Quinta inordinatio. amicus est hostis. reuera iam impletum est meretricis dictum. Jam fallit filia matris. iam vxor viz. vir vxore odit. Jam impletum est illud Dicte. ix. Unusquisqz a proximo suo se custodiat. qz ois amicus fraudulenter incedet. signat in matris monito constituit. ideo cōpetit eis. vti si aliqui rixant et vxor recipit aliqui eyn multere oder polleunt. vsqz ad cruore tentum. attamen cito detet obliuisci. ad Ephe. v. Sol non occidat sup iracundiam vestram. Nā licet omnes de hem habere pacē. iuxta illud Heb. xij. Pacem sequimini cum oibz sine qua nemo videbit deū. Singulariter coniuges in matrimonio constituti. qz sūt duo in carne vna. Gen. ij. Propter hō relinquet hō patrem et matrem et adheret vxori sue. Ideo apłs ad Eph. v. Unusquisqz diligit vxorem suā sic semetipm. Naz ubi est charitas et pariter est deus. ij. ad Cor. xij. Pacē habete et deus pacis et dilectionis erit vobiscū. Sexta inordinatio. volūtas est litera. vnusquisqz viuut sicut vult. non est rigor discipline et non valet signat in puenis Ideo cōpetit eis sexta pprietas pueroz. pueros sō freno teneto. vt docet ihs fili syrach Ecci. xxx. Nō des illi prātem in iuuentute. curua cecūce ei. runde latera ei. dū infans est ne forte inducet. et erit tibi dolor. Prover.

xxij. Noli a puero tuo abstrahere disciplinā. si percussus eū virga non moriet. Et dicit tūc: ego diligo eos: nequeo facere. Contra hōs scribit in cano. xxij. q. v. Nō putes te amare filium quā nō das ei disciplinā. nō est amor sed dolor et langior vbi mali mores nō corrigunt. ideo Ecci. xxx. Qui diligit filium suū asiduat ei flagella. Et hō nō fecit hely sacerdos. i. Reg. ij. tepide corrigēs verbis filios et nō factis. ideo filij in pho occisi sunt. ipse hō audies de sella cecidit et exprauit fracta cernice. Dicit em salomon puerb. xij. Qui parit virge odit filium. Ideo corrigie filios vestros ne i vobis impleat illud Luc. xxiij. Tenet dies in quibz dicit. Beati steriles q non genuerūt. in vtera q nō laetauerūt. cu. in iudicio parētes videbūt filios duere ad patibulum infernale eo q nō correxerūt eos p excessibus. nec docuerūt eos deo seruire sed mudo. Tūc implet illud Eccli. xii. De pre impio pauerunt filij. Tūc talibus pentibus dicit indeq. nō flere sup me sed sup ipos flere. Est nāqz cōmune puerbū. pueri non pfiunt sine disciplina sicut nec sine cibo. Itē crudis focis de nocte currentibus assignat etiam correptione sed nō puerilis et parua. sed vniuersi solidi scopari. nō in domo sed in foro. nō in secreto sed publice in theatro. iuxta illud apli. i. ad Thimo. v. Peccantes corā hominibus argue et ceteri metū habeāt. Rō Greg. in regū. Ubi vnus corripit plures emendant.

De Epiphania.
Sermo XXXVII.

Identēs autē

magi stellā gauisi sunt gaudio magno. scribit Mat. ij. et legit in pñtis festinitatē enāgelio. A peccatū primoz parentū intulit nobis tria mala. s. excecationē. iniquationē. et afflictionē. Contra hec tria mala xps ihs hodie attulit tria remedia. tōue quoz remedioz pñens festū tria fortit nota. Primum in malū est aie excecatio Zophonie. i. Ambulauerūt vt ceci. qz ad tantā cecitate venerūt q diuinū honore lignis et lapidibus impendebāt. vt gentiles. de qbz ps. lxxxi. Nesciūt neqz intellexerūt in tenebris ambulat. vt dicit apłs ad Ro. i. Obscuratū est insipies cor eoz. Et subdit Qui mutauerūt veritatē dei in mendacium coluerunt. s. ydola. et seruerūt potius creatura re qz creatori. Contra hanc cecitatē xps hō

De Epiphania

die attulit remediū. s. stellā fulgentē ad illu/
minandū eoz cecitatē p grām iuā. *Ista. xliij.*
Dedit te in lucē gentiū vt apires oculos ce/
coz. Ideo hortat hodie ecclesia in lectione. re/
qua *Ista. lx.* Surge illuminare iherusalē qz
venit lucē tuū. s. grē ptra tenebras mentis.
Ista. ix. Popul⁹ qui ambulabat in tenebris
vidit lucē magnā. s. stellā fulgentē. z habitā
tibi in regione vmbre mortis lux orta est cū
scilicet grā illuminās intellectū. Propter h⁹
remediū dicit hoc festū. Epiphania. ab epy
id est supra. z phanos apparitio. qz tunc re/
sursim stella apparuit. z magis gentilibus
xpm dñm vez ad adorandū remoustravit.
ad p̄sepe suū in tredecimo die pduxit. Se/
cundū malū fuit inq̄natio p̄sciētie. De quo
puer. *xx.* Quis potest dicere mundū est cor
meū pur⁹ suū a peccato. q̄si diceret nullus.
Dñm reclinauerūt. corrupti sunt. abomi/
nabiles facti sunt in iniquitatib⁹ suis. *Job. xv.*
Celi nō sunt mūdi in p̄spectu ei⁹. q̄sto magis
inutilis hō. Cōtra h⁹ malū attulit remediū
q̄ in tricesimo anno sue etatis baptisat⁹ est.
ideo h⁹ festū dicit theophania. a theos qd
est re⁹ z phanos apparitio. qz tunc trinitas
apparuit. pater in voce. fili⁹ in carne. spirit⁹
sanct⁹ in colūte specie. ad designandū ūram
purificationē in aqua z sp̄sancto sciendam.
De q̄ *Ezech. xxxvi.* Effundā sup vos aqm
mundā z mūdabimini ab offib⁹ in q̄nāne
tis vestris. z dabo vobis sp̄m nouū. q̄ mū/
dato necessaria est ad salūte. *Job. iij.* Nūq̄
q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ z sp̄sancto nō p̄t in/
trouē in regnū dei. Terciū malū est men/
tis afflictio. De q̄ *Ista. i.* Dñm caput languī
dū z omē cor merēs. s. rōe culpe. *Aug.* Dis/
inordinat⁹ anim⁹ est sibi p̄sē pena. Ideo Ec/
clesiastes. *ij.* Luncti dies ei⁹ erumna pleni.
vidi in omib⁹ vanitatē z afflictionē sp̄ritus
Cōtra h⁹ malū attulit hodie remediū q̄ in
xxxi. anno mutauit aquā i vinū. ad designā
dū q̄ aquā afflictōis vellet mutare in vinū
p̄solatōis. iuxta illud ps. *xcij.* Scdm mul/
titudinē dolor meoz p̄solatō es tuē iustificā/
uerūt aīam meā. Nō vtiq̄ p̄misit *Ista. vlti.*
Quō si cui mater blandiat. ita ego p̄solabor
vos dicit dñs. Et p̄ se in humanitate dixit
Job. xvi. Tristitia vestra vertet in gaudiū.
Ideo hoc festū dicit theophania. a thes qd
est tom⁹. qz in miraculo facto hodie in to/
mo ver⁹ re⁹ apparuit. ideo hec tria miracu/
la recolat hodie ecclesia legēs ac canens No/
die trib⁹ miraculis oruati die colim⁹. hodie

stella magos duxit ad p̄sepiū. hodie vinū z
ex aqua factū est. hodie xps a Johāne bap/
tisari voluit vt saluaret nos. De p̄mo autē
agit hodie. De q̄ thema. Vidēs stellā ga/
niti sunt gaudio magno. In summa ver/
borū euāgelij tria tangunt. Primo magozū
diligēs indagatio z amorosa. Secdo p̄prio
ruz ingens p̄urbano z maleficioza. Tercio.
reuotoz fernēs adoratio z gloriosa. Primū
ibi. cū nat⁹. secundū ibi. audies aut herodes
rexturbat⁹ est terciū ibi. introcures tomū
inuenērūt p̄ncz. De primo dicit. Cū natus
esset ih̄s. i. saluator re virginē. s. temporal/
ter: qui est genitus a patre etem aliter. De q̄
fulgent⁹ in smone hodierno. Puer ih̄s ih̄s
parū⁹ in p̄sepio s̄ in mēsis in celis. vilis in
pannis s̄ p̄ciosus in stellis. p̄mittit se in ter/
ris uambo portare. s̄ p̄cipit sibi celestia fa/
mulari. Quid ergo infantulā attēdis etatē:
z ei⁹ nō intelligis potest atē. hic ille nat⁹ est
nuper in terris a m̄re: qui ab euo genitus est
a patre. Sed vbi in terris. subdit. In beth/
leem iude. ad differentia alteri⁹ bethleē q̄ est
in galilea in tribu Zabulō. De quo legitur
Josue. xix. S̄ quo tpe. s̄ b̄dit. in dieb⁹ he/
rodīs regis. **B** S̄ di. q̄re euāgelista
Mathe⁹ nō scribit tps natalis dñi penes
Deravianū impatoz: sed penes herodem
Rūdet ill⁹ sunt tres cause. Prima qz Ma/
the⁹ scripsit euāgelii suū iudeis. ideo fecit
mentionē re rege iudeoz z non re impatore
gentiliū. Secda rō vt ex h⁹ p̄bare⁹ ver⁹ mes/
sias xps natus. qz regnabat alienigena z nō
habuerūt regem re stirpe iudeoz. iuxta pro/
phetiaz Danielis. *ij.* Cum venerit sanctus
sacroz cessabit vucio vestra. Tercio ideo
vt in h⁹ on daret dei magna misericordia. Nā
iudei fuerūt in magna tribulatōe eo q̄ p̄di/
denūt regalē dignitatē. vt sup eos regnaret
tirānus herodes. ideo tūc misit eis maximā
p̄solatōem. s. filiū suū. Ideo scribit eis ma/
theus q̄li p̄ solatōe natiuitatē ih̄s i dieb⁹
herodīs regis. s̄m q̄ p̄dixit *Ista. c. xix.* Cla/
mabūt ad dñm a facie tribulantis z mittet
eis saluatoz. Ecce magi ab oriente venerūt
ih̄rlimam. Cōsuetudo est aut q̄n rex vadit
accipere regnū. tunc veniūt ad eū milites cu/
rie sue vt re sua sublimatione in regnū p̄gan/
dcant z grās deo referāt. Veniunt popula/
res vt dñm suū cognoscant. veniūt p̄ncē/
pes z barones vt in unera offerant z omagi/
um p̄sentent z fididitate faciāt. **E** Spi/
ritualiter. sic xps dñs habuit duplex regnū

saluet terreſtre ⁊ celeſte. Regnū celeſte paci-
fice obtinebat. regnū autē terreſtre dyabol⁹ ſi-
bi uſurpauerat. Jō xps ihus uenit in hunc
mundū vt dyabolū d̄ regno eijceret ⁊ regnū
ſuū recuparet. Jō ipſe dixit Joh. xij. Nunc
p̄nceps hui⁹ mūdi eijciēt ſoras. Uenerūt
ḡ p̄mo uſitandū milites curie ſue celeſtis
⁊ ſua ſblimatōe gaudētes ⁊ deo gr̄as referē-
tes dicētes. B̄lia in excels̄ deo. Sc̄do uene-
rūt populares. i. paſtores ⁊ ipm̄ i recognitō-
nē domini uſitauerūt ⁊ gr̄as referēbāt. Lu-
ce. ij. Reuerſi ſunt paſtores laudātes ⁊ glo-
rificantes d̄m. Tercio uenerūt p̄ncipes vt
magi hodie adorātes ⁊ munera offerentes.
De q̄ tert⁹ Ecce magi uenerūt. Glo. Non
malefici ſz ſapientia magni. Dicit ei Chriſt⁹.
ſup Nat. q̄ fuerūt ſapientiſſimi maxime in
aſtronomia. ⁊ tauerūt p̄phetiā Balaam.
⁊ q̄ habet Num. xxiiij. Dicit ſtella ⁊ Jacob
⁊ p̄ſurget uirga ⁊ iſt⁹ ⁊ p̄ueniet duces mo-
ab. Hęc p̄phetiā intellexerūt ⁊ natiuitate
rege in iudea. Et vt poſſent habere tps illi⁹
ſtelle. in mōte alyſſimo ubi erat aer ſereniſ-
ſim⁹ noie faus p̄ſtruxerūt palatiū mire pul-
critudinis. ⁊ elegerūt. xij. ſapientes doctos in
aſtronomia. q̄b⁹ dederūt om̄ia neceſſaria vt
eo diligenti⁹ poſſent p̄ſcrutari tps illi⁹ ſtelle
⁊ vno illoꝝ mortuo alter ſucceſſit in locū il-
li⁹. Et hec tā diu ſecerūt donec xps natiueret.
In eadē hora natiuitat⁹ ſue ſtella noua ap-
paruit illis in oriente. q̄ nūciauerūt illud re-
gib⁹. q̄ dicunt magi. i. ſapientes. qz olim ſapi-
entes eligebant ad regimē cōmunitatis. qz
dicit Ariſto. i. politic. Noies intellectū ⁊ ra-
tione uigētes naturaliter ſunt alioꝝ d̄ni ⁊ re-
ctores. Jō hugo de ſan. vic. O ſalicia antiq̄-
rū tpa cū regeſ ſe ſtudio ſapientie dederūt. Jō
Salomon Sap. vi. O reges ppli diligite
ſapientia ⁊ regnet⁹ in p̄petuū. Et ſbdit. Di-
ligite lumen ſapientie oēs q̄ peſtis pplis. Et
tales fuerūt illi ideo dicunt magi. i. ſapientia
magni. Uenerūt ab oriente. Chriſt⁹. Un̄ dies
nataſt inde in tū n̄re fidei p̄ceſſit. fides eſt
lūmē aiaz ducēs ad xpm̄ regē eternū. Et ſu-
erūt tres ad ſignificandū gentiū oim̄ p̄uer-
ſionē p̄ fidē ſummetrinitat⁹. Uenerūt ihero-
ſolimā. Sz di. nunq̄d nō ſciebāt Dero-
dem ibi regnantē. R̄ndet Chriſt⁹. dicens ſie.
ſz ita p̄ſiderabāt regē futur⁹ q̄ nō timebant
p̄ſentē. Adhuc eū nō uiderūt ⁊ iā mori pati
p̄ eo erāt. D Sz di. q̄te iheroſolimaz
uenerūt eū ibi xps nō erat. R̄ndet Remig⁹.
us triplici d̄ cauſa. Prima. cognouerūt tps

⁊ nō locū ipſi magi. Sz iherlm̄ erat ciuitas
regalis ⁊ ſacerdotalis. ideo eſtimabāt tales
puer⁹ nati i tali ciuitate. Et uenerūt ibidez
ad interroganduz p̄ loco. vt impleteret illud
Iſa. ij. De lyon eribit rex ⁊ uerbū d̄ni ⁊ ihe-
ruſalē. Sc̄do vt iudei eſſent inexcusabiles.
alias p̄nt ſe excuſare dicētes. Nos ſc̄m⁹ lo-
cū ⁊ nō tps. ideo magi annūciauerūt eis tē-
pus dicētes. Ubi eſt q̄ nat⁹ eſt rex iudeoꝝ.
Tercio vt ⁊ ſtudio magoꝝ p̄demneret pi-
gracia iudeoꝝ. Illi vni p̄phete crediderunt
ſcilicet Balaam. iſti nō plurib⁹. Illi querunt
regē alienū. iſti nō p̄p̄riū. Illi uenerūt ⁊ lō-
gūq̄. iſti māſerūt in p̄p̄ in quo. Nec eſt an-
tiq̄ nequicia iudeoꝝ. ⁊ q̄ ps. lxxvij. Nō cre-
diderūt uerbis d̄ni. Greg. Cognouerūt eū
celi. qz i cā⁹ paſſione ſol obſcurat⁹ eſt. terra qz
cōmota eſt. petre qz ſciſſe ſunt. aque qz calca-
biles ſep̄uerūt. infern⁹ qz mortuos dimi-
ſit. iū mēta bos ⁊ aſin⁹. Iſa. i. Cognouit bos
poſſeſſorē ſuū ⁊ aſin⁹ p̄ſep̄ d̄ni ſui. iſt⁹ autē
mē nō cognouit. Ideo ps. ⁊ eis dicit in plo-
na d̄ni. ps. xxij. Ipi nō cognouerunt uia-
meas q̄b⁹ iurauit ira mea. ſi nō introibunt
in requiē meā. Idcirco uenerūt iherlmā. qz
ſtella occultauerat ſe eū uiderūt ciuitatē ihe-
ruſalē Ideo cōpuli erāt intrare ⁊ interroga-
re. ne iudei ſe excuſarēt. ⁊ uenerunt. xij. die.
Greg. Diuina opatō eſt factū eſt. ſic figura-
rū eſt Daniel. vii. Abacue ab angelo duc⁹
eſt ⁊ iudea in babilonē ultra centū dietas
in exuru ⁊ reditu ſuoꝝ laborantū in campo.
id eſt in vna hora mendici. Et ſie factū eſt
hic miraculoſe. Et ſicut pueri in camino ig-
nis p̄maſerūt illeſi. ſie iſti reges nō fatigari
ex itinere. Et ſicut hic puer nat⁹ eſt ⁊ clau-
ſo uirginis utero. ſie potuit eos p̄ducere ad
p̄ſep̄e iū ſine defectu ⁊ leſione. dicētes. ubi ē
q̄ nat⁹ eſt rex iudeoꝝ. Simon ⁊ caſſia. In-
greſſi ſeruido animo. diſerti lingua p̄ inter-
ptes ſine timore interrogāt d̄ rege nūc nato
putātes nō diſplicere iudeis ſz magnū eſti-
mant eis gaudiū in eſſe. ⁊ ſm̄ Simoneꝝ ⁊
caſſia. Non adierūt p̄mo regē. ſz quocunq̄
qz p̄iores pplares o uiuos habuerunt inter-
rogauerūt. vt ſi ibi natus eſſet vt eū mune-
rib⁹ dēcēt ſe ordinārēt. Cum autem nemo
eos ⁊ h̄ informaret. ne ipſi tanq̄ leues ⁊ fa-
tū hec ſeciſſe uiderent. ſubiūxerūt cauſam
⁊ noticiā ſui aduentus dicentes. Uidimus
ſtella ei⁹ in oriente ⁊ uenim⁹ cū mūenib⁹ ad o-
rate eū. E Sz di. unde ſc̄m̄ erūt q̄ hec
ſtella xpm̄ natū ſignificaret. R̄ndet Aug⁹.

De Epiphania

Primo didicerunt ab angelis. nā angel^o loq^u
bat de stella dicēs. Ite adorare eū q̄ nat^o est
quē celi nouo sidere manifestāt. Secdo fm
Bern. didicerunt p̄ diuinā reuelatōez dicēs.
q̄ p̄ stellā eos foris amonuūt. ipse in occulto
cordis eos edocuit p̄ grē illuminatōez. Jō
Chrus. dicit. Illa stella fuit spūsanct^o q̄ p̄
stela sup̄ xpm in specie colūte uisus est. hic in
forma apparuit stelle. Aug. dicit fuisse age
lū rei in tali forma q̄ pastoribz apparuit in
forma rōnalis creature. fulgenti^o die fuisse
nouā stellā a nouo rege creatam. Sz si vo
lunus rite p̄siderare. tunc ubiqz ueritas est
spūsanct^o fuit ibi opans effectiue illuminā
corda coz in fide xpi per exteri^o signū stelle.
Et angel^o fuit ibi admittētiue ducēs stellā
Ipa stella fuit materialis splēdēs. uia t̄ p̄se
p̄ on̄ deus. p̄pter qd̄ dicit fulgēt^o. In die
natiuitatis ostēdit xps vtriusqz nature veri
tatē. s. hūane t̄ diuīe. Dum an̄ in hoc q̄ tā
pastores qz magi inuenerūt p̄n̄ ex paruulū
sz diuīe in hoc qz celū famulabat sibi. qz an
gelus pastoribz stella magi apparuit. Hāc
vtrāqz naturā p̄sentē h. humanā cuz dicit.
vbi est q̄ nat^o est. diuinā s̄o ibi. uenit^o cuz
mumeribz adorare eū. uidi m^o em̄ stellā eius
i orietē. **S** Sanct^o Tho. pte. iij. q. xxx.
vi. ar. viij. dicit. Illa stella nō fuit vna stella
rū celestū orbū. sz differēbat i multz ab ali
is stellis. Primo in situ. qz nō fuit fixa in fir
mamēto celi sicut alie stelle. sz i aere vicino
terre. Secdo in motu. qz nō circulariter mo
uebat sz in directe. qz cū euntibz ibat t̄ cum
stantibz stabat. Tercio i splēdore. qz splēde
bat die t̄ nocte t̄ non obfuscabat sole. Alie
vero stelle lucent tm̄ in nocte. Quarto i qn
titate. qz alie tam magnę sunt q̄ vna stella
est maior tota terra. vt dicit Ptholomeus.
sed illa nō fuit tā magna. Quinto in signifi
catione. qz alie stelle significāt distinctionē
tempoz. illa xpi natiuitatē. de q̄ fulgentius
Hec stella fuit dñice natiuitatis uūcia Se
cto in duratōe. qz alie sunt stelle p̄petue. illa
vero rediit in p̄sentē materiā. **S** Di
xi secudo subiungit prauoz ingēs p̄turba
tio t̄ maliciosa cū subdit. Audies herodes
rex turbat^o est. Aug. Quid faciet tribunal
in dicantur eū sup̄ buz regē cuna terreat in/
fantis. Quid faciet ad rextē patris sedēs
quē rex impi^o timuit adhuc vltra matz la
ctentē. Dicit Greg. in omel. Altitudo terre
cōfundit cū celestis celsitudo aperit. In sili
dicit Chrus. Sicut rami arboris in alto p̄

siti ex leui aura mouent. sic sublimes hoīes
de facili turbant ne dignitatē perdāt. Sz q̄
in ualle sunt humilitatē in trāquillitate ma
nent. Herodes s̄o i sublimi dignitate erat
ideo timuit. Leo papa O herodes sup̄flue
times. quē non vis vt regnet in iudea uelis
nolis regnat in celo t̄ in terra. Cui cōsonat
Aug. Stulte times o herodes. nō uenit te
perdere qui peccatores uenit saluos facere.
nec uenit regnū accipe in terris qui regnuz
habet in celis. nec uenit te occidere q̄ p̄pter
te uenit occidi t̄ sanguinē suū frondere. S̄b
dit. Et om̄is iherosolima cū eo. i. rege in cō
placētā. iuxta illud Isa. xxxij. Sicut dñs
ita t̄ seruis eius. Nā debuisse letari fm̄ il
lud Zacha. ij. Letare filia syon. qz rex tuus
uenit tibi māsuēt^o t̄ saluator. ip̄e paup. exul
ta satis iubila filia iherusalē. Et ipi nō pren
debant salutē nec attendebāt p̄phetie p̄co
nū. sz p̄pter tpalez dñm p̄tendebāt tristitiae
malū. qd̄ nō licet. xi. q. iij. qd̄ ergo. vbi dicit.
Propter obeditiā p̄t q̄s bonū deserere sz nō
licet malū facere. qz scriptū est Act. v. Opor
tet magis obedire deo qz hominibz. subdit. Et
congregās om̄es p̄ncipes sacerdotū t̄ scri
bas ppli sciscitabat ab eis vbi xps ualceret.
Ecce astutia. agregauit om̄es vt ex hoc p̄si
deraret an ex natiuitate noui regis tristitē vl
teri apparetent: t̄ sciscitabat locū vt eum oc
cidendo extingueret. Et appellat eū chusū
more iudeoz q̄ regē p̄prium taliter ab vn
ctione noīant. At illi dixerūt. i bethleē iude.
Ecce cecitas iudeoz t̄ pueritas. alijs locū
demonstrauerūt. t̄ tm̄ ad ipm̄ adorandū cum
eis nō perreterunt. Aug. Iudei interrogati
de scriptur̄ sanctis erāt pati ad legendū. ce
ci ad intelligendū. duri ad credendū. alijs
demonstrauerunt fontē uite. ipsi sicut mor
tūi siccitate. Siles facti sunt fabus arche
noe q̄ alijs vt euaderēt diluuiuz parauerūt
mansione. ipi aut̄ p̄ se perierūt. Exq̄ etiā pa
tet q̄ scribe t̄ pharisei nō ex ignorātia sed ex
dutiā recusauerūt credere. Jō p̄firmant re
sponsonē eoz p̄ p̄phetā. sic em̄ scriptū est p̄
p̄phetā. s. Micheā. c. v. Et tu bethleē iuda
neqz minima es in p̄ncipibz iuda. ex te em̄
exierit dux q̄ reget pplm̄ meū isrl. Iudei ab
breniauerūt p̄phetiā. nec formali eā expoz
erūt herodi. Qz ibidē seq̄t scriptū. Et egress
sus ei^o ab initio a diebz eternitat. t̄ h̄ obricit
erunt. t̄ iniquū regē receperūt. q̄ postea xpm̄
tanqz tpalem regē occidere q̄sunt. t̄ multos
pueros interfecit. qd̄ forte non fecisset si ei

veritate dixerunt. & egressus ei⁹ esset ab in-
 ritio & a diebus eternitatis. & in h̄ facti sunt rei
 sanguinis innocentū. Et in h̄ etiā corriguntur
 q̄ parte veritatis dicūt & parte obicit. Et
 sic seipos & multos seducit. Un̄ in cano. xi.
 q. iij. Quisquis metu p̄t̄is veritate occul-
 tat itā vel sup se puocat: qz magis timet ho-
 minē q̄ deū. vterqz re⁹ est & q̄ veritate occul-
 tat & q̄ mendaciū dicit. Nā ille pdesse non
 vult: & ille nocere desiderat. Quales fuerūt
 scribe. qz dicit Chriſt. Si integrā pphetiaz
 p̄tulissent in tantū furore herodes nō exar-
 sisset. Tunc herodes clam vocatis magis re
 motis sacerdotibz. Chriſt. Ne forte iudei re-
 gem suę generatōis amātes & astutā hero-
 dis intelligentes regē occultaret. nesciēs qz
 maioris hostes xpi erat q̄ ip̄e. Et diligeret
 videlicet ab eis temp⁹ stelle q̄ apparuit eis n̄
 pueri ne vid eam insidiari puero. sed stelle. qz
 estimauit in eadē hora xpm natum fore. Et
 sic fm̄ etate t̄pis p̄posuit occidere pueros in-
 nocētes. Et mittēs illos in bethleem dixit.
 Ite & interrogate diligēter de puero. Chriſt.
 Nō de rege: qz nomē regis sibi displicebat.
 s; de puero. & cū inuenerit renunciate mihi
 vt ego veniēs adorē eū. Chriſt. Deuotōez
 pmittēbat ore. s; gladiū acuebat corde. Jō
 Fulgen⁹ in sermone hui⁹ festi. De callidit-
 tas ficta. o nequicia fraudulenta. si adorare
 puez intēdebas q̄re p̄ illo inltos pueros oc-
 cidebas. Sanguis innocentū quē crudeli-
 ter effudisti attestat qd̄ de illo puero voluit
 sti. hec ille. D̄ q̄ sunt hodie tales dolosi &
 quibz ps. xxvij. Loquit̄ pacē cū primo suo
 mala aut̄ in cordibz eoz. Malach. i. Ma-
 ledict⁹ dolosus. Rō ps. v. Uiz sanguinū et
 dolosum abominabit̄ dñs. Et sic de herode
 verificat̄ illud ps. xxxv. Verba oris ei⁹ iniq̄-
 tas & dol⁹. Tūc subdit. Qui cū audissent re-
 gem abierūt. Chriſt. nihil mali suspicantes.
 Ecce stella quā viderāt in oriente antecede-
 bat eos. s. tanqz lucerna diuini lumis vsqz
 dū veniēs staret sup̄ domū. s. vbi erat puer.
 Stella demōstrauit solē iusticie regibz. q̄st
 diceret magis. In h̄ loco est rex iudcorum.
 Chriſt. dicit. Veniēs ibi descēdit sup caput
 pueri infer⁹. Uidētes aut̄ stellā gauisi sunt
 gaudio magno valde. Chriſt. Gauisi sunt
 qz spes eoz nō fuit recepta s; ampli⁹ p̄firma-
 ta. licet habebāt testimoniū hoim. t̄ illud
 est q̄nqz fallax. ideo celeste signū eos certifi-
 cauit. s. de dignitate nat̄ regis q̄ excedebat
 dignitatē oim mūdanoz regū. Dixi ter⁹

cio in hui⁹ reuotoz seruēs adoratio & glorio-
 sa. cū s̄bdit. Et intrātes domū inuenerūt pu-
 erū cū maria matre ei⁹. Historia de tribz res-
 gibz dicit. q̄ regaliter se induerūt: & cū mu-
 neribz regis diuersorū intrauerūt. ibi solū
 puez cū maria m̄re inuenerūt. Dicit Raba-
 nus. Diuina dispensatōe factū est vt ioseph
 abisset ne cordibz gentiliū suspicio orta fuisset.
 Symō de cassia. Ingreduunt domū nul-
 la suppellectili ornata. inuenerūt puez non
 dyademate coronatū nec in lectulo serico
 p̄cumbentē. nec p̄turbantē nec scandalisantē.
 s; pl⁹ in fide p̄fortant. cogitātes hūc puerū
 non solū esse regē iudeoz s; & celoz. qz dicit
 Chriſt. Si regē terrenū q̄stulissent magis eō-
 susi fuissent nec adorassent. s; celeste q̄rebāt
 regē. gaudebāt eoz oculi & tempnabile puez
 aspiciere. qz spūsanct⁹ in corde eoz terribile
 & amabile demōstrabat. Jō inquit Bern.
 Nō sordet illis stabulū. nō offendunt pan-
 nis. s; venerūt vt regē adoraret vt dñm. Jō
 subdit. Et p̄identes adorauerūt eū. Raba-
 nus. Adorat in carne verbū eternū. in infan-
 tia sapientiā. in infirmitate potentia. & i ho-
 m̄is vilitate maiestātē diuinā. Chriſt.
 Parulū nō adorassent nisi qd̄ diuinū i eo
 vidissent. & s̄bdit. Quis est q̄ eos duxit. eos
 instruxit vt p̄ salute mūdi in tali forma ve-
 nit. D̄ Nā isti magi tria cognouerūt
 se habere ab illo puero. s. corp⁹ & aiam & t̄pa-
 lem substantiā. Jō etiā tria ei exhibuerunt
 Primo habuerūt ab eo corp⁹. ideo p̄ciden-
 tes. i. ad terrā cadētes. Secō aiaz. id̄ adora-
 uerūt. Tercio t̄pales substantiā. ideo subdit.
 Apertis thesauris suis obtulerūt ei munera
 ra. anz thus & mirrā. Dicit Symō de cassia
 Xps p̄ se munera nō accepit. imo nihil ali-
 ond̄it qz vt puer. xij. dicit. s; pia m̄ ei⁹ acce-
 pit munera de q̄bz largas elemosinas fecit.
 Et postea p. vij. annos i egipto se & puez siz
 stentauit. Dicit Remig⁹. Nec tria mūnera
 obtulerunt. anz ad tributū vt regi magno.
 thus ad sacrificiū vt sacerdoti vero. mirrā
 s; ad sepulturā vt homini mortali. Ulic
 fm̄ Bern. anz p̄pter teleuandā paup̄tatē.
 thus p̄pter stabuli fetore tollendū. mirraz
 p̄pter membrorū solidarōez. Innocenti⁹ s; dicit.
 tria munera significat tres substantias
 in xpo. Anz qd̄ vniuersis emittit metallis
 significat diuinitatē. thus redolēs p̄ciosam
 significat aiam. mirra vermes philtēs a cor-
 poribus significat corpus xpi mortale. non
 sentiens stimulos vicioz. finito sacrificio

De Epiphania

cogitantes de recessu. nō sō accepto in somnis
ne rediret ad herodē. **Chriſt.** Intruere mago
rū fidē. nō scādaliſati ſunt in ſeipſ dicētes.
Si puer iſte magn⁹ ⁊ potēs est. q̄ neceſſitat
eſt fugere ⁊ occulte recedere. ſz crediderūt et
obediētā p̄ſtiterūt. paulātes die illa ⁊ nocte
Chriſt. Si regē retentiū q̄ ſuiſſent inuenien
tes apud eū māſſent. hūc autē adoꝝauerūt
⁊ inuenerunt. Reuerſi ſunt p̄ aliā viā
i regione ſua. ſ. p̄ naues tharſis. Qd̄ audieſ
herodes ſecur⁹ eſt eos. ⁊ venieſ vidit nauel
in litore ſtātes ⁊ q̄ ipi nūc trāſſerant. cō/
mor⁹ eſt ⁊ ira p̄truit naues. De q̄ p̄ſ. p̄lvij
In ſpiritu vehemēti p̄ores naues tharſis.
Et vix in duob⁹ annis domū venerūt ange
lo dūcc. ⁊ cōtra ad montē fauſ p̄uenerunt
ibi q̄ in honore noui regis capellā p̄ſtruxerunt.
In q̄ vt dicit i h̄iſtoria triū regū arma
ſua depingere fecerūt cū puero m̄re ⁊ ſtella.
Deinde quilibet in ſua eſt reuerſus. **I**
Poſt aſceſſionē dñi Thomas ap̄l̄s in indi/
am venit ⁊ vidit ſtella cū infante ⁊ m̄re repi
crā. ⁊ inter cetera ſua opa p̄dicauit illis ibi
⁊ inſtruxit illos ſc̄ōs reges p̄fecte ⁊ miſte/
r̄ijs vite paſſiōis ⁊ aſceſſionis xp̄i ⁊ eos ba/
ptiſauit. ⁊ quēlibet in archiep̄m i ſuo regno
ordinauit. Demū inuenerūt vt ſcribit anno q̄
venerūt ad capellā in mōre fauſ quā etiam
ap̄l̄s cōſecrauit ⁊ uenerūt. ⁊ ibi memoria nā/
talis xp̄i ⁊ epiphanie celebrat. qd̄ ⁊ fecerūt.
Cū ergo grande eſſent crati: ⁊ circa nata/
lē xp̄i ibi uenerūt. tūc Melchior: ienor i
octaua natiuitatis xp̄i ibi dē obdormiuit. De
inde die epiphanie poſt miſſam ſolemnia
Balthaſar q̄ prior inuenerūt in eodem ſuit ſe
pulerō ſepul⁹. Demū in octaua epiphanie
Caſpar. ⁊ dū ad ſepulchꝝ priorū duoz fuiſſz
allat⁹. ipi tanq̄ viui ceſſerūt in p̄tes. ⁊ eoz
fratē in medio locare p̄miſerūt. **R** De
eoz trāſlatōe ſic legit. q̄ Helena mater cō/
ſtantini fide recepta ⁊ cruce ſancta inuenta
audieſ triū regū corpa circa montē fauſ q̄
ſcere. collegit ſolēnez comitatū. ⁊ cū magno
honore illuc p̄uenit. Qd̄ audieſ patriarcha
indie cū oib⁹ nobilib⁹ ſuis ſibi obuiā venit.
⁊ eā honorifice ſuſcepit. ⁊ tandē p̄cib⁹ ⁊ mu
nerib⁹ vic⁹ ſibi ipſoz corpa p̄ honore redit
Que gratāter ea recipieſ Coſtantinopoliz
q̄ eſt mater grece adduxit. ⁊ ibi i ecclia ſan/
cte zophie honorifice collocauit. Mortua
Helena poſt tps Coſtantinopoliz Mau
ricio imparoꝝi rebellauit q̄ inter cetera me/
diolanēſes i auxiliū recipieſ ipam deuſta.

uit. ⁊ triū regum corpa mediolanēſib⁹ illud
p̄tenētib⁹ p̄ ſtipēdio p̄donauit. ⁊ ſic medio/
lanū p̄uenit. Suſceſſu hoꝝ tps mediola
nenſes Friderico imparoꝝi ſe oppoſuerunt.
cū inter ceteros in ſui p̄ſidii Reynoldū ar/
chiepiſcopū Coloniēſem vocauit. ⁊ terpu/
gnata ciuitate ſibi i recōpenſam ſui lōgi in/
neris maximiq̄ laboris cadēna corpa aſſi/
gnauit. Qui gratāter ipa recipieſ vſq̄ ad
Coloniā p̄duxit. vbi in ſummo honore ho/
die requieſcūt fideliter ſibi famulātib⁹ ap̄ d̄
xū rogātes. **L** Exemplū refert de ſan/
cto Etmundo rege anglic. q̄ cū patri in re/
gno ſucceſſit. ⁊ i die epiphanie in regē coro/
nat⁹ fuiſſet. votū vouit quouſq̄ uiueret ſe i
dicto die oblationē ſua multiplicare. Obtulit
ergo xū or⁹ rex anno primo tres marcas
auri. ſecūdo anno ſex. tercio nouē. Et ſic per
uenit multiplicādo vſq̄ ad annū viceſimū
quartū. in q̄ ſeptuagintaduas marcas offer
re debebat. Cōtigit autē eodē anno q̄ normā
ni ⁊ Daci ceteriq̄ regnū ſuū inuaſerūt. et il/
lud incēdijs ⁊ rapinis crudeliter vaſtauerunt.
illuc diu p̄manētes. Cū h̄ rex in tali di/
ſpedio om̄e aux̄ p̄ſumpſiſſet ⁊ feſtiuitas in
ſtare dixit p̄curatoꝝi vt ſeptuagintaduas
marcas auri p̄curaret. q̄ r̄idit ſe nō plus in
om̄i theſauro ſuo h̄re niſi. xxx. marcas. Rex
anxi⁹ nemine ſcire voluit. ſz ſpem ſua in xū
⁊ auxiliū triū regū poſuit. ⁊ in nocte vigilie
epiphanie i palatio ſtetit. ⁊ turbat⁹ celū in/
ſpexit. ⁊ vidit ibi p̄fulgēdā ſtella nō remote
a capella ſui caſtri. quā euz p̄ pulcritudie rex
intueret. ⁊ ſibi in mente ſtella triū regū ve/
niſſet. ecce ſubito celū plucidū ſe aperuit: et
tanq̄ ſoret telū tū ingēn fragore ⁊ ſtella per
rectū capelle cecidit i uera altare ſupra petrā.
Duo viſoꝝ ſtatim capellā ingredit: ⁊ telū
aureis ſcrip̄tū inuenit in bec ſba. Tolle.
ſode. poſſide h̄ ⁊ metemū. Cū autē rex ſen/
ſum verborū nō intelligeret. tūc vir ſanct⁹ ſi/
bi expoſuit. tolle lapidē. ſode terrā. poſſide h̄
theſauros t̄pales. ⁊ in eterniz ſp̄iales. Qd̄
⁊ fecit ⁊ innumerabilē theſaurū inuenit. Que
collegit ⁊ de hoſtib⁹ triūphauit. Cuz hono
re igitur diuinitijs hic temporaliter: ⁊ in celis
eternaliter vſus eſt.

Sermo XXXVIII. Ad ides.

Ecce magi ab

orientē venerūt iherolimam dicē
tes: vbi ē q̄ nat⁹ eſt rex iudeoz

scribit Matb. ij. Inter omnes infirmitates corporales precipua est cecitas oculorum. Ergo si ceci oia bona haberet. tñ in comparatione ad videtes nihil se putaret habere. Idcirco commune est puerbiuz. *Leet hō paup hō. oibz paupior.* Propterea Thobias audiens angelum sibi dicere. gaudiū sit tibi. respondit Thobias. quale mihi gaudium cū in tenebris sedeo et lumen celi nō video. Thob. v. Et sic ipse cecus Luce. xviij. cui dixit ihesus. Quid vis ut faciam tibi. respondit. Domine ut videam lumē. nō petiuit aux aut dominiū sed lumē. Si ergo cecus sciret aliquē medicū per centū miliaria q̄ eū sanare posset illuc properaret. *M Spūaliter. sic illi tres magi fuerūt ceci in fide qz gentiles.* Isa. ix. Popul⁹ gentiū qui ambulabat in tenebris Audierūt igit̄ i iudea esse natū q̄ posset aperire oculos cecoz. infra illud Isa. xliij. Dedit te in lucē gentiū ut apires oculos cecoz. Et intellexerūt hunc adesse p̄ apparitionē stelle. ideo reliquerūt ppria et festināter in iudeam appropinquauerūt et iherosolimā venerunt inquirētes. vbi est qui natus est rex iudeoz. In summa euāgelij cōmendantur isti beari magi a septe i quibz veri xpiani eos imitari debent. *¶ Primo a sapientie magnitudine. qz xpm natū in sidere cognouerunt. quem iudei a lege et pphetis edocti cognoscere contempserūt.* Un̄ Isa. i. Cognouit bos possessore suū et asinus p̄sepe domini sui. israel autē me non cognouit et populus meus nō intellexit. Spūaliter. et sic nos cognoscere debem⁹ xpm p̄ fidē q̄ est vera sapientia sine qua ois hō reputat fatu⁹. Un̄ Sapientie. xij. Vanū sunt omnes hoies in quibz nō est scientia dei. Diero. Absqz noticia creatoris sui oīnis homo peccat. que noticia est p̄ fidem. Isa. viij. Nisi credideritis nō intelligetis. s. dñm reū vestz. Ideo Augustinus. Nō est maior sapientia nec vtilior scientia qz fides catholica. De tali scientia scribitur in cano. xxvi. q. ij. Qui sine. Qui sine vera sapientia putat se esse prudentē fatuus est. i. sine fide. Ideo Sap. viij. Meminez diligite reus nisi qui cū sapientia inhabitat. s. fidei. Et noscitur in isto. quia infideles finaliter percunt. Marci ultimo. Qui crediderit et baptisatus fuerit saluus erit. qui vero non crediderit condemnabit. Ideo necessariū est ad salutē noscere reū p̄ fidē. ppter quod scribit Diero. ix. c. Nō gloriē sapiens in sapientia sua. et nō gloriē fortis in fortitudi-

nesua. et non gloriētur diues in diuitijs suis. s. in hoc gloriētur qui gloriatur scire et nosse se melicet per fidem. ad Heb. xi. Impossibile est sine fide placere deo. Secūdo cōmendantur ab inquisitionis feruor. qz viso signo celesti nec morā praterunt. nec tepide iter aggressi sunt. imo festine surgētes spacio. xij. diez a iunbo persaz et chaldeoꝝ in iudeam appropinquauerunt. Diero. dicit eos vectos dromedarijs qui sunt animalia minora camelis. sed velociora. Augustin⁹ dicit miraculose factum ut iter vnus anni in. xij. diebus p̄ficerēt. Spūaliter. Sic nos p̄ studiū bonoz opz festināter debem⁹ ire ad xpm. Unde Eccli. v. Ne tardes conuerti ad dominū reū tuū. ne differas te diei diem. sicut coruus qui semper clamat cras cras. sed qui nō est hodie cras minus aptus erit. In hui⁹ figurā domin⁹ nō permisit quēdam sepelire patrē suū. sed iussit ut statim sequeretur eum. Matb. viij. Multi tamē contra naturā oim animalū ppositū boni operis portant in vtero mētis duobz vel tribus annis. cōtra q̄s dñs ait Luce. xxi. Ne pregnantibz et nutrientibz in illis diebz. Tales pponunt bonū s. nunqz vel raro in effectuz pducūt. Isa. xxxvij. Venerunt filij vsqz ad partū et nō est virt⁹ parēdi. Nec est voluntas ociosa nō remuneratōne digna. lxxxvi. dist. nō satis. Non sat̄ est bñ velle nisi assit bñ facere. Jo Eccl. ix. Quicūqz p̄ manus tua opari instāter fac. Idcirco festina: non tarda ad querēdū ihm. Isa. lv. Querite dominū dñi inueniri potest. inuocate eū dñi p̄ce est. Johā. xij. Ambulate in luce dū lucez habetis. *¶ Pro q̄ scienduz. qz quinqz sunt stelle seu luminaria q̄ ducūt petōres ad ihm.* Prima stella est xps. Apocal. vltimo. Ego sum stella splēdida et matutina. Qui luminosa ducit ad diuinitatē. Unde ait Johā. xij. Ego sum via veritas et vita. Est em̄ via inequabilis. vita interminabilis. veritas infallibilis. Ideo Joh. viij. Ego sum lux mundi qui sequit̄ me nō ambulat in tenebris sed habebit lumē vite. Secūda stella est beata virgo maria. Num. xliij. Ducetur stella ex Jacob Unde et maria stella maris dicit. qz sicut stella maris ducit nauigātes ad portū. sic ipa se deuote inuocantes ad xpm. Unde Bern. Si es in piculis. si in rerū dubijs: mariā cogita: mariā inuoca. ipaz seqns nō errabis sed secure puenies. Tercia stella est exēpluz sanctorz. vt Eccli. xliij.

De Epiphania

Species celi gloria stellaz. i. sanctor. Naz
Ideo pponit nob vita sanctor. vt imitemur
vestigia eoz. Chriſt. ſup Mar. xliij. Que
iuſticia eſt ſctōs colere ⁊ ſanctitatē ſpernere
ſine cauſa iuſtos honorat q̄ iuſticia ſpernit.
Quarta ſtella eſt ſacra ſcriptura. puerb. vi.
Mandanz lucerna eſt ⁊ lex lux ⁊ via vite
inrepatio diſcipline. Ideo p̄dicatores ver
bum dei pponentes ⁊ doctores ſacra ſcriptu
ram docentes dicunt lucere vt ſtelle. Dan.
xij. Qui ad iuſticia erudiunt multos fulge
bunt q̄ ſi ſtelle in perpetuas eternitates Qui
ta ſtella eſt diuina grātia que inten^o illumi
nat. ⁊ p̄prie deſignat p̄ ſtella que magos vo
cauit ꝑceſſit ⁊ duxit ad xp̄m. Et ſic grātia dei
eſt adductrix ad deum. Job. vi. Nemo po
teſt venire ad me niſi pater me⁹ traxerit euz
ſcilicet ꝑ grātia. Richard⁹ in lib. de ꝑtem
platione ꝑte. v. Gratia eſt diuin⁹ nunciuſ
ꝑ que voluntatē diuinaz cognoscimus. Et
ſim Aug. Gratia eſt lumen anime factus
hominē ꝑccatū ſuū cognoscere. ⁊ eum ſup
omnia diligere ⁊ illi firmiter adherere. Ideo
merito ſignificat ꝑ ſtella. nam ſicut magi
ſi ꝑ ſtella nō fuſſent admoniti moti et du
xi ad xp̄m nō pueniſſent. Et ſic ſim Greg.
xvij. moral. Si lumē puenientis gratie noſ
nō irradiaret ꝑfecto mens noſtra i ꝑccatoꝝ
tenebris obſcura remaneret. P̄ Et ſi
cut ſtella iſta occultauit ſe tripli⁹ de cauſa.
ſic ⁊ dei grātia. Primo ꝑpter Herodis ⁊ iu
deozum malicia. ſic ſepe de⁹ ſubtrahit vniſ
ſanctis grātia ⁊ ſpiritualē conſolationē ꝑ
pter malicia eozū cū quibz habitant. In ſi
gura filij iſrael nō p̄tuerūt habere manna
q̄d̄ diu fuerūt in egipto cū malis. Ideo Sa
lomon Prouer. i. Fili ſi te lactauerint ꝑcca
toꝝ ne acquieſcas eis. ⁊ ne ambules cum
eis. ꝑhibe pedē tuū a ſemitis eozum. Bern.
Bonus in cōſilio. bonus in cōtubemto. bo
nus in obſequio. Sape em̄ euenit q̄ deus
aliquādo bonos punit ꝑpter malos cū qui
bus habitāt. vt Ezechielē ꝑphetā. Ezechi
elis. iij. Fili hominis ⁊ tu dormies ſuper la
tus tuum ſiniſtrū ⁊ ꝑones iniquitates do
mini iſrael ſuper eo. Secundo oculata eſt
ſtella vt maiorē adhiberēt quercōdi diligen
tiam. ſ. ex interrogatōe ⁊ auctoritate ſcriptu
re. Et ſic de⁹ aliquādo ſubtrahit lumē gra
tie ꝑpter tepiditatē vt ſort⁹ opret ꝑ eam
ſcilicet quādo ſibi reſtituet. ij. ad Corin. vi.
Dormiamur vos ne inuanū grātia dei recipi
atis. Nam talis eſt inuanius ſeru⁹. Luc. xij.

qui talentū domini abſcondit ⁊ nō negocia
batur. ꝑpter qd̄ ſiue ſibi ablatū ⁊ alteri da
tum. Ideo Apoca. iij. Tene qd̄ habes ne al
ter accipiet coronā. Et ap̄ls. i. ad Thimo.
iij. Noli negligere grātia que in te eſt q̄ da
ta eſt tibi. quia ſcribit Hiero. xlvij. Male
dictus qui facit opus dñi uegligenter. Ri
chard⁹. Quanti negligis tantū recreſcis ⁊
retroſum vadis. Tercio occultauit ſe vt de
tione lenſicarent. quia res chara perdita. et
viceuerſa inuenta generat nouā ⁊ maiorē le
ticiam. Sic magi videntes ſtella gauſi
ſunt gaudio magno. ⁊ ſequebant eā. Et ſic
deus ſubtrahit aliquādo grātia vt cum gau
dio eam viceuerſa recipiamus. ⁊ circūſpecti
onem maiorē habeamus ne perdam⁹ eam
quia ſine ea nihil boni operari valemus. Jo
hannis. xv. Sine me nihil poteſtis facere.
Richard⁹. iij. de ꝑtemplatōe ne. cap. vltimo.
Sine gratia non ſufficiamus ad cognitionē
veritatis. nec ad operationē virtutis Au gu
ſtino d̄ correptione ⁊ grātia. Gratia dei eſt
quidq̄d boni agim⁹. D̄ Chriſto. dicit.
Nec ſtella a magis viſa in ſe ſignum pueri
gerentis in dextero humero crucem habuit
ꝑꝑ quod deſignatur ſpiritualiter q̄ volēs
in ſe cōſeruare ſtella ſeu lumē gratie debet ſi
eri ꝑꝑ meditationē paſſionis dñice. Bern.
Si vis homo de virtute in virtute ꝑgredi
de grātia in grātia ꝑꝑ moueri paſſionis chri
ſti recordare. paſſio em̄ chriſti omniū virtutū
cōſeruatio eſt Tercio cōmendant a
pudenti interrogatōe qua regē ⁊ totā ihe
roſolymā ꝑꝑ turbauerūt diſcētes. Ubi eſt qui
natus eſt rex iudeoz. q. d. Querim⁹ regē re
center natū. nō herodē iam diu in ſolio col
locatū. Sic ſpiritualiter nos quotidie debe
mus ſinterrogare ⁊ diſcutere ſcāntia noſtra
querentes vbi ſit qui natus eſt rex iudeoz. ij.
Cor. vlti. Voſmet ipſos temptate ſi eſtis in
fide xp̄i. voſ ipſos ꝑꝑate an nō cognoscit⁹ voſ
ipſos. qz iſa xp̄s in vobis eſt R̄ Nota
q̄ttuoz ſunt ſigna ꝑ q̄ ſcire poſſum⁹ verūz in
nobis ſit xp̄s. Primū eſt ſi amaritudines de
ꝑccatis habemus. qz puer inuenit cū Ma
ria m̄re ſua. Maria naqz in mare amara inter
ꝑꝑatur. ⁊ ſignificat amara ꝑꝑtione de ꝑccatis.
Tren. ij. Velut mare cōtrino tua. Prouer.
xij. Loz qd̄ nouit ꝑꝑtione aie ſine in gau
dio ei⁹ nō miſcebit extrane⁹. i. a ꝑnitētia ali
enus. Nā ꝑꝑtione vera eſt ſignū ꝑꝑntie eius.
Hiero. Tunc ſalus ꝑccatoꝝ incipit euz de
ꝑccatis veraciter ſgemifit. Secūdu eſt ſi

paupertate diligim⁹. qz xps inuolut⁹ est panis. Cū Bern. Paup nat⁹ est: paup vixit: z paup obiit. Idcirco dilige paupertate. non solū in tempo sz etiā in alijs. Eccl. iij. Grego-
gationi paupeꝝ affabilez te facito. z reclina paupi sine tristitia aurez tuam. Thob. iij. Nō auertas faciē tuā ab vllō paup. z sic si et q nō auertat a te facies dñi. Terciu est si delicata ppter teū ptemnim⁹. qz xps in ple-
pe reclinat vt cū sumētoꝝ Job. xvij. Nō inuenit in terra suauiter vuentū. Dicitur cū Daniele. it. c. Panē desiderabile nō mā-
ducant. Quartū est si ociosa verba vitam⁹. qz inuenerūt infantē. Amb. Uagit infans inter arta postē pscipia. Infans uobis in ex-
emplū custoditionis sermōnū. puerbi. xij. Qui custodit os suū custodit aiam suā. i. xpm q est vita aie. Bern. facile est verbum sz graui-
ter vulnerat. volat verbū irremediabile. nec aduertit inspicēs qd emittat. Sz au-
diens herodes. i. dyabol⁹ turbat⁹ est. Ber. Omē qd diligit a deo impugnat a dyabolo. Et sic cū gra in nobis nascit⁹ dyabol⁹ impu-
gnare nitit. figurat. ij. Regū. v. Audierunt philistīm q vinctus est Dauid in regē ascē-
derunt vniuersi vt quererēt dauid ad perdē-
dū eū. Nā sicut herodes voluit sibi renūci-
ari puez. sic dyabol⁹ vult gratiā nō celatam habere sz publicatā vt occidat eū. Sz ptra
scribit Mat. vi. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Breg. Depdan desiderat q thesaurū publice i via portat. Jo Thob. xij. Sacramentū regī abscondere bonum est
Quarto cōmendat a calliditatē apphen-
sione cū dicit. Ite z interroga te diligēter de puero hoc z renūciare mihi. Qui herodis astutia cognoscētes ad eū redire sicut ipse-
stulauerat renuerunt. puer. i. Frustra iacit rethe añ oculos pennatoꝝ zc. Sic z nos de-
tem⁹ astutia dyaboli pcauere. non rcedēdo p
reciduationē. ex q incepim⁹ qzere xpm per bonā operatōez. Bcn. xij. Salua aiam tuā z noli respicere post tergū. qz scribit Luc. ix. Nemo mittēs manū suā ad aratū z respici-
ens retro apt⁹ est regno dei. Sz heu dyabo-
lus cū aliquibz ludit sicut cū mure murile-
gus. q ad tps murē dimittit. z fugientē mu-
rem capit z interficit. Silr z dyabol⁹ dimittit quosdā ad tps a se recedere. verūtū dicit cū pharaone. Exod. viij. Nō longe abtatis Cū postmodū vehemēt⁹ eos inuadit z in peccato occidit. Hinc est q regi israel ait p pheta. iij. Regū. x. Uade z portare z lato

z vide qd facias. sequenti em anno rex syrie ascēder ptra te. sz a multis illud it ei. Sic etiā ptingit d munlego q aliqui capit aue z vult secū luder e sicut cū mure. sz illa euolat n se de cetero arppi suūt. Hoc modo faciēs illu-
die dyabolo ad eū nō rcedēdo. puerbio. vi. Erue te qsi damula de manu: z qsi auis de insidijs aucupis. Quinto cōmendat a spūali pgranulatōe. qz audito pphetic ora-
culo z viso stelle signo. z inuēto rege puero gaudiū sunt gaudio magno. S Sic z nos gaudere debem⁹ de spūalibz bonis. Pri-
mo de infusione grē q libramur a potestate dyaboli z efficiamur filij dei. ad Col. i. Enpu-
te nos de pte tenebrāz z trāstulit in regnū filij dilectōis sue. Secūdo de puritate pscie-
tie. ad Heb. ix. Emūdauit pscientiā nostrā ab opibz mortuis zc. Seneca. Non nascit vera leticia nisi de pura psciecia. qz scribit. i. Job. ij. Si cor vostꝝ nō respenderit nos fiducia habeam⁹ qd qd petierim⁹ zc. puer. xv. Secura mēs qsi iuge viuū. Tercio de pmissione glorie. Cū Luc. x. Gaudete qm uoia vestra scripta sunt in celis. vbi erit eter-
nū gaudiū. Job. xvi. Gaudiū vestꝝ nemo tollet a vobis. Primū gaudiū est magnū z secundū mai⁹. terciū maximū. Sexto cō-
mendat a deuota adoratōe. cū sbdit. intrā-
tes domū. i. diuersorū in q nat⁹ est xps inue-
nerūt puez cū maria matre ei⁹. Bern. Dec fuit familia. hec vniuersa militia thron⁹ p-
septū. diuersorū fuit regale palaciū. Et p-
cidentes adorauerūt eū. Bern. Nō sordet il-
lis stabulū. nō panis offendunt. nō scan-
dalifant lactētis infantia. padunt z vnerā-
rur virgū. adorāt dñm. Nā q cos foris p-
stellā amouit. z ipe in occulto cos edocuit qz
ira p salute nostra venit. Z Spiri-
tualiter. sic nos debem⁹ introire domū pscie-
tie nostre. iuxta illud Eccl. xxxij. Precurre
prior in domū tuā. i. pscientiā: z illic aduo-
care. i. scrutiniū psciecie: z illic iude. i. diuina
bñficia renouēdo reuote. Sic iudebat da-
uid totis vinbz saltās añ dñm. ij. Reg. vi. Qui saltat nūc summa petit nūc ad ima re-
dit. sic q ptemplat diuina bñficia mira cur-
iocūditate ascēdit vt ihs et dulcescat. z mo-
le granitatis rcedit vt ipe sibi vilescat De
inde debem⁹ pcedere p psciectionē pditōis
infirmē. sicut Abzā q dicebat. Bcn. xvij. Quid loqr ad dñm cū sim cinis z puluis. Puluis est hō qz statu temporāis de loco suo exiit. z quocūqz rē: it rictus ppra

De Epiphania

virtute non letat. Linis est. qz ex se nullum germen boni opis pducit. ij. ad Cor. ij. Non sum? sufficiens cogitare aliqd a nobis tan qz ex nobis. Sic igit debem? adorare deum in vino consciencie. Mat. vi. Tu cu oraueris intra cubiculu. z clauso ostio ora patre tuu in abscondito. Chri. Cum oras neino sit in conscientia tua nisi que adoras. z recogita tibi suam maiestatem z tuam vilitatem. Judith. viij. Humiliem? illi animas nostras z spiritu humiliato z merito seruam? illi. Ecci. xxxv. Oratio humilitatis se nubes penicrat. qz dicit Aug. Oratio humilis si fuerit vacua non redibit. Sic adorauerunt cum tres reges. Chri. Paruulu non adorassent nisi aliqd diuinu seo vidissent. Septimo comendant a munere oblatioe. cu ibidit. Apus thesauris suis obtulerunt ei munera. auz. thus: z mirra. Greg. Auz vt regi magno. th? deo vero. mirraz passibili z mortali homini. sic prophetatu fuit Isa. lx. Omnes de saba veniet auz z thus deferentes. Et dicit omnes. qz per istos tres reges significat totu gen? humanu z tribu filijs Noe. ppagatu. Et dicit aur z thus deferetes. Et propheta Isaias non noiat mirra. qz mortalitas ei? satis fuit manifestata. Sz diuinitas q? p thus designat et regalis dignitas q? p auz significat illa erant latena. Un exprimit ea propheta vt pfundatur iudei q? xpm puz hoicm suspicant. Chri. Diuina gra ordinauit hec vniuersa. Spirituualiter. z sic nos debemus offerre munera regi nato. Remig? dicit. Non singula singuli obtulerunt. sz quilibet eoz hec tria obtulit auz ad tributum. thus ad sacrificiu. mirra ad sepulturam. Et scienos hodie. qz indenor? est vacu? Adora ergo deuote. Exod. xxxij. Non apparebis in aspectu dñi vacuus. z sic nos

U Nota triplex e thesaur? .s. cordis oris z opis. De quolibet thesauro debem? ei offerre munera. Primi? est thesaur? cordis. Un Luc. vi. Bon? ho de thesauro cordis sui pferet bonu. Et sic nos de thesauro cordis debemus offerre mun? .s. auz z dilectiois. Apoc. iij. Suadeo tibi emere auz z ignitu. i. feruidam dilectione. Et bene p auz z diuina dilectio intelligit. Primo ppter pcciositatem. qz excedit oia alia metalla. Na qz alia decorant p auz z non ecoru. Et sic charitas seu dilectio excellit oes alias virtutes. i. Cor. xij. Maior hoz charitas. s. fide z spe. Ido. de sum. lb. Charitas oim virtutu obinet principatu: z decorat oim alias virtutes. qz alie

sine ea sunt deformes. Aug. Charitas est virt? q? valet ad omnia sine qua nihil valent omnia. Hoc mun? desidero p oimibz. Deut. x. Audi isrl qd dñs genuit a te. vt ambules in vijs ei? z diligas eu ex toto corde tuo. Idcirco offer dño teipm z oem substantia tua: non acceptat sine auro charitat. Dilari? frustra erit omnis bona opatio nisi assit dei dilectio. Col. ij. Sup omnia habete charitatem. Ideo dicit Hugo de arra anone. Nihil possum? deo de bñficijs rependere nisi reamare. Secundo p auz diuina dilectio intelligit propter raritatem. qz auz est rar? ideo pcciosum. qz ome auz pcciosum. Dico. Ome qd magis rar? est magis appetit. pulegu apud indos pccios? est qz auz qz rar? z uc charitas est rara. qz pauci sunt qui reu veraciter diligunt. Dd? querit apls Phil. ij. Omnes q? lua sunt querut no q? sunt ihu xpi. Na plus supbi diligit honores. Mat. xxij. Amant pamos recabit? in cenis. Salutaroes in foro Luxuriosi vero pl? diligit relectatões eoz poris. De quibz Osee. ij. Diligit dñs israel z ipsi diligit vinacia vuaru. die hulle res z vinf. s. ad modu porcoz. Pl? diligit diuitias auari. Isa. i. Omnes diligit munera sequunt? retributões. Ideo sicut mule? est numer? spinaz pan? lilioz. z mule? est numer? ferri z plubi: paucus auri. Et sic pauci sunt vere dei diligetes. multi diligit verbo z non facto. ps. lxxvij. Dixerunt eum fore suo. sz lingua sua metru sunt. eoz ipsoz non erat rectu cum eo. nec fideles habiti sunt in testamto ei? .vt sunt omnes pfari. De qbz Greg. in omel. Quis adhuc p illicita reueria delinuit pfecto deo non amant. Et sic dilectio compat auro ppter raritatem. Tercio dilectio compat auro ppter durabilitatem. qz vez auz in igne non corrumpit. Et sic vera charitas in igne tribulatiois z passionis ppter deum durat z non perit. Lanti. viij. Fortis est vt mors dilectio Aplis Ro. viij. Scio z cert? sum qz neqz mors neqz vita neqz tribulatio nec angustia nec instans me possit separare a charitate dei. i. Cor. xij. Charitas nunqz exadet. pen bit spes fidel. fides: quia succedet apta visio. spes peribit. qz succedet pscntialis possessio. Charitas aut non peribit. qz nihil est qd sibi succedet. sz hic incipit z i futuro pfaciet. Na de igniculo paru amoris peruenient? ad caminu fontalis dilectionis Isa. xxxi. Dicit domun? cui? ignis in syon z

camini in iherusalē. Quarto dilectio dicitur
aure propter dulcorositate. quia in fundo clypei
positum facit potum dulcem. Et sic charitas in
corat mentem etiam in duris operibus. Gregorius in
moralibus. Mens que forniciter deum diligit dulcior
estimat quam amara sunt. Et sic triburcio arden-
tes carbones apparuerunt quasi rosei flores. et
Laurentio in craticula carbones arcentes re-
frigerium. et Aes. v. Habent apostoli gaudentes a con-
spectu oculi quam digni habiti sunt pro nomine
ihesu crucem pati. Et hoc causauit charitas.
Ubi Orig. super eplam ad Roma. i. Dum dei
amorem subistim signum doloris non recipimus.

Thesaurus est thesaurus oris. de quo puerbi. xxi.
Thesaurus desiderabilis in ore sapientis. Hinc
thesaurus debet aperire et offerre domino thus de-
uote orationis. ps. cxl. Dirigat oratio mea sicut
incensum in speculum tuo. Nam sicut thus posi-
tum super carbones ignitos preedit in altum et red-
dit dulcem odorem. sic oratio debet preedere de
corde ignito pro amore. Eccl. i. Quasi thus ar-
dens in igne. s. amoris. nam talis oratio dyabolus
incendit et repellit. Ubi Thob. vi. Cordis est
particula si super carbones ponas fumum eius extri-
cat omne genus demoniorum. sive a viro. s. a ratione
sive a muliere. i. a sensualitate. Et talis oratio
peritit propheta ps. cxix. dicens. Quid tibi
aut quid apponatur tibi ad linguam dolosa. i. con-
tra suggestionem dyaboli. Respondeat. Sagitte
poteris acule eius carbonibus resolat oratio est
charitate ignitis. ps. xxxviii. In meditatio
mea exardescet ignis. s. charitatis. Beatus. Cum
mens igne charitatis accendit talis oratio ad
deum ascendit et exardet. Tercio est thesaurus
operis. Math. xiii. Silice est regnum celorum the-
saurus absconditus in agro. Gregorius. Thesaurus abs-
conditus ut obseruetur. et sic thesaurus boni operis
absconditus debet ab humanis laudibus. Dependa-
ri desiderat quam thesauros publice in via por-
tat. Hinc thesaurus operis debet aperire et offer-
re deo mirram mortificationis carnis. Col. iij.
Mortificate membra vestra que sunt super terram.
fornicationem in mundiciam libidinem concupi-
scentiam malam. Augustinus. Tota vita nostra est ut
affectus peccatorum carnis et mundi mortificare
debetur. Et mortificatio carnis bene
significatur per mirram. Nam mirra habet triplicem
virtutem. s. expulsiuam. s. confortatiuam. et seruatiuam
Primo habet virtutem expulsiuam. odor enim
mirre expellit vermes et serpentes. et sic morti-
ficatio carnis et castigatio expellit omnes tem-
perantes dyabolicas. puerbi. xxiij. Stulticia
colligata est in corde pueri. i. pueriliter viuere

et virga discipline fugabit eum. Eccl. i. et
Malicia vni horum oblivione facit luxurie
magna. Sicut enim dicit Thob. vi. c. Piscal
id est dyabolus in aquis delictorum nutrit. in seco
abstinere palpitat et mouet. Secundo habet
virtutem confortatiuam. s. confortat cum membra tenera
et debilia. sic mortificatio infirmum et debilem
stantem facit et fortis. ij. Cor. xij. Cum enim infir-
mor tuus fortior sum et potes. Sancti enim vi-
ri penitentia armis armati adeo fortes efficiun-
tur quod omnia dyaboli munimenta frangunt et de-
struunt. ij. ad Cor. x. Arma militum ostren-
sunt eam alia. s. potentia deo ad destructionem
munitionum inimicorum destruendo consilia pra-
ua. Tercio habet virtutem seruatiuam. quia con-
seruat a putrefactione. Sic mortificatio car-
nis conseruat gratiam et virtutes. ij. ad Cor. xij.
Uir in infirmitate proficit. Hoc cognoscens
apostolus dicebat. i. Cor. ix. Castigo corpus meum
et in seruitutem redigo. ne forte cum alijs predicau-
erim in speculo reprobus efficiar. Sicut enim sal pre-
seruata putredine. sic mortificatio animam a
corruptioe peccati. Dic. igitur cum sponsa. Cant. v.
Digni mei plati mitra prebarissima. i. cas-
tigatio et voluntaria. Et sic sanctus benedictus
abbas sentiens putredinem carnis alius temptari-
onis peccat se in spinas et fuit conseruat. Beatus.
Uulnus corporis sanat vulnus mentis. Dicit enim
Dugo. Tuum mitra est prebarissima. quia car-
nis seruata mortificatio discreta.

Sermo XXXIX. Ad idem

Ecce magi ve-

nerunt ab oriente iherosolimam di-
centes: ubi est qui natus est rex in
deorum. Vidimus enim stellam eius in oriente et veni-
mus cum muneribus adorare eum. Mat. ij. In
summa verborum duo inueniunt. Primo mago-
rum sollicita inquisitio. ibi. Ecce magi vene-
runt ab oriente. Secundo inquisitio eorum ratione. ibi
vidimus enim stellam eius. De primo dicit. Ecce
magi venerunt ab oriente. A. Vel sic. In
summa verborum commendantur magi a tribus.
Primo a distantia longinqua regionis ibi. Ec-
ce magi venerunt ab oriente. Secundo ab audacia
vere confessionis ibi. ubi est qui natus est rex
in deorum. Tercio a reuerentia debite subiectionis
ibi. Vidimus stellam eius et venimus cum mu-
neribus adorare eum. De primo dicit. Ecce ma-
gi. Augustinus dicit. Isti magi fuerunt primitie
nostre fidei in quo primo de populo gentium credi-
derunt in christum. Similiter igitur eorum sequentes eiusdem

De Epiphania

pro: mes in hīs tribus in quibus cōmendant.
Primo a distantia longinque regionis pfici
sunt difficulter. cū dicit. ab oriente venerūt.
glo. A finibus p̄saz: medoz: ⁊ caldeoꝝ vbi ē
saba flum⁹. a q̄ regio illa tenoat. iuxta quā
⁊ arabia est. vbi isti fuerūt reges. Et hoc est
qd̄ dicit in ps. lxxi. Reges arabū ⁊ saba do/
na adducēt. **B** Ecce eoz diligentia. nō
tardabat eos itineris longinq̄tas: nec t̄pis
diuturnitas: nō opis asperitas. nobis in ex/
emplū q̄ nulla difficultas laboris nos debet
retrahere ab opatōe boni opis. qz scribitur
Ro. viij. Nō sunt adigne passiones huius
t̄pis ad futurā gloriā. s. p̄mercū. qz labor
est cū sine gloria vero sine fine. Ideo Ihd̄.
Null⁹ labor dur⁹. nullū t̄ps longū quo glo
ria eternitatis acquirit. Nam sicut se habet
punct⁹ ad lineā. sicut vnitas ad numerū. et
sicut centū ad circūferentiā. sic noster om̄is
labor respectu quietis ereme. Idcirco scribi
tur Eccl. vlti. Modicū laboravi ⁊ inveni
mihi requiē multā. Un̄ Bern. Labor meus
vix est vni⁹ hore. ⁊ si ampl⁹ nō sentio. s. pre
nūcio amore mercedis L̄hrif. Si attende
res requiē celi nō turbaberis p̄ laborem mūdi.
scribit Sap. iij. In paucis vexati. in multis
benedisponēt. Secūdo cōmendant ab au/
dacia vere p̄fessionis dicētes. vbi est q̄ nat⁹
est rex iudeoz. Cōfitem⁹ au dacter eū regem
iudeoz. Ecce de isto regali titulo q̄ x̄ps dicitur
rex iudeoz. quē p̄lat⁹ scripsit pro causa
mortis in cruce. Iste titul⁹ x̄po mouente de
leri non potuit. s. in natiuitate ⁊ in morte a
gentib⁹ approbat⁹ fuit. s. a magis ⁊ p̄lato.
Istū titulū negauerūt iuda. Joh. xij. Nō
habem⁹ regē nisi cesarē. Istū titulū publica
re p̄hibuerunt. Johis. xij. Noli scribere rex
iudeoz. s. qz ip̄e dixit rex suz iudeoz. Huic
titulo insultauerūt. si rex israel es descede de
cruce. Math. xxvij. Sic adimpletū est in
eis qd̄ dixit d̄ns ad Samuelē. i. Reg. viij.
Abiecerūt me ne regē me habeāt. Ideo cuz
pri⁹ fuerit ppl̄s ei⁹: terāt oues pascue eius.
nunc negātes eū vagant absq̄ d̄no. vt dicit
Daniel. ix. Nō erit ppl̄s ei⁹ q̄ negaturus est
eū. S. isti reges audacter p̄fitem⁹ eū dicen
tes. vbi est q̄ nat⁹ est rex iudeoz. Lorā rege
terreno p̄fitebant eternū nobis in exemplū
q̄ a p̄fessione veritat⁹ nō debet retrahere nos
firmitas timoris. qz scribit ad Ro. x. Cor/
de credidit ad iusticiā. ore aut̄ p̄fessio fit ad sa
lutē. Ch̄rif. Sciebat bñ q̄ in ih̄rlm regna/
ret herodes. intelligebat etiā iusticiā legis.

q̄ quicūq̄ rege viuēte alter nūciaret q̄si ini
mic⁹ puniret in sanguine. Sed sic p̄sūdra/
bant regē futur⁹ q̄ nō timebāt p̄sentē. Sic
debet facere quiete fidelis ad ea maxime q̄
sunt fidei. Un̄ Act. xvij. dixit d̄ns nocte p̄
visionē Paulo. Noli timere sed loquere ne
timeas. Ad h̄ aut̄ animat nos x̄ps Mat. x.
Omnis q̄ p̄fitebit me corā hoib⁹ p̄fideoz ⁊
ego eū corā p̄re meo q̄ in celis est. Et magi
p̄felli sunt dicētes iutrepidū. vbi est q̄ natus
est rex iudeoz. **L** Ista questio multi/
pliciter p̄t intelligi ⁊ forinari. Primo p̄t q̄rri
vbi est generaliter. potest r̄nderi illud qd̄ di
cit mgr. i. sentētiā. Est vbiq̄ p̄ essentiā po
tentā ⁊ p̄sentā. Est vbiq̄ primo p̄ essentiā
q̄tū in nobis opa bona om̄ia facit. De quo
Ista. xxvi. Om̄ia opa nostra opat⁹ es d̄ne.
Ideo apls. i. Cor. xij. Diuisiones opatio/
nū sunt. idē aut̄ de⁹ q̄ opat⁹ om̄ia in omnibus
Noli ergo gloriari de opib⁹ tibi ascendo
qz dicit apls Phil. ij. De⁹ opat⁹ in nobis vel
le ⁊ p̄ficere. Secūdo est vbiq̄ p̄ potentā. qz p̄
potenā suā in nobis bona opat ⁊ opata cu
stodit. ps. cxxvi. Nisi d̄ns custodierit ciui.
tē. Nō aliq̄n a bono ope distrahit p̄ aduer
sitate seueritē. aliq̄n p̄ p̄sentare blandiēre.
In vtroq̄ statu d̄ns custodit. de q̄ Ista. xxi.
Custos qd̄ laboras de nocte aduersitatis. cu/
stos qd̄ de nocte. Et ponit ibi nox. qz est ad/
uersitas p̄missa a deo ⁊ timissa ad iabolo. In
qualibet istaz ip̄e custodit. ⁊ nō est taurū cu
stos in nocte aduersitatis. s. etia in die sine
maue. p̄sentatis. Ideo s̄dit. Si quentis
querite. s. auxiliū a me. auertimini. s. a pecca
tis ⁊ venite ad me. s. inuocandū. Tercio est
vbiq̄ p̄ p̄sentā. in q̄tū. s. om̄ia cognoscit. de
q̄ Deb. iij. Nō est vlla creatura inuisibilis
in p̄spectu eius. om̄ia aut̄ nuda ⁊ ap̄ta sunt
oculis ei⁹. Ideo Boet⁹ de p̄solato c. Ma/
gna est nobis indicta necessitas p̄bitatis cū
om̄ia agam⁹ an̄ oculos iudicis c̄cta cernē
tis. Eccl. xij. Oculi d̄ni lucidiores sole cir
cūspiciētes oēs vias n̄ras. Idcirco tu adul
ter vel adultera aut fur uoli dicere. quis me
videt. p̄uer. xv. In om̄i loco oculi d̄ni prem
plant bonos ⁊ malos. bonos ad p̄miandū
malos ad puniendū. Secūdo p̄t q̄ri. vbi ē
de⁹ localiter. Potest r̄nderi qd̄ in mūdo per
incarnationē assumptū. licet an̄ incarnatione
nē nō esset in loco cū esset inuisibilis. in cir
cūscriptibil. p̄ naturā t̄n̄ assumptā hodie ce
pit esse in mūdo q̄ pri⁹ videbat esse in celo.
Quim̄ erāt in celo p̄ misericordiā purā et

solatienē veia. ps. xxxv. Dñe in celo misericordia tua. In mūdo autē p. penā iusticie. De quo subdit. Iusticia tua sicut montes dei. iudicia tua sicut abissus mltra. Post incarnationē autē est adeo misericordia dei multiplicata in mūdo q. etiaz saluat animales brutales 7 carnalcs. i. peccatores malos. ps. xxxv. Voīcs 7 iumēta saluabis dñc. hoīcs id est bonos. inimēra. i. peccatores magnos.

Tercio potest queri. vbi est singulariter. Ad qd p̄t rīderi. in humana uatura p. vni on em Joh. i. Verbū caro factū est 7 habitabit in nobis. i. in terra humane nature: ex q. vni one factū est frater noster. ad Hebr. ij. Nō p̄sundis uos vocare fratres suos dicēs. Narrabo nomē tuū fratribz meis. Et h̄ stat nobis ad magnā nobilitatē: securitatē: 7 iocunditatē. Primo ad nobilitatē qz nobilitates angelis facti sum⁹ ex eo q. nobiscū 7 nō cū cis parētēla cōtrahit. Heb. ij. Nūqz angelos apphēdit s̄z semen abrae. Scdo ad magnā securitatē in iudicio. qz videbimus fratrenostz esse iudicē vniuersoz. ideo non dicit. Datū est in iudiciū filio dei s̄z filio hoīs. qz in forma hoīs apparebit 7 sententiā pronunciabit. Joh. v. Potestātē dedit ei iudiciū facere. qz fil⁹ hoīs est. Tercio ad magnā iocunditatē in regno. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū verū deum 7 ihesum xpm quem misisti in incarnationē. Berrū. Plenū erit omī gaudio videre hominē 7 hominē p̄ditōrē. Quarto queri potest vbi est specialiter. Ad qd potest rīderi in bethleem. Nā hoc magi in sua interrogatōe specialiter intēdebāt scire. locū specialem in quo nat⁹ maneret. Et ideo iudei interrogati dixerūt. in bethleem iude. sic em scriptū est p. pphētā zē. Ex q. notat cecitas 7 pueritas iudeoz q. alijs locū demōstrauerunt vel denunciauerūt. 7 ipsi ad eū adorandum minime perreperūt. Ideo Aug. Iudei interrogati de scripturis sanctis fuerūt parati ad legendū. ceci ad intelligendū. durī ad credendū. Quinto potest queri. vbi est spiritualiter. Ad qd rīderi potest q. in iustis per gratiā. Johā. xij. Si q̄s diligit me ad eū veniem⁹ 7 māsiōnē apud eū faciem⁹. Et dicit notante veniem⁹ in plurali. qz veniet pater nostrā infirmitatē roborādo. Phil. iij. Omīa possiz in eo q. me p̄forat. i. ad bonū opandū 7 malo resistendū. ad Eph. vi. Cōfortamini in dño 7 in potētia virtutis eius. Veniet fili⁹ nostrā ignorantia illuminādo

vt cognoscamus faciē dei. Joh. i. Illuminat omnē hominē uementē in hūc munduz. ij. Paral. xx. Cū ignoram⁹ quid agere debeamus hoc solū residui habem⁹ vt oculos nostros ad te dirigam⁹. Veniet spūs sanctus. de quo Luc. xij. Ignē ueni mittere in terrā. qd volo mī vt ardeat. Sexto potest queri. vbi est sacramentaliter. Ad h̄ rīdet. sub specie panis 7 vini. fm quē modū nobiscuz est hic in hac vita 7 semp erit. Math. vlti. Ecce ego vobiscum sum oībz diebz usqz ad consumationē seculi. Est em nobiscū in memoria sue passionis. Luc. xxij. Hoc facite in meā cōmemoratōne. Est nobiscū sacramentaliter in medicamentū nostre curatōis. Eccl. xxxvij. Altissim⁹ de terra creauit medicinā. 7 vir prudēs nō abhorrebit illā. Est nobiscū sacramentaliter in viaticū nostre peregrinatōis. Et dicit viaticū. qz debet dari ex hac vita migrantibz vt securi⁹ 7 fortius pergāt ne in via deficiāt. Marci. viij. Si diu mīsero eos ieiunos deficient in via. Figuraf iij. Reg. xij. Delias comedit de pane subci nercio 7 p̄forat⁹ ambulauit ad montes dei ozēb. Spūaliter. sic xpi corp⁹ de cineribz nostre mortalitat⁹ assumptū p̄forat hoīem in via p̄sentis vite quousqz ueniet ad montem dei. i. ad regnū celoz. Joh. vi. Qui manducat hūc panē uiuet in eternū. Dixi secundo subiungit eoz inquisitōis ratio. cū subdit. Uidim⁹ stellā in oriente. D. S. di. q. xps uoluit natiuitatē suā p. stellā 7 n̄ per aliā creaturā manifestare. Rīdet p̄mo vt suā natiuitatē xps purissimā demonstraret. stella em purissimū corp⁹ est. 7 sic em natiuitas pura ex pte matris. Unde canit ecclesia. Sicut sid⁹ radiū parit uirgo filium pari forma. neqz sidus radio neqz uirgo filio sic corrupta. Itē ex pte prolis. Johā. xv. Stelle nō sunt mūde in aspectu ei⁹. Ratio qz est candor lucis eterne 7 speculū sine macula. Sap. vij. Scdo vt incarnationis misterū insinuaret. Nā stella habet lumē a sole. 7 qz solē inspicere nō sufficim⁹ ei⁹ radiū i stellis uidem⁹. Et sic deitatē in se inspicere nō possum⁹. Joh. i. Dcū nemo uidit vnqz. Rōlad. Thimo. vi. Inhabitat lucē inaccessibile Ideo in dicit corp⁹ terrenū vt lumē diuinitatis in humano corpe uiderem⁹. vt sic lux solis uidet in sidere. 7 sic lux diuinitat⁹ in humanitate. Aug. exponens illud Johā. xij. Ego sum uia: dicit. Xps in humanitate factus est nobis uia ad suā diuinitatē. Ideo

De Epiphania

Dicit Apocal. vlti. Ego sum stella splendida
z matutina. Tercio vt lingua celi testimo-
nium sibi perhiberet. **E** Est em qua-
druplex lingua que testimoniu perhibuit d
chusto. Prima diuina Luce. ij. z Math.
xvij. Vox patris audita est. hic est filius me-
dilectus. Secunda est lingua humana scilicet
vt Isa. vij. c. Ecce virgo concipiet z pariet fi-
lium. z Dicit. xxxi. Nouu faciet dominus su-
per terram. mulier circudabit viz. Jo Act.
x. Dicit omnes pphete testimoniu perhibent
Tercia est lingua angelorum Luce. ij. An-
nuncio vobis gaudiu magnu qd erit omni
populo. quia hodie natus est saluator xps
dominus in ciuitate dauid. Quarta celestis
de qua Aug. Quid erat illa stella nisi lin-
gua celestis mitifica que enarraret gloriam
dei. que inusitatu virginis partu inusitato
clamore. inusitato fulgore clamaret. iuxta il-
lud ps. xvij. Celi enarrant gloria dei. **F**
Moraliter de vita nostra. sic quatuor lin-
gue spirituales dant testimoniu de homine
vt sic spiritualiter natus cu chusto. Prima
lingua est diuina id est obedientia inspirati-
onis dei. ps. lxxxij. Audia quid loquat in
me dominus de. Grego. in moral. Locutioez
dei audire est inspiratione mente concipere.
quia dicit Aug. de triplici habitaculo dei.
Allocutio est occulta inspiratio qua menti-
bus suam veritate z voluntate inuisibiliter
ostendit. Lantico. ij. Dilectus meus loqui-
tur mihi. surge. ppera amica mea. surge scilicet
a peccatis. ppera scilicet per bona volun-
tatem z operatione. Ideo psal. lxxxij. Lo-
quetur pace in plebe suam in hqs qui ouer-
tuntur ad cor. id est ad mente. Secunda
lingua est angelica. s. pura conscientia. que ge-
nerat mentis leticia. Seneca. Nauqz ua-
scitur vera leticia nisi ex pura conscientia. ij.
Loy. i. Glona nostra hec est testimonium
conscientie nostre. Na sicut lingua au-
gelica annunciauit gaudiu uatiuitatis. z sic conscie-
tia bona. vt dicit Hugo de bono conscientie.
Bona conscientia est titulus religionis. tem-
plum Salomonis. ager benedictionis. oz
deliciarum. gaudiu angeloru Tercia lin-
gua est celestis. id est bona vita z celestis co-
uersatio. dicedo cum apostolo ad Phil. ij.
Conuersatio nostra in celis est. s. celestia co-
gitando. Sap. v. Cogitatio est a pu d altis-
simum. Jte celestia loquendo. i. Petri. iij.
Si quis loquit quasi sermones dei. s. loqua-

tur. Jte celestia opando. ad Gal. vi. Opere-
mur bonum ad omes. i. Petri. ij. Conuersa-
tionem vestra inter gentes habentes bona.
Dicit em philosophus. Qualis vnusquisqz
est talia loquit ineditat z operat. Ideo ap-
ls ad Gal. vi. Opus suu pbet vnusquisqz. qz
saluator Joha. x. dixit. Opera que facio te-
stimonium perhibet de me. z sic etia de uobis
Joha. vij. Si filij abrae estis opera abrae
facite. Quarta est lingua humana. Illa
debet perhibere de nobis testimoniu. z est bo-
na fama. De qua. i. ad Thimo. ij. Oportet
habere testimoniu bonu ab hjs q foris sunt
id est bona fama. Dicit em Aug. de comuni
vita clericor. Conscientia necessaria est ppter
nos. bona fama ppter proximos. Ideo Eccl.
xi. Lunā habe de bono nomine. puerbi. xxij.
Melius est nomen bonu qz diuitie multe.
eo q dicit sanctus Tho. m. ij. q. lxxij. ar. ij.
Inter res tpales maximu bonu est bona fa-
ma. Ideo Aug. z habet in cano. ij. q. i. c. No-
lo. Qui conscientie pfidit z fama negligit cru-
delis est. ppter qd dicit ap-ls Ro. xv. Pro-
uidentes bona nō tantu corā deo sed z corā
omibz hominibz. s. ppter bona fama z vita-
re scandalu. Dixi tercio in secunda diuisione
ne. q comendant isti magi reuerentia re-
bite subiectois. qz venerūt obsequiu ei im-
pendere. s. adorare eū. Dicit Leo papa. Re-
ges em erant z tñ puez venerūt in fascia. z
diuites. z tamē pauperculo genuflectunt. sa-
pientes erant z tñ infantē adorāt nō dū ver-
ba pferentē. Et ideo dixerunt. Vidim⁹ stel-
lam eius in oriente z venim⁹ cū munctibus
adorare eū. vt impleret illud Isa. lx. Veniet
ad te qui detrahebat tibi. z adorabit vestra
gta pedum tuoz. ps. lxxi. Adorabunt eu m
omnes reges terre. omnes gentes seruient ei.
Idcirco nō retrahat te sublimitas honoru
ab impensione obsequij. Nam si reges ado-
rant. quid hodie debet facere populus popu-
laris. Si adoratur inuolutus fascia. nonne
adorandus est sublimat⁹ in gloria. Si ado-
ratur vagies in cunabilis. nonne adorandus
est nūc regnās in celis. Si adorat augusta-
tus in diuersorio. nonne adorand⁹ est q ventu-
rus est iudicare in iudicio. Magi ergo na-
to puero hūiliter genuflectere n̄ verecū. nec
ipos regal dignitas retraxit. Unā ad lram il-
lud salutare psiliū pfuauerūt. ps. ij. Et nūc
reges itelligite: eruditimi q iudicatis terrā.
Seruite dno i timore z epulante ei cū tremore

Sermo

XL. Ad idē

Intrantes do

Imū inuenerunt puez cū maria matre ei⁹ ⁊ pcedentes adorauerunt eū: ⁊ apertis thesauris suis obrulerūt ei munera auz thus ⁊ mirrā. **Mat. ij.** In h̄bis p̄missis duo inuenerunt. Primo pueri leta inuentio. sc̄do muncz p̄na oblatio. Pri- mū ibi. Et intrātes domū inuenerūt puerū ⁊ e. Sc̄dm̄ ibi. ⁊ apertis thesauris suis. De primo dicit. intrantes domū. Dicit Simō de cassia. n̄llō suppellectili ornata. nō fuerūt sedilia. rapedia. puluinaria hanc domū deco- rantia. Aug⁹. Inuenerunt puez quātitate paruū. fandi in potentē. alieni opis indige- tem. Et nulla ab humana infantia genero- sitate discretū. quia sicut stella eius diuini- tatem ostendebat. ita ei⁹ verā humanitatē p̄tendebat. Cum maria matre eius. **Chriſt.** Nō diademate coronatā aut in lecto aureo recumbentes. sed vix tunicā habentē vnam. nō ad ornātū corporis sed ad tegumentum nuditatis. qualē habere poterat vxoz carpentiarij peregre cōstituta. Et forte virgo maria aduentū magoz p̄scauerat vt dū essent anre- tuguriū respiciēs extra ⁊ intruens magne po- tentie viros. vt aliqui volūt. tulit pueruz de cunis. ⁊. re p̄sep̄io: ⁊ posuit inter brachia ⁊ collocans in gremio vt puer decenter lace- ret. ⁊ ipsa se matrē pueri ostenderet. Magi autē visō puero lumine fidei illuminati sūt ⁊ crediderūt illū puez quē cū tanta sollicitu- dine querebāt ⁊ quem stella annūciauerat. nec ab hac fide eos matris paupertas nec pu- eri imbecillitas retraxerat. hec Rabanus.

Sed quare ibi nō inuenerūt Ioseph sicut pastores inuenerūt. Rū det̄ fm̄ eundē q̄ diuina dispositōe factū est vt illa hora io- seph absens esset ne pater pueri crederet a- gentibz in fide nonellis. ideo dicit. Inuene- rūt puerū cū maria m̄re ei⁹. Nec est felix il- la mater sine qua ih̄s non capit nec nascit. **Luc. ij.** Impleri sunt dies marie vt pareret ⁊ peperit filiū suū primo genitū. Nec mirum. quia ipsa est flos puritatis. **Isa. xi.** Egredie- tur virga de radice yesse ⁊ flos eius de radice ascendet. Nec est benedicta mater sine qua ih̄sus nō inuenit. **Luc. ij.** Sicut die inue- nērūt infantē cū maria matre ei⁹. Nec mirū qz ipsa est veritas via. **Ecll. xliij.** Transire ad me omes qui cupiscētis me ⁊ a genera- tionibz meis adimplemini. Ipsa est mater

sine qua ih̄s non crucifigit. **Job. xix.** Sta- bar iuxta crucē ih̄u mater eius. Nec miruz quia ipsa est mater pietatis. Ideo crucifixa erat in anima. **Luc. ij.** Et tuā ipsi⁹ animā p- trāstbit gladi⁹ doloris. Fuit ergo socia passi- onis filij. qz vera mater ⁊ tota mater. Nec est mater sine qua ih̄esus ad nuptias nō vo- cat. **Job. ij.** Nuptie facte sunt in chana gal- lee. Nec miruz qz ipsa est thalamus pudicitie **ps. xvij.** Ipse tanqz sponsus pcedēs de tha- lamo suo. Ipsa est mater sine qua spūssan- ctus nō datur. **Actū. i.** Erant omēs pseu- rantes in oratōne cum mulieribus ⁊ maria matre ih̄esu. Nec mirum qz ipsa est aquedu- ctus gr̄e. **Ecll. xliij.** Sicut aqueduct⁹ exi- uit de paradiso. p̄ ipsam cū gratia dat ⁊ gr̄a im- petrantur. Ideo canit ecclesia. Maria mater gr̄e mater misericōdie. ⁊ **Luc. i.** Inuenisti enim gratiā apud d̄m̄. nos perdidim⁹. ipsa inue- nit. **Ecll. xliij.** In me oīs gratia vie ⁊ veri- tatis. **Bern.** Si quid in nobis est gratie ex- ea nonimus redidare. ideo gr̄a spūssancti sine ea nō dat. Ideo sancti magi inuenerūt puez cū maria matre ei⁹. **D** Nota san- cti magi quattuor modis se habuerūt. Pri- mo inuenerūt. sc̄do adorauerūt. tercio hono- rauerūt. quarto honozatū custodierūt. Pri- mo ergo ipm̄ quercēs inuenerūt. Rō p̄ma qz ipm̄ quercēs eo studio. sc̄do eo modo tercio eo ordine. q̄rto eo fine. Primo q̄st- erunt eo studio quo debuerūt. Nam studij- um eoz fuit triplex. Primo i p̄scrutādo. qz diligētē scripturā p̄phete Balaam p̄scri- tari fuerūt. ⁊ ibi inuenerūt q̄ in ortu ch̄risti stella oriri debebat. **Numeri. xliij.** Orietur stella ex iacob ⁊ surget virga de isrl̄. Spiri- tualiter. ⁊ sic nos si volumus eum inuenire optet nos habere studiū ad sacā scripturā. **Job. v.** Scrutamini scripturas in quibus puratis habere vitā eternā. ille testimonijz perhibet de me. Dicit nāqz Dyo. in li. celestis- terarchie. Impossibile est nobis lucere diu- nū radiū nisi sub velamine scripturaz. **Jō** **Breg. sup. Ezech.** Omēs q̄ viā vite deside- rant verba vite audire debent. i. scripturā sa- crā. Rō sancti **Tho. pte. i. q. i. ar. ix.** Maior cognitio nō habet de deo in hac vita nisi in sacra scriptura. Ad hanc adhibuerūt studi- um. ⁊ sic eū inuenerūt. Sc̄dm̄ studiū in vi- gilando. qz sup̄ montē victoziale ascēderūt. ascēdētes sollicitē ibidē vigilabant. Et sic nos. qz scribit p̄uerb. viij. Qui mane vigila- uerint ad me inuenient me. Tercij studiū

De Epiphania

habuerunt in oratio. qz in dicto mote p ipsi stelle apparitoe orabat. rideo meruerunt ex/ audiri. Et sic nobis no sufficit vigilia si no affit oratio deuota. i. Pe. iij. Estote prudē/ tes r vigilate in oratio. qz scribit Mar. xi. Amen dico vobis qdqd orates petieris cre dite r accipies r ueniet vobis. Ideo apls .i. Coz. xvi. Fratres vigilate r state in fide. Et sic ipsi. Secdo quieserunt eo mo quo rebuerunt. qz quieserunt eu foriter. sapiēter. et dulciter. Primo qsierunt eu foriter. vt nec labore itineris nec tribulatoe regis nec amif sione fidens aliquaten frangerent. sed viri lem animu habentes. Et sic nos viriles esse debem. iuxta illud ps. xxx. Christe agite r pfortet cor vestz. Eph. vi. Coformamini in dno r in potētia virtutis ei. Et sic ip: no ti meutes tyrannū herodē. Mat. x. Nolite timere eos q occidunt corp. L. h. i. Adhuc eu no viderūt r iam parati p eo morierant Secūdo quieserūt eu sapiēter. vt nec hero/ dis astutia deciperentur. Tercio dulciter vt nec herodis pmillionibz allicerentur. O q pauca sunt qui querūt deū foriter vt no fra gant a mundi aduersitatibz sed in tribulati one r psecutioe ppter verbū aliquādo scan/ dalisunt. Pauciores vero sunt qui querunt sapiēter vt no recipiant a dyaboli callidita/ re. De quo apls. ij. ad Coz. xi. Timeo em ne sicut serpens seduxit Eua astutia sua. ita corumpant sensus vri. Paucissimi sunt q querūt dulciter vt no illiciant a carnis vo/ luptate. Iaco. i. Unusquisqz temptat a cō/ cupiscentia sua abstract r illectus. Ter cio quieserūt eo ordine quo rebuerūt. Pri mo quieserūt p partē sensuale. s. per stellam. deinde p partē rationale. i. pphetā. tertio p partē intellectuāle. In hoc instrumur si do minū querere volum? incipiamus ab infu mo statu humilitatis. Luc. xij. Recūbe in nouissimo loco. Deinde pergā ad mediū virtutis. ps. lxxvij. Ibit de virtute i virtute. Ultimo perueniam? ad summū pteplatois vt possim? dicere euz ppheta. Sup excelsa staturus me. ps. xvij. vsqz implebitur illud apli. ij. ad Coz. ij. Revelata facie gloriam dñi specularēs. In eandem imaginē trans formamur de claritate in claritatem. Iste tri plex gradus tangit Ben. xvi. Ibat Isaac pficiens. s. p viā humilitatis atqz succrescēt scilicet p viā virtutis. donec magn? vehemē ter effectus est. s. per viā summe ptemplatio nis. Quarto quieserūt eum eo fine quo

rebuerunt. s. vt ipm honorarēt. adorarent: adorarent. honorarēt in corpis pstratione. adorarēt cū mentis deuotōe. adorarent cum munerum largitione. Nam omē qd habuerunt sibi obtulerūt. Primo corp? cū dicit. pidentes. Ecce humilitas in nobili/ bus regibz r diuitibz. qd est rarum q noby les r diuites sunt humiles. s. magis paupe res r populares. Unde hoc orit. Respōdet Deum? de bassia. primo ex supbia. Aug. Uermis diuitiaz supbia. difficile est r ra rum q no sit supbus qui dices est. Secū da causa est ue maculet vestes pcciosas. plus honorant vestes qz reum. no cogitantes q deus pater no ppercit filio suo sed p nobis omibz tradidit illū. Et implebiti eis illud Isa. iij. In illa die auferet dñs ornamentū r p ornatu erit ignominia. Tercia causa ne uanis fatigarent copia delicatē nutrita. no attendentes qd dixit dñs Isae. i. Corpus meum dedi pcculentibz r genas meas vel lentibus. faciē meā non auerti ab inceptan/ bus r cōspuentibz in me. Et q occidit in fa ciem suam orando. Luce. xxij. r q inclinato capite tradidit spiritū. Luce. xxij. Ideo do cet apls ad Ro. xij. Obsecro vos vt exhibe/ antis corpora vestra hostiā viuēte deo pla centē. Sed heu aliqui ita se ligauerūt q ue qz genua corā sacramento flectere possunt. veniūt aliquādo q tales o gret flectere genu corā spiculate. Et finaliter dicit eis illud Mar. xxij. Ligatis manibz r pedibz pici/ te in tenebras exteriores. Ideo apls Phis. ij. In nomine dñi ihesu omē genu flectatur Secūdo obtulerunt animā. cū dicit. adora uerunt. r sic nos. Johā. iij. Ueri adorato/ res adorabūt patrē i spiritu r veritate. i. ad Coz. xij. Orabo spiritu orabo r mente. psal lam spiritu psallam r mente. Tercio obtu lerunt res tpales. cum dicit. apertis thesau/ ris suis. Et sic nos. Prouerb. iij. Honora dominum de tua substantia. R Di xi secundo inuentū adorauerūt. cū dicit. r p cidentes adorauerūt eu. s. adoratoe ne latrie. Est aut latria cult? soli deo debet. De quo Deutero. vi. Dñm deū tuū adorabis r illi soli serues. In quibz verbis exprimitur tri nitas personaz. dñm. s. patrē. deum. s. filium tuum. s. spiritū sanctū. Nota adoratio est triplex. Una est q debet soli creatori. Et dicitur grece latria. Secda que debet creature. et dicitur dulia. que tñ est duplex. Unde quedā est dulia simplex. qua adorant hoies. Alia

yperdulia. i. supior dulia q̄ adorat caro xpi
 z erit ei? carne xpi adoram? pfitendo q̄ ipa
 est causa materialis nre redemptōnis. Nā
 p ipam redemit nos xps exponēdo eā passi-
 onī. Unde Eph. ij. Solues inimicitias in
 carnē sua. Jte pfitēdo q̄ ipa sit vivificatrx
 an imaz nostraz. Johā. vi. Nisi manduca-
 ueritis carnē filij hoīs nō habebitis vitā in
 vobis. qm̄ ipa pfert z auget gloriā si digne
 recipiat in sacramēto altaris. Johā. vi. Pa-
 nis quē ego dabo caro vica est. p mundi vi-
 ra. qui manducat hūc panē viuet in eternū.
L Altamē uorandū. Dicit em̄ Aug. de ci-
 uita. xi. l. x. c. i. q̄ caro xpi dupl'r p̄sideratur
 Uno mō p se. alio irō p accidēs. Per se cō-
 siderata capit p̄te materialē illi? humani-
 taris que pars distinguit p̄tra aiām. Et sic
 nō est adorāda adorātō e latric cū sit creatu-
 ra nullā habēs relatiōē ad diuinū supposi-
 tū fm̄ se p̄siderata. s; adoratiōe yperdulia.
 Alio mō cōsiderat p accidēs. videlicet put
 est ypostasis diuine nature. nō vt carnē nu-
 dā p̄siderātes. s; vt vnitā reitati in vnitate
 ypostasis dei verbi duab; naturis reductis.
 Jte ypostasis dē q̄i substās vel substēns
 z ponit p materia prima. Et greci ypostāsis
 vocāt psonā. vt q̄ sunt tres ypostases i diui-
 nis. i. tres p̄oue. hec catholicō Et fm̄ beatū
 thoinā pte. iij. q. xxv. ar. ij. Adorare carnem
 xpi nihil aliud est q̄s adorare verbū icarni-
 rū. z sic adorat adorātō e latric. Et h̄ est qd̄
 dicit Aug. sup Johā. tractans illud Johā.
 xliij. Nō turbet cor vestrū. dicens. Ego dñicā
 carnē imo p̄ferā xpi humanitate ideo ado-
 ro q̄ a diuinitate suscepta z hūanitati vnita ē
 Et sic adorātō e latric adorat ver? de? z ver?
 hō. S; beata virgo adorat adoratiōe yper-
 dulia nō latric. Damas. li. iij. Quia honor
 q̄ est ad beatā virginē reducit ad xū q̄ ex ip-
 sa incarnat? est. Sicut crucē xpi adoram? in
 q̄ xps p̄cedit adoratiōe yperdulia. licet non
 habet formā scy figurā crucis. sed eo q̄ sit in-
 strumentū nre redemptōis in q̄ redemptor
 nri opat? est nostrā salutē. Alias s; crucēs
 adoram? rōne figure. in eo q̄ significat xpm̄
 crucifixū i tali forma. nō cū adoram? formā
 vt dicit Damas. li. iij. c. iij. s; typū crucē. Un-
 si typ? soluit nō est adoratiō hēda. **M**
 Sauct? tho. vero pte. iij. q. xxv. ar. ij. dicit q̄
 crux xpi in q̄ xps crucifix? est dupliciter est
 a nobis venerāda. Uno mō p̄te put nobis rep-
 sentat figurā xpi extētasz in ea. Alio mō ex-
 p̄tactu ad mēbra xpi z ex h̄ q̄ sanguine eius

pfusa. vtroq; mō adorat adorātō e latric Et
 p̄pter h̄ crucē alloq̄mur z resp̄camur. Quaz
 crucē adoram? dñe. Si vero loquimur d̄ ef-
 figie crucis xpi put est in alia materia. puta
 lapidis vel ligni auri vel argēti. sic venerā-
 tur crucē vt imaginē xpi. Et dicit ibidē fan-
 ctus Tho. ar. iij. q̄ omnis imago est veneran-
 da sicut illud cur? est imago. Cum ergo xps
 adoret adoratiōe latric p̄sequēs est q̄ eius
 imago sit adorāda adoratiōe latric. imagi-
 nes vero sanctorū adoram? nō i ordine ad se
 s; i ordie ad signatū. s. ad sc̄os **N** S;
 dices. imagines fieri p̄hibitū est. Exo. xx
 Nō facies tibi sculpsile. neq; omnē sc̄itū di-
 nē q̄ est in celo desup z que in terra rezum
 neq; eoz q̄ sunt in aquis sub terra. Nō ado-
 rabis eas neq; coles. Rñdet Damas. iu. i. iij
 Prohibitū est facere sc̄itūdines vel imagi-
 nes ad adorandū. p dñs. qz tūc p̄pls iudai-
 cus pri? fuit ad idolatriā p̄pter exēpla geni-
 tū cū q̄b; habitabāt Et qz nō dñi re? huma-
 nā naturā assumpsit. ideo figurari si potuit
 qz erat in circūscriptibilis z infigurabilis. s;
 mō p misericordie sue viscera fact? est hō pas-
 sus z crucifix? q̄ p̄ figurari. Ideo dicit Bo-
 nauentura. Imaginū introductio in ecclia
 nō fuit absq; rōnabili causa. Primo p̄pter
 simpliciū ruditatē z informatōes. Sūt em̄
 simplices q̄ scripturā nō p̄nt intelligere. iō
 in h̄mōi picturū tau q̄i scripturū legūt gesta
 xpi z sc̄oz. Un gre. z h̄ re p̄e. di. iij. platū.
 Ad legētib; scripturā. h̄ ideo? cernētib; p̄-
 stat pictura. Secō p̄pter reuotōis exarati-
 onē pl? em̄ mouēt exēpla q̄s s̄ba. rea q̄ vide-
 mus q̄s q̄ andim?. Ut q̄ moueremur ad re-
 uorionē z cōpassionē ecclia tenet z p̄mitrit
 imagines. Tercio p̄pter memorie labilita-
 tē. qz ea q̄ audiunt facili? obliuioni tradunt
 q̄ ea q̄ vident. Un re p̄e. di. iij. venerabile
 Venerabiles imagines xpiani nō reos ap-
 pellāt nec seruūt eis vt dñs. neq; sp̄m salu-
 tis ponūt in eis. neq; ab eis spectat futurū iu-
 diciū. sed ad memoriā z recordatiōes priū-
 riuoz venerant eas. **D** Ideo Grego.
 re p̄e. di. iij. platū. dicit. Aliud est adorare
 picturā. Glo. tanq; sit aliqd̄ diuinū h̄ p̄bi-
 betur. Aliud s; est p picture h̄storā qd̄ sit
 honorādū addiscere. q. d. p̄pter h̄ imagi-
 nes institute. Un versus. Effigie xpi dum
 trās s; p̄ adora. Nō tñ effigiem sed qd̄ res-
 gnat honora. Beati s; magi xpm̄ adorati-
 one latric adorauerūt. Dicit em̄ Aug. in eu-
 chiridion. Adoratiōe latric est triplex scilicet

De Epiphania

cordis opis et oris. Prima cordis sicut Augustinus dicitur in tribus. scilicet in dei agnitione, dilectione, et re-
bita subiectione. Et hoc modo eum magis corde
adorauerunt. Primo quia eum vixit et hominem
veraciter cognouerunt. Secundo dulciter ama-
uerunt pro cuius amore regna sua dimiserunt.
Tercio humiliter se subiecerunt. Secunda ado-
ratio oris illa est prestantio diuine maiestatis.
Et habet fieri tripliciter. scilicet orando: laudando
et gratias agendo. omnibus hijs modis adorauit
runt ore. Tercia adoratio est opis. illa etiam
dicitur in tribus. Primo in genuflectione. Isa.
xlv. *Mihi curuabit omne genu.* et sic ipsi. quia
peccidentes adorauerunt. Secundo in rez ob-
latione. Deutero. xxxvi. *Cum intraueris terram*
quam dominus deus tuus daturus est tibi possidendam tol-
les decumatis frugibus terre et offeres domino deo tuo.
Et sic ipsi obtulerunt ei munera. Tercio
in sacrificij imolatione. et sic ipsi in celum quod deo
in sacrificium ponit sibi dederunt. Quarto adora-
tione honorauerunt. scilicet pro munera que sibi obtu-
lerunt. **P** Nota quod quadruplex munus si-
bi obtulerunt. Primo munus a corde. quia cum
dilexerunt et in eum crediderunt. Secundo munus
ab ore. quia ipsum vixit et hominem confessi sunt.
Tercio munus a manu. quia sibi aurum et mirram
obtulerunt. Quarto munus ab obsequio.
quia se ante eum corpe prostrauerunt. Istud quod
quplex munus nos sibi exhibere in honore debet
mus. Primo munus a corde. et est dilectio.
Mat. xxij. *Dilige dominum deum tuum ex toto cor-*
de tuo. Secundo munus ab ore. et est laudatio.
ps. xlij. *Sacrificium laudis honorificabit*
me. Tercio munus a manu est bona operatio.
Eccl. ix. *Quicquid pro manu tua operari instan-*
ter fac. quia nec opus nec ratio est apud inferos
Ideo ad Gal. vi. *Domine tunc habemus operum*
bonum. Eccl. iij. *Noli esse remissus in operibus*
tuis. Apocal. xij. *Opera enim illorum sequuntur il-*
los. Quarto munus ab obsequio. quod est exhibi-
tio seruitutis personalis. scilicet quia quis se totum in obse-
quium deo mancipat. Unde Eccl. xlvi. dicitur ca-
leph. *Semen illi obtinuit hereditatem et vi-*
derunt omnes filij israel quod bonum est obsequium
deo. Quinto honoratum custodierunt in hoc
quod ad herodem non redierunt nec tunc pueri inuen-
tione sibi nuncios transmiserunt. nec per eius per-
nitiuam voluerunt. sed per aliam viam redierunt.
Sed heu multi sunt qui postquam ipsum inueni-
unt ipsum non custodiunt. quidam enim eorum ad pec-
catum et ad herodem. id est dyabolum redeunt. Tales
cum dyabolo pactum faciunt. Isa. xxvij. *Percus-*
simus sedes cum morte. et cum inferno pactum

fecimus. flagellum inundans cum pertransierit non
veniet super vos. Sed tales occidunt puerum na-
tum. Deb. vi. *Rursus crucifigentes filium dei*
Tales qui ad peccatum redeunt sicut ille qui
vadit ad carcerem in iunco. vel ad viam ubi erit
spoliatus. qui sunt brutis insipientiores. que
ad laqueos non redeunt quos semel euaserunt
Eccl. i. Stultorum infinitus est numerus.
Alij vero nuncios herodi. id est dyabolo transmittunt
Dij sunt quibus et si peccandi deest facultas.
non tamen deest voluntas mala. Tales vero
prauis desiderijs et voluuntate agitant ma-
la vero desideria et prauas voluntates sunt qui-
dam nuncios dyabolo missi. quia dicit Augustinus.
in li. retractationum. *Ex voluntate nascitur pec-*
catum. Osee. x. Confundet israel in voluntate
sua. Nam sicut voluntas bona est initium omnis bo-
ni. sic e converso voluntas mala est initium omnis
mali et demeritum omnis. Ideo Gregorius. Sicut ei
peccando per superbiam et inobedientiam a regno
nostra. id est paradiso celesti recessimus. sic penitendo
per humilitatem et obedientiam redire debemus
per aliam viam. scilicet penitentiam.

Sermo XLII. Ad idem.

Obtulerunt ei.

munera aurum et mirram
Mat. ij. In summa verborum
duo tangunt. Primum magorum pia oblatio. ibi
obtulerunt ei munera. Secundo in unum reno-
minatio. ibi. aurum et mirram. De primo
dicitur. obtulerunt ei munera. **Q** Sed di-
quare obtulerunt ei munera. Rides primo
propter consuetudinem arabum. qui cum quospiaz
adorant munera offerunt. Secundo ut ostenderet
eum esse deum. qui dixit Exod. xxxij. *Non ap-*
parebit in conspectu meo vacuus. ideo quoniam ap-
parem coram domino ut audiendo missam dete-
mus aliquid deo offerre. ut habet in canonibus. re-
ps. dist. i. omnis. Omnis christianus studeat ad
missam solentia aliquid deo offerre. scilicet spirituale vel
temporale munus. quia oblatio est duplex. scilicet spirituale
et temporale. ut habet re ps. dist. ij. in fine.
Sed hoc est contra aliquos qui nec temporale nec spirituale
offerunt in missa et solum presentiam exhibent. et in
fra missam inutilia loquuntur. **R** Idcirco
sciendum ut oblationes sint deo acceptabiles
requirunt plura. Primo ut persona offerens
deo placeat. quia oblatio placere non potest nisi pri-
us homo placeat deo. Unde puerb. xv. *Victime*
impiorum abominabiles sunt domino. vota iusto-
rum placabilia. figurat Gen. iij. Resperit

Dñs ad Abel et ad munera ei. Dicit notari
ter ad Abel patrem et deinde ad munera. Sic.
Nō placuit abel ex munere sed munus ex abel
quod ipse erat acceptus deo pro iusta vita et innocē
tia cordis sui. et propterea accepta fuerunt eius
munera. Ideo Ecclesi. xxxiiij. Dona iniquo/
rum nō pbat altissimus. ut patet de Layn.
Sed. iij. cuius munera nō acceptavit deus. quod
ipsum propter iniquitatem suam reprobauit. propter
quod dicit Hiero. et habet in cano. xxxij. q. i. odit
Nō sacrificiorum magnitudinē sed offerentium
merita respicit deus. **S** Ideo multorum
peccatorum oblationes prohibet accipere ecclesia.
Primo notorum dissidentium fratrum. Mat. v.
Si offers munus tuum ad altare et ibi recorda
tus fueris etc. relinque ibi munus tuum. Secūdo
do oppumentium pauperes. di. xc. oblationes.
et de raptoribus super eo. Tercio usurariorum. de
usuris. qui in omnibus. Quarto eorum qui sunt in
crimine notorio et horrendo. ut meretricum
xviij. q. iij. miror. ubi quidem phibentur obla
tiones eorum qui homines rapiunt ab ecclesia.
Quinto sacrilegorum. xij. q. ij. de viro. Sexto
excommunicatorum et eorum qui sponte et sine ne
cessitate rebaptisati sunt ab hereticis. Horum
oblationes duobus annis nō sunt recipiende
etiam si vere peniteant. de ple. dist. iij. omnis.

Secūdo debet fieri de re bona. Ecclesi. xxxv
Noli offerre munera prava. nō enim dominus
suscipiet illa. Ideo Malach. i. Si offeras
cecum ad immolandum nōne malum est. si offer
ras claudum et languidum nōne malum est. offer
illud duci tuo terreno. si placuerit illi. i.
nō. Propter quod subdit in fine capituli Ma
ledictus dolosus qui habet in grege suo ma
sculum et immolat debile domino. Propter quod
scribit in cano. xlix. dist. sacerdotes. in fine.
Indignū est dare domino quod redignat homo.

Tercio debet fieri de substantia propria. puer.
iij. Honora dominum de tua substantia. nō de alie
na et furto. Isa. lxi. Ego dominus diligens iudi
cium et odio habens rapinam in holocaustum.
Malachie. i. Imulstis de rapina munus
nunquid suscipiam illud de manu vestra. quasi
diceret nō. Unde et Hiero. Sunt quidam
qui in hoc estimant se placere deo eo quod de ra
pina edificant ecclesias. et larga testamenta
faciunt et deo offerunt. pauperes viduas et or
phanos depriimunt. sed magis deum provocant
ad iram et remunerationem vindicte. Et excla
mat dicens. O omnipotens deus si talium mune
ra acciperes tunc iniquus esses cum ipsis. quod
absit. Tales enim volunt participare facere deorum

eorum iniquitatis et opprobriationis pauperum. propter
quod scribit in cano. xiiij. q. v. Immolans ex
iniquo maculata est oblatio. Jo Malach.
iij. Erunt domino offerentes in iusticia et placebit
domino. nō de rapina. Ecclesi. xxxiiij. Qui offert
de rapina pauperum quasi qui victimat filium
in conspectu patris sui. Ideo oblatio deo acce
pta debet fieri de iuste acquisitis. quod habet in
cano. i. q. i. nō est. Quidquid in sacrificio dei ex
malo acquisito offert nō placet deo. sed ipsius
iracundiaz irritat. Quarto oblatio debet
esse deuota. ps. lxxv. Holocausta medullata
offeram tibi. Per medullam que in medio ossium
est intima vis deuotio is accipit. ac si diceret
Licet modicum sit quod fors offero. in hoc mo
dicum innumera deuotio offero. Cassianus in li.
collationum part. in collato Johannis abba
tis. Melius est deuotum in minoribus quam
deuotum in maioribus operibus inueniri. Le
git enim. iij. Regum. viij. de magna oblatione
quam fecit rex Salomon. et omnis multitudo
filiorum israel immolabant oves et boues abs
que estimato et numero. que licet essent mul
ta et magna. magis tamen reddebat ea acce
pta offerentium deuotio. Nam subiungitur ibi
vtriusque genu Salomon in terram reuererat et
manus expandebat in celum. in quo cordis de
uotio deuotat. Sicut et David. i. Paral. xxx
letus fecit oblationem dicens. Quis ego et
quod populus meus ut possimus tibi vniuersa
hec offerre. tua enim hec sunt omnia et que de
manu tua accepimus reddimus tibi. In sum
placuit deo cordis mei letum tibi obtuli vniuersa
haec. Et subdit de populo dicens. Popu
lum tuum qui hic repertus est vidi cum in genti
gaudio tibi offerre donaria. et subiungit. Do
mine deus custodi hanc voluntatem cordis
eorum. et semper in veneratione tui mens ista
permaneat. Unde apostolus. ij. ad Cor. ix. Unus
quisque putet destinavit in corde suo non ex tri
sticia aut ex necessitate. Nilare enim datorum
diligit deus. Nō delectat in aliqua oblatio
ne facta sine deuotio. propter quod in veteri le
ge multa sacrificia missa sunt aspergi oleo ut
signum quod sine deuotiois asperione nō sunt deo
grata. quod dicit Hiero. Cor. et nō substantiam per
sat deus. nec perpendit quantum in eo sacrificio
sed ex quanto scilicet ex cordis deuotio. **T**
Richardus de mistico somno. Deuotio est fer
uida mens in deum dilectio et animi dulcedo
Berni. Sicut mel in cera sic deuotio in aia.
quia mel indulcorat et sapiendum facit. et sic de
uotio. Et sic fuit oblatio trium regum. Primo

De Epiphania

fuit deuota. qz p adētes adorauerūt. Secūdo
fuit de re bona. qz aptis thesauris. qd dicit a
thesi. qd est postio. taur. Et est loc⁹ ubi cō
feruant p̄ciōsa quecūqz ⁊ marie auz. Tercō
fuit de re pp̄ria. ⁊ notat cū dicit suis. nō alie
nis. Quarto fuit deō placida rōc ipoz. qz fu
erūt i charitate feruidi. Et ipa bōa i charita
te facta sūt deo ac cepta. Aug. Habe charita
tē ⁊ fac qd qd vis ⁊ placeb deo. Dixi scōdo
tangit munex eoz ⁊ nominatio seu specifi
catio. ibi. auz thūs ⁊ mirra. **A** Sz di
ceres. qre hec trā obtulerūt ⁊ nō alia mune
ra. Ratio assignat lralis fin glo. qz arabes i
sua regione abundant hīs. s. auro thure ⁊
mirra ⁊ diuersis generibz aromati. ⁊ ipi ta
lia p̄suerūt offerre. Sz meli⁹ d̄r fin can/
dem glo. p̄ ex inspiratōe diuina h factū est
pp̄ter mysticā significatōez. quā ⁊ si tūc ma
gi nō intelligebat. tñ vt dicit Lhu. q̄a d̄i
hecomia facere hortabat. **E** Dorali
ter. p hos tres reges significant omēs electi
fideles q̄ sunt in triplici statu. s. incipientiū.
p̄ficientiū. ⁊ p̄fectoz. Dicit em̄ Greg. xliij.
moral. Electi dei sacre scripture testimonio
reges vocant. qui euncris moribz ⁊ carnis
temptatōibz mudi ⁊ dyaboli nō p̄sentunt
nec succumbunt. sed bene p̄cesse nouerunt
Unde reges fin Isido. ⁊ summo bono. a re
cteregendo vocati sunt. ideo recte faciend o
tener recte nomen regis. peccando p̄o amit/
tit. Unde subdit ibidem. Rex nunqz eris si
te nō rexeris. Dicit em̄ p̄s. i. polnic. Mēs.
rationalis regali tomimo regnat ⁊ regit ap
peritum sensitiuū ne insurgat inordinatus.
motus in regno anime cōtra diuinū hono
rem. Et si insurgere ceperit statim p̄ rationē
quasi p̄ regalem manū debet cohiberi ⁊ cōpe
sci. p̄verb. xx. Rex qui sedet in solio iudicij
dissipat omē malū intuitu suo. Et sic omēs
debent esse reges. Poera Si ratio te reuert
tepes. si corpore seru⁹. Amb. Rex est q̄ cor
pus pp̄rium subegit. nec eius passionibus
anima suā turbati p̄misent. Et quid tales
debent offerre regi celesti. Sunt em̄ vt dicitū
est in triplici differētia. **A** P̄mū incip
pientes. illi debent offerre mirra p̄ritionia.
ps. l. Sacrificiū deo spiritus cōtribulatus.
Nā sicut mirra habet amaritudinē i gustu.
⁊ sic vera p̄ritio habet amaritudinē cordis.
Treno. ij. Velut mare p̄ritio tua. dicendo
cū Ezechia rege Isa. xxxvii. Recogitabo ti
bi omēs annos meos i amaritudine anime
mee. Itē mirra expellit vermes mordentes

⁊ causat quietē. ⁊ sic h̄a cōtritio expellit cul
pā remordentē. Dico. Nulla culpa telebi
tur nisi p̄ritione teleat. Et facit quietem iuz
p̄scientia. Hugo. Peccatoz salus tunc inci
pit cū p̄ peccatis veraciter iugemiscūt. Itē
mirra serpentes fugat. Et sic h̄a p̄ritio dya
bolū p̄tristat. De quo Aug⁹. Aciores dolo
res dyabolo non facim⁹ q̄ cum vulnera pec
catoz dolendo ⁊ p̄tendo sanam⁹. Item ex
mirra p̄ficiū vnguetum placabile. Unde Ju
dith. x. Judith vngit se mirra ⁊ placuit Ho
loferni. ⁊ in oculis omniū pulcra apparuit.
Sic ⁊ h̄a humilitas reddit homine placā
bilem deo ⁊ angelis ei⁹. Daniel. iij. In sp̄ri
tu humilitatis ⁊ animo p̄trito domine susci
piamur a te. vt sic acceptabile fiat sacrificiū
nostruz vt inquit venerabilis Beda. Ama
ritudo cordis mentē purgat. angelos letifi
cat ⁊ deū placat. ps. l. Cor contritū ⁊ humi
liatum ⁊c. Secūdi sunt p̄ficientes. Il
li debent offerre aurum bone opationis. Un
de Eccli. xxx. Pone thesaurz tuum in p̄ce
ptis altissimi. ⁊ p̄derit tibi magis q̄ auruz.
Nam aurū nō liberat in die iudicij. Iuxta
illud p̄verb. vi. Non recipiet p̄ redemptio
ne munera. sed cōseruatio p̄cepti liberabit a
damnatione. Eccli. viij. Qui custodierit p̄
ceptum non experiet quicqz mali. Ideo Ec
clesiastici. iij. Que p̄cepit de⁹ cogita semper.
Rō Eccli. xxxv. Salutare sacrificiū est at
tendere dei mādati. qz cū alijs sacrificijs p̄
damnan. s. nō eū obediētia mandatorū dei
Hō comparat auro. Nā sicut aurū in dūle
rat potū. ⁊ sic obseruatio p̄ceptoz animū Ec
clesiastici. xxij. Nil dulci⁹ q̄ respicere i mā
dati dñi. p̄pter qd dicit Sarnel. i. Reg.
xv. Nunq̄d vult dñs holocausta ⁊ nō poti
us vt obediāt sibi. Nam obediētia plus va
let q̄ victima. Gre. In victima aliena caro
in obediētia vero pp̄ria offert. Itē aurū eoz
letificat. ⁊ sic obseruantia mandatorz. Aug.
Suauem ⁊ iocūdā vitā gustabis si p̄ce
pta dñi seruabis. **B** Tercij sunt p̄tem
plantes. h̄i debent offerre thūs deuotionis.
Nā sicut thūs dicit a theos grece qd est de⁹
latine. quā in dei sacrificio offert sine adole
tur. Et sic contemplantes debent se sacrificia
re deo ad modū thuris. verbi gratia. Thūs
p̄mo in igne positum calefit. ⁊ sic eoz eoz
debet p̄mo calefieri igne tenorōis. qz dicit
Richard⁹ ⁊ mystico somno. Deuotio ē ser
uida mentis in deū dilectio. Secūdo thūs
calefactū dissoluit. Et sic mēs p̄templatis

In lacrimis debet dissolut deuotōis et deside-
riū post deū. dicēdo cū ps. xli. fuerūt mihi la-
crime mee etc. Bern. futura gaudia nō facti
p̄cupiscis si nō quon die postulas cum lacri-
mis. Tercio thus post dissolutionē eleuat
sursū in aera. sic mens p̄templantis ad deū
debet esse eleuata. ad Col. iij. Que sursū sūt
querite. q̄ sursū sunt sapientō que sup̄ ter-
ram. q̄ terrena p̄cupiscētia impedit p̄tēpla-
tionē. De q̄ Ihd. de sum. to. Oculi⁹ alta con-
spicere nō poterit que puluis claudit. Ideo
anime p̄templatiue p̄tēplā illud Ihd. li. Ele-
uate eleuate surge ihrlm. Dicit em̄ Aug⁹.
in li. i. de trinitate. Quāto magis hō de tem-
poralibz ad eterna se exēdit: tanto similior
deo erit. Dicunt igit̄ p̄templatiui cum ap̄lo
ad Phil. iij. Nostra p̄uersatio in celis est.
Quarto thus eleuatū dilatat in templo. et
sic mens deuota sursū eleuata ad celestia
dilatat̄ desuper celestibz theoreticis meditā-
do tonitatē dei et gloriā sanctoz et gaudia eo-
rum De hoc ap̄la. ij. Cor. vi. De chorinthij
cor̄ nostz dilatata est. tanq̄ filijs dico dila-
tamini et vos. vt post hoc tūc efficiamini p̄-
ni ad queqz bona opa. dicēdo cū ps. cxviii.
Quā mandatorz tuoz cucurri cuz dilatasti
cor̄ meū. Quinto dilatatū acuit versus celū
Et sic mens p̄templantis in tali deuotione
acuit versus celū p̄ gr̄az actionē tonul toni
recepta a deo in ipsi⁹ effusione. sicut fecit apo-
stolus q̄ dixit. ij. ad Cor. xij. Pro me autē
nihil gloriabor nisi in infirmitatibz meis.
gratia dei sum id qd sum. Sexto acutū eua-
nescit q̄ non amplius apparet. Et sic mens
p̄templantis sic in deuotione accēsa sic disso-
luta eleuata et dilatata et acuta euanescit p̄
sui p̄sē⁹ et omnī sensibiliū obliuionē. De q̄
Richard⁹ Sepe p̄templantes sunt in tāta
altitudine q̄ ea que circa ipsos sūt ignōrāt
vt legit̄ de sancta monita matre sancti Au-
gustini que in p̄templatione raptā clama-
uit. Uolem⁹ in celū uolem⁹ in celū. miranti-
bus pplis in ecclia estimabant eā a rāione
desitūā. Post hoc ad seruēsa interroga-
bat̄ cur sic clamasset. Rndit. Cor̄ meū et ca-
ro mea exulauerūt in deū viui. Igit̄ de talē
deuota anima dici p̄ illud Lani. iij. Que
est ista que ascēdit p̄ desertū sicut virgula sū-
ua ex aromatibz mirre et thuris.

Sermo XLII. Ad idem.

Go vidi et te

testimonium perhibuit qz hic est filius dei. Joh. i.

In summa euāgelij duo tangunt. Pri-
mo Johānis humilitas vigorosa ibi. vidit
ihesum iohānes venientē ad se. secundū ibi
hic est qui baptizat. De primo dicit. In illo
tpe. s. cū iudei miserūt sacerdotes et leuitas
ad Johānē interrogantes eū. Quis es tu
Rndit. Nō sum ego xps. et tūc volentes
scire q̄s esset. rndit eis. Ego sum vox clamā-
tis in deserto etc. Cui⁹ nō sum dignus corri-
piā calciamentū soluere. Et cū Johānes bap-
tizaret in iordane ad se venientē. tūc vidit
ihesum ad se venientē. s. inter alios homines
Ecce Johānis hūilitas. nō se exollebat no-
bis in exemplū. vt de bonis gratis nō ex-
tollam⁹ nos. s. magi humiliemur. iuxta il-
lud Eccl. iij. Quāto maior es humiliatē tē
omibz et inuenies gratiā. Nō documentum
seruās maria ait Luc. i. Ecce ancilla domi-
ni. licet fuit dñs mūdi et regina celoz. Ideo
in cantico suo. Respexit humilitatē ancille
sue. nō matris sue. Itē ihesus venit de gal-
lea bis ad Johānē. Primo vt baptizaret
ab eo. De q̄ Mat. iij. Secūdo vt manife-
staret a Johāne. Et merito venit secūdo
ad eū sūm Chrls. quia dicit Mat. iij. Exi-
bat ad Johānē omnis hierosolimā et iudea
regio circa Jordanē et baptizabant ab eo in
iordane p̄nitentes peccata sua. Sed prima
vice venerat xps ad Johānē vt baptizare-
tur. Ne ergo aliq̄s ipm vt ceteros crederet
esse peccatōrē. p̄ueniens fuit vt secūdo veniret
vt Johānes ex suo testimonio eū ostēderet
innocentē. vt sic omnis mala suspicio de xpo
a cordibz hoim tollerēt. ostēdēs eū agnū
sine macula dicēs. Ecce agn⁹ dei q̄ tollit pec-
cata mūdi. q. d. Agn⁹ a patribz desideratus
Ihd. xvi. Emitte agnū dñe dominatōrē ter-
re. Ecce agn⁹ in lege figurat⁹. et q̄ Exod. xij.
Erit agn⁹ sine macula mascul⁹ etc. Consue-
tudo est vt toni seruū lauāt dñm et pbi mi-
lites regē suū. et industriū nunciū exaltāt in-
nocentē. Sic in p̄posito seruū dñm. miles
regē. p̄curator saluatorē Johānes xpm cōmē-
dat a duobz. E Primo qd habeat ex
natura. Secūdo q̄ cōfert ex gr̄a. Primo ex
natura est dulcis tractabilis et amolus. Jō
dicit. Ecce agn⁹ dei. Agn⁹ nō habēs cornua
q̄bz te verberet. nō habēs ungulas. i. clauē
quibz te laceret. nō habet dentes q̄bz te mor-
deat. nec rostro cui⁹ te pugnat. Itē nota
xps dicit agn⁹ quattuor de causis. Primo
p̄pter vite innocētā. i. Petri. ij. Qui p̄tām

De Epiphania

nō fecit nec inuent⁹ est vol⁹ in ore eius. Sic agn⁹ dixit lupis Johā. viij. Quis ex vobis arguit me de peccato. Sic si vis partē habere cū isto agno in outli suo esto innocēs. ps. xxxij. Innocentes trecti adheferunt mihi.

Secūdo dicit agn⁹ ppter molestie patientiā. 7 sic xps. i. Petri. ij. Cū malediceret q̄si seductor n̄ maledicebat. i. improperebat eis mala. cū pateret vt infamis nō cōmunabat. De q̄ Jsa. liij. Quasi agn⁹ corā tondente se obmutescit nō aperies os suū. Et sic nos si volum⁹ habere partē cū isto agno debem⁹ esse patientes. Jaco. v. Patientes estote pfirmātes corda vestra Sz heu multi sunt qui ad vnicū verbū mouent vt aperiat̄ ora ad impropria. h̄ij pprie faciūt vt strig qd̄ est aīal ipinosam mittēs spinas q̄si sagittas vt canes vulneret insequētes. Tales sunt vt vasa testea 7 fragilia q̄ ad modicū pulsū frangunt. Trea. iij. Quo reputati sunt in vasa testea op⁹ manuū siguli. Xps ergo dicit agn⁹ ppter patientiā aduersitat̄ quā habuit duz esset in mūdo. nūc nō min⁹ est patiens cristēl in celo eū tot maloz sustineat scelera 7 pēta a malis hoīb⁹. De q̄b⁹ Deb. vi. Rursū crucifigētes filiū dei. Sz dicit Bre. Qui in p̄ferta velut agn⁹ pec vnica flecti potuit. omī leone feror in inexorabilis oīb⁹ in iudicio futuro apparebit. Tercio dicit agn⁹ ppter victimē p̄decentā. Agn⁹ p̄suevit victimari in sacrificiū p̄ pēto. vt dicit Leui. xij. Luz em̄ sacerdos purificās hoīez statuerit eū coram dño tollat agnū 7 offeret euz p̄ delicto. Sic xps victimat⁹ 7 occisus est in ara cruci p̄ peccatorib⁹ redimēdis. Diere. xi. Ego q̄i agn⁹ māhiet q̄ portat ad victimā. Et ergo dicit agn⁹ dei. qz deus pater illū obtulit p̄ salute mūdi. Ro. viij. Proprio filio suo nō pepercit de⁹ sz p nobis oīb⁹ tradidit illū. Ecce ideo agn⁹ dei. Sz de⁹ illū acceptauit vt oblationē dignā 7 sufficiētē vt dicit Theop. p̄ p̄cio humane redemptōis. cui⁹ sanguis sup postes saluabit ab angelo pcuriēte. i. Pe. i. Nō corruptibilib⁹ auro 7 argē. redēpti est⁹ sz sanguie agni incōtaminati. Quarto dicit agn⁹ ppter m̄is noticiā. qz agn⁹ dicit ab agnosendo. in turba magna noscit matrē. Et sic xps licet esset in tanto strepitu turbaz et in tanta p̄sura crucis. nō tñ fuit immemor matris sue q̄i sibi statuit fauore 7 custodē. Joh. xix. Cū vidisset ihs matrē 7 discipulū stante dixit matri sue. Mulier ecce fili⁹ tu⁹ Et iā agn⁹ dicit ab agnoscedo patrē cui fuit

obediēs vsqz ad mortē. mortē autē cruci. Et iam agn⁹ dicit ab agnoscedo gregē suū. p̄ q̄ mortu⁹ est dñs. Luc. xxiij. Pater dimittē illis. ideo ter in missā dicit agn⁹ dei Dicit se cundo cōmendat Iohes xpm in h̄ q̄ cōfert et gratia. qz est vtilis 7 fructuosus. Ideo sb̄ dicit. Qui tollit pēta mūdi. Glo. i. originale qd̄ fuit cōmune toti mūdo qd̄ in lege nec p̄ agni oblationē nec p̄ alia sacrificia ita p̄uenienter 7 p̄fecte auferti poterat. De quo ad Deb. ix. Impossibile est sanguine hircorū aut vituloz auferre pēta. sz ille vt scribitur Osee vlti. aufert omnē impietate. Ideo xpi ani omēs scelerati peccatis aggrauati ad ipsum fugere debēt. qz dicit. i. Joh. i. Ipe est p̄piciatio p̄ peccatis nostris. nō em̄ nostris sed toti⁹ mūdi. Nico. d̄ lyra. Ipe est in q̄ est grā 7 virt⁹ purgatiua oīm peccatorz. Nā ipse est agn⁹ q̄ nos misericorditer redemit. De quo Apocal. v. Vidit iohā nes libz septē sigillis signatū. 7 nemo poterat soluere ea 7 aperire libz. 7 ego flebā. 7 vn⁹ de seniorib⁹ dicit mihi. ne steneris. Et vidi agnū stante tanqz occlusum. 7 accepit libz 7 aperuit. Tūc 7 quatuor seniores cantabāt canticū nouū dicentes. Dign⁹ es dñe de⁹ nos ter apire libz 7 soluere septē signacula ei⁹. D̄ Itē septē signacula sunt septē mala q̄ venerūt ex p̄nariatione primoz parentū p̄tra gen⁹ humanum. Primū est dei irritatio. ps. cv. Irritauerunt eū in vanitatib⁹ suis. Deutero. xxxij Ad iracundiā p̄citerūt eū. p̄pterea omēs nascimur filij ire. Eccl. xli. De vobis q̄ dereliquistis legē altissimi. Si nati fueritis in maledictōe nascemini. si mortui fueritis in maledictōe moriemini. Sz h̄ sigillū agnus dei aperuit. qz irā dei mitigauit. De q̄ ap̄lus Ro. v. Cū inimici essem⁹ recōciliati sumus p̄ sanguinē filij ei⁹. Secundū malū fuit totū amissio. i. originalis iusticie perditio p̄ se 7 posteris. Treno. i. Dederūt queqz p̄cio sa p̄ctō. Reuera p̄ciosum fuisse op⁹ si adā p̄stitisset tūc omēs in innocētia fuisset⁹ nati 7 iusticia originali. nūc vero omēs peccatores. ad Ro. iij. Omēs peccauerūt 7 egent gratia dei. Prouerb. xx. Quis p̄dicit mūdū est cor meū pur⁹ sum a peccato. i. Joh. i. Si dixerim⁹ qz peccatū nō habem⁹ de⁹. Sz h̄ sigillū ipse agn⁹ dei aperuit. qz iusticiā impetravit. De q̄ ap̄lus ad Ro. v. Nūc iustificati in sanguine ipsi⁹ salui erim⁹ ab ira p̄ ipsum. Tercium malū fuit patrie exulatio In cui⁹ signū fuit hō elect⁹ de paradiso. Sz

pra hoc ipse patriam acquisiuit et permisit 2 u. xij
 Nolite timere pusill⁹ grex. coplacuit patri
 meo dare vobis regnum. Quartum malum fu
 it in exilium relegatio. Contra h⁹ ipse vocat nos
 de exilio. Mat. xi. Venite ad me oēs q̄ labo
 ratis et onerati estis et ego reficiam vos. Quin
 tum malum fuit ad satisfactionem obligatio. De
 q̄ mag⁹ in. iij. sententiar. di. xvij. De⁹ decreuit
 vt hō ppter peccatū nō inuomitteret in pa
 rādisum. i. in cōtēplationē dei nisi in vno
 hōe esset tanta hūilitas q̄ posset oib⁹ pdes
 se. sicut in vno hōe fuit tanta supbia q̄ omī
 bus nocuit. s. seipm hūiliauit vsq; ad mor
 tem: pro omībus satisfecit. ps. Quenō rapui
 tū exolebā. De q̄ Isa. liij. Gratis venūda
 ti estis et sine argento redempti et. Sextū
 malū fuit glorie amissio. De q̄ Isa. Tollat
 impi⁹ ne videat gloriā dei. S. ipse repaui.
 Joh. xiiij. Vado vobis parare locū. in col
 lecta. De⁹ q̄ nobis p vngentū tuū eternita
 tis nobis aditūz reuicta morte referasti et.
 Et ps. xv. Tu es qui restitues hereditatez
 meā mihi. Septimū malū fuit acq̄sitiō
 pene. s. mortis aie. Rom. v. Regnauit mors
 ab adā. nō solū in corpe s. etia in aia. Sed
 ipse agn⁹ dei hoc sigillū aperuit. Bre. Mor
 tem nostrā moriēdo destruxit De q̄. i. Cor.
 xv. Sicut omēs in adā moriunt. ita in xpo
 omēs viuificabunt. Subdit. Nūc est et q̄
 dixi. q̄ post me venit. vbi Theop. qz xps iā
 erat triginta annoz tōne tpalis necessitatis
 q̄ ante me fact⁹ est. Aug. id est dignior me.
 qz prior me erat. s. fm diuinitatē. qz ab eter
 no. Eccli. xxxiij. Ego ex ore altissimi p diu
 primogenita aute omne creaturā. Et ego ne
 sciebā eū. s. quo ad psonā humanitatis pro
 pria cognitōe. s. vt manifestaret in isrl. Ego
 veni. Ecce hic possum⁹ dicere q̄ liber et in
 fantia saluatoris est apoc̄t̄sus. qz si fecisset
 signa notificasset seipm. et nō fuisset opus a
 Johāne manifestari. Ego veni in aqua ba
 ptisans. q. d. baptism⁹ me⁹ exilis est. E
 Quenā baptism⁹ Johānis fuit sacramē
 tum. Respondet sanct⁹ Thomas sup. iij. sen
 tentiar. dicēs. Sacramentū dicit duplici
 vno modo quasi sacre rei signū. et sic erat sa
 cramentū. significabat em̄ rem sacra. qz ba
 ptismū xpi q̄ est remissio peccatoz. Alio mo
 do pprie sacramentū dicit sacre rei signū et
 causa. et sic nō fuit sacramentū S. di. an
 pueri debent baptisari baptismō Johānis.
 Rūdet sanct⁹ Tho. sup. iij. sententiar. dist.
 ij. Baptism⁹ Johānis fuit baptism⁹ penitē

tie. q̄si Johānes dicerz. penitēas q̄ facte ba
 ptisari. s. penitētia nō cōpetit pueri. ergo nō
 baptism⁹ Johānis. S. di. an baptism⁹
 Johānis p̄ferebat grām. Rūdet sanct⁹ tho
 mas pte. iij. q. xxxvij. ar. iij. q. nō. qz opatio
 Johis erat salum quedā pparatio ad xpm.
 sicut ministri et inferioris artificis est ppara
 re materiā ad formā quā inducit principa
 lis artifex. grā autē p̄ferebat erat hoib⁹ p xpm
 fm illud Joh. i. Vra et veritas p ism xpm
 facta est. Et ideo baptism⁹ Johis gratiā ve
 rā nō p̄ferebat. p̄ferebat autē dispositiue. Et
 h⁹ tripliciter. Vno mō p doctrinā Johānis
 inducentē hoies ad fidē. Alio modo assue
 faciendo hoies ad ritū baptisandi. Tercio
 p penitentiā pparādo hoies ad suscipiendū
 effectū baptismi xpi. S. di. tñ d. Mar
 ci. i. q. Johānes fuit in deserto baptisans et
 pdicans baptismū in remissionē peccatoz.
 s. penitētia et remissio peccatoz est p gratiā.
 igit baptism⁹ Johānis p̄ferebat grām f
 Respondet sanct⁹ Tho. vbi supra allegans
 Bedā. q̄ p̄t intelligi duplex baptism⁹ peni
 tentie. qz erat q̄ddā inductiuū ad penitētia
 et quasi quedā p̄fatio qua p̄fitebant ho
 mines se penitētia acturos. Ali⁹ autē baptil
 mus xpi p quē peccata remittunt. quē Jo
 hannes dare nō potuit. s. solū pdicabat bap
 ptismū penitētie in remissionē nō autē p̄fere
 bat. ideo dixit hic in textu. Ego veni in aqua
 baptisans. qd̄ exponē. Bre. dicit. Johānes
 nō in sp̄itu s. in aqua baptisauit. qz pecca
 ta soluere nō valebat. quod solū modo est a
 grā sp̄s sancti. ergo baptism⁹ Johānis gra
 tiā nō p̄ferebat. Dixi secūdo tangit pdi
 cationis ei⁹ veritas gloriosa. cuz subdit. Et
 testimoniū p̄hibuit Johānes dicēs. qz vi
 di sp̄m. s. descendētē q̄si columbā de celo et
 manentē sup eū. Angel⁹ nō descendit in ipm
 sanctificādo. qz sanctus sanctorū erat. s. fuit
 ad ostendēdū eū sanctū. Et dicit manentem
 sup eū. Christo. Differentia erat inter sancti
 tate xpi et alioz sanctorū. Nā ipse sic est sc̄tus
 q̄ in ipso habitat plenitudo sp̄s sancti p̄mā
 siue et possessiue. ita q̄ ipam nō p̄mittere.
 In omībz autē viatozib⁹ nō ita plenarie fuit
 grā sp̄s sancti et sic quin possūt eā amittere
 nisi p̄firmēta deo. B Et dicit tanq̄
 columbā. Sciendū q̄ illa fuit vera colūba.
 Vñ Aug. d̄ agone xpiano. Sic dicam⁹ ppz
 ver⁹ corp⁹ habuisse. licet p̄a colūba fuit. nō
 tñ fuit generata naturaliter p̄tore colūbarū
 sed p̄ diuinā potentiam nouiter p̄ducta. ita

De Epiphania

Spūsanct^o oculis hoīm apparuisse videbat
in specie colūbe sic nouiter & recēter a deo pro
dūte. Sz aliter apparuit fili^o in humana
natura. aliter spūsanct^o in colūba. Nā fili^o
vt dicit scrūs Tho. pte. iij. q. iij. ar. vij. assū/
psit humanitatem. spūsanct^o nō assumpsit
colūbā in vnitāte psonē. sz solum tanqz si
gnū ipsi^o. Ideo Aug. ij. de trinitate dicit. q
fili^o dei dici potuit hō rōne vni^o: sz spūsan/
ctus nō potuit dici colūba. Et sic de statu et
igne in quibz spūsanct^o apparuit. s. dicit. Et
ego nesciebā eū. Sz di. iij. dicit Mat. h.
iij. Ego a te crebro baptisari. Rūdet. nescie/
bam eū ita pfecte sicut postqz eū baptisari.
Uel sic. nesciebā illā autoritatē baptisandi
mibi reseruātā. Sz q̄ misit me baptisare in
aqua ille mibi dixit & tendant. Sup quez
videris spūsanctū descendēte & manentes
& req̄scentē hic est q̄ baptisat in spūsancto.
D Itē nota. Nicola^o & lyza sup Johā. i
isto verto manentē. In māsiōne quies des/
gnat. q̄ aut spūsanct^o in aliquo nō quiescit
duplici causa p̄ngit. Una ex peccato mor/
tali q̄ effugat spūsanct^o. Sap. i. Nō ha/
bitabit in corpe s. dicit peccatis. Alia causa
ex peccato veniali p̄ q̄ aliq̄ opatio spūsan/
ctū impedit. In xpo autē neqz mortale neqz
veniale neqz originale peccatū fuit. vñ semp
sup eū māsit. i. quieuit. Alia causa qz q̄stuz
ad grās gratis datas nō semp adest virtus
opandi miracula. n. p̄phetis virt^o p̄phetic
xps aut semp habuit p̄tatem ad omnē opa/
nōne virtutū & opationē grāz. ideo sup euz
māsit. Isa. xi. Req̄scent sup eū spūs dñi. qd̄
intelligendū est de xpo ingtū minor est p̄e
& spūsancto. s. s. m. q̄ hō. Tūc s. dicit. hic est q̄
baptisat in spūsancto. **I** Nota duplex
p̄as xpi attendit in baptisimo. Prima est es/
sentie. l. qua mūdat inten^o aiāz a peccati ma/
cula. hāc p̄tatem nulli cōmunicat. Secun/
da est p̄as ministerij. hāc cōmunicat fide/
libz. Mar. vi. Baptisantes eos i noie p̄ris
& filij & spūsancti. Et ideo sacerdotes vt mi/
nistri secūdarij hnt p̄tates baptisandi. Sz
xps ingtūm hō est caput oīm mīstroz ec/
clesie. vt dicit apls. Quantū ad h̄ habet sin/
gularē p̄tates & excellētiā in sacramētis. q̄
excellētiā vt dicit Nico. de lyza sup Joh. ap/
paret in q̄tuor. Primo in sacramentozū
institutiōe. quoz institutor est sol^o xps. sic q̄
null^o hō: nec enī ecclia tota posset sacrame/
ta instituire. sacramēta em̄ grām p̄ferūt. cō/
ferre autē grātiā est solūz dei. Et ideo qz xps

est sol^o ver^o & sacramēta p̄stituire. Se/
cundo qz ex merito sue passiois xpi sacrame/
ta virtutē habēt. Ro. vi. Quicūqz baptisari
sum^o in xpo ihesu. in morte ipsius baptisari
sum^o. Tercio qz xps p̄t p̄ferre effectū ba/
ptismi sine sacramēto. qd̄ ē sol^o dei. Quar/
to qz aliquo tpe baptisim^o p̄ferbat ad inuo/
cationē nomīnis xpi licet em̄ modo nō fiat.
Nec em̄ xps nulli hoīz cōmunicauit ne ali/
quis in noie Petri vel alicui^o sancti bap/
tisaret ne fieret scisma i ecclia. & baptisari po/
uerent sp̄m in illis in quozū noie baptisati
essent. Sp̄it^o ergo sanct^o mīsit super xpm
qui sol^o inten^o sui virtutē mīdat baptisari/
do p̄ grātiā. Tūc s. dicit. Et ego vidi. s. cō/
lo inten^oz & testimoniūz p̄hibui. qz hic est
fili^o dei. **K** Nota itē duplex est bap/
tismus. s. sacramētalis & spūalis. Sacramēta/
lis baptisim^o mūdat paruulos ab alieno pec/
cato. s. originali. adultos ab originali & actu/
ali virtutē passionis xpi. & tollit omnē penā
culpe quā hō a seipō straxit: vel ab alio im/
posita sibi. q̄ saltem retardat & impedit a pa/
tria. Dico primo penā culpe. p̄pter irregula/
ritatē bigamie q̄ nō p̄cedit a culpa vt patet
dist. xxxij. Si q̄s viduū. Baptisimus licet
tollat culpa: nō nī penā homicidij. vt patet
di. iij. si q̄s. Dixi quā hō a seipō straxit vel
ab alio imposta. vt penitētia. Et dixi. q̄ re/
tardat p̄pter penā corporalem. s. vt fames: sicut
q̄ nō retardat sz p̄mouet. Sz di. si bap/
tismus tollat oīm penā. tūc aliq̄d peccatū ina/
nabit impunitū. qd̄ est p̄tra Aug. Nullum
malū impunitū. Rūdet sanct^o Tho. super
iij. Mala eoz q̄ baptisant nō manent im/
punita. qz puniunt pena insufficienti in seip/
sis p̄ p̄tritionē vel attritionē. vt in adultis.
Sufficienti autē pena in capite p̄ passionē xpi
qz p̄ baptisimū hō incorpat xpo & fit mēbrū
xpi. Et ideo pena quā xps sustinuit reputat
ei in satisfactiōe. Ro. vi. Quicūqz baptisari
sum^o in xpo ihesu in morte ipsi^o baptisari
sum^o. p̄sepuln em̄ sum^o &c. Secūdo em̄
est baptisim^o spūalis. s. flāminis. vt ex p̄a cō/
tritione cordis & effluētia lacrimarūz habet
vim regeneratiōis. s. in sp̄itu p̄tritiōis & aq̄
lacrimarū. De quo ps. lxxij. Contribulasti
capita draconis in aq̄s. Bern. Nō in nobil/
minus est in vnda lacrimaz & afflictōne pe/
naz ip̄e deus supplet suis penis. Ille bap/
tismus noster spūalis figurat in corpali bap/
tismo xpi. Aug. in li. de doctrina ch̄ustiana.
Dis xpi actio est nostra instructio. Et apls

ad Ro. xv. Quæcūq; scripta sunt ad nostrā doctrinā kriptasūt. **L** Igit̄ q̄tuor scripta sunt de baptismo xpi. Prīmū est q̄ Johannes tenuit xpm in manibz. Spūali. iohannes interpretat̄ grā vel in q̄ est grā dei. qz grā tenet̄ in manu penitentiē ne reciduat. De q̄ sanct̄ Tho. li. iij. p̄tra gēnes. c. lv. Indiget hō diuie grē auxilio vt p̄seueret in bono. De q̄ etiā. i. Pe. vln. De ois grē q̄ uocauit nos i eternā gloriā suā. ip̄e p̄ficiet̄ p̄firmabit̄ solidabitq;. Sz ne p̄tor iam penitēs in p̄stinū op̄ redcat. r̄ ne sic fieret̄ nouissim̄ ex̄tor p̄tor p̄uore. Marci. vln. Et ne assimila ret̄ bauto. p̄uer. xxvi. Lapis reuersus ad uoluntā. sic q̄ reuerat̄ stulticiā suā. Ergo requirit̄ ad sacramētū baptismi iohānes id ē grā dei. que tenet̄ hōicm ne reciduat. ad Tytū ij. Apparuit grā dei erudiēs nos vt abnegātes omnem impietate r̄ secularia uelidena. **S**ecūdo legim̄ columbā descendente q̄ māsse sup̄ eū. Colūba habet̄ gemitū p̄ cantu r̄ significat̄ spūm p̄mouente ad gemitū p̄ comissione peccatorz r̄ defectuū p̄sideratōe. Ro. viij. Ip̄e spūs postulat̄ p̄ nob̄ gemitibz inenarrabilibz. Nā ad vez penitentiē requirit̄ gemit̄ r̄ dolor. Aug. de p̄nā. Uere penitens semp̄ uoleat̄ r̄ de dolore gaudeat. r̄ se n̄ semp̄ uoluisse uoleat. dicēdo cum ps. xxxvij. Dolor me in p̄spectu meo semp̄. Tercio uox patris audita est. Dic̄ est filī mē dilectus. Hoc p̄tingit̄ fin aplm̄ Ro. viij. cū ip̄e scilicet p̄biket̄ testimoniū spiritū n̄ro q̄ suū filī dei. Hoc sit q̄n̄ postposito omni timore r̄ horrore piculoz. in deuorōne n̄ra nō vt frat̄ sed piū r̄ benignū r̄ dulcē patrē adora m̄s. De q̄ deuorōe ad Ro. viij. Accepistis spūm ad p̄rois filioz dei in q̄ clamant̄ ab̄ba pater. Et sic n̄ra deuorōe se habet̄ ad deū nō vt ad d̄nm. nō vt ad iudicē s̄ vt ad piūz patrē. In eadē em̄ attestatōe stat vt sim̄ filī dei cū sim̄ deuoti ad deū. Quarto legimus celū scaperis. p̄ qd̄ designat̄ q̄ in spiritu baptisat̄ illi celū faciter apiet̄. cū de h̄ exilio euolauerit. Cū legit̄ Act. x. Uidit̄ petrus celū apertū r̄ lintheū quartuor in iūz sim̄ in irri ante eū in q̄ erat̄ oia q̄ drupe dia. s̄ serpē r̄ ina r̄ uolatīa celi. Et uox facta est dicens Surge petre occide r̄ māduca. Nā per uerā penitentiā omnia unūda q̄ aiaz maculāt̄ in lintheo p̄sciēte apparuerit illa occidunt̄ p̄ p̄tione r̄ p̄ uerā penitentiā r̄ recipiunt̄ i celū. Chas. O p̄nā auro rutilārio. sole splēdidior. qd̄ de dedica. qd̄ de referā. oia ligat̄

ta soluis. p̄ritū saluas. immūdum mūdā tristē exhilaras. padisum apis. ad uita ceterā nā reuocas. Mat. iij. P̄niam agite r̄.

Sermo XLIII. Ad idem.

Go a te debeo

e baptisari. r̄ tu uēis ad me Mat. iij. r̄ legit̄ hodierno die p̄ eū a geli cali officio. In sūma euāg. duo inuunt̄. **P**rimo uigoro sum̄ exemplū n̄re humilitatis. Secdo generosum̄ testimoniū eterne ueritatis. Prīmū ibi. uenit̄ ihs ad Johannē. Secdm̄ ibi. ecce ap̄ti sunt celi. De p̄mo dicit̄ In illo tpe. s̄ cū iohānes baptisaret hōies i iordane ad se uenitēs. uenit̄ ihs inter alios hōies cū t̄n̄ baptismo nō egeret. qz uer̄ r̄ r̄ alios saluare uenerat. Mat. i. Ip̄e saluū faciet̄ pplm̄ suū a p̄nis eoz. a galilea id est a nazareth ubi latuerat. q̄ situata erat̄ i galilea ad iordane q̄ est fluuī r̄ orit̄ ad radicē libani mōtis ex̄ duobz fontibz ior r̄ dan. In q̄ fluuiū vt dicit̄ Aug. in sermone de epiphania d̄ni facta sunt multa mirabilia. **M** **P**rimo legit̄ ps. cxij. Jordanis uersus est retrosum. Dicit̄ mgr̄ in glo. sup̄ ps. ad l̄raz. Factū est cū filij isrl̄ exierūt d̄ egypto. tūc sup̄ periores aque iordanis fluxerūt retro. s̄. i. inclinātes seu male passioes sup̄ioris partis rōnis mitigant̄ in baptismo. Ite helyas in iordane fecit̄ diuisione aquaz. tulit̄ palliū r̄ inuoluit̄ illud. r̄ p̄cussit̄ aq̄s iordanis r̄ diuise sunt in duas ptes. r̄ sicco p̄detrahit̄ erūt helyas r̄ h̄dē. iij. Reg. ij. Et sic n̄c i baptisate sit̄ se p̄tio peccatorz ab hōie. Et ad hunc fluuiū uenit̄ ihs ad iohannē. d̄ns ad seruū. rex ad militē. impator ad scutiferū sol ad lucifē. Sed q̄re vt baptisaret̄ ab eo maior a minore vt null̄ redignaret̄ minore se. **N** Sz di. t̄n̄ xps nō indignit̄ baptisari cū nō haberet̄ patrē. qre ergo uoluit̄ baptisari. R̄ndet̄ sanct̄ Tho. p̄te. iij. q. xxx. ar. i. Primo vt aq̄s mūdaret. De q̄ Amb. sup̄ Luc. Baptisat̄ est ihs nō mūdari uolens s̄ vt nobis flumina mūdaret. **S** **C**undo vt legē quā instituerat̄ impletet. De q̄ Aug. in sermone de epiphania. Uoluit̄ facere qd̄ faciendū oibz impanit. Hoc est qd̄ habet̄ i cano. de p̄stitutōibz. c. cū oēs. Quid̄ qd̄ iuris i alter̄ q̄s statuit̄. eo ip̄o p̄tra se uer̄ debet̄. debet̄ em̄ legi parere quā ip̄e tulerat. Et h̄ est cōtra aliq̄s. de quibz Mat. xxij. Alligat̄ onera graua in hūmez hominū et

De Epiphania

minimo digito non attingit. scilicet ihesus non sic. Ideo scribitur Act. 1. Cepit ihesus facere et docere. Et sanctus Thome. Non solum debebat implere ea que sunt legis veteris. sed etiam que nona inchoare. Tercio baptismo Johannis baptisati voluit dicit Hieronymus. ut baptismum Johannis approbare. Quarto ut nemo quicumque sanctus baptismi gratiam superfluum iudicaret. Quinto ut misterium sancte trinitatis reluceret. Jo. Chrysostomus in omne. Quia licet baptismus Johannis erat penitentie aliquis estimaret quod ipse venisset ea ratione ad iordane propter penitentiam. Jo. Johannes dixit. ego a te deo baptisari. quia sanctior et fortior et maior me es. et tu venis ad me que non indiges. q. d. Ego a te deo iustificari ut efficiar celo dignus. et omnes homines debent mudari per te. et tu venis ad me. **D.** Sed dicitur in vitro in iis fuit sanctificatus et ab originali mundatus. quomodo dixit. Ego a te deo baptisari. Respondet sanctus Thome. in. iij. di. ij. Nisi homo non baptisatus tenet ad baptismum si potest baptisari. ut habet in canone. de presbitero non baptisato. z. c. aplica. z. c. ventres. etiam que sunt sanctificari in vitro. Primo propter obedientie subiectionem. quia dicit generale preceptum Mar. vi. Eritis baptisate omnes gentes. Secundo propter characterem dicit sanctus Thome. Character est signum sacramentale a deo impressum. quia ascribit nos familie christi. quia baptismus habet efficaciam a morte christi quo nominamur populus dei. Tercio propter conformitatem passionis christi. quia baptismus ut supra ad Ro. vi. Quicumque baptisatus sumus in christo ihesu. i. in institutione christi ihesu in morte ipsius baptisatus sumus. nam christus instituit se deo et factio. verbo cum dixit Joh. ij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc. Et factio: cum baptisare cepit. Confirmavit etiam se deo cum in die ascensionis dixit Mar. vi. Ite baptisate omnes gentes. Factio: cum de latere eius exiit sanguis et aqua. Et sic baptisati sumus in christo ihesu. i. in institutione et confirmatioe ihesu christi. Dicit enim in gen. l. iij. dist. iij. Sacet dos baptisat exterior. christus vero interior. que tollit peccatum et confert gratiam. in terra illud Joh. i. Super quem videris spiritum sanctum descendente et manente super ipsum hic est qui baptisat in spiritu sancto. Sed baptismus habet efficaciam a morte christi. ut dictum est. quia mors eius est causa purificacionis. In signum huius exiit sanguis et aqua de latere eius. ut dicit Joh. xix. Sanguis in precium aqua in lauacrum. propter quod inquit apostolus ad Eph. x. Habemus fiduciam in introitu sancto in sanguine christi. Nam secundum hugonem apert non

bis passio christi ianuam paradisi. Idcirco Johannes baptista licet sanctificari in vitro ab originali tamen debuit baptisari a christo. scilicet a pena originali. que est carceris visionis dei. Magister in. iij. dist. iij. Nec circumcisio nec baptismus aperuit a ditu regni celestis sed hostia salutaris. Idcirco anima Johannis baptiste descendit in limbum usque ad passionem et resurrectionem. De qua Bern. Literatus est per christum eo quod dixit. Omnis salus nostra in passione christi est posita. **P.** Quia autem ecclesia in baptisando gerit similitudinem mortis christi parat ex multis. Primo ante ecclesiam exorcizat. et fit oratio super baptisandum. et significat orationem quam fecit christus post cenam ante passionem in qua oravit pro omnibus credituris. Joh. xvij. Rogo ut unus sint sicut ego et tu unus simus. parat sanctifica eos in veritate. Secundo introducit in ecclesiam baptisandum. et significat introductionem christi in iherusalem post captivitatem cum a iudice ad iudicem ducebatur et false accusabatur. Tercio puer tenudatur. et significat denudationem christi in loco crucifixionis. et super vestimenta sua posuerunt sortem. Mar. xv. Quarto baptisandum tenet in alto super fontem et significat christi exaltationem in cruce: et acerba corporis et aie separationem. Et sicut tunc christus corporaliter moriebat. et sic principaliter incipit puer baptisatus tunc vivere. Ideo baptismus non gerit solum similitudinem vere mortis christi. sed etiam sepulture. Primo inungit in ore. ad significandum quod fide publice profiteatur. Secundo in vertice ad significandum quod in agendis subtiliter. Tercio inter scapulas ut iugum domini suiuius ab eo portet. Quarto in pectore ad significandum quod deo ab ipso dulci corde amicit. **S.** Secundo post baptismum alba veste induitur. Spiritualiter. quod corpus sindone munda fuerit involutum a Joseph ab arimathea. Moraliter ad significandum quod peccati macula per baptismum delet et innocentia datur. Tercio ter immergit ad significandum tunc duam sepulture. ut habet in canone. de se. dist. iij. De trina meritione uil veri que per sepulture triduanam sacramenta signant. Moraliter quod fidei trinitatis profiteatur. Quarto per baptismum patrum custodie reputatur. ad significandum quod corpus christi fuit munitum custodiendum. Mar. xxvij. Ite custodite sicut scitis. Moraliter ad significandum ut Augustinus dicit et habet de se. di. iij. Vos ante omnia patrum que filios in baptismum suscepistis moneo ut vos cognoscatis fidei iussos apud deum existisse. illis quos de sacro fonte suscepistis. ideo eos moneo

debetis vt castitatē custodiāt. iusticiam dili-
gaut. ⁊ charitatē ante oīa teneāt. simbolū ee
orationē dñicalez teneāt. ipos docere. Et h̄
est qđ dicit apls. Cōsepulti sum⁹ cū ipso in
morte. Et sic patet baptismi virtutes fore a
passione xpi. Aug. Si passio xpi abesse ne-
mo ad teū spem habere posset. Et ergo Jo-
hānes dixit. Ego vobis a te baptisari. id est
a passione tua. ⁊ tu venis ad me. Rñdit ⁊ di-
xit ei. Sine modo. i. pmitte me baptisari a
te. sic. i. faciedo docet nos adimplere oēm iu-
sticiā. i. pfectā humilitatē. **Q**. Dicit em̄
Sorra. tres sunt grad⁹ humilitat⁹. Prim⁹
subdere se maiori. nec pferri pari. hic est in-
cipientū ⁊ sufficiens. Ro. xij. Nis aīa piāti-
bus sblimiorib⁹ sbdna est. qui piāti resistit
ordinatōni dei resistit. qz oīs piās a dño est
⁊ ad Heb. xij. hortat nos apls. Nō redire p-
positis vestris. nā ipi vigilāt rōnez red diti-
ri p aiab⁹ vestr⁹. **S**ecūd⁹ grad⁹ humilitat⁹
est sbdere sep ari. nec pferri minori. ⁊ est abū-
dans ⁊ pfiaciētū. **T**ercī grad⁹ est subdere
se maiori nec pferri alicui. ⁊ est supabundā
⁊ pfectoz. Et sic se xps minou se sbdidit io-
hanni in baptisate. ⁊ discipulis in lorio-
nepedū. Joh. xij. Et marie ⁊ ioseph. Lu. ij.
Descēdit cū eis terar subdit⁹ illis. Et hanc
humilitates docuit Marh. xi. Discite a me
qz mitis sum ⁊ hūilis corde. Eccl. ij. Quā-
to maior es hūilia te in oībz ⁊ inuenies grāz
Jaco. iij. i. Pe. v. Deus supbis resistit hu-
milib⁹ aut dat grām. Bern. Noli te compa-
re maiorib⁹ nec minorib⁹ nec alicui ne eni-
li. qz h̄ est signū h̄c hūilitans. De q̄ Lhrif.
Qui h̄c est humilis indigniores se reputat
alijs. Tunc dimittit eū. i. p̄sensit vt ab eo ba-
ptisaret. **P**rimo p̄hibuit Iohes q̄si ex reue-
rentia. **S**ecūdo p̄sensit verbis xpi ex obedi-
entia. **B**aptisat⁹ aut̄ ihs ascēdit d̄ aqua. Di-
cit ascēdit. in signū q̄ qui se humiliat exal-
tabit. Luc. xviij. Item in signū q̄ baptisati
statim ad virtutes pfiaciūt ⁊ ad dignitates
cēlestes subleuant ⁊ de carnalib⁹ sūt spūitu-
ales. Et dicit de aqua. qz nō in aliquo liquo-
re qz in aqua p̄t fieri baptismus. nec in vino
nec in oleo neqz in medone. neqz in aqua ar-
tificiali. vt rosca: s̄z elemētari. In necessitate
aut vt dicit Nicola⁹ diuicelspuel. p̄t fieri i
lixiuo. qz est naturaliter aq̄ seu substantia
liter licet per cineres colorata. Sicut em̄ p̄t
fieri in aquis sulphureis. qz est aqua elemē-
tari. Et nō p̄pter aliud nisi p̄pter effectus
baptisat⁹ ad modū p̄prietatis aque. **R**

Prima p̄prietas est. aqua abluit sordes
corpis. Et sic baptism⁹ sordes mentis. De
quo Ezech. xxxvi. Effundā sup vos aquaz
mundā ⁊ mūdabimini ab oībz inq̄nāmen-
tis vestr⁹. Puer ab originali ⁊ actuali. ps. l.
Lauabis me ⁊ sup niuē dealbator. **J**o Am-
bro. **B**ap̄usm⁹ nō requirit gemitū. s̄ p̄nitē-
tie exterioris sed bñ interioris. ⁊ h̄ in adulto
Et h̄ habet in cano. de ple. di. iij. c. sine. Si
ne penitētia sunt dona ⁊ vocatio dei. licet tol-
lit ⁊ mūdāt oēm culpā. nō in irregularitatē
bigamie. vt habet in cano. di. xxxij. **S**i q̄s
viduā. **S**ecda p̄prietatis aque est q̄ extin-
guit ignez. Et sic aq̄ baptismatis extinguit
ignē infernalē ⁊ cōfert saluē. **M**arci vltio.
Qui crediderit ⁊ baptisat⁹ fuerit salu⁹ erit.
In illo aut̄ qui fictē accedit nō opat̄ remis-
sionē p̄ccatorū licet ei eam ceter imprimit s̄z
ineipit opari cū fictio recedit. de eōle. di. iij.
Tunc valere **N**ec est opus reiterare bap̄tis-
mū. de ple. dist. iij. solet. **T**ercia p̄prietatis
aque est q̄ refrigerat. Et sic baptism⁹ p̄stat
refrigeriū p̄tra ardorē cupiscentie. De quo
Ro. vi. **D**estrūit corp⁹ p̄ccati. id est fomes
depunit. ps. xxxvij. Remitte mihi vt refri-
gerer. ⁊ ampl⁹ nō ero. s̄ tanto ardore succē-
sus ad malū. **Q**uarta p̄prietatis aque est
q̄ submergit. sic baptism⁹ submergit omnē
potestatē dyabolica. vt habet de ple. dist. iij.
Pharao est submersus cuz suis. Et signifi-
cat q̄ dyabolus omēs vires amittit in aqua
baptisati. ps. lxxij. **C**oribulasti capita dra-
conū in aquis. i. omia p̄ccata. de ple. di. iij.
regnerante. vbi dicit. **P**er baptismū omē
p̄ccatū originale actuale ⁊ veniale remittit̄
qđ nō sit p̄ alia sacramenta. **Q**uinta pro-
prietatis est q̄ aqua fructificat terrā. ⁊ sic ba-
p̄tisat⁹ rigat terrā cordis nostri ad fructificā-
dū. ps. cli. **T**erra sine aq̄. q. d. sine aqua ba-
p̄tisatis null⁹ est fruct⁹ boni opis. quia si-
ne eo nō est salus. xv. q. i. firmissime. **F**irmis-
sime tene q̄ nullus potest salu⁹ fieri si p̄tem-
nit baptisari. **S** **S**ed diceret a quo
fuit institut⁹ baptismus **J**ohānis. **R**espon-
detur q̄ a deo. **J**ohā. i. **Q**ui misit me bap̄tis-
sare ille dicit mihi. sup quez videris spūitū
sanctū descendēt ille est qui baptisat i spu-
ritu. **S**z diceret qđ a deo instituit̄ dicit̄
dei ⁊ nō hominis. vt dicit baptism⁹ xpi non
pauli. i. **L**oz. ij. sed hic dicit baptismus io-
hannis ⁊ non dei. **R**espondet q̄ **J**ohes fuit
minister p̄tinare institutōnis ⁊ singularis
executōis ⁊ totalis. qz deus in illo bap̄tisma

De Epiphania

nihil faciebat qd p Johāne fieret. totū em
āministrabat qz tantū exteri⁹ lauabat. r su
it p̄cipuus āministratoz. Et qz rē⁹ p ipm in
firmitate ei officii āministrādi cōmūit r rō
alteri. idcirco q Johāne nominat r cessauit
cessante Johāne. Sz i baptismo xpi null⁹
alter erat p̄clerari⁹ āministratoz. qz ibi siebat
interioz regeneratio. ergo nō rōiat a petro r
paulo rē. sz a xpo. Jō Jōhes dixit Matij.
iij. Ego baptiso te in aqua. Glo. an corpa
lauo. q. d. peccata uescim⁹ soluere. Et sic ba
ptismus Johānis ad figurandū baptisimū
xpi r ad assuescēdū ad xpi baptisimū fuit in
stituit⁹. Et forma baptisimi Johānis fuit in
noie ueniri. Sz di. in qua forma
Johānis p̄dicauit r baptisauit xpm. Respō
det Nicola⁹ dincel spuel. sup. iij. di. xij. q.
xps fuit baptisatus a Johāne p̄fectiori for
ma qz p̄suerat habere Johāne qm cōmu
niter baptisauit. patet p Aug. r Bedā q di
cunt ibi fuisse trinitate ex p̄sle. patrē in uoce.
filiū in carne. spūm sanctū in specie columbe
Un̄ potest dici q xps fuit baptisat⁹ i forma
quā nūc habet ecclesia. si nō uerto tñ facto.
Idē dicit q beata uirgo r om̄es apli fuerūt
baptisati. De aplis habet in cano. rē. se. di.
iij. qm ab iherosolymis. r. c. sequenti. r pbat
p locū a maiori. qz si eps baptisari uoluit ui
det q nullū uoluit ab hac lege exēmi. Sz
diceret. an aliq̄s posset baptisare seipm. Re
spondet q nō. qz inter baptisante r baptisa
rum optet esse distinctōez p̄sonalē. ut habet
de baptismo rē⁹ effectū. c. debitu. qz ibi con
trahit cognatio spūalis baptisanti. Nullus
aut̄ potest esse pater sui p̄p̄i. sicut em in cor
porali generatōe sic r in sacramentali ali⁹ est
qui generat r ali⁹ q generat. U Sz di.
ex q baptisābāt discipuli ante passionē xpi.
ut dicit mgr in. iij. di. iij. ad qd ualuit illud
baptisma. Respōdet Alan⁹. Dabebat effe
ctū dimittēdi culpā r p̄ferēdi gratiā sed nō
tollēdi penā. qz descendebāt ad inferos. sed
in passione dñi p̄secut⁹ est baptisim⁹ effectū
totalē auferēdi culpā r penā r p̄ferēdi gra
tiam. Dixi securido innuit generosuz te
stimoniu eterne ueritatis dices. Et ecce ce
li ap̄ri sunt. Glo. Tan⁹ fulgor arcūfulsit
xpm in baptismo quasi uideret celū empire
um ap̄ertū. nō q fuerat celū diuisum. sed qz
uidebat ap̄eriri sicut tpe ehoruscatis uide
tur fieri. Et fin Bedā. fulgur iste tādu du
rauit q̄diu paterna uox audita est. r cuz ea
terminat⁹ est. X Sz diceret. an pue

riens fuit celū ap̄ri eo modo sicut dictū est
Rūdet Remigi⁹ q sic. Celū em uidebarur
ap̄ertū ad resignanduz q baptisaris in xpo
ap̄ertū ianua celestis regni. r sic erat figura.
Et hoc patet fatuitas muliez p̄loz. m̄iū in
cōsolabiliter morē p̄ueroz ut iusanriū Nā
gloriā quā sibi uellent filijs inuidēt de quo
gaudere uiderēt. Et apparet q̄s rep̄hensibi
les sunt illi parētes quoz negligētia negli
gitur baptisim⁹ r q̄ occidūt pueros crudelio
res sunt lupis r hostibz r leonibz q̄ legunt
alienos filios ruitruisse. ut patet de Liro re
ge persaz que ruitruuit lupa ut inuenit qui
dam p̄stor. Ecce bauta p̄seruant homines
in uita corpali. sz parētes negligūt pueros i
uira spūali r eternali. Et hoc est p̄mū r te
stimoniu ueritatis ap̄erto celi rē. Secū
dum testimoniu est apparitio spūsancti. de
quo subdit. uiderūt. i. tam Johānes q̄ ihs
spūritū dei descendētē non per gratiā. qz ab
instanti p̄ceptōis fuit plen⁹ gratia spūsan
cti. sed descendētē. i. in signo uisibili. ut ibi
dit. sicut columbā uenientē supra se. i. seden
tem sup xpm. Et h̄ est qd dicit Jōh. i. Ma
riente sup eum. De quo p̄pherauit Jsa. c. xi.
Requiescet sup eū spūs dñi. Et merito spū
sanct⁹ apparuit ad significandū q par
uuli post baptisimū r etiam adulti efficiunt
templū dñi. iuxta illud. i. ad Cor. iij. Tem
plū dñi sanctū est qd estis uos. Q̄ in ma
gna reuerentia tenebat archa testamēti in q̄
fuit māna. ut dicit apls ad Heb. ix. q̄to ma
gis uiderēt parētes ad puulos reuerentiam
habere in quibz est spūsanct⁹. Ideo apls. i.
Cor. iij. Qui uolauit templū disperdet il
lum dñs. Ecce q̄ facti sunt qui diu faciūt
iacere pueros sine baptisate. hospitantes
spūm malignū. qz dicit in cathecismo. Exi
maligne spūs. r cū hoc p̄dūt p̄uez in peri
culo. qz posset mori sine sacramento baptis
matis sine q̄ paruulis nō est salus. A
Sz diceret. utz fuerit uera colūba. Respō
det sanct⁹ Thomas pre. iij. q. xxxij. Nō ce
cebat q̄ fili⁹ dei q̄ est ueritas patris aliqua fi
ctione uteret sicut fantastici est sed uerz cor
pus suscepit. Sic etiā spūsanct⁹ q̄ est spūs
ueritatis uerā columbā formauit in q̄ appa
ruit. licet nō assuūp̄sit in uinitate p̄sone sic
fili⁹ humanitatē. Et dictū est q̄ sedit sup eū
r h̄ triplici de causa. Prima est ad significā
duz eū habere spūm sanctū plenissime. ideo
totū habuit. De qua plenitudo dicitur
Joh. iij. Nō ad mensurā dat⁹ est spūsanctūs

Secundo sedit ad designandū q̄ p̄tinue et frequēter dat nobis particulariter. z aliquā do recedit a nobis. in ip̄o autē semp̄ māsit et non recessit ab eo. Tercio ad ostendendū q̄ vox patris ip̄i facta est sup̄ q̄ requieuit sp̄s sanct⁹ z nō alteri. De q̄ scribit Luc. iij. Ecce vox de celis z p̄ris celestis dicēs. Hic est filius me⁹ dilect⁹. s. substāntialis. qz de mea substāntia genit⁹ nō op̄at⁹. Et merito dilectus. qz omēs cause dilectōis fuerūt in eo p̄pter quas pater diligit filiū. B̄ P̄mo p̄pter obedientiā. Ep̄l. ij. Fact⁹ est obedies v̄s qz ad mortē. Secdo p̄pter doctrinā vel locutionē. ad Heb. i. Locut⁹ est nobis i filio suo. Tercio p̄pter sapiētiā. ad Col. ij. Omēs thesauri sciētie z sapiētie in eo sunt recōditi. puerb. x. Fili⁹ sapiēs letificat patrē. Quar⁹to p̄pter pulcritudinē formā q̄ fuit in xpo. Sap. vij. Laudor est lucē eterne z specul⁹ sine macula. i. Pe. ij. In quē angeli desiderant īspicere. Ideo ps. xliij. Spectosus forma p̄ filij hom̄. In q̄ mihi bene cōplacui. qz nunq̄ ei displicuit. nunq̄ oculos d̄nitū tantis offendit. qz ip̄s volūtate adimplevit. Jobā. viij. Que b̄n̄placra sunt ei facio semp. p̄pter qd̄ dixit Jobā. v. Non veni vt faciā volūtate in eā s̄ ei⁹ q̄ misit me patris L̄ Sz diceret. cur vox patris sonuit. hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹. Respondet ad designandū q̄ nos q̄tū or̄ sequimur in bap̄tismo. P̄mo em̄ discernimur a grege infidelū in caractere z nomine. Carac̄ter em̄ est indelibilis. qz a deo in bap̄tismo imp̄misit aīe in signū q̄ sum⁹ de familia ei⁹. Et etiā discernimur noīe. Isa. lxx. Seruos suos vocat alto noīe. s. vt denoiant xp̄iani a xpo. Tercio nobilitamur i adoptionē filioz. Job. i. Dedit eis potestātē filios dei fieri q̄ nō ex voluptate carnis nec ex voluptate viri: sed ex deo nati sunt. Magna nobilitas. i. Job. xij. Uide te quales charitatē nobis dedit vt filij dei nominemur z sim⁹. Uñ Bern. Particeps nominis sumus z hereditatis. xp̄ian⁹ sum. frater xp̄i sum. Si sum qd̄ dicor heres sum dei. coheres autē xp̄i. Tercio diligimur affectione. vt in collatōe donoz. pater em̄ tribuit nobis potentia: ne p̄ violentiā opprimamur. filius sapientiā: ne p̄ fraudulentiā seducamur. sp̄ritus sanct⁹ bonitatē: ne p̄ mali uolentiā deprauemur. i. ad Cor. x. Fidelis autē deus qui nō patit̄ vos temptari vltra id qd̄ potestis. sed facit cum temptatione p̄oventū zc. quia astat nobis. Roma. viij. Si

deus p̄ nobis quis contra nos. Quarto in bap̄tismo efficiunt̄ placit⁹ z accepti deo i de core virtutū. ps. xliij. Concupiscit rex decorem tuū. vt implet illud Sap. iij. Placita erat em̄ anima illius.

De sanctis fabiano z Sebastiano.
Sermo XLIII.

In quā aux in

foznace probauit illos. z inuenit eos dignos se. Sap. iij. In sūma verbor̄ duo inuunt. P̄mo sanctorū marit̄ a d̄no p̄batio. ibi. tanq̄ aux. Secūdo ip̄oz iusta inuētiō. ibi. z inuenit eos dignos se. De p̄mo dicit. tanq̄ aux in foznace. Ubi sciendū z. foznax est q̄d̄ triplex in qua hoīes p̄bantur aut p̄bati possunt. s. foznax miserie. culpe. gehēne. z glorie. D̄ Prima foznax est miserie. p̄ miseriā in p̄sentī intelligo quascūq̄ tribulatiōes siue ab intra siue ab extra. innatas. illatas. p̄missas. In hāc foznace p̄cunt iusti. s. p̄ patientiā De q̄ Eccl. xxxij. Vasa figuli p̄bat foznax. z hoīes iustos temptatio tribulatiōis. Et h̄ quasi necessario habet fieri electis in hoc seculo. sicut legit̄ Thob. xij. de thobia angelo dicente. qz acceptus eras deo necesse fuit vt temptatio p̄baret te. sicut sancta Judith al loquebatur sacerdotē sp̄sancto docta. Judith. viij. dicēs. Lorda ppli ad eloquū erigite vt memores sint qz temptati sunt p̄sentī. vt p̄barent in tribulatiōe varijs. z subdit. Omēs q̄ placuerūt deo p̄ multas trāsierunt tribulatiōes Illi autē q̄ temptatiōes nō susceperūt cū timore dei. z impatiētiā suā z imp̄operiū murmuratiōis siue cōtra dom̄nū p̄tulerūt exterminati sunt. Secda foznax est culpe. in hac foznace aliqui ardēt igne concupiscentie. aliqui ardore auaricie. aliq̄ sup̄bie. p̄sumacie. z vane glorie. In hac foznace p̄rūt gen⁹ humanū q̄s in toto tpe d̄i luuū. Gen. viij. z sodomite Gen. xix. Item pharao cū exercitu suo. Exod. xij. Tercia foznax est gehēne. de qua Mathei. xij. Qui faciūt iniquitatē mutant in caminum ignis. ibi erit stertus z stridor dentū. ps. xx. Pones eos vt cibariū ignis Ibi ardebunt h̄i qui in vicijs arserūt z sine p̄nitētia decēserūt. De quo Deutero. xxxij. Ignis accensus est in furore meo z ardebit vsq̄ ad inferni nouissima. h̄ est in eternū. Isa. vln. Ignis eoz nō exstinguet. Ibi reprobi p̄bati sunt z

De sanctis Fabiano et Sebastiano

probabant et probabunt usque in sempiternum. Quarta fornax est glorie. De qua Isa. xxxi. Quo ignis in syon et caminus in iherusalem. De quo Sal. iij. Illa quae sursum est mater nostra. Fornax illa figurata est Dan. iij. per fornacem. in qua positi fuerunt tres pueri. qui fuit accessa nimis. et ambulabant in ea Sadrach. misach. et abdenago in uedio flammae benedictus deus et laudantes. non uocauit eis flamma sed potius refrigerabat eos. Sic bene fornax siue caminus dicitur in iherusalem. cuius ignis charitas est. Existeris in ea non aliud faciunt quod ut deum incessanter laudat. In hanc fornacem uenit qui hic in fornace tribulationis prius probati sunt. ita quod in eis implet illud ps. lxxv. Quomodo probasti nos deus. igne nos examinasti sicut examinat argentum. Et iterum ps. eod. Transiimus per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium. Sic lecta sera dixit Thob. iij. Non eam pro certo habet omnis qui colit te. quod uita eius si in probatione fuerit coronabit. Sic sancti martires probati sunt. ut dicit thema. Tanquam aurum probant illos. dicit precipue ranus aurum. Et ubi sciendum sancti martires hic auro comparantur. et habent propter quatuor. Primo. quod in igne aurum probatur. et sic peccatorum martirio. Thob. iij. In tempore tribulationis peccata dimittit. Unum sicut baptismum fluminis omnia crimina hominis lauit. sic baptismus sanguinis. et per se. dist. iij. baptismum. Baptismum dico uicem supplere passionum. Idcirco dicit Leo papa. et habet in canon. xxij. q. viij. Omni timore et terrore postposito si quis pro ueritate fidei mouit celestis regnum desequitur. Non ipsum de fortibus tribulationibus patienter tolerat intelligere possumus. Unum et beat. Job eiusdem xxij. c. dicit. Probauit me quasi aurum quod per ignem transiit. Exustione enim tribulationis et subtrahunt uicia et augent merita iustis. sed non consumunt. quod in igne tribulationis rubiginem. id est peccata dimittit. Secundo aurum est ductile. quod sub malleo dilatat. Sic gratia dei pro patientia creuit in martiribus. figurat. Exo. i. Quanto magis opprimebat eos pharaon tanto plus multiplicabantur et crescebant. Et sic sancti martires in gratia. quapropter dicit apostolus. iij. Cor. xij. Libere gloriamini in infirmitatibus meis ut inhabitet in me uirtus christi. propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis et contumeliis in necessitatibus et persecutoribus in angustiis pro christo. ps. uij. In tribulatione dilatasti mihi. Non factus est christus. mallei persecutores. in eis corpus martiri. aurum anima eorum. Sic igitur e contra

rio qui in tribulatione patientiam non habet. uel in gratia dilatat aurum non est. Sicut fistula erit quae uacua est et percussa sonat. sic uacuum a gratia se ostendit quod in persecutionibus impatiens est. Grego. Nemo murmurans regnum dei accipit. Tercio martires sancti auro comparantur. quia ipsum habet colorem magis deorum inter cetera metalla. Et sic inter ceteros sanctos martires habent signum magis deorum martirum scilicet aureolam. Unde canit de ipsis ecclesia. Nunc rubro fludo sanguine laureis dirant bene fulgidis. sic dicit de eis illud Apoc. vij. Qui sunt qui uenerunt ex magna tribulatione et uerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Et sic in ipsis magis resplendet sol iustitiae. ita ut verificat in eis illud. i. Macha. vi. Refulsit sol in clipeos aureos et resplendebant motes ab eis sicut lapides ignis. quod qui se magis conformes fecerunt pro pro mortis mutatione. magis etiam similes erunt ei in gloria. Quarto aurum inter omnia metalla est preciosissimum. et sic martires inter ceteros sanctos maioris charitatis se ostendunt aurum pro fide christi etiam se morti exposuerunt. sicut dicit sanctus Thob. Non est maius signum charitatis perfecte quam morti pro christi nomine. Et sic dicit idem doctor in. ij. q. xxij. Ad perfectum martiriū requiritur quod aliquis subeat mortem pro christi nomine. Nec propter deum martirium quod sola tolerantia carceris uel alia tribulatione patitur forte nisi mors ex hijs sequeretur. Et subdit ibidem. ar. v. Martires dicuntur testes. quia corporalibus suis passionibus usque ad mortem testimonium prebent ueritati. non tamen quod si ueritati fidei. Et sic cuiuslibet martirij causa est fidei ueritas. Ideo omnium uirtutum opera si pro referunt in deum sunt quaedam prestantiones fidei pro qua innotescit quod deus hominum opera a nobis requirit. et nos pro eis remunerat. et si hoc possunt esse martirij causa. Unde martiriū iohannis baptiste in ecclesia celebrat quod non pro fidei professione sed reprehensione adulterij mortem sustinuit. Et sic non solum martirium dicitur quod patitur pro fidei professione quod sit pro seba. sed etiam qui patitur pro quocumque opere bono faciendo uel peccato euadendo propter christum. quod hoc totum pertinet ad fidei prestantionem. Non ergo est alia aurum nisi pro charitate. Et hanc sancti martires. scilicet Fabianus et Sebastianus et Vincentius habuerunt. et in ea usque ad finem fortiter perseuerauerunt. Ideo merito de eis dicit. Tanquam aurum in fornace probant illos deus. et inuenit eos dignos se. si quod in primo concludit.

De sancta Agnete

nō sine licētia vit. nisi haberet parasernalia. vel esset lucrosa. vt dicit sanctus Thomas. ij. q. x. elemosina Sicctia dicit. i. Loz. vij. Mulier sui corpis potestates nō habet. s; vir. Et sic iugata turbat corpe et spū. spiritu in timore mariti. Eph. v. Mulier timeat virū. Corpe turbatur parturiedo fructus et nutriendo et multa incomoda a viro audiendo. virgo vero nihil huiusmodi tribulationis habet. nec timet verberari. nec dūte alloqui. et sic de aliis. Ex hoc iterum p̄cellit virginalis castitas matrimonium. Quarto p̄cellit status virginalis matrimonium in sponsi venerabilitate. quia sponsus eorum venerabilior est. qz christus dñs. De q̄ apla. ij. ad Loz. xi. Desponde vos vni viro virginē castā exhibere xpo. Ille est primo speciosissimus. ps. xliij. Speciosus forma p̄ filijs hoim. Admirū. qz dicitur Sap. vij. Splendor est lucis eterne. et speculū sine macula. ad Heb. i. Splendor glorie est et figura substantie patris. i. Pet. ij. In quem desiderat angeli p̄spicere. In cuius aspectu stat vita eterna. Job. xvij. Nec est vita eterna vt cognoscat re solū verum deū et quē iustitiam ih̄dum xpm. Secundo est eloquentissimus. quia aduocat noster. i. Job. ij. Aduocati habemus apud deū patre qui est p̄piciario p̄ peccatis nostris. Tercio scētissimus et sapientissimus. quia ad Colos. ij. dicit. Omnes thesauri sapientie et sciētie dei in eo sunt reconditi. Quarto est durissimus. qz ipsi sunt celi et terra. ps. cxij. Dñi est terra et. Eruditie ipsi nō decrescūt. Quinto est fortissimus. ad Heb. i. Potēs omnia verbo virtutis sue. Et Job. ix. Si fornicudo quā robustissimū est. De seipso dicit Mat. vlti. Data est mihi omnis potestas in celo et terra. Sexto est immortalis et eternus. ps. ci. Tu autem in eternū permanes et memoriale tuū a generatōe ei generatōez. Septimo ipse est humilis. non spernit aliquē vel aliquam qui ipm in sponsum eligit. et se ipsi per fidē et charitatē desponsat. Quinto p̄cellit status virginalis matrimonium in p̄mij quantitate qz singulariter coronabunt Sap. iij. Quā pulchra est casta generatio cū charitate impetuis coronata triūphat. et Sap. iij. Que nesciunt rhorū in relicto habebit fructū in refectione animarū sanctorū. deus omnes respicit in remunerando. tamen virginibus centesimum fructū assignauit. Insuper addit eis corona p̄fecte decoris. s. aureola. et est p̄mij accidentale. Dicit sanctus Thomas super. iij.

sententiarū Aureola dat rōne pugne. modo virginū pugna est magna. sicut dicit Aug. Inter omnia xpianorum certamina duriora sunt castitatis p̄lia. vbi quotidiana pugna et rara victoria. **D** Ubi clarū sciendū duplex est p̄mij beatorū. s. essentialē et accidentale. Essentialē est siue quo hō nō est beatus vt clara visio essentie diuine. Sed accidentale p̄mij est quōdam accidentale supadditū sine q̄ essentialiter quis beatus esse potest. sicut decor virginittatis que multi sancti nō habuerunt. **I** Et nota. tres sunt pugne. s. p̄tra mundū. carnē et dyabolū. que cuilibet pueniūt. in quibus tres aureole sumunt. et debent hijs q̄ obrinēt p̄fectā victoriā. Unde in pugna cōtra mundū illa est victoria p̄cipua q̄ resistit in p̄secutoribus vsqz ad mortē p̄ xpo. Sic merent aureolā martires. qui mundū p̄fecte vicerūt. In pugna p̄tra carnē victoriā illi obrinēt potissimā. q̄ relectatōibus veneris que sunt p̄cipue in h̄ genete omnino. p̄pter xpm resistit. et sic virginittas debet aureolā. In pugna p̄tra dyabolū illa est p̄cipua et p̄uilegiata victoria. cū alijs hostē nō solū a se sed etiā ab alijs remouet. qd̄ fit p̄ doctrinā et p̄dicationē. Et ideo doctoribus et p̄dicatoribus debet aureola. Et sic habemus tres victorias p̄uilegiatas quibus correspondēt tres aureole. i. tria accidentalia p̄mia p̄uilegiata. **R** Tercio notandū qd̄ p̄ aureolā intelligit p̄mij accidentale et gaudiū eiusdem. sicut ex gaudio essentialis p̄mij redundat in corpus quidam decor et gloria corporis. ita ex gaudio aureole resultat aliqua decor in aia. Et vt sic aureola est p̄ncipaliter gaudiū spūale in mēte. pueniens ex ope p̄cellenti et p̄uilegiato. et p̄ quandā redundantiā etiā resulget in carne. Et sic patet quō aureola est p̄mij aie supadditū. **Q**uarto nota s̄m qd̄ in descriptōibus aureole qd̄ debet opibus p̄fectionis q̄ illa sunt q̄ nos maxime s̄formant xpo. Christus cū fuit martir s̄m qd̄ passionē suā in mūdo sustinuit. Ipse fuit virgo inquantū virginitatē in corpe seruauit p̄perue. Et fuit doctor s̄m qd̄ veritatez quā a p̄re accepit in mundo manifestauit. Qui s̄ persecutionē patit vsqz ad mortē aut virginitatē p̄pter deū retinet. aut p̄ doctrinē veritatē nō solū a se s; etiā ab alijs hostē expugnat ille maxime xpo s̄format s̄m victoriā p̄fectam. **Q**uinto nota. differentia est inter auream. palmam. aureolā et firmum. Aurea est p̄mij essentialē quod

correspondet radici charitatis. Et p̄ h̄o est
 ficut particeps diuinitatis, et p̄sequens regie
 potestati, cui p̄pter dignitatem regiam debet co-
 rona aurea. Aureola est diminutiua ab au-
 rea, et idē est q̄ parua corona posita sup̄ au-
 ream, et p̄mū accidentale essentiali sup̄addi-
 tū. Et correspondet op̄i excellenti et p̄uilegi-
 ato, s̄. victorie martir̄, virginū et p̄dicatorū.
 Palma est p̄mū accidentale q̄ nec radici
 charitatis, nec op̄i aut victorie debet s̄. volū-
 tati. Tale p̄mū habuit beatus martinus eo
 q̄ martiriū desiderauit licet nō sustinuit. De
 quo canit ecclesia. O beatissima aīa quā et si
 gladius p̄secutoris nō abstulit, tamē palmam
 martir̄ nō amisit. Fructus vero est q̄dam
 p̄mū q̄d debetur hominibz ex eo q̄ a car-
 nali vita in spirituale transeūt ex semine d̄bi-
 dei. Et illi vite sp̄uali fructus correspondet qui
 hominē p̄cipue a carnis subiectione liberat.
 Ad hoc facit p̄tinentia q̄ h̄o p̄tinet se ab
 actibz luxurie seu incontinētie, q̄ p̄ retraction-
 nes et restrictiones venereoz caro aīe subdit
 et vite sp̄uali constituit. S̄. p̄ delectationes ve-
 nereas aīa p̄cipue tamen subdit, ita vt i actu
 carnali s̄. m̄ Hiero, nec sp̄s p̄phetie corpa
 tangat p̄phetarū, nec in illa delectatione est
 possibile aliquid intelligere, vt dicit Arist.
 i. ethicorū. Et ideo p̄tinentie magis correspon-
 det p̄mū illud q̄d est fructus q̄s alteri vir-
 tuti. Et sic diuersis meritis diuersa corre-
 spondent p̄mia. Sic virginū an correspondet
 aurea s̄. m̄ p̄pter d̄i semel impleo cha-
 ritatis. Aureola s̄. m̄ q̄ est opus perfectionis
 habens rationē victorie excellentis, fructus
 vero per p̄tinentiā. Sic finaliter virginitas
 matrimonii p̄cellit in p̄mū quantitate. Et
 hoc p̄mū adeptā est beata Agnes, vt pa-
 tet in eius legenda.

Sermo XLVI. Ad idem

habentes dona

bones s̄. m̄ gr̄az q̄ data est nob
 differētes, ad Ro. xij, et lectum
 est in d̄nica in eplati officio, et applicat ad
 honore sancte Agnes in sermone hodierno.
 In summa epistole duo innuunt. Pri-
 mo p̄ponit gratiarū diuersitatem, ibi habent
 dona d̄nes. Secūdo subiungit eaz cō-
 municabilitatem, ibi qui tribuit in simplici-
 tate. De primo dicit fratres habentes do-
 nationes s̄. m̄ gratiā. Dicit s̄. m̄ gratiā, quia
 nihil habent doni a nobis, ij. Cor. ij. Nō

sumus sufficientes cogitare aliquid a nobis
 tanq̄ ex nobis sed sufficientia nostra ex deo
 est. Iaco. i. Omne datum optimū et omne do-
 num p̄fectum desuctum est descensum a pa-
 tre luminū. Dionisius. Nihil bonū est nisi a
 deo qui essentialiter bonus est. Et dicitur diffe-
 rentes, quia omnes fideles sunt vnum cor-
 pus mysticum quod est ecclesia, que est cō-
 gregatio fidelū, sicut dicitur Lyprianus pa-
 pa, et ponit, xxiij. q. i. c. loquitur. Multi sunt
 radij sed vnum lumen, et tamen arboris multi
 sunt et robur vnum tenaci radice fundatur.
 Et quomodo d̄ fonte vno riuuli plurimi de-
 fluunt. Et numerositas licet diffusa videat
 rur exundantis copie largitate, vnitatis ta-
 men seruat in origine puritatis et vnitatis.
 Sicut vni caput est q̄d est christus qui
 est caput ecclesie, et vna origo et vna mater
 fecunditate copiosa, adulterari nō potest christi
 sponsa vni d̄m nouit vni cubiculi san-
 ctitatem in casto pudore custodit, hec ille.
 Omnes filij illius matris, i. membra ecclesie
 diuersitate gr̄az sunt capescēdi, de q̄ thema.
 Habentes donationes s̄. m̄ gratiā que data est
 nobis differētes. Singuli sumus membra
 differētia tamen donis. Nota de
 datis suis sex magna dona ex sua gratia, scilicet
 cer duo et duo et duo. Prima duo dona dat
 vt seruari possunt, si nō seruantur nunq̄ te-
 habent. Secunda duo dat vt nunq̄ perdi-
 possunt in quocūq̄ statu. Tercia duo dat
 vt possent perdi et seruari et multoties reha-
 beri. Prima duo dat vt seruari possunt et p̄-
 dita nunq̄ rehati, s̄. virginitas et tempo-
 nis nobilitas. Primum est virginitas, et
 est pulcherrimū donum. Bern. Quid virgi-
 nitate deoz, q̄si diceret, nihil. Amb. Pul-
 critudinem maiorē nemo potest existimare vir-
 ginitatis deoz. Et est duplex virginitas:
 vt dicit sanctus Thome, ij. ij. q. clij. ar. ij. scilicet na-
 ture et gratie. De secunda hic loquitur q̄ est
 p̄positum seruandi virginitates. De qua et
 Aug. Virginitas est in corde corruptibili
 p̄petue incorruptionis meditatio. Et illa a
 deo datur. Sapientie, vij. Nō possunt esse
 continens nisi deus det. Lucide ostenditur
 in hoc q̄ hoc donum a deo specialiter descen-
 dit. Ideo apostolus, i. ad Cor. vij. De virgi-
 nibz p̄ceptum d̄ni nō habeo, consiliū autē do-
 tanq̄ misericordiam cōsecutus a d̄no. Et cui
 datur hoc donū sollicitē debet seruare et dili-
 genter custodire, quia habet se sicut speculū
 quod faciliter frangit et nunq̄ reintegratur

De sancta Agnete

Amos. v. Cecidit et non adiciet ut resurgat. Virgo israel peccata est in terra sua. non est qui suscitaret eam. Habet etiam se hunc sicut sericum quod cum in lutum semel cadit pro seculo nunquam abluatur quin semper macula appareat. Ideo dicit Augustinus in libro de vita christiana. Quanto sublimior est gloria eo maior debet esse cura. sed gloria virginitatis est magna. Miratur enim Augustinus dicens. Quis fructus dulces sunt castitatis. Lantia. vi. Dilectus meus nascitur inter lilia id est pura corda. liliu ubi tangit nudis manibus polluit et putrefeit. sic virginitas. De quo Augustinus de fide christiana. et habet. xxxij. q. v. nec solo. ubi dicit. Nec solo affectu. id est desiderio et tactu. sed aspectu quoque appetitur et appetit concupiscentia feminina. et infra ibi dicit. Et ab intactis ab immunda violatone deinde fugit ipsa castitas. **D** Dicit enim naturales quod corporis naturam est obedire imaginatoni in suis delectationibus applaudenti. ideo in castus in mens quoadque redundat in pollutione corporis. sicut in temptatione cum deliberatione et proposito delectandi turpiter. tunc delectatio non est in corpore nisi cum mentis purificatione. Ad cuius imperium mouet concupiscentia et fantasia incipit homo pollui a delectatione et imaginatone. et sic corrumpitur virginitas. non solum mentis sed et corporis que nunquam recuperari potest De quo sanctus Theodosius. ij. q. clj. ar. ij. Per penitentiam potest acquiri fornicatio virginitatis. non autem materiale. Cuius dicit Hieronymus in epistola ad Eustachium dicens. Luce omnia deus possit. non potest virginem suscitare post ruinam. intellige quo ad materiale. potest eam quidem liberare de pena. sed per penitentiam. sed non vult coronare corruptam. Et ideo dicit ibidem Hieronymus. et habet. xxxij. q. v. Si Paulus apostolus vas electiois et paratus in curia gentium propter carnem aculeos et in curia vicio. rum reprimat corpus suum: et se utitur subijcit. ne alius predicans ipse reprobus inueniat. Et tamen vidit aliam legem in suis membris repugnantem legi dei. id est consideravit fomitem peccati. Si post nuditate ieiunia famem et carceres: flagella et supplicia in semetipso reuersus clamauit. Infelix ego homo quos me liberabit de corpore mortis huius. Et subdit. Tu te putas securus esse debere: queso caue quoniam de te dicit deus. virgo israel cecidit et non est qui suscitaret eam. Et sic in maximo periculo sunt femine deliciose inueniunt familiares. et econuerso. **P** Secundum est temporis

nobilitas. De quo Bernardus. Nil nobile tempore. Reuera nobile. primo quod patitur datur: quod dicit Philosophus. iij. philosophorum. Nil habemus de tempore nisi nunc. Idcirco Ecdi. iij. dicit. Fili observa tempus. Secundo est nobile quod non gratis datur. sed homini datur ad merendum. Et hoc est quod dicit Hieronymus. et habetur. xij. q. ij. c. i. presentis. ubi dicit. In presenti solum est tempus merendi. sed post hoc implebit illud psalmus. Non dabit deo placationem suam. nec precium redemptionis anime sue. Ideo apostolus ad Gal. vi. Dum tempus habemus operemur bonum. quia dicit Bernardus. Omne tempus impensum querit quomodo est expensum. Et ideo dicit Hieronymus. Sicut non perijt capillus de capite sic nec momentum de tempore. Tercio nobile quia non reuertitur nec recuperatur. Unde sicut virginitas amissa non recuperatur. sic qui unum diem inutiliter expendit nunquam recuperabit siue vadant ad celum siue ad infernum. Si dum nantur semper plus ardebit. simuliter si saluabunt nunquam recuperabunt semper perditione unius diei minus habebunt gaudium: licet peccatum penitebunt et delebunt per penitentiam. Ideo Hieronymus dicit. Nulli ra magis debet parcere quam tempore. Aurum si perderis recuperare potens: tempore vero peritum nunquam. Unde tempore sancti patres valde custodierunt. Et ideo scriptura singulariter commendat eos de obsequio annis temporis. Sic scribitur de Abraham Genes. xxv. Mortuus autem est Abraham in senectute bona. Sic de Isaac Genes. xxxv. Mortuus est Isaac senex et plenus dierum. Sic de Jacob eiusdem. c. ultio. Sic de David. i. Paral. xxxij. Mortuus est David in senectute bona plenus die rum. De quo psalmus. lxxij. Conuertentur et pleni dies inuenient in eis. Alia duo dona dedit deus que possunt reseruari et perditam recuperari. Primum est gratia quam reseruauit sanctus Iohannes baptista. De quo canit ecclesia. Intra deserti tenebris sub annis ciuium turmas fugiens petisti. ne leui saltu macula re posses fame vitam. Luc. i. Replebitur spiritu sancto adhuc ex utero matris sue. Etiam gratia habita potest amitti et amissa recuperari. ut patet de sancto petro quem negando gratiam amisit. penitendo recuperauit. in omni maiorem. ut habet in cano. l. dist. fidelior. ubi dicit. Fidelior factus est petrus postquam fidem se perdidisse restitit. atque ideo maiore gratiam accepit quam amisit. **D** Ideo notandum. gratia dupliciter perdit. Primum ad damnationem. secundo

ad p̄motionē. Primo ad damnatōez pdit̄
p̄ peccatū mortale. Eccl̄. ij. Qui in vno of-
fendit multa bona perdit. Reuera q̄z p̄incl̄
paliter deū pdit̄ De quo Aug⁹. De⁹ est vita
animē. intrare morte p̄ peccatū recedit. Et q̄
deū nō habet fm̄ eundē nihil habet. ps̄. lxxij.
Qui elongat̄ se a te peribit̄. Ideo Hiero. ij.
dicat̄. Scito ⁊ vide q̄ malū ⁊ amara est reli-
quisset ed̄ h̄m̄ deū tuū. Reuera om̄is dulce
do amara est deo nō habito: ad cui⁹ amissio-
nem semp̄ amara est cōsciētia. Aug⁹. Om̄is
inordinat⁹ anim⁹ sibi ipsi est pena. De ce-
na hic incipit ⁊ in eternum ibi durabit̄. Isa.
vlti. Vermis eoz nō moriet̄ ⁊ ignis eoz nō
extinguet̄. Sic Isa. xlvij. Non est pax im-
pijs dicit̄ d̄ns. nec hic nec in eternū pax ha-
tebunt. Secūdo perdit̄ gr̄a ad p̄motionez.
Unde Aug⁹. de ciuitate dei. Audeo dicere
sup̄bis vtile esse cadere in aliq̄d peccatū aper-
tum ⁊ manifestum vt humiliēt. Dicit̄ Ri-
chard⁹ sup̄ flumina babilonis. Ad s̄ elect⁹
quādoq̄z gratia diuina subtrahit̄ q̄ vnusq̄s
q̄z intelligat̄ quid sit ex seip̄o ⁊ quid ex mu-
nere diuino. In vno erudit̄ ad humilitatez
⁊ in alio ad maiorē dilectionem. Et hoc est
q̄d dicit̄ Aug⁹. de ciuitate dei Salubrius si-
bi displicuit peccat⁹ q̄n̄ fleuit q̄ placuit quan-
do p̄sumpsit. Secūdo priuat̄ homo gra-
tia vt cautior reddat̄. Nā aues ceteraq̄z ani-
malia in eundem laqueū ⁊ in eandem pedu-
cas raro incidunt. Sic nos hortatur apl̄s
Eph. v. Videte quō caute ambuletis. i. ad
Lōz. r. Qui se existimat stare videat̄ ne ca-
dat. Tertio vt seruētiores resurgat̄. sicut pa-
tet in Maria magdalena. q̄ post casum ser-
uentis xp̄m dilexit. Amb. Sancti dū ali-
quando cadūt seruētiores resurgunt. Ideo
Luc. xv. dicat̄. Gaudiu est angelis dei sup̄
vno peccatore penitentia agere. Quarto vt
sciāt alijs cōpati. Greg. ⁊ habet̄. l. di. c. cō-
siderandū. Cur omnipotens de⁹ eū quē eccl̄e
sē p̄ferri disposuerat ancille vocē p̄mescere
⁊ seip̄m negare p̄miserit. q̄d nimirū magne
pietatis dispensatōe actū esse cognoscimus.
vt is q̄ futur⁹ erat pastor in sua culpa disce-
ret qualiter alijs misereri debet. R
Secundū est innocētia. illa p̄t̄ perdi ⁊ etiā
recupari. Idarco dicit̄ Greg. in quadā col-
lecta qua vtit̄ eccl̄ia. De⁹ innocētie restitu-
tor ⁊ amator. Et nota innocētia capis̄ dupli-
citer. Vno modo put̄ negat̄ actū p̄trarium
sic dicit̄ innocens qui nunq̄z aliquid cōmi-
sit quo fieret nocens vel reus. Et sic ad pri-

imum statum innocētie peccator nunq̄z pe-
test venire. Et hoc est q̄d dicit̄ Hiero. De⁹
nō potest facere q̄ corrupta fiat incorrupta
q̄rtum ad actū p̄teritū. Alio modo sumit̄ in
nocētia put̄ negat̄ culpā. Et sic peccator p̄t̄
ad pristinū statū innocētie peruenire. quia
deus potest om̄nē maculā culpe delere per in-
fusionem gratie. vt anima tanta niteat puri-
tate sicut prius vel maiori. qz deus radicem
charitatis recupare potest. etiā gradu am-
pliori. vt dicit̄ Ambro. in omel. ⁊ habetur. l.
dist. c. fidelior. Et hoc fit per penitentiā. sicut
dicit̄ glosa sup̄ cod. c. fidelior. Penitēs in-
nocenti in prelatus debet p̄ferri. quia talis
subditis suis nouit̄ cōpati. Et innocens di-
cit̄ fm̄ Amb. in li. de offi. ⁊ habet̄. xxij. q. iij.
c. innocens. Innocens de om̄ibz bene iudi-
cat. Et Aug⁹. de ciui. dei. ⁊ habet̄. xxij. q. v. c.
nō est innocētie. vbi dicit̄. Innocentis offi-
cium est nulli nocere. peccata punire. Sūt
⁊ tertio duo magna dona que semel habita
nunq̄z amitti possunt qualiscūq̄ fuerit hor-
mo siue bonus siue mal⁹. siue fidelis siue ur-
fidelis. siue saluet̄ siue damnet̄. vnū est mi-
sericordia. aliud iusticia. ps̄. lxxvij. Mis-
ericordia mea ⁊ veritas mea id ē iusticia cui⁹
ip̄so. Aug⁹. Nō tollit̄ misericordia iusticia
Nā si descendis in infernū tecū descendit ius-
ticia. quia qui plus peccauerit plus puniet̄
qui min⁹ etiā minus puniet̄. Rom. ij. Red-
det vnusq̄z fm̄ opa eius. Tribulatio tan-
gustia vt om̄nē animā opantis malū. in pō-
dere. s. magnitudinis. p̄ adultero plus q̄z p̄
fornicatione. in tempore. s. diuinitatis id
est in mēsurā longi t̄pis. qz qui diuti⁹ iacue-
runt in peccat⁹ etiā diuti⁹ torquebuntur. vt
numero. s. delictoz. Atm̄ misericordia ē eis
q̄ nō tm̄ puniunt q̄rtum mernerūt. licet ita
dure eos punit q̄ null⁹ sensus humanus p̄-
excogitare t̄m̄ citra p̄dignum. ⁊ sic est miseri-
cordia remittēs sed nō redimēs seu liberans
Silt̄ in celo est iusticia. Job. xxxij. Opus
hois reddet eis ⁊ iuxta vias singuloz resti-
tuet eis. ps̄. xvij. Scdm̄ puritatē manuum
meaz retribuet̄ mihi. Lu. vi. Eadē mēsurā
qua mēsi fueritis remetiet̄ vobis. Rom. ij.
Nō est p̄sonaz acceptio apud deum. glosa
id est deus nō iudicat fm̄ faciē s̄ fm̄ inerita
non respicit̄ quis ille vel iste. Etiā miseri-
cordia est in celo. qz vltra p̄dignū remune-
rat. Ro. viij. Nō sunt p̄digne passiones hu-
ius t̄pis ad futurā gloriā. Bern. Non sunt
talīa merita p̄pter que dat̄ vita eterna nisi

De sancto Vincentio

ex rei sola misericordia et gratia. Et dicit Christus. sup Math. Maius est sanctorum primus quam coram desiderium. Prima duo dona beata agnes habuit et diligenter suavit. Secunda duo dona similiter obtinere meruit. Et licet perdere et recuperare potuisset. pie tamen est credendum quod nunquam ea perdidit. Et si possibile esset quod perdidisset ab unda tamen recuperavit per ardentissimum amorem spiritus sui domini nostri Iesu Christi. propter quem etiam morte cum gaudio sustinuit. et meruit obtinere donum eterne glorie. quod ab ea nunquam auferetur. Ad quod nos perducatur.

De sancto Vincentio.

Sermo XLVII.

Quis vult

venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me Math. xvi. **S** Introductio. Aristoteles dicit. Res per quas causas componit per has etiam dissolvit. Sicut peccatum actualem mortale oritur ex propria voluntate. De quo Augustinus. i. lib. retractationum. et habet in cano. xv. q. i. quod autem ea. Ex voluntate itaque procedunt peccata. Nam ita diffinit peccatum Augustinus dicens. Peccatum est voluntas retinendi vel sequendi quod iusticia veritat. Idem de fide religione. Nil peccatum nisi voluntarium. Idcirco ergo voluntarie peccatum oritur voluntate antecedente vel sequente. oportet etiam quod voluntarie et actualiter in nobis puniatur. Nam dicit apostolus ad Hebr. x. Voluntarie peccantibus nobis iam non relinquatur hostia pro peccato. quod non de novo crucifigatur pro peccato. neque componatur homo sicuti dicitur mortis eius pro baptisimo. sed in propria laetitia maxime unde expugnat propriam baiularem crucem. Sicut sicut alieno peccato obligati eramus. ita et soluti sumus. nunc homo qui propria mala commisit pro propria cruce pro se tollat. De quo Ezech. xvij. Non erit amplius procerbum in iis. presertim nisi commederunt vasa acerba et tentes filiorum obstupescunt. i. quod aliquis non punietur pro peccatis parentum eternaliter. licet temporaliter. sicut dicitur ad Gal. vi. Unusquisque onus suum portabit. Gregorius. Qui propria mala committit iustus est ut propria peccata diluat et emendet. Ad quod nos hortatur thema. Si quis vult venire post me. In summa evangelij duo innuunt. Primo proponit largitas diuine bonitatis. ibi. si quis. Secundo subiungit malignitas humane qualitatis. ibi. abneget semetipsum. De primo dicit. In illo tempore. Iesus dixit cente quod passus esset iherusalem. tunc petrus dixit.

nequaquam sed prope est tibi. Tunc dominus redarguit petrum dicens. Non sapis ea que tibi sunt sed ea que hominibus. et dixit. Si quis vult venire post me abneget se. quod dicitur. prohibet me pati. sed ego dico tibi. nisi passus fueris et vite tue abrenuncies saluari non poteris. et sic quilibet alter. Dicit ergo. Si quis. id est dominus vel servus. dives aut pauper. nobilis vel ignobilis. Ecce diuina largitas omnibus se offert. nulli se denegat. Intra illud. i. ad Thimo. ij. Vult omnes homines saluos fieri et ad agnitionem veritatis venire. Patet hoc in figura et scriptura. In figura. quod natum est in communi domo Lu. ij. In scriptura. Job. xv. Supra quem non fulget lumen eius et Act. x. In veritate compertum quod non est persona acceptio apud deum. sed in omni genere que timet deum et operatur iusticiam acceptus est illi. Et ergo in hoc verbo vult. intelligit humana libertas liberi arbitrij que homo dignificatur est super ceteras creaturas. quod omnis potentia brutorum animalium ligata est organo corporali. Et sicut Damascenus. non est libertas quod de necessitate agit imperum. natura habet arbitrium. quod non habet dicentis iudicium. sed naturalibus affectionibus ferunt ad aliquid persequendum vel fugiendum. Non est sic in hominibus. Iohannes apostolus ad Gal. v. Vos in libertate vocati estis tamen ne utis eam in occasione carnis. Quod exponens Bernardus. dicit. Nec est libertas que nos deo liberavit. ut nulla creatura nos ab ea euellere aut violenter auertere possit nisi sola nostra voluntas. Et dicit arbitrium. quod sine necessitate et coactione valet vni eligere vel appetere et relinquere reliquum. De quo Ecclesi. xv. Deus ab initio constituit homines et reliquit eum in manu consilij sui. adiecit mandata. si volueris seruare suabit te. appositum tibi ignem et aquam. ad quod volueris excede manum tuam. ante hominum bonum et malum. vita et mors. quod placuerit dabit ei. Ipse agnoscit omnem operam hominis. nemini mandauit impie agere. Bernardus. iij. Subter te erit appetit tuus. **A**ntem notandum. dicit magister in. ij. di. xxv. quod in statu innocencie sunt maior libertas arbitrij quam nunc in multis. Primo quod homo ante peccatum potuit non peccare. nunc autem dicitur Ecclesi. vij. Non est homo iustus super terram que faciat bonum et non peccet. Secundo quod nihil in bono impeditur. Tertio quod nihil ad malum impellebat. Nam homo non habuit infirmitatem ad malum sed habuit adiutorium ad bonum. Quarto quod sine errore ratio potuit iudicare. et voluntas sine difficultate bonum appetere. sed post peccatum dicit Bernardus. vndique bella. vndique tela. vndique reptamina. De quo Isha. i. Domine caput saguicidum et omne cor

merēs. a planta pedis vsq; ad verticē nō est
in eo sanitas. Et h̄ est qd̄ Richar. sup̄ Isa.
dicit. Litz arbitriū an̄ puaricationē nihil
p̄tradictōis inuenit: q̄d̄ tu suo sup̄iori spon
te se subiecit. S; post puaricationē est rebel
lio in cogitatōib; affectionib;. 7 opatōib;.
qd̄ p̄querit apls Ro. vii. Nō inuenio i car
ne mea bonū. 7 Tren. v. Ue uobis q; pecca
uim;. Greg. Si nō esset iniquitas nulla esset
aduersitas. Atq; dicit mgr̄ in. ij. sententiāz
Pro xpi ihu passione 7 nri reparatione. 7 ba
ptism; renouatōe. licet litz arbitriū impu
gnat cū p̄cupiscētia. atq; nō vincit. habet q;
dem infirmitatē 7 inclinationē ad malū. s;
gratiā p̄fortatōis in loco vt possit peccare p̄
libertatē 7 infirmitatē. 7 possit nō peccare ad
mortē p̄pter libertatē 7 gratiā adiuuantem
X S; di. cur nō fecit d̄ hōiem impecca
bilē. Rūdet mgr̄ in. ij. q; maluit eos sue liber
tati relinq̄re. vt non instructi essent boni.
nec impuniri mali. Ideo Richar. sup̄ Isa.
Quid in hōie sblimi; q; q; ad imaginez dei
creat; est. libero arbitrio dotat;. q; sicut deus
non habet superiorē se nec h̄re p̄t. sic litz ar
bitriū d̄m nō patit nec pati p̄t. q; violenti
am ei inferre nec creatorē decet nec creatura
p̄t. Ideo dicit. Si q; q; neminē cogit saltē
coactōe sufficēti vt metu mortis. Nā dicit
tugr̄ in. ij. dist. xxv. Ubi est necessitas ibi nō
est libertas nec volūtas. 7 p̄ p̄sequēs nec me
ritū nec demeritū. Nā s̄m Bern. Voluntas
hōis est origo vici; 7 virtutis. Dicit em̄ Ri
chard;. Alia rō nalia q̄ sunt liberi arbitrij
sunt actiū suozū d̄m. sic q; ex libero arbitrio
faciūt bonū grā assistēte. malū vero ex arbi
trio opant grā desistēte. p̄pter qd̄ dicit Aug.
7 habet. xiiij. q. iij. c. nabuchodonosor. vbi
dicit inter cetera. De nequa q; redderet in
teritū nisi hō voluntariū mereret p̄ peccatū.
Et sic nō necessitas s; volūtas cōpellit nos
ad malū 7 facit p̄ficere bonū grā dei median
te. Sic ergo dicit. Si q; vult. q. d. de nume
ro multoz pauci sunt. Subdit. venire post
me Greg. Post xpm venire est in se deficere
7 in xpm ire. S; heu pauci sunt tales. qd̄ cō
querit Bern. dicit. Dne oēs vellēt ad te ve
nire. pauci post te ire volūt. oēs p̄mia iusto
rū optāt. s; pauci sequunt vestigia eoz. Di
cit Boet;. ij. d. solatu. Naturalis inclina
tio adducit. vari; aut error abducit. Idcir
co dicit. Si q; vult venire post me abneget
semetipm. Dixi secūdo sū huiusq; mali
gnitas humane q̄litas. Tales em̄ sūt hōies

licet em̄ benignitatē 7 largitatem dei varijs
modis p̄siderāt. 7 parati ad dandū gratiā
7 gloriā intelligāt. tñ ipi sensinalitatē sequēt
p̄prie volūtatē p̄tradiciūt. Et h̄ inuuit in te
xtu cū dicit. abneget semetipm. q. d. Si q; p̄
pria volūtatē viuere intēdit me nō sequit
A Ubi sciendū varia sunt impedimenta
q̄ nos impediūt in via salutis. 7 nō p̄mittūt
nos post xpm ire. Primū est p̄pria volū
tas. 7 tangit in textu. ibi. abneget semetipm
Blo. nō p̄ naturā s; p̄ maliciā nō est bonū;
h̄re p̄pria volūtatē. Grego. Nisi q; a seipo
desiciat. s; p̄pria volūtatē ad eū q̄ sup̄ ipm
est n̄ appropinq̄t. Relinq̄m; ergo nos p̄pos
q̄les nos peccādo fecim;. 7 mauēam; q̄les
ex grā sum;. 7 relinq̄am; in q̄ sensualitas
delectat Dicit q; glo. sup̄ Marth. Perfecta ē
p̄uersio vbi carnalis corripit delectatio. Et
sic sup̄b; fact; hūilis seipm relinq̄t. p̄verb.
xij. Uerte impios 7 nō erūt. nō q; nō erunt
om̄ino p̄ essentiā. s; nō erūt p̄ impietate; cul
pam. Sic. Nec valet q; apprehendere qd̄ su
pra ipm est si nescient mactare qd̄ est. Et h̄
fieri habet p̄ dei timorē. ps. cxvij. Cōfigeti
more tuo carnes meas. Greg. Cōfigat car
nes tuas diuin; timor ne decipiat carnalis
amor. Eccl. xvij. A volūtatē tua auertere
Volūtas tua sit sine volūtatē p̄pria. vt dicit
Bern. in smōe de Naama syro. Est volun
tas q̄ nō est cōmunis deo 7 hōib;. i. q̄ n̄ stat
ad honorē dei 7 ad edificatōnes pximi 7 ad
p̄pria salutem. De q̄ alibi dicit. Nihil odit
d̄ aut punit nisi p̄pria volūtatē Secū
dū impedimētū est p̄prie p̄tricitas. nā p̄ui
tentia est p̄traria. 7 tñ eā oportet habere qui
vult saluari. iuxta saluatoris sententiā Lu.
xij. Nisi penitentiā egeritis oēs simul peribi
tis. Hoc impedimētū tangit cū s̄dit. tol
lat crucē suā. i. crucē penitentię. Gal. v. Qui
xpi sunt carnē suā crucifixerūt cū vicijs 7 cō
cupiscētijs. Greg. h̄ sit cū gulā restringim;
eam is luxuriā p̄ p̄nentiā coartam;. cū de
mūdi gloria nil querim;. Exemplo apli. i.
Loz. ij. Castigo corp; meū 7 in seruitutem
redigo. Simō de castia. Nō semel s; quoti
die. nā om̄i die mund; se offert cū delectatio
nib;. 7 caro incessanter impugnat. ideo gla
diū cū quo nos decim; a mūdo deponere
nō debem;. q; non dormit q̄ impugnat. licet
aliq̄ cessat vt artē noui belli sabruet. p̄ su
gari nō exterminari. nō p̄t occidi sed p̄liga
ri. Et sic apls ad Gal. vi. Stigmata xpi in
corp; meo porto. Greg. Jam non debet p̄s

De sancto Vincentio

p me mori. s; p me carnalia desideria occidi
Bern. Qui infirmus est vt semel effundere
sanguine nō sufficit q̄tidie tñ corp⁹ affligit
De q̄. ij. Loz. iij. Mortificatō e; carnis in
corpe uostro circūferētes. P̄t h̄ innuit q̄ pe
nitentia debet esse afflictiua z austerā. in eo
q̄ dicit glo. Greg. crucē a cruciatu dicit. Sic
Jobel. ij. dicit. Cōuertimur ad me in seruu
z planctu. sc̄m dicit corda vestrā. nō s̄c̄moni
alis q̄ se affligit. p̄ maximis delictis caudis
vulpinis. Et̄a innuit vbi supra q̄ penitētia
debet esse p̄pria. Chriſt. Nō putes crucē xp̄i
sufficere sine tua. Aug. Quid te plasmavit si
ne te. nō vult te saluare sine te. Et h̄ est p̄ra
illos q̄ gloriānt de sanctorū austeritate sperā
tes eis iustificare. Siles iudeis q̄ gloriaban
tur patrē se habere abraam. quib; xp̄s dixit
Job. viij. Si filij abrae estis opa abrae faci
te. Dicit em̄ Chriſt. z h̄r. xl. dist. c. nō est vbi
dicit. Nō filij sanctorū sunt q̄ tenēt loca san
ctorū. s; q̄ exercēt opa ip̄oz. Et dicit Clemēs
dist. xxxvij. Qui rebellat z viuūt z discereat
q; agere bona recusat magis dyaboli q; xp̄i
memb; esse oñ dicit. Et pot⁹ infidelis q; fide
lis esse inōstrat. Quapropter nemo te alie
na penitētia p̄fidat. Ezech. xviij. Nō porta
bit pater iniquitatē filij. z eod̄m. s; iusticia
iusti liberabit eū. Terciu impedimentū
salutis est glorie mūdane vanitas. nā i mul
tis attendat vult⁹. z exteri⁹ collescat. atq; nō
p̄pter deū s; hominū laudē. De quib; bern.
Uel semel z ve itez portātib; crucē xp̄i z nō
sequētib; xp̄m. Ideo subdit. z sequat me. i.
q̄ se castigat sentiat xp̄i amorē. nō mūdū ho
norē z p̄p̄riā laudē. tales em̄ duplici p̄ntio
ne p̄terent Chriſt. fures z latrones nō xp̄m
sequunt⁹ z tñ portāt crucē. q; suspendunt p̄
pter maleficiū. i. Pe. q̄. Que em̄ grā si peccā
tes p̄nter sustinēt. hec est grā apud d̄m
i. Pe. iij. Nemo vest; patiat q̄i homicida
aut fur aut maledic⁹ aut alienoz appetitor.
Si aut vt xp̄ian⁹ nō erubescat. Quidā em̄
patiunt⁹ p̄pter dyabolū. vt amatores mūdū
nos aut p̄ xp̄o. Idcirco nō solū in te sit forti
tudo patiēdi q̄ est in latronib; z malis ho
minib; s; etiā in te sit māsuētudo z virt⁹ vt
p̄pter xp̄m h̄ facias. D̄ q̄ta factura nō ha
bere tantā fortitudinē patiētiē p̄ xp̄o ad q̄ se
quēdū vitā eternā sicut ad p̄sequēdū pe
nā eternā. Chriſt. Crucē xp̄i tollit q̄ parat⁹
est ad om̄e periculū p̄pter deum. S; pauci
sunt tales. Ratio q; crucē xp̄i nō portant in

mente p̄ cōpassionē. Greg. in omel. Si pas
sio xp̄i diligētē intuet nullū graue quin eā
animo toleret. Bern. D̄ q; plures sunt qui
volūt p̄gnare. pauci aut p̄seq z pan. Luz
tñ dicit apls. Si cōparimur p̄gnabim⁹.
si cōmorimur puinem⁹. ij. ad Thimo. ij.
Quartū impedimentū est p̄p̄riū corpus
charitas. Eccl. xvij. Quid nequ⁹ q; qd̄ ca
ro excogitare poterit. i. amator carnalis. De
q̄ Aug. Amator corpis vt carnis parit vi
te sine timēis mori z aiām suā p̄ hāc mortē pe
rire. Iste volēs h̄ modo saluari p̄det illam.
Si q; aut p̄tēnat vitā p̄sentē vq; ad mor
tē p̄p̄ta xp̄m inueniet eā. i. aiām in eterna
vira. Et h̄ est qd̄ dicit euāgelista cū subdit.
Qui voluerit aiām suā saluaz facere p̄det
eā. i. q̄ ad voluptates. z q̄ p̄diderit eā. i. pro
pter me inueniet eā. Dicit em̄ apls Ro. viij
Debitores sum⁹ nō carni s; sp̄i. Greg. Lū
caro ad tps suauiter viuūt sp̄s in eternā pe
ribit. Hugo lib. iij. de sacramētis. c. xij. Lo
nari debem⁹ q̄tū possim⁹ vt carnē sp̄i sub
dam⁹ z sp̄m deo. Bern. Cru delitas est car
nem diligere z sp̄m negligere Aug. Deus
est summū bonū. aiā magnā. corp⁹ paruu.
q̄ magnū debem⁹ reuereri p̄ paruo. Chriſt.
Nō aiā p̄ corpe s; corp⁹ p̄ aiā factus est. Et
q̄ p̄pter qd̄ vnū qd̄q; tale z ip̄m magis. i. po
sterior. Valde em̄ exile est qd̄ p̄ corpore est
vt dicit Iſa. xl. Om̄is caro fenu z om̄is glo
ria ei⁹ q̄ s̄ flos agri. Quintū impedimentū
est auaricie cupiditas. Eccl. viij. Multos
p̄didit aur⁹ z argentū. i. Thimo. vi. Cupi
ditas est radix om̄iū vicioz. Ideo subdit
Quid p̄dest homini si vnūuersum mundū
lucet. aie vero sue retrinētū parat. Chriſt.
Quid p̄dest si videris famulos tuos in leti
cia te in summis malis. hec reputa te carne
z aiā. Sequit. aut quā dabit hō cōmutati
onē p̄ aiā suā. Chriſt. nunq̄d habes aliā ani
mā p̄ aiā rua dare. pecuniā si p̄didisti pote
ris aliā dare. nō aut aliā aiām. Sicut neq;
diuine redimere possunt corp⁹. sic nec aiām
damnātā. Ideo Hiero. Quid p̄dest tibi si
haberes prudentiā salomonis. pulcritudinē
nē ab salonis. fortitudinē samsonis. lōgitu
dinē Enoch. potestātē Otaviani. victoriā
Alexandri si tandē caro daret verib; aiā
remouib; cū diuine cruciāda sine sine. q. d.
nihil esset. q̄ valde cauendū est vt dicit Am
bro. ne p̄pter amorē auaricie vel carnalis vi
te negligam⁹ salutē aie. q; nihil p̄dest lucrū
facere tp̄alia si p̄dunt eterna. Proverb. vi.

Nō recipiet p̄ redemptōe bona placina. ⁊ puer. xi. Nō p̄derūt diuitie in die ultionis iusticia liberabit a morte. **S**ectū impedi- mentū est aie leuitas. nō habēs respectū ad dei iudiciū ⁊ ad finalē terminū. p̄pter qd̄ d̄r Deutero. xxxij. Utinā saperet ⁊ intelligeret ac nouissima p̄uideret. s̄m̄ illud qd̄ dicit. ij. Loz. v. Dēs nos manifestari optet an̄ tri- bunal xp̄i vt recipiat vnūq̄sq̄ pp̄ria corpis put gessit siue bonū siue malū. Et h̄ p̄clusi- ue tangit i lra cū dicit. fili⁹ hois ventur⁹ est in glia patr̄ sui. i. in forma gliosa. quā clari- tate habet a p̄re cū angelis suis. glo. vt fiant testes humanorū actūū. Diero. Timet in or- te audi triūphantis gloriā. vereris crucē au- sculta angelorū ministeriū. hec ille. Et tunc reddet vnūq̄sq̄ iuxta opa sua sine p̄sonarū acceptōe. s. peccatoribz penā. iustj gloriā siue coronā. Nō debem⁹ q̄ habere mētis leuitatē s̄ iudicij memoriā. De q̄ **S**re. in omel. xxxij. Sic agēda est p̄sentis t̄pis leticia vt amari- tudo sequētis iudicij nō recedat a memoria qz dicit **S**reg. ⁊ h̄. xi. di. Qualis vnūq̄sq̄ h̄ine egredit talis in iudicio p̄sentat. Hoc ponderauit beat⁹ **V**incenti⁹.

Sermo XLVIII. Ad idē

Certamē forte

Cedit illi vt viccret. Sap. x. Do- minū est mos q̄ fortes ad fortia assumunt. Et qz beat⁹ **V**incenti⁹ inter alios martires forma passus ē. ideo merito ad for- tia dicit assumpt⁹. ⁊ ē thema. In summa verborū beat⁹ **V**incenti⁹ a duobz cōmendat. P̄mo a virili pugna. ibi. certamē forte. **S**ecūdo a triumphali victoria. ibi. vt vinceret. De p̄mo dicit. Certamē forte cedit illi. scilicet vincētio ⁊ oibz nobis. s. pugnare p̄tra ho- stes fortissimos. s. carnē mundū ⁊ dyabolū. **B** P̄m⁹ hostj est caro nostra. ⁊ hic im- pugnat nos carnali p̄cupiscētia. **A**ug. In oīa xp̄ianorū certamina a dūnoza sunt castita- tis plia vbi q̄tidiana pugna rara victoria. **B**erū. Nunqd̄ forte certamē laqueū nostz gerim⁹ ⁊ inimicū alim⁹. **J**re **H**ugo de clau- stro aie. Carnis voluptas tripliciter impu- gnat viros sc̄tos. sc̄telis: hasta: ⁊ gladio. h̄ ē visu auditu ⁊ tactu. **N**ec tria p̄tingebat io- seph. vxor em̄ dñi sui. videlicet pharaonis p̄mo in ip̄in oculos piccit. **D**ug. Aspectus impudic⁹ est p̄mū telū voluptat̄. **J**o **Ec** cl. ix. Non circūspicias speciem alienā. p̄pter

speciem mulier⁹ ml̄ti perierūt. **S**reg. Nō licet intrari qd̄ nō licet p̄cupisci. sicut i dyna fi- lia iacob pateti figura. qz si visus suū custo- diuisset capta nō fuisset. s̄ h̄ nō fecit. id vir- ginitate p̄uabat. **S**en. xxxij. **S**ecdo ha- sta locutionis ip̄in ioseph p̄caciter allocuta fuit dices. Veni inq̄r dormi mecu. p̄uerb. v. Fau⁹ distillās labia meretrici. ⁊ mundi⁹ oleo guttur ei⁹. nouissima aut̄ ei⁹ amara q̄si ab- sinthiū. ⁊ lingua ei⁹ acuta q̄si gladi⁹ biceps. **E**cci. ix. Colloquū illi⁹ q̄si ignis exardescit **T**ercio gladio. gladi⁹ mulier⁹ est p̄uersatio ⁊ h̄ p̄ tactū. sicut p̄tingebat ioseph. vxor em̄ pharaonis n̄ solū alloquebat cū s̄ etiā terti- git. **I**pe s̄o vestē reliq̄t i manu sua ⁊ mulie- rē aufugit. **S**m̄. xxxij. **E**t sic nos. qz tactus p̄ alijs sensibz valde p̄tagiosus est. **U**n̄ pro- uerb. vi. Nunqd̄ p̄r hō abscondere ignē in si- nu suo vt vestimenta sibi nō ardeat. sic q̄ in- gredit ad mulierē p̄ximī sui nō erit mund⁹ cū tetigerit eā. p̄uerb. vij. **M**ltos vulnera- tos reiecit. s. vulnere p̄cupiscētie. ⁊ fortissimi- quiqz iterfecti sunt ab ea. s. carnali p̄cupiscē- tia. sic **S**alom. De q̄ **S**re. xxxij. q. iij. c. la- lomon. sic **S**amson. sic **D**avid. **E**cce viri fortis- simi reuerti sunt a p̄cupiscētia mulier⁹. **E** **D**ebem⁹ q̄ uos armare p̄mo p̄tra tda oculo- rū labore ⁊ exercitatio e honesta. **S**i **D**avid in exercitatio e fuisset visus suū incaute super **B**ersabē n̄ misisset. **P**oeta. **Q**uerit egisse eur sit fact⁹ adulter. **I**n p̄mpto causa qz resti- diolus erat. **E**zech. xvi. **N**ec sunt iniquitas so- rozis tue saturitas panis ⁊ vini. **E**cci. xxxij. **M**ulta mala vocuit ociositas. **D**iero. **S**ec- per aliqd̄ boni opis facito tē. **S**ecdo p̄tra ha- sta ignitaz locutionū castigatoz adhibere corpis debem⁹ exēplo apli. i. **L**oz. ix. **C**asti- go corp⁹ meū. qz dicit. p̄uer. xxxij. **Q**ui delica- te nutrit seruū suū sentiet eum p̄tumacē. **E**t meditationē ignis infernalis. vt d̄. **E**cci. xi. **M**alicia vni⁹ hore obliuionē facit luxurie magne. **T**ercio p̄tra tactū p̄tagiosum debet accipe fugā om̄ino. i. **L**oz. vi. **F**ugite forni- cationē. **A**mb. **C**ū alijs neq̄e vicijz p̄r hō ex- pectare p̄licitū h̄c fugite ne appropinietis. **A**ug. **C**ontra reliq̄ vicia op̄ret nos om̄i vir- tute resistere. p̄tra s̄o libidinē nō expedit res- pugnare s̄ fugere. **J**o **S**re. **S**ecur⁹ est mu- lierē nō videre. secur⁹ eā nō audire. securissī- mum nō tangere. dū videt in facit. inflammat dū audit. polluit dū tangit. **A**ug⁹. **M**agis appropin q̄ igni ardenti qz mulieri cui⁹ ipse- sis iuuenis. **S**reg. **C**ontra impetū luxurie

De sancto Vincentio

fugā arripe si vis victoriā obtinere. nō sit tibi verecūdia fugere si vis castitatis palinā habere. Sic igit̃ vt supra vinct caro exerci/ tanone: castigatōe: et fuga. Secund⁹ ho/ stis est dyabol⁹. De q̃. i. Petr. v. Vigilate qz aduersari⁹ vester dyabol⁹ tanq̃ leo rugi/ ens circūit querens quē deuoret. Ephes. vi. Nō sit nobis colluctatio aduersus carnē et ptates tenebrarū. **D** Hic hostis etiā se habet i triplici differētia. Primo est callid⁹ in decipiēdo. Greg. Verus hostis habet mille nocēdi modos. aliq̃s recipit vigilan/ tes. vt q̃ credunt artib⁹ magicis. De quib⁹. i. ad Thim. iij. In nouissimis dieb⁹ disce/ dent quidā a fide credentes spinib⁹ erroris et doctrine demonior⁹. Iisd. Demones tripli/ ci acumine vigēt. Primo subtilitate nature. qz de sublimiori natura sunt creati. ideo sibi/ tili⁹ p̃siderāt q̃s hoīes. et sic intelligūt natu/ raliter p̃sentia. Secūdo longa experientia tpm̃ et cessit em̃ demonib⁹ tā longe sp̃ acū tpm̃ q̃ eoz vita ptendit. lōge maior experientia q̃s hoīb⁹ ppter breuitatē vite. Et fm̃ h̃ etiā su/ turā possunt p̃dicere naturalia. Tercio reue/ larōe supernarū virtutū. Uñ sic medic⁹ expe/ pt infirmo varia p̃dicere. et sic est cū demoni/ bus. vt clari⁹ h̃. xvi. q. iij. c. Sciendū autē Exh̃ multos decipiūt. et h̃ deus fieri p̃mittit ppter hoīm maliciā et infidelitatē vt q̃ sper/ nunt veritatē et mendaciorē credit. sicut dicit Aug. de ciuit. xxi. et h̃ lucide. xxvi. q. v. c. scie/ dū. Auguria aliq̃s recipiūt dormientes. vt hos q̃ negligūt eis resistere. et habēt varios modos i temptatōib⁹ suis. vbi mag⁹ hoīez naturaliter sentiūt inclinātū ibi mag⁹ tem/ prant. Secūdo est cupid⁹ in acq̃rendo. nū q̃s sibi sufficit. et q̃s mag⁹ ardētiores i dei ser/ uitio cognouerit hos magis impugnat De q̃ Alexander. et h̃. iij. q. i. c. nulli dubiū. vbi dicit. Nulli dubiū qz boni a malis semp p/ sequunt̃ et tribulant̃ et dyabol⁹ nō cessat que/rens quē deuoret. querēs q̃s ex fidelib⁹ pdat et maxime q̃s ardētiores in seruitio saluato/ ris ei⁹ familiares inueniunt. Est etiā mira/ biliter seu⁹. De q̃ Iisd. de sum. lo. Quanto breui⁹ tps sibi restare videt. tāto seuior ē di/ uina iusticia p̃mittere. ppter qd̃ dicit Apocal. xi. Ue terre et mari. qz descedit dyabolus ad vos habēs irā magnā. sciens q̃ modicū tps habet. Tercio sollicit⁹ est in possidēdōne. q̃s sibi euadat. quē diutius possidet magis difficulter facit recedere. Dicit tñ Amb. in

li. de beata vitā. et h̃. xv. q. i. Nō est. Nemi/ nē iugo seruitutis astrictū possidet nisi prius ei peccator⁹ ere se vendiderit. Habet q̃ se ad hoīes sic tripliciter. ab aliquib⁹ erit s̃ nō re/ cedit neqz fugit. vt q̃ vinculo peccati sunt ei addicti. Aug. se talē p̃fiteri in li. p̃fessionū di/ cēs. Suspirabā ad te ligat⁹ nō ferro aliō s̃ mea ferrea volūrate. velle meum tenebat inimic⁹ et cathēnā fecerat. et ex volūrate per/ uersa facta est libido. et dū seruif libidini fa/ cta est p̃suetudo. et dū p̃suetudini nō resistit facta est necessitas. Et si tales in malis inueterati aliq̃n penitēt dyabol⁹ ab eis aliq̃n erit sed nō recedit. tibi ppe expectat. qz post modicū est reuersurus. Luc. xi. Et reuertar ad domū vnde exiui. Ab aliquib⁹ ho. s. a te pidis erit et recedit et non fugit sicut em̃ ip̃sē lente et tepide deo seruiūt. et sic lente eū expel/ lunt. Apoc. iij. Utinā frigid⁹ esses aut cali/ dus. s̃ qz tepid⁹ es incipiam te euomere ex ore meo. A facie autē sanctorū q̃ seruenter deo seruiūt recedit et erit et terit⁹ fugit. Uñ licet altus⁹ est potēs et seu⁹. tñ nō potest nobis do/ minari in temptatōe sua nisi voluntarie ei p̃sentiam⁹. Dicit em̃ Amb. in li. de beata vi/ ta. et habet. xv. q. i. c. nō est. Neminē iugo ser/ uuitis astrictū possidet nisi pri⁹ ei peccator⁹ ere se vendiderit. i. Loz. x. fidelis de⁹ q̃ nō patit̃ vos tēptari ultra id qd̃ potestis. Bre. Debilis est hostis nō p̃t vincere nisi volen/ tem. Ideo dicit Jaco. iij. Resistite dyab/ olo et fugiet a vobis. Bern. in meditātōni/ bus. Licet mille nocēdi modis nos tēptet. nī solūmodo nō cōsenseris. quonēs resistis toties coronaberis. **E** Exemplū legit̃ in vitāspat̃ de quodā iuvene orāte euz se/ more. Senior attenuatus capite petiuit ad modicū quiescere vt iunior expectaret. iuni/ or vigilās temptat⁹ est septē vicib⁹. ad quā/ libet autē tēptationū surrexit torauit. et post quālibet orationū cessauit temptatio. Et se/ nior enigilās vidit septē coronas in capite ei⁹. interrogauit fratrem qd̃ fecisset. ille narra/ uit serē gestoz ei Exh̃ apte pater ille senior cognouit ip̃m septē coronas p̃ septē resiste/ tias meruisse. **F** Tercio hostis est mū/ dus. hīc etiam vario modo nos impugnat. Primo potentia. facit em̃ hoīez desiderare dominiū magnū vt inquietū eū reddat et in/ periculo ponat. Lhus. Sepe a vento p̃cuti/ untur q̃ in alto sunt et q̃ in plano sunt securi/ exstūt. Implebit̃ i eis nonnunq̃ illud Job. xxi. Erūt sic palee a facie venti. et sic fauilla

quā turbo dispigit, ppter h̄ nobis in exēpluz
xps fugit cū iudei vellēt eū facere regē Joh.
vi. Scđo temptat diuitiis et honoribz, et sic
itez nos in maxima picula pouit, qz p h̄ in/
ducit inter alia plura mala, maxime supbi/
am q̄ odibilis est deo et hoibz. Eccl̄. x. Ter/
cio temptat psecutoibz. Joh. xvi. In mun/
do p̄surā habebuz et. In oibz tñ h̄ys p̄no/
minat, temptatō ibz fortiter beat⁹ vincenti⁹
pugnauit et vbiqz victoria obtinuit dei assi/
stentia et adiutorio, vicit em̄ primū hostē p
ptinentiā, scđm p̄nocentiā, terciū p paci/
tiā, q̄ n̄ra fuit sibi a deo data quō solū volū/
tarie ad varia tormēta p xpi noie se dedit, s̄
etiā in eis q̄ si spūales leticia habuit et p epu/
lis reputabat. Un̄ moras carnificū arguen/
do ad penas alacriter pperauit. Et vltra h̄
desideriū magis patēdi habuit. Ideo meri/
to verificant de ipso v̄ba thēmanis. Certamē
forte dedit illi vt vinceret, et sic p̄o victoria
eternē gloriē coronā obtinuit.

De p̄uersione sancti Pauli,
Sermo XLIX.

Ecce nos reli

quim⁹ oīa et secuti sumus te.
Mat. xix. Mat. x. Luc. xix.
In summa euāgelij tra p ordinē tangūt
Primo pfecta mūdī abrenūciatō. ibi. Ecce
nos reliquim⁹ oīa. Scđo directa xpi imita/
tio. ibi. et secuti sum⁹ te. Tercio pia p̄m̄ re/
tributio. ibi. vos q̄ reliquistis oīa. De p̄mo dic̄
In illo tpe. sc̄cū adolescens interrogaret do/
minū, quid faceret vt vitā eternā possideret
R̄ndit. Si vis ad vitā ingredi sua mādā/
ta. Ille dixit se a iuuentute impleuisse, inter/
rogauit quid adhuc sibi dēset. R̄ndit ihs.
Si vis pfect⁹ esse vade et vende oīa q̄ ha/
bes et da paup̄ibz, et habebis thesaurū in celo
et veni sequere me. Cū audisset v̄ba hec adole/
scens abiit tristis, et erat em̄ mltas possessio/
nes habēs. Tūc ihs dixit discipul. Amē di/
co vobis, qz diues difficile intrabit i regnū
celoz. Et itez dico vobis, facili⁹ est came/
lū p foramē acus trāsire q̄ diuitē intrare in
regnū celoz. Auditis h̄ys discipuli mirabā/
tur valde dicētes. Quis p̄t salu⁹ fieri, quibz
ihs ait. Apud hoīes h̄ est impossibile apud
deū oīa sunt possibilīa. Tūc r̄ndens Petr⁹
dixit. Ecce nos reliquim⁹ oīa et. Orige.
Petr⁹ p̄nceps ap̄loz loquit p oibz dicēs.
Ecce reliquim⁹ oīa, s̄ q̄ habuim⁹ et q̄ habere

vel appetere poteram⁹. S. Comendat
illā paup̄tate q̄ fuit i primitiua eccl̄ia. Pru/
mo q̄ ad p̄m̄itudinē iū h̄ q̄ dixit. Ecce re/
liquim⁹ et. multū p̄m̄pti etāt. Bre. Ad vni/
us iussione vocē Petr⁹ Andreas et Johā/
nes relictiis reti bz et nauī secuti sunt dominū
Mat. xiiij. Scđo comendat a cōmunita/
te cū dicit. nos. q̄ si diceret. om̄es in cōmuni
Act. iij. Nec quisqz eoz aliqd̄ suū esse dice/
bat. s̄ erat om̄ia illis cōmunita. Tercio a vo/
luntate sp̄canea. cū dixit reliquim⁹. Erant
autē paupes spiritu. i. volūtate. nō coacta ne/
cessitate. Fuerit em̄ de numero illoz. de q̄bz
Mat. v. Beati paupes spiritu qm̄ ip̄loz
est regnū celoz. Quarto ab integritate inte/
gerima fuit i eis paup̄tas. et tangit cū dicit
om̄ia. Om̄ia reliquerūt sua suos et se. i. p̄p̄i/
am volūtate habēdi. Ch̄is. in om̄e. alioq̄nt
petro interrogat. Qualia oīa ōtrate petre. re/
liquisti retze et nauigiū dicis oīa. Greg. in
om̄e. Multū reliq̄t q̄ sibi nil retinuit. nul/
tū reliq̄t q̄ cū re possessa etiā p̄cupiscētijs re/
nūciauit. Nā tāta ab eis dimissa sunt q̄nta
ab eis p̄cupisci poterūt. Bern. Plus nocz
p̄cupiscētia q̄ substantia. qz p̄cupiscētia p̄t se
extēdere ad oīa. Et h̄ac reliquerūt. i. volūta/
tē habēdi. Vbi sciēdū beati apl̄i rene/
ra oīa reliquerūt. oīa vtiqz impediētia. om̄ia
retrahētia. oīa piclitātia. oīa p̄dēntia. oīa
mediātia. Primo reliquerūt oīa impediētia
Impediūt em̄ in dei seruitio amor et sollici/
tudo sp̄aliū. ppter h̄ dicit saluator. Mat. x.
Difficile q̄ pecuniā habēt intrabūt in regnū
celoz. Glo. pecuniā habēt i amore. nō i vsu.
Dicit em̄ Raban⁹ sup illud. Nō quidā ab/
arithmetia uoie Joseph erat diues. magne
erat dignitat⁹ apud seculū. s̄ maioris ap̄d
deū meriti. qz nō erat diues diuitiaz amore
sed tantū possessione. et sic diuites nō excludunt
a discipulatu saluatoris. Iste em̄ di/
ues erat et discipul⁹ xpi. qui nō erat pecunie
amator. s̄ ip̄s distributor. Et h̄ est qd̄ di/
cit ps. lxi. Diuitie si affluāt nolite cor appo/
nere. nō dicit. nolite habere. Beda sup Lu/
cam. Nō reprehendit diues q̄ terrā coluit. vl/
q̄ fruct⁹ in horrea p̄gregauit. s̄ q̄ fiducia in
illis posuit. et paup̄ibz nō erogauit. et inuimū
eas adamauit. De q̄ Ch̄iso. Qui diuitias
amat necesse est q̄ deū odiat. Et sic sunt im/
pedimētū p̄fectōis. qz amor causat auarici/
am et seruitutē. quā phibet dñs Mat. vi.
Nō potest⁹ teo seruire et mānone. Glo. Il/
le diuitijs seruit qui p̄t de eis sollicitus est.

De cōuersione sancti Pauli

reas diligit q̄s aīe salutē. r sic dicit Eccl̄. r.
Nihil inquit q̄s amare pecuniā. r ibidem.
Avaro nil secelest̄. nā aīaz suā venale habet
Ideo venerabilis Beda. fratres cōsidere/
m̄ r terrena ita possideant̄ vt vtiq̄z mente
ad celestia tendam̄. Beda sup Luce. Dis/
ferentia est inter renūciare r relinq̄re. renū/
ciare puenit oibz. relinq̄re autē pfectis. Ideo
Greḡ. Si cūcta relinq̄re nō potestis. n̄ ita
tpalia tenete vt p ea nō teneamini. ita possi/
dete vt vos nō possideat vt s̄b mēris vestre
sint dominio q̄ possidet q̄ cūcta tpalia i vsu
nō affectu possideat. Nā d̄r Eccl̄. v. Qui
amat diuinas fructū n̄ capiet ex eis. r Bre.
Qui terrenaz rez. i. diuitiaz amore vincit
in deo nullaten̄ relectat. Ideo Rich̄. r̄ san/
cto vico. O felix aīa qd sollicita es erga plu/
rima. porro vnū est necessarium. dilige vnū i
q̄ sunt oīa. ibi fige cor r desideriū tuū. mūd̄
em trāsit r oīs occupacōtia ei. Sic fec̄ apl̄s
ad Phil. iij. Oīa arbitrat̄ sum vt stercorea
vt p̄m lucrificerē. I Secōdo reliq̄runt
oīa retrahentia. i. amorē mundi qui retra/
hit hoīem ab amore dei. De quo Auḡ. Si
in te est amor mūd̄i. nō est quo intret amor
dei. Cor tuū vas est. effunde qd habes. non
p̄t em vas repleri balsamo qd pleniū est ace/
to. Jac̄. iij. Qui vult esse amīc̄ mūd̄i inimī/
cus dei cōstituit. Ideo. i. Job. ij. Nolite di/
ligere mundū. Nā amare mūdū est amare
p̄dītōrē suū. Auḡ. Ama seculū r absorbet
te. Eph̄. Miser est mund̄ miserimi qui
eū sequunt̄. semp mūd̄ialia opa excluderunt
hoīem ab eterna vita Ideo exclamat Auḡ.
O mūde immūde q̄ntos seduxisti. q̄ mal/
tos recepisti. Berū. in meditatōibz. Nun/
dus facit vt ratorator q̄ dat potatōibz sal/
sas carnes vt valde poter̄: r postea ehare sol/
uant. Et sic facilliter mund̄ relectat r h̄cui
tpe. r vnde sequit̄ eterna damnatio. Job
xxi. Ducāt in bonis dies suos et in puncto
ad infernū defecundunt. Ecce q̄ trahit. Ideo
Paul̄ ad Gal. vi. Mihi mūd̄ crucifixus
est r ego mūd̄o. Eph̄. Quidquid mund̄
reputat gloriā h̄ ipse pena. Tercio reli/
querūt oīa mediāria. r est amor amicorū
Mat̄. x. Qui amat patrē aut matrē plus
q̄ me nō est me dign̄. r q̄ amat filium aut
filīā sup me nō est me dign̄. Auḡ. Aman/
dus est generator: sed p̄poncud̄ est creator.
Sed heu plures sunt q̄ p̄pter filios r vro/
res multa p̄ra deū faciūt: iurādo: iuramento
na acquirēdo. diuinū officiū vel seruitiū ser

pius negligēdo. r nō nunq̄ aīe salutē mini/
me aduertēdo. Et sic q̄ amīci esse deberēt po/
tius inimici sunt salutē. q̄ verificat illd̄ Mi/
chee. vij. Inimici hoīs domestici ei. Tali
modo mediāt inter te r salutē aīe tue. Doe
mediū habuit ille diues. Luc̄. ix. cui d̄s di/
xit. Scq̄re me. r ille r̄dit. Dñe p̄mitte me
priore r sepelire patrē meū. Glo. Pater illi
us fuit infidel̄ r fuit mortū in vita. Et d̄r
xit illi ih̄s. Sine vt mortuū sepeliāt mortu/
os suos. tu autē vade r annuncia regnū dei.
Ecce q̄no x̄po noluit q̄ etiā sepultura patr̄s
deberet fieri quē tū p̄cepit honorare ne h̄ me/
diū esset salutis. Post h̄ ibidē Luc̄. ix. alter
dixit. Dñe seq̄r te. r p̄mitte me priuū renū/
ciare h̄is qui domi sunt. At autē illi ih̄esus
Nemo mittēs manū suā ad arat̄z retro re/
spiciens aptus est regno dei. vbi dat intelli/
gere q̄ illi qui domi sunt amici carnales fra/
tres r sorores rē. h̄j nonnunq̄ mediāt i via
salutis. Ideo dicit Dextero. xxxij. Qui
dixerit patri r matri nescio vos r nesciūt fi/
lios suos h̄j custodierūt eloquiū tuū. Doe
attendēs Paul̄ oīa mediāria reliq̄t. De q̄
Sal. i. Cū placuit ei q̄ me segregauit ex vte
ro matris mee r vocauit p̄ graz suā p̄tuno
nō acquiesci carni r sanguini. h̄ est pp̄nq̄s
meis iudeis Quarto reliquerūt oīa p̄n/
citantia h̄ est ad malū attrahētia. r est pp̄n/
no amor. De q̄. ij. ad Thimo. iij. In nouis/
simis t̄pibz instabūt t̄pa piculosa. r erūt ho/
mines sc̄ptos amātes. cupidī elati rē. volu/
ptatū amatores pl̄ q̄ dei. haberes spec̄ie pie/
tatis. i. religionis. virtutē autē ei abnegātes
De talibz dicit Ro. viij. Qui in carne sunt
deo placere nequeūt. Ideo glo. sup Mat̄.
Perfecta dicit p̄uersio vbi carnalis iur̄pi/
tur dilectio. H̄c ruprelā docet Mat̄. xvi
Si q̄s vult venire post me abueget semet/
ipm. glo. Nō p̄ natura h̄ p̄ maliciā. qz dicit
Bre. Nisi q̄s a seipo deficiat ad cū q̄ supra
ipm est nō appropinquat Berū. Chantas
charitates destruit. charitas carnis destruit
charitatē sp̄s. Ideo dicit idē doctor. Cru/
delitas est carnē diligere r sp̄m negligere.
Hugo r̄ sacramētis. Louari debem̄ q̄stuz
possum̄ vt carnē sp̄i subdam̄. Doe etiā
fecit Paul̄. i. ad Cor. ix. Castigo cor: p̄ me
um r in seruitutē redigo R Sz di. est
ne amor s̄i petm̄ mortale. R̄ndet. si amor
sui crescit in p̄temptū r̄i t̄nnerit peccatum
mortale. vbi gra. Si q̄s nollet ieiunare q̄t/
tuoz t̄pa cū tenet ex p̄cepto eccl̄ie cū bñ possz

non vult corp⁹ suū aggravare. Similiter
 nō vult surgere dñica die ad missas & ad dei
 verbū pur quilibet tenet ex pcepto ecclie. vt
 habet de pse. dist. i. c. missas. z. c. sacerdote.
 z obmittit sine rōnabili z necessaria causa
 peccat mortaliter vt dicit ibidē. Et breuitet
 quicunq; q̄s patat⁹ est trāsgredi pceptū dei
 aut ecclie ppter illicitū amorē sui tūc sem-
 per peccat mortaliter. vt vult apls Ro. viij.
 cū dicit. Sz si fin carū vixeritis inoziem i-
 ni. Eccl. xvij. Quid nequū q̄s q̄ caro cerco-
 gitare poterit. Talis amator carnis nō fuit
 apls. De quo Chrs. dicit. Nihil corpi nisi
 nudā necessitatez mīstrauit. Nā sicut faber
 incudē indurat crebus p̄cussionibz. sic pau-
 lus assiduis laboribz. De q̄. ij. Thes. iij. In
 labore z fatigatōe die ac nocte opantes Ha-
 ymo. Nocte laborauit z die p̄dicauit. uobis
 in exemplū sicut subdit ibidē. vt formā da-
 remus ad imitandū nos. qm̄ si q̄s nō vult
 opari nec mādūcet. Quito reliquerūt oia
 ponderantia. z est sarcina p̄ctoꝝ. ps. xxxvij.
 Sicut on⁹ graue grauae sunt sup me. De
 quo pondere loquit apls ad Heb. xij. De-
 ponentes om̄e pond⁹ z citūstaus nos pec-
 catū. Ratio repositōis. qz vt dicit Grego.
 Nulla bona acceprant q̄ maloz admittēde
 maculant. nec ieiunū. nec oratio. nec demo-
 sina. sicut dicit P⁹ papa. z habet de pse. di.
 v. c. nihil. vbi dicit. Nihil prodest ieiunare
 homini aut orare. aut alia religionis bona
 agere nisi mēs retrahat ab iniquitate. Et h̄ est
 qd̄ dicit Eccl. ix. Qui in vno offendit mul-
 ta bona pdit. Bre. Nihil est deo gratū ab eo
 qui ingrat⁹ est deo p peccatuz mortale. Hoc
 p̄sideras apls cū dñs arguit eū de p̄secutio-
 ne Actū. ix. statim dicit. Dñe qd̄ iutes me
 facere. Et sic docet nos. i. ad Loz. xi. Mira-
 tores mei estote sicut ego xpi. Ipe statim cō-
 uersus. sic z nos qm̄ vocamur p diuinā inspi-
 rationē. Eccl. v. Ne tardes p̄uerti ad dñm
 deū tuū. ne differas de die in diē. Amb. Si
 secutus es errantē sequere penitentē. Aug⁹.
 Mor parauit se ad obediēdū q̄ prius seute-
 bat ad p̄sequendū. Dixi secūdo subiūgit
 directa vel saluifera xpi imitatio. ibi. z secu-
 ri sum⁹ te. Ad vez em̄ xpianū p̄inet vt xpm̄
 sequatur. Dicit namq; Aug. de vita xpiana.
 Xpianū nouici frustra foris q̄ xpm̄ minime
 imitat. Ecce nō meret dici xpian⁹ qui xpm̄
 nō imitat. L Sz di. in quibz in debe-
 mus xpm̄ sequi. Rñdet primo in vite asperi-
 tate. Ipe em̄ ab ingressu mūdi vsq; ad egredi

sum asperū duxit vitā. Nā in natiuitate fer-
 no iacete p̄tulit. z in arto positus est p̄lepio.
 Ingressu arduā p̄nā in cruce elegit. In p-
 gressu nō legit n̄isse s̄ flexisse. ideo dicit xps
 Math. x. Qui nō accipit crucē suā z sequit
 me nō est me dign⁹. Sicut⁹ paulus eū se-
 cutus est. i. Loz. iij. Elucim⁹ z sitim⁹ z nu-
 di sum⁹. collaphis cedimur. p̄secutionē pa-
 timus. tanq; purgamēta hui⁹ mūdi facti su-
 mus oim̄ p̄riplima vsq; adhuc. Secūdo i-
 mētis hūilitate. Math. xi. Dissate a me qz
 mitis sum z humilis corde. De q̄ Aug⁹. de
 verbis dñi. Uis cape celsitudinē dei p̄n⁹ ac-
 cipe humilitatē xpi Dignare humilis esse p-
 p̄ter teū qz de⁹ dignat⁹ ē esse humilis p̄pter
 te. Berū. Quāto quisq; in se vilior tāto deo
 p̄ciosior. z sic paul⁹. i. Loz. xv. Ego minim⁹
 ap̄stoloꝝ nō sum dign⁹ vocari ap̄stol⁹. z
 Eph. iij. Mihi oim̄ sanctoꝝ minim⁹ o data
 est grā dei in gentibz. z. i. Loz. xv. Nouissi-
 me vero rang⁹ abortiuo visus est mihi. respe-
 ctum habuit ad peccatū suū. ad eo se annihī-
 lauit. de q̄ Grego. Qui p̄fecte peccatū suū
 intelligit nullū peccatū par peccato suo exi-
 stimabit. Tercio xtem⁹ eū seq in pietate
 erga primū. Luc. vi. Estote misericordes sic
 z pater vestet misericors est Pater aut noster
 xps dici poterit. qz p ipm̄ regeneramur. Ipe
 pprio sanguine suo hereditatē regni celasti
 nobis acquisiuit. sic itez paul⁹ eū secut⁹ est
 qz de eo dicit Chrs. Nemo intantū dilexit
 amicos sicut paul⁹ inimicos. Ipe ex pietate
 alioꝝ peccata d̄stemit. ij. Loz. xij. Lugeā mē-
 tos ex hūis qui ante peccauerūt z nō egerūt
 penitentia de immūdicis suis. Chrs. Nul-
 lus ita replangit pp̄ria sicut Paul⁹ aliena
 paul⁹ q̄s totū mundū genuisset oibz cōdo-
 luit. hec ille. ij. Loz. xi. Quis infirmatur et
 egon d̄ infirmoz. Et sic hortatur talios. ad
 Gal. vi. Fratres si q̄s p̄occupat⁹ fuerit i ali-
 quo relicto vos q̄ spūales estis instruite hu-
 iusmodi in spiritu lenitatz. q. d. cōpassionē
 habēdo cū eo. Bre. Plus est aiām p̄p̄tue
 victurā reficere q̄ ventrem morture carnis
 pabulo tereno satiare. Quarto in aduer-
 sitate siue p̄naz patiēti toleratōe. i. Pet. ij.
 Xps passus est p nobis vobis relinques ex-
 emplū vt sequamini vestigia ei⁹. Qui cum
 malediceret nō maledicebat. cū pateret nō
 cōminabat. z scenos. qz Actū. xij. dicitur
 Per multas tribulatioes optet nos intrate
 regnū dei. Sic paulus. i. Loz. iij. Male-
 dicimur z benedicim⁹ p̄secutionē patimur

De cōuersione sancti Pauli

et iustinem? Et ij. Cor. xi. In carceribus abū
danti? in plagis supra modū. Et subdit A
iudeis quinquies quadragenas vna mun
accepit. Ter virgis celsus sū. semel lapidatus
sum. ter naufragiū pēuli. in omnibus hīs fuit
multū paries. Et sic nos ad patientiā hor
tamur hodie. ad Heb. x. Patientia est vobis
necessaria. vt voluntati dei facientes reporte
tis repromissionē. Amb. sup. Beati imma
culati. Quāto tribulatio maior. tanto solatio
vterior. Quanto debem? xpm sequi in
charitate. quā docuit Luce. x. Dilige dñm
deū tuū et proximiū sicut teipm. Et sic paulus in
charitate dei primo fuit quasi igne? Chrus.
Sicut ferz missus in ignē totū igneū effici
tur. et sic Paulus igne charitatis succensus. sic
q̄ scribit Ro. viij. Quis me sepiabit a chari
tate xpi. tribulatio an angustia. aut gladius
aut fames. scio et certus sum q̄ neq; mors ne
q; vita. Aug. Dolendū est q̄ apostolū hor
renda tormēta nō poterāt a charitate dei se
parare. et nos ociose fabule et vilia vicia sepa
rant. Habuit secūdo charitatē. pximi tantā
q̄ dicebat ad Ro. ix. Lupiebā anathēma es
se p̄ fratribz a christo. id est ad tempus separari
vt attrunderet cōuersionē eoz ad fidem chri
sti. Sic etiā dicit Philipp. i. Testis est mi
hi de? quoniā cupiā vos omnes in visceribus
ihesu xpi. Grego. Nullū deo tale acceptum
sacrificiū sicut zelus animaz. Ecce quantam
charitatē dei et primi habuit. Ideo dicit ad
Ephes. v. Imitatores mei estote et ambu
late in dilectione. Et merito. q̄ quāto in hoc
mūdo maior dilectio. tanto in futuro maior
retributio. Sic dicit Chrus. de laude pauli
Nil proius errauit qui paratū quōdam insi
gne virtutū ac paradisiū spirituale animū
Pauli nuncuparet. Quis ergo ad explicā
da eius merita explicare sufficiat. Nā omnia
que sunt in hominibus bona vna anima pos
sident. singulorū em̄ virtutes sanctorū excel
lentissime in eo fuerunt. Abel obtulit sacrifi
cium deo et inde laudat. Sz si hostia pau
li ad mediū pducatur. tunc quantū celū a ter
ra distat. tantū hostia pauli superius appa
rebit. **N** Probat sic Chrus. Abel ob
tulit oues et aliena. paulus quotidie in seip
so parat? erat mori pro christo. Actū. xxi.
Non solū alligari. sed et mori paratus sum
p̄ christo. Et studuit totū mundum offerre
deo. i. ad Corin. ix. Omnibus omnia factus sum
vt omnia lucrificerē. Hoc cōmendat quia se
et septē homines p̄seruauit tempore diluuij

Paulus nō tantū octo. sed infinitos a dam
natione eterna per suā doctrinā cōseruauit.
Abraam cōmendat q̄ ad p̄ceptū domini
patriā et amicos suos siue cognatos reliquit.
Paulus uō solū patriā sed totū mundū re
liquit. ad Philipp. iij. Omnia arbitrat? suz
vt stercora. vt xpm lucrificeret. Etia in mo
do relinquēdi domini? abraam multa p̄misit.
sicut diuitias. multiplicationēz seminis. vt
habet Gen. xij. Sed paulo multas tribu
lationes. Actū. ix. Ego ostendā illi quāta
oporteat eū pati p̄ nomine meo. Cōmenda
tur Jacob a longanimitate. q̄ septē annis
p̄ Rachel fuit. et videbant sibi dies pau
ci. Gen. xxx. Paulus nō septē annis sed tota
vita sua p̄ sponsā nō suā sed xpi que est eccle
sia. nō adustus sole et estu diei et gelu noctis
sicut Jacob. sz supra hoc infinita sufferēdo
mala. ij. ad Cor. xi. In laboribus plurimis.
in carceribus abundanti? in plagis sup̄ mo
dū etc. Nec omnia cū gaudio maximo et ala
critate suscepit. Cōmendatur Joseph a pu
dicitia et castitate. Gen. xxxix. q̄ reliquit pal
lum vxori pharaonis. ille post modū acce
pit vxorē. Sed paulus per totū tempus vitę
sue virgo permāsit. imo et quoscunq; potuit
ad virginitatē induxit. i. ad Cor. vij. Uolo
omnes homines esse sicut meipm. Dico autē
non nuptis et viduis bonū est illis si sic per
manserint sicut et ego. Ideo in testimoniū
puritatis sue lac p̄ sanguine fluxit tempore
decollationis. Etia cōmendat Job a patien
tia. Chrus. Job quibusdā mensibus patien
tiam in tribulatione habuit. sed Paulus mul
tis annis vsq; in agonem perseuerans tribu
latus fuit. nō tantū a tribz vsq; quattuor ami
cis sicut Job. sed a cunctis infidelibus sepissi
me impugnat? et sic in singulis gratias egit
deo. i. ad Cor. i. Gratias ago deo meo sem
per. et tamē non solū pro se sustinuit. sed pro
pter electos. ij. ad Thimo. ij. Omnia susti
neo propter electos vt saluē consequantur.
Cōmendatur moyses a zelo q̄ p̄ salute po
puli petijt deleri de libro vite. Grego. zms in
moral. id est petijt se tpaliter mon. Chrus.
Paulus plus fecit. quia eterna gloria volu
it ad tempus priuari p̄ salute proximorū. ad
Roma. ix. Optabam et ego anathēma esse
p̄ fratibus meis. Cōmendatur Job āca
quia arguit herodē p̄ adulterio. Paulus ve
ro non vnū sed plures tyranos. Cōmē
dant Enoch et Melchisedech quia in paradisiū
rapti. et ultra hoc paulus in tertium celum

ij. ad Cor. xij. Scio hominē raptū vsq; ad
 terciū celū. i. vltra naturā eleuatū vsq; ad ce-
 lum empiriū. Et est loc' beatorū spirituum.
 Et ibi vidit vt dicit Aug. libro de videndo
 deū. diuinā visionē. Et ista visio dicit audi-
 tus. qz instruct' fuit de diuinis secretis. que
 non licet homini loqui. i. verbis explicari z
 sic de alijs. Ideo canit ecclesia. Magn' san-
 ctus paul' vas electōis vere digne est glori-
 ficand'. Dixi terciū subiungit pia p'mij re-
 tributio. Unde Petr' in p'sona omniū cuz
 dixit. Ecce nos reliquim' omnia z securi su-
 mus te. p'sequenter interrogauit. quid ergo
 erit nobis. id est q' vilitas. que honorabili-
 tas. q' sufficiētia nobis inde. Rōdit ihesus.
 Vos qui securi estis me. s. imitatōe vincti.
 p'dicandi z moriēdi. in regeneratōe. s. iusto-
 rum de morte ad vitā. Raban'. Due sunt re-
 generatōes. vna animaz. z alia corpis. Et
 hec erit generalis resurrectio cū sederit fili-
 ua hominis. s. per autoritatē iudiciariā in se-
 de maiestatis sue. s. per manifestā p'entiaz
 que pri' latuit. Vel sedes maiestatis dicit
 nubes clara diuina formata maiestate. sede-
 bitis z vos. s. quieti z securi super sedes duo-
 decim. s. tanq; principes electi sup vniuersā
 terram. ¶ Per sedes etiā iudiciariā
 potestas designat. quia apostoli z viri perfe-
 cti iudicabūt nationes in comparatōe meli-
 oris vite z approbatue. modo tamē sp'cia-
 lion' q; alij electi. iudicantes duodecim tri-
 bus israel. Raban'. Nemo putet tantū du-
 odecim apostolos iudicatuos. sicut nec du-
 odecim tribū israel tantū iudicādos. sed in
 duodecim apostolis vniuersitas p'fectōrum
 designat. in duodecim tribub' vniuersitas
 iudicandoz designat. Ecce quomodo san-
 cti apostoli p' alijs sanctis honorādi sunt.
 quia p' ceteris eos elegit. Job. xv. Ego vos
 elegi vt caris z fructū afferatis z fructus ves-
 ter maneat. Et sic erunt tanq; scabini sp'ci
 ali modo in iudicio iudicantes. Item sunt
 nuncij dei per excellentiā. quia reus eos mi-
 sit. Marc. vlti. Sunt. s. in mundū vniuer-
 sum p'dicāte euangeliū omni creature. Item
 sunt honorādi tanq; p'ceptozes p'cipui. Un-
 de canit ecclesia. De quozū doctrina fulget
 ecclesia vt sol z luna. Item quia sanguine p-
 restati sunt fidem. Unde canit ecclia. Plan-
 tau erunt ecclesiā sanguine suo. Ultimo le-
 debunt iudicium. nec crede q' tunc orabūt
 p' se sicut nunc. Chriostō. z Beda. Nec pa-
 rentes orabunt pro filijs in iudicio. nec an-

geli sicut solebāt. nec sancti habebunt com-
 passionem cū peccatoribus sicut nunc e com-
 patiunt nobis orando p' nobis. Bernard'.
 Si igitur sancti apostoli fuerunt potentes
 z pij in terris. multo magis existentes nunc
 in celis. vbi charitas non minuitur sed au-
 gmentatur. Imploremus igit' corū clemen-
 tiam. de quozū numero ille est cui' hodie cri-
 stus saluerrima p'uersio.

Sermo L. Ad idem.

Aule saule qd

s me p'sequeris Actū. ix. O
 Introductio. p'sens festū quat-
 tuor d' causis celebrat. Primo in ordine ad
 peccatores vt habeāt exemplum sp'ci. vt nul-
 lus quantūcumq; peccator magnus desperet
 de venia. ex quo Paulū qui tant' fuit in cul-
 pa respexit in gratia. Unde Grego. Perpe-
 do Petrum. considero latronem. aspicio za-
 cheum. intueor māgdalenam. contemploz
 Paulum. z nil in eis video nisi sp'ci z peni-
 tentie posita exempla. Si forte aliquis la-
 plius est in fide aspiciat Petrum qui ter ue-
 gavit christū. z post amare flendo peccatūz
 releuit. Alius contra proximum in malicia
 crudeliter errauit. aspiciat latronē qui in vl-
 timo mortis articulo ad vite p'mia peniten-
 do peruenit. Ali' au ardeie estib' anhelans
 aliena diripuit aspiciat Zacheū qui si quid
 abstulit reddidit quadruplū. Ali' libidine
 succensus carnis mundiciā pdidit aspiciat
 magdalēnā q' in se camalē amorē igne diui-
 ni amoris extersit. Ali' in se vel in suis mē-
 bris ecclesiā persecut' est aspiciat Paulū q'
 ad vni' iustionis vocē fact' est vas electōis
 Nemo igit' desperet. sed ad suscipiendā gra-
 tiam mentē suā dispouat. z dñs q' venit pec-
 catores saluos facere. vt dicit. i. Thimo. i.
 propius sicut paulū recipiet. Secūdo ce-
 lebrat hoc festū in ordine ad ecclesiā. Un-
 de ex q' sancta mater ecclesia habuit maximam
 tristitiā in ei' p'scutione debuit etiā habere
 maximā leticiā in ei' p'uersione. Et qz maio-
 rē leticiā nō ponit habere nisi vt festū cele-
 braret. ideo in ipso btō paulo impleta est p-
 phetia Jacob. De q' Gen. xlix. Eū filios su-
 os moritur' bū diceret z ad beniam in venis-
 set dixit. Beniamin mane lup' rapax z ves-
 spere diuisder escas. Ibi p' beniam in iuxta to-
 ctōres intellexit paulū q' fuit de tribu benia-
 min. Dic mane. i. primo fuit lupus rapax

De cōuersione sancti Pauli

del ecclesiā persequēdo. Sed vesperē diuisit
elcās quādo p̄uersus ad fidē: fidē ecclesie p̄/
dicauit. Tercio in ordine ad angelos et
ad celestes curiā. Sicut em̄ dicit Luce. xv.
Sandiuz est angelis dei sup̄ vno peccatore
penitentiā agente plus q̄ sup̄ nonagintano
uē iustis. quāto magis in p̄uersione vniūs
apostoli. per cui⁹ doctrinā ruina eoz ex ma/
gna parte est restaurata. Dicit em̄ Thulso.
Om̄es ad salurē duxit ac si om̄es regeneras
set. i. ad Cor. ix. Om̄ibus om̄ia factus sum
vt om̄es lucrifacerē. Volens igit ecclesia se
sanctis angelis p̄formare in gaudio iustu
ut hoc festū. Quarto in ordine ad deū p̄/
pter miraculū. scilicet q̄ ex seculissimo p̄secu/
tozefecit fidelissimū p̄dicatore. Unde h̄ mi/
raculū maius est vt dicit Aug⁹. q̄s celū ⁊ ter/
ram ex nihilo creare. Et ratio. quia in crea/
tione nihil resistit diuine actioni. ps. xxxij.
Ipse dixit ⁊ facta sunt. sed in cōuersione pec/
carozis pp̄ria voluntas resistit. Iuxta illud
Math. xxij. Quotiens volui cōgregare re/
sicut gallinā cōgregat pullos suos sub aliis
⁊ noluiisti. Et quia magn⁹ peccator fuit pau/
lus: vt ipse testat. i. ad Thimo. i. Blasphē/
mus sui ⁊ p̄secutor ⁊ cōtumeliosus. ⁊ glori/
osus factus est p̄dicator. sicut canit ecclesia.
O gloriosum lumen om̄iū ecclesiarū. sole
splendid⁹ ⁊c. Et ad vnicā vocē ad domi/
nū se cōuertit sicut dicit in verbis thematis
Saule saule qd̄ me persequeris In sum/
ma epistole duo tangunt. Primo pauli p̄/
riculosa infirmitas. ibi. saul⁹ adhuc spiras.
Secundo subiungit eius miraculosa sani/
tas. ibi. vas electōnis est mihi iste. De pri/
mo dicit. In diebus illis scilicet cū lapida/
tus esset beat⁹ Stephan⁹. ⁊ saulus erat cō/
sentiens neci. ⁊ facta est p̄sertitio magna in
ecclesia que hierosolymis erat. ⁊ disp̄si iunt
fideles p̄ regiones iudee ⁊ samarie. tunc sau/
lus adhuc spiras. s. corde ⁊ p̄o dii animosi/
tatem munitū ⁊ cedis in discipulos domini
id est in xp̄ianos anhelans ad cedē p̄ mina/
rum asperitatē. P̄ Ubi scienduz sicut
infirmitas corporalis dicit̄ periculosa varijs
⁊ causis. sic infirmitas sp̄ualis. Primo q̄n
in corde interi⁹ radicat̄. Secūdo quādo ex/
terius per totū corp⁹ diffundit̄. Tercio quā/
do morbo nescit̄. Quarto quādo strania sumū/
tur. Quinto q̄n medic⁹ p̄tenuit. Om̄ibus
h̄is modis Paulus infirmabat̄. ideo meri/
to periculosa ⁊ infirmitatē habuisse dicit̄. Pri/
mo fuit radicata. ab intra morbo peccati in

corde. ⁊ tangit̄ ibi cū dicit̄ spirans. Ecce cor/
dis malicia. quā ip̄e p̄hibet ad Heb. iij. Uē/
det fratres ne forte sit in aliquo vestru ma/
lum cor incredulitatis discedendi a deo vi/
uo Hiere. iij. Lانا a malicia cor tuū iheru/
salem vt salua fias. Aug. Nulle maiores di/
uitie q̄s fides ecclie Abacuc. ij. ⁊ ad Rom. i.
Iust⁹ ex fide viuit. Secūdo fuit pericu/
losa infirmitas Pauli. quia p̄ totū corpus
diffundebat̄. In ore: cū dicit̄. spiras minaz
in manib⁹ euz dicit̄ ⁊ cedis. in pedib⁹ ibi. ac/
cessit ad principes sacerdotū. Et sic poruit
locū in eo habere p̄phetia Jsa. i. A plāta pe/
dis vsq̄ ad verticem non est in eo sanitas.
Tercio infirmitas est periculosa quādo
nescit̄. Aug. sup̄ ps. lvij. Nō est insanabili
oreo qui sibi san⁹ videt̄. Et sic paulus vide/
barit sibi sanus. p̄pter qd̄ dicit̄. i. Thimo. i.
Ignorās feci. Q̄ Est tñ sciēdū fm̄ san/
ctos doctores duplex est ignorantia. facti et
intra. Prima facti ⁊ p̄tingit dupliciter. aut
adhabet diligentia. ⁊ sic excusat a toto. vt cō/
cubitus Jacob cū Lya. Gen. xxxij. Aut nō
exhibet diligentia. ⁊ sic excusat a tanto ⁊ nō
a toto. vt ignorantia Lamech occident⁹ La/
yu cū putauit occidere ferā. Gen. e. iij. Se/
cūda est ignorantia iuris. hec est duplex.
quedā inuincibilis. hec excusat a toto. Alia
vero vincibilis. ⁊ hec iter duplex. quedā af/
fectata. hec in nullo excusat. quedā simplex
hec excusat a tanto ⁊ nō a toto. De q̄ Aug.
de libero arbitrio. l. iij. c. xxxv. Nō imputat̄
ad culpā qd̄ inuitus ignoras s̄ qd̄ querere
negligis. Breuo. Aliud est nescuisse. aliud
scire noluisse. Primū dicit̄ negligētia. secū/
dum malicia ⁊ sup̄bia. Dabunt igit aposto/
lus ignorantia iuris simplicē. Unde bene ex/
cusabat̄ a tanto s̄ nō a toto. Et si ita mortu/
us fuisset et̄nā damnationem incurisset.
Attñ nō fuit tanta ignorātia sua sicut si ex/
pp̄ria malicia ignorasset. qz sic dicit̄ vbi sup̄.
Ignorās feci igit̄ misericordiā p̄secutis sum
valde tñ fuit periculosa ignorātia sua. Quar/
to fuit infirmitas ei⁹ periculosa. qz tria sume/
bat. nō sufficebat sibi pp̄ria sciētia s̄ ⁊ ali/
os cōcubabat. cū subdit̄. Accessit ad p̄ncipes
sacerdotū. nō vocatus s̄ sponte. ⁊ petijt epi/
stolas. s. ad loca remora. Nō sufficebat sibi
pleq̄ fideles i iherlm s̄ petijt licentiā ad alia
loca. s. in Damascū ⁊ ciuitatē ad sinagogas.
vt si q̄s inuenir̄. qz pauci hui⁹ vie. i. xp̄iano/
rum viros ⁊ mulieres vincitos p̄duceret i
iherlm. s. ad puniendū. Ecce crudelitas sua.

Sequitur Et cum iter faceret. s. cum eplis
 origit vt appropinquaret Damasco scilicet eū
 exercitu suo. r subito circūfulsit eū lux de celo
 ad resignandū q sine luce grē nemo p̄t vera
 ceter ad deum p̄uerti. ideo merito circūfulsit
 eū lux. R Et illa lux primo fuit repen/
 tina in celeritate. qz eum subito mirauit in
 aliū viz: in scientia: vita r mentis p̄stantia.
 In scientia. Dicit glo. qz in illo triduo ceci/
 ta te p̄cussus om̄e cognouit misterii incar/
 nationis r veritatē euāgelij. Un̄ ad Gal.
 i. Notū facio vobis euāgelijū qd nō ab ho/
 mine didici s; p̄ reuelatōez ihu xpi. Itē im/
 mutauit eū in vita. quia stanim virtute lu/
 minis qd ipsum circūfulsit omnē carnalem
 amorē r affectu r terrenū mox abiicit. p̄pter
 qd dicit ad Gal. i. Cū placuit ei qui me se/
 gregauit ex utero matris mee. r vocauit per
 gratiā suā cōtinuo nō acquicui carni r san/
 guini. Et hoc est qd dicit Ambrosi⁹. Nescit
 tarda molimina sp̄s sancti gratia Enā mu/
 tauit eū in mentis p̄stantia. De q̄ Ro. viij.
 Quis nos sepabit a charitate xpi Secūdo
 illa lux fuit in mēsa. qz circūfulsit eū r ab in/
 tra r extra ipm totum illuminauit in interi/
 orib; per sapientiā qua omnia misteria scri/
 pturarum intellexit. ab extra p̄ lucidam cō/
 uersationē r sanctitatis exemplū. a superio/
 ri p̄ clarā p̄templationē qua nū de r in me/
 diate deum p̄ essentiā cognouit. Tercio illa
 lux erat cēlica. ideo intellectū ips⁹ angelicū
 spiritib; p̄formauit. imo etiā vt dicit Chri⁹.
 Ipsi angeli plurima fecerunt p̄ eius p̄dicatō
 nem didicerūt. vt dicit glo. sup̄ illud Eph.
 iij. Mibi em̄ omnium sanctorū minimō data
 est gratia in gentib; euāgelizare rē. vt imo
 tescat principib; r potestatib; in celestibus
 Illa ergo lux affectū ei⁹ totaliter trāsmuta/
 uit. Chri⁹. Sicut ferrū in ignē missum. r sic
 paulus in charitatē accēsus. Etiam ipm ce/
 lesti p̄uersatōe dēcorauit. ideo ad Phil. iij.
 Nostra p̄uersatio in celis est. Nec tria in/
 nuit Dionisi⁹ in eplā de trāsitu p̄ desertum
 hui⁹ mundi. vbi dicit ipm angelū terrestrē
 p̄pter primū. imaginē diuinitatis p̄pter se/
 cūndū. r celestē hominē p̄pter tertiū. qz di/
 cit Chri⁹. Paulus in terra gradicus sic se/
 gerebat in cunctis quasi societate angelorū
 frueretur. Nec subita conuersio pauli signi/
 rata est. i. Regū. r. in Saul. de quo diceba/
 tur. Insilet in te sp̄s dñi spiritū repēno
 r p̄phetabis r mutaberis in virtū alia. psal.
 lxxvi. Nec mutatio dextre excelsi. Sequit⁹ r

cadens in terram. s. ex nimio terroze timuit
 ne forte maiori plaga p̄citeret q̄ Pharaō
 aut mara foroz moysi. De quib; in exodo.
 In h̄ etiā timuit ad resignandū q̄ hō illu/
 rinatus p̄ gratiam dexte cognoscere suā fra/
 gilitatē exemplo abrae Ben. xviij. qui dixit
 Quid loquar ad dñm cuius sim puluis r ci/
 nis. Iste. xlvj. Redite p̄uaricatores ad cor
 Bern. Nō est melior p̄seruatio gratie q̄ in
 vera humilitate Quinto piculosa est in/
 firmiras cū iradicus p̄uenit. Et sic fuit in
 paulo. p̄pter qd sequit⁹ in eplā. Et audiuit
 vocē scilicet auditu corporis dicentē. Sau/
 le saule quid me persequeris. Nec duplica/
 tio fit ad mouendū eius intentionem. qua/
 si diceret. Brauis est tua infirmitas. qz me/
 dicum cōtemnis. Da locum medico r nō di/
 scedat a te. Eccl. xxxvij. quia opera eius tri/
 bi sunt necessaria. Et dixit. quid me p̄sequeris.
 s. in membris meis que persequēbat sau/
 lus r nō christū in p̄p̄ia persona quia iam
 sedebat ad dextera patris gloriozus. Tanta
 tamē habet dñs dilectionem ad suos vt qd
 eis exhibet sibi fieri reputat Nat. xv. Qd
 vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis.
 Qui respōdit. Quis es dñe. s. acus aut an/
 gelus. q̄ si diceret. Sentio potentia nō scio
 essentia. Estimabat eū esse angelū. Rñdit.
 Ego sum ih̄s nazaren⁹ que tu p̄sequeris. q̄
 si diceret. Ego sum q̄ te celestib; loq̄r que
 putas mortuū vt hoies. ego sum viuēs r re/
 gnans p̄ secula cūcta. Ecce bon⁹ medicus
 S Reuerā bon⁹ p̄mo qz habuit sapientiā
 in cognoscēdo. eo qz radice infirmitat; pau/
 li cognouit. Credebāt quidez paul⁹ p̄sequi
 hoīem mortalē r p̄sequat̄ deū celestē. Ideo
 infirmitatē ei⁹ eū cognoscere fecit dicens. Ego
 sum ih̄esus nazaren⁹ que tu p̄sequeris. q. d.
 Nō hoīem p̄sequeris sed deū. non creaturā
 sed creatorē. nō corpus sed caput. Secūdo
 medic⁹ ille habuit bonitatē in exequēdo. qz
 p̄sonaliter d̄ celo rēcedit r sibi locutus fuit
 r adhuc existēti in voluntate r actu p̄sequit
 di eum p̄uenit. non sicut alios ap̄los. licet em̄
 nō essent sequētes. tñ nō fuerūt eū p̄sequen/
 tes. Tercio fuit medic⁹ subtilis r perfectus
 subtiliter em̄ r velociter p̄fecteqz eū cōuer/
 tit r sanauit. T Sz di. si dñs faceret
 tibi ita etiā me p̄uerrere. Rñdunt doctores
 Nō est nunc opus miraculose agere p̄ fide
 quia nūc multū creuit. Ideo sicut platea no/
 uelle r filo acus inducit. sic per miracula fi/
 des in p̄mitina creuit ecclesia. Dñs autēz

De cōuersione sancti Pauli

nūc peccatores inspiratōibz p̄dicatōibz fla-
gellis et tribulatōibz auertit. Sic facit ho-
bis nunc ut iudicis fecit. Primo p̄ signa vo-
cauit de egipto eos. sed in terra p̄missionis
manifeste p̄ p̄phetas. nunc per p̄dicatores.
Nec requirit uocatio miraculosa sicut fecit
sancto Paulo. et hoc ex sua ineffabili bonita-
te. Unde dixit. ego sum ihesus. i. saluator.
qz saluēt tuā et nō aliud q̄ro. nazaren⁹ id est
florid⁹. qui p̄ te et toto mūdo in cruce floruit
Ecce q̄z mite eū alloquit nobis in exemplā
sp̄i. p̄pter qd̄ dicit apls ad Heb. iij. Acces-
damus cū fiducia ad thronū gr̄tie eius. ut
misericordiā sequamur. Subdit. Durū
est tibi cōtra stimulū recalcitrare. i. potenti-
ori te incompatibiliter resistere. s. vicijs et pec-
catis. U Unde nota dominus loqui-
tur hic de statu peccati in quo iacuit aplus.
Durū valde in tali statu esse seu p̄ inane
re p̄pter plura. Primo quia dyabolus pec-
catoribus dominat. ij. Petri. ij. A quo quis
superatus est huius et seruus est. tot demoni-
orum seruus quot vicior. ut dicit Augus-
tinus. Secūdo qz gladi⁹ euaginat⁹ sup̄ eos
extendit. ps. vij. Nisi uersi fueritis gladi-
um suum vibrabit etc. hoc viri iusti et sancti
desiderant. Apocal. vi. Ulsquo dñe san-
ctus et uerus nō iudicas et nō iudicas sanguinē
nostri de hijs qui habitant in terra. Tercō
quia cōscientia remordente aggrauat Au-
gustin⁹. Omnis inordinat⁹ animus est si-
bi ipsi pena. et non minima s̄ maxima. De q̄
Ih̄do. in li. soliloquior. Nulla grauior pe-
na q̄ remordens cōscientia. Hanc secū fer-
re oportet peccatores. quod est valde graue
Sap. xvij. Frequēter em̄ p̄occupat pessima
redarguente cōscientia. cum sit enim timi-
da nequicia dat testimoniu cōdemnationi
Quarto qz cum ul⁹ peccatorū augmentatur
Grego. Peccatū qd̄ p̄ penitentiā nō dilui-
tur mox suo pondere ad aliud trahit. Ideo
Eccl. xxi. Quasi a facie colubri fuge pecca-
tum. Quinto quia nescit quo sine termina-
tur an vnqz deus sibi bonū finē cedat. Jo-
belis. ij. Quis scit si uertat et ignoscat deus
Poeta. Omnia sunt hominum leui pendētia
filo. Et subito casu q̄ valuerunt. Sic di-
cit Aug⁹. Hac anima ductione penitē pe-
ccator ut moriens obliuiscat sui. qui dum ui-
uetet oblit⁹ est dei. Idcirco Samfredus in
poetria sua noua dicit. Pessima res vicuz
nil eque p̄niciosum. Reuera pessima. nō tū-
tum in uita sed etiā in morte et post mortem

Primo qz in agone hominis a demonibus
ante oculos peccata porrabunt. Eccl. xi. In
fine hominis denudario peccatorū illius. Se-
cundo qz ab hinc exiens demonibus p̄sentat.
Job. xx. Uadēt. s. auime et uenient sup̄ eam
horribiles. s. demones. Sap. xvij. Persone
tristes illis apparatus pauore illis p̄stabit.
Tercio qz post mortē ad locū tormentorū re-
putat. ubi in perpetuū cruciet. p̄pter qd̄ Ec-
cl. vij. Memorare nouissima et in eternum
nō peccabis. Quarto p̄pter pene augmenta-
tionē eū aia carni societ. s. in uentualī iudi-
cio. nō corp⁹ et aia sit ardebat. Tūc implet
illud Apoc. vi. qd̄ dicit petrus et mōtibz. La-
dite sup̄ nos et abscondite nos a facie sedētis
sup̄ thronū. Quiso p̄pter finalē sententiam
Math. xxv. Discedite a me maledicti i g-
nē eternū etc. Ideo finaliter Drosius dicit.
P̄ est uita da peccati seditas q̄ q̄libet tor-
mentorū inauitas. Et h̄ sup̄ s̄bo. Durū est
ut recalcitres stimulo. Sbdit. Qui tremē-
ac stupens dicit. Dñe quid iules me facere
q̄si diceret. Jā nō mea s̄ tuā uoluntate pa-
rat⁹ sum adimplere. Greg. Nisi q̄s a se ip̄o
desiciat ad deū nō appropinquit. sic paulus
Uñ Aug. Mox parat se ad obediēdū qui
prius se uiebat ad p̄sequendū. Amb. Si se-
cutus es et rante seque penitentiē. Dixi se-
cundo rangit sancti Pauli miraculosa sa-
nitas. De q̄ in textu sequit. Et dñs dixit ad
eū. s. q̄ ad uoluntate eius p̄num se exhibuit.
surge et ingredere ciuitate. s. Damascū et ibi
dices tibi qd̄ te opteat facere X In hoc
significat mystice q̄ ille qui deo uult placere
debet surgere a vicijs et peccatis. et ingredi p̄-
fidem et charitatē et ciuitate. i. in vnionē san-
ctematis ecclie. ibi dices illi qd̄ sit facturus
Eph. v. Surge q̄ dormis et exurge a mor-
tuis et illuminabit te x̄ps. Sequit. Viri au-
tem illi qui comitabantur cum eo. i. socij eius
uenit em̄ cū notabili comitatu Dñi ergo sta-
bant stupefacti. audientes quidē uocē. s. pau-
li. sed neminē uidentes. stupēbat ex magni-
tudine miraculi. quia audierūt uocē pauli.
sed nō x̄pi. ut habet Actū. xxiij. Qui me cū
erāt lumē quidē uiderūt. uocē autē eius nō
audierūt qui loquebat meū. neqz uidebāt
p̄sonam cui dirigebat sermo. et sic stabāt stu-
pefacti nescientes quid facerēt. Surgēs au-
tem saulus de terra. et ap̄tis oculis nihil ui-
debat. Exterior dispositio corp̄is interiorē
significabat. Ip̄e namqz tūc ab om̄ibz terre-
nis affectibz surrexit. et dicit Aug. in f̄mone

de paulo. Eo tpe q̄ cetera nō videbat misse
riū informabat credentiū. qm̄ qui credit in
ppm̄ ipm̄ iurari telet. Et sicutē vidit r cō/
templabat celestia. cui visus clausus fuit ad
terrena. **A** Ad man⁹ autē illū trahētes
introduxerūt Damascū. r erat ibi tribus die/
bus nō vidēs. s. corporalib⁹ oculis. neq; man/
ducans neq; bibēs. Dicit glo. tres dies non
vidit. qz nō credebat ppm̄ tertia die resusci/
tatiū. **S**z di. quid tunc fecit in illo triduo
Dicit̄ doctores cōmuniter q̄ in illo triduo
rapt⁹ fuit vsq; ad tertiū celū. r habuit illam
excellētē visionē. de qua. ij. ad Cor. xij. Et
illa fuit ita sustenta⁹ q̄ nec manducare as/
sectabat nec bibere. Sicut legit̄ de moysē q̄
fuit tū dño. xl. diebus in mōte absq; cibo. Se/
quit̄. Erat autē quidā discipul⁹ damasci no/
mine Ananias. s. de iudaismo ad ppm̄ puer/
sus. sciētia r vita famosus. r dixit ad illū in
visu dñs. Anania. r ille ait. Ecce ego dñe.
Vales vocatōes legitim⁹ etiā in plurib⁹ locs
vetens restamēti sacras esse hys quib⁹ dñs
puerfat⁹ est. Et sic in p̄senti. Et dñs ad eus.
Sutge r vade in vicū q̄ vocat̄ rect⁹. Et q̄re
in domo inde saulū noīe tharsē. qz de thar/
sis erat oriund⁹. illuc em̄ pater ei⁹ translat⁹
fuerat de iudea r ibi creuerat i piatē r fama
vt patet in glo. lyra. ij. ad Thimo. vlti. Se/
quit̄. Ecce em̄ orat. q. d. mentē ad teū eleua/
tā habet. Ex illo em̄ raptu paulus egressus
gras x̄o agebat. Sequit̄ Et vidit. s. p̄ diuī
nā teuelatōez viz ananiā noīe introeuntes
r impotentē sibi man⁹. q. d. Hec q̄ sibi loqz
iā p̄sentialiter in orde r raptu tuo cognosce/
r nō tantū vidit p̄sonā s; etiā uomē lucide
cognouit r op⁹ factuz. imponētē sibi ma/
tus. Lyra. Hec impositio nō erat ad rece/
ptionē spūs sancti. vt patet Actu. viij. sed ad
sanationē defect⁹ corporalis. vt patet de sancto
Laurētio q̄ ponebat man⁹ sup̄ oculos ceco/
rū r illuminabant. Et sic in p̄posito sicut s̄b
dit. vt visum recipiat. Sed quō se habuit
Ananias in hac parte sequit̄ in t̄p̄m̄ Dixit
ananiās. s. se excusando. dñe. q. d. sum pat⁹
facere qd̄ iuxta tanq; seru⁹ fidelis. Sz vñū
est. miroz de verbis tuis r de eo qd̄ me iuxta
qz auditi te mult⁹ de viro s. saulo quanta
mala fecerit sanctis tuis i iherl̄m. q. d. famo/
sus est in p̄secutiōe Et hic scilicet nouissime
habet potestātē a principib⁹ sacerdotū alli/
gandi omēs q̄ inuocāt nomē tuū. q. d. Uls
vt me ppm̄ volūtariē tradā in man⁹ ei⁹ r nō
debeo sustēnari diuī⁹ p̄ salute fidelīū tuozū.

Dixit autē ad eū dñs. vade. Raban⁹ q̄si di/
ceret. Nō est timend⁹ q̄si p̄secutor s; ample/
ctend⁹ vt frater. qz mala q̄ sanct⁹ intulit pa/
tus est sustinere. qm̄ vas electōnis est mihi
iste. i. vas specialiter electū grē r scie p̄tenti/
uū. vt portet nomē meū corā gentib⁹ r regi/
bus r filiis isrl̄ **B** Reuera libere r fidu/
cialiter r cōstanter h̄ dulcissimū nomen ih̄s
portauit in ore r corde. quingent⁹ em̄ vicib⁹
scripsit illud in eplis suis. vt patet intuenti
Et ego ostendā illi q̄sta opreat eū pati pro
noīe meo. q. d. in multa alijs sanct⁹ intulit. etiā
ipe mltā patiēt. r h̄ cū magno gaudio r hi/
laritate amore noīs mei. ij. Cor. xij. Licet
gloriat̄ in infirmitatib⁹ meis. Cōfortat⁹
igit sic Ananias r solat⁹ a dño abiit. s. gau/
denter ad explendū officīū r mandatū dñi
r introiit. s. in domū p̄nominatā. vbi saulū
reput. imponēs ei man⁹ r dixit. Saule fra/
ter. fratē vocat̄ quē pu⁹ timuit inimicū Ex/
lupo em̄ agn⁹ fact⁹ erat. dñs me⁹ ih̄s misit
me ad te. q̄ apparuit tibi in via q̄ veniebas.
s; ad p̄sequendū electos. licet in p̄ gr̄az suam
sis mutat⁹ q̄te ad te venio vt vid eas. i. visū
corpalem recipias r implear⁹ spūs sancto. O
benigna r gratiosa locutiō r legatio ananie
ad Paulū ex causis vbi sup̄ exp̄ssis. r quāti
fuerūt exp̄t dñi effect⁹ verba eadē s̄b dunt.
Et cōfortat. i. absq; mora ceciderūt de oculis
ei⁹ tanq; squame. i. macule albe. r dore sicut
squame piscei. r visum recepit. Et surgens
baptisat⁹ est supple in noīe x̄pi. Et cū acce/
pisset cibū cōfortat⁹ est duplici cōfortatione.
scilicet spūali r corporali. ecce miraculosa sa/
natio. Attendam⁹ sanatiōnis effectus. fuit
autē eū discipulis supple x̄pi q̄ erāt Dama/
sci p̄ dies aliq̄t. r p̄nno. i. diligētē r sollici/
te ingressus suragogas p̄dicabat dñm̄ ih̄m
qz hic est fili⁹ dei. Sz quō se ad h̄ miraculū
habebant iudei. sequit̄. Stupebāt omēs q̄
audiebāt eū r dicebāt. nōne hic est q̄ expu/
gnabat i iherl̄m eos q̄ inuocabāt nomē istud
r huc ad h̄ venit vt vincos illos adduceret
ad principes sacerdotū. q̄si dicerēt. Mituz
est nobis qd̄ sibi videt̄ aut q̄lis existit. Se/
quit̄. Saulus autē. san sic vocat⁹. r post ba/
ptisatū paul⁹ mltō mag⁹ naualescebat. s. p̄di/
cando. r cōfundebat iudeos. s. p̄ doctū mā a
spūs sancto datā. q̄ habitabat Damasci. affir/
mans qm̄ hic est x̄ps. s. in lege p̄missus. Et
sic patet breuiter exp̄dita sue p̄uersionis hi/
storia. Ad merita ipi⁹ nos cōmendem⁹.

Sermo LI. Ad idem.

De cōuersione sancti Pauli

imitatores mei

estote. i. *Loz. iij.* *L. Introductio.* Si q̄a vult aliquaz artē studere q̄rit expertū in gr̄m i ista arte. sic volens discere aut q̄rere salutē aīe debet sequi paulū aplm. *Rō. Chriſ. in li. de laude pauli.* Quia q̄d q̄d p̄f̄iarche q̄d q̄d p̄phete. q̄d q̄d apli seu alij sancti in se p̄fectōis aliq̄d acceperit. hec oīa siml' colliges paul' cū tanto cum ulō habuit cū q̄sto nullus eoz collegit. Et exēplificat h̄ de abel. de noe. et abraā. et sic de alijs q̄ plurimis. vt supra oñsum est. Et subdit Chriſ. vbi supra. Nil p̄sūs errauit q̄ p̄ratū q̄d dam inſigne virtutū et p̄aditum sp̄ualem pauli animū nūcuparet. Itē dicit Chriſ. Quid in angelis magnificū p̄dicamus q̄ om̄i p̄fecta dilectōe deo adherēt et obedunt incessanter. Paul' h̄o mole corporis grauiat' adeo deo adheſit: q̄ dicit *Rō. viij.* Certus sum q̄ neq̄ mors neq̄ vita. neq̄ angeli. neq̄ archangeli. neq̄ principatū. neq̄ virtutes. neq̄ tribulatio. neq̄ angustia. neq̄ fames. neq̄ nuditas. nec p̄secutio. n̄ gladius. nec altitudo. nec p̄funditas. nec creatura aliq̄ poterit nos ſepare a charitate dei. Et sic paul' erat angel' terreſtris. h̄o celeſtis. Nā in terris regēs dicit illud *Phil. iij.* Nostra p̄uerſatio in celis est. Sic q̄ vult viam ambulare debet ſeq̄ ſcientē et expertū i ea. Volens igit tendere ad viā celeſtis patrie debet ſeq̄ paulū. ipſe em̄ viā expert' est. vt dicit. *ij. ad Loz. xij.* Scio hōiem raptū vſq̄ ad terrā celū. ipſe diuinit' nouit uer' et docuit illd̄ verbo et exēplo. Ideo mento p̄dicere. Imitatores mei estote. Ubi ſciendū. quartuor vicibz reperim' hec verba ſupradicta ſcripta in eplis ſuis. ſ. imitatores mei estote. videlicet. i. *Loz. iij.* et i. *Loz. xi.* et *Epheſ. v.* et *Phil. iij.* Ep̄ h̄ elicere poſſum' q̄ q̄rtuor ſūt principaliter in quibz imitari debem' aplm. Primo eū imitari debem' in p̄fecta cōuersione. Nā p̄uerſio ſua fuit in inū ſalutis ſue. et ſic p̄uerſio uſa. *Zach. i.* *Conuertimini ad mē et ego p̄uertar ad vos.* *Eccl. xvij.* *Conuertere ad dñm et relinque peccata.* Ratō q̄ dicit p̄s. *vij.* Nisi p̄uerſi fueris gladius tuus vibrabit. h̄ est iudiciū. *Luc. xij.* Nisi penitentia egeritis oēs ſiml' p̄ibitis. Nota ad p̄fectā cōuersionē req̄runt tria. ſ. termin' a q̄ terminus ad quē. et mediū p̄ q̄d p̄uertimur. Primo termin' a q̄. ſ. vern' debem' a nobis.

i. a p̄pria volūrate. *Mat. xvi.* Si q̄s vult venire post me abneget ſemetipm. *Bregō.* Nisi q̄s a ſeipō deficiat ad eū q̄ ſupra ipſuz est nō appropinquabit. *Sz di.* quo a ſeipō hō recedere pt. *Rūdet.* a nobis recedim' ſi p̄pria volūtarē abnegam'. *Eccl. xvij.* A voluntate tuā auertere. et *Dee. x.* Confundet iſrl' in volūtarē ſua. *Bern.* Nullū bonuz deo placere pt q̄d factum est ex p̄pria volūtarē. Exēplificat de ieiunio. *Iſa. lvij.* Ecce i die ieiunij veſtri inuenit volūtas vr̄a. et ſubdit. Nunq̄d h̄ est ieiunij q̄d ego elegi. q̄. d. neq̄ q̄s. *Bern.* Quid est q̄d odit aut punit te' ni ſi p̄pria volūtarē. tolle p̄pria volūtarē et in ſeruo nō erit. Secōdo termin' ad quē et est de *Johel. ij.* *Conuertimini ad dñm deū vr̄m.* q̄ nihil meli'. nihil digni'. nihil vtili'. q̄ est ſummū bonū. *Mar. x.* Nemo bon' niſi ſolus de'. *De q̄ Dyō.* Nil bonū est niſi ab eo q̄ eſſentialiter bon' est. nil dulci'. p̄pter q̄d dicit *Mar. xi.* Tollite iugū meū ſup vos. iugū em̄ meū ſuaue est. et on' meū leue. *Bre.* Pro amore ei' oīs p̄secutio habet dulcedinē. oīs afflictio p̄solatōnes. *De q̄. ij.* *Loz. i.* Sicut abundat p̄p̄i p̄ſiones i nobis. ſic et p̄solatōnes. *p̄s. xciij.* Secōm multitudinē doloz meozū in corde meo p̄solatōnes tue letificauerunt aīam meā. Nil digni' et vtili' q̄ vt ad illū cōuertamur q̄ p̄ nobis de celo venit. Et oīa q̄ fecit in celo et in terra ad noſtrā salutē ordinauit. *puer. viij.* Qui me inuenit inueniet vitā et hauriet ſalutē a dño. Terciū est mediū p̄ q̄d p̄uertimur ad deū. et est libera volūtas. Diſſerētia est inter p̄pria volūtarē et libez arbitriū. *Bern.* in ſimone de naamā. Propria volūtas est q̄ nō est cōis deo et hominibz. i. q̄ nō ſit aut ſtat ad honorē dei et ad vtilitātē ſiue edificatōez p̄imi et ad ſalutē p̄pria. *Sz libez arbitriū est illud q̄d hō ſi ne neceſſitate et coactōe pt eligere et appetere.* *Bern.* Nulla creatura pt nos violētē a deo retrahere. *ad Gal. v.* Vos in libertatē vocati eſtis. Hoc est libez arbitriū ſeu libera volūtas vr̄a q̄ ad deū p̄uertit et betis debet eſſe verſa ſiue mutata in dei voluntatē. dicens *Mar. vi.* Fiat volūtas tua. ſicut paulus *Act. ij.* Quid me iubes facere. q̄. d. offero tibi volūtarē meā. in forma eā q̄d p̄ eā fieri volucris. De hac volūtarē dicit *Bern.* Volūtas est origo oīm bonoz et mater oīm virtutum. Et ſubdit *Bern.* Luſtos anime circa ſtatū ſue volūtaris ſollicitus debet eſſe. ſcilicet vt diſcernat q̄d volendū ſit. ſcilicet q̄ ad

qualitate. et quatu[m] volend[u]m. quantu[m] ad qua[m]
 titate[m] voluntatis et regulantate[m]. Et Nota
 voluntas nostra debet mensurari s[ecundu]m triplice[m]
 mensura[m]. s[ci]licet s[ecundu]m nostru[m] posse. s[ecundu]m nostru[m] nosse.
 et s[ecundu]m dei velle. Primo s[ecundu]m nostru[m] posse. i. ad
 nostra[m] possibilitate[m]. vt omnia velim[us] q[ui] possu[m]
 mus implere vobis. et possibilibus nihil peni
 tus obmittetes. ita q[uo]d nec infra per desideria
 veniam[us]. nec p[er] indiscretu[m] feruore[m] modu[m] ex
 cedam[us]. De quo. ij. ad Cor. viij. Si em[en] vo
 luntas p[ro]p[ri]a est s[ecundu]m id q[uo]d habet accepta. e.
 Sed heu co[n]querit Bern. Uix est aliquis
 qui in eis que ad deus sunt experiri velut q[uo]d
 possit s[ed] etia[m] quid p[ro]p[ri]issime possit. Quid
 si dixeris illud p[ro]p[ri]e. xxiij. Uires no[n] sup
 perunt. R[ati]o[n]e Salom[on]. Qui insperos est
 cordis ip[s]e intelligit. Secundo mensuranda
 est voluntas nostra s[ecundu]m nostru[m] scire v[el] nosse
 vt sine exceptio[n]e velim[us] que scim[us] esse bona
 et ea nolim[us] que cognoscimus mala. Iaco.
 iij. Bonu[m] scienti et no[n] facienti peccatu[m] est il
 li. Luc. xij. Scru[m] sciens voluntate[m] domini
 et no[n] facies vapulabit plagis multis. Ter
 cio mensuranda est s[ecundu]m dei velle. vt omnia ve
 limus que vult de[us]. Ecce tra omnia q[ui] no[n] vult
 de[us] et nos respiciam[us]. vt vnusquisq[ue] nostru[m] di
 cere possit illud Mat. xvi. No[n] mea pater
 voluntas sed tua fiat. Et illud ad Gala. ij.
 Vt ego no[n] ego. sed viuit in me x[rist]us. Et h[oc]
 quo ad quantitate[m] voluntatis. Sed quo ad
 qualitate[m] dicit Ro. xij. Renouamini in no
 uitate sensus vestri. vt p[er]tinet q[ui] sit voluntas
 dei bona b[e]n[e]placis et p[er]fecta. Primo bona vo
 luntas iustoz bona est. q[uo]d o[mn]ia q[ui] faciunt v[el] pa
 tiunt in peccatoz satisfactio[n]e et dei offense
 placatione ordina[n]t. Ex remissione em[en] pe
 catorz homini collata p[er]surgit co[n]scientia leta et
 seruata. Et sic nimis ex hac leta co[n]scientia
 nihil negligit quin ho[m]o omnia in de[u]m ordina[n]t
 Secundo b[e]n[e]placita. q[uo]d in p[ro]missa remissione
 amara no[n] nunq[ua]m incipiunt dulcescere vt o[mn]ia
 q[ui] faciunt in dei b[e]n[e]placitu[m] ordina[n]t. Aug. Ille
 placet deo cui placet de[us]. s[ed] in p[er]p[et]uis et in ad
 uersis. Tercio voluntas p[er]fecta p[er]sistit i[n] dei
 dilectione et o[mn]i re et abrenunciatio[n]e. Greg.
 Voluntas sacrificiu[m] nunq[ua]m plene p[er]ficitur
 nisi hui[us] mundi cupiditas p[er]fecte reseratur.
 It[em] p[er]sistit i[n] boni p[ro] malo redditio[n]e. i. Theb.
 v. Videte ne q[ui]s maluz p[ro] malo reddat. s[ed] sp[iritu]
 q[uo]d bonu[m] est sectamini. Nec est voluntas dei
 in x[rist]o ih[esu]. Gal. iij. Estote p[er]fecti et pleni
 voluntatis dei. Talis fuit ap[osto]l[us]. Secundo
 debem[us] ip[s]u[m] imitari in corpali exercitacione

Ambro. Si secut[us] es errante[m] sequere peni
 tent[em]. Dicit em[en] Greg. in moral. Ille vobis
 o[mn]ib[us] debet ad exempl[u]m p[er]trahi qui cunctis
 passionib[us] carnis mories et i[n] sp[iritu]aliter viu[n]t
 q[ui] p[er]p[et]ua postponit m[un]di. que nulla aduer
 sa puniit. et sola eterna desiderat. Talis fuit
 Paul[us]. in cruce debem[us] ip[s]u[m] imitari. f
 Ubi nota exercitatio p[er]sistit in trib[us]. Primo
 in bonoz op[er]atio[n]e. Ambro. in li. de offi. et ha
 bet in cano. lxxxvi. Dist. no[n] satis. vbi d[icit]. No[n]
 satis est bene velle nisi assistat b[e]n[e]facere. opa
 vero nostra si debet deo esse grata triplice[m] de
 bent habere deore. Primo debet esse fidelia.
 Gal. vi. Du[m] temp[us] habem[us] opemur bonoz.
 Eccl[esi]a. ij. Quidcu[m]q[ue] p[er] man[us] tua opari iusta
 ter fac. Ro. xij. Prouidentes bona no[n] tm[en] cor
 ram deo s[ed] cora[m] o[mn]ib[us] hominib[us]. Et sint fidelia
 vt in oib[us] q[ui] agim[us] no[n] q[uo]d nobis vtile est. sed
 ad dei gloria[m] et ei[us] b[e]n[e]placitu[m] i[n]gramus. ps.
 cxij. No[n] nobis d[omi]ne no[n] nobis. sed nomini
 tuo da gloria[m]. Et p[ro]gru[m] est q[uo]d o[mn]ia que in ce
 lo et in terra sunt opatus est. no[n] sibi s[ed] nobis
 opatus est. i. Cor. iij. Dia vestra sunt siue
 appollo siue cephas. siue mund[us]. siue vita.
 siue mors. siue p[re]sentia. siue futura o[mn]ia v[est]ra
 sunt. vos aut[em] x[rist]i. x[rist]us aut[em] dei. Ut ergo inui
 cem impendam[us] faciam[us] s[ecundu]m illu[m]. i. Cor. x. Si
 ue manducatis siue bibitis v[el] aliq[ui]d aliud fa
 cians ad gloria[m] dei facite. Et itez ad Colos.
 iij. Dia quecu[m]q[ue] facitis in d[omi]no et ope o[mn]ia in
 no[m]i[n]e d[omi]ni nostri ih[esu] x[rist]i facite. In h[oc] p[er]sistit fi
 delitas. ps. c. Oculi m[ei] ad fideles terre. Ec
 clesi. xij. Qui fideliter agunt placet deo. Sed
 heu pauci sunt tales. De quo puer. xx. Me
 ti sunt vin[us] misericordes. vini aut[em] fidelez q[ui]
 inueniet. Luc. xij. Quisputas fidelis seru[us]
 Talis fuit beatus Paul[us]. De q[ui] ij. ad Theb.
 i. Gratias ago deo meo semp[er] qui me fidelit[er]
 existimat potens in ministerio suo. Secun
 do debent esse vtilia. de quo vnusq[ue] nostru[m]
 dicit Eccl[esi]a. iij. Noli esse inutilis in op[er]ib[us]
 tuis. Utilis debet igit[ur] esse vnusquisq[ue] in ope
 rib[us] suis. sic q[uo]d no[n] tantu[m] sibi p[ro]sit. sed etia[m] vt
 in eis p[ri]mu[m] edificet. iuxta illud Mat. v.
 Sic luceat lux vestra cora[m] ho[m]ib[us] vt videat
 opa vestra bona et glorificet patre[m] v[est]ru[m] q[ui] i[n]
 celis est. i. Pe. ij. Conuersato es bona inter ge
 tes habete. vt ex op[er]ib[us] v[est]ris p[er]siderates glo
 rificet de[u]m. Tu[m] em[en] opa simplicita[t]e tanto m[ul]
 tiplicant q[uo]d ex eis p[er]les edificant. ij. Cor.
 iij. Nemo q[uo]d suu[m] est tm[en] querat s[ed] q[uo]d alteri
 hoc ostendit ap[osto]l[us] in seipo. Ro. xv. Vnusquis
 q[ue] v[est]ru[m] p[ri]mo placeat in bona edificatio[n]e

De cōuersione sancti Pauli

Talis fuit Paulus. i. Cor. x. Omnis pro oia placens. non querens quod mihi utile est. tantum sed ut utilis sum alijs ut saluificent. propter quod dicit ad Phil. iij. Vos estis corona nostra ante deum. Tercio debet esse difficilia ut noster affectus pro hec tenorior prebeat. Heb. xij. Recogitate eum qui tale sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum per traditionem. ut ne fange mini animis vestris deficiatis. nondum viget ad sanguinem resistitis aduersus peccatum pugnantem. ut beatus Paulus fecit. ij. Thes. iij. Satis fratres neque gratis panem manducamus: sed in labore nocte et die sumus laborantes ut nos ipsi formam daremus vobis. **S**ecundo consistit corporalis exercitatio in malorum reluctatioe. De qua Ro. xij. Noli vinci a malo sed vince in bono malo. hoc est. corpus mundum et dyabolum. Nec sunt que contrariantur anime salutari. hec vicit apostolus. Primum corpus pro castigatione nostra. Cor. ix. Castigo corpus meum et in seruitutem redigo. Christus. Nihil corpori propter nudas necessitate miserauit. Et hideo fecit ut perferre carnem subiret rationi. Si ille hec fecit qui iam certus fuit de dei dilectione quod vos facere debemus. Secundo mundum pro metis alienatione. De qua ad Gal. vi. Mihi mundus cruciatus est et ego mundo. Christus. Quidquid mundus reputabat gloriam hoc ipse pena. Tercio dyabolum pro continua resistencia et humiliter oratione ut ipsemet loquens quasi de periculo anime sue in temptatioe dyabolica. ij. Cor. xij. sic inquit. Datus est mihi stimulus carnis angelus sathane qui me collapsisset. et subdit Propter quod deum ter rogavi ut discederet a me. ecce oratio. et dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea. Tanta gratia ei deus tulit ut semper vinceat et nunquam a dyabolicis temptatioibus vinceat. nec potuit a dyabolo superari. quia a charitate christi separari non potuit. Ro. viij. et sic nos ad reluctationem hortamur. Eph. iij. Nolite locum dare dyabolo. et ibidem. c. vi. Induite vos armaturam fidei ut possitis stare aduersus insidias dyaboli. ij. Thimo. ij. Nemo corona bit nisi qui legitime certauerit. i. extra mundum et dyabolum et carnem. Sic coronari meruit apostolus ut ipsemet testatur. ij. Thimo. iij. dicens Bonum certamen certavi. cursus consummavi. fidem seruavi. in reliquo reposita est mihi corona in iusticia quam reddet mihi dominus in die. in illa die. nec solum mihi sed et alijs qui diligunt aduentum eius. i. qui ita se habuerunt quod non timere aduentum eius. Tercio consistit corporalis exercitatio in aduersitatum pressione. ij. Thimo. iij.

Omnis qui pie voluit vivere in christo persecutores patient. Judith. viij. Omnes qui tibi placuerunt pro varias tribulationes transierunt. Quanto magis quos deo acceptior tanto magis quam quos a deo temptari permittit. Thob. xij. Quia acceptus eras deo necesse erat ut temptatio probaret te. i. Cor. iij. Maledicimur et benedicimur. persecutionem patimur et sustinemus blasphemamur et obsecramur etc. Sic paulus. ij. Cor. xi. In carceribus abundanti. in plagis super modum. et subdit. a iudeis quinque quod dragenas una minus accepi. ter virgis cesus sum. semel lapidatus sum. ter naufragium peruli. Idcirco dicit nobis Heb. x. Patientia vobis necessaria est ut et voluntate dei facientes reportetis re promissionem. **P** Et nota passiones perfectorum de quibus erat paulus sunt triplices. Primum ex proprie vite insufficientia. ut quantumcumque bonum faciunt semper maiori desiderio iardescunt ad ea que desiderant et estimant se nihil fecisse. Sic videbat Paulus Ro. viij. Velle adiacet mihi. proficere autem bonum non inuenio. et ad Phil. iij. Que retro sunt obliuiscens ad anteriora me extendo. Secundo affligunt ex mundi displicentia. ad Gal. vi. et figuratur Ezech. i. Quocumque ibat spiritus illic et rote eleuabant. Quid pro spiritu nisi spiritualis vita intelligitur quod pro rotas nisi tribulatio que vita spiritualis sequitur. Gregorius. Quanto quis altius proficit tanto in mundo inueniet quod durius potest. Tercio ex dei absentia. Osee. ix. Ne cum recessero ab eis Bero. Alia que semel receperit dei presentiam et sustinere eius absentiam est experiri gehene penam. Tercio debemus imitari apostolum in acquisitione virtutum. Bem. Quantacumque affligis corpus non predest nisi super virtutibus adornat. i. ad Thimo. iij. Corporalis exercitatio ad modicum utilis est. spiritualis vero ad multa que consistit in intentionibus virtutibus. O imitatores. estote. **I** Nam licet beatus paulus in omnibus virtutibus abundaret. de tribus tamen videamus quos excellenter habuit. Primum charitatem. Ro. viij. Quis nos separabit a charitate dei. tribulatio an angustia. ut supra. Scio et certus sum quod neque mors neque vita. Aug. Dolendum est quod apostolus cum horribilibus tormentis a charitate dei non potuit separari. nos interdum ociosa fabula et paruumissimum vicium separant. imo quicquid propter signum opinatum ad inimicum in inimicitia venimus. De paulo dicit Christus. Sicut ferz in ignem missus totum ignem efficit. sic paulus charitate succensus totus effectus est charitas. sicut dicit Ephes. v. Imitatores mei estote sicut filij

charissimi & abulate i dilectione sicut dilexit nos xps. Et merito. qz dicit Aug. de laude charitatis. Quanto in h mundo maior dilectio de tanto maior i futuro retributio. Etia ha/ buit dilectores pximi tanta q dixit Ro. ix. Lupieba anathema esse p fratribz a xpo. i. ad tps separi a xpo vt intenderet puerioni iudeoz ad fidē xpi. Lhris. Nullo tanto affe ctu replāgit mala ppria sicut paulo aliena. Phil. Testis est mihi deus qm cupio vos omnes in visceribz ihu xpi. Sic nos imitari debem? Ro. xv. Debem? & nos firmiores im becillitates infirmoz sustinere. Gal. vi. Al/ ter alteri onera portate. Rō greg. sup ezech. Nullū est deo tale sacrificiū sicut zel? aiaz.

Secda virt? quā excellēter habuit in qua eū sequi debem? est hūilitas. patet ex nomis interpretatōe. paulo. i. modico. inde paululuz id est modici. Aug. Paul? nomē hūilitatē est. Et bñ puenit sibi h nomē. qz ipe de se si/ deli aīo dixit. i. Loz. xv. Ego sum minim? aplos? & nō sum dign? vocari apls. Itē ad Phil. iij. Mihi oim sanctorz minimo data est gra tē pdicare in gentibz. Et itez cū dicē de apparitōibz factis alijs apls post resurre ctione xpi dicit. i. Loz. xv. Nouissime vero tanqz atorino visus est mihi. Et ne videat h dicere quadā simularōe. ideo nō faciebat h paul? inentēdi pcuratōe s; estimādi af/ fectōe. Greg. Qui em pfecte pctm suū & se/ ipm exanimando intelligit nullū pctm par suo pcto existimat. & quiddā boni habet soli deo attribuit. Sic ipe paul? i. Loz. xv. Gra dei sum id qd sum. nihil aliud seipm reputa bāt qz pctōrez & indignū hoiez. Un. i. Lxi mo. i. Fidelis fmo & oim acceptōe dign? qz ihs xps dei fili? venit in hūc mundū peccato res saluos facere. qz ego prim? sum. i. prin/ cipalis. Ecce hūilitas. Greg. Omnia opera sunt nulla nisi fuerint i humilitate fundata Sic nos ipm debem? seq in vera hūilitate si ad celeste regnū volum? puenire. Aug. Ex celsa patria humilis est via. hūiliter ad hu/ mile venire optet. Dicit idē sup illud Joh. Ego sum ostiū. Ostiū hūile est. s. celest? pa/ trie si sano capite volum? intrare optet nos caput dimittere supbie. cū q aliter impossi/ bile est intrare. Tercia virt? quā excellen ter habuit fuit māuerudo sine pietas. Lhris. Nemo inem dilexit amicos sicut paulus inimicos. ij. Loz. xij. Lugeo multos q pec/ cauerūt & nō egerūt penitētiā de in mūdicijs suis. Lhris. Null? replāgit ppria sicut pau

lus aliena. Subdit idē. Ac si totū mundū genuisset d omibz pdoluit. ij. Loz. xi. Quis infirmat & ego nō infirmoz. Et sic hortatur nos imitari. ad Gal. vi. fcs si poccupatus fuerit hō in aliq delicto vos q spūales estis instruite hōi in spū lenitatis. Bre. Pl? est aiām ppxtue vicurā reficere siue reuocare qz ventre morture carnis terreno pabulo sa tiare. Quanto debem? ipm imitari qm possum? in sublimi? & templatōe. Quis vn/ qz in terris sublimi? & templatus est? qz ille q tor? in celū rapt? est. vbi imaginē sancte tri/ nitatis raptū pspexit. angeloz & hoim gau/ diū cōsiderauit. ecce triplex & templatō. De q ij. Loz. xij. Scio hoiez ante annos qtuoz decim siue in corpe siue extra corpu sine scio? re? scit raptū hōi vsqz ad tertiū celū. Ecce pfunda & templatō. Lhris. De paulū in pa/ d isum rapuit. in celū s; blumauit. ineffabilia archana patefecit. Jō canit ecclia O gliosū lumē oim eccliaz. sole splēdidi? &c. Et itez. Magn? sanct? paul? vas electōis vere di/ gne est glorificand?. Ad ppositū. Imitato/ res mei estote. vbi supra.

Sermo LII. Ad idē.

As electōis ē

v mihi iste. Act. ix. Vel sic. Ma gnu? sanct? paul? vas electōis vere digne est glorificand?. Ita sūt & ba ec/ clesie beati pauli apli pconstantia gloriam. Dicit Bērn. Lū xpi spōsa alterat & ba fortioz est ista trāspōitio verborz qz prima. Si em Hiero. pauli aut iacobi &c. verba posita sūt autērica mltō mag verba ecclie. Un tantā autoritatē ipe saluator ob asensit ecclie q di/ xit Mat. xvij. Qui eccliam nō audierit sit tibi sicut ethnic? & publican?. Propter qd dicit Innoc. papa. & hī in cano. xi. q. i. quis nesciat. Quis nesciat q ab oibz debet obfna ri qd romana obfnat ecclia. & Aug. li. vi. cō tra faulstū. Ego euāgelio nō credere nisi au toritas ecclie me cō monerz. Et scūs Tho. in. ij. ij. q. ix. Magna? autoritatē hz ecclia q ab oibz est emulāda. Et pl? est standū au toritate ecclie qz autoritate gregorij. hieroni mi v. augustini. ppter qd dicit Bre. Pctm paganitatē incurrit q ecclie sancte p inobe/ diētis & tradit. id eo &c. R. In pmissis & bīs bñs paul? a tribz cōmendat. Primo ab excellentia scitatis. ibi. magnus sanctus paul?. Secdo a plenitudine gratositatis. ibi

De cōuersione sancti Pauli

vas electōis Tercio ab honorificētia digni-
tatis. ibi. vere digne est glorificand⁹ De pri-
mo dicit. magn⁹ sanct⁹ paul⁹. Pro q̄ sciendū
multa sunt exercitia siue fructus p̄ q̄ siue per
quas magni apud deū fieri possunt. **L**
Primo p̄ rei timorem. Iudith. xvi. Qui ti-
meat te magni erūt apud te p̄ oia. i. hic et in
futuro. hic in gr̄a et in futuro in gloria. Tal
fuit beatus paul⁹. cū p̄strat⁹ sensit rei plagas
auduitq̄ vocē. Saule saule qd me p̄scue-
ris. timuit et rēdit. Dūe quid vis me facere
ita tā cōsensit in uolūtatem dñi. et h̄ opabat
timor. puer. xv. Timore dñi ois hō declinet
a malo. iō d̄: Eccl. ij. Qui timet dñm req̄-
runt que bñplacita sunt ei. et itez Eccl. xv.
Qui timet dñm faciet bona. p̄pter qd dicit
ps. cclvi. Bñplacitū est dño sup timētes eū
Idcirco dicitur Thobias filiū suū Thobie
iij. dicens. Memēto fili qm̄ uita pauperū ge-
rim⁹. habebis multa bona si timueris dñm
et recesseris a peccato et feceris bona. Bern. In
ueritate cōperi. nil ita efficac̄ ad gr̄a p̄mere
dā ueritā dā et p̄seruandā sicut timor dñi.
Dicit idem. Comēta sunt timor et religio.
vnū nō stat sine reliquo. Et sic Paul⁹ Act.
ix. et legit in hodierna epla. Tremens et stu-
pens cogitās de plaga p̄paraonis. rēmens si
nō obediret forte maior plaga eū percuteret.
Et h̄ nōnunq̄ euenit subito plagare iniquos
et nō innocētes. ut reclarat ipse saluator Lu.
xviij. Cecidit rursus in siloe et occidit. xvij.
hoies. dixit ih̄s. putatis q̄ ip̄i. s. hoies tibi-
tores fuerūt. idcirco in plaga q̄ maxime co-
gnosce peccata tua. time et dole et peccata relin-
que. Cassios. sup ps. Omnis peussio diuina
aut est purgatio uite plēntis: aut inuitū pe-
ne sequētis. Qui inter flagella nō emendat
pena hui⁹ hic inchoat et tibi nō terminat Et
sic meliorauit se beatus paul⁹ dicit. Quid me
uis facere. Aug. Mor̄ paruul⁹ se ad obediē-
tiā q̄ p̄ se ueniebat ad p̄sequendū. Et h̄ opa-
bat in eo timor dñi. Secdo efficac̄ hō ma-
gnus p̄ diuinū amorē De quo Aug. Talis
est vnusquisq̄ quis est sua dilectio. s. q̄ ual-
de diligit magn⁹ est. q̄ nihil diligit nihil est
Op̄a cū nostra meritoria erūt et p̄miatoria
s̄m dilectionē De quo Aug. Nō numerosi-
tas op̄ez. nō diuturnitas tempoz. s. maior
charitas auget meritū et p̄m̄ium. **M**
Sed di. q̄ est ratio q̄ meritoziū esse stat i cha-
ritate. Rñdet primo qz p̄tinet uē. i. Johā.
iij. De q̄ charitas est et q̄ manet in chantare
in deo manet et cetera in eo. Modo de est adeo

magn⁹ q̄ dicit ps. cclij. Magn⁹ dñs et ma-
gnitudo eius nō est finis Secdo cōtinet
omnes uirtutes. Un̄ p̄hs. Qui habet vnā
uirtutē. s. charitatē habet oēs. Nā sic de cō-
tinet in se omnia ut dicit Dyo. De est lum-
mū bonū siue q̄ nihil est bonū. Et sic chari-
tas s̄m Hugonē oim fructū tenet p̄cipa-
tū et excludit oia uicia. i. Loz. xij. Charitas
nō inflat. nō emulat. nō inuidet. s. oia mā-
data implet. qz plenitudo legis est dilectio
Ro. xij. Tercio qz charitas p̄tinet p̄cipa-
tionē oim ueritoz. Bern. Charitas est uir-
tus largiua q̄ facit oia cōmunia. Sze. Qd
tuū est p̄ labore h̄ in eū p̄ amorē. Sbdit idē.
Pensent igit inuidi qm̄ bonū sit charitas
que sine labore aliena p̄pria facit. Bern. O
charitas gr̄a est tua uirt⁹. neminē spoliās.
et oia rapis. nulli auferis sua et oia facis tua.
Hāc habuit sanct⁹ paul⁹. De q̄ Chri. Si
cut in ignē serz nulluz totū sit igneum. et sic
paul⁹ igne charitatis fuit succēsus. q̄ p̄ se scri-
bit Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate
rei. tribulatio an angustia. an fames et cetera. scio
et cert⁹ sum q̄ neq̄ mors neq̄ uita et cetera. Aug.
Dolendū q̄ horrida tormenta aplm̄ nō po-
uerūt a charitate rei sepere. et nos ociofa sa-
bula et uilia uicia sepant. Iō Eph. v. Imit-
tatores mei estote filij charissimi et ambula-
te in dilectōe. qz dicit Aug. Quāto in hoc
mūdo maior dilectio: tanto i futuro maior
retributio. iō Col. ij. Sup oia habete cha-
ritatē qd est uinculū p̄fectōis Tercio effi-
citur hō magn⁹ p̄ humilitatē ueritō. Breg.
Quāto in oculis nostris sum⁹ humiliores
et tanto i oculis rei maiores. ut habet d̄ saul
cui samuel ex precei dixit. i. Reg. xv. Nōne
cū paruul⁹ esses in oculis tuis caput i tribu-
bus isrl̄ fact⁹ es. sicut dicit saluator Lu. xvij.
Qui se humiliat exaltabit. Bern. Quāto
vnusquisq̄ sibi uilior tanto i oculis rei p̄cio-
sior. Et sic sanct⁹ paul⁹. i. Loz. xv. Ego sum
minim⁹ ap̄loz q̄ nō sum dign⁹ uocari apls
Et itez Eph. iij. Mihi omnium sanctorū mi-
nimo d̄ ara est gr̄a dei euāgelizare in gentibz
Ecce dicit se minimū. cū tñ habet Rom. xv.
q̄ a isrl̄m p̄ circuitum vsq̄ ad ylliricū mare
repleuit euāgelio dei. Et in uirtute hūilita-
tis nō solū dicit se minimū s. etiā abortiuuz
ut habet. i. Loz. xv. Nouissime tanq̄ abor-
tuo uisus est et mihi. Ad hāc humilitatem
dixit cū p̄ncipalis respect⁹ quē habuit ad
peccatū suū. De q̄ Breg. Qui peccatū suuz
examinādo intelligit. nullū peccatū par suo

peccato existimat. Et q̄to seipm hō magis
 reijcit: tāto corā deo magi ascendit. Et sic hu/
 militate meruit maria effici m̄r filij dei. De
 q̄ Berni. sup in illis est. Audeo dicere q̄ n̄
 virginitas marie deo placuisset absq̄ ei? p/
 sim da hūilitate. Sz vt placeret virginitas
 h̄ pculdubio fecit hūilitas. hec ille. Idcirco
 oim virtutū oblita dicit in cantico suo Lu.
 i. Respxit humilitatem ancille sue zc. Sic
 nos debem esse hūiles. Jaco. iij. Humilia
 mini. s. veraciter. nō fice in p̄spectu dei. z ex/
 altabit vos. De q̄ amb. sup Beati immacula/
 ti. Quāto q̄s abiectione in h̄ seculo tanto ma/
 gis exaltabit in futuro. Sic dicit d̄ virgine
 gloriose Berni. Nunq̄ sup choros angelorū
 exaltata fuisset nisi vitra omes hoies se hu/
 miliasset. Quarto efficit hō magn⁹ p ma/
 gnā passionē z tribulatoēz quā q̄s patit p/
 pter deū. De q̄ Amb. sup Beati immaculati.
 Quāto maior tribulatio tāto vberior p̄sola/
 tio. vt p̄misit xps Mat. v. Beati estis cuz
 maledixerint vobis hoies z p̄secuti vos fue/
 rint ppter me. gaudete z exultate qm̄ mer/
 ces vestra copiosa est in cel. ps. xxiij. Scdm
 multitudinē dolor meoz i corde meo p̄sola/
 tionē tue iustificauerūt aiaz meā. Et sic post
 magnā p̄uiaz sequit magna gloria. De q̄ ij.
 Loz. i. Sicut abundāt passiones xpi i no/
 bis. sic z p̄solatōes. Sicutēz bñ magn⁹ pau/
 lus dici pt. qz magna passus est z multa. zc.
 q̄. ij. Loz. xi. In laboribz plurimis. in carce/
 ribz abundanti. in plagis sup modū. in mor/
 tibz frequēter. i. in periculis mortis. a iudeis
 q̄nquies q̄dragenas vnā minūf suscepi. ter
 virgis celsis su. semel lapidat⁹ sum. ter nau/
 fragiū p̄tulī. nocte z die in pfundo maris sui
 in itineribz sepe insidiabant mihi. in piculis
 latronū. in piculis ex genere. i. iudeis. in pi/
 culis ex gentibz. piculis in ciuitate. piculis
 ex sollicitudine. piculis i man. piculis in fal/
 sis fratribz. in labore z enina. in vigilijs ml/
 tis. in fame z siti. in ieiunijs multjs. in frigo/
 re z nuditate. zc. ad Loz. iij. Maledici/
 mur z bñdicim⁹. p̄secutoēz patimur z susti/
 nem⁹. Sic nos si volum⁹ magni fieri i celo
 Actuū. xiiij. Per mltas tribulatoēnes optet
 nos intrare regnū dei. Grego. Gloriosi⁹ est
 bñ pati q̄ bñ agere. ij. ad Thim. iij. Om̄es
 q̄ pie volūt viuere in xpo ihu p̄secutoēz pa/
 tient. Quis maior xpo q̄ a curabilis p̄secu/
 tionem passus est vt dicit Hiero. z s̄cnos.
 Job. xv. Nō sit seru⁹ maior dño suo. si me
 p̄secuti sunt z vos p̄sequēt. Quito effici

tur hō apud deū magn⁹ p sibi dei p̄dicatio/
 nē z actionē. De q̄ Mat. v. Qui fecerit z to/
 cuerit hic magn⁹ vocabit in regno celoz. Et
 sic beatus paul⁹ solēns p̄dicator fuit. Un̄ ca/
 nit ecclia. Doctor egregie paulē mores in/
 strue. Ihd. Egregi⁹ q̄i extra gregē positus.
 Nō Nā triplici fuit p̄dit⁹ sciētia. Primo
 in osayca. illā docuit Act. xxiij. Ego sum vir
 iude⁹ secut⁹ p̄des Samaiel. erudit⁹ iuxta
 veritatē paterne legi. Scdo sapia ciuā geli/
 ca. illā didicit i scolis xpi. De q̄ Gal. i. No/
 tum vobis facio euāgelium qd nō ab hoīe
 didici. sz p̄ reuelatōēz ihu xpi. Tercio sapia
 diuina. illā didicit in scolis angeloz qm̄ ra/
 pius est i terciū celū: z audiuit archana ver/
 ba q̄ nō licet hominū loq̄. Ibi Nico. de lyza
 dicit. q̄ p̄destinatōēz hoim vidit. Et qz tri/
 plicē sapiētia habuit. ideo p̄fect⁹ doctor fuit
 z tripliciter verbo: exēplo: z martirio p̄dica/
 uit. Primo p̄dicauit x̄to instāter z labo/
 riose. Thim. Nō vnū diē in ocio p̄trāsūt. ij.
 ad Thes. iij. In labore z fatigatōne nocte z
 die laborantes. Haymo. Nocte laborauit.
 diē p̄dicauit. Nā a p̄mo pulloz cantu vsqz
 ad quintā horā manibz laborauit. z inde p̄/
 dicationi vacabat. z plerūqz vsqz ad noctē ser/
 monē p̄traxit. z residuū tps in refectōe som/
 no z otioibz p̄sumpsit. Scdo p̄dicauit exē/
 plo. Leo papa. Efficacior est vox exēpli q̄
 verbi. Greg. in omel. Cui⁹ vita respicit re/
 stat q̄ ei⁹ doctrina p̄temnat. Paul⁹ nihil do/
 cuit verbo quin cōfirmauit exēplo. ad Ro.
 xv. Nō em̄ audeo aliqd loqui eoz q̄ per me
 nō efficit xps. Et sic p̄ se p̄dicauit castigatio/
 nem corpis. p̄ se fecit. i. ad Loz. ix. Castigo
 corp⁹ meū z in seruitutē redigo. Si p̄dica/
 uit castitatē p̄ se castitatē tenuit z cast⁹ fuit.
 i. Loz. xij. Volo om̄es hoies esse sicut me/
 ipm. z sic de alijs. Tercio p̄dicauit marti/
 rio. qz in morte truncato capite illud melli/
 flui nomē ih̄s sibi medullit⁹ cōplantatum
 tribz vicibz sonabat. vt dicit Dyoni. zc. trās/
 tu aploz. O Dixi scdo cōmēdat a ple/
 nitudine gratiositat. ibi. vas electōis. No/
 ta electio req̄rit triplicē gratiā. s. puenientēz
 cooperantē: z p̄sumantē. Primo pueniē/
 tem. De q̄ Greg. xvij. moral. Si lumē pue/
 nientis gre nos nō irradiaret p̄fecto mens
 nostra in tenebris peccatoz obcurata p̄ma/
 neret. Illā habuit apl's. i. Loz. xv. Gratia
 dei sum id qd sum. Aug. Sra est lumen aie/
 faciēs hoīem peccatū suū agnoscere z deū su
 per om̄ia diligere. Scdo cooperantēz

De cōuersione sancti Pauli

requirit electio. qz Joh. xv. dicit. Si neme nihil potestis facere. Aug. Nolentē dei grā p/ uenit vr vult r volentes subsequit vt possit. Ideo Bre. in collecta. Tu nos grā sp pue niat r sequat. pueniat in spirādo. sequat in/ uando. Aug. de correctōe r grā. Bre rei est qd qd bonuz agim⁹. Et rez san. tho. li. ij. s̄ gētilēs. illa indiget hō. Hāc habuit paulus i. Coz. xv. Sra dei i me vacua nō fuit. r ad Pbil. iij. Oia possum in eo q me pfortat p grāz suā Tercio requirit grāz psummantē De q̄ sanct⁹ Tho. li. ij. s̄ gētilēs. c. clv. In/ diget hō diuine grē auxilio vt pseueret i to no. Illā habuit sanct⁹ Paulus. i. Coz. xv. Gratia eius semper in me manet. Et sic vas electōis ex triplici causa dicit Dicit tēcio cōmendat a celsitudine dignitatis r sancti/ tatis. ibi. v̄e digne est glorificand⁹. Chūso. de laude pauli. Singulorū iustoz virtutes excellētissime fuerūt in beato paulo. ita vt in eo impleri potuit illud Eccl. xliij. Bndicōn onē oim gentiū redit illi. qre de h̄ supra cir/ es sinez primi sermonis de sancto Paulo: q̄ incipit. Ecce nos reliquim⁹ omnia.

Sequitur secund⁹ sermo q̄ si coincidēs cū primo sermone postillari su per hac epistola Sequit sermone a principio nō vidi in ra piarijs. alias amboz in vno redēgissē. hic magi doctrinalis est q̄ primus.

Sermo LIII. Ad idem.

As electōis ē

mibi iste. Act. ix. In sumā eple tria inuunt. Primo in/ firmitas saul. ibi. saul⁹ adhuc spirās. Scdo ei⁹ sanitas miraculosa. ibi. s̄b ito cū cū fulsit eū lux. Tercio ipsi⁹ dignitas gloriosa. ibi. vas electōis ē mibi iste. De primo dicit. In dieb⁹ illis cū lapidat⁹ fuit beatus Stephan⁹ in mēse augusto. r Paulus erat p̄sentis ei⁹ neci. r facta est p̄secutio ma gna i ecclia q̄ erat i hrlimis. r dispersi sunt si deles. post h̄ quasi ad h̄ rps vt nūc. nūc sau/ lus adhuc spirās. glo. i. vchemētī spū ignez p̄secutōis in se r in alijs susceirabat. Et h̄ fuit signū infirmitatis p̄ Nora infirmi tas hois est piculosa quicqz modis. Primo qñ in corde radicat. Et sic de paulo dicit. erat spirās. i. anhelās p̄ odij fomētē. s̄ p̄ incredulitatē. p̄ malā voluntatē r prauā intentōez p̄tra xpianos. Ecce tria mala erant in corde eius. Primū fuit incredulitas. Et h̄ est ma

lum. vt dicit sanct⁹ Tho. in. ij. q. r. ar. ij. Peccatū infidelitatis est maximū. Rō san/ en Tho. Quodlibet peccatū tāro grau⁹ est quāto p̄ ipsum homo magis a deo elongat. sed peccatū infidelitatis maxime elō gar ho minem a deo. igit maximū. Debreo. xi. Im possibile est sine fide placere deo Radix salu tis fides est. Grego. Arto are scir sine radi/ ce. r sic opus sine fide. Abacuc. ij. Iustus ex fide viuit. Ideo simus prouidi. iuxta illud Debreo. ij. Videte fratres ne in aliquo ve/ strum sit cor incredulitatis. Ratio Aug. de verbis dñi. Nulle maiores diuine qz fides ecclesie. Joh. xi. Si credideris videbis glo riam dei. ecōtra Deb. ij. Jurauit incredu/ lis vt nō intrarent in requie suā. Et sic val/ de grauis est error in fide. Aug. Sine fide falsa est omnis virtus enā si sit in bonis mo/ rib⁹. vr habet. xxij. q. i. c. vbi. Ubi nō est fi/ des sana ibi nō potest esse iusticia. Rō aug. de fide ad Petri. fides est omniū bonoz fundamētū r humane salutis initiū. sine qua omnis labor est vacuus. Illa fide caruit Paul⁹. r si ira mansisset eternaliter damna tus fuisset. Ideo falsum est qd aliqui dicūt in suā fide quēlibet saluari iudeū r gentilez. Athanasi⁹. Hec est fides catholica quā n/ si quiqz fideliter firmuerqz crediderit absqz dubio in eternū peribit. Joh. ij. Qui in/ credulus est uō videbit virā eternā. sed ira dei manebit super eū Secūdo infirmitas est periculosa quādo per totū corp⁹ exterius dif funditur. Et sic infirmitas anime saul fuit Primo in ore. ibi. muratū. secūdo in mani/ bus. ibi. cecidis. tēcio fuit in ped. b. qz accel/ sit ad principes sacerdotū. vt impleret in eo illud Isa. i. Et planta pedis vsqz ad verticez non est in eo sanitas. Et sic hodie graue est peccatū infirmitatis anime. grauius autem peccatū fuit cū ab extra diffundit verbo vl ope re. De quo Cassiod. sup p̄l. Culpā geminat qui facinora cogitata diuulgat. vt aliq̄ sunt de quib⁹ dicit Isa. ij. Peccatū suū quasi so domā p̄dicant. p̄verb. ij. Letant cū malefe/ cerint r exultant in reb⁹ pessimis. Irido. de sum. bono Maions culpe est manifeste pec care qz occulte. Talis dupliciter re⁹ est. Pri mo quia peccat. Secūdo qz proximū scan/ dalizat. Marth. xvij. Ne homini illi p̄ quē scandalū venit. Tercio infirmitas est pi culosa cum ignorat. de quo Aug. sup p̄s. lviij. Nō est insanabilior: eo qui sibi sanus videtur Et sic saul⁹. i. Thimo. i. Ignorans

feci in incredulitate mea. Sed nō fuisset excusatus p̄ illā ignorantia. Nota dicit Alexander de halia i suo tercio. Duplex est ignorantia. scilicet facti et iuris. Primo ignorantia facti contingit fieri dupliciter. aut homo adhibet diligentiam. et sic excusatur a toto. ut cōtra b̄ Jacob cū Lya. Sen. xxx. Aut nō adhibet diligentiam. et sic excusatur a toto sed non a toto. ut Lamech occidens. Layn cū putauit se occidere ferā. Sen. iij. Alia est ignorantia iuris i h̄is q̄ de iure tenet scire hō. ut legē nature. p̄cepta dei. Qd̄ tibi vis fieri fac alijs. glo. i. velle debet alijs fieri qd̄ tibi fieri vis. Et q̄ p̄uenit fide vt̄ principales articulos. Illa adhuc est duplex. quedā vincibilis. quedā inuincibilis. Inuincibilis excusatur a toto. vt̄ i fatuus q̄ nō ex culpa sua infatuatur. Et etiā in vt̄entibus rōe cū faciūt diligentia. Aug. Nō reputabit ad culpā qd̄ inuitus ignoras. s̄ qd̄ timere negligis. Si aut̄ vincibilis illa est duplex. aut est simplex. i. ex negligētia. aut affectata. i. ex malicia. Si ex negligētia excusatur a tanto sed non a toto. Si aut̄ est affectata id est ex malicia q̄ p̄ter q̄ rere et habere instructores et n̄ vult illa a nullo excusari. ps. xxxv. Noluit intelligere vt̄ bene ageret. Ideo Aug. Nō om̄is ignorans immūnis est a pena. Ille ignorans excusari poterit q̄ qd̄ disceret nō inuenit. nō illi q̄ inueniētes a q̄ disceret op̄rā nō dederūt. Gregori. Aliud est nesciuisse. aliud scire noluisse. Primum est negligētia. secundū est malicia. Tales alleviare conscientia suā nō possunt ex ignorantia. q̄ dicit Bern. de duodecim gradibus humilitatis. frustra sibi de ignorantia blandiunt q̄ libet̄ ignorat vt̄ libet̄ peccat. De talibus. i. Coz. xij. Ignorans ignorabit. Greg. et habet. xxxviij. dist. qui ea. Qui ea q̄ dei sunt nesciūt a dño nesciunt. Et licet talis ignorantia mala est omnibus adultis et periculosa. vt̄ habet̄ ibidē. xxxviij. dist. c. ignorantia. Ignorantia est cunctoz̄ error̄ mater. Et neminē excusatur. nec iudeos q̄ xpm̄ venisse ignorant. attamē sacerdotibus maxime est dānabilis qui alijs ducant̄ p̄cepta. De quibus Isa. xlvi. Ipi pastores ignorant̄ intelligentiam. et sic de iudeis Math. xv. Simite eos q̄ ceci sunt et ducet̄ cecoz̄. Et sic cecoz̄ ducant̄ p̄stat̄ ambo i foueā cadūt. Lu. vi. Tūc implebit̄ in eis illud Grego. i. mora. Stultus in culpa fiet sapiēs in pena. Et sic fuisset de saulo. Grego. Error dū ver̄ credit̄ diffidulter emendat̄ Quarto infirmitas est pe-

riculosa qm̄ illud recipit p̄ qd̄ infirmitas roborat. Et sic saul⁹ accessit ad principes facerdotū et p̄tijt̄ epl̄as in Damascū. nō vocatus s̄ sc̄ipm̄ in agrēs volūtate nocēdi inflāmat⁹ accessit ad sinagogas. vt̄ si q̄s inueniret huius vie. qz̄ pauci fuerūt viros aut mulieres viuetos p̄duceret in iherl̄m. Et sic hodie alii qui licet in causis scūt̄ se habere in iusticiāz̄ tñ assumūt in p̄tate p̄stitutos in inuamen. Arist. in politi. Seuissima est iusticia q̄ habet arma. Et sic fuit in saulo. Quirō infirmitas est periculosa cū medie⁹ p̄mittitur. et sic saul⁹ p̄secut⁹ est xpm̄. vt̄ patz̄ i textu. Audiuit vocē. Saule saule quid me p̄sequeris s̄z̄ in mēbris meis. q. d. grauis ē infirmitas qz̄ medicū p̄cannis medicinā non appetis. Tū scribit̄ Eccl. xxxviij. Da locuz̄ medico et nō discedet a te. qz̄ p̄ opa eius tibi est necessarius. Subdit. Dux est tibi p̄tra stimulū recalcitrare. i. potentiori te resistere. Job. ix. Quis resistit ei et pacē habuit. q. d. nullus. Et sic est om̄is petoz̄ in mortali peccato. qz̄ fm̄ Aug. Peccare est dē in honorare. D qz̄ dux et piculosum est h̄ vt̄ hō existat in mortali crimine qz̄ talis est in ira dei. Eccl. xij. Alacrim⁹ odio habet peccatores. modo dū nū est esse in ira illi⁹ sine q̄ nequaqs̄ p̄seruari possum⁹ nec in corpe nec in aia ad momentū. Bern. Sicut necessario indigem⁹ p̄ditore ita p̄seruatore. Aug. Sicut hō ex nihilo fact⁹ est sic ad nihilū tenderet nisi de manu regiminis eū p̄seruaret. Id circo peto nō est cōmouendus. qz̄ valde p̄trariat̄ ei. ps. v. Dm̄ nō volēs iniquitatē de⁹ tu es. R Ex multis p̄t̄ ondi q̄ ei sume displicet peccatū. Primo ex h̄ q̄ tot̄ milia angeloz̄ p̄pter peccatū de celo eternaliter puniēdos detruxit Secūdo p̄t̄inos parētes nros cū oibz̄ posteris suis de paradiso expulit. et eos a celesti hereditate p̄t̄ qz̄ ad quinqz̄ milia annoz̄ exclusit. Tercio totū mūdū p̄ diluuiū perire fecit dē p̄tis octo hoibz̄. Tercio in finita mala p̄pter peccata hoibz̄ eueniūt. Itē null⁹ gen⁹ secutiū deo placet in crimine mortali neqz̄ sacrificiū. Isa. i. Quid mihi de multitudine victimaz̄ vestraz̄. ne offeratis sacrificiū frustra. nā solēnitates vestras odiuit aia mea. Nō orōes vestras. ibidē. Tū multiplicaueritis p̄ces vestras nō exaudia vos. qz̄ man⁹ v̄re i. opa v̄ra plena sunt sanguine. i. p̄to. ps. l. Libera me de sanguinibus. i. de peccatis. Greg. Perpendite peccata malū. qz̄ etiā illa p̄ que peccata laxant̄ in peccatis abijciunt. Ideo

De cōuersione sancti Pauli

Greg. Nulla bona a deo acceptant que ma-
lorū admixtione maculant. Secūdo durus
est peccatoribus ab Isra. qz infern⁹ est eis aper-
tus. **Isa. v.** Dilatauit infern⁹ animā suā et
fortes descendit in eum. **Idcirco. ps. xxx.**
**Erubescat impij et deducant in infernū mu-
ta fiat labia dolosa.** Propter hēnā dē **Isa.**
v. Ne vobis q̄ trahitis iniquitatē in funicu-
lo vanitatis. q. d. Nō valētes periculū ve-
strū aduertere. et quasi vinculū plaustrū pec-
cati. **Tercio durus est ab intra** rāōne remor-
sus cōsciēcie. **Sap. xvij.** Timida cōsciētia
dat testimoniū p̄dēnātōis. **ps. xli.** Abyssus
abyssum inuocat. glo. abyssus p̄sciēcie inuo-
cat. i. dat abyssum p̄dēnātōis eterne. **Aug.**
Om̄is inordinatis anim⁹ est sibi ip̄i pena.
Hec pena est vermis. et q̄ **Isa. vlti.** Vermis
eorū nō moriet. **Greg.** Nō est grauior pena
q̄ remordēs p̄sciētia. **Isid.** Quocūq; homo
fugit p̄sciētiā fugere nequit. ad **Roma. ij.**
Testimoniū p̄hibet p̄sciētia eorū. Quarto
durus est ab extra. i. a fragili vitā q̄ est pendēs
q̄ si gladi⁹ in filo paruo. De q̄ poeta. Om̄ia
sunt hoim leui pendētia filo. Et subito vi-
su q̄ velociter ruunt. **Ecdi. xxi.** Quasi rum-
phea bis acuta om̄is iniquitas. qz corp⁹ et ani-
mā scindit gladi⁹ diuini iudicij. et iusticia
cū gladio minat. **ps. vij.** Nisi p̄uersi fueritis
gladiū suū vibrabit. **Hic gladi⁹ pendet in
filo. i. in breui vitā.** **Job. xiiij.** Breues dies
hoim sunt. numer⁹ mensū eius apud te est.
Nō stat in p̄tate nostra q̄d diu volum⁹ viue-
re. **Idcirco durus est et piculosum in peccatis
iacere.** Quinto durus est. et hoc q̄ ad futurū
ex om̄i parte. quia priuat hominē celesti io-
cunditate. et obligat ad eternā damnationē
in corpe et anima. De quo **Athanas⁹.** Hec
est fides catholica. i. quāuis obligat h̄ crede-
re inter cetera. q̄ qui bona egerunt in chari-
tate. i. p̄fuerāt ibunt in vitā eternam. qui
vero mala et qui sine penitētia recesserūt in
ignem eternū. i. cū corpe et aia. et h̄ post vni-
uersale iudiciū. **ps. ix.** Conuertent p̄ctōres
in infernū om̄es gr̄tes q̄ obliuiscunt deum
Dura res vicij. Et hoc est q̄d dicit gam-
fredus in poetria sua noua. Pessima res vi-
cum nil eque perniciosum. **Idcirco durus
Plus est vitāda peccati feditas q̄ quolibet
tormentoz immanitas.** **Anf.** Amara et ma-
la res est peccatū. faciles habet actus sed val-
de difficiles exit⁹. **Dixi secūdo subiun-
gitur sanitas eius miraculosa.** De q̄ subdic-
tepus. **Cum iter faceret. i. cum eplis. conti-**

git vt appropinquaret Damasco. et subito
circūfulsit eū lux de celo. **S. Dicit san-
ctus Tho. in. ij. q. cxiij. ar. viij.** Quattuor
requiruntur ad iustificatiōe p̄ctōris. Pri-
mo infusio gr̄e. h̄ habuit sanct⁹ paul⁹. et tan-
gitur ibi. lux eū circūfulsit. i. gr̄. i. vel diuina
illuminatio. **Aug⁹.** Gratia est lunē aie saci-
ens hoies peccati suū cognoscere. **Hugo su-
per tractatū angelice ierarchie.** Quid est dei
gratia nisi diuina illuminatio. et **Greg.** Ni-
si gr̄a diuini respect⁹ uos illuminaret mens
nostra in peccatoz tenebris remaneret. **Jo-
ps. xij.** Illumina oculos meos neq; ob-
dormiā in morte. i. criminali. **Osee. xij.** Per-
ditio tua qz te saluatio ex me. i. ex mea gr̄a.
**Secūdo requirit motus liberi arbitrij in pec-
catū et eius enortitate vt ei peccati dupli-
ceat.** Hoc saulus habuit. et hoc tangitur ibi
eadēs in terrā. **Glo.** In terrā cadere est pec-
cata que quis cōmūit ex terreno amore co-
gnoscere et d̄ eis dolere. **Quid p̄dest peccata
cognoscere et lumine gr̄e cum homo etiā ea
nō reuertet et dolet.** cum dicit Hiero. Nulla
culpa delebitur nisi tristitia angiet. **Idcirco
Ibidit in reatu. tremēs et stupens.** Erat em̄ lute-
ris umbitus cogitans de plaga pharaonis.
timens si nō obediret q̄ maiori plaga eū per-
cuteret. et sic timore corrept⁹ est. **Ecdi. i.** Ti-
mor dñi expellit p̄ctm̄. **Sicigit multotiens
euenit q̄ dñs vnam terrā plagat vt cetera ti-
meant. et in timore a peccato cessent.** **p̄ctb.
xvi.** In timore dñi ois homo declinat a ma-
lo. sic pater corrigit vnū filiū vt ceteri time-
ant. **Luc. xij.** Cecidit turris in siloe rocci-
dit. **xvij.** dicit ih̄s. puratis q̄ ip̄i tm̄ debito-
res fuerūt. nisi penitentiā egeritis oēs p̄bi-
tis. **Idcirco in plaga quā de⁹ permittit facit
te maxime cognoscere peccata tua et dolere.**
Lassiōd. sup̄ p̄l. Dis percussio diuina aut est
purgatio vite p̄sentis aut iuitiū pene sequē-
ris. qui nō emendat inter flagella pena eius
hic inchoat ibi nō terminat. **Et sic emenda-
uit se paul⁹ et voluit. ad Roma. ij.** Tristitia
mibi est et dolor cōtinuus cordi meo. **Hu-
go de sancto victore.** Tunc salus peccatoz
incipit cum veraciter p̄ delictis ingemiscit.
**Tercio requirit motus liberi arbitrij in deū
vt firmiter volūtatē cū diuina voluntate
cōformatio.** Hanc habuit paulus. et tangit
ibi. **Dñe quid vis me facere.** Ad est non meā
voluntate h̄ tuā facere paratus sum. **Aug.**
**Moyses p̄uit se ad obediendū qui p̄t⁹ scie-
bat ad p̄sequendū.** Et sic docemur nos **Ecdi.**

vij. A voluntate tua auertere. Bem. Bide malū est volūtas ppria. vt sit bona n̄ sit tua s; dicamus. Fiat voluntas tua dñe. Bem. Quid odit de⁹ aut punit nisi ppriā volūta- tem. Dicit sanct⁹ I. ho. in. iij. di. xvij. Om- nino nō potest tolli culpa nisi reordinet vo- luntas fm̄ diuinā voluntatē. Hiero. Quā- tū pprie volūtatē subtraheris tantū virtuti addideris. Quartū est peccati remissio. hec sequit̄ illa tria. et est finis iustificatōis. Et h̄ fuit in beato paulo. ppter qd̄ dicitur in epla Vas electōis est m. h̄ iste. In h̄ tereū prin- cipale p̄sentis eple tangit. scilicet dignitas glo- riosa. **T** Sciendū beat⁹ Paul⁹ meri- ro vas electōis dicit quadrupliciter. Pri- mo vas singularis gr̄e. Secūdo doctrina- lis sapiētie. Tercio mirabil̄ panēne. Quar- to vas diligibilis vel amabilis effluētie. Primo dicit vas singularis gr̄e. O magna et singularis gratia quā de⁹ ei contulit. q̄ illuz q̄ adhuc in volūtatē et actu psequēdi extant. tā mirabiliter et p̄sonalit̄ ad se vocauit. Ta- lem gr̄az alijs apl̄s nō exhibuit. Licet em̄ nō erāt seq̄ntes tñ nō psequētes. vt saulus quē sic miracolō et p̄fectissime p̄uertit. Tūc potuit locū habere illud Eccl̄. xij. Vas ad- mirabile op⁹ excelsi. Nā vt dicit̄ Roma. v. Ubi ab iudāie relictū sup̄abundauit et gr̄a Sz di. si dñs faceret mihi ita etiā p̄uer- teret. R̄ndent doctores. nō est op⁹ nūc mira- culose agere. qz nūc fides creuit. ideo sic plā- te nouelle p̄fundunt in principio. nō autez postqz radicate sunt. Et sicut p̄ filiū a. indu- cit. sic fides p̄ miracula. Itē nō est op⁹ ppter meriti diminutionē. qz dicit̄ Greg. fides n̄ habet meritū vbi hūana rō p̄ter experimētū Aug. Magnū pdigiū q̄ toto mūdo credē- te nō credit. Sed nūc vocat dñs p̄ flagella inspiratōes et pdicatōes. vt supra dictū est paulo. Surge et ingredere ciuitatē. i. vnita- tem eccl̄ie. ibi dicit̄ tibi qd̄ opteat te facere. Nā sicut nō in tenebris s; in luce cognoscit̄ via. et sic non in peccatis et inter peccatores. Job. xi. Qui ambulat i die nō offendit. qz lucē videt. q̄ ambulat i nocte. s. peccati offen- dit. Secūdo fuit vas doctrinalis sapien- tie. Eccl̄. xv. Repleuit eū dñs spiritu sapiē- tie et intellectu. Triplici nāq; sapiētia fuit p̄ dit⁹. s. mofayca. angelica. et diuina. Et fm̄ h̄ tripliciter pdicauit. s. b. exēplo: et martirio. qre h̄ in p̄cedenti finone: vbi dicit̄. q̄ hō sit magn⁹ p̄ verbi dei pdicationē. sicut de eo di- cit̄ L. h̄. in lib. de laude pauli. Nil erat ab

eo residerabile nisi deo placere. Modo vt dicit̄ Grego. Nullū deo tale sacrificiū sicut zel⁹ animaz. Hoc paulus q̄ fuit Phil. iij. Non quero datū s; struētū abundantē in ra- tione. i. in anima rōnali. Tercio fuit vas mirabilis paciētie ppter multianā passio- nem. et uorat̄ ibi. Ego ostendaz illi quanta oporteat eū pati p̄ me. Ubi nota et⁹ paciētia et mētis p̄stātia patet in triplici ge- nere passionū q̄ patienter tolerauit. Primo p̄ assumptā corpalem passionē. i. afflictionē a seipo. ij. Cor. xi. In ieiunijs multis. in vi- gilijs. fame et siti et nuditate. in labore. in erū- na. in carceribz. Secūdo p̄ mentale cōpassi- onē. et h̄ tripliciter. Primo p̄ eccl̄iarū dila- rationē et p̄fectu fideliū. ij. ad Cor. xi. Pre- ter illa q̄ iurtrisee sunt quotidiana sollici- tudo oim̄ eccl̄iarū. L. h̄. Om̄es ad salu- tem dilexi ac si om̄es genuisset. Secundo p̄ infirmoz releuatōe. ij. Cor. xi. Quis infir- mat et ego nō infirmoz. L. h̄. Null⁹ intan- tū replāgit ppria sicut paul⁹ aliena. Tercio p̄ alioz tribulationē. ij. ad Cor. i. Siue tri- bulamur p̄ v̄a exhoratōe: siue p̄solamur p̄ vestra p̄solatōe. Tercio in illata passio- ne ei⁹ paciētia ostēdit. ij. ad Cor. xi. A iudeis quinque quadragenas vna mīn⁹ suscepi. ter virgis cesus sum. semel lapidat⁹. ter nau- fragiū p̄tuli tē. Et itez. ij. ad Cor. i. Nolo em̄ vos ignorare fratres de tribulationē no- stra q̄ facta est in asia. quonā supra modū gra- uati sum⁹ et supra virtutē. Sz diē L. h̄. so. In oibz h̄ijs suis passionibz saxo fuit du- rior. oim̄i columna immobilior. oim̄i ada- m ante sortior. nulla vi a charitate xp̄i sepa- ran potuit. Merito de ip̄o dicit̄ verbū the- mat̄is. Magnus sanct⁹ paulus. Quar- to fuit vas diligibilis vel amabilis effluē- tie. fuit em̄ igneus in charitate. L. h̄. Si- cut ferrū in ignē missum totū sit ignem. sic paulus igne charitatis succēsus quo ad re- um et quo ad p̄ximū. Quo ad reū. Roma. vij. Quis nos sepabit a charitate dei. an an- gustia: fames aut gladius tē. Scio et cer- tus sum q̄ neq; mors neq; vita neq; p̄inci- patus neq; potestates. vbi Aug. Dolendū est q̄ apl̄m horribilia tormēta nō potuerūt a charitate dei separare. et nos ociosa sabula et vilia vicia. Sed q̄ ad dilectōez p̄rimozū Ro. ix. Cupiebā et ego anathema esse p̄ fra- tribz meis. i. ad tps separi a xp̄o. vt intende- ret p̄uersōi iudeoz ad fidē xp̄i. et ij. Corin. xij. Ego libērisse impendā et sup̄impēdar

De purificatōe v̄ginis marie

p̄ aiabo vestri, ⁊ iterū ad Phil. i. Testis est
mibi de q̄m cupiebā vos oēs i visceribz ih̄u
xpi. Et iterū. i. ad Thef. ij. Que em̄ est spes
nostra aut gaudiz aut glorie corona. nōne
vos añ dñm nostrz ih̄m xpm. vos gloria no
stra estis ⁊ gaudiū. Ecce oēs siml ad salutē
seruētissime dilexit. Et videbat sibi singula
re gaudiū ⁊ solaciū et h̄ i surgere. Tanta ha
buit dilectōez ad p̄mos q̄ dicit Chas. in
supranoiata auctoritate. Nemo intantū di
lexit amicos sic paul⁹ inimicos. Nō dicit
Aug. Nō numerositas op̄z. nec diuurni
tas tempoz s; maior charitas auget p̄miz
⁊ meritū. Ideo de ip̄o dicere possum⁹ cū ec
clesia verba thematis passumpta. Magn⁹
sanct⁹ paul⁹ vas electōis vere digne glori
cand⁹. B̄lificand⁹ vtiq; ppter recozē ⁊ virtū
⁊ excellētiā meritōz. Nā dicit Chas. d̄ lau
de pauli. Nil p̄ius errant q̄ paulū praturz
q̄ddā inigne virtutū dixerit ⁊ spūalē pa di
sum vbi sunt vniuersa genera floz. i. virtu
tū. Exemplificat Chas. ipm extollēdo. quere
in sermone primo p̄sentis materie vbi supra.

De festo purificatōis Marie virginis
Sermo **LIII.**

Quisquā imple

ti sunt dies purgatōis Marie.
Luc. ij. Introductio. festū vir
ginis beate pluries i anno celebrat q̄ festū
alicui⁹ alteri⁹ sancti. Et h̄ p̄cipue p
pter q̄tuor. Primo ppter magnā dei cōpla
tentiā. vt dicit fortunat⁹ i vno sermone. Bra
ti⁹ est deo obsequiū q̄d matri ei⁹ impendit ⁊
offerit q̄ q̄d cuiuslibet serōz dirigit. Propter
q̄d dicit Hiero. Si p̄phetico ore dñm i s̄a
ctis suis laudare iubemur mltō ampli⁹ i vir
gine glorioza. ⁊ q̄ sanct⁹ sanctorz p̄cessit
Secundo ppter ip̄i dignitatē ⁊ excellētiā. Vñ
de ea p̄t dicit illud Eccl. xliij. Exaltate eam
q̄tūcumq; potestis. qz maior est om̄i laude.
Aug. Quid nos tātilli q̄d nos aio pusilli.
q̄d in ei⁹ laude digne referamus. cū ⁊ si om̄
nostrz mēbra verterent in linguas. null⁹ eaz
plenē laudare sufficeret. Tercio ppter p
mij fiduciā. Unde Hiero. de progriua be
ate virginis. Magis remunerat deus cultū
q̄ matri sue beate virginis in p̄dit q̄ qui sibi
quantūlibet vel cuiuslibet sanctorz ministrat.

Quarto ppter nostrā indigentā. Hug.
Dignū est ⁊ iustus vt quā tot viabz in no
stris necessitanbz inuocamus. vt eā sedulis

beneficijs ⁊ obsequijs ⁊ laudibz honorem⁹.
Dicit em̄ sedulius in suo carmine. Scio q
du dū celestia ac terrestria a diuinitē corruis
sent si nō ea marie gra sustentasset. Ideo ho
dierna solēritas quattuor habet nomina.
Primo dicit festū excellēis oblatōis. hodie
em̄ xps dei filius oblat⁹ est in templum. De
q̄ Bern. in hodierno sermone. Hodie listat
creatori terre fructus sublimis. hodie placa
bilis ⁊ deo placēs hostia virgineis manibz
offerit in templo. ppter q̄d i introitu canit il
lud ps. xlvij. Suscepimus dea misericor
diam tuā in medio templi tui. Secūdo di
citur festū deuote obuiatōis. Hodie em̄ sy
meon ⁊ Anna deuotissime obuiauerit xpo.
⁊ glorioza virgo maria ⁊ ioseph etiā fecerūt
nobilissimā p̄cessionē. ⁊ sic dicit festum ypo
panti. i. deuote obuiatōis. Tercio dicitur fe
stū potētis illustratōis. Hodie em̄ ver⁹ dei
fili⁹ ih̄esus xps reuelat⁹ est. hodie lux mun
di in tenebris illuxit. ppter q̄d ⁊ hodie cau
delas ardentes portamus. Quarto dicit fe
stum voluntarie purgatōis. Virgo em̄ be
ne dicta benigna ac humili mera ⁊ libera vo
luntate: nō necessitate seruauit legem puri
ficatōis. ⁊ quo patebit in p̄cessu. Et sub h̄
nomine festiuitatis sonant verba thematis
vbi supra. In summa vertoz p̄sentz euā
gelij duo breuissime tangunt. Primo p̄ce
pti legalis libēs obfuitio. ibi. postq; imple
ti sunt. Secdo symeonis iusti gaudēs obui
atio. ibi. ⁊ ecce hō erat in iherlm. De p̄mo
dicit. Postq; impleti sunt dies purgatōis
marie s̄m legē moysi. Audistz sup q̄ p̄ns fe
stū q̄tuor habet uoia. oia illa i serie p̄sentia
euāgelij s̄m ordinē explicant. Primo d̄ fe
stū voluntarie purgatōis. h̄ tangit tibi i p̄nci
pio euāgelij. s. postq; impleti sunt dies pur
gatōis marie s̄m legē moysi. In lege moysi
ca p̄ceptū fuit Leui. xij. q̄ mulier q̄ peperisset
suscepto semine immūda esset septem diebz
a p̄ortio hominū si pareret masculinū. ⁊ vl
tra trigintatres dies abstineret ab ingressu
templi. ⁊ duplicabant dies post partū scie.
Ratō qz mulier duplex p̄ctm cōmisit
iō duplici pena punita fuit. Primo ip̄a sup
buit. ideo de⁹ eā hūiliauit diebz. sub p̄tate
viri eris. Bern. iij. Secdo ip̄a fructū ventuz
comedit. ideo de⁹ eā in fructu punit. Bern.
iij. In dolore paries filios tuos. Et ppter h̄
etiā post semine parturitionē duplicabant
dies vt humiliaret. qz dicit magi in. ij. Iniaz
di. xxij. Mulier credidit verū q̄d dyabolus

Vir autē unū
cōmisit, qz uelut
p̄omū comedit
in acquirendo
tus est, cū d̄r.

Dicebat. Eritis sicut dii sciētes bonū & malū
 Ubi Aug. dicit. Quō crederet ml̄ier dyabo
 lo nisi esset in mente eius sup̄ba p̄sumptio.
 Adā nō fuit seduce? s; mulier. nō putabat
 vez qđ dixit dyabolus. sed vic? amabili be
 niuolentia mulieris. Et sic mulier nō soluz
 peccauit s; viz i peccatū peccauit. Un̄ aug.
 Mulier infecta est & infecit. recepta est & rece
 pit. seducta est & seduxit. Eccl̄i. xxv. A muli
 cre initiū peccati p̄ illā omēs morimur. S; hodie
 eis nō est h̄ obijciendū. qz dicit Ber. sup̄
 missus est. Quidqđ hūana natura per
 Eue in peccatū p̄didit. h̄ p̄ marie hūilitatē re
 cupauit. Ob h̄ tps purificatōis duplicaba
 tur ad partū semie. **B** S; di. viz nūc
 mulier teneat tpi ac p̄cepto purificatōis s; h̄
 iacere. & ab ingressu ecclie abstinere. Respō
 det Greg. q nō scriēs angloz epō Augu
 stino. di. v. c. in lege. vbi dicit. In lege p̄cipi
 ebatur vt ml̄ier si masculū pareret. xl. dieb;.
 si vero femina; s; lxx. dieb; cessaret a templi
 ingressu. Nūc autē post partū statim eccliaz
 ingredi nō p̄hibet. Et s; dicit idē Grego. c. si
 mulier. Si ml̄ier eadē die q̄ genuit actura
 deo gr̄as intrat eccliaz nullo pōdere peccati
 grauel ne penā vertam? in culpā. voluptas
 etem̄ carnis nō dolor in culpa est. Hoc idēz
 etiā habet extra de purificatōe post partū. c.
 volētis. Si tñ ex veneratōe aliqđm̄ abstie
 re voluerit. talis deuotio nō est improbāda
 & p̄suetudo sup̄ h̄ inducta est cōmendāda.
 Et eadē rōe nec sacra cōmunio est ei tene
 ganda. nisi ex reuerētia voluerit abstinere.
 Un̄ Aug. Sepe sine culpa agit qđ venit ex
 culpa. Un̄ etiā cū esurim? sine culpa come
 dim? qz culpa p̄mi hoīs est vt esurim? h̄
 ille. vt habet di. v. e. ca. ci? vero p̄cubim̄. z. e.
 sequēti. nemo tanq̄. Ad hāc vero legē om̄i
 no nō fuit obligata beata virgo. qz lex dicit.
 mulier. qđ significat corruptōes. s; ipsa fuit
 virgo. Etiā dicit lex Mosayca. Mulier q̄
 suscepto semine p̄cepit & p̄cepit. ipa s; a spi
 ritu sancto. Bern. Quis nō aduertit liberaz
 esse beatā virginē dei matrē cū nihil in p̄spe
 ctu ei? immundū. nihil impuz. nihil purgā
 dū inueniat. nec ratione matris nec ratione
 plis. De matre scribit Lanti. iij. Tota pul
 cra es amica mea zc. De ple Sap. vij. Lan
 doz lucis eterne z speculū siue macula. Ideo
 dicit Bern. O virgo nō est tibi opus puri
 ficatione. sicut n? filio tuo circūcisione. S; sicut
 christ? qui fm̄ diuinitatē moyfi legem
 dedit apparēs in humanitate implere volū

it. sic maria licet purificatōne nō indigeret
 tamē temp? purificatōis obseruare voluit.
L Primo ppter obedientie exemplum.
 quā videlicet obedientiā & nos p̄stare debe
 mus ecclesie. i. Regū. xv. Melior est obedi
 entia q̄ victima. vt dicit Bern. Nō credas
 aliqđ bonū placere deo qđ est p̄tra obediētiā
 ecclie. qz fm̄ Grego. Petm̄ paganitatis in
 currit q̄ ecclie sancte p̄ inobediētiā p̄tradi
 cit. Secdo ppter h̄ vt a iudais occasione; z
 tollerct scādali. alias in dei dicitur de ea si
 cut & filio Joh. ix. Nō est a deo q̄ sabbatus
 nō custodit. si cā putassent trāsgredi legem
 & sic in ea scādali fati fuissent vt dicit Bre.
 & h̄. xi. q. iij. inter s; ba. Xps soluit tributuz
 ppter vitare scādali. Mat. xvij. vt non
 scandalizem? eos. & iter dicit Mat. xvij.
 Ne homini p̄ quē scādala sūt. ppter h̄ ma
 ria tenuit temp? purificatōis. Tercio ppter
 hoc vt p̄sunde humilitatis sue virtute ostē
 deret. Bern. Qui vere humilis est nō soluz
 vult humilis dici: sed & vilis s; putari. sic vit
 go gloriosa. Unde ipsa tam pura erat qđ di
 cit Anf. Ea puritate nitēbat qua maior s; b
 deo intelligi nequit. Et tamē achi ipa immū
 da esset & purificatōne indigeret seipaz ostē
 dit. Et si nō habuisset tam. p̄fundā humili
 tatem potuisset dicere vt Bern. dicit in ho
 dierno sermone. Tur abstinētia ab ingressu tē
 pli. ex q̄ vter? meus nesciēs virtū est fact? tem
 plum spūs sancti. supra illud ecclie. Domus
 pudici p̄ctoris templū repente fit dei. Tur
 nō ingrediar ex q̄ pepi dñm templi. nili cō
 ceptu meo immundū. nil in partu impurū
 nihil illicitū cū p̄les mea sit fons puritatis
 Voluit igit nō ingredi ppter hūilitatē cau
 sam. sciēs scriptū Eccl̄i. iij. Quāto maior es
 hūilia te i oib; S; dicit. tulerūt illū i iherlm.
 zc. Secdo h̄ festū d; p̄ie & excellētis obla
 tionis. In ipō em̄ dei fili? portabat ad obla
 tionē. d; q̄ text? tulerūt illū in iherlm. i. a bet̄h
 leem: maria & Joseph. qz ibi erat locus sacri
 ficij. Et merito in iherlm. qz ibidē post. xxxij
 annos sc̄pm̄ deo p̄ri p̄ nobis oib; i remedi
 um offerre voluit. Ut si sterēt. i. offerrent seu
 p̄sentarent cū dño. **D** S; di. illud qđ
 alicui sp̄ est p̄sens qđ op? est ei sicut seu p̄sen
 tari. s; hūanitas xp̄i fuit sp̄ deo p̄sens. qz cō
 iūnera in vnitatē p̄sone. igit n̄ optuit p̄senta
 ri. Rūdet san. Tho. p̄e. iij. q. xxxvij. ar. iij.
 Nō fuit necesse xp̄m̄ p̄ntari deo ac si nō esset
 sibi p̄sens. s; h̄ factū est nobis in exemplum
 vt sicut nō gra sui. fact? est de? & homo s; vt

ut per
 facta
 abediē
 tiā nō
 fraret
 Secdo ut
 nō scada
 lizare
 iudces
 3 ut ostē
 deret vir
 tutē sue
 p̄funde
 humili
 tatis.
 Recor
 data
 illius
 uerbi
 quā
 re p̄
 xit Es

nos p̄ gr̄am suā faceret deos. sic nō p̄pter se
circūcīsus est. sed p̄pter nos vt circūcidere/
mur mente. Sic ⁊ p̄pter nos sicut d̄no vt
nos discam⁹ deo offerre. Sꝫ quid potuit di
cere maria in hac oblatōe. Bern. D pater
celestis offero tibi filiū tuū atq; meuz. a me
genitum t̄p̄aliter. a te eternaliter. offero tibi
eū hodie in odorē suauitatis. q̄ seipm offer
re venit p̄ totū in ūdi peccatis. Nam venit
temp⁹ q̄ nō portabit manib⁹ virginis sed
brachijs crucis. offero tibi illū q̄ est sacerdos
sacrificiū ⁊ templū. De q̄ Aug. in lib. de s̄ide
Ipe sacerdos p̄ quē sacrificiū offert q̄ est tē/
plū in quo recōciliati sumus. Ezech. xlviij.
Vidi aquā egredientē de templo a latere de
extro. q. d. offero tibi illū q̄ se nō offert sub te/
cto. nō in templo iudaico sed in excelsō cru
cis ligno. De q̄ oblatōe dicit ps. xxxij. Ob
lationē ⁊ oblocantū voluisti. tunc dixi. ecce
venio. Offero tibi v̄ez sacrificiū ⁊ accepta
bile p̄ qd̄ oīa sacrificia veteris legis sunt fi
gurata. De q̄. i. Loz. r. Omnia in figura cō
tin gebāt illis. De qua etiā Simō de cassia
Agn⁹ q̄ p̄figurat⁹ est ab origine mūdi obla
tus est sine mūdi. Bern. Mana vltra ait
D pater veniet tps vt nō redimet ere alie
no aut agno. sꝫ alios redimet sanguie pp̄rio
nō redimet qui q; s̄iclis sꝫ alios redimet qui
q; vlnenib⁹ rubicūdis. Amb. Marie vita
est oīm nostz cēplar ⁊ disciplina. Ipa ob
lata fuit a patrib⁹ in templū. ipa obtulit fi
liū. ipa obtulit ⁊ seipam vt nos ita facerim⁹
ps. iij. Sacrificate sacrificiū iusticie. Glo.
Sacrificiū iusticie est offerre deo que nos
recepim⁹ ab eo. dicēdo illud. i. palpo. vlni.
Qua dñe sunt omnia ⁊ q̄ de manu tua recepi
mus offerimus tibi. s. corpus ⁊ aiām. Eccl.
xxxv. Da altissimo s̄m datū ei⁹. Primo cor
pus in castigatōe. Ro. xij. Oblitro vos vt
corpa vestra exhibeat⁹ hostiā viuētem deo
placētē. Secdo atq; in gr̄az actionē. Eccl.
xxxv. Bono aīo redde gloriā deo. Sequit.
Scriptū est in lege d̄ni. s. Exod. xij. Quia
omē masculinū adaperies vulnā. i. vterum.
Die loquit⁹ de primo genito. sanctū vocabit
d̄no. i. p̄sentabit d̄no E Dicit sanctus
Tho. pte. ij. q. xxxvij. ar. ij. Duplex p̄ceptū
p̄cipiebāt in lege moysi. Unū generale q̄stū
ad oēs. s. vt cōpletis dieb⁹ purgatōis. i. pu
rificatōnis offeret sacrificiū p̄ filio siue filia
vt h̄r Leni. xij. Et hui⁹ oblatōnis duplex
fuit causa. Prima vt ples nata a p̄cto in q̄
erat p̄cepta expiaret. Secda fuit vt etiā ples

ista d̄no p̄secraret. Scdm̄ p̄ceptū in lege
speciali fuit de primo genitis tā de hominib⁹
q; iumentis in memoriā plage egiptioz. de q̄
ps. Et percussit omē primogenit⁹ filijs leui re/
seruatis. vt patet Exod. xij. Sed xps erat
primogenit⁹ ideo voluit nō soluere legē sed
adimplere. Mat. v. ⁊ Lu. iij. Sic recet im
plere oīm iusticiā. Et sic cōmemorat vtrū/
q; suatū. licet non esset obligat⁹ p̄ legē. eo q̄
vterū matris nō aperuit. sꝫ clauso vtero cri
uit. Hic dat exemplū ⁊ doctrina p̄sidentib⁹
id qd̄ alijs statuit p̄ se p̄seruare debet. de cō/
sti. c. oīs. Quid qd̄ iuris in altēz statuit. ip/
se debet vt eo. Sed heu implebit. hodie il
lud Mat. iij. Alligat hoib⁹ grauiā onera ⁊
imporabilia. digito aut suo ea noluit mou
re. Xps aut vtrūq; suauit. Primū tangitur
vbi sup̄. Scdm̄ cū subdit⁹ i textu. Et vt da
rent hostiā p̄ eos in q̄ scriptū est i lege d̄ni. s.
Leni. xij. Chus. D p̄funditas diuinitaz sa
pientie ⁊ sciētie dei. pater cōplet figurā i filio
veritas adest. p̄ditōz legis custodit legē. Et
subdit. par turturū aut duos pullos colum
baz. Decerat oblatio paup̄z sed diuitum
agn⁹. Nam ipa mater nouit filiū in pau
p̄tate viuere. De quo. ij. Loz. viij. Qui cum
diues esset p̄pter nos egenus factus est. Et
sic voluit p̄ se hostiā paup̄z offerre In ista
oblatōe significauit q̄ figura legē cessare de
buit. qz veritas affuit. Nā ioseph potuisset
habere agnū quez obtulisset. sed vbi aderat
veritas debebat decesse figura. Agn⁹ aut qui
offerebat in lege figura erat ist⁹ agn⁹ xpi q̄
tollit peccata mūdi. Joh. i. Ecce in h̄ q̄ p̄ eo
dabat par turturū aut duo pulci columbaz
significabat q̄ ipē debuit esse p̄cū redempti
oīs p̄ sui sanguinis effusione. F Pri
mo in hoc qz sanguis colūbe est mūdissim⁹.
⁊ sic sanguis xpi nulla peccati macula cōta
minat⁹. i. pe. i. Nō auro aut argēto corru
pibili redēpti estis de vana v̄ra p̄uersatōe
sed p̄ioso sanguine agni imaculati ⁊ incō
taminati ihu xpi. Secdo qz sanguis colūbe
est calidissim⁹. sic sanguis ihu xpi ex feruētis
simo amore effus⁹. vt dic̄ Joses i Apoc. i.
Diluat ⁊ lauit nos i sanguine suo a p̄ctis nr̄is
Tercio ē p̄tiosissim⁹ qz instillat⁹ oculū acuit
visū ⁊ smouet impedimētū. Et sic sanguis xpi
ē nobilissimū colliriū. Apoc. iij. Collirio vn
ge oculos tuos vt videas. Oculi spūs sunt
affect⁹ ⁊ intellectus. vt dicit Bern. Et nos
debemus vn̄gere oculos nr̄os sanguie ihesu

xpi z elare videbim⁹ misericordiā z bonitā/
 te ac charitatē dei in nobis. Bern. In quo il
 luxit clar⁹ q nos dilexit dñs q̄ in suis vis
 nerib⁹ Dixi secūdo tangit in serie p̄sentis
 enāgelij simeonis iustū gaudēs obuiatio. in
 h̄ expumit terciū nouē p̄sentis festiuitatis
 vbi dixi q̄ d̄r festū de nocte obuiatiois. de q̄ te
 ptus. Ecce hō erat in h̄rlm cui nomē Sy/
 meon z hō iste iust⁹ z timorat⁹. qz iusticia n̄
 stat sine timore. Eccl. i. Qui sine timore est
 nō poterit iustificari. Et sic de Job scribitur
 eiusdez. i. c. Job erat vir simplex z rectus ac
 timens deū. Et sic Simeon iust⁹ erat p̄ bo/
 ni opationē z timorē dñi ois hō decli/
 nat a malo. Expectās p̄solationē. i. redēptio
 nem israel. s. q̄ debebat fieri p̄ xpm̄ i beneficiō
 icarnatōis. sicut p̄misit dñs Isa. li. Ego ip
 se cōsolabor vos. Symō d̄ castia. Iust⁹ erat
 erga deū. qz viuēbat ex fide. Ro. i. Iust⁹ ex
 fide viuūt. Et iust⁹ erga proximū. qz totus
 ppl̄ expectabat salutē. Et sp̄s sanct⁹ erat in
 eo. q̄uis de⁹ gr̄az suā cōiceret om̄i hominū di
 sponēti se ad eā. quibusdā tñ hoib⁹ sp̄ale
 donū ptulit. ppter cōmunē vtilitatē. Et sic
 huic symeon sp̄ale donū iustificatōis ptu/
 lit. ppter cōmunē vtilitatē. q̄ dono cognosce
 ret. p̄p̄inquā dñi p̄sentia quā p̄miserat p̄ p̄/
 phetas. Ideo dicit Simō de castia. Et sp̄s
 sanct⁹ erat i eo ad sciēdū z docēdū futura
 Et r̄sum accepit symeō a sp̄sctō q̄ erat in
 eo. nō visuz. i. exp̄tuz se mortē nisi videret
 xpm̄. s. oculis corp̄is quē videbat oculis mē
 tis xpm̄ dñi. i. vnetū a dño messia i lege dñi
 p̄missuz. Aug. R̄sum accepit ad suū desi/
 deriū. qz frequēter suspirabat in orōib⁹ suis
 h̄ijs s̄bis. Quare tardas dñe z faciem tuā
 auertis. obliuisceris in opie n̄re z tribulatio
 nis n̄re. mitte dñe redēptorē captiuis. cō/
 latozē m̄stis. veni dñe libera nos. vellē mo
 ri donec prius viderē illū p̄ quē mors vincit
 tur. nolo ex h̄ seculo recedēre nisi videā illū
 p̄ quē pditū est seculū. Dicebat nāq̄ suspi/
 rando. Putas u eme inueniat ista felix nati
 uitas: putas videbo: putas durabo. Ipe erat
 alter Daniel vir desiderioz. cui dictum est
 Dan. xiiij. Noli timere vir desiderioz. pax ti
 bi z confortare z esto robustus. non te frāgat
 etas. nō morieris nisi videas. nisi t̄gas. nisi
 amplectens xpm̄. Aug. in simone hodiernē
 ne festiuitatis. Intelligit fr̄es q̄le desiderii
 sancti patres habuerūt q̄ sic sp̄ xpm̄ affecta/
 bant z seruenter videre. Et ip̄o viso ampli⁹

tpaliter viuere nō affectaret. cū tñ om̄es ad
 limbū descenderēt. Sp̄ialiter sic dicit Bern.
 optet q̄ ignis desiderij p̄cedat siue pueniat
 ad om̄e aīam ad quā ventur⁹ est. Sequit
 Et venit sp̄s in templū. i. motus a sp̄ritu.
 Orig. Qui vult inuenire tenere z āplexa/
 ri xpm̄ debet in sp̄s sancto venire in templuz
 nō in sp̄s sup̄bie vt ambiciosi q̄ vsurpāt si/
 bi dignitates eccl̄asticas. ps. cxiij. Circūoz
 nate vt silitudo tēplū. sicut faciūt ianis glie
 cupidi. ornantes se varijs vestib⁹ vt appa/
 reant corā hoib⁹. nō in sp̄s luxurie. nō in sp̄s
 ritu vanitatis vt garruli. s. in sp̄sctō. Bern.
 Qui vicia in templū dñi inducit. speluncā
 latronū facit. Sequit. Et cū inducēt puer
 rū ihm̄ parētēs ei⁹. s. Maria z ioseph pater
 putatū. vt facerēt fm̄ cōsuetudine legis p̄
 eo z redimerent q̄n qz siclis sic p̄imogenita
 alioz tribuū a tribu leui. Sequit. ipe. s. sy/
 meon accepit eū i vlnas suas. nō sufficiebat
 sibi eū videre z tangere. s. etiā recepit ip̄suz
 gaudēter: amanter: z reuerēter iter brachia
 sua. Aug. in simone hodierno. Symeon vi
 dit z cognouit eū. int⁹ est ei reuelat⁹ q̄ foris
 est natus. Cognouit illū in infantia quē iu
 dei crudeles occidebāt facientes mirabilia:
 D q̄ sepe ei oscula imp̄ssit. o q̄ amanter eū
 inspicit D q̄ multi filij nobilitū oblati sunt
 nullū aduertebāt. in illius aut̄ intuitu tot⁹
 in sp̄ritu ardēbat. D quāta gr̄a potuit col/
 lata esse. Orig. Si a tactu s̄mbrie vestimē
 ei xpi mulier sanata est. qd̄ putandū est d̄ sy/
 meone. Subdit. Et bñ dixit deū. s. p̄ gr̄atuz
 actioē. z dixit. s. cupiēs mori. Nunc dimi
 tis dñe seruū tuū in pace. Amb. D q̄ piuz
 spectaculū quo nō nisi p̄h̄ delectari p̄bantur
 stat virgo z m̄. filius dei suscipit z de eo pro
 phetizat. D mira r̄s vidit puerulū. z ex ei⁹
 aspectu intantū fuit p̄solat⁹ q̄ iā letus mori
 volebat. Bre. Corp̄alib⁹ oculis vidit hūa/
 nitatē. int⁹ illuminat⁹ cognouit mūdi salua
 tozē. z ip̄m om̄ib⁹ pdicauit dicēs. Nunc di/
 mittis dñe. Theop. Cognouit eū dñm vi/
 te z mortis. dicit. fm̄ verbū tuū. i. p̄missum
 i pace. Orig. Si pax mittit ad limbū q̄nta
 q̄ eū suscipiūt eūtes ad lucē eternā. Potuit
 tñc dicere symeō illd̄. Bern. xvi. Jā let⁹ mor
 riar qz vidi faciē tuam. Et h̄ est qd̄ subdit.
 qz viderū roculū mei salutare tuū. i. filiū tuū
 aut saluatorē. Aug. in l. de nuptijs. Eadez
 fides q̄ saluat nos z antiquos saluos facie/
 bat. Subdit. qd̄ salutare passū. s. nō solū vi
 sibile s. etiā palpabile ante faciē oim̄ ppl̄oz

Jordan^o. Quarta de sagacitate hui⁹ venera-
di senis q̄ cū tāto zelo postulat erat salutare
isrl. qd̄ postq̄ tāto voto potit⁹ est exclama-
uit se vidisse oim̄ p̄p̄loz salutē. Et dicit no-
tante an̄ facie re. Theop. vt ei⁹ incarnatio
oibz appareret. Quarto d̄: h̄ festū poten-
tis illustratōis. De q̄ in textu. Lumē ad re-
uelationē gentiū. Dicit Arbanas⁹. Bentes
an̄ aduētū xpi grāt in vltimis tenebris p̄sti-
tute. qz infidelitat⁹ causa erāt cognitōe diui-
na priuata. Das ḡ gētes mltipl̄ illuminauit
sez doctrinis miracul⁹ z sacramētis. ideo me-
rito d̄. Lumē ad reuelatōez gentiū. sequit⁹.
z gloriā plebis tue isrl. qz re isrl̄ nat⁹ est fm̄
carnē. z h̄ reddebat eis magnā gloriā. Sz
illi⁹ glie pauci ex eis se p̄cipēs fecerunt nec
hodie faciūt. Et sic q̄to maior tūc fuit eorū
gloria tāto maior nūc eoz ignominia. ita q̄
implebit⁹ i eis illd̄. Nee. iij. S̄iaz eoz i ig-
nominā cōmutabo. **S** Nota hodie
cādelas ardētes referim⁹. z h̄ rōe virginis.
rōe xpi. z rōe n̄ri. P̄io rōe v̄ginis. ad signi-
ficandū q̄ ipa purificatōe nō indigebat sed
tota rutilabat. P̄io i carnis integritate. Et
significat h̄ p̄ cetā. nā sic cera generat ex api-
bus sine corruptōe. sic Maria xpm̄ genuit
z in eū v̄go p̄māsit. fm̄ illud Isa. vij. Ecce
v̄go concipiet z pariet filiū. ideo cauit hodie.
Ecce sc̄at iudeus infelix q̄ dicit xpm̄ ex Jo-
seph semie esse natū. Sc̄o rutilabat in mē-
tis puritate. z h̄ intelligit⁹ p̄ lignē occultatū
z candidū. ps. xliij. Dis glia ei⁹ filie regis
ab int⁹. Illa puritas fuit tā magna q̄ nullū
suo aspectu alliceret. sz oēs immūdos cogita-
tus i singulis extinguebat. Isid. Sic odor
cedri fugat venenosos vermes. ita puritas
virginis venenosos cogitat⁹. Quapropter
de ipa scribit Eccl. xxiij. Quasi cedr⁹ exalta-
ta sum i libano. Tercio rutilabat singulari
sanctitate. Et h̄ intelligit⁹ p̄ bñ dictōez cāde-
le. ps. xl v. Sanctificauit tabernaculū suūz
altissim⁹. Bern. Puto q̄ copiosior grā san-
ctificatōis i ipaz recessit q̄ in aliā creaturā
aliquā a filio dei. q̄ nō solū ipsi⁹ ortū sz totā
ei⁹ vitā sanctificauit. Un̄ z ipa rutilabat in
speciali claritate. sz pueriatōis. q̄ p̄ lumen ar-
dens intelligit⁹. Un̄ Amb. in li. de virginita-
te. Ex vita marie tāq̄ ex speculo refulget spe-
cies castitat⁹. forma vitur⁹ z magisteriū p̄-
bitat⁹. Talis fuit vita marie vt ei⁹ vita oim̄
esset nostz disciplina. hec ille. **S** Se-
cundo lumē significat xpm̄ p̄pter tria q̄ sūt
i lumine. sic cera. lignē. z ignis. p̄ q̄ significat

tria q̄ sūt i xpo. P̄mo cera q̄ est pura z abs-
q̄ corruptōe apū genita significat corp⁹ xpi
natū re incorrupta v̄gine. Sc̄o lignē
latēs i cera significat aiaz in corp⁹ latētem.
Tercio ignis v̄ lumē ardēs significat ipsi⁹
veritatē. q̄ ad modū ignis rubiginē cōsumit
p̄ctoz. z lumē grē z glie p̄stat. Tercio por-
tam⁹ cādelas rōe n̄ri. z h̄ etiā ex tribz sumit⁹
Un̄ p̄mo p̄ cerā intelligunt opa n̄ra q̄ cele-
stirore gignunt Isa. xvi. Via opa n̄ra opa-
tus es d̄ne. ij. Coz. iij. Nō sum⁹ sufficiētes
aliqd̄ cogitare a nobis tanq̄ ex nobis. Se-
cundo p̄ lignē qd̄ est occultatū intelligit⁹ in-
tentio n̄ra q̄ debet esse i abscondito Bre. Sic
fiat op⁹ in publico vt intentio maneat in oc-
culto. Et debet esse candida. Luc. xi. Videte
ne lumē qd̄ est in vobis tenebre sint. i. inten-
tionel puerse. qm̄ dicit mgr̄ in. ij. di. xl. Act⁹
simpliciter mali sūt q̄ pueriaz intentōez ha-
bent. Tercio p̄ ignē significat charitas quā
debem⁹ h̄re in opibz n̄ris. Luc. xij. Ignē ve-
ni mittere i terrā qd̄ volo nisi vt ardeat. ignē
sez charitat⁹. Bern. Op̄a n̄ra i seruoze char-
nitatis sunt agēda. Mat. v. Sic luceat lux
vestra corā hoibz zc. Supplicem⁹ igit vir-
ginē mariā. vt lucē. i. xpm̄ filiū ei⁹ dignet⁹ p̄
nobis intercedere. vt mereamur h̄c illumi-
nati p̄ gratiā z in futuro p̄ gloriā Amen.

Sermo LV. Ad idē.

Querunt illū

i isrl̄m vt s̄stret eū d̄no Lu-
ij. 3. Nota h̄ festū habet
tria noia. P̄mo d̄: festū volūtarie purgati-
onis. sc̄o p̄ie oblatōis. tercio clare illustra-
tionis. Et fm̄ h̄ p̄pens festū dat formā tribz
generibz hoim̄ quō z p̄ q̄ reo placeāt. i. inca-
pientibz. p̄ficiētibz. z p̄ceptantibz. vt pate-
bit in p̄cellu. Dixi p̄mo illud festū dicit⁹
volūtarie purgatōis. Diceret. cur h̄ fuauit
maria cū purgatōne nō indigeret. qz fm̄ le-
gem ad eandē obligata non fuisset. R̄ndet
verū est purificatōe nullaten⁹ iudiquit. nec
ad eandē obligabat. voluit tñ purificati. z p̄-
cipue p̄mo vt a iudeis occasionē scandali
tolleret. Sc̄o vt p̄funde hūilitatis suē vir-
rutē oūderz. De h̄is q̄re in s̄none p̄cedenti.
Tercio nobis in exemplū vt formā imitan-
di p̄staret. vt vt sp̄ualis purgatōis nobis s̄-
gnū remōstratet. Amb. Marie vita est no-
bis exēplar z doctrina. Sicut maria post tē-
pus purificatōis i templū materiale venit.

sic nos in templū eternitatis veniem⁹ cū ab
 omī immūdia purgati erim⁹. **Die** **Chriſt.**
 ⁊ hī de p̄ſedi. iij. e. nō p̄t. vbi dicit. Non p̄t
 q̄s gratiā vite celeſtis accipe niſi purgat⁹ ſu
 erit ab omī ſorde. **R.** Debet igit q̄litet
 cū maria purgari in corde. ore. ⁊ ope. **Ecdi.**
vij. De negligētia purga te cū paucis. ſ. euz
 p̄tione. p̄ſione. ⁊ ſanſtione. **Primo** de
 bet purgari cor. **Jaco. iij.** Purificate corda
 veſtra. **Et** hī tripliat. ſ. ab omī defectu cul
 pabili. ab affectu voluptatū. ⁊ q̄s maxime a
 peccato mortali. **Mat. xv.** De corde em̄ ere
 unt cogitatōes male. homicidia. adulteria.
 fornicatōes. furta. falſa teſtimonia. blaſphē
 mie ⁊c. **Merito** purgandū eſt vt hortatur
 vnūquēq̄. p̄pheta **Diere. iij.** Laua a malī
 cia cor tuū. **Hāc** purgationē deſiderabat **Da
 uid** corde in p̄s. l. cū dicit **Cor** mundū
 crea in me ⁊c. **Rō** q̄ dicit **Aug.** Al ſolis pu
 ris mūdūq̄ cordib⁹ de⁹ haberi ⁊ teneri pote
 rit. **Et** itēz **Matth. v.** Beati mūdo corde q̄
 tuā ip̄i deū vidēt. **Secūdo** debet purgari os
 ab omī inhoneſta locutōe. **Eph. iij.** Omnis
 ſermo mal⁹ ex ore veſtro nō p̄cedat. ⁊ **Eph.**
v. Fornicatio aut ois immūdia aut auari
 cia nō nominet in vobis ſicut decet ſanctos
 aut turpitudō aut ſtultiloquiū. ⁊ ſic de alijs
 q̄ ad rē nō p̄tinet **Rō** q̄ dicit ſaluator **Ma
 thei. xij.** **Et** ſōbis tuis iuſtificaber⁹ ⁊ ex ver
 bis tuis cōdemnaberis. **Et** ibidē **De** omni
 verto ocioſo qd̄ hoies locuti fuerint reddēt
 rō em̄ in die iudicij. **puet. xvij.** **Mors** ⁊ vi
 ta in manu lingue. **Idarco** dicit **Salomō**
puet. xxi. Qui cuſtodit os ſuū ⁊ lingua ſua
 cuſtodit ab anguſtijs animā ſua. p̄pter qd̄
 dicit **dauid** in p̄s. **cxvij.** Statue ſeruo tuo
 eloquiū tuū in timore tuo. **Sz** **Heſter** ſan
 cta. **eiudē. xij. e.** **Da** dñe ſmonē cōpoſit⁹
 in os meū. **Debem⁹** ergo ⁊ nos purgare os
 noſtr⁹ p̄ legitimā p̄ſionē. humilē ⁊ deuotā
 orōez. qz dicit **Baſilius.** **Pet** orōes puriſſi
 mas oia nobis vtilia tribuunt ⁊ cūcta noxia
 effugant. **Tercio** debem⁹ purgare man⁹ ab
 omī illicita ⁊ inutili opatōe. **Jac. iij.** **Emū**
date man⁹ p̄ctores. **Et** merito. qz i vnoquo
 qz verſificabit illud p̄s. **xvij.** **Secūm** purita
 tem manuum. i. opoz meoz retribuēt mihi.
Apoē. xij. **Opa** em̄ illoz lequunt illoſ. **De**
tem⁹ igit purgare opa nra p̄ elemoſinaz lar
 gitionē. **Luc. xi.** **Date** elemoſinā ⁊ oia mun
 da vob erūt. **Thob. iij.** **Elemoſina** ab omī
 peccato ⁊ a morte liberat. ⁊ nō patietur alias
 ire in tenebras. **Omō** igit purgatio requir

ritur ad incipētes. **Et** merito debet eſſe pur
 gari. qz dicit **Apoē. xxi.** **Nihil** coinquinatū ſtra
 bit. **Hāc** puritatē habuit **Job.** **eiudē. xxvij**
e. **Nō** reprehendit cor meū i omī vita mea in
h ſtat gloria noſtra **O** felix eſſet q̄ dicere poſ
 ſet cū ap̄lo. **ij. Coz. i.** **Glia** nra hec eſt teſti
 moniū p̄ſcietie nre. **Secūdo** plena feſtū dicit
 feſtū pie oblatōis. **Bem.** **Hodie** maria ob
 tulit primogenitū ſuū dieis. **O** p̄ celeſtis
 offero tibi filiū tuū atqz meū. a me genitum
 ſp̄aliter. a te eternaliter. offero tibi cū hodie
 in odore ſuauitatū q̄ ſe offerre venit p̄ totius
 mūdi peccatis. **Nā** venit tps q̄ nō portabi
 tur manib⁹ virgineis ſz brachijs cruci. **Of
 ferro** tibi illū q̄ eſt ſacerdos ⁊ ſacrificiū ⁊ tem
 plū. **De** quo **Aug.** in lī. de fide. **Ipe** eſt ſacer
 dos p̄ quē recōciliari ſum⁹. ſacrificiū q̄ recō
 ciliari. ⁊ templū in q̄ recōciliari ſum⁹. **Eze
 chiel. xvi.** **Vidi** aquā egredientē de templo
 a latere dextro. **Potuit** etiā dicere. offero ti
 bi illū q̄ ſc̄pm offert. nō ſb tecto nec in tem
 plo iudaico. ſz in excelſo crucis ligno. **De** q̄
 oblatōe p̄s. **xxxix.** **Oblatōez** ⁊ holocaustuz
 noluiſti tūc dixi. ecce venio. offero tibi ho
 die vez ⁊ acceptabile ſacrificiū p̄ oia ſacrifi
 cia veteriſ legis figuratū. **De** q̄. i. **ad** **Coz. x.**
Omnia in figura p̄tingebāt illis. **Dicit** **Si
 mon** de caſſia. **Agn⁹** q̄ figurat⁹ eſt ab origine
 mūdi oblat⁹ eſt in ſine mundi. **Propter** qd̄
 dicit glo. **ad** **Heb. x.** **De⁹** nunqz delectat⁹ ſu
 iſſet in odorib⁹ illis. ſz tm̄ in fide offerentis
 ⁊ deſiderio ſuru oblatōis. **L** **Ad** qd̄
 loquit ſanct⁹ **Thob.** in prima ſede. **q. cii. ar.**
ij. q̄ cerimonioz obſeruatiō ſuit quedā fidel
 p̄ſtatio in q̄ſum erat figura xpi. **Et** licet i
 veteri lege offererēt ſacrificia p̄ peccat⁹. hoc
 nō fuit ideo q̄ ſacrificia iſta a peccat⁹ mūda
 rent. ſz qz erāt quedā p̄ſtatiōes fidei q̄ mū
 dabāt. **Et** ſic nō etat ex vi ſacrificioz ſz ex fi
 de ⁊ deuotōe offerentū ad figurandū expia
 tionē a peccat⁹ q̄ ſicda etat p̄ xpm. **Mozali
 ter** nobis i exemplū. **Un̄** **Diero.** **In** maria
 habetis exp̄ſſem agiſteria p̄bitatis. qd̄ elige
 re. qd̄ reſpuere. qd̄ ſeq̄ debet⁹. ipa ſuit obla
 ta a patrib⁹ in templū. ipa obtulit filiū. ipa
 obtulit deo ſeipam vt nos ita facerem⁹. qd̄
 docet p̄. **iiij.** **Sacrificate** deo ſacrificiū iuſti
 cie ⁊ ſperate in dño. **blo.** **Sacrificiū** iuſti
 cie eſt ſingula offerre deo q̄ ab eo recepim⁹
 dicendo illud. i. **Patat.** **vlti.** **Tua** dñe ſunt
 oia ⁊ q̄ de manu tua recepim⁹ offerim⁹ tibi.
Sz qz ſm̄ **Aug.** ex largitate diuina q̄ replet
 omē aial bñdictionē tua generatūoz hoies

De purificatōe v̄ginis marie

receptū. s. tpalia: corpalia: z spūalia. hoc est res corp⁹ z aīaz. z d̄ eisdē debem⁹ hodie offerre oblatōes ne appaream⁹ ingrati. **M** Ad h̄ sc̄pm̄ dei fili⁹ d̄dit in exemplū. Palo obtulit bona deo patri. cū celestē mansionē reliquit: z in exiliū mūdi venit. Hier. xij. Reliq̄ domū meā. dimisi hereditatē meāz. Qd̄ idē. c. xiiij. admirās ait. Quare futur⁹ colorus es ī terra z q̄s vir vag⁹ declinā ad mandū. Et h̄ ppter nos. ij. Coz. viij. Lū diues c̄set ppter nos egen⁹ fact⁹ est. Math. viij. Vulpes foueas habēt z volucres celi nidōs. fili⁹ aut̄ hoīs n̄ habet vbi caput suū reclinet. Sc̄do obtulit corp⁹. Isa. l. Corpus meū dedit pcutiētibz z genas meas vellētibz faciē meā nō auerti ab increpātibz z spūc̄tibz in me. ad Tytū. ij. Dedit seipm̄ p nobis vt nos redimeret ab iniq̄tate. Tercio aīam Hier. xij. Dedi dilectā animā in man⁹ inimicōz. Sic ḡ z nos horamur. Eccl. xxxv. Da dño fm̄ datū cū. Primo tpalia. Eccl. xiiij. Dignas oblatōes offer. s. qd̄ iuste acq̄sitiū est Eccl. xxxv. Oblatio iusti impugnat altare z odor suauitatis est ī spectu altissimi. Malach. ij. Erūt dño offeretes ī iusticia z placebit dño. Et contra Eccl. xxxiiij. Immolās ex iniq̄ maculata ē oblatio. Isa. lxi. Ego dñs diligea iusticiā z iudicium z odio habēs rapinā in holocaustū. Eccl. xxxiiij. Qui offert sacrificiū de substantia pauperū q̄s q̄ victimat filiū ī spectu p̄ris sui. vbi dicit Be. z habet. i. q. i. Nō est inter cetera Quare sit dolor p̄ris ppenam⁹ si ī ei⁹ cōspectu fili⁹ victimet. z hic facile cognoscitur quare ī deo dolor exasp̄at q̄s ei sacrificiū ex rapina tribuit Ideo q̄ in dei sacrificio offert ex seclere om̄ipotent⁹ dei irā nō placat s̄ irat. **N** Sc̄do corpe. Ro. xij. Obsecro vos p misericordiā dei vt exhibeāt corpa v̄ra hostiā viuēte sanctā deo placētē. z h̄ ppter duo. Primo ppter debitū recōpensationis. Bern. Quid tibi duz esse poterit cū recordat⁹ fueris qd̄ dñs n̄ ih̄esus dedit corp⁹ suūz pcutiētibz: z amarus cruciat⁹ sustinuit ne tu ppetuas sustineres penas. Cū apostolus Heb. x. Sacrificari sum⁹ p oblatōez corp⁹ is ih̄u xpi. in eo q̄ seipm̄ obtulit imaculatū deo dignū vt recōpensam̄ in corp⁹ nostro faciam⁹. Sc̄do ppter debitū satisfactōnis. qz cū membris corp⁹is deū offendim⁹ dignum est vt p eadē emendem⁹. Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat p hęc z puniet. Rom. vi. Sicut exhibuistis mēbra vestra s̄uire immūdicie z ini

quitati ad iniq̄tate. ita nūc exhibete iusticie in sanctificatōez. Tercio debem⁹ offerre anī mā. i. Pe. ij. Offerte spūales hostias deo. qz nullū deo dignū z vtilē sacrificiū offerri potest q̄ meli⁹ z nobili⁹ est. z sic spūs nobilissimū est. De q̄ Bern. in meditatioibz. Totus siquidē ille mund⁹ ad vni⁹ aīe p̄ciū est marti nō p̄t. **D** Sūt igit offeretes animā in triplici differētia. P̄mi in p̄ritōne cordis vt incipiēs. illi inspiciūt peccata q̄ cōmiserūt z quō aīam maculauerūt z deū offēderunt. Et sic lacrimis deo recōciliant. pa. l. Sacrificiū deo spūs tribulat⁹ Daniel. iij. In spūū humilitatis z animo p̄tito suscipi amur ate. Hęc est oblatio par curruz. id est duplex contritio. s. timoris p̄nc̄ quā meruimus. z timoris dei quē offēdim⁹. dicendo cū ps. cxxxvi. Sup flumina babilonis illic sedim⁹ z fleuim⁹ dū recordaremur syon. i. salutē perditā. Isa. lxx. Quasi colūbe meditātes gemem⁹. Rich. de sc̄to victore. Tūc peccatoris sal⁹ incipit cū veraciter p̄ delictis īz gemiscit. Sc̄di offerūt aīaz īn graz actione z est p̄ficiētū. H̄i inspiciūt b̄nficia q̄ receperūt. Nā cōsiderāt q̄ peccatoz macule sunt absterse. z dñs dedit tps penitendi. z p̄tulit grām sine om̄i merito. ad Tytū. iij. Non ex opibz iusticie q̄ fecim⁹ nos. Et sic q̄s admirans p̄ficiēs incipit deū laudare. dicendo cū ps. cij. B̄ndic aīa mea dñm. z om̄ia que intra me sunt n̄ om̄i sancto eius. q. d. Ego te offendi. tu mihi pepcisti. sub iugit ps. cij. B̄ndic aīa mea dño. z noli obliuisci oēs retributōnes ei⁹. Eccl. xxxv. Bono aīo redde gloriā deo. s. ppter infinita b̄nficia ei⁹. Be. Nihil nos ita ad gratiaz actionē inflāmat sicut frēq̄s b̄nficioz recordatio q̄ sunt īnumerabilia. dedit tibi bona tpalia ad sustē tandū naturalia ad misstrandū. bona spūalia ad sanctificandū. grām ī p̄ctoꝝ remissionē. virtutū collationē. meritoꝝ multiplicationē ad spūalem iustificatōez. Dic igit cū ps. cxv. Quid retribuā dño p oibz q̄ retribuit mihi. Dedit em̄ seipm̄ ī incarnationē ī redemptiōne. ī cibarioz z ī p̄m̄ioz retributionē. Et aduerso dicit tibi Bern. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Aug. īz epla ad marcellū. Nil meli⁹ animo geram⁹ ore pmamus z calamo scribamus: qz q̄ deo grās agam⁹. pa. lxx. Tota die repleat os meum laude. Sup q̄ dicit Aug. Quid est tota die nisi sine intermissione laudare. ps. xxxij. B̄ndic dñm ī om̄i tpe zc. In p̄speria

qz solaris. In aduersis qz argueris. Ter
 cy offerit aiam in feruēti dilectōe z est pfe/
 croz. Illi solū ptemplant deū a quo eis oīa
 bona puenerūt. qz cū fortior sit oībz affecti/
 bus in ei⁹ virtute aīa efficaciter offert. Qua
 lis aut debet esse charitas vt deo aīa nostra p
 secte offerat docemur Ecclī. xxxv. Da altissi/
 mo fin datū ei⁹. qd est intantū dicere. In tā
 ro amore offer aīam tuā deo in qzro ille aīaz
 suaz p te redit. Ad h̄ etiā hortamur Lanti.
 viij. Pone me sicut signaculū sup cor tuuz
 impfione sigilli forma ei⁹ imprimi. In h̄
 ergo qd dicit. pone me. hortat nos vt sub ea
 dilectōe qua ipse aīaz suā p nobis posuit. s̄
 eadē forma ei nos aīam nostrā offeramus.
 Maxīmā aut charitatē in oblatōe n̄ aīe sue
 p nobis exhibuit. Job. xv. Maiorē chari/
 tatē nemo habet vt aīaz suā qd ponat p ami/
 cis suis. Sic z nos. Lanti. viij. Fortis ē vt
 mors dilectio. i. Job. iij. Perfecta charitatē
 foris mittit timorē. Greg. Qui pfecte deuz
 amat equanimiter oīa portat. Nec tria sa/
 crificia figurant in veteri lege. oblatio p pec/
 caris designat p̄titionē z est incipientium.
 Hostia pacifica pfiguratur grāz actionē. Ho/
 locaustu z totū incensum significat incensuz
 siue ardentē dilectionē. z est pfectoz. Hoc ē
 parturuz q̄ est auis soliuaga. z bina ponit
 qz vita z templatīua requirit duo. respicere
 terrena: z respicere eterna. ps. cvi. Ascēdūt
 vsqz ad celos z descendunt vsqz ad abyssos.
 Contemplatiuoz duplex est gemitus. amo/
 ris: z deuotōnis. amoris p desiderio patrie.
 ps. Deu mihi qz incolat⁹ meus zc. Job. x.
 Cedet aīam meā vite mee. Greg. Tūc pre/
 sens vita tedere incipit cū diuinus amor in
 corde dulcescit. Bem⁹ aut deuotōis ex cō/
 sideratōe dōnice passionis fit. Aug. In val/
 le lacrimaz sumus in quo magis stendū est
 quo minus stemus. Bem⁹. Quis p̄ p̄trā/
 sire siccis oculis p lancea militis p̄trā sije la/
 tus saluatoris. Tercio plens festuz dicit
 clare illustratōis. reuera qz ille hodie visibi/
 liter apparuit q̄ sua claritate celū z terrā illu/
 minauit. imo celis z terris lucem p̄stat. Ho/
 die h̄o similiter illa se ostendit cui⁹ ortū Sa/
 lomō in spiritu cognoscēs in canticis suis
 c. vi. admirans inq̄r. Que est ista q̄ p̄gredit
 q̄ si auroza cōsurgens. puera vt luna. electa
 vt sol. Illa est de cui⁹ natiuitate ecclīa p̄sallē
 do dicit. Natiuitas est hodie sancte marie
 virginis cui⁹ vita inelicta cunctas illustrat
 ecclesiās. In huius figurā hodie fit p̄cessio

est accessis siue ardētibus luminibus. z p̄pter
 spm. p̄pter virginē. z p̄pter nos De primis
 duobz quere in p̄cedenti sermone. P
 De tercio sciendū vniuersiqz nostrū hodie
 lumen debet portare in manu sua s̄m staruz
 suū. Primo incipientes debet portare lumē
 gratie. De quo Aug⁹. Gratia est lumē ani/
 me faciens hominē p̄tra cognoscere. Nā sic
 lumē aere expellit tenebras sic dei grā omne
 peccatū. p̄pter qd dicit Isa. lx. Surge illu/
 minare iherlm qz venit lumētū Quāto h̄o
 magis p grāz illuminat: tanto p̄fecti⁹ pur/
 gat z clarus lucet. Purgat primo a prauis
 cogitationibz. Secūdo ab inanis locutio/
 nibz. Tercio ab omibz illicitis opationibz
 Secūdo p̄ficientes hodie debet portare
 lumē triplex. Primo in corde lumē intenti/
 onis recte. Luc. xi. Uide q̄ lumen qd in te
 est ne tenebre sint. i. intentio puerla. Bem⁹.
 Intentio viciosa viciosa facit aīaz. Greg.
 Intentio p̄stat fundamentuz op̄n nostro.
 Secdo lumē veritatē in ore sincere instruē/
 do primū. ad Gal. vi. Si qd p̄occupat⁹ fu/
 erit in aliquo delicto vos q̄ spiriuales estis
 instruite h̄mōi. i. Pet. iij. Si quis loquit
 q̄ si sermones dei loquit. Tercio in manibz
 lumē opationis bone. Math. v. Sic luce/
 at lux vestra corā hoībz vt videat opa v̄ra
 bona. Phil. ij. Sitis sine reprehensionē me/
 dio nationis prauē inter q̄s lucetis sic lu/
 minaria mūdi. Lumē em̄ manifestat seipm
 z sic talis hoīm p opa bona lumē ardet. z sic
 s̄m Bem⁹. Dis opa n̄ra in seruoze charitatē
 sunt agēda. Tercio p̄fecti seu p̄templantes
 debet portare lumē deuotōis. vt dicere possūt
 illud ps. iij. Signatū est sup nos lumē vul/
 tus tui dñe. Nij etiā repleri debet esse sp̄i/
 tusanero cū symeōe z intima emettere suspi/
 ria. Et nota h̄ lumē deuotōis in time tria
 habet. s̄ splendorē: ardorē: z dulcorē. Splē/
 dorē cognitōnis. ardorē dilectōis. z dulco/
 rem solatōis. Primo habet splendorē co/
 gnitionis. ps. In nomine tuo videbim⁹ lu/
 men. Ipsa nanqz aīa in illa deuotōe sentit se
 misericordiā p̄secutā in remissione p̄toruz
 z ideo velit nolit se p̄tinere nō poterit quin
 deū diligat. dicen do illud Actū. xij. Nunc
 scio de qz misit dñs angelū suuz z liberauit
 me. Ecce quō iurgit. Scdm est. s̄ ardor di/
 lectōis. Un̄ qzro ex cellētor est splendor co/
 gnitionis: rāto magis augmentat ardor di/
 lectōis. Et ex h̄ tūc loquitur t̄cū. s̄ dulcor cō/
 solatōis. Un̄ p̄siderāz in ardore dilectōnis

De purificatōe v̄ginis marie

aliqd posse facere in q̄ b̄nificijs dei correspon-
deat. ⁊ nihil dignū inueniens necesse habet
flere ex dilectōis suauitate ⁊ ardore. ps. xxx/
vij. In meditatōe mea exardescet ignis. Et
iter ps. lxxvij. Sic sicut cera a facie ignis sic
liq̄scit aia ex dulcedie deuotōis. Et habet in
h̄ stem dicere illud ps. cxy. Quid retribuaz
dño p oibz q̄ retribuit mihi. Nō videt sibi
aliqd dño retribuere Bern. dicēs. Diligā te
dñe p dono tuo ⁊ modulo meo minus iuste
sz plane ⁊ p posse meo. Illud lunē habet pri-
cipiū inediū ⁊ finē. Principiū p̄sistit in p̄si-
deratōe b̄nificioz q̄ nō habet d̄ peccatis sol-
licitatōez. qz iā sunt purgata. tūc cōuertit se
ad dei b̄nificia recolēda. ⁊ videt tantū cumu-
lū quantū est spaciū inter celū ⁊ terrā. inci-
pit admirādo dicere illud. ij. Reg. vij. Quis
ego sum dñe ⁊ q̄ dom⁹ mea. qz adduxisti me
vltz huc. q. d. Tantā misericordiā fecisti me-
cū. tā admirabile bonitatē tuā oñdisti mihi
Aug. Lū dei miseratōes artēdo sic mihi vi-
det si p̄has est dicere ex d̄ modo nihil agit
re⁹ nisi saluti mee p̄uideat. oīm oblit⁹ quasi
mihi solū velit vacare Mediū: post h̄ in me
dullis cordis dulcescit dñs vt q̄ pu⁹ dilige-
bat p̄pter b̄nificia nūc. p̄pter seipm diligitur
Et oia sua obsequia ordinar talis vt solum
dō placeat nihil ampli⁹ desiderās: dicēs cū
ps. lxxij. Quid mihi est in celo ⁊ a te qd vo-
lui habere sup terrā. desicit cor meum ⁊ caro
mea. dñs ps mea in eternū. Finis autē hui⁹
deuotōis est vehemens desiderū q̄ aia nūc
venire ad amplexū suū boni cū symeone. ⁊
vehementer desiderat plentū ei⁹ quē diligit.
Et p̄t dicere illud Job. xxxi. Quis mihi ret
vt desiderū meū audiat omnipotens. ac si di-
ceret. Nō surgo: nō excitor ⁊e puluere donec
veniet ⁊ osculet me osculo oris sui. Lanti. i.
Lū aia sentit sic se accēsam scire habet q̄ iup̄
se est dñs. Et sic q̄ si spūalibz brachijs am-
plectit̄ illuz. Et sic p̄t dicere illud Lanti. iij.
Inueni quē diligit aia mea. tenui illuz nec
dimittā. Ex hac p̄solatōe p̄sequēter oīs p̄so-
latio corpis extinguit. Tūc p̄sequēter aia de-
siderat ⁊ labore ad requiē. ⁊ tribulatōe i le-
ticiā: ⁊e p̄t melius in gloriā. dicēs cū symeo-
ne. Nūc dimittis dñe seruū tuum in pace.
Qd mihi ⁊ vobis p̄stare dignet̄ ⁊c.

Sermo LVI. Ad idem.

Ulerūt illuz
in iherusalē vt sisterēt eū dño

Luc. ij. Ubi notādū sup v̄ba thematis. di-
cit: tulerūt illū in iherusalē. Item iherusalē
fuit locus sacrificij vbi erat templū. ⁊ sic tu-
lerunt in iherusalē. i. in templū. Aliud the-
ma. Et cū inducerēt puez iherusim parentes
ei⁹ vt facerēt eim p̄suetudinē legis p eo. scri-
bitur vbi supra. **Q.** Nota quadruplex
est templū in qd p̄p̄ ducit⁹ est. videlicet vir-
ginale. materiale. spūale. ⁊ eternale. Primo
inducit⁹ est in templū virginale. hoc fuit vte-
rus virginis b̄ndicte. Illud templū fabri-
catū est a diuina potētia. Figurāt. iij. Regū
vij. Pyram p̄fecit opus regis salomonis i
templo. ⁊ sic ⁊e pater. iij. Regū. vi. Malle-
us neqz securus in ea auditū est. Sic maria
per potētiā virtutis dei sine strepitu huma-
ne opationis. ps. lxxxvi. Homo natus est i
ea ⁊ ipe fundauit eā altissim⁹. Secūdo ad-
ornatū est diuina speciositate. Figurātū est
ij. Mach. iij. Ornauerūt faciē templi coro-
nis aureis. i. mentē virginis sanctissime ad
cognoscendū eterna. quā cognitionez vltra
omēs creaturas habuit. sic q̄ figuratiter in
ea cōpleri potuit illud. iij. Regū. vi. Nil in
templo. i. in virgine gloriosa qd nō auro te-
geret. i. speciale priuilegiū nō haberet cogni-
tionis diuine. Aug. Quid ignorare potuit
in qua tota diuinitas inhabitauit. Tercio
dedicatū est diuina gratia Luc. i. Spūsan-
ctus supueniet in te ⁊ virt⁹ altissimū obum-
brabit tibi. Bern. Totū gratie plenitudinē
posuit in maria. Cū Hiero. Leteris sanctis
per partes p̄stat. marie se tota plenitudo grē
infudit. In hoc templū primo inducit⁹ est
iherus. De quo Ezech. xliij. Ingressa ē ma-
iestas dñi templū. Hoc templū fuit tripli-
ci pictura decoratū. Primo fuit in ea depi-
cta imago diuinitatis p̄ gratie plenitudinē
qua in diuine nature similitudinē fuit tota-
liter trāsformata. p̄pter qd dicit Lanti. viij.
Pōne me sicut signaculū sup cor tuū. Sic
figura figuli impamit materie molli. ⁊ sic
beata virgo fuit liquida i amore dei. idco re-
cepit impressionem diuinitatis. Orig. sup can-
tica. O felicissima cui te adeq̄to gener. oēs
excellis q̄ si ⁊e cū mater dei sis sup oēs hoīes
puros. qz nihil hūani motus passa es in p̄-
le. nulli compari potes. qz ⁊e est cui⁹ m̄ es.
femina lucidissima es quā niqz maculauit
pulis macule venialis. Depicta fuit secū-
do in ea imago angelice puritatis p̄ virgini-
tatis celsitudinē qua fuit angelis equipara-
tū sup āgelos inestimabiliter collaudata

Diero. In carne p̄ter carnē viuere pl⁹ est vi-
ta angelica q̄s hūana. Idē. Angelicā vitā i
carne acq̄rere pl⁹ est q̄s i natura habere. Si
igit̄ in alijs hoīb⁹ virtutis est laudabilis
z angelice puritati compat. multo mag⁹ vir-
ginitas mane q̄ in sua virginitate hoies et
angelos transcendit. Anf. Ea puritate nite-
bat q̄ maior s̄b teo itelligi neq̄t. Tercio ima-
ginē humanitat⁹ p̄clanissime cognouit. ipsa
em̄ i vtero suo illū p̄nincbat in quē angeli de-
siderant p̄spicere. i. P̄cl. i. Luī⁹ facies sicut
sol radiabat. vt dicit Mat. xviij. Sic dicit
Lhus. sup̄ Mat. q̄ facies xpi in vtero vir-
ginis tāto splēdore pulcritudis ceter⁹ radi-
abat. z p̄ vter⁹ q̄ ita se aliq̄ reuenterabat q̄
ioseph nō poterat intēdere in ipam virgine
vnce pareret. p̄pter qd̄ z ipē voluit eam oc-
culte dimittere reputās se indignū eius co-
habitātōi. Ecce q̄s speciosus templū. De ea
Laynē. vñ. scribit. O q̄s pulcra es z decora
charissima in delicijs. pulcra corā hoīb⁹. de-
cora corā angelis. pulcra hominib⁹. pulcra in
actiua vita. decora in p̄templatina. R
Scdm̄ templū iū qd̄ ihs dicit⁹ est: est tem-
plū m. eriale. Malach. iij. Venet̄ ad tem-
plū sanctū suū dñator dñs. Hoc historiali-
ter hodie impletū est. Sz quo venit z qua-
liter se in tēplo p̄sentauit audiam⁹ z attēda-
mus z formā imitātōis i eo vel in hīs q̄ cir-
ca ipm̄ facta sunt recipiamus. P̄mo venit
ad templū post tps purificatōis. z sienos.
Figurat̄ h̄ in h̄gine gloriosa q̄ anteq̄ in gre-
deret templuz post partū immaculati filij sui
p̄t⁹ tps purgatōis impleuit. Sic etiā fili⁹
anteq̄ duceret in templū circūcidi voluit.
nō q̄ m̄ purificatōe: aut fili⁹ circūcisione in-
digeret. cū ipa nō suscepto semine p̄cepit. z
ipse fili⁹ ex intacta m̄re nar⁹ fuerat. Utrāq̄
tū legē fuare voluit vt nobis daret̄ norma
sp̄ialis purificatōis z circūcisionis. s. vt pur-
gati a vicijs circūcisi eccliam dei ingredere-
mur. Apoc. xxi. Nil coinquātū intrabit. Et
h̄ est qd̄ dicit Beda. Per h̄ inq̄ vt virgo sa-
era an̄ tps purificatōis templū uō ingredi-
tur. nec puer nisi post circūcisionē dñō s̄stu-
tur m̄stice insinuat̄ naminē nisi purificatū
z circūcisiū a vicijs dominicis dignuz esse
aspectib⁹. Nā quilibet in mortali p̄stitutus
suspēsus est q̄ ad se. vt pater ex cauone. i. q. i.
sacerdotes. z extra de cohabitātōe viri z mu-
lieris. c. si q̄s. Et itez. xij. q. iij. om̄is. vbi su-
p̄a. Om̄is imp⁹ z si nō ab ecclēsia tñ a deo
sep̄at. Et sic qlibet talis dicit occulte excō-

municat⁹. h̄ est corā deo. Ideo inq̄stū talis
nō est apt⁹ intrare eccliaz: z ingerere se divi-
nis officijs. nisi ad min⁹ generalē p̄tutionē
p̄t⁹ habeat de p̄ctis suis. Et teniq̄ si copia
sacerdotū haberi poterit sua p̄cta humiliter
p̄fiteat. qz Eccl. xv. dicit. Nō ē speciosa laus
lore peccatoris. Et itez Eccl. xxxiij. Dona
iniquoz nō p̄bat altissim⁹. Idcirco Dent.
xxij. dz. Si fuerit inter vos hō q̄ nocturno
tpe sit pollutus summo mane egrediet̄ extra
castra z nō reuertet̄ priusq̄ ad vesperā lauet̄
aq̄. z post solis occasum regrediet̄ ad castra
Si h̄ ibi statutū erat qd̄ dicit̄ de ecclijs deo
dicatis. vbi ip̄e de⁹ sacramentaliter p̄sens exi-
stit. m̄ crito quisq̄ cū om̄i timore debet se dis-
ponere q̄n̄ eas ingredit̄ vt non solū ab om̄i
mortalī p̄cto esset purgat⁹. vtz etiā a venia-
li. In hui⁹ figurā dicit̄ Exod. xxxi. Poneba-
tur iuxta p̄ceptū dñi vas eneū cū aq̄ an̄ osti-
um tabernaculi. z ibi Baro z filij ei⁹ ingre-
suri tabernaculū lauabant manus z pedes.
Sic hodie circa fores ecclie habet̄ aqua bñ
dicta p̄ quā hō purgat̄ a peccatis venialib⁹
dūmodo p̄t⁹ mortalia p̄ penitentiā releuit
Et sic tūc intrās eccliaz accep⁹ deo reddit.

Secūdo xps ingressur⁹ templū materna-
le portat⁹ est brachijs matr⁹. Et sienos por-
tari debem⁹ brachijs sancte matr⁹ ecclie q̄ vt
dicit Lypuan⁹. nō est aliud q̄s z gregano fi-
deliū fide z charitate vnita. Ista sunt duo
brachia. extra illa sunt heretici. scilicet matrici et
alii infideles q̄ oberrāt in fide. Si r̄ oēs ex-
cōmunicati z mali xp̄iani q̄ tenuāt a chari-
tate z sunt p̄ss̄ ab vnitate sc̄tē m̄is ecclēsie
Nij oēs inq̄stū tales nō sunt apti ad intrā-
dū ecclēsiā. qz dicit Lypuan⁹ z habet. xxvij.
q. i. alien⁹. Alien⁹ est p̄fan⁹ z hōstis. non p̄
habere deū patrē q̄ vniuersalē ecclie nō tenet
vnitatē. Ram⁹ fract⁹ ab arboze nō p̄t germi-
nare zc. frustra ergo z in digne eccliaz in-
gredit̄ q̄ inter brachia ecclie m̄stice nō con-
stringit. q̄les sunt inter xp̄ianos q̄s maxime
excōdicati. De quib⁹ Aug. de verbis apli ser-
mone. lxxviii. z h̄. xi. q. iij. om̄is. Dis xp̄ia-
nus q̄ a sacerdotib⁹ excōdicat̄ sathane tradit̄
S̄bdit. qz sicut in ecclia est xps. sic extra ec-
clēsiā est dyabol⁹. P̄t hoc ergo q̄s dyabolo
tradit̄ q̄ ab ecclie cōmunionē z vniōe remo-
uet̄. Idcirco dicit̄ idē sup̄ Johannē. Nichil
debet sic formidare xp̄ianos q̄s se paria corpe
xp̄i. Si cū sep̄at a corpe xp̄i tā nō est m̄cbz
xp̄i. z si nō est m̄cbz xp̄i n̄ vegetat̄ a spiritu
ei⁹ S̄bdit̄ ibidē Diero. xi. q. iij. quoz. vbi

De purificatōe v̄ginis marie

dicit. Quoz dimiseritis p̄cta r̄c. id ē quibz
eccliaꝝ interdixerit nisi reconciliati p̄ sacrifici
ationē fuerint ipsi r̄tina regni clausa erit.
Idcirco Chas. sup̄ epl̄am ad Heb. thabet
ibidē in cano. Nemo. Nemo p̄cēnat vincu
la eccliaꝝtica. nō em̄ hō est q̄ ligat. sed x̄ps q̄
h̄c p̄tatem dedit. r̄ dñs hoies fecit esse t̄ti
honoris. hec ille. Tercio induc̄ est vt si
sterēt eū dño. Et sic in nobis debet esse cau
sa recte intentōis. s. causa orōis v̄l deuotōis
debet̄ eccliaꝝ ingredi. nō causa ostentatio
nis r̄ inanis glorie. Sicut h̄ij q̄ vadūt ad
eccliaꝝ ad oñdendum ornātū vestīū v̄l per
sone pulcritudinē. v̄l causa lasciuie ad vidē
dū mulieres r̄ conuerso. qd̄ nō nunq̄ rep̄it
in hostiatoribz: qui negocia sua nō valēt ali
bi expedire q̄s in ecclia. Nec etiā causa p̄sa
bulationis nec causa emptōis r̄ venditōis
Tales maxime in rigore v̄l saluator d̄ tem
plo p̄ flagellū expulit dices Joh. ij. Dom̄
mea domus orationis vocabit̄ r̄ vos facitis
eā speluncā latronū. Berni. Proditor d̄ omi
no se nouerit quicūq̄ ille est qui vicia quel
bet in ecclia conatur inducere: r̄ templuz
dei speluncā latronū vult facere. H̄ij omnes
templū ingrediētes nō s̄stāt se dño sic puer
ibz r̄ q̄ hic dicit. q̄ parētēs ei⁹ induxerūt eū
vt s̄stēt eū dño. Nec veniūt in templū si
cut symeon ī sp̄s sancto. s̄ pot̄ s̄stāt se dya
bolo: r̄ ei⁹ inducunt sp̄i: cui tali fine seruūt
Et q̄stum hoc deo displicet satis in h̄ p̄p̄en
di p̄t. cū em̄ m̄tissim⁹ hic in terris in h̄iani
tate existeret nunq̄ talē rigore ad alios pec
catores sicut ad hos q̄ domū dei suis vicijs
dehonestarēt oñdit. Laueāt igit̄ tales vt nō
s̄stāt se dyabolo vbi soli deo intēdere r̄ ser
uire debēt Terciu templū in qd̄ iherus in
ducit̄ est templū sp̄iale. i. templū cuiuslibet
fidelis anime. De q̄. i. Coz. ij. Templū dei
sanctū est qd̄ estis vos. ps. In templo eius
om̄es dicēt gloriā. Ut ergo r̄ in h̄ templo
honorificet̄ requirit̄ p̄mo robur fundamēti
hec est fides Eph. ij. Sup̄ edificati sup̄ fun
damentū aploz r̄ p̄p̄heraz ip̄o summo an
gulari lapidi x̄po ih̄u in quo ois edificatio
p̄structa crescit in tēplū sanctū. Hoc est fun
damentū illud r̄ q̄. i. Coz. ij. Fundamētū
aliud nemo p̄t ponere p̄ter illud qd̄ posituz
est qd̄ est ih̄s x̄ps. i. fides ih̄u x̄pi que est fun
damentū salutis. Hoc fundamēto carēt oēs
heretici t̄n fide dubij. de here. c. dubi⁹. Du
bius in fide heretic⁹ est. Athanas⁹. Nec est
fides catholica r̄c. Dabēt se igit̄ articuli s̄

dei sicut lapides fundamētales. Secundo
requirit̄ culmē edificij. i. recta intētio. r̄ signi
ratur Eccl. i. Symon onye filius sacerdos
magi⁹ qui in diebz suis corroborauit tem
plū. templi etiā altitudo ab ip̄o fundata est
duplex edificatio r̄ excelsi parietes templi.
Tūc est duplex altitudo tēpli qm̄ recta intē
tio nō querit aliud nisi regnū dei r̄ iusticiaꝝ
eius. r̄ p̄ gratiā venire ad gloriā. Hanc igit̄
intentionē rectā mali habere nō possunt
figurāt p̄ cecos r̄ claudos. ij. Reg. v. Lec⁹
r̄ claud⁹ nō intrabūt in templū. Lecus est
qui in tenebris ambulat. r̄ nihil querit nisi
bona p̄sentia. Claud⁹ est qui incedit dupli
ci via. modo querit t̄palia. modo eterna. et
vterq̄ r̄ijcit̄ de templo. Math. vi. Nemo
p̄t duobz dñis seruire. i. Joh. ij. Si quis dili
git mundū nō est charitas patris i co. Ter
cio requirit̄ odor sacrificij. i. affectio pia que
ascēdit in orōe. Et h̄ est r̄ r̄o orōis vt dicit
Damascē. Oratio est p̄ affectus mentis in
deū eleuat⁹. Illo sacrificio r̄ placat̄ in cor
de nostro. p̄pter qd̄ dicit ps. xlii. Immola
deo sacrificium laudis. Et itez Sacrificio
laudis honorificabit̄ me. Illicitur q̄ ostē
dā illi salutarī meū. Hoc ē templū sic dispo
situz debet ornari varijs coloribz r̄ picturis
scz albo castitat̄: rubro volūtate passionis
p̄ x̄po. v̄l saltē paciētē in aduersitatibz. viri
do fortis sp̄i. croceo sp̄ialis iocūditatis. fla
neo celestis desiderij. r̄ r̄mū nigro p̄funde
humilitat̄. Nec est virt⁹ ulla q̄ oēs alias vir
tutes exornat ad modū nigri coloris q̄ alios
colores excipit: distinguit: r̄ ornat. sic dicit
Breg. Qui ceteras virtutes sine humilitate
p̄gregat q̄s q̄ in ventū pulueres portat. Et
itez idē Perit om̄e qd̄ agit nisi in hūilitate
custodiat. In istud ergo templū sic dispo
sitū r̄ ornātū relectat̄ introduci ih̄s x̄ps. iuz
ra illud p̄uerb. viij. Delicie mee esse cū filijs
hoim. Ibi debem⁹ offerre deo par turtuz aut
duos pullos colūbaz. i. duplicē dilectionē
dei r̄ p̄p̄mi. vel sollicitudinē r̄ templatōis r̄
publicā opatōez vite actiue. Et debem⁹ euz
portare in vlnis amplectando brachijs veri
amoris cū symeone. Et sic portādo debem⁹
eū bñ dicere gr̄as ei referēdo p̄ om̄ibz bñfi
cijs suis. r̄ r̄mū in p̄gustationē diuine dul
cedinis q̄s tēdio p̄sentis vite affecti dicere
cū symeone. Tūc dimittis r̄c. Quartuz
est templū eternale. de q̄ ps. lxvij. Sanctuz
est templū tuū mirabile in equitate Hoc tē
plum vt dicit Apoca. xxi. sole non eget neq̄

luna vt luceat in eo. s; claritas dei illumina
bit illud. In h templo triplex est pictura. s.
diuinitatis. hūanitat. et angelice dignita/
tis v; claritatis. et in h est triplex gaudium
inexplicabile. De q. i. Cor. ij. Nec ocul^o vi
dit. nec auris audiuit. nec in cor hois ascen
dit q̄ pparauit d^o diligētib; se. Ad h ince/
plicabile gaudiū merent puenire hī q̄ reue
renter et digne p̄m honorauerūt in templo
virguali et materiali. et tēq; ei templū spi
rituale pparauerūt in q̄ habitauit p gratiā.
Et sic digni erūt ip̄o eternaliter p̄frui glo
ria. Ad quā nos pducatur ihesus zc.

Sermo LVII. Ad idem.

Wmen ad re

uclationē gentiū. Luc. ij. In
troducō. Dicit phus in. iij.
et h. q̄ nobiles: diuites: potē

tes et virtuosū dignificant honore. **S**
Spūaliter. sic marie festū dignificat ultra
festiuitates alioꝝ sanctorū. Primo sic di
gnificant nobiles. et sic maria nobilis. quia
m̄r dei est. Amb. in li. de virginitate. Quid
nobilis m̄re dei. q. d. nihil. ideo Aug^o. Et si
oim n̄m in c̄bra uerterent in linguas null^o
eā plene laudare iufficeret. De q̄ Breg. ad
mirās inq̄r. Sacta et immaculata virginitas
quib; te laudib; referā nescio. qz quē celi ca
pere n̄ poterāt tuo gremio d̄tulisti. Eccl. xliij
Exaltate eā q̄ntū potestū maior est omī lau
de. Secūdo sic diuites. in gra. et sic ip̄a. Eccl.
xxiij. In me omīs gra uie et ueritat. Dico.
Ceteri sancti p ptes. s; marie se tota infudit
plenitudo gr̄e. Cū diuites honorant a pau
perib; ppter cōmunicatiōē. Richardus de
sancto victo. Nihil a throno dei diuini mu
neris defluit qd̄ p man^o marie nō trāsit. Jō
Bern. sup nullus est d̄ magna: o pia: o ml
tū amabilis maria. nec nōm̄ian potes quū
accēdas. nec cogitari quin recreas affectus
diligentiū te. nec inq̄r dicit Bern. C̄bra
stus repleuit a^o uentrē et mentē. cū recessit a
ventre nō recessit a mēte. Tercio sic potētes
et sic maria. Eccl. xxiiij. In uoluntate pr̄s
mea. Bern. in sermone de uatuitate dicit.
Nemora ydone^o q̄ abijcet gladiū d̄m̄ sic
nec patrociniū marie. Ecce potētia. quā ad
mirat Anb. dicens. O d̄na. nil tibi cōle. nil
tibi compabile. omē qd̄ est aut sup te ē: aut
infra te. supra te sol^o d̄. infra te omē qd̄ d̄
nō est. homis creatura angelica et humana

Ecce potēs est. Ideo Chriſt. dicit. Tribula
ret nimis et desperatē si nō mane patrociniū
animarer. Ideo dicit Hugo Dignū est qm̄
totis uirtib; i nostris necessitatib; inuocam^o
vt eā sedulis obsequijs honoram^o. Quarto
honore digni sunt uirtuosi. Et sic ipsa meri
to p̄re oib; alijs honoranda est. Eccl. xxiiij.
In me omīs spes uite et salutis. Dico. Nl
lo genere uirtuū uacauit cui angel^o plen/
tudine gr̄e p̄nuisit. Ip̄a abundāissime et p/
fecūissime potuit dicere illd̄ Ruth. ij. Scit
omīs popul^o me esse mulierē uirtutū nec mi
rū. qz illū meruit d̄cipere et patere a q̄ ois uir
tus et gr̄a pcedit. siue q̄ nec aliqd̄ uirtuosū
dici poterit. Ob hoc igit et ipsa lumē merito
dici poterit. tam cū uirtuosa ei^o uita fuit vt
omib; simul lumē et exemplar uirtutis p̄re
buit. Ideo p̄themate assumpti uerba ubi
supra Circa qd̄ inra sunt uideā. Primo
quid p̄ lumen significat. secūdo quomodo
p̄ illud nobis uia celestis uemō strāz aut res
uelat. Tercio q̄liter illud lumē hodie hono
rat. **T** Circa primū sciendū uirgo ma
ria significat p̄ lumē. et h̄ p̄cipue ppter quat
tuor. Primo qz lumē in essentia habet puri
tate et sic maria habuit altissimā puritatem
Anb. Ea puritate nitebat q̄ maior sub deo
intelligi nequit que longe angeloz trāscen
dit puritatē. Nā scribit Job. iij. In ange
lis reperit p̄auital. in ea nihil inuenies ma
cule. Lanti. iij. Tota pulcra es amica mea
et macula nō est in te. Bern. In puritate trā
scendit angelos et celestē omne creaturā sup
gredit. qd̄ nō solū autoritate s; et rōe p̄bati
p̄t. Quāto em̄ aliq̄ creatura est deo uiciniō
cōmuniō et p̄uiciniō tāto purior. De quo
sanct^o Tho. p̄te. iij. q. xxvij. ar. viij. dicit. De
quanto aliquid magis appropinq̄t primo
principio d̄ tanto magis p̄cipiat ei^o effectū
vt exemplificat Dyoniū^o in celesti ierarchia
Angeli qui sunt magis p̄p̄inquiret magis
p̄cipiant bonis diuinis q̄ hoies. Sic ipsa
sup omēs creaturas est deo uiciniō. qui est
lumē indefectis. ideo purior. Cui^o purita
tem Dyoniū^o exp̄t^o ait. Si lumē fidci nō
habere d̄ diuinis literis eruditus nō essem
malus lumē non crederē. Idcirco soli et lu
ne et stellis comparat siue p̄ ea significat vt di
citur Apocal. xij. Mulier amicta sole et lu
na sub pedib; eius. in capite coronā habens
stellarū duodecim. Sup quo dicit Bern.
Si rez p̄sentia de claritate pensamus. nihil
clar^o et purius sole luna et stellis poterim us

De purificatōe v̄ginis marie

repire. Secūdo q̄ lumē ostēdit v̄re d̄re.
ctibilitatē. q̄ alias errarent in tenebris. Sic
maria errātes in hui⁹ mundi tenebris ad ce-
lestem patriā directā viā d̄ngit ⁊ perducit.
De quo Bern. Si es in augustijs in rēruz
dubijs mariā cogura: mariā inuoca. ip̄am se-
quere nō deuas. qz ip̄a habet normā viuēdi
di singulorū sanctorū: acruū ⁊ autorū. vt dicit
idē sanct⁹ doctor q̄ dicit Marie nō refuit si-
des patriarchaz. lapientia pphetaz. chari-
tas apostolorū. ⁊ stātia maritū. sobrietas cō-
fessorū. castitas virginū. secūditas coniugato-
rum. humilitas viduarū. Ideo omnis etas
om̄is status. om̄is p̄ditio. om̄is hominorū
nam viuēdi ⁊ ad vitā eternā pueniēdi pote-
rit in ea inuenire. ita vt singulis possit dice-
re illud Iudith. ix. Qd̄ me videtis facere
om̄es facite. Nunc est q̄ Bern. vocat eā viā
per quā itur ad vitā eternā dicens. Regina
celorū virgo maria. ip̄sa est viā p̄ quā salua-
tor ad nos venit. teneam⁹ ergo viā vt p̄ illā
ad te in possē⁹ peruenire qui p̄ illā in no-
stram venit miseriam. De qua ⁊ alibi dicit.
Per te accessum habem⁹ o benedicta inter-
uentrix gr̄e. genitrix salutaris nostre. vt per te
nos suscipiat qui p̄ te dat⁹ est nobis. In hu-
ius figurā ip̄a dicit maris stella vt canit ec-
clesia. Ane maris stella rē. Ip̄sa p̄r dicere il-
lud Ioh. viij. Qui sequit me nō ambulat i
tenebris. sed habebit lumen vite. Tercio
quia lumē ostēdit ⁊ habet ascēsus p̄pueritatē
⁊ sic maria in rota vita sua ascēdit ⁊ ostēde-
bat in virtutibz. De quo Hiero. Dietam si-
bi cōstituerat vt nullū momentum sine fru-
ctu meriti transiret. Ratio: quia nō erat re-
tardata obstaculis eo q̄ nō esset in ea incli-
natio ad malum nec rediū ad bonum. Ideo
dicere potuit illud Ecclesia. iij. In me oīs
grana vic ⁊ veritatis. in me om̄is spes vite
⁊ virtutis. Et maxime ex feruore deuotionis
ip̄sa maior deuotione pro incarnatione filij
⁊ mundi redemptione reprecabatur. Dicit
em̄ doctores. cum angelus gabriel ad virgi-
nem gloriosam missus venit. ip̄sa deuotissimō
modo redierit orauit hunc p̄saluū. Benedi-
cti pasti domine terrā. Et cū intelligeret de incar-
natione dei. p̄fusus lacrimis dñm reprecabat:
vt de cetero diuini⁹ tardare nō diguaret. Et
nō semel sed pluries credit lacrimis deuoti-
onis in celū ascendisse. ⁊ toti⁹ generi huma-
ni orasse salutē. Aug. Nō dubito tūc manū
tāto efficaciores quāro dulciores lacrimas
effudisse. quibz lacrimis quidq̄d voluit im-

petrauit. figurata ē p̄ Hester. vt habet eius/
dez Hester. v. que ascendit ad solū regis asue-
ri ad orādū p̄ populo suo isrl' q̄ morti repu-
tar⁹ fuit puero cōsilio Naaman. q̄ visa rex
ait. Hester ego sum frater tu⁹ noli timere. et
inclinauit sibi regale sceptrū dicens. Quid
qd̄ vis dabo tibi. At illa dixit. Peto p̄ pplo-
mico ⁊ imperrauit. Spūaliter. p̄ Hester vir-
go gloriosa. p̄ Hester gloriosus de⁹ pater. p̄
Naaman dyabol⁹. p̄ sceptrū dei fili⁹. ⁊ popu-
lum isrl' tot⁹ mund⁹ significat. Ad p̄ces igit
virginis pater filium suū tanq̄ regale sceptrū
inclinauit qm̄ ipsum in ip̄sa incarnari nasci
educari p̄misit. ⁊ sequēter ip̄m mundū re-
demit. Un⁹ virgo gloriosa post ascensionem
xp̄i ad tantā altitudinē deuotōis puenit. vt
solū diuinit⁹ p̄templatōibz vacarē. sicut scri-
bit de ea beatus Iguacius. qui vixit tpc virgi-
nis q̄ ip̄se quodā die post ascensionē xp̄i the-
rusalem venit. vt virginē tanq̄ singulare so-
laciū fidelium videret. ⁊ inueniens Iobanū
custodē virginis narā sibi sui cordis affe-
ctum: tale recepit respōsum. Vacat diuinit⁹
p̄templationibz in oratione sua. ⁊ hoc sin-
gulis diebus facit vsq̄ ad horam nonam. ⁊
non paret humanis aspectibz sed diuinis.
sustine modicum donec velit se tibi ostende-
re. Adueniente vero hora nona egressa vir-
go eubiculū orationis tota diuina dulcedi-
ne p̄fusa fuit. ita q̄ facies sua fulgebat tanq̄
sol. sic q̄ nō potuit eā inspicere. Unde tacit⁹
dulcore quodā cecidit in terrā clamans. Q-
si hec nō esset vita eterna ignoro quid aliud
esset. Et sic patet quomodo in motu suo ad
modū luminis habuit ascensum. Quar-
to lumē in se habet cōmunicabilitatē. Et sic
virgo maria cōmunicat se om̄ibz. Laur. ij.
Ego flos campi. sicut flos campi exponit
om̄ibz ⁊ nulli claudit. sic virgo sancta om̄i
creature se cōmunicat. De quo Bern. Ma-
ria om̄ibz sinum pietatis aperit. vt de ple-
nitudine eius accipiāt vniuersi. captiu⁹ re-
demptionē. eger curationē. tristis cōsolatio-
nem. peccator veniā. iustus gratiā. angelus
leticiam. tota trinitas gloriā. Ip̄sa non de-
negat s; inuitat. fm̄ illud Eccl. xxiij. Tra-
site ad me om̄es qui occupatis me ceta ge-
nerationibus meis adimplemini. Idcirco
dicit Bern. Merito oīm oculi in te respici-
unt. qz p̄ te ⁊ de te benigna man⁹ om̄ipotētis
qd̄qd̄ creauit p̄ te creauit. p̄ te celū reple-
tū est. infernus cuacuatus. ex ore tuo p̄ndet
cōsolatio miserorū. redemptio captiuorū.

liberatio damnandorum: et vita vniuersorum.
 Et hoc quo ad primuz principale. Dixi
 secundo considerandū est quomodo p̄ h̄ glo
 riosum lumē nobis via celestis demonstra
 tur. et tangitur in hoc. ad reuelationem gen
 tium. Pro quo sciendū. licet s̄m Ambrosi
 um: tota vita Marie virginis sit tanq̄ spe
 culum nostre saluatōis. tamen singulariter
 verba a benedicto ore eius prolata reuelant
 et docent nos viam celestis patre. **U**
 Circa q̄d sciendū. licet beata virgo pauca
 verba protulit. quotiens tamen aliquid dixit
 se legitur: semper aliquid maximum factū
 ex suis verbis consecutū est. in quibz nobis
 pueniendi modus ad celuz demonstrat. Et
 hoc tractans Bernardus dicit. In omni te
 xtu quatuor euāgeliorum si bene meminim⁹
 maria nō nisi in quatuor locis legimus p
 tulisse sermonē. Primo ad angelū. qui duz
 pluries ad eam locutus fuisse: dixit Ma
 ria. Ecce ancilla dñi fiat mihi s̄m verbum
 tuū. Secundo cū ipsa Elisabeth visitaret:
 et Elisabeth eam laudibus extolleret dicens.
 Benedicta tu in mulieribz et benedict⁹ fru
 ctus ventris tui. Et vnde mihi hoc q̄ ma
 ter domini mei venit ad me. ipsa respondit.
 Magnificat anima mea dominū. Tercio
 locuta est ad filiū cū esset duodecim annoz
 et perdidisset eū et inuenisset eū in templo: di
 cit Luc. ij. Fili quid fecisti nobis. pater tu⁹
 et ego volentes querebam⁹ te. Quarto locu
 ta est ad filiū et ad ministros in nuptijs.
 Joh. ij. Vinū nō habet. Hec quatuor ver
 ba tante virtutis erāt et efficacie vt ad q̄dli
 bet eoz singulariter prolata magnū est mi
 raculum cōsecutū. Ad primū eius verbum
 vbi dixit ad legationē angeli dans p̄sensuz
 statum verus dei filius et homo in vtero
 ei⁹ se cōcepit. Ad secundū q̄ salutauit Elisa
 beth infans Johānes in vtero matris exul
 tauit. et spiritu sancto replet⁹ est. Ad terciuz
 q̄d dixit. fili quid fecisti nobis statim filius
 dei obediuit ei. descendit cū illis in nazareth. et
 erat subditus illis Luc. ij. Ad quartuz q̄d
 dixit vinū nō habet obrinuit vt aqua in vi
 num puereret. Ecce verbor ei⁹ vigorositas
 Et In hīs quatuor verbis virgo glorio
 sa nobis modū veniendi ad filiū suū reuela
 uit. In p̄mo s̄bo nos docuit s̄tutē vere hu
 militatis sine q̄ nemo ad celū puenire potu
 it nec p̄t. Cū cū angel⁹ gabriel cā tā reuerē
 ter salutauit. et eā matrē dei futurā p̄conisa
 uit potuiss⁹ dixisse. Ecce mater dei. regina ce

li. dñi mūdi. oīm tñ oblita ex fonte p̄funde
 humilitatis dixit. Ecce ancilla dñi. offert se
 p̄sonam seruile q̄d est signū vere humilitat⁹
 Reuera in deo et p̄pter deū oībz ad finiendū
 parata est. Ipsa nāq; est illa q̄ sepe c̄ntari⁹
 iudicis p̄tra peccatorū mutauit orādo. p̄ ip̄o
 q̄d figuratū est. i. Reg. xxv. Cū nabal offen
 disset David regē ip̄e dedit sup eā sententiā
 mortis cū iuramento. Hoc audies prudens
 Abigail venit et cecidit ad pedes eius et mu
 rauit sententiā. ita David dedit nabal gratiaz
 Sic spūaliter p̄ nabal quilibet p̄tor. p̄ Da
 uid x̄ps ihesus intelligit. p̄ abigail s̄go glit
 osa sup oīes hūilita. In hoc q̄ s̄bo docuit
 si ad celū volumus puenire deum nos hu
 miliare. Aug. sup Johannē. Excelsa patria
 humilis est via. Hanc humilitatis virtutē
 etiā hodie opibz ostendit cū temp⁹ purga
 tionis obfuauit. In secūdo verbo informat
 nos in oībz opibz laudē dei querere. iuxta il
 lud Col. ij. Omne q̄d cūq; facitis in verbo
 et ope in nomine dñi ihesu x̄pi facite. et itez. i.
 Cor. x. Siue manducatis siue bibitis vel
 aliud faciatis ad gloriā dei facite. et sic Ma
 ria. Unde licet Elisabeth p̄steret eā matrē
 dñi. alacricē spūaliter. tamē ipsa nihil lau
 dis sibi s̄z rotū deo tribuēs dixit. Magnifi
 cat anima mea dñm. In cuius recōpensam
 eā ecōtra de⁹ magnificauit vt peccatoribz tu
 tum accessum ad deum p̄staret. et hoc valde
 est necessarium cum peccator totiens offen
 dit deū. et sic accedere nō auderet si mater mi
 sericordie ducatu et accessum sibi nō p̄teret.
 De hoc securo accessu dicit Bern. O pecca
 tor securum habes accessum ad deū patrem
 vbi habes matrē ante filiū. filiū ante patre
 mater ostēdit filio peccus et vtera. filius pa
 tri latus et vulnera. nec p̄t ibi fieri repulso
 peccōis vbi tot sunt charitat⁹ insignia. Jo
 apls ad Heb. viij. Accedamus cū fiducia
 ad thronum gratie eius. Ipsa est thron⁹ in
 quo quieuit rex glorie nouem mensibz. ps.
 lxxvij. Thronus eius sicut sol in p̄spectu
 meo. Apocalyp. ij. De throno exiit flui
 us per mediū ciuitatis. id est gr̄a dei a virgi
 ne gloriosa p̄ mediū totius xpianitatis. In
 tercio verbo nobis charitatez dei et propi
 ad salutem necessariā declarat. in hoc q̄ fil
 um suum verū deū et hominē plus q̄ omes
 homines dilexit. Et in signū huius quādo
 ip̄m pdiderat in triduo cum maximo volo
 re quesit. Et ista dilectio p̄uenit ex singu
 lari cognitione. Augustin⁹. Quanto quid

De purificatōe v̄ginis marie

perfectius cognoscit tanto amplius diligit. Ipse igitur habuit maximam cognitionem naturalis et infusi luminis. Aug. Quid ignoravit in qua plenitudo diuinitatis corporaliter nouem mensibus inhabitauit. Bern. Quis subtiliter et utiliter sapuit de reo. Et sic plus dilexit eum quam aliqua creatura. Dilectio autem probat cum res dilecta perdit. Hac ergo de causa cum ipsum inuenit dicit. Pater tuus et ego doleres que rebamus te. In ineffabili dolore tunc cor eius tenebat. in hoc ergo profuit reo et homo dilectio rei et proximi nobis per eum significat. Si ergo volumus venire ad celum debemus charitatem dei et proximi habere. et cum eam perdimus debet nobis esse maxima dolor. Ubi sanctus homo mas pte. iij. Sicut reum debemus super omnia diligere. sic de eius amissione maxime dolere. Dicit. vi. Luctum unigeniti fac tibi planctum amary. Glosa. Nihil volentis morte unigeniti. et sic amissionem christi. Dociterum figuratur in hodiernis factis per parturiturum. in quo significat contritio que procedit ex timore et amore generat. In quarto sermo excitat nos ad pietatem et misericordiam in his qui non petita ad filium per defectum vini intercessit. et mutatio ne aque in vinum impetrauit. ibi incitat nos per defectum nostris ad eam recurrere. nam nulli se negat. Bern. Ille sileat misericordiam tuam o virgo. qui in necessitatibus suis te inuocata sensit defuisse. q. d. nullus est talis. cum nimia sit pietas eius. propter quod dicit Aug. Scio me non posse penite pro pietate marie. Sic nos pro modulo nostro si volumus saluari debemus esse per ipsum. ad Lyt. i. Sobrie et pie viuamus in hoc seculo. i. ad Thimo. iij. Pietas ad omnia utilis est. maxime ad promissionem vite eterne. Chas. Misericordiam dei mereri non poterit qui misericors non fuerit. Ideo Amb. super eplam ad Lyt. dicit. Omnis summa christiana disciplina consistit in misericordia et pietate. lxxvi. dist. q. clementiam. Qui clementiam non habet quous spiritualis apparet christi mandatum non adimplebit. Idcirco apostolus. i. ad Thimo. iij. Exerce te ipsum in pietate. et hoc quantum ad secundum. Et Tercio considerandum est quomodo hoc gloriosum lumen a nobis honorat. Ubi sciendum volens eam honorare debet se suis actibus quos hodie fecit conformare. et sunt quatuor. Primo se cum proter quadragesima die in terra legis preceptum presentauit. In hoc docuit nos si volumus ei placere et ipsam digne honorare debemus preceptis dei et ecclesie obedire. quia extra illam obedientiam sumus in odio dei. nec potest nobis esse

salus. et sic nec digne possumus virginem gloriosam honorare. Bre. Tanto quisque citius reum placitet quanto magis gladio concepti se imolet. Bern. in meditatibus. Quato quis plus obedire fuerit: tanto amplior mercede habebit. et contra. Secundo ipsa hodie obtulit dignissimum sacrificium. quia filium suum. Et sic nos nobilius quod habemus est corpus et anima que offerre debemus. Bern. Duo munera habeo. scilicet corpus et animam que in sacrificium laudis deo offerre debeo. Et consequenter etiam temporalia. ut dicere possimus illud. i. Paral. vlti. Tua esse sunt omnia que de manu tua receperim. reddimus tibi. Et consequenter sic eam digne possumus honorare.

Tercio ipsa in templo existens obtulit parturiturum aut duos pullos colubam. Et sic nos si volumus deo et virgini gloriose placere. Offerunt igitur illi turtur que est avis soliuaga. i. solitana. que sectant vitam contemplatiuam. Illi quoque columba que est avis gregatum volans qui sequant vitam actiuam. Utraque autem avis bina habet. et utraque pro cantu gemitum habere potest. bina propter. quia vita contemplatiua debet habere duplicem oculum. et vita actiua duplicem actum. Contemplatiua vita debet habere oculum unum ut contemplet celestia ad desiderandum. et alium que videat terram ad respiciendum. De quibus ps. cvi. Ascendit usque ad celos: descendit usque ad abyssos. Actiua duplicem actum habet que ad seipsum. scilicet correctionem. ps. Exercitabar et scopebam spiritum meum. que ad proximi edificationem. Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus. Utraque in vita. factiua et contemplatiua gemitum habet. quia dicit Aug. In valle lacrimarum sumus in qua imaginandum est que minus stemus. Contemplatiuis duplex debet esse gemitus. Unus amoris pro desiderio patrie. ps. cxvii. Neumishi quia incolat meus prolongatus est. Alius vero doloris ex consideratione digne passionis. Sic actiuis est duplex. unus pro peccatis propriis. ps. vi. Lauabo pro singulis noctes lectum meum lacrimis meis. Alius compassionis. Dicit. ix. Quis dormabit oculis meis fontem lacrimarum: ut plangam die ac nocte interfectos populi mei. In utraque vita consistit digne eam possunt laudare. Quarto ipsa ad amplectendum reddidit symconi filium suum. Et ipse symcon dominum benedixit. et sic nos reum debemus laudare: pro omnibus beneficiis suis grates referre. Et sic consequenter mereamur deo et virgini gloriose accepti esse: ut veniam peccatorum mereri valeamus sua intercessione. et gratiam in presenti seculo et gloria in futuro. Amen.

Sermo LVIII. Ad idē.

Om̄e ad reue

Lationē gentiū rē. Luc. ij. **B**
 Sciendū lumē est mltiplex. Pri
 mū est naturalis intelligēte. illud ex senon
 sufficit ad verā cognitō uem. qz sepe fallitur
 in suis iudicijs. dicēs malū bonū. r bonū
 malū. ponēs tenebras lucē r lucez tenebras
 Jsa. v. Tale lumē habuit Nathan ppheta
 de q̄ scribit. ij. Reg. x. Unde interrogatus a
 David de edificatōe tēpli dixit ex lumē na
 turalis intelligēte. Omia q̄ habes in corde
 fac. qz dñs tecū est. r nō sefellit eū in sua intel
 ligentia. ppter qd̄ dixit saluator. Lu. xi. U
 de ne lumē qd̄ in te est tenebre sint. Hoc tñ
 lumē natural' sciētie cū ad bonū puerit mul
 tū adiuuat. Bern. Si q̄s calet ingenio r vi
 get arte instrumēta hec sunt tā victoz q̄ vir
 tutū. Victoz h̄ys q̄ sua scia abutunt. r ad h̄
 sapiētes sunt vt sepos excusant seu excusare
 sciunt. De quibz. v. politicoz. Seuissima ē
 iniusticia q̄ habet arma. Etā sūt instrumēta
 virtutū. sicut in h̄ys patet q̄ volūt ea vri ad
 dei laudē. vt legit de sancto Dyonisio. q̄ sciē
 tia natural' claruit. r postea spūsancto illu
 strat. eo subtil' r pfund' diuinas scriptu
 ras scripsit r intellexit. ppter qd̄ legit dixit
 se aplm de Aristotele. Aristoteles si te in
 uenissē qualē te deo restituissem. Voluit i
 h̄ apls vt si intelligēs fuisset in naturalibz
 absqz dubio exinde leu' ad intelligentiam
 venisset rez diuinaz. nō tñ lumē illud ex se
 sufficit. Secundū lumē est spiritalis sciētie.
 illud etiā nō sufficit nisi lumine spūali adiu
 cto. Un. i. Loz. viij. Sciētia inflat. h̄ intel
 lige. dū lumē spūale ei nō adiungit. Simi
 litudinē ponit Bern. dicēs. Licet bonos cō
 stat esse abos. tñ tu in sumendo modū r or
 dinem nō seruās reddis tibi malos r nō bo
 nos. Et sic de sciētia. Bern. De' non diligit
 sciētē. s; diligit modū in eo habentē. h̄ sciē
 tia spiritalis siue spūali semp nocet. Job. xvij.
 Lux impioz pibit r extinguet. Impij sunt
 q̄ nō ad laudē dei s; sui hec duo lumia ordi
 nant. Est tñ lumē h̄ q̄stū ad salutē pficiēs r
 pdesse p̄t diligēdo put hortamur Sap. ij.
 Diligite lumē sapie. Cur ratio. qz vt dicit
 puer. xij. Accepit est regi mister intelligēs
 Terciū est lumē spūalis influētie. r illud
 sufficit afficit. r pficit. r est innima deuotio
 inflāmans affectū. De q̄ Jsa. lx. Surge il

luminare isrlm qz venit lumē tuū. Q. aut
 hec deuotio lumē debet appellari d; Eccl. xi.
 Dulce lumē r delectabile oculis videre solē
 Sol ergo iusticie h̄ic p gratiā nō poterit de
 lectabiliter videri nisi p lumē deuotōis. Jō
 Bern. Cū purgatus r exercit' fueris pete
 tibi dare lumē deuotōis. qz iuter aiaz r deū
 nullū cadit mediū nisi peccatū. Jsa. liij. In
 q̄tates v're diuiserūt inter vos r deū vestruz
 r absconderūt faciē ei' a vobis. Cū igit hō
 se de pcto purgat. tūc statim autor dei tanqz
 calor de igne. radi' de sole exiit ad animaz. ex
 cui' practu incipit ip̄a calefcere r viceversa
 deū diligēter r feruēter diligere. Gregorius
 Amor dei amorē auume parit r pijat. sic sol
 radiū pijat r reuertit. sic de' calorē amoris
 pijat in animā. r de aia in deū redit. Et hec
 deuotio dicit lumen ppter tria q̄ in lumine
 habent. s. ardorē. splendorē. r reuorē. De qui
 bus supra i. f. moue pmo de purificatōe. no/
 tabili vltimo. L. Etia qd̄ sciendū vite
 rius tria sunt principaliter q̄ lumē custodi
 unt ne extinguat. hec similitudine faciūt vt
 lumē deuotōis in cordibz vris nō extinguit
 Pmū est qn̄ a vtro custodit siue abscondit
 scilicet elatōis. Prop ter qd̄ ip̄e saluator di.
 Mar. vi. Atcedite ne iusticiā vestrā facia
 tis corā hoibz vt videamini ab eis. Nesciat
 sinistra tua qd̄ faciat dextra. Greg. Hic de p
 dari desiderat q̄ thesaurz publice in via por
 tat. Scdō si nō debet extingui debet candel
 ardētibz associari. i. pgregatōi bone r sancte
 vt alioz adiutorio foueat. Ecclesiastes. iij.
 Melius est duos simul esse q̄ vnū. habet
 em̄ enolimentū societatis siue. si vn' cecide
 rit ab alio subleuet. Prouerb. xxxvij. Fra
 ter qui adiuuatur a fratre q̄ si ciuitas firma
 Sicut em̄ in ciuitate vnus murus aliū cor
 roborat. sic in cōgregatione bonoz. Idcirco
 Jhd̄. dicit. Bonā societate quere. si eris so
 cius conuersationis. eris r socius virtutis.
 Tercio qn̄ semp lignē cere administrat
 pabulū. Spūaliter. r sic pabulū opatōnis
 bone. Prouerb. xvij. Lum defecerunt ligna
 extinguet ignis. Et sic vbi defuerit opa bo
 na extinguitur ignis charitatis. r p̄nt omē
 qd̄ agitur. Idcirco Leuiti. vi. Ignis in al
 tari meo semper ardebit quem nutrit facer
 dos per singulos dies subiiciēs ligna. D
 Et nota sicut tria sunt que custodiūt lumē
 ne extinguat. sic tria sunt que impediunt ne
 extinctum reaccendatur. i. remotio. hume
 ctatio. r grossi corporis interpositio. quāuis

De sancta Dorothea

predicatores habent ignitū eloquū. tñ aliq̄s
accēdere nō p̄t. P̄mo q̄z familiaritate v̄l
vicinitate audītores eis n̄ assoctant. p̄uct̄.
xij. Qui cū sapiētibz graditur ent sapiēs. ⁊
ami. Stultoz silis illis efficit. Sic dicitur
Deutero. xxxij. Qui appropinquant pedibz
ei⁹ accipiūt de doctrina eius. Predicatores
sunt pedes rei q̄ p̄ vniuersū mundū reū por
tant. illis op̄iet appropinquare si volumus il
luminari. ps. Declaratō sermonū tuoz illu
minat ⁊ intellectu ⁊ dat p̄uulis. Scōdo aliq̄
deliciaz seculariū amore humectant. i. Coz.
ij. Alialis hō nō p̄cipit ea q̄ reū sunt. Rom.
vij. Qui s̄m carnē sunt q̄ carnis sunt sapi
unt. q̄ vero s̄m sp̄m sunt q̄ sp̄s sunt senn
unt. Et ideo s̄dit ap̄ls ib. dē. Qui i carne
sunt. i. q̄ carnaliter ⁊ deliciose viuūt reo pla
cere nequēt. Et iterz. Si s̄m carnē vixerit̄
moremur. Tercū qd̄ impedit ne lumē ex
tinctū reaccendat est grossi corpis interposi
tio. i. terrenoz amor ⁊ sollicitudo Nat. xij.
Sollicitudo seculi hui⁹ ⁊ amor diuitiaruz
suffocāt rei verbū. qd̄ est ⁊ habet se tanq̄ lu
mē aie. De q̄ ps. cxvij. Lucerna pedibz meis
verbū tuū ⁊ lumē semit̄ meis. Voles igit̄ h̄
fulgere in gr̄a debet se custodire ne lumē gre
in ip̄o extinguat. Et si extinctū fuerit debet a
se remouere impedimēta vt re nouo accēdet
Et q̄ hic in p̄senti seculo fulget p̄ gr̄am ⁊ de
uotionē. in futuro fulgebit in gloria p̄ eter
nā solationē ⁊ glorificatōez. Lumē autem
gr̄e ⁊ glorie habet virgo impetrare gloriosa.
Quere de h̄ exemplū. Recurram⁹ igitur ad
merita ipsi⁹ matris gr̄e ⁊ misericordie.

De sancta Dorothea.

Sermo LIX.

Vigilate ⁊ vi

detē. qz nescitis dies neqz ho
ram Mat. xxv. In lūma
euāgelij tria innuunt. P̄mo bonoz ⁊ ma
loz finalis discretio. ibi. Sile est regnū ce
loz. Scōdo singuloz vniuersalis resurrectō
ibi. n̄c surreperūt oēs virgines ille. Tercio
maloz eternalis exclusio. ibi. amē dico vob
nescio vos Dicit p̄mo innuūt bonoz ⁊ ma
loz discretio. Interim q̄ lum⁹ in hoc seculo
nō vllum⁹ veraciter ⁊ certitudinalr̄ discer
ti q̄les sunt. in fine autē cuiuslibet appare
bit. Et h̄ declarat per verba ⁊ ex p̄la p̄sentis
euāgelij vbi dicit. Simile est regnū celoꝝ.
Breg. id est militā ecclia. decē virginibz. i.

vniuersitati fidelīū. q̄ p̄pter itegritatē fidei
⁊ gines vocant. Et sic viri ⁊ mulieres virgi
nes dicunt. ij. Coz. xi. Despōdi vos vni vi
ro. i. p̄ fidē. virginē castā exhibere x̄po. Aug.
Per virginē castā intelligit̄ continentia a vici
is ⁊ voluptatibz. ad quā. i. continentā oēs si
deles obligant. qui oēs significant p̄ decē p̄
pter decē mandatoꝝ dei impletōez. Mat. i.
xix. Si vis ad vitā ingredi serua mandata
Et sic dicit Chri. sup̄ Mat. Jo ponit vni
uersitatē fidelīū in p̄lo na virginiū. vt oñ dat
licet ⁊ ginitas magnū qd̄ sit. tñ si opibz bo
nis nō est fulcra. cū adulteris foris cūa mur
ideo necesse est vt habeat bona opa. Breg.
Nō sufficit mala nō agere nisi quis studeat
bonis opibz abundare. Ideo s̄dit. Accipie
tes lāpades suas. i. bona opa s̄m Aug. Si
cut lāpades vitrie sunt trāslucide. et sic ope
ra nostra etiā corā alijs lucere debēt. Mat.
v. Sic luceat lux v̄sa corā hoibz ⁊ videāt
opa v̄ra bona ⁊ glificent patrē v̄m q̄ in cel
est. Chri. aut p̄ lāpades fidē intelligit. Si
cut em lāpas illuminat domū. sic fides aiaz
Propter qd̄ d̄ post baptisimū. accipe stolaz
candidā. lampadē ardentē. ⁊ custodi bap
tisimū tuū. vt possis x̄po occurrere. S̄dit. Ex
terūt obuiā sp̄sō ⁊ sp̄sō. i. x̄po ⁊ ecclie se pre
parauerūt ad obediendū. Exire est mūdo et
vicijs renūciare. Sequit. Quiqz auit ex eis
erāt fatue. ⁊ quiqz prudētes. Prouer. xxiij.
Qui cogitat mala facere stult⁹ est. qui autē
cū charitate ex sp̄iali sapore ⁊ prudēti ordi
ne se in reū serūt prudētes sunt. Ad h̄ horra
tur nos Hiero. dicēs. Dēs sen⁹ us nostros
in reū referamus. s. visum: auditū: gustū: ta
ctū. Alter dicit Breg. Qui recte credunt ⁊
iuste viuūt prudentes sunt. qui autē p̄sident
fidem ⁊ nō agūt opa ad salutē fatui dicunt
De quibz subdit. Quiqz fame acceptis lā
padibz. i. fidē nō sumpserūt oleū secū. id est
charitatis opa Quid p̄dest lāpas sine oleo
⁊ sic fides sine opibz. Breg. Quid p̄dest si
tedemproxi n̄o fide iung. mur: moribz autē
distingimur. Jaco. ij. Fides sine opibz mor
tua est. i. nō fructuosa. Hiero. Quid p̄dest
si reū fide inuocas quē opibz negas. Fido.
Bt̄is est q̄ recte credit ⁊ credēdo bene viuūt
⁊ bñ viuendo rectā fidē custodit. Alio mo
do s̄m Aug. fatue habēt lāpades sine oleo
id ē bona opa sine recta intentōe. Bz. xxiij
moral. Qui rectā intentōez in ope nō tenet
op⁹ ⁊ cultū p̄det. Luc. xi. Si oculus tu⁹ id
est intentio tua nequā est. totū corpus tuum

tenebrosum erit. i. totū op^o. Hiero. Op^o cō
 mensurat intentōe. quantū intēdis em facit
 Unī mgt̄ in. ij. di. xl. Actus simpliciter mali
 sunt q̄ pueriam intentionē habēt. fm̄ Bre.
 Lampades sine oleo. i. opa sine charitate.
 Unī sic lāpas sine oleo fetet. sic op^o sine cha
 ritate. i. Loz. xij. Si charitatē nō habue
 ro nihil sum. Et tales dicunt fatui. Per op
 positū autē se habēt prudētēs. ex quibz̄ s̄bdit
 Prudētēs s̄o acceperunt oleū in vasis suis
 cū lāpadibz̄. Dilan^o sup Nat. Vasa sunt
 hūana corda. oleū est op^o bonū in charitate
 factū. Sic q̄ receperūt in vasis oleū cū lam
 padibz̄. i. s̄dē cū ope. op^o cū intentōe. om̄ia
 illa cū charitate. Hugo. Charitas ē deo ita
 familiaris vt māsionē habere nolit vbi cha
 ritas n̄ fuerit. Et dicit idē in li. de laude cha
 ritatis. Charitas facit^o vincit deū q̄ hoies
 Per oppositū dicit Dilan^o sup Johanne.
 Frustra est ois opatio nisi assistat dei dilec
 ctio. Sequit̄. Mora autē faciēte sponso. id ē
 deo qui pius est et nō imediate indicat et pu
 nit. Isa. xxx. Expectat nos de^o vt misereatur
 nr̄i. Dormitauerūt om̄es. i. in veniali p̄ ne
 gligētia. et dormierūt. i. in mortali p̄ malici
 am. Eccl̄s. viij. Qz̄ nō cito p̄tra malos p̄fert
 sn̄ia absqz̄ villo n̄more filij hoim̄ p̄petrat ma
 la. s̄bdit. Atqz̄ ex eo q̄ peccator centies fac
 malū et p̄nitētia sustentat. ego cognoui q̄
 bonū erit n̄m̄tibz̄ reū. et non sit bonū in pio
 vt plonget̄ dies ei^o. s̄ q̄ vmbra transeunt
 q̄ nō verent facie dei. q̄ vmbra. i. leuiter im
 prouise ad mortē et ad iudiciū rapiunt p̄ pe
 stilentias vel p̄ alia inedia improuisa. qd̄ in
 nuit in textu cū s̄bdit Media nocte. i. nul
 lo sciente fm̄ Dig. h̄ est cū homies sunt res
 missi et negligētēs. sic in media nocte est p̄
 funditas saporia et magna frigiditas. et sic
 hoies in malicia obstinani. Isai. xxx. Dum
 nō speret veniet ei p̄nitio. i. Thep. v. Cū di
 xerint pax et securitas veniet eia repentinus
 intent^o. Apoc. iij. Veni ad te q̄ si fur in no
 ctē. Clamor fact^o est. i. in iudicio. i. son^o an
 geloz̄ tubantium. i. Thep. iij. Lanet em̄ tur
 ba et mortui resurgēt. Ne quant^o clamor. nō
 erit aia ita alte in celo. nec ita p̄funde i infer
 no. nec corp^o ita absconditū i sepulchro q̄ n̄
 audiat hūc clamorē. Ille clamor fuit semp
 in aurbz̄ beati Hieronimi q̄ dicit. Quotici
 die iudicij cogito toto corpe p̄tremisco. siue
 bito siue comedo sp̄ videt̄ sonare i aurbz̄
 meis illa terribilis ruba. surgite mortui ve
 nite ad iudiciū. Et n̄ clamor capis̄ hic. p̄ sen

tentia finali eterne damnatiois quā repro
 tos faciet. de q̄ Math. xxv. Discedite a me
 maledicti in ignem eternū. Vt terribilis cla
 mor. Subdit. Ecce sponsus venit. exite ob
 uiam ei. h̄ est. exhibete vos oēs sine vlla cō
 tradictōe. ei cū opibz̄ vris obuiādo. Rene
 ra obuiabūt ei porrātes singula opa sua q̄ si
 ante facie scripta. Et obuiabūt differenter.
 boni cū magna solatōe. mali cū inexplica
 bili terrore. h̄ est qd̄ s̄bdit. Tūc surreperūt
 oēa virginea ille. i. tam boni q̄ mali diu erit
 mode. sic h̄ excitati a somno corpali. aliqui
 a deo. aliq̄ a diabolo. aliq̄ ad peccatū. aliq̄ ad
 virtutes. aliq̄ ad orationē. aliq̄ ad fornicatō
 nē. aliq̄ ad missam. aliq̄ ad tabernā. sic etia
 fm̄ h̄ resurgēt in iudicio. Sequit̄. Et orna
 uerūt lāpades suas. Bre. id est apud se co
 gitauerūt opa sua p̄ quibz̄ remuneratō ez̄ ex
 pectabāt. Aug. i. parauerūt rōes. i. recurren
 do ad merita opoz̄. et cogitando de iusticia.
 mali ex timore. boni ex amore. ij. Lhorū. v.
 Dēs stabim^o an̄ tribunal x̄pi. vnusqz̄qz̄ re
 cipiet p̄pria corpis put̄ gessit siue bonum si
 ue malū. Sic dicit. ornauerūt lāpades suas
 vtrinqz̄ om̄es bene ornarēt. **F** Ubi nota
 tria requirunt ad ornandū lampadē. P̄rio
 claritas vitri. i. puritas p̄fic. Bern. In illa
 die melior ē pura p̄scientia q̄z̄ mansupia ple
 na. Secdo p̄nitudo olei. i. misericordia et ele
 mosina. pa. Jocund^o h̄ō q̄ miseret. Ambro.
 Sola elemosina est comes defunctor. Ter
 cio inflāmano ignea. i. fides cū dilectōe Le
 ui. vi. Ignis i altari meo sp̄ ardebit. Ephe.
 iij. In charitate radicari et fundari vt possit
 comprehendere cū om̄ibz̄ scriis q̄ sit lōgitudō
 zc. Sed heu h̄ m̄time fatui. puidere cura
 uerūt. Jō s̄bdit. Fatue sapiētibz̄ dixit. Da
 re nobis de oleo v̄ro. Aug. Fatue cū se vacu
 as inuenerūt foria testimonij q̄ siuerūt. q̄ si
 dicerāt. Iusticia v̄ra est sufficiēs vos glori
 care et nos excusare. Ferte ergo testimonij
 de opibz̄ nr̄is que nos facere vidistis. Aug.
 Sic de p̄sue. udine sp̄ inq̄runt aliq̄ v̄n sole
 ant gaudere. et sic apud deū. Ideo aliq̄ i cre
 tion iudicio vt testimonio gaudere solebāt
 et sic apud deū q̄rūt et postulat̄ vt sup. Quia
 lāpades iure extinguunt. Bre. h̄ fit. cū opa
 in apparētia hoim̄ sunt candida. apud deū
 vero tenebrosa. Luc. vi. Qd̄ hoibz̄ altū est
 abominatio est apud deū. vt fm̄ Aug. extin
 guunt dū opa fatuoz̄ aliene laudi subijciū
 tur. et sic caret merito. De q̄ Math. vi. Faci
 unt opa sua vt videant ab homibz̄. Amer

De sancta Dorothea

Dico vobis receperunt mercedē suāz. Idcirco dicit Greg. Seps sorder in aspectu iudicis qđ fulgebat in aspectu hoīs. Recere dr̄ d opibus fatuoz sic te visu stellaz. stelle q̄ de nocte clare lucēt adueniēte sole ⁊ die obducant. Sic quidē ibi est. Null⁹ p̄taliū iuuare. sed vix sufficit sibi sua iusticia Ezec̄. xvij. Iusticia iusti erit sup̄ eū. ⁊ impietas impij sup̄ eū erit. Jō n̄ debeunt vt in textu sequit. Responderūt prudētes dicētes. Ne forte n̄ sufficiet nobis ⁊ vobis. Dico. Nō dicunt ex auaricia vl̄ inuidia: vl̄ timore vl̄ cupiditate s; significat q̄ quilibet habebit sarij p̄ se n̄ de re nec meritū alicui⁹ poterit ei q̄ indign⁹ est p̄desse. ⁊ q̄. xij. q. ij. In plenti seculo san⁹ siue orōibz siue p̄silijs inuicē posse nos aduari. cū aut̄ an̄ tribunal xp̄i venerim⁹ nec Job nec Daniel nec Noe rogare posse pro quoq; s; optet vnūquēq; portare on⁹ suum vt affirmat apls ad Gal. vi. dicēs. Unusq; qz on⁹ suū portabit. ideo dicūt. Ire port⁹ ad vendētes ⁊ emite vobis. qđ dicerēt fm̄ Ambro. Videte quō vos adiuare pūt q̄ adularōis oleū nobis vedere n̄ p̄suerūt Greg. Ueditores olei sunt adulatores. ps. xl. Oleum p̄coris nō impinguet caput meū. Hiero. Adulator apud p̄hos distinet blandus mimic⁹. Sydone⁹ in eplari. Magis timeo adulatorē hoīez qz p̄ncipē infernalē. Uleniam qđ diceret. Ire ad paupes vel ad doctores ecclie p̄ quoz orōem aut̄ in formatōnez suscipiat oleū. Dū aut̄ irēt emere. i. p̄ueniēt timore. ecce sp̄sūs venit. s. cū sublimitate maxima q̄ hic venit in hūanitate. ⁊ q̄ patierat. s. in fide ⁊ bonis opibz: recta intentōne ⁊ charitate intrauerūt eum eo ad nuptias. Seneca. Veniētē mortē nemo hilaris accipit q̄ se ad illā nō p̄parauit. Jō oīs nostra vita debet esse p̄paratio ad mortē. Rō Aug. qz nihil aliud est nisi cursus ad mortē. Et clausa est ianua. Greg. O q̄te exultatōnis: sp̄sūs venit. o quāte dulcedinis: intrauit. cū eo ad nuptias. o quāte amantudis. clausa est ianua. vt impleret illud Amos. v. Lūctis q̄ foras sunt dicet ve ve ve. Reuera primo ve. q̄ ianua in misericordie eis claudet ad indulgendū qđ hic nō est indultū ibi nūq; indulget. p̄pter qđ dr̄. Esto p̄sentēs p̄pter aduersariū dū est in via tecū ne forte tradat te tortoribz ⁊ mācipabit te carcere: ⁊ nō exies inde donec reddas nouissimū quadratē. ps. lviij. Nō em̄ miseret oibz q̄ opant̄ iniquitatē. Secdo ve: qz ianua gr̄e eis claudet ad

merendū. q̄ solū h̄ habet. vt patet. ij. Corin. vi. Ecce nūc tps acceptabile: ecce nūc dies salutis. ibi nō. Apoca. i. Post h̄ tps nō erit tps. s. merendi. Tercio ve: qz claudet eis ianua glorie ad intrandū: q̄ modo apit oibz vere penitētibz. Mar. iij. ⁊. iij. c. Agite penitentia ⁊ appropinquabit vobis regnū celozū. P̄t⁹ egit ⁊ retributōe bonoz. nūc vō agit ⁊ retributōe maloz dicēs. Nouissime vero venerūt ⁊ relique virgines. s. tarde vt dicit Luc. xvi. dicēs. Dne dne api nobis. Chri. so. Nihil p̄dest ex necessitate repta cōfessio que nō est facta ex voluntate. Eccl. v. Ne tardes pueri ad dnm. nec differas d̄ die in die. subito em̄ veniet ira illi⁹ ⁊ in tpe vindicte disp̄det te. Et iter. Eccl. xvij. Cōfiteberis viu⁹ ⁊ san⁹. a mortuo qđ nihil p̄nt cōfessio Sūt multi in fine penitentia p̄trahētes. dicentes illud Aug. Iuuenis sum faciā illud qđ me delectat ⁊ postea penitentia agaz. ac si diceret. Percutā me gladio postea vadam ad medicū. Neq; nescis vnus hore puncto vuln⁹ accipit qđ vix longo tpe ad sanitates reducat. hec Aug⁹. Audi q̄ quid dicat dñs talibz. Amen dico vobis nescio vos. s. noticia approbatōis fore dignos glie. O terribile verbū: amara p̄solatio. Concludit. Uigilate itaq; h̄ dicit nō illis s; alijs negligētibz hodie viuētes p̄ modū diligēsis auisatōnis. vt sitis solliciti ⁊e aiaz vestraz salutē. qz nescitis diē neq; horaz. s. vocatōis v̄re p̄ mortē ad iudiciū. Ex h̄ enā gelio channsimi mei finaliter elicit quō p̄sens ecclia p̄mixta est bonis ⁊ malis. q̄ oēs ⁊ singuli q̄les fuerunt i fine aut post mortē discernent. ⁊ vn⁹ quisq; fm̄ merita vl̄ tēmenta a deo habebit retributionē. boni p̄solatōez eterne glie. sed mali ab hac gloria eternaliter secludent̄ propter inaduerentiā ⁊ negligētiā eoz. Mortamur ⁊ nos vt singuli sim⁹ circūspēcti ⁊ solliciti vigilātes in bonis opibz. vt hic possim⁹ p̄mereri gr̄am: ⁊ in futuro gloriā.

Sermo LX. Ad idē:

Quinq; fatue

q̄ acceptis lampadibz suis nō supererūt oleū secū. prudētes p̄o acceperūt oleū in vasis suis cū lampadibz Mar. xij. S. Introducno. Zizania fm̄ Jsd. nascit̄ inter triticū. ⁊ qđā modo similis est herba tritico: sic q̄ ab eo vix poterit discerni. ⁊ cū creuerit lepatur ⁊ trahat.

Spiritualiter p zizania intelligunt mali qui
 creſcunt inter bonos. quoz pauci ſunt reſpe-
 ctu maloz. Eccl. i. Stultoz infinitus est nu-
 merus. Sz qz tales a bonis no bn poſſunt co-
 gnoſci. ideo creſcere cu illis pmittunt. que-
 admodum dixit xps Mat. xij. Sinite vtra-
 que creſcere vsqz ad meſſem. Sup q die aug.
 in omel. Multi inqt mali ſunt tolerandi qz
 peccata manifeſta no ſunt. ne forte eradican-
 do zizania eradiceſt z triticu. Sz qz nunc
 mali cu bonis creſcere pmittunt h eſt ppter
 bonoz exercitiu. vt dicit Bre. in mora. De
 vita maloz tolerat. qz eos ad pbatōez iuſto-
 ria ſeruat. vt dicit Greg. ſup Ezech. Quia
 abel fieri no valer que malicia cayn no exer-
 cet. Na cu dyabolus aduerſari noſter tēpta-
 re nos nitit. tūc ipſis malis qſi armis contra
 nos vrit. z p ipſos in nos ſeuēſ cruciat ſz ne-
 ſciēs purgat. In extremo ſo iudicio tūc do-
 minus arcā inuadabit. zizania a tritico ſepa-
 bit. triticu in horreū. zizania igni incerti-
 bili tradet. Tūc ex fructibz cognoſcent q fa-
 tui vel prudētes fuerint. d q thema vbi ſup
 In ſumma verborz duo breuiſſime tan-
 gunt. Primo maloz fatuitas z negligētia.
 ibi. Quinqz fatue. Secūdo honorū ſagacitas
 z diligētia. ibi. prudētes. De pmo dicit. qui
 qz fatue. N Ubi ſciendū. triplex eſt fa-
 tuitas ſic z prudētia. ſ. cordis. ozis. z operis.
 Prima eſt fatuitas cordis. z illa pbat ex ml-
 tis. Prūmo i h cu qz verbū dei vilipēdit. p-
 uerb. i. Sapientia atqz doctrina ſtulti deſpi-
 ciūt. Et irez puer. xvij. No recipit ſtultus
 verbū prudētia. i. verbū dei. Sz implet i eo
 illud Eccl. xxi. Tanqz domus exterminata ſie
 fatui ſapientia. Na fatui no curat lapides p-
 cioſos. ſz reſpuit qz vim ignorat. Et ſic fatui
 ſpūales ſe habēt ad verbū dei. no attendentes
 illud Eccl. i. Verbu dei ſons ſapie in excels
 Sed heu no aduertūt illud Eccl. xxi. Cor
 fatui qſi vas fractū. oēm ſapientia no tene-
 bit. Na ſicut cribz ſurfura retinet no ſannā
 z ſic tales inutilia z vana. qz Sap. xij. Va-
 ni ſunt oēs hoies in quibz no eſt ſcientia dei.
 Dei no ſolū vani ſed miſeri. Aug. de beata
 vita. Non eſt maior z miſerabilior egeſtas
 qz eger ſapientia. puerb. x. Qui indocti ſunt
 in cordis egeſtate morient. Sic q qui eger
 ſapientia ſtultus eſt. Ecōtra prudētia conſiſt i
 ſuſceptōe verbū dei. de q. puerb. xv. Cor ſapi-
 entis qrit doctrinā. Et irez puer. xvij. Cor
 prudētis ſuſcipit ſcientia. z Eccl. xxi. Orna-
 mentū aureū viro prudētis doctrina. Et hoc

necceſſariū eſt ad ſalutē. De q Gregorius ſup
 Ezech. Omnes q via vite ſcire volūt verba
 veritatis diligēter audire debet. Secūdo p-
 batur ſtulticia cordis in h ſi qz correptionē
 no ſuſcipit. Un puer. xv. Stultus irridet di-
 ſciplinā. no ſolū irridet ſz z corrigentē odit.
 puerb. ix. Corripe ſtultuz z odit te. Idē. xv.
 No amat peſtilēs eū q ſe corripit. Jo puer.
 xij. Qui odit diſciplinā inſipiens eſt. Q ſt
 ſunt tales. de quibz Eccl. xxx. Qui docer ſa-
 tuū qſi q z glutinat teſta. Prudēs vero cor-
 rectionez benignē ſuſcipit. puerb. ix. Argue
 prudentē z amabit te. Eccl. x. Vir prudēs
 z diſciplinat no in murmurab correet. Et
 am tales correctōes plunt circa prudentez.
 vt dicit puerb. xvij. Plus pſciat vna corre-
 ctio apud prudentem qz centū plage apud
 ſtultū. Ideo dicit Chab. No eſt pſcienda
 correccio. qz eſt via hois ad deū. ppter qd di-
 cit puerb. xv. Qui reſpicit diſciplinā reſpi-
 cit animā ſuā. Sap. iij. Sapientia aut et di-
 ſciplinā q abicit infelix eſt z vacua eſt ſpes
 illoz. Talibz euemer querela cu illa eis no
 pderit nec pdeſſe poterit. De q. puer. v. Cur
 reſtat ſum diſciplinā z in carpatōibz non
 acq̄cuit cor meū. Tūc vt dicit Greg. oculos
 pena aperiet quos hic culpa clauſit. Tercio
 ſtulticia cordis conſiſt in h cu quis alienaz
 pſcientia plus qz ſuā inq̄rit. De q. Eccl. xxi.
 Pes fatui facilis in domuz proximi intrat.
 Greg. in. iij. mora. Tanto inſelūſ qz ſtul-
 tus eſt. de quāto ſua pſundi ignorat. Q ſt
 ſunt tales alioz vitā reſpiciētes. Lōtra qz
 dicit apłus Ro. xij. Tu quis eſ q iudicas
 alienū ſeruū. ſi ſtat dño ſuo ſtat. ſi cadit do-
 mino ſuo cadit. Ro. ij. In q alterū iudicas
 teipm p̄demnas. Merito tales ſtulti dicē-
 di ſunt. De q. Tullius de ſtulticia. Stultozū
 eſt p̄ziū aliena vicia cernere ſuoz obliuſci.
 Et q plus eſt ſpēale ſignū eſt malicia. vt di-
 cit Grego. in moral. Reprōbi ſunt q vnum
 bonū incaute reſpiciūt. z multa graua ma-
 la in quibz ſunt no pſpiciūt. Etia q alios in-
 ſpiciūt ſeipos nunqz agnoſcūt. Ecōtra faci-
 unt ſapientes Sen. Summa philoſophia eſt
 ſuipſi nōcia. Bern. ſup ps. Dixit inſipies
 dicit. Sapientia cordis eſt plenitudo pecca-
 toz. ſi peccata tua reſpicias z ea cordialiter
 reflexas. Hugo. Multe ſcientie hoim nulla
 melior qz vbi homo cognoſcit ſeipm. Talē
 cognoſtionē laudat Bern. in meditatōibus
 ſuis dicēs. Mulro melior z laudabilior et
 nobilior eſ ſi te cognoſci qz ſi te neglecto cor-

De sancta Dorothea

gnoscere cursum planetarum. **I** Secunda fatuitas est oris. et hec similiter in tribus partibus principaliter. Primo cum quis se de bonis tractat. **Ecclesiasticus. xx.** Lascaus et imprudens non servabit tempus. Fatuus est merces suas multum per regnantes modo strare. **Ecclesiasticus. vii.** Non te iustifices apud deum. **Job. xv.** Celi non sunt mundi in conspectu eius. quanto magis inutilis homo quam bibit quasi aqua iniquitatem. stultus est igitur seipsum iactitare. **quod. Ecclesiasticus. ix.** Nescit homo an odio vel amore dignus sit. sed omnia in futurum reservantur incerta. **1. Cor. x.** Qui se existimat stare videat ne cadat. **Ecclesiasticus. i.** Prudentia oris cum quis se de humiliter loquitur. **puer. xvii.** Sapiens in omnibus metuit. sicut **Job. ix.** Verebar omnia opera mea scies quod non pecces delinquenti. Sic apostolus. **1. Cor. iiii.** Nihil mihi conscius sum. sed in hoc non iustificatus sum. Sic docuit ipse saluator discipulos suos dicens **Luc. xvii.** Cum servaveritis omnia que precepta sunt vobis dicite in utiliter leti sumus. Secundo in hoc quod defectus suos facilius deinde strare. **puer. xii.** Fatuus statim indicat iram suam. **Ecclesiasticus. xxi.** In ore fatuorum cor eorum. **puer. b. xxx.** Totum spiritum suum profert stultus. sapiens autem differt et reservat in posterum. Sic ergo contra sapiens non facilius verba exprimit. **Ecclesiasticus. xxi.** In corde sapientium os eorum. Et paulo ante. **Ecclesiasticus. xx.** Non sapiens tacebit usque ad tempus. Idcirco dicit **Ecclesiasticus. v.** Honor et gloria in sermone sensati. lingua imprudentis subversio est illius. Tertio considerat in hoc quod alios detractorie infamant. **Ecclesiasticus. xxx.** Sagitta infixa in femore canis. sic verbum in ore stulti. Itaque habet se ad modum suis. nam sicut sus cinis currit ad lutum quod ad aures. et sic mali potius respiciunt primum quam bonum. **Ecclesiasticus. xxi.** Labia imprudentis stultia narrabunt. Revera stulta. quod de talibus detractoribus dicit **Ro. i.** Detractores vero odibiles. **Alexander papa** et habet. **vi. q. i. summa.** Summa iniquitas est detractio. ipsi enim detractores deteriores sunt quam fures. ut patet ibidem. Sic ergo contra qui prudens est ore alios non diffamat. **Ecclesiasticus. xviii.** Domo sapiens attingit ab inertia. **Ecclesiasticus. xx.** Sapiens in verbis seipsum amabilem facit. Nectum ab hijs verbis. sed a quibuscumque alijs nocivis se prudens custodit. quod ut dicit **ps. cxxx.** Vir linguosus non diriget in terra. et **Ecclesiasticus. xx.** Qui multis vult verbis ledit animam suam. Et contra **puer. xii.** et **xxi.** Qui custodit os suum et linguam suam custodit ab angustia animam suam. quod ut dicit saluator **Matth. xii.** De omni verbo otioso quod locuti

fuerint homines reddet ratio in die iudicii. **R** Tercia fatuitas est in operibus. et probatur in tribus. Primo quod tales spiritualibus bonis se non ornant. Et sic dicit de fatuis virginibus. Non sumpserunt oleum secum. scilicet charitatis. **puer. xxi.** Thesaurus desiderabilis oleum in habitaculo iusti. oleum. scilicet charitatis. quod dicit apostolus. **1. Cor. xii.** Si habueris omnem fidem ut montes transferam. charitatem autem non habueris nihil sum. Et si distribuero omnem substantiam in cibos pauperum. etiam si tradidero corpus meum igni ut ardeam. charitatem autem non habueris nihil sum et nihil mihi prodest. **Aug.** Charitas ad omnia valet sine qua nihil valet omnia. **Breg.** Quidquid percipit in solidat charitate. Non habet viriditatem ramus boni operis si non permanet in radice charitatis. **Aug.** Sola charitas est que distinguit inter filios regni et filios perditionis. Secundo probat fatuitas operis in hoc cum recta intendit e carere. **Aug.** de sabbatis domini. Qui non propterea gaudet quod intrinsecus tui placet oleum secum non habet. **Breg.** Qui recta intentionem in opere non tenet totum operamittit. **Magr. in. ij. di. xl.** Accusant simpliciter mali sunt que perveriam intentionem habent. De potest est in speculo cordis quam operis. Et opus quodlibet ita remunerat sicut quod corde procedit. Debet ergo omnis intentio nostra in omnibus operibus nostris esse honoris et gloria dei. **1. Cor. x.** Sive manducatis sive bibitis vel aliquid aliud faciatis ad gloriam dei facite. Tertio fatuitas considerat in hoc quod tarde se ad deum convertunt. et de meritis bonorum operum sibi non provident. et negligentes sunt in facis suis. hoc tangit in textu cum dicit **Mora** faciente spolio. id est pro patiente expectationem dormitauerunt omnes. sicut in veniali. et dormierunt. sicut in mortali prope dormientes dei iustitiam. Nescientes illud **Ecclesiasticus. v.** Misericordia et ira ab illo cito appropinquat. et in peccatores respicit ira illius. et subdit. Ne tardes converti ad deum et ne differas de die in diem. subito enim venit ira eius et in tempore vindicte disperdet te. hoc est quod nullum habes ad hoc respectum. Est igitur summa fatuitas quod homo seipsum negligit et tempus sic inutiliter consumit. et amittit quod nunquam recipere poterit. Qui autem sua providentia vivit ille providet sibi in tempore oportuno de necessitate sua. Sic tales homines accidiosos et negligentes horrat **Salomon puer. vi.** Dormit surget et vade ad fornicam discite sapientiam: que cum non habet ducem neque proptorem nec principem laborat in estate sibi cibum et congregat in messe quod habet in hieme. Et sic quilibet homo debet facere in tempore

quod homini valde breue est et incertum, propter
quod merito magis sollicitus esse debet et maior
in diligentia se in bonis exercere, ut docemur
Ecclesiasticus. x. Quodcumque premanus tua operari iustitiam
ter fac, quia nec opus nec ratio est apud inferos quod
tu operas. Sal. vi. Que homo seminauerit hunc
et metet. Preparemus igitur nos in tempore clau
det nobis ianua celestis regni: sic fatuus huius
accidit virginibus. Videamus ne simus sicut in
utiles, ne locum in nobis habeat illud Mat.
xxv. Inutile seruus in pectore et renebras exte
res. Simus igitur sapientes et prudentes bona
in tempore opportuno.

De sancta Dorothea vel appollonia
Sermo LXI.

Domine domi

Domine apertis nobis Mat. xxv. No
ta regnum celorum aperit multiplici
bus personis, eo quod diuisiones gratiarum sunt, i.
Luce. xij. Ipsa enim sancta ecclesia habet se ut re
gio diffusitudo, ut dicit Augustinus, in qua unus
sicut alter sic ibat. Dicit enim Origenes super isto
psalmum. Domine quod habitabit in tabernaculo tuo. **L**
Notandum quod sunt decem genera hominum in presenti
quibus aperit tabernaculum domini in futuro. Nam
sicut filii israel multas habuerunt habitabiles
donec ingressi sunt in terram desiderabilem, in
terram promissionis, in iherosolymam ubi est templum
dei, sic populus dei in ecclesia sancta. Primi
sunt immaculati et innocentes, psalmus. xliij. querit
dicentes. Domine quod habitabit in tabernaculo tuo.
Ridet in persona domini. Innocens manibus et
mundo corde, vel qui in gremio sine macula, psalmus.
cxvii. Beati immaculati via Ambrosii. Si vis
esse beatus sis immaculatus, i. innocens nec alteri
nec tibi nocens, psalmus. xxxvi. Nouit dominus dies
immaculatoz. Glo. nouit quale claritate eter
nelucis eis largitur est qui cum christo regnaturi
sunt, psalmus. xxxvi. Hereditas eorum in crementum
erit. Apoc. xiiij. Virgines sunt et sequuntur
agnum quocumque ierit. Intelligit eos qui in in
nocentia baptismali et in carnis puritate per
manserunt. Etiam per immaculatos possunt intel
ligi veri penitentes qui loti sunt aqua lacrimarum et
diuine gratie. De quibus Ezechielus. xxxvi. Effun
dam super vos aquam mundam et mundabimini
ab omnibus iniquitatibus uestris, et ponam spiritum
meum in medio uestrum, et eritis mihi populus
et ero uobis deus usque in sempiternum, psalmus. cxix.
Introite portas eius in confessione, i. sacramen
tali, i. Ios. i. Si confiteamur peccata nostra si

delis est et iustus deus ut remittat et munda nos
ab omni iniquitate. Mat. v. Beati mundo cor
de quoniam ipsi deum uidebunt. Secundi sunt amici
ei, ad quos etiam peruenit hereditas celestis glo
rie, quibus etiam porta salutis aperiri meret. Et
hij sunt obediens deo et ecclesie. Ios. xv.
Tos amici mei estis si feceritis que ego precipio
uobis, hoc est seruaueritis mandata mea. De que
bus Mat. xij. et Mar. x. Si uis ad vitam
ingredi serua mandata, i. dei et ecclesie. Ipsa enim
mandata ecclesie sub decalogo etiam intelligunt
Nam ipse saluator ubi supra sic inquit Qui non
audierit ecclesiam sit tibi sicut ethnicus et pu
blicanus. Sicut nulli infideli sic et nulli pu
blicano, hoc est publico peccatori in quantum
tali ianua regni celestis aperit, sic nec tali infi
deli et inobediens, i. ecclesie mandatis. Inno.
papa. et habet in can. di. xi. c. quod nesciat, ubi
dicit. Quis nesciat quod ab omnibus debet obserua
ri quod romana seruat ecclesia. Et iterum Cali
xtus papa ibidem. c. Non recet. Non recet a ca
pite membra discedere. Sed iuxta scripture
testimonia membra caput sequuntur. Nulli ue
ro dubium est quod mater ecclesie applica mater est
omni ecclesiarum, a cuius nos regulis nullatenus
detemur vel conuenit reuere. Et sicut filius dei
uenit facere uoluntate patris, sic nos imple
re detemur uoluntate matris nostre que est ecclesia
Sic etiam dicit Stephanus papa quintus, et
habet dist. ix. Enim uero, ubi dicit, quod in spe
culum et exemplar sancta romana ecclesia cui no
bis christus pectus uoluit posita est omnibus, quidquid
statuit, quodquid ordinauit perpetue irrefragabi
liter obseruandum est. Et dicit Beatus Bernardus, in me
ditationibus. Quanto quis spiritus propter deum obediens
tanto amplius mercedem obrinebit. Tercio
celestis regni ianua aperit iustis, qui declinat
a malo et faciunt bonum. Et hoc est quod tangit da
uid in psalmus. xliij. Domine quod habitabit in taber
naculo tuo, dicit, qui operatur iustitiam. Aug. de
uita christiana. Ad ueram iustitiam non sufficit ces
sare a malo sed etiam facere bona oportet. Atha
nasius. Qui bona egerunt ibunt in uitam eternam.
Unde Ecclesiasticus. xxx. Salus anime in saneritate iusti
cie, psalmus. cxliij. Oculi domini super iustos: et aures
eius in preces eorum. Sap. iij. Iustorum anime in
manu dei sunt, et Sap. iij. Iustus si morte per
occupatus fuerit in refrigerio erit, et iterum Sa
pientie. v. Iustus autem imperpetuum uiuet, et apud
dominum est merces eorum, psalmus. xxxvi. Iusti heredi
tabunt terram: habitabunt in seculo seculi sine
per ea. Quarto aperit dona portantibus, hoc
est in misericordie operibus se exercitantibus

De vna virgine

111

Ecc̄i. xvi. Misericordia vnicuiq; p̄parat lo-
cū sū merita op̄z suoz. Uidet̄ bñ q̄ ostia
magnatoz ap̄tunt dona portantibz. Sic
ḡ dicit̄ Exod. xxiij. Nō apparebis in sp̄e
ctu meo vaci⁹. Gen. xliij. Afferte. i. portate
dño terre munera. puer. xxvij. Doua hois
dilatāt viā ei⁹. zan p̄ncipē spacū faciūt. s̄
cut Jacob dixit de fratre irato. Gen. xxxij.
Placabo eū muneribz. Sic dñs placari po-
reat donis q̄ sibi in plona paup̄is tribuunt
Nam ip̄e dixit Mat. xxv. Quidq̄ vni ex
minimis meis fecistis. ubi fecistis. Mat. v.
Beati misericordes qm̄ ip̄i misericordiā p̄se-
quent. Idcirco Thob. iij. dz. Noli auerte
refaciē tuā ab illo paup̄e. ita em̄ eueniet.
vt nec auertat facies dñi a te. ritez Thob.
xij. Elemosina a morte liberat. r̄ ip̄a est que
purgat r̄ facit iuenire vitā eternā. Sic ecō-
tra factis virginibz oleū misericordie nō ha-
bentibz dicit̄ est Mat. xxv. Amen dico vo-
bis. nescio vos. Quanto ap̄rit ianua ce-
lestis regni veritatē loqunt̄. sicut dicit̄ da-
uid in p̄noiato psal. xliij. Qui loquit̄ verita-
tē cū p̄mo suo r̄. s̄. h̄ habitabit i tabernacu-
culo dñi. Et dicit̄ hic q̄ loquit̄. Amb. Veri-
tas a quocunq; dz̄ sp̄ a sp̄i sancto est. i. a deo
Job. xliij. Ego sum via p̄ras r̄ vita. Cū d̄
ipo dyabolo dicit̄ saluatoz Job. viij. Men-
dap̄ est r̄ p̄ ei⁹. s̄. mēdaciū. Et sic q̄ mēdacia
loquunt̄ filij dyaboli sunt r̄ ei⁹ hereditatem
obtrinebūt. ps. v. Perdes om̄es q̄ loquunt̄
mendaciū. Sic ecōtra veraces ex deo sunt
r̄ hereditatē regni celest̄ obtrinebūt. Idcir-
co Leui. xix. dicit̄. Nō mētemini nec reci-
piet vnusquisq; p̄mū suū Eph. iij. Depo-
nentes om̄e mendaciū loq̄mini v̄itatē vnus-
quisq; cū p̄mo suo. Jac. v. Sic sermo ve-
ster est: non nō. ps. xi. Disp̄det dñs vni-
uersa labia dolosa r̄ linguā maliloquā. Id-
circo Ecc̄i. xxvij. Verbis tuis facito stare.
r̄. i. Pe. iij. Si q̄s loquit̄ q̄si sermones dei
loquit̄. puerb. xvij. Mors r̄ vita in inani-
lingue. Mat. xij. Ex verbis tuis damna-
beris. ex v̄bis tuis iustificaberis. S̄c̄ro
pacificis. r̄ tangit̄ ibi eū dicit̄. nec fecit p̄rio-
suo malū. id est q̄ sine dolo cū p̄mis ambu-
lat. r̄ opprobriū non accepit aduersus p̄ri-
mos suos. Idcirco ap̄ls Ro. xij. Quantuz
in vobis est cū omnibz hoibz pacē habētes
Mat. v. Beati pacifici qm̄ filij dei vocabū-
tur. Ro. viij. Si filij r̄ heredes. filij quidez
dei: coheredes autē xp̄i. Coz. xij. Habete
pacē r̄ de⁹ pacis r̄ dilectiois ent vobiscuz in-

gloria r̄ gr̄a. Septimi sunt veraciter se
humiliātes: r̄ te seip̄s in nullo p̄sumentes.
Aug. Si vis intrare ad eternitatē tene hu-
militatem. puer. xxx. Humilē sp̄ū suscipiet
glia. ps. xvij. Tu populū humilē saluū faci-
es. Et dico notāter q̄ se veraciter humiliat.
dicit̄ em̄ Ecc̄i. xix. Est q̄ se nequiter humili-
at. r̄ interiora ei⁹ plena sunt dolo. Qui autē
veraciter se hūiliar: hic ianuā celestis regni
meret̄ ingredi. Mat. x. r̄ Luc. xvij. Sun-
te paucos venire ad me. r̄ nolite eos phibe-
re. talū em̄ est regnū celoz. Octavi sunt
sapientes. puerb. xiiij. Accept⁹ est regni minu-
ster intelligēs. Ecc̄i. iij. Qui diligit̄ sapiē-
tiā diligit̄ illos r̄. p̄pter qd̄ dz̄ Prouer. iij.
Gloriā sapientes possidebūt. r̄ Sap. vi. Lō-
cupitētia sapientie dñat ad regnū p̄p̄tuit
diligite sapientiā r̄ imperpetuū regnetis.

Noni sunt fideles fidei immacula-
tam seruantes. Apocal. ij. Esto fidelis vsq;
ad mortē r̄ dabo tibi coronā vire. ps. c. Qui
li me ad fideles terre. i. ecclie. Et dico q̄ fi-
dem fideliter seruāt Dicit̄ em̄ Lucius papa
r̄ h̄ in cano. xxxij. q. i. A recta fide r̄ p̄pheti-
co r̄ apostolico tramite p̄pter nullā tribula-
tionē licet recedere. Lxiij. r̄ rationem assignat.
Grego. iij. moral. r̄ habet̄ ibidē in cano. qz.
vbi dicit̄ inter cetera. Quia nisi q̄s fidei sol-
liditatē tenuerit. diuinā p̄sentia nō cogno-
scit. Cū Athanasio. Nec est fides catholi-
ca quā nisi quisq; fideliter simit̄q; credi-
derit salu⁹ esse nō poterit. Decimo ap̄-
ritur regnū celeste militibz fortiter pugnant̄
bus. figurat̄ in beato stephano Actū. viij.
q̄ vidit celos ap̄tos. P̄pter qd̄ dicit̄ ip̄e
saluator Mat. v. Beati q̄ p̄secutionē pati-
unt̄. p̄pter iusticiā qm̄ ip̄oz est regnū celoz
Act. xiiij. Per mltas tribulatiōes optet nol
intrare regnū dei. p̄pter qd̄ dicit̄ ap̄stol⁹. ij.
Thim. ij. Nemo coronabit̄ nisi q̄ legitime
certauerit. Sic aperta est ianua celi Dorō-
thee vel Apollonie. r̄ sic de alijs.

De vna virgine.
Sermo LXII.

Quaz pulcra

o est casta generatio cū charitate
Sapientie. iij. In summa
verboz tria inueniunt que inuenire adoptat
sponsus in sp̄sa. Primo pulcritudinis ver-
nustatem. Secundo pudicie probitatez.
Tercio cordis charitatē. Primū tangitur

ibi cū dicit. *Q*uā pulcra. secundū ibi. casta
 generatio. terciū ibi cū charitate. Dixi pri
 mo spūs ad opat in spōsa pulcritudinis
 venustate. Nā fm Aug. de doctrina xpiana
 Species corpis est simulacrum mentis et figu
 ra pbritatis. Nā vt cōmū mter dicit Distor
 tū vultū sequit distortio moy. ideo pulcri
 tudo querit in spōsa et decor. sic de q̄ est spūs
 sus q̄rit pulcritudinē mētis et cōp̄is. De
 q̄ Aug. in li. de h̄gimbo. Nō q̄rit de pulcra
 carnē s̄ pulcra mētē. *N* Idcirco sic
 pulcritudo corpis p̄siderat in quattuor: sic
 pulcritudo mētis. Primo in pulcra facie. i.
 mēte s̄ue p̄ficiētia. Lanti. ij. Facies tua deco
 ra. i. mēs h̄tutibz redumta. i. ornata. Sc̄n.
 Nil virtute p̄stanti. nil pulcra. Et merito
 qz hanc pulcritudinē sol⁹ deus tribuit. Cū
 Aug. Uir⁹ est rā nobilis effect⁹ vt nullus
 opet cā in nobis nisi sol⁹ de⁹. Possumus tñ
 aliqd̄ coefficere vt de⁹ nobis hāc pulcritudi
 nē p̄stet. s̄ vicijz abnēciando. refect⁹ n̄ros
 cognoscēdo. p̄ h̄tutibz deū supplicādo. Nā
 fm aplm. i. Cor. ij. Dei em̄ coadiutores su
 mus. Peram⁹ igit̄ eā a deo. iuxta illd̄ Bern.
 Sine rei auxilio q̄s in cassuz laborat in acq̄
 sitione virtutū. qz fm Ricb. Aia virtutibz
 plena est dei spōsa. trinitatis cathedra. Se
 cundo pulcritudo p̄siderat in oculis id est
 in cōtemplatione eternoz. Lanti. iij. *Q*uā
 pulcra es amica mea oculi tui sic columba
 rū. Oculi em̄ columbarū stāt ad tria. s̄. ad ca
 uendū picula. ad colligēdū grana. et ad sua
 cubicula. Primo ad cauendū picula. sedēt
 em̄ colūbe iuxta aq̄s et fluēta et vidēt in aq̄s
 ne rapaces aues in acre volātes eas utcri
 mant sed declināt ab eis. Et sic dñica virgo
 Lanti. v. Oculi eius sicut colūbe sup riuos
 aquarū. i. sacre scripture vt possit a temptati
 onibz demonū declinare. De q̄ Hiero. i qua
 dam epla. Sicut stellas celi non exinguit
 nox. sic mētēs fidelū inherentes sacre scri
 pture nō obscurat h̄ilana inq̄tas. Idez ad
 rusticiū monachū. Ama sciētiā scripturarū
 et carnis vicia nō amabis. Secdo oculi colū
 be stant ad colligēdū grana. Et sic oculi spō
 se dei ad virtutū exercitia. De q̄ Aug. Dñi
 ca virgo debet insistere opi vel diuine lectōi
 et meditatōi. Cui p̄sonat apla. i. Cor. viij.
 Virgo cogiter que dñi sunt vt sit sancta spi
 ritu et corpore. Nā fm Hiero. Virginitas so
 la absqz cetens virtuosibz opibz nō est mul
 tū laudanda. ex eo qz dicit Mat. xvi. Reddet
 vnicuiqz iuxta opa sua. Tercio oculi colum

be stant ad sua cubicula. sic oculi mētis spō
 se dei ad futura p̄mia. vt de ralibo dicit illd̄
 Isa. lx. Qui sunt hij qui vt nubes volant. et
 quasi colūbe ad fenestras suas. Per volatū
 intelligit h̄templatio celestis p̄mij. qd̄ p̄zo
 misit deus terrena relinquentibz et carnē ac
 mundū in centibz. dicens Apoc. iij. Un
 centi dabo inanna absconditū. id est maxi
 mam dulcedinē diuine frustriōis quā ocul⁹
 nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs
 ascendit. i. Cor. ij. *Q* si xp̄i spōsa oculis mē
 ris p̄missa p̄mia et templaret nō formidaret
 susterre queqz ardua et relinquere corpis ob
 lectamenta. eo qz nō sunt p̄digne passionēs
 hui⁹ xp̄is ad futurā gloriā. Ro. viij. Breg.
 Cōsideratio p̄mij minuit vim flagelli. Ter
 cio pulcritudo corpis p̄sistit in labijs. Lā
 tic. iij. Sicut vitra coccinea labia tua. Nā
 p̄ vittam circūligatur mentū. et significatur
 refrenatio lingue vt sit moderata verbis. iux
 ta illud Jaco. i. Si quis putat se religio
 sum nō refrenans linguā suā hui⁹ vana est
 religio. Ideo horat sponsam xp̄i Amb. di
 cens. Custodi virgo vias tuas vt nō relin
 quas i lingua tua. qz nō solū ociosa et vana
 loquit̄ s̄ etiā multa loq̄ excellenter plurimū
 crimē est virgini. eo qz i multiloquio raro de
 est mendaciū. puerb. x. Ideo Jaco. i. dicit.
 Sicut om̄is homo velox ad audiendū. tard⁹
 ad loquendū. *R*atio prima. nā qui
 custodit os suū custodit animā suā. puerb.
 xij. Nā mors et vita i manibz lingue. puer.
 xvij. Deniqz et dñs in euāgelio Mat. xij.
 Ex verbis tuis saluaberis. ex verbis tuis dā
 naberis. Ratio secūda cur virgo dñica debet
 esse ad loquendū tarda. qz taciturnitas est
 signū p̄fectōnis et prudētie. Jaco. i. Qui in
 verbo nō offendit hic p̄fectus est vir. Ter
 tia ratio p̄pter virginitatis pudorē. exēplo
 marie virginis. d̄ qua Ambro. sup Lucam
 Discere virgo verborū vitare lasciuam. Ma
 ria em̄ in salutatione angeli verebat. Dico
 virginū esse p̄p̄rium trepidare ad om̄is vi
 ri affatuz. in hoc vera virginalis pudicitia
 dinoscit. De qua Ambro. Ubiz i virgine
 singularū virtutum comes debet esse pudor.
 Hiero. sup lucā. Sermo eaz debet esse rar⁹
 et pudic⁹. Rationē s̄dit. Nā vbi nō est pu
 dicitia ibi nō est purāda castitas. Quarto
 p̄sistit in genis et maxillis. Lāri. iij. vbi col
 laudat pulcritudo sponse xp̄i fidelis aīe d̄z.
 Quasi fragmē malpunicū ita gene tue abs
 qz eo qd̄ intrinsec⁹ latet. q. d. pulcritudo cor

De sancto Valentino

poris q̄ exterius patet magna est s̄ interior maior. In malo punice cū frangit apparēt duo colores. s. albo & rubro. sicut & gine dūca exterior albo color est exēplaritas & ostensio bonoz opoz. De q̄ Math. v. Luceat lux vestra corā hoībz vt videāt opa vestra bona: & glorificēt patrē vestrū q̄ in celis est. Nā dicit Greg. sup Ezech. Qui in occulto bñ viuit carto est: qz minime alijs p̄dest s̄ solū sibi ipsi viuit. s̄ q̄ in publico lumē sanctitatis & monstrat q̄si lapis est q̄ i se ardet & alijs lu- cet. Nō collaudat Greg. x. mora. dicens. Nō arbitror p̄silū meli⁹ q̄ p̄ primū tuū exēmplo doceas. qz dicit idē in omel. Raro vūqz p̄ctōres ad p̄ntam redirēt si nulla essent bo- noz exēpla q̄ eoz mentē traherēt. Itē appa- rer etiaz color rubrus. & est charitas cordis. nihil em̄ p̄ficerēt omēs p̄fate pulcritudines scilicet virtutū claritas. mētis exēplario. oris taciturnitas. bonoz exēplaritas. si nō adesset iste rubrus color. i. cordis charitas. De quo Hilari⁹ sup Job. Frustra est oīs opera- tio nisi assit rei dilectio. Testat apl's. i. Co- rin. xij. dicens. Si charitatē nō habuerō ni- hil sum. Et p̄dici in secūdo mēbro. sponsus q̄nt & desiderat in sp̄sa pudicitie p̄bitatē et puritatē. eo q̄ dicit Amb. in li. de & ginitate Pulcritudinē maiore q̄s p̄t estimare virgi- nitatis rectore. que amat a rege. p̄bat a iudi- ce. Nam s̄m Damascē. li. iij. Quis clausit celos. quis suscitauit mortuos. quis iorda- nē interdidit. nōne virgo helyas. nōne tres pueri & gines igne puriores sunt effecti. Nōne daniel corpus virginitatē diligēs serarū dentes nequiuērūt infigi. hec ille. Atū vir- ginitatē integritas sine charitate nō p̄dest. De q̄ Bern. in eplā ad Senonē. Castitas sine charitate lapis est sine oleo. subtrahē oleū & lapis nō luget. tolle charitatē & casti- tas deo uō placet. hec ille. Jō sequit mē- brū terciū q̄ sponsus in sponsa adoptat cor- dis charitatē. dicens. cū charitate. O S̄z dicerēs. q̄ est noticia vere charitatē. Re- spondet Aug. dicens. Quanto quis terre- na respicit p̄pter reū tantū diligit. qz chari- tas non querit que sua sunt sed q̄ ihesu xpi. Sic apl's ad Phil. iij. Omnia arbitrat̄ iuz vt stercora vt christū crucifacerē. Sic beat⁹ Petrus in persona omnīū apostolorū dixit. Math. xij. Ecce nos reliquimus omnia &c. Que verba tractans Grego. dicit. Qui ad culmen p̄fectōis tendūt omnia derelinquūt vt solū deū habere possunt Et sic hō in vera

charitate debet relinquere quattuor. Pri- mo omnia impediētia Secūdo omnia retra- hentia. Tercio omnia mediātia. Quarto omnia periclitantia. De hīs omnibz quere in sermone de p̄nersione sancti Pauli. super thēmate. Ecce nos reliquim⁹ omnia.

De sancto Valentino.

Sermo LXIII.

ustus germi

nabit sicut lilium. & florebit in cer- num ante dñm. In summa

verboz beatus Valentin⁹ a duobz cōmen- datur. Primo a rectore pulcritudinis. ibi germinabit sicut lilium. secūdo a flore eterni- tatis. ibi. & florebit in eternū ante dominum De primo dicit. Iust⁹ germīnabit sicut lili- um. P̄ Pro q̄ sciendū. iust⁹ compat li- lio qd̄ duplici de causa. s. p̄pter odorē. & corō. colorē. & vigorē. P̄rio p̄pter odorē. ipm̄ em̄ lilium habet multū bonū odorē. sic videt̄ i ex- perientia. Sic iusticia optimū habet odores qz oēs virtutes i se comprehendit. De q̄ Hiero. Nōne i iusticia oēs s̄ntes comprehendū- tur. Etia alie virtutes p̄nt stare cū vicio. vt prudētia cū malicia. fortitudo cū iracūdia. temperātia cū impatiētia. sic dicit Amb. in examerō. Vbi prudētia ibi malicia. vbi for- titudo ibi iracūdia. vbi p̄pantia ibi impatiē- tia. plerūqz alia vicia. vbi autēz iusticia ibi oīm virtutū concordia. Ipa em̄ iusticia p̄p̄- as vtilitates negligit & cōmunita emolimē- ta p̄ponit. Idcirco Tullio dicit. Iusticia est oīm s̄ntitū regina. Ob h̄ ipse saluator volēs fideles suos viā salutis docere dixit Mat. vi. Nisi iusticia vestra plus abūdanerit q̄ s̄ribaz & phariseoz nō intrabitis in regnū dei. Non dicit. nisi castitas. nisi humilitas &c. nec dicit nisi sanctitas. s̄z dicit nisi iusti- cia vestra. q̄si oēs virtutes alias s̄b noīe ius- ticie intelligere vellet. p̄pter h̄ dicit phs. v. ethi. Iusticia est p̄clarissima virtutū. maxie famosum facit hoīem. p̄ucr. iij. Iustoz se- mita q̄si lux splendēs. Eccl. xvij. Quali sol opa eoz in aspectu dei. & oculi ei⁹ sine inter- missione inspicietes i vijs eoz. Secūdo compat lilio p̄pter vigorē. ipm̄ em̄ lilium odo- re suo infirma corpa fortificat & infirmitatē s̄buenit. & sic iusticia infirmis cōparit. Cū- Chrys. sup Mat. Iusticia sine misericordia crudelitas est. Dicit etiā Greg. & h̄ in can. xlv. dist. s̄a iusticia. vbi dicit̄ Vera iusticia

cōpassionē habet. falsa s̄o indignationē. q̄z
 nis iusti s̄oleant recte peccōibz indignari.
 s̄ aliud est qd agit tipo sup̄bie. aliud qd ge
 rit zelo iusticie. indignant em̄ iusti s̄ nō de
 dignātes sunt. Indignant sic q̄ foris disci
 plinā z correctionē siue increpationē exag
 gerāt. int̄ tñ charitatē z dulcedinē seruant.
 pponūt sibi in animo plerūqz eos quos cor
 rigunt. meliores estimāt quos iudicat. z p
 disciplinā corrigūt subditos. p humilitatē
 vero seruat z custodiūt seip̄os. Lassiod. sup
 ps. Iusti cū alijs iurgii nō habēt s̄ cū seip̄
 sis. Contrariū faciūt hij q̄ d̄ fallā iusticia su
 perbiūt. ceteros despiciūt. nulla misericordia
 p̄descendūt. z q̄ se peccatores nō estimāt. re
 teriores tñ peccatores sūt. S̄ ita fieri non
 debet. Un̄ p̄urb. xvij. Iust̄ p̄mo accusa
 tor s̄ iip̄si est. Et sic q̄to magis seip̄m co
 gnoscit z reprehendit. tāto p̄o in p̄sideratōe ne
 defect̄ s̄i alteri p̄descēdit. Tercio com
 parat iust̄o lilio. p̄pter colorē. lilii triplicem
 habet colorē. s̄ albū aureū z viridē. z sic iust̄o
 p̄mo habet albū z colorē aureum. Unde
 Bern̄. in epla. Duo faciūt hoīez iustū. s̄ in
 nocētia z beneficētia. Innocētia iusticiā in
 choat. beneficētia p̄summat. Si innocētia
 alteri facit qd sibi velit. alteri nō negat qd s̄i
 bi optat. Quo ad primū dicit Socrates.
 Nulli imponas qd ip̄e pati n̄ poteris. Quo
 ad secundū loquit Hiero. in epla ad filiu
 mauricij. Iusticia nihil aliud est q̄ nō pec
 rare. nō peccare est leḡ p̄cepta seruare. Mo
 do p̄ceptū naturale est. Qd tibi fieri vis al
 teri fac. Mat. vij. z habet in cano. di. l. Du
 manū gen̄. Quēcūqz vultis vt faciāt vob̄
 hoīes eadē facite illis. h̄ uenit aureo colo
 ri Tercio habet lilii colorē viridē. z designa
 tur p̄ redēdē. Un̄ Mat. v. Beati q̄ cūm
 iur̄ z s̄iur̄ iusticiā. Hiero. sup̄ Mat. Nō
 sufficit velle iusticiā nisi patiemur iusticie
 famē. p̄pter qd dixit ip̄e saluator. Luc. xvij.
 Cū feceritis om̄ia q̄ p̄cepta sunt vobis dici
 te inutiles serui sum̄. Reuera. qz diē Gre.
 v. moza. Sex iusticia nostra ad examē di
 vine iusticie redūta iniusticia est. z sordet i
 p̄spectu districti iudicis qd fulget in estima
 tione operātis. Sic dicit Bern̄. in sermone
 de aduentu dñi. Iust̄ nunq̄ arbitrat se cō
 p̄hendisse totū qd ad salutē suā p̄tinet. nun
 qz dicit satis est. sed semp̄ cūrit z s̄icit iusti
 ciām. vt si semp̄ viueret semp̄ inquantuz in
 se est iustior esse desideraret. atqz de bono in
 melī p̄ficere totis viribus suis conaretur.

z sic nō ad annū. nō ad tempus sed in seculum
 seculi manet iusticia eius. Et hoc ē qd
 dicit Apo calip̄. xij. Qui iustus est iustifi
 cetur adhuc. Quarto iust̄o comparat li
 lio p̄pter lilij decorē. Ip̄m enim lilii inter
 om̄es flores habet pulcritudinē. z sic iusti
 cia. Unde Aug. lib. vij. de ciuitate dei. Ius
 ticia est pulcritudo animi qua hoīes pal
 en sunt in cōspectu dei. plerūqz etiā corpore
 reformes. Reuera pulen z letabundi. quia
 semp̄ habet deū p̄sentem. Ambro. lib. de offi
 cijs. Nunq̄ iustus solus est qui cum deo
 semp̄ est. quasi mortū uiuit. quasi tristis le
 ris est. quasi paup̄ diues est. quia nō eadē
 ca bona sed eterna desiderat Ideo Grego. z
 habet. xij. q. ij. Cū tenuissima. vbi dicit in
 ter cetera. Summū bonū est iusticiā colere
 It̄ decor lilij cōsistit in hoc q̄ vult esse sine
 contagione. sic iusticia. Unde Oratiō. Si
 quis inuis vel magis facit qz iusticia pati
 tur iniusticia est. Ideo Aug. in li. de gratia
 z littera. Nō omnibz iustus p̄missa est eter
 ne vite retributio. sed illis tñ qui sunt iusti
 sine om̄i iniusticia. Idē decor etiā cōsiderat̄
 in lilio. qz stat inter spinas z nō ledit. sic ius
 tus. Q̄ Prima spina est timor dei. Ec
 cli. i. Qui sine timore dei est nō poterit iusti
 ficari. Chas. facile venat a iusticia qui nō
 timet deū s̄ hoīes Idarco cū d̄z de hoībz ius
 tis i sacra scriptura sp̄ timor dñi adijcitur.
 Job. i. Job erat vir iust̄ acrimēs deū. De si
 meone Luc. ij. Erat vir iust̄ et timoratus.
 Idē diē Eccl̄. Iust̄ in oibz meruit. Et me
 rito. qz dicit Eccl̄. xxvij. Si i timore dñi te
 nō tenueris cito s̄uertet dom̄ tua. Idē puer.
 xxvij. B̄tus vir q̄ sp̄ est paup̄. Secunda
 spina est dolor siue passio. z h̄ q̄ ad t̄palem.
 sp̄iale. z corpale defectū. Hoc apl̄s Ro. xij.
 Flete cū s̄c̄tibz. sicut d̄z de Job q̄ fuit iustus
 z h̄ Job. i. Iusticiā suā i sp̄a cōpassiōe oñ
 dit. Un̄ Job. xxx. Flebaz sup̄ etiā q̄ afflictus
 erat z cōp̄nebat aīa mea paupi. Nec suffi
 cit iusto cōpassio nisi etiā cū p̄tassit in iurie
 defensio. Un̄ Tull̄. Si es iust̄ nō solum
 nō noceas s̄ etiā nocentes p̄hibeas. Unde
 habet in cano. xxij. q. ij. nō inferēdo. vbi d̄z
 inter cetera. Qui nō repellit a socio iniuriā
 si p̄t̄ intantū est in vicio q̄zū ille q̄ facit. sub
 dit Anastasius z Damasius papa. c. qui p̄
 vbi dicit. Qui p̄t̄ obuiare z p̄turbare puer
 fos z non facit nihil aliud est qz fauere im
 pietati eorū. nec caret serupulo societatis oer
 culte qui manifesto facinorū desunt obuiare

De sancto Petro i cathedra

Tercia spina est tribulatio. ps. Multe tribulationes iustoz. Greg. in ome. Recognosco Job i sterquilino. Johannē esurientē i heremo. Petz i pambulo. Jacobū recollatus gladio. cogito qliter de in futuro cruciabit q̄s teprobabit. qz ita dite affligit q̄s amat. Greg. 7 h̄. vij. q. i. aduersitas. Aduersitas bonis est pbario virtutis. Bern. sup Lanti. Quō stelle in nocte lucēt in die latez. sic virtus q̄ in p̄sp̄eris laetē i aduersis patz. ppter hoc dicit Thob. xij. Quia accept⁹ eras reo necesse est vt temptatio p̄baret te. Itē alia causa q̄te iustis p̄mittit dñs tribulationes. Bre. xxij. mora. Electis suis ad se pegrinā tibz dñs iter aspez facit ne dū q̄s vite plēnē requie quasi vic amicitate pascit. magis eū diu p̄gere q̄ cit⁹ p̄uenire diriger. Ne igit oblectet in via 7 obliuiscat eoz que sunt in patria. etiā ppter eoz remuneratōnez. Un̄ dicit Hiero. in epla ad Lyprianū. Quāto in hoc seculo p̄secutō ibz inimicōz vel mortuozum crudelitate fuerim⁹ afflicti. tāto post resurrectōez in futuro maiora p̄mia d̄sequemur. ppter qd̄ dicit Greg. xvi. mora. Sāctorum mentes eternitatis gloriā p̄stolantes vires ex aduersitatibz suscipiunt. qz crescente pugna gloriosoz inde ambiunt vicoriam 7 ex p̄sequenti maiorē coronā. Nota secundū membz supra d̄ vigore lilij recipe p̄ quarto. 7 die sic. Iusticia est vigorosa. P̄mo in vita. ps. Nō vidi iustū rete lectum. nec semē eius querere panē. puerb. liij. Tabernaculū iustoz benedict. ps. Oculi dñi sup iustos 7 aures e⁹ in preces eoz. Propter qd̄ dicit Aug. Si iustus essez nō timere. Secundo in morte. dicit Sapiētē liij. Iustozum anime in manu dei sunt. id est p̄tectione dei. 7 nō tangēt illos tormentum malicie. Glosa. Rupert. Volgot super lib. Sapiētē. i. in p̄tectione dei sunt. 7 ideo nō tangēt illos tormentū malicie. Sapie. iij. Iustus si morte p̄occupatus fuerit in tefrigerio erit. Propter qd̄ puerb. xxxvij. dicit. Iustus quasi leo confidēs absqz terroze erit quia iusticia eum ab ira dei liberat. Idcirco puerb. xi. Non p̄derint diuitie in die vltionis. iusticia liberabit a morte. Tercio post mortem: quia p̄ducit ad vitā p̄petuā 7 ad regnū eternū. Sapiētē. v. Iusti imperpetuum viuēt 7 apud dominū est merces eoz. ps. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. Respondet inter cetera. Qui operat iusticiam. Matth. v. Beati qui esurunt 7 sitiant

iusticiam qm̄ ipi saturabunt. vbi. in eterna gloria. ps. Tunc satiabor: cū apparuerit gloria tua. Idcirco Eccl. xxx. Salus anime in sanctitate iusticie. Ad p̄positum ergo iust⁹ geminabit sicut lilij. q̄ ad primū vbi sup. 7 flozebit ante dñm. quo ad secundū. qd̄ s̄b primo b̄renitatis causa comprehendō. sic hoc die flozet beatus martir sanct⁹ Valentin⁹.

De sancto Petro in cathedra.

Setimo

LXIII.

Valent eū in

ecclesia plebis. 7 in cathedra senioz laudēt eū. ps. cvi. S

In verbis p̄missis beatus Petrus cōmendat a duobz. P̄mo ab exaltatōne glorioza. ibi. Exaltent eū. Secūdo a cōmendatōe honoroz. ibi in cathedra senioz. De p̄mo. exaltēt eū in ecclesia plebis. Introductio. Cōsuetudo ē i curijs principū. quē rex decorat hūc omēs s̄bditi regi honorate solēt. Un̄ poeta. Dūc quē rex decorat p̄pls recēret honorat. Figurat Hen. xli. Rex pharaon exaltauit ioseph. di. Tu eris sup domū meā 7 ad tuū imperiū cuncti p̄pls obediat. 7 tradidit sibi anulū 7 sigillabāt se regie i signū p̄tatis sibi cōesse. qd̄ vidētes omēs alij honorabāt ipm. Sp̄tialiter. sic x̄ps rex regū 7 dñs dñantiū honorauit beati petz. ps. Cōstituit eū dñm dom⁹ sue. i. ecclesie sancte quā cōmisit ei ad regendū. 7 substituit eū vicariū suū. ideo merito retem⁹ euz honorate. Hoc est qd̄ dicit de oibz alijs sacerdotibz 7 beati petri vicarijs beatus Greg. ad mauritū impatorē. 7 h̄. xi. q. i. sacerdotibus. vbi dicit inter cetera. Dignū est vt v̄ra sanctitas 7 pietas honorare dignēt illos q̄bz suo loco de⁹ honozē tribuit 7 angelos aut reos appellat. Et signiter beatus petrus quē cōstituit dñm sup oēs p̄ncipes dignissimū principē sicut hodie canit ecclesia. Tu es pastor ouū p̄nceps ap̄loz. tibi tradidit de omnia regna mūdi. ideo merito exaltēt eū. Alia introductio. Dicit beatus Greg. Dilecti 7 electi dei q̄to ap̄li a dño diligunt. tāto i t̄ritura p̄secutō is dñm p̄cerēt. Sz qz beatus petrus i patria celesti p̄ ceteris i multis est s̄b limat⁹. iō i hac vita duriores sustinuit cruciat⁹. Pro cui⁹ vltiori introductiōne sciēdū. anteqz beatus petrus p̄uenit ad celestis patrie exaltatōez. tribz vicibz p̄i⁹ super terrā exaltat⁹ legit. P̄mo exaltat⁹ ē p̄ electiōne. ps. lxxxvij. Exaltati electū de plebe mea

Pre ceteris em electus est a xpo in pastorem
 ouiu xpi. et sup vniuersas eccliaz constitutus.
 Job. xxi. Symo iohannis diligis me plus
 hys. Rndit. Dne ta scis qz amo te. Tunc se/
 cundo et tercio interrogauit si diligeret. quo
 facto dixit. Pisce oues meas. Tria vice in
 terrogauit ad designandū q beat⁹ petrus cū
 suis successoribz populū sibi subiectū tripli/
 citer pascere dextet. s. verbo exēplo et oratō e.
 i. Pe. v. Pascite q in vobis est gregē. Ideo
 Bern. dicit. Iusto ordie oues pascunt a pa/
 stonibz. qz lana et lacte pascunt ab ouibz Et
 dñs ait p pphētā Ezech. xxxiij. Ego ipse re/
 quirā oues meas de manu tua. vbi tenotat
 quidlibet pastore. Sz heu multi sunt qui in/
 stant ad psidendū ouibz nō ad pascēdū eas
 sz seipos. De quibz Ezech. xxxiij. Ue pasto/
 ribz q pascūt seipos. Heb. xiiij. Ipi peruiagi/
 lant rōez reddunt p aiabz vris. sz dicit Sa/
 piētē. vi. Dei iudiciū durissimū fiet hys q
 plunt. Ideo Greg. in omel. Brādis honor
 grāde on⁹. Q qz cū grādi honore exaltauit
 beat⁹ Petrus. sibi soli dicitur est Mat. xvi.
 Tu es petrus et sup hāc petra. s. quā tu confes/
 ses edificabo ecclesiā meā. et dabo tibi clau es
 regni celoz. qd cūqz ligaueris sup terrā liga/
 tum erit et in celis. et qd cūqz solueris super
 terrā erit et solutū in celis Nunquid nō ma/
 gnus est honor cui rex committit clau es re/
 gni sui in recessu. et sic xps volens recedere d
 mundo ad patrē non tradidit clau es regni
 sui et spūalium thesaurorū beate virginis ma/
 rie matri sue dignissime. De q hē de peni. et
 remis. c. noua. Dicit Innoc. papa. Licet be/
 atissima virgo maria dignior et excellentior
 fuit vniuersis aplis. nō tū sibi sed istis dñs
 clau es regni commisit in brō petro. Idcirco si
 volum⁹ intrare regnū celoz refugiu habea/
 mus ad beatū petz tanqz ad ill⁹ pcuratorē.
 qz dicit Amb. in ser. q incipit. Propiciatio
 diuinitat. Puto inqz celos aliter apire nō
 posse nisi clau es petri apli aperiendi sumps/
 erimus. Et subdit idē. Rogem⁹ petrū vt no/
 bis tanqz bon⁹ pastor et iustior portus regni
 celestis aperiat. Et sic quo ad h beat⁹ Petrus
 pē dicit illud ps. Dextera dñi fecit virtutē
 dextera dñi exaltauit me. Secūdo beat⁹
 petrus est exaltatus p miraculoz operationez
 qz legit Act. v. q infirmi ponebant in plate/
 is in lectulis vt saltē vmbra illi⁹ obumbra/
 ret quēqz illoz et liberarent ab infirmitatibz
 suis. Sic legit Act. ix. Quendā infirmum
 noie Eneā solo sbo sanauit dices. Eneā sa/
 net te dñs ihesus xps surge et sternet tibi. qui
 surrexit statim. et ibidē subdit de quādā di/
 scipula noie Thabita q dū infirmata more
 ret. Petrus rogat⁹ a discipulis orauit et dixit
 surge. et aperuit oculos et viso Petro resedit
 Ista signa cū vidissent tam fideles q infir/
 deles q tantis miraculis chorniscaret. voca/
 bant eū nō hoiez sz dēū. Actu. xiiij. dicentes
 Dij filies facti hoibz descenderūt ad nos. q/
 rū errorē in pfunda humilitate se p sternēs
 correxit. Quid nos qsi ppria p̄tute et p̄tate
 fecim⁹ hūc ambulare. De⁹ Abraā et⁹ ysaac
 et⁹ Jacob et⁹ patz nostroz glorificauit per
 filiū suū ih̄m xpm. Sic q ad h et eo potest
 dici illud Eccl. xvij. Dedit ei p̄tatez corūqz
 sunt sup terrā. imo ista exaltatio miraculoz
 nō est dūtaxat in terris sed et subtus terram
 U. Nā refert Vincent⁹ i speculo histori/
 ali li. xxiij. c. xliij. Q. Karolus imperator nocte
 quadā sacri diei dñice cū post maruinū re/
 iret pausatū. audiunt vocē terribilē dicit em
 sibi. Karole exeat a te spūs tu⁹. q cū exisset d
 corpe: dixit eū angel⁹ in vallē q ex vna pte
 erat tenebrosa et velut cliban⁹ ardēs. ex alia
 vno pte erat amēnissima. respiciēs qz Karol⁹
 p tenebrosauz p̄tē: ibi erat doliū cū feruenti
 aq in q vidit patrē suū Luduicū vīqz ad se
 mora stantē q dixit. noli timere karole. qz p
 misit te et⁹ venire huc vt videres qd p̄tatez
 rer p p̄tatez. Nā vno die suz in pena hui⁹ do/
 lij. et altera mittar in suauissime aque doliō:
 et h p̄tatez lanci apli Petri. cui⁹ p̄tatez ge/
 nus nostrū liberat et ad paradisum in gaudiū
 pducit. Ex h patet q nō est m̄ potēs beat⁹
 Petrus in miraculoz opatōe sup terrā. sed et
 infra terrā. Tercio beat⁹ Petrus est exal/
 tatus p passionis tolerantia. qz leuatur a ter/
 ra suspēsus in cruce pedibz sursum capite de/
 missō in terra. Eccl. xlvi. Exaltauit eū d ter/
 ra. Prima exaltatio facta est xpi autoritate
 ad designandū illud qd scribit ad Heb. v.
 Nō assumat sibi honorez nisi vocat⁹ a deo
 tanqz Aaron. Sz heu mlri faciūt oppositū
 cū tū phibet Eccl. vij. Noli querere ducā/
 tū ab hoie. nec a rege cathedrā honoris Nā
 i terra stare n̄ est piculosuz sz in alto. Ebriz.
 Qui in terra sedet nō habet q cadat. q. d. p
 oppositū ē de hys q in alto sūt positi. sicut di/
 uina sapiētia ait Eccl. viij. Interduz dñs af/
 hō homini i malū. Secūda exaltatio fa/
 cta est in cognitōis clantate et q dicit dñs
 Mat. xvi. Quē dicit hoies esse filiū hois.
 Rndit Petrus tanqz palys illuminat⁹ Tu

net te dñs ihesus xps surge et sternet tibi. qui
 surrexit statim. et ibidē subdit de quādā di/
 scipula noie Thabita q dū infirmata more
 ret. Petrus rogat⁹ a discipulis orauit et dixit
 surge. et aperuit oculos et viso Petro resedit
 Ista signa cū vidissent tam fideles q infir/
 deles q tantis miraculis chorniscaret. voca/
 bant eū nō hoiez sz dēū. Actu. xiiij. dicentes
 Dij filies facti hoibz descenderūt ad nos. q/
 rū errorē in pfunda humilitate se p sternēs
 correxit. Quid nos qsi ppria p̄tute et p̄tate
 fecim⁹ hūc ambulare. De⁹ Abraā et⁹ ysaac
 et⁹ Jacob et⁹ patz nostroz glorificauit per
 filiū suū ih̄m xpm. Sic q ad h et eo potest
 dici illud Eccl. xvij. Dedit ei p̄tatez corūqz
 sunt sup terrā. imo ista exaltatio miraculoz
 nō est dūtaxat in terris sed et subtus terram
 U. Nā refert Vincent⁹ i speculo histori/
 ali li. xxiij. c. xliij. Q. Karolus imperator nocte
 quadā sacri diei dñice cū post maruinū re/
 iret pausatū. audiunt vocē terribilē dicit em
 sibi. Karole exeat a te spūs tu⁹. q cū exisset d
 corpe: dixit eū angel⁹ in vallē q ex vna pte
 erat tenebrosa et velut cliban⁹ ardēs. ex alia
 vno pte erat amēnissima. respiciēs qz Karol⁹
 p tenebrosauz p̄tē: ibi erat doliū cū feruenti
 aq in q vidit patrē suū Luduicū vīqz ad se
 mora stantē q dixit. noli timere karole. qz p
 misit te et⁹ venire huc vt videres qd p̄tatez
 rer p p̄tatez. Nā vno die suz in pena hui⁹ do/
 lij. et altera mittar in suauissime aque doliō:
 et h p̄tatez lanci apli Petri. cui⁹ p̄tatez ge/
 nus nostrū liberat et ad paradisum in gaudiū
 pducit. Ex h patet q nō est m̄ potēs beat⁹
 Petrus in miraculoz opatōe sup terrā. sed et
 infra terrā. Tercio beat⁹ Petrus est exal/
 tatus p passionis tolerantia. qz leuatur a ter/
 ra suspēsus in cruce pedibz sursum capite de/
 missō in terra. Eccl. xlvi. Exaltauit eū d ter/
 ra. Prima exaltatio facta est xpi autoritate
 ad designandū illud qd scribit ad Heb. v.
 Nō assumat sibi honorez nisi vocat⁹ a deo
 tanqz Aaron. Sz heu mlri faciūt oppositū
 cū tū phibet Eccl. vij. Noli querere ducā/
 tū ab hoie. nec a rege cathedrā honoris Nā
 i terra stare n̄ est piculosuz sz in alto. Ebriz.
 Qui in terra sedet nō habet q cadat. q. d. p
 oppositū ē de hys q in alto sūt positi. sicut di/
 uina sapiētia ait Eccl. viij. Interduz dñs af/
 hō homini i malū. Secūda exaltatio fa/
 cta est in cognitōis clantate et q dicit dñs
 Mat. xvi. Quē dicit hoies esse filiū hois.
 Rndit Petrus tanqz palys illuminat⁹ Tu

De sancto Petro i cathedra

es xps fili⁹ dei viui. Nec mir⁹ qz clar⁹ fuit in
cognitōne. qz tres mgros sapiētissimos ha
buit. Pūmo patrē reuelantez. Math. xvi.
Beat⁹ es symon petre: qz caro ⁊ sanguis nō
reuelauit tibi s; pater me⁹ q̄ in celis est. Se
cundo filiū instruētē. Joh. xv. Dia q̄ au
diua p̄e meo nota feci vobis. Tercio spiri
tū sanctū infundentē. Joh. xiiij. Spūsan
ctus quē mittet vobis pater in noie meo il
le docebit vos oīa. Tercia exaltatio. s; in
passione facta est ex seruēti charitate. qz p̄e
cetens magis dilexit. p̄pter qd̄ ipm saluator
interrogauit Joh. xxi. Dillig me plus hijs.
R̄ndir. tu scis dñe. nō suscepisset martiri⁹
si nō ex radice charitat⁹ habuisset. imo oēs
martires q̄ tormēta subierūt ex radice chan
tatis acceperūt. Un̄ aug. Quomodo corpa
lis puluis extra tā magna tormēta duraret.
nisi xps de⁹ in eo habuaret. Ideo dicitur est
Thobie ab angelo. c. xij. Quia accept⁹ eras
de⁹ necesse est vt tempario p̄barete. Sic.
Qualis vnusquisq; apud se lateat illata cō
tumelia p̄bat. Sz qz beat⁹ Petr⁹ p̄ ceteris
magis dilexerat. ideo p̄xim⁹ p̄ ceteris rōm
imitari debebat. ⁊ Idcirco p̄pter istaz
trinā exaltatōē ⁊ festū sancti Petri tribz vici
bus in anno celebrat. Ex eo em̄ q̄ fuit digni
or in autoritate: qz p̄ncipis ap̄loz ⁊ clauel
regni celoz accepit celebrat hodie ei⁹ festū
Quatē fuit efficacior in virtute p̄pter hoc
celebrat festū ad vincula. Et ex hoc q̄ fuit
seruētior in charitate ob hoc dies ei⁹ obitus
vel natalis celebrat. Secūdo celebrat eius
festū ter in anno p̄pter beneficiū qd̄ ei dñs
cōtulit. hoc est p̄pter potestātē ligandi ⁊ sol
uendi. Ipse em̄ liberat nos a tribz generibz
peccatoz. s; locutōis. cogitatōis. ⁊ opatōis.
Tercio p̄pter rebitum qz ipse est pastor no
ster. Ipse em̄ nos tripliciter pascit. verbo. ex
emplo. ⁊ oratione. Ideo festū ei⁹ toties cele
brat nobis in exemplū vt nullus desperet. si
qd̄ xpm negasset corde: ore: ⁊ ope. si velit pe
nitere xps vult eū suscipere penitentē.

Sermo LXV. Ad idem.

Valent eū in

ecclesia plebis. ⁊ in cathedra se
noz laudēt enz. ps. cv. ⁊

Pro doctrina sciendū. Cupientes hic exal
tar. p̄ vite meritū. ⁊ in patria p̄ glorie p̄miū
detēt ad hoc conari. p̄ tria. Pūmo p̄ electio
nem ⁊ hoc fieri p̄ alit tunc eū per gr̄ am spūl

sancti intrinsec⁹ cōpuncti incipim⁹ inspicere
re vitā nostrā. bonū ⁊ malū. celū ⁊ terrā. cele
stem iocunditatē. infernalē calamitatē. mo
menta neā delectationē. ⁊ eternā damnauo
nem. mentis nostre oculis iurucres et rimā
tes quid inter ista potissime sit eligendum
viri p̄pter momentaneā delectationē expe
dit mereri eternā damnationem. vtz p̄pter
terrena bona expe dit carere celestibz cuz sint
s; infinitū meliora. ⁊ sic respiciētes deū p̄ omi
bus eligam⁹ ⁊ vtraria respuam⁹ statuētes
custod re iudicia iusticie sue. Statim ⁊ vr
factū fuerit elegit nos de⁹ vt sim⁹ filij dei ex
seruis dyaboli. ⁊ sic nō erim⁹ medio criter ex
altati. Tūc em̄ implebit in nobis illd̄ Deu
tero. xxvi. Dominū deum tuū hodie elegisti
vt sit tibi de⁹ ⁊ ambules in vijs eius. ⁊ elegit
te hodie dñs vt sis ei⁹ popul⁹ peculiaris: ⁊ fa
ciet te excelsoze cunctis gentibz quas crea
uit in laudē ⁊ gloriā suā. Nunqd̄ nō sumus
vehemētē exaltati cū ex seruis dyaboli eri
mus adoptiui filij dei. Joh. viij. Qui facit
peccatū seruus est peccati. sic dicit apl̄us ad
Roma. vi. An nescitis cui exhibetis vos ser
uos ad obediendū hui⁹ serui estis. i. Johā.
iij. Qui facit peccatū ex dyabolo est. Ideo di
cit ps. lxxiij. Elegi abieci⁹ esse in domo dei
mei magis qz habitare in tabernaculis pec
catozū. ⁊ sic susanna Daniel. xiiij. Quid eli
gam inqt̄ ignoro. meli⁹ est mihi in cadere in
man⁹ hominū qz relinquare legē dei mei:
⁊ sic Eleazarus vir antiqu⁹ poti⁹ gaudēter
elegit mortē qz vtra legē dei ageret. ij. Ma
chab. vi. Secundo exaltamur p̄ operati
onem. cū post electionē opera nostra cū co
nato facim⁹. cōmunem statū excedim⁹. nō
cōtenti cōmunibz obsequijs. sed quantū vi
res superunt cū discreto excessu omnia faciē
do. Dicendo illud. Eccl. ij. Magnificau
i opa mea. ⁊ tā diu opa ardua ⁊ vniuersas quo
usq; de excessu opere veniam⁹ in excessu me
ris. Hunc excessum opis docet Bern. dicēs
Bonū est hominū sua obsequia ad cumulū
dare. Verbi gratia. Sufficit ad salutē mo
lestia ferre patiētē. sed cumul⁹ est desiderari
rer ⁊ seruēter pati. sufficit ad salutē supflua
nō requirere. ⁊ nec p̄pter ipsa si necessaria de
sint murmurare. sed cumul⁹ est alijs necessa
ria ministrare. qui vere ⁊ per se penuriā pati
untur. Sufficit ad salutē plaris obedire. s; cum
ulus est fugere in quo sentit voluntatē
oblectari. Un̄ Bern. Perfecta obediētia le
gē nescit. terminos nō habet: nec est cōtenta

angustijs p[er]fessionis. longiori modo volu-
tate ferit in latitudine charitatis ad omne
qd eis iniungit spontanea voluntate alacris
animo extendit. r sic de alijs opib[us] ex[em]pli-
candū est Tercio exaltamur p[er] passionez
cū em[er] nos quibusdā exercitijs passionibus
equivalentib[us] strenue exercitātes. s. p[er] grā m
q̄ gustata r q̄ subtracta fit amantudo ama-
rissima. r equiualeat passioni in patiēti des-
deno incipiūt feruenter languere. tñ nec ad
carnalia desideria nec libeat nec liceat ambo-
bus carētes. r sic inter celū r tertam suspensū
amanissime cruciamur. r talis cruciat[us] equi-
ualeat passioni. de tali Job. viij. Suspensum
elegit aia mea. r ossa mea moriē. qd exponēt
Breg. dicit. Per aiam nil nisi mētis inten-
tio intelligit. Nā omē qd suspendit ab imis
ad supna eleuatur. r ossa. i. carnis fortitudo
moriē. Breg. Dū mentis intentio ad alta s[er]-
limat oēm in se fortitudinē necat. Un[de] san-
cti viri rectissime sciunt qd hic requiē habere
nō possunt. ideo suspēdia eligūt. qz terrena
reclunquētes: celestia desiderātes ad alta
animū tollūt. ossib[us] mortē inferūt. qz amo-
re supne patrie virtutū studijs accincti for-
tes p[er] mūdo nunc autē deo. r hū dicunt su-
spensū. Un[de] Dugo li. v. d[icit] archa mystica Nō
ne velut a terra ad aera suspendit. dū hō su-
per hoies ducit r mētis alienatōe a terrenis
in celestia erigit. hū tediū habēt viuere in se-
culo h[uius] dicētes cū ps. Deu mihi qz incolat[us]
me[us] plongat[us] est. tales Petri martirio cor-
porali coequant. qui inter celi r terre solati-
ones eleuati pendēt miserabiliter desolari. r
h[uius] est qd dicit Breg. Cū grā p[er]templantib[us]
celen[us] nō subuenit. sic obsecrā celū etē et
terra ferrea. r sic sine ferro sanguinē fundūt.
r quāto maior passio tanto post mortē vte-
ri[us] solatio. Sic ergo p[er] h[uius]mōdi exercitia me-
remur hic exaltari p[er] grā r in futuro p[er] glo-
riā. A Nota plēns festū quinqz de cau-
sis celebrat. Primo p[ro]pter Petri liberatōez
r ei[us] exaltationē. qz hodie de carcere liberat[us]
r in cathedra sublimat[us]. Secūdo p[ro]pter co-
rone clericalis dedicationē. Nā ipse Petrus
p[ro]pter ignominia nois xpi abrasus fuit i ca-
p[ite]. r h[uius] factū est diuina puidētia ad signi-
ficandū qd inter teū r clericū nullū debet esse
mediū. q. Loz. iij. Nos vero reuelata facie
gloriā dñi specularētes. Sz h[uius] quidā sunt
q̄ inter se r teū ponūt terrā id est auz r argē-
tū: vt auari. quidā lutū vt luxuriosi. quidā
ventū vt supbi. quidā ignē vt iracūdi. r sic

de alijs. Idcirco abrahit in supiori parte cri-
nis r ponit in modū corone. qz deo fure re-
gnare est. r circulariter abrahit. hoc tenotat
qz ipi sine fine deo seruire r ipm laudare de-
bent. Tercio hec festiuitas fit p[ro]pter prime
missę celebrationē. qz Petrus primā missam
in pontificatu i antiochia celebravit. Et cre-
dendū est qd isto die celebravit qñ in tronsa-
tis fuit vel saltē in illo tpe. Et ideo ista dies
debet esse valde celebris r solēnis. Quarto
p[ro] erroris destructōe. Olim erat error qd cre-
debāt vt aie defunctor[um] circa tumulū errarēt
vt dicit Maxim[us] in sermone. qd sup tumu-
lōs cibos apportabāt. cū tñ corporib[us] cibis
nō indigerēt. sz remones psumebāt. Idcir-
co sancti patres ordinauerūt ista dies festuz
fieri sancti Petri quo hec fuerūt facta antio-
chie. vt virtute illi[us] festi hec subscriptio ob-
liuioni traderet. Alia quere in passionali.
Voles tñ facere cum hys notabilib[us] sm ser-
monē sup p[re]dicto rhemate posset tot virtutes
aut bona opa colligere quib[us] homo magn[us]
efficit corā deo.

De sancto Mathia.
Sermo LXVI.

Collite iugum

meū super vos r discite a me: qz
m[un]is suz r hūilis corde Mat.
xi. Introductio. Dura est seruit[us] vbi la-
tor est magn[us] r precii parū. vbi magna af-
flictio r parua remuneratio B. Spūa-
liter. Et sic seruitū mūdi peccati seu dyaboli
li est graue Niere. xvij. Seruitus etiā dñs
alienis qui nō dabūt vobis requiem die ac-
nocte. Sap. iij. Labor eorū sine fructu. p[er]it
p[er]quiri illud Luc. v. P[re]ceptor[um] p[er] totā no-
ctē laborātes nihil cepim[us] nisi dāminā r ve-
recundiā. d[icit] qd ad Ro. vi. Quē fructū habim[us]
stis in quib[us] nūc erubescim[us]. r loquit ibi de
p[ri]mo dicēs. Sūpēdia peccati mors. Idcir-
co dimittam[us] talia seruina. h[uius]mōdi labores.
Ila. i. Quiescite p[er] uerse agere r discite bene
facere. Studeam[us] iugū portare tei: qz val-
de graue est gerere iugū dyaboli. figuratur
Exod. i. r. ij. Pharao aggregauit filios isrl[em]
lutū r paleas pgregādo. Spūaliter. Pha-
rao. i. dyabol[us] rex egipti. i. tenebrar[um] aggra-
uat filios suos paleas vanitatis r lutū iniq[ui]-
tatis colligēdo. Prouer. x. Op[us] inisti ad vi-
tam. op[us] impij ad peccatū. Bem. Stultus
est seruire dyabolo q̄ nullo placat obsequio

De sancto Mathia

Ideo thema Tollite iugum meum super vos etc.

In summa euangelij duo innuunt. Primum illuminatione nra intellectus. ibi. *Accedite tibi. Secundo* subiungit accessio nra affectus. ibi. *tollite iugum.* De primo dicit. In illo tempore. scilicet dixit ihesus signa que fecerat in ciuitatibus iudeorum. scilicet corosafym Bethsaida et capharnaum que non facta fuerunt in ciuitatibus gentium. scilicet thiro et sidone egissent prius in cinere et calcio. Non diceret quod est ratio pro populo iudaico. propter quod reiecit que tamen unum deum credidit. et gentilis populus cum tamen prius receperit Quia igitur ut dicit Chrysostomus. multos dista quatio. ne sciebat dubituros. Ideo respondens dixit. *Accedite tibi primum. gratias ago.* Augustinus. Confessio non est solus peccatorum. sed et laudatorum. tibi primum. scilicet per eternam generationem est. Dne celi et terre. et uisibilium et inuisibilium. psalmus. *Tu solus celi et terra.* Nota in hys uerbis. *Accedite tibi primum celi et terre.* triplex error excludit. Primum in deorum que dixerunt ihesum blasphemum dei. Mat. xxvi. *Blasphemauit.* excludit ille error in hys uerbis. *Accedite tibi.* ubi exprimit uocem laudis. Io. huiusmodi. viij. *Ego glorifico patrem meum.* Secundus fuit error arrianorum. que dixerunt propter quod non esse uerum deum que excludit in hys uerbis. *primum. ipse enim eterni patris filius.* Tercio excludit error manichorum. que dixerunt deum non esse creatorem inuisibilium sed solus uisibilium. et huiusmodi excludit cum dicit. *Dne celi et terre. et uisibilium et inuisibilium creator.* Sequitur quod abscondit hęc a sapientibus. scilicet archana. scilicet sapientie tue. et sacramenta redemptionis nostre. et misteria fidei que in aduentu meo sunt impleta a sapientibus et prudentibus. scilicet huiusmodi seculi uel huiusmodi que sapientes sibijpitis uident. id est que sedari uel dyabolica sapientia perdit sunt. De que Jac. iij. *Non est ista sapientia uel uisus uel scientia. sed terrena uel animalis dyabolica.* Et huiusmodi sapientia habebat scribe et pharisei que super se sibijpitis uidebant sapientes. de talibus etiam huius loquitur. *Ecce causa exccatiois est superbia.* Jac. iij. *De superbia resistit humilibus dat gratias.* De que sedit. et reuelasti ea puulis. id est humilibus. Bre. *Non dicit in sapientibus sed puulis.* quia reprobabat superbos eorum timore non accusantes. *Ecce cum illuminatione est humilitas.* puer. xvi. *Ubi humilitas ibi sapientia.* Et sic reuelatio ueritatis facta est puulis. id est humilibus pro misericordia. et cetero uerso absconditio ueritatis facta est superbis pro iusticia. et dicit Lu. i. *tractans de hac materia propter quod tunc exultauit spiritu.* Sedit. *numquid male fecit istis propter quod locutus est in fidelitate hominum.* Respondet Chrysostomus. *Locutus est propter quod non de hominum exccatioe et infidelitate. sed de occultata dei iusticia quam superbi ignorauerunt et humiles cognouerunt.* uel propter quod exultatio

propter referit ad reuelationem non ad absconditionem. Sedit autem causa reuelationis. ita primum. scilicet factus est quoniam sic placitum est ante te. tunc placuit uoluntati tue. quod. nulla uolens aliam reddere rationem filii. que illos reprobauit. istos elegit. nisi bene placitum patris. non in exemplis. ut secreta dei iudicia discutere non presumamus. Bre. xxv. *in oratione.* Qui perscrutator est maiestatis opprimet a gloria. Ro. xi. *Incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles uie eius.* Attamen dicit sanctus Thoma. li. iij. *propter gentes. c. xvi. Q. x. uellet omnes homines saluos fieri in quantum essent dei capaces pro amore et agnitione. non ex quo faciunt tunc damnatores et reprobandos estis propter penetrant.* Io. Mat. xx. *Amice non facio tibi iniuriam.* Glo. quia iniustum esse non potest quod iusto placet. Idcirco ad Ro. xi. *Noli altum sapere sed time.* Dicitur. xvij. *Sicut lutum in manu figuli.* sic uos in manu mea. Ro. ix. *Cui uult misereri quem uult indurat.* Subdit. *Non homo in quibus es quod non deas teo. numquid figuratum dicit ei qui se finxit quod me fecisti sic. an non habet potestatem figulus lutum ex eadem massa facere aliquid quoddam uas in honorem. aliquid in contumeliam.* Et sic uoluntas dei est tamen in generali ad omnes tamen in speciali ad aliquos uel. scilicet electis appareat dei misericordia et alij in iusticia. Aug. li. i. *de ciuitate dei. c. xij.* Si omnes manet in penis in quo apparet gratia redemptionis. Rursus Si omnes saluarentur in nullo appareret seueritas reprobationis. etiam si omnes saluarentur tunc ita liber esset malum et uicium sicut uirtus etc. Attamen dicit Aug. et huiusmodi. xxij. q. iij. c. ualis. *Uasis ire nunquam redderet intentum si non spontaneum inueniret homo habere peccatum. non de peccati homini iuste inferre iram. et perire. si homo propter predestinationem et ecedisset in culpa.* Aug. super illud Ioh. vi. *Nemo potest uenire ad me nisi propter me traxerit illum.* Multi interrogant cur trahit illum tamen illum. Respondet Aug. *Noli dijudicare si non uis errare. causa esse potest iniusta esse non potest.* Ad oppositum persequendo euangelij materiam dicit Chrysostomus. *Possit aliquis estunare propter quod prius esset peccator.* Io. sedit. *Quia mihi tradita sunt a patre meo.* In huius ostendit quod sit equalis potestate cum patre eo quod dicit oia. sed relinquit autoritas principij propter quod dicit. *tradita sunt mihi a patre.* nec tamen ex huius intelligere debet quod deus relinquit aliquid huius quod tradit. Ostendit sententia equalis in scientia. cum sedit. *Nemo nouit filium nisi pater.* Nemo. id est nullus alterius essentia nouit. sed in omni potestate. essentialiter plene perfecte et comprehensiu. Et huius dico propter homines que cognoscunt per se beatos in patria. si militer et angeli per manifestam uisionem. non tamen

p visionē comprehensivā. Aug. Beati habet
 plenā cognitionē apprehensionis s; nō comp
 hēnsionis. q; dicitur. Tho. pre. i. q. xij. ar. viij
 Null^o intellect^o creat^o totaliter seū cōphēn
 dere potest: q; dicitur in finit^o est. Damal. Eternitas
 sibi soli cognita est i tali cognitione essentiali.
 Et dicitur h nūi fili^o. in h spūscūs nō excludit
 q; nō est alteri^o essentie. S; dicit. neq; nouit
 patri. Un̄ Lhab. ai dicit neq; nouit q; pa
 trē. nō h dicit q; eū omēs ignorēt: s; cōmuni
 cognitōe. q; fili^o eū nouit null^o alias eū scit
 sic q; neq; nouit tē. v; cui voluerit fili^o reue
 late: sic fili^o est cā reuelatōis. Un̄ aug. vij.
 de ciui. dei. Reuelat p; p verbū suū sic s; buz
 trāsitor: iū qd pferim^o seipm on dicit. q; to ma
 gis verbū dicit p qd facta sūt oia ita on dicit pa
 trē sic est p; q; fili^o est mētis nre lumē. Lu.
 ij. Lumen ad reuelationē gentiū. Job. viij.
 Ego sū lux mūdi. Nota h euāgelū legit
 de lancto martha: q; dicit sibi redemptōis rē
 dē secreta reuelauit. q; Jude abscōdit. psal.
 Epātum ei^o accipiet alter. Act. i. patz ad lit
 terā. exccat^o em̄ erat Judas puluere malis
 eie. q; sacramēta redemptōis dñice cogno
 scere nō potuit tē. Dixi scōdo subiūgit accē
 sio nri affect^o. cū subdit. venite ad me oēs q;
 laborat; tē. Postq; xps docuit nos qd d ip
 so credere debam^o vt p h nostz illuminaret
 intellectū. Consequēter nos docet qd ei^o exē
 plo facere debam^o vt p h illuminaret intelle
 ctū nostz r infirmare nostz affectū. r dicit
 venite. s. credēdo r obediedo. n pedib; s; mo
 rib; nō carne s; fide. oēs q; laborat; s. s; p cōm
 natura q; nascimur. s. ad laborandū. Job. v.
 Sine fm culpa q; trāsgredimur. in q; trans
 gressione ē labor magu^o. Sap. v. Lassari su
 m^o in via inq; tar; luxuriosus i voluptatib;
 auar^o in cupiditatib; tē. Iste labor ē marie
 affliction^o. vt dicit Eccl. x. Labor stultoꝝ affli
 get eos. r ouerati estis. i. grauati onere legis
 Act. xv. fuit on^o qd nec nos nec p̄res nostri
 portare potuim^o. Itē onerati onere pharisai
 ee traditōnis. Mat. xxij. Imponūt onera
 gūa r importabilia. Itē onera diaboli ce fer
 uunt; ps. Inq; rates mee sup gresse sunt ca
 pu mei. i. scienā meā. r sic on^o gūe gūare
 sunt sup me. r ego reficiā vos. s. cibo eucha
 ristie doctrine r spūalis grē. Lhab. Pet ea
 q; dicta sunt i residerū iui discipulos mata
 uerat. on dens ineffabilē suā virtutē r grām
 dicit em̄. venite ad me omēs. Bern. O felix
 termin^o ad me venite a stulto labore v̄ro tē.
 ad me medicū salutē. portū quietē. ostiū ver
 itatē. vt i die nouissimo ad me venite pote

ritis ad gliaz eternitatē. venite ad me nūc p
 fidē r bona opa. vt cū veneto ad iudiciū ad
 vos possim dicere illud Mat. xxv. Venite
 ad me bñdici p̄cipite regnū tē. Lhab. Nō
 dicit venite illi v; ille. s; oēs q; in tristitijs r
 p̄ctis estis tē. Un̄ si accedim^o hie i gra. ibi
 eripiet nos ab omi pena r onere D No
 ta triplex on^o nūc portam^o. Prīmū est fragi
 litas corpis. Sap. ix. Corp^o qd corrupit
 aggrauat aiaz. h ibi n̄ erit. i. Cor. xv. Sur
 get imortale r incorruptibile. Scdm onus
 est p̄ntas ad malū. Bern. viij. Sētus r co
 gitano hois ab adolecētia p̄na sunt in ma
 lū. Eccl. xvij. Quid uenit^o q; q; caro ex cogi
 tare poterit. ad Gal. vi. Caro occupat ad
 uersus spūm. h enā n̄ erit tibi. Isa. xxxij. Se
 debit p̄p̄s me^o in pulcritudine pacē r in te
 quie opulēta. Aug. Abi velut spūs ibi pri
 mus erit r corp^o. Terciu on^o est penalitas. s.
 eluties. sitis. ab h onete etiaz liberabuntur.
 Apoc. xxi. Absterget d^o oēs lacrimā ab ocu
 lis eoz. Sic q; reficiā vos. Et s; dicit. Tolli
 te iugū meū sup vos. nō iugū dyaboli. i. pec
 catū. Illud gūe est Eccl. x. Iugū gūe ara
 tū est sup filios adā. i. Cor. vij. Nolite iu
 gū ducere cū infidelib; q; p̄iugit corpus r
 aiaz ad penā. Jō dic̄ meū. E Nota tri
 plex est iugū xpi. Prīmū est euāgelice ery
 ditōis. Rab. q; iudeos r gentes i vnitate fi
 di p̄iugit. Eccl. vln. Collū vestz subijate
 iugo ei^o. Scdm est diuie dilectōis. eo q; ho
 mines duos iūgit. sic iugū dicit a iungēdo.
 Col. ij. Sup oia habere charitatē qd ē vin
 culū p̄fectōis. Osee. vij. Oculi sūt absq; iu
 go. Terciu ē carnis mortificatōis r imitati
 onis passionis. Tren. ij. Bonū est portare
 iugū dñi ab adolecētia. i. penitentiā. r h de
 notat cū dicit meū. q; p̄i^o portauit. Bern.
 Nō sufficit crux xpi line tua. sup vos. i. p̄si
 dēs vob p dñm vt impleatis q; ad iugū euā
 gelij. v; sup vol. i. in v̄ro supiori. r h q; tū ad
 iugū dilectōis. Tercio sup vos. i. in v̄ro ex
 teriori qd ē caro: q; tū ad iugū mortificatōis
 Un̄ Gal. vln. S; gmata i corp̄e meo por
 to. S; dicit. r discite a me. s. docete r faciente.
 n̄ mortuos suscitare. n̄ demōes effugare. nō
 sup mare siccis pedib; ambulare. non signa
 op̄ari. nā signa facere n̄ sp̄ sunt necessaria n̄
 oib; cōmoda sunt nec oib; cessa. q; minis
 r hūllis corde sū. Reuera mitis ad verba. i.
 Pe. ij. Cū maledicere n̄ maledicebat Job.
 vij. mite dixit. demoniū n̄ habeo. Scōdo mi
 nis ad sbera. i. Pe. ij. Cū pateret n̄ cōmina
 bat; s; ait Job. xvij. Si male locutus sum

De sancto Mathia

phile testimonium de malo. si bene: cur me ce/
dis. Tercio misit ad tormeta. Isa. liij. Sic
ouis ad occisionem ducit est: et non apuit os suum
nisi ad ordines Lu. xxiij. Primitivum illi. Sed
dit. et humilis corde. Bem. Colluctantur sunt
humilitas et mansuetudo. Et sic presumptio ab
claro: sic sua mansuetudo ex sua humilitate pro/
cedit. Et nota haec circa tres septem in christo
possumus considerare humilitates. Primo humili
avit se in incarnatione. Phil. ij. Exinanivit se
metipsum formam sui accipiens. In hoc docuit nos
de nobilitate generis non superbiere. cum ipse filius
dei habitus sui assumpsit. Aug. O homo pudet
te fortasse imitari humilem deum. Secundo humilia
vit se in natiuitate. in qua docet nos in diuitiis non
superbiere. Nam ille cuius est celum et terra pauper
terre elegit. Tercio in circuncisione qua non indignit
attus circumcidi voluit. ut nos in sua plenitudine nos ip
sos humiliarem. Quarto in baptismo ubi
Iohannem mitem minorum non precepit. et ab eo ba
ptisari voluit. sic etiam parentibus subditus erat.
Luc. ij. In hoc nos docuit inferiores non preuenire
Quinto in asini sessione. in qua docuit de bonis
corpore libere non superbiere et corpore humiliter subdere
et tenere. Sexto in pedum loto. in qua docuit hu
militate fuisse. Mat. xx. Filius hominis non venit mi
nistrari sed ministrare. Septimo in crucis passio
ne. in qua docet contumelias humiliter pati. Eccl. ij.
In dolore sustine. in humilitate habet patientiam.
sic et dicit. discite a me. Et subdit primum imi
tatio is sue. cum subdit. et in enicet requiem a labus
vris. si presentis et futuro. In presenti Eccl. vi.
Laboravi modicum et inveni mihi multa requiem.
si presentis. ut. si pacem in futuro. Isa. xxxij.
Sedebit populus meus in pulcritudine pacis in ta
bernaculo fiducia et in requie opulenta Aug. in li.
Ihesus. fecit nos deum ad te inquietum est cor
nunc donec requiescat in te. B. Ubi nota
sunt aliquid quae habet requiem in corpore. ut dicitur
Lu. xvi. de epulato. et ille precipue dicitur Luc.
xij. qui dicit. Alia mea habes mela bona reposi
ta in annos plurimos requiesce comede bibe etc.
Alii sunt qui inveniunt requiem in aialo. si qui securam
habent scientiam. Aug. in lib. de catechizandis
rudibus. Iocundus gaudes de bona scientia in
molestias quae de malis alter delicias. Sen. Non
nascitur haec leticia nisi ex pura scientia. Tercium
sunt qui nec inveniunt requiem nec in aialo nec in
corpore ut damnati. Diere. xvij. Seruicium
dignis alienis qui non dabunt vobis requiem die ac no
cte. Quartum inveniunt requiem in aialo et corpore
ut beati post vinctum salis resurrectio. tunc
eis implebitur perfecte auctoritas super allegata.
Isa. xxxij. Sedebit populus meus. si qui ad requiem

nie. in tabernaculo fiducia et ad requiem corporis
et in requie opulenta qui ad vinctum. ibi erit requies
a labore dolore et timore. A labore. Timor. xiiij.
Ammodo requiescat spiritus a laboribus suis et a
dolore. Isa. li. Gaudium et leticia tenebunt fu
giet ab eis dolor et gemitus. Et a timore Job
xi. Requiescat et non erit qui te exterreat. Est alia
causa qui affectum nostrum accendere debet ad christi
imitationem qua subiungit concludendo euangelium
di. Iugum meum suave est et onus meum leue. q. d. si
non velle me sequi propter primum. hoc est propter eter
nam requiem. debere est tunc me sequi propter cessatio
acerbis et exiliis laborum. verum quidem requies ma
gna est. sed labor acerbis et importabilis. ne homo ali
quatenus habet excusatio est dicit saluator iugum me
um. Est iugum euangelii respectu legis. quia lex
euangelii est charitas. lex vero verum futuris. ad
Ro. viij. Non accepisti spiritum futuris in timo
re. sed accepisti spiritum adoptionis filiorum dei. hoc
est spiritum charitatis qua filius ad patrem habet de
bet. sic dicit. et onus meum leue. Aug. de habitis domini
Charitas omnia secula et immantia. i. magna fa
cilis leuia. i. Cor. xij. Charitas omnia suffert.
Dico. Amant nihil est difficile. Ipse qui sal
uator ultra vires humanas nulli aliquid precepit.
ultra hanc gratiam suam leuius oleum rubrum ut qui gra
uia vident leuissime fieri. Imitemur qui propter
sicut hortatur in presentem. cum aliquibus laboribus et
virtuosis operibus requiem et gloriam suam ob
tinebimus in futuro. haec sanctus mathias ad ep
tus est. ut patet in eius legenda.

Nota super euangelium. Nemo nouit.

hic in eadem litera super illud euangelium.
Nota hic in eadem litera super illud euangelium. Nemo nouit patrem nisi
filius. D. Ad dei cognitionem
possumus venire per septem qualitates. Primo
per naturalem instinctum cum eu cognoscimus sum
mum bonum et fontem omnium reum. sic agitur ex natura
li instinctu matrem et balatum cognoscit. sic in lu
mine rationis in qua creati sumus ad imaginem et simi
litudinem dei. ps. iij. Signatum est super nos
lumen vultus tui domine. i. naturalis ratio cognoscendi
deum. Et sic uemo excusat. Sic philosophi
cum cognouerunt ut luminum bonum sed nihil aliud
inuenire potuerunt. et sic vbi inuenerunt ibi
fuerunt. Ro. i. Qui cum deum cognouerunt non
sic deum glorificauerunt et euanuerunt in vanita
tibus suis. Secundo per gratiam infusionem. Unum sic
homo in splendoris solis cognoscit colores differ
re ab invicem. sic per infusionem edulie gratie cogno
scimus quantum creator differat a creatura. et e contra
sic orbes ab occidente. de quo ad Eph. v. Eratis
aliqui tenebre. si autem infusionem fidei. nunc autem
lux in domino. ps. In lumine tuo. si iustos videbimus

lumē. s. essentialē Tercio dēi cognoscim⁹ p
 angelicā reuelatōē. sic hō p nūcios cogno
 scit negocia. ⁊ sic angeli sūt nūci dēi. Rich.
 Angel⁹ est diuin⁹ nūci⁹ p quē diuinā vo
 luntatē agnoscim⁹. licet n̄ visibil⁹ tū inuisi
 biliter. ex q̄ em officio nob reuelat agnitiōē
 dēi. Nā sic dicit Dion. Angel⁹ est manifesta
 tio diuini lumis. Et sic cognouerūt dēū an
 tiq̄ p̄ces Abrahā Isaac ⁊ Jacob. quib⁹ inul
 toties angeli dēi visibiliter apparuerūt ⁊ dō
 cuerūt eos ⁊ dēo ⁊ de celestib⁹ Quarto dēū
 cognoscim⁹ p humanā cruditiōē. sic disci
 puli Iras a magis discūt. ps. Aurib⁹ nostris
 audiūm⁹ p̄ces n̄ri annūciauerūt nob opus
 qd̄ opat⁹ est i nobis. op⁹ creatōis. guberna
 tionis. glorificatiōis. ⁊ sic ⁊ alijs. Sed heu
 p̄les cruditiōē h̄mōi nō susceperūt nec aliq̄
 p̄ dēo sustinuerūt n̄ hodie sustinēt. ps. No
 luerūt intelligere vt bñ agerēt. Nolūt tales
 seipos nec dēū cognoscere p cruditiōē. ⁊ sic
 nec dē⁹ cos cognoscit p approbatiōē. s. dicit
 eis Math. xxv. Discedite a me nescio vos.
 Joh. r. Ego cognosco oues meas ⁊ cogno
 scūt me mee Quito cognoscim⁹ dēū p cre
 aturaz p̄sideratiōē. Ro. i. Inuisibilia dēi p
 ea q̄ facta sunt intellecta p̄spiciunt. ⁊. i. Loz.
 xij. Videm⁹ nunc p speculū ⁊ in enigmate.
 Aug. ⁊. ciu. dēi. Per speculū. i. p similitudinē
 creaturaz cognoscim⁹ dēū. qz i creaturaz vide
 m⁹ vestigia dēi. Sic dicit Sap. xij. A magni
 tudine speciei creature cognoscibilis poterit
 eoz creator itneri. sic sancta Katherina co
 gnouit. Sexto dēū cognoscim⁹ p scriptu
 raz inspectionē. sic hō vultū in speculo Sā
 ctus Tho. p̄te. i. q. i. arti. ix. Maior noticia
 dēo nō habet i hac vita q̄ i sacra scriptura
 Breg. Sacra scriptura est qd̄ daz speculuz
 qd̄ oculis mētis pponit vt interna facies vi
 deat. Jō dicit ip̄e saluator Joh. vij. Scrui
 tamini scripturas i quib⁹ putat habere vi
 tā eternā ⁊ testimoniū h̄re de me ⁊. Sc
 ptimo p miraculoz opatiōē sic sapiens co
 gnoscit vias suā p opatiōē potētiaz. s. p in
 lectū ⁊ memoriāz q̄ cognoscit se h̄re aiām.
 rōnalē ⁊ differre a brutis. Et sic nos cū audi
 m⁹ miracula ⁊ naturā ⁊ c. bñ cognoscim⁹ h̄
 a dēo fieri. cū id natura n̄ poterit opari. ⁊ sic
 p̄ps dixit d̄ iudeis Joh. v. Si opa nō fecit
 sem q̄ nemo ali⁹ fecit p̄tmi nō haberēt. nunc
 aut̄ excusatiōē n̄ habet. s. ⁊ p̄cto sine infideli
 tatis. Sic q̄ talib⁹ modis possum⁹ puenire
 ad cognitōē. s. grūitā dēi in p̄senti ⁊ mereri
 vt ip̄m agnoscam⁹ reuic⁹ p gliaz in futuro.
 Sūt tū aliq̄ q̄ dēū nō cognoscūt. s. p grāz

neqz i futuro p gloriā J Et talū etiā se
 p̄tē sūt genera. P̄mi sunt iniq̄. Iniq̄tas
 em̄ est puerisio natural⁹ ordis. Isa. i. Ue gē
 ti peccatrici ⁊ p̄plo q̄ iniquitate semini neqz
 ⁊ filijs secleratis. Sbdit. Bos cognouit pos
 sessorē suū ⁊ asin⁹ p̄scep̄ dñi sui. isrl̄ aut̄ me n̄
 cognouit ⁊ p̄pls me⁹ nō intellexit. ps. Ob
 scurati⁹ est inhipis cor eoz. Scdi sūt in
 grati q̄ grās nō agūt ⁊ infusione gr̄e. Ro. i.
 Qui cū dēū cognouerūt sic dēū glificane
 rūt. Bēf. Ingritudo est vent⁹ vices exicās
 fontē pietatis. Tercij sūt inobediētes nolētes
 res audire p̄dicatiōēz vñ dēū possent cogno
 scere Dierē. vij. Audite vocē meā ⁊ ero vob
 dē⁹. Sbdit. ⁊ nō audierūt neqz inclinauerūt
 aurē suā. s. abierūt i voluptatib⁹ suis Quar
 ti increduli n̄ credētes sacre scripture. sic fue
 rūt hoies tpe noe. Gen. vi. Noe centū ānis
 archā edificauit ⁊ edificatiōē p̄dicauit ho
 minib⁹ vt cessarēt iniq̄ agere ⁊ irā dēi euade
 re. ip̄i s̄bannauerūt eū. ⁊ sic cū securissim⁹ el
 sent venit diluuiū. sic dicit nob⁹ Mat. xxij.
 Sicut fuit i dieb⁹ noe ita erit aduent⁹ filij
 hois. Quiti sunt m̄di amatores. qui pl⁹
 amāt corpis affectū q̄ aiāz. Ro. i. Semle
 rūt pot⁹ creature q̄ creatori. Jō Isa. vi. Ex
 ceca cor ppli hui⁹ vt vidētes n̄ videāt ⁊ au
 diētes n̄ intelligāt Septi sūt inuidi p̄ ma
 licia. Sap. v. Excecauit eos malicia corūz.
 Septimi sūt durati. q̄s nec scriptura sa
 cra nec miracula illuminare p̄nt. De quib⁹
 Dierē. v. Indurauerūt sup̄ petrā corda eoz
 ps. Ip̄i nō cognouerūt vias meas. s. i. non
 introiuit i requiē meā. Itē nota volēs ex
 h̄ notabili sermonē facere possēt sic scribere.
 Nemo patrē nouit nisi fili⁹ In sumā s̄bo
 rū ip̄e saluator duo innuit. P̄mo innuat
 quō patrē celestē nō nouit. ibi. nemo. Se
 cundo specificat q̄liter ip̄m sol⁹ fili⁹ sp̄aliter
 cognoscit. ibi. nisi fili⁹. Nota qd̄ duplex ē co
 gnitiō. s. gratuita. gl̄iosa. naturalis. ⁊ p̄fecta.
 K Nota su p̄ illo s̄bo. Cōfitebor tibi p̄.
 dic̄ glo. sup̄ Apoc. mplex ē cōfessio. Prima
 p̄cti. i. Loz. xij. Nō p̄fidari⁹ s̄fiteri p̄cta
 tua. Scda est fidei. Ro. x. Lorde credid̄ ad
 iusticiā: ore aut̄ sūt p̄fessio ad salutiē. Tercia
 est p̄fessio laudis siue grāz actōis. Eccl. li.
 Cōfitebor tibi dñe rex ⁊ collaudabo te dēuz
 saluatorē meū. ⁊ sic accipit hic L Nec
 aut̄ p̄fessio debet fieri p̄mo cū vocali exp̄fessōē
 qz n̄ solū habem⁹ a dēo sp̄ūz s. etiā corp⁹. igit̄
 ⁊. Nota h̄ i s̄bo Cōfitebor. s. corde ⁊ ore.
 Scdo cū recta intentōē. tangit̄ ibi cū dicit.
 tibi. i. ad honorē tuū. nō ad fauorē hoim vt

De sancto Mathia

ad lucy terrenū. Mg^r in .ij. di. xl. Act⁹ sim
pliciter mali sūt q̄ puerisā habēt intentionez
Tercio cū filiāli dilectōe. z notat i h̄ s̄bo p̄
cui tenentur filiāle dilectōez quā teq̄nta no
bis. Malach. i. Si ego p̄ sum vbi ē amor
eū. z tāgīt ibi. dñe. Quarto cū magnificēti
ali honore. cū dicē eci z terre. Sūm⁹ honoz
z magnificētia i diuina lau de ē cogitēre deuz
creatorē cē vībilitū z invisibilitū. Greg. xvij.
mora. Quāuis de⁹ n̄ indiget laudibz vris: tñ
pp̄t nos vult laudari vt nos pficiam⁹ Qui
to cū bñficiāli cō memoratōe z tāgīt ibi. cuz
dicit. ab scō disti h̄ a sapiētibz z reuelasti ea
puul. Amb. sup lucā. Nihil teo p bñficijs
possum⁹ mag⁹ facere nisi q̄ gr̄as agam⁹ Se
xto cū mērali exultatōe. Lu. x. Exultauit in
spū nob i exēplū. ps. P̄ salite dñio in leticia
ij. Coz. ij. Dilatē datorē diligit de⁹.

Scripto LXVII. Ad idē:

Venite ad me

v oēs q̄ laborat⁹ z onerati estis.
discite a me qz mit⁹ sū z hūil⁹
corde z inueniet⁹ requiē a labz vris. Mat. xi.
In sūma verborz apte saluator tria p ordi
nē ondit. Prio laborātes ad se venite indu
cit. ibi. venite. Secō sōmā spm imitādi eis
pponit. ibi. discite a me. Tercio mercedē la
boris z unitatōis ipis pmittit. ibi. z inuenie
tis requiē a labz vris. s. h̄ i sciētia z p̄ mor
tē i eterna gl̄ia. De pmo dicit. Venite ad me
oēs q̄ laborat⁹. Dicit em̄ hugo de scō victo.
Est labor i vicijs. req̄es i otunbo. M
Ubi tñ sciēdū triplex est labor. est labor in vi
cijs. labor p vicijs. z labor p̄ vicia. Et s̄m h̄
triplices sūt laborātes. omēs tñ tales ex teni
guitate sua vocat Prim⁹ labor ē in vicijs
z sūt tales q̄ sic laborāt in vicijs vt coz p̄ssu
ma z sideria cō pleant. ille ē iniqu⁹. Dicit.
ix. Ut iniqu⁹ agerēt laborauerūt. sic laborat su
perbo i supbia. auar⁹ i auaricia. luxuriosus i
carnis p̄cupiscētijs. gulosus i crapula. iracu
d⁹ in ira. z sic de alijs. Bre. in moral. Quid
em̄ i hac vita laborios⁹ q̄ terrenis z carnali
bus desiderijs estuare. aut qd quiet⁹ q̄ ni
hil hui⁹ seculi appetere. Hinc est q̄ israeliti
cus p̄pls custodia sabbati accepit munere.
Exo. xx. Egipt⁹ s̄o multitu die muscaz sūt
p̄cussus. Et p̄pls q̄ deū sequit⁹ h̄ requiē mē
ris. Egipt⁹ s̄o. i. mund⁹ musq̄ p̄lan⁹ h̄ cini
q̄tatibz. Musca est inquietū aial. z sic pec
catores desiderijs inquietant. Eccl. x. Mu
sca moriētes perdūt suauitatē vngētū. i. cogi

tatōes criminose q̄ in aia nascunt⁹ suauitatē
spūs pdere faciūt. Et si he musca. i. cogitati
ones iniqu⁹ pdunt suauitatē spūs: q̄ro mag⁹
s̄ba z opatōes. Et sic i talibz laboribz labo
rantibz implet illud Sap. ij. Labor eoz si
ne fructu. imo z cū dāno. Un̄ Ro. vi. Quē
fructū habuistū in quibz nūc erubescit⁹. St̄i
pendia p̄cā mozs. Nij merito possunt p̄q̄ri
illud Luc. v. Per totā noctē laborantes ni
hil cepim⁹. Noctē laborat qui p̄cā in s̄st̄i
isti nihil boni acq̄runt qz tot⁹ onerosus ē eo
rū labor z penosus. Eccl. x. Labor stultoz af
figit eos. i. nō tñ in p̄senti s̄z etiā i futuro.
Et iō tales ex teniguitate sua vocat ab h̄mō i
laboz dicit. Venite ad me oēs q̄ laborat⁹ et
onerati est⁹. ps. xxxvij. Iniquitates mee sup̄
gressē sūt caput meū. z sic on⁹ q̄re gūate sūt
sup me. Reuera gūc. qd graui⁹ z onerosius
p̄cō. ipm nec celū nec terrā nec padisus por
tate potuit. ab eo igit laborē p̄cā vocat z refe
rionē pmittit dicit. Ego reficiā vos. s. h̄ i
carnēali aut spūali refectōe. z tñ qz celesti
i futuro. S̄z heu minime aduertit⁹ h̄ carna
les hoies z stultiores bruti seu i hostēdunt
Un̄ Simō de cassia di. Alia onerata q̄
cūt iuxta nature iustinctū opprimētibz one
ribz releuari. s̄z hoibz nūllā onera gūiora nisi
ista q̄b se sp̄te ouerauerūt i aia. nec tñ illa
reponere curāt. s̄z vt d̄z p̄ter. ij. Relinquūt
iter rectū. z ambulāt vias tenebrosas. letan
tur cū malefecerint z quātāt i rebz p̄ssimis
qz sinis iuuent⁹ zē. Secōs est labor p vi
cijs. s. ex p̄p̄dis Et h̄ fit i vera penitētia. ad
quā ip̄e saluator hortat⁹ Luc. ij. Facite fru
ct⁹ dignos p̄nie. Ro. vi. Sic exhibuist⁹ mē
bra v̄ra s̄ure inuidicie z iniquitātē ad iniqui
tatē ita z nūc exhibete mēbra v̄ra s̄ure iusti
cie i sanctificatōez. Deut. xxx. sū mēsurā re
licta erit plagaz mod⁹. Sap. xi. Per q̄ quis
peccat p̄ hec z puniet. Apoc. xvij. Quantū
gl̄ifi. aut se z in delicijs sūt tñ date illi coz
mentū z luctū. S̄z heu hūc laborē mlti cō
temnūt poti⁹ volūt esse octosi. nec in eis suo
tpe implebit⁹ illud ps. In labore hoim non
sūt. iō cū hoibz nō flagellabunt. Glo. s̄z auz
remouibz Terc⁹ est labor p̄ vicia. ille la
bor est gl̄iosus. qz coronat laborantē. ideo. i.
Thim. ij. Labora vt bon⁹ miles. s. ad suppe
ditandū inimicos. Et dicit. Nemo em̄ co
ronabit nisi q̄ legitime certauerit. iō ps. U
n̄ iliter agite z p̄fortet cor vestz z spate i dño.
Eccl. vlti. Opamini op⁹ vestz an tps z da
bo mercedē i tpe suo. Dēs q̄ h̄mō i laborātes
vocat dicit. Venite ad me oēs. z h̄ quo ad

primū **N** Dixi sedo formā imitādi sp
 sū eis pponit cū sedit. discite a me qz mitis
 sū z hūilis corde. Aug. de s̄bis dñi. Nō di
 cit. discite mortuos suscitare. nō demones ef
 fugare. nō sup mate siccis pedibz ambulare
 qz dic̄ Bre. iij. moza. Sācitate nō pb̄at si
 gna z imitāda s̄z charitatē opa. z ḡ die. disci
 te a me. s̄. docere z facere. qz mit̄ sū. s̄. exteriū
 i moribz. z hūilis corde. h̄ est veritatē interi
 i mēte. pp̄ier illos de q̄bz Eccl̄. xij. Est q̄ ne
 q̄ter se hūiliat. z interiora ei⁹ sūt plena dolo.
 Ergo vt illi puuli de q̄bz Mat. xiiij. Qui
 cūqz hūiliauerit se vt puul⁹ ille intrabit i te
 guū celoz. Et h̄is ḡ sup̄dictis s̄bis nob̄ a
 xpo tria imitāda pponunt. s̄. mititas i puer
 satōe. hūilitas i cogitōe. z p̄itas i intentio
 ne. sic de se dic̄. mit̄ sū z hūilis corde. mit̄ sū
 qz nullū ledo. hūilis sū qz nullū d̄spicio. cor
 de qz nullū recipio. Duic̄ h̄ic d̄cordat Ra
 ban⁹ di. **O** Tria a saluatore discamus
 vt simus mitis moribz vt neminē ledam⁹ z
 nullū recipiam⁹. P̄mo docet nos mititates.
 Dico. Mititas e animi dulcedo quā nul
 la vicit amaritudo. Sic dic̄ Bonauē. Mi
 titas habilitat animū ad benignolētā et ad
 passiōis tolerantiā z aduersitatē patientiā. q̄
 pp̄t iuuias n̄ turbat n̄ amaritudie cordis
 irritat. Meritū ei⁹ ostendit saluator Mat. v.
 di. Beati mitel. Aug. d̄ vita xp̄iana. Mitel
 neminē ledūt nec s̄bis n̄ facti. s̄z oibz p̄des
 se desiderat. P̄mitū cor est. ipi possidebūt
 terrā. de q̄ ps. Credo videre bona dñi i terra
 viuētū. Aug. Ubi nullū malū erit nullū bo
 nū latebit. Hāc ḡ virtutē a xpo discere deb
 m⁹ qm̄ seipo eandē oñ dit. Ipe em̄ mit̄ fuit
 ad s̄ba. ad s̄tera. z ad tormēta. vide i p̄cedē
 ti sermōe. **P** Et uota mitis singularit̄
 tria dona recipiūt a deo. P̄mo p̄seruatiōez
 ab om̄i impatiētia ira z inuidia Boeti⁹ Mi
 titas est sic autemurale i castro aie. oēs lapi
 des duroz s̄bz. oēs ic̄ i iniurie suscipit z i
 paciētia custodit. Exēplū. sic vasa vitrea in
 re molli voluntur vt a lesione p̄seruent. sic
 māfuetudo. Jō Eccl̄. x. fili i māfuetudine
 sua aiaz tuā. Sedo mititas m̄l̄tiplicat gra
 tiā. Declarat h̄ Venic⁹ de firmata. Sicut
 rosa ad p̄leuiā dulcis foris z ad feruorē solis
 naturalit̄ se apit. z eōuerso ad frigidū veni p̄
 sentā s̄paz claudit. ita cor humanū ex dul
 core mutatur dilatat z ad recipiēdū diuinof
 influx⁹ capaci reddidit. sic d̄z puer. iij. Man
 facti dabit gr̄as. Greg. Sic ira pturbat ha
 bitaculū sp̄s. sic māfuetudo p̄parat z p̄fer
 nat. Tercio facit possidere terrā. de q̄ Deut.

viij. Ducet te dñs i terrā bonā lacte z melle
 fluentē. p̄ qd̄ significat fructio diuinitatis z
 hūanitatē. Hāc terrā apte dñs h̄is q̄ mitel
 sūt p̄mittit. vt sup̄ declaratū est. Sedo docet
 nos ip̄e saluator. vt sim⁹ hūiles moribz. Ra
 ban⁹. s̄. vt neminē p̄temnam⁹. Aug. Si ma
 gn⁹ vis esse a muuimo ic̄pe. si cogitas fabri
 cā magne celsitudis p̄struere inspic fundā
 mentū magne hūilitatē. Bre. xxxiij. moral.
 Ad h̄ vnigenit⁹ dei fili⁹ formā infirmitatis
 n̄re suscepit. z p̄ hāc nō solū visibil̄ s̄z etiā re
 spect⁹ apparuit. vt de hūilis doceret hoīem
 n̄ esse sup̄bū. Jō aug. O hō puderet te imi
 tari hoīez humilē saltē imitare humilē reū.
 Erubescat hō esse sup̄bū cū humilis sit d̄nt
 Greg. xxxviij. moral. Sic sup̄bia est origo
 p̄ditōis: ita hūilitas est instrumētū n̄re re
 demptōis. Redēptor n̄r magn⁹ mauc̄s sup
 oia fact⁹ est paru⁹. hosti sup̄ oia videri volu
 it clar⁹ esse. Ille dixit. In celū scendā. xps
 vero p̄ p̄phetā dixit. Repleta est malis aīa
 mea. z vita mea i inferno appropinq̄bit. Il
 le dixit. Illis ero altissimo. h̄ s̄o p̄ p̄phetanz
 dixit. Uermis sū z uō hō zē. Merito ducē
 re potuit. Discite a me qz hūilis sū. **D**
 Uter⁹ sciēdū mlti sunt grad⁹ hūilitatē q̄s
 discere debem⁹ a xpo saluatore. P̄im⁹ gra
 dus ē voluntatiē s̄besse maiori. Ro. xij. Dis
 aīa p̄tātibz s̄blimioribz s̄dūra sit. Discite a
 xpo q̄ dixit Joh. viij. Que placita sunt ei fa
 cio semp. Joh. v. Nō veni facere voluntatē
 meā s̄z ei⁹ q̄ misit me p̄s. Et h̄ docuit nos
 p̄ aplm̄ Heb. xij. Deditē p̄posit̄ vris. ip̄s
 em̄ puigilat q̄i rōnez reddituri p̄ aiabz ve
 stris. Sedo grad⁹ est de nobilitate gene
 ris nō sup̄bire. z hoc docuit in incarnatiōe.
 Phil. ij. Exuauit s̄nctipm̄ formā serui
 accipiens. Aug. Erubescat sup̄bire hūana ut
 firmitas cū se d̄p̄sit diuina maiestas. Ter
 ci⁹ grad⁹ est de diuinitis nō eleuari. Et hanc
 hūilitatē docuit i natiuitate. Cū ille cui⁹ ē
 celū z terra elegit p̄auptatē pauprime natus
 est. Lu. ij. Inuenerūt infantē panis inuolu
 tū postū i p̄sep̄io. O mlti hoīes oppositū fa
 ciūt ostēdentes se i diuinitis z vauitatibz suis
Quart⁹ est se vilē seruitorē r̄putate. Hūc
 gradū docuit auz circūcidi z i teplo p̄sentari
 voluit. z sic tanq̄ p̄ctor apparere. q̄ nullū
 vuln⁹ p̄cti habuit tū ligaturā vulnerē nō re
 fugit nob̄ in exēplū. Quin⁹ q̄ ab alijs vi
 lis reputari vult. Ber. Vere hūilis nō vult
 tū hūilis dici s̄z etiā vilis cū hoc reputari.
 Hūc xps docuit i suo baptisinate vbi venit
 ad Johannē tanq̄ q̄ baptisim⁹ idigeret ab

De sancto Mathia

eo baptisari voluit ac si minor eo esset. Et nota de hac mentali humiliatōe q̄ si q̄s se alijs viliorē reputat. dicit sanctus Thō. q̄ h̄ merito fieri habet et eo cognoscit. Primo cū videret aliqd̄ bonū i primo qd̄ si te nō scis h̄re. tūc ex hūilitate debet te illi s̄b̄icere. Secūdo cum cognoscat aliq̄ defectū i te quē i alio nō cognoscat. tūc itez ex hūilitate debet te ei s̄b̄icere. Tercio si tales nō scias i manifestō signo te p̄fulgere nō posse debet cogitare q̄ aliqd̄ bonū latet i eo qd̄ tu nō p̄cipis. Et sic itez debet te ip̄m viliorē reputare. h̄ reuera unūq̄s euenit q̄ q̄s in se occulte habeat q̄ ille q̄ in agne reputatū nō est nō habet. Et sic dicit Ch̄ris. Qui se hūilis est ip̄ indigniorē se alijs reputat. S̄z heu aliq̄ sunt q̄ b̄n se viles dicūt s̄z reputari uolūt neq̄s audiri tē. Et h̄ semp est q̄ si latēs signū sup̄bie. Sertus gradus est inferiores nō p̄uenire. s̄z cis hūiliter s̄s̄ub̄icere. Hāc hūilitatē x̄ps in duodecimo aūo etatis sue docuit cū parētibz suis s̄bdit⁹ erat vt Luc. ij. Descēdit cū eis i nazareth et erat s̄bdit⁹ illis. Sertus. Quis q̄bz x̄o hoibz: cui angeli seruiūt: cui p̄ncipat⁹ et p̄tates obediunt s̄bdit⁹ erat marie et ioseph hoibz. Septim⁹ grad⁹ est hūiles hoies ex corde diligeret. Eccl. xij. D̄m̄e aīal diligit sibi simile. hūc hūilitatis gradū x̄ps docuit cū hūiles p̄scatores in discipulos familiares sibi elegit. vt patet Mar. iij. Marci. i. et Luce. v.

Octau⁹ grad⁹ est honorē impendendū fugere. hūc docuit nos tpe p̄dicatōis sue cū signis et miracul̄ claresceret et iudei veller eū facere regē. Joh. vi. ip̄e fugit ab eis abscondit se. noluit sustinere hūanū honorē tē. Nō nū signū hūilitat⁹ est honorē impendendū p̄hibere. et sic x̄ps Marci. ix. Surdo muto sanato p̄hibebat ne cui diceret. sicut Marci. viij. leproso curato dixit. vade nemiū dixeris. Et iā i trāfiguracōe Mar. xvij. Nemiū dixeritis visionem hāc. Et sic nos docuit Mar. vi. Nesciat sinistra tua qd̄ faciet dextera tua. Qui se laudari desiderat superbiū se esse demōstrat. Decim⁹ grad⁹ est de oblatōe honore dolere. et sic x̄ps in die palmarū cū magn⁹ honor esset sibi exhibit⁹ fletit. Luc. xij. et sic nos. Ch̄ris. sup̄ Mar. Sapientia dū laudat in facie flagellat in corde. Unde cum grad⁹ q̄n q̄s vilia officia exercere non p̄temnit. hūc gradū x̄ps docuit i pedū ablucione. Q̄ aut̄ h̄mōi exercitia signa sunt de hūilitatis. habetur ex pen. dil. ij. si quis. vbi dicitur. Exercitia hūilitatis sunt se s̄b̄dere vilioribz officijs. et sic ch̄ristus do-

cuit. Unde cum discipulis suis pedes lauiser. Johā. xij. dixit. Exemplum vobis quemadmodum ego feci ita et vos faciat. Mar. xv. Fili⁹ hominis nō veni i ministrari s̄z ministrare. Duodecim⁹ grad⁹ est patienter pati et tēmi. hūc gradū habuit x̄ps. vt patet i multis locis euāgelij. Math. xij. Nōne est hic fabri fili⁹. Joh. viij. Testimonium tuū nō est verū. Et itez. Nōne b̄n dicimus nos qz samaritan⁹ es et temoniū habes vobis i exemplū. Eccl. ij. In dolore sustine in hūilitate patientiā habet. Sicut i igne p̄bat aur. sic hoies i camino hūilitatōis

Tredcim⁹ grad⁹ est nō solū patiēter sed gaudēter pati. hūc gradū habuit et docuit i passione. Heb. xij. Proposito sibi gaudis sustinuit crucē. et apli Actū. v. Ibaunt apli gaudētes a cōspectu oculū. qm̄ digni habitati sunt p̄ noie x̄pi et umelā pati. sic veri hūiles. H̄c. Qui gloriā nō q̄rit nec p̄tumelāz sentit. Aug. Plures sunt q̄ volūt hūiles videri. pauci x̄o p̄temni. Quartusdecimus gradus vilem se ex corde cōfiteri. Isa. xliij. Narra si qd̄ habes vt iustificeris. Eccl. iij. Nō p̄fundat̄ p̄aia tua dicere vez. Qui tūdecim⁹ grad⁹ est dolor. q̄n h̄o est causa sue restitūōnis. Michē. iij. Dole et sata. ge filia syon q̄n p̄tūnes q̄ nunc egredieris de ciuitate. et habitabis i regione et venies i babilonē. i. domū p̄fussionis tē. Nij ḡ sunt gradus de hūilitatē. Dyoni. de angelica ierarchia. Quāto quisqz hūilior est: rāto teo p̄ p̄inquitō. Amb. sup̄ Bti i naculati. Quāto quisqz abiectior in h̄ seculo: tāto magis exaltabit in futuro. Nā p̄ q̄t grad⁹ hūilitat⁹ q̄s descēdit p̄ rot̄ ibi ascendit. Ideo Iud. Descēde vt ascendas. sic saluator. Discite a me qz mitis sum et hūilis corde et inuenietis requiē animabz vestris. s̄z hic et in futuro Die tertia p̄ p̄ncipalis tangit. quā breuitatis causa p̄termitto.

Sermo LXVIII. Ad idē.

De dñe qui no

stico: da oīde quē elegens. Actū. i. In summa p̄sentis eplē duo breuissime tangunt. Primo p̄ponitur iude p̄uaricatio reius punitio. ibi. Exurgens petrus. Secūdo subiungit mathie approbatio et electio. ibi. Tu dñe q̄ nosti corda. et ibi stauerūt duos tē. De primo dicit. In diebus illis. s̄. in tpe medio inter ascēsiōne dñi et penthecostes. tunc exurgens petrus tangit

De sancto Mathia

vbi q̄s se facere credat q̄d nec apl̄is p̄cessit
dñs. vt zizania a frum̄eto putat se posse di-
scernere. Nō sūt ḡ d̄iudicādi nec spernēdi.
exēplo xpi. Jos̄. vi. Nōne duodecim elegi et
vii⁹ ē dyabol⁹. Jō aug. d̄ v̄bis dñi. vt habet
xxij. q. iij. Tu bon⁹. Tu bon⁹ tolera maluz
Nā xps iudā quē furē sciuerat ec̄ tolerauit
et ad pdicādiū misit. et q̄ cū alijs encharistia
redit. Itē sup Jos̄. et hr̄ in cano. vbi dicit. e.
ḡ d̄ ḡ. Quid ḡ voluit dñs n̄ ihs fratres mei
amonere eccliaz suā. q̄n vniū pditiū int̄ duo
decies h̄re voluit. nisi vt malos tolerem⁹ et.
Iheroo dicit Bre. ibidē i cano. c. Deceat vi-
ta inter cetera. Si boni estis q̄diu i hac vita
s̄sistit ut eq̄m̄iter tolerate malos. Nā q̄s
malos n̄ tolerat si b̄ip̄i p̄ intolerantia test̄ est
q̄ bon⁹ n̄ ē. S̄z q̄re voluit eū eligere i apl̄m
quē sciebat furē et futur⁹ pditorē suū Rō p̄
ma ē vt inde bonū eliceret. Aug. i enchiridi-
on. Dipotens ē cū sit sūme bon⁹ n̄ sinit ali-
qd malū esse i suis op̄ibz nisi bonū eliceret.
Idē. Mel⁹ iudicauit rē malis b̄nfacere q̄
malū n̄ p̄mittere. S̄cda rō vt vanā fiducia
amputaret. Aug. Nemo secur⁹ p̄t esse i hac
vita q̄ tēptatio noiat. vtrūq̄ p̄t fieri ex deter-
riori melior. et ex meliori deterior. Ber. Nul-
q̄ securitas fratres mei adest. Adā cecidit i
padiso et loco voluptatis. Judas i mūdo et
scola saluatoris. Berū. ad eugeniiū papam
Noli nimis credere affectui tuo. nihil bonū
s̄p̄t aio q̄d n̄ negligētia et p̄e aboleat. Idē
circo. i. Loz. r. Qui exstimat se stare vide-
at ne cadat. Itē voluit xps iudā facere p̄cu-
ratorē quē sciebat furē. P̄rio vt tpalia p̄tē-
nenda et villa esse demonstraret. Heg. Lon-
tēptabilia eū p̄tēpnibilibz dant. Xps em̄ i
hac vita habuit corp⁹ et aiaz. habuit matrē
et eccliaz. habuit quandā p̄sonā p̄ expeditio-
ne pecunie. ea q̄ chariora habuit charioribz
custodibz dereliquit. Matrē v̄o et ecclia cha-
riora hab. ut q̄ corp⁹ p̄p̄riū. idcirco corp⁹
suū charis custodibz Joseph et Nicodemo
dimisit. matrē et eccliaz charioribz. s. matrem
Johi. eccliaz petro tradidit. aiaz v̄o charissi-
mā p̄t cōmendauit. pecuniā v̄o p̄tēpnibile
et vilissimā reputauit q̄m iude ad custodiā
redit. S̄cda rō. vt custodiā rex tpaliū signi-
ter p̄ dilectōez piculosas. piculosā oñderet.
Ecce mōdica pecunie admistratio fuit iude
eterne damnatiois occasio. Diero. Vis co-
gnoscere q̄ piculosus sit amor habēdi pecu-
niā. Nā ille amor fecit iudā xpi pditorē et stu-
tū mercatorē. Eccl. x. Nihil iniqui⁹ q̄ ama-
re pecuniā. Auar⁹ aiaz suā venalē habet. Ec-

cli. viij. Multos pdidit auar⁹ et argētū. Dico-
ro. Quā audim⁹ iudā tradidisse xpm p̄pter
pecuniā et impū discipulū pdenam⁹ p̄p̄rio
nos gladio pfodim⁹. D̄ q̄si iude iudā dā-
nāt. Diero. vi. A minimo vsq̄ ad maximū
oēs auaricie stu dēt. idcirco. i. Loz. iij. Que-
rit inter disp̄satores q̄s fidel̄ inueniat. Lu-
c. xij. Quis putas fidel̄ seru⁹ et prudens. L
Nota tribz modis p̄t disp̄sator esse malus
P̄rio iniuste rapido. Abacuc. ij. Ue q̄ ml-
tiplicat n̄ sua. Aug. Si tenes obolū iniuste
tenes a dyabolo. Secundo auare retinēdo.
Lhab. Disp̄satores diuinarū sum⁹ nō dñi
sic diues. et q̄ Lu. xvi. dñs fuit diuinarū. n̄
tū rite dñs. s̄z p̄on⁹ fu⁹ et n̄ disp̄sator. Ter-
cio insipienter expēdēdo vt dicit ille d̄ q̄ Lu.
xij. Aia mea epulare comede et bibe. Uerū
villie⁹ Luce. xvi. q̄ dissipauit bona dñi sui.
Nos v̄o v̄tem⁹ esse vniū disp̄satores. n̄ a
dare et n̄ aliena rape. nō aliena retinere s̄z lar-
ge imp̄tri. Aug. Maledict⁹ disp̄sator q̄ ē
auar⁹ cū larg⁹ ē dñs ei⁹. Ad p̄positū dicit i
textu vbi sup. Ep̄atuz et⁹ accipiet alter. Li-
co. et lyza. Apl̄at⁹ est ep̄at⁹ vbi et ep̄i successo-
res sunt apl̄oz. vt di. Anadet⁹. et hr̄. xxi. dil-
i noua. vbi dicit. Apl̄is recedētibz i locū eoz
surreperūt ep̄i. et inde discipuli. h̄r. discipli
electi. Quoz tipū gerūt ip̄i sacerdotes. Sic
ḡ dicit. ep̄atuz. i. apl̄atū. c. s. inde accipiet al-
ter. Reuera alter mathias fuit a iudā. n̄ tū
p̄sona s̄z i vita. ille pditor. ille fidelissim⁹ pdi-
cator. ille sup̄b̄. iste hūilis et paru⁹. ille latoz.
pecunie. iste p̄tēptoz tonius terrene s̄be. ille a
dyabolo possess⁹. iste sp̄sctō plen⁹. ille fili⁹
pditoris. iste fili⁹ eterne saluatoris. ille homi-
cidij p̄t̄rator. iste aiaz mortuaz viuifica-
tor. ille v̄spera fusa sūt p̄ crepatōez. isti v̄s-
cera fundebant ad oēs p̄ cōpassionē. ille et
ip̄auit. iste pfidit deo. ille susp̄sus manebat
ad trahē. iste susp̄sus erat ad deū p̄ amorē. il-
li guttur erat fractū p̄ laquei nodationez
isti guttur erat ap̄tū p̄ fidei pdicatioez. ille
sez iudas i aere interijt vt esset de p̄sonio re-
monū. iste p̄ fidē xpi mortu⁹ fuit vt esset i cō-
sortio angeloz. Recte ḡ alter iudas mathi-
as vocari meruit. Prop̄t q̄d dicit sedo sub-
dit. Opret ḡ ex h̄ijs vir⁹ q̄ nobiscū p̄gregati
sūt i omi tpe q̄ nobiscū itrauit et exiuit dñs
n̄ ihs incipies a baptisate Johis vsq̄ in
die q̄ assumpt⁹ est a nob p̄ ascensionē testē re-
surrectōis ei⁹ nobiscū fieri vniū ex ist̄. U
Nota et l̄a elicit quales debēt esse electores
qualis eligend⁹. qualiter sit eligendū. et ad

quod sit eligendus. Duo ad primum videlicet quales
 Rñ det q̄ debet h̄re vnitatē et concordia. qz h̄re
 fuerūt centū et viginti viri. et nullus discorda-
 uit s̄z cōmuni d̄sensu Joseph et mathiā tā-
 qz viros approbatos corā dño statuerūt. s̄z
 heu nūc vir electores platorū sūt sine discor-
 dia. Secūdo debet h̄re diligētia puidā. s̄z inq̄-
 rēdo bonū planū et vtilē. nō amicos. n̄ pp̄in-
 q̄s. et sic h̄ fecerūt. Tercio debet h̄re intēsiōne
 rectā. vt n̄ querūt vtilitatē ip̄oz. s̄z honores
 dei. Jō n̄ est respiciēda dignitas plōne. s̄z p̄-
 sona dignitatis. alias q̄rentes dignitatē plō-
 ne et n̄ plōnā dignitatis sūt siles h̄ys q̄ om-
 bus dētrēt q̄rere pastorē. et querūt omibz su-
 rē q̄ eas macra. Quarto debet habere mentē
 deuorā. vt imminente tpe electōis orōibz insti-
 stat. qz ois p̄rās a deo est. Ro. xiiij. Sic q̄ se-
 cerūt sancti apli. Un̄ d̄r in textu. orātes d̄i-
 kerūt. tu dñe on̄ de quē elegeris. Nō sc̄do
 aduertēdū q̄lis debeat plar̄ esse q̄ eligēdus est
 on̄ d̄r ex p̄lo Mathie. P̄rio debet esse etate
 maturus. nō debet esse puer. nā ibi ex h̄ys vi-
 ris notat. In puero nāqz est vana laiciuita.
 Eccl. xi. Adolecētia et voluptas vana sūt
 In puero est leuitas et incōstantia. P̄lar̄
 em̄. eligit ad s̄bditorū informatōez. id̄ debet
 h̄re morū grauitatē. Eligit etiā ad maloz re-
 p̄ssiōne seu reprobatōez. id̄ debet h̄re stan-
 tia et firmitatē. ad Tyti. ij. In oibz p̄te teip-
 suz ex p̄lū bonoz op̄z et doctrina et integritate
 et q̄nitate. Secūdo nō debet esse alienus s̄z do-
 mesticus. notat ibi Qui nobiscū congregati sūt
 Caput pp̄uū melius scit naturā sui corpis q̄
 alienū. amor em̄ plati d̄ collegio electi ad ec-
 clesiā est naturalis. alieni d̄o accidētalis. na-
 turalia imutabilia sūt. accidētalia d̄o de sa-
 cili mutari p̄nt. Tercio nō debet esse neofit̄
 et notat cū d̄r. In omni tpe. In plato requirit
 experiētia. hūilitas h̄a. et auctoritas reueren-
 da. P̄lar̄ aut̄ neofit̄ est inexpl̄. id̄ nescit
 se reformare q̄litatibz s̄bditorū. Eccl. xxxiiij.
 Viri multū cogitabit multa. q̄ nō est exp̄t̄is
 paucos recognoscit. Etiā plar̄ neofit̄ pos-
 sit fieri sup̄bz et elar̄ putās q̄ ecclesia vel reli-
 gio n̄ possit erigi sine eo. Jō Paul. i. Thi-
 mo. iij. Nō succipe neofitū. ne i sup̄bia elar̄
 i iudiciū dyaboli incidat. Etiā plar̄ neofit̄
 possit a s̄bdit̄ p̄rēni et respici. et sic sua auctori-
 tas possit minui et vilificari. sic accidit loth
 cui dixerunt sodomite. Gen. xix. Recede il-
 luc. ingressus es vt aduena nūq̄d vt nos iu-
 dices. Quarto nō debet esse insc̄ s̄z doct̄. et
 notat in h̄ q̄ d̄r. intrauit et exiit inter nos
 dñs ihs incipēs a baptisate Joh̄is. Et

h̄ patet q̄ fuit sapiēs. qz doct̄ a doctore veri-
 tatis. imo ab ip̄amct̄ veritate. Ab illo d̄ q̄ dicit
 apls. Omnes thesauri sapientiē et sciētie in eo
 sunt recōditi. ad Col. ij. Et sic merito eligē-
 dus. Alia d̄no. s̄. q̄liter sit eligēdus. et ad q̄d
 i sequētibz eplē s̄bis cōprehēdunt. cū s̄bdit̄
 s̄cludēdo. et statuerūt duos Joseph q̄ voca-
 bat Barzabas q̄ cognominat̄ est iustus. et
 Mathiā. et orātes dixerūt. Tu dñe q̄ nostri
 corda hoim ostēde quē elegeris ex h̄ys duo-
 bus in locuz ministerij huius et aplatus te q̄
 puaricat̄ est i uas vt abiret in locū suū. et
 cederēt sortes eis. et cecidit fors sup̄ mathiā
 et annumerat̄ est cū vndecim aplis.

Sermo LXIX. Ad idē

Quis cecidit su-

per Mathiā: et annumeratus est
 cū vndecim aplis Act. i. **X**
 Introductio. Dicitur naturalis q̄ lux d̄ se p̄-
 nitet splendorē. et splendor manifestat̄ t̄ntit̄ et
 acuita. vt patet d̄ sole ad oppositā. Sp̄u
 liter p̄ lucē intelligit̄ p̄s q̄ dicit Joh̄. viij.
 Ego sum lux mundi. et Joh̄. i. Erat lux verū q̄
 illuminat̄ oīm hoiez venientē in hūc mūdū.
 Et notat̄ p̄s dicit̄ lux. qz dicit̄ Amb. i. ex-
 amerō. Lux est pulcritudo ois visibilis cre-
 ature. et oibz creatur̄ dat pulcritudinē Sic
 p̄s est pulcritudo oim creaturaz. qz oīes
 creature ab ip̄o h̄nt suā pulcritudinē. teste
 Bern. in soliloq̄o q̄ ait. Ab ip̄o est q̄d q̄d ha-
 bet pulcritudis ois creatura et decorus. Tu
 solē claritate vestisti et clarior es sole. Et s̄b-
 dit. Quid ē lux solis et decor ois creature in
 comparōe tui nisi tenebre. ornasti celū s̄de-
 ribz. celū empireū angel. acra volucribz. aq̄l
 piscibz. terrā herbis et floribz. S̄z n̄ est h̄ys
 species neqz decor i tui comparōne. Fons
 vniūse pulcritudinis ihesu. Ab hac iocūda
 luce ihu xpo processit splendor diuinus qui ma-
 nifestauit suos famulos q̄s elegit. vt legit̄ d̄
 beato Greg. Qui volēs se latitare ne elige-
 ret̄ in papā. reuelat̄ est p̄ lucidā columnaz
 e celo missam. Et sic beatus mathias vt dicit̄
 Dyoni. in li. celest̄. ierarchie. Splendor di-
 uinus affuit q̄ on̄debat ip̄s assumēdū i aplm
 et notat̄ hic fors. et q̄ thema In verbis p̄-
 missis beatus Mathias a duobz cōmendat̄
 P̄mo a celica electione. ibi. fors cecidit.
 Secūdo ab aplica annumeratōe. ibi. et nume-
 rat̄ est cū. xi. aplis. De p̄mo dicit̄. Fors ce-
 cidit sup̄ mathiā. Dicitur naturalis. celū ha-
 bet varias stellas. vt h̄r Gen. iij. Suspice

De sancto Mathia

celū ⁊ numerā stellas ei⁹ si potēs. q̄ si diceret
 h̄ est tibi impossibile qd̄ soli deo possibile. ps.
 cclvi. Qui numerat multitudinē stellaz. Et
 quous vana habet stellas ut illas habet sin-
 gulariter septē q̄ dicuntur planete. Inter illos
 q̄ dā influunt mutitate vt Jupiter. aliq̄ iracū/
 diā vt saturn⁹. aliq̄ humilitatē vt ven⁹. aliq̄
 iusticiā vt sol. aliq̄ sapiētiā vt mercur⁹. ⁊
 Spūaliter. hic p̄ celū intelligit beat⁹ mathi-
 as q̄ varijs virtutib⁹ ornat⁹ fuit tanq̄ septēz
 planet⁹. q̄ virtutes in lris hui⁹ nois mathias
 patēt. Prima lra q̄ ornat h̄ nobile nomē
 est m. ⁊ significat mutitatē q̄ est virt⁹ multā
 laudāda in plar⁹. qz scribit̄ Eccl̄. x. Sedes
 ducū sup̄boz s̄buertit ⁊ mites sedere fecit p̄
 eis. Idcirco xp̄s plar⁹ plaroz hāc p̄ alijs ro-
 cuit d̄ sicupulos Math. xi. Discite a me qz
 mitis sum ⁊c. Secda virt⁹ intelligit p̄ se/
 cundā lra. i. a. ⁊ significat austeritatē vite.
 Lxxv. Circa vitā alioz esto benign⁹. ⁊ circa
 tuā auster⁹. audiāt te boies magna facientē
 ⁊ p̄na mandantē. Et sic beat⁹ mathias au-
 ster⁹ fuiti vitā ppria. vt potuit dicere cum
 ap̄lo illud. i. Coz. ix. Castigo corp⁹ meū ⁊
 fuititē r̄ digo. ⁊ merito qz dicit ap̄ls. i. Coz.
 xv. Caro ⁊ sanguis regnū dei possidere non
 p̄nt. i. carnaliter viuētes. Ro. viij. Qui fm̄
 carnē sunt deo placere nequeūt. qz h̄r Jos̄.
 iij. De⁹ spūs est q̄ fm̄ spūm viuens deo pla-
 cet. eo qd̄ d̄. i. Coz. ij. Alialis hō nō percipit
 ea q̄ spūs dei sunt. Sic etiā austeritas perti-
 net ad platos. Dicit em̄ Ric̄. d̄ sero victo.
 Sicut quidā q̄ ita mites esse volūt vt d̄ vitā
 s̄dūoz nihil curāt nemine corripuit. Tal̄
 mititas nō est laudāda. qz xp̄s plar⁹ oim̄ p̄-
 latoz rocuīt in exēplo Luc. xix. ⁊ suo inuti-
 li q̄ receptū talentū posuit i sudario. q̄ dice-
 bat. sciebā qz hō auster⁹ es. Mat. xxv. Ser-
 uum inutile p̄cure i tenebras extenozel. Et
 sic beat⁹ mathias indurat⁹ dixit. Annūcio
 vob qz vni i infernū descēdētis. ⁊ terta ap̄-
 ruit le ⁊ reglutuit eos. vt legit̄ i legēda. ⁊ sic
 fuit aliter moyses. Nu. xvi. q̄ Darban ⁊ abi-
 ron rebelles terrā reglutire p̄misit. Quilibet
 q̄ plar⁹ nō solū debet esse mitis s̄ etiā auster-
 rus. figurat̄ i throno Salomōis. iij. Reg.
 x. in q̄ sculpti erāt duo leones. vn⁹ i appare-
 tiā ⁊ apparatu miti. alter auster⁹. Et sic pla-
 tus mitis esse debet bonis ⁊ rectis corde. Uñ
 ps. cxxij. B̄n̄fac d̄ne bonis ⁊ rectis corde.
 Auster⁹ malis. Exo. xxij. Maleficos ne pa-
 tiar̄ viuere sup̄ terrā Tercia lra hui⁹ nois
 est e. ⁊ significat timorē d̄ni. Exo. xvij. Eli-
 getibi viros timētes deū Eccl̄. ij. Qui timēt

d̄nū inq̄runt q̄ b̄n̄placita sunt ei. Talib⁹ ei
 astat d̄nis. ps. cxxij. Volūtate timētiū se fa-
 ciet. Hmōi fuit beat⁹ mathias figuratus p̄
 abdiā. iij. Reg. xvij. q̄ fuit princeps i curia
 reg⁹ Dze reg⁹ iude. valde timebat deū. ⁊ sic
 ip̄e. p̄pter qd̄ p̄l. dic̄. Cōstituit eū d̄nis d̄nū
 dom⁹ sue ⁊ principē ois possessionis sue. Ti-
 mētes q̄ d̄nū debet esse plati. qz timor omne
 negligētiā excludit. Eccl̄. vj. Qui timēt
 deū nihil negligit. Sic q̄ cū ipi timerēt deū
 tūc timerent a pplō. Iudith vlt. Qui timēt
 te magni erūt apud te p̄ oia. Quarta lra
 est h. ⁊ significat humilitatē. Nec etiā viūe
 spūaliter platus puenit. Eccl̄. xxxij. Rectoz
 te posui noli exrolli s̄ esto inter illos q̄ si vn⁹
 exillis. ap̄ls Phil. ij. In hūilitate sup̄iozes
 inuicē arbitramini. Eccl̄. ij. Quāto magn⁹
 es hūilia te in oib⁹. Nā tales exaltent̄ Luc.
 i. Deposuit potētes d̄ sede ⁊ exal. hu. sic legit̄
 ⁊ Saul. i. Reg. xv. Nōne cū puul⁹ i ocul⁹
 tuis esses caput fac⁹ es i isrl̄. Et sic sup̄bus
 iudas deposit⁹ est: ⁊ hūilis mathias exalta-
 tus. imo elect⁹ ad celestia regna ex hūilitate
 cognoscit. vt dic̄ Bre. Euidētissimū signū
 reproboz ē sup̄bia: electoz hūilitas Quita
 lra est i. p̄ quā significat iusticiā q̄ est virtus
 vt dic̄ Amb. in li. ⁊c padisō. q̄ maḡ alijs q̄s
 sibi prodest: ⁊ vtilitates suas negligit. cōia
 emolmēta p̄ponit. Et illa p̄tinet ad platos
 quib⁹ d̄r Sap. i. Diligite iusticiā q̄ in dica-
 tis terrā. Sic etiā d̄r Exo. xvij. Elige viros
 q̄ diligūt iusticiā ⁊ odiūt auariciā. Lypria/
 nus. Queq̄ bona i regno opat iusticia. Ta-
 lis fuit beat⁹ mathias. ideo ⁊ eo legit̄ illud
 puer. x. B̄ndictio d̄ni sup̄ caput iusti. ideo
 dedit illi d̄nis partē in tribub⁹. xij. sic ⁊ nos.
 p̄l. xxxvi. Nō vidit iustū derelictū. Idē D̄ne
 q̄s habitabit i tabernaculo tuo. Respondet
 Qui opat iusticiā in seip̄o. ⁊ nō noceat alijs
 nec phibeat. qz dicit Tull⁹. Si es iust⁹ n̄
 solū nō noceras: sed etiā nocentes phibeas.
 Hāc virtutē collaudat Greg. ⁊ h̄r. xij. q. ij.
 Lū tenorissimā. Summū in reb⁹ bonū est
 iusticiā colere ⁊ vniētiq̄ sua iura seruare.

Secra lra est a. ⁊ significat amorē. Nāz
 reliq̄ nihil p̄sunt sine amore. Aug. Si cha-
 ritas desit cetera nihil p̄sunt. qz ē forma vit-
 tutū. Jō d̄r Eph. ij. In charitate radicati
 ⁊ fundati. Nilan⁹. Frustra ē ois opatio ni-
 si soli deo debeat. Sic fuit Mathias i cha-
 ritate ardēs. Aug. Quāto q̄s terrena resp̄
 citātō diligit. Et sic ipse p̄pter deū oia dere-
 liquit. Sic q̄ potuit dicere eius ap̄lo ⁊ alijs
 p̄fectis illud Mat. xij. Ecce nos reliquimus

oia ⁊ secuti sumus te. Sic ḡ nos i charitate dei ipm imitari debem⁹. qz ipa charitas vt dicit Hugo. est fons ppri⁹ ⁊ qz n̄ cōicat alien⁹. Aug. Oia sacramenta h̄c potes ⁊ mal⁹ esse potes. cū charitate aut mal⁹ esse n̄ potes. Rō i. Job. iij. Qui i charitate manet i deo manet ⁊ ⁊ ⁊ co. Septima lra est s. p. quā si gnificat sapiētia dei. Sap. vij. Nemine dilligit ⁊ nisi eū quē cū sapia inhabitat. Et h̄c papue ad platos p̄tinet. Un̄ puer. iij. Sapientes gubernacula possidebūt. De hac materia poteris p̄la q̄rere ⁊ applicare. Et q̄to h̄ p̄udēiores ⁊ doctiores fuerint t̄o pl⁹ in futuro fulgebūt. De q̄ Dañ. xij. Qui docti fuerint sp̄tēdebūt q̄si sp̄tedor firmamēti. ⁊ q̄ ad iusticiā erudiūt p̄timos fulgebūt q̄i stel lei p̄petuas eternitates. itellige d̄ h̄ys q̄ erudiunt vita ⁊ doctrina. Hoc s̄a sapia requirit. Un̄ gre. nazāren⁹. Sapia ē laudabil. H̄ac habuit beat⁹ mathias. nec sufficiebat sibi i seipō h̄ em̄ h̄c. s̄ p̄les ad h̄ formauit Idcirco ad dño eligend⁹ ⁊ elect⁹ est. ⁊ a nobis hodie honorand⁹ ⁊ glorificand⁹ ⁊ innocād⁹.

De annūciatione beate Marie virginis.
Sermo LXX.

Ingressus an

gel⁹ dixit ad eā. Ave gr̄a plena dñs tecū Luc. i. Introductio. Boni rumores lenificāt hoies ⁊ habēt i memoria. Moralit. D̄s boni rumores sūt hodie nūciati. sic q̄ locū p̄t habere illud. iij. Reg. vij. Nec est dies boni nūci. si tacuerim⁹ iceler⁹ rei erim⁹. B. Reueta boni nūci d̄ies. qz directe h̄ nūciatio est ⁊ annūciationē serpentis: q̄ nobis oib⁹ mortē intulit. ⁊ mala sūt mltiplici rōe. P̄o qz sūt nūciatio dubietat⁹ respectu mulier⁹ cū dixit serpens. Sen. iij. Cur p̄cepit ⁊ vob⁹ vt nō comederet⁹ ⁊ om̄i ligno paradisi. R̄ndit. ne forte moriamur. Ecce illud qd̄ ⁊ posuerat in certo mulier posuit in dubio. Illa dubietat⁹ durauit vsqz ad xpm. qz hō dubi⁹ sūt quō saluē p̄seq̄ reberet. Ecōtra hec annūciatio est securitat⁹. Hodie em̄ angel⁹ dixit. noli timere maria. inuenisti em̄ gr̄a apud dñm. Scōdo sūt nūciatio falsitat⁹. qz dixit serpens. Sen. iij. Nequaḡ moriemini. Ecōtra hec nūciatio ē veritat⁹. qz illū angel⁹ gabriel nūciavit q̄ est vitas. De q̄ Job. xij. Ego sum via vitas ⁊ vita. Tercio sūt mala rōe mortalitat⁹ q̄ p̄uicit ex illa. Ro. v. Per vnū hominē peccm̄ in mundū intrauit. ⁊ p̄ peccatū

mors. ⁊ sic i oēs hoies mors p̄trāsiit. Ecōtra ex hac annūciatione homini vita venit. Joh. x. Ego veni vt vitam habeat. Hodie dñs lignū vite. i. siliū plātauit i medio paradisi. i. in vtero ḡginitis b̄ndicta. vt in figura habet Sen. iij. sic d̄. i. Cor. xv. Sic in adā oēs moriunt. ita ⁊ i xpo viuificabūt. Quarto sūt mala hec annūciatio rōe acerbitat⁹ sūt em̄ acerba vtroqz parēt. P̄o ade cui dictū est Sen. iij. Maledicta terra in ope tuo. spinas ⁊ tribulos germiabit tibi. In sidore vult⁹ tui vescer⁹ pane tuo. Scōdo eue. ibidē. In dolore paries filios tuos. Ecce maledictio. S̄z hodie annūciata est b̄ndictio. B̄ndicta tu i mulierib⁹. Luc. i. Ecce nūciatio b̄ndictiois ⁊ alacritat⁹. Aug. Hodiema ledictio eue mutat⁹ i b̄ndictioez marie. Ber. ⁊ Hodie reuelatū est p̄siliū qd̄ mors tollerēt. vita redderet ⁊ hō ⁊ sūtute d̄ yaboli liberaret ⁊ i pristina dignitate reduceret. Hodie implet illud Zach. ij. Letare filia syon. ecce venio ⁊ habitabo i medio tui. Idcirco canit hodie ecclia. Hec ē dies quā fecit dñs hodie dñs afflictioez ppli sui respexit ⁊ redēptioem̄ misit. hodie mortē quā semia intulit semia fugauit. Hodie ⁊ hō facit. id qd̄ sūt. it p̄māsiit. ⁊ qd̄ n̄ erat assumpsit. ergo exordium n̄re redemptiois deuote recolam⁹ ⁊ exultem⁹ dicentes. gl̄ia tibi dñe. Et merito qz vt dicit Aug. facit est p̄cipies n̄re hūanitat⁹ vt essem⁹ p̄cipies sue diuinitat⁹. Iō alexander sup Lan. Amoz erat i orbe regnatur⁹. iō nullus ē celest⁹ paranymp⁹. quasi colūba. Hoc facit. p̄cipies ramū oliue. i. pacē ⁊ salutē. De q̄ thoma. Missus est ⁊c. In summa euāgelij q̄ttuoz p̄ ordinē tangunt. P̄o no. ua legatio diuise maiestatis. ibi. missus est. Scōdo p̄mpra excentio angelice dignitatis ibi. ingressus angel⁹. Tercio mutua colloquio inquirēde veritatē. ibi. Quō fiet istud. Quarto deuota hūiliatio virginē volūtat⁹ ibi. Ecce ancilla dñi. De primo dicit. Missus ē angel⁹. Etia apponit In illo tpe. Quo ad tps quinqz sunt p̄siderāda. videlicet q̄ anno. q̄ mense. q̄ hebdomada. q̄ die. q̄ hora angel⁹ missus est. Quo ad primū h̄ est q̄ anno. dicit breuiter sancti doctores qz fluxis a principio m̄di i annis quinqz milib⁹ exat. In isto igit vltimo anno facta est hec legatio. S̄z q̄ ad scōm. i. q̄ ad m̄sem. dicit qz i m̄se marcio. ⁊ allegat illi⁹ p̄les rōes q̄s alibi reperies. S̄z q̄ ad terciū. i. hebdomada colligit ex dicit beati Augustini. in. iij. ⁊c. trini. qz vltima hebdomada p̄nominat⁹

De annūciatōe v̄ginis marie.

mēsis. Qui ratio est fm eundē. ad resignan-
dū q̄ i ultimo tpe p̄p̄a icamari voluit. i tpe
gr̄e De q̄ Abacuc. ij. Apparebit i fine. si mo-
rā fecerit expecta eū. qz veniens veniet. Quo
ad q̄tū. dicit q̄ seria septa. qz illo die fact̄ ē
h̄o. Et sic merito hac die p̄cipi r̄ nasci debu-
it qua die regenerat̄ erat h̄o p̄ ei^o passionē
S̄z q̄ ad quintū. h̄ est q̄ ad horā diei. dicit
cōiter doctores. r̄ qz marie fr̄acile^o maronil
q̄ hora cōpletōrij fuit ista nūciatio incepta.
h̄z hora marutinali fuit incarnatio celebrata
Et h̄ r̄p̄sentat ecclia i cāpana quā mane et
vespe pulsare ordinavit ad hui^o rei memo-
riaz. Et dicit sancti doctores aliq̄ locutio
angeli cū v̄gine duravit ab hora cōpletōrij
vsqz ad mediū noctis. Et sufficit b̄ro Luca
p̄bz scribere s̄stantiā. Sic in mult^o exem-
plis scripture habem^o q̄ illa q̄ iō ḡssimo tpe
sunt pacta breui pagina sūt descripta. Sic
scribit Sap. xvij. Dū quietū silētū tenerēt
oia r̄ uox i suo cursu iter h̄ret om̄ipotens ser-
mo tu^o exiit de celo a regalibz sedibz venit.
Et intelligit h̄ etiā ad p̄positū. Dū em̄ v̄gi-
ne b̄ndictio oia creata s̄terēt. velut cūcta i no-
ctelateria i ea sopita erūt Tūc om̄ipotens ser-
mo tu^o. i. eternū v̄bū p̄ris venit. Et h̄ potuit
esse hora cōpletōrij Ad p̄positū tū dicit apls
ad Gal. iij. Eū venit plenitudo t̄pis D
S̄z di. circa p̄dicta q̄te tād in incamari di-
sultit. R̄ndet Tho. p̄te. iij. q. i. ar. vi. q̄ h̄ fe-
cit mult^o rōnibz. P̄rio p̄pter diuine iusticie
manifestatōez. Nā dei iusticia vt dicit Aug.
nullū malū sinit impunitū. Ut igit̄ d^o pec-
catū ade punire. tātos clamores sustinuit.
r̄ luc^o r̄ suspiciā fieri p̄misit. r̄ adā cū seq̄ci-
b^o suis tāto tpe expectaret i limbo. r̄ exul exi-
stet a padisō vt manifestaret p̄ diuinā iu-
sticiā nullū peccatū dimitti inultū. Sc̄do. p̄-
pter peccatū cognitōez. Un̄ medicina n̄ dat in
firmis nisi se cognoscāt. modo ipi i p̄mo nō
cognouerūt infirmitatē suā. debebat em̄ p̄ri^o
cognoscere q̄ n̄ a se s̄z mediāte liberatore re-
dimi debebat. r̄ q̄ illi^o necessario indigerent
Tercio p̄pter desiderij augmentatōez. Nā dicit
Bern̄. Dilatio rei amate ē augmentatio desi-
derij. Et q̄sto diuini desiderati renegat. tāto
magis desiderij augmentat. p̄ur. xij. Sp̄s
q̄ differt affligit aiaz. Idcirco post clamores
r̄ magna desideria sanctorū patz venite vo-
luit. Exo. iij. Uidi afflictōez ppli mei. r̄ cla-
more ei^o audiui. r̄ cecidit r̄ libatō eū. Quar-
to. p̄pter b̄nificij incarnatōis maiorē cōmen-
datōez. qz qd̄ amplū r̄ diuini^o differt cū dat

p̄ciosū reputat. Et sic dicit Innoc. in s̄mone
de aduētū dñi. Si filius dei subito post lapsus
hois venisset r̄ eū redupisset. ille vidēs se fa-
cile sanatū incidisset i ingritudinis viciū et
nō magno medico indignisse se credidisset.
Sic q̄ ex diuturna expectatōe r̄ difficultatez
saluatōis cognouit. q̄ r̄. Quito p̄pter seri-
pture impletionē Dicit. xij. Diebz mult^o ex-
pectabis me. Iō die Abacuc. ij. Apparebit
in fine. i. in tpe gr̄e. De q̄ ps. Tps miserēdi
ei^o venit. Et h̄ fuit tps illud q̄ ad annū men-
sem r̄ hebdomadā die r̄ horā. r̄ q̄ sup̄ audi-
stis. Tūc q̄ missus est angel^o E. Cur an-
gel^o r̄n̄ h̄o. R̄ndet Simō d̄ cassia. P̄rio
qz q̄lter h̄o fuit p̄ctor. s̄z op^o incarnatōis de-
bebat hoiez solvere a peccatis. iō magi p̄gnūz
fuit mittere āgelū qz hoiez. Sc̄do qz missio
ista fuit p̄pter reuocatōez ad regnū celoz. id-
circo mitti celest^o ciuis debebat. Tercio qz p̄
incarnatōez dñi etiā angelica ruina tepan-
da erat. r̄ cetero paz esset int̄ angelos r̄ ho-
mines. In hui^o q̄ figurā tpe nanuatis ḡat
dātes angeli cantabāt. Gloria in excelsis deo
r̄ terra paz hoibz f̄ S̄z q̄ tū vn^o an-
gel^o mittebat. R̄ndet p̄pter celare dyabolo
op^o incarnatōis r̄ redemptōis. Dicit tū al-
bert^o. q̄ sibi soli cōmissus erat q̄ nūciare ver-
bū debebat. artū cū eo erat magnū angeloz
exercit^o q̄ nō sc̄nerat in speciali. A simili. sic
vn^o angel^o nūciauit gaudij natiuitatis dñi
pastoribz. venit tū magna multitudo euz eo
celest^o curie. figurat̄ Bern̄. xij. Abraz mī
sit vnū. selesat ad p̄ducendū sp̄sām silio.
ille tū mltos habuit comites. modo non est
minoris dignitatē. incarnatio qz natiuitas.
Solutū tū gabriel apparuit. r̄ colloquū cū
v̄gine habuit. idcirco t̄p̄t̄p̄t̄ cū noiat
S̄z di. q̄re gabriel r̄n̄ ali^o. R̄ndet ber.
sup̄ miss^o est. Gabriel fortitudo interpretatur
Nā p̄ op^o incarnatōis virt^o altissimi mani-
festat. q̄ merito p̄ fortitudinē annūciat. Nā
p̄ h̄ op^o fortissima vicit. P̄rio diaboli Joh.
xij. Nūc p̄nceps mūdi cūcat foras. Secūdo
mūdi. Joh. xvi. Cōfidite ego vici mūdi.
Tercio oēm̄ intellectū creatū. puto q̄ om̄ia
angeli n̄ possent cape suis intelligētis v̄be-
mentia incarnatōis quā nob in h̄ op̄e exhi-
buit. qd̄ op^o angel^o certe ignorauit. Un̄ in-
terrogat^o a v̄gine. quō fieri istud. R̄ndit. sp̄s
ritusctūs sup̄ueniet in te. q. d. Tu experis
Aug. fide capit rōe cōprehēdi nō p̄t. i. quō-
dā hūanitati iungit. r̄ d^o r̄ h̄o d̄ virgine
uascit. Aug. s̄mone. i. de annūciatōe di. Est

Supradū miraculū excellēs oēm intellectū. q̄
 i cherubin ē terribil. i oibz angel est incōpre
 hēbil. &cept^o ē in alio ſignis. Un ſignē
 &cipe & parere ſupat omnē legē nature. Ad
 huc tñ fort^o est q̄ d^o & hō ab hoie nāci vo
 luit. Jō An. d &ceptu ſignali. Quis vlti
 mū pmo dū ſignis nūi dei foritudo. & ita p̄glu
 tinavit q̄ n^o morte ſoluit. Merito ḡ gabri
 el. i. ſonitudo dei mitit. Seq̄t. a reo. ſ. ſine
 medio. Ecce p̄rogatiū. q̄ n̄ est ſuat^o cōis
 mod^o eo q̄ nō p̄ ſupiorē reuelatōez. ſ. a reo
 miſſus ē. Dyoni. c. vij. celeſt. ierarchie. Alij
 eognouerūt ſ. n̄ b̄n & plene. maxie latuit eis
 mod^o q̄lter tot^o i patre. tot^o i ſigine. In ci
 uitate galilee N Szd. cur nō i iudeā
 Rūdet. q̄ i galilea cohābitabāt gentiles cū
 iudeis. an ſignū q̄ vniūqz pplm vellet redi
 mere. Jōh. xi. Dic ihs montur^o erat p̄ gēte
 zñ tñ p̄ gēte. ſ. iudeica. ſ. vt filios dei diſper
 ſos ex varijs gētibz i vniū p̄gregarz. Eph. ij.
 Jpe est q̄ ſacit vtraz vniū. Lūi nomē naza
 reth. qd̄ interpretat^o ad ſignificādū q̄ ipſe
 eſt ille ſtos. & q̄ Lan. v. Ego ſtos cāpi. Di
 cit ſtos cāpi zñ ori. qz ſtos ori clauſus eſt.
 ſ. ſtos cāpi oibz apert^o ē. & ſic p̄ps Mat. xi.
 Venite ad me oēs. Jre ſtos gignit ex puris
 ſinis terre humoribz & calore ſolis. & ſic p̄ps
 incarnat^o p̄tute ſpūſſancti ex puriſſimo ſan
 guine ſignis mane. Jre i ptbz trāſmarinis
 habet quida ſtos q̄ habet ſtipitē aſpez & qui
 qz rubea ſolia. & ſignificat p̄pm q̄ habuit aſpe
 ritatē cruce. & q̄ nōqz rubea vulnera Jre cū ſtos
 p̄terit lōge ſp̄git odorē. & ſic p̄ps i marrano
 lo cruce p̄rit. Jſte ḡ ſtos ſloruit i &ceptōe i
 nazareth. apparuit i nariuitate i bethleem.
 emarcuit i iheruſ. ſloruit int̄ duo lilia. ſ. age
 lo annūciante. ſigine p̄ſentiere. Appuit int̄
 duo aialia. Jſa. i. Loguit bos poſſeſſorē ſuū
 & aſin^o p̄ſepe dñi ſui. Emarcuit int̄ duos la
 trones i cruce. reſloruit i reſurrectōe. Seq̄t.
 ad mariā ſigine. Et merito vt p̄phetia im
 pleret Jſa. vij. Ecce ſigo &cipier & pariet ſi
 liū. & Hiere. xxxi. Nouū faciet dñs ſup ter
 rā. ſemia circudabit vix. vbi dic Dyoni. de
 diuis noibz. De oibz nouis h̄ eſt maximuz
 nouū. Bern. Deū decebat hmōi natiuitas.
 Eſt i decebat nāci tūc d̄ ſigine. & ſi ſigo rece
 bat parere tūc deū. Sic igit miſſus ē ad vir
 ginē Aug. Venies creator mūdi ex mūdis
 viſceribz i mūdo nāci voluit vt in mūdu
 mūdu redimeret. ſic di. Bern. ſup miſſus ē.
 Ad ſigine carne. ad ſigine mēte. ad ſigine p̄
 ſſione. ad ſigine talē & q̄. i. Loz. vij. Mē

te & coipe ſanctā nec nouiter nec foritutu in
 uentā. ſ. a ſeclō electā. ab altiffimo p̄cognitā
 a ſpūſſancto p̄paratā. a patriarchis p̄ſignatā
 a p̄phis p̄miſſam. Damas. li. iij. c. vij. Jpa
 dei genitrix virgo ab eterno dei p̄ alio puila.
 ipa ē quā vidit moyſes i tubo ardēte. Sede
 on in vellere. Ezechiel i porta clauſa i domo
 dñi. Daniel in lapide abſeſo ſine manibz.
 Harō i virga & flore. Sāct^o Tho. pte. iij. q.
 xxvij. Merito agn^o dei ſine macula d̄bebat
 nāci. & ſine p̄cto & ſigine pura. Sequit. de
 ſponſatā viro. Amb. vt iudeis tollerēt ſcan
 dalū. vt puer h̄ret nutritiū. & vt ſigo ſigini
 tat^o ſine ceſſi moniū. cui. ſ. viro nomē erat io
 ſeph. & domo. i. de familia Dauid. J
 Tres legim^o ē viros i ſacra ſcriptura hui^o
 nois. P̄m^o fuit p̄curator egipti q̄ cōmen
 dat^o ab innocentiā. Scōs ioseph ab anima
 thia. q̄ cōmendat^o a pietate & miſcōdia. & a re
 notōe et̄tina poſuit p̄p̄m d̄ cruce. & i monu
 mētū ſuū collocauit. Terc^o fuit vni^o ex. lxxij.
 diſcipul. ille cōmendat^o a iuſticia. vt h̄r Zct. i.
 Dēs h̄i h̄c ioseph figurabāt. oim em̄ ſtu
 tes ip̄e p̄fecte habuit. Et ſpecificat cū euāge
 liſta q̄ ſit de domo dauid. vt p̄ h̄ reſignet ſu
 ras p̄miſſōis. p̄. lxxij. De fructu ventris tui
 ponā ſup ſedē tuā. K Et nomē ſignis
 maria. Jſd. Antiqs patmbz noia impone
 bant ſecrera futuroz continētia. a fontoz ḡ
 ḡgini dei genitrici q̄ oibz fuit ſanctior & i ſta
 tu ſblimior. Un Lhuſ. in ſmone de annūci
 atione. Nihil erit i glia reſpectu b̄re ſiginis
 & oim p̄cedētū memoria. Dic̄ ḡ mana. qd̄
 hebraice interpretat^o ſtella marz. q̄ nauigātibz
 viā indicat. Et ſic ipa miſit radiū p̄ quē co
 tū mūdu illuminauit. Bre. Duc mūdo lu
 mē eternū eſtudit. Bern. Sic nec radi^o mi
 nut ſider^o claritatē. ſic nec fili^o ſiginis m̄ris
 integritatē Scōdo mana grece & latine dicat
 amaz mare. Et ſic ipa i p̄ aſſidē. Lu. ij. Quā
 ipi^o auimā gladi^o doloris p̄tāſibit. Tercio.
 Siria ce d̄r d̄na. & ſic ipa d̄na angeloz p̄te
 ges nos ab inſeſtatōe inimicōz. Bern. Nō
 em̄ hoſtes viſibiles timēt acie ordinatā. ſic
 demonēs dei matrē. Amb. Totū collegiū po
 teſtat^o maligne terret ad inuocatōez nois
 marie. Bern. Sic cera ſuit a facie ignis. ſic
 demōēs ad inuocatōez nois marie ſiguis.
 Et ſic dic̄. Nomē ſiginis marie. nō a caſu h̄
 nomē ſ. ſp̄ali iſtinctu & angelica reuelatōe
 ḡgini impoſitū eſt. Et p̄ueniēt h̄ venera
 bile nomē obtinet ex ethymologia Jpm em̄
 habet quinqz ſras per q̄s ipi^o q̄ nōqz p̄uilegia

De annūciatōe v̄ginis marie

designat. Et quilibet earū p̄uilegiū vnū ex hīs
quos designat q̄ ip̄a sp̄aliter a deo meruit ob
tinere, p̄pter que h̄ nōmē sibi p̄grue uenit
P̄ua l̄ra hui⁹ sc̄itissimū nōis est m. p̄ quā d̄
signat primū p̄uilegiū, q̄ ip̄a est m̄ oīm san
ctōrū. q̄ oīb⁹ sanctitatē generauit. Dan. ix.
Ueniet sanct⁹ sc̄tōrū r̄ vngat. Idcirco bern.
Laudam⁹ tuā v̄ginitatē r̄ miramur hūli
tatē. q̄ nob̄ oīb⁹ genuisti sanctitates. Eccl. ix.
iij. Ego m̄ pulcre dilectōis r̄ timoris r̄ ag
nitōis r̄ sc̄tē sp̄i. modo oīa illa ad sanctitatē
p̄tiner. Et sic ei sp̄aliter dicere possum⁹ illd̄
Judith. viij. O p̄ nob̄ qm̄ tu m̄lier sacra
es imo r̄ oīm sanctōrū m̄. Sc̄da l̄ra est a.
p̄ quā significat sc̄dū p̄uilegiū. s. q̄ est aduo
cata oīm p̄ctōrū. Sic ecclia nōiat eā. Eya ḡ
aduoata n̄ra zē. Nota dicit Ihd̄. Uolens
aduo care p̄ alio debet h̄c p̄mo iudicē amici
ciū. r̄ sic ip̄a q̄ m̄. Bern. Tu m̄ ep̄ulis: tu
m̄ iudicē. Ip̄a i m̄re salomonis figurat. cui
salom. o. iij. Reg. ij. Petea me qd̄ vis. nō est
phas vt auertā facie meā a te Bern. in fino
ne r̄ natiuitate. Cū corā tremēdo iudice as
sistim⁹ q̄ vibrat gladiū ire sue sup̄ nos. r̄ q̄
auertat irā suā n̄s maria p̄ quā suscipim⁹ i
terr⁹ misericordias. q̄re exēplū i discipulo simone
vlti. r̄ in uene rep̄pato. Nō mir⁹ si apud
deū potēs est. Dic em̄ beat⁹ Amb. Mira res
oīs creatura a deo cteata ē. r̄ oīa creauit. s̄
maria ei generauit. Et sic merito h̄z amici
ciā. Sc̄do debet habere pietatē clemētiā. r̄ sic
maria. Cū bern. in fino ē q̄ incipit Magnū
signū apparuit i celo. Quid ad mariā trepi
dat accedere hūana fragilitas. nihil auster⁹
nihil terribile i ea. s̄z tota suauis r̄ mitis. Iō
dic Aug. in l. retractationū. Sc̄o me p̄ire
n̄ posse p̄ pietate marie. Sic ḡ possum⁹ dice
re ei illud. iij. Reg. ij. qd̄ dixit Adonias ad
matrē reg⁹ salomōis. Pro nob̄ loq̄re regi q̄
i te est pietas r̄ misericordie clemētia. neq̄ tibi qe
q̄s denegare poterit. Tercio debet p̄ponere rei
indigētiā. Et sic maria. Cū bern. Apud fili
um suū iudicat illud euāgelicū. Memōto fi
li s̄bi tui. in q̄ p̄ctōrib⁹ spem uenite tribuisti
nō est op̄ vlti. r̄ medic⁹ s̄z male habētib⁹.
Nō uenit uocare iustos s̄z p̄ctōres. Ip̄a est
m̄lier r̄ q̄. ij. Reg. xij. q̄ aduocauit p̄ ab̄
lone apud dauid allegas generalē infirmita
tē dicēs. Quēs morimur r̄ q̄i a q̄ dilabimur i
terra. Lasso. in q̄dā epla. Ut patronā hūa
ni gener⁹: tu afflicti p̄ solario: tu infirmis me
dicina singulari. q̄s tuo n̄ indiget iuuamie
cum peccate cōmune sit. ḡ sc̄do est aduoata

oīm p̄ctōrū Tercia l̄ra est r. p̄ quā signifi
cat terciū p̄uilegiū sive terciā gr̄a marie col
lata q̄ ip̄a ē regula oīm mox r̄ futurū Et p̄
mo puritatē. q̄ dicit Amb. Ea puritate nite
bat q̄ maior s̄b deo itelligi uēq̄t. Q. aut pu
ritas virtus sit r̄ nos acceptos deo reddat. d̄z
puet. xij. Qui diligit misericordiam cordis habe
bit amicū regē. r̄ Sap. vi. In corruptio p̄i
mū facit deo. ps. xvij. s̄m puritatē manuum
meaz r̄ tribuet mihi. Ip̄a etiā sp̄aliter ē re
gula hūilitatē. imo r̄ migra. Lu. i. Ecce ancil
la d̄ni. Nō potuit eā ampl⁹ extollere ā gel⁹.
q̄z dei matrē futurā eā p̄dicit. Et ip̄a dixit se
ancillā p̄souā humilē r̄ humilē. O mira hūili
tas hec ē virt⁹ illa quā ip̄e saluator docuit d̄i
scipulos dicēs Mat. xi. Dilcite a me q̄z mi
tis sū r̄ hūilis corde Ip̄a etiā ē regula chari
tatē. Cū Amb. Sic serz i ignē nulluz torū
sit ignē. r̄ sic ip̄a charitate dei r̄ p̄mi tora
sunt ignea. i. charitate plena. Et sic excellēt
in se oēs s̄tutes habuit. q̄ uenficari poterat
de ea illud Judith. xi. Nō est tal̄ m̄lier sup̄
terrā. s̄z deo r̄ virtutū. Bern. Ip̄a dignū dei
habira culū oīb⁹ s̄tutib⁹ plenū. Nō mir⁹ si
fuerit regula mox. Amb. in li. d̄ v̄ginitate.
Tal̄ fuit vita marie vt ei⁹ soli⁹ vita est oīm
reglā r̄ disciplina. Quarta l̄ra hui⁹ nōis
est i. p̄ hāc q̄rū significat p̄uilegiū. q̄ ip̄a di
ci meret intersect⁹ oīm viciōrū. Cū bern. s̄z
p̄ m̄l̄rē. Sic dyabol⁹ p̄ m̄lierē hūmanū ge
n⁹ p̄didit. sic d̄ns p̄ m̄lierē rep̄auit. Sic di
cit Marum⁹ i simone. Sicut ena nocuit p̄
stulticiā. sic maria p̄fuit p̄ prudētiā. Eua
dānauit p̄ sup̄biā. maria iuuauit p̄ hūilita
tē. Ip̄a fuit de q̄ canit ecclia. Morie quā se
mina itulit femia fugauit. Ip̄a fuit illa de q̄
Bern. iij. ex p̄te dyaboli d̄z Inimiciā ponā
iter te r̄ m̄lierē. r̄ s̄b dit. Ip̄a p̄teret caput tu
um Quarta l̄ra r̄ vltima est a. p̄ illa signi
ficat quintū p̄uilegiū q̄ ip̄a sp̄aliter dicit me
ruit armonia. s̄z sp̄s sancti donoz. Aug. tra
ctans illud puer. ix. Sapientia edificauit s̄
bi domū. ex dicit colinas septē. dicit. domuz
edificauit. i. eoz v̄ginale sp̄s sancti donis ple
nū. Nā alij sancti habuerūt gr̄az cū mēsurā
ip̄a souit oīm gr̄az. sic q̄ i ea ip̄cti potuit il
lud puer. vlti. Mltē filie regū p̄gregauerūt
diuitias: tu sola sup̄gressa es vniūlas Bern.
Ip̄a excessit fidē patriarchaz. p̄phetaz r̄ spem.
ap̄loz charitatē. s̄z stātiā marituz. castitatē
v̄ginū. Aug. in simone d̄ assumptōe. Quid
dign⁹ hac v̄gine cui null⁹ sc̄tōrū poterit cō
patari. Diero. s̄z in simone de assumptōne

Sic i compatōe rei null^o bon^o. ita i compa
tione mane nlla est pfectior stutibz. Meri
to igit maria dicitur oim scōz. aduocata oiz
pctōz. regla moz. interfectrix vicioz. armo
nia spūsancti donoz. Ex sup dictis g^o delu
dit noua legatio diuine maiestatis. Noua vti
qz r inaudita. Nā licet mlre legatōes fuesit
p oracula pphaz rē. illa tū fuit oibz excellē
tior. Prio ex pte nūcij. qz fuit nunci^o rē supi
ouibz venies rē hys q^o astat an facit rē. Lu.
i. Secdo ex pte mīctis. qz inmediate missus
a deo. a oculis tot^o scāte trinitatis. Tercio ex
pse psona ad quā mittit. hec fuit vgo maria
omni laude dignissima. Quanto ex pte ean
se. r hec fuit maxima. qz ure salutē redēpno.
vt infra clar^o patebit. Et h^o qzū ad pum uz.

Dicit scdo subitūq^o pmptra executio ange
lice dignitatis. rē q^o s^o dicit. Et in gressus ad eā
angel^o dixit. Ave gra plena dñs tecū. bñdī
cā tu i mulieribz. Post illā qre in thesauro
antiq^o circa hodiernā festiuitatē. vltari^o cir
ca smones Berni. sup miss^o ē. L Ad p
positū tū an legatōis executō nez angel^o rē
uerēdissimā formauit salutatōez i q^o virginē
gliosaz ex q^o tuoz pncipalit^o cōmēdauit. Pri
mo a vite inocētia. r h^o sigit cū d^o Ave. i. sū
ve. spu dorus laboris r doloris. Bern. iij. Ml
tiplicato erinas tuas r ceper^o tuos. i. dolo
re paries filios tuos. Berni. Ipa sine corru
ptione secūda. sine gūanie gūida. r sine do
lore puera. Sz vnde h^o. qz dicit Berni. Pro
pziū delictū n̄ habuit. ab aliēo lōge innocēs
fuit. Et sic p pscōns nec tal^o maledictio Eue
i ea locū hēre potuit. Merito dixit ei Ave. i.
sine ve. Reuera ipa fuit sine ve culpe. sine ve
miserie. sine ve gehēne. qre i thesauro antiq^o

Secdo ipaz cōmēdauit a gre sup effluē
tia. cū dixit. gra plena. Ubi nota duplex est
gra. Pziua est gra gratū faciens q^o dicit chari
tas ifusa sine q^o nemo ē accept^o deo. r q^o inter
oia dona a deo creata est excellentissimū do
nū vt dicit Aug. De illa pncipaliter loquit^o
angel^o. Berni. Ita copiose est ei collata gra
q^o oem vitā suā custodiuit ab omni culpa ve
niali r mortali. Jō aug. dicit. Quid digni^o
hae vigne q^o trāscēdit merita oim mortalū
etiā r angeloz. Alie sūt gre grat^o date q^o licet
oibz hoibz a deo grat^o dant. nō tū hoiez sm
se gratificāt oēs siml^o nec aliq^o eaz sz ad infra
alia ordiant. Tūc hmōi gre pūt dicit omis
stutes alie a charitate. Maria g^o n̄ solū ha
bitur donū gre pncipalis gratū faciens. sz eti
az plenitudinē grāz grat^o dataz. De q^o hic

ro. i. smone rē assumptōe sic inq^o. Si dilige
ter attendis nil est stut^o qd n̄ resplicēat i vir
gine maria. Un ipa fuit hūilima. Bern. Si
maria hūilis n̄ fuisset spūsanct^o sup eā non
quiescisset n̄ eā impguasset. Jsa. vlti. Sup
quē reqesceat spūs me^o nisi sup quietū r hu
milē. Jtē fuit castissima. Un berni. Tāte fu
it puritas q^o nec angelica puritas ausā ē ei se
compare Jdē. Nec astra mūda sunt in psc
cū ei^o. Tāta mūdicia o maria de^o carnē tuā
mūdauit. vt etiā sue diuie puritati eā pglu
tuare nō desperet. Jtē fuit mitissima. Berni.
Nihil auster^o nihil terribile i ea tota suauit
r mīr. Jtē fuit misericordissima. Un Jgna
ei^o Maria oim opoz pietat^o vniciūq^o aliqd
mīstrat miser^o r afflic^o est coafflicta. Et hec
mīcōdia n̄ est i beatitudie diuinita sz pfecta.
Sic igit merito a gre sup effluētia cōmēdat

Tercio cōmēdauit eā angel^o i salutatōe
sua a diuina assistētia. cū dixit. dñs tecum.
Bern. Licz cū oibz scōis sit dñs tū singulari
ter r singulari p rogatua ē cū maria. vt licz dē
Joh. xiiij. Si q^o diligit me ad eū veniem^o
r māsonē apud eū faciem^o. tū cū illa excellē
tissime r singularissime. Un exponēs sup di
cta vba Berni. dic. Dñs tecū. p r te obūtiās
vt tū sp lēdore filij tui posses sustinere. tecū
filij vt sibi fuerit vteq^o tuū. r tū bi fuerit p ginita
tis signaculū. Tecū spūsanct^o. cui^o virtute
pcepis: sanctificās te vt sola digna esles fili
um dei portare. Et sic tota trinitas fuit cum
maria. vt corp^o mūdaret. vitā sanctificaret.
r aliaz secūdaret. Aug. Dñs tecū manet. te
cū p seuerat. a te nūq^o recedet. Dugo d sanc.
victo. in smone rē annūciatōe. Dñs tecū in
castitat^o voto. tecū i prudēti p silio. tecū i vte
ro. tecū i p sciētie secreto. tecū in ore ope r cor
de. tecū vbiq^o. age secure qd vis. Piero. Jā
cū virgine erat q^o ad virginē mittebat. Dñs
vbiq^o p essentia. in cel^o p appāritā. in angel^o
p pscidētia. in sanct^o p grat^o. in assūpta hūa
nitate p vnionē. sz i vigne p tot^o rēntatis p
sentia r corpalez existentia. Mento potuit
dicere dñs tecū. Sz di. qre n̄ pot^o dixit.
dñs in te. Rñdet. q^o nō tū cū ea fuit p inha
bitationē. sz etiā p coopatōez. Hoc g^o signi
ficare volēs dixit. Dñs tecū Quanto eā cō
mēdauit a faminea refulgētia. ibi bñ dicta
tu i mīctibz. i. sup oēs mīeres. Reuera nō
solū sup oēs mīeres. sz r sup oēs viros post
xp̄m. nec solū sup oēs viros: sz r sup oēs an
gelos r vniūsaliter sup oem creaturā aliaz a
xp̄i hūanitate. eo q^o a s^o bō assumpra est. Jō

De annūciatōe v̄ginis marie

Anf. O bñdicta ⁊ sup bñdicta p te bñdictū
oīs creatura. Aliq̄ mlieres sunt bñdicte: qz
v̄gines: s; ū sunt fecūde. Aliq̄ v̄o sunt fecū/
de s; ū v̄gluea. Pet̄ r̄raue. in smone q̄dam
sup m̄ssus ē. filr B̄r. Maria v̄go int̄ mlie
res est bñdicta. qz rec̄ possidet v̄ginitatis.
pudore ⁊ dignitatē ptulit m̄ris. O v̄e bñdi
cta. q̄ celo fur maior. terra forior. orb̄e lanoz
Deū em̄ quē inūduz ū capit sola suscepit. ⁊
portauit eū q̄ portat orb̄e. suū genuit genito/
rē. nutriuit oīm v̄nciū nutritores. Diero. i
smone de assumptōe. Talibz oppignozare
recebat v̄ginē muneribz vt ess; gr̄a plēa. Et
iō d̄r dñs tecū: bñdicta tu i mlienbz. q̄ redi/
sticelso ⁊ angel' terr' ⁊ hoībz dēū. fidē gēnibz
⁊ finē vicijz. vite ordiū. moribz disciplinaz
vt oēs hoies surgētes in gr̄az actōe dicere
habēt illud ps. lxxxiij. Bñdixisti dñe terrā
tuā. auerristi captiuitatē Jacob. s; p singu/
larē bñdictōez m̄ris Quatū volum' ad
dere ⁊ cā cū Elisabēth cōmendare a dignita
tis sue excellētia. qz hodie m̄r dei effecta me/
rito supertollēda ⁊ sūme cōmendāda. S;
q̄d dicā d̄ ei' excellētia. ⁊ quō valeā cā digne
cōmēdare. Ex q̄ em̄ m̄r dei est. sic dēū nullus
sufficit nec digne laudare p̄t. sic nec matrem
De q̄ Petrus Damiani. Quāl' eā laudari
poterit inūdan' hō p trāstorū verbū q̄ d̄ se
verbū ptulit qd̄ manet in eternū. Aug. in q̄
dā smone d̄ beata v̄gine. Si oīm uolūz mē
bra verterent in linguas null' eā digne lau/
dare sufficeret. altior ē celo ⁊ q̄ loquimur. p̄hū
dior iferno ⁊c. Nec sola ē q̄ m̄r ⁊ spōsa voca/
ri meruit. q̄ em̄ v̄go tā sancta quā dignaret
supuenire spū sanct'. q̄ tā speciosa quā reus
eligeret sibi spōsam ⁊ filio suo in matrē. O q̄
tā casta vt ess; v̄go i p̄tu ⁊ post partū. O qd̄
dicā paup ingenio. o qd̄ dicā. quid qd̄ dico
minor laus est q̄ tua dignitas req̄rit. O qd̄
dicā dei genitrix cū nō sufficit lingua carnis
tuas enarrare s̄c̄t̄es Eccl. xliij. Exaltate eā
q̄stū potest; qz maior est oīm laude. Ipa est
re q̄ Berū. q̄ toti' mūdi obtinuit impetran/
do salutē Cui sp̄aliter p toto genere hūano
dictū ē. Netimeas maria inuenisti em̄ gr̄az
apud dñm. Quis q̄ o beata m̄r misericōdie va/
leat inuestigare tuā longitudinē. latitudinē.
altitudinē. ⁊ pfunditatē. lōgitudō nis vsqz
ad diē nouissimū sbuenit vniūsis inuocan/
tibz te. latitudo tua replet orbē terraz. altitu
do supne ciuitat; meruit p terecupatōez. p
funditas sedētibz i tenebris ⁊ imbra mor
tis obtinuit redemptōez. Hoc q̄ ad ange

licā salutatōez. Reliq̄ vt sup̄ dixi q̄re in the
sauro antiq̄. Recurrant' q̄ oēs ad m̄rez gr̄e.
ipam q̄stū possunt' laudibz ⁊ p̄conijs exrol/
lendo. vt ei' inuēto suffragio possunt' obtine
re gr̄am om̄ipotentis dei in h̄ seculo. ⁊ in fu
turo fieri p̄ncipes eterne glorie Amē.

Sermo LXXI. Ad idē.

Progressus an

gel' ad cā dixit Ave gr̄a plena
dñs tecū. Luca. i. M In
troductione. Videm' gaudiū oriri dū tribu/
latis nunciat' liberatio ⁊ angustijs. Sp̄ia
liter. humanū gen' aū incarnatōez xpi erat
i maris tribulatōibz. sic q̄ potuit ⁊ queri il/
lud Daū. xij. Angustie sunt mihi v̄ndiqz.
Reuera v̄ndiqz. Nā p̄mo erat aridū ex pre
ceset' hūoris. i. carētie gr̄e. ps. cli. Aia mea
sic terra sine aq̄ tibi. Jō. Ia. xlv. Rorate ce
li desup ⁊ nubes pluant iustū. Ista ariditas
figurat' iij. Reg. xvij. Tribz annis ⁊ sc̄p mē
sibz nō fuit ros neqz pluuia. Et sic tpe natu
re culpe ⁊ leg' scripte i h̄ijs tribz annis n̄ fuit
ros salut' ⁊ pluuia bñdictōis vsqz ad septū
mensē q̄ri anni. i. tpe gr̄e. i. in v̄ez virginis
Dñs dabit benignitatem ⁊ terra n̄ra dabit
fructū suū. Sc̄do hō erat famelic'. Amos
v. Mittā famē sup terrā. nō famē panis. s;
famē audiēdi verbū dei. i. filij dei. v̄l famē vi
dēdi. s; faciē dei. qz nihil sanat hoīem nisi dei
visio. Hac erat p̄m' hō priuat' ⁊ totū ge/
n' humanū. S; hodie venit semē ⁊ celo se
mutatū in terrā bñdictā. i. in v̄ez virginis
bñdicte. ps. lxxxiij. Bñdixisti dñe terrā tuā
figurat' Nu. xi. cū descenderet nocte sup ca/
stra ros. descēdebat p̄ter ⁊ māna. ps. Panē
celi dedit eis. Tercio hō erat infirm'. Isa. l.
Dñe caput lāguidū ⁊ om̄ecor merēs. Ho
die venit ille q̄ se medicū corpōz ⁊ aīaz ostē
dit. ⁊ q̄ p̄t lāguidos se v̄isse restat. Mar.
ix. Nō est op' valētibz medic' s; male habē
tibz. Nō veni vocare iustos sed pctōzes ad
p̄nias Aug. Sāguis em̄ medicū fact' ē me
dicina freneticōz. quia suo sanguine curauit
nos a languore aīe. J̄a. i. lxi. Sp̄it' dñi
sup me eo q̄ vn̄xit me vt inderer p̄ritos
corde. Quarto hō erat captiu'. puer. v. Fu
nibz pctōz q̄sqz p̄stringit. Sap. xvij. Una
cathena p̄stringit oēs. Hodie venit q̄ capti
uos liberat. ⁊ Isa. lxi. Misit me vt p̄dicarez
captiuis indulgētiā. p̄pter qd̄ sp̄saluator
dixit Joh. viij. Si fil' vos liberauerit veri

liberi erit. Quito hō erat i aia mortu? Ben; ij. De ligno sciētie boni z mali ne comedes. i quacūq; hora comeder; morte morier;. Ro. v. Regnauit mors ab adā. Sz hodie nūci/ ata z missa est vita. i. Coz. xv. Sic in adam oēs moriunt. ita z i xpo oēs uiuificabunt. Fi gurat Ben. ij. Poluit dñs lignū vite in me dio padisi. i. filiu i uero xguu bñ dicte. per que vita z sal? credētib; illuxit. Joh. x. Ego ueni ut uitā habeat; z abundant; habeant. Idcirco. iij. Reg. vij. Hec est dies boni nū cū. si tacuerim? sceler; arguemur. N? aut sa l? i cepit cū angel? ingress? ad xgine uenit. d q̄ thema In xbis pmissis duo tangunt. Prio appariio angelice claritat;. ibi ingres sus angel?. scdo saluatio uirgine dignita/ tis. ibi. Aue gra plena. De pmo dic Ingres sus āgel?. i. mēse sexto post xceptōez Johis bap. q̄ fuit xceptus i sine septēbris. saluator xō i marcio uicēsi māgnta die mēsis eiusdē. Sz q̄re i isto mēse z n̄ in alio alibi reperies. N? Jo iste mēsis p alijs est p̄uilegiatus. Prio qz in eo mūdus est creat?. Idcirco iu da habet cū p pmo mēse anni z incipiūt an nū ab eodē Exo. xij. Iste mēsis sit uob prin cipiu mensū. Scdo qz ppl̄s israhelitic? i co est literat?. Exo. xij. Egrediamini mēse no/ uaz frugū. licet nō sint fruges formare. n̄ i celesti padiso formate erāt noue fruges. Ter cio mēsis ille p̄uilegiat? est: qz i ipo est redempt?. licz bñ p̄nugit solēnitatē passi onis i apuli celebrari. isto ḡ mēse. i. marcio die z hora. ut sup̄ in p̄cedēti f̄mōe. ingressus est angel?. Sauct? tho. pte. iij. q. iij. ar. ij. Al sumpto corpe i forma hois. Aug. facieru/ tilas: ueste choruscās. Bern. sup̄ missus est z sauct? Tho. Merito i forma hois. qz xte bat xū annūciare in carnādū z hoies redi/ mendū. Jo z oēs angelice apparitōes in ve teri testamēto ordinaut ad illā. qz xp̄i i car ne uascim; oūderūt. Ad cā. i. foia. frāctē? māronis. Virgo a uicāute s̄as didicit. et legēbat illud Jsa. vij. Ecce xgo x̄cipiet. ce/ pit desiderare si fieri poss; q̄ esset illi? xginil ancilla. z occupauit se cū defecib; hūani ge ner;. z tenuz dedit se in orōez: ut cito om̄i po tēs p̄ uellet oūdere ineffabilē mēdiaz suā hūano generi. z p̄ filiu suū uirgenitū illō re dimere. z p̄ orōez uenit i p̄emplatōez. So/ la ḡ xō redita flexis genub;. eleuat; oculis. maxillis lacrimis p̄fusa. ut impleret illud Sap. xvij. Cū silentiū esset. i. dñi xgini oia creata s̄lēt. ueluti nocte i ea cuncta latent.

tia sopita essent. Sic ḡ spūali xō unita in/ gressus ē angel? ostio clauso. Bern. ut mon straret se angelū z n̄ hoies. tōic Bern. q̄ h̄ apparitio āgelice fuit nimis s̄lōta. qz i for/ ma hois cū ingēti lumie. Uñ dicit. Eredē dū ē q̄ maria multoties uidit āgelos. sz nū qz i tāta claritate. Nota q̄ quondā an/ gel? maior erat hoie i trib; p̄ncipalit. Pri mo i dignitate. qz spūs. p̄. c. ij. Qui facit an gelos tuos spūs. sz hō terrenus. Bern. xvij. Quid loqr̄ ad dñm cū sin puluis z cinis. Scdo i familiaritate Nath. xvij. Angelū coz semp̄ uidēt facie p̄ris q̄ i cel? est. Tercio i grē uertate. qz āgel? i splēdore. hō i obscuri tate. i. Coz. xij. Uident? nūc p̄ speculū z in enigmate. Maria xō excessit āgelos in hys trib;. P̄mo in dignitate. qz electa m̄ xēi z dñā angeloz. iō canit ecclia. Aue regina ce loz. Scdo in familiaritate. p̄pter h̄ dicit ea angel?. dñs tecū. q. d. aliter qz in eā. Tercio i grē uertate. qz fontē grāz generare meru it. Idcirco āgel? h̄ p̄cognoscēs cū om̄i reue/ rēiali honore q̄ potuit ad eā ingressus est. z saluauit eā dicēs. Aue gra plena. Dic Aue p̄ Sup̄ q̄ dicit Pet? grec?. Cōtra uocē mulier; p̄unc. qz erat causa ois uēdit aue P̄ria eua corruit p̄ stulticiā. qz credidit ser pēn z sic fuit seducta i puaricatōez. Sz ma ria istructa p̄ sap̄tētiā p̄uacitissime differēs cū āgelo. Scdo eua cecidit p̄ supbiā. cū xēi tatē perijt. sz maria exaltata est p̄ humilitatē dñi ancilla esse uoluit dicēs. Ecce ancilla dñi Tercio eua puaricata ē p̄ inobediētiā trans grediēs xēi uadātū. sz maria p̄fecta est p̄ obe diētiā p̄bēdo x̄sensū. Quarto sic eua pecca uit p̄ fiduciā credēs s̄bis serpētis. Jo maria meruit nobis salūtē credēs s̄bis angelicis. Quito eua p̄ fruct? ligni correstione iutilit mortē. Eccl. xxy. A muliere in inū p̄cti z p̄ il/ lā oēs moriunt. sz maria attulit fructū uite Joh. xi. Ego sū resurrectio z uita. eua du/ xit nos de padiso i exiliū. Maria leuat nos de xilio i celū. p̄ cūa maledictō. z maria oib; nob uenit sal? z bñ dictio. Idcirco s̄bū ma/ ledictōis uertit in x̄bū bñdictionis z in inū sue saluatiōis Aue. Dic tangit scdm̄ princ̄ pale hūi? s̄mōis. ubi dixi inuul saluatio uirgine dignitat;. dicēdo Aue gra plena. Nota. solēt mulieres i mūdo affecta re p̄ncipalit q̄nq;. P̄mo p̄ncipalit. sc̄ cūdo diuinitatē uertatē. tercio sp̄ōz lauda bilē. q̄nto samā celebrē. quinto pleni nobilitē. Dia hec angel? cōp̄p̄hēdit in saluatione.

De annūciatōe v̄ginis marie

Primo pulcritudine. Un̄ licet corporali pulcritudine notabiliter esset adornata. et illa tñ ip̄a par̄ curauit. sc̄ies illud puer. xxxi. Fallax gr̄a vana est pulcritudo. Pulcritudine v̄o ip̄iali marie fulgebatur. Un̄ pulcritudo corporalis m̄lieris p̄sistit i h̄ q̄ i se e pulcra. Et sic b̄t̄a v̄go L̄an̄. iij. Tota pulcra est amica. Reuera pulcra pulcritudine sp̄iali. Doc tangēs āgel⁹ dixit. Aue. i. sine ve. f. originat̄ et acnal̄ p̄c̄it. qz scriptura illa locū i ea h̄re p̄t̄ q̄ scribit̄ Ezech. xxxi. Om̄e lignū p̄ adit̄ n̄ est assilatus ei. Et pulcritudine ei⁹ mirat̄ Aue. La puritate nitebat̄ t̄c. Sec̄da pulcritudo p̄sistit i cōpositōe moy. De q̄ Sap. iij. Q̄ pulcra es casta generatio cū charitate. i. moy venustate. Istā pulcritudine ip̄sa excellēt̄r habuit. Un̄ de ip̄a d̄r L̄an̄. vij. Quā pulcra sūt gress⁹ tui i calciamentis filia p̄ncipis. Gress⁹ sūt p̄tutes aie. calciamenta gressuū sūt opa p̄tutū. De pulcritudine moy ei⁹ dicit̄ Am̄b. Nil i maria turruū in oculis. nihil i p̄bis p̄car. in actu nihil verecundū. nō incessus solutior. nō vox petulātor. Hiero. Si mariā dei matrē in p̄icias. nihil vult. nihil speciositat̄. cā dōus gl̄ie q̄d̄i ea n̄ splēderet. Tercia est pulcritudo celest̄. de q̄ Isa. xxxij. Sedebit p̄pls me⁹ i pulcritudine pac̄. Nūc possidet hac pulcritudine q̄ totū mundū illuminauit. Bern̄. Marie p̄sennia tot⁹ illuminauit orbis. Et etiā sup̄ua ciuitas v̄ginēe lāpadis ē illustrata fulgor. b̄. p̄. lxx. xvij. Thron⁹ ei⁹ sic sol i p̄specu meo semp. Quarta ē pulcritudo diuinitat̄. Hier. xxxi. B̄ndicat̄ tibi d̄ pulcritudo pac̄. Istā ip̄a habuit et hodie p̄cepit. quā p̄pter dicit̄ p̄s. L̄ocupiant̄ rex deo rē tuū. Am̄b. in li. de virginitate. Quid nobili⁹ m̄re dei et splēdid⁹ illa quā splēdor elegit. Tā splēdida ē q̄ Salomō in sp̄ū splēdore ei⁹ admirās dicit̄ L̄an̄. vi. Quē est ista q̄ p̄gredit̄ q̄si auroza pulcra vt luna. electa vt sol. ecce pulcra. Sic nos si volum⁹ eā digne salutare cū āgelo videam⁹ p̄mo de pulcritudine sp̄iali. qz d̄r. Eccl̄i. xv. Nō ē speciosa lans i ore p̄cōris. alias dicit̄ re possz nob̄ illud Isa. lxxix. Dicit̄ p̄pls labij me honorat. Hiero. iij. Lana a malicia cor tui i h̄r̄m. Nā habes os pulc̄r et cor fallax. Sec̄do debem⁹ habere moralē pulcritudine. Mat. v. Luceat lux v̄ra co. ho. B̄reg. et h̄r̄ xi. q. iij. int̄ cetera di. Int̄ cetera p̄c̄c̄tia nob̄ necessaria c̄ fama aut̄ p̄ris. Jdc̄. i. Ro. vij. Prouidēt̄s vna nō tñ corā deo. s̄z et corāz oibz hoibz. Et tūc p̄ ei⁹ merita dat̄ nob̄ cla.

ritas diuina et celest̄. Sec̄do optāt̄ m̄liores diuinitat̄ vbertates. Ip̄a tñ n̄ curauit d̄ diuinit̄s sp̄alibz. sc̄ies illud Eccl̄i. viij. M̄ros p̄dit̄ aur̄ et argentū. Et vt d̄r puer. xi. Nō p̄sūt diuinit̄e die v̄tōis. Jō oprauit diuinit̄as gr̄e. et has attulit angel⁹ seu ip̄as eas h̄re demonstrauit. in eo q̄ dixit gr̄a plena. Reuera plena. qz dicit̄ Hiero. i. h̄mōe de assumptōe. Ceteri sc̄tis p̄ pres gr̄a dat̄. s̄z marie se totaz plenitudo i h̄dit̄ gr̄e Et sic b̄ficat̄ in ea illud puer. vlti. M̄te filie regū congregauerū diuinit̄as tu sola sup̄ gressa es vniūtas. Un̄ cū ceteri lauci habebat̄ i se aliqua mēsurā. ip̄sa fontē gr̄az habuit. i. xpm. De q̄ Bern̄. super cantū. Dico oim̄ fontū et fluminū mater ē oim̄ v̄tutū et sc̄ct̄it̄az s̄ns ihs xps. Ip̄sa etiā ē aqueduct⁹. Merito ei dicit̄ potuit angelus. gr̄a plena. Plena v̄tqz nō tñ plenitudine sufficiēt̄e q̄ est oim̄ sanctor̄. nec etiā abund̄tie. q̄ fuit ap̄lōz. s̄z v̄tra hoc habuit plenitudinē in p̄fficitate. Eccl̄i. xxxij. In plenitudine sanctor̄ retentio mea. Sic q̄ om̄s alios sc̄tōs i gr̄e vbertate excessit. Reuera excessit. qz cū ceteri det̄minatas mēsuras gr̄a tñ acceperit. ip̄a vniūtas mēsuras simul habuit. De q̄bz mēsuris Lu. vi. vbi q̄druplex mēsurā noia. s̄. bona. c̄ferta. cogitata. et superfluēs. Mēsurā bona est h̄re ea q̄ requirunt̄ ad sui sanctificatōez q̄ est i oibz laucis. C̄ferta q̄ requir̄ ad alioz em̄ditōez. et fuit i ap̄lis Cogitata q̄ requir̄ ad sui p̄firmatōez q̄ fuit i Joh̄āne baptista q̄ fuit i v̄tero cōfirmat⁹ Superfluēs q̄ est ad plenā diffusionē q̄ in xpo est. Job. i. De plenitudine ei⁹ om̄es accepim⁹. Istā tñ mēsurā matri cōmunicauit. qz de plenitudine sua nob̄ i h̄dit̄. Dabit̄ q̄ quadruplicē plenitudinē. ita q̄ scribit̄ de ea Eccl̄i. xxxij. In me ois gr̄a v̄te veritatis et virtutis. Trāsite ad me t̄c. v̄te quo ad gratiā sanctificantē. veritatis q̄ ad gratiā instruentē. et virtutis quo ad gratiā p̄firmārem. trāsite ad me om̄es. s̄. quo ad gratiā effluentē. Heb. iij. Accedamus cū fiducia ad thronum gratie ei⁹. Ignaci⁹. Impossibile est aliq̄e o virgo saluari peccatorem nisi per tuū auxiliū et fauorē. Hugo. Ardeat gr̄e ardebat in corde vt mirabilia faciebat i cor̄pore. exten⁹ illa mēbra radiando Un̄ Hilarius sup̄ Mat̄h. Joseph sponsus virginis p̄siderauit sacramentū p̄ diuini luminis radium. Jdco Bern̄. De plenitudine eius accipiunt̄ vniūter. captiuus redemptionem eger curationem. peccator veniam. Jdco

pſidera q̄ hodie poſſis p̄iceps fieri ei⁹ gr̄e.
 Sz poſſu p̄iri de aliq̄b; illd̄ Job. iij. Nō
 habes i q̄ haures. Ber. Uchemētia deſide-
 riū feruor: tuotionis z dilectōis z puritas
 orōis hauitūt fontē miſcōdie z pietat̄. Por-
 ta q̄ ydriā tuā hodie z mūda eaz. qz vt dicit
 Sap. i. In maliuolā aiāz n̄ introibit ſpūs
 ſapie. Tercio affectat̄ ml̄ieres ſpōſum lau-
 dabilē. Sic ipa hodie ſpōſo nobiliſſimo ſu-
 it decorata. Hoc ſentit̄ angel⁹ dixit dñs te
 cū. q. d. aliter qz mecu. Mecū tanqz dñs cū
 ſuo. z ſic creator cū ſua creatura. tecū ſic fili⁹
 cū ſua m̄re. tecū ſic auroza cū ſole lucēte. ſ. di-
 em gr̄enūcian do. tecū ſic floz cū ſoga florēte
 Jſa. xi. Egrediet̄ ſoga de radice Jeſſe z floz
 de radice ei⁹ aſcendet. Tecū ſic rex cū regina
 palatiū ingredientē. figurat̄. ij. Reg. ij. m̄
 ſalomonis ſedens iuxta regē. cui rex. Perea
 me qd̄q̄d vis. ſi eſt p̄bas vt denegētib; . Te
 cū dñs p̄i p̄ potētā. tecū fili⁹ p̄ ſapientā. te
 cū ſpūſanct⁹ p̄ clemētā. Idcirco p̄ctor quo-
 nis modo peccati tecurre ad eā. Bern. Si
 es i anguſtijs p̄iculis aut i reb; dubijs ma-
 riā inuoca. mariā cogita. non recedet ab ore
 tuo. nō a corde vt ip̄tes ei⁹ orōis ſuffragiū
 Et merito. qz vt dic Bern. Quia i te. p̄ te. z
 te te pia man⁹ oipotēt⁹ qd̄q̄d creauit recre
 auerat zc. Quarto optat̄ ml̄ieres celebrē
 famā. Nāc pſiderauit i ea angel⁹. idcirco di-
 xit ei i ſaluatōe. Bñdicta tu in mulierib; . i.
 vltra oēs ml̄ieres. D qz ſamofa ſuit illa cui⁹
 fama de terr; vſq; ad celos redoluit. Cū di-
 cere potuit illud Ruth. ij. Scit oīs ppl̄s te
 eē ml̄ierē ſtutū. poti⁹ h̄ dicere habuit maria
 Et licet oib; ſtutib; abūdaret. z in h̄js ſa-
 moſa eſſet. tñ ei⁹ hūilitas tantā famā ei n̄ ſo-
 lū in terra ſz z in celis fecerat. q̄ etiā filiū dei
 i vter ſui p̄ hūilitatē trahere metuit. h̄ ſi-
 gnificat Luc. i. Reſpexit hūilitatē ancille
 ſue. Ecce em̄ ex h̄ beatā me dicit̄ oēs genera-
 tiones. Et h̄ Aug. in quodā ſmone atteſtat̄
 vbi virginē gl̄ioſam q̄ ſi ad murā do alloquit̄
 dices. Obſecro ſgo gl̄ioſiſſima dic mihi
 qd̄ boni eguſti. q̄tū p̄ciū obtuſiſti vt vir⁹ et
 ſapientia dei pat̄; q̄ attingit a ſine vſq; ad fi-
 nē fortiter ſua uiterq; diſponit oia. tot⁹ vbi-
 qz manēs. z ſine vlla ſua mutabilitate i vte-
 rā tuā veniēs. ita caſtū caſtellū tuū vent̄; in-
 coluctat: vt ingrediēs nō lederet. z egrediēs
 incolumem cuſtodiret Et m̄deus in p̄ſona
 virginis dicit. Queris qd̄ obrulerim vt m̄
 dñi mei efficeret. oblatio mea eſt ſginitas z
 hūilitas mea. Nō reſpexit ornamēta mea

neq; pulcritudinē corp̄is ſz hūilitatē me-
 tis. Et hec ei int̄m placuit vt vni genitū fili-
 um ſuuz de me naſci voluit. Ecce qz ſamofa
 ſuit nō ſolū in hūilitate ſz z i caſtitate z i fe-
 cunditate vltra oēs ml̄ierē. Ipa potuit abū-
 danter dicere id qd̄ de Judith dicebatur. vt
 ſcribit̄ ei uſdē. xv. c. Tu gl̄ia hieruſalē. tu leri-
 cia iſrl. tu honoriſicētia ppl̄i nr̄i. Reuera qz
 tu gl̄ia in hieruſalē. i. x. tu leticia iſrl. i. an-
 gelo z q̄ vidēt faciē pat̄; tu honoriſicētia
 ppl̄i. i. generis humani. qz tu feciſti hūiliter
 z viriliter. ſ. ex eo q̄ p̄ tuā hūilitatē reū ad
 terrā traxiſti. Aug. Humilitas marie facta
 eſt ſcala celi. idco merito ei angel⁹ dicere po-
 tuit. Bñdicta tu in mulierib; . Quinto
 optat̄ ml̄ieres nobilē plem. Et ſic ipa virgo
 maria hodie decorata ē. Hoc ſenſit Eliſabeth
 p̄pter qd̄ dixit ei. Bñ dicit̄ fruct⁹ vent̄; tui.
 D nobilis z generoſus fruct⁹ ille ſuit. qz d̄z
 Sap. xvij. Ex regalib; ſedib; venit. Ro. i.
 Ex ſemine dauid ſm carnē. D nimis gene-
 roſus fruct⁹. in celo habēs patrē ſine matre:
 i terra matrē ſine patrē. D generoſus fruct⁹.
 ipſe ſol⁹ nat⁹ ex virginēis viſcerib; . matrē
 virginem habuit. vt impleret̄ illud Jſa. vij.
 Ecce ſgo p̄cipit z pariet̄ zc. Hodie lapis
 abſcindit̄ ſine manib; . Dan. ij. Hodie rub;
 ardet z nō cōburnit̄ Exod. ij. Hodie vellus
 Bedeonis maduit. Judicā. vi. Hodie vir-
 ga Aaron floruit. Num. xvij. Hodie virgo
 cepit vnicornū. Aug. Vere ſginitas nobili-
 tas. parietis iū ſginitate. naſcētis i diuini-
 tate. q̄ ante lu ciſez genit⁹ a patrē. hodie cō-
 cept⁹ eſt a m̄re. Bern. D maria hodie ſacta
 es mater cui⁹ zc eſt pater. fili⁹ paterne cha-
 ritate z corona tue caſtitatē. D qz bñ dicit̄
 fruct⁹. Hodie plantatū eſt lignuz in medio
 paradisi. Hodie in ſgine p̄cept⁹ eſt p̄ quē
 toto orbi ſal⁹ eſſuxit. Anſ. Nō eſt ſal⁹ i mū-
 do niſi quē peperit virgo. Bern. Hodie dñs
 opatus eſt ſalutē in medio terre. Idcirco ſi
 dūenit nobis hodie tacere quin plurimum
 ei gr̄as referre debem⁹ a qua tanta ſal⁹ nobis
 exorta eſt. Debemus ergo nos exēplo angeli
 virginē gl̄ioſaz; deuotis mētib; hodie cele-
 brare z ſalutare. R Et h̄ maxime qui-
 qz de cauſis. Primo p̄pter debitū. Salu-
 tatio em̄ p̄cipue debet̄ amicis z bñfactorib; .
 z ſic ex debito tenemur eā ſalutare. qz multa
 bñficia dilectōnis z ſigna nobis exhibuit z
 hodie exhibet nobis i ſalutē. Magnos em̄
 labores habuit ſiliū nutriendo. in egiptū ſu-
 giendo. paupertatem ſuſtinendo. et vſq; ad

De annūciatōe v̄ginis marie

patibulū ip̄z sc̄q̄ndo. Joh. xix. Stabat in̄
erucē in̄ ih̄u. st̄ abar vt si fore passio x̄pi suf
ficiēs n̄ fuisse; ip̄a para ad patiedū p nob̄ fu
isset. Sic ab eo tpe q̄ in̄ rei facta est vsq; ad
nouissimū diez n̄ cessat petere p nob̄. Bern̄.
Suppliciter ⁊ efficacit̄ salutē in̄ negociā p
tracat tanq; in̄ misericōdie. in̄ epulis. in̄ pec
catoris. ⁊ in̄ iudicē. In ip̄a locū habet illud
Ro. vlti. Salutate mariā q̄ multū labora
uit i vob̄. i. in oim̄ vestz salutē. Secōdo tēte
m̄ eā salutare p̄pt̄ ei⁹ b̄n̄i placitū. Et marie
cū illa salutarōe q̄ mariā salutaruit angel⁹ ce
lesti nunci⁹. ⁊ retulit tanq; eplaz in̄ q̄ recolit̄
epordū in̄ redemptōis. redemptio captiuo/
rū. victoria hostiū. Hodie potuit angel⁹ di
cere illud ps̄. Inmisit i os meū canticū no
uū. nouū ⁊ multū suauē. tā suauē q̄ eā mo
uit in spū exultare. Luc. i. Magnificat aīa
mea dñi m̄. **S** Nō est salutaris aliq̄ ma
gis sibi placita q̄ illa. sic legit̄ ep̄. plū te q̄ dā
sancta moniali sanctitate famosissima ⁊ b̄tē
v̄gini sp̄aliter deuora. Dec cui dā viro reli
gioso ⁊ v̄gini marie silt deuoro s̄b̄ psona a
lteri⁹ d̄ le in̄ifestauit dicēs. Scitote mi dñe
q̄ fuit q̄ dā genitricē rei dilectrix i tali mona
sterio q̄ sic ⁊ tu valde v̄gine gl̄iosaz dilexit.
cui p certo tale nup̄ scias accidisse. Quadā
nocte cū i lecto quietesceret vidit an̄ se mariā
stare dicentē. dormis ne filia. Cui illa r̄ndit
Nō dormio dñi charissima. s; scire d̄idero
cur ad me peccatricē venisti. Cui v̄go gl̄iosa
Ne tunc eas piā matrē filia cui deuora reddis
fruita. s; moneo te vt maḡ psueras. saluta
tionē anglicā sic incepisti diligenter ⁊ trinuā
do. scias em̄ q̄ maximū gaudiū ex eadē salu
tarōe habeo. qd̄ null⁹ hoim̄ sufficiens est ex
plicare s̄mone. Nā cū dicit dñs tecū. videt̄
mibi q̄ i me silt sit fili⁹ me⁹ sic in me fuit cū
p peccatorib; nasci dignat⁹ fuit. Et sic tunc
mibi ineffabile gaudiū fuit. sic tūc cū eadē
v̄ba replicas. Et h̄ q̄ pater q̄ inultū sibi pla
cet. Tercio tētem eā salutare p̄pt̄ salu
tarōis fructū. An̄ sic h̄ec salutarō virgini
marie sūme placet. sic ip̄az ei dicit̄ valde
remunerat. sic p̄z i plurib; exēplis. Quar
to tētem eā salutare p̄pt̄ cauere in̄ ḡnti
tudinis vicū. sūma em̄ in̄ ḡntitudo est m̄tra bo
na suscipe ⁊ n̄ cognoscere ⁊ regratiari. Nō
dicit Bern̄. in s̄mone ⁊ naturitate virginis
An̄ inuenim; q̄to deuotōis affectu eam
dñs voluit a nob̄ honorari q̄ tot⁹ boni ple
nitudinē posuit i maria. vt si qd̄ sp̄i in nob̄
si qd̄ gr̄e. si qd̄ salutar; ex ea nouim⁹ redūda.

re. nihil h̄re nos voluit qd̄ p mariē man⁹ nō
trāserit. Quid p̄pt̄ dyaboli supplicū
qz ip̄e inuidus turbat cū vidit ⁊ audit qd̄
hō salutē est ⁊ secut⁹ quā ip̄e amittit. Unde
Ecc̄i. xxiij. Musica i luctu importuna ē nar
ratio. ⁊ sic cū dyabolo. Sic dicit Bern̄. Celū
ridet. angel⁹ gaudet. mund⁹ exultat. infern⁹
⁊ tremulcat. demones fugiūt cū dico Aue ma
ria. Non solū dyabolo displicet illa vocalis
oratio. s; singla v̄ba q̄ in ea continent. Displi
cet sibi Aue cū sit sibi i eternū ve. Et ve eter
nū pcurauit ⁊ homiez salute p̄uauit qd̄ ma
ria recuperauit. displicet sibi maria. qz d̄ ea di
ctum est Bern̄. iij. Ip̄a p̄teret caput tuū. Id
circo h̄ nōmē valde exosūz habet. Displicet
sibi cū audit gr̄a plena. qz ip̄e m̄liere ⁊ p̄ m̄
liere viz a gr̄a enaciāuit. Displicet sibi dñs
tecū. tolca valde q̄ h̄ac societate d̄m̄nā ip̄a
habet a q̄ ip̄e ignominiose ē t̄r̄r̄sus. Displi
cet sibi b̄n̄ dicta tu i m̄liere. qm̄ ip̄e p̄ mul
ierē maledictōez rei pcurauit. Displicet sibi
v̄tra modū. ⁊ b̄n̄ dicitur fruct⁹ ventz. tu. qz
ip̄e p̄ sn̄ā suggestione fructū. i. m̄liere male
dictionē pene ⁊ culpe itulit. Idcirco ex reb;
to tenemur marie placere. Videam⁹ q̄ exiit
de quē nob̄ fructū venire p̄spicim⁹ cū luḡri
tudinis vicū euit are volum⁹ ⁊ dyabolo sup
plicū i ferre conamur. tūc v̄gine gl̄iosaz hu
militer ⁊ deuote salutare tētem. imo quicū
qz es ip̄az salutare nō cesses. qz si inuidus
es. q̄ ad mūdā ⁊ sc̄tāz dicas Aue. i. sine om̄i
ve culpe ⁊ pene. si tenebrosus es dicas maria
. i. illuminata. si pctōr es ⁊ gr̄a cares dic gr̄a
plena. Si om̄i bono vacū es dicas dñs ter
cū. si pene obligat⁹ es debes accedere ad b̄n̄/
dictā p̄pt̄ qd̄ dicas ei. b̄n̄ dicta tu i mulie
rib; q. d. erue me ⁊ maledictōib;. Si fame
lic⁹ es dicas b̄n̄ dicit fruct⁹ ventz. tu. Ip̄e
em̄ est fruct⁹ ille i cui⁹ p̄spectu est vera ⁊ eter
na satietas. De q̄ ps̄. Satiabz cū apparue
rit gl̄ia tua. Dico. Si v̄go es lauda tā. qz
meruisti h̄re quā laudas. Si ⁊ tr̄nēs es lau
da. qz h̄ nō aliū de habes qz ex gr̄a x̄pi q̄ fuit
i ea. Si iugata aut peccatrix. imo cuiuscū
qz pd̄itōis v̄l̄er⁹ es laud. i. eā. qz ex ea fluxit
gr̄a ⁊ misericōdia. Exultem⁹ q̄ oēs ⁊ singuli ⁊ ex
citēmur vocē pia ⁊ mēre sincera ⁊ deuota: ex
emplo angeli laudantes. q̄ ingressus dixit.
Aue gr̄a plena dñs tecū ⁊c. Et sic p̄ ei⁹ inter
cessione obtinebim⁹ gr̄az omnipotent; rei i h̄
seclō ⁊ i futuro efficiemur p̄cipēs et̄ne gl̄ie.
Ad quā me volq; pducit q̄ hodie i virgine
p̄cept⁹ eternaliter viuit ⁊ regnat Amen.

De sancto Georgio:
Sermo LXXII.

Ine me nihil

potestis facere. Joh. xv. Et legitur
hodie ma die ad honorem sancti
Georgij p euangelicali officio. Dicit p h s
ij. d aia. q delli hois n pnt cogscere colore sui
lumie Na ad pfecta visione reqnt q mediū
sit illuminatū. **T** Spūalr. Sic natural
itellec^o n pt hre meritorā cognitōez z opa
tionē sine lumie gre De q Ricb. d pēplato
ne. l. ij. c. vli. dic. Sine gra n sufficim^o ad
cognitōez pitar^o n^o ad amorē virtutū. Et fi
gurat Act. xij. Petr^o in carcere existēs nesci
uit q circa eū agebant. Sz postq; an gel^o eū
illuminauit z eduxit tūc coguit z dicit. Nūc
scio qe qz misit te^o angelū suū z eripuit me.
Spūalr. sic hō i carcere pēti existēs sine il
luminatōe gre nō pt quicq; meritorie opari
nec cogscere. De q Chri. Sic terra nō ger
minat sine pluuia. sic nec hō sine dei grā Jō
Bre. ij. mora. Spūalr. sancti grā mēti terrene
insundit vt ad intellectū suū ditoris erigat
Dic nāq; apls. ij. Cor. ij. Nō sum^o suffic/
entes cogitare aliqd a nob tāq; ex nob. Si
em n possum^o bonū cogitare: mlro min^o opa
ri. Propt qd dicit ps. xij. Si dicebā mo
tus est pes me^o mscōdia tua adiuuabit me. z
Jsa. xxvi. Dia opa nra opat^o es dñc. z apls
i. ad Cor. xv. Gra dei sū id qd sū. De q the
ma. Sine me zc. In sūma euāgelij duo
innuunt. Prio hortat nos ad fructificandū.
scdo ad i se manēdū Primū patet i pncipio
scdm ibi. manete i me. De pmo dic. In illo
tpe. s. post cenā dixit ihs discipul^o suis. Ego
sū vit^o vā. Simō de cassia. Dñs loquit p si
militudinē vt trahat ad veritatē. **U** Nā
pps silitudinarie viti compa^o mult^o d caus.
Primo sic vit^o est arbor pua z despecta: sic
pps mo die^o i hūilitate. qz exinanitūit semet/
ipm. Phil. ij. Et despect^o in deformitate. de q
Jsa. liij. Vidim^o eū n habētē specē neq; deco
rē. Putauim^o eū tāq; leprosu pculsū a deo z
humiliatū. Scdo vit^o est tortuosa. i. crep/
sich vl^o knozicht. Et sic xps liuid^o i cruce n
lenis. vt impleat illud Jsa. x. A plāta pedis.
vlq; ad verticē nō est i co sanitas. Tercio
vit^o est arbor hūida. nā cū scindit manat liqz
Sic xpo triplex liqz emanauit cū scissus
i cruce fuit. s. sanguis. aq. z lacrimē. sanguis
ad redēptōez. aq ad ablutōez. lacrie i iusti

ficatōez Nā si lacrimē marie magdalenie lu
stificabāt eā: mlto mag^o lacrimē xpi De qbz
Deb. v. Dabat cū lacrimis z exaudit^o ep
sua reuerētia Quarto vit^o excedit oia ligna
in dulcedie fruct^o. Et sic xps oēs scōs. Un
Lant. ij. Fruct^o ei^o dulcē gutturi meo. De q
fructudie Dug. Dñs etolle desideria meū
vt attingā dulcē fructū tuū. Quito flores
vit^o bonū dāt odorē. z sic xpi exēpluz. Ecccl.
xxij. Ego q i vit^o fructificauit suauitatē odo
ris. i. exēpla bona. Un Lanti. x. Lurēm^o in
odoro vngētoz tuoz. P^o vit^o figurat Ben.
xl. Videbāt vitē habētē pp agines tres. id ē
xpm habētē tres substātiās. diuinitatē. aiaz
z corp^o. Nāc vitē plātare debem^o in aiaz cor
dis nri. De q hierc. xxxi. Ent aia cor qst oz
tua imgu^o. Idcirco iuoca hanc vitē d icēdo
illud Lati. v. Veniet dilect^o me^o i ortū suū
E Nec vit^o prulit nob triplex vinū. s. vi
nū cōpunctōis. dilectōis. z sanguis effusio
nis. Prio vinū cōpunctōis. Un ps. liij.
Potasti nos vino cōpunctōis. Un verā
cōpunctōez hō a se n pt hre s; a deo Un hie
re. xxi. Postq; cōuertisti me egi pñiam. Et
Tren. vlti. Cōuerte nos dñe ad te z puate
mur. Hoc vinū lacrimaz letificat angeloz
collegiū. de q Ber. Lacrimē penitentiū sūt vi
nū angeloz Scdm ē vinū dilectōis. ps.
cuij. Et vinū letificet cor hois. i. charitat^o P^o
vinū charitat^o figuratū est Sen. ix. Noebi
bit de vino z inebriat^o est z tenu datū. Sic
xps bibit d vino charitat^o i cruce. Et inebri
at^o charitate renodat^o est a cham. i. a militi
b^o pilari. z obdormiuit i cruce. Ad h vinū
hortamur puerb. ix. Venite bibite vinū qd
miscui vob. s. vinū charitat^o. Hoc dāt nob
mixtū. qz ita pure n possum^o eū diligere sic
ipe nos dilgat. qz maiorē charitatē nemo hz
z. Joh. xv. De h vino bibit apls Paul^o: et
ita erat inebriat^o q dicit ad Ro. viij. Scio
z cert^o sū q neq; mors neq; vita neq; gladi^o
neq; fames poterit me separe a charitate xpi
De h vino bibit beat^o Georgius Tercio
hec vit^o prulit nobis vinū rubri sanguinis
effusionis. Joh. vi. Sāguis me^o ē ē potus
Hoc vinū cōpsum est de torculari crucis z
solat tristēs. puerb. vlti. Date vinū hijs q
amaro sunt corde. dicit notāter. ego sū vitis
vera. Aug. vt discernat se a vite cornipi sci
licet pplo iudcoz. Un Dierc. ij. Quo puer
sa es in amaritudinem vitis aliena Rucra
amara. Un Dierc. xxij. Qua eoz vna sel
lis tot^o amarissim^o. sel draconū vinū eozū

De sancto Georgio

re. Quia propinquaverunt christo felicitatem et acetum tempore
passionis. Nec vitis circumcisa est octavo die. Et
sicut dicitur. Pro me agricola est. Et quod habet quod pro
sine humanitate est vitis. quod caput ecclesie. et non sine
divinitate. quod sic pro terra esset vitis ex eo quod sine
divinitate vnum sunt. Et pro dicitur agricola. quod planta
tauit et rigavit gratie plenitudine in vite. i. christo
hoie. Unus psalmus. i. Erit terra quod lignum quod plantatum est
secundum recursum aquarum quod non potest arefcere. Et sic christus
in illo defecere. quod dicitur plenitudine eius omnes accipi
in gratia. Et sicut dicitur. omnem palmitem in me non feret
fructum tollet eum. i. omnem fidelem non faciet opera
bona separabit a christo vite. Et quod patet quod non solum
quod mala agunt. sed etiam quod bona facere negligunt se
parant a christo. figurat Lu. xiiij. quod christus abscidi
fecit ficum sterilem Et sic infructuosum fidelem. Unus
Mat. xiiij. Separabit malos de medio iustorum
et mittet eos in caminum ignis. Et iste locus
infernalis conpertit eis. non mundum quod est locus laboris
Job. v. Nascit homo ad laborem Non celum. quod ibi
dicitur merces laborantibus. Mat. xx. Voca opera
rios et redde illis mercedem Nec conpertit eis esse
in purgatorio. quod in hunc mundum non laboraverunt. Unus
psalmus. lxxij. In labore hominum non sunt. et cum hominibus non
flagellabuntur. sed in purgatorio. Nec conpertit eis
terrestres padisus. quod posuit deus homines in padisus
sua voluptatis ut operaretur. Locudicitur quod locus
eorum erit in inferno. i. in inferno. quod ille locus non est ad
operandum sed ad puniendum Eccles. ix. Quidcumque pro
permanet in opere instanter fac. quod nec ro non scia
nec opus est apud inferos Iohannes horat nos apostolus ad
Col. i. fructificantes in omni opere bono. **B.**
Atria sciendum quod tria sunt quod fructum impediunt to
m opus: quod sunt figurata per tria quod desolabant fru
ctum in egipto. i. locusta. bruchus. et rugo **P.**
mum fuit locusta. de quod Exo. x. Mane facio ve
tus surgens levavit locustas. et ascenderunt super
vnum istam terram et devorata est omnis herba terre in
egypto. **S.** pualiter per locustam intelligitur superbia
quia locusta saltando vadit. et sic superbia se ele
vat. Unus psalmus. lxxij. Superbia eorum quod te oderunt
ascendit super. et destruit fructum bonorum operum. de quod
Breg. Perit omne quod agit nisi in humilitate cu
stodiat. Nam superbia in pietate habet se sic ne
gatio in logica. quod quod post se invenit hunc totum de
struit et oppositum eius in ducit. Et sic dicitur superbia
Iohannes Judith. ix. Superbi non placuerunt tibi ab
initio. Iohannes bernardus super cantica. sermone. iij. Nolite
comparari maioribus. nolite minoribus. nolite
alieni in vnum. sed dico quod nulli. Sed tene dictum
salvatoris Lu. xvij. Cum feceritis omnia que precepta
sunt vobis dicite iustes sui sumus fecimus quod de
vnum et nil amplius. Nam tales locustas. i. su

pbos tollet de proprio scilicet. ps. c. Non habi
tabit in medio domus mee qui facit superbiam.
Secundum quod dicitur superbia terre fructus in egipto fu
it bruchus. Unus psalmus. ciiij. Venit locusta et bruchus
cuius non erat numerus **B.** Per bruchum intel
ligitur luxuria. quod bruchus nutritur in fumo et in mur
dicia. Et sic luxuria consumit fructum boni operis.
de quod Breg. Luxuria cum semel mentem posside
rit vitis bona cogitare permittit. Iohannes apostolus Ro.
viiij. Qui in carne sunt deo placere nequeunt. nam
deus spiritus est. Et dicit Hiero. Sic ignis et aqua
similiter stare non possunt sic corporales et spirituales deli
cie. Iohannes apostolus. i. Cor. vi. Fugite fornicationem
Nam sine Christo per usum fornicationis efficitur homo
animalibus filio Et animalis homo non percipit ea que spiritus
dei sunt. Sic nec luxuriosus. Iohannes augustinus dicitur
etiam vicioz et dicitur. Quod quia pua est cubit hora
per quam perditur vita eterna. quod videtur Bern.
Qui carnalibus deliciis pascat eternis indignus
habet. Iohannes Iohannes in Apoc. c. vlti. excludit ra
les a regno celorum vicioz. fures canes venefi
ci et impudici. Nam nil coinquinatum intrabit.
Apoc. xxi. Tercium quod devoravit fructus ter
re egipti fuit rugo. de quod ps. lxxvij. Dedit em
gim fructus eorum **L.** Spualiter per rugem
intelligitur avaricia. quod cadit succinctim in sple
dore solis Sic avaricia acerescit in prosperitate.
nunc operans hunc nunc illud. de quod psalmus in. iij. et hic.
Appetit divitiarum crescit in infinitum. Et talis
erugo. i. avaricia omnes fructus anime destruit. Unus
Eccles. x. Nihil iniquius quam amare pecuniam. Nam
avarus animam suam venale habet. Iohannes Lu. xij. Ca
ute ab omni avaricia. Mat. xvi. Quam com
mutationem dabit homo pro anima sua. quod d. nullam.
Nam propter illa terrena homo perdit celestia. iux
illud Breg. Quis propter sperare in celis quod maior
respem et amorem ponit in terrenis. Iohannes horat
mur per psalmus. lxi. Divitias si affluant nolite
cor apponere. Ro Eccles. viij. Multos perdit
aurum et argentum. Ideo Aug. Dānosa lucra
accipis pecuniam perdis animam. Nec tria sunt que
fructum bonorum operum destruit. de quibus Iohannes d.
de sum. to. dicit Luxuriosus superbis et avaris
demonibus plures fautores existunt **D.** Atria
posito quod non sit superbia luxuriosus non avarus. tamen
non sufficit ad vitam eternam nisi in bono te exerce
as. quod dicit Aug. in li. d. vita christiana. Non solum
a christiano quod ut malo careat. sed etiam ut in bo
no se exerceat. Nam si nihil mali fecerit autem bo
ni. tamen ad eternam vitam perit non admittit. sed de
hōne ignibus incipit. ut habet Mat. xxv. d.
suo inutili habet vnum talentum tamen negociate
fuit dicitur. Servum inutilem pericite in tenebras

exteriores. qz dic Breg. Nō satis est malū
nō agere nisi qsq; dilcat bonis opib; insuda
re. Sz qño habet se agricola circa bonos pal
mites. s; dicit. Et oēm palmite q fert fructuz
purgabit eū vt fructuz pl⁹ afferat. Sic in vt
te materiali aliq; palmites abscondit ne hu
mor nūmis disp;gat. Et sic virt⁹ vnica forti
or est z magi fructificat Sic fideles purgāt
p tribulātes vt locūditas p̄sentis vite ab eis
abscondat. Bre. De⁹ electi iter aspex p̄ter in
via vt n̄ obliuiscant eoz q sūt i patria. Bcr.
Qd flagellū grano. fornar; auro. luma ferro.
h facit tribulatio iusti. Et sic corda eoz r̄tra
hant ab amore mūdi z faciūt maiore fructū
bonoz opoz. ps. xxv. de tali purgato e. Nl
te tribulātes iustoz. Apoc. vlti. Qui iust⁹
est iustificet adhuc. Aug. i omel. Quis est i
hac vita ita mūdus vt n̄ fiat magi mund⁹.
S; dicit qño palmites mūdant p simones
ei⁹ dicēs. Jā vos mūdi estis ppter sermonē
meū quē locut⁹ sum vob;. E Ubi nota
qz verbū xpi mūdāt. P̄mo tōmū a for
dib; p̄ctoz. sic aq; mūdāt vas. medicina cor
p⁹. Vas em cui frequēter aq; infundit licz n̄
retineat. est tñ mūdi⁹ qz si nō infunderet. sic
ille q frequēter audit v̄bū dei mūdior erit qz
ille q nō audit. Exēplū in vitā sparz legit q
cuidā p̄ri monacho dixit v̄bū q v̄bū dei sibi
nihil p̄desset. qz statz obliuisceret. Hoc au
dies p̄ tradidit illi cophinū. i. kōpff sumo
denigratū dicens cī vt eū plenū aq; afferret.
cū facere n̄ posset redijt tristī. Qui ait p̄r. Et
si aquā n̄ attulisti tñ colacū hūc mūdasti.
Sic aliq; circa verbū dei audienti sunt ita
negligētes q p̄nt afflari cribro. qd cū in aq;
ponit statim implet. sz cū extrahit nil rema
net. Sic mlti sunt q cū dei audiūt v̄bz ple
ni sunt aq; cōpunctōnis z deuorōis. sz cū re
cesserint vacui remanēt. Eccl. xxi. Cor fatui
qsi vasculū fractū. omnē sapiētā nō retinet
Bre. Quid facit vent⁹ igni. h verbū dei au
diēt. qz eū inflāmat. z faber p ventū ignē ac
cendit. z sic v̄bū dei cor audiēt. Dicit. xxij.
Nōne v̄ba mea qsi ignis ardēs. Luc. vlti.
Nōne cor nostrū ardēs erat. ps. cxvij. Igni
tū eloquiū tuū vehemēt. Sēdo verbū
dei mūdāt ab errorib; tenebrar. ps. xvij.
Lex dñi imaculata p̄uertēs aīas. Et idē ps.
cxvij. Lucerna pedib; meis verbū tuū; z lu
mē semitis meis. Nā sic lumē est formaz z
figuraz manifestatiū. sic verbū dei manife
stat nob formas vicioz z virtutū. Un̄ apls
ad Eph. v. Dia q agunt a lumine manifestā

tur Dñi sēdo hortat nos ad i se manēdū
ibi. manete i me z ego i vob;. Et s; iungit in
terru dicēs. Sic palmes nō p̄t ferre fructū
a seipo nisi māserit i vite. sic n̄ vos nisi i me
manserit. Nā palmes cū sepat a vite perdit
humorē stipit⁹ z ei⁹ p̄nguedinē. sic hō sepa
tus a xpo p̄dit dei grāz. z s; dicit. Ego sū vitis
z vos palmites. Aug. Sic vni⁹ nature sunt
viti z palmes. sic xps fm humanitātē nobi
scū. Un̄ ps. lxxij. Exēdit palmites suas vt
qz ad mare. Tūc oñdit q māho xpi sit neces
saria homini vt fructificet. dicēs. Qui man
net i me z ego i eo h fert fructū multū. f
Nota manere i xpo debem⁹ triplr. P̄mo p
fidei integritatē. sēdo p xpi securitatē. tertio
p charitatē puritatē P̄mo manere debem⁹
m⁹ in xpo p fidei integritatē. i. Job. iij. Si
q̄s p̄fessus fuerit q xps est fili⁹ dei in deo ma
net Et h p̄ fidē. q carēt in dei z pagani. qz ra
ro est heresis qn̄ aliquē articulū fidei credat.
Athanas⁹. Nec ē fides catholica zc. Nanc
fidē h̄i habem⁹ si ipaz ope implem⁹. qz fides
sine opib; mortua est. Jac. q. Si estis in fu
de vos p̄bate. q. ad Loz. vlti. s. p opa. qz ali
q p̄sitent se nosse deū ore. faciūt aut negāt. ad
Tyrū. i. Un̄ Hiero. Quonēcūq; q̄s mor
taliter peccat toties deū negat Talib; em̄ de
Eccl. xxij. Cōfirma v̄bū z fidelit age cū il
lo tin om̄i tpe inuenies qd tibi necessariū ē
De hac fide dic Breg. Liq; qz fides illarū
rez argumētū est q apparerē p̄nt. q em̄ ap
parēt fidē nō habet sz argumētū. Sēdo
p xpi securitatē Un̄ Judith. vij. Nos alitū
deū nescim⁹ p̄ter te deū i q speram⁹ Nec est q
n̄ p̄fundit. apls ad Ro. v. Et h̄ ppter sui se
curitatē. Glo. Cōfundit q qd sperat n̄ inue
nit Sic sperant Bolias i fortitudie sua. idē
cōfusus est. qz i funda deiect⁹. Sic z lucifer
sperant i sapiētia z i fortitudie z pulcritudie
sua z cōfusus ē. qz p̄iect⁹ est ad p̄fundū lu
ti. Aug. Putabāt se esse excellēs cū sidentib;
z fulgidis; z ecce ruerūt i terrā. vñ perierūt
z difformes facti sūt. Sic diues ille q spenz
posuit in diuitijs; in horreis ampliāz; taz
nis plurimis; cōfusus ē. qz mox diuitijs; z vi
ta priuat⁹ est. Aug. Quid in reb; humanis
certi⁹ morte. qd hora mort; incerti⁹ inueniūt
nō miserēt inopi. nō verēt diuitijs;. iuueni
bus nō parat. nō dētq; ipa p̄t etati nisi q
sentib; est i ianuis; iuuenib; i insidijs. Sz
ps. xxi. dicit. Dñe in te sperauerunt p̄res nrē
z non sunt cōfusi. Tercio in deo debemus
manere p charitatis puritatē. i. Job. iij.

De sancto Marco

Deus charitas est et qui manet in charitate etc. Nobilis charitas, quia quibus deus habet. De hac Aug. Et eius affectibus fac me cognoscere per amorem. sequitur, quod per cognitionem fame amoris languet anima mea, refocilla eam, sariat eam dilectio tua, impleat eam amor tuus. Hic amor purus esse debet, et scilicet deus amet propter se, non propter temporalia vel spiritualia. Qui autem aliter amauerit audiatur quod dicit Aug. Cleanse te deum non querenti, te non amanti, qui si te non diligit peccatis seruit, nunquam quieta nunquam secura, nil queso sine te dulcescat mihi, nil placeat preciosum, viscescat omne propter te, quod tibi est aduersum mihi sit molestum, tibi gaudere sine te, delectat gaudere, flere tecum contristari propter te, sit nomen tuum mihi refocillatio, memoria solatio, si peccata mea prohiberet, si delicta mea exclu dat, in natura communis non repellit. Multa ei sunt mouentia ad dilectionem dei, sicut eius beneficia spiritualia, corporalia temporalia. Aug. Celum et terram omnia que in eis sunt dicunt mihi ut amen te deus meus. Sed ista sunt tanquam incitamenta ad purum amorem. Unde Bern. super Cant. Causa diligendi deus est. Tullius. Eos tanquam peccata diligimus quod non propter te sed propter usum diligimus. Talis amor est carnis, quod eos propter carnem diligunt. Nota super isto verbo, hic fert fructum multum, non sufficit pluralitas fructuum nisi etiam assistat bonitas. Ideo sciendum ad bonitatem fructus requiruntur multe proprietates. Primum est maturitas, nam fructus debet esse tempore, scilicet, et sic fructus boni operis debet fieri tempore proprio. Eccl. iij. filii operis tempus. Et apostolus ad Gal. vi. Dum tempus habemus operemur bonum, et hoc est proprius tempus. Unde, ij. ad Cor. vi. Ecce nunc tempus acceptabile. Non enim spectandum est ad tempus senectutis. Bern. Infelix homo qui offert florem inueniuntis dyabolo, et secem senectutis deo. Dicitur etiam ps. lviij. Fortitudinem meam te custodisti. Sed heu te mules querit. Diere. viij. cap. Miluus in celo agnouit tempus suum, hyrudo et ciconia custodierunt aduentum temporis sui, populus autem meus non cognouit iudicium domini. Secundo requiritur integritas, scilicet inter et extra, non interius putridus exterius pulcher, ut prope erite que sunt in sepulchra dealbata. 2. Nat. xxiij. De quibus, ij. ad Thimo. ij. Specie pietatis habentes, pietatem abnegantes. Dabit namque in canone. lxxxiij. di. nemo. Nemo in ecclesia sancta amplius nocet quam nomen sanctitatis habens et puer se agens. Tercium est odoris suauitas. Et

de. xxxij. Ego quasi vitis fructificanti suauitate odoris, id est bone fame. Licet enim propter se sufficiat puritas conscientie, tamen ad proximum requiritur odor bone fame, quod dicit Aug. Conscientia est nobis necessaria, fama proximis, xij. q. i. ca. Nolo. Qui perfidie conscientie et negligit famam crudelis est. ad Roma. xij. Prouidentes bona non tamen coram deo, sed etiam coram omnibus hominibus. Ideo dicit Apoc. vi. Qui sanctus est sanctificetur adhuc, qui est interius exercet exterius. Quartum est sapientis bonitas, id est dulcedo in animo. ad Hebr. xij. Contemplantes ne radix amaritudinis sursum germinans impediatur, ut aliquid in seipsum sunt amari alios turbantes. Contra quod apostolus Ephe. iij. Omnis amaritudo et indignatio tollatur a vobis. Quintum est utilitas ut non sit ociosa. Ezech. xxxvij. Et erunt fructus eius in cibum, et folia eius in medicinam, id est Thimo. iij. Exemplar esto fidelium in omni uersatione. Seneca. Sermo tuus non sit inanis. Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus etc. Sextum est durabilitas, et sic nos Lu. i. In sanctitate et iusticia seruamur domino. Chrysostomus. Tolle pseuerantiam nullum obsequium habet mercedem. Sed timeo aliqui sunt mittentes manum ad aratrum scitantes incipientes colere vitam domini et respiciunt retro, et sic putrescunt in futuro. Exemplum, que dam anis apparuit vni sancto viro qui hic a deo obtinuit ut ei appareret, interrogauit sanctum virum dicens, uiuit ne aliquis in mundo. At ille, cur interrogas. Respondit. Tantam uidi multitudinem descendente in infernum ut aliquem in mundo esse dubitauit. Grego. Incassum bonum agit si ante uite terminum deseratur. Jo. Mat. x. et xxxij. Qui pseuerauerit usque in fine hic saluus erit, et Apoc. ij. Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam uite, scilicet eterne. Ad quam perducatur nos etc.

De sancto Marco,
Sermo LXXIII.

Bestus quasi

leo confidens absque timore erit. Prouer. xvij. Nota uita iustorum comparatur proprietate leonis. Primo leo habet generositatem, quod est rex animalium, et sic iustiores sunt generosiores. Jo. Chrysostomus. et habet. xl. di. quicquid. Unusquisque se finat quo appareat maior, non qui maior iustior, sed qui iustior maior est et dignior. Seneca. Generosissimus est qui optimus est. Ideo Grego. Summum bonum enim in rebus est iustitia

Bermo LXXIII

diam colere. et quod equum est custodire. Secundo leo habet pietatem. quia cibum suum non solitarie comedit. sed alijs animalibus dividit. et sic iustus. Bre. Vera iusticia compassione habet. L. hris. Iusticia sine misericordia crudelitas est. Tullius. Si iustus es non solum non noceras sed etiam innocentibus prodeas. Tercio leo habet animositate. et sic iustus habet confidentiam ut a deo non terretur in vita. in morte et post mortem. In vita. ps. xxxvi. Non vidi iustum derelictum. In morte Sap. iij. Iustorum anime in manibus dei sunt. Ambrosius. Nunquam iustus solus est et deus cum eo. Aug. Si iustus essem non timerem. puer. p. Expectatio iustorum leticia. Glo. Rupti holgor. Fides in protectione dei non tanget tormera malicie. Sap. iij. Iustus si morte preoccupatus fuerit anima eius in refrigerio erit. quia iusticia erit a morte. iuxta illud puer. p. Dicitur non perderint in die ultionis. sed iusticia liberabit a morte. Etiam post mortem quod ducit ad regnum. De quo ps. xliij. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. Rndet. qui operatur iusticia. Jo ps. cv. Beati qui custodiunt iudicium et faciunt iusticiam in omni tempore. Nam iusticia producit homines ad vitam vite. iuxta illud Sap. i. Iustum deridit dominus per vias rectas et ostendit illi regnum dei. Quarto leo habet timorositatem. scilicet cum videt catulum verberari coram se. Sic vere iustus habet dei timorem. quia scribitur Ecci. i. Qui sine timore est non poterit iustificari. Nam talia non habet perseverantiam iusticie. De quo L. hris. Facile divertit a iusticia qui non timet deum sed hominem. quia timor hominum desert. sed non aufert voluntatem male faciendi. Jo iustis ubi de eis scribitur semper timor domini adiacet. ut patet de Job ca. i. Erat vir iustus et timoratus dei. Similiter Lu. ij. Symeon orat vir iustus et timoratus. Quis quis leo sit animal forte tamen patitur infirmitate. ut dicit Plinius. quia febres quarantanas ratione caliditatis. et etiam ut ferocitas edometur. Et sic vir iustus optet ut habeat tribulationes. iuxta illud ps. xxxij. Multe tribulationes iustorum. ut dicit Bre. in mo. Legimus Job in sterquilinio. Johannem de colla cum gladio. Petrum in patibulo. hec omnia permittit deus super iustos ut probentur. De quo L. hris. Quia accepit eras deo necesse fuit ut teptatio probaret te. Et sic leo patitur ut sua ferocitas edometur. sic ut dicit Laffio. super ps. deus iustos flagellat ne te iusticia superbiat Sic flagellat est apertus. ij. ad L. hris. Ne magnitudo revelationum exollat me. Dat est mihi stimulus carnis mee angelus

Sathane. Nam tribulatio generalis est omnibus iustis. ut dicit Hieronymus. Quis sanctorum sine tribulatione coronatus est. quod dicitur nullus. Et sic beatus Marcus licet fortis fuit. similiter et Beorgius ut leo. passus est. tamen infirmitatem tribulationis et mortis. ut patet in legenda.

Sermo LXXIII. Ad idem.

Similis factus

est leoni in operibus suis. i. Machab. iij. Bre. dicit. Quia natura vniuersus cuiusque ex diuersis componitur. id est per ipsam aliquando diuisa designantur. ut exemplificat de leone qui habet virtute. habet et seueritatem. ex virtute significat christum et hominem iustum. Primo significat christum deum qui habet virtutem ex natura. Secundo significat hominem iustum qui habet virtutem ex gratia. Tercio dyabolum ex seueritate. De primo quod christum significat legit Apoc. v. Ecce vicit leo de tribu iuda. Nam christus in resurrectione habet se ut leo. ut dicit Iheronimus. Nam sicut leo est animal potens et forte. et sic christus in resurrectione magnam exhibuit fortitudinem et potentiam. De quo Job. p. Potestatem habeo sumendi animam meam et iterum ponendi eam. Et Mar. vlti. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Secundo christus habuit se ut leo in resurrectione propter christum et modum. quod dicit Iheronimus. Leo natus dormit tribus diebus et excitat rugitus. et sic christus tertia die a morte resurrexit. Un. Ben. plix. Requiescens accubuit ut leo. scilicet in sepulchro. Secundo leo significat hominem iustum. ut patet in precedenti sermone. Iustus quasi leo constitutus. puerbi. xxxvij. Tercio leo ex seueritate significat dyabolum. i. Petri. v. Vigilate fratres. quia aduersariis ut dyabolum tanquam leo rugiens circumit querens quem deuoret. R. Et quarto leo significat beatum Marcum. et hoc in multis. Primo ratione descriptionis euangelice. Secundo ratione dignitatis et excellentie. Tercio ratione fortitudinis et constantie. Dicitur primo per leonem intelligitur beatus marcus ratione descriptionis euangelice. quia sicut leo in deserto nascitur et patitur. sic beatus marcus in deserto descriptionis euangelice seu euangelij sui morem reducit iohannes in deserto rugientem. cum dicit. Vox clamantis in deserto. et fuit iohannes in deserto predicans baptisimum penite. Et post hec statim subiungit christum dimicantem contra dyabolum in deserto. Sicut marcus in medio Mar. viij. describit quomodo christus pauper quatuor millia hominum septem panibus et paucis piscibus. Item in fine euangelij intro dicitur preteritum filium suscitantem. sicut leo ad sui cla-

De san. philippo et iacobo

mores excitat leuinculos. sic pater tercia die suscitauit filiū. Secūdo beatus marcus comparat leoni rōne fortitudinis et constantie. qz leo est animal forte in aggrediendo. Et sic beatus marcus fortiter tormentis se exposuit. Nam habuit fortitudinē veritatis, de qua. ij. Esdre. viij. Sup omnia vincit veritas. vt te eo poteuit verificari illud ps. ij. Scuto circundabit te veritas ei⁹. et nō timebis a timore nocturno. Itē habuit fortitudinē charitatis. De q̄ Bern. fortis virt⁹ charitas. de qua ap̄tus. i. Lox. xij. Charitas oīa suffert ita vt scribit Ean. viij. Aquē multe non potuerūt extinguere charitatē meā. i. multe tribulationes. qz fortis est vt moēs dilectio. Tercio beatus marcus cō parat leoni rōne dignitatis et excellentie. nā leo grece dicitur rex latine. Sic ipse tanqz rex fuit excellentis dignitatis. qz de tribu leui que dignior fuit in buba fuit enī patriarcha euāgelista et propheta. Nā ex corruptione calciamētī sui intellexit et pphetisauit corruptionē sui corporis. Et iā fuit martyr. dicit nāqz Aug. Non pena sed causa facit martyrē. Pro q̄ nota circa causam q̄ facit martyrē p̄ esse multiplex. Prima cū q̄s patit̄ p̄ defensione fidei catholice. et sic b̄tus marcus et ap̄ti et alij martyres. De ap̄tis Heb. xi. Temp̄tati sunt. lapidati sunt. occisi sunt p̄ x̄po. Et subdit causam Testimonio fidei p̄bati sunt. Tales omēs vere dici merent̄ martyres. et digni sunt celesti p̄mio. vt habet̄ in can. xxiij. q. viij. omnium timore. vbi dicit Leo papa. Omni timore de posito q̄ p̄tra inimicos sc̄e fidei agit. et adū sarios oīm religionū agere vitiliter studeat si q̄s moriet̄ celeste p̄miū p̄sequitur. q̄lis fuit beatus marcus. Secūda cū martyrī est q̄n q̄s patit̄ p̄ defensione veritatis vite et iusticie. vt sanct⁹ Johānes baptista. q̄ arguebat herodem de incestu. Iō impletus est in eo illud Eccl. xlij. Male tractauerūt eū q̄ de vtero matris p̄cerat⁹ ē p̄pheta. Et sic nos pati debemus p̄ veritate vite et iusticie. Qd̄ cōmendat Aug. z̄ h̄ctur. xi. q. iij. c. nemo. Melius est p̄ veritate pati supplicū q̄ p̄ adulationē p̄sequi b̄ssiciū. Tercia cū martyrī q̄n quis patit̄ pro defensione libertatis ecclie. sicut beatus Thomas cantuariensis passus est. q̄ potuit dicere hoc ps. lxxvij. Zelus domus tue comedit me. Quarta cū q̄ facit martyrē. q̄n q̄s patit̄ pro obedientia matris ecclie. vt beatus Laurenti⁹ ex iussu s̄c̄i pape distribuit thesauros ecclie. et hūiliter obediuit. et fidē nega-

renoluit. Et sic duplici de causa fuit martyr. Nā beatus Thō. dicit in. ij. q. cxxij. art. v. q̄ oīa opa virtutū s̄m q̄ referunt̄ in deū sunt quedā p̄stationes fidei. et sic p̄nt esse causa martyrii. Et sic q̄cunqz patit̄ p̄ bono ope faciēdo bona vel mala vitando est martyr p̄pter deū. **M** Attē sciendū q̄ dicit Eiprianus. Ad p̄fectū martyriū requirunt̄ quattuor. P̄mo fiducia in corde. qz corde creditur ad iusticiā. ad Ro. x. Secūdo requirit̄ cōstantia in s̄mone et q̄stione. qz ore fit p̄fessio ad salutē. Ibidē. Tercio requirit̄ p̄seuerantia in ope. vt cūcta p̄ntia p̄temneret. sanguine os. bona t̄palia. et honores p̄ntes parumper. Juxta illud Job. ij. Pelle pro pelle. et oīa que h̄z hō dabit p̄ ania sua. Quarto requirit̄ patientia in morte. vñ sc̄tis Thō. ij. q. cxxij. ar. iij. Ad p̄fectū martyriū nō solū requiritur tolerātia carceris vel exilij. aut rapina bonorū t̄paliū. nisi forte ex h̄is sequit̄ mors. Sed heu sunt alij p̄sentes deum et veritate fidei. sed postq̄ venerint ad passioē exilij vel rapine tūc resiliūt. De q̄b̄ verificatur illud ap̄ti ad T̄bitū. i. Confitent̄ se nosse deū verbis. factis aut negant. Qualis nō fuit sc̄tis marcus. sed fortiter perseueravit. sic et nos. **M**at. x. Qui p̄seuerauerit vsqz in fine h̄ic salu⁹ erit. Nā dicit Aug. Maior honor deo et sanctis ei⁹ nō poterit exhiberi q̄ vt studeam⁹ eos imitari. qz dicit Ch̄ris. sup mat. Que iusticia est sc̄tōs colere et sc̄titate spernere. q. d. nulla. Idcirco q̄liter sc̄titas ei⁹ est imitanda patet in ei⁹ legenda.

De sanctis Philippo et Jacobo.

Sermo LXXV.

Quoniam turbetur

in cor v̄m neqz formidet. Johā. xij. et legit̄ hodierno die p̄ euāgelicali officio. **N** Dicit p̄s in de animalibz. Animalia quā h̄ntia magna corda naturaliter sunt timida. sicut lepores et mutes. Rō. qz calor naturalis non p̄t implere tam magnū cor. sicut videm⁹ de igne q̄ cit⁹ calefacit libanū puū q̄ magnum. et sic magnū cor est frigid⁹. et p̄sequēs timorosius sp̄ūaliter. sic homo h̄ns magnū affectum ad t̄palia et terrena est timorosius p̄travicia et ad sp̄ūalia exercēda. ps. liij. Trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Sed h̄ns puum affectū ad terrena est fortis ad celestia et ad sp̄ūalia exercēda. De q̄ Bre. xij. mora. Q̄s hui⁹ seculi amatores in terrenis rebus sunt

Fortes. in celestibus vero debiles. Nam p tette/na gloria vsq; ad mortē defudate appetūt. s; pro spūali nihil pari pūt. timētes p̄dere tpa/ lia z n̄ eterna. de talibus scribit Job. vi. Qui timet p̄tinā cadet sup eū n̄ i; q̄ n̄ met par/ uam penā tpaalem cadet in eterna. Jō Ma/ thei. f. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus qd̄ etiā vult dñs in v̄bis p̄missis dicē. Nō turbet cor v̄m zc. In summa euangeliū duo innunt. Primo timorosa remotio di/ recte turbatiōis. ibi. Nō turbet. Secdo sub/ iungit diuersa māsio celice habitatiōis. ibi. in domo p̄ris mei mansiones multe sūt. De primo dicit. In illo tpe. s. post cenā cū dixit xps̄ discipulis de ei⁹ traditiōe z petri negati/ one z de eoz su ga. tūc discipuli fuerunt tur/ bati. Jō saluator p̄solabat eos dicēs. Non turbet zc. **P**ro q̄ sciendū. turbatio est triplex. prima lau dabilis. scda tolerabil/ tercia vituperabil/. Prima elaudabilis. s. cū homo turbat de peccat. De q̄ ps. xlvij. Ipi vidētes scz peccata turbati sunt. cō moni sūt tremor a p̄phendit eos. Illa t̄ bona turbatio qz signū salutis De q̄ apls. ij. Loz. vij. Bau deo. ppter vos. qz p̄tinatati estis ad p̄niam. Nam hec turbatio z tristitia delet vicia. vñ Diero. Nulla culpa delet nisi tristitia anxi/ etat. Hoc p̄sidentans dauid dicit i ps. Len turbata sunt oia ossa mea a facie pctōz me/ orum. Nam sicut turbat oculus collirio vt clar⁹ videat. sic turbano de pctis z de offen/ sione dei pducit hoīem ad claritatē visōis diuine. Vñ apls. ij. Loz. vij. Que s̄m deū est tristitia penitentiā in salutē stabiliē opa/ tur. Secda turbatio est tolerabilis. scz de morte q̄ dum fit s̄m imperiū rōnis z nō cō/ tra imperiū. tūc est tolerabilis. vt dicit Da/ mal. Si veto p̄gredit vsq; ad p̄turbationē rōnis z a sua rectitudine. tūc p̄t fieri vitupa/ bilis. vt dicit poeta. Qui mortē metuit amit/ tit gaudia vite. qz est signū qd̄ diligit nimīū p̄ntem vitā. qd̄ phibet. i. Job. ij. Nolite di/ ligere mundū. Nā licet naturale est timere mortē. debet tñ fieri s̄m impenū rōnis z non p̄tra rōnē. Et sic de morte z recessu m̄gri tur/ batio erat in discipul. Vñ symon de Cassia Que causa maior turbationis z tristicie q̄ separa a dilecto q̄ nō p̄t falli nec saltere. Tercia turbatio est vituperabilis. s. p̄ amissi/ one rei tpaalis in sollicitudine auaricie. Vñ ps. cvi. Turbati sunt z moti sunt sic ebrius z omnis sapia eoz deuorata est. Nam tales sunt q̄s̄ attoniti in tōne. Vñ puer. xv. Con

turbat domū suā qui sectat auariciā. naz ta/ les nō quiescūt in mentibus eoz. Vñ Diere. xlvij. Turbati sunt in mari p̄ sollicitudinē quiescere nō potuerūt. Nā vt dicit Tullius. Tota vita auari hoīs est plena misere z do/ lois. Nā sicut fons turbat p̄de vt non re/ splendeat imago. sic turbatio auaricie obsi/ scat claritatē tōnis. Talē turbationem ha/ buit ille iuuenis cui dicit dñs Math. ix. Si vis p̄fect⁹ esse vende oia q̄ habes et da paupibus z veni sequere me. Ille autem tristis abiit. erat enī muleas hñs diuitias. Jō apo/ stolus. ij. Loz. vij. Seculi tristitia mortem opat. Nā est signū q̄ tales plus diligit tpa/ lia q̄ eterna. ppter qd̄ dicit ihs̄ fili⁹ syrach. Ecci. xxx. Tristitiā longerepelle a te. mltos occidit tristitia z nō est vtilitas in illa. Jre turbatio vituperabilis nō soluz orit ex auari/ cia z sollicitudine. s; etiā orit ex indistrecto p̄ cepto platoz. Vñ de saul dicit Jonathas. i. Reg. xiiij. P̄ me⁹ turbauit terrā. qz p̄cepe/ rit q̄ nemo gustaret cibū vsq; ad vespal. Et sic enī attenuati q̄ nō poterat p̄sequi inimi/ cos. Saul interpretat abutēs. sic q̄ p̄tate ab/ utitur mala multa in cōmūtate opat. et sic fecit Dauid. ij. Reg. xxiiij. q̄ misit numera repplm. ppter qd̄ dñs misit pestilentiaz in/ irael de mane vsq; ad tps̄ p̄sticuri. mortui sunt ex p̄plo a dan vsq; ad bersabee septua/ ginta milia viroz. Naz dicit apls. ij. Loz. vln. de platis. Dedi eis p̄tatem in edificati/ one z nō in turbationē z in destructionem. Qualē turbationē in cōitate fecit achab. vt dicit helyas regi achab. iij. Reg. xviij. Nō ego turbauit isrl. s; tu z dom⁹ p̄ris tui q̄ dēre/ liquisti viā dñi. Tercio turbatio vitupa/ bilis etiā causat ex inobediētia subditozū. z sic tot⁹ exercit⁹ turbat⁹ est. ppter furtū achi/ or Josue. vij. cui dictum est. Quia turbasti nos p̄turbet te dñs. Et sic hodie ppter ino/ bediennā mandatoz dei turbat cōitas. Vñ Ecci. xxvij. Vir pctōz turbat amicos. Quarto tal⁹ turbano orit ex v̄bis bilinguū multos p̄turbat pacē hñtes bilinguū z su/ surriū. vñ Ecci. xxvij. Sufurriū z bilin/ guū mltos p̄turbat pacē hñtes. Ciuitates muratas diuitū destruxit. Et subdit. Brūs q̄ rect⁹ est a lingua nequā. Quito tal⁹ tur/ batio orit ex p̄tinacia. i. kricheit. id. Ecci. xi Attende n̄bi a pestifero. fabricat ei mala. i. p̄puiū sensum hz. Jō ibidē d̄. De ea re q̄ te nō molestat ne certaueris. Nā sicut a scin/ tilla vna egredit ignis. sic ab vno dolo au/

De san. philippo et iacobo

getur sanguis. Tunc subdit. neq; formidet
scz amissionē terrenā. ps. xlviij. Ne timue/
ris cū hō fact⁹ fuerit diues. z cū multiplica
ta fuerit gl'ia dom⁹ ei⁹. qm̄ cū interierit non
sumet oia. nec descendet cū eo gl'ia eius. Ania
ei⁹ in vita bñ dicet scz in futuro nō. Neq; for
midet. s. psecutionē. ij. Thim. iij. Oēs q̄ pie
volūt viuere in xp̄o psecutionē patiunt. Di
cit nāq; Bre. Cū cognosco iob penā patim
sker q̄tinio. Johanne esuriente in heremo. pe
trū extensum in patibulo. iacobū decollatū
gladio. cogito q̄liter de⁹ in iudicio cruciabit
reprobus q̄ ita affligit suos electos. Tūc sub
dit. Creditis in deū z i me credite. q̄s d. fm̄
Lrf. Si turbamini ppter formā fui. i. hu
manitate quā times p mortē p̄ire. nō turbe
mini ppter meā deitate. qz z si moriar vt hō
resurgā. qz de⁹ sum. q̄ etiā post tribulationes
z mortē remunerare z letificare possuz. No
ta ponit fidē remediū ptra turbationē. qz si
des purgat oculū cordis. Act. xv. fide pu
rificans corda eoz Dicit Hiero. fides cla
riscat z serenat vt appeant picula q̄ in tri
bulatione latebāt. P Nota fm̄ Aug.
sup Job. z sup hoc v̄do Credit⁹ in deū dicit
aliud est credere deū. aliud in deum. z aliud
deo. Credere deo est credere ea esse vera q̄ de
us loq̄tur. h̄ nō saluat. qz hoc faciunt mali.
Scz credere deū est credere q̄ de⁹ est. Et hoc
credit dyabolus. Jaco. ij. Dyabolus credit
z tremiscit. Scz in deū credere est credēdo
deū diligere z in eū ire. z ei firmiter adherere
z ei⁹ mēbris. Et h̄ est p̄p̄iū bonoz. nō illo
rū q̄ haec nocte agūt multa maleficia. vt de
subtractione lactis zc. qz fides est corrupta z
morta. Un̄ Jaco. ij. Fides sine opibz mor
tua est. Jō Jfido. Beatus est q̄ recte credit
recte credēdo bñ uiuit. bñ uiuēdo rectā fidē
custodit. Nec fides est remediū ptra omne
turbationis piculū. vt di. Aug sup Johan.
Un̄ fidei q̄ credit in p̄rem z filiū est potē
tior oibz piculis q̄ fidelibz accidere possunt
Jō. i. Joh. v. Nec ē victoria q̄ vincit mōdū
fides v̄ra. vt fecerūt sc̄i apli z martyres. de
q̄ Heb. xi. Sancti p fidē uicerūt regna. Id
circo honrat eos ad fidē dicēs. Credit⁹ in de
um z i me credite. q. d. fm̄ Aug. ad ē pleq̄ns
est q̄ in me credere debeat. qz ego sum crea
tor z receptor v̄r z remunerator. Nā nullus
p̄t vete in deū p̄rem credere nisi etiā credat i
filiū. qz fili⁹ est eiusdē nature z eiusdē essen
tie cū p̄re. Jō di. Joh. v. Qui nō honorifi
cat filiū nō honorificat p̄re z q̄ misit illū Jō

Athanas⁹. Necessariū est hōi ad eternā sa
lutē. vt incarnationē qz dñi n̄ri ihu xp̄i fide
liter credat. nā sine hac fide nō ē salus. Un̄
h̄ in can. xxij. q. i. qz. Quia nisi soliditatē
fidei q̄s tenuent diuinā p̄ntiam nō cogno
scit. Jō Aug. de v̄bis dñi. Ambula p fides
z puenies ad specē. s. v̄sō is diuic. De quo
Joh. xi. Qui credit i me etiā si mortu⁹ fue
rit uiuet Dixi sc̄do subiungit diuisa mau
sio celest⁹ in habitatiois. ibi. In domo p̄ris
mei mansiones multe sunt. Q Nota
duplex est dom⁹ dei. P̄ua est ecclia militās
i. ad Thimo. ij. Scias quō in domo dei te
opreat ambulare. In hac domo multe man
siones sunt. i. multi hoies in q̄bz de⁹ manet
p̄fidē. Hiero. xij. Tu aut in nob es dñe. s.
p̄fidē. Ephe. ij. Dico xp̄m habitare p̄fidē
in cordibz v̄ris. Sc̄da est ecclia triūphans
ij. ad Cor. v. Habem⁹ domum nō manu fa
ctam in cel. ps. xxxv. Replebunt ab vberta
te dom⁹ tue. In hac domo mānsiones multe
sunt fm̄ diuersitate meritor. Aug. Una
q̄ueq; ania p merit⁹ suis illic honrat. z fm̄
q̄ ampli⁹ in merito se dilatauit. i. ad Cor.
xv. Stella differt a stella in claritate zc. Li
cet enī obiectū beatitudis est v̄nū. s. deus. et
idē tenari⁹ diuimus q̄ dat oibz i vinea dñi
laborantibz. atq; vn⁹ excedit aliū in digni
tate z claritate eterna. R P̄uo p̄ p̄gnita
tioez. q̄nto ampli⁹ q̄s cognouit deū p verita
tem fidei. tanto intens⁹ cognoscat per v̄sō
nē. Sc̄do q̄nto q̄s deo fret⁹ fuerit p amorez.
tanto ampli⁹ p̄fruet illo p claritatē. Exēplū
de fonte. q̄ mai⁹ vas h̄z mag⁹ recipit. Et nō
erit inuidia. Bern. Qd̄ meū p labore tuū p
amore. Aug. Unūq; qz qd̄ in se nō possidet
in alio se possidere gaudet. Bre. Unicusq;
sufficit q̄ntū recipit. De hac domo ps. dicit
psal. xvi. Unā peti a dño hanc requirā vt
inhabitē in domo dñi. Et qd̄ ibi acturi su
mus dicit ps. lxxij. Beati q̄ habitāt in do
mo tuā dñe. in secula seculo z lau dabūt te.
Subdit. Si q̄ n̄m⁹. i. si esset aliq; defect⁹
dixissem vob. qz vado vob parare locuz
Sed diceres. tñ d̄r Mat. xxv. Venite pos
sидete regnū qd̄ vobis paratū est ab origie
mūdi. R̄ndet symon de castia. Parauit ab
eterno p̄ p̄destinādo. fili⁹ in hūanitate pa
tiendo. z impedimentū. s. culpe z pene remo
uendo z in celū ascendēdo. Nā licet eēt ab
eterno p̄destinati. tñ beatitudinē nō p̄seque
rentur nisi p grām que datur p̄aliter i p̄e
senti. Et si abiero z p̄parero vobis locuz

Nicolans de lyra. Non q̄ in gloria celesti
 qd̄ preparauit sed post ascensione dñi spiritū
 sanctū misit. p̄ quē preparamur ad p̄secutōez
 beatitudinis. Itey veniā ad vos ⁊ accipiā
 vos ad meip̄m. vbi aliq̄ heretici dixerunt q̄
 electi nō assument vsq; ad diē iudicij. Hoc
 est p̄tra apl̄m P̄bil. i. Lupio dissolui ⁊ esse
 cū xp̄o. ⁊ ij. Loz. v. Si dom⁹ nra terrestris
 destructa est. habem⁹ tomū nō manu factā
 in celis. Sed sic est intelligendū. irey. s. in
 morte accipio vos ad beatitudinē anie. i. iu
 dicio vero ad beatitudinē corpis et anie. vt
 vbi ego sum. q̄ ante suā passionē iā erat bea
 tus q̄ntū ad aniam. ⁊ vos sitis. Symon de
 Cassia. O ineffabilis dilectio. nō p̄tentus
 p̄forio angeloz. sed homies iniantū pensa
 uit vt in terrā descēderet ⁊ p̄euntes quere
 ret vt in domo paterna secū habitaret. nobis p̄
 ticipans in hūanitate vt se. ū essem⁹ partici
 pes in diuinitate. Et q̄ ego vado. s. ad p̄rem
 ⁊ viā scitis. s. mortē ⁊ passionē. Symon de
 Cassia Intelligit quo ad debini. i. scire debe
 tis. ipe enī sciuit coz desideria. idō dedit eis
 occasione interrogandi. Dicit ei Thōmas
 Dñe nescim⁹ quo vadis. s. in speciali licet in
 generali. quō possum⁹ viā scire. Dicit Sy
 mon de cassia. Laudabile est p̄fiteri ignora
 tiam p̄pter acquirere sciam S R̄ndit
 ihs. Ego sum via veritas ⁊ vita. via inobli
 quabilis. ein weg der da keyn krum hat. de
 qua Hier. vi. Interrogate q̄ sit via recta et
 ambulatē i ca. Nec via est xp̄set el⁹ vita in
 hūanitate. vñ Aug. Xps in hūanitate fact⁹
 est nobis via ad diuinitatē. Nec ē via de q̄
 Deutero. v. Nō declinabit; nec ad dexteraz
 neq; ad sinistra. sed p̄ viā ibit; quā precepit
 dñs de⁹ vr̄. Ille declinat ad dexterā qui dicit
 xpm̄ esse xxi. Ille ad sinistra q̄ negat hūani
 tatē. Sed ille tenet mediū q̄ facit vtrunq;.
 scz xpm̄ deū ⁊ hoīem. Nec ē via de q̄ ps. cxy/
 ij. Beati immaculati q̄ ambulāt in via. id
 est in xp̄o. Nā oēs aliē vie ducūt ad inferos
 hec sola est via recta q̄ ducit ad celos. Undō
 p̄er. iij. Uia sapie monstrabo tibi. quā cū
 ingressus fueris nō habebis offendiculum
 S cōdo xps est veritas infallibilis. qz nec fal
 lit nec fallere p̄t. Uñ Symō de cassia. Ip̄cē
 a quo verū est omne qd̄ verū est. q. d. ego suz
 veritas oīa vincens. a nullo reuicta. Ip̄e ei
 dicit Luc. xxi. Celū ⁊ terra trāsbūt. vba au
 tē mea nō trāsbūt. qz ip̄e est de q̄ ps. cxxij
 fidelis dñs in oibus vbis suis. Tercio
 xps est vita imp̄urbabilis. vita desiderabi

lis. vita sine morte. consolatio sine merore.
 De qua ps. xxxij. Quis est hō q̄ vult vitā
 desiderat dies videre bonos. p̄ quā vitaz de
 uenim⁹ ad viā eternā. De quo subdit i ter
 tu. Nemo venit ad p̄ez nisi p̄ me. quasi d.
 Missus sum in mōm a p̄re si vultis cū co/
 gnoscere tūc p̄ me cognoscere deitē. Et sub
 dit. Si cognouisset; me se p̄fecte q̄ ad di/
 uinitatē. ⁊ p̄rem meū vici cognouisset. q̄ si
 di. Si fili⁹ crederet eternus nunc ⁊ p̄. Am
 modo p̄gnoscet; eum. ⁊ vidistis. s. a tpe pas
 sionis. qz ap̄uit eis sensum vt̄ intelligerent
 scripturas. Lu. vlti. Et tūc habuerūt pleni
 orem noticiā de mysterio diuinitatē. vel sic.
 Ammodo p̄gnoscet; eū. s. p̄ sp̄m̄ sanctū. qz
 ille vos docebit oīa. Job. xvi. Et vidist; eu
 id est aliq̄ vīm iam viderūt eū. i. intellexerūt
 Nam q̄ recte cognoscit filiū p̄ fidem. in ip̄o
 cognoscit p̄rem. qz dicit Johā. x. Ego ⁊ p̄
 vnū sum⁹. nā sicut splendor facit cognosce
 re lucē a qua p̄cedit. ita xps facit cognosce
 re patrē. qz est splendor gl̄ie. ad Hebreos. i.
 Sed qz de hac noticiā nō omēs erant infor
 mati. sicut philippus. q̄ estimabat patrē in
 substantia sine p̄sona filij videri oculis cor
 poralibus. id̄ ait. Dñe ostēde nobis patrem.
 Enī. q̄ corporalibus oculis voluit videre rece
 pit ex ysaiā eiusdē. vi. Uidi dñm facie ad
 facie ⁊c. sed illa visio nō fuit in diuina sub/
 stantia. sed in subiecta creatura. vt dī. Au
 gu. in. ij. ⁊. iij. de trinitate. ⁊ Job. i. Dcū nes
 mo vidit vnq;. Iō dicit Symon de cassia.
 Multū errabat a veritate. si p̄ris ostensio/
 nem poscebat ad oculū. cū non solum corpo
 ralis oculus sed etiā gl̄ificat⁹ nō sit credē
 dus posse intueri diuinitatē. nam ania sola
 qñ gl̄ificata fuerit intuitiū visionē atq;
 frumionē diuinitatē habebit. nō imp̄ditur
 gl̄ificato corpe in q̄ erit. Si autē philipp⁹
 poscebat ad intellectū videre diuinitatē etiā
 errabat. si querebat aliter q̄ p̄ fidem. qz non
 viator ⁊ cōprehensor poterat simul esse S
 in futuro erat peritio. scz in patria vt̄ osten
 deretur. tūc nō incōgrue precabatur. qz di
 cit Aug. lib. i. de trinita. Naz vos implebit
 cū vultu suo vt̄ nihil ampli⁹ requiret. Et ex
 go fin hunc sensum bene dicit Philippus.
 Dñe ostēde nobis patres ⁊ sufficit nobis.
 quia ibi erit omnis sufficitaria sine om̄i re/
 sectu. vt dicit Bern. in meditatiōe. Ama
 bimus sine modo. videbim⁹ sine termino. co
 habitabimus sine medio. videbim⁹ ad vo
 lupratem. fruēmur ad iocunditatē. habebi

De san. philippo et iacobo

mus ad voluntatē. In tōne erit plenitudo lucis. in voluntate multum do pacis. in memoria p̄natio eternitatē. Quod multemā siones erit in domo eternitatis. Primo ibi erit iocūditas sine merore. ibi vita sine morte. ibi leticia sine tribulatione. ibi eternitas sine fine. Ad quā eternitatē p̄ducatur.

Sermo LXXVI. Ad idem.

Scit ei philip

pus. dñe ostende nob̄ patrem et sufficit nobis. Johā. xiiij. In summa v̄bor̄ duo tangunt. Primo philippi pia petitio. sc̄do xpi benigna respōsio. De primo dicit. Dñe ostende nobis p̄rem. Symon de cassia. Multū errabat a vero si patris ostensionē petebat ad oculū corpis qui puro mentis intuitu conspiciat. Joh. i. Deus nemo vidit vn̄q̄. Exodi. xxxij. Non videtur me hō et uiuet. Nota q̄ inter apostolos quidā petierūt secularē potentiaz. Mat. xx. Dic vt vn̄ sedeat a dextris t̄. q̄ dam futuror̄ scientiā. Mat. xxij. Quādo hec erūt dicit nobis qd̄ erit signū aduēt̄ tui. Quidā inimicor̄ vindictā. Luc. ix. Dic vt ignis rescedat de celo. Philippus non petijt secularē potentia. qz breuis. Eccl. i. Dis potentat̄ breuis vita. Nec mudanā sciam qz curiosa est. i. ad Loz. viij. Scientia in flat. nec inimicor̄ vindictaz. qz phibita est. Mat. v. Diligite inimicos. Sed petijt visionē paternā. que ē eterna beatitudo. qz ibi summa iocūditas. ps. xv. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. Itē plena sanctas. ps. xvi. Satiabor cū apparuerit glia tua. Itē eterna felicitas. Joh. xvij. Nec est vita eterna vt cognoscant te. Jō subdit. et sufficit nobis. Aug. in lib. de libero arbitrio. Tāta est felicitas iocūditatē eterne. vt si nō liceret in ea ampli⁹ q̄s vn̄ diei horā viuere homo posset om̄es delicias hui⁹ m̄di contemnere. ps. lxxij. Melior est dies vna t̄. Aug. in li. de ciuita. xxi. Quid est q̄ p̄ p̄phetaz dñs dicit. Ero illoz deus. nisi ego ero vn̄ satiantur. Ego ero q̄ cuius ab hoibz desiderant. et vita et salus et iustus. et copiosa gloria. par et honor et oia bona. U Primus igit̄ fructus beatitudinis est vita. puer. viij. Qui me inuenerit inuicet vitā. Sc̄ds est sanitas. Parū p̄desset h̄re vitā si semper infirmitas haberet. qz vitā r̄ morbo nō est vitā s̄ pena et miseria. Eccl. xxx. Melior est mors q̄ vitā amara. Sed ibi erit sanitas. Apoca. xxi.

Nec clamor nec luctus nec dolor. qz habebūt medirū p̄ntez. De q̄ Eccl. xxxvij. Altissim⁹ de terra creauit medicinā. Tercia fruct⁹ est vitā siue comestio. parū esset habere sanitatē si nō h̄ret qd̄ comederet. vt Lu. xxij. Edatis et bibatis sup̄ m̄sam meā in regno meo. Sed qz multe sunt comestiones que p̄ nimia tenuitate nō satiant. sed ibi nō sic. ps. xvi. Satiabor cū appuerit glia tua. Quia vero multi sunt q̄ vno cibo nō satiantur. ad comestio h̄bit serculoz varietatem. Unū serculū ex p̄templatioe diuinitatē. aliud hūanitatē. Isa. viij. Butirū et mel comedit. Butirū qd̄ causat ex carne. i. hūanitas. S̄ qz multi in comestione solent h̄re fastidii. ibi. nō. sed plena dulcedie. Eccl. xxij. Qui edūt me adhuc esuriūt. S̄ sepe delicata comestio solet cito finire. s̄ illa h̄bit p̄tuitatē. Apoca. viij. Nō esuriunt nec sitient ampli⁹. Quar⁹ fruct⁹ diuinitatē. parū esset si comestione h̄ret sine diuinitatē. puer. viij. Nec diuinitatē et glia. ps. cxi. Gloria et diuinitatē in domo ei⁹. puer. i. Abundantia p̄fructus maloz timore sublato. Mat. vi. Thesauri sate vob̄ t̄. Ille nō facit uter securū sed timoribz plenū. Job. xv. Sonit⁹ terroris sp̄ in auribz meis. t̄ cū par sit temp̄ infideliā suspicat. Quint⁹ fruct⁹ pulcritudo. Parū esset si q̄s h̄ret diuinitatē et aliq̄ reformitate secl̄. Er̄ igit̄ pulcritudo triplex. Prima a diuinitate. i. Re. viij. Impietate glia dñi domū dñi. i. sc̄s. Sic sol suo splendore oia illuminat. sic diuinitas oia clarificat. Secunda a corpore fulgēt. Mat. xij. Fulgebūt iusti sicut sol. Tercia ab ania influente. Latico. iij. Quod pulcra est amica mea. absq̄ eo qd̄ intrinsecus latet. Eccl. xlij. Glia domini plenū est op⁹ ei⁹. Sext⁹ fruct⁹ honor. parū esset h̄re pulcritudine nisi h̄ret honore. Prio honorabile habitū. ps. xliij. Astitit regina in vestitu teaurato. i. corpore glorificato. et cū data varietate. s̄ i m̄re. ps. xliij. Om̄is glia ei⁹ filia reḡ. Sc̄do quantum ad dñiū collarū. ps. viij. Omnia subiecisti sub pedibz ei⁹. Tercio quantum ad honorabiles familitaritatē. ps. xxxvij. Nimis honorati sunt amici tui t̄. Joh. xv. Jā nō dicā vos seruos. qz seruus nescit qd̄ facit dñs suus. sed amicos. qz oia q̄ auditi a p̄re meo nota feci vobis. i. Joh. ij. Jā filij dei sum⁹. nō dū apparuit qd̄ erim⁹. Septim⁹ fructus par. Si q̄s h̄ret oia supradicta et semper guerram qd̄ p̄desset. ps. xlvij. Posuit fines tuos pa

cem. Leui. xvi. Dabo paces in sinibz vris. Unus finis est de^o. alius corp^o. terci^o est q^o libet prim^o. Isa. xxxii. Sedebit ppls m^o i pulcritudine pacis. Ultim^o fruct^o est omnibonū Un^o Aug. Nullū latebit bonū. nullū aderit malū. Prio om^o bonū in pgregatione. Sap. vii. Tulerūt mibi oia bona pariter cū illa. Boeci^o. Beantudo ē status oim bonoz aggregatōe pfect^o. Sec^o in possessōe fructioe. Parū eēt si q^o multa bona possiderer nisi eis vti liceret. Ecclia. v. Quid pdest possessōe nisi q^o cernit diuitias oculis. Hiere. xiiij. Requesceat cunctis affluet bonis. Tercio in fructioe cōtinuatōe. qz illa fructio bonoz nunq^o finiet. neq^o interpellabit Un^o. ps. cxxvii. Videas bōa hirtm oibz diebz vite tue. Eccl. xxxi. Stabilita sunt bona illi^o in dño. Idcirco libenter debet rem^o sustinere morte p xpo t mori mōdo vt ibi vire rem^o cū xco. Ad q^o hortat Aug. Illuc festinate vbi semp viuat. si enī hic amatis miseram z fluidā vitā vbi hō nascit cū dolore. vult cū labore. z finit cū luctu z merore. cōno magis amare debet vitā eternā. vbi semper summa securitas. summa felicitas. Jo Aug. Si diuine appetant ibi q^orant vbi perire nō pnt z seruant. Aug. in lib. p^oef. Domine fecisti nos ad te. inquitū est cor nrm donec req^oscat in te. Quia in te ē ois sufficiētia sine oī indigētia. Et sic dixit philippus Dne ostēde nob^o p^oem z sufficiat nobis zc.

De sacra Cruce Sermo. LXXVII.

Vi me inue

q^o nent inueniet vitā. Prouet. viij. Scribit Isido. xē q^o dam arborē q^o est in India. z

habet fruct^o dulcissimos. Ad hanc volāt columbe z de fructibz ei^o comedūt mane z sero. Draco autē q^o est naturalis inimic^o colūbarū insidias ponit eis vt transglutiat z occidat. Sed tñ draco intantū timet arbores p^odicā q^o nec au det attingere. nec in ea latitare. Si vmbra p^ondit ad occidentē draco ad orientē declinat. z hoc naturaliter perpendens colūba semp in vmbra arboris manet z tūc a dracone ē secūra. Sed q^o colūba arbozem dimittit z vmbra ei^o tūc p^ondit a dracone degluūt. z Spūaliter p arbores nobilitat intelligit sancta crux. De q^o Ambro. Crux fidelis inter omēs arbor vna nobilis. Dec est arbor figurata quā vidit nabuchodonosor Dan. iij. Uidi z ecce arborē in me-

dio terre. cui^o altitudo ad celū ptingebat: et aspect^o eius vsq^o ad vniuersos fines terre. folia ei^o pulcherrima. fruct^o eius uimis dulcis z esca vniuersoz erat in ea. subter eā habitabant bestie. in ramis ei^o volucres celi. Spūaliter. Dec arbor scē crucis in medio terre est sita. vs. lxxij. Opatus est salutē in medio terre. Longitudo crucis ptingebat ad celū. qz est scala quā xps crepit sibi z suis seq^o cibus. Un^o canit eccia. Dec est scala peccatoz p quā xps rex celoz ad se traxit oia. In hac arboze est esca oim animalū. i. peccatoz. qz xpi cato que vere est ab. Joh. vi. Ad hanc arbozem p^oiosam volare dñt colūbe. id est xuoze anieci volunt h^oe vitā z sedere in vmbra id est in p^otectione illi^o. dicendo Cantico. ij. Sub vmbra illi^o quē desideravi sedi. z fructus eius dulcis gutturi meo. Nā sub vmbra illius est secūra. qz draco id est dyabol^o multū timet arbozem crucis. qz in ea est virtus. Grego. Qui in ligno vincebat in ligno quoq^o vinceret p xpm dñm nrm. imo etiā in ligno crucis dyabolus est crucifixus in sua p^oate. De quo Adamantin^o super li. Judicuz. In cruce visibiliter crucifixus est xps. inuisibiliter vero dyabolus. Col. ij. Expolians principatus z p^oates. et ido timet. Isa. xxx. Pauebit affur virga percussus. Et sic hęc est virga de qua ps. psal. cxij. Virga tua z baculus tuus zc. Jo p^ougere debem^o ad vmbra p^octōis sancte crucis. dicendo cū ps. xvi. Sub vmbra alaz tuarū p^otege me. Nam in ea est vita colūbarū. id est aniaz si deliū. De quo introitus. Nos autē gloriari oportet in cruce dñi nri hiesu xpi in quo est salus vita z resurrectio nra. De q^o Eusebi^o. Tota salus m^oris z corpis puenit ex ligno crucis. Ideo thema. Qui me inuenient. In quibz vbis duo innunt. Prio salutifera crucis inuentio gloriosa. ibi q^o inuenient Sec^o subiungit eius vtilitas operosa. ibi inueniet vitā. De primo dicit. qui me inuenient. Domini viatorū est magnū solaciū z magna securitas si iuxta p^ofundū flumīuz inuenit nauē. Et sic de flumio p^ontis fluxibz vite ad portuz salutis homo puenire non potuit. Et venit xps in nauicula crucis. De quo Sap. xiiij. Exiguo ligno credūt hoies saluare anias suas. z transeūtes mare per ratem liberati sunt. Aug^o. Nemo potuit transire p mare hui^o secl^o nisi portat^o a cruce xpi. Jo Isido. xē sum. bo. Quorū in fluctibus z procellis es lignū ascēde crucis z liberaberis.

Et Bern. super Cantu. Crux xpi fuit vite lignu qd solū fuit dignū ferre salutem et vite fructum. iō dicit. qui me inuenerit. A Nota inuēctio sancte crucis post annos duccētos a reuēctōe dñi facta est. de q̄ hodie ecclesia solēnisat. Attū hoc lignū longe añ in immersione est inuentum. Prio a seth filio ade. vt hētur in euāgelio nicodemī. cū adaz infirmaret seth fili⁹ ei⁹ portas padisi adiit. z oleū misericordie q̄ corpus pris pungeret postulauit. Cui appens anglis michael ait Noli laborare z flere pro oleo misericordie. qz nequaqs illud psequi potens nisi cōpleti fuerint quinqs milia annoz. Attū legit alibi. qz dedit sibi ramuscū ut illū in mōre libani plantaret. Sz in quadā hystoria grecoz legit qz tradidit ei de ligno in q̄ adā peccauit dicens. qñ fructū fecerit tūc p̄ saluabit. Rediens igit z p̄rem mortuū inueniens. hunc ramū sup tumultū pris plantauit q̄ creuit in arbore magnaz. z vsqz ad tpa salomonis pdurauit. Scdo a salomone est inuenta Nam salomon dū domū saluis edificaret. vidit arbore tam pulcrā. fecit eā succidere. z in pdicram domū collocare. nusqz tamen vt dicit Iohannes belet h locari porcerat. nec alicubi aptari voluit. modo nimis longum. modo nimis breue. Jō indignati artifices ipm repobauerūt. z sup quēdaz locū vt eēt pons transeuntibz proiecerūt. Tercio inuenta est a regina sabba. Ista fm iosephuz dicitur fuit Nicaula. z venit in bethm. vt habetur. ij. Reg. p. vt audiret sapiam salomonis. Et cū predictū lignū p̄transire debebat iuxta scolasticā hystoriaz vidit in spiritu qz saluator in illo ligno suspendendus erat. iō sup illo ligno ire noluit. z Salomō intimauit qm in illo ligno qdā suspendēdus erat. p cuius mortē regnum iudeoz telen debebat. Ideo Salomon lignū illud inde sustulit. z in pfundissimis terre visceribz submergi fecit. Quarto inuēta est a iudeis in pbatice piscina vbi hostias abluēbāt. Nec in quā piscina habuit virtē sanādi infirmos z plerūm q̄ prior descendebat. Joh. v. Et hō solū fuit ex descensu angeli sed etiā ipsius ligni. Appropinquāte igit passione pdictū lignū supuauit. qd iu dei videntes ipm acceperūt z crucē dñi parauerūt z ipm in eo crucifixerūt. Mortuo autem xpo z sepulto crucē in terra absconderūt. vbi p̄ duccēto annos z ultra latuit. Quinto inuenta fuit ab helena. z hec ab ecclesia celebratur. quia

aliquattuor inuēctioes eiusdem ligni nō dum sanguine xpi erant p̄secrate. Et ipa inuenit p iudā sacerdotē fodientē vt habet in legenda tres cruces. ad designandum qz homines vtriusqz sexus triplices inueniuntur q̄ in eis genit crucē Aliqui crucē mali latronis. aliqui boni latronis. aliqui crucem xpi

B Primi sunt qui inueniuntur in cruce mali latronis. z sunt peccatores in morali. Nam tales hnt cruciatum fm Aug. Unaqueqz culpa sibi p̄i pena est. De quo Eccl. xij. Non est tunc ei qui est assidue in malis Nam p̄scientia ad m. n. die noctuz v̄get eum. Bern. Sunt q̄ labores sustinent. non tñ est eis pars in dño. vt raptores. adulteri ideo vt portantibus crucem sed non chasti. Sunt enī cornua quattuor crucis huius. Licet latronū crux nō habuit q̄tior sz tria tñ fm modū crucis disposita. Primū cornu est pena añ p̄cām. vt iracūdiā. superbi. fur. res. z sic de alijs. Prio meditant p̄uicentes se cogitatio ibz in seipsis quō pueniāt ad peccatū. ita vt impleat illd ps. psal. xxxi. Multa flagella percosus. Sicut enī aranea se inuoluit vt capiat muscas multis laboribus. Isa. liij. Telas arance texerūt. venit p̄uus ventus mortis z destruit relā. vt dicitur. Lu. ce. xij. misit horreum dilatare. z dictū est ei. Hac nocte aniam reperā a te. ps. lxxv. Dormierunt sounū suum z nil inuenerunt viri diuitiarū zc. Scdm cornu est pena post peccatuz. De quo Sap. xvij. Subitaneus timor superuenit illis pessima redarguente conscientia. velit peccator vel noluit non erit ei requies. Unde Isa. lviij. Cor impij quasi mare feruens qd̄ quiescere nō p̄t. Grego. Non est maior pena qz remordens p̄scientia

Tercū cornu est p̄fusio corā hominibz. Unde Sap. xvij. Semp̄ presumit seua cōturbata p̄scientia. Unde Latho. Conscius ip̄e reus se se putat omnia dicit. Job. xv. Luz p̄x̄ sit. ille semp̄ insidias suspicāt. z Diere. p. Malicia tua amara. Sz nō meliorat. qz nō timet eū. Enb. Timor hominū differt peccatū. Bern. Quid trepidas ad carnis penas. z gladium districti iudicis cōtemnis.

Quartū cornu est eternū tormentū. Sapientie. xvij. Turida nequicia dat testimonū condemnatiōi. ps. cxi. Abyssus abyssū inuocat. qz abyssus criminis inuocat abyssum z demnatiōis. quia dicitur Roma. vi. Stipendia peccatū mors. Quia de hac cruce enī p̄ descendit in dñationē eterne pene.

z sic latro malus in infernū. Scda crux
inuenta fuit boni latronis. z est crux penitē
tie. Hanc crucē hodie debet nobis inuenire
helena regina. i. ratio q̄ debet regere oia. z de
bet cō pellere iudā. i. sensualitates. z ignem u
nari eterno ei. Et debet h̄re q̄tuor cornua.

E. Prīmū cornu est p̄tritio z dolor p̄ pec
catis. quā habuit dauid ps. v. Dolor meus
in p̄spectu meo semp. Et ad hāc hortamur
Diere. xxxi. Pone tibi speculū: statue ama
ritudines. Nec amari tūdo facit pacē p̄scie.
Ila. xxxvij. Ecce in pace amaritudo mea a
marissima. Et ille dolor fm̄ sc̄m̄ Tho. i. iij
nō p̄t esse minor in voluntate sicut nec dile
ctio. sed bñ in sensualitate. Et d̄z esse contri
uius. Jo ps. Dolor me zc. Aug. Ubi do
lor finitur de pena nihil relinquit. Scdm̄
cornu inferius ubi pedes affixi fuerūt vno
clauo. significat affectiōes anie q̄ debēt affi
gi vno clauo. scz timore dei z timore peccati
ne deū ampl̄ offendat. ps. cxvij. Cōfige t̄
more tuo castres meas. sz cū timore p̄cti pec
catū ne reuincat. i. Coz. x. Qui se existimat
stare videat ne cadat. Eccl. xxvij. Nisi in t̄
more dei te tenueris cito subuertet dom̄ tua

Tercū cornu a d̄pre sinistrā est prom
ptitudo ad ignoscendū. qz dicit Eri. Nec
est virt̄ que hoīem assimilat deo qui nō so
lū inimicis indultit sz etiā p̄ eis intercessit.
Lu. xxij. P̄ dimitte illis. Eccl. xxvij. Re
linque p̄mo nocenti tibi. Sz claū est ti
mor de p̄piciato peccato. de q̄ Eccl. v. De p̄
piciato peccato noli esse sine metu. Ep̄q̄ dic
apls. i. Coz. iij. Nihil mihi p̄scī sum sz in
hoc nō iustificat̄ sum. Uidem̄ q̄ canis of
fendens dñm̄ vocat̄ cuz timore accedit.

Quartū cornu a d̄p̄tris est satisfactio. quā
docet Iohannes baptista Lu. iij. Facite di
gnos fruct̄ p̄nitie. sicut dicit apls Roma. vi
Sicut exhibuisti mēbra v̄ra seruire iniquita
ti ad iniquitatē. ita nūc iusticie in sanctificati
onē. Dentero. iij. Scdm̄ mēsurā p̄cti pla
garū erit modus. qz fm̄ Aug. Nullū malū
impunitū. si nō hictū ibi. Et q̄ dicit Eri.
Nō sufficit crux v̄la sine tua. Ideo hortat̄
Mat. xvi. Qui vult venire post me a bne
get semetip̄m z tollat crucē suā z sequat̄ me
Sz clauus affigens est timor iudicij. ps.
cxvij. A iudicijs tuis timui. qz nihil ibi oc
cultū. Eccl. xij. Lucta que hūit adducet do
mū in iudiciū p̄ oī errato. siue bonum siue
malū sit Tercia crux inuenta fuit crux xp̄i
z significat crucē iusticie quā portant iusti.

dicens cū aplo ad Gal. ij. Xpo d̄sus suz
cruci. z Gal. v. Qui xp̄i sunt cam̄ ē suā cru
ciferūt cū vicijs z p̄cupiscētis. Qd̄ v̄buz
peractat Aug. in glo. dicens. Cōgruit v̄re de
uotioni vt q̄ dñi crucifixi passionē celebra
reprimendaz carnaliū voluptatū crucē no
bis faciam̄. N si vis memorie te crucifige
re debet hodie h̄re q̄tuor cornua crucis. i. q̄
tuor v̄tutes q̄s xp̄s in cruce oñdit. de quibz
Bern. sup Lann. Xps p̄tutū gēmis q̄tu
or de corauit cornus crucis Supeminēs cha
ritas quā p̄fecit s d̄p̄tris crucis. O benigna
obediētia quā adimpleuit s sinistris. O san
cta p̄nitētia quā exhibuit i p̄fundo. O sum
ma hūilitas quā semp retinuit. D Prī
mū cornu sup̄ est charitas. An̄ ex charita
te fit dolor crucis de subtractiōe spūalis cōso
lationis. ps. cūj. Auferēs spūm̄ eoz z refici
ent. i. spūales p̄solationē. Q̄nta illa crux
Bern. An̄ a que semel didicit ad seip̄as in
trare z intus suspirijs suspirare. nescio an
ip̄i gehennā ad tps experiri penali h̄orribi
lissq̄ q̄tat. qz p̄solationē spūali carere. Ideo
glo. sup Tren. i. Frustra q̄rit p̄solationē ex
terius q̄ spūalem p̄didit in t̄m̄sec̄. Ser
cundū cornu a d̄p̄tris est obediētia in diffi
ciliū z arduoz opandē. vt dicit laboribz ex
hauriat sanguinē z offeret xpo deo in recom
pensam. q̄ sanguinē p̄ nobis effudit. iij. Re
ij. Effundit sanguinē belli in pace. hoc ē in
corpali afflictioe sanguinē attenuare. Ber:
Uerū genus martyrij est q̄tidiana afflictio
corpis. Tercū cornu a sinistris est pati
entia in aduersitat̄ oppressiōe. i. p̄p̄tratis
infirmitat̄. Bre. Crux xp̄i tollit cū adūstas
patienter tolerat. Quartū z infimū ē hūilitas
p̄funda xp̄i. Et sic nos si vilipendimur. z li
cet sit crux hūiliter debem̄ pati. vt dauid. iij
Reg. xvi. cui maledixit semey. qd̄ audiens
abīlay filī sarue ait. vt qd̄ canis iste mori
tur n̄o maledixit regi. Qui dauid. Dimit
te eū vt b̄ndictio t̄i mihi p̄ maledictione.
Eccl. vij. Hūilia valde spūm̄ tuuz. Micro.
Quātūcūq̄ te hūiliauerit xpo hūilior nō es
ris. Et sic hec est crux xp̄i p̄ quā venitur ad
glaz z exultandēz ei. vt scribit ad Phil. ij.
Propter qd̄ exaltauit cū zc. E Dixi se
cundo subiungitur crucis christi vtilitas.
Primo dyabolus fugatur. Augusti. Ubi
signū z crucis cum fide crucifixi p̄cesserit
ibi inimicus nihil nocebit. nō solū fidelibz.
sed z infidelibz. vt patet exemplum de iudeo
in templo deserto. Nā sicut dauid a saul p

De sancta Cruce

ciharam spūm ma'ū effugauit. i. Reg. xvi. sic crux xpi repellit hostem inalignū ab hoibus. Aug. Crux xpi pellit a nob' exterminatores. si tñ cor nrm habeat reū inhabitatores. Jō Junocen. In inchoatione cuiuslibet operis optet muniri pecc' crucis signaculo. ppter qd dicit Bern. in meditationibus. Si pulsat turpis cogitatio. si pmitte caro. si remon parauit insidias. fuge ad signū crucis xpi et liberaberis. Scdo padisum vite celestis aperit. Damasco. Crux xpi clauis paradisi. Isa. xxiij. Dabo clauē dom' dauid super humer' ei'. Nec est clauis q' latrōi paradisum apuit. q' p' qnq; milia et ducceros annos clausa fuerat. Cui dñs ait. Hodie mecum eris i paradiso. Lu. xxiij. Amb. Hoc signo celi apit. et hoies a malo fuanē. Qd signuz hodie honorem? et nos munimur semp

Sermo. LXXVIII. Ad idem.

Eccata nostra

P ipē pmlit in corpe suo sup lignū. vt petis mortui iusticie viuam? i. Pe. ij. **S** Rabbi salomō sup Exo. dicit. Modus est aqle qn' portat pullos suos de loco ad locuz q' portat eos sup dorsum. vt si proiciat sagitta ab inferius recipiat sagittam et nō pulli. Spūaliter. sic xps qn' voluit nos de obligatiōe eternē dānatiōis portare ad spem celestij gloriificatiōis accepit nos id est penas peccōz nroꝝ supra dorsum suuz. De q' Deutero. xxiij. Sicut aqle puocans ad volandū pullos suos etc. Expadit alas et assumpsit atq; portauit peccā nra in humeris suis qn' crucem baiulauit. ps. Redemut nos i brachio extēro. Dic' enī mgr' in. iij. di. xv. Prio accepit de nro vt nob' daret de suo. suscepit penā vt nob' daret pene absolutionē. Jō Eusebi'. Tota nra salus mēz et corpis puenit ex ligno crucis. In q' b' v'bis duo innuunt. Prio magna acerbitas xpi passio nis. ibi. peccā nra. Scdo subditur mira vtilitas nre saluationis. ibi. vt petis mortui etc. De prio dic'. Peccā nra pmlit. i. penā peccōz nroꝝ pfecte tulit. Aug. Si eque pensat culpa hois et peccā redēptiōis. nō tm distat ortus ab occidēte. et centrū terre a summo celi cardine. In h' tm valet. i. plus soluit q' de h'nt. ps. cxxix. Copiosa apud eū redēptio Subdit. in corpe suo sup lignū. Ecce penalitas et acerbitas xpi passiois. qz eius penalitas tanta fuit q' nō pot' bñ explicari ab hoie. ps. lxxxvij. Des sicut tuos induxisti super

me. Slo. id ē. oia q' de passioe ei' pphetata sunt euenerūt. Nā sic ei' natura qntū ad tenitatem oim hoim naturā incōpabiliter ex/cessit. sic ei' passio alioꝝ passionem. Tren. i. Videte si ē dolor illis etc. Jō dicit Aug. La pur nrm intucamur. multi martyres talia passi sunt sed nihil hoz relucet quō caput nrm. qz xps nullā solationē recepit in sua passioe. et voluit sibi h' miraculose in passioe ne subtrahere. qd ex ei' grā dignat' est suis martyrib' tpe passiois elargiri. Nā quāto eis durior fuit tribulatio. tanto martirij maior interior solatio. Cū sc'tus Laurentius sup cetero affatus dixit. Carbones tui refrigerū mihi p'bere. Et sc'tus Zyburri' dū iudis plantis sup carbones ignitos duccetur ait. Videt' mihi sup flores rosos incedere. Sz in xpo nulla tal' solatio. id dicit. De' deus me' q're me dereliq'sti. Et sic patz acerbitas passiois in ligno. **S** Hoc lignū crucis figuratū est multipl' in veteri lege.

Prio Gen. xxiij. Abraam colligauit ysaac et posuit eū sup struē lignoz. et post hoc senis multiplicatio ei' p'mittit. et sic multiplicatiō xpianoz facta ē. Job. xij. Si mortuū fuerit fructū multum affert. sicut stelle celi et arene maris. boni xpiani p' stellas. mali p' arenas. qz isti erūt in celo vt stelle. mali i' inferno vt arena i' pfundo mans. Scdo figuratur Exo. xv. Dñdicit ei lignū. qd euz mulisset i aq's in dulcedinē verte sunt aq'. i. tribulatiōes ps. lxxvij. Saluū me fac de' qm' intrauerūt aque. i. tribulatiōes. Sz ad dulcorationez tribulatiōis est efficax lignū sc're crucis. et p'f' deratio dñice passiois. Bre. Quidq' tribulatiōis terrena p'p'nat aduersitas leuare si inspiciat qd biberit in crucis patibulo q' inuitat nos ad celū. Tercio figurat Nu. xxi. in palo in q' sepens etc. Lasso. Crux victoria xpi. perditio dyaboli. infernoz destructio. celestij reformatio. mors infidelū. vita iustozū. Amb. fugat timor corporalis vbi pregit dulcor dñice passiois. Nā hoc p'tra signū nullū stat piculū. Quarto figurat i. Reg. xvij. Dauid tulit baculū in manibz. et collegit sibi quoz lapides limpidissimos de torrente. misit in perā pastorale. et significat baculū crucis et qnq; vulnera. Gen. xxiij. In baculo meo trāsui iordānē istū. Jacob paup' venit i melopotamā. sz cū duabz turmis redijt. sic cū sma gentiū et iudeoz redijt xps d' victoria i cruce hita. Quito lignū crucis figurat Nester. v. Aman paūat lignū

mardocheo et p se in eo interiit. sic dyabolus
 nob dānationē parat i ligno rāsgressionis
 s; vict est p lignū cruc. de q̄ Bre. Qui in li
 gno vincebat in lignoq; vinceret. vñ r Au
 gu. Domuit orbē vicit dyabolū nō ferro sed
 ligno. Sēro figurat lignū cruc. Dan.
 iij. Ecce arbor i medio terre. cui⁹ longitudo
 ptingebat ad celū. r latitudo ad terminos ter
 re. eſca vñū ſoz i ea erat. Per arborē i medio
 terre intelligitur crux xpi in medio terre ſita
 De q̄ ps. lxxij. Opas es ſalutē i medio ter
 re. Nec arbor attingebat celū. qz p crucē xpi
 oēs nos optet aſcēdere. Mat. x. Qui nō ac
 cipit crucē ſuā r ſequit me nō eſt me dign⁹.
 In hac arborē pendebat eſca oim aialūz. i.
 oim fidelū. qz xpi corp⁹ nob dat in cibū. Et
 oēs volucres celi. i. fideles nidificent in ea.
 Beth. in meditatiōib; Lū pmit caro. cum
 pullat turpis cogitatio recordor crucis et
 vulnez xpi. refurgo r teſpiſco. Nō inueni
 mus in oib; tpiib; tam effica; remediūz ſic
 ad vulnez xpi refugiu; . Septio figurat
 Lanti. iij. ferculū fecit ſibi rex ſalomō. r dō
 a ſero ſers. qz ſerit de loco ad locum. r figurat
 xpi crucē que ſuit lect⁹ in q̄ reſcēdit xps. Iſa.
 xxvij. Coanguſtatū eſt ſtratiū. Reuera an
 guſtū. qz poſuit pedē ſup pedē. r nō habuit
 vbi caput ſuū reclīnaret Mat. viij. Tul
 ps foueas hnt. fili⁹ aſit rē. qd figuratur eſt
 Ben. xlix. Jacob finit; mandat; q̄b; filios
 iſrael inſtrūebat collegit pedes ſup lectulūz
 r obijt. Spūaliter. p iacob q̄ interpretat ſup
 plantator intelligit xps. q̄ ſupplantauit ho
 ſtē nīm dyabolū. hic collegit pedes i lectulo
 crucis r obdormiuit moriēdo. Nā ſicut qm
 magni dñi in meridie ſe reclīnāt ad dormi
 endū ſolent fenestre claudi vt quiet⁹ dormi
 ant. ſic xps dormiēs in lectulo crucis fenestra
 mōi videbat clauſa qm tenebre ſacre ſunt p
 vñū ſerſam terrā. ab hora ſexta vſq; ad ho
 rā nonā. Dic e lect⁹ de q̄ Mat. xxij. Erūt
 duo i lecto vno. ſ. dñitas r hūaitas. vna ſu
 mebat ad penā. ſ. hūaitas r alia relinq̄bat li
 bera. ſ. dñitas. Hoc ē lignū precioſūz inter
 oia ligna ſilūz. vt canit ecclia. in q̄ ſal⁹ nra
 ppendit. vt dicit Euſebij⁹. Tota ſalus nra
 ment; r co xpi ppendit i ligno cruc. Hoc
 eſt lignū cū q̄ ſit deſenſio ſ dyabolū. vt dicit
 Iſido. de ſum. lxx. Si pcellis mōi r dyaboli
 inuolueris lignū aſcēde crucē r liberaberis.
 vt legit exēplū de iudeo ſignans ſe ſigno ſacē
 cruc. r dyabolus nō pualuit ptra eū. D
 Dixi ſcō ſubiūgit mira vtilitas nre ſalut;

tionis. ibi. vt pctis mortui iuſticie viuam⁹.
 Aug in li. de ſalutarib; documētis. Quid ē
 pctō mori niſi opa maligna in nob dānare
 r h̄ miserabile ſeclm ſugere. r dyabolū cū oī
 bus pompis debellate. Nā ſic hō mortuus
 nulli dextrabit. nemī moleſt⁹ exiſtit. nō inui
 det. nō ſupbit. r ſic in mortuo nō eſt ſenſus
 neq; mor⁹. ſic i eo q̄ eſt mortu⁹ mō et pctō
 nō eſt iterior affect⁹ criminis nec ceterior. Nō
 tñ poſſum⁹ eſſe ſine pctis de lege cōmuni vt
 mor⁹ peuit⁹ nō aſſurgāt. qz di. Amb. Nul
 la mens illa aīa eſt q̄ non recipiat agreſtes
 mor⁹ cogitationū malaz. Jō Bem. ſimone
 lix. ſu p Lau. Quāuis in h̄ corpore manēs p
 ſcena. erras ſi vicia putas emortua r nō cō
 preſſa mag; vdis nolis inter ſines tuos ha
 bitat. Jebuſe⁹. Subiugari p̄t. exterminari
 nō p̄t. Alitū de lege ſpeciali ē poſſibile vt ali
 q̄s attingat ad ſtatū tante pfectiōis vt ha
 beat corp⁹ emortuū. r ab oib; morib; illicit
 alienū. vt di. Jofes caſſian⁹ in collationib;
 patrū. colla. ij. Subdit. vt iuſticie viuam⁹.
 id eſt vtuū iſtēm⁹. Nā di. Dico. Dēs
 ſtatū ſp̄cies noiē iuſticie p̄tinent. Et hec ē
 crux ſpūalis. ſ. pctis mori r iuſticie viuere.
 h̄ns q̄tuor; cornua. De q̄b; tem. ſup Lāti.
 Quartoz ſunt cornua crucis ſpūalis. ſup
 obediētia. inſeri⁹ hūilitas. a dextis caritas.
 in ſinistris patia. r ſic p̄ficiū crux tua. De q̄
 Mat. xvi. Qui vult venire p̄ me abneget
 ſemetipm r tollat crucē ſuā. Dicit glo. ſuper
 aplm ad Gal. v. Longuū nre deuotiōi vt
 dñi crucifixi paſſione celebrem⁹. reprimen
 daz carnalūz voluptatū nob crucē faciām⁹
 In hac cruce ſp̄ pendere d; xpian⁹ vt ſit ſi
 xus clauis. i. pcept; iuſticie. Nā di. Marci⁹
 in ſimone de martyrib; Uita oīs xpiani qui
 ſm euāgelū vixerit crux ē atq; martirium.
 Et ab hac cruce ſpūali nō debem⁹ deſcēdere
 ſ; vſq; in ſinē pſeuerare. De q̄ Bem. Nemi
 nē audiam⁹ nec camē neq; ſanguinē a cruce
 deſcēdere ſuadentē ſ; pſeuerem⁹ quſq; depo
 namur. Qd nob pcedat p̄ r fil⁹ r ſpūſcūſ

Sermo LXXIX. Ad idem.

Ene dicitum li

gnū per qd ſit iuſticia. ſcribitur
 Sap. xiiij. Pro q̄ ſcēdū i vbiſ
 pmiſſis duo tangunt. Prio lignū cruc bñ
 dicit. ibi. Bñdicitū lignū. ſcō rō bñdicitio
 nis reddit. ibi. p qd ſit iuſticia J Dixi
 prio lignū crucis bñdicitur vbi d; bñdicitū
 lignū. r merito bñdicit. Prio qz in eo dya

De sancta Cruce

bolus supat. et hō de pte ei liberat. vt dic
Adamāri⁹ sup Judicū. Uisibiliter xp̄us
crucifixus est. sed inuisibiliter dyabolus su
perat⁹ est. ppter quod demōes valde timēt
cruce. vt dicit Cris. Ubiq; demōes signū
cruis dñicū viderint fugiūt. timētes bacu
lū quo plagā pceperūt. Jō volens esse tutus
a dyaboli tēptatione p̄signet se crucis signo
Nā p Aug. reddiē rō dices. Ubi signū cru
cifixi cū fide et deuotiōe p̄cesserit ibi inimic⁹
nō nocebit. Dico notāter cū deuotiōe. nā su
res raptōres rē. se signāt et eis nō p̄ficiūt. Qz
dicit Cris. Crux xpi nō patrocinat crimini
sed deuotiō cū fide et dilectiōe dōz precedere.
iuxta illud Ezec. ix. Sup quē videris si
gnū thau nō nocebis. Et sic canit ecclesia.
Cōtra hoc signū nullū stet piculū. Unde le
git exemplū de dono timorū. Lū quidam vir
bon⁹ cū vxore sua diu i pace et fecitate cōmo
ratus eēt. h̄ inuidēs dyabolus immisit eis
tēptatiōes vt se suspenderēt. et sic p̄ntem mi
seriā euaderēt. Cum vterq; in hac tēptatiōe
improba tristit̄ efficeret et in importuna cogi
tatione vt non somnū capent nec comedere
possent. q̄siuit alter ab altera tristitias suas
Rūdit vir q̄ h̄ret voluntatē se suspendendi
Rūdit mlt̄ p̄sile fore testē dēuū suū. p̄sentien
tes ambo laq̄os a p̄tante se suspendāt. Tūc
mlier dixit viro. D dñe p̄sulerē vt prius bi
berem⁹ de illo bono vino qd̄ habem⁹ in cella
rio de vinea nra qd̄ nondū gustauim⁹. et sic
potati lectus et suauis moriemur. Placuit
viro. que afferēs vinū obtulit viro. qd̄ cum
veller bibere sic p̄sueuerit signauit illd̄ cru
cis signo et bibit et redit vxori sue. Lū autē
bibissent vinū signatū sancte crucis signo sta
tim fugit dyabolus et tēptatio q̄ p̄ toto mū
do hoc qd̄ cogita uerūt facere noluisse. sed
p̄fusi ad p̄fessionē venerūt et penituerūt de
malo p̄posito. Et iō docuit beat⁹ b̄ndict⁹ cō
tra malas cogitatiōes adhibere signū crucis
Lū quidā monachus fili⁹ cuiusdā potentis
in caua sua teneret ei lucemā cogitauit i cor
de suo dices. Quis ē hic cui ego seruo. et q̄s
sum ego q̄ tali fuisse debto. Clamauit sc̄tus
benedict⁹. Signa cor tuū frater. qd̄ cū fecit
fret tēptatio recessit. et qd̄ cogitauit alijs reue
lauit. Nā signū crucis est flagellū q̄ abijci
ende sunt mulce morietes a suauitate vngē
ti. Nā dicit Aug. sup Johan. Signū cru
cis a nob̄ expellit exterminatōrē. si tū cor no
strum h̄at tēū inhabitatōrē. Sc̄do be
nedictū est crucis lignū. qz p̄ illud merituz

nrm auget. figurat Gen. xxiij. Lū abraam
colligasset ysaac super fructem lignoz multū
plicatio seminis et generū sui p̄mittit. cū d̄r.
Multiplicabo semē tuū sicut stellas celi.
Et sic p̄ crucē lignum aucta ē multitudo fi
delium. vt h̄r Joh. xij. Si granū frumenti
mortuum fuerit multū fructū affert. Reue
ra multū. qz hoibz venit p̄solatio. angel⁹ ve
ro gaudioz augmētatio. De p̄rio dicit Ri
char. de sc̄to victo. Sicut p̄ dyaboli tēptati
onē in ligno surrexit hoīz oīs tribulatio. sic
p̄ passionē xpi i ligno oīs p̄solatio. De sc̄do
vero dicit idē. In te crux sc̄ta angeli augmē
tant sua gaudia. Tercio b̄ndictum est li
gnum sc̄te crucis. qz in eo oīa sustentantur.
vñ. ps. xxiij. Virga tua et baculus tu⁹. i. cru
cis. ipa me p̄solata sunt. Nā dicit Damasc. i
li. iij. Crux xpi ē baculus infirmoz. datrie
bonoz. auersio oīm maloz. Dicit bacul⁹
de quo. i. Reg. xvij. Dauid ruit baculus in
manibz p̄tra philistēū. et sic nos crucē signū
ad sustentādum d̄ dyabolū. De quo Crisost.
Crux xpi est xp̄ianoz spes et victoria. mortu
orum resurrectio. dux cecoz. via cōuersoz.
baculus claudoz. cōsolatio pauper. vite et
terre lignum. Quarto b̄ndictū est crucē
lignum. qz in eo hō reconciliat. Uñ ad Co
lob. i. Pacificans p̄ sanguinē cruas q̄ in cel
et in terris sunt. Jō ambas man⁹ extendit i
cruce ad reconcilianduz ambas ptes. De q̄
Ro. v. Cum inimici essem⁹ reconciliati sum⁹
p̄ sanguinē filij ei⁹. Raban⁹ de laude crucis
Tu crux sancta es. egrotos curas. mestos le
tificas. tribulatos p̄solas. tu stat⁹ credentiū
tu firmitas opantiū. tu beatitudo i tēse
rantiū. Quinto b̄ndictum est lignū cru
cis. qz in eo aduersitas dulcorat. figuratur
Exodi. xv. Moyses clamauit ad dñm pro
aqs marath. i. amarū. et ostēdit ei lignū. quod
aqs impositū dulcorabant. Sp̄ualit. aque
amare sunt tribulatiōes p̄ntis vite. q̄ dul
corant p̄ crucē mēoriā. Uñ Greg. Quid qd̄
afflictio is patens in terr̄ leue erit si inspici
atur qd̄ bibent xps in ligno crucis. Nam s̄m
Bern. Bon⁹ miles non sentit sua vulnera
dū vulnera reḡi intuet. Greg. Dum passio
xpi intuetur nil tam graue qd̄ nō equo ani
mo sustinet. Sexto xp̄us in eo honorat.
ad Phil. ij. fact⁹ est obediēs vsq; ad mortē
mortē autē crucis. p̄t qd̄ exaltauit eū tē⁹. i. p̄
pter obediētiā. Dicit mgr in. iij. sen. dil. xviij.
Ut xps clarificaret in sua resurrectiōe hūili
at⁹ est i crucē passiōe. Nā hūilitas crucis est

Sermo. LXXX

meritum claritatis, et claritas resurrectio est
precium et premium humilitatis sue passionis.

Septimo benedictum est lignum crucis. Nam per il-
lud omnis benedictio datur, ut habetur in cantica. et psalms. di.
v. nu. non. ubi dicitur. Sacerdotalis gradus alia-
que sacra signo crucis perficiunt. Iohannes Augustinus ser-
mone de passione domini. Crux christi nobis est cau-
sa totius beatitudinis, hec de ceccitate liberavit
erroris, hec de tenebris reduxit ad lucem, hec
debellatos quosdam quietos sociavit, hec alienatos deo com-
muniavit. Iohannes geostitutos priores reprobavit, hec
peregrinantes civis effecit, hec discordias am-
putavit, hec est pacis firmamentum, hec est abun-
dans largino omnium bonorum. Octavo benedi-
ctum est lignum crucis. Nam per illud celum referatur
Deus Damasci. Crux christi est clavis paradisi.
Deus clavis Isaia. xxij. Dabo clavis domus da-
vid super humerum eius. Iohannes Ste. in ome. dicit.
Crux christi paradysum patefecit quod per quos mi-
lia annorum et amplius clausus fuit. De qua apri-
one dixit salvator. Hodie mecum eris in pa-
radiso. Luca. xxij. Iohannes Raban super genesim. Dominus
in meridie cruce ascendit, et permissa latroni
habitatione paradisi per meridiem hora nona spi-
ritum tradidit, ut videlicet hora eadem quam primum homo
lignum per arboris terigerat, sed homo lignum
receptiois ascendit. Et quia hora diei per ar-
boris ad paradysum expulerat, ea hora la-
tronem cum per arboris induceret. R.
Dixit sedo ratio benedictiois redditus, cum dicitur, per quod
fit iusticia. Nota multiplex facta fuit iusti-
cia per lignum crucis. Prima, nam per illud homo repen-
dit quod abstulerat, iustus est eius quod per formam
et quantitatem delicti fiat emendatio cum restitutio-
ne ablatis, homo autem fructum veritatis recepit ab ar-
bore, propter quod mortalitatem incurrebat, et sic
homo per fructum vite restituit arbori cum repen-
dit in ea. Non delectatur est in omni sensu suo illiciti
te in ligno. Et sic christus puniatur est in omni sensu
suo iniuste. Penam ei habuit quod ad tactum in fla-
gellatione, crucifixione et coronatione. Penam
habuit quod ad visum, considerando membra lacri-
mans et discipulis, audiuit opprobria et bla-
sphemias, alios saluos fecit etc. Sustulit
acetum cum felle mixtum. Odorat est spiritum fetor-
is, supra illud Isaia. l. faciem meam non auerti ab
increpantibus et spucentibus in me. Idcirco im-
pletum est illud apostoli ad Romanos. v. Sic per unum de-
lictum in omnes homines mors in condemnationem tran-
sijt, ita per unum iustitiam in omnes homines vita in iu-
stificationem. De qua Ambrosius in sermone de passione.
Quod ad in arbore perdidit, homo per in cruce ini-
venit. Secundo iustus fuit sic dyabolus hominem

in ligno decepat et vicerat ut per lignum viceum
sa falleret et deciperetur. De quo Ste. Qui in li-
gno vincebat etc. Iohannes ps. cclxij. Iustus dominus
in omnibus vijs suis. De hac iusticia loquitur
magister in. iij. di. xx. reddens ratio eam quare christus potest
ta non voluit nos liberare, sed iusticia dicitur.
Potestiam vincere noluit, quia dyabolus vicio
pueritatis sue amator et potestie et desertor op-
pugnatorque iusticie, in quo eum homines magis
imitantur quam neglectant, postposita iusticia ma-
gis student, eiusque ad perditionem lerant, vltimam pi-
ditate inflamant. Ideo placuit deo ut non
potentia sed iusticia vincens hominem liberaret
in quo hominem imitari disceret etc.

De ascensione domini. Sermo. LXXX

Ascendit deus

in iubilatioe: et dominus in voce tubae.
ps. xlvi. In vobis promissis duo
innuunt. Primo iocunda christi ascensio. Secundo
eius tremebunda reuocatio. Primo dicitur, ascendit
deus in iubilatioe. Nota christus multi-
pliciter ascendit. Primo potestatem, quia per ipsius vi-
ribus. Iohannes. iij. Nemo ascendit in celum nisi qui
descendit. Sicut, sicut propria. Sicut tu debet asce-
dere opter quod fiat fructus sua. Unus phis in libro
de generatioe. Omne leve sursum, graue deorsum.
Nos vero grauiati sumus per peccata. ps. cxiij.
Omnes declinauerunt sicut iuniores facti sunt
non est quod faciat bonum non est vsque ad unum. i.
christum. Ipse enim lenis sine omni peccato. Ita potestatem
ascendit ut mirarentur angeli dicitur illud Isaia.
lxij. Quis est iste qui venit de edom, i. sanguis
neus, qui viderunt cicatrices vulnerum, tinctus
vestibus de balsa. i. tribulatione. Iste formo-
sus in stola sua. i. claritate, in multitudie vir-
tutis sue gradiens. Respondit. Ego sum qui iusti-
ciam loquitur et oppugnator sum ad saluandum
idem per hominem pugnavi contra dyabolum quem vici
et hominem quem saluavi. Non sic potestatem ascendit
Enoch, etc. dicitur. Tulit enim dominus et non appuit.
Sicut. v. Non sic captus ut paulus, nec i cur-
ru sublimatur igneo ut helyas solus in celum
actus, sed ipse per propria virtute ascendit. Dicit
enim serus Iohannes. pte. iij. q. lxxij. In christo erat
duplex natura, diuina et humana. Unde
per unamquamque naturam potest accipi propria vir-
tus. Primo per naturam diuinam, quia potentia
diuinitatis per quam est ubique compertus sibi id
quod ex potestiam diuinitatis facta est corporalis ascensio.
Unde Gregorius. Ille per humanitatem ascendit
in celum qui per diuinitatem continet terram et celum.

De ascensione dñi

Sed fm humanā naturam pōt accipi diu-
plex virtus. Una naturalis q̄ pcedit ex p̄-
cipijs nature. ⁊ tali virtute manifestum est
q̄ xp̄us non ascendit in celū. Alia virtus in
hūana natura est virt⁹ glie ex pte anie glori-
ficatōe. ex cui⁹ redundātia glorificat corpus
q̄ fm Aug. Tanta est obediētia glorificati
corpis ad aiām q̄ ubi vult sp̄s ibi protin⁹
crit ⁊ corp⁹ ppter votē agilitatis. Et sic illi
termini. assump⁹. elenar⁹ ferebat in epla ⁊
euangeliō: licet vident significare qd̄ alteri
us am̄iculi. pp̄ie tñ xp̄m ascendisse im-
portant. q̄ p̄tute anie volent⁹ corpus chu-
sti ascendit in celū. Nā sicut corp⁹ efficitur
glōsum ex p̄cipatiōe anie. ita ex p̄cipati-
ōe dei efficit beatū. Et sic prima radix ascē-
sionis xp̄i fuit virtus diuina. Ideo xp̄s pōt
set ascendit ⁊ pp̄ria virtute. nō que est hūa-
ne nature natural. sed q̄ est virtut⁹ diuine.
⁊ anie sue beate. Sed diceret. m̄ dicit in
epla. nubes suscepit eū. R̄ndetur. non fecit
hoc q̄ si nubes ministerio indigeret. sed p̄ h̄
ostendit q̄ om̄is creatura parata est obseq̄
creatori suo. Sc̄do xp̄s ascendit patēter.
Actu. i. Vident⁹ illis ascendit⁹ est. l. apo-
stolis. De quo Joh. xvi. Clado ad eū q̄ me-
misi ⁊ nemo ex vobis interroget me quova-
dis. Glo. Palam ascendā vt nemo interro-
get qd̄ visu corpali cerneret. Ideo illis viden-
tib⁹ ascendere voluit vt ip̄i ascēnsionis testes
existerent. ⁊ naturā humanā ferri in celum
gauderent. Tercio velociter. vnde d̄i vo-
lasse tanq̄ venti vel angeli. Un̄ ps. xvij. As-
cendit sup̄ cherubin et volauit sup̄ pennas
ventoz. Potuit sup̄ cherubin ascendere et
volare. q̄ mouebat non p̄tute nature sicut
venti. sed p̄tute glie p̄ quā corpus suuz ha-
bebat votem agitatiōis. nō tñ mot⁹ iste fuit
ita veloc⁹ q̄ in instanti ascendisset. hoc enī
reputat motiōi corpis locali q̄ oportet q̄
comeriatur spacio. Sc̄dm̄ hūmōi dimensiō-
nē diuidit sp̄us. vi. phisicoz. Un̄ mouebat
ca velocitate qua de⁹ disposuerat ⁊ put̄ expe-
diebat vt discipuli eius videre possent. Uel
alia glo. ascendit sup̄ cherubin. i. sup̄ ange-
los ministrātes q̄ designant inventus ppter
mobilitatē ⁊ velocitatē ministratoz. Reue-
ra velociter ascendit. refert enī rabbi Moy-
ses maxim⁹ astronom⁹. q̄ dicit. a terra vsq̄
ad celū sup̄remū tantū esse spaciū q̄ntuz de
via plana vn⁹ iret in septē milib⁹ septingē-
tis annis. si intantū viueret. ita tñ q̄ iter cu-
iussit dicit q̄draginta miliaria iter. ⁊ q̄ mi-

liate sit duoz milium passuum. hec rabbi moy-
ses. Hanc mensurationē nouit ille qui fecit
om̄ia in nūero pondere ⁊ mēsurā. Quar-
to ascēdit letanter. q̄ cū magno tripudio et
iubilo. De quo ps. xlvi. Ascendit de⁹ in iu-
bilatione. Reuera xp̄i ascēnsio erat iubilosa
Primo sibi ip̄i ppter op̄is sui consummatōez
homines multum solent gaudere qm̄ magna
op̄a laudabili sine pegerūt. sic xp̄s opus su-
um sibi a p̄e celesti cōmissum laudabiliter
expleuerat. De q̄ Joh. xvij. Opus cōsum-
maui qd̄ edisti mihi. Et moriens dixit Jos-
han. xix. Consummatū est. sc̄z qd̄d sibi er-
rat cōmissum a p̄e. Nā vicerat munduz p̄
paupertatem. Joh. xvi. Non fidite qm̄ ego vi-
ci mundū. Itē dyabolū expulerat. Joh. xvi
Princeps hui⁹ mundi iam iudicat⁹ est. Itē
hoiem perditū reperierat. iō letanter ascēdit
De quo Lu. xv. dixit ad angelos. Congra-
tulamini mihi. q̄ inueni ouē pd̄itā. Se-
cūdo ascēnsio xp̄i fuit iocūda angelis ppter
ruine repatiōē. De q̄ ad Ephē. iij. Xp̄us
qui descendit ip̄e est q̄ ascēdit sup̄ om̄es celos
vt adimpleret oia. i. oīm ruina angelozum.
Nam ex oibus choris angeli ceciderūt cor-
sentētes lucifero ⁊ peccato ei⁹. Hanc ruina
xp̄us hodie reparare incepit. iuxta illud Ps.
cx. Iudicabit in natiōib⁹ implebit tu inas
Q̄ntum gaudiū fuit angelis in xp̄i ascēn-
sione. qm̄ viderūt tantā multitudinē anitarū
ad chorū eoz transeuntē. Nā dicit Lu. xv.
Gaudiū est angelis dei sup̄ vnō p̄ctōre peni-
tentia agente. qm̄ tu putas gaudiū cum tot
milia aniaz cū xp̄o ascēderūt. potuerūt di-
cere illud Apoca. xix. Gaudeam⁹ ⁊ exulte-
mus ⁊ tē⁹ gloriā deo. q̄ venerunt nuptie
agni Tercio fuit iocūda patrib⁹ ⁊ limba
venientib⁹. l. ppter carceris libertatiōē. et p̄-
pter regni celest⁹ adeptiōē ⁊ angeloz affo-
ciatiōē. De hijs trib⁹ dicit Isa. liij. Eleua-
uerūt vocē suā ⁊ laudātes. l. de libertatiōe
⁊ sil⁹ laudātes de regni adeptiōe. q̄ oculo ad
oculā viderūt faciē dñi. ⁊ electabile societa-
tē angeloz. Itē gaudebāt p̄tes ppter hūa-
ne nature sublimatiōē vltra anglos i xp̄o
ihu. Amb. sup̄ illo v̄to. Nusq̄ anglos app̄-
hendit. dicit. O q̄ magnū ⁊ mirabile gau-
diū om̄i stupore pleniū. carnem nostraz sur-
sum sedere ⁊ ab angel⁹ ⁊ archangelis adora-
ri. iō in veteri testamēto pmiserūt se adora-
re angeli. vt patet Gene. xvij. Abraham⁹ tres
vidit vnū adorauit. In nouo testamēto p̄
ascēnsionem ch̄usti dixit angelus Johanni

Berno LXXX

volenti eum adorare. Ne feceris. cōseruus tuus ego sum. Apoca. xix. iō Greg. in ome. ascensionis. Nascendo dñō videbat humiliata deitas. ascendente vero dñō exaltata est hūanitas. et hoc fuit gaudiū patribus. Quarto ei⁹ ascensio est iocunda hoibus. qz ascendit vt patrē p nobis exoraret. vnde ad Debre. vij. Accedens p semetipm ad patrē vt p nobis interpellat. **O** si duo frēs essent in exilio: et vn⁹ reuocaret ad patriam et alter derelinqueret in exilio. vtiqz frater exul rogaret vt frater reuocaret⁹ exoraret p eo. Et sic xps nobiscū fuit in exilio. ps. cxix. Habituati cū habitantibz cedat. i. in tribulatiōe. s; hodie reuocatus ad patriā. De quo Jobā. xx. Ascendo ad p̄rem meū et ad patrē v̄m. **Gr.** in ome. Maria stabat. dicit. ascendo ad p̄rem meū per naturā. v̄m p gratiam. i. Job. ij. Ad uocatiū habem⁹ apud deum patrem q̄ est p̄piciatio p peccat⁹ n̄ris. **Jō** cū cātrices referuauit vt p̄ri oñderet. **Ideo** dicit **Bern.** Securum o peccator habes accessus ad deū. **Jō** ps. xcviij. Jubilate in p̄spectu regis. **De** iubilatiō figurat. ij. Reg. vi. Dauid rediit arcam cū iubilo. et sic filius dei corpus qd̄ assumpsit cū tripudio **Quin**to ascendit vtiliter. **Joh.** xvi. Expediit vobis vt ego vadam. **Reuera** vtilis est xpi ascensio de qua nob̄ debet fore iubilatio. **P̄rio** vt dyabolus p̄funderet. **Naū.** i. Celebra iuda festiuitates tuas et redde vota. qz nō adūciet vltia vt p̄tertransit belial. **Per** iudā intelligitur p̄tens. et significat quilibet fideles cui hec s̄ba dicuntur. vt reddat promissa deo vt dyabolus renunciet et pompis ei⁹. qz dyabolus vltia nō habet tantā p̄tatem. in terijt enī. i. perijt eius p̄tās. qz nō pōt vince re nisi volentē. vt dicit **Hiero.** **Debilis** ē hostis tē. **Ergo** iocūda. **Isa.** xxx. Paupes homines in sc̄to israel habitabūt. qm̄ desitit q̄ p̄uenalbat. **P̄pende** q̄ntū hodie p̄funde batur cū videbat suos captiuos ita ascendere et suū locū de quo eiectus est p̄ssidere. **Secūdo** vt viā preparat. **Nichee.** ij. Ascendit iter p̄adens an̄ eos. **Duo** erant loca. vn⁹ vbi tristitia et mors. vt infern⁹. alter in q̄ vita et solatio. **Via** p̄imi loci erat notissima **Isa.** v. Infern⁹ dilatauit aniam suaz et aperuit os suū absqz v̄llo termino. et rescenderūt fontes sublimes et gloriofi ad eū. **Sed** vias in celo nullus sciuit sed hodie oñdit. ps. xv. **Notas** mihi fecisti vias vite. adimpleb̄ me leticia cū vultu tuo. **Reuera** oñdit nob̄ i sua

puerfatione. **Joh.** xiiij. Ego sum via tē. **Augu.** Xps in hūanitate est nob̄ via ad suaz diuinitatē **Ideo.** i. **Joh.** ij. Qui dicit se in xpo manere d̄z sicut ip̄e ambulauit et ille ambulare. **M̄** **P̄rio** xps descendit ad Ephe. iij. Qui descendit ip̄e est q̄ ascendit. **Reuera.** descendit p̄ gradus hūilitat̄. **Phūip.** ij. Exinanitit seipm̄ formam serui accipies. et sic nos p̄ hūilitatē. **Aug.** in lib. p̄f̄. Descendite vt ascendatis **Lu.** xvij. Qui se hūiliat exaltabit. **Aug.** de ciui. xxi. Humilitas ē via in celū nō lenans se p̄tra tēū. **Bern.** Si ascendere desideras necesse ē vt descendas. **Si** vis h̄re celsitudinē det capē prius humilitatem dei. **puer.** xxx. Humile spū sustinet gloria. **Bern.** sup̄ verbo. Ascendo ad p̄rem meum. dicit. Xps descendit quo inferi⁹ nō debuit. vitz vsqz ad carnē. vsqz ad crucez. vsqz ad mortē. vsqz ad limbū. **Jō** ascendit quo celsus nō p̄mittit. qz sup̄ oēs celos. **Marci** vln. Sedet ad dexterā dei **Dextera** dei est equa litas fm̄ diuinitatē **S; fm̄** hūanitatē dicit sc̄tus **Iho.** est frui optimis bonis et potozibus in diuinitate. **S; ben** in superbia aliq̄ volūt ascendere qd̄ est ip̄ossibile. ascendūt vtz ad celos. descendūt vtz ad abyssos sicut dyabolus. **Isa.** xliij. In celū ascendam super astra dei exaltabo solū meum. **Audi** subdit **Quō** cecidisti lucifer q̄ mane oriebaris. v̄r fulgenti⁹. **Sup̄b** mentes q̄nto alti⁹ ascēdunt tanto p̄fundiorē casum faciūt. **Bern.** **Quē** seq̄mini miseri quē seq̄mini. nō ne ille est mons in quē angelus ascendit et factus est dyabolus. **Iudo.** Si q̄s in valle nō ambulauit ad montē ascendere nequit. **Secūdo** innocēter v̄xit postqz descendit. i. **P̄. c. ij.** Peccatū nō fecit. **Et** sic nos. qz corpa de quanto punora de tanto leuioza. et sic puri a peccato a pri sunt ad ascendēdū. ps. xxxij. **Quis** ascendit in montē dñi. **R̄ndet.** Innocens maibz et mūdo corde. **Tercio** postqz passus est ascendit **Lu.** vlti. **Nōne** oportuit xpm̄ pati et sic intrare in gloriaz. sic et nos p̄ passionē. **Actū.** xiiij. **Per** multas tribulationes. tē. **Dortat** nos **Mat.** xvi. Qui vult venire p̄ me abneget semetipm̄ et tollat crucē suā et sequat me. **N** **Crux** xpi duobz modis tollit cū p̄ abstinentiā corp⁹ macerat et p̄ cōpassionē animus. **Sen.** iij. **Subter** te erit appent⁹ tuus. **Figurat** xpi passio i p̄cessiōe. **Nos** transuim⁹ vt discipuli post crucifixū sic licz xps non reitranit eū illis. tamē nos crucē reportam⁹. qz semp̄ est nobiscū sp̄iali

De ascensione domini

presentia Math. vlti. Vobiscum sum etc. In primitiua ecclesia processio fiebat quibus ferijs. nunc die dnica ppter plura festa. Etia die dnico ad designandū eius resurrectionē Sed heu multi voluit per diuitias ascende re qd est impo ssibile. Grego. Nemo valet ascendere ad id qd sup ipm enisi sciat macta re qd est. Eccle. xviii. Ne prestes pcepiscen tias anie tue Quarto prius surrexit. et sic nos. Ephe. v. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te christus. Iudo rus. Non prodest xpi resurrectio nisi iurga mus cū xpo Quinto reprobatū in incredu litatē conu. et sic tu vitā crimināle p displicē tiam. Aug. de vbiis dñi. Displiceat tibi qd es si vis puenire ad illud qd nō es. Sex to transiit ad montē oliueti de q̄ ascendit ad designandū q̄ p opa misericordie ascen dere debem⁹ Ecc. xvi. Omnis misericordia facit vnicuiq̄ locū sūm merita opoz suozuz figurat. i. Nach. ij. Dauid in sua miseri cordia p̄secut⁹ regni sedē in scula. i. Tbi mo. iiii. Pietas ad omnia vtilis est maxie ad p̄missione vite eterne. Septimo eleua tis manibz. ad designandū q̄ oia nra bona in teū debem⁹ transfundere. i. Cor. x. Om nia q̄cuinqz facit ad gloriā dei facite. Se cundo vtiliter. qz ad fidei p̄firmationē. Au gu. in sermone de ascensione dicit. Xpi ascensio est fidei catholice p̄firmatio. Tercio vti liter. qz ad erectionē sp̄i. Aug. Naturā no strā sublimauit ad sidē aut credentibz post se viā patere demonstraret. Quarto vtili ter ad charitatē inflāmationē. Christus ho die ascendit in celū vt cum illo ascēderet cor nrm. Grego. Illic seq̄mur corde vbi credi mus eū corpe. Aug. in sermōe hodierno. Si deuote ascensionē celebram⁹. tūc sursum cor da habeam⁹. Reuera debem⁹ inflāmari cha ritate. Leo papa in sermone hodierno. Ho die firmat⁹ in paradisiū p passionem eius ampliora sum⁹ accepturi p suā gloriā q̄ p didim⁹ p dyaboli inuidiā. ad Col. iij. Que sursum sunt q̄rite. Math. vi. Ubi est thesau rus tuus ibi est cor tuū. Hebr. xiiij. Non ha beam⁹ pmanētē hic ciuitatē sed futurā in quirim⁹. Job. xiiij. Vado pare vobis locū vt vbi ego sum et vos sitis. Sexto ascen dit honorāter. ps. lxxvij. Ascēdit in altuz ca ptiua duxit captiuitatē. i. eos q̄ fuerūt a dy abolo captiuati. puer. xx. Honor regis mul titudo ppli D̄ q̄ cum magno honore susce ptus est hodie. Hiero. Omnes p̄ntes auge

lice xpo venerūt obuia. ps. lxxvij. dictuz im pletū est. In veritate reduxisti me et cū glia suscepisti me. Jo ps. lxxvij. P̄sallite deo qui ascendit sup celos. Ideo canit ecclesia. O rex dñe virtutū q̄ triūphator hodie etc. Se cundo seq̄tur tremēbūda reuersio i vocetu be. i. Thes. ij. Lanet eni tuba. ps. xliij. Deus noster manifeste veniet et nō silebit. Zach. ix. Dñs in tuba canet et eribit vt fulgur gla dius ei⁹ in iudiciū scindens ex vtraz pte. O Scicnduz tñ q̄ audiet triplex vox in aduentu xpi ad iudiciū. scz vox citationis. vox disceptationis. vox diffinitionis. Pri ma vox citationis Math. xxiiij. Mittet an gelos suos cū tuba et voce magna. et congre gabunt electos eius a quattuor ventis celi. Chrs. O q̄ magna erit illa vox et terribilī cui omnia obediūt elementa. que petras sciu dit. inferos frangit. inonumenta aperit. vin cula mortis dissoluit. et viuētos ad iudici um surgere cōpellit. Adeo terribilis erit re probis sicut dicit Augu. q̄ in alient reprobi omne tormentum sustinere q̄ ipam audire Tunc reprobi dicēt mōtibz Apoca. vi. Ca dite sup nos. De hac voce dixit Hiero. Si ne comedā sūte bibā semp sonat illa vox in auribz meis. surgite mortui. Secda vox disceptationis erit terribilior. Jobel. ij. Con gregato oēs gentes in vallem iosaphat et di sceptato cū eis. Priō obijciendo malis bñ ficiū passiōis. ppter qd reseruauit cicatricef vt dicit Aug. Deinde opa misericordie que nō fecerūt. Mat. xxv. Elunui etc. Deinde mala q̄ p̄trauerūt. Eccle. vlti. Licita que sunt adducet dñs ad iudiciū. O qd rñde bit miser peccōr. Isa. xxxvij. Quid rñ debo cū ipe fecerim. ps. cvi. Omnis iniquitas opila bit os suū. muta sūt labia volosa. q̄ sapiēs et intelliget misericordias dñi. Tercia vox diffinitionis. et terribilissima. qñ vltimā sniam dabit p̄ma malos. De q̄ voce d̄r Za cha. ix. Dñs i tuba canet et eribit vt fulgur gladi⁹ ei⁹ in vltima snia. O q̄ acut⁹ gladi⁹ scindens ex vtraz pte. i. corp⁹ et aiāz. qñ di cetur reprobi. Ite maledicti in igne eternū q̄ vobis patius est etc. Jo canit ecclesia. Ut cū flāmū oina nube reuertens etc.

Sermo LXXXI. Ad idem

Qminus Qui

dem ihus postqz locut⁹ est eis ascendit in celū Marci vlti.

Dicūt naturales q̄ aqua in aqueductu

talem habet conditione q̄ q̄ntū descendit tan-
tū ascendit duz fistula sit integra. **P**
Spūaliter p̄ aquā intelligit p̄pls xpianus
Un̄ Apoca. xvij. Aquas q̄s vidisti sunt po-
puli. Hec aqua ducit in fistula. i. in roze si-
dei ⁊ ḡfediuie. Et cū hec fistula sit integra
hecaqua. i. p̄pls fidelis tantū ascendi sur-
sum in celū q̄ntū descendit in terris. i. se hūili-
auit. Lu. xvij. Qui se hūiliat exaltabit. Et
sic xps hūiliauit se descendendo in vterū vir-
ginis ⁊ induit habitū homis. Sedo hūili-
auit se vsq; ad p̄sepe. ⁊ ad cruce. ad tumulu ⁊
⁊ ad infernū. p̄pter qd̄ merito ascendit Ideo
Bern. tractans illud. Ascendo ad patre me-
um dicit. Xps descendit q̄ inferi non decuit.
iō ascendit q̄ alti nō potuit. Quapropter
dicit Bre. in ome. ⁊ ascensione. Sicut nasce-
te dño diuinitas est hūilitata. sic eo ascende-
te hūilitas ei⁹ est exaltata. Dicit enī magi-
ster in. iij. di. xvij. Decuit vt p̄pter peccatū
hō nō intromitteret in paradisu. i. in celuz.
nisi in hose vno tanta esset hūilitas q̄ oibul
p̄ficere posset. sicut in hoie tanta sunt supbia
q̄ oibul nocuit. ⁊ illa reparata fuit solū p̄ xpm
Jō Apoca. iij. Vidit iohānes ostiū apertū
illū q̄ modicā virtutē habuit. i. xpo q̄ habuit
hūilitatē. p̄pter qd̄ Job. iij. Nemo ascēdit
nisi q̄ descendit. i. p̄maxie se hūiliauit. Au-
gu. Porā quā nob̄ clausit supbia n̄ra ape-
riat hūilitas. Sim⁹ ergo ipm̄ sectātes i ei⁹
hūilitate. De q̄ Judith. viij. Humiliemus
illianias n̄ras. expectem⁹ hūiles p̄seruatio-
nē ⁊ solationē ei⁹. Bern. Si vis cape celsi-
tudinē dei cape p̄n̄ hūilitatē xpi qui p̄n̄ p̄-
dicauit ⁊ se hūiliauit. ⁊ q̄ rhema. Dns q̄ dē
ths ⁊c. In summa cū agdū duo innuun-
tur. p̄rio amicabile xpi apparitio. Sedo
subiungit mirabilē ascensio. De p̄rio diē.
In illo tpc. s. in die ascensionis recubentib⁹
vndecim discipul. s. in cenaculo in q̄ mādu-
cauit xps eū discipul ante passionē. tunc ap-
paruit itis ths in die ascēsiōis. his enī ap-
paruit. s. in cenaculo ⁊ in monte oliueti ⁊c
ascendit **Q** Diceret. tñ ecclia canit. do-
min⁹ ⁊c sinay ascēdit. Rñ det. Suilhelmus
in rōnali. Hoc intelligit q̄ntū ad interpretati-
onē. qz sinay interpretat mandatu ⁊c Ascendit
ergo ⁊c sancto mādato. Lūtes docere om̄es
gentes. Aug⁹. Om̄is xpi actio est nostra in-
structio. Et xps hodie octo fecit nobis i ex-
emplū. vñ Bre. O p̄ter fratres vt illuc seq̄-
mur corde vbi xpm̄ credim⁹ ascēdisse carne.
Primo xps apparuit discipulis in cenacu

lo. ⁊ sic optet q̄ xps nobis p̄ri⁹ apparebit p̄-
gram in corde. Nam fm̄ Rich. li. iij. ⁊c con-
templatione. Sine gr̄a nec sufficim⁹ ad ve-
ritatis p̄gnationē nec ad virtutis amorē. qz
dicit Augu. Gr̄a est lumē an̄ie faciēs deuz
sup oia diligere ⁊ ei firmiter adherere. Jō
Bre. Tu nos gr̄a semp̄ pueniat ⁊ sequat.
pueniat inspirando. ⁊ sequat adiunādo Di-
cit enī Bre. in. xvij. mora. Si lumē gr̄e i no-
bis nō appareret mens n̄ra in pctōrū tene-
bris remaneret. **R** - Scdm̄ est allocu-
tio. Dicit Augu. ⁊c triplici habitaculo dei.
Allocutio est ei⁹ ⁊c debita ⁊ oculta inspiratio
q̄ mediāte suā veritatē ⁊ voluntatē inuisibi-
liter oñdit. ⁊c q̄ ps. lxxxiij. Audiam q̄ d loq̄-
tur in me dñs ⁊c me⁹. Bre. Uox dñi audit
eū inspiratio mēte ⁊cipit. Terciuē expro-
bratio pctōr. Nā dicit Aug. Hoc est p̄pri-
um gr̄e vt faciat hoicm̄ pctm̄ suū ⁊gnoscere
⁊ Bre. Quāto maioris gr̄e lumē q̄s recepit
tanto magi rep̄hensibilē se cognoſcit. Ps.
xlij. Arguā te ⁊ statuā p̄rafaciem tuā. q. d.
qd̄ posuisti post tergū tuū. De quo in textu
Exprobrauit incredulitatē eoz. s. ad p̄sens
habitū. qz his q̄ viderāt eū resurrexisse non
crediderūt. s. marie magdalene ⁊ discipulis
venientib⁹ ⁊c emans. ad resignandū q̄ licet
om̄e pctm̄ est redarguendū. signāter tñ infi-
delitatis. qz dicit Aug. Illa manēte cerera
tenent. qz sine fide falsa est ois religio. etiā
in bonis morib⁹. Jō Aug. ⁊c verbis aposto-
li. Homo infidelis nō pot̄ videre splendo-
rem veritatē. sed in tenebris manet cecitatis
⁊ lumē eternū nō lucet ei. De q̄ in can. xxij.
q. i. qz. Nisi q̄s soliditatē fidei tenuerit ⁊c
cognoſcere nō poterit. qz scribit̄ Abachuc. ij
Iustus ex fide viuit. Idarco merito arguit̄
hō in seipo. qz fidē opib⁹ nō impleuit. ⁊c p̄-
pter hoc in genuis̄. qz dicit Dugo ⁊c serō
victore. Tūc pctōr salus incipit qñ veraci-
ter ⁊c pctis in genuis̄. Quartū est māda-
tum ⁊ eiusdē p̄fessio vt a hierlm̄ nō disce-
derent. s. expectarēt p̄missionē p̄ris. Spūa-
liter. Hierosolyma. i. pacifica. Et sic si volu-
mus eū ascēdere a pace nō debem⁹ recede-
re. Un̄ ad Hebr. xij. Pacē ⁊ sanctimoniaz
sequamini sine qb⁹ nemo videbit deuz. Jō
Bern. Com̄pone mores vt sis pacificus et
eis ver⁹ dei fili⁹. Math. v. Beati pacifici q̄
mā filij dei vocabunt. Et loq̄tur ⁊c pace me-
tis. De q̄ Bre. xxij. mora. Sanctoz mens
tanta pace vrit vt nec p̄feritate extinguit.
sed p̄miū eternitatis expectat. ⁊ vires ⁊c ad

De ascensione domini

uersitatibus sumit. qz crescente pugna cre-
scit et corona. Dicit eni ps. psal. xvi. Si ex-
urgat aduersum me preliu. in hoc ego spera-
bo. Quintu est comestio. et hec comestio
significat p̄hibitionē et p̄gnationē cibi vi-
te eterne dulcedinis p̄ desiderij amorē et de-
uotionē. Un̄ ps. xxxiij. Sustate et videte q̄
tuam suavis est dñs. Nam regnū celoz nō
datur nisi esurienti. Esurica anie est deside-
rium beatitudinis. De q̄ Ambro. in medita-
tionibus. O dñe fac me gustare p̄ amores qd̄
gusto p̄ cognitionē. Nam de tali spūali cibo
reficitur ania. De q̄ auzoz de spirituz littera
Nec est vita cordis nri cū ania teū cōtēpla-
tur et in p̄templatione reficitur. Et q̄ hanc p̄-
gustationē nō habuerit ad regnū celeste nō
anhelat. Un̄ Grego. sup̄ Ezech. Quanto
intensius intelligit. i. gustat. tanto delecta-
bilis a tp̄alibus delectationibus requiescit. Et
subdit. Nis dulce est esse in terrenis rebus
q̄ nihil gustauerūt de celestibus. Sextus
est ad montē oliueti deductio. Et p̄ h̄ signi-
ficat opis misericordie exhibitio. quia dicit
apls. i. ad Thimo. iij. Pietas ad omnia vti-
lis est. maxime ad p̄missionem vite eterne.
Et ergo nō sufficit in terris h̄re deuotiones
interi. nisi etiā homo exterius exerceat se in
miseratione ad primū. Nā scribitur Eccl̄.
xvi. Misericordia viuicuiqz parat locū. s̄m
illud ps. cii. Corozate in misericordia et mi-
serationibus. Hoc est oleū de q̄ Eccl̄a. v. Ole-
um de capite nō deficiet. scz oleum misericor-
die. Nā ostia templi fuerūt de oliua in hie-
rusalem. iij. Reg. ij. Et sic misericordia ē ce-
li ianua. Un̄. i. Macha. ij. Dauid in mise-
ricordia p̄secut⁹ est regni sedes in secula.
Septimū est versus bethaniam deambula-
tio. Bethania. i. dom⁹ obediēte. Nam ipse
fuit obediens vsqz ad mortē. ad Philip. ij.
Propter qd̄ exaltauit illū deus. Et sic nos
si volum⁹ secū assumi debem⁹ mandata sua
obsequi. Mat. xix. Si via ad vitā ingredi
serua inādata dei. eo qd̄ dicit Aug⁹. sup̄ psal.
Sola obediētia accipit palmā. inobedi-
entia penā. Glosa Mat. ij. Per aliā viam re-
ueri sunt in regionē suā. dicit. Sicut per in-
obediētiā a para diso cecidim⁹. ita p̄ obedi-
entiā appropinquamus. Octauo eleuatis
manibus ferebat in celū. et in eleuatione ma-
nuū ascendit. et ostendit manus et pedes et sti-
gmata vulnerū referuata. ad ostendendum qd̄
volentes cū ipso ascendere debent ei⁹ passio-
nē hic portare. Math. xvi. Qui vult veni-

re post me abneget semetipm. et tollat crucē
suam etc. Ideo in p̄cessionē portam⁹ crucē
et sequimur ad designandū illud apli ad Ro-
ma. viij. Si cōpatimur s̄ et glorificemur.
Nam p̄ multas tribulationes oportet nos in-
trare ad regnū dei. Actus. xiiij. Sed in oib⁹
his debet esse fides. qz dicit Aug. in lib. de fi-
de. fides est hūane salutis initium et funda-
mentū omnium bonoz operum. Ideo subdit.
Euntes in mundū vniuersum. qz xps tan-
tum redemit. q̄ntū ergo in se est omnes vult
saluare. Unde. i. ad Thimo. i. Vult omnes
homines saluos fieri. Predicate euāgelium
omni creature. i. omni homini. et hoc rōne cō-
uementie. Grego. Homo habet puenienti-
am cū oibus creaturis. esse euz lapidibus. vi-
uere cū plantis. sentire cū animalibus. intelli-
gere cū angelis. Quapropter s̄m similitudinē
homo dicit microcosim⁹. i. minor mundus
q̄si omnē creaturā p̄tinentia. s̄m eundē hō di-
citur ois creatura. qz ppter eū omnis creatu-
ra mundi est p̄ducta. Unde mḡ in. iij. senten-
tiam di. i. Totū bonū homia est qd̄ factum
est. De q̄ apls. i. ad Cor. iij. Omnia nra su-
periora equalia et inferiora. Superiora vt an-
geli ad ministrandū. equalia ad p̄solandū
inferiora ad obediendū. ps. Omnia subieci-
sti sub pedibus ei⁹. Vel sic s̄m Theop. Omni
creature. i. credenti et nō credenti. Inde ē qd̄
euāgelium legit palam oibus vt audiat. Do-
ctrina euāgelij excedit omnem doctrinaz. vt
dicit Innocen. Euāgelium est verbū dei. sa-
pientia sapiētie. verbū illius de q̄ Job. i. In
principio erat v̄bū. Item legit versus a qui-
lonē vbi sita est hierlm̄ vnde ad noa p̄ueni-
rit. Un̄ Lu. vii. Uoa testes hoz. Item ad
euāgelium dicit. Dñs vobiscū. qz ad est dñs
fidelibus q̄ credūt euāgelio. Mat. vi. Uobi-
scum sum vsqz ad p̄sumptionē seculi. Itē
quintuplex crux imprimit in p̄nunciatione
euāgelij. Primo in libro ad designandū
q̄ hec sunt v̄ba crucifixi. Secūdo i fronte. ad
designandū qd̄ ipm euāgelium debem⁹ p̄dica-
re et p̄fiteri corā regibus et principibus sine ve-
recundia et timore. Tercio in labijs. et est vt
oris confessio sit ad salutem. Quarto in pe-
ctore vt corde credatur ad iusticiā Quinto
in tota facie ad designandū qd̄ aperta facie
gloriā dñi speculamur. Tunc ponit premiū
dicena. Qui crediderit et baptisatus fuerit
saluus erit. Glosa. q̄ crediderit. scz fide for-
mata. charitate ornata. quia dicit Iacobus
in canonica. Fides sine operibus mortua est.

Qui vero nō crediderit p̄demnabit. Ap̄ls ad Hebr. xi. Sed pueri baptisari saluant in parrinorū fide ⁊ in fide ecclie. Tūc p̄nt signa in quibz credētes cognosci possent. et dicit. Signa autē eos q̄ crediderint hec se/ quētur. Et sunt quāqz. **S** Primum in homie meo demonia eijcent. Nec signa nō sunt necessaria nūc corporaliter. qz nūc fides p̄firmata est. Et qm̄ miracula hoīez sanctū oñdunt sed nō efficiūt. Sed spūaliter req̄runt ad salutē. Primo demonia. i. p̄cā eijce re debem⁹ p̄ penitentiā. Apoca. xvij. facta ē babilon. i. cor. p̄cōsis habitatio tot demo/ niorū quor vicioz. Et Grego. sup mareum Maria magdalena septē demonia habuit qz vniuersis vicijs plena fuit. Illa eijciunt p̄ penitentiā. p̄fessionē ⁊ satisfactionē. Secūndū signū. linguis loquent̄ nouis. iuxta illud. i. Reg. ij. Recedant vetera de ore v̄ro. vt si q̄s solitus erat secularia v̄ba dicere verba dei loquat. i. Petri. iij. Si q̄s loquit q̄si sermones dei loquit. Tercū signū. serpentes tollent. i. p̄secutiones. ⁊ extractiones libenter p̄pter deū sustinent. De q̄b ps. xij. Acuerunt linguas suas sicut serpentes. Nā pariter tribulationes ferre est signū salutis. De q̄ Bre. Ego patientie virtutē maiore signis ⁊ miraculis credo. Quartū signū. morti ferū si q̄d biserint nō eis nocebit. si tēp̄atio nes hnt ⁊ nō p̄sentit. sed immediate vice/ rint. vii. Greg. Nō est cogitatio tā immunda q̄ mentē pollutit si rō nō p̄sentit. vii. Ber. Demonū est suggestiones malas ingerere. n̄m est nō p̄sentire. nā quorūes resistim⁹ totiens dyabolū superam⁹. angelos letificam⁹ deū honoram⁹. Et sic nō nocet venenū tēp̄tationis. Un̄ Aug⁹. Nō sentit q̄ non p̄sentit. q̄ si di. nō sentit penā q̄ nō p̄sentit ad culpam. Un̄ possum⁹ dicere cū ap̄lo. ij. ad Corinth. vi. Castigati ⁊ nō mortificati. i. penā hnt ⁊ nō moriunt in anīa. vii. Ro. viij. Nihil dānationis est in his q̄ sunt in xp̄o hiesu. ⁊ nō fm̄ carnē ambulāt. Quintū signū. sup egrotos man⁹ imponēt et bene se habebūt egri. Egn dicunt qui aliorū subsidio egent in suis necessitatibz. aliqui in corpe. aliq̄ in anīa. ⁊ qm̄ his misericordiā exhibem⁹. esurientes cibando. nudos vestiendo. simplices instruendo. man⁹ imponunt. i. opa misericordie vt bñ se habeant. Prover. vlti. Manus suas aperuit inopi. Nā est magnū signū salutis. De quo Ambro. Nihil ita cōmendat xp̄ianū sicut misericordiā. Jō Grego. Dec

quinqz miracula sunt tanto maiora quāto spūaliora. qz p̄ ea nō suscitant corpa s̄z anie

Dixi sc̄do inuuit eius mirabilis ascensio. dicens. Dñs quidē ih̄s postqz locut⁹ est eis assumptus est in celū. Ipe osculat⁹ est vnū/ quēqz ex amore cordis intimo. Un̄ Amb. in prosa hodierna. Ap̄ls ebara relinquēs oscula pacis ⁊ valedicens eis. Eleuatis manibz vt dicit Lucas. sicut p̄ a filijs recedēs eos bñdicit. ⁊ assumpt⁹ in celū. ⁊ hoc multi pliciter. **T** Primo in pueniēti tēp̄e. qz. xl. die recuit ⁊ pueniens fuit. Primo vt gaudiū resurrectionis excederet merorez tribulationis. Nā Aug. iij. de tri. Xps mortuus fuit. xl. horis. qd̄ fuit tēp̄s merorez discipulis. Sed tēp̄s resurrectionis fuit eis tēp̄s gaudiū. qd̄ fuit rōnabiliter post quadraginta dies p̄pter excessus. vt gaudiū excederet tribulationē. De q̄ gaudiū ait Johan. xvi. Iterū videbo vos ⁊ gaudebit cor v̄m. Se cūdo in h̄ designauit. si q̄s patit̄ p̄pter teuz tūc p̄solatio p̄sequēs ⁊ leticia maior erit. qz tristitia habita. de q̄ Roma. viij. Non sunt p̄digne passioes hui⁹ tēp̄is ad futurā gloriā Aug⁹. Est quedā tribulatio cuius fine leticia sine fine. Tercio vt nobis modū ascensionis tnystice designaret. Nā quadragesim⁹ numerus fin Aug. p̄fectionē p̄nīe designat. q̄ disponit hoīem ad ascensionē. Math. iij. Agite p̄niam ⁊ appropiābit vob̄ regnū celoꝝ. L̄ctis. Penitentia rutilantior auro. splendidior sole. qd̄ de te referat. Omnia ligata soluis. celū aperis. ⁊ eternā gloriā tribuis

Sc̄do ascendit vtiliter. Diceret. nonne magis p̄fecisset corporalis p̄sentia q̄ absentia. Nam discipuli in p̄sentia maḡ meli⁹ erudiunt. R̄ndetur q̄ longemeli⁹ fuit p̄ nobis vt iret ad celū qz q̄ maneret nobiscū. Probat̄ triplici exemplo. Primo meli⁹ est vt aduocat⁹ in causa alci⁹ corā dño sit. vt vētilet causam illi. Sic xps est aduocat⁹ nostro. i. Joh. ij. Aduocatū habem⁹ apud deū patre. Jō vtilius est vt stet corā deo patre. Sc̄do persuadet sic. Capitaneus guerre est suis stipendiarijs vtilius est vt stet extra ciuitatem resistendo inimicis q̄ intrus cōuersando cū amicis. Nam nos habem⁹ preliū cum malis spiritibus. noster capitane⁹ ē xps stipendiari⁹ sunt omnes sancti q̄ secum sunt ⁊ ideo vtili⁹ est ipm̄ esse superius q̄ inferius. De quo Deuter. xxxij. Ascensor celi auxiliator est tuis. Tercia p̄suasio. Paterfamilias qui habet magnam familiam ⁊ multia

De sancta Trinitate

indiget. vtilius est cū esse extra domū querē
do diuersas mercationes q̄s si remaneret in
domo. Sic nos habem⁹ magnā indigentā
gratie spūs sancti sine qua nec possem⁹ opa-
ri quicq̄s. quā habere nō poterim⁹ nisi xp̄us
iret ad celū. Unde ait Joh. xvi. Si nō ab-
icero paraclit⁹ non veniet. Unde vtilius fuit
p nobis vt ip̄e ascendit in celū. Videm⁹ q̄
quādo sol est in sup̄ma pte celi. q̄n̄ tuncq̄
magis distat a nobis p̄ situm. tanto magis
appropinquat p̄ effectū. qz tunc arbores et
plante pdu cunt fructus. vt patet in estate.
quod nō fit tempe hyemali q̄n̄ est propior
nobis. Ratio. qz in estate mittit nobis radi-
os directe. in hyeme vero oblique. ideo mi-
tius de eius virtute percipim⁹. Spiritualiter
sol est xp̄us. Malachie vlti. Dicitur vobis
timentib⁹ deum sol iusticie. q̄d iū fuit nobi
scum quasi in vltima pte sui circuli parum
potuim⁹ de hac virtute sentire. sed cū ascen-
disset sup̄ omnes celos. ad Ephe. iij. tunc
impleuit om̄ia. qz terrā misericordia. infer-
tium iusticia. z celū gloria. qz per misericor-
diam in terris pctōres recōciliauit. p̄ iusti-
ciam infernū spoliāuit. z patres de limbo li-
berauit. z cū ip̄o resurgentes ad celestē glori-
am pduxit. Item videm⁹ naturaliter q̄ nō
pluit nisi vapor virtute solis ascēdat. Figu-
ratur. iij. Reg. xviij. cū nō pluebat p̄ annos
tres z menses sex ascēdit nubecula parua de
mari quasi vestigiū hominis. z sic misericor-
dia dei. ps. lxxviii. Ubi sunt misericordie
tue antique Dñe. Haymo. Ascendit in celū
vt mitteret donū celi. U Tercio ascen-
dit letanter. qz ascēso xp̄i gaudiosa erat ho-
minib⁹. Aug⁹. in fm̄ oñe. Resurrectio chri-
sti spes n̄ra. ascēso gloriificatio n̄ra. No-
tandū festiuitas hodierna est sancta omni-
um festiuitatū. quapropter cū incarnat⁹ est
trigintatrib⁹ annis laborauit in terris. dein-
de passus z mortu⁹ vt nobis celū ap̄iret. qz
hodie impletū est. Jō Aug⁹. in sermone de
ascēso. Nos xp̄i uos liberauit. resurrectō
uiuificauit. ascēso nos p̄sociāuit. quia no-
bis spūm de celo tribuit. Ergo festiuitas ho-
dierna prima oīm festiuitatū. annūciatōis
incarnationis zc. Nā si celebrat dies vnus
sancti q̄ p̄ mortē euolauit. z dies illa appro-
pria sibi. z sic ista dies pōt dici dies omni-
um scōz angeloz quoz ruina incepit repa-
rare hodie. z sim̄iliter scōz patriarcharum
quoz ante hodie cū xp̄o ascēderūt. Itē bea-
te marie yḡinis. qz maria hodie letata est q̄

carne filij sui quā de se assumpsit hodie sup̄
om̄es celos exaltari vidit. Itē est gaudiū ro-
tius hūane nature q̄ hodie exaltata est. Et
pōt nobis dicere illud Joh. xiiij. Si dilige-
retis me gauderet⁹ vtiq̄s. qz vado ad patre.
Dicit nāq̄s Bre. Dñō nascēte videbat hu-
militata diuinitas. sed xp̄o ascēdēte hūani-
tas est exaltata Nam fm̄ Bre. De natura
cui dictū est. Terra es z in terrā reuertes
hodie exaltata est sup̄ om̄es celos. q̄ om̄i ho-
minū p̄t dici hodie illud ps. lxxv. P salute
dñō q̄ ascendit sup̄ celos ad orientē. Quez
iḡit nos in sua inuocem⁹ ascensione vt vtu-
te illius celū ascendere valeam⁹. vbi regna-
turi cū eo p̄ infinita secula seculozū.

De sancta Trinitate.
Sermo. LXXXII.

Altitudo diui-

tiarū scientie z sapientie dei. Ro.
xi. Hodie ecclia venerat fe-
stum sancte trinitati. Cui⁹ rō est. qz diuini-
tatis mentio facta est in festiuitatibus pen-
tecostes de his p̄sonis. Primo de potentia
p̄ris q̄ spūm sanctū in noie filij misit. de h̄ in
die pentecostes euāgelij Joh. xiiij. Para-
clitū spūm sanctū quez mittere p̄ in uoime
meo. Deinde feria sc̄da mentio facta est de fi-
lio. q̄ p̄ suā mortē sapienter nos redemit. iux-
ta illud euāgelij Joh. iij. Sic deus dilexit
mundū vt ois q̄ credit in ip̄m nō pereat sed
habeat vitā eternā. Sed post hoc feria ter-
cia facta est mentio de spū sancto. q̄ p̄ suā boni-
tate est ostian⁹ ouū. qz aperit nobis viā ce-
lestis vite. z fuit euāgelij feria tertia Joh.
x. Qui intrat p̄ ostiū in ouile ouū huius osti-
arij aperit. z saluabitur z pascha inueniet
Non iḡit sic differūt i p̄sonis vt credat eos
q̄s differre in essentia. Iḡit ad designanduz
vnitate essentie vno die cōiunctum festiua-
nus. Et rōnabiliter statuit ecclia hoc festū
statim post missionē spūs sancti ad significā-
dū q̄ nemo de hac sancta trinitate q̄d q̄d di-
cere pōt. sed solū q̄ habet p̄ inspirationē spi-
ritus sancti. De q̄. i. Loz. ij. Que dei sunt ne-
mo p̄gnoscat nisi spūs dei. fm̄ q̄ dicit Nyla-
rus. In talib⁹ soli deo de se credenduz est. z
q̄ se solus nouit. Dicit nāq̄s phs. ij. metba.
Sicut oculus nocticoracis h̄z se ad lumē
solis. ita intellect⁹ n̄r ad manifestissimā na-
ture. q̄ min⁹ p̄t apprehēdere creatorē nature
Jō Thub. sup̄ eplam. Cū de deo loqui intē-
dimus. q̄ ad essentie vnitate. p̄sonaz trini-

tatem, tūc nulla sufficit lingua ad exprimē/
dum, nec intellectus ad intelligenduz. Hinc
est qd dicit. **D** altitudo ꝛc. In summa
epistole tria innuunt. Primo profunditas sa/
pientie trinitatis, ibi. **D** altitudo ꝛc.
Secdo subiungit imbecillitas intelligentie
humane capacitatis, ibi. q̄s cognouit sen/
sum dñi. Tercio vnitas essentie et differētia
p̄sonalitar, ibi. ex p̄o. Dep̄io dicit. **D** alti/
tudo Sciendū epla sic venit ad p̄positū
fm lyram, qz gentiles p̄uersi insultabāt cō/
tra iudeos audientes Paulo. Tum qz a p̄i/
cipio fuerūt electi. et eoz p̄auitatē dñm re/
liqu crūt, tum qz erudi in lege. et in legez et
fidem sp̄reuerūt Tum qz filij eoz, s. apli q̄si
radices fidel fuerūt: et eis iu dei nō credide/
runt nec audire voluerūt. Rñdit ap̄ls. hoc
maximē p̄uenit ex p̄missione diuina, cui⁹ sa/
pientia et factia ita pfunda est q̄ctiā eōp̄re
bendi et inuestigari nō p̄t. iuxta illud Ec/
cls. viij. Intellexi q̄ oim op̄z dei nullaz hō
possit inuenire rationē. Hoc innuens dixit
D altitudo ꝛc. **S**ciendū dixi p̄io
qz profunditas diuine sapie et sciētie notat ex
trib. Primo ex rerū mirabili creatiōe. Se/
cundo ex mirabili eaz mutatiōe. Tercio ex
mirabilissima earundē finali dispositione.
Prīmū ibi. **D** altitudo diuinaz sapientie
et sciētie dei, q̄ ad rez creationē. Scdm̄ ibi
qz incōprehensibilia sunt iudicia ei⁹. q̄ ad
taliū rez p̄missiua mutatiōe. Terciu⁹ ibi.
et inuestigabiles vie ei⁹. scz q̄ntū ad finalez
dispositionē. Dep̄io dicit. **D** altitudo di/
uinitariū, q̄ ad mirabilē rez creationē. Reue/
ra mirabilis ē rerū creatio, et hoc tripliciter.
Primo respectu materie, qz oīa ex nihilo
creantur, et hoc est creare, qz differētia est iter
facere et creare. Creare est aliqd ex nihilo p̄/
ducere, facere est ex aliquo, qz tūc facere di/
cit cū p̄ voluntatē ei⁹ aliqd noui contingit.
Nodo creatio q̄ sit ex nihilo est ita mirabi/
lis q̄ ei⁹ noticia nō potuit p̄uenire ad hoīem
nisi p̄ reuelationē, vt testat Bregio, sup Eze/
chiel, tractans illud Genes. i. In principio
creauit de⁹ celū et terrā. Est enī tam mirabil
et alta ip̄a creatio q̄ p̄hi nō potuerūt p̄cep̄e
vt Aristo, dicit mundum fuisse ab eterno, et
posuit duo p̄ncipia, scz materiā et formaz,
p̄seruationē et gubernationē, qd ip̄e t̄nc in/
nuit, vij. politicor, dicens, Diuina virt⁹ gu/
bernat mundū. Secdo creatio fuit mirabil
respectu illi⁹, qz in instanti, ps. cxiij. Ipse
dixit et facta sunt. Sc̄i. i. Fiat lux et facta est

lux. Nam fm Hugonē de argentina in cō/
pendio theologicę veritat, li. ij. ca. i. Homo
opatur successu sine paulatim, angelus re/
pent, de⁹ in instanti, ps. eodē. Maudauit
et creata sunt vniuersa in instanti, ps. Ip̄e di/
xit et facta sunt, Tercio creatio fuit mirabil
respectu dispositionis, dicit enim Sap. xi.
Omnia in mētura numero et pondere dispo/
sita sunt. **A** Sed di, quare res ita mi/
rabiliter creauit, dicit sc̄us Thomas con/
tra gētiles, li. ij. et ar. iij, ad fundationē fidei
qd sic deducit. Nam vidētes magnitudinē
et inultitudinē creaturaz potennā p̄ris mira/
mur, Sap. xij. **A** magnitudine speciei crea/
ture cognosci poterit eoz creator, Deinde vi/
dentes rebūt ordinē tūc sapientia filij mira/
mur, Roma. i. Iunioribilia dei per ea q̄ facta
sunt intellecta p̄cipiunt. Et deinde vidētes
rerū pulcritudinē tunc bonitatez sp̄s sancti
cōtēplamur, fm illud ps. xci. Delectasti me
dñe in factura tua, et sic ex noticia creatura/
rū in nonciā trinitatē venim⁹. Dixi scdo
profunditas hui⁹ sapie notat ex creaturaz
mirabili mutatiōe, Ip̄e enī immutabilis est.
Malach. iij. Ego enī dñs et nō mutoz. Et
omnia mutabilia creauit, De quo Boecius
de solatiōe, li. iij. metro. ix. **D** q̄ p̄perua mū/
dum ratione gubernas, terratiqz sator qui
tempus ab euo ire iuxta, stabiliqz manens
das cūcta moueri, De q̄ Ro. viij. Vanitati
om̄is creatura subiecta est. Eriā angeli mu/
tabiles sunt creati, p̄ gratiā p̄firmati, De q̄
Job. iij. Ecce q̄ seruiūt ei nō sunt stabiles,
et in angelis reperit p̄auitatē, Sed d, qua/
re ita creauit de⁹ eos vt de statu bono et tēte/
tur in malū, Rñdet Augu, in enchiridionē
Deus adeo bon⁹ est q̄ nequaqz p̄mittit ma/
la nisi eliceret bona, Hoc deducit mḡ in. ij.
senten. di. iij. q̄rens cur de⁹ hoīem tēptari p̄/
miserit quē casurū p̄seruit, Rñdet p̄io pro/
pter hoc vt ofideret nonnū posse in hac pe/
grinatione sine temptatiōe viuere, Secdo
qz in hoc laus et gloria oñdit, nō qz dyabolus
temptat, sed qz hō strenue resisteret, Et dic
ibidē mḡ in. ij. di. xxxij. Gloriosus est nō
p̄sentire qz nō temptari posse, Scribit enī
Job. vij. Militia est vita hoīs sup terram
id est certatio, Nā nemo coronabit nisi legi/
time certauerit, ij. ad Thimo. ij. Nā si nō es/
set pugna nō esset victoria, si nō victoria nō
daret corona, Ideo ap̄ls. ij. ad Thimo. iij.
Bonū certamen certavi, cursum p̄summa/
ui, fidem seruauī, iō reposita est mihi coro/

De sancta Trinitate

na iusticie. **D.** de^o pmisit multa mala in veni
teri z nono testamēto: vt eliceret bona. pmisit
ioseph vendi z in carcere trudi. ex q̄ mul
ta bona p̄secuta sunt. pmisit thomas in fide
dubitare Joh. xx. ex q̄bus multa bona vene
runt. vt pr̄z de se. Signāter dicit Bre. in eo
q̄ thomas dubitauit vuln^o dubitandis in
nob̄ amputauit. Et sic finaliter ex tali rerū
mutacione p̄gnoscam⁹ fidē trinitatē. Nā ex
donacione rerū p̄gnoscam⁹ p̄ris potentia⁹ Ro
ma. xij. Omnis p̄ris a dño wo est. Et sic ait
hiesus pylato. Nō h̄res p̄ratem aduersus
menih̄ data esset tibi tesup. Deinde ex earū
labilitate z dispositiōe intelligit filij sapien
tia. ad significandū uobis q̄ non habemus
hic manentē ciuitatē. Sz ex rez similitū p
ductione cōdit nobis bonitas spūssanc̄i. h̄
notat apl̄s in textu dicens. **D.** q̄ in cōp̄rehē
sibilia sūt iudicia ei⁹. ps. xxxv. Iudicia tua
abyssus multa. Nā dicit Eccl̄s. viij. Om
n̄ op̄ez dñi non possit inueniri rō. Tercio
notat p̄funditas diuine sapie in rez creata
rum finali positioe. q̄s vult saluat. q̄s vult
damnat. Exodi. xxxij. Misereor̄ cui volue
ro z clemēs ero in quē inih̄ placuit. vt pa
tet in figura Malach. i. Jacob dilexi. esau
aut̄ odio habui. Sicut de duobz regibz pha
rao z nabu cho do uosor. vterq̄z rep̄cedauit z
impugnauit ppl̄m dei. z vnus penituit z al
ter nō. Nam de illa finali distinctione dicit
in textu. **D.** q̄ inuestigabiles vie ei⁹. Aug.
Nullus excogitare pōt quō scribere ē possi
bile. videam⁹ de thiro z sidone. Math. xi.
Ue tibi bethsaida. ue tibi corosolaym Si in
thiro z sidone facte fuissent virtutes i cine
re z calcio egissent penitentiaz. cur p̄dicauit
illis z nō istis. Aug. Causa esse p̄t sed inui
sta esse nō pōt **B.** Dicit enī sc̄us Tho
mas. P̄destinatio includit tria. Primo
a deo iuchoa⁹. Greg. z h̄. xxij. q. iij. Obtri
nen nequaq̄z p̄nt q̄ p̄destinata nō fuerūt.
z tñ nō ponūt necessitatem bene opandi ad
saluandū. sic nec p̄ficiētia male agēdi. Dicit
enī Aug. z hab̄. xxij. q. iij. Nabuchodo
nosor. Nequaq̄z de⁹ redderet intentuz nisi
homo volūtate mereret. ergo nō necessitas
sed volūtās opat. Secdo de peccatione sancto
rū adiuuat. Grego. Que sancti viri impe
trant ita p̄destinata sunt vt p̄cibz obtineā
tur. Cui p̄sonat Aug. de p̄na di. i. q̄ ex his.
Tres mortuos suscitauit xps ad discipulo
rū petitiones. quartū nō. Math. viij. de q̄
dixit. Simite mortuos seque⁹ mortuos su

os. qz defuerūt viri q̄ p̄ eo dep̄cassent. id̄ sus
citari nō meruit. Jaco. vlti. Orate p̄ inui
cem vt saluemini. **Jō** Aug. Ideo disposita
est p̄destinatio vt electi ex labore pueniūt ad
alios postulādo z merenti accipe qd̄ an̄ sc̄uz
la disposuit dare. vt pr̄z de ysaac. Dicit enī
Bre. exemplū. cui pmisit fructū. Gen. xxi.
z tñ postmo dū dep̄cat⁹ est p̄p̄ore sua. **Jō**. i.
Petri. iij. Omnes vnanimēs estote in orō ne.
Tercio p̄pria op̄atio e⁹ p̄summat. i. ad Lo
ruch. iij. Dei enī coadiutores sum⁹. Aug⁹.
Qui te creauit sine te nō resaluaabit sine te.
Jō Eccl̄s. ix. Quod cūq̄z p̄t manus tua tē.
Dicit Athanas⁹. Nec est fides catholica.
Qui bona egerūt ibunt ad vitā eternam tē
Et apl̄s. ij. Loy. v. Omnes stabim⁹ ante tri
bunal̄ xpi. z Math. xvi. Fili⁹ hoīs ventur⁹
est in gloria p̄ris sui cū angelis suis. z tunc
reddet vnicuiq̄z iuxta op̄a sua. Apoca. xiiij.
Op̄a eoz sequūtur illos. **Jō** in finali dispo
sitione relucet fides trinitatē. In hoc q̄ sal
uat z dānat intelligit potētia p̄ris. in hoc q̄
variat statū hoīs. nunc in grā. nunc sine grā.
intelligit sapiētia filij. in hoc vero q̄ permit
tit malos sublimari z bonos hūiliari ex pu
niri intelligit bonitas spūssanc̄i. Dicit se
eundo subiungit imbecillitas intelligentie
hūane capacitatē. ibi. Quis p̄gnouit sensuz
dñi. cur hoc pmittit sic. hoc ita. q̄s cōsiliari⁹
eius fuit q̄ ita stabiluit terrā. feco rauit ce
lū stellis. q̄s p̄ior reddidit illi z retribuet ei. q̄s
di. nullus. **L.** Nota h̄sā⁹ sensus non
p̄t altiu dinēdi uine sapie capere. p̄pter tria.
Primo p̄pter creaturaz innumerositatem
Augu. Op̄a ei⁹ q̄s dinumerare poterit. q̄s
di. nullus. Job. xxxv. Memēto q̄ ignoras
opus ei⁹. q. d. qd̄ tūc opatorum. Job. xxxvi.
Ecce de⁹ magn⁹ vincēs scientiā nr̄am. **Jō**
Sap. ix. Sensum tuū q̄s sciet nisi tu vede
ris sapiam z miseris spūm tuū de altissimis
q̄s nouit iudā dānan. latronē saluan. **Jō**
Eccl̄s. i. Sapia dei p̄cedēte oīa q̄s inuestiga
bit. q. d. nullus cognouit sensum. Secū
do altiu dinē sapiētie dei nō p̄ssum⁹ cape
re. p̄pter nostrū intellectus paruitatem. Te
mistius super de anima. Ea que scim⁹ sunt
minima his que ignoramus. Et hoc q̄ntū
eunq̄z modica. attamē cū labore acquirim⁹.
Eccl̄s. i. Qui ad dit scientiā audit z laborat
z quantū laborat tantū acquirit z valde la
bilia sunt. iuxta illud Aristo. ij. Elencoruz
Sepe qd̄ scim⁹ transpositū ignoram⁹. Et si
q̄nq̄z durat per se in nō saluant. fm̄ illud

Aristo. v. ethi. Stat esse bonū geometria et malū hoiem. imo scpi⁹ ex se in picipiū du-
cunt. Terte aplo. i. Loz. viij. Scientia in-
stat. charitas edificat. Diceret. qre sic intel-
lectū obfuscare pmisit. ipe nouit. ideo dicit
quo ad hoc. quis pshari⁹ eius fuit. Ter-
cio alitndine diuine sapiētie cape nō possu-
mus ppter meritoz insufficientiā vel dimi-
nuitibilitatē. Dicit enī aplo. ij. Loz. iij. Ni-
hil enī sufficiētes sum⁹ cogitare aliqd a no-
bis quasi ex nobis. nihil sibi redimus aut
concessimus. sed omnia a sua bonitate habe-
mus. i. ad Loz. iij. Quid habes qd nō ac-
cepisti. Jaco. i. Omne datū optimū desup⁹ tē
D Diceret. quare vni dat t nō alteri. ipe
nonit. Ideo dicit. qd prior redit illi: et retri-
buetur ei. Attramē ex hoc relucet fides trini-
tatis. Primo in creaturātū innumeritate
patris potētia. Secō in nrī intellectus par-
uitate sapiētia filij. Tercio in nroz merito-
z tenuitate vel diminuitibilitate bonitas spi-
ritus sancti. qui nō multo minus facit solez
suū oriri sup bonos et malos. Idō ex quo su-
mus imbecilles et infirmi et nō capaces alti-
tudinis diuine sapiētie docemur. Ecclē. xxx
Altiōra te ne qsieris et fortiōra te ne scrutā-
tus fueris. Prouer. xxv. Qui pscrutator est
maiestatis opprimet a glia. Idō hec festiui-
tas est pcpus oim festiuitatū. et inde cele-
braur in cōmuni festo die dñico. vt nullus
habeat singularē pscrutationē ppter vitare
errorem. Dicit enī Dylari⁹ in libro de trini-
tate. Virtus terreni luminis obstupescit qd
nobis in sole iusticie supeminēter clarescit.
ideo nō est pscrutanda. E Prio qz va-
num. idō nō possit psequi finē intentū. Du-
go de sancto victore. Vide qd p̄ sensus car-
tis in mūdo. ex hoc intelligas qd possit sen-
sus in deo. Exēplū de sctō Augustino. Nul-
la est inutilior sollicitudo qz occupatio tri-
nitatis. Secō qz p̄iculosum. Prouer. xxv
Sicut q̄ comedit mel multū nō est ei bonū
et sic q̄ pscrutator est maiestatis. Idō ad Ro-
ma. xij. Non plus sape qz oportet. Aug. lib.
de trinitate. Ubi vnūas trinitatis queritur
nullibi p̄iculosus errat. nec laborios⁹ que-
ritur. nec fructuos⁹ inuenit. Ideo Grego.
Nec summa trinitas magis est fide venerā-
da qz studiose inuestigāda. Dixi secōdo
subiungit vuitas essentia et trinitas psonali-
tatis dicens. quoniam ex ipso sunt omnia. Du-
go de argentina in cōpendio theologice ve-
ritatis. li. i. c. x. Ex dicit causas efficientes et

esse a nullo. et hoc p̄ri conuenit q̄ est princi-
piū sine p̄cipio. Secōdo p̄ ipm. ly per notat
opationē suā mediū esse ab alio. et conuenit
filio q̄ est p̄cipiū de p̄cipio. In ipso. hec
p̄positio i notat p̄seruationē et esse ab alijs
p̄p̄trea p̄uenit p̄seruationē q̄ est p̄ninen-
tia omnis boni. Et sic maiestē hic tangit tri-
nitatem psonarū et essentia vnitatē que relucet
in scripturis. miraculis. figuris et creatu-
ris. Ideo subdit. ipi honor laus et glia. Et
merito. P̄mo ppter rebū. Isa. xliij. Po-
pulū istū formauit mihi laudē meaz natra-
bit. Secōdo ppter meritū. a. Reg. ij. Qui ho-
norificat me honorificabo eum. Ecclē. xxij.
Qui elucidaunt me vitā eternā possidebunt
Tercio ppter exemplū. qz dicit Aug⁹. Nō
cessat laudes tuas vniuersa creatura. psal.
cxlvij. Omnis spūs laudat dñm. ergo et spi-
ritus hūanus laudet dñm. Quarto ppter
officiū assuecendū in patria. ps. lxxxij. Be-
ati q̄ habitant in domo tua dñe. in secula se-
culoz laudabūt te. Idō b̄tus Ste. instituit
in fine psalmoz Gloria patri. Ideo hodie
introitus. Benedicta sit sancta trinitas. et
Dñi. ij. Benedicam⁹ p̄rem et filiū tē.

De corpore christi.

Sermo. LXXXIII.

Accipite et mā

a ducate. hoc est corpus meū. i. ad
Corinth. xi. scribit et legit hodi-
erna die p̄ epistolari officio. In s̄bis p̄-
missis duo inuunt. Primo gratiosa dona-
tio saluatoris. ibi. Accipite. Secōdo subun-
gitur miraculosa refectio pctōris. ibi. et mā-
ducate. hoc est corpus meū De primo dicit
Accipite. Q̄ gratiosa et amorosa donatio
Nam cōpando gradus diuine largitatis
q̄ntum ad donū tunc iste est summ⁹ gradus
um. f̄ Prim⁹ gradus amoris et dona-
tionis est. q̄ est largit⁹ homini celū et terraz
et omnes irrationales creaturas ad obediēdū
psal. viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius
Ecclē. xvij. De⁹ creauit hoiem de terra. et re-
dit ei p̄tatem eoz que sunt sup terrā. et dixit
Genē. i. Dñamini piscib⁹ maris. et volucris
bus celi. Qui⁹ donationis recolit Aug⁹. di-
cens. Quia mea dilige deū q̄ dedit tibi celū
cū siderib⁹. ac rem cū volatilib⁹. aquam cū
piscibus. terrā cum germinib⁹. totū mūdū
cum omnib⁹ que in eo sunt. Secōdus gra-
dus amorose donationis est q̄ dedit homini
nobilissimas creaturas. ante rationali cele-

De corpore Christi

tes. id est angelos ad ministrandū. Unde
Hebr. i. Omnes sunt administratorij spūs
et in ministeriū missi ppter eos q̄ hereditatē
capiunt salutē. Hiero. dicit. Magna digni-
tas animaz q̄ vnaquęq; anima habet vnuz an-
gelū ad custodē sibi deputatū. et q̄ dicit sal-
uator Math. xvij. Angeli eoz semp vidēt
faciē patris eoz qui i celis est. vbi dicit Au-
gu. Dicunt angeli nri. quia nobis seruiūt et
nos p̄cines suos habere cupiūt. Jō Chriſt.
sup eplam ad Hebr. Q̄ntus honor nob
existit q̄ angelos ad nos sicut ad amicos su-
os trausmisiſit Tercio gradus amorose do-
nationis est. q̄ largit̄ est seipm. et hoc multz
modis. **S** Primo dedit seipm nob in
sociū nostrū seu nre pegrinatōis. Baruth
ij. In terris visus ē et cū hoīsbus p̄uersatus
est. Ecce loci? vie in hac pegrinatōe. et q̄. i.
Joh. i. Q̄d vidim? et audim? et man? nre
tractauerūt et p̄to vite Secdo dedit seipm
in seruū nre necessitatis. Philp. ij. Exina-
niuit semetipm formā serui accipiens. et q̄ p
se dixit Math. xx. fili? hoīs nō venit mini-
strati sed ministrare. Reuera fuit it nobis
triginta tribz annis in hūanitate. et q̄ Iſaie
xliij. Seruire me fecistis pccat? vsis. ppter
q̄d dixit Lu. xxij. Ego in medio vrm sum sicut
q̄ ministrat Tercio se dedit in precii
nostre redemptōis. Unde Ephe. v. Dile-
xit nos et seipm obtulit p nobis hostiā et ob-
lationē deo in odore suauitatis. et q̄ Mat.
xx. filius homis venit dare animā suā in re-
demptiōem p mults. Quarto dedit se
homini in cibū. Joh. vi. Panis quē ego da-
bo caro est p mūdi vita. vbi Sre. Bon? pa-
stor dñs ih̄s animā suā p oibz posuit. et in
sacramēto corp? et animā et sanguinē dedit.
vt oues q̄s redimerat. eam is sue sacramēto
satiaret. Ecce magna dilectio et amorosa et
gratiōsa. Nec est donatio de q̄ habet de reli-
et vnc. sanctorz i Clementinis. Si dñm. vbi
dicit. D diuini amoris imūctitas. diuine pi-
etatis supabundātia. diuine largitat? afflu-
entia. dedit nob is omnia sub pedibz. angeli
eos spūs ministros. volens adhuc exuberā-
tem charitatē demonstrare. p̄cipue liberali-
ter seipm nob exhibuit. Transcēdens omēz
liberalitatē dilectionē et modū tribuit seipz
in cibum. D singularis et diuina liberalitas
vbi donatio venit in donū. et datū est idē pe-
nitus cū datore. D q̄ larga et pdīga largi-
tas. cum q̄s tribuit seipm. et q̄ magna cha-
ritas. de qua Johā. xij. Lū dilexisset suos;

vsq; in finē dilexit eos. id est. in fine ostēdit
dilectionem supabundantē. que figurat. ij.
Reg. xij. vbi dicit ppheta Nathan ad Da-
uid. Quidā vir pauper habuit vnaz ouem
quā nutrierat vt filij. erat enī de pane illius
comedens. et calice bibens. in sinu suo dor-
miens. Mystice. Paup est xp̄s. ij. Corint.
vii. Qui cū diues esset ppter nos egen? fa-
ctus est. Quis est vna q̄q; fidelis anima. ps.
xcix. Nos pplb ei? et oues pascu ei?. Danc
ouem emit chare. et qua. i. Cor. vi. Empri-
estis p̄cio magno. qz sanguine agni incōta-
minati. i. Petri. i. Nutriuit eaz pane celesti
qz sacramēto corpus sui. Sap. xvi. Angelo-
rū esca nutritiſti populū tuuz. et in sinu suo
requiescit. scz misericordie sue. et tandē in si-
nu abrae recipiet. Ecce q̄nta dilectio. Quā
dationē amorosam memorat Aug. dicens.
Quid tribuā dño pro oibus que retribuit
mibi. donauit virā. donauit sciētiāz. dona-
uit voluntatē literā. substantiā et ingenijz.
Et quid plura. donauit seipm et omnia sua
vt essent omnia tua. Jō Bern. Quid pl? da-
re debuit q̄ seipm in eduliū. q̄ potuit dicere
illud Iſa. v. Quid vltra debui sacre quod
nō feci. Nā maiora signa dilectōis nobis
exhibuit in donationibz suis q̄ patribz ve-
teris testamēti. Nā illis dedit māna corru-
ptioni obnoxijū in alterā diē reseruatū. il-
lud vero alienū est ab omī corruptione. ps.
xy. Nō dabis sanctū tuū videre corruptio-
nē. Unde canit eccl̄ia. Sumit vn? sumunt
in ille q̄ntū isti tantū ille nec sumpt? psumi-
tur. Isti q̄ māducauerūt māna mortui sūt
corpalyter et aliqui eternaliter. vt barhan et
abyron. Nu. xvi. Qui vero manducat hūc
panē viuēt in eternū. Joh. vi. Illis dedit a-
quā de petra. nobis vero sanguinē de latere.
Ecce magnitudo dilectōis et amorose do-
natiōis. Jō Amb. et h̄ de ps. di. ij. Reuera
vbi dicit. Sicut lux potior est q̄ vmbra. ve-
ritas q̄ figura. sic h̄ donū digni? et amorosi?
est illo. qd ppendens Bern. dicit. Puto q̄
omnes angeli suis intelligētis nō pnt capere
reuehentiā charitatē. Et h̄ ē qd dicit. Ac-
cipite et māducate D Notāduz hunc
amabilem cibū debem? capere multis modis.
Primo fideliter sine errore. scdo sinceriter
sine p̄tagione. tercio diligētē cū p̄sciētie dil-
cussione. quarto humiliter cū p̄ntiōe et re-
mor. quinto decētē cū recta intentione. septi-
mo seruentē cū deuota p̄tēplatione. octauo

amicabiliter cū charitatiua affectiōe. nono dignāter cū meritoza opatiōe. decimo dulciter cū experimētalī p̄gustatiōe. Primo debem⁹ accipere fidei dicit sine errore. Dicit nā q̄ Bern. in eplā ad petrū papā. Hec sacramenta necessario fidē cōgūt. rōnē non admittūt. Dic mordcat ligūā fallax sophista. Taceant r̄ argumēta aristotelica. ralis substantia nō inuenit̄ p̄ illa sed oportet credere salubriter qd̄ nō inuenit̄ vtiliter. Nā hīc est puteus alt⁹. rē q̄ Joh. iij. Nō habes vnde hauries. Dic t̄ozzēs vbi nullus patz potuit trāsnuadare. Jō ad Heb. xi. Oportet accedere ad x̄m credere. qz est. Et in q̄renibus se remunerator est. S; q̄ possibile fuit xp̄o nobis p̄bere corp⁹ suū pbat̄ a simili a maiore r̄ minore. Primo a simili a maiore qd̄ prauit fecit. qz vnā substantiā in aliā trāsmutauit Joh. ij. Aquā in vinū. Secdo pbat̄ a minore. scz ab his que sūt ab arte a natura et grā. Primo que sūt ab arte. vt cineres artificialiter mutant̄ in vitrum. si hoc facit ars. multo magis fabricator artuz. Eccl̄s. viij. Om̄e qd̄ voluerit faciet. r̄ hmo illius p̄tate plen⁹ est. nec quis q̄ dicere p̄t cur ita facis Secdo pbat̄ in his q̄ sūt a natura. apes naturaliter faciūt mel de succo florū. sol de terra aurū. in nobis vero panis et aq̄ mutant̄ in sanguinē r̄ carnē naturaliter. Si h̄ facit natura. qd̄ naturaz dñs. Tercio pbat̄ ex his q̄ sūt a grā. vt moyses. Exo. iij. r̄. vij. ca. profecit virgā r̄ facta est serpens. cui⁹ cauda recipiens in virge naturam reuertit. ecce ex grā natura hīs est mutata. r̄ flumina egypti versa sunt in sanguinē. Rursus ad moy si preces cruoz cessauit r̄ in aquaz naturam remeauit. Nu. xx. Moyses aquā de petra p̄duxit qd̄ natura non habuit. sed h̄ moyses ex grā fecit. Amb. de sacramētis. r̄ h̄etur de p̄se. di. ij. reuera. Reuera dicit si tantū valuit benedictio hūana. q̄ntū valebit h̄dictio diuina. Aduertim⁹ grā maioris fortis q̄ naturā. Nā facim⁹ vbo creatoris cōficat. ps. xxxij. Ip̄e dixit r̄ facta sunt. Nā illa p̄tate q̄ p̄uersa fuit mulier in statuā salis. illa p̄tate trāsmutat̄ substantia panis. Tercio pbat̄ a maiore qz fecit ex grā. Nā om̄ia creauit ex nihilo r̄ trāsmutauit terrā in carnē et ossa nostra in creatione ade. nonne maius est nouas uaturas ex nihilo creare. q̄ res r̄ naturas creatas mutare Ideo Amb. de sacramētis. Quid queris nature ordinē in xpi corpore cū p̄ter naturā sit in sacramētis. Et ip̄e

dñs h̄telus cept⁹ de virgine. Eaten⁹ dicit̄ J̄sa. lxx. Nisi credideritis nō intelligetis. Et Maxam⁹ in sermone. Enarrari nō p̄t credi p̄t. si linguaz sensus defecit tūc fides sufficit. Nam magna est fidei p̄fectio. r̄ ent copiosa remuneratio. cū t̄m de deo p̄ fidē recipimus qd̄ sermone nō p̄t explicari. Jō Aug. de v̄bis dñi. Ambula per fidē r̄ puenies ad specicē. nemo lenificat in patria. quē fides nō p̄solat in via. Nā dicit dñs Joh. xx. Beati q̄ nō viderūt r̄ crediderūt. Nā p̄pter veraz fidē habebim⁹ in futuro clarā visionē. Qua propter horat̄ Eusebi⁹ dicens. Recedat ergo om̄e infidelit̄ ambigū. quia ip̄e ē auctoz muneris q̄ est testis veritat̄. Nā inuisibilis sacerdos visibiles creaturas ī substantiam corpis sui p̄do suo p̄secrata p̄tate p̄uertit dicens. Accipite. Vbi Aug. Diuina opera nō sunt discutēda. s; credenda. nā proluce rōnis habes om̄ipotentiā p̄ditoris. Et id̄ q̄nto minus capis in intellectu. tanto amplius venerari debes in sacro. Nā ip̄e fuit ille de quo Hester. xij. Dñe in ditiōe tua cūcta sunt posita. nā credendū est sine hesitatiōe q̄ xps fuit cōiūa r̄ cōiuium. vt dicit Hiero. r̄ h̄ de p̄se. di. ij. Nec moyses. Ip̄e fuit comedens r̄ q̄ comedit. Dicit glo. vt daret exemplū alijs. sicut baptizat⁹ est alijs in exemplū. vt p̄z de p̄se. di. iij. per aquam. Dixi scdo subiungitur miraculosa reflectio peccatoris cū dicit. māducate hoc est corp⁹ meū. Manducate sacramentaliter r̄ sp̄ualiter. J̄ Nā hoies in receptiōe r̄ māducatiōe hui⁹ sacramenti h̄nt se in q̄druplici differētia. Aliq̄ accipiunt r̄ māducat hunc cibū t̄m sacramentalit̄. Aliq̄ sp̄ualit̄ t̄m. Tercij nec sacramentaliter nec sp̄ualiter. Quartij sp̄ualiter r̄ sacramentaliter simul. Primi dico accipiūt hūc cibū sacramentalit̄ t̄m. ita q̄ nō p̄sequunt̄ grāz. vt sūt oēs hoies ep̄st̄tes in p̄cto mortali. Vñ Eccl̄s. vi. Est malū quoddā qd̄ vidi sub sole. vir cui⁹ dē dedit diuitias. substantiā r̄ honores r̄ nihil deest anie sue. nec tribuit p̄tatem ei deus vt comedat ex eo. Heb. vlti. Habem⁹ altare de quo nō h̄nt p̄tatem edere q̄ tabernaculo corpis deseruiūt. Nā dicit. i. Coz. x. Non potestis mensē dñi p̄cipēs esse r̄ mensē demonioz. de quibz Bre. Sumūt p̄ctozes in mortali sacramentaliter verā carnē r̄ vez sanguinem xpi p̄sentiali essentia s; nō salubri efficiētia. Nā dicit Aug. Quotidie sumptū sacramentaliter nō dat vitam eternā. sed sp̄ualiter.

De corpore Christi

R Pro quo sciendū q̄ triplices sunt p̄so-
ne q̄ recipiūt sacramentaliter t̄m̄. Primi
sunt maliciosi q̄ sumūt in voluntate peccādi.
de q̄b̄ J̄sa. xxii. Appropinq̄t p̄pls iste ore
suo. cor aut̄ eor̄ longe est a me. Appropin-
quat ore p̄ susceptionē. sed cor a deo longē
per peccandi voluntatē. Et tales sequūtur
tria mala. Primus est peccari sui aggrava-
tio. Augu. Habentes voluntates peccandi
magis dico aggruari eucharistie p̄ceptio-
ne q̄ purificari. Scdm̄ est dei inhonoratio.
Augu. Xpm̄ osculat̄ q̄ libere peccat. et eū abs-
q̄ timore indignē percipit. Magis enī delin-
quūt q̄ iam in cel̄ regnantē memūt. q̄ qui
in terris ambulatē cruciferūt. Deo aug.
Ideo Ambro. Qui pollut̄ accedit. non so-
lum cor p̄ x̄pi lacerat. sed totā trinitatē adu-
natam x̄pi cor p̄ inhonorat. Tercū malus
qd̄ incurrit est c̄tēma damnatio. i. Cor. xi.
Qui manducat̄ indignē. iudiciū sibi man-
ducat̄ et bibit. Dicit Ambro. Penā mortis
christi meret̄ ac si x̄p̄m̄ occidisset. Scdm̄
qui accipiūt sacramentaliter t̄m̄ sunt dolosi et
ypocrite: qui foris boni apparentes: occulte
sunt prauī. et tanq̄ iusti accedunt ad altare
ij. Thimo. iij. Specie pietatis habentes. i.
religionis. pietatē autē abnegantes. i. chari-
tatem. Et sunt h̄ij q̄ ore remittūt proximo:
nō t̄m̄ corde. de q̄b̄ ps. xxvij. Loquunt̄ pa-
cem cū px̄mo. mala autē in cordibus eorū
et. Sicut etiā detractores q̄ apparēt boni i
facie hoīs. retro loquūtur om̄em malū. de tali
bus Eccl. i. Ne accesseris ad reum duplici
corde. ne si uis ypocrita i p̄spectu hoīs. Ta-
les sunt socj iude traditoris q̄ in specie ami-
ci est osculat̄ x̄pm̄ et tradidit eū. de q̄b̄ Au-
gu. Qui accipit mysteriū unitat̄. et non te-
net uinculū pacis. nō accipit p̄ se s̄z cōtra se
q̄ dicit Ambro. Indignū est illi deū p̄cipi-
um esse q̄ crudelis est in px̄mos. Tercij
sunt q̄ recipiūt sacramentaliter t̄m̄. ut p̄sum-
ptuosi. q̄ nō timent in magnis peccat̄ com-
municare. de his h̄etur de p̄se. di. ij. Sancta
Sancta nocet malis. nō q̄ illa res mala sit
sed q̄ malus qd̄ bonū est. male accipit. Nā
sicut lucē solis oculus sanus accipit ad tele-
tationē. eger ad p̄urbationē. et sicut sanus
homo uinū ad iocunditatē. febricitans autē
ad maiorē infirmitatem. et sic pet̄ i in mor-
tali. Ideo Mat. vij. Nolite sanctum dare
canibus. Scdm̄ sunt q̄ recipiūt sp̄ualiter
t̄m̄ et nō sacramentaliter. Hoc est q̄ recipiūt
gratiā sacramēti. sed nō sacramētū. Unde

Proverb. xij. Qui bon̄ est hauriat sibi gra-
tiā a deo. Erunt q̄m̄oz genera hoīm̄ qui
sp̄ualiter recipiūt hoc sacramētū. Primi
sunt q̄ in infirmitate constituti sunt. sic q̄ non
retinent cibū. t̄m̄ ex corde desiderant h̄ sacra-
mentū. sed p̄pter infirmitatē et uomitū non
presumūt illud sumere. et hi sunt q̄ mandu-
cant sp̄ualiter. i. gratiā sacramēti percipiunt
p̄pter desiderū qd̄ habent ad sacramētū. et
tales nullo mō recipere debent hoc sacramētū.
qui sic infirmari sunt q̄ cibū retinere nō pos-
sunt. q̄z sufficit eis illa sp̄ualis manducatio
Unde legit̄ q̄ quidā h̄is deuotionem ma-
gnā ad sacm̄. om̄i die si aliquo mō potuit
missam audiuit integrā. cū mori debebat. et
p̄pter uomitū cōmunicare nō posset. et de hoc
multū doleat. petijt sibi lat̄ suū leuare et in
panno mūdissimo cor p̄ x̄pi inuoluere. et
tus lateri applicare. et mox ut cor p̄ x̄pi nu-
dā camē illi hoīs tetigit vsq̄ ad cor cunct̄
uidentib̄ penetrauit. Scdm̄ q̄ sp̄ualiter
manducat̄ sunt q̄ p̄pauerūt se ad h̄ sacm̄
sibi suū posse. et sacerdos renegat eis. etiā cū
ip̄i hūiliter petūt et desiderant hoc sacm̄. isti
etiā ut puro sp̄ualiter sumūt. q̄ pariter ferre
debent tales si hoc sacm̄ eis ad libitum nō
p̄portigūt. Tercij q̄ sp̄ualiter manducat̄ sicut
qui in agone constituti libet̄er uellent cōfiteri
et cōitari. sed sacerdotē non p̄nt habere. si ta-
les in p̄tritione et p̄posito tali decederēt sp̄u-
aliter cōmunicauerūt p̄pter p̄tritionē quaz
habuerūt de peccat̄. et desiderū qd̄ habet ad
sacramētū. Quasi sunt qui ex puro cor-
de deo seruiūt. et cū magno desiderio hoc sa-
cramētū appetunt. et t̄m̄ ex humilitate et re-
uerentia sacramēti nō audent accedere. Et
sic om̄i die quilibet hō qui habet magnū as-
fectū et deuotionē ad sacramētū p̄ se cōmu-
nicare sp̄ualiter. Tales q̄nq̄ qui ex deuotio-
ne audiūt missam. maiorē gr̄am interdū re-
cipiūt q̄ ip̄e sacerdos celebrans missam. q̄z
q̄nq̄ ip̄e sacerdos non est bene disposit̄. isti
vero opposito. signat̄er hoies boni sine mor-
tali peccato qui desiderāt p̄ticipes fieri. De q̄
Aug. et h̄etur de p̄se. di. ij. c. panem. Panem
in altari sp̄ualiter manducare est innocenti
am ad altare portare. s. p̄ fidem et charitates
Nam s̄m̄ Augu. Corpus x̄pi manducare
et sanguinē bibere non est aliud nisi in chri-
sto manere. et x̄p̄m̄ manentem in se habere
s̄z p̄ fidem et charitates. Nam dicit Augu.
Credo et manducasti. Ad Roma. i. Iustus
ex fide uiuit. Tercij sunt q̄ nec sacramē-

taliter nec spūaliter manducāt. et sunt obfī
nati et desperati pctōres. hī a fonte grārū se
diuidunt. nō mirū q̄ arefcūt. nunq̄d p̄t are/
fcere scirpus absq; hūore et carectū absq; aq̄
q̄si diceret nō. Job. viij. Palmes si in vite
nō māserit arefcit. et exidet et in ignē mittet
et sictales. Nā dicit de nō recipientib; disci
pulos Lu. x. Remissi⁹ erit terre sodomorū
in die illa. q̄ huic ciuitati q̄ nō recepit vos.
Nā dicit Job. xv. Quid tūc de dño. Ideo
Diere. xvij. Dñe oēs q̄ te relinquit p̄fun
dent et in terra scribent. i. in inferno. et dicet
eis illud Mat. xxv. Vos p̄s eram et nō me
collegistis. Ite maledicti in ignē ererunt.
Scd hēi volūt sibi p̄s applaudere et se ex
cusare dicat. Meli⁹ est xpi corp⁹ nō sume
re. q̄ in peccato et indigne suscipe. Rñdetur
verū est. tñ dolere debent q̄ sunt vasa ire qui
deberēt esse vasa grē. et q̄ abutunt libero ar
bitrio. et sequuntur ppriā voluntatē viuātes
p̄tra dei dilectionē. cū fm Augu. Nichil pe
cati nisi voluntariū. et sic volūtarie manci
pant se dñationi. Et horū hoīm sunt tria
genera. Primi infideles excecāt in lumi
ne fidei. Ero. xij. Alienigena non comedet
ex eo. ad Heb. xi. O p̄ter accedentē credere.
Et sic Job. vi. Quō potest nobis dare suā
carnē ad manducandū. Sap. ij. Excecauit
eos malicia eoz. et Job. iij. Qui incredulus
est filio. nō videbit vitā aetnā. s; ira dei ma
net sup eū. Scdī sunt negligētes q̄ p̄a
libus lucris et secularib; negocijs intant
se im plicant. vt scām cōmunionē debito tē
pore negligūt. de illis Mat. xxij. Misit rex
seruos suos. aliq̄ ibant in villā. aliq̄ in nego
ciationē. aliq̄ neglexerūt. Greg. Maledictū
negociū p̄ qd negligit diuinū officū. Luce
xij. Nemo illoz viroz gustabit cenā meā.
Item Nu. xx. Si q̄s mūdus est et in itinere
nō fuerit. i. nō habet impedimētūz in ste
necessitatis. et nō fecerit p̄fase. et terminabi
tur a nīa ei⁹ de pplō. qz sacrificiū nō obrulit
dño tpe suo. p̄m suū porabit. cphe. iij. Er
go vt possitis app̄hendere q̄ sit sublimitas
et p̄funditas rē. Tercij sunt p̄tēntes q̄
ira mundū amant et sumere p̄tēnt. de q̄b;
Job. iij. Lux venit in mōm et dilexerūt hor
mines magi tenebras q̄ lucē. erant enī illo
rū opa mala. Quarti accipiūt sacramen
taliter et spūaliter sil. et sunt boni et electi qui
cū cordis p̄titiōe et pura p̄fessionē recta in
tentione accedūt. De reali manducatiōe Jo
han. vi. dicit. Qui manducat me vitū p̄o

pter me. Nam fm Grego. Hoc sacramētū
redit nobis xps in salutē remediū. qd p̄festa
redignēt pater et filius et spū sanctus.

Sermo LXXXIII. Ad idem.

Accipite et mā

ducate hoc est corp⁹ mai. i. Co
rinth. xi. Dicit q̄ scdo debem⁹ ac
cipere h̄ venerabile sacm̄ sincere sine p̄tagi
one. i. mortalis peccati. et q̄ Nu. xvij. Qui
mūdus est vescet ex eo. Nā fm Aug. Cor
pus xpi p̄culcat q̄ peccat et indigne absq; ti
more p̄cipit Jo Ero. xij. Qui accedunt ad
dñm sanctificant. Isa. i. Lauamini et mūdū
estote. Nā dicit Aug. et h̄tur de p̄s. dist. ij.
sancta. Sancta nocēt malis. profunt bonis
mala. i. pctōrib; in mortali. Jo. i. Regū. xxi
Lū dauid venit ad abimelech petens panē
sacerdos abimelech rñdit. non sunt hic pa
nes nisi panes p̄positiōis. si serui sunt mū
di maxime a mulierib; manducēt. vbi dic
Diero. et h̄tur. xxxij. q. iij. sciat. Si pa
nes p̄positiōis ab hīs q̄ vxores suas teti
gerant comedat nō poterāt. q̄nto magis pa
nis ille q̄ de celo descēdit. Ergo eo tpe q̄ car
nes agni manducaturi sum⁹ vacare a carna
lib; desiderijs debemus. Et habet ex
p̄ilio Libertino. et p̄s. di. ij. oīs hō. Om
nis hō ante sacm̄ cōionis a ppriā vxore se
bet abstinere trib; q̄tuor aut sex diebus. i. q̄
ab ea nō ep̄gat. Dicit Bartholome⁹ h̄ur.
tñ reddere debet q̄libet tpe. vt h̄r. xxxij. q. v. si
dicat. vbi dicit. Exigens peccat et nō reddēt
Et nō tñ debem⁹ esse mūdū ab ope carnali.
sed vt dicit Diero. ab oīm ope fuill. i. pctō
mortali Mat. vij. Nolite sanctū dare cani
bus. i. pctōrib; pollutis. Rōnem signat Am
bro. Qui pollut⁹ accedit. nō solū corp⁹ xpi
lacerat. sed rotā trinitatē adiuuatā xpi corpo
ri inhonorat. Jo Bem. Ut homini cui sa
lus mūdū ad iudiciūz est. cui vita mors est.
cui absolutio dñatio est. cui grā ira. cui ca
lit. ppiciatōis est vas indignatiōis. hec il
le. Nā si Osa fuit p̄cussus p̄pter tactū ar
cheruina mūnant. ij. Reg. vi. qz cōmiscuit
se vxori. qd de accedentib; indigne ad corp⁹
xpi. Amb. Penā mort⁹ xpi merent. ac si p̄s
occidissent q̄ indigne p̄cipiūt. Cui p̄sonat
Dylan⁹. Talis reū ad vindictā concitat et
sanctos a se fugat. hostē lenficat. vitā suā ab
bzuiat. q̄ corpus xpi indignemanducat. se
ipm peccat illaqueat. ps. lxxvij. Fiat mensa
eoz corā ipis in laqueū in retributiōes et in

scandalū. Attn̄ homo volēs frequētare hoc sacramētū debet respicere vt nō solū sine mortali. sed etiā a venialibz sit cor mū datum. **M** Dices. vtū venialia impedīūt effectū hui⁹ sacramēti. Rñ det sc̄tus Tho. p. te. iij. q. lxxix. arti. viij. Peccata venialia dupli- citer accipi p̄nt. Primo put sunt p̄crita z sic in nullo impedīūt effectū hui⁹ sacramēti. Sc̄do in q̄ntum sunt actu exercitata. sic impedīūt effectū hui⁹ sacramēti. nō in toto sed in pte. q̄ sic accedit m̄te distracta p venialia pctā. que tollūt ab eo actualē reflectio nē spūalis dulcedinis. nō autē gratie habitualis vel charitatē. Tñ iste qui cū actu venialis peccati accedit manducat in habitu spūaliter. s; nō actualiter. Jō habituales effectū hui⁹ sacri p̄cipit z nō actualē. hec thomas. Jō magi bonū est vt hō studeat se per p̄fessionē emendare z p̄ tritionē purificare. Verecundū est anīe deuote ad hōn̄sū cū macula accedere. Jō Dionisi⁹. Sacerdos accedens ad canones lauat digitos ad tess/gnandū mundiciā. etiā a venialibz. Hiero. Dic clericē qd̄ tibi cū caducis z vauis qui astas sacris aris. Dicit enī p̄pheta Isa. liij. Nūdabimini q̄ seruis vasa dñi. Reuera il- lamundatio nō solū d; esse ab actu peccati di- libera. s; etiā ab affectu. Dicit Aug. et h̄r de se. di. ij. quotidie. Si mens ē in affectu peccati magi dico aggrauari eucharistie p̄- ceptionē q̄ purificari. qz qd̄ dat in remediū z salutē venit in iudiciū z d̄nauationē. De q̄ Haymo. Qui ita suscipit sacm. sibi ma- gnū acq̄rit tormentū. Aug. in simone re ad- uentu dñi. Muta vitā. si vis accipe vitam. Dicit nāq; Luce. z h̄r de se. di. iij. Nō p̄t Non p̄t qui q; grām celest; vite accipe. nisi purgat⁹ fuerit ab omī forde. **N** Dices. dicitū est q̄ hoc pctm̄ magnū est. sicut il- lorū xp̄m̄ occidentiū. sed illud fuit maximū z grauissimū. Mat. xxij. Veniet sup̄ vos omnis sanguis iusti ab abel vsq; ad sangui- nem zacharie. Rñ det sc̄tus Tho. pte. iij. q. lxxx. ar. v. dicens. Q; pctm̄ indigne sumen- tū hoc sacm̄ comp̄t peccato xp̄m̄ occiden- tiū fm̄ similitudinē. qz vtūq; cōmutit̄ cor- pus xp̄i. nō aut̄ fm̄ criminis q̄ntitatez. pctm̄ enī occidentiū xp̄m̄ fuit grau⁹. P̄tio in hoc qz illud pctm̄ fuit p̄tra corp⁹ xp̄i in sua pro- pria specie. hoc aut̄ est pctm̄ p̄tra corp⁹ xp̄i i specie sacri. Sc̄do illud pctm̄ p̄cessit ex intē- tione nocendi xp̄o. hoc aut̄ nō. Tñ pctm̄ in fidelitatis qd̄ fundit⁹ separat hōiem ab ecclie

vnitate simpliciter loq̄ndo. maxie hōiez in- eptum reddit ad susceptionē hui⁹ sacri. qd̄ est sacm̄ ecclesiastice vnitatis vt dictum est. Tñ est q̄ grau⁹ peccat infidel accipēs hoc sacm̄ qz pctōz fidelis. z magi p̄tēnt xp̄m̄ q̄ est sub h̄ sacro. p̄sertim si nō credit xp̄m̄ sub h̄ sacro esse. qz q̄ntū est ex se d̄minuit sc̄ritate- tem h̄ sacramēti z virtutē xp̄i opantis in h̄ sacramento qd̄ est p̄tēnere ipm̄ sacm̄ i se. S; ipe fidelis q̄ sumit cū p̄scia peccati p̄tēnere hoc sacm̄ nō in seipso. s; q̄ntū ad vsuz indi- gne suscipiens. Jō subdit in epla. Nō di- iudicans corp⁹ dñi. nō d̄iscernēs ipm̄ ab alijs cibis. qd̄ maxie facit q̄ nō credit xp̄m̄ esse sub h̄ sacramento. Itē ille q̄ hoc sacm̄ in- lūtū p̄iūceret grau⁹ peccaret qz ille q̄ cū cō- scientia peccati mortalis sumit. z in hoc. qz hoc faceret ex intēctione iniuriā iheredo huic sacro. qd̄ nō intendit pctōz corpus xp̄i indi- gne suscipiens. **D** Dices an sit pecca- tū corp⁹ xp̄i in pctō mortali videre. vel an pctōz repelli d; . Rñ d; Durādus s̄l̄r z Bo- nauctura sup. iij. li. iij. Q; qd̄ accedunt ex fide. s; non ex charitate. isti p̄nt videre. s; nō sumere. qz tales sunt vnici xp̄o in fide. et fides cor̄m̄ det visui. Alij fide z caritate. ta- les p̄nt videre z sumere. Tercij nec fide nec charitate. vt infideles. z h̄ij debēt repellī ab vtroq;. Jō sc̄tus Tho. pte. iij. q. lxxx. P̄v̄i sum nō attigim⁹ corp⁹ xp̄i q̄ d̄ d̄. sed species sacramētales. iō a visione nullus ba- ptizat⁹ p̄hibet. **P** Attn̄ notandū q̄ di- cit Pet⁹ de tharāstia sup. iij. sen. Ab hoc venerabili sacro excludit̄ q̄s triplici ratione. P̄tio p̄pter indignitatē sui. z est pctm̄ mor- tale vel volūtas a⁹. Sc̄do p̄pter reuerētiā sacramēti. z sic nihil aliud qz pctm̄ excludit hōiem a sacro. vt immūdicia corp̄is. pollu- tio corp̄is. illusio nocturnal̄. q̄uis fm̄ se p̄siderata nō p̄t esse pctm̄ mortale. tñ in sua cā q̄nq; h; pctm̄ mortale annexū. Prouēit q̄nq; a causa extrinseca spūali. s. a demonuz il- lusione. q̄nq; intrinseca spūali. s. a p̄cedenti bus cogitatioibz. q̄nq; ab intrinseca corpa- li. s. ex sup̄fluitate nate. vl̄ ab extrinseca corpa- li. s. ex sup̄fluitate cibi z potus. z fm̄ q̄ cause sunt peccati sic z effect⁹. z sic p̄t p̄siderari an pollutio ex necessitate impedit sumptionēz sacramēti. s; si ex reuerētia nisi necessitas vz get. tunc est dimittendū. S; q̄ est illa neces- sitas. Rñ det est infirmitas in layco vel festi- uitas in clero. vt p̄z di. vi. Testamentum. **I**bidē habet declaratio pollutionis optima

Sinaut dubitat de causa ex reuerentia abstinendū est. Aug. Bonaz mentū est time re culpā vbi culpa nō est. ⁊ h̄ dī. v. ad eius cubitū. ibi habet de multieribz mēstruatis Idcirco ppter lubricitātē vel infirmitatē q̄ nō est diuturna. p̄ se abstinere ab h̄ sacramento ex reuerentia. Itē ppter reuerentia sacramenti requiritur enā abstinētia a cibo ⁊ potu. hoc ē ieiunū. vt dicit sc̄tus Tho. p̄c. iij. q. lxxx. ar. viij. **Q** Ieiunū est duplex. Prīmū nature. s. p̄uano cibi ⁊ pot⁹ cuius cūqz. ⁊ tale ieiunūz requirit ad hoc sac̄m. vt neqz post sumptionē salis vel aq̄ vel medicine in aut alter⁹ cibi vel pot⁹ vel medicine in q̄ntūcūqz pua q̄ntitate licet h̄ sac̄m recipere. nec refert vtrū h̄mōi nutrit vel nō. dū modo sumit p modū cibi et potus. Si relique casualiter deglutiant non impediunt sumptionē hui⁹ sac̄mēti. qz nō sumunt p modū cibi. sic enā de reliquijs aque q̄bz os abluunt. nō in magna q̄ntitate. s. p̄mixta saluē qd̄ vitari nō p̄r. Sc̄m est ieiunūz ecclie qd̄ instituit ad macerationē cor⁹ potus. ⁊ tale ieiunū p p̄dica nō impeditur Et hoc ieiunū ecclie dicit sc̄tus Tho. incipitur a media nocte. ⁊ si post mediā noctem aliqd̄ sumit p modū cibi vel pot⁹. ⁊ si ē san⁹ nō p̄t eadē die sumere sac̄m. p̄t vero si ante mediā noctē. Nec refert vtrū post cibuz vel potū dormierit aut indigest⁹ sit. q̄ntū ad rationē p̄cepti. refert tñ q̄ntū ad p̄urbationē in mens vel patiunt hoies ppter insomnietatē vel indigestionē. Quia si mens multū p̄turbit h̄o red d̄sinep̄ ad sumptionē huius sac̄i. Jo. i. Coz. xi. legit. Probet autē se ipm̄ h̄o. s. p̄scientiā suā. Dixi tercio debemus h̄ venerabile sac̄m accipe diligenter cū conscie discussiōe. Nā h̄ in Can. xi. q. iij. Inter v̄ba. Non hoim̄ linguas sed p̄scientias scrutari debem⁹. Aug. Quidqd̄ ec̄tra consciam̄ edificat ad gehennā. Grego. sup̄ Ezech. In oim̄i qd̄ agit semp̄ debet h̄o tacere ad interiorē conscie curere. h̄ est ad p̄sciam. ij. Coz. i. B̄ia n̄ra ē hec testioniū cōscietie n̄re. Nā sicut cū in teste inuenit aliqd̄ falsitatis totū testimoniū teroiorat. ⁊ sic de p̄scientia. Jacobi. ij. Offendens in vno factus est oim̄ reus. Jo Lu. xi. Si oculus tu⁹ simplex est. totū corp⁹ tuū lucidū erit. si oculus neqz. i. conscia. totū corp⁹ tenebrosūm. R̄ Dices. ep̄q̄ deo ingredi domū conscie. tñ conscientia me retrahit a venerabili sac̄o. sed ratio attrahit. R̄ndet supior p̄s ratiois

debet hoc iudicare. ⁊ volūtas supior arbitret esse. ⁊ eligere qd̄ sit faciendū. Dicit p̄io conscientia. **Q** ardua est res corp⁹ d̄nicum suscipere. Ratio. pensa q̄nta vtilitas ⁊ con solatio toti⁹ ecclie. hoc debet remouere. Conscientia que est ista. Ratio. est redēptoris ⁊ redemptionis n̄re memoriale dulcissimū. p̄guus etem hereditarij future iocunditatis amabile plū diū. arta sponse iocale diuinuz vno frater nalis ecclie triumphantis cuz militante. suae glutiniū. vbi ventas reuelata facie hic palcata. S̄z illa celestis hierusalē habet deū iocundius. ista militans in terra mirabili⁹. illa habet cū oino secure. ista p̄sicue. si credis in h̄ sacramento panē celestē dāri oim̄e delectamentū in se h̄ites. ⁊ desideras illā delectationē. Conscientia. desidero. que to ⁊ laboro. Ratio. bonū est desiderū. s. mirabile q̄ vis te remouere cū vere credis sub sacramento illā suauitatē verissime cōtincri. Facis sicut q̄ vinū vehemētē appetit. ⁊ vas in q̄ est nō vult attingere. Conscientia. alijs exercitijs ⁊ p̄ alia opa meli⁹ possit hauriti illa dulcedo. v̄p̄ta i secreta oratiōe. Ratio. hic est fons toti⁹ grē ⁊ dulcoris. nihil ratio nis habet nisi querere ⁊ fonte de ferere licet alibi possit queri. meli⁹ tñ ⁊ fructuos⁹ et iocundius est artore cū fructu h̄re q̄ solū fructum. Conscientia. **Q** q̄ multi fonte suscipiunt. q̄ de a⁹ dulcedine nihil sciunt. fons dici p̄t ⁊ esse. nō tñ cui libet patens s̄z signatus. vt dicit in canticis Canticoz. iij. **Q** v̄tus delusus. fons signat⁹. Ratio. ita est vt dicit de his q̄ ad exteriora diffusi. ad interiora nō respiciūt. nucleū sumētes nondū cōminuunt. sed sil cū testa deglutit. nihil p̄cipere p̄t latent⁹ dulcedis. iuxta illud B̄r. Omnes conq̄rimur nob̄ deesse grām. si in stus quereret. nullus sibi grām deesse scutirce Conscientia. ego timeo accedere. ⁊ p̄to op⁹ valde tremendū. Ratio. nec valeret si sine timore accederes. sed si ppter timorē eēt abstinendū. tūc p̄ceteris magi saneti pl⁹ time rent. ergo magi abstinere debent. Ponam⁹ hoim̄ qui adhibita diligētia p̄ modulo et posse nihil scit restare ex debito faciendū. ⁊ si sciret quidē nollet negligere. vtrū melius se curi⁹ ⁊ rationabili⁹ sit talē abstinere q̄ accedere. Conscientia. Hoc quero. Ratio. si h̄c melius est abstinere male consolati essent omnes deuoti qui frequēter cōmunicāt nisi ex reuelatione diuina in statu gratie se eē cognoscere. ⁊ si periculosū esset fieri sa

De corpore Christi.

cerdorem. maxime q̄ ad sepe celebrandū ratiōne officij vel beneficij est obligatus. Nā securitas hoīm hic esse nō pōt. ergo si bonū est ex humilitate dimittere. multo meli⁹ ex humilitate accedere. nā nefcis hoc deo placere. Primo qz deus posuit in potestate hoīm inis suscipe. Secōdo qz dedit ei bonā voluntatem nō peccandi. Tercio dedit desiderij cōmunionis. Quarto qz delicie hieſu chriſti sunt esse cū filijs hoīm. Prouerbio. viij. Quīto ingrātudo diuinis delicijs nō dare locum. Conſcientia. ego nullū ſcio peccatum niſi ſerupulū. Ratio. ſi peccata haberes maior dignū eſſet vt dimitteres peccata ppter sacramentū. ⁊ ſi es indiſpoſitus. diſpone te ergo qz non eſt oīm ſumentū vna diſpoſitio. S Probet ſeipm homo. Primo incipiēs an ſe peccaffe voleat ⁊ cōfeſſus eſt om̄ia peccata ſaltē mortalia. ⁊ ſi paratus eſt penitentiā facere. ⁊ voluntate habz a peccatis deſistere. ⁊ faciat diligentia ſua p opor tunitate loci ⁊ tēpōis ⁊ virtū. q̄dū q̄s in iſtis deſiceret nunq̄z deberet accedere. Secundo pſiciens an primo in ſuo pctō cōdeleat ⁊ in orōne deuorē exiſtit fugat vicia. ⁊ occaſiones ⁊ vanitates leuiū peccatorz. ⁊ pronum in virtutibz ſe inueniat. ⁊ ad obedientia mādatoū dei. Tercio homo pfect⁹ probet ſe an mori p proximo ſit parat⁹. aut ſi letāter pantur. ⁊ ſi nil timet ampli⁹ q̄z deū. et habet intima ſuſpiria poſt deū dſiderādo ſumū bonum. ſerens ſp̄m e⁹ ſurſum. qz dicit Ber. Principali⁹ eſt ſp̄s vbi amat q̄z vbi animat. ⁊ hoc cauſatur ex charitate ſummi boni qd̄ eſt ſacramentaliter preſens.

Sermo LXXXV.

Ad idem.

Accipite et mā

ducate hoc eſt corp⁹ meū. i. Cor. rinth. xi. Aud iſtis quō accipere debem⁹ hoc venerabile ſacramentū. fideliter ſine errore. ſinceriter ſine ſragione. diligenter cū ſcientie diſcuſſione. T Quarta videndū eſt q̄ recipiat decenter euz recta intentione. eo q̄ dicit Bre. xxvi. mora. Intentio pſtituat fundamentū operi nro. Nā ſicut fabrica columnis innitit. columnebz ſiſibus inſulcunt. ita vita nra virtutibz ⁊ virtutes intima intentione ſubſiſtūt. propter qd̄ dicit Bre. xxviij. moral. Vigilanti cura p cuncta opa nra intentio noſtra eſt penſan

da. vt nil ampli⁹ tpale appetat. ſed totūz ſe in ſolū eternitatis figat. ne ſi extra ſuſtinetū actionis nre fabrica ponat totum in nihilū ſoluat. Nam q̄ rectā intentionē non habet in ope. totūz opus amittit. eo q̄ dicit magiſter in ſcdo ſniqz di. xl. Accus ſimpli citer mali ſunt q̄ puerſam intentionē habēt. Nā mala intentio facit bonū opus nō vale re. vt habet in cauone. xxij. q. v. Lum mun ſter. vbi dicit. Lum muniter ſponte occidit quē iudex iubet occidere. homicida eſt. intel ligendū eſt de intentione ſpeciali. q̄ dat cau ſam operi. Ideo Grego. xxviij. moral. Sic ocul⁹ corpalis eſt corpis lucerna. ſic p radi um intentionis illuſtrant intentionis merita. Hoc idē etiā patet de ope indiſſerēt ad me ritum. vel ad tēmeritū. vt p̄z di. cxi. Quis quis. ⁊ ca. Delicie. ⁊ ſunt verba ſancti Au gu. de doctrina xpiana. Q. ſapiens p̄cioſiſſi mo cibo ſine aliq̄ vitio vicio. Inſipiens autē fediffima gule flāma in viſiſſimū cibū arde ſcit. Et ſapiens magi⁹ ⁊ poti⁹ more dñi piſce veſcere pōt q̄z lenticulā more eſau. qz nō ci bus ſed appetit⁹ eſt in culpa. Nam te⁹ plus reſpicit intentionē ⁊ voluntatē q̄ actus ho minis. Nā intentio facit actū bonū vel ma lum. vt habet de vſu. ca. Conſuluit. Q. ſola ſpes ⁊ intentio ſine pacto facit vſurariū. Jō Alexander papa. xv. q. vi. ſi ſacerdotibus. Non attendēda ſunt que ſiūt. ſed q̄ animo ſiūt. vbi glo. Poti⁹ reſpicēda eſt cauſa ſac ti q̄z ipm factū. Nam ſm Aug. Si q̄s ali quid opatur vt terrenū cōmoduz ſequat. nō erit cor munduz qd̄ in terra volutat. Et ſi de ope accedendi ad hoc venerabile ſacra mentū. opus in ſe bonū eſt. videat aut vnuſ quuſqz intentionē. Nam dicit Bonauētura. Intentio nō eſt oibz vna. Aliqui trahūtur amore vt inſtāmentur. Aliq̄ inſirmitate vt curentur. Aliq̄ ex memoria delictoz vt tele antur. Aliq̄ ex tribulatione vt liberent. Ali qui ex deſiderio grē vt exaudient. Aliqui ex gratianū actione p beneficijs. cū nihil digni us. Aliqui ex dei honore ⁊ ſanctorz cū nihil maior. Aliq̄ ex dilectōne ⁊ cōpaſſione pxi mi. cū pro ſalute viuoz ⁊ mortuoz nihil eſ ficacius. vt habet de ſe. di. ij. Nihil in ſacrificijs mai⁹. nulla oblatio potior iſta. ⁊ ſic intentio eſt radix opis. Ro. xi. Si ra dix bona ⁊ rami. Nam ſm Bedā. Theſaur rus cordis eſt intentio quā reſpicat dñs. vt dicit Grego. Cor ⁊ nō ſubſtantia penſat de us non quātū. ſed ex quātō. Nā ſicut arbor

mala nō potest bonos fructus facere. sic nec mala intentio opa bona. vt patet de xp̄i passione. quo ad intentionē xp̄i. sicut enī op̄ nō stre salutis. sed quo ad n̄am redemptionē sed sicut iudeis damnatio. quo ad eorū intentionē. **U** Pro quo sciendū intentio est multiplex. Ratio. qz vt dicit Dugo de arca noe. **L**oz hominis in tot diuidit̄. quot sūt ea que p̄cupiscit et amat. ergo s̄m diuersitatem p̄cupiscit̄ seu amoris erit diuersitas intentionis. Unde Bern. sup̄ Lantica sermone iij. Si amans turpia appetit et intentio n̄ r̄pis est sedans facie anime. si honesta appetit. intentio honesta est. ergo diuersē sūt intentiones s̄m diuersos affectus. Prima intentio s̄m Bern. peruersa et iniqua. vt illa que procedit ex voluntate affectata et amore carnali tendens ad finē qui est p̄trari⁹ vltimo finit. vt qui intendit gulē. vt magis luxurie vacare possint. **T**al̄ est intentio obstinatio. vt intendere vni vicio p̄pter aliū d̄m ducendū. sed subie vestimentoz. p̄pter cōplacere meretrici. Dicit namqz Bern. de libero arbitrio. Quantū malū intendis. tantū malū facis. Sicut patet de fure q̄ intendit furari magnū thesaurū. et posito q̄ nō cōsequeret̄ actū. tamē sur corā deo p̄batur. vt habetur. xij. q. vi. c. Fur. vbi dicit. Nō furtū. sed mens furantis attendit. **S**c̄da intentio est falsa et ficta que procedit ex affectata voluntate. mēdaciō tendens in deū et apparenter false et nō vere. qz p̄pter fauorē hominū. De quo dicit Bern. Tendere q̄si i deū sed nō p̄pter deū p̄pente anie est. Unde **M**arthe. vi. Exterminant facies suas vt videant̄ ab hoībuz. Nec intentio sedat aīaz per turpitudinē ypocrisis et occidit eaz. De quo **A**ug. in sermone de cōmuni vita clericoz. Et habet in **L**an. xi. q. i. nolo. Qui ypocrisis est mortuus est. licet viuat corporaliter. t̄m mortuus est sp̄aliter. **T**ercia intentio est mercēnaria et obliqua que p̄cedit ex voluntate affectata pusillanimit̄ tendens in deū. non p̄pter deū. sed p̄pter vite p̄ntis necessaria. ex qua voluntate incurant̄ quo ad se v̄n mercēnaria est. qz filijs veris nō cōuenit. vt patet p̄ **A**mbro. q̄ dicit in glosa sup̄ **L**u. c. xv. Filius q̄ habet sp̄s sancti pignus in corde. secularis lucra mercedis non querit sed ius seruat heredis. Et de hac intentione dicit Bern. Tendete in deū p̄pter vite necessaria est pusillanimit̄ anie. qz non habet magnā p̄sidentiaz p̄ rei visione. de q̄ p̄s.

liij. **I**acta cogitatu tuū in dño. et ipse te eruet. Et iterū. ps. xxxvi. Spera in dño et fac bonitatem et pascetis in diuitijs ei⁹. **I**dem co si intentio sit obliqua et debet esse fundamentū. De q̄ Bern. Qui intendit i aliu d̄m q̄ in deū. t̄m p̄pter deū est negociū marthe et nō marie. non dū p̄nit ad p̄fectū deozem qz nō querit deū p̄pter se. sed in ordine ad alterū. **Q**uarta est intentio inordinata et inimica deo. vt intendere bonū affectu bono et affectu malo. qz bona intentio nō excusat opus malū. vt patet in **L**an. i. q. i. Nō est. vbi dicit **B**rego. Non est pura elemosina si paup̄bz dispenset qd̄ ex illicitis rebz acquiritur. qz nō sunt facienda mala vt bona eueniant. qz talis magis aggrauat q̄ iuuatur. **A**liud est p̄pter cōmissa peccata elemosinas facere. aliud p̄pter elemosinas p̄ctā p̄petrare. vt sunt q̄ diuitibz futant̄ et paup̄bz tribuunt. Nec elemosina non placet deo. licet bona sit eorū intentio. vt habet. xvi. q. v. Elemosina illa placet q̄ nō ex illicitis et iniq̄itate p̄geritur. sed q̄ de rebz a deo p̄cessis et bene acq̄sitis deo impendit. **M**erita. **Q**uidā agunt homines intentio iudicat omes. **I**dem dicit **B**rego. Quisqz sacerdotū vel episcopatū nō ad elationis pompam. sed ad vtilitatem desiderat ad ip̄se. bonū op̄ desiderat sed bene p̄t̄ vites suas cū eo que subintrus est honorē metiatur. vt si est impar abstineat et ad id eū metu etiā si se existimat sufficere accedat. Et sic intentio ei⁹ nō erit inordinata nec deo inimica. **Q**uinta intentio est vera et recta q̄ in deū principaliter et p̄pter ip̄s dirigit. que est actū bonoz. et p̄cedit ex voluntate affectata specialiter et eigne amoris calefacta. Nec nullibi hoīem s̄l̄te p̄mittit nisi in deo. **U**n̄ **D**uge sup̄ **L**antica ca. v. Qui recto desiderio int⁹ estuat nil in intentione portat qd̄ nō seruoze estuaria desiderij in deū liqueat. Nec autē intentio adhuc nō est p̄fecta. qz adhuc per multa occupata. Est t̄m recta et pulchre retene p̄d̄nationis facilius abstergere p̄t. qz occupatio fit p̄pter deū. et est marthe negociū et nō marie. vt dicit supra Bern. Et subdit. Recta est n̄a intentio. s̄. vt in om̄i actione n̄a aut dei honore. aut vtilitate proximi. aut bonam p̄sidentia queram⁹. **S**exta est intentio pura simplex. et magis immediata. et omnimodore dulcior et suauior. finis eius ad vltimū finem allicit. et est p̄t̄platiuoz. et illa procedit ex voluntate affectata exprime

De corpore Christi.

taliter. Experimentalis enim odor ultimi finis omnia pertrahit. In nullo alio fine quod in ultimo fine quiescit. De qua Dugo super vii. angelice ierarchie. Experimentia est rerum magistra et in intelligentie. Nam ille veritatem optime novit qui non solum audiendo sed etiam faciendo et studendo didicit. Et in tali experientia tunc ambulat intentio. et quasi currit in odore dilecti dicens cum sponsa Cantuorum. i. Curremus in odore yngentorum tuorum. Nec intentio intendit solum in deum. et immediate quantum potest et propter ipsum. sed etiam propter se querentes delectari et solari retinere adhuc aliquid de proprio. ut dicit Bern. Et ideo talis intentio clamat cum Petro Matth. xix. Ecce nos reliquimus omnia etc. quid ergo erit nobis. In hoc quod dicit. quod erit nobis. non totaliter propter ipsum solum. sed etiam propter se querens delectari et solari. Ergo ad huc habet aliquid proprium. iuxta illud. ps. cxviii. Inclina cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem. Quia tamen intentione dominus non solum reprehendit. quia non principaliter querebat mercedem. sed domini voluntatem. cum multi tales sint in domo patris. Septima est intentio que est immediata simplicata et deificata: et amore finis eterni totaliter attracta. et hec est beatorum in patria. Et hec intentio dicitur deificata. quia secundum Bern. in libro de diligendo deum. Illa intentio nihil relinquit in voluntate ad mixtum vel proprium. sed totum per intentionem dirigunt in deum. Et subdit ibidem. Illa intentio deificatio et purificatio est. quia ea nihil de proprio admixtum relinquit. eo suavior est quam totum divinum est quod sentit. Nam in hac intentione homo a seipso liquefit in deum penitus se transformat. quia omnia in omnibus est deus. nam licet in homine ibi manet substantia tamen alia forma alia gloria. alia erit potentia. Et dicit Bern. ibidem. Impossibile est fieri nisi post resurrectionem vel post resurrectionem corporis ab anima quia adhuc anime desiderio naturali appetunt unionem corporum suorum. Idem sentit Aug. de appetitu corporum super Gene. Et diceret per que signa recta et simplex intentio cognoscitur. Respondet Henricus de frimaria. quod huiusmodi intentionis sunt aliquid signa quedam exteriora quo ad homines. et quedam interiora que ad conscientiam. Signa igitur exteriora recte intentionis secundum Dugem. super Cantu. sunt quinque. Primum signum est humane laudis testificatio et dei glorificatio. Unde Matth. vi. Lum

facis elemosinam noli tuba canere. sicut hypocrite faciunt. etc. et Erasmus. Tuba est omnis actus per quem demonstrat operis iactantia. Augustinus. Iactantia est eo periculosior quam nomine religiosior que est vitanda. quia nescimus an deo placeat opera nostra. Ecclesi. ix. Sunt iusti quorum opera in manu dei. Ideo Lu. xvii. Luz feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite. servi inutiles sumus quod debuimus facere fecimus. Secundum est rationalis tristitia et exultatio mentis Matth. vi. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Hieronimus ibidem dicit. Non inveni verius signum toni cordis quam si eripias foris in dulcedine mentis et frequentia sobrie exultationis et tristitie. Tertium signum est ordo correptionis. ut prima a tempore incipias. et tunc de post hoc alios corripias Unde Luce. vi. Hypocrite ecce primo trabem de oculo tuo. et tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui. Dicit Dugo ibidem. Nisi fallor nihil aliud appetis nisi apparere iustus deum me corrigat et te negligis. Nam scribit puerb. xviii. Iustus prior accusator sui est. Iohannes Gregorius. Impositus medicus est qui aliorum curam gerit. et lapsum nescit. propter quod docet apostolus. i. Thimo. vi. Cuius dera te ipsum ne et tu tempteris. Eccl. xxxi. Intellige que proximi tui sunt ex tempore. hoc est si me et te corrigis. incipe primo a te et usque ad me et hoc requirit vera et recta intentio. Quartum est benignitas compassio. Unde Gregorius. Qui bonus est corde. benignus est compassione: quia vera iustitia in intentione compassione habet. falsa indignatione. ut pharisaeorum Matth. xxiii. Imponunt onera gravia etc. et ve vobis scribis et pharisaeis qui alijs clauditis regnum celorum et non finitis intrare nec vos intratis. qui alios ex charitate non docebat viam dei. nec compassione turbant peccantibus ex charitate. et sic non fuerunt in via salutis carere recta intentione in benignitate compassio. Quia dicit Aug. super ps. In quantum maior charitas tanto plus torquet te cum quem peccare vides. Quintum signum est immobilitas mentis tam in adversis quam in prosperis. ut iob qui dixit Job. i. Si bona sit scepimus de manu domini. mala autem quare non sustineamus. Ibidem dicit. Erat iob simplex et rectus. quod exponens Gregorius dicit. Simplex et rectus est ille qui adversis non frangit. qui ad temporalia non inclinatur. qui ad superiora torquetur et erigit. qui divine voluntati humiliter subiicit. Nec Dugo. breviter enumerat exponens illud Cantuicorum. vii. quod pulchri sunt gressus tui i calciam mentis tuis filia principis. i. in omnibus tuis

que agis si laudem humanā vites. si sobrie
 id est rationabiliter exultes. si primo te cor
 ripis. si alijs benignitatem exhibes. si pati
 entiam in aduersis ostendis. hec sunt signa ex
 teriora. Post hoc videndum est de signis
 interioribus. Dicit enī Bern. in li. de pceptis
 Q. interior oculus intentionis vere sit sim
 plex duo arbitror necessaria. scilicet charitates in
 intentione. et veritate in electioe. Primo
 ergo necessaria est charitas in intentioe. Ra
 tio. qz charitas dirigit intentionez ad omnia
 illa que ad fines principaliter sunt intentū.
 qz charitas vult in oibus vnū intendit. et
 oia q̄ pōt cū illo vnire qu erit. Col. iij. Sup
 omnia habet charitatē q̄d est vinculū perfe
 ctionis. Scdm veritas in electioe. qz il
 la nō sinit errare circa finē intentum. Bern.
 Quō simplex est oculus intentiois cū igno
 rātia vitatis bonū nō diligit. et malū nesciēs
 agit. ergo ad verā intentionē requiritur amor
 boni et cognitio veri. sic etiā nec charitas si
 nit intentionē ante finē intentū stare. nec ve
 ritas sinit eā circa finem errare. Bern. Ver
 itas nō qu erit āgulus. nec ei diuersoria pla
 cent. ps. l. Spūm rectū in noua in visceri
 bus meis. i. intentionē rectam. qz s̄m Rich.
 de sanero victo. Inter oia que ad salutē spe
 ctare vident primū et principale est bona vo
 luntas per quā in nobis diuine similitudinis
 imago reparat. Sz qz intentio sine charita
 te est remissa. sine veritate corrupta. igit̄ p̄si
 dera verā intentionē p̄ signa phabita. Bas
 lius. Porro vnū est necessariū. scilicet recta inten
 tio ad dei gloriā. Quinto accipe debem⁹
 hoc venerabile sacm̄ hūiliter cū tremore et
 timore reuerentie. Nam s̄tus iohannes ba
 ptista sanctificat⁹ erat in utero. t̄m de eo legi
 tur cū deberet xp̄m baptizare: non au debat
 sanctā dei tangere verticē. sed clamauit cum
 tremore. sanctifica me saluator. Itē legit ec
 clesia. tremunt p̄tates. Dic igit̄ cū Job. c. i.
 Anteq̄ comedam suspiro. et tanq̄ inundā
 tis a que sic rugitus me⁹. Timuit etiā abra
 am loqui cū angelo. Gen. xviij. Quid loqr̄
 ad dñm cū sim cinis et puluis. fuit angel⁹
 in p̄sona dñi. Multo magis timere debes
 tu. accipiendo dñm angeloz. Timuit etiā
 moyses loq̄ pharaoni Exodi. iij. Quis ego
 suz vt loqr̄ pharaoni. Quid tu facere debes
 accipiendo regē regū et dñm dñantiū. Idē
 scribit in collationib⁹ patrū. Quantūcūq̄
 puritas sit hō. nō debet se existimare dignū.
 Nā homo ignar⁹ est negligens et obliuio

sus. id est debet se indignū existimare ppter mul
 torū excessuum ignorantia negligentiam et
 obliuionē. dicēdo cū centurione Mat. viij
 Dñe nō sum dignus vt intres sub rectum
 meū. Nō sum dign⁹ sed necessari⁹. Reuera
 nō dignus. nā hoc sacm̄ est speculum sine
 macula. candor lucis eterne. Sap. vij. Idē
 ps. xxxij. Time dñm omnes sancti ei⁹. Et
 merito Job. xv. Celi nō sunt mūdī in p̄spe
 ctu eius. q̄nto magis inutilis hō. August.
 Xpm conculcat q̄ hoc venerabile sacramen
 tum sine timore reuerentia accipit.

Sermo LXXXVI. Ad idem

Accipite et mā

a ducate hoc est corp⁹ meū. i. Co
 rinth. xi. Audistis quō accipiē
 dum est hoc venerabile sacm̄ quinqz mo
 dis. scilicet si deliter sine errore. sinceriter sine cō
 tagione. diligēter cū p̄scientie discussioe. et
 center cū recta intentione. hūiliter cū tremo
 re. Nunc sexto videndū est q̄ accipiatur
 prudēter cū studiosa meditatioe. nam non
 sufficit recta intentio nisi assit studiosa me
 ditatio. qz nisi spūs human⁹ aliquē finē p̄
 cognosceret: nesciret quo tenderet vbi quī
 esceret. et vbi illū finē aliq̄lter desidera
 ret nūq̄ cū querere curaret. sed esset vacuus
 et p̄fug⁹ sup̄ terrā et vt alter cayn a facie dñi
 proiecctus nunq̄ stabilis p̄maneret. Unde
 Dugo lib. de arca noe. Meditatio studio
 sa p̄ omnia discurrēdo. et huic finē intentum
 inuestigādo. q̄si curatiue queret inuestiget
 et inueniet et spūm ad illā cū exultatione ad
 ducit. id est iter meditationis rationabiliter seq̄
 tur iter intentionis. Richar. li. i. de arca my
 stica. Studiosa meditatio q̄rit ardua app̄
 hendere. obscura disrumpere. occulta pene
 trare. donec veritatē diu q̄sitā inueniet. Et
 sic amor boni et cognitio veri que sunt necel
 saria intentioni augmētant et p̄fortant. ps.
 xxxvij. In meditatioe mea p̄ardescit ignis
 Bern. Ignis ea que inflāmat. inflāmat ad
 boni amorē et veri cognitionē. A Dice
 res. que est differentia inter meditationez et
 cogitationē. Rñdet Richar. li. i. de arca my
 stica. c. iij. dicens. Unā tean dē materiā ali
 ter p̄ cogitationē intuemur. aliter p̄ medita
 tionē rimamur. multa enī a se muticē diffē
 licer in materia pueniāt. Idē Rich. Logi
 tario est improuidus animi aspect⁹ ad sua
 euationē prout⁹. Ip̄e enī se singul⁹ p̄ne mo
 mentis p̄sequit ad incepta et stuola relaxare

De corpore Christi

et sine ullo discretiōis freno ad oīa seingere vel precipite dare. Meditatio pō est studiōsa mentis intentiō puidus animi intuitus ad veritatē inq̄sitiōe. Et his p̄tz istoz multiplex differētia s̄m Richar. ibidez.

Primo cogitatio p̄ diuersa huc illuc diuagatur. s̄ meditatio circa magna et ardua ad directiōis finē cū animi industria ad magna puenire q̄rit. Secōdo differūt q̄ cogitatio scripit. meditatio intendit et ad plurima venit. Tercio cogitatio est sine labore et fructu. meditatio vero cū labore et fructu. Quarto cogitatio est sp̄ vaga motu reuoluo ad aliud transit. meditatio semp̄ vnū aliqd̄ incessanter intēdit. Atq̄ frequenter vnū ponit pro reliq̄. Logitatio q̄nq̄ i meditatiōe p̄uertitur. Dicit Rich. **B** Jō mēōriā debem⁹ h̄re quatuor. P̄no p̄p̄ioz vicioz ad detestandū vt doleam⁹. Apoca. ij. Memēto vñ excideris et age p̄niam. q̄z Ch̄rif. sup̄ eplam ad Heb. et h̄r de pe. di. iij. q̄z Judas inq̄t peccauit nullū delictoz tale remediū h̄z sic coz p̄tinua mēōria. Glo. ad cōp̄ctiōe. nō ad delectatiōe. p̄pter qd̄ Deus. ij. Memento inq̄t vt nō obliuiscar⁹ q̄ ad iracūdiā puocasti dñz teū tuū. ps. cxxvi. Sup̄ flumina babilonis illic sedim⁹ et fle. dū recoz. syon. i. in captiuitate peccati et p̄fusiōis flere debemus cū recordaremur syon. i. ḡfe p̄dite et innocētie. in q̄ statu hō teū speculat. Aug. Quāto quibz strictior tanto i eo p̄ mēōria delictoz sit fier⁹ vberior. vt ezechias. Isa. xxxviii. Recordato tibi oīes annos meos in amaritudine anie mee. T̄ren. iij. Recordata ē hic rursale dicit afflictiōis et puaricatiōis q̄ ad culpā. oīm desiderabiliū suozū q̄ ad granaz.

Secōdo debem⁹ h̄re mēōriā mortis ad peccatū vitandū. Ecci. viij. Memorare nouū sima tua et in cernū nō peccabis. Si diem mortis hoīes meditari vellēt ab oī immūdiētia auos suos cohiberēt. S̄z heu cōquent T̄ren. i. Sordes ei⁹ in pedibz illi⁹. q̄z nō est recordat⁹ finis. Et q̄ qui nūc volūt meditari salubriter. necesse est hanc aliq̄n dolenter sustinere. Aug. in ser. de innocantibus. Dae antiuersione peccōz p̄cutit q̄ dum viueret oblit⁹ est dei. mortiens obliuiscat⁹ sui. Tercio dei iudicioz ad timēdum. Eccl. xi. Si hō annis multz vixerit meminisse d̄z tenebrosi t̄pis et d̄iez multoz vanitat. q̄ cuz venierint arguent p̄terita. p̄uer. iij. Logitatio nes iustoz iudicia. s̄. dei. Eccl. vlti. Lunata q̄ sunt adducet dñs ad iudiciū. Ecci. xvij

Memēto ire et t̄ps retributiōis. hec oīa s̄ oculis dei. ps. lxx. Memorabor iusticie tue solius. Quarto debem⁹ h̄re meditatiōe beneficiōz dei ad gr̄as deo agendū. Lu. xvi. Recordare q̄z recepisti bona in vita tua. Reuera bona naturalia delectabilia substantialia. s̄ corpus et sanguinē christi. Nā de manna dato dñs p̄cepit. Exodi. xvi. Imple gomoz ex eo et custodiat in futuras retrogenerationes vt nouerint panē q̄ alui vos in solitudine. Ita instū imo multū iustus ē q̄ nos impleam⁹ coz nostrū memoria beneficij et boni celestis. quō dedit seipm nobis i sacramento altaris. Nā ei⁹ corpus in sacramento cū in aliquo simile est māna. in aliq̄ multo excellentius et p̄ciosius. q̄z sicut lux potior ē q̄ vmbra. veritas q̄z figura. ita hoc donū dīgn⁹ est illo. de pse. di. ij. Reuera. Itē illud fuit corruptioni obnoxiiū in aierū dicit reueratū. istud vero est alienū ab oīi coruptione in eternum. ps. xv. Non dabis sanctū tuū videre corruptionē. Vñ canit ecclesia. Sumit vn⁹ sumit mille. nec sumptus p̄sumit. Itē māna q̄n caluit sol liquefiebat hoc fact⁹ nullū panē accidens. q̄z accidēs stat sine subiecto. Itē ist⁹ oīes sunt mortui. aliq̄ corporali. aliq̄ eternali. vt dathan et abiron. Nu. xvi. Istud facit aliq̄s esse sine corruptione et culpe et p̄nc. Job. vi. Si q̄s manducauerit ex hoc pane viuet in eternus. ps. cx. Memorā fecit mirabilitū suoz. et eam dedit timētibz se. Itē nota mēozari debem⁹ dānū et fructū inde p̄cedentē. Fruct⁹ inde p̄cedens est multiplex. **L** Prim⁹ ad diligēdū inflammat. sic ad p̄ntiā ignis expellit frīg⁹. sic ad p̄ntiā corpis xpi repidat. Exēplū h̄r i malogranato. sic q̄ panē calidū de cubano rapit cū pane sumit calorem. sic q̄ rapit corp⁹ dñi ignitū amozē rapit. S̄z heu paties febres s̄z sit i camio ignis calozē ū sentit et sic peccōz i mortali s̄z h̄ fact⁹ sumit nō sentit t̄n calozē caritatis rōne maliciez inq̄tatis. Vñ hier. vi. Sic cisterna fac a q̄m frigidā sic malicia. iō Bern. Qui mā ducat et amat augmētū amoris sentit. Secōs fruct⁹ ē q̄ h̄ fact⁹ luēt. h̄ est q̄ illūminat h̄ oīa. et latentia peccā p̄terita manifestat. et figurat p̄ mel qd̄ ionathas comedit de arbore. i. Reg. p̄iij. Et dixit vidistis q̄ illuminati sunt oculi mei eo q̄ paululum gustavi de melle. Mel est sapiētia dei increata. Vñ Isa. vij. Butir et mel comedat. i. humanitatez et diuinitatē in cubū recipiat. Dicēbz illumiat

oculos mentis. Unde Lhuif. Sicut in sole naturaliter apparet arbori. q̄ extra solem nō discernunt. sic in p̄sua digne acceptōis hui⁹ sacri cognoscunt refect⁹ spūales q̄s hō alias nō cognosceret. Jō Jhdo. Accedite et illuminamini qz lux est mūdi. Tercio de let venialia. De q̄ Jnnoē dicit. Hoc sacm venialia delectat et mortalia cauet. Silr et Am bro. lib. de sacris. Iste panis q̄n dian⁹ sumit in remediū quotidianę infirmitat̄. ppter qd dicit Bern. Nō manducam⁹ copu s dñi. qz boni sum⁹. s; vt boni efficiamur. Jō aug. de v̄bis dñi. Accipe q̄n die q̄ tibi quoridie p̄sit. Quarto p̄ferat a futuris mortalibz qz pctm̄ est mors spūalis anie. Unde sicut hō p̄ferat a morte corpis duplr. sicut dicit sc̄us Tho. pte. iij. q. liij. ar. iij. Primo natura t̄borat̄ interi⁹ p̄ medicinā. Secō corp⁹ p̄ferat̄ exteri⁹ p̄ arma. Utroqz mō sacramē tū eucharistic p̄ferat a pctō. P̄io t̄borat̄ interi⁹ spūm. Unde ps. ciiij. Panis cor hois p̄firmat. qz est panis vite. q̄ vitā manducat mori nō p̄r. Accedite et absoluemini. qz est remissio pctōz. hec ille. Quia fm̄ Augu. de verbis dñi. Iste panis anie n̄e substantiā fulcit. et i esse gratuito ponit. Alio modo in q̄ntum est signū passiois xpi p̄ quam victi sunt demones repellit demonū impugnationem. De q̄ Lhuif. super Johan. Ut leones flāma spiritat̄es. sic ab illa mēta recedimus et yabolo effecti terribiles. Quinto auget sc̄z p̄teritā grāz. De q̄ sc̄us Tho. dicit. Hoc sacm est grāz augmentū. Figurāt Nu. xi. vbi legit̄. qz descendere māna descendit piter et ros. sic in xpi cope accipit̄ ros gr̄e. Nam sicut ros facit fruct⁹ terre crescere et augmen tat̄ illos. et sic hoc sacm facit deuote recipētes in meritis crescere et gratia. Prouerb. iij. Nubes toze p̄rescūt. i. deu onis grā augmētatur. Nā sicut ignis nō est sine splendore. sic hoc sacm digne sumptū nō est sine augmēto gratie. Jsa. lv. Comedite bonuz et in crassitu dine delectabit̄ ania vestra. Unde Ben. xlix. Pinguis est panis a fer. Spūa liter a fer interpretat̄ beatitudō. hic est pan̄ eter ne beatitudinis. q̄ impinguat̄ hoīem p̄ gra tie augmētū. Sexto hoc sacm vnit nos deo. de quo Aug. Libus grandium cresce et manducabis me. nō me mutabis in te. sed tu mutaberis in me. et hoc p̄ amorē. Nā dicit Dionisi⁹. Amor t̄sformat̄ amantes in amariū. Et figurāt in t̄sfiguratiōe sup̄ naturalī. et in sacro vbi vna substantia t̄s

mutatur in aliā. Itē mens deuota fit deifica ad Gal. v. Vno ego: nō ego. sed vniū me xpus. Hoc fit spūaliter cū quis nō agitur a suo spiritu. sed xpi. et vitā suam p̄format̄ ex emplis christi. Unde Jobā. vi. Qui man ducat me vniū ppter me. Ideo orat̄ ecclia i collecta di. Fac me sem p̄ inherere tu is man dan s. et a te unq̄q̄ sepan. Ideo hoc sacm dicit̄ cōmunio. eo qz in hoc sacro cōmunica mus omniū bonoz in ecclia et meritis oim sanctorū. vt impletur illud Jobā. iij. Alij laborauerūt et vos in labores corū introistis Et dicit̄ electis illud Ephe. v. Jā non estis hospites et aduene. sed ciues sanctorū et dw mellici dei. Item p̄ dignam susceptionē hu ius sacramēti homo etiā fit p̄iceps mento rum christi in humanitate. Unde Bernar dus. Deus dedit nobis filiū suū. quia gra tiam cōmunicauit nobis p̄ illum. De quo Augu. Omnia bona sua nobis cōmunica uit. qui mala n̄ra assumpsit. Ideo Bernar dus. Domine operū bonozū egemus. vbi re fecerint mea. ibi suppleat̄ tua. vt impletur illud. i. Loz. iij. Omnia v̄a sunt. vos aure xpi. Septimo hoc sacm mitigat̄ somitē Sicut aqua ignis calozē refrenat. sic cōcu piscencia carnis mitigat̄ Unde ps. xxxij. Super aquā refectiois educauit me. Figurāt Judicum. vij. in visione Bedeonis. qz pa nis subcinerici⁹ subuertebat̄ castra madiā. per madian intelligitur cōtradictio. et signi ficat̄ somites carnis qui semper cōtradicit̄ spiritui. cuius castra sunt carnis desideria q̄ subuertit panis iste mitigādo ea Osee. x. iij. Ero quasi ros in israel. Nā sicut ros mi nigat̄ calozem. sic hoc sacm minuit calozes p̄traue et cupiscencie. et hoc ppter augmētū charitatis. de q̄ Aug. in li. lxxiij. questionū Augmentū charitatis est diminutiō somi nis. Jō Ambro. Qui vuln⁹ h̄z: medicinā re q̄rat. Octauo liberat̄ a tearu pene. Dicit̄ sanc⁹ Tho. pte. iij. q. lxxxix. art. vi. Hoc sa cramentū est sacrificiū et sacm. Sacm ē in q̄ntū recipit̄ put̄ on̄ nel̄ inuisibilis grā sub visibili specie. S; sacrificiū in q̄ntūz offert̄ p̄ viuū et mortuū. et sacm. i. in q̄ntūz insti tuitur ad spūaliter nutriendū p̄ vniōē ad xpm̄ et ad mēbra ei⁹. sicut nutrimentū vniū et nutrit. S; qz hec vniō fit p̄ charitatē. qz cu ius seruoze aliq̄s p̄sequit̄ remissionē nō so lū culpe s; et pene. idcirco nō directe. s; p̄ p̄co mitantiā sequit̄ remissio pene nō totius sed fm̄ modū seruoze et deuotionis. Inquātū

De corpore Christi

vero est sacrificiū habet vim satisfactiuā, et
nō attendit q̄ntitas oblatiōis, sed q̄ntitas
deuotionis, et nō pro tota pena, sed p̄ p̄te
ratione deuotiōis hominis. Jō dicit Hierony.
Aqua que apponit̄ est signū mūdationis a
pena, et sic liberat a culpa et a pena, licet nō to-
tali sed partiali. Un̄ p̄ uerb. xxvi. Munus
absconditū extinguit iras. Grego. Domi-
nus dedit nobis sacramentū salutis in temis-
sione criminū. Nono dulcedine prestat
Unde Sap. xvi. Panē de celo p̄stisti eis,
om̄e delectamentū suauitatis in se habentes
De q̄ Aug. Deus intrat in mentē om̄i dul-
cedine dulcior, om̄i suauitate suauior, et q̄
ps. liij. Qui simul mecum dulces capiebas
cibos. Ratio Aug. Ibi diuina dulcedo in
suo fonte bibit. Jō dixit dñs Joh. viij. Si
q̄s sint ueniat et bibat. s. dulcedinē hui⁹ sa-
cramenti. Dicit namq̄ ps. lxxvij. Parasti in
dulcedine tua paup̄i deus. Et Salo. Lan.
ij. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo, propter
qd̄ exclamat Dige, dicens. O dñe tolle de-
sideriū meū ut attingam dulcē fructū. s. tui
sacramenti. D Diceret. tñ sepi⁹ sumo
et tantū dulcedinē sacramenti nō sentio. Rñ
datur. iste est cibo medicus anime. Unde si
cui medic⁹ peritus dat q̄busdā medicinam
dulcē in palato corporis, alijs vero p̄bet dul-
cedinē in palato mentis. q̄uis in gutture n̄
sit dulcis. tñ in ratione sentit̄ q̄ sanat, et sic
mentem delectat. Et sic dñs deus quibusdā
fidelibus dat per int̄imū affectum, ut arden-
tius delectentur in deuotione dulcedinis. A-
lijs vero per p̄mū intellectū, eo q̄ intelligūt
se a peccatis amplius abstinere et virtutibus
adherere, et credūt hunc cibū vitā eternā da-
re. Et sic licet nō sapiūt p̄ effectū dulcedinē
tñ p̄ intellectū. vñ Sap. viij. Nō h̄z amari-
tudinē querelatio illi⁹, nec tediū cōuicti⁹ ei⁹,
sed leticiā sp̄ualem. Et figurat̄ Exod. xvi
Bustus māne erat q̄si simile cuz melle. Et
figurabat dulcedinē hui⁹ sacramenti. Quoz
quidē dulcedinē sensit̄ Augu. ut de eo legit̄
Displicebat ei qd̄ agebat in seclō p̄ dul-
cedine dei. Sed heu aliq̄ sunt q̄ nec ī intel-
lectu nec in affectu suauitate sentiūt, et sunt
hij q̄ dulcedini hūane aut carnali insistūt.
Nā aialis hō non p̄cipit ea q̄ sp̄s dei sunt
l. Loz. ij. et Ro. viij. Qui in carne sunt que
carnis sunt sentiūt. Nā dicit Salo. p̄ uer.
xxvij. Ania saturata p̄culcabit sanū, sicut fi-
lij israhel saturati cibis cepis et camibz egi-
pti. Nu. xi. nō delectabant i māna. Sic im

Greg. Qui terrene delectatōi inh̄rēt. sp̄s
dulcedis cibi fastidiū h̄nt. Sap. xvi. Dul-
cedinē tuā i filios remōstrabas. Quā dul-
cedinē sensit̄ mater augustini, q̄ post dignā
susceptionē huius sacri clamauit in excessu
di. Uolentus ad celū uolent⁹ ad celuz, post
hoc uentēs ad seip̄z interrogata cur ita cia-
masset. Rñdit. Cor meū et caro mea exulta-
uerunt in deū uiuū. ps. lxxij. Decimo-
uificat. s. hic in grana. ibi in glia. Unde ps.
xxxv. Dñe apud te est fons uite. De quo sal-
uator Joh. vi. Qui manducat hūc panem
uiuet in eternū. De quo Jfido. Hic est pa-
nis uite, qui uitā manducat mori uacuit.
Un̄ Joh. vi. qui māducat me uiuit p̄pter
me Undecimo associat sanctis et angelis
dei. de quo Raban⁹. Qui hoc sacm̄ digne
p̄cipit. locietatē sanctorū digne p̄cipiet.
Duodecimo assecurat. s. in aggressu. ut hō
p̄d̄dicere illud ps. xxij. Si ambulauero i
medio umbre mortis nō timebo mala. quo-
niā tu mecum es. figurat̄ nāq̄ p̄ panē subci-
nentiū. iij. Reg. xij. In cui⁹ fortitudine am-
bulauit helyas viq̄ ad mouēt dñi. Nā di-
cit Bern. Corp⁹ xpi est pegrinantiū dieta
egrotis medicina. rebiles p̄fortat. valentes
delectat. timidos securat. E Un̄ d̄z vi-
aticus q̄si custos vie. Et ideo dat̄ in agone
mouentiū. Primo p̄pter confortationē. qz
longa via sine cibo nō est amplectāda. Un̄
Dugo li. iij. de sacris. Libo ille nō est corpo-
ris sed mentis, nā de ore transit ad cor confor-
tans anie vires. Secōdo dat̄ in agone p̄pter
securacionē et p̄cecionē. qz homini mouētī
maximū p̄reliū instat. idarco dat̄ in p̄tecto-
rem. ps. xxv. Dñs p̄tectoꝝ uite mee a q̄ trepi-
dabo. Et ap̄s Ro. viij. Si de⁹ p̄ nobis q̄s
contra nos. Et Hier. x. Dñs mecum tanq̄
bellator fortis. Ideo cū infirmis memora-
re cuz hoc sacm̄ sumis ut ab inimicis tuis
defenders. Nā hic xps p̄s est et angli. Da-
niel. vij. Milia militū min istrabant ei. Jō
Christ. sup Johan. Ad hoc sacramentū an-
geli cōcurrunt. demones fugiunt. Nij sunt
duodecim fructus ligni uite. Apoca. vlti.
qui oriunt̄ ex hoc venerabili sacro. Et dicit
Nicolaus de lyra sup Johan. Alia sacramē-
ta habent singulares effectus. vt in bap̄tis-
mo solus bap̄tisat⁹ suscipit grām. s. in imo-
lacione hui⁹ sacramenti est vniuersal̄ effect⁹.
qz nō solum sacerdos p̄sequitur effectū sed
uiui et mortui. Ratio. qz i ip̄o p̄inetur cau-
sa vniuersalis om̄i sacramentoz. s. christus.

Et sic nō est de layco recipiente q̄ntuz est ex opere oparo. ⁊ quātū considerat̄ vt perceptio q̄uis ex intenuone pciipientis possit cōmunicari om̄ibus vcl aliquibus ad quos dirigit suam intenuonē. Idco de hoc sacramēto vcl uerabili dicit Alexander. ⁊ habet de p̄se. di. ij. nihil. Nihil in facticijs mai⁹ nulla oblatio porior ista. Et isti duodecim fruct⁹ habent breuiter i his metris. Inflāmat memorat dcler p̄seruat ⁊ auget. Unir ⁊ mitigat. liberat dclercedinē p̄stat. Quificat ⁊ associat: ⁊ in fine securat. Item nō solū est meditanda vtilitas hui⁹ sacramēti digne pciipientū. sed etiā penalitas que p̄sequitur indigne recipientes. Incurrit hō enī triplicē p̄nam. scz sp̄alem. sp̄ūalem et eternalē. P̄no sp̄alem. i. Loz. xi. Idco inter vos multi imbecilles sunt. ⁊ multi dormiūt. Un̄ legit q̄ quidam phibitus ne accederet ⁊ verecūdia ductus non dimisit sed accessit. Jō subitanea morte coram altari interiit. P̄scasius. Qui indigne manducat si bonitas dei non resisteret statim angeli eū punirent. Secōdo p̄nā sp̄ūalem. qz dyabolus maiorē i eos accipit p̄tatez Unde iudas. post buccellā panis intrauit in eum sathanas. Libo illenō erat corpus xpi. q̄nto magis corpus christi Aug⁹. Nullus malign⁹ ad corpus xpi accedat. nullus fictus. nullus indurat⁹ animo appropinquet. De talibz pōt dici vt de iuda. Danus tradētis est mecum in mensa Luc. xxiij. Tercio eternalē. i. Loz. xi. Reus erit iudiciū. Ambro. Penā xpi mortis meretur qui pollurus accedit. totam trinitatez inhonorat. Bern. Ne homini cui sal⁹ mundi iudiciū est. vira mors ē. cui absolutio dā natio. cui gratia ira. Idcirco iudiciū sibi manducat ⁊ bibit.

Sermo LXXXVII. Ad idem.

Accipite et mā

a ducate hoc est corp⁹ meū. i. Loz. xi. Audistis quō hoc venerabile sacramentū recipienduz est fideliter sine errore. sinceriter sine p̄tatione. diligēter cuz cordis ⁊ conscientie discussione. hūiliter cū timore. decenter cū recta intenuōe. prudenter cū studiōsa meditatione. Nunc septimo videndū est q̄ accipiat seruēt̄ cū deuota contemplanōe. Et bene p̄tatio scq̄tur meditationē. qz meditatio est eternozū inuestigatio. cum magna animi industria. nec a venutatis inquisitione dimittit donec

inueniat qd̄ querit. ⁊ q̄c̄ito questū inuenit tunc incipit inherere gaudēt̄. Et s̄m Richar. li. i. Sic studiōsa meditatio in animuz exercuit se ⁊ p̄fecit q̄ in p̄tationē transiuit. ps. lxxv. Transiui in ignē ⁊ aquā ⁊ c̄ duxisti nos in resurgētiū. i. in p̄tationē eternozū. qz p̄riū est meditationi sua p̄tatione semp̄ ad altiora tendere. Sed cōtēplationi p̄riū est iocunditatis suoz sp̄cia aculo cū admiratiōe inherere. **S**z diceret. qd̄ est p̄tatio. R̄ndet Richardus li. i. de arca noe. c. iij. Contēplatio est libera mentis p̄spicatio in sapiētē spectaculo cū ammiratiōe suspēsa. In hac descriptiōne innuunt q̄ntoz. Primū est liber p̄tationis mo⁹ ab oibus excoziat⁹ ⁊ in nullo impedit⁹. Ex h̄ p̄t̄ p̄sp̄s p̄tationis d̄z esse sine p̄tō. qz q̄ p̄ccat Joh. viij. seru⁹ est p̄ccati. ⁊ vinculis eius ligatur ne sursum feratur. Et n̄ d̄z esse liber a desiderio ⁊ cura tēporaliū que sunt dure suauit̄. i. Thimo. vi. Qui cupiūt fieri diuites incidūt in rēp̄tationes ⁊ laqueū dyaboli. Grego. xxx. moral. Tunc sp̄s liber dimittit q̄n calcatis terrenis desiderijs mens ab appetitu sp̄aliū exoneratur. Ideo Ihsdo. de sum. bo. Oculis alia cōspicere nō poterit quez puluis terrene cupiditatis claudit. Bre. xix. mora. Cōtēplari dei sapiam nō p̄nt q̄ sibi p̄p̄is sapiētes sunt. Scdm̄ qd̄ necessariū est p̄tationibz est q̄ oculus p̄tationis sit p̄spicax id est gr̄a dei sanar. Dicit enī Hugo lib. ix. celestis ierarchie. **T**riplex est oculus. Prim⁹ est carnis q̄ homo videt ea que sunt extra se. Scdus oculus rōnis q̄ videt ea q̄ sunt intra se. Tercius est oculus p̄tationis q̄ videt hō ea q̄ sunt supra se. Prim⁹ est aptus. s. oculus carnis. Oculus scdus. s. rōnis est lippus. Terc⁹. s. p̄tationis est clausus ⁊ cecus. Idco necessariū est vt oculus p̄tationis p̄spicax sanet. i. purget. ab om̄i labe ⁊ cupiditate terrenoz. i. Joh. i. De lux ē ⁊ tenebre nō sūt i eo. Tercius ē q̄ oculis i spectaculo sapie eterne sit erect⁹. i. cōtēplari deū nō q̄cūq̄ mō. s. cū delectatiōe ex q̄dā ex p̄tationi sua iuitate ⁊ affectu. Actus ḡ p̄tationis duo includit. s. cognitionē ⁊ saporosam delectationē. ⁊ delectatio adiuuat cognitionē. qz dicit Rich. s̄m m̄dūm delectatiōis dispensat ⁊ modus manifestatiōis.

Quartū est m̄talis suspēsiō ex admiratiōe causata. Richar. li. de arca mystica. De q̄nto aīa ab infimis sū remotior. ⁊ tanto in

De corpore Christi

sempa purior et ad sublimia sublimior. et quoniam
ro sublimior. tanto diutius in superioribus su-
spendit Job. vii. Suspendium elegit anima mea
Dō Urcellen. episcopi diceo. Suspendium ē
extensio mentis in eterna spectacula. infra il-
lud ps. xliiij. Oculi mei semper ad dominum quoniam
ipse eueller te la. pe. meos. Rich. li. v. de arca
mystica. Nōne velut a terra ad aera suspen-
dit. dū homo super hominem ducit et anima a seipso
excussit et mentis alienatione in celestibus ro-
ta erigit. Quapropter anima contemplatiua volē-
ter ad inferiora relabit. ut patet exemplum de
sancto bernardo. qui semper fleuit quoniam come-
dere debuit. Interrogantibus fratribus cur fle-
ret. Rōdit. nōne debeo flere. quia patet crum spi-
ritualis nūc animalis. Ecce dolēter descen-
dunt anime contemplatiue ad inferiora. **D**
Sed di. que sunt dispositiōes quae disponunt
aiam ad contemplationē. Rōdit Rich. li. de cō-
templatiōe. Nos debem⁹ a nouissimis inci-
pere et paulatim mentē subleuare. et per exteri-
orē noticiā ad cognitionē inuisibilium ascen-
dere. Prim⁹ gradus esse debet in imagina-
tione sola. et nihil ratiocinando inuestigare
et oriuntur ab his quae sensu corporeo hauriuntur:
cū imaginamur. Quae multipharie et iocū-
de sunt creature. et imaginatio in consideratio-
nē adducit. et infert ammirationē et stuporē.

Secund⁹ gradus dicitur illud quod in imagi-
natione consistit procedit ratiocinando. et per rati-
onē querim⁹ et inuenim⁹ rerū uilitatē et or-
dinē. Et hic grad⁹ est superior. eo quod ratio se o-
patur. Tercio gradus est secundum Richar. quoniam
ex similitudine rerū uisibiliū in speculationem
rerū inuisibilium subleuamur. Ro. i. Inuisi-
bilia dei per ea que facta sunt intellecta conspici-
unt. Quart⁹ gradus quoniam circa inuisibilia
speculando insistim⁹. et ea per experientiam co-
gnoscim⁹ et intelligentiam capim⁹ et uenim⁹ in
considerationē celestium omnibus sensibus remotis. eo
quod tam a corporalibus quam a spiritualibus magis elonga-
mur. Ideo iste gradus est alius perfectior. quia
spiritus in eo magis purificat et eternis unatur.

Quint⁹ grad⁹ est quoniam super rationes et non per
ter rationem in hac contemplatiōis speculatione et
mentis subleuatiōe ascendim⁹ ad ea quae ex diui-
na reuelatione cognoscim⁹. quae nulla ratione hu-
mana plene inuestigare sufficim⁹. talia sunt
illa quae de diuinitatis natura in illa simplici ef-
fensa credim⁹ et scripture autoritate proba-
mus. Et est grad⁹ excellentior quod super rationes

Sext⁹ gradus versat⁹ circa ea quae sunt super
rationē. et uident⁹ quae sunt contra rationem. et sunt pene

omnia que de personarum trinitate credere iubentur
de quibus cum ratio humana consistit. nihil aliud quam cō-
traria uident. Iste gradus est perfectior omnibus
quia in eo pura intelligentia operatur quae ad cōtem-
plationē diuine essentiae admittitur. **T**
Alio modo secundum Origenem. super Lant. c. ij. de
clarant gradus contemplatiōis. ubi dicit. Cō-
templatores reze certum te iudico si prius te per-
ficit actio. Nam ubi actiua uita terminat. ubi
contemplatiua inchoat et gradatim sursum ten-
dit. donec in uisione inuicem summam at. de
quae Bre. v. mora. Qui arcem contemplationis
ascendere desiderat. prius necesse est ut in opere
perfecte actionis se exerceat. Secundo de uisibili-
bus ad inuisibilia procedere. Ro. i. Inuisibi-
lia dei etc. Sap. xij. A magnitudine speciei
creature creator eorum possit uideri. Bern. super
per Lant. Tanta formatū uarietas atque spec-
tatiua numerositas in rebus creatis sunt quae dā-
radū diuinitatis. Tercio mēte omnia oblecta-
menta carnis transcendere. ps. lviij. Elonga-
ri fugiens et mansi in solitudine. Innot de-
ctando in creatura. Quarto supra rationes
transcendere et speculari ea quae metas humane ca-
pacitatis excedit. ut diuinitatis naturam et
simpliciter essentias. et est supra rationem. sed
non per rationē. quia per intelligentiam capitur quae
est superior intellectui. Nam secundum Richar. In-
telligentia est uis anime qua de diuinitis in qua-
tum possibile est cognoscit celestia archana
penetrando. et contemplatiue anime actus acui-
tur. Quanto quoniam transcendit super omnia intelli-
gibilia supra et contra rationem. ut de trinitate
ubi intelligentia non habet locū. tibi homo
diu stare non potest. quia dicit Grego. v. mora. quoniam
spiritus sursum uehit. tunc mens immensitate lu-
minis uerberata reuocat. cū internaz dulce
dinē degustat. amore estuat. et infirmitatis
sue tenebras cognoscit. quia illud quod ardeat
diligite habere nequit. salte perfecte k Di-
ceres. quae sequitur tale contemplationem uilitas
Rōdit primo. quia spiritus human⁹ dulciter cō-
solat. Cū fortunat⁹. Nequaquam deus deuore
anime se applicat et inclinatur nisi tota se in cō-
templatiōe erigat et occurrat. Iō Damasce-
nus. Qualis quis in futuro esse debet. tales
in presenti se exhibeat. et quoniam felicitas in futu-
ra cōtemplatiōe diuine essentiae existit. Iō
Lu. x. Maria optimam partem elegit. Richar. li
bro. i. de cōtemplatiōe. Quae est prima quae
elegit maria. nisi uidere et uacare quae suauis
est dñi. Nam maria sedens sec⁹ pedes dñi au-
diebat uerbum illius. summam itaque sapientiam

in carne latitantē, quā oculis carnis videre nō poterat au diēdo intelli gebat. intelligendo videbat qz credebatur. et in hūc moduz sedendo et credēdo et audiēdo summe veritatis contemplatiōi vacabat. Hec est ps que electis et pfectis nunq̄ auferit. qz contemplatiō in hac vita inchoatur. et in futuro auget et in ppetuū celebrabit. Secūdo spūs humanus in contemplatiōe deo familiari et amicitius vnitur. vt dicit Bre. xxv. mora. Sepe misericors deus quos tenere diligit. eos sollicitius ab extraneis acriōibz custodit. Nā patrisa nullas ad eū laboz seruos dirigit a q̄ filios suspendit. vt filij sine veritate securi sint. Figuratur Job. vlti. vbi hiesus dixit petro de iohanne que diligebat. Sic eū volo manere donec veniā. tu me seq̄re. vbi dicit Augu. Per hos duos aplos significant due vite. Contemplatiua p iohannē. Actiua per petrū. Ecce intūxit petro. tu me sequere. vbi dicit Hiero. Per passiōē debete seq̄ petrū. Ecce actiua petri in labore. Contemplatiua iohānis intellecta in requie. vna in opatiōe acriōnis. altera in mercede contemplatiōis. vna declinat a malo et facit bonū. altera nullum habet malū quo declinat. s; magnum habet quo fruatur bonū. vñ vna cū hoste pugnat. altera sine hoste regnat. vna carnales libidines vetat. alia spūalibz delectatiōibz vacat. vna subueit indigenti. altera tibi est vbi nullum inuenit indigentē. hec Aug. Ergo sic eum volo manere. Slo. i. nolo cum p inarrarium psumari. Orige. Hec vita contemplatiua est summū beneficiū qd̄ ante pferri pot̄ in hac vita. et habet pfectissimas delectationes annexas. Nā alie delectatiōes habēt fastidiū spūs. Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus occupat. Tercio spūs hūanus in itinere vite cōtemplatiue somno quietat et vigilia illuminat. Figuratur Sen. xxv. Jacob q̄ qnqz dicebat luctator. post luctum et somnū contemplatiōis vocat̄ est israel. id est videns dñm. eo qd̄ tñ in luctu q̄ in somno cōtemplatiōis didicit videre spūalia. Un̄ dixit. Uidi dñm facie ad faciē. Un̄ Hugo li. iij. de claustro anie. Tunc ex iacob fit israel qn̄ post sudationes bone opatiōis venit ad luctum contemplatiōis. ps. xij. Tunc exalabitur iacob et letabit israel. Jacob. id est vita actiua luctat ptra vicia. emarcuit neruus. i. nō occidit spūs in luccamie. sed tñ infirmat et fatigatur. ps. xxxvij. Afflictus sum et humiliat̄ sum nimis. Per israel videntes vi-

ta cōtemplatiua significat. q̄ si dormit. i. ab amore tpaliū et seculi quiescit contemplat celestia. Lan. v. Ego dormio et cor meū vigilat. claudit oculos seculo. aperit p̄po. ille somnū placet deo Lan. ij. Adiuro vos filie israel ne exciteris. Quarto spūs facie pulchricat et visu clarificat. Richar. li. i. de patriarchis Duas legim⁹ vxores iacob habuisse. scz lyam et rachel. Lyā secundā s; lippa. Rachel formosior. Lyā secundā s; lippa. Rachel sterilis s; formosa. Spūaliter. Per lyam actiua vita ad quam p̄tinere flere gemere suspirare. Per rachel vita contemplatiua q̄ interpretat̄ videns p̄ncipiū. ad illā p̄tinere meditari contemplari intelligere et discernere. Richard⁹. Quid dulcius qd̄ iocundius qz oculos mentis ad summū sapiētiā contemplatiōē erigere. Et hac contemplatiōe summū sapiētiā mentis pulchricatur. Exemplū de moyse Exodi. xxxiij. cui⁹ facies splendida facta fuit ex consortio dñi intantū qd̄ uideri videre nō potuērit in eū. Grego. vi. mora. Vita contemplatiua in ania contemplatiua est speciosa. p̄pter qd̄ dicit Lan. iij. Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te. Quanto spūs human⁹ dulciter et multipliciter reficit. P̄rio cibatur fortificatur. Comedere ergo spūaliter nihil aliud est fm̄ Bre. sup̄ Ezech. q̄ sup̄ petri lumen in cōtemplatiōibz pasci. Lan. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo. Ubi Origen. Da mihi dñe fructū dulcē. fructū vite carnis mee. altus es. excolle dñe desiderū meū. benedictus es. sanctifica obsequentiē. imputribilis es. purifica affectuz. suavis es. lenifica aniam. Secūdo spūs reficitur in potu et inebriatur gra. vñ ania contemplatiua gloriatur. Introduxit me rex in cellā vinariā. Slo. id est in dulcedinē grē. ita me recreatam sentio ab amore terrenoz in supna translataz. sed hanc refectionē spūs hūanus ambulans in vijs actiue vite vix et raro experit. Un̄ Augu. Contemplatiui nō actiui gustare p̄nt si ceram bonā. Ad qd̄ gustandū necesse ē a tū multū seculi cessare. qd̄ nō faciūt actiui. Et ergo nō h̄nt sensum gust⁹ exercit̄ atū. id non reficiunt spūaliter. Richar. de secō victore. Quando p̄ contemplatiōis dulcedinē supnos rapimur. q̄ si quoddā suauitatz vinū sumētes inebriamur et a nobis ipsis alteramur. nihil hac dulcedine iocundi⁹ sentit̄. nihil animū ab amore mundi elongat. nihil mentes p̄tra tēptatiōes roborat. Sexto spūs human⁹ in itinere vite contemplatiue a labore

De corpore Christi.

vire leuat. et hoc per divinam allocationem. Lu. xxiiij. Nonne cor nrm ardēs erat in nob duz nob loqret in via. Qd exponit Bre. Epi au dito smone exardescit anīm. corpis recedit frigus. sic mens i celesti desiderio anxia libz audire pcepta celestia. et quot mandatis instruit. tot facibz inflamat. Jo Bern. De q̄i vire viatorum in erantibz se socians oīm vire leuat laborē. Richar. de sc̄to victo. Tunc ad oīm laborē hilarēscit laborat nec lascescit. festinat nec desicit. lacerat et nescit. irridetur et nō aduertit. hec ille. Septimo spūs i itinere vite contemplatiue ultra oia inferiora mentaliter in celestibz eleuat. Hugo in p̄cipio lib. de claustro anie. Contemplatio claustruz anie dicit. in cuius sinu dū se recipit amodo sola celestia meditat. a terrenis separat. i domo delectat. angelica dulcedine p̄fruitur. legit in libro vite. p̄siderat p̄ris potentia. filij sapientia. spūs sancti clemētia. hoc nō facit spūs vite actiue. Bern. sup Lantica. Licet ania in actiōe ad reū tendit p̄pter reum tū adhuc est sollicita et turbata. Jo Aug. ix. de trinitate. Spūs in itinere vite actiue ab h̄mōi p̄solationibz impedit et amaritudinibz replet. Unde Orige. sup Lantica. Qui terrenis inheret inuenire non pōt nisi qd in terris latet. scz amaritudinē et laborēz qui aut celestibz inuenit dulcedinē et p̄solationē. Sed oia dulcedo reperit in corpore xpi. Sap. xvi. Panē de celo p̄stitisti eis omne delectamentū in se h̄ntes. Sis q̄ contemplatiu⁹ abstrahēdo te a terrenis et adherēdo celestibus. Nota q̄ttuor impediūt contemplationē. vñ Bern. sup Lanti. Primus est sensus egens. s. egritudo corpis. quia ania ad corp⁹ afficit q̄ p̄templari nō p̄r. nisi dñs fecerit hoc de gr̄a speciali. vt. s. paulo. Scdm impedimētū cura terrenoz actiū. vñ Bern. Sicut puluis oculo iniectus nō sinit oculū clare videre. sic terrenoz occupatio. Terciū culpa inordēs. s. p̄terita vel p̄ntia. s. peccata sunt deleta tñ ip̄dunt sicut tenebre visum. sic oīm tpe volere debem⁹ et flere sup peccata. Quartū fantasmatata. corpaliuz imaginū. et hoc est difficili⁹. ergo req̄rit solitudo. Bern. Oñem op̄t contemplanti esse surdū murū et cecum. vt videns non videat. audiens non intelligat. i. nō secum portat.

Sermo. LXXXVIII. Ad idem.

Incipite et mā

ducate. hoc est corp⁹ meū. i. Cor. xi. Audi stis quō accipe debem⁹ hoc venerabile sacramētū fidei sine errore. sinceriter sine p̄tagione. diligēter cū p̄sentie d̄scussione. humiliter cū timore. decēter tū recta intentione. prudēter cū studiosa meditatiōe. feruenter eū deuota p̄templatiōe. Nūc octauo accipere debem⁹ amicaliter cū charitativa affectione. Dicit namqz Aug. de spiritu et ania. Charitaa est via rei ad hoies. et hominū ad reū Sz qz audistis q̄ ex charitate dat⁹ est iste cibus. idē digne volēs accedere debet stare in charitate. Et bñ charitativa affectiō sequit̄ p̄templationē. qz p̄ficiat eandē. Uñ Aug. li. viij. d̄ trinitate. c. penul. De q̄nto flagranti⁹ reū diligim⁹. et tanto serenius eū videbim⁹. idē charitativa affectiō d̄z immediate sequit̄ p̄templationē. De quo Hugo de angelica ierarchia. qz dilectio maior ē q̄ intelligētia. plus enī diligit q̄ intelligit. et affectio dilectiōis intrat vbi scientia foris stat. Aug. Nullū bonū p̄fecte noscūt qd nō p̄fecte amat. Jo Eccl. ij. Qui timetis reum diligite illū et illuminabit corda v̄ra. q̄ charitativa affectiō sequit̄ p̄templationē tanqz p̄ficiens eā. M. Diceret. que est charitativa affectiō. Rñdet Dionys. iij. de diuinis noibus. Charitas est virtus vniuersa amans nō cū amato. sed affectus vel affectio s̄m Hugonē de sancto victore. est sp̄ontanea quedā dulcis ipsius animi inclinatio ad alī qd. et sic variant amores s̄m variā inclinationē affectionū et motū. Sunt enī sex affectioneae vel amores q̄bz inclinamur ad aliquid. N. Prim⁹ est effect⁹ natural. De quo Hugo dicit. Est cuiuslibet ad carnē suam. Uñ Ephe. v. Nemo vnqz carnē suam odio habuit sed nutrit et fouet eā. Phua. ix. ethi. Naturale est q̄ quilibet diligit suuz esse et opus suū. Item m̄ris ad filium. Isa. xlix. Nunq̄d mater p̄t obliuisci infantē. Ite hominis ad vniuersitātē suā. q̄s enī domestico rū curā nō habet. vt d̄icit apls. i. ad Thim. v. fidem negauit et ē infideli deterior. Nūc sane affectū sicut nō admittere impossibile est. ita eū nou se q̄ virtutē summe est. nisi ratione regulat̄. semp enim iste affect⁹ molliā suggerit et suauia qd iocundū qd terrenum qd voluptuosum qd delicatū libēter amplectitur. qd vero asperū et voluptati p̄trarium omī horrore refugit. qz circa hui⁹ affectiōis executionē amor puerilis est et a xpo interdicit Math. xvi. Qui amat aīam suā p̄det

etiam qui odit animam suam in hoc mundo in vi tam eternam custodit eam. Augu. si male amaueris tunc odisti. si bene odens tunc amasti ps. x. Qui diligit iniquitatem odit animam suam. Naturale est quod homo erga se et suos affectum habet. sed amore secundum affectum habere non debet. sed sui rationem. hec ille. Idcirco ab isto affectu naturali differt affectio charitativa quia illa innascitur. ista infunditur a deo. Secundus affectus est carnalis. de quo Aug. Carnalis affectus est plerumque neque virtus neque vitium. sed est quedam exterioris hominis habitudo. animam sibi intuentis inclinans facile ut eum videat forma alicuius elegantior. sicut audit suavior. venustus aspectus. et sic provocat affectum. hoc est quod in puero moysi apparuit Exodi. iij. Qui propter elegantem formam tribus mensibus propter preceptum pharaonis abscondebatur et filia pharaonis in filium suum adoptavit. Etiam carnalis affectus ad noxiam voluptatem in quolibet specie suavitatis male componitur. sicut carnalis affectus fuit david in specie berisabe. Hic abstulit sapientiam salomonis et ad ydolorum culturam eiecit. talis affectus non habet nomen veri amoris. Eccl. xvij. Nil nequius quam quod caro excogitare potest. Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere neque vult. Dionysius. Amor carnalis est anxietate plenus. affectio charitativa plena iocunditate. Unde Richar. iij. de trinitate. Sicut charitate nihil est melius ita nihil iocundius.

Tercius affectus est officialis. de quo Hugo. Officialis affectus dicitur cum animus alicuius propter munera vel obsequia ad aliquem se inclinatur. Et talis affectus licet sit periculosus ne sit ingratus cavendum est. ne delinitus muneribus. allectus obsequiis fouet viciosa. ergo necessarium est videre ut dilectio que oritur ex tali affectu sic fiat ut diligat ille qui in virtutibus est adornatus. et retributio secundum rationem et non secundum affectum impendatur. Et ob hoc multum differt charitativa dilectio et affectio quia ista querit que sua sunt. sed charitas non querit sua. Quartus est affectus rationalis Hugo. Et est qui ex virtutis consideratione oritur. scilicet cum oculis nostris alicuius hominis virtutem videmus vel famam divulgatam mens nostra dulcedinis suavitatem perfundit. Sequitur ergo. hic est affectus cum nos audita martyrum passionem suavissima deuotione componimus et ad primum dilectionem accedimus. Ille affectus est perfectior alijs. quia procedit exemplarietate ex iudicio spiritus. Ab isto affectu differt

affectio charitativa. quia ista mediante ratione ab exemplis exterioribus oritur. affectio charitativa a spiritu sancto ad amandum etiam peccatores inflammat. Quintus affectus est spiritualis. quia a spiritu sancto oritur vel inspiratur. et hic est triplex. quia quibus immittitur a spiritu maligno. quibus a spiritu humano. quibus a spiritu sancto. De spiritu maligno oritur affectiones viciose. Unde Hugo. qui inclinatur aliquem ad vicia. Illo affectu amon filius david improbe sue sororis thamar caruit in amplexu. Istum quoque affectum misit demon in cor iude ut christum traderet. Isti affectu inclinamur ad queque turpia. Unde Dese. iij. Spiritus fornicationis recepit eos. Ex spiritu autem humano tam innata quam etiam per exercitiam studiose acquisita oriuntur quibus affectus amorosi ad summum bonum diligendum quod est summe appetibile. et sic quasi filius affectioni charitativae vel gratuite. ut etiam si acceptat sit maximus gradus charitatis. de quo Job. xv. Aniam suam ponat quis pro amicis suis. Similes gradus ex puris naturalibus inveniunt multi ascendisse. Unde Aug. de civi. dei li. iij. narrat. quod multi utilitatem reipublice prope vite proponerant. Et exemplificat hoc Tullius li. i. de offici. c. ij. dicens. Duo erant precepta platonis notata volentium reipublice posse. Primum ut utilitatem civium sic tueant. ut quicquid agant ad eam referant obliuii commodoque suorum. Secundum ut totum corpus reipublice tueant principaliter ne aliquam partem fouerint et alteram derelinquant. De spiritu autem diuino affectus charitatis infunditur ut patebit infra. licet in meritis differat a predictis tamen in multis etiam convenit cum eis. propter quod difficile est distinguere inter illos. scilicet charitativa. naturale et acquisita propter similitudinem actuum. Tamen differunt. Primum quantum ad originem. quia charitas gratuita a solo deo infunditur. Roma. v. Charitas dei diffusiva est in cordibus nostris per spiritum sanctum. Naturalis autem per naturam innascitur. et altera per exercitium acquiritur. Secundum differunt quantum ad subtilitatem. quia charitas gratuita est vivificativa purior et ferventior. quia nunquam est sine spiritu sancto qui dat in eam. contra autem illam vivificat. Tercio differunt quantum ad formalitatem. quia charitas alias virtutes informatur et perficit. Amb. Utraque illarum manet in formis et inspecta sine ista. Quarto differunt quantum ad finem capacitatem. quia charitas gratuita spiritum humanum a culpa educit. in gratiam committit. ad verum finem perducit. ad eternam beatitudinem

De corpore Christi.

diuinem inducit. Un̄ Rabanus in quodam sermone. Charitas est ignis in meditatio/ nementē purificans a sordibz vicioz. Pro uerb. x. Uniuersa relicta opit̄ charitas. Est lux in ozōnē mentē irradians claritate vru tum. Mel in gratiarū actione. mentez dul corans dulcedine diuinoz beneficoz. vinū in p̄templatiōe mentē inebrians iocūda de lectatione. sol in eterna beatitudine mentez clarificans serenissimo lumie suauissimo ca lore: sed nulla istarū est talis. nec naturalis nec acq̄sita nisi charitas gratuita. P̄ Dīceres quibz signis charitativa affectio a deo inspirata cognoscit̄. Rūdef b̄z Thomā Charitas gratuita habet similitudinē euz di/ lectione naturali z acq̄sita. id nō possumus p̄ certo scire charitatē gratuitā. Ratio priā. qz charitas imponat diuinā acceptionez q̄ nos latet. Eccl̄s. ix. Nemo scit an amore v̄l odio dei dignus sit. Sc̄da ratio. qz intelle/ ctus n̄ obumbrat̄ carne cibus est ad spūa/ lia cognoscendū. Sap̄. ix. Corp̄ quod cor rumpitur aggrauat aiam: z terrena inhabi tatio reprimit sensum. charitas aut̄ spūale est. id hō certitudinaliter nescit ipam se ha bere. Tercia qz similitudo actiuoz naturalis et acq̄sitate charitat̄ hoc impedit. qz ratio ē iu diciū dei q̄ vt hūilicimur ordinauit q̄ in no/ bis sunt fore occulta ne de nob̄ spūam? q̄ uis h̄re p̄ntiam charitat̄ sit necessariuz ad salutē. non tñ scire se h̄re. Nota q̄t sunt p̄iecture z signa que oriunt̄ ex actibz chari/ tatis. Et sunt fm̄ triplicē statū hōim. s̄. inci pientū. proficientū z perfectozū. Propter qd̄ dicunt sancti doctores. Aliq̄ sunt signa charitat̄ iam genite. Aliq̄ iā roborate. Ali/ qua charitat̄ p̄fecte. Dicit nāqz Aug. super eplam Johānis. Charitas nascit̄. nata nu/ tritur. nutrita roborat. roborata p̄ficiat. Cha ritas h̄z se vt herba vel semen. de q̄ Marci iij. Semen p̄iectū in terrā primo generat herbam. deinde spicā. deinde fructū. et sic fit charitas i beato petro. Primo erat herba cū dixit. si oportuerit me mori tecū nō tene/ gabo. sed post hoc fuit spica in aduētū spūs/ sancti. z p̄tulit fructū q̄ in die penthecostes p̄uertit circiter tria milia hōim. Nā habet de peni. di. ij. q. i. Qui hec. Nemo repente fit summus. sed in bona p̄uerfatiōe q̄ sine chari/ tate nulla est ab infimis inchoat vt ad ma/ gna pueniat. Idcirco videndū est de signis charitat̄ genite siue infuse seu incipiet̄. Et dicit Bern. in ser. de oibus sanctis. q̄ q̄tuor

sunt signa charitat̄ genite. Primū ē co/ lor de culpa p̄erita. vt habet de peni. di. ij. c. Charitas. Sine charitate verā p̄ntionez q̄s habere nō p̄t. qua adueniēte peccatum displicet homi. qz charitas z culpa mortal' opponunt. id simul stare nō p̄t in eadē vo luntate. sed qñ charitas appropinquat tūc culpā p̄ dolorem p̄tritiōis remouet. qz dicit Aug. omelia. viij. sup̄ Johānē. Radix om̄ bonoz est charitas. sic radix om̄ malozū est mali cupiditas. igit̄ stare simul non p̄t eo q̄ h̄ctur. i. Job. iij. Qui in charitate ma net in deo manet. Modo pctōz non manet in deo. i. Job. iij. Qui facit pctm̄ ex dyabolo est. Quales fuerūt iudei Johān. viij. Vos ex p̄re dyabolo estis. qz desideria p̄ris v̄ri vul ris facere. s̄. peccatū. Dicit nāqz Greg. Qui adhuc p̄ illicita desideria refluat. p̄fecto deū tū amat. Ideo ps. xcvi. Qui diligis dñm odite malū. i. pctm̄. Prover. x. Uniuersa de licta operit charitas. s̄. p̄tritiōez quā indu cit. z p̄tritiō quā inducit charitas debet esse talis. vt dicit sc̄tus Tho. p̄. iij. q. lxxvi. q̄ homi displicent peccata sua oia p̄pter h̄ q̄ sunt p̄tra deū nō p̄pter penā vel infamiam. Nā dicit Prosper de vita p̄tlatina. Cha ritas est volūtas recta deo diuincta. Idcirco hō content̄ ex eo q̄ offendit deū peccat̄ suis Sc̄dm̄ signū charitat̄ genite est firmuz p̄positum cauendi futura eū affectu. Nam p̄positū cauendi om̄ia peccata moralia p̄ p̄ter deū cum affectu. nec p̄ amorē naturālē nec acq̄sitiū p̄t haberi siue grā adiuuāte Unde Angu. li. i. retractationū cap. viij. di cit. q̄ voluntas ipa sine dei grā non liberat a seruitute dyaboli. qz facta est seru a pcti. lez eū p̄pter libertatē arbitrij possit vitare ali/ qd̄ peccatū mortale. non tñ p̄pter infirmita tem possit diu qd̄libet in cōmuni vitare qñ in aliqd̄ incidat. Ergo diu esse sine p̄scien/ tia mortalis peccati: signū est charitatis ge nite. Nā charitas in mente habet se vt ignis consumens rubiginē culpe z mūdans ferruz. De q̄ Prosper de vita p̄tlatina. Charit/ cas est volūtas recta. igne spūs sancti ignita ab om̄ibz terrenis auersa. Terciū signū charitatis genite est fm̄ Bern. delectatio in auditu sermonis dei. Unde Eccl̄s. ij. Qui diligunt illū seruabunt verbum illius. Ra tio. qz amātes delectant̄ in sermonibz ama torū siue sint sermones inspirati siue inscri/ pti siue extenū auditi. vt ex illis capiat̄ ex/ perimentū mutuozū affectuum. Chaiso sto.

Mos est amantiū vt amorē suū silentio
 tacere nequeant. Un̄ Silbertus sup Lan-
 tica simone. xv. dicit. Caritas inspiratio ē.
 id est interna allocutione nō est p̄tenta. sed
 sacri simonis institutio es velut clipeus me-
 moriter vndiq; app̄bendit. Job. viij. Qui
 ex teo est verbū dei audit. vbi Greg. Unus
 quisq; se interroget an ex teo sit. s; p̄ charita-
 tem q̄ ad verbū dei afficit. Un̄ Augu. Ver-
 bū dei est p̄batorius per qd̄ filij dei cernūtur
 a filijs dyaboli. Jō Johan. xiiij. Qui dili-
 git me sermonē meū seruabit. dices cu; p̄s.
 lxxxiij. Audia quid loquat̄ iu me dūs de-
 mens. Sed heu aliq; surdi sunt vt aspides
 ad audiendū verbū dei. et hoc est signum ea-
 rentie dilectiois dei. eo q̄ scribit. q. Johā. i.
 Om̄is q̄ nō p̄manet in doctrina christi deū
 non amat. Quartū signū charitatis ge-
 nite est promptitudo boni opis. De q̄ Sy-
 mon de cassia. Nescit seruari dilectio. qz cha-
 ritas est maxime opatiua. eo q̄ ipa est amor
 suus. iō diligit oēm actū ordinabile in hūc
 finē. Grego. in omelia. Amor dei nunq; est
 ociosus. opatur magna si est. si opati renūte
 amor nō est. Et subdit. p̄batio dilectiois ex-
 hibitio est opis. Quintū signū p̄dit Am-
 bro. in libro similitu dinuz. Et est qn̄ aliq; s
 de defectu spūali aliorū tristat. et de p̄fectu
 spūali letat. Unde. i. Corin. xij. Char-
 tas nō gaudet sup iniquitate. p̄gander aut̄
 veritati. Augu. Nō dolere de malo prop̄imi
 nō est charitas dei. Ratio sim Dyonisiū. qz
 cū charitas ardor sit et virtus vnitua. iō ni-
 turur om̄ia liquefacere et in vnū conflare vt
 in ipa vniant. De quo Grego. sup Ezech.
 Ecce qualis est charitas q̄ diuersitates mē-
 tium accendit p̄cremat et cōflat liquefacit. et
 quasi in vnā specie animi reformat. qz amor
 est virt; vnitua amantiū cū amato. Sex-
 tum signū ponit Anf. dices. Sic decet dili-
 gete deū vt nihil diligit p̄ter supra vel p̄tra-
 cum. Nā dicit saluator Mat. x. Qui amat
 patrē vel matrē plus q̄ me. nō est me dign;
 sed oia diligenda sunt p̄pter ip̄um. vt dicit
 Aug. Qui diligit primū salte sancte et spū-
 aliter. qd̄ diligit in eo nisi deū. Item alia
 sunt signa charitat; roborate siue p̄ficientis
 dilectiois. et sunt quinq;. Primū signū cha-
 ritatis roborate est p̄ficientefreq̄ues discus-
 sio et examinatio: nō solū de peccat; mortali-
 bus sed etiā venialib;. Ratio. qz sicut chari-
 tas genita seu incipiens opponit p̄ctō mor-
 tali. ita seruo; charitatis. q̄ est roborate cha-

ritatis opponit veniali. vñ ip̄m expellet ab
 ania ne spūsancto displiceat. Dicit namq;
 Augu. Peccatū veniale licet aīam nō occi-
 dit. m̄ quibusdā postulis horrida scabie de-
 forme facit. Quap̄opter roborata charitat;
 om̄es officinas mētis visitat illuminat et mū-
 dat. De q̄ Greg. Caritas roborata nec mi-
 nimā possidet peccati paleā. nec eā residere
 facit. s; statim igne subtilissime circūspectio-
 nis exurit. Un̄ Prosper de vita p̄templati-
 ua. Caritas roborata est oīs corruptionis
 et vanitatis nescia. Scom̄ signū est p̄cu-
 piscētie diminutio. qz q̄nto charitat; dei ma-
 gis augmentat̄ in mente homis tanto ma-
 gis a p̄cupiscētia tp̄aliū elongat. Un̄ Aug.
 in enchiridion. Crescente charitate minuit̄
 p̄cupiscētia. vbi aut̄ non est charitas ibi re-
 gnat cupiditas. Ambro. Mens charitate
 accensa priuat̄ p̄cupiscētia. Et q̄ cognoscit
 q̄ amatores mūdi ardētes in iudiciali dile-
 ctione carēt charitate dei. Unde. i. Johan. ij.
 Si q̄s diligit mundū nō est charitas p̄ris
 in eo. Aug. Qui biberit de flum̄e paradisi ē
 eo extincta est sitis hui; mūdi. Tertium
 signū est interiorū sensuū exercitatio vitalis
 qz sicut exercitatio sensuū corp̄alium est si-
 gnū corp̄alis vite. ita exercitatio sensuū spū-
 aliuū est signū spūalis vite. Sūt namq; quinq;
 sensus interiores. s. sensus cōmunis. imagi-
 natio. estīmatua. fantasia et memoria. sicut
 quinq; sunt sensus exteriores. p̄pter qd̄ dicit
 Grego. in mora. Habitare in corpe aniam
 p̄bant vitales sensus co p̄is. ita habitare ī
 ania spūm ip̄m p̄bat vita spūalis. illud ex
 visu et auditu dinoscit. istud ex charitate et
 alijs virtutib; p̄bat. igit̄ ex charitate q̄ ē vi-
 ta anie. vt dicit Hugo de arra ale. sensus in-
 teriores viuificant. Ideo Bern. fons vite
 charitas. nec viuere dicā qui nō habet illaz
 ergo exercitatio sensuū interiorū est augmē-
 tate charitat; signū. Quartū signum est
 studiosa mandator; observatio. qd̄ sine di-
 lectione fieri nō p̄t. Job. xiiij. Qui diligit
 me mandata mea seruabit. Ro. xij. Pleni-
 tudo legis est dilectio. Hoc signū; habuit
 xps. qz dixit Joh. xiiij. Sicut mandatū de-
 dit mihi pater sic facio. Grego. Quō quis
 ex charitate p̄ficeret q̄ fontē in se dilectionū
 non haberet. et iam aliquatiter gustaret.
 Quintū signum est diuinatū voluptatum
 manifestatio. Ratio huius. quia amor est
 causa cōmunicacionis. Et ideo amicus re-
 uelat et cōmunicat amico suo secreta sua. q̄

De corpore Christi.

credens ea nō ponere extra se, sed fm qd̄ in eo est sicut in ip̄o. Amicus enī meus est q̄st alter ego. **Aut** Richar. li. iij. de contemplatio/ ne. c. xvi. **Si** vis noscere qz subtilitas diuini reuelationis sit manifestum diuine dilectionis indicium. audi **Joh. xv.** Jam nō dicam vos seruos sed amicos. qz oīa nōta feci vobis que audiui a p̄meo. qz ex magnitudine diuine dilectionis pendet modus diuine reuelationis. vt dicit ibidem. Certum ergo ubi signum sit q̄ dilectum tuū minus diligis vt ab illo minus diligeris. si theori eos excellis nondū vocantem sequi mereris. **Ex** q̄ p̄z q̄ crescente reuelatio e crescit et dilectio. Item alia sunt signa p̄fecte charitatis signanter put p̄tē p̄fici in via. qz dicit **Prover. iij.** Iustus semita quasi lux splēdens crescit et p̄ficiat vsqz ad p̄fectū dicit. scilicet p̄fecte charitatis. Ideo sciendū in via corū est duplex p̄fectio charitatis. Una ē necessitatis et sufficiētie. Alia est p̄uilegiate sanctitatis et excellentie. Has p̄fectiones tangit **Prosper lib. iij.** de vita p̄templatiua vbi dicit. In hac vita p̄fecti sunt illi q̄ p̄fecte se diligūt. qui volūt qd̄ de⁹ vult. Nullis peccatis q̄bus offēdit de⁹ acquiescūt. et semp ad virtutes diligendas et h̄n das se extendunt. In hoc q̄ dicit. q̄ volunt qd̄ deus vult. tangit p̄fectionē necessitatis. De hac p̄fectione scribit **Deutero. xvij.** Perfect⁹ enī et absqz macula corā dño deo tuo. macula. s. criminali. Sed in h̄ q̄ dicit semp ad virtutes se extendūt. ibi tangit p̄fectionē excellentie qz dicit **Bern.** Indefessum p̄ficiēdi studium et iugis conat⁹ ad p̄fectiones reparat p̄fecte se capiendo p̄fectum cui nihil test. talis erit in patria. nullo modo in via haberi p̄t. Ergo talis p̄fectiois signa h̄c nō q̄runt. **Ro. vij.** Uelle adiacet mihi p̄ficere n̄ inuenio. Sed signa charitatis sufficiētie et excellentie sunt duplicia. quedā ex actibus exterioribus. quedā ex actibus interioribus sed de vtriusqz p̄tē multa signati. tñ de vtraqz ad p̄sens quinqz sufficiētie. Prīmū signū extrinsecum p̄fecte charitatis est. si p̄ salute p̄rimi mori q̄s sit paratus. Ratio hui⁹. quia dicit **Augu.** in libro de grā et libero arbitrio. Quia parua charitas nō sufficit ad implēda magna mādara. vt sunt mox p̄ fratribus. et alias n̄as pro eis ponere. De q̄ idē. Perfecta charitas h̄c est vt etiaz mori p̄ xpo sit paratus. **Orige.** Volūtarie patiendo p̄bauit qd̄ veraciter amauit. tanto amor est alt⁹

or quāto patiedo morē volūtas est paratior. **S**cōm signū extrinsecū p̄fecte charitatis. si quis inimicos diligit et eis p̄pter eum bene facit. qz sicut dicit **Hugo** de arra aie Amor trāformat amantē in similitudines amari. nō solū q̄ntū ad similitudinē. sed etiaz q̄ntū ad opationes arduas et difficiles. Lūigit om̄s amator q̄ diligit inimicos et eis bene facit amator dei constituit. vt habet **Mat. v.** Diligite inimicos et benefacite eis vt sitis p̄fecti. sicut et p̄r v̄ p̄fectus est. Hoc nō p̄t fieri p̄ quālibet dilectionē. sed solū p̄ dilectionē p̄fectam. qz dicit **Augu.** in enchiridion. Illa dilectio inimicorū est p̄fectorū. Et **Origenes** sup **Lantica.** In exhibitiōe pietatis probat magnitudo amoris. Ideo illud signū verū est diligere inimicos p̄pter deū.

Tercū signū extrinsecū. si q̄s om̄ia adūsantia gaudētē suscipit et patētē ferat. qz charitas p̄fecta mēte ab amore huius vite quasi totaliter auertit. et occidendo quasi insensibile reddit. qz penas tpales et mortē eō temerē facit. **Un̄ Grego.** in om̄elia. Fort⁹ est vt mors dilectio. qz sicut mors corp⁹ interimit. sic charitas vite eterne ab amore tēporaliū mēte auertit et occidit. et ad eterna desideria quasi insensibile reddit. neqz sc̄is quilibet dño mori potuisset in corpe. si p̄r a terrenis desiderijs mori nō potuisset in mēte. **Un̄. i.** **Corinth. xij.** Charitas om̄ia susfert. **Actu. v.** Ibant apli gaudentes a conspectu concilij. Quartū signū. si om̄ibus abrenūciare quis paratus sit et sequi xp̄m. Ratio hui⁹ signū. qz p̄fecta charitas om̄ia renūcit que ei⁹ officiū impediūt. **Philip. iij.** Om̄ia arbitratus sum vt stercoza vt xp̄m lucrifacere. sed tpalium p̄cupiscentia mēte impedit affectū charitatis. vt dicit **Augu.** libro. lxxij. questionū. q. xvi. Charitatis venenū est species adipiscendorū ac retinendorū temporalium et nutrimentū charitatis est minutio cupiditatis. Perfecta vero charitas est vbi nulla ē cupiditas. De quo **Grego.** viij. moral. Ad culmen p̄fectionis tendunt qui exteri⁹ cuncta derelinquūt qui se rebus habitis nudant. gloria honoris se spoliāt. desideriorum eternorū assiduitate se affligunt. De quo **Augu.** Quantum q̄s respicit tantū diligit. tales fuerunt apostoli. in quorū persona dixit **Petrus.** Ecce nos reliquimus om̄ia. Nam charitas perfecta non timet p̄ditionē temporalium. De quo **Lanticoz.** viij. **Si** cederit homo oēm sub/

stantiam totius sue pro dilectione: quasi nihil respiciet eam. quia charitas non querit que sua sunt sed que hiesu christi. i. ad Corinth. xiiij. Propter quod dicit Hiero. Perfectus christi seruus nihil querit pro christum. propter quod dicit saluator Math. xix. Si vis perfectus esse vade et vende omnia te.

Quintum signum extrinsecum. Si nihil aliud quam solum deuri timuerit. quod dicit. i. Job. iij. Perfecta charitas foris mittit timorem. Quod exponens Suihel. sermo. xvij. Charitas proximi caret timore. sed charitas christi caret timore. Nec enim visibilis penale habet. timor autem habet penas. ergo in christi charitate non erit timor nisi filialis. quod enim timebit charitas veteres offensas. quod multitudines peccatorum operit charitas. quid infirmitates proprie scientie ne recedat. non. Nam foris est vis mors dilectio. Larricorum. vij. Quid temporalis pro christo timebit molestias finibiles. cum necesse erit e fuerint te fatigare et euanescere poterint. quod charitas est consummata perfectio. non ideo amat charitas ne pereat. sed vellet in eternum non perire penaliter quam priuari visum amoris eternaliter. hec ille. Ex his partibus quod perfecta charitas expellit timorem.

Sermo LXXXIX.

Ad idem.

Accipite et manducate

Accipite et manducate hoc est corpus meum. i. Corinth. xi. Audistis quod accipere debetis hoc venerabile sacramentum cum charitativa affectione. Et que sunt signa charitatis genite roborate et perfecte. Nunc igitur videndum est de signis intrinsecis perfecte charitatis. Sunt enim quedam actiones charitatis perfecte et intrinsecus manentes a charitate. et ista sunt tanto veriora quanto intrinseciora. quanto charitas est perfectior. tanto acutior ad intima pertingens. ut dicit Hugo super. vij. angelice ierarchie. Ideo interiores et perfectiores elicit actus. Primum signum intrinsecum perfecte charitatis sunt profunda et intima suspiria mentis. Ratio hec est. quando memoria rei amate intima mentis amantis tangit statim suspiria amorosa quasi quosdam nuncios amoris exprimit. tunc cum presentia dilecti reficit. Grego. ij. moral. adducens illud Job. antequam comedam suspiro. Mens ad inspectionem fulgoris intimi suspirans vegetata pualescit. quod amor charitatis eaz re-

ficit: et relectio contemplationis pascit. Trepidus autem amor hoc facere non potest. quod non est amor perfectus. Ideo Richar. in tractatu de charitate dicit. Intima suspiria sunt perfecte charitatis signa. Secundum signum sunt alta desideria. quod dicit Augu. libro. xiiij. confessionum. Omnia ponderibus suis loca sua percutunt. graua reorsum ut lapis. leuia sursum ut ignis. sed quod est pondus in corporalibus. hoc est amor in spiritualibus. Unde dicit ibidem. Amor meus: pondus meum. Eo feror quam cum quod feror. dono tuo accendimur et sursum ferimur. Ideo amor quanto plus accenditur. tanto amorosa desideria magis sursum feruntur. Nec quiescit donec ad locum suum. Et ad amatum peruenient. Grego. vij. moral. Sancti in desiderijs eternis anhelant in tanta altitudine vite se subleuant. ut audire iam que mundi sunt graue ac deprimens pondus sibi credant valde penale quod illis inter non sonat quod amant. Hoc signum charitatis habuit in ana magdalena. Orige. in omel. Stabat iuxta monumentum foris plorans. onerosi sunt mihi angeli. grauant me et pressantur. ego enim creatorem meum quero. et ideo omnis creatura grauis mihi est ad videndum. Unde in tractatu de charitate. Frustra expectantur cor solant qui dulci vulnere amoris intus vulnerant. si interius est uant talibus desiderijs ut iam ad vitam spiritus per cruciatus anhelant.

Tertium signum sunt cogitationes languide. Ratio huius signi Fulgentius. in quodam sermone dicit. Necessae est quo processit dilectionis thesaurus. id est amatum. illic sequitur cogitationis affectus. id est desiderium amorosum. Iohannes veritas ait Mat. vi. Ubi thesaurus tuus tibi et cor tuum. Et ergo in celis thesaurizemus celestia diligamus. Uis nosse ubi thesaurizas attende quid amas quod cogitas. ita thesaurus tuus ex amore cognoscet. et amore tuus iudicio cogitationis tue intelliges. planus est quod cogitatio fastidit omne aliud ab amato. Unde de glo. super illud Cant. v. Adiuuro vos filie hierusalen ut annuncietis dilecto. quia amore languet. sic per magnitudine amoris omnia temporalia sunt mihi fastidium unde languet. Orige. Incipientes amant. proficietes ardent sed perfecti languent. ergo cogitationes languide sunt signa amoris. Quartum signum expectationes tediose. Ratione huius dicit Lincien. super. vij. angelice ierarchie. Amore tendente in rem amaram nil velocius nil acutius nil penetrabilius. quod natura sua non quiescit

De corpore Christi

donec supernaturaliter totā penetrauerit pro/
funditate ⁊ transfigerit amoris totalitatez
quāntum p̄t. Iō qm̄ curia ista impeditur vel
retardat tota mens turbat: ⁊ expectandē at
tediatur. qz dicit Richar. libro. x. de p̄tēpla/
tione. c. xv. Amant ois mora videt nimis
longa ⁊ expectatio ouerōsa. Iō clamat cū iob
sancto. Redet aīam meā vite mee. ciuis de z. p.
ca. Grego. iij. moral. hoc exponēs dīc. Tūc
p̄sens vita ted cre. i. vilescere incipit dum di
uinus amor dulcescere incipit. id est p̄ficiat.
Gilbertus s̄mone. xi. D q̄ durū est amāri
anīmū cū x̄po ⁊ mūdo diuidere. D q̄ durū
est dilectiōi curaa pegrinas admittere cele/
ste secretū infestari secularibz turbis. Seq̄/
tur. amor ille nihil magis vult q̄ amare
Quintū signūz sunt affectiones causate ex
extrā. Extrās s̄m Papiam est excessus mē
tis. qz sicut dicit Dionisius in. iij. li. de diui
nis noībz. Amor in deū tendēs est certissim
faciens. qz amor ille nō p̄mittit esse suū p̄iul
p̄ mētis iobrietate. sed est qui amat p̄ mētis
excessus. Sed illi q̄ sui nō sunt sed aliorūz
extra se sunt. Dicit Bern. li. de p̄ceptis disci
puloz circa finē. Nobis est p̄sentior spiritus
vbi amat q̄ vbi animat. hoc intelligit quā/
tū ad conatū affectiōis sue. Nūc autē excels
sum nō p̄t facere nisi charitas p̄fecta q̄ p̄ su
am p̄fectā inclinationē causat tendētia in rē
amatā. Cū apls ad Gal. ij. Tuus ego. iam
nō ego. s̄z viui in me x̄ps. Dionisius ibi dē di
cit. Uer⁹ amator certissim patiens teo viuūt
z nō sibi. l. Loz. vi. Qui adheret teo vnus
spūa efficit cū eo. R. Nota q̄liter dile/
ctio charitativa p̄ grad⁹ distinguit. Aug.
sup̄ canonicā Job. Nunquā mor cū nascit.
mor p̄fecta est. imo vt p̄ficiat nascit. nata nu
tritur. nutrita roborat. ⁊ roborata p̄ficiat. ⁊ cū
ad p̄fectū venerit dicit. Luptio dissolui et eē
cū x̄po. Aug. in quada; epla. Tanto nobis
meli⁹ est. q̄nto magis ad deū vnus: q̄ nihil
melius. Imus autē nō ambulando s̄z amā/
do. ⁊ q̄nto habem⁹ p̄sentiorē. ⁊ tanto amo/
rē puriorē. Ideo videam⁹ de gradibz. qz di/
cit Grego. xxiij. mora. Nemo repente fit sum
mus sed p̄ gradus ad summū p̄uenitur.
Nota quidā incipiūt ab infimo gradu amo
ris gratūti ascendēdo ad gradus violentu
los. ⁊ in de vsq̄ ad grad⁹ amoris seraphici.
Pam⁹ grad⁹ amoris gratūti est amor in/
compabilis q̄ est cōmunis oim electoz. et ē
infimus ⁊ tante virtutis q̄ omne peccatū mor
tale expellit. ⁊ teum sup̄ omnē creaturā dili

git. Et hic gradus est necessitatis. Nat. x.
Qui diligit patrē vel matrem plus q̄ me.
non est me dignus. Igitur est sup̄ oīa diligē/
dus. Anst. Nihil est diligendū p̄ter deū. ⁊
quidquid diligit debet diligi p̄pter deū. Ra/
tio. In q̄ est summa diligibilitas summe de
bet diligi s̄z in deo ē summa diligibilitas. qz
summū bonū. ergo summe debet diligi De q̄
Bern. Sicut serpens Moysi comedebat
omnes serpentes magoz. sic amor diuini⁹ oēs
absorbet amore. Exemplū p̄t in igne mate
riali. q̄ denigrat ⁊ obfuscat rē quācūq̄ pul
eram. sic diuini⁹ amor oēm terrenā dilectio
nē. Istū gradū appellat Bern. sincerū amo
rem. qz mens isto amoze deū ita sincere dili
git q̄ nihil p̄ter ipm̄ vel sup̄ta ipm̄ equale sē
bi diligit. ⁊ nihil aliud ab ipō sperat ⁊ cupit
nisi solū amare sinceriter. ⁊ nihil admiscere
do omibz alija p̄emptis. sicut fecit ap̄tus
ad Philippi. Omnia arbitrat⁹ sum vt ster/
cora vt x̄pm̄ lucrificare. Hunc amozē testi
ficanit Aug. in li. p̄fē. dicens. O felix et se
cura dulcedo diuini amoris. q̄a mihi detur
venies in cor meuz. ⁊ iuebies illud amoze
tuo vt amplectar vnū bonū in q̄ omnia bona
Signū naturale est in amantibz q̄ penale
est eis cū se debeant separe a familiari collo
quio. Spūaliter. sic existētibz in tali cha
ritate penale est q̄ debent cessare a colloquio
deuote orōnis ⁊ intime deuotiōis. Nā quo
tiens ex aliq̄ causa extrinseca impediunt ex
hoc nō modicū merorem mētis incurruūt.
eo q̄ iugiter diuinā p̄ntiam h̄re desiderant
Secūdo gradus gratūti amoris est in cō/
taminabilis. ⁊ est affectio cordis tante pu
riatā existens q̄ nullo affectu amoris intrē
feci p̄tamiari p̄t. Et iste gradus amoris trā/
scendit primū in hoc. qz i primo gradu oīs
terrena suauitāa est nō appetibilia. in secūdo
autē gradu omīs telectio que x̄pm̄ non re
dolet abomiabilis est menti deuote. ⁊ omniē
affectū exciudit nihil p̄ter x̄pm̄ cupiscit ut
q̄ ardescit. in q̄ quiescit. vnū s̄nt. vnuz dili
git. dices cū ps. xxvi. Unā petij a dño hanc
requirā. q. d. Leera sunt mihi abomiabilia
Nūc gradū videt artigisse apla ad Gal. vi
Mihi mūdus crucifixus est ⁊ ego mūdo.
Nūc gradū bñ sentit Aug. cū p̄ nimia dul
cedine diuini amoris q̄s fastidio dicit⁹ vi
xit. Cur hic s̄z i ista valle miserie. ⁊ qd̄ hic
agā ignoro. nā amor tu⁹ i me dñe cupiscet
tias exatavit eternas. Et idē dicit alibi.
Qui semel biberit de fluuio paradisi. restat

vt in eo extincta sit fuit huius mundi. Duius
 amoris proprius est quod pro sui puritate ita deus
 caste diligit. quod nihil a reo querit nisi amare pu
 re et simpliciter propter se et ingentem bonitatem.
 De hoc amore casto dicit Augustinus. Quicumque
 a deo propter deum aliquid querit. non caste querit nec
 diligit deum. De hoc etiam loquitur Bernardus super
 Lanti. Amor castus est sibi ipsi premium et me
 ritum. Timor enim propter se non querit fructum alium
 extra se. Nam fructus eius versus est. **S**
 Et per hoc patere potest. nam si quis quere diligit deum.
 Ratione. quia amor suus est mihi dulcis et dele
 ctabilis. Si quis propter quem fructum diligo
 deum. Ratione. in hoc nullum fructum requirit nisi
 si ut dulcedinem sui amoris plene habeat. Si
 gnus autem naturale pater in filiis. Nam natura
 liter amans interius ardescunt. eo quod ex cordis
 applicatione circa rem dilectam multipliciter
 se spiritus exaltat. ex quo interiora potius erigunt
 non est. Spiritu. Sic ex amore vehementer
 diuinus affectus anime est eriguntur ab omni in
 clinatione cuiuscumque delectationis terre. solum
 gustandum deum. De quo psalmus. Sustate et vi
 dere quoniam suavis est dominus. quod dicitur nullus potest re
 cte estimare quanta sit dulcedo diuine suau
 itatis. nisi illa per diuinum influxum temerarie
 gustare. Tercius gradus est imperturbabilis
 qui nulla retransitoria potest perturbari. Et ideo
 ille gradus amoris bene dicitur imperturbabilis
 quia hoc solum diligit. et nihil est quod sua volun
 tate priuari poterit cum non habet affectus ad
 ista transitoria. Unde prouerbia. Non perturbabit
 iustus iustitiam quidquam ei acciderit. **S**ed
 quis est ille iustus quem nullus eriguntur perturbant
 potest. Ratione quod ille est qui cor suum totum pro amore
 instamatum ordinat in deum. qui etiam recte dicitur
 Lanti. Recti diligit te. quia eorum desiderium
 proferens erigit in deum. et nullo modo af
 fectu obliquo ad ista transitoria incurant.
 tales nihil perturbant. non damna ferunt. non pro
 pinquo. non violentia. quia secundum apostolum. Romanorum. viij.
 Nec mors neque tribulatio. Ratio. quia
 principalis intentio anime amorose est sic dele
 ctari in amato. quod quod propter preuentionem a
 mato accidit. non perturbat sed gaudet de fla
 gellis sibi celsis missis tanquam de veste regis. quia
 deus pro filium suum vestire voluit. qui amari
 dine iriguntur amnis sustinuit. Hunc gra
 dum amoris attingerat apostolus cum pro suauitate
 diuini amoris cupiebat dissolui. Philippus. **D**
 Duius amoris proprius est quod solum hoc reputat
 malum si mens sentit subtractam diuinam pen
 te suauitatem. et sic potest prompe in hec verba

Origenis super Lanti. Deum inquit qui abijt
 gaudium meum. ubi latet amor meus. ubi est dul
 cedo cordis mei. dereliquisti me salus mea.

Ex quibus verbis innuit quod mens amorosa
 maximum habet tedium de dilecti absentia. ex
 eo quod propter eum omne gaudium reputat solum mo
 lestiam et merorem. quod bene ostendit Origenem in
 omelia. Stabat maria iuxta monumentum
 foris plorans. qui solatio est ab angelis teci
 pere non lebat. quod dicitur. Derosi sunt mihi angeli
 grauant me et solant. ego enim creatorum meum
 quero. et ideo omnis creatura grauis mihi ad vi
 dendum. Cui resonat Bernardus in tractatu de ca
 ritate dicens. Frustra nisi saltem conat exten
 or solatio amanti anime lenire dolorem cum dul
 ce vulnere amoris intus curari oporteat. Si
 gnus autem naturalis hoc gradu probabiliter
 ad cognoscendum est in his. quod ibi est auditas
 oculo et carentis lachrymarum. naturaliter
 enim amorosi ex adustione caloris humidum
 consumunt siccitate oculo incurrunt. Ex quo
 spiritualiter informamur quod anima amorosa ab af
 fectione terrenorum sic debet esse eriguntur igne
 charitatis quod nunquam per retransitoria lachry
 mas effundit. nisi succint sibi diuinitate propi
 nate. et hoc contingit ex triplici causa. **U**
 Primo ex peccatorum recordatione in vera contri
 tione. ut patet in petro qui post negationem fleuit
 amare. Secundo ex primorum compassione. ut pa
 ter in ioseph qui vidit fratres suos paupere pens
 sos. a fleuit se non potuit continere. Tercio ex
 sponsi subtractione et celestis gaudij delecta
 tione. ut patet in thobia et anna eius. quod vixit. que
 post filium spirans fleuit et circumibat per omnia vi
 as per quas spes reuerendi videbat. Dicit etiam Be
 penale est quod extenuis non sonat quod huius inter
 nus amat. Sic anima amorosa per sponsi pre
 sentiam debet iugiter suspirare et omnes vias ar
 dentissimis desiderijs obseruare per quas se cre
 dit sue dulcedinis amplexibus reunire. **Q**
 Quartus gradus amoris est insuperabilis. et
 dicitur amor insuperabilis. quia nec aliquid mundi
 delectatio. nec carnalis affectio. nec hostilis
 impugnatione ipsam potentem superare. Hunc gra
 dum attingit apostolus. Romanorum. viij. Scio et certum
 suum quod neque mors neque vita. quia christi amor vehemen
 ter in deum transformat. sicut ferrum ignitum fito
 taliter ignis. sic talis transformatur in amorem.
 Et dicitur charitatis vulneribus. quia vulnerat af
 fectionem et transfigit eam. ut mors eius desiderijs
 resistere non possit. Exemplum in maria ma
 gdalena que fuit charitate christi secunda.
 ita ut a christo mortuo separari non poterat.

Unde Hugo. Facili⁹ erat au⁹iam eius sepa-
rari a corpore q^d uiuificabat q^m a corpore q^d
smabat. Et de hoc amore insupabili loquitur
Bern. dicēs. O insupabilis virt⁹ chari-
tatis que ipm insupabile superasti. z cui oia
subiecta sunt omnū pedib⁹ subiecisti dum
victus amore de⁹ nō solū homo fieri voluit
sed opprobriū hoim z abiectio plebis. Ad
hunc gradū amoris inuitat sponsus sponsā
Lanti. vlti. Pone me sicut signaculū super
cor tuum. Et bene christ⁹ comparatur
signaculo amoris duplici ratione. Prima
q^z ex ei⁹ vita nobis lucet forma z speculū p/
fecti amoris. quā formam mens deuota sibi
debet imprimere int⁹me. q^z totā vitā suā va-
leat pformare amorū eius. Secūda q^z christ⁹
signa pfecti amoris indelibiliter corpi suo
impressit. nā ad modū sigilli fuit sculpsus.
in capite corona spinea. in manib⁹ z pedib⁹
clauis durissimis p⁹ossus. in latere lancea
transuerterat. z toto corpore fuit virgāz ver-
beribus laceratus. ita q^z a planta pedis vsq^z
ad verticē nulla ps illesa pmanfit. Et reuer-
ra quicūq^z illud amoris signaculum cordi
suo bñ imprimeret z int⁹ me cogitaret q^m a/
mare hos redemit. z q^m seruēter z fideliter sa-
lutem nostrā quesit. tūc homo ad oia illa
seruēter posset affici. p que honor dei z salus
proximi posset pcurari. Propriū hui⁹ amo-
ris est q^z anīa plus velit esse dei q^m suūpsus
De quo Aug. in li. lxxxiij. questionū. Cum
de⁹ magis diligat q^m anīm⁹. seq^zitur q^z hō ma-
lit esse ei⁹ q^m suus. Ratio fm Bern. q^z p⁹sen-
tialis est spūs vbi amat q^m vbi anīmat. di-
cens cū ap⁹ ad Gal. ij. Quis ego tam nō
ego sed viuī in me xp̄s. Signū autē natu-
rale in isto gradu est ex cecitate oculorum q^z
causat ex siccitate corpis. Spūaliter. Sic
oculi interiores anīe amoroſe qui sunt intel-
lectus z affect⁹ p⁹fundant in corde duplici
ratioe. Primo totū intra est q^d mens amo-
rosa querit z diligit. extra nihil querit nihil
sapit. Secūdo hoc idem fit in accessu z recessu
su. anīm⁹ enim facilius perpendit. Accedit
sponsus q^m deuotiōe insolita mentez tangit
recedit q^m dulcore sue p⁹ſente menti se sub-
trahit. Quintus gradus amoris ē amor
infatigabilis q^z mentis affectū indefinenter
sursum eleuat infatigabiliter feruido amo-
re vt solū bonū diuinū z nihil aliud sibi sa-
piat. z verbo diuino viuat delicijs affluens
innixa sup dilectū suū. Lanti. ij. scribit ex
corū psona. Que est ista q^z ascendit p deser-

tū. i. solitū dinē vite p⁹ſentis. Et ascendit in se
cretū dei habitaculum sicut virgula fumi. s.
supra seipam erecta. faciens multa opa bo-
na z nihil reputās se fecisse. iuxta illud Lu.
xvij. Eū feceritis omīa q^z p⁹cepta sunt vob⁹
dicite. inuites serui sum⁹. Propriū hui⁹
amoris est q^z omīe malū nō sentit. z pro dile-
cto parūpendit oēm aduersitatem z penali-
tate. Un⁹ dicit Bern. Utinā ille amor n⁹is
insigereſ mentib⁹. vt quidq^d diuina puidē-
tia nobis pati p⁹tulerit. hoc dulciter z tota-
liter sine molestia patiamur. imo de hoc po-
tius intrinsec⁹ gaudeam⁹. z deo de hoc lau-
des deuotissimas exoluam⁹. Exemplo cer⁹
apostolici. qui ibant gaudētes s conspectu
concilij. quonīa digni habitū sunt p nomie
xp̄i contumeliāz pati. q^z charitas oia suffert
i. Corin⁹. xij. Signū naturate amoris est
q^z amantes p⁹sueuerūt de amore suo rigoſol
facere z cantus in laudē z memoriā amari.
vt ex his moueant ad crebrius cogitandūz
de amato. vt p hoc semp habeatur in memo-
ria q^z nō p⁹ haberi p p⁹ntiam. Sic deuota
anīa debet deo gratiarum actiōes iugiter de-
cantare z ei⁹ beneficia semp in mente reuol-
uere. dicens cū Isata eu idē. lxxij. c. Mīse-
rationū dñi recordator et laudē dicam pro
omnib⁹ que retribuit mihi dñs de⁹ noster.

Sextus gradus est amor inseparabilis q^z
sic anīa cū sponſo ligat. q^z anīm⁹ amantis
de alio cogitare nescit. quidq^d enī agat q^d d/
quid dicat. hoc semp dormies somniat. hoc
vigilans omī hora tractat. Hoc amore liga-
tus fuit Bern. dicens. O p⁹ſu summa be-
nignitas. o mira cordis iocūditas. incōp⁹re-
hensa bonitas me strigit tua charitas. Dic
est ille deuotiōis gradus excessu⁹ q^z anīa
totā rapit in dū. nō sinens ipam sūp⁹ esse
fm Dionisiū: sed amari. Istum videt actu-
gisse cū dixit. Quis mihi terret venias i cor
meū z inebriet amore tuo z amplectar vñū
bonum in quo sunt omīa. Hūc gradū vide-
tur possedisse sponsa Lanti. iij. Tenui eum
nec dimittā donec eum introducā in domū
mris mee z cubiculū genitricis mee. Sup
q^z dicit Gilbert⁹. O dñe ihu q^z dulce ē te q^z
rere z dulcē tenere. In vno p⁹ labor est ex-
ercitiū. s. in altero pfecta lenicia. Nā ipse ta-
cus fructu nō caret. mīr ei enāgelica felici-
fructu tetigit fimbriā ihu z stari sanara est
a fluxu carnal sanguis. Per fimbrias vesti-
mēti intelligere debet⁹ p⁹ntes z dona grāru⁹
quibus xp̄i humanitas vestita fuit. quas cū

mena deuota tetigerit affectu interiori amo-
 nis restringit in ipsa omnis fluxus carnalis de-
 lectionis. et hoc efficit reformationis. Iuxta il-
 lud ap[osto]li. i. Cor. vi. Qui adheret deo vnus
 sp[irit]us efficit eum eo. hoc t[ame]n dictu[m] est s[ecundu]m Aug.
 q[uod] ania amorosa no[n] viu[it] s[ibi]p[ro]p[ri]a vita. sed
 vita sponsi. p[er] amoris iura sibi vendicat q[uo]d
 est sponsi. Prop[ri]u[m] hui[us] amoris est q[uod] ania
 amorosa frequenter et incessanter cogitat de a-
 mato. de quo Bern. Amans post t[em]p[or]e amara[m]
 indefessis oculis contemplet. Nam s[ecundu]m Au-
 gu. Ubi amor ibi oculus. ubi dolor ibi ma-
 nus. Ideo Fulgenti[us]. Ubi dilectio[n]is e[st] the-
 saurus. ibi et cogitationis affect[us]. Signum
 naturale hunc gradu[m] p[ro]babiliter cognosce[n]-
 du[m] est inquietas pulsus. Na[m] vehementer a-
 mans habet pulsu[m] aut nimis tardu[m] aut
 nimis veloce[m]. s[ecundu]m diu[er]sas amari app[ro]p[ri]e
 ones. Est cui tardus si anxie dilecti absen-
 tiam patit. veloci aut[em] dum ex spe p[ro]sequendi
 dilecti cor aperit et hylarat. ex qua hylarra-
 te sp[irit]us inflamat et pulsus naturaliter exci-
 tatur. Sp[irit]uales aut[em] pulsus anime amorose
 sunt ci[us] affectio[n]es. q[ue] veloces sunt cu[m] gau-
 de de dilecti p[re]sencia. tardi aut[em] sunt du[m] tristatur
 et dolo[r] de dilecti absentia. Assumens illud
 Origenis sup[er] Lanti. Deu[us] heu quo abiit
 gaudiu[m]. ubi later amor me[us] salus mea. Na[m]
 ania amorosa i[n] hac amoris anxietate est sic
 fixa i[n] dulcedine dilecti p[ro]pter e[um] o[mn]e gau-
 dium molestia[m] reparat. Ita q[uod] dicit Silber-
 tus sup[er] Lanti. Duru[m] est amanti p[er]grinas
 curas immittere et celeste secretum infestari
 Septim[us] gradu[s] est amor insatiabilis.
 qui i[de]o dicit insatiabilis. q[uia] mentis tanta suau-
 itate p[ro]fundit. q[uod] gustu diuine dulcedinis sa-
 tiari no[n] potest. sed q[uod] ampli[us] bibit ampli[us] sitit
 iuxta illud Eccl[esiasticus] xxiij. Qui edunt me adhuc
 elurunt. et q[ui] bibunt adhuc situnt. In h[oc]
 gradu ania esse p[ro]futura cognoscitur q[ui]a ad affe-
 ctum i[n]u[er]satur ad quenda[m] gustu[m] inno[m]ia-
 tum diuinit[us] i[n]u[er]omitit. Que gustus bene
 gustauit beat[us] Aug[ustinus] cu[m] dixit. x. p[ro]fessionum.
 Intromittis i[n] me q[ui]s i[n]trinsec[us] et nescio
 i[n] qua dulcedine q[ui] si p[ro]ficere i[n] me nescio
 q[ui]d erit. vnu[m] t[ame]n scio q[uod] vita ista no[n] erit. In h[oc]
 gradu amoris ania capis i[n] illu[m] abyssu[m] di-
 uini luminis. et i[n] tanta suauitate diuini a-
 moris vt anim[us] exercitio[rum] o[mn]i oblitus peni-
 tus nesciat seip[s]m. et tot[us] transeat i[n] deu[m]. que
 admodu[m] auro[rum] a claritate solis absorbet
 et illa aque multo vino i[n]fusa desicere a se
 tota videt du[m] alterius sapore[m] induit et colo-

rem. vt dicit Bern. in tractatu de charitate.
 Sicut vides in languidis nil esse vigoris.
 sed totus cor mor[is] ex alieno dependet ip[s]o
 sic si q[ui]s ad tantu[m] gradu[m] p[ro]fectio[n]is p[ro]fecerit.
 nil iam p[ro]p[ri]u[m] a g[ra]t[ia] nil iam p[ro]p[ri]o arbitrio
 relinquit. sed o[mn]ia diuine dispensatio[n]is dimit-
 tit. Nec miru[m]. q[uia] mens i[n] tali gradu amor[is]
 sibi ip[s]i et o[mn]ibus reb[us] creatis fundit[ur] moritur
 vt possit viuere soli deo. Un[de] vere posset dice-
 re cu[m] Augu. Nouar[is] vtili viuere queam.
 De quib[us] mentib[us] loquit[ur] ap[osto]l[us] ad Colof.
 iij. Mortui estis et vita v[est]ra abscondita est
 i[n] xpo deo. Et de tali morte potest exponi illud
 Nume. xxvij. de morte moysi cui dicitur est
 a d[omi]no. Ad me ascende ad montes istum a-
 barim. et contemplant[ur] terram et morere i[n] mon-
 te. Ille mons eminentia[m] contemplantio[n]is desi-
 gnat. Abarim interpretat[ur] transitus. et signifi-
 cat viru[m] contemplantiu[m] qui de meditatio[n]e tra[n]-
 sit i[n] contemplantio[n]e. et de contemplantio[n]e ad
 admiratio[n]e[m]. et de admiratio[n]e i[n] mentis alie-
 natione[m]. et de mentis alienatio[n]e i[n] quanda[m]
 delicatam mortem. et hoc est mori i[n] monte
 Qui vult contemplant[ur] diuina[m] sapientia[m]. oportet
 e[um] o[mn]ia corpalia. imo et ip[s]as ratione[m] tra[n]-
 scendere. q[uia] s[ecundu]m Grego. Mena visibilibus
 condita videre no[n] potest inuisibilia. Un[de] Boe-
 tius de p[ro]solatione p[ro]p[ri]e. Q[ui] lumen increa-
 tum nec capis sensu nec imaginatio[n]e. o[mn]e ex
 etia[m] ratio[n]e et intelligentia[m] sup[er]gredit Et ex
 hac luce choruscanti mens sibi deficiens et
 i[n] sui alienatione[m] transiens dulciter morit[ur]
 cum patriarcha iacob. Jam dulciter mori-
 ar et letus. q[uia] vidi faciem tuam. Diuinus amo-
 ris p[ro]p[ri]u[m] est q[uod] gustu i[n]ternum et sapie[n]tiam
 nec dulcedine[m] tam ardentem desiderat. q[uod] licet
 bibat. tamen sic bibendo sitim non extinguit
 desiderij. q[uia] affectus talis i[n] nullo gradu sa-
 tiari p[ro]tentus est. sed semp[er] interiora pene-
 trans ex vi transformatiu[m] a amoris tantum
 mergitur i[n] dilecti vt sponsus se ab ea vul-
 neratum dicit Lantico[rum]. iij. Vultu[m] crasti
 cor meum soror mea i[n] vno ictu oculo[rum] tuor[um]
 Na[m] s[ecundu]m Bern. i[n] tractatu de charitate. De-
 uora ania h[ab]et oculos. vnu[m] q[ui] intelligit. aliu[m] q[ui]
 diligit. et vnu[m] p[ro]gnit[ur] is. aliu[m] amoris. dexter
 dilectio. sinister i[n]tellectio. Et dilectio bene-
 rectus dicit. quia recto aspectu i[n] dilecti si-
 gatur. Tum quia ex sua i[n]tima penetratio[n]e
 p[er] ip[s]m dilect[us] vulneratur. quia ubi i[n]tel-
 lectus repellitur ibi iste admiratur. scilicet
 amando. quod pater. Plus enim sapere q[ui]
 oportet omnes p[ro]hibetur. sed amare plus

De corpore Christi

q̄ posse precipitur. cum dicitur. Dilige do-
minum deum tuū q̄ toto corde tuo & q̄ to-
ta ania tua. Unde in *Enchiridion* de amorosis
mentibus. Adolescentule dilexerūt te nimis
Nam velle nimis s̄m Bern. est plus esse q̄
posse. Sicut ergo nimis dicit qd̄ supra pos-
se & vires accipiat. infinit⁹ quippe & immen-
sus est & nunq̄ amor charitatis intendit
vt nullus sit modus l̄mēura amoris. Sic
igit̄ amans & si nimis amat posse suo. min⁹
tñ velle suo. pp̄ter qd̄ amor ille vt Bern. di-
cit appar̄t modic⁹ dū p̄gustat⁹ qd̄ delicijs
amplius in desiderijs exardescit. que si den-
tur ad plenitudinē nunq̄ tñ ad satietatem
nō solū viatoribus. sic nec ipis cōprehensori-
bus. de quo. ps. xvi. Satiator cū apparue-
rit gl̄ia tua. ibi dicit Bern. Per satietatē re-
temus accipe desiderij abundantia. nō aut̄
finē ipi⁹ desiderij. p̄stat enī q̄ sanati nō sunt
q̄ semp̄ esuriūt. Nam s̄m Bern. Satietas
parit fastidiū. Gustus aut̄ diuini dulcoris
sc̄mp̄ parit desiderij incitamentū. fames enī
ante desiderij est. Vere beata esurios que so-
lū eiurit qd̄ semp̄ habet. & sic amāo ipō amo-
re circulum facit vt nullus sit finis amoris
Propriū hui⁹ amoris est q̄ dicit vsq̄ i sy-
on. i. ad cōtemplationē nudā diuine essentie
eū leticia semp̄ eterna. Et p̄fert s̄m Aug. mē-
ti indicibile gaudiū qd̄ nec verbis exprimi
pōt. De q̄ Bre. iij. mora. Sepe amant⁹ ani-
mus tanto p̄c̄plationis munere implet vt
videre valeat qd̄ oīno loqui nō valet nec e-
narrare pōt. vt alter moyses descēdens a cō-
sortio dñi in ania & corpe aliq̄ signa et testi-
monia faciet vt in illa regione lucis fuerat.
Uñ Hugo. Dū de p̄c̄platione & secreto re-
uertimur qd̄ nobiscuz afferre poterim⁹ nisi
lucē de regione lucis portam⁹. q̄s scire poterit
q̄ ibi fuim⁹ nisi illuminari redirem⁹. si vidi-
mus p̄ris potentia. appoztem⁹ lucē timor⁹
si filij sapientia lūce veritatis. si spūs sancti
elementia appoztem⁹ nobiscuz lucē dilectio-
nis. Signū aut̄ naturale pbabiliter hoc co-
gnoscendū est. q̄ si mens aliq̄ istū gradum
attingit. tūc talis nuuq̄ sciat loq̄ nisi dulce
dinē verbi. Et q̄ in oibus desiderijs suis ele-
uata ad eternā vitā. qd̄ vsq̄ ad totā obliui-
onē vite tp̄alis transierit. vt diē Bernar. &
sic fuit exper⁹ Aug. cum dixit. Nil me dele-
tat nisi de te loq̄. de te audire. de te p̄ferre. tu
am gloriā frequenter in corde meo reuol-
uere. quod p̄ferret nobis pater & filius & spi-
ritus sanctus. Amen.

Sermo XC. Ad idem.

Accipite et mā

a ducate. hoc est corp⁹ meū. i. Co-
rinth. xi. Audistis quō accipere
debem⁹ hoc venerabile sac̄m cuz charitati-
ua affectiōe. Nūc vero videndū est qd̄ seq̄-
rur ipam charitatuā affectiōē. & est eterno
tū occulta reuelano. Nā s̄m Bre. xij. cōfesi-
onū. Charitas est pondus inclinās amā-
tem ad amatū. et appropinq̄re facit amato
in q̄ntū pōt. Nā dicit Dionisi⁹. Quāto p̄-
pinqu⁹ est amās amato. tanto veri⁹ & sub-
tilius reuelat sibi amatū. Uñ Hugo super
vij. angelice ierarchie Qui ardentius dili-
gūt. p̄fund⁹ p̄spiciūt & subtil⁹ discernūt. et
q̄ cautiōri modo respiciūt. p̄culdubio eni-
denit⁹ p̄gnoscūt. Idcirco q̄nto eterna magis
amant tanto p̄fect⁹ cognoscunt. Et sic veri-
ficat verbū Richar. iij. de p̄templatiōe. Ex
magnitudine diuine dilectiōis p̄ndet mod⁹
diuine reuelatiōis. q̄ merito seq̄rur charita-
riuā affectiōē occulta eternoz reuelatio.
A Nota reuelano eternoz d̄r occulta. q̄
nō nisi in occulto p̄cipit. De q̄ Hugo li. iij.
de arcā noe dicit. In reuelationibus necessa-
ria est secreta habitatio & mentis collectio si-
ne vnio. Uñ si scrutemur scripturas. tūc vitē
aut nunq̄ deum locurū fuisse in multitudine
inueniemus. sed quotiens voluit aliq̄d
innoscere hominibus non gentibus aut po-
pulis. sed paucis & a conuentu hominū se-
gregari vel p̄ nocturna silentia. vel in cam-
pis. vel in solitudinibus. montibus et vallibus
se manifestauit. Sic locutus fuit noe Be-
nes. vi. & abraam Benes. xij. et iacob in via
Benes. xvij. In somnis vidit scalaz & do-
minū innitum. postq̄s aīglauit dixit. Ve-
retomin⁹ est in loco isto. sic & moysi Ero. iij
cum pascebat oues Terro cognati sui sacer-
dotis Madian Lum minasset gregem ad
interiora deserti venit ad montem dei oreb.
apparuit domin⁹ in flamma ignis d̄ medio
rubi. Et vidit q̄ rubus ardebat & non com-
burebatur. Et Ezechielī circa flūuū cho-
bez. & sic quasi omnibus prophetis. Et sequi-
tur. quid est q̄ in secreto loquit̄ deus. nisi q̄
nos ad secretum vocat. & q̄ cum paucis lo-
quit̄. nisi q̄ nos colligit & inueniet. sic simi-
lis est ratio quare in scripturis obscurā lo-
quatur. nisi vt veritas malis abscondatur &
bonis reueletur. de quo Math. vij. Nolite
margaritas projicere ante porcos ne marga-

rite porcor pedibus aculeant. **B** Ex his
 patet qd reuelationes nō sunt eāles, qz nō om-
 nes hoīes equaliter a sensu abstrahunt, nec
 equaliter in intellectu exerantur, nec
 equaliter in intellectu sursum eleuant. Jō
 necesse fuit vt qbusdā fierent reuelationes
 sensibiliter, qbusdā intelligibiliter. Nā qui
 busdā patribz fiebant sensibiles reuelatōes
 vt exemplificat Dionisi⁹, iij. ca. angelice te-
 rarchie. sicut patribz et qbusdā alijs. Nec
 reuelatio ad intrandū eterna allicit. Scda
 reuelatio est intellectualis, q fit intellectu-
 aliter viuētibus, vt filijs israel ex egypto exeū-
 tibus iā intellectu aliter ambulātibz, et hec
 reuelatio introducit ad eterna, vt postmo-
 dū patebit. Tercia reuelatio est supintelle-
 ctualis, et hec fit rōm mentibus vnitis, et gres-
 sis de egypto et interioribus deserti exeuntibus
 vt moysi, et hec reuelatio etemitā cōuenit.
 Istas reuelationes mens percipit q in infi-
 mis et in intūmis stare cōsueit. Itē nota q
 reuelatio sensibilis fit plebi simpliciter vi-
 uenti, de egypto tpali exire desiderāti ad ter-
 ram pmissae hereditatē. Et hec reuelatio vt
 dicit Richar. sup Apoca. c. i. sensibilis fit du-
 pliciter. Fit enim qñqz p signa sensibilia, vt
 qñ res videntur sensibus corpaliibus, i. extra et abs-
 qz significatione mystica, vt pharaoni et his
 q nullū sensum spūalem et mysticū intellere-
 runt, et hec nō sunt perfecta reuelatio, qz illis
 vltra sensum nō fuit reuelatū. **E** Est
 alia reuelatio sensibilis, s. visio corpalis q fit
 sensibus exterioribus, vt qñ res videntur in qbus
 latent signa mystica, qlis fuit facta patribz
 veteris legē, vt abraam, ysaac, iacob, qz my-
 stica nouerāt, sicut et moysi cū in rubo ardenti
 sensibiliter dñs apparēs sibi i subiecta crea-
 tura dices. Ego sum de⁹ abraam deus ysaac
 deus iacob, hoc nomē mihi est in eternum.
 In hac reuelatiōe sensibili ostēdit de⁹ ignez
 certans vnīende cū rubo hūanitatē. Nam
 verbū etemū ostēdit suā sensibile reuelatiō-
 nē, in quo coniungit eterna cū tpalibus, spiritu-
 alia corpaliibus, patriā exilibz. In hoc qd di-
 cit. Ego sum dñs de⁹ abraam, ego inqt sum
 qz esse meū est incōmutabile, hoc etiā ostē-
 dit Job. viij. Anteqz abraam fieret ego sum,
 et Math. xxiij. Ego sum de⁹ abraam non est
 de⁹ mortuoz sed viuētū. Sz nō viuūt in
 tpali mutabilitate, sed in eterna stabilitate,
 nō in corpali mortalitate, sz in spūs immor-
 talitate, nō in exilio hui⁹ calamitatis, sed in
 eterna hereditate, vt egyptū corpales et tpa-

lem vt pegrini egrediamur, et ad terrā heredi-
 tatis pmissae patribz, s. etemā beatitudi-
 nis et etemitatē anhelamus. Aug. in sermone
 de natiuitate dñi dicit. Natus est nob pps
 in tpe volubilitatē vt nos pducatur ad patris
 etemitatē, fact⁹ est de⁹ homo: vt homo fie-
 ret de⁹. Uenit igit modo nō corpaliiter sz me-
 taliter, s. mēoria cogitādo etema. Nā dicit
 Aug. iij. de trinitate, c. xvij. Cū eterna cogi-
 tam⁹ nō sum⁹ in hoc mūdo, qz cū iam tran-
 scendim⁹. Uenit etiā intellectu eterna con-
 replando. Bre. xvij. moral. In sanctis vi-
 ris etemitas iugiter aspirat. Uenit etiā vo-
 luntate etemā amando. Grego. Supiora
 amare sursum est ire. Nā dū hō magno de-
 siderio ad celestia inhīat: hoc qd spm capere
 querit iā degustat. Scda reuelatio intel-
 lectualis illa nō fit oculis eam is sed mentis
 vt dicit Richar. Et fit dupliciter. Prio qñ
 anim⁹ p spūm sanctū illūiat⁹ formalibus rez
 visibilibz similitudinibus et imaginibus premon-
 stratis siue p̄sentatis ad inuisibilibz cogniti-
 onē ducit. Et hanc Johānes in Apoca. vi-
 dit, et Ezechiel ppheta, vt dicit glosa super
 primū prologū Apoca. et in fine alter⁹ pro-
 loqui dicit qd Johānes imagines vidit in mēte
 et in eis veritatē intellexit. De reuelatio ad
 etemā ducit qz p eā intellect⁹ ad inuisibili-
 um et etemoz cognitionē exurgit. Unde Ri-
 char. Quando intellect⁹ p intemā inspiratiō-
 nē suauiter tactus nullis mediātibz rez vi-
 sibiliū formis ad celestia cognitiōne erigit,
 sicut dauid ppheta vidit in spiritu q vidit
 Et Damo sup Apoca. recordat dices. In-
 tellectualis reuelatio fit qñqz nō p corpales
 res nec p similitudines, sed ipa veritas imme-
 diate manifestat vidētibz, qd pprie electo-
 rū est. Math. xvi. Caro et sanguis nō reue-
 lauit tibi, sed pater me⁹ p interiorē inspira-
 tiōne ps. lxxxiij. Audiam qd loquat in me
 dñs de⁹. Nā talis reuelatio intellectualis nō
 fit nisi intelligentibus, vt moysi et interiora de-
 sertu ingredientibus vbi omne velum remouet
 ab eis. Nā reuelatio dicit qñ veli remotio
 ab oculis intellectualibus. Quā remotio nez
 petiit dauid. Reuela oculos meos et cōsi-
 derabo mirabilia de lege tua. i. Ez. ij. No-
 bis reuelauit de⁹ p spūm sanctū q omnia scri-
 tatur, etiā p̄funda dei. Tercia reuelatio est su-
 per intellectualis, et dicit supintellectualis, qz
 ampli⁹ habet fieri p dilectionē qz p intelle-
 ctum, qz plus diligit qz intelligit, et dilectio
 intrat vbi intellectus foris stat. Nec obstat

De corpore Christi.

quod dicit Augu. Inco gnita nequaquā pnt amari. Que duplex est. i. intellectualis ⁊ affectualia. Idcirco dicit Dionysius. Verus amator dei vnū immediatū deo q̄ intellect⁹ Nam qd̄ intellect⁹ nō capit noticia affectualis percipit. q̄ est superior intellectuali. Ver cellens. sup. Lanti. Intellectus ⁊ affect⁹ si mul coambulant vsq; ad nouissimū defectū. Intellectus in celestib; vbi habet sue pgnitionis ⁊ lumina sui p̄ summationē. tunc affectus p̄ nitet ad teū principalia suspiria et sup̄ intellectualē extensionē ⁊ immisiōē feruendo fulgores. et fulgido feruores. ad que omnia intelligentia trahi nō p̄t. sed affectus. Et subdit. tanta est virt⁹ veni amor⁹ q̄ nō solū facit angelos ⁊ hoies excedere naturā ppriā vt in teū ascendant. sed etiā teū q̄ si naturā ppriā egredi vt ad creaturas q̄ infra naturā ppriā cō descendat p̄cedendo. Ex hāc p̄t q̄ reuelatio sup̄ intellectualē nō fit p̄ intellectualē cognitionē. sed p̄ ardensimā ⁊ superuadā dilectiōis experimentalem noticia. Vñ Dionysius de diuina noibus. Au dēdū est dicere p̄ veritate. cū trāsit est in egressibilis a se. licet ip̄e suā imūctates nre capacitati p̄ temperet: eo tñ non mutato Et hec reuelatio nō fit nisi in seraphicis mētibus s̄ interiorib; deserti existētib; in caligine occulti silentij. Ideo Dionysius. O amice rhinorhee vt sis capax illi⁹ reuelatiōis in corpore si se radio diuino terelique sensu ⁊ sensibilia exteriora ⁊ intellectualia operiones. ⁊ omne intelligibile ⁊ forti conatu hec cō prime. Et sic est tibi possibile p̄ surge sup̄ intellectualiter ad vnionē dei. q̄ est sup̄ oīm cognitionē. ⁊ sic te habe in caligine ista do nec diuin⁹ radi⁹ vere ⁊ circūelate appareat. ⁊ sic reuelet se. ergo s̄m Lin comēscen cōmentatorē dyonisi. Gradus illi⁹ ascēsiōis sunt. P̄mo terelinq̄re oīa sensibilia. Secūdo oīa intelligibilia. Tō ingredere caliginē vbi apparet te⁹. O q̄ pulcra est talis aīa. vt implebit illud Isā. lviij. Implebit dñā splendore aīam tuā. Exemplū de moysē cui⁹ facies splendida fuit. q̄ sepauit se a p̄plo ascēdens i montē sex dieb; fuit i nube. septimo die apparuit spūs dñi q̄ ignis ardēs. secre tū ibi inuenit vere ⁊ tenet qualis ibi inuenitur. ⁊ nō ē effabile homini vt Paulo. ij. Corinth. xij. Scio hoīem raptū in tercū celū. an in corpore vel extra corp⁹ nescio. ⁊ vidit ea que nō licent homi loq̄. Cui talis reuelatiō fit p̄ dicere illud Mat. xi. Confitebor tibi

pater celestis. qz abscondisti hec a sapientib; ⁊ prudentib; ⁊ reuelasti ea paruulis.

Sermo XCI. Ad idem.

Accipite et mā

a ducate hoc est corp⁹ meū. i. Corinth. xi. Audistis quō accipere debem⁹ hoc venerabile sacramentū amicable liter cū charitativa affectione quaz ⁊ seculif occulta reuelatio eternoz. D. Nūc viden dū est quō recipere debem⁹ dulciter cū exp̄ mērali p̄ gustatiōē. Pro q̄ sciendū dicit Papias. Experientia idē est qd̄ noticia. Vñ si omēs hoies dicūt mihi hoc gustabile est dulce. p̄ hoc nō habem⁹ noticia experimētalem de illo. Etā q̄ntūcūq; p̄bant p̄ ratios sed s̄m opinionē fide vel sciam h̄re possent. Sed si gust⁹ me⁹ attingit gustabile vel attinget ab illo. r̄c ab illo habeo noticia experimētalem. sic etiā de sensib; in tenoz. Si lego vel audio ab aliq̄ q̄ dulcis sit dñs. p̄pter hoc nō habeo noticia. nisi gustus spūalis attingat diuina dulcedine. vt dicā cū spōsa Cann. ij. Fruct⁹ ei⁹ dulcia guttur meo: vbi loq̄tur de gustu spūali. Et seq̄t q̄rue p̄cedentia. scz charitativā affectionē ⁊ occultam reuelatiōē eternoz. Quid p̄dest multa cognoscere vel intelligere nec illa experiri nec aliquē vsum illoz h̄re. Tō Dugo super vij. angelice ierarchie. Nō facit p̄fectum cognitio veritat⁹. nisi etiā habit⁹ virtutis ⁊ experientia subsequat. an agistra enī intelligēdi est experientia. Et iste op̄ime veritatē o uit q̄ oīa nō solū audiendo sed faciēdo et gustando didicit. Ad hāc experientia hortatur petr⁹. i. Pe. ij. Si tñ gustat⁹ qm̄ dulcis ē domin⁹. E Diceret in q̄b; sensib; habet experimētalis noticia. Aug. de spū ⁊ ania dicit. Duo sunt sensus in hoīe. exterior ⁊ interior. Exterior reficit in p̄templatiōē hūanitatis. Interior in p̄templatiōē diuinitat⁹. p̄terea de⁹ fact⁹ est hō. vt hoīem beatificaret ⁊ tota cōuersio hoīs esset ad ip̄m: ⁊ tota delectatio esset in illo. Cū p̄ sensum carna vide tur in carne ⁊ p̄ sensum mētis videt p̄ diuinitatis p̄templatiōē. Seq̄tur. hoc enī totū bonū hoīs siue ingredit siue egredit pas seua in factore inueniet. Et infra dicit. Cū homo p̄stat ex corpore ⁊ ania. et in carne sunt quinq; sensus. scz visus. audit⁹ ⁊c. Et sic in ania quinq; sensus spūales. qz ania est spiritus. Vñ de visu spūali Deutero. xxxij. U

de te quoniam ego sum te? De auditu Apoc: ij. Qui habet aures audiendi audiat quod spiritus dicit. i. sensus intelligendi. De gustu ps. xxxij. Gustate et videte etc. De odore. ij. Co rinth. ij. Bonus odor christi sumus. De tactu Math. ix. Quis meretigit. loquitur de tactu spirituali. scilicet fidei. Si interiores sensus dunt habere vigorem. necesse est ut sensus exte riores sopiant. i. a sua euagatione restinguant. Unde Grego. ij. mora. Si exte rior euaga tio sensus claudit interior sensus aperit. Nu llus ratione reddit Hugo li. iij. de arca noe. Mentis ipsius cure carnales exagitant non co pprehendunt sapientiam sapientiam. sed quod spualis / rur actus inueniunt eam. Quando animus ab ex terioribus abstrahit ad seipsum colligit et robu stior ad contemplan da eterna subleuat. et cum a delectatione carnali abstrahit necesse est ut stantim ali quod spualis gaudij p gustare inci piat. ne oino a delectatione remanserit aliena quasi semet aridus sine humore. Ideo istas mentes in teme desideriu dulcedinis trahit quas nulla p cupiscetia carnalis affectus fo ris relegauit. Idcirco ps. xxxij. Gustate et videte etc. Gustu istu nemo extinguere pot nisi qui experit est. Ubi Grego. Suauitate eius non cognosceret. si hanc non cognoscitis nuntime gustans. qz a nullo exprimit nisi p experientia noscit. ideo oportet querere qua liter spiritus noster ad ista gustus experientia possit ptingere. Rndet Hugo super plogo angelice ierarchie. Dicitur dei filius quod est sa pientia pris venit ut creatura in humanitate et manifestauit se in opibus suis. et ceperat inuisibilis videri visibiliter. Et sapientia pris hiesus incarnatus factus est quasi lumen in te sta ut nos illuminaret et ad prem reduceret Job. iij. Ipsi auditum et scim quoniam hic est hiesus saluator mundi. et sic causabat in nob et in sensibus interioribus quanda noticiam cre dibilem eternoru supernaturalium. Ro. i. Inuisibilia dei etc. Et sic Joh. vi. Quo ibimus verba vite eterne habes. Et Joh. vij. Nun quod sic locut est homo Sed ut dicit Dionis ius. Illa noticia non est experimentalis. qz experientia repugnat fidei. Secdo sapientia incarnata que sunt inuisibilia p visibilia ma nifestauit. Et voluit ostendere quod esset ci bus animarum et refectio. Ideo fm Hugonez dicit. Carnem assumpta nobis in edulium posuit in sacramento ut percibum carnis ad gustum inueneret diuinitatem Lanti. v. Co medi famu cum melle meo. Dige. fau est

cera virginea cellulis distincta melle reple tis. Nam comedere sanu cum melle non est ali ud nisi manducare corpus carnis virginee repletu cum dulcissima diuinitate. et sic per gustu humanitatis puenit ad gustu diuini / raris. f Sed diceret. qualiter sensus spualis interior eterna experietur. Grego. v. moral. m det. Eternitas p mentem cernit sine aspectu videt. audit sine motu. suscipit sine corpe. Sap. xvi. Panem de celo prestisti eis omne delectamentu in se habentem. i. omnis sa poris suauitate. Primo videt spualibus ocu lus Job. xxxv. Videbunt faciem eius in iubi lo. Grego. iij. mora. Doc sit cum spualis ocu lus in radio eterni solis figit omni immuta bilitate pculcata veritati eterne inheret. Et sic experientia habuit sponsa que dixit. Di lectus me candidus et rubicundus electus ex milibus et desiderabilis. Lanti. v. Secun do audit spualibus auribus. Grego. super Ezech. omelia. vij. Non querit aures corpus sed mentis. Apoc. ij. et Mat. xij. Qui ha bet aures audiendi audiat. Richar. Ille ha bet aures audiendi quod habet sensum intelli gendi et affectu diligendi. Aug. sup Gene: Dei sapientia loquitur in inspiratione occulta. Tercio odorat. Dionisius. iij. celestis ie rarchie. Deus redolet in sensu spuali cum di uina gratia placet. et sancta delectatio de nos replet. Lanti. i. Eurrem in odore vngento ru tuoz. Ubi Beda. Si dnus suauis sit vni uersis maxime tui domesticis. et quanto que sa miliari vite merito ac mentis puritate ap propinquat. tanto recentius flagrantia sentit et hmo in eo capit intelligentia nisi quoniam ar tingit experientia. ij. Loz. ij. Deo gras qui noticie sue odorem manifestauit per nos in omni loco. Quarto tangit. i. cum de p amo rem tenet et amplectat. Richar. Deus per in telligentiam videt. p memoria audit. sed p di lectionem amplectatur et arrigit. Et sic Lant. ij. dicit. Leta eius sub capite meo. i. intus splendoris que ad statum viatorum pinent Dextra eius. i. amor in patria amplexabit qui speculu nescit sed premiui. Lanti. iij. Te nui eu nec dimittat. Quinto sentitur gustu. Bern. li. de amore dei. Cum in ente deo inhere mus deo fruimur. et in fruitione est dulcis sa por. et in isto sapore gustat et in aia reficitur. et hec refectio non est p speculu sed p diuine dulcedinis experientia. Et hec e potio ma rie optima que non auferet ab ea. Bern. sup Lanti. Deus vni formiter non sapit omnibus

De corpore Christi.

Nam pro varijs desiderijs variat diuine p̄sentie gustus. aliq̄ t̄m̄ audiūt. sed electi sic audiūt cibū sapientie dei vt degustāt. Ideo Richar. de trinita. c. iij. Nō debet nobis suffice- re eternoz noticia que est p̄ fidē solum. nisi apprehendem⁹ z istā que est p̄ intelligenti- am. sed nec dū sufficim⁹ nisi ad illaz que est p̄ experientia pueniam⁹. tūc cū deū quis gu- stat cū omēs solatio es rēnuūt. Bre. xvij. moza. Cū r̄palem amissionē nō lugeo. de tē- porali abundantia solari nō valeo. sed in memoria dei solū delectatus sum. ps. lxxvi. Renuūt solari ania mea memor sui dei zc Bern. Super mel z omnia est dulcis ei⁹ pre- sentia: z delectatiois presentia. Et quanto de- licias spūales plus experitis de tanto auidi- us eas appetitis.

Sermo XCII. Ad idem.

Accipite et mā

a ducate hoc est corp⁹ meū. i. Coz. xi. Audistis quō accipe debem⁹ hoc venerabile sacramentū cū experimētali p̄gustatione. Nūc dicimo z vltimo dicēdū vt accipiat euz meritoria opatio. eo q̄ dixit dñs Mat. xvi. se redditurū vnicuiq̄ iuxta opera sua. Apoca. xiiij. Opa illorū sequent̄ illos. Nā cū aliq̄s in spūalibz exercitat⁹ fue- rit ad eterna directus p̄ rectā intentionē. ex- peditus p̄ frequētem meditationē eleuatus iup̄ limpida z contemplatiōe. accensus p̄ fer- uida dilectionē. z de eternis instruct⁹ p̄ ml- tiplicem instructionē. z cū fuerit eterna exp- rus p̄ dulcē p̄gustationē. de q̄b⁹ sup̄ patuit. Quid nā restat nisi vt eternis ingrediat per- teiformē z mentoria opationē. Quid nam omnia p̄dicta valerēt. si ea reiformis opatio nō p̄summaret. Nō enī p̄fectuz facit cog- nitio veritatis. nisi in opatione subsequat ha- bitus virtutis. Dicit enī Hugo sup. viij. an- gelice ierarchie. z in li. de tribz dietis circa fi- nem. Quid nobis p̄dest si in deo cognosci- mus maiestatz celsitudinē z nullā inde col- ligim⁹ vtilitatē. Si autē de illo ultimo diui- ne p̄templatiōis secreto reuertimur q̄d no- biscū afferre poterim⁹ nisi lucez exemplaria opationis. z sequit merito oia p̄dicta. B Nā ad hoc facta ē rōnalis creatura. vt opa- tiones tales opet p̄ quas mediāte grā finez suū eternū z vltimū p̄sequat. Qd ostendit Zinconiensis cōmētator sup. iij. angelice ie- rarchie dicēs. Facta est rōnalis creatura nō

solū p̄pter inherere deo p̄ dilectionē. sed eti- am p̄pter opari fm̄ sacras ordinationes ad primū ex dilectiōe primū. z si p̄dicto modo nō opet tūc caret sine p̄pter que facta est. cū neutra dilectio maneat sine altera. Nā fm̄ Grego. Charitas opat magna. Et apls. ij. ad Thē. iij. Qui nō laborat nō manducet Sic prim⁹ angls z prim⁹ hō nō operantes fm̄ opationes sacras a ppria grā recedentes volūtariē. z elongātes ceciderūt in corrupti- onē naturalis essentie. nō q̄ ipi caderēt peni- tus in non esse. s̄ q̄ ipi vt p̄tactū est a ppria integritatē plenitū dine ceciderūt p̄ quersio- nē a summo bono. Jō hortat apls. ij. Coz. vi. Hortamur vos ne inuanū gram dei reci- piam⁹. Seneca. Nō licet ociam a bono ope- qz ocū est moza z vitū hois sepultura. Jō dicit Hiero. Nil deter⁹ ocio in sancto p̄po- sito. qz ocū est nouerca virtutū. p̄pter qd di- cit Bern. sup Lanti. Sapientia scribit in tē- pore ocij. nā dyabolus inueniēs tomū vacā rem intrat in eā Mat. xij. Et Valer⁹. Va- nā dant ocia mentē. Nā fm̄ Bern. Nil pe- ciosus tpe. qz sē capillus nō p̄bit de capite. sic nec inuolūtuz de tpe. Nā om̄ tps impen- sum req̄ret a nobis quō sit expensū. Jō rō- nalis creatura facta est vt opet Job. v. Na- scitur hō ad labore vt auis ad volandum. D Sciendū cū hō p̄stat ex duplici na- tura. i. corpali z spūali. id̄ dz duplices opa- tiones opari. i. vt fm̄ vtrāq̄ naturā tendat ad eterna. Et sic tot⁹ hō cū tota familia sua scz corpali z spūali bñ ordinet z pacificetur vt regnū efficiat eterno deo. nisi enī deus re- gnū in nobis h̄re posset nō dixisset Lu. xvij. Regnū dei intra vos est. Hoc autē regnū vt dicit apls Ro. xiiij. nō est esca z pot⁹. sed iu- sticia z pax z gaudiū i spū sancto. iusticia re- ctificans iudicia rōnis. pax trāquillans im- peria facultatis. gaudiū adimplet desiderij- um volūtatz. Bre. exponēs illud v̄bū dicit. Nec sunt velut imago z arra phēnis leticie futuri seculi. J Dicit enī Augu. de spū z ania. Nobilis creatura est aia. ciuitas nā- ḡ dei. De q̄ ps. lxxv. Gloriosa dicta sūt de- te ciuitas rei. qz ad imaginē z similitudinē rei facta est. Nec ciuitas appellata est hierusa- lem. qz ad fruendā visionē illi⁹ summe pacē que facit vtrāq̄ vnū. Creatura est pa- disus in q̄ celestia dei meditant. z q̄s in paradiso vo- luptatz delectant. Est enī domus summi pa- tris p̄ mansionē. Est etiaz sponsa xpi p̄pter dilectionē. Est templū spū sancti p̄pter

sanctificationē. Et est ciuitas eterni regis p/ pter concordia ciuiū. qz nulla est ciuitas abs/ qz pplo. Disposu it in ca p ditor noster popu/ lū triplicis gradus. scz sapiētes ad silen/ dum. milites ad pugnandū. artifices ad mi/ nistrandū. Sunt enī intellect⁹ animi p sili/ arij dicētes illud Eccl̄s. vlti. Time deum ⁊ mandata ei⁹ obserua. hoc est ois hō rationa/ lis. Sunt milites q hostes ꝑcupiscentiarū impugnat p arma iusticie. ij. Loz. vi. Per arma iusticie dei cōmendem⁹ nosmetipos ī multa patientia. aniales siue sensuales tan qz iusticia ⁊ artifices mechanici q corpali/ bus tudinēris insistent ⁊ corpi ministrant. Et tota ista familia anie pacificata est. ⁊ quel/ bet ad suū officij ⁊ opus ordinata ⁊ directa ⁊ regi summo plene est subiecta. Omnes ex/ tranei regnū anie pturbantes eijciant et ex/ cludantur. Extranei sunt vt dicit Richar. li. v. de p̄tēplatione. c. xvi. omnes cogitarus tam vani qz noxi q nō deseruūt nre vtilita/ ti. similiter turba inordinatoz affectuum ⁊ sollicitudinū quas oportet omnes eijcere vt regis nri legibz tanto liber⁹ ⁊ iocundi⁹ lice/ at inherere. **K** Dices qualiter tñ nra opatio scz corporalis ⁊ spūalis fit reiformis id est diuine opationi pformis. Nisi enim possem⁹ deo p̄ri nostro aliq̄liter cōformiter opari tanqz filij. deus nō dixisset. estote pfe/ cti sicut pater vt celestis pfectus est. Mat. v. Sicut enī imaginem dei p̄ris nostri tene/ mus in mēte. ita etiā vt veri filij simus debe/ mus tenere in opatiōe. Nā ei⁹ filij tunc su/ mus. si opa ei⁹ facim⁹ Joh. viij. Si filij a/ brae estis opa abrae facite. Dicit enī Dyo/ nisi. iij. angelice ierarchie. Qz iā in hoc se/ culo reiformē vitā inchoam⁹ quā in celo cō/ summabim⁹. Dicit enī Dyo. ibidē. In celo ierarchie sunt. ⁊ sunt ordialiter distincte. scz in primas. medias ⁊ infimas. sc̄ nos reifor/ mes opationes opari debem⁹. Et fm su p̄e/ mas ordinatiōes sim⁹ ordinati ad deū. fm medias hū ordinati ad nosmetipos. fm vl/ timas siue infimas hū ordinati ad exterior/ ta. Et sic opatiōes nre erūt reiformes ex deo accepte. Dicit Bem. in li. de cōsideratione ca. v. Deus in seraphin amat vt charitas. ī cherubin noscat vt veritas. in throno sedet vt cōtas. Oportet igit vt nos in quātuz pos/ sum⁹ deū ⁊ summū bonuz diligam⁹. Ro. xij. Sp̄ritu feruētes vt summā veritatē p̄gno/ scam⁹. qz nosse deuz ⁊ summata noticia ē vt summā equitatē in nobis teneam⁹. ps. xxx.

vi. Custodi innocentia ⁊ vidi equitatem. ⁊ sic bene erim⁹ ordinati q ad deū p reiformes opationes. qz dicit Linconiensis sup. x. an/ gelice ierarchie. Intellect⁹ human⁹ in suo supmo gradu ad int⁹ habet vt cuz seraphin/ ferueat amore. luceat sciētia cum cherubin/. Spūalis fact⁹ dicere p̄t cū thronis. sanct⁹ sc̄tus sc̄tus. Sc̄do q ad nos hū ordinari reiformes opatiōes opemur ad similitudinēz medie ierarchie. Bem. vbi supra. De⁹ dñā/ tur vt maiestas. opat vt viri⁹. tuctur vt sal⁹ oporet etiā vt nos omne impedimētū diuine participatiōis dñando supam⁹ ⁊ opationū virtutū fm grām studiose insistem⁹ vt omī/ bus inordinat⁹ moribz ⁊ impulsioni/ bus po/ tenter resistam⁹. ⁊ sic erim⁹ bene ordinati in nobismetipis p reiformes opatiōes. qz dicit Linconiensis vbi supra. In media ierarchia oportet vt dormitemur cū dñationibus. vt fortes sim⁹ cū virtutibz. ⁊ ordinati cū pote/ statibz. Tercio debem⁹ esse bene ordinati ad exteriora vt opemur reiformes opatiōes ad similitudinē infime ierarchie. in qua de⁹ vt dicit Bem. regit vt p̄ncipiū. reuelat vt lux. assiste vt pietas. Oportet vt oia exēplari/ ter ad primū p̄ncipiū reuocemur. vt lumē veritatis vbi ⁊ factis alijs oīdam⁹. vt ope/ ra pietatis oībus deuore exhibeamus. Et sic bene erim⁹ ordiat ad exteriora p reiformes opationes ad similitudinē infime ierarchie qz dicit Linconiensis. In vltima nra ierar/ chia oportet vt p̄ncipemur cuz p̄ncipati/ bus. scz oia ad primū p̄ncipiū reducendo vt reuelē⁹ veritatē cū archangelis. et pie/ tatem exhibeam⁹ assistendo indigēti cū an/ gel. Thob. iij. Quō potuer⁹ ita esto miseri/ cors. **L** Et sic p̄t qz p vtrascqz opatio/ nes interiores et exteriores siue vite actiue siue p̄tēplatiue spūs human⁹ ad intrinse cū ad eternū maneriū igrediat. qz dicit Pro/ sper in li. de vita p̄tēplatiua. Vita cōtem/ platiua ⁊ actiua diuersis itineribz incedūt ⁊ ad eandē patriā intendūt. Actiua vita sit/ que Prosper habet sollicitū cursum. Con/ tēplatiua vero gaudiū sempiternum. In actiua p̄tēplatiua mūdus. in illa autē videbit⁹ deus. hec ille. Et concordat Aug. Sicut ma/ lis opibus quasi d̄bus dā feris ac vectibz vi/ tetanna claudit. ita absqz bonis opibus sine dubio nō aperitur. igit nō soluz bonis ope/ ribz hominis interioris. sed etiā exterioris puenit ad eterna. Marh. xvi. Reddet vni/ cuiqz iuxta opa sua. Nam dum bona opera

De sanc. Johāne baptista

facimus. qd aliud q̄ quedaz itinera agim⁹
p̄ que ad patriā festinam⁹. Bre. xxij. mora.
Quāuis in vsu opis sit t̄palitas. n̄ in intē/
tione debet esse eternitas. **M** Nota si
cut p̄ opa interioris hoīs vt p̄ otemplatōez
q̄n̄ q̄ sit p̄libatio vite eterne. ita etiā p̄ opera
exterioris hoīs fit q̄n̄ q̄ similitudo vel ima/
go eterne vite vt dicit Bem. li. de amore dei
Sunt aliq̄ qui se sentiunt sic vicisse omnes
p̄radictōes carnis. vt in oñi substantia car
nis nō reperitur nisi instrumentū boni operis
sed si in ipis miseris contabescit tunc in in
teriori homie form⁹ conualecūt. ij. ad Cor.
xij. Cū infirmos tūc fortior sum ⁊ potēs. Nā
ip̄i nouā quandā p̄cipiūt spūalem gratiaz.
oculi sunt simplices. aures obtemperantes
in orōne scructes. tactus honest⁹. dulc⁹ gu/
stus. si nō in gustu suauitatis. tñ p̄ mutuū
charitatis incentiuū. Apoca. ij. Opera tua
plena sunt corā deo Dicit enī Albertus lib.
de diuinis mysterijs. Facit dulcedinē in gu/
stu. gaudiuū in corde. Vñ Duce. sup Lan/
tica. De natura boni opis est q̄ ad ip̄i⁹ mul
tiplicationē multiplicat ⁊ delectatio q̄ si cō/
dimentū cibi spūalis. vt soli⁹ dei donū obtri
neat in motu gustu ⁊ visu. ⁊ om̄e resideruz
eius i eternitate feliciter terminat. ⁊ sic ibit
in donū eternitatis sue. Eccl̄s. vlti. Ibi di
cit Aug. de spū ⁊ aīa. erit manifestā visio. ple
na cognitio. p̄a dilectio. firma iūctio. plēa
refectio. societas in diuisa. similitudo perfecta.
vita bñ ⁊ eterna. Ad quā nos pducatur ⁊c.

De sancto Johanne baptista.

Sermo XCIII.

Johānes ē no

men ei⁹ Luce. i. In sūmaver
borū duo innuunt. Prūmo or/
tus tripudij natiuitatis iohānis. ibi. Elyza
beth. Scōdo subiungit mirandū pdigiū de
eius dignitate. ibi. apertū est ilico os ei⁹. De
prūmo dz. Elyzabeth impletū est tps pari/
endi. Erat illa elyzabeth q̄ erat sterilis. vt di
cit Lu. i. Dicit nāq̄ angelus anne ⁊c. **N**
D. ⁊c. aliq̄ claudat vterq̄ alicui⁹. s̄ idō fa
cit vt mirabili⁹ reuio aperiat. ⁊ nō rōne lu
bidinis esse qd nascit. sed hoc mag⁹ diuini
muneris fore cognoscat. oēs enī q̄s ex muli
erib⁹ sterilib⁹ recitat scriptura natos excellē
tes pueri legunt. vt Ysaac ex sara sterilē ad
nonagesimū annū. cui repromissa erat oim
gentiū benedictio. Rachel sterilis genuit io

seph dñm tot⁹ egypti. quis fortior samisone
sanctior samuele. ⁊ tñ hū om̄es matres ste/
riles habuerūt. ⁊ sic n̄ patron⁹ sanc⁹ iohā
nes. Symon de castia. Natura deficiū i pa
rentib⁹ vt p̄ nature legē non possent genera
re. sed ex gr̄a cooperante speciali. Ido cōme
morat euangelissa dices. Impletū est. sub/
dit. peperit filiū. nō quēcūq̄ sed magnū gr̄a
⁊ virtutib⁹. Ido Bem. in s̄mone hodiemo
dicit. Hodie illuxit insignis. ⁊ tanto ceter⁹
sanctior. q̄nto sanctiorē hominem terris effu
dit. hodie natus est xpi⁹ sanguineus spōnsi
amicus. De q̄. Elyzabeth impletū est tps
pariendi. Ista beata elyzabeth peperit s̄m le
gem matrimonij cū dolore. Joh. xvi. Mu
lier cū parit tristitia habet **D**. Dices
nūqd iste dolor mulieri ē meritor⁹. cuz do/
lor par⁹ est ppter penā peccati introduct⁹.
vtdixit dñs eue Gen. ij. Multiplicat⁹ erū
nas tuas. ⁊ sic est necessitat⁹. modo ista que
sunt necessaria p se nō sunt meritoria. quia
om̄e meritū debet esse voluntarium. vt dicit
Bem. de gr̄a ⁊ libero arbitrio. Rñdet Enī.
sup Mat. De necessitate p̄t fieri vir⁹. cum
patienter tolerat. ⁊ sic mlr patienter tolerans
dolorē ppter hoc q̄ oim̄ipotens de⁹ pro pec
cati⁹ introduxit. volens i hoc sacrificare di
uine volūtatī ⁊ ordinationi indubitatē me
retur in dolore par⁹. sicut qui viuūt de labo
re manū suarū meret in hoc volens sacrificare
statuto dei. qz imposuit de⁹ filijs ade di
cens. In sudore vult⁹ tui ⁊c. ps. cxxvij. La
bores manū tuaz qz manducabis ⁊c. Ido
i. Thimo. ij. Saluat mulier p̄ generationē
filioz si p̄seuerauerit in fide ⁊ dilectioe.

P Dices qd faciet mulier sterilis cui
nō incūbit onus ptus. Rñdet q̄ illud fecit
anna. i. Reg. i. Ubi felix Anna lachrymas
fundebat corā dño vt peperet ⁊ pareret fru
ctū in dei laudē. ⁊ factū est. Similiter rebec
ca que fuit infecunda. q̄ ex orōnib⁹ cōcepit
⁊ peperit. Dices qd faciet mulier q̄ etiā
suis lachrymis ⁊ p̄ orōnem nō pōt habere
prole. Rñdet q̄ debet intendere fructib⁹ spū
alib⁹ que sunt bona opa qui fruct⁹ spūales
sunt deo mag⁹ placidi q̄ carnalcs. vt ait Au
gu. **D**. maria felici⁹ concepit xpm̄ m̄tē q̄
venire. Oim̄ipotens deus forte disposuit. vt
mulierita esset disposita ad vitā altiorē ab/
stulit ei fructū carnalem vt occupetur circa
ista q̄ dei sunt. ppter qd virginitas ⁊ vidui
tas pferunt matrimonio. qz versant ⁊ occu
pantur circa magis bona. i. Cor. vij. **Mu**

lier inuupta & virgo cogitet que dñi sunt. vt sit sancta spiritu & corpe. que autē nupta cogiter que sunt mundi: & quō viro placeat. Ideo apl's ibidē. Beatior erit si sic pmanferit. Subdit. audierūt vicini. i. isti q̄ erāt cō habitantes. & cognati. i. qui erant ex eius cō sanguinitate. qz magnificauit dñs misericordiam suā cum illa. id est magna misericordiam fecit. i. auferēdo sterilitatis opprobrium dando ei tantū & talē filiū. **Q** Nota in hac natiuitate sc̄tus Johānes habuit q̄ druplicē prerogatiuā p̄tra q̄ tuoz defectū seu incōmoda q̄ hz q̄libet mortalis i sua natiuitate. **P**rim⁹ defectus est q̄ q̄libet peccator immūsdus nascit. qz in peccatū vt dicit Job. Nemo mūdus a sordē. nec infanovni us diei cui⁹ vita sup̄ terram. ad Ephē. ij. Omnes nascimur silq̄ ire. Danc iraz ostēdit dñs in pueris q̄ sine bapnismo moriunt. qz priuant ei⁹ visione. eo q̄ in peccatū sunt peccati & nascunt. Hūc defectū nō habuit sc̄tus Johānes. qz sc̄tus nat⁹ est. qz sanctificat⁹ in vtero vt p̄dicit angl's Lu. i. Replebit sp̄itu sancto adhuc ex vtero m̄ris sue Sed⁹ defectus. qz nascit stultus & ignarus boni & mali Prouerb. xxij. Stulticia colligata est in corde pueri. vt p̄z ad oculū. qz puer pro p̄mo daret p̄uinciaz. Ab isto immunis fuit Johānes. **Q** ante sapiētie. in vtero matris existens ipm̄ & matrē ei⁹ p̄gnouit & xp̄z suc̄m̄m̄ indicauit. Et in vtero in p̄phetaz vnc⁹. Aug. Lcū & terrā nō dū viderat. & v̄minū celi & terre cognouit. Et ante fuit sue m̄ris magister q̄ ei⁹ fili⁹. & p̄t̄ ipam̄ docuit q̄ ipa ei lactauit. **T**erc⁹ defectus. qz debiles & infirm⁹ nascit & se in nullo iuuare p̄t Dui⁹ c̄mplū habem⁹ in Dauid. cum pugnat⁹ esset cū golia dixit ei saul. nō vales resistere philisteo nec pugnare adūsus euz qz puer es. i. Reg. xvij. Contra hūc defectus natus est Johānes puer fortis. **U**n̄ canit ecclesia. Antra deserti tenerio sub annis ciuiliū turmas fugiens peristi &c. **Q**uart⁹ defect⁹ qz tristio & flens nascit. Et ista est eōmunis cantilena oim̄. Beat⁹ Johānes nondū natus gaudius est & exultauit **U**n̄ dixit mater ei⁹ ad beatā virginē Lu. i. Er̄q̄ facta est vox saluatiōis tue in aurib⁹ meis exultauit in fans in vtero meo. **I**pe namq̄ est sc̄do ysaac qui interpretat̄ risus. **U**n̄ poterat dicere mater. Risum fecit m̄bi dñs. Gene. xxj. iō dicit in t̄ptu. Congratulabant̄ ei fm̄ qd̄ angelus p̄dixit. & multi in natiuitate ei⁹ gaude-

būt. Sed fm̄ aplm̄ Rō. xv. Quecumq̄ scripta sunt ad nr̄am doctrinā scripta sunt. In verbis istis informamur q̄ debem⁹ gaudere de bonis primoz. Rō. xij. Gaudeat cū gaudentib⁹. qd̄ nō faciūt odiosi. qui tristat̄ de bono primoz. Aug. Inuidia est dolor felicitatis aliene. Inuidi de aliena miseria exultant. & de alieno gaudio tristant. & fm̄ Nicolaum de lyra sup̄ Canonica beati Johannis. frequēter inuidia cōtingit in homib⁹ eiusdē status seu artificij vt in collegijs & cōuentib⁹ mercatorib⁹ aut alijs eq̄lib⁹. **R** Dices vnde surgit hoc. Dicit br̄s Gre. v. mora. exponēs illud Job. v. Paruulus occidit inuidia. Inuidere non possumus nisi eis q̄s nobis in aliq̄ meliōre putamus Paruulus est. qz ipe testimoniū p̄hibet q̄ minor sit ei cui⁹ inuidia torquet. & sic sentis quos hosti amissa beatitudine minorē se cognouit. & sic charyn respecto suo sacrificio inuidebat fratri. & sic esau b̄ndictiōe perdita. Et licet p̄ om̄e vicij qd̄ p̄petrat hūano cordi dyabolici vir⁹ infundit. signanter in isto Sap. ij. Inuidia dyaboli mors intravit in orbē terraz. **N**ā cū deuictū cor luorū putredo corrūpit ipa extēriora indicāt. color pallore afficit. oculi tep̄ amunt. mens accendit Et factū est die octauo venerūt circūcidere puer & vocauerūt noie p̄ris sui zachariam. **L**yra. qz tal⁹ p̄suetudo fuit apud antiq̄s. si gnāter potētes. Et ait m̄. nequa qz. s̄ vocabitur iohānes. **S** Johānes est nomē valde gratiosū. iō excreuit i aplatu vltra numerū vicesimū. qd̄ nō legit̄ de alijs nomib⁹ aplcis. qz tm̄ martin⁹ quint⁹. Bonifacius octau⁹. Gregori⁹ duodecim⁹. s̄ Johannes vicesimū sext⁹. vt dicit glo. clemētinaz. **U**n̄ h̄ nomē cōp̄nit beato iohāni. qz iohes dicit̄ in q̄ est gr̄a. Sanct⁹ tho. de articū fidei dicit. Iohes fuit in vtero sanctificat⁹ br̄a v̄go maria & xp̄s. **S**āctificatio iohis cōsistebat in isto. qz fuit mūdus ab om̄i pctō origināli. & p̄stitū sibi fuit nō peccare mortaliter sed venialiter. Beata autē virgo ita sanctificata q̄ nec mortaliter nec venialiter peccare potuit. **N**ā pctm̄ veniale ouit q̄ appetit⁹ sensit⁹ uis nō totaliter subijct̄ rōni quā interdū moueat p̄ter rōnem vel p̄tra rōnem. s̄ in beata v̄gine totaliter subiect⁹ fuit rōni p̄ v̄tatem gr̄e sanctificantē ipam̄ q̄ nunq̄ p̄tra rationē moueret. Inmuebant p̄ri quez vellet vocare eū p̄ signa visibilia. qz non solū erat mur⁹ s̄ etiā surd⁹. iō postulās pugillarem

De sanc. Iohāne baptista

scripsit. Iohānes est nomē ei⁹. q. d. non im-
pono sibi. s. impossitū est ei a deo. non re-
net nomē de terris s. de cel. Iohes est nomē ei⁹.
Ista sba tractat Dugo de sancto vic. Pu-
er vocat iohānes ⁊ nascitur de p̄mūo Et
sic grā dei nascit qm̄ sumus muni silētū mē-
tis renētes. Sap. xvij. Dū mediū silamū
tenerēt oīa. oīpotens s̄mo tu⁹ de regalib⁹ se-
dib⁹ venit. Silentiū mentis est trāquillitas
cordis ab omī euagatiōe mentis libera. Et
ista natiuitas grē est nobis valde necessaria
qz est arra future gl̄ie. Ro. vi. S̄ra dei vita
eterna. Iohānes est nomē eius. Symon d̄
castia. D magnū nomē qd̄ p̄ri restituit vo-
cē. gaudiū vicinis. pplo sacerdotē. Doc ē sa-
ctū ad p̄sagiū futuroz. qz sola grā miracula
opatur. sola grā ad dicendū veritatē liguas
facit disertas ⁊ Et bñ pueniebat ei s̄
nomē in q̄ est grā. P̄rio ppter p̄mitudinē
diuine grē Lu. i. Sp̄s sc̄to replebit ab vte-
ro. De hieremia legit q̄ sanctificat⁹ est. d̄ io-
hannē q̄ sp̄s sc̄to replet⁹ est. sanctificatio mun-
datione significat. repletio inundationem.
Mirabile qd̄ apl̄s q̄nq̄ gesimo die a resur-
rectione s̄ iohes in vtero p̄secut⁹ est. Secdo
bñ puenit sibi s̄ nomē ppter xps grē. Mat.
xi. Lex ⁊ p̄phete vsqz ad iohānem. ex eo re-
gnū dei euāgelisabat. qz nūciauit xpm̄ Jo-
han. i. S̄ra ⁊ veritas p̄ ihm̄ xpm̄ facta est.
Tercio ppter excellentiā grē quā prim⁹ p̄-
dicauit. s. p̄ctōz remissionē. gl̄ie collationē.
Mat. iij. Penitentiā agite ⁊ appropiq̄bit
vob⁹ zc. Et mirati sunt om̄iū s̄. de cōcordia
p̄ris ⁊ m̄ris in noie iohannis. Dicit scdo
innuit mirandū p̄digū de ei⁹ dignitate. sibi
aptū est ilico os ei⁹ ⁊ linguā ⁊ b̄ndixit deū.
Am̄b. fides linguā soluit quā incredulitas
ligauit. dicēdo eu f̄. xv. Credidi ppter qd̄
locut⁹ sum. Et fact⁹ est timor sup omēs vicī
nos eoz. s. admiratiōis q̄ de⁹ sic mirabiliter
puniuit zachariā ⁊ liberauit Et sup oīa mō-
rana iudee diuulgabant sba hec q̄si facta i
solita. ⁊ p̄posuerūt oēs q̄ audierūt i corde suo
qz talia insolita maḡ mēorie cōmendantur
dicentes. Quis putas puer iste erit. q̄si dice-
rēt q̄ magn⁹ ⁊ sc̄tus. Bern. Nōne magn⁹ ⁊
sc̄tus quē oīb⁹ cōmēdauit d̄ns. Dicit eni
ap̄s. ij. Coz. x. Non q̄ seipm̄ cōmēdat ille
p̄bar⁹ est. s. qz deus cōmēdat. ⁊ sic iohā-
nes noluit seipm̄ cōmēdare Joh. i. cuz in
terrogaret a phariseis an esset xps. R̄ndit.
nō sum. sc̄iuit eni scriptū puer. xxvij. Lau-
det te os alienū ⁊ nō tuū. U Et sic io-

hannes a triplicib⁹ hoīb⁹ laudat⁹ ⁊ venera-
tus fuit. P̄rio ab herode malo. Marci. vi
Metuit herodes iohāne vt virū sanctum.
Secdo a bonis Mat. xxi. Des cū vt p̄phē-
tā habebāt Tercio ab optio. i. xpo. Math.
xi. Inter natos muliez zc. Ista ē vera com-
mēdatio q̄ fit a iudice vero. ⁊ q̄ apl̄s. i. Co-
rintb. iij. Mihi p̄ mīmo est vta vob⁹ iudi-
cer. q̄ me iudicard̄ns est. Bern. Quid alie-
no vel mei p̄tente sum testimōio. cū soli⁹ dei
p̄sentā d̄ns sum iudicio. Et sic iohes se iu-
stus. qz a vero iudice laudat⁹. D̄ reuera io-
hānes ē a xpo laudat⁹. Iohānes fuit lucer-
na ardēs Joh. v. Cōsuetudo est cū iū in ci-
uiritib⁹. qm̄ vn⁹ vult aliū i noctib⁹ tenebro-
sis visitare facit pare lucernā. Et sic xps q̄si
cuius m̄di. ps. cxvij. Incola ego suz i terra.
volens visitare hīanuz gen⁹ in nocte legis
mofayce p̄auit lucernā. i. iohāne ⁊ q̄ ps. cx-
xxi. Parauit lucernā xpo meo. P̄rimo d̄ lu-
cerna. qz lucerna lucet ill⁹ retro vadūt. aliq̄
in manib⁹ portat ne offerendant. ⁊ sic bea⁹ io-
hānes vita ⁊ doctrina luxit illis q̄ erat in te-
nebris p̄ctōz. Lu. iij. Facite dignos fructus
p̄nitē. Jō L̄ns. in s̄mone de iohāne. Iohar-
nes magisterū vite. sanctitatis forma. iusti-
cie norma. ⁊ ginitatis speculū. pu dicitie t̄m-
lus. castitatis exemplū. penitētie via. Secdo
lucerna obstructa est vndiqz ⁊ a ventis extin-
gui nō p̄t. ita b̄tis iohānes nō a ventis tri-
bulationū. iō figurat⁹ p lapidē ab eston. ⁊
q̄ Solinus i li. de mirabilib⁹ m̄di. Un⁹ q̄ se-
mel accēdit extingui nō potest. sic iohānes
Mar. xi. Quid exitis in deserto videre an-
dina v̄ro agitata. puer. xxxi. Nō extingit
in nocte lucerna ei⁹. Tercio lucerna non h̄z
lucē a seip̄a. s. mutuā aliūde. ⁊ sic iohes nō
lucebat a seip̄o. s. a xpo. recesse lucifer a so-
le. ⁊ sic iohānes Joh. i. Nō erat ille lux. sed
vt testioniū p̄hiberet de lumine. i. de xpo q̄ e-
rat lux vera. Jō qm̄ venerūt sacerdotes iter-
rogātes an eēt xps. R̄ndit. Ego suz vox cla-
mans i deserto. Joh. i. Doc ē s̄ mltos line-
raros q̄ sibi ascribūt lumē intelligētē qd̄ lu-
mē a deo h̄nt ⁊ seip̄is estimāt sc̄re. vt Ala-
nus. iō priuāt lumē sc̄ie. Exēplū de alano
doctore magno q̄ sibi ascripsit ⁊ pd̄dit. hu-
militat⁹ recepit. Et sic iohānes se hūiliauit.
sic ⁊ nos. Bern. in ser. hodierno. Quid est
rot ⁊ tant⁹ p̄conijs iohāne extollere si ipm̄
negligim⁹ in morib⁹ imitari. tales essem⁹ si
cur illi q̄ laudant pugillates ⁊ pugnare nō
audēt. Quarto d̄ lucerna ppter lucē obum

brationē vidē qñ lucerna accendit. si ma
ior appozat illa obumbraf. et sic sole oricie
lucifer obumbraf. sic te iohāne. Joh. ij. Il
lū optet crescere. me autē minui. Itē ardens
igne charitatē vt dure ex charitate pharise
os corripet et herodē. Itē lucens p vitā iu
sticie et veritatē. **A** Nota iohānes post
xpm et mīsem ei⁹ p cūctis mortalibz mltā pri
uilegia habuit. Primū ē angelice missiōis
qm ab eodē anglo a q̄ xps fuit p̄nūciat⁹. s. a
gabriel. Scdm mirifice p̄ceptiōis. Erat ei
in mīse sterilitas natural. et tam in mīse q̄ in
p̄re longeuitas. p̄pter qd̄ filiū h̄re non pote
rant fm natū tā. Et illa duo impedimēta tā
git euā gelista Lu. i. Nō erat illis fili⁹ eo q̄
elysabeth erat sterilis et ambz p̄cessissent in
diebz suis. et in p̄tēta generā di i vtero q̄ re
uixit vtute diuina. iō eius p̄ceptio fuit mira
culosa quodāmodo. Tercio hz priuilegiūz
solēnis natiuitatē. et q̄ Lu. i. Multi i nati
uitate ei⁹ gaudebūt. qz regina glie p̄ns fuit.
Et fm aliq̄s officio pietatē insiſtebat. rex et
dñs celi fuit in vtero v̄ginis. Et p̄pter istal
progratiuas singlarē et solēnis est ista natiui
tas. ysaac p angelū fuit nūciat⁹ et a sterili
bus p̄ntibz nat⁹. s. nō in vtero sanctificat⁹.
Samuel legit m̄ris p̄cibz obtent⁹. s. nō ab
angelo annūciat⁹. Etiaz legit de famisōne q̄
fuit ab anglo nūciat⁹. s. nō in vtero sanctifi
catus. Et sic patēt progratiua sc̄i iohannis.
Itē xps cōmēdauit eu dicens eum angelum
Mat. xi. Dic ē te q̄ dictum est. Ego mitto
angelū meū. s. p̄pter vitā angelicā. Iō canit
ecclesia. O nimis felix meritūq̄ celsi nesciens
latem niuei pudoris. Lrif. Conuersatio iō
hannis oim hoim vitā culpabilē fecit appa
tere. quēad modū dū videris veste candidā
dicitis satis pulcra est. quā si sup niuē locaue
ris sordida esse incipiet q̄ prius fuit decora.
et sic p̄uersatio alioz sanctorz respectu iohā
nis. Quā nobis p̄stet h̄iclus xps.

Sermo XCIII. Ad idem.

Iohānes ē no

mēci⁹ Lu. i. Legitur i libro de
ppietatibz rex. Turtur est a
uis casta q̄rens deserta et loca solitaria dili
gēs et fugit p̄sortia **B** Nec auis adue
niēte v̄nali tpe q̄rela voce nūciat nouitatē
tpis. Lan. ij. Jā hyems trāsiit imber abijt
et recessit flores apparuerunt i terra n̄ra. qz
vox turtur⁹ audita ē in terra n̄ra. Spūalit

p turturē intelligit b̄tus iohānes. P̄rio
qz turtur est auis casta. Et sic b̄tus iohānes
qz p̄petuus v̄go. qd̄ p̄tz ex eo qz vitauit oia
q̄ solent ad libidinē incitare. qz sunt q̄tu
or. iuxta illud poete. Vestis pulcra. cibz lar
g⁹. ociū qz somn⁹. P̄rio vestis pulcra. Mat.
xi. Qui mollibz vestiunt tē. Mat. ij. Jo
hānes hēbat vestimētū d̄ pil cameloz qd̄ su
per nudo corpe portabat. Scdm est cibz. p
uer. xxij. Qui delicate nutrit seruū suū sen
tit eū p̄tumacē. Libz autē iohānis erāt locu
ste. Mat. ij. fm Lrif. Locuste fuit volati
lia mūda cocta in oleo paup̄i p̄kent victuz.
fili mel siluestre fuit ei⁹ cibz. qd̄ fm Raba
nū et sc̄m Tho. de aq̄no folia sunt lata et ro
tunda lactei melleiq̄ color. Por⁹ eius nō
fuit vinū. puer. xx. Luxuriosa tē vinū. Die
ro. Venter vino estuās tē. Lu. i. Vinū et si
cerā nō bibit. s. potus ei⁹ fuit pura aqua. vt
canit eccia. Qui latez hau stū satiata pastuz
mella locustz. Sedo auis ista fugit p̄for
tia. et sic b̄tus iohes. et q̄ canit hymnus. An
tra deserti tenerz sub ānis ciulū turmas fugi
ens petisti tē. Lrif. Conuersatio iohis oim
vitā hoim faciebat vitā culpabilē apparere
quēad modū si opposuerit albā vestez iuxta
niue apparet sordida. licz nō sit Sic sūt in
compatione iohānis alij nati mulietuz.
Tercio in aduētū suo nouū tps annūciat.
Mat. ij. Penitentia agite tē. Math. xi.
Lex et p̄phete vsqz ad iohannē qz tpus gr̄e
ab eo incipit. ergo hz nomē a gr̄a. et q̄ the
ma. Iohānes est nomē ei⁹. **L** Iohan
nes interpretat gr̄a. si illa d̄z nasci in nob. tūc
respiciam⁹ quō iohānes nat⁹ est tripliciter.
Nā natiuitas iohānis corpalis nō fuit na
ruralis tm. s. etiā quodāmodo supnatura
lis coopatio. qz sterilitas et senect⁹. Spūa
liter. et sic in nob. Zacharias memorans deū
interpretat. Et significat illos qui h̄nt dei me
moriā. ps. xxxvij. In meditatioe mea exar
descet ignis. s. gr̄e Dugo. Sicut ligna hu
triant ignē. sic meditatio ibz et cogitatio ibz
nu trit gr̄a. Elyzabeth interpretatur dei mei
saruitas. i. nō seruētius aliud desiderare p̄
ter deū. Prouer. x. Egēstare opata est man⁹
remissa. i. exile desiderium. ps. lxxx. Tribuet
eis fm desideria cordis eoz. Ideo dictū est
Zacharie. Exaudita est orō tua. S. in san
cto loco annūciat ad significanduz illud. i.
Lor. ij. Templū dei sanctū est. qd̄ est vos
Leui. xi. Sancti estote qm ego sanct⁹ sum.
Sed vbi vixit iohānes in solitudine. et sic

De san. petro z paulo aposto.

dei gratia dñi sumus in grā solitudine que/ramus. Bern. O ania mea esto sola vt soli/lli fuies que solū elegeris. fuge publicū. sci/as te hñe sponsum verecundū qñ nō velit tibi exhibere suā pñtia ceteris presentibus. Zach. ij. Fugite de medio babilonis. i. mū/di. Joh. xvi. In mūdo pressurā habebitis. s. z qz solitudo est ad colloquēdū deo familia/ris. Exodi. iij. Pascente moysē oues ī deser/to apparuit ei dñs in rubo ardenti loquens sibi familiariter. Petrus Damiani. Soli/taria vita est celestis doctrine scola. diuina/rū artū disciplina. Ambro. Sola erat mā/ria z loquebat cum angelo. Solus erat pe/trus z totū orbē sacrā daz gentiū cognouit mysteria. plus intelligo de solitudine mētū qz corpis. qz ista sine illa nō est utilis. sed il/la sine ista ad salutē sufficit. Orige. sup Ex/odo omei. ij. Relinquēdus est mundus sē deo seruire volum⁹. relinquēdus nō loco s. z animo. xxij. q. iij. c. recedite. Et Aug. de ver/bis dñi. Recedite z immūdū nolite tange/re. nō prauo corpis s. z cordis. S. z heu aliq nō sunt in mōdo. s. z mūdus in eis. in his nō uiuit iohānes. a. grā dei. ij. Coz. vi. Que p/riapatio iusti cū iniusto. aut q̄ uenieria lu/cis ad tenebras. Aug. v. de ci. dei. Mentio deficit q̄ se sepat a deo q̄ eū fecit. Idarco io/hannes fuit segregat⁹. primo a mūdo. sedo a prauo sortio. puerb. i. Filii ne ambules ī semis is prauoz. Ecc. xij. Que cōmūicatio sancti ad canē. Beda. Melius ē malo uiu/odiu qz sortio. ij. Coz. vi. Immūdū ne te/rigeris. z Leui xxij. Omis q̄ tetigerit immū/dū immūdus erit. vel mortificatus. Orige. sup Leui. Mortificatiū ptingit q̄ in peccat⁹ mortuū sequit⁹ z imitat⁹. Ect. xij. Qui ten/gerit picē inq̄nabit ab ea. Mar. v. Qui vi/derit mulierē zc. Beda. Jā tetigit cōr cōcu/piscencie uiciū z factū est immūdū. z sic io/hannes segregat⁹ fuit ab oibz his vt deo solu/ fuiret z uiucret. Bem. in li. de diligēdo deū Rō uiget. iusticia dicat. vt hō se totū illi/tradat. a q̄ totū se hz. Et sic iohānes vt sua/rer mūdus man⁹ q̄b p̄m tangeret. z oculos q̄b spūm sc̄m in colūte specie uideret. aures q̄b p̄ris vocē audiret mūdū reliq̄t. Un̄ ca/nit. Antra reseri zc. Amb. Nō licet homi/ni aliq̄ mēbro abuti. qz mēbra nra sunt san/ctitat⁹ instrumēta. Ro. vi. Exhibete mēbra/ra suire iusticie. Cris. in qdā sermōe beati iohannis dic. Iohānes ē p̄nceps mona/choz in heremo uiuit. in heremo nutrit. in

heremo expectat xpm. cui⁹ uita austera ve/ltis hirsuta. cibz locusta vel herba. pot⁹ aq̄/lecr⁹ terra. inquilin⁹ bestia. ipse exul mōdi. he/res paradisi. i. Coz. xv. Si a dei suz zc. Hugo de claustro ante. Fuge luge attēde deprecare fuge mōm. qz uanitas. luge pctm. qz iniqui/tas. attēde carniē. qz fragilis. deprecare deū. qz ipse misericors est z tu miserabilis.

De sanctis Petro z paulo apostolis.

Sermo

XCIV.

Tibi dabo cla

ues regni celozū Mat. xvi.

In summa euāgelij duo innu/unt. P̄mo p̄fessio eterne ueritat⁹ ī p̄cipio. Secdo collatio magne p̄tatis. ibi. Tibi da/bo clauēs. De p̄mo dicit. In illo tpe. sc̄i cū iudei tēptauerūt elius diuinitatem dicētes. Mḡr volum⁹ a te signū uidere. ipse arguit eos dicens. Generatio praua z adultera sē gnū pctit. Cris. sup Mat. Semp signū pe/tere z q̄rere c̄nunqz uelle credere. Jō ait di/scipulis. Lauete a fermēto phariseoz. i. a fals/a fide z doctrina eoz. Et in illo tpe uēit hie/lus in p̄tes cesaree p̄ philippi. ad differētiā ab/terus cesaree ī palestina. Et d̄r cesarea p̄s/lippi. qz apliauit eā philipp⁹ in honozes ti/berij cesaris q̄ uedit ei q̄nā p̄tē regni. vt dicit Iosephus z Hieronim⁹. Ista ciuitas pri⁹ dicebat lachis. z postea dan a filiis dan eā occupātibz Judicū. xvij. Et ibi habitabāt gētilēs ī sinibz ei⁹. D. Et ex h̄ p̄fessio z inq̄stio fidei ibi facta est oñd̄ fundatio ecclie in fide gentiū. Interrogauit discipu/los suos. Beda. Interrogauit nō q̄ nesciēt sc̄iam de se uel alioz. s. z vt p̄fessionem recte si/dei discipuloz digna mercede remuneraret. z errorem hoim p̄fessionē discipuloz eli/minaret. qz nō est periculosior error qz ī fide Augu. de fide. Fides est oim bonoz funda/mentū z hūane salut⁹ in itū. sine q̄ ois labor uacu⁹ zc. Jō interrogauit s̄m Orige. iō vt docemur scrutari qd̄ aliū sentiāt de nob. vt sē qd̄ mali occasione debemus uitare. si qd̄ bo/ni debem⁹ amare. iuxta illud Ro. xij. P̄mo uideres bona nō tm̄ corā deo s. z etiā corā oibz hoibz. vt h̄ de p̄se. di. i. Nob nō tm̄ p̄sci/entia bōa ē necessaria. s. z etiā fama. xi. q. iij. i/ter b̄ba. Lōscia ē nob̄ necessaria. fama p̄ri/mis. Jō Ecc. xlij. Curam habe de bono no/mine. Ratio puer. xxij. Meli⁹ est nomē bo/nū qz diuitie multe. Et dixit. Quem dicit

hoies. i. turbe vulgares. non quē medicunt
scribe z pharisei. Rō Lns. qz opinio scriba
rū erat mala de xpo. Ex q̄ habem⁹ q̄ nō mul
tū debem⁹ ponderare falsas opinōes malo
cū hoim de uob. sz pboz z simplicū. Augu.
de sancta viduitate. Si aliqd de nob male
credūt z fingūt z fama recolorant. afferunt
p̄sacutite solatiū z plenū gaudiū. eo q̄ mer
ces est tanq̄ stipendiū militantū. Dicit enī
apls. ij. Coz. vi. Per gloriā z ignobilitatez
p̄ infamiā z tonā samā. Katho. Lū recte vi
uas nō cutas vba maloz. Filū hois p̄pter
matris sanctitātē. integritatē z virginitatez
zē. At illi dixerūt. aliq̄ iohannē baptistaz. z
hoc p̄pter eminentiā vite z sanctitatem. Et
sic errant herodes. Mar. vi. Iohannē de
collauī z ipse surrexit a mortuis. iō opantur
virtutes in eo. Alij helyā p̄pter zeli veritatē
qz rep̄hendit achab z ielabel. z sic xps pha
riscos. Lu. vi. Ue vobis diuinitibz. Alij hie
remiā p̄pter pietatez eq̄ planxit. Hier. ix.
Quis dabit ocul̄ meis lachrymas. z sic xps
Mar. viij. Misereor sup turbas. Et fleuit
sup iherlm. Lu. xij. Aut viij ex p̄phet. pro
pter sapientie claritatē. vt viij surrexit vt heli
leus q̄ habuit duplicē spiritū helie. iij. Re
gū. v. q̄ dixit ad teli. Nōne erat cor meuz in
plenti qū reuerfus est naaman de curru suo
in occursum tibi. Et sic xps cognouit cogi
tatiōes Mar. ix. Ut qd cogitat⁹ mala. Au
dita opinione hoim. q̄rit ab eo de opinione
discipuloz. Vos aut̄ quē me esse dicis. q. d.
vos ad testimoniū por̄dinati. Actu. i. eritis
mihi testes. vob datū est nosse mysteriū re
gni. Mar. xij. Vos estis lux mōdi Mar. v
Vos estis q̄b oīa que au diui nota feci Jo
han. xv. Vos estis q̄ semp̄ meccū fuistis. v.
eternā auduistis. mirabilia vidistis. Quē
me esse dicis. si aliq̄ errant. vos nō debetis er
rare si vultis saluari. Heb. xi. Impossibile
est sine fide placere deo. Joh. iij. Qui est in
credulus filio nō habet vitā eternā. sed ira
dei manet sup eū. Augu. Sine fide falsa est
oīa virt⁹ etiā in optimis moribz. Abacuc. ij
Iustus ex fide viuut. Heb. xi. Accedentem
ad deū oportet credere. Rū dens symō petr⁹
tanq̄ os z caput aplōz p̄ oībz. ad innuen
dū q̄ plari debēt esse prompti ad r̄ndenduz
de articulis fidei. vt p̄t̄z in casū. xpi. di. de qui
bus in sine dicit. P̄relatoz est p̄firmare fi
dem sub dītoz. Jo Innocenti⁹. z h̄. xpiij.
q. i. quotiens. Quotiens tō fidei ventilatur
ad petrū. i. ad iomanā eccliam referat z nō

ad laycos. vt habet de hereticis. li. vi. q̄cūq;
Inhibem⁹ vnicuiq; layce p̄sone de fide dis
p̄nate. Itē Innocenti⁹ de baptismo z eius
effectu. c. maiores ecclie. Maiores causas
p̄sertim articulos fidei z iungētes ad petrū se
dem referēdas intelligit in eo q̄ petr⁹ p̄ oībz
r̄ndit. E Nota in multz inuenit prom
ptitudo petrī. P̄rio in abrenūciatōe seculi
cū fratre suo. Mar. iij. At illi z in uo celi
ctis r̄henbz securi sunt eū Sebo i steru p̄e
cati Luce. xx. Egredius foras fleuit amate.
Tercio i p̄ceptu oīs piculi Joh. vlti. Quia
audiui q̄ dñs ad esset stari tunica succinxit
se. Quarto in oblatōe tormēti Mar. xxvi.
Si mori optcat me tecū Quico in sc̄la ad
penā Mar. xxvi. Petr⁹ seq̄bat a longe. Se
ptio in defensiōe dñi Mar. xxvi. Symō pe
trus eduxit gladiū. Septio i amore Joh.
vlti. Petre amas me. Octauo in veritatē fi
dei p̄fessōe. sic hie dixit petr⁹. Tu es xps si
lius dei viui. F Itē nota petr⁹ habuit
veritatē fidei triplicē. P̄rio integrā. sc̄do ser
uidā. tercio solidā. P̄rio integrā. qz vrrāq;
naturā p̄fessus ē. s. diuinitatē z hūanitatē.
cū dixit. Tu es xpus. in h̄ p̄fitec hūanā na
turā. qz xps interpretat̄ vinctus. vñ. ps. xliij.
Unxit te de⁹ de⁹ tuus. s. in regē z pontificez.
Sz in h̄ q̄ dixit. fili⁹ dei viui. p̄fitec diuinā
naturam. Et d̄z notāter viui s̄m̄ Diero. ad
differētiā eoz q̄ putant̄ d̄ij z mortui sunt.
Ipe solus de⁹ immortal. Ezech. xviij. Vi
uo ego dicit dñs. Dage. Ipe solus h̄z im
mortalitatē z est fons vite. Et sicut Petrus
habuit fidē integrā. sic z nos h̄re debem⁹. qz
dicit Athanasius. Quā nisi quisq; integrā
zē absq; dubio in eternū peribit. Etiā debet
esse integrā. i. opibus approbata. Jacobi. ij
Fides sine opibz mortua est. Diero. Quid
prodest si impie agis q̄ teum voce inuocās
quem op̄nbo negas. Ille vero credit q̄ exer
cet operando qd̄ credit. Fido. Beatus vir
qui recte credit. z credendo bene viuut. Ido
dicit. Beatus es symon id est obediens. nō
petrus id est cognoscēs. quia cognitio fidei
per se non saluat sed obedientia operis. Gre
go. Tunc veraciter fideles sum⁹ si qd̄ ver
bis p̄mittimus opibz adimplē. Se
cundo habuit fidē seruicidā. qz informatā
charitate. Nā s̄m̄ Aug. Charitas ē forma
fidei. Et in deū credere est credendo p̄ amo
rē in deū ire. z ei p̄ fidē formatam tanq; vlti
mo s̄m̄ adherere. De qua fide dicit Augu.
Ille apud teum habet plus meriti qui plus

New

De san. petro & paulo aposto.

habuit de fide. Unde Aug. Nulle maiores diuitie. nulli honores. nulli thesauri maiores huius mundi quam fides catholica. Et sic beatus petrus seruatus fuit. quia omnes minas principum contempsit. Actu. v. Oportet magis obedire deo quam hominibus. Ita erat dulcedo sue dilectionis. ut dicit Enchiridion. non minus dolores quam premia diligebat. et contumelias et dolores repuit et delicias. Tercio habuit fidem solidam quam pro christo sententiam mortis voluntarie tolerauit. De qua Enchiridion. Ad tolerandum pro christo vulnera et mortis pericula erat omni sermo durior. omni adamantem firmiter. sic quod nulla res transitoria eum posset amouere. De qua Luceus papa. et habet. xxiiij. q. ij. a recta. A recta fide et apostolica tramite propter nullam perturbationem licet recedere. Et Aug. de exercitu francoz. et habet. xxij. q. viij. Omni timore postposito si quis pro fidei veritate mortem celestem premium consequatur. Et sic beatus petrus. id est commendat eum dominus dicens. Beatus es symon bariona. bariona interpretatur filius colubae. **S**ed et columba habet scripturam proprietates laudabiles quam beatus petrus committunt. Primo cito dormat. ut dicit Petrus de crescentia. Si ad colubam certis mensibus ponat columbus. ut in iulio augusto et septembri cito dormat. quia tunc facillime potest inuenire cibum in propinquo: Sic beatus petrus vocatur a christo facillime dormat erat iuxta mare cum esset. Venite post me Et illi statim relicto theatro. Mat. iij. Bre. Ad vniuersi vocis iussione petrus et andreas secuti sunt redemptorem. Sed heu aliquid dicunt cras cras. Talibus dicit Prover. i. Vocavi et vos non venistis. Ideo Eccl. v. Ne tardes conuerti ad dominum. Secundo parem valde diligit. et absque eo volare non potest. Et sic beatus petrus ut dicit Leo papa pro dilectione voluit se traditorum. Aug. Si sciuisset tentabatur eum discerpisset. ideo ex dilectione ait pro ceteris Si oporteat me mori tecum. Lu. xxij. Domine paratus sum tecum in morte et in carcere ire. Hoc tunc non impleuit. sed negauit. ut verbum dei impleretur. Sed tamen postea exiit et fleuit amare. Et fuit primum in fletu. quia seruenter dilexit. id est pro aliis sibi datum fuit quod per vmbra sanauit infirmos Joh. vi. Diligis me plus his. Tercio geminum pro cantu habet quod pullos vel parum perdit. Et sic beatus petrus post amissionem spiritualium fructuum et christi fleuit. De quo Egesippus papa. Quia petri culpa negationis ad memoriam reducerebatur verberum lachrymas emittebat. et illud in consuetu-

dine duxit ut eius facies tota adusta credebatur. Et demens papa. Quia audiuit in nocte gallicantum ad orationem surrexit et ad fletum. Et si ipse non semel negauit. quod nos qui toties qui tenens peccatum. xi. q. iij. eskimat. Quoties quis mortaliter peccat toties deum negat. Iohannes docet sicte Amb. Abluete lachrymis. lava te fletibus. Nam secundum Augustinum. in li. de pe. Lachryme sunt testes doloris et vere penitentie. et qui se lacrimans miserum sateat. illi deus miseret. et sic dicit Calixtus papa. Petrus lachrymis delcuit peccatum negationis. Et he fuerunt lachryme doloris. Ite habuit gemitum amoris eo quod penitentiam christi post ascensionem non tacuit. Iohannes ut refert de mens papa in itinerario. quod semper in sinu suo sudarium portabat. quod crebre lachrymas tergebat. quoniam dulcis locutionis et penitentie domini erat memor pro amoris dulcedie lachrymas non potuit continere. Quarto colubam habet proprietatem alias ad theatro ducendi. ut dicit magister in proprietatibus reip. xx. li. q. aliqui colubam dormat et ad deceptionem siluestrii informat ut aliqui se associet. et cum alijs in rethe vadat Et sic beatus petrus dormat erat a spulcanto die penitentie. plenius informatus ad columbas siluestres. id est infideles capiendos. Iohannes illis se sociavit quoniam predicauit. et eos ad rethe fidei duxit. quia ut legit Actuum. ij. vna vice tria milia ad rethe fidei perduxit. **H** Ut autem ad rethe christi duceret cum eis captus fuit non tamen semel sed pluries. Uno modo a theophilo principis antiochie ubi toraz ciuitate cepit. Alio modo ab herode agrippa. scilicet angelus domini liberauit eum. Tercio a nerone ut hodie. Et sic ad rethe fidei perduxit processum et martinianum milites. qui eum abire permiserunt. Ultimo a militibus et prefecto agrippe presentatus. ita facere debent predicatores hodie. Quinto colubam est autem medicinalis. ut dicit Constantinus. quia habet sanguinem medicinalem. quod sanguis eiusdem sub terra ala extractus et calide oculis instillat dolorum mitigat. Et sic beatus Petrus medicus corporis et anime. Nam multis infirmis medela corporis prestitit vmbra sui corporis Actu. v. et multo melior animam medicus. Sequitur. Respondens ihesus ait. Beatus es symon bariona. non petrus. quia petrus inter patres cognoscens. symon obediens. quia cognitio fidei pro se laudez non habet. sed obediencia et opa in caritate. Augustinus de verbis domini. Nulle maiores diuitie. ut supra in presenti sermone. Quoniam caro et sanguis non reuelabit tibi. Nicolaus de Lyra

id est hō mortalis. de se. di. iij. c. gratia. Si
des nō est tñ liberi arbitrii s3 donū dei. S3
p̄ me⁹ qui in cel est Mar. xi. Nemo nouit
filii nisi p̄. Et ego dico tibi. qz ru es petrus
hie mutat nomē. z sup hanc petrā. i. sup me
i. Loz. xi. Petrus aut erat xps. Nec petra est
fundamentū fidei nostre. De h. i. Loz. iij.
Fundamentū nemo pōt aliud ponere p̄r
illu d qd positū est qd est xps. edificabo eccle
siam meā. z porte inferi. i. demones. heretica
tyranni. non p̄ualebūt aduersus cā. Ratio
qz domus dei firmiter est edificata Marb:
vij. Vir prudens edificat domū suā sup fir
mam petrā. i. xpm. vbi nec pluuia. i. su gge/
stiones demonū. nec flumina. i. hereticorum
pfortia. nec venti. i. tyrānoz psecutio possūt
pualere. Grego. Cecidi possu nr. flecti neq
unt electi J Et hoc ppter tria. Primo
ppter debilitatē impugnans. Hiero. Debi
lus est hostis zc. Secdo ppter fortitudinem
supstantis. i. Reg. ij. Non est for⁹ vt reus
noster. Tercio ppter sollicitudinē custodiē
ris Jsa. lxxij. Sup muros tuos constitui cu
stodes. Jpa est beihel. i. dom⁹ dei. sup quam
iacob angelos dei vidit ascendētes z descen
des. Gen. xxvij. z Jsaie. lxxi. Custos quid
nocte zc. ad Ro. vij. Si re⁹ p nobis q̄s cō
tra nos zc. Et tibi dabo clauēs regni celoꝝ
ubi qz recepit p̄ se z successozibz suis. sic con
fessio sua erat z etiā alioꝝ. Clauēs regni ce
loꝝ. i. ecclesie. qz est cephas. i. caput. Ideo
Aug. sup Joh. z habet. xxij. q. i. quodcuqz
vbi dicit. Pet⁹ qñ clauēs suscepit ecclesiaz
sanctā significauit. Hiero. Petrus singula
rit̄ recepit vt n̄ oēs intelligant. q̄cuqz. i. ab
vntate fida se sepant. nec a peccatis absol
uuntur. nec regnū celoꝝ ingredi p̄nt. nec ali
os a peccatis absoluere. R Dices tñ
regnū celoꝝ apertū est in xpi passioe. Apoc.
iij. Audi ostiū apertū in celo. Rñdet sc̄us
Jho. in. iij. di. xvij. Clauēs accipiunt hic
metaphorice ad similitudinē clauū materi
alium. Sed he clauēs q̄ date sunt. sūt sp̄na
les z dant p̄cisbyteris ad claudendū v̄l ape
riendū regnū celoꝝ. Nots regnū ce. clau
dirur dupliciter. vniuersaliter z p̄cularit̄.
Vniuersaliter. s. toti generi humano. Et h̄
dupliciter. s. p̄petue z tpaliter. P̄petue vt
pueris descēdentibz ad limbū. Contra hoc
nulla clauis dat. qz ibi manebūt eternoliter
Tpaliter ppter p̄ctm̄ ade. Contra hoc cla
ues sunt soti date xpo. Jsa. lxxij. Dabo clauē
dom⁹ dauid sup humez ei⁹. z Apoc. v. Ne

mo poterat aperire libzū nisi agnus. Parti
culariter etiā dupl̄t. p̄petua z tpalis. Per
petua vt p̄ctm̄ mortale q̄ in eo morit̄. Job.
vij. Qui descendit ad inferos nō reuertunt̄
vltra in domū suā. Qu edā p̄cularis nō p̄
petua. vt si q̄s peccat mortaliter in present̄z
remeretur pena. Contra illā clausurā est du
plex clauis. s. autoritatis que in solo deo est.
que aperit p̄ grante infusionē Lu. v. Quis ē
qui peccata dimittit nisi solus de⁹. S3 alio
modo administrariue. Et sic data ē clauis
pl̄t̄ eccleie qui aperit p̄ ministerium facta
mentoz in q̄b est virt⁹ passiois xpi. Ad
argumentū. xps in passione remouit clau
suram primā. s. generalē. tñ adhuc q̄libz p̄
sibi apponere clausurā p̄cularē. Nota san
ctus Jho. in. iij. di. xvij. L Clauēs
sunt due. P̄ia p̄as ligādi z soluēdi. Ser
cūda discernēdi. vt sc̄a q̄ est habit⁹ acq̄sū⁹
vel infusus nō est clauis sed autoritas vt en
di sc̄a ad discernēdi. Nā sc̄a bene est v̄l ipo
sitis faciēs ad bñ esse vt meli⁹ exequat offi
ciū discernēdi. nā sicut i foro iudiciali d̄o
sectus requirunt. Primo causam discernere.
Secdo sentētiare. sic in foro penitēnali. Pri
mo autoritas discernēdi dicit̄ clauis scien
tie. sed p̄as ligandi dicit̄ clauis pot̄tie. De
qua potētia subdit. Q̄cuqz ligaueris zc
scz clauē r̄is errante celestis curie approba
bit. Petrus de tharantasia. Nec apertio z li
gatio sit tripliciter. Primo q̄ ad culpā non
absoluēdo ab ea. Secdo quo ad penā sensus
ligādo tpali pena. Tercio q̄ ad penā ligādo
scz snia excoicatiois M Dices. p̄t
ne sacerdos vt̄ vtute clauū iuxta suā volū
tatem. Rñ dent doctores sup. iij. di. xvij. q.
sacerdos ligādo z soluēdo opat vt minister
dei vt̄ instrumentū nō mortuū s3 viuū. S3
ad ratā op̄rā instrumentū requirunt tria. Pri
mū tecta dispositio instrumenti. Scdm̄ ē p̄
portio materie. Tercū virt⁹ motous. Nā z
securis si nō sit acuta nō secabit. vel si non
habet materiā sibi p̄porcionatā. videlicet li
gneam. qz nō lapides. vel nō moueat ab ali
quo. Sic s̄llr in absolutioe sacerdotis debz
concurrere tect⁹ vsus sue p̄tatis. z p̄paratio
suscipientis. z virt⁹ dei motous. si vñ d̄si
cit frustrat effect⁹. Ex quo p̄tz q̄ incautus ē
habere non intelligentē p̄fessore vcl sacerdo
tem qui scit inter p̄ctm̄ mortale z veniale v̄l
singere. Et valde incauti sunt qui credūt
se absolutos cū graua confitentur simplici
bus. vt̄ de vsuris z de rapinis dicit̄. quid

De san. petro & paulo aposto.

ad me ipse recepit ad se vel supra se. nō attendentes illud **Math. xv.** Si cecus ceco ducaturum praestat ambo in fouea cadunt.

Sermo **XCVI.** Ad idem

Ibi dabo cla

ues regni celoz. **Math. xvi.**

Nota multe sunt clauēs abiles ad portā regni referendā. Prima est ecclesiastica potēs collata sacerdotali dignitati.

N. Nota ista potēs clauis exen dit se ad multa. Primo ad peccatoz remissionē et retentionē. De q̄ **Joh. xx.** Accipite spūm san/ctū quoz remiserit peccata remittunt eis. et quoz retinuerit retenta erūt. Dices **Lu. ce. v. dicit.** Quis est q̄ potēs dimittit nisi sol⁹ deus. Rñdet q̄ vtrūq̄ verū est q̄ de⁹ remittit et sacerdos. sed differēt. Et peccato eius mortali tria in cōmoda in hoīe generantur.

Primū est rei inimicitia. **Aug.** Scio deuz omni criminoso inimicū. **Sap. xiiij.** Dñs habet dñs impioz impietate eoz. Scdm est deformis macula. qz in anima peccōis imago et similitudo rei deturpatur. **Trōn. iij.** veni grata est sup carbonēs facies eoz. **1. a. 1. e.** Tertium est reatus. i. obligatio ad penā eternaz qz peccant p̄tra deū eternū. Modo ista tria solus de⁹ virtute p̄triciōis remittit. solus ei remittit offensaz. solus lauat maculā. solus dissoluit obligatiōē eternā. Ista tria figurant **Lu. xv.** in filio p̄digo. de q̄ tria dicunt.

Primo q̄ p̄ ipm amplectat⁹ et osculat⁹ fuit. Secdo q̄ ipm stola induit fecit. Tercio q̄ dixit. filius me⁹ mortuus fuit et reuicit. Per primū q̄ euz amplectat⁹ fuit dat⁹ intelligi q̄ solius dei est remittere peccā. de q̄ **Ezechielus xvij.** Si auerterit se impi⁹ ab impietate sua oīm iniquitatū nō recordator. Per scdm q̄ stola induit ei dat⁹ intelligi q̄ lauare maculam et decorare aīam est sol⁹ dei. **ps. l.** Lauabis me et sup nūc dealbabor. Per terciū q̄ dixit. filius me⁹ fuit mortuus et reuicit. dat⁹ intelligi q̄ ei⁹ est remittere penā eternā. **Isa. xliij.** Ego suz q̄ delco iniquitates. i. penas eternas iniquitatū. Sed qz iusticia dei nō patitur vt remaneat aliqd malū impunituz. vt dicit **Aug.** ideo remanet obligat⁹ ad penaz purgatoz. **O** Sacerdos aut tria facit p̄ se sui in absolutiōe peccōis. P̄rio ipum absolutū esse diiudicat. q̄ntūcumq̄ sit a deo absolut⁹ interi⁹. p̄ absoluto tñ nō recipit ab ecclesia militāte nisi ad arbitriū sacerdotis. Et

figurat in veteri lege **Leui. xiiij.** Quācūq̄ qz leprosus esset mūdatur. tñ p̄ mūdato nouo recipiebat nisi iudicio sacerdotis. Ideo dixit dñs leproso mūdato **Math. viij.** Uade et oñde te sacerdotibz. Secdo ipm a pena purgatoz absolut. et pena presentis satisfactoria ipm ligat. ita q̄ si sufficiens fuerit aliā penā purgatoz nō sustinebit. Tercio qz de ipsa pena satisfactoria inuicta sine inuicta p̄re relaxat. **ij. Loz. ij.** Nāz ego qd̄ donaui si qd̄ donaui p̄pter vos in p̄sona xpi. Et illa sunt signata in resuscitatiōe lazari **Joh. xi.** Solus nāqz xps resuscitauit eū a mortuis. Discipulis aut tria cōmisit. P̄rio lapidē tollere. i. penā purgatoz in penā satisfactoriā cōmutare. Secdo lazari solvere est peccō de interius a deo absolutū ostendere. Tercio eū libere punire abire est sufficiens pena inuicta eū a pena purgatoz absolutere. qm̄ si sufficienter cōpleuerit illā aliā p̄re purgatoz nō sustinebit. Et sic p̄z qñ dicit solus deus remittit peccā. intelligendū est ad tria p̄dicta id ē remittit offensaz. lauat maculā. et dimittit penā eternā. Sed qñ dicit sacerdos remittit peccā. hoc intelligit q̄ ad alia tria. P̄rio absolutū esse diiudicat. Secdo penā purgatoz in satisfactoriā cōmutat. Tercio de ipsa pena satisfactoria p̄re relaxat. Secdo ista potēs se extendit ad iurisdictionē exco/municandi et absoluēdi. Et hoc inuicit cū dicit. Quēcumq̄ ligaueris sup terrā. Exco/municatio agit in re qd̄ sonat in voce q̄ sit extra cōmuniōē positio. **Aug. et hi. xi. q. iij.** oīs exco/municat⁹ sathane tradit. Ideo Bre. Sententia exco/municatiōis siue iusta siue iniusta semp est timenda. **Aug.** sup **ps. cv.** Qui iustus est et iniuste maledicit premiū illi reddidit. et eoz uerso **Ro. xij.** Qui p̄tati r̄sistit tē. **Cris.** sup eplam ad **Heb. et hi. xv. q. iij.** nemo. Nemo p̄temnat vincula ecclesiastica. qz nō est hō qui ligat. sed xpus q̄ hanc p̄tatem dedit.

Tercio ista potēs extendit se ad indulgentiarū largitiōē. **P** Quid sunt indulgentie. Rñdet q̄ est thesaur⁹ eccleie proueniens ex passioe xpi et meritis sanctorū et totū eccleie ex misericordia omnipotentis dei. vt patet de **pe. et re. cū ex eo. c. vlti. li. vi.** Istū thesaurū cōmisit dñs sedi aplice **Math. xvi.** et habetur de usu pallij. ad honorem. et de **pe. et re. consi. l. i.** Et dicit thesaur⁹. qz nulla res charior q̄ sanguis xpi effusus. de q̄ primordie sunt indulgentie. Dices q̄ de⁹ p̄tatem dedit vicario suo dispensandi indulgentias.

Rūdet Hostien. Eps scit pctōres p fragili
tate cito labiles in magna pctā. ⁊ anteq̄ p/
vno peccato septē annos implerēt iteruz ca
derent in multa. nisi grā dei eos cōservaret.
Et sic p satisfactiōe hīc omīssa relinquit pe
na purgatorij que ē grauis. Jō moe? miseri
cordia ⁊ p minoratiōe illi? pene reliq̄t grām
quandaz q̄ fuit de merito sine passionis.
Diceret. q̄t req̄t unq̄ ad obrinēdas indulgē
tias. Rūdet scūs Tho. q̄tuor. P̄rio ex p/
te dant̄ autoritas dispensandi. Jō eps i ali
ena dyocesi nisi alter cōsentiret indulgentias
dare nō h̄z. sed in sua tm̄. Et tal que plenit/
sima est in aplico limitata ē in epis. Et licz
papa vel eps sit in pctō mortali. nihilomi?
habet autoritatē dispensandi cui libet fideli
qz pctā nō tollit vicariatū xpi. Nā lz petr?
negavit tñ adhuc mās̄t xpi vicari? ve h̄t de
pe. di. iij. Lū tñ. qz nō ex merito sed ex offi/
cio dispensat. Scdo ex pte dant̄ cā rōnabi
lis req̄t q̄te dant̄. s. ad honorē dei ⁊ salutē
pximi. Dicit scūs Tho. sup. iij. sen. di. xx.
Sicut thesaur? coꝝpali? p̄lucit dari pro/
pter duo. s. p̄pter gloriā principis vt faciūt
reges liberales. ⁊ p̄pter utilitatē cōmunita
tis. Et sic thesaurus ecclie dat̄ ad honorē
dei ⁊ utilitatē ecclie. s. pro defēsiōe ecclesie
⁊ fidei p̄tra hereticos. Itē duo teq̄ratur
ex pte merentis ⁊ recipientis. Primo q̄ sit cō
fessus ⁊ contrit? i. in penitētia ⁊ statu merendi.
Scdo q̄ faciat illud p̄pter qd̄ dant̄ indul
gentie. Idcirco nō dant̄ pro sola voluntate
sed p̄ effectu p̄sequēte voluntatē. tñ habens
voluntatē sine effectu habebit magnū p̄mi
um p̄pter notabile p̄positū ⁊ augmētū con
tritiōnis. licet multū delet. nō tñ p̄ modū in
dulgētie. Q Diceret an vir? alteri pos
sit indulgētiā p̄mereri. Rūdet scūs Tho.
in. iij. q̄ nō: nisi p̄cedat ex intentiōe dantis
Cōcordat Albert? Silr d̄ hīs in purgato
riō directe eis nō p̄sunt. sed indirecte p̄ mo
dū suffragij q̄cumqz fecerit hoc vel h̄. Di
ceret virū sit vni sicut ⁊ alteri. Rūdet scūs
Tho. in. iij. q̄ sic. q̄ntū ad remissionē pene
tpalis de p̄pe vel longe veniēti. s̄ nō q̄ntuz
ad acq̄sitiōnē p̄mij essentiali. Nā q̄ntū vnus
h̄z maiorē deuotiōnē ⁊ laborē ⁊ maḡ tribu
it s̄m hoc maḡ meret̄. Et sic nō eq̄litr q̄ ad
acq̄sitiōnē grē ⁊ glorie. hec scūs Tho. Itē
indulgētia sic diffinit̄. est remissio pene de
bite merito alieno suffragate. dispensata ex
thesauro ecclie virtute clauium pueniens.
Correlatū. nō datur p̄ pecunia sed p̄ dei ho

nonificentia. nō sit oboloꝝ virtute s̄z clauū
piate. Scda clauis est penitētia. Nat.
iij. Penitentiā agite ⁊c. Nec clauis aperuit
latroni. marie magdalene ⁊ petro. Penitē
tia q̄ es sole splēdidior. luna clarior. auro ru
tilatior. omīa ligata soluis. paradysum aper
tis. Tercia clauis est sana doctrina. Apo
ca. iij. Lingue eozꝝ clauis celi facte sūt. ⁊
Luce. xi. Tulistis clauē scientie. Cū ista cla
ue aperuit petrus vna die tribꝝ milibus ho
minū. postea quinqz milibꝝ regnū celozꝝ.
Et tales doctores lucebūt ranḡ stelle. Da
niel. xij. Qui ad iusticiā eru diāt mltos erūt
q̄si stelle i p̄petuas eternitates. Bern. Quā
tū q̄s edificauerit ex meritis vite. cū tot tal
tisqz recipiet mercedē retributiōis. Et q̄nto
q̄s exemplū male p̄uersatiōis tribuit. tāto
magis puniet. Quarta clauis est passio
xpi. post lapsum primozꝝ parentū clausum
erat celū. nullus in paradysum int̄tate pote
rat. clamauerūt iusti. Isa. lxiiij. Tūna dū
petes celū. David ps. cxliij. Emitte manus
tuas ⁊c. q̄n̄ deus misereri voluit ait Isa. xxij.
Dabo clauē dom? dauid sup̄ humerū eius
Sic ⁊ nos assumam? hanc clauē. i. xpi cru
cem in memoriā passiois. Nā dicit Dama
sce. Erup xpi clauis paradisi. Grego. Erup
xpi padisum patefecit qd̄ p̄ q̄nqz milia an
nozꝝ clausum fuit. Ideo ait saluator latroni
Lu. xxij. Hodie mecū eris in paradiso ⁊c.

De visitatione gloriose vginis marie ad
Elyzabeth.

Sermo XCVII.

Benedicta tu in

b mulieribꝝ Luce. i. P̄hus. i. de
generatione. Essante motu celi
cessat generatio ⁊ corruptio in istis inferior
ribꝝ. R Spūaliter. Per celū intelligi
tur beata vgo maria p̄pter sit? altitudinem
Ecci. i. Altitudinē celi q̄s mēsus est. Et sic
maria alta dignitate quā nullus exprimere
valet. De q̄ Aug. D ineffabilis laus marie
si oim̄ n̄m mēbra verterant̄ in linguas ⁊c.
Scdo p̄pter stellaz multitudinē. Ben. xv
Suspice tñ celū ⁊ numera stellas si potes.
⁊ sic virtutes ⁊ grē marie. Bern. Quis vir
go benedicta longuudinē ⁊ latitudinē gra
tietue valet inuestigare. Tercio p̄pter cla
ritatem. An̄. Ea puritate nitebat q̄ maior
sub deo intelligi nequit. Et si hoc celū n̄ mo
uetetur sua pietate. tunc cessaret generatio
virtutū in nobis. ⁊ peccatoꝝ corruptio. id ē

De visitatione marie virginis

remissio non daret. De q̄ Ignacius in epla ad beatā virginē. Impossibile est saluari peccatore nisi p̄ tuū o virgo auxiliū ⁊ fauorem. Hoc figuratū est. i. Reg. xxv. Nabal et ois dom⁹ eius perijisset nisi abigail prexisset i ocursum dauid ⁊ irā eius mitigasset. Spūa liter. Nabal stult⁹. i. peccōr. quoz infini⁹ est tuuner⁹. Eccl. i. Stultoz infini⁹ est numerus. perijisset nisi abigail. i. maria iudicis iram mitigasset. Cassiodo. in li. collationū. Tota salus hūani generis p̄sistit in multis/ tudie gr̄e marie ⁊ fauoris. ergo abigail erat p̄mēdata a dauid dicēs. Benedicta tu q̄ p̄hibuisti me ne vlticerer me manu mea Et sic nos eam bñdicere et laudare debem⁹. Amb. Dñe tonū pditū in adā recupat p̄ maria ⁊ Ideo dicit thema Benedicta tu in mulieribus. In summa euāgelij duo innuūtur. P̄mo vginis saluatio cōmēdabilis. ibi. Exurgens. Scđo subiungit ei⁹ exultatio admirabilis. ibi. magnificat. De primo dicit. In illo tpe. scz cuz maria p̄sensum dedit annunciationi angeli. dicens. fiat mihi s̄m verbū tuū. ⁊ audiret de cognata Elyzabeth q̄ mensus sept⁹ esset illi. s. p̄ceptōis iohan/ nis in vtero mris. Tunc exurgens maria a loco p̄templatiōis. nō p̄pter experiri. vt fecerūt filij israel. Josue. ij. ad explorandū terrā hiericho. De q̄ Amb. Nō quasi incredula de oraculo. nec q̄ incerta de nūcio. nec q̄ dubitans de exēplo. s. q̄ si leta p̄ voto. redigiola p̄ officio. festina p̄ gaudio i montana abiit. scz a nazareth in hierusalē. Scđo P̄mo vt cognate sue p̄gaudet et que tam dñi sterilis erat. Et dicit Lu. i. sic fecit mihi dñs in dieb⁹ in quib⁹ respexit auferre opprobrium meū inter hoies. Scđo vt seruitiū ei im penderet. Jō Amb. dicit. Discite ⁊ vos mulieres sedulitate quā pregnantib⁹ debet⁹ exhibere cognatio. cū maria mater dei non reco/ data tante dignitatē a loco deuotionis ⁊ p̄templatiōis surrexit. nō recordata vie aspe ritate ad ministrandū p̄gnate venit. Nota maria oī statū se p̄formauit. a d̄ designandū cōitatē gr̄e. Nā sepe p̄tingit q̄ actiui de/ spiciūt p̄templatiōes tanq̄ ociosas. sic martha p̄tendo sup̄ maria sorore eius. Luc. x. Dñe nō est tibi cure q̄ soror mea reliq̄t me solaz ministrare. q. d. ipa ocia ⁊ ego laboro. Sed est salubre ocia occupatio in deū p̄ dei verbū. Symon de castia. Dō gen⁹ armozū vult⁹. q̄s limactor ⁊ splendidior gladius q̄s verbū dei. Nā ex pharetra cordis veniunt

ignea tela. i. orōnes deuote. Nā scribitur. ij. Paralip. xx. Eū ignozam⁹ q̄ d̄ debam⁹ age/ tes solū residū habeam⁹ vt oculos ad celū dirigam⁹. Jc̄ p̄templatiū respiciūt actiuos q̄ nimis sunt terreni ⁊ solliciti. ita q̄ nō p̄nt vacare p̄solatiōib⁹ diuīs. Extra tales loq̄ Bern. ad fr̄es dei de mōte in epla. Nolo vt arbitreris solū lucere deū nisi i cella tua. aut solitarioz de⁹ tū sit. imo ⁊ oim. Ideo tra ta virgo maria vt vtrūq̄ statū app̄robaret. ipa vtrūq̄ vitā duxit. i. contēplatiuā ⁊ acti uam. Ipa fuit p̄templatiua. qz cōseruabat oīa verba p̄ferens ea in corde suo. Etiam actiua. exurgēs abijt in mōtana ad seruen dū p̄gnate. nob in exēplū. qz dicit Am/ bro. Marie vita oim nostruz exēplar est et disciplina. T Jō sic ipa fuit actiua et p̄templatiua. ⁊ sic nos. Nā sicut vita corpo talis p̄sistit in duob⁹. vt dicit p̄s in de lon gitudine ⁊ breuitate vūe. s. i labore ⁊ requie nec valet vt hō semp existat in labore. qz dicit p̄s. viij. politicoz. Omis laboris req̄e indiget. qz labor n̄ inuis eausat defectū et se nium. vt p̄z de longitudine ⁊ breuitate vi/ te. Semp etiā quiescere ⁊ ociari non valet. qz eausat pigritiā. Un̄. ocia dant vicia. ergo vtrūq̄ requiritur. Spūaliter. Sic etiā ad vitā sp̄alem duo requirunt. s. actio ⁊ p̄tēpla/ tio. Actio ad ministeriū p̄mi. Contēpla/ tio ad dilectionē dei. Nam vt habet de abze nun. nisi cū p̄idem. Cōtemplatiua vita li/ cet magis secura ⁊ suauis sit. tñ actiua ma/ gis est fructifera. Ideo Hugo. Qui dulce/ dinē p̄templatiōis gustare desiderat. necesse est vt i actiōib⁹ se exerceat. ⁊ deniqz ad cō templationē se trāfferat. vt fecit maria q̄ su/ it in p̄templatiōe. ⁊ deniqz se dedit ad a ctiō/ nē. U Pro q̄ sciendū tres sunt cause q̄ bus hō a iocūda cōtēplatiōe ad tps se sepa rat. ⁊ ad actiua vitā se transfert. P̄mo p̄pter lucrū aīaz. Bern. Sciens sponsa volūta tem sponsi zelantis aīaz salutē. exit ad tē/ pus cū est necessarius ad opationem vt po/ stea redeat ad contēplationē. Nā s̄m Erif. Inimicus est veritatē q̄ crimen nō absorbet errantis. Jpe reatū incurrit dum alienis re atibus tacet. Un̄ habet de hereticis. q̄ alios Qui alios ab errore nō reuocat dum potest seipm errare demonstret. Nā Ezech. iij. Si non annūciaueris nec loquutus fueris vt a/ uertatur a via sua impia. sanguinez eius de manu tua requirā. Nam talis reus est mor tis aīe fratris sui. vt dicit Chrysost. Qui

Indigenti nō porrigit manū in auxiliū iniū-
riā facit manifeste. Latronū soci⁹ est q̄ vici-
ni sui patit̄ infringi domū. Crudelis pastor
erga gregē dū erroneam ouē nō reuocandū
se exhibet. hec En̄. de quo etiā in Lanone.
lxxxij. di. error. Error cui nō resistit appro-
batur. Est nanq; valde placidū deo et salu-
bre p̄mo p̄uertete p̄cōrem. vt dicit Brc.
sup̄ Ezch. omel. xij. Nullūz oipotenti deo
rale sacrificiū sicut zelus aīaz. Jō Jaco. v.
Qui conuerſi fecerit p̄cōrem ab errore vie
sue saluabit aīaz ei⁹ a morte. Et hec ē prima
causa postponēdi p̄templationē. Scōda pro-
pter cōmune bonū vel officiū. Nā cum pla-
tus subditōz necessitati intēdere debet opor-
tet obmittere p̄templationē. Vel ecōuerso
subdit⁹ ex obediētia plati. Vñ Brc. in q̄dā
epla. Sunt nōnulli magnis munerib; do-
tati. dū solius p̄templatiōis studiū inarde-
scunt parere vtilitati p̄ximoz refugiunt. hī
procul tanto rei sunt quāto in publico pro-
desse potuerūt r̄ nō fecerūt Ideo Innocen-
tercius. r̄ habet̄ te abrenun. nisi cū prudem.
Facili⁹ indulget̄ vt ascendat monachus ad
p̄sūlatū q̄ p̄sūl ad monacharū. Ter-
cia causa p̄mittendī p̄templationē est q̄
more suo recedente sponso nō sentit anīa so-
litas p̄solationes. vadit enīz r̄ recedit spon-
sus pro suo velle. tūc anīa languet ex deside-
rio sponsi. r̄ toto conatu reuocat eū. Reuer-
tere dilecte mi. si non tunc inuocat angelos
dicens. Adiuo vos filie hierusalē vt annū-
ciētis dilecto qz amore languet. Si nō ve-
niet. anīa sciens voluntatē sponsi reducit se
in actiūā vitā. vt sic sanctificet sponso quo-
usq; grā redcat. Ezch. i. Anīalia ibant r̄ re-
uertebant. scz de actiōe in p̄templationē.
Dugo. Qui p̄templatiōis dulcedinē desi-
dera. necesse est vt se in actiōe exerceat. Au-
g. In p̄templatione est ad grām p̄templatiōis
p̄uertete. si p̄uertete in laborē r̄ actionē. Nā
ho haurire debet in actiōe q̄ mandat in p̄-
templatione. Jō Ambro. dicit. Qui mane
exoptat premiū imitēt ei⁹ p̄templū. s. vt va-
dar de p̄templatiōe ad actionē. r̄ ecōuerso
Sunt nōnulli q̄ postq; cōplēt horas mē-
re distracta est inuēnt se fatiscisse. Reuera
non. Bern. Nulla vnq; scī vnz dei nec dies
nec hora inueniat ociosum. Exemplū i ma-
na que exurgens. s. a p̄templatione abiit in
montana. s. in hierusalē cum festinatōe. nō
recordata vie aspexit. R̄ P̄rio festi-
nauit p̄pter virginītatis pudorez. Ambro.

Discite v̄gines nō circūcursate per alienas
edes. nō demorari in plateis. Bern. sup̄ mil-
sus est. Solent v̄gines q̄ vere v̄gines sūt
pauere ad cuiuslibet viri aspectū scientes in
vallis fictulib; thesaurum portare p̄ciolum.
Scōdo festinauit vt dicit Duge. vt sanctifi-
caret iohannē hielus in vtro m̄ris ei⁹. Ter-
cio festinauit. qz spūsancto repleta. Amb.
Nescit tarda molimina spūsancti gratia.
Quarto vt doceret nos spūaliter ad iohan-
nem. i. ad grām rei festinare. i. Thimo. iij.
Noli negligere grām que in te est. Eccl̄s. v
Nedispens cras cras. Bern. Qui hodie ap-
tus nō es forte cras min⁹ aptus eris. A
Nota circa ascensum que fecit mana i mon-
tana ascendēdo significat spūaliter ascensum
ad montē dñi. Bern. Nō equa via homis
sed put spūs ei moderat. qz nō tantū posset
q̄ ascendere quin alti⁹. Nā omnia virtuosa
opa habent modū. sed charitas est sine mo-
do. Unde Bern. de diligēdo deū. Causa di-
ligēdi deū. deus est. sed de⁹ est modus sine
modo. sicut sine via nullus peruenit r̄. sic
nec sine charitate ad deū ambulare q̄s pos-
set sed errare. Ambro. Magna res amor. s.
sūt i eo grad⁹. Bern. Qui amat ardentius
p̄uenit citius. Hugo. Quantū p̄res tantū
dilige. posse tū nō solū via est. sed mēsurā
tua. quantū plus amas tantū plus habes.
Bern. Quanto maior dilectio. tanto altior
mentis ascensio Subdit in textu. Et intro-
iuit in domū zacharie r̄ salutarit elyzabeth.
B Diceret quare maria nō salutauit p̄-
us vitū elyzabeth. scz zachariam cū scribit̄
i. Loz. xi. Caput mulieris vit est. R̄ dicitur
Zacharias adhuc erat mutus r̄ nō decebat
virgini cum viro muto signis se occupare.
Ambro. Venit maior ad minorē. mater deī
ad matrē p̄phete. non solū venit sed saluta-
uit. Ecce hūilitas. Aug. Decet quāto v̄go
castior tanto humilior. Ipa erat in grā hu-
militatis in qua est p̄fessio castitatis. Ipa
humilitatē eandē vt ait Ambro. quā ange-
lo exhibuit hoibus exhibere curauit. ange-
lo dixit. Ecce ancilla dñi. homini exemplo
r̄ ope remonstrauit. L Diceret quib;
p̄bis eā salutauit. R̄ dicitur fm Jordanus
q̄ nō ē scriptū verisimile. salutauit ei cā his
verbis. Auē maria. q̄ p̄tz ex effectu. Di-
ceret. cur maria nō manifestauit que ab an-
gelo audiuit. R̄ dicit En̄. Non credebat
posse fidem adhibere mirādis reatib;. S; z
Ambro. dicit. Quod maria occultauit hoc

Elyzabeth reuelavit. Factus est vt audiuit saluationē marie elyzabeth. exultavit ifans in utero ei⁹. Quare exultavit iohānes i vtero m̄ris. qz s̄a sensit aduentū dñi. Ideo dicit Amb. Uocē prior audiuit elyzabeth. sed iohānes prior gr̄am sensit. Elyzabeth aperuit aures nature Iohānea exultavit canone mysterij. Illa cognouit cognatā. Iohānes vero xpm̄. Ibi verbū implet angelicū. implebit sp̄ū sancto ex utero m̄ris sue. Orige. Non antea cepit fuerat iohānea sp̄ū sancto donec assisteret q̄ xpm̄ in utero gerebat. Et seq̄tue in ternu. repleta est sp̄ū sancto elyzabeth. s. p̄ filiū. sed fili⁹ pri⁹ cepit est. Un̄ Orige. Propheta acuti⁹ vidit parētē. et vidit qd̄ v̄bis explicare non poterat. saltavit in utero miles. sensit nō palpebus s̄ spiritu regē. Iō Bern. A seculo nō est auditū q̄ exultavit q̄a in utero matris. O felices m̄res sed feliciores nati nō m̄rū q̄ iohānes exultavit. m̄res iungunt. amplexib⁹ veniē ad oscula. felices vteri copulant. Regē q̄z et m̄litē nisi duo parietes tenerrimi diiungunt Et licet elyzabeth erat repleta sp̄ū sancto cū maria. tñ maria prius ante ceptū xpi. sed elyzabeth post. sed tñ repletio virginis fuit abundantie longioris. qz de plenitudine eius omnes accipiunt. vt dicit Bern. Ab ea peccator oscula. felices vteri copulant. trinitas gloriosa. angeli letitiaz. filius dei nre carnis substantia. Actū elyzabeth sufficientie carioria accepit gr̄am qz nō potuit celate. vt implet illud Mat. xij. Ex abundantia cordis os loquitur D De quo subdit in textu. Exclamavit voce magna elyzabeth. dicit glo. Uocē magna clamavit. Primo qz magnalia vidit. scz xpi ceptus et hoies. Secdo qz vidit eam ceptisse in virginali castitate. vt p̄fessa est Lu. i. fecit mihi magna qui potens est. Tercio clamavit voce magna. qz habuit vocem magnā in utero. De q̄ Joh. i. Ego vox clamātia in deserto. Que vox insonavit in auri⁹ p̄ctoz. phariseoz. penitentū. et militūz Quartū clamavit voce magna. hoc ē ex magna deuotione. Nā deuotio est clamor magnus. ita vt in celo audiat. ita vt dictum est moysi a dñō. Quid clamas ad me Exodi xij. cū tñ nō clamaret clamore oria s̄z deserto cordis. Et sic elyzabeth clamās dixit cōmendādo beatā virginē. Bñdicta tu in mulierib⁹. i. sup̄ oēs mulieres. Et bñdicta ab angelo. qz ruinā angelicā repavit. Et etiam bñdicta est a muliere elyzabeth. qz mor-

tem quā femina intulit. ipa s̄z ganit. Idcirco vbi angl̄s saluationē angelicā dimisit. ibi elyzabeth in cepit dices. bñdicta tu in mulierib⁹. dicit Theophilus. Sunt qdā mulieres bñdicte que v̄gines sunt et caste. que dā vero q̄ secūde. ipa aut̄ bñdicta sup̄ omēs mulieres. qz v̄go casta castissima et secūda. licet eni xpm̄ peperit in v̄tēgo p̄mauit incorrupta. Iō merito possum⁹ dicere bñdicta E Dicunt naturales q̄ bñdicta est herba multū vtilia et multe virtutē. De ruffa eni legit q̄ in quacūqz domo vel camera posita fuerit. ibi nec vermis venenosus nec serpens vel rana latere p̄t p̄t ei⁹ odorē. Habz etiam hāc virtutē q̄ potū corruptū reformat q̄ virtutē pdiderat si ei imponit. et si de ipo q̄s biberit rubet et bonū colorē acq̄rit. Sp̄ualit̄ter. Bñdicta est v̄go maria. q̄ si imponit in domo cordis. ibi nullua serpens infernalis manebit. Un̄ Amb. in li. p̄fationū. Ad inuocationē uois marie cūcta terrent. et cōcio ptātia maligne. Marie eni p̄tia inestimabilia infert demonib⁹ supplicia. Itē sicut bñdicta ruffa reformat potū et statum p̄stini nū p̄t. sic bñdicta maria potū diuine gratie quem euā pdidit ipa restituit et repavit. Qui angl̄s Lu. i. Inuenisti eni gr̄am apud dñm. De q̄ Dico. in sermone de assumptione Quidq̄ maledictōis infusum est p̄ euaz totū abstulit bñdictio marie. In sup̄ et gr̄az refudit xpi orū. quē p̄ri⁹ nō habuit ois mundus. Iō hec bñdicta pducit noa ad bonū colorē. i. diuini lumis claritatē. De q̄ math. xij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eorū. Et sicut hec herba p̄ ceteris habet hoc nomē. sic maria inter mulieres. vt de ea p̄ dicit illud Iudith. xij. Bñdicta es tu filia a dñō tuo excelso p̄ oib⁹ mulierib⁹ super terrā F Et merito sup̄ omēs mulieres bñdicta p̄t q̄t̄ior. Primo p̄t plenitudinē gr̄e. Secdo p̄t celsitudinē p̄sone. Tercio p̄t multitudinē misericordie. Quarto p̄t altitudinē glorie Dixi primo bñdicta es sup̄ omnes p̄t plenitudinē gr̄e. qz dicit Bern. O bñdicta inuērit gr̄a tie. genitrix vite. p̄ te habem⁹ accessus ad dei filium. bñdicta ea p̄t gratiā cordis oris et opis. cordis. qz eius cor deliciosum sicut paradysus. Eccl. xl. Sicut paradysus ē bñdictione vbi diuersae species virtutum. Bern. Vere paradysus dei es maria q̄ mundo lignū vite attulisti. de quo qui māducauerit viuet in eternum. Bñdicta propter

gratia oris. ps. xliij. Diffusa est gratia in la-
 bis tuis. Na deus acceptavit sba oris ei.
Bern. Qui placuisti in silentio magis pla-
 cita es in vbo humilitatis. Ecce ancilla dni.
 Verba humilitatis. Unu non habet. Ver-
 ba benignitatis. benedicta ppter gratia ope-
 nis et puerfatio is. Dico. Quidqd i maria
 gestum est totu puritas et sanctitas. totum
 gratia et veritas. totum misericordia et iusti-
 cia. Secdo bndicta ppter celsitudinez p-
 sone. Ipa eni est illa de q Ignacius in epla
 ad beatu virginu. Impossibile est aliquem
 saluari pctores ego nisi p rui auxiliu et fa-
 uoran. Quia Cassianus i li. collationu dicit
 Tota salus huanu generis consistit in plenitu-
 dine gremarie. Aug. Benedicta tu in muli-
 cribus q vita viris et mulieribus pepisti.
 Tercio bndicta ppter multitudinem miseri-
 cordie. **Bern.** Quis misericordie tue o bndi-
 cta largitudinem altitudinem et profunditatem po-
 terit inuestigare. D reuera bndicta p mul-
 tiplici misericordia quam ho recipit ab ea.
 Primo p ca deus homi factus est placabilis
 Ipa figurat. i. Reg. xxv. p abigail. cu offen-
 sus dauid occidere voluit nabal. Abigail
 occurrens placavit eu. qui placatus dicit.
 Benedictu eloquiu rui. et bndicta tu q p-
 hibuisti me. Spualiter. Nabal stultus
 est pctoz. Abigail maria q interpretatur pris
 exultans. et significat maria que exultauit i
 deo. Illa placavit ira pris. **Bern.** Nemo ta-
 ydoneus q gladiu dni abiciat. iras placat.
 sicut tu bndicta amantissima. Idez. Quis
 scit quotiens ira refrigeras iudicia. Na de-
 te ea dicit illud ps. lv. A teptis est mihi ne-
 comouear. Secdo p ea homo factus est ac-
 ceptabilis. Un Bern. O virgo bndicta p-
 te datur reis venia. egnis medela. iustis gra-
 tia. angelis leticia. sanctis gloria. Qui cōso-
 nat Aug. dicens. O virgo bndicta. p tuaz
 bndictione benedicti omis creatura. benedi-
 era p gram qua inuenisti. p rogatiua quam
 meruisti. misericordia qua pepensti. gloriaz
 qua acquisuisti. sicut p te particeps est nre
 infirmitatis et miserie. ita p te nos facit par-
 ticipes sue glorie. Quarto benedicta pro-
 pter altitudinem glorie. Un Bern. Sicut
 non est locus dignior in mudo q vbi xps dei
 filius noue mensibz quieuit. ita non est locus
 altior in celo vbi marie corp' qesit. Io aug
 Tantu thesauru dignu est seruare celuz qz
 terra. Tunc subdit in textu. Et benedictus
 fructus ventris tui. ibi ponit et pro qz. No-

ta angelus ad virginu non dixit. benedictus
 fructus ventris tui. qz virgo nodum concepe-
 rat cu ea angelus saluauit. Sed postea cu
 consensum dedit. tunc elyzabeth percipiens ipam
 cepisse veru deu et hoie m addidit. Et bene-
 dicitus fructus ventris tui. Hic est fructus ge-
 nerosissimus. qz de vtero et stirpe regali. Un
 ad Ro. i. Qui factus est ei ex semine dauid fm
 carne. vt pmisit p ps. cxxxi. De fructu veteris
 tui. D qz nobilis fructus qui eternalit na-
 tus est de pretepaliter de vrgine. De q Bern.
 O maria illa es mater cuius deus est pr. et si-
 lius paterne charitatis est corona tue virgi-
 nitatis. qd pphetauit Isa. c. iij. dicens. Fru-
 ctus terre sublimis erit in magnificentia.
S Ite hic est fructus deliciosissimus. Pri-
 mo deliciosus i reore. Un ps. xliij. Spe-
 ciosus forma p filijs hoim. ad Heb. i. Qui
 cum sit splendor glorie. et Salomō sap.
 vij. Landoz lucis eterne et speculu sine ma-
 cula. Secdo deliciosus i o dore. Ecc. xliij
 Ego quasi vitis fructificauit suauitate odo-
 ris. De quo Lant. i. Extremus omes in odo-
 re vngentoz tuoz. vbi Bern. Extremus in
 odore misericordie sue. qz non respicit pecca-
 tores. no sprauit publicanu. no mattheum
 nec zacheu. nec muliere adultera. Tercio de-
 liciosissimus i sapore. Lant. i. Fructus eius
 dulcis gutturi meo. Dicit naqz Bern. Fru-
 ctus quanto altior tanto dulcior. et qz tu solus
 altissimus hiesu xpe. ergo tu solus dulcissimus
 Quarto est fructus virtuosissimus. qz fructus
 salutis sine q non est salus. vt hetur Act. iij.
 Non est nome sub celo in q oporet saluari.
 nisi in noie hiesu xpi. Ideo Anb. No est sa-
 lus in mudo nisi quam pepenit virgo. Et sic
 ipa est arbor salutaris q fructu portauit salu-
 tis. q dicit Bern. O vere pntatio celestis p-
 ciosior saneris. i. sanctorz vniuersis. Ideo ex-
 clamat Aug. dicens. Quid nos tantilli. qd
 actione pusilli matris laudes tante refera-
 mus. Et si omniu nra mēbra verterentur i
 linguas d' laudes enarrare non sufficim.
D Idcirco sciendu q festu huius dignissi-
 me vginis plures celebrat in anno tribus
 de causis. Primo ppter rei coplacentiaz
 Nam licet placet deo laus alijs sanctis exhi-
 bita ps. d. Laudate dominu in sanctis ei.
 multo mag' laus impensa sue beatissime ge-
 nitrici. De quo Dico. re prerogatiuis ma-
 tri sue impenditur. qz qui culibet sanctoruz
 ministratur. Secdo ppter nostraz indi-

De visitatiōe marie vginis

gentiam. **U**n Hugo. Dignū est vt quā tot vicibz inuocam⁹ vt eā p alijs sanctis honorem⁹. Nā ipa est mediatrix inter nos & deū. De quo Seduli⁹. Scio q̄ dudū celestia & terrestria corruissent. si marie grā ea non sustentasset. Ideo Bern. O benedicta mī saluatoris. tu singulis p singulis necessitatibus subuenis. p diuersitate morboꝝ diuersas medicinas largiris. Tercio ppter ipi u s excellētē dignitatē. Dicit namq; Bern. Quantā gratiā adepta est p ceteris in terris tantā & maiore gloriā obtinet in celis. De q̄ Damal. Si ei⁹ gloriā scribere volumus referat⁹ verba quibz exprimere valeam⁹. Hāc gloriā cognouit Elyzabeth et admirans dixit. Unde mihi hoc vt mater dñi mei veniat ad me. q. d. Quo iure. qua iusticia. vel quibz meritis accidit q̄ mihi sterili & sen. & fm reputationē hominum mihi maledicere vt veniat mater dñi mei ad me. scz mater se cunda. mater benedicta. que est plena grā. quasi diceret. Ad miror te humilitate tue visitationis. Et merito admīroz ppter magnificentiā tue virtutis que apparet in te. Ecce enī vt facta est vox salutarionis tue in auribus meis exultauit infans in gaudio in utero meo. Dicit glo. qz iohannes lingua non poterat. sed animo exultauit saluatorē saluarit. & sui pcuratoris officium inchoauit. ipsa enī elyzabeth cognouit p spūm sanctū. quia ista exultatio fuit ppter p̄sentiā dñi in utero virginis p̄stituti. Et fuit quoddā miraculū diuinū qd non potuit fieri per naturā. Unde Ambro. Si tanta exultatio in processu primo fuit ad salutationē marie vt exultaret infans in utero: et repleta est mater infantis spiritu sancto. quantū putas vsum ranti ipis marie addidisse p̄sentiā. & s̄derate charissimi qz magne virtutis est marie saluatio q̄ marie p̄fert gaudiū. p̄fert & spiritū sanctū. p̄fert & reuelationē diuinorū secretorū. p̄fert & p̄phetie actū. ideo libenter debemus ipam salutare ppter resalutationis lucrum. Idcirco q̄ voluerit habere spūm sancti gratiā. hodie deuote saluter ipam.

Sermo XCIII. Ad idem.

Esperit humili

litatem ancille sue Luce. i. Quis querit ter que vult in altū volare prius se deprimat. & inde se in altū releuat. **I** Spūaliter. Sic qui esse vult altus et

magnus corā dño. necesse est vt prius se deprimat humiliando in seipso. qz dicit Breggo. Nequaquā sequens gloria hunc exaltat q̄ se hic non humiliat. figurat⁹ Hester. i. in vasti regina que noluit se erga assuerū regē humiliare. ergo nō potuit regnare. qz scribitur Prouerb. xxix. Humilem spū suscipiet gloria. Hoc perpendens beata virgo maria ideo se valde humiliavit. iuxta illud Eccl. iij. Quanto maiores humilia tei o mibus. Ipa fuit magna. qz mater dei dñi mundi & regina angelorū. Attamen dixit se ancillam vbi Ambro. Eandem humilitatē quaz angelo exhibuit hominibus exhibere curauit in hoc q̄ cognate sue Elyzabeth ministrare voluit. Dicit Bern. Nequaquā vltra omnes homines exaltata fuisset: nisi vltra omnes homines se humiliasset. Ideo Aug. facta ē humilitas marie scala celestis p̄ quaz deus descendit de celis ad terras. Propter quod dicit Bern. Quid ergo tu dicis virgo superba. Maria oblita virginitate de sola gloria tur humilitate. dicens. Respexit humilitatem ancille sue. que sunt verba rhematis

K Ista est scda pars hui⁹ euangelij in q̄ innuitur marie exultatio admirabilis. cum subdit in textu. ait maria. Magnificat anima mea dñm. Consuetudo erat in veteri lege q̄ deus mirabilia fecit tunc cōsueuerūt dicere cantica. Et plus potuit omnibus s̄go beatissima facere canticū magnificando vominū. Nam de q̄tuor mulieribus legit que fecerunt cantica. Prima fuit maria soror moysi in transitu maris rubri. dicens. Laudemus dño. gloriose enī est magnificat⁹. proiecit equū & ascensorem in mare Exodi. xv. S̄ ista virgo amplū magnificare potuit. qz per eam velut p̄ diuine claritatis stellā maris p̄sentis vite transm⁹. Unde Anst. in orōnibus. Sicut omnis a te auersus necesse est vt intereat. ita omnis ad te p̄uersus impossibile est vt pereat. Nā ipa est scala celi. porta paradisi. Et sicut p̄ eā cūctis est clausa porta sic p̄ mariā cūctis patefacta. Scda mulier fuit deltoza. Judicū. v. que cecinit canticum dño pro victoria inimicorū. s. q̄ s̄ysare a iael occisus est. et iabin rex chanaan a facie israel humiliatus est. ideo deltoza ait. Benedicite dño. Ego sum que canam & psallā deo meo israel Sed hec virgo potuit amplius magnificare deū. qz ex ea nat⁹ est victor. qui ait Job. xvi. Confidite qz ego vici mundum. De q̄ victore Jsa. xix. Et clamabunt ad

dñm a facie tribulantis. et mittā eis saluato-
rem et pugnatores q̄ liberet eos. Sic salua-
tor et pugnator uenit per mariā. **Jō Anfr.**
in orōnibz. Quid digne referam⁹ dei geni-
trici. ego captiu⁹ eram. p̄ ei⁹ prole redempt⁹
sum. p̄ditus eram. p̄ eius filiū inuictus sum
morti⁹ eram. p̄ eius partū uiuificatus sum
p̄tristat⁹ eram. p̄ eam p̄solat⁹ sum. exul eras
et p̄ eius proles de miseria ad patriā rednet⁹
sum. Tercia mulier que cecinit erat **Ju-
dith.** q̄ caput holosemis amputauit. et di-
xit **Judith. xvi.** Cantate dño in cymbalis.
modulamini illi psalmū nouū. exultate et
inuocate nomē ei⁹. dñs cōcrens bella. dñs
nomē illi. Sed hec vgo ampli⁹. qz ip̄a p̄ri-
uit serpentis antiq̄ caput. qm̄ in ea impletus
est qd̄ dixerat dñs. Ip̄a cōteret caput tuū
Gen. iij. **Amb.** in s̄mone de natiuitate v̄g-
nis. Ip̄a caput p̄triuuit in eo q̄ uirginitates
simul et hūilitatē deo sanctificauit. Quar-
ta mulier **Anna. l. Reg. iij.** dixit. Exultauit
cor meū in dño. **Sz** hec ampli⁹ potuit ma-
gnificare dñm que suscepit secunditatē p̄ri-
uilegiū manente v̄ginitate. **Anfr.** in orōni-
bus. Mira res ois creatura a deo creata. et
dei natura ex maria nata. Deus q̄ oia fecit.
ip̄e se ex maria fecit. **Bern.** Redemptur⁹ de-
us gen⁹ hūanū vniuersum p̄ciū posuit in
mariā. **Jō Aug.** sacra est secunda mater in
qua integritas v̄ginitatē seruat. **Bern.** in
s̄mone de assumptione. Qd̄ natura nō habu-
it v̄lus nesciuit. ratio ignorauit. mens nō ca-
pit. celū paucet. terra stupet. ois celestis crea-
tura mirat. hoc rotū p̄ gabuelē diuinit⁹ est
marie nunciatū. **Piero.** Sicut in compari-
one dei nemo bon⁹. ita in comparatione matris
dei nulla inuenit̄ perfecta virtus. **Docip̄sa** in
spiritu cognoscēs oīs vires in grazactionē
et laudē dei expendit. vt dicit **Dige.** loquēs
in p̄sona marie. Magnificat aia mea dñm
quasi diceret. tanto munere me dñs subli-
mauit. vt nullo lingue officio possim expli-
care. sed toto affectu interior et exterior vi-
riū volo ei⁹ benignitatem p̄templari. Sub
anima comprehendunt inferiores vires in cō-
paratione ad corp⁹. Sub spiritu vires supe-
riores q̄bz recipit supra se dulcedo p̄templa-
tionis. **Jō** dicit. Magnificat aia rē. **L.**
Tūc magnificare s̄m **Basiliū** nō est idē qd̄
magñū facere. qz dñs nō recepit augmentū
nec decrementū. sed est idē qd̄ magñū predi-
care vel laudare. siue oze siue ope. **Jō Duz-
ge.** Magnificat dñs. nō p̄ vox hūana ei ali-

qd̄ adiungat. sed qz magnificatur in nobis
dū aia nra que ad imaginē dei facta est si-
ne creata p̄ iusticiā se ip̄o p̄format. q̄ ē ima-
go p̄ris. et sic aia dñm magnificat qm̄ ima-
go dei que est in ip̄a magnificat. i. v̄tutū ma-
gnitudine magna efficit. sicut si imago de-
picta sit magna. dicitur mag⁹ **Chyristofer⁹**
siue mag⁹ petrus. **Jō** ip̄a inter omēs sc̄tōs
est virtutū magnitudine maxima. **Piero.**
Sz diligenter attendis nihil candoris et vir-
tutis est qd̄ in ea nō resplendet. et in talibz
deū magnificat. Sic nos magnificare debet
mus deū in suis beneficijs. **P̄mo** P̄mo
bñficia sibi attribuendo. **Lassiodo.** in eplā
Om̄is p̄fect⁹ ad diuinaz munera dei referē-
dus. qz nihil p̄stat fore bonū nisi ab illo co-
gnoscat fore collatū. **Isa. xxvi.** Om̄ia opera
nostra opatus es o dñe. **Qd̄** docet **Augū.** in
eplā. In om̄ibz actibz bonis da illi clarita-
tem et humilitatē. i. **Loz. iij.** Quid habes
qd̄ nō accepisti. **S̄cdo** p̄ ip̄is gr̄as agen-
do. **xvi. q. i.** reuera. Reuera hō de eo qd̄ possi-
det primū gr̄as deo agat q̄ cuncta largit̄. **Ec-
cl̄s. i.** Ad locū v̄n̄ exeunt flumina illic reuer-
tunt. id est dei bñficia reuertunt. s. p̄ gratia-
riacionē vt iter fluant. **Lassiodo.** Spem
de futuris recipit q̄ de datis bñficijs gratias
agit. **Bern.** in eplā ad hieremiā cancellariū
Nil grat⁹ danti ab accipiēti p̄t rependi q̄s
si gratū habuerit qd̄ accepit. **Sed** qd̄az sūt
vt porci glandes comedētes. **Ro. i.** Qui dñm
deū cognouerūt nō sicut deū glorificauerūt
nec gr̄as egerunt. **Aug.** Qd̄ de⁹ de derat gra-
tis. tulit ingratias. imo tales punit. **iiij. Re-
gū. xx.** Ezechias egrotauit p̄ ingratitudine
Tercio nos in eis exercitando. dicendo
Mat. xxv. Dñe quinqz talenta tradidisti
mibi. Ecce alia q̄nqz rē. Ideo **Beda** dicit
Eius aia deū magnificat q̄ om̄es interiori-
ris homis sui affect⁹ diuinis laudibz ac fer-
uitijs mancipat. eius spūs i deo exultat que
nil in terrenis libet. nulla caducaz rez afflu-
entia emollit. nulla aduersitas frangit. **Sz**
sola illius a q̄ salus sperat eterna memoria
delectat. **Jō** Hugo in tractatu de cantico be-
ate virginis. Duo et duo aia et spūs. aia
magnificat. spiritus exultat. **Terū** duo to-
minus et salutaris. verba duo. res vna. dñs
potentiam notat. salutaris misericordiam.
Nam duo sunt que beatorū angelorū et ho-
minum spiritus i fonte summi boni eternā
contemplationē hauriūt. s. incōprehensibilis
maiestas. ineffabilis bonitas. **P̄imum:**

De visitatiōe marie v̄ginis

generat castum timorē. alterū dilectionē p
maiestate venerant deū. p bonitate amat eū
Ideo legit. tremūt potestates. Hugo. Dic
tremor nō est p̄cussio tranquillitatis sed in
plationis. Nā quia eū quem vident p̄fecte
nunq̄ cōprehendere sufficiunt. sed semper
supra se aspiciūt in quo q̄si p admirationē
vigilant. ne in eo q̄ apphenderent vnq̄ tar
pescant. quāto p̄spicius intuent. tanto ar
denti⁹ amant. qz ip̄m videre sapere est. quia
quod videt dulcedo est. Et reuera dulcedo
quāto p̄fectius sentit. tanto desiderabili⁹ ap
p̄tatur. Ad hanc lucē contemplatiōis maria
sublimata fuit. que celestis patrie dulcedi
uem in verbis suis mirabiliter exp̄ssit in q̄n
tum ineffabiliter cōprehendit. Nā ania ei⁹
magnificat d̄nm in ei⁹ in cōprehēsbili ma
iestate. in hoc q̄ sp̄s exultat. in hoc eterne
dulcedinis gustū se p̄cepisse ostendit. qua
si diceret. Ego ex ania mea ⁊ spiritu meo. i.
ex toto corde tota voluntate laudo deū de sa
lutatione quā deus hūano generi p̄parauit
nunc video de me assumi qd̄ credo p me de
bere offerri. iam video tps gratie appropin
quare ⁊ pmissum p̄ris ⁊ desiderū patrū im
plē. Ideo p̄t nos hortari p illud ps. xxx
ij. Magnificate d̄nm mecum. Bern. i. ma
gnitudinē dei mecum predicate. magnificate
mecum. qz carnē de me p vobis assump̄it.
Magnificate mecum. qz sic deus dilexit mū
dum vt filiū daret vni genitū. Magnifica
te mecum. qz pp̄rio filio non p̄perit deus. sed
pro om̄ibz tradidit illū. Ideo Bern. excla
mat dicens. O ineffabilis ardor charitatis
q̄s tantep̄teratis diuinitas non obstupescat.
vt ex deo ante tempa natus. nasceret pro ho
minibz in tempe. Quis possit existimare vt
portaret manibus virginis portator orbis
panis angeloz aleret. vir⁹ celoz infirmare
rur. vita angelozū moreret. Magnificat in
his anima marie d̄nm. magnificet ⁊ nostra
De q̄ Bern. Animemur. gratulemur. ame
mus. laudem⁹. adorem⁹. gratias illi agam⁹
qm̄ per eandē redemptoris n̄ri mortē ⁊ te
nebris ad lucē. ⁊ morte ad vitā. ⁊ corrupti
one ad incorruptionē. ⁊ exilio ad patriā. ⁊
luctu ad gaudiū. ⁊ terris ad celestia regna
vocati sum⁹. Qu ecūq̄ igit anima in talibz
fuerit inatamentis occupata. nil p̄cupiscit
terrenū. nil transitoriū. sed mūdus est ei car
cer. celū habitatio. qz tm̄ illum appetit q̄ su
per om̄es est. ⁊ dicit eū maria. Magnificat

ania mea d̄nm. ⁊ exultauit sp̄s meus ⁊c.
Dicit Bern. Exultauit. i. extra omnē crea
ram ⁊ extra seipam p̄ immēitate gaudiū sal
tauit. ac si diceret. Ania mea que d̄nm ma
gnificat nō in q̄libet alio sed in illo tm̄ exul
tat que amando magnificat. nō in temporali
prosperitate nec in mūdiali vanitate s̄z in
deo saluati meo. Phil. iij. Gaudete i d̄no
semp. Tunc subiungit exultationis ratio.
vbi dicit. Quia respexit humilitatez ancil
le sue. Hugo. ac si diceret. Merito in ip̄o ex
ulto. qz ei⁹ dona pp̄t ip̄z diligo. iō in ip̄o ex
ulto. qz ⁊ eius grā exulto. N. Notau
dū homines vario modo exultant. P̄mi ex
ultant neq̄ a deo neq̄ in deo. vt q̄ in carnis
voluptate gaudent ⁊ in peccatis. De quibz
Prouer. ij. Letant cum malefecerint. ⁊ ex
ultant in rebz pessimis. Isti nec a deo neq̄ i
deo exultant. qz malū est vnde exultant. ⁊ de
us malū nō fecit. ⁊ malū culpe inducat mor
tem anic. ⁊ quo Sap. i. Deus mortē nō fe
cit sed impij. Et sic eoz gaudiū nō est a deo
nec in deo. qz sui gaudiū finis in malignita
te constituit. sicut dicit Aug. Gaudet p̄fēz
cum videt escam. sed hamū nō considerat.
sed cū educit ⁊ aqua torquent eius viscera
sic est ⁊ peccōre. Un̄ Hugo. Seculi leticia
est impunita nequicia. Et implebitur i eis
illud Job. xxi. Tenent tympanū ⁊ cytharā
ducunt in bonis dies suos ⁊ in p̄cōto ad in
fermū descendit. De talibz Lu. vi. dicit sal
uator. Ne vobis q̄ hic ridetis qm̄ iugebitz
⁊ flebitis. Sc̄di exultant a deo sed non in
deo. vt qui acceptis donis dei gratia abuti
tur. ⁊ ea que propter salutem anie data sunt
ad carnis suauitate ⁊ gloriā seculi p̄uertit.
acceptis donis dei letant ⁊ gaudent se habe
re qd̄ deus prouidit. sed nō vtunt vt ad ip̄um
possent p̄tingere. sed vt alijs in gr̄e p̄ceptio
ne moustrent amicti Isti gaudent a deo sed
nō in deo nec p̄pter deū diligūt qd̄ a deo p̄ce
perunt. ⁊ tali gaudio dicit Grego. in mora
libz. Quot extra deū querimus gaudia. tot
postmodū cogemur sentire tormēta. iuxta il
lud Apoc. xvij. Quāto gloriificauit se et
in delicijs fuit. tantū date illi tormentum ⁊
luctū. Rationē assignat Grego. in omeli. ⁊
virginibz. Nemo p̄t hic gaudere cū secu
lo. ⁊ ibi regnare cum xpo. Tercij exultāt
a deo ⁊ in deo. Et sunt qui p̄ceptam gratia
ad amorem dei conuertunt in quo gaudent
Unde Bern in epistola. Illud solū verum
est gaudiū qd̄ non ⁊ creatura sed ⁊ crea

re concipit. Hoc non hnt impij. De quo
 Aug. r. p. fessionu. vbi dicit. Est gaudiu qd
 no dat impijs gaudere a te. de te r in te. r p
 pter te. Jo sollicite p. siderandū est dū men
 tem nrā aliq. leticia tangit vidcam? ne a
 malo oriā. Et si a bono orta ne ad malā in
 tentionē animū cōpellat. sed q in xō finali/
 ter p. s. stat. **O** Quale fuit gaudiū ma
 rie. cuius spūs exultauit in xō. eo q respere
 humilitatē ancille sue. i. acceptauit. Naz sic
 p supbiā eue mors intravit in mōm. sic per
 hūilitatē marie vita reddidit mō. Un canit
 ecclia. Mortē quā semina intulit semina fuga
 uit. Jo data est nobis semina p femina. dicit
 Bern. humilis p supba. Nā sicut p supbiā
 eue habuim? dānatiōis sniam. sic p hūili
 tarē marie saluatiōis grām. Nam hūilitas
 marie fm Bern. sacra ē porta paradisi. scala ce
 li. Jo Aug. Au dco dicere q nec placuisset
 v. ginitas marie xō sine ei? hūilitate. ppter
 hoc idē exclamās dicit. O beata humilitas
 marie q xō hoibz pepit. vitā mortalibus re
 dit. celos innouant. aias liberauit. p. p. qd
 lz habuit oēs vrutes. tñ solū mōrat v. r. tē
 hūilitatē dices. Resperit hūilitatē rē. qz illa
 grām meret. Isa. vlti. Ad quē respiciam ni
 li ad humile quietū r tremētē fmones me
 os. q. lis fuit maria. qz d? humilibz dar gra
 tiā. Jac. iij. ppter qd dicit Bern. Magna
 vir? humilitas cui facile se inclinat diuina
 maiestas. ppter h subūgit dices. Et h bea
 tā medice oēs generatiōes. Bre. Non so
 lū tu elyzabth. lz oēs generatiōes angelice
 r hūane. sic iu dei r gentes me beatā dicent.
 qz amissam beatitudinē oēs p fructum mei
 vteri recupabūt. Neiro dē m? eaz dicere
 beatā. Dicit nāqz iohānes de sancto gemini
 ano. Sicut sol nō mittit radios suos super
 terrā nisi p aerē. sic sol iusticie dñs d? nr nō
 mittit radios sue grē nisi p mariam. Bern.
 Nihil nos hē voluit qd p marie man? nō
 transq. Jo merito eā beatā dicēt oēs gene
 ratiōes. qz generauit hoibz vitā. angelis le
 ticiā. iustis glīam. pctōbz veniā. Jo sub
 dit. Fecit mihi magna q potens est. Reuera
 magna. **P** Prio qz eā in mēm elegit
 q est mater creator. saluator. redēptoris. et
 mī xī. Un Hugo. Nihil vnqz fuit maius
 qz d? hō fact? est. Nā est ita magnū opus
 dicit Am b. q excedit hūanū sensum r intel
 ligentiā. r q nō p. cape rō sed fidel. p. fessio.
 Jo Bern. O magna dignitas marie. facta
 est illi? mater cui? deus est pater. a seculo nō

est auditū q sublimitas r vilitas. iuenerit
 in vni. Nil xō sublimi? r limo vilius. r tñ
 d? descendit in limū. qd mirat. Isa. c. vlti. di
 cens. Quis vnqz audiuit talia. vel vidit hu
 ic simile. Secdo magna fecit ei q potens
 est. qz in singlarē mēm eaz dignificauit. qz
 sola v. go r mī. Un Aug. Que v. go tā casta
 vt esset v. go post partū. q tam secunda vt esset
 dei mater. Jo Bern. Virginitatē multe pos
 sident. nulla vero gaudiū mris hns cū v. gi
 nitatē pu dore qz ipa sola. Nā dicit Ambro.
 in exameron. Fenix ē avis nō hns parez. sic
 maria vt canit ecclia. nec fillem p. r. v. s. a. est
 nec hē sequentē. ppter qd dicit. Er. s. mo /
 ne de annūciatiōe. Nil ē in glīa pcedentiuz
 oim mōtia qbz scē dñs magna sicut marie
 Nā ipa fuit v. go sine grauamie grauida. si
 ne dolore puerpa. sol natus de stella. p. r. de fi
 lia. creator de creatura. in ea impletū ē illud
 iij. Reg. ij. Nō est sile opus factū in vniuer
 sis regnis. Est eni opus mirabile r singlā /
 re inter oia. r sup oia opa qz d? r hō in vnā
 iuenerūt p. s. nā. iō dicit. Fecit mihi magna
 Dicit Pet? tancū. O virgo maria marrez
 te fecit nō natura lz grā. in toto pceptu tuo
 atqz partu aucta est puritas. roborata inte
 gritas. r saluata v. ginitas. r hoc erat opus
 spūsancti. vt dicit Aug. Qui scripsit tabu
 las lapideas sine stilo ferreo. ipe grauaui v.
 ginē a spūseto. q fecit virgā aaron sine plu
 via germiare. ipe fecit mariā sine corruptio
 ne generare. r hoc fuit magnū. Tercio fe
 cit ei magna q magnam p. r. tē. ei tradidit
 Un Eccl. xxiij. In hierusalē ptās mea. Re
 uera in hierlm sursum r reorsum. h est in ec
 clesia triūphanti r militanti hz p. r. tē. de q
 Hiero. Data est tibi oīs ptās in celo r i ter
 ra. r qentuz voluer? impetrare potes. vt ca
 nit ecclia. Audi nos. nā te fili? nihil negās
 honorat. Ipa est mī salomonis cui dicebat
 iij. Reg. ij. Petē a me qd vis nō ē phas vt
 auertā faciē meā a te. Jo Bern. Quid pote
 rit negare cui nō ē negatū Theophilū de
 inferni fauicbz reuocare. Jo p. r. dicit cui libet
 xpiano qd angls dicit agar. Ben. xvi. Re
 uertere ad dñam tuā r hūiliare sub maibus
 eius. Quarto magna fecit ei. qz magna z
 grām ei d. tulit. Un puer. vlti. Multe filie
 regū pgregauerūt diuitias. s. grē. qz tu sola
 supgressa es. vt hē Eccl. xxiij. In me omīs
 grā vie r veritatē. in me oīs spēs vite r virtu
 tis. q potuit dicere illud Eccl. xxiij. Uide /
 te qz nō solū mihi labozauit. lz oibz exqrenti

De sancta Margaretha.

bus veritate. qz de q̄m oī hōi necessariā i-
fu dit in mariā. de q̄ Hiero. Letter̄ sc̄is p p-
tes gr̄a p̄stat. Marie vero tota se infudit. z
ab ea in nos fluit. vt dicit Bern. Si q̄d sp̄i i
nob̄ est. si q̄d salutis. si q̄d gr̄e ex ea nominus
redū dare. ppter qd̄ subdit Bern. Inueni
q̄nto teu orōis affectu eā voluit a nob̄ hono-
rari q̄ totū boni plenitudinē posuit i mariā
Iō oēs telem? ad eā h̄re recursum. eo q̄ di-
cit Cris. Neminē repi mendicū q̄ se marie
fecisset sedulū seruū. ppter qd̄ dicit D:osi?
sup Cantica. Quos non saluat dei iusticia.
saluat marie misericordia in finita zc.

De sancta Margaretha.
Sermo XCIX.

Eni spōsa mea

¶ Veni coronaberis. Canticoz. iij
In v̄bis p̄missis vocat sponsus
x̄ps sponsam suā ad duo. Primo ad gr̄am.
Sec̄do ad gloriā. De priō dicit. Veni spon-
sa mea. Q̄ Sponsus anicē x̄ps. De q̄
Dsc̄. ij. Sponsus te mihi in fide z miseri-
cordia. Om̄ia dignatio quam admiratur
Bern. Quā aīa mea v̄n̄ tibi hec gr̄a vt dicat
sponsa x̄pi. z nō ex n̄is meritis. s̄ ex flagrātia
sue charitatis. Bern. Quis digne cogitare
poterit q̄nto affectu nos diligit. vt aīam no-
strā in sponsaz eligit. Ut igit aīa n̄ra digne
mereat dicit dei sponsa p vnionē gr̄e. Iō sciē-
dū x̄ps sponsus querit in sponsa sua multa
Primo pulchritudinis venustatē. sic x̄ps
puritatē p̄scie. Aug. de v̄ginibz. Nō gr̄it de
us pulcrā carnē. s̄ mentis puritatē. Iō. i.
ad Thes. iij. Nec est volūtas dei sanctifica-
tio v̄ra. Hugo in li. de bono cōscie. Deus q̄
amator est mūdicie cor pollutū pctis nō p̄-
in habitare. Bre. sup Ezech. In oī tpe taci-
te debet hō ad p̄sciam currere. Nā s̄m aplm
ij. Coz. i. Gloria nostra hec est testimoniū
p̄scientie n̄re. nō remittas te sup v̄ba adu-
latoz hōim q̄ te dicūt bonū. xi. q. iij. int̄ ver-
ba. Nō linguas hōim sed p̄scias curare de-
bem? Iō sicut sponsa solet faciē lauare z spe-
culū insp̄icere. sic nos Diere. xxxi. Statue
tibi speculū zc. Grego. Specula sūt dei m̄a
data Isa. i. Lauamini mundi estote. Ihd̄.
Abluete lachrymis. laua te steribz. Se-
cūdo sponsus requirit in sponsa discipline mo-
ralitatē. debet enī esse in v̄bis morigerata. in
opibus disciplinata. Amb. Custodi virgo
vias tuas vt in v̄bis tuis nō delinquas. nā

signū bonitatis est in corde discipline loq̄.
Mat. xij. Ex abundantia cordis os loquit̄.
nā virgo vel mulier q̄ turpia loq̄tur est ma-
lice cordis signū Arist. iij. ethicoz. Qua-
lis vnusq̄sq̄ est talia loq̄tur opatur z talit̄
viuit. Et sic mala locutio est bonoz moruz
comptio. i. Coz. xv. Corrūpunt bonos mo-
res colloquia praua. ps. xxxij. Prohibe lin-
guā tuā a malo. z labia tua ne loquant̄ vo-
lū. Ratio puer. xij. Qui custodit os suū cus-
todit aīam suā. z Prouer. xvij. Mors z
vita in manibus lingue. de quo Math. xij.
Ex v̄bis tuis damnaberis. ex verbis tuis ius-
tificaberis. Iaco. iij. Qui in verbo nō offen-
dit. hic p̄fectus est vir. Item debet esse disci-
plinata in moribus vt nullum scandaliset
Cris. Om̄ia agam? ne scandaliset. primus
Mat. xvij. Ue illi p̄ quē scandalū venit. z
ad Thytū. ij. Om̄ibz p̄te te exemplū bono-
rū op̄z. De q̄ Mat. v. Sic luceat lux v̄sa
corā hominibz vt videant opa vestra bona
Nam s̄m Bre. sup Ezech. Qui in occulto
bene viuit carbo est. qz minime p̄ficat alijs.
sed sibi p̄i solū. q̄ vero in publico lumē san-
ctitatis demōstrat lampas est. qz in se ardet
z alijs lucet. qd̄ collaudat Grego. x. moral.
dicens. Nō arbitror p̄ illū melius q̄ p̄ pri-
mum exemplo doceas. Idēz in omel. Raro
vnq̄ peccatores ad penitentiā rediret si nul-
la essent bonoz exempla que eoz mētes tra-
berent. Tercio sponsus querit diuitiarū
v̄bertatem. hec diuitie consistūt in virtutibz
Tere diuitie non sunt opes sed frutes inte-
riorēs. Seneca. Nil virtute p̄stantius. nil
pulcr̄. Rich Anima virtutibus plena est
dei sponsa. trinitatis cathedra. Et virtutes
interiores deo placentes inter ceteras sunt
due. humilitas z charitas. Nam qd̄ p̄dest
habere p̄scientie puntatē z discipline mora-
litate sine humilitate. Grego. Qui alias
virtutes sine humilitate gregat q̄si q̄ pul-
uerē in ventū portat. Grego. viij. omel. sup
Ezech. Nullus erit an̄ deū toni opis fructus
si non p̄cedit ex radice humilitatis. Su-
pb̄ia est omnium virtū inimica. Eccl. ix.
Magna est potētia dei soli. z ab humilibz
honorat. Sec̄da virtus que aīam dicit z
sponso x̄po placabilē reddit ē charitas. Au-
gu. Charitas valet ad om̄ia sine qua nihil
valent om̄ia. Quid castitas. puritas. di-
scipline moralitas sine caritate. nihil. Bern/
ardus in epistola ad senones. Castitas sine
charitate est lampas sine oleo. subtrahē ole

um lampas nō lucet. tolle charitatem casti-
 tas nō placet deo. Quid enī mai⁹ & ampli⁹
 est qđ sponsus querit in sponsa qđ charitas.
 Dylari⁹. Frustra erit ante deū omnis opatio
 nisi soli deo impendat dilectio. i. Loz. xij.
 Si charitatē nō habuerit nihil suz. Ideo
 Dingo. Quantuz pores tantū dilige. Bem
 Modus diligendi est sine modo. Nāc ha-
 buit beata margaretha. Nā in hoc pbat ei⁹
 dilectio. qz totū mundū despicit. diuitias. de-
 lectationes & honores. Augu. Quantū qđ
 despicit ppter deū tantuz diligit eum. Et sic
 ipa. qz dicit apls. Chantas non querit que
 sua sunt sed q̄ hiesu xpi. Et sic ipa pōt dice-
 re cū aplo p̄hil. iij. Omnia arbitrarus sum
 vt stercoza vt xpm luerisacerem Quarto
 sponsus querit in sponsa subiectionis & obe-
 dientie voluntatē. Et sic xps in aia Mar.
 xvi. Qui vult venire post me abneget semet
 ipm. i. ppriam voluntatem. Eccli. xvij. A
 voluntate tua auertere. Eusebius in epla.
 Illo die bene vixisti in quo voluntatē pro-
 priā abnegasti & desiderijs resististi. Bem.
 Quid odit de⁹ aut qđ punit nisi ppriaz vo-
 lunratē. tolle ppriā voluntatē & infern⁹ nō
 erit. Nil ardet in inferno nisi ppriā volun-
 tas. dei voluntate precepta. Jo Dico. Tan-
 tū virtutibz adijcies quā voluntati pprie
 subtraxeris. Quinto sponsus requirit i spo-
 sa membrorū sanitatē vt nō sit languēs nec
 clauda. Et hoc sanitas sponse attendit in a-
 gilitate. qz signū p̄fere sanitatis est agilitas
 Et sic sponsa xpi d̄z esse agilis ad bona opa.
 Eccli. xxxi. In oibz opibz tuis esto veloc. et
 Eccli. ix. Qđcuqz p̄man⁹ tua opam in-
 stanter fac. nō dicendo cras cras hñdo vo-
 lunratē sine actiōe opis. Hiero. elviij. Ma-
 ledictus q̄ facit opus dñi negligēter. Et sic
 fecit beata margaretha. vt canit ceesta. Ibat
 de virtute in virtute ardentē sitiens anie sa-
 lutez. Sexto sponsus querit in sponsa fi-
 delitatez. vt sit ei ita fidelis in amore q̄ nul-
 li placere desiderat nisi ei. & sic xps in anima
 Bem. In omni tpe intende in deū ppter deū
 Aug. Si qđ aliqd opat vt terrenū cōmo-
 dū adipiscat nō erit cor mundū qđ in terra
 volutat. i. Loz. x. Omnia quecūqz facitis ad
 gloriam dei facite. Et sic beata margaretha.
 Ideo est illa cui dictum est. veni coronaberis
 Apls. ij. ad Thimo. ij. Nullus coronabit
 nisi qui legitime certauerit. Ipa certauit cō-
 tra dyabolū quē vicit. p̄tra tyrannū olibriuz
 quem supauit p̄stantiam. contra patrem

cui nō consensit. & contra totuz mundū quē
 contempfit & supeditauit.

Sermo C.

Ad idem.

Quā pulcra ē

o casta generatio cum charitate.
 Sap. iij. In v̄bis premissis
 duo innuunt. Primo mirat virginale casti-
 ratem. ibi. O qđ pulcra. Secdo horrat ad fi-
 lialem charitatē. ibi. cū charitate. De primo
 dicit. O qđ pulcra est casta generatio. R
 Nota hoies solent miran tria. s. qđ ratū. qđ
 pulcrū & qđ magnū. Et sic sapiens miratur
 virginale castitatē qđ ratz. Nā fm cōmunē
 modū loquēdi triplex est gradus v̄ginitatē
 Prim⁹ est integritas cam is absqz omī expe-
 rimento venerec delectatiōis. & illa cū sola ē
 nō est virt⁹ nec de se meritoria. qz est dispo-
 sitio corpis & naturalis cū in pueris inuenta
 tur vsu rōnis earentibz. Imo est donū natu-
 re cū q̄ omēs nascimur. Secds gradus ē in-
 tegrilas cam is cū pposito eandez seruandi
 ad tps & postea nubendi. Et illud etiā non
 est virt⁹ v̄ginitatē. q̄uis tales fm vsuz vul-
 ganū virgines dicant solū rōne corpalis in-
 tegrilatis. Terc⁹ gradus ē integritas car-
 nis cū pposito p̄petue f̄uadi incorruptionē
 cam is & mentē. quā prius nunqz volūtarie
 amisit. Et illa v̄ginitas p̄sistit in circūstan-
 tijs debis. & est virt⁹ & act⁹ virtutē. & est me-
 ritoria & deo accepta. Et q̄ sic sunt virgines
 sunt in scripturis multipliciter cōmendate
 Et dixi volūtarie. qz inuolūtarie q̄cuqz mo-
 do fieret decisio seminis p resolutionē & pro-
 posse renitunt tūc nō amittit v̄ginitas. Au-
 gu. Reuera non pōt corrupti nisi pri⁹ mens
 corrupta fuerit. Ideo dixi requiritur pposi-
 tum p̄petuū. qz hoc est formale & spirituas
 le. Augu. Virginitas est in corpore corru-
 p̄ibili incorruptionis p̄petua meditatio.
 S Nam cū homo p̄dit materiale. hoc ē
 integritatem carnis cū pposito & volūtarie.
 tunc v̄ginitas est amissa & nunqz recupe-
 randa. Hiero. ad eustochium. Audēter lo-
 quor. cū omnia de⁹ possit. suscitare virginē nō
 p̄t nec recuperare post ruinā si fuato matena-
 li p̄dit formale. Lū enī pponit aliqñ opem
 dare venere. tūc p̄ditur v̄ginitas mens. et
 p̄t recūpari p̄ penitentia & resumptionē pro-
 ris ppositi. vt si virgo pponit corpe nubere:
 nō est virgo m̄te. s. si postea murādo volū-
 tatē deliberate pponit p̄petue abstinere. tunc

De sancta Margaretha.

reparata est virginitas cui tacebat aureola. Itē
rē q̄ sit p̄pter deū. vt habeat p̄positū p̄p̄
tū. p̄pter deū vt diuinis rebz possit vacare
liber⁹. ⁊ sic placet deo. Et nō parū p̄mīuz
meret apud deū que p̄pter deū carnis dulce
dinē respuit quā mūdus p̄ magno cō cupi/
scit. Si autē hō p̄poneret p̄tinere p̄p̄ vere/
cun diā aut sanitatē aut libertatē nō oporteret
subesse marito nō esset act⁹ virginitatē. qz ta
les sine p̄stantia carent debite sine. Idcirco
p̄pter deū d̄z fieri vt liber⁹ vacet deo. i. Loz.
vij. Virgo cogitat q̄ dñi sunt. vt sit sc̄a cor
pore ⁊ sp̄. qd nō p̄t ita libere coniugata facere
i. Loz. vij. Qui cū vxore est sollicit⁹ est ⁊ di
uisus. q̄ nupta est cogitat q̄ sunt mōi ⁊ quō
viro placeat. ⁊ Querit vrrū virginital
sit p̄ferēda m̄rimonio. Nota vt dicit sanct⁹
Tho. p̄tra gētilis. fuit heresis q̄rundaz qz
virginitas nō est melior m̄rimonio. sed ille
error reprobat⁹ mult⁹ de causis. P̄mo auzozi
tate beati Aug. de sancta virginitate vbi d̄z.
Statū matrimonij bono virginitalis p̄tinē/
tie aut vidualis nō equamul. Itē de sancta
vidualitate. Bona est pudicitia coniugalis. me
lior vidualis. optima v̄ginal. Itē de bono
coniugali. Bonū sūlante in castitate coniugali
laudam⁹. ⁊ bonū viduale anne commendā
mus. sed mag⁹ marie v̄ginis anteponimus
Jō Lypzian⁹. Quo v̄ginū sublimior ē glo
ria maior d̄z esse vita. Flos enī est germū
tē atqz orn̄ amētū grespū alis atqz illustri
or portio gregi xpi. Secō reprobat⁹ ille er
ror exemplo xpi. q̄ virginitatē in se huauit ⁊
sibi purissimā virginē in m̄rem elegit. Ter
cio auzozitate apli q̄ virginitates p̄sūlar. i.
Loz. vij. Qui m̄rimonio iūgit virginē bñ
facit. q̄ nō iūgit mel⁹ facit. Quarto illud ē
melius p̄ qd hō equat angelis. ⁊ sic status
v̄ginalis. Un̄ Amb. de v̄ginitate. Virgini
tas p̄ditionē hūane nature excellit p̄ quam
hoies angel assilant. maior tñ victoria vir
ginū qz angeloz. qz angeli sine carne viuūt
virgines in carne triūphant. Quanto bonū
diuinū est mel⁹ bono hūano. ⁊ bonū aie ho/
no corpis. ⁊ bonū p̄templatiue vite bono vi
te actiue. v̄ginitas autē recta ordinat⁹ ad bo
nū aie fm̄ vitā p̄templatiuā q̄ est cogitare
ea q̄ dei sunt. Nā dicit sc̄tis Tho. l. ij. q. c
xxxvi. Licet coniugiu etiā ordinat⁹ in deum et
sc̄a m̄rimonij. tñ vsus corpis capule retra
hit aiam ne totali intentione ferat⁹ in deū ⁊ in
dei seruitiū. ⁊ hoc fit dupl̄. Unō modo p̄
pter sollicitū dinē gubernatiōis filioz vxor⁹

⁊ familie. Secō p̄pter vehemētā delectati
ōis. Aug. in. i. soliloquioz. Nil amplius
degit v̄rilē animū qz blandimēta feminaz
nā faciūt cecitatē mētis q̄d nō cognoscit que
vera bona sunt ⁊ diuina. sed castitas v̄gina
lis abilitat intellectū ⁊ acuit ad deū ⁊ ad di
uina intelligendū. vt p̄z in iohanne euāge
lista. Itē licet stat⁹ religionis sit melior secu
lari. nō tñ p̄pter hoc ois religiosus est meli
or seculari. imo p̄tingit aliqñ secularē pluri
bus religiosus meliorē esse. sic in p̄posito de
virginitate. nō ois virgo oī coniugata est me
lior. imo pōt p̄tingere qz mulier coniugata est
melior virgine triplici rōne. fm̄ Tho. in. ij.
ij. q. cxvij. U P̄mo ex ipi⁹ amore ca
stiratis. sicut ille q̄ est coniugatus h̄z animum
mag⁹ paratū ad seruandū castitatē si oportet
qz ille q̄ actu ē virgo. Un̄ Aug. de bono coni
gali. Ego nō sum melior qz abraaz. licz me
lior sit castitas celibū qz castitas nuptiarū
Et rationē subdit. qd enī ego nūc ago illi
mel⁹ egissent. si tūc t̄pis agendū fuisset. sed
qd tūc illi egerūt. sic ego nūc agere si agēdū
esset. Secō qz forte q̄ nō est v̄go h̄z aliqñ
excellētiore virtutē quā nō h̄z virgo. Aug.
de v̄ginitate. Un̄ virgo q̄uis sollicita sit q̄
dñi sunt. forte tñ p̄pter aliquam sibi v̄gni
tā infirmitatē nō est iūcta m̄rimonio. Illa
vero mult⁹ se p̄ferre nitit. ipa tñ nō possit bi
bere calicē dñice passiōis. Tercio possit cō
tingere qz virgo h̄ret aliqñ defectū ad mali
ciam declinantē que coniugata nō h̄ret. ⁊
Nā Albert⁹ magn⁹ sup̄ aue maria ponit q̄t
tuor defect⁹ virginū. de duobz dicit. P̄m⁹
est sup̄bia. Aug. Mel⁹ est hūile coniugium
qz sup̄bia v̄ginitas. Jō Aug. Dico qz super
bis est vile cadere in eo in quo extollunt vt
humiliēt. qd enī p̄dest p̄tinētia si dñes su
perbia. Bem. Audeo dicere non placuisset
deo v̄ginitas marie sine hūilitate. Ambro.
Quāto virgo castior tanto hūilior d̄z esse.
Secōs defect⁹ virginū est torpor. ille inest p̄
pter innocentia. Bre. Pletūz q̄ se in nullis
p̄ctoz molibz opp̄sitos sciūt. nec se i magnis
vicijz obnoxios efficiūt sepe tepidi. ⁊ bñ p̄t
p̄tingere qz coniugare in arduis actibz se q̄er
ceant. Itē coniugata vltra hoc generat ⁊ nu
trit filios ad laudem ⁊ seruitiū dei. ⁊ inten
dit cure domesticę. ⁊ p̄uidet necessitatibus
p̄p̄ijs ⁊ proximoz que oīa p̄tinent ad vitā
actiua. ⁊ sunt omnia meritoria cui ⁊ sunt ex
charitate ⁊ debite ordinantur. ⁊ sic possz ma
gis mereri. ⁊ per consequens melior fore.

Sedō mirant hoies rem magnā, et sic virginitas est donū magnū, et qua Cassianus in li. collationū. Maior est vitē castitatem tenere q̄ demones expellere. Nōne magnū si ex homie fieret angelus. et sic virgines sunt homines et angeli terrestres, et q̄ Hiero. In carne p̄ter carnē viuere plus est angelica vita q̄ humana. Qui sonat Aug. Que maior gloria sup̄ terrā q̄ in carne corpali ducere vitā angelicā. et iunc in valle miserie in carne sua tenere q̄ alij non p̄nt hanc vitam habere, et quo Lu. xx. In resurrectione nō nubent neq; nubent. sed erunt sicut angeli dei. Ideo Ambro. et viduis. Maior est victoria virginū q̄ angeloz. angeli sine carne viuunt, virgines in carne triūphant. Tertio mirant hoies rem pulcrā, et sic virginitas De q̄ Aug. O fulgida virginitas gemavitutū, germana angeloz, lux animaz, lampas ecclesiaz. Nā sicut lampas illuminat habitaculū et facit iocundū, sic virginitas vitā viuosam. Iō xps amat pulcritudinē virginitatis, et q̄ Amb. et virginib; Pulcritudine maiore q̄s p̄t existimare virginitatē, et core que amat a rege p̄bat a iudice. Q, virginitas amat a xpo dicit Beda sup̄ Lu. Sicut xps in summa pace nat⁹ est vt se p̄ce dūligere oñderet, ita de virgine nat⁹ est vt virginitatē se diligere demonstraret, p̄pter qd̄ dicit Damas. Quanto angl's homini sup̄ior, tanto virginitas est nuptijs honorabilior. Iō puer, xxij. Qui diligit cordis mundiciam habebit regem amicum. Et sic beata margaretha, vt habet in eius legenda.

De diuisione apostolorum.
Sermo C.

Legi vos vt

eat̄is et fructū afferatis. Joh. xv
Dicūt naturales p̄sertim marci/ anu s. q̄ sol q̄ est rex planetaz in medio existero bis sentos radios a se mittit ex q̄b; superiora et inferiora illuminant. A Spū aliter, p̄ solē intelligit xps Malachie. vlt. Dicit vobis timētib; reū sol iusticie, qui ē rex, nō solū oīm stellaz sed oīm creaturarū et causa sup̄iora et inferiora, vt h̄t de sum. i. r. et fide catholica, firmiter credim⁹. Sic emisit a se bis sentos radios, i. duodecim aplos qui bñ radijs cōpanf. qz sol⁹ solis est longelateq; diffundere, sic fides aploz p̄ vniuersū mōm. ps. xvij. In oīm terrā exiit son⁹ eoz

Et qñ sol emittit radios luce tū e dormientes excitant, infirmi meli⁹ h̄nt. Item Mat. v. Vos estis lux mōdi. Sup̄ q̄ Basili⁹. Aduenient te luce egritudo dicit et dolores alleuant, hoies a somno excitant, aues gratulant, bestie ad lanbula fugiūt, sic sicut adueniente fide e aploz mūdus fuit meliorat⁹ in fide, i. bonis opib; fecundat⁹, a p̄ctis alleuat⁹, a negligentia solmno excitat⁹, ad celestū cōtemplationē animat⁹, a p̄tate demonū exempt⁹. De emissio duodecim aploz figurat flumen, xij. in moysē: q̄ emisit, xij. viros vt considerarent terrā p̄missiois vt ad eā ceterū populū animaret. Spūaliter, p̄ moysen intelligit xps, q̄ hodie solenes duodecim viros misit vt iudeis et gentilib; dicerent de fertilitate terre p̄missiois, i. regni celestis, vt ad habelantes puocarēt. Iō canit ecclesia. Duodecim iudices nō ab vno s; in vno diuisus vt diuisos in vno colligeret, et q̄ thema. In summa euāgelij duo innuunt. P̄io electio specialis et gratiosa, ibi, elegi vos. Sedō fructificatio spūalis et gloriofa, ibi, vt eatis et fructū afferatis. De p̄io dicit, Elegi vos. De hac electioe dicit Ephe. i. Elegit nos ante p̄stitutionē mōdi vt essem⁹ sancti et immaculati in p̄spectu a⁹ in charitate. B. Ite xps elegit eos p̄io vt p̄p̄m suū pascerent, figurat iij. Reg. x. Salomon elegit duodecim p̄fectos ex oīm gēte israel vt cibaria domui sue puiderent. Sic xps de cibo anie. Deutero. viij. Nō in solo pane viuit homo et. Dicit, iij. Mittā vob; pastores s̄m cor meū q̄ pascent vos scia et doctriina. Iō dixit petro Joh. hau. vlti. Pasce oues meas. Sedō elegit eos vt testimonij veritati p̄hiberent. Act. i. Accipietis virtutē sup̄ne mēis spū sancti et vos et critis mihi testes in oīm iudea et samaria vsq; ad vltimum terre. Ideo figuratur per duodecim lapides allatos de iordano fluuio, et sic ipsi firmi et duri in testimonio veritatis. De quo Augu. ad volusianum. Quondam erant timidi ante aduentū spū sancti, sed post in confessione fidei facti sunt fortes per martyriū in testimonio christi. Tertio elegit eos vt miracula facerent. Mathei. x. Conuocatis hieus duodecim discipulis dedit eis potestatem super omnia demonia, et vt languidos curarent. Augu. sti. in sermone de aplis. Dedit eis potestatem sup̄ naturā vt eam curarēt, sup̄ demones vt eos vincerent, super elemēta vt ea mutarēt.

De diuisione apostolorum

sup moztē vt ipam otemherēt. sup angelos vt corp⁹ xpi osecraret. qz tūc in pūmūtia ecclēsia necēcia erāt miracula ppter ouersionē increduloz. Jō figurant⁹ per duodecim portas hīerlm. Apoc. xxi. Nam sicut p portas fit ingressus in ciuitatē. sic p aploz miracula in fidē. Jfido. de sum. bo. li. i. c. i. Tunc si qua faciebāt exteri⁹ vt fides roboretur in te/rius. signāter unū mirū fecit de⁹ p eos. de q⁹ Bern. in epla ad frēs de monte. Licet magna miracula in terris dñs gessit. B tñ magna mirū sup oīa emicuit z cetera illustrauit. qz in paucis simplicibz totū mōm z oēm sapiētiē ei⁹ altitudinez sibi subiugauit. Amb. sup lucā. Nō misit sapiētes nobiles z diuites s; piscatores. ne fides catholica ascriberet⁹ potentie z diuitijs mōdi. cū gladio verbi dei. nō corpali. de q⁹ Ephe. vi. Assumite gladiū spūs. O q⁹ acutissime penetrat. Amb. de virginibz. Bon⁹ gladi⁹ verbū dei q⁹ seruator cordisū z renū diuidet mūdānū a mūdō. Quarto elegit eos vt electos de terra metetent. qz legit Apoc. xviij. Angl⁹ exiuit de templo clamās voce magna ad sedentes sup nubem. Mitte falcē tuā z inete. qz veit hora vt metat. qm matuauit messis terre. Et misit ille q⁹ sedebat sup nubem falcē suaz sup terrā z messuit eaz. Spūaliter falx fm Daymonē sup Apoc. est p̄dicatio. sed angelus est p̄dicator. p̄cipue significat p̄dicatores magnos. s. aplos q⁹ hodie cū falce p̄dicationis missi sunt in vniuersaz terrā. qz illa fuit hora debita messis. vt ptz in petro q⁹ vna die messuit tria milia hoīum. alia die quinqz milia. vt ptz Actu. ij. z. iij. Lū q⁹ venit in die iudicij portans manipulos suos. z dicit ad dñm illud Lanti. v. Messui miram meā cū aromatis meis. z tūc mercedem accipiet. iuxta illud Johā. iij. Qui metet mercedē accipiet z oregat fructū in vitam eternā. Ita dicendū de ceteris aplis qui terrā dñi fideliter messuerūt. Sed Lu. x. dicit. Rogate dñm messia vt mittet oparios in messem suā. messis multa. oparij autem pauci. Grego. in omel. Mūdūa sacerdotibz plen⁹ s; in messe dei rar⁹ inuenit bonus opator. Officiū sacerdotale accepim⁹. sed op⁹ sacerdotij nō implem⁹ Joh. iij. Regiones alte sunt ad messem. s; sacerdotes nō ppendūt illud Jsa. vi. Ne mihi qz tacui. i. Loz. ix. Ne mihi si nō euangelisauero. qd dicent mihi in iudicio cū videbūt petri cū iudeis z romano pplo. Paulū cum grecis z

gentilibz. Bartholomeū cū indis. silt thoma z mathiā cū ytalicis. Bre. Quid dicitur sum⁹ cū ad dñm vacui veniem⁹. Dic pastores vocati sum⁹. ibi grege non ducimus. Quinto elegit eos vt secū i iudicio sederent. Jō figurati sunt. iij. Reg. vij. Duodecim leonculi circa thronū salomonis erant sculpti. z significāt duodeci aplos Math. xix. Vos q⁹ reliquistis oīa sedebitis sup sedes duodecim. L Dixi scdo subiungit⁹ fructificatio spūalis z glōsa. ibi. vt eatis et fructū afferatis. Dicitur naturales iter oīa volatilia tā domita qz in domita non est aliqd ita sepe afferēs fructū sic colūbe domite. nā iter dū duodecies in anno. Sic sancti apli sūt dicit colūbe Mar. x. Estote simplices sicut colūbe. Nā colūba pprios z alienos pullos pascit. sic apli eq̄lites vbi dei p̄dicabant iudeis z gentilibz. de q⁹ ap̄s ad Ro. i. Grecis barbaris sapientibz z insipientibz tē. Secūdo laqueū nō cauet vt escam sibi acq̄tat. sic apli vincula z carceres nō timebāt vt luxura aniaz facerent. Un⁹ Actu. v. Ibant apostoli gaudēs z o spectu concilij. qm digni habitu sunt p noie xpi z meliam pan. de q⁹ dicit Actu. xxi. Nō solū alligari s; etiā paratū sum mozi p noie xpi. D Tercio cōparant colūbe ppter fructuū pluralitatē. de q⁹ dicit. vt fructū afferatis z fruct⁹ vī maneat. Nam duodecim apli sunt duodeciz exploratores Nu. xij. q⁹ portauerūt triplices fructus de terra p̄missionia. s. malogranata. ficus z botros. Primo malogranatū qd durū habet corticē. sed int⁹ grana suauia. Et significat fidē in qua est dura cortex sacramēti. duruz enī est credetē q⁹ sub forma panis later rot⁹ xpi. Un⁹ Joh. vi. Dur⁹ est sermo z tñ dulcia grana sunt ibi. i. eterna gaudia. Qui crediderit z baptizat⁹ fuerit hic salu⁹ erit Mar. vi. Scdo apporauerūt ficuz. q⁹ totus suauia est z comestibilis. z significat spem q⁹ tota gaudia eterna degustādo delectat. Un⁹ Ro. v. Spes nō confundit. z ad Ro. vij. Spes enī salu facti sum⁹. Tercio apporauerūt botrū. i. charitatē q⁹ nos inebuat vt obliuiscamur miseriaz hui⁹ mōdi. Un⁹ Lanti. i. Bibite chassimum z inebriamini. s. vino charitatis. Ille fructua manet. i. Loz. xij. Charitas nō excidit. Glo. i. deficiet. ppter quā fructuositate apli afflant oībz. mar. x. Ecce mitto vos sicut oues. Dicit Jfido. Quis inter oīa q⁹ drupedia affert fructuz in oībz. s. in carne. pelle z pilis. in fimo. sic et

apli. Idcirco ppter cōmunitatē fructū cōparant celo. vt hodie canit ecclesia. Nū sunt celi in q̄b̄ x̄pe habitas. Nā sicut stellas celi numerare nō possum⁹. sic nec fructus virtutū ap̄loz exprimere sufficim⁹. Et sicut a celo venit lumen. sic ab ip̄is venit nobis lumen fidei. vt hodie canit ecclesia Aduenerūt hodie portātes facē ⁊ illuminātes patriā. s. lumen fidei. Nā ip̄i sunt duodecim sacerdotes q̄ extraxerunt duodecim lapidos de fluuio iordanis. i. duodecim articulos fidei de flumine sacre scripture. Nam petr⁹ extraxit primū lapidem. i. primū edidit articulu⁹ fidei dicens. Credo in teū patrē omnipotentem. Andreas sc̄dū dicens. ⁊ in ih̄m xp̄m filiu⁹ eius vn̄cū dñm nostrū. Iacobo terciū dicens. Qui p̄ceptus est de sp̄s̄sancto nat⁹ ex maria virgine. Iohānes quartū dicens. passus sub pontio pilato crucifixus mortuus ⁊ sepult⁹. Philippus quintū. descendit ad inferna. terciā die resurrexit a mortuis. Bartholomens sextū. ascendit ad celos sedet ad dexteram patris omnipotentis. Thomas septimū. inde venturus est iudicare viuos ⁊ mortuos. Matheus octauū. Credo in sp̄m̄sanctū. Iacobo nonū. sanctā ecclesiam catholicā. sanctorū cōmunionē. Symon decimū. remissione peccatorū. Thade⁹ vndecimū. carnis resurrectionē. Marthas duodecimū ⁊ vltimū. ⁊ vitā eternā Amen. Nū sunt duodecim lapides nobilissimi de fluuio iordanis. i. de veritate ⁊ hūanitate. nā sicut iordan⁹ cōponit a ior ⁊ dan. sic x̄ps̄ ex duabus naturis. s. veritatis ⁊ hūanitatis. Iō figurant p̄ duodecim fontes i helym Exod. xv. ex quib⁹ biberūt filij israel. i. om̄s fideles

E Tres p̄ter hūc fructū fidei adhuc attulerunt tripl̄cē fructū. s. patientiē. mititatis ⁊ charitatē. Primo fructū patientiē in quo significat p̄ oues que patienter sustinent tormenta illata. sicut ip̄i vt dixit saluator Lu. xxi. In patientia vestra possidebitis animas v̄ras. Sed heu pauci sunt nūc sequētes eorū exempla. q̄d p̄querit Aug. Nūmis dolendum q̄ apli nec minis nec tormētis potuerunt a charitate dei separari. nos vero interdū ociosa fabula ⁊ vilia op̄a. p̄pter hoc Greg. Omnia bona prius gesta pfundimus q̄ ante destruxim⁹. Iō hortat nos ad patientiā ⁊ beat⁹ Aug. dicens. Noli in iurmare fili cōtra flagellū dei. q̄ q̄d patris medicina est ⁊ nō pena. noli repellere flagellū si vis p̄sequi dei regnū. Secūdo attulerūt fructū mansuet

tudinis ⁊ mititatis. vt docuit eos x̄ps̄ Mat. thei. xi. Discite a me q̄ mitis su⁹. Dicit hiero. Mititas est animi dulcedo quam non vincit amaritudo. ⁊ malū pro malo nō reddit. Et hec est necessaria ad eternā vitā p̄sequendā. De quo Amb. sup. Lucā. Cum de posuero om̄e pctm̄ necesse est vt mitis sim. q̄d prodest carere scelerib⁹ nisi fuerō mitis ⁊ mansuet⁹. Tercio attulerūt fructū charitatis. ⁊ in charitate mortui sunt p̄ x̄pi nomie. ⁊ hoc est maximū vt dicit Aug. Hec est p̄fecta charitas vt q̄s mori p̄ x̄po sit paratus De q̄ Orige. Tanto amor altior quāto ad mortē paratior. Nū sunt fruct⁹ ⁊ q̄b̄ apls̄ ad Ro. vi. Habetis fruct⁹ in sanctificationē ⁊ Idcirco a nobis merito sunt honorandi.

F Uidem⁹ q̄ isti q̄ a terrenis regib⁹ honorant illis etiā a subditis honor impenditur. sic apli valde honorant a rege gl̄ie. ps. cxxvii. Nūmis honorati sunt amici tui ⁊ us. Nā dixit eos lucem mundi. Mat. v. Vos estis lux mundi. Dicit Basil⁹. Veniente luce diei egritudines alleuiant. homines de somno excitant. Item honorauit eos magnā p̄tatem eis p̄ferēdo. De q̄ Aug. Dicit eis p̄tatem sup̄ naturā vt eā curaret. sup̄ demones vt eos expellerent. vt supra. p̄pter q̄d eos honorare debem⁹. Itē sunt honorandi. q̄ iam apud teū nos oronib⁹ suis protegunt. nā hoc faciūt alij sancti. a fortiori apostoli. Idcirco Bern. in sermone de vigilia pentecostes. Si potentes fuerūt in terris ⁊ orauerūt p̄ pctōrib⁹. nunc ampl⁹ in celis. q̄ nūc veri⁹ cognoscunt miseras n̄as apud patrē. q̄ illa patria charitatē nō minuit. s̄ augmentat. Quarto honorandi sunt p̄ ceteris. q̄ iudices nostri erūt in extremo iudicio. de q̄ Mat. xix. Vos q̄ reliq̄stis oīa sedebitis iudicantes duodecim tribus israel. Rabbanus. i. vniuersitatē iudicandoz. Attn̄ dicit tribus israel. i. iudeos p̄cipue. q̄ visis miraculis ⁊ audita p̄dicatione dei ⁊ discipuloz credere noluerūt. iō ait dñs Mat. x. Amen dico vob⁹. q̄ nō recepit vos tolerabilius erit terre sodomoz ⁊ gomorreoz q̄ hūc ciuitati. Itē ip̄i specialiter iudicabūt iudeos vt testes erunt contra suos ⁊ ecclesie persecutores. Mat. xxij. Si ego in beelzebub eijcio demonia. filij v̄ri in quo eijciūt. iō iudices vestri erunt. Glo. nō potentia s̄ opatione q̄d deo attribuit ⁊ q̄ vos efficiēt in beelzebub.

S Diceret tñ dicit Job. v. Pater om̄e iudiciū dedit filio. quō nūc iudicabunt apli

De san. maria Magdalena

Rūdet Alexander de hālis. Modus iudicandi est quintuplex. Prim^o autoritatē ab solute. de q. i. Regū. ij. Dñs iudicabit fines terre. Illo mō iudicabit tota trinitas. Secūdus modus ē autoritatē r p rātis delegate seu platiōis ad finem. z sic xps iudicabit fm q hō. Job. v. Omē iudicūz dedit filio. Terc^o modus est excellētie z dignitatē asessorie. quō iudicabūt apli z viri pfecti. nō vt xpo p sulerēt. Ro. xi. Quis p siliarius ei⁹ fuit. sed vt duodeci sedes. z speciali dignitate q iudici p pinqviores erūt. q ppter euz hic abiecti fuerūt. iō ibi emūtiōes erūt. Quar tus approbatiōis. quō iudicabūt omēs scī approbātes diuinā sniaz ptra pctōres. imo fili⁹ ptra p rā. i. Loz. vi. Nescitis qz angelos iudicabim⁹. Quint^o compatiōis iudicandoz culpā manifestādo. sic iudicabunt inu⁹ mali vel etiā mali. Mat. xij. de niniuitis. Et q p rā angeli nō iudicabūt nisi iudicio approbatiōis. z nō sicut assessores. qz tales debēt esse pfortes i natura. Nec isti assessores erūt ppter necessitatē z p siliū dādū vt dicitū est. s. dignitatē. nec ibi p pctōibz intercedent nec angli nec scī sicut solebant sed approbātes sniam iudicē ptra pctōres. Causam autē qre apli iudicabūt mō p dicio assignat Enf. ome. xxvij. Futurū erit in die iudicij q dicit iudei. Dñe nō cognouim⁹ filiū tuū. q s p rā videre thesaurū in terra. soles nibe tectū. Rūdebūt apli. z nos sum⁹ hoies sicut z vos. nos piscatores z rustici. vos scribe z sacerdotes in plebe. vos scripturā p oculis habuistis. nos anteqz miracula ei⁹ videbam⁹ z cognouim⁹ eū. vos autē post tātaz virtutū testimoniā intelligere nō poteratis. z sic erūt ad magnā infidelitū cōfusiōnē. Ecce qz lis scōz aploz leticia qñ cū tot milibz apparebunt q s viā veritatis docuerūt. veniet petrus cū antiochia z roma. Paulus cū grecia. Andreas cū achaia. Jō canit ecclia Exultet celū laudibz resulet terra gaudijs. astoloz glāz sacra canūt solēnia Ut cū iudex aduenerit xps in fine seculi nos sempiterni gaudiij faciet esse p ricipes. Ad qd gaudium nos pducet hiesus xps Amen.

De sancta maria Magdalena.

Sermo p rā 47 CII.

Epit rigare la

c chrymis pedes hiesu. Luce. vij.

D Aristō. in de animalibz dicit

Liconia cū adulterata fuerit statim volat ad fontē post coitū se lauādo vt veniēs ad masculū fetozē nō sentiat. alias eā occideret a lisa p uocatis. sicut pbat alexāder in li. de naturis rez. q ciconia aque appropinqbat se lauare volēs z tpe impediuit. veniēs masculū cū alijs fetozē adulterij sentiēns ipam occidit. Spūaliter. p ciconiā adulterā intelligitur peccatrix ania. de q Hieron. iij. Fornicata es cū amatoribz multis. Idcirco ad delendū fetozē reqrit q currat ad aquā cōtritōis z lachrymaz. qz dicit Enf. Nemo flens ad deū accessit q non impetrauit qd postulauit Jō Amb. Laya te lachrymis dilue te fletibus. qz fm Hiero. Dñs deū lenit. s. lacrima deū cogit. s. ad miserandūz. Jō subūgit. D hūilis lacrima tuū est regnū. tua est potētia vincis inuincibilē. ligas oipotēte. de q hie re. xxi. In fletu veniet ad me z in misericordia reducā eos. Doc p siderās maria magdalena. de q Aug. Maria erat innumeros victoz sordibz plena z inqnarata. iō ad fontē puerat cucurrit z facta est innocia. de q In nocē. terci^o in summa dicit. Venit maria ad fontē misericordiaz cū riuo lacrymaz. z euz largo fletu largā ei⁹ impetrauit misericordiam. de q thema. Lepit lacrimis rigare pedes zc. In summa euāgelij duo innuunt. Primo benigna susceptio marie penitentis. scdo maligna murmuratio pharisei inuidennis. Primū p rā in p rāpio. scdm ibi. vidēs phariseus. De p rā dicit. Rogabat ijm qdam phariseus vt cū illo māducaret. z erat phariseus. i. diuisus ab alijs in exteriori apparetia. z noie religionis glābat. vt hodie ypocrite faciūt. q sunt foris aurei. int⁹ luto plerū. foris oues. int⁹ lupi. foris hūiles. int⁹ superbi. foris mites. int⁹ amarissimi. de quibz Bre. xxiiij. moza. Lunct⁹ apud se in cogitatio etumētibz in est clamor in locutione amaritudo in silentio. dissolutio in hylaritate. furor in tristitia. inhonestas in locutione. rancor in rēphensione Job. xij. Nō veniet in p rā ei⁹ ois ypocrita. Nā iste phariseus rēphensibil⁹ erat in tribz sicut ois ypocrita. J P rā erga scipm male estimādo z temerane iudicādo. iudicabat qd ignorabat. credebāt qd nō ita erat. s. scipm decepit dicebat eā peccatricē immūsdā abominābilē z reo odibilē. qd iā nō erat. iō falsē iudicabat. Nā venerat ad xpm peccatrix. s. mox fuerat iustificata. venerat languida s. mox sanata. qst mortua sed viuificata a vita. Et

L

hoc iudiciū puenit ex supbia que est repre-
hensibilis. Prouer. viij. Arrogantiā ⁊ sup-
biā detestor. Jō Lu. xij. Attendite a ferme-
to phariseoz qđ est ypocrisis. fermentū fa-
cit eleuari pastā. sic ypocrisis eleuat mentes
De qđ in can. de pe. di. i. taciturnitas. vbi dī.
Ubi ypocrisis regnat ibi hūilitas nō habet
locū. Jō thobias docuit filiū suū. e. iij. di.
Supbia in tuo sensu nunqđ dñari pmitat
in ipa sumpsit inuū ois pditio. id Jac. iij.
De supbis resistit. Cassian⁹ de institutio
monachoz. Uide qntū est malū supbie. ve
nō angelū s; xū meret hē aduersariū. Bē
Et si x⁹ nō ppat supbis anglis nec hoibz
pcur⁹ est. Scđo iste pharise⁹ erat repre-
hensibilis erga primū ei inuidēdo. qz non fa-
uebat remediu. Est enī dicitio ypocritarū
ve omēs spernūt. nulli fauent. oēs maculāt
vt soli ipi fulgeant. Un poeta. Alter⁹ luca
doler inuidus ac sua dāna. nā de alter⁹ luce
excecant. ⁊ est pcrī dyabolicū Sap. ij. In-
uidia dyaboli mors intrauit in orbem terra-
rū. Tercio iste pharise⁹ peccauit erga xp̄z
quē ppheta esse negauit ⁊ hospitē rā gratū
vilificauit dicens. si hic esset ppheta sciret
vriq; que ⁊ q̄lis esset mlr. Bre. in ome. Si
hec mlr ad pedes pharisei venisset canibus
expulla fuisset. ⁊ sic ille reprehensibil. qz mur-
murabat ptra hospitē. ptra quē scribitur. i.
Pe. iij. Hospitales inuicē sine murmura-
tione. D q̄r sunt hodie tales aduersus xūz
murmurātes sicut iste ptra xp̄m. ⁊ q̄bz Au-
gu. Murmurās ptra xū blasphemus est.
Jō Sap. i. Custodite vos a murmuratio-
ne. qz nihil pdest. Reuera nō pdest sed no-
cet. Bre. Nemo murmurās regnū dei acci-
pit. Jō. i. Loz. x. Neq; murmuraueritis si-
cut qđaz ⁊ pierūt ⁊. Tunc subdit in textu
Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix
Ecce in scriptura semp p nouitate ponit et
p raritate. qz rarissime inueniunt vere peni-
tentes. Un Amb. de pñia. Facilius inueni
q̄ innocentiā seruauerūt q; q̄ verā pñiaz e-
gerūt. Multe igit sunt mulieres q̄ nouita-
tes pcrōz inueniūt. s; non modū penitendi
antiquū suscipiunt. nescientes misere illud
Bre. iij. mora. Qui nouū pcrī vel modū
peccandi inueniūt nouā penā nisi satisfice-
runt sustinebūt. Et dicit notāter peccatrix. n̄
noiat eam. qz hec est p̄suctudo scripture. in
ptra illud apli ad Ephe. v. Fornicatio et ois
immūdia nō noiet in vob. R. Jtē no-
ta ipa habuit tres occasiones peccādi. Pri-

ma corpis pulcritudo. Un puer. xl. Circu-
lus aureus in naribz suis pulcra mlr ⁊ fa-
tua. Nā si sus h̄er aureū circulū eque tene
locaret se in lutū. ⁊ sic mlr pulcra ⁊ fatua nō
vrens rōne. De tali pulcritudine puer. vlti.
fallax grā ⁊ vana pulcritudo. qz est q̄si gla-
di⁹ splendēs ⁊ scindēs. puer. v. Acuta quasi
gladi⁹ biceps. qz scindit corp⁹ ⁊ aiaz. De q̄
Hiero. Gladi⁹ igne⁹ spēs mlrē. Jō Eccl.
ix. Auerte faciē tuā a muliere cōpta. Nā pro-
pter speciē mlrē multi pierūt. ⁊ q̄ puer. vij
Vulneratos multos tricit ⁊ fortissimi iter
secti sunt ab ea Un poeta. Adā samsonē da-
uid regē salomonē Mulier recepit q̄s mo-
do rut⁹ erit. Scđa occasio pcrī erat opuz
lentia. qz diues. habuit enī castitē noie mag-
dalon. a q̄ dicta est magdalena Eccl. xi. Si-
eris diues nō eris immunis a pctō. Nā di-
uitie cantant gulā ex q̄ seq̄r carnal⁹ p̄cupi-
scentia. Ezech. xvi. Hec fuit iniquitas so do-
me saturitas ⁊ abundantia panis. ps. lxxij.
Prodiit q̄si ex adipē iniquitas eoz. Luc. xxi.
Attendite ne corpa v̄ra grauant a crapula.
Bre. Qui canē delicate reficit hic in spū ⁊
fiat. ⁊ hoc fecit maria. Tercia fuit liber-
tas. libera enī fuit neminez timuit. Grego.
Ubi nō timef̄ rep̄hensoz secur⁹ accedit tem-
ptatoz. Jō nō est p̄ficiū mulierbz vt relin-
quant in eaz libertate ⁊ ppria voluntate. qz
scribit Eccl. xxv. Mulier si primarius tenet
p̄traria est viro suo. ppter qđ docet Ecclesia
stic⁹. xxxij. Filie ⁊ mulierne des p̄tēz vira-
tua. ppter quod dixit dñs mlrē. Bē. iij.
Sub p̄tē viri eris. ⁊ Ephe. v. Mulieres
subdite sint viris. Quarta occasio fuit
solitas q̄ est occasio pctōz. Eccl. xxxij.
Vultā maliciā docuit ociositas. Jō Die-
ro. Semp alqd opis facito ne te dyabol⁹ i-
cemat ociosum. Nā dicit Bē. Qui⁹ est
vini hois sepultura. Ideo noiat eā pecca-
tricē. qz multas occasiōes peccandi habuit
ppter qđ dicit Bre. Uniuersa vicys plēa
fuit Ideo sunt aliq; se occupātes an pecca-
uit spūaliter vel corp̄aliter. ⁊ h̄ nō est mul-
tū disputandū. s; sufficit in exēplū q̄ magi-
straliter p̄nituit. ⁊ q̄ in textu. Ut cognouit
q̄ accubisset h̄iesus i romo pharise⁹. habu-
it fiducia q̄ q̄ leprosum mūdauit mūdaret
⁊ eam. Amb. Contēdit hec mlr xp̄m ho-
spitē honorare. q̄ iste ē hospes q̄ de celo veit
aliq; hospites ferinas carnes in cōiuuoreq;
runt. ego assatū cor meū in igne amor⁹ offe-
ram. Dabo illi lacrimas p vino L. Pro

phari-
seus

De san. maria Magdalena

quo sciendū maria magdalena multa p̄cio
siora fercula ad cōiuiū p̄tulit q̄ pharise?
de q̄b̄ canit ecclia. A phariseo es inuitatus
marie ferculū sanatur? Prīmū ferculū fu
it pp̄ue infirmitas et peccati p̄gnisio. Sc̄i.
Salut̄ mirū est pp̄ria cognitio. hanc ha
buit maria v̄dicit euāgelista. vt cognouit
q̄ ih̄us accubisset in domo symōis attulit
alabastrū vngenti. Glo. di. Maria delibe
ranit intra se. Ecce tu es peccatrix oīum im
mūdiſſima et dū iacuisti i p̄cis. vidisti hic
sum iutrante in domū. q̄ ob h̄ venit vt pctō
res saluos faceret. hic est q̄ facilliter pctā di
mittit. et pctōres dulciter recipit. mō obtu
lit se mihi. certenō recedā ab eo. s̄ vadā ad
cum in p̄onā meā in manib̄ misericordie sue
Jō Augu. Nouit q̄nto morbo laborauit. et
iō illū ad sanandū esse ydoneū ad quam ve
niebat infallibiliter p̄sumebat. accessit im
mūda. recessit purgata. accessit egra. recessit
sana. ita nos nr̄am fragilitatē pp̄iam agno
scam? Non sicut illi de q̄b̄ Bern. Multa
multa sciūt et seip̄os uesciūt. alios inspiciūt
et seip̄os obliuiscunt. Et accedam? cuz ma
ria ad xp̄m. q̄ alibi nobis esse maluz est. q̄
dicit Aug. in soliloquiorū. Scio q̄m mihi
male est p̄ter te dñe. p̄ferā me ad te vbi bene
mihi erit d̄ te. Scdm̄ fuit p̄fusio q̄ tāḡit
ibi. et stans retro. nō in facie. tal̄ fuit cōfusio
publicani Lu. xviij. Nec est p̄fusio addu
cens gr̄am et gl̄iam Eccl. iij. Jō Bre. Su
per cōiuiantes ingressa ē nec p̄pter eos peni
tere erubuit. tñ indignū se p̄siderans ad pe
des retro sterit. Et potuit dicere illud. i. Es
dre. ij. Dñe de? me? p̄fundar lauare faciem
meā ad te. q̄ mlt̄plices sunt iniquitates mee
Panc erubescētia q̄libet penitēs h̄e d̄z pa
tiendo erubescētia. q̄ vbi magna erubescen
tia. ibi digna ē p̄nia. Hiero. Melior ē mo
dica amaritudo in faucibus q̄ totā tormētū
in viscerib̄. Qui p̄sonat Bern. Melior est
uinc erubescere corā paucis. q̄ in futuro co
rā oib̄ deo anḡlis et sc̄is. Tercū ferculū
fuit magna hūilitatio. q̄ innuit ibi. sec? pe
des. nō ad caput. S̄z cur se hūiliavit. quia
magmū pond? pctōz ip̄am ad terrā p̄mebat
fm̄ marcū euāgelistā. habuit septē remonia
et illa cribant de ea an̄ pedes ih̄u. iuxta illud
Abacuc. iij. Egrediet dyabolus ante pedes
q̄ sola hūilitas fugat dyabolū. Quartū
fuit lacrimosa p̄nitio. et tangit cū d̄z. cum la
crimis cepit rigare pedes ei?. Considerauit
enī q̄ ocul̄ terrena cōspiciat. et viros incau

te inspererat. iō p̄ p̄niam cōterens flebat. vt
dicit Bre. in om̄e. Considerauit etiā an̄ con
uersionē suā q̄ fuit tenebrosa. immūda. fri
gida et hūida. calida et salsa. iō habuit lacri
mas claras vt tenebrosas aīam illuminaret.
lacrimas hūidas. vt immūdiat̄ ablueret.
calidas vt frigidā inflāmaret. habuit etiam
lacrimas salſas vt insipidā sale diuic sapie
p̄d̄iret. De his lacrimis di. Lrif. Sicut ve
hemens imber cū p̄n̄ pit post h̄ fit serenitas
sic lacrimis effusis appet̄ trāquillitas et pe
nit caligo recat? Quintū ferculū hūilis sa
tisfactio. et tangit ibi. et capillis suis terſit. q̄
fm̄ Bre. Capillos ad cōp̄sitionē vult? ex
hibuerat. s̄z iam capillis lacrimas tergeb̄at

Seprū fuit vehemēs dñi dilectio. et tan
ḡit ibi. osculata est pedes. q̄z vana ore loquē
do peccauerat et sup̄be vigerat. iō nūc deuo
rā se exhibebat. Fuit enī hec osculatio in si
gnū recōciliandis. q̄z fuit in iuſta dei. oscu
labat pedes ih̄u in signū q̄ fuit deo recōcili
ata. Illi etiā cuz ip̄a osculant q̄ p̄n̄i m̄iſeri
effecti postmodū p̄ p̄niam sunt ad pacēz re
ducti. Seprimū ferculū fuit inenarrabi
lis deuotio cū subdit. vngento vngebat. q̄z
multotiens in corpore vngit. iō illud nunc
deu exhibuit. Illis ferculis maria xp̄m in pa
uit licet ip̄m pharise? inuitauit. Ideo dicit
Bre. in om̄e. Ad phariseū prandii dñs de
scendebat et apud penitente mariā mēz epu
lis delectabat. apud phariseū veritas pasce
batur foris. apud peccatrice cōuersa in intus
pascēbat. Ad D̄iſa sedo innuit mali
gna murmuratio pharisei inuidētis. ibi. vi
dētis aut pharise? q̄ vocauit eū ait intra se.
Hic si esset p̄pheta sciret v̄t q̄z que et qualis
est hec m̄lic̄ q̄ tangit eū. q̄z peccatricem q̄
di. Ignor? est et nesciēs eam peccatricem q̄d
pctm̄ tota ciuitas agnoscit. Aug. O phari
see dñi inuitator et irritor q̄nta tua p̄sūptio
iudicas iudicē viuoz et mortuoz. spernis pe
nitentē amaritudine plenā q̄ multo excellē
tius pascit hōspire tuū q̄ tu. Cōtra hūc in
uehit Lrif. di. O pharisee nescis mulieris
mentē. nūc illi oculi fluit lacrimis q̄ quon
dā affluerūt lacrimis visib̄. nūc p̄uerrūt
ad fletū q̄ quondā ad luxuriā. olim capillos
cōposuerat ad decore vt intuentiū puocaret
affect? nunc ad dei honore eos spargit et ca
pillis lacrimas tergit. Tūc subdit. r̄idens
ih̄s. sed cogitationē pharisei ostendens se
plus q̄ prophetā dicens. Symon habeo ei.
bi aliqd̄ dicere. s̄ pro informatione. At ille.

osculū

magister dic. ait ih̄o. Duo debitorēs erant
 cuidā feneratori. i. usurario. Iste fenerator
 fin glo. est xp̄us qui i dat i baptismo gr̄am.
 in iudicio aut̄ rēgrit cā tanq̄ forē z bona o/
 pera vltra fontē. Ille cuiā p pctō morali in
 hac vita ppetrato z nō delecto erigit p̄nā et/
 nā. Illi ḡ feneratori qd̄ debiti sum⁹. i. Cor.
 tiij. Quid hēs qd̄ n̄ accepisti. et si accepisti
 qd̄ gl̄iar̄ q̄si nō accepisti. Jō subdit. vn⁹ re/
 tebat denarios ḡngentos. z significat mari/
 am magdalēnā q̄ i decuplo plus peccauit ḡ
 symon. sicut quingenta est p̄porio decupla
 ad ḡnquaginta. iō dic. Alius. s. symon debe/
 bat denarios ḡnquaginta. nō h̄ntib⁹ vnde
 redderet donauit vtr̄sq̄. s. debitorib⁹. qz pec/
 catores nō h̄nt vñ deo reddēt cū gr̄am dei a/
 m̄iserāt. z p̄sequēter oīa bona amiserūt q̄ ad
 vsum debitiū receperunt. p̄nt enī p se peccare
 nec p se a pctis relin̄gere. qd̄ inuit ps. lxx/
 viij. di. Dō est vadēs. s. libere in pctm̄ z n̄ re/
 dicens p se a pctō. Jō optet p̄ntre ad mi/
 sericordiā dei z donatiōē ei⁹. quā inuit ibi.
 hic donauit vtr̄sq̄. i. misericorditer dimisit
 Quis ḡ plus cum diligit. i. diligere debet
 Respondit symon. Et timo q̄ is cui plus do/
 nauit. At ille r̄ndit. Recte iudicasti q̄ ma/
 na pl⁹ diligit me ḡz tu. qz plura pctā illi in/
 dulges. Bre. in om̄e. Lū sua sn̄ia phariseus
 puicūcū fūcē p̄trat cū ḡ ligat. plus tenebat
 peccatūz diligerē ex dimisso. s. pharise⁹ pl⁹
 tenebat diligerē ex cōmisso. qz sibi cōmissa
 erat maior scia legi. Itē fm̄ Aug. Sumus
 oīs debitorēs deo. Et tale debitiū est duplex
 scz p̄ dimisso z cōmisso. z nō cōmisso p̄pua/
 tionis. Nā fm̄ eū nullū est pctm̄ qd̄ fec̄ vn⁹
 hō qd̄ nō posset cōmittre alter nisi a deo p̄/
 tenuaret. z sic om̄s tenemur deū diligerē. pec/
 catōz penitēns p̄ dimissione. alter vero p̄ cō/
 scruatiōē. Et p̄uersus dñs ad mariā dixit.
 Symon vides hāc mulierē. q. d. corpe cōsi/
 deras. s. nō corde. z redarguit eū ex triplici
 defectu dicens. Intraui domū tuā aquā pedi/
 bus meis nō dedisti q̄ erāt fessi ex labore. sed
 mihi tetraxisti. hec autē lacrimis rigauit pe/
 des meos z capill̄ suis tersit. q. d. sic te i ope
 pietatis excellit. vt dicit L̄bit⁹. Facit est ef/
 fusio aquaz difficilis effusio lacrumaz. Tu
 promptis nō es vsus. hec autē effudit mō/
 prompta lacrimis pedes meos rigādo z ma/
 culas ppuas p̄ eas lauādo Sēdo repre/
 hendit eū ex defectu charitat̄ dicens. Oscu/
 lū mihi nō dedisti. hec autē ex q̄ intrauit do/
 mū tuā nō cessat osculan pedes meos. q̄i d:

Quis eum diligit. i. diligere debere.

fessi

osculū est signū amicitie. qd̄ signū nō sanet
 exhibuit s. pluricū. ex q̄ intrauit. i. a tpe in q̄
 sed. nō solū oī s. pedib⁹ q̄ sunt inferiores p
 tes corpis osculū dedit. Tercio reprehēdit
 cū ex defectu hylaritat̄ z lenicie di. olco ca/
 put meū nō vnxi. hec autē vngeuto vnxit
 pedes meos in signū deuotiōis z lenicie spū/
 alus q̄ ex p̄fidētia venie out̄ Mar. vi. Tu
 autē cū ieiunas vnge caput tuū. hoc oleū fm̄
 L̄nt. si tristitiā inuenit dissoluit. desideriu
 malū p̄sumit. et ep̄idatiōē abijcit. Et hoc
 oleo spūalis lenicie vnxit maria pedes hiesu
 N Mystice pedes ih̄u sunt paupes qui
 sunt inferior ps corpis mystici p̄ reicciōē
 z cruci affixi p̄ afflictionē. Dices ḡ volens
 obtruncare vniū in p̄nti z gloriā regni i futu/
 ro. qd̄ regnū est pauper̄ Mat. v. z bz intra/
 re. z sic⁹ pedes istos stare p̄ familiaritatē ex/
 hibitionē. Eccl. iij. Congregatiōi pauperū
 affabile facito. et debet stare circa pedes p̄
 amicitie a cōsitionē. iuxta illud Lu. xvi. Fa/
 cite vobis amicos de māmona in iqtatē. Et
 debet eos lacrimis rigare. s. p̄ cordis cōpassi/
 ouē Job. xxx. Flebam quondā sup eo q̄ af/
 flictus erat. z anīa mea cōpatebat pauperi.
 sic nos iuxta illud Eccl. iij. Ab inope ne au/
 uertas oculos. z ne auertas faciē tuā ab ege/
 no. declina paup̄ sine tristitiā aurē tuam et
 redde debitiū tuū. Sz ecōtra accidit hodie
 illud Jaco. ij. Nōne diuites p̄ potentia op/
 primūt vos. Itē debet capillis tergere p̄ pa/
 liū cōmunicatiōē z misericordie releuatiōē. vt
 Job. xxxi. Nō comedi buccellā meā solus.
 iuxta illud Job. iij. Si multū fuerit tibi
 abundāter tibi bue. Sz heu multū sunt di/
 uites sicut ille epulo q̄ nec micā panis dedit
 men dico lazaro. Idcirco euenit sibi illud p̄
 uerb. xxvij. Qui respicit dēpantē sustine/
 bit penuriā. Itē illis pedib⁹. i. paup̄ib⁹ debet
 dare osculū p̄ blandā allocutiōē. fm̄ illud
 p̄ucl. vi. Labio dōsculā q̄ recta v̄ba re/
 spondet. s. v̄ba solatiōis z nō exasperatiōis
 De q̄ Eccl. iij. Ne exasperes paup̄em in ir/
 opia sua. z cor inopis ne afflixeris. Itē debz
 vnge re vnge. s. p̄ misericordie hylaritatez
 Eccl. viij. In om̄i dato hylare te fac. qz dicit̄
 tur. ij. Cor. i. Hylare datorem diligit deus.
 Tunc implebit in eo illud qd̄ sequitur. Re/
 mittunt sibi peccata multa. qm̄ dilexit mul/
 tū. i. Pe. iij. Charitas operu multitudinez
 pctōz. Greg. Quid fratres credim⁹ dilecti
 onē nisi ignē. qd̄ culpā nisi rubignēz. qz ar/
 sit valde p̄ amore ignē. Tanto nanq̄ pecc

De san. maria Magdalena

cati rubigo sumit q̄nto cor magno caritatē
 igne concernat. Proverb. x. Uniuersa deli-
 cta operit charitas. Tunc subdit. Cui min⁹
 dimittit min⁹ diligit. **D** Diceret mi-
 nus dimissum est beate virgini. qz solū ori-
 ginale: qz marie magdalene. r̄ tñ beata h̄ go
 magis dilexit. Rñ d̄t q̄ illud verbū intelli-
 git cerei panibz. vñ r̄ si de⁹ mi⁹ beate virgini
 dimisit. tñ incōpabiliter plus gr̄e donauit
 qz magdalene. r̄ ideo plus diligit. Et sic ho-
 die iusti q̄ nō in magnis peccat̄ excesserunt
 nō min⁹ ex dilectiōe opari debent ad gr̄arū
 actionē reddendā. Et si nō p̄missione ml-
 torū criminū tñ pro p̄seruatiōe a multis. qz
 nō est peccatū qd̄ fecit vnus homo qn̄ alter
 posset facere nisi gratia dei p̄seruaret. **P**
 Diceret an ampli⁹ tenet diligere deūz peni-
 tens qz innocens. Rñ d̄t q̄ innocens. qz ex-
 cellem⁹ beneficiū est p̄seruari a malo qz per-
 mittere incidere r̄ postea liberare. Et sic bea-
 ta virgo fuit plus debitor̄ diligere deū sicut
 r̄ fecit. r̄ magis grata de beneficio p̄seruatiō-
 nis qz uana magdalena de beneficio remis-
 sionis. Tunc subdit. r̄ ceperūt q̄ simul accū-
 lebant dicere intra se. Quis est hic q̄ pecca-
 ta dimittit. **Sr̄.** Ecce egra q̄ uenit ad me-
 dicū sanata est. sed de salute eius adhuc aliq̄
 egrotant. Un̄ ei⁹ sanano facta est aliq̄ egri-
 tudinibz occasio. vr̄ dicit Aug. sup̄ Jobān-
 nē de uida. Iste de bono odore morit quo a-
 lij uiuūt. sic isti hic dicētes. Quis est hic q̄
 etiā peccata dimittit. **D** Diceret. cur
 p̄ps nō r̄ndit ad illā q̄stionē sicut ad alias.
 Rñ d̄t. qz sup̄ r̄ndit ad eā factō v̄bō r̄ mi-
 raculo. **L**uc. v. Ut sciat̄ qz fili⁹ hoīs habz
 p̄tatem in terra dimittēdi petā. dixit paralitico.
 Dico tibi. surge r̄ tolle grabatū tuum.
 Uel etiā iō sicut dicit **Sr̄.** Celestis medi-
 cus egros respuit quos de medicamēto fieri
 nouit deteriorēs. **Jō** dixit mulieri. vade in
 pace. fides tua saluaz te fecit. **Bern.** Fides
 eam sanā fecit. qz qd̄ petijt posse se accipere nō
 dubitauit. **Sr̄.** In viāz pacis abire p̄cipit
 vr̄ eā p̄firmare t̄ne a rectitudie r̄ via verita-
 ris vite in via scandali v̄ten⁹ non temeraret.
R Diceret. dimissa sunt ei petā multa:
 qm̄ dilexit multā. q̄ ei⁹ salus potius debere
 a scrib̄i charitatē qz si dei. Rñ d̄t q̄ loquitur
 hic de fide formata opans p̄ dilectionem. et
 hec nō excludit charitatē. qz s̄m Aug. Cha-
 ritas est forma fidei. nā fides sine charitate
 est sicut lampas sine oleo. Deest charitas
 de q̄ puer. viij. Ego diligētes me diligo. Re-

Cui min⁹
 dimittit
 Ec

An ampli⁹
 us tenetur
 diligere de-
 ū penitēs
 qz innocens

uera dilexit eā Joh. xi. Diligebat dñs mar-
 tham r̄ sororē ei⁹ marā. Nā multa dilectio-
 nis signa ei exhibuit. P̄tio q̄ indulgentiaz
 oīm pctōz ei dedit. Sc̄do q̄ r̄bito vicibz eā
 excusabat. P̄tio apud phariseū de pctis. vr̄
 hic. Sc̄do apud sorores de accidia. Tercio
 apud iudā de prodigalitate. Tercio eaz di-
 lexit. qz ea flente dñs fleuit. Joh. xi.
Sermo **III.** Ad idem.

Imon vides

I hanc mulierem. Luce. vij. Dicit
Sr̄g. Sacra scriptura nō soluz
 asserit p̄tates pctōz sed etiam casus imote
 scit vr̄ videam⁹ in lapsibz qd̄ timere debem⁹
 r̄ in v̄tutibz qd̄ imitari studeam⁹. iuxta il-
 lud Amb. Si secur⁹ es errantē seq̄re penitē-
 tem. qz dicit **Lñ.** Nō graue est luçantem
 cadere sed reiectū iacere r̄ nolle surgere. Et
Lñ. in li. de lapsū Dumanū est peccare. s̄z
 dyabolicū in peccatis p̄seruare. Idcirco ca-
 piām⁹ hanc mulierē in exemplū p̄nie. de q̄
 rhema. vides hanc mulierē **S** Pro q̄
 nota s̄m Aug. Duo sunt p̄ q̄ hoies saluānt̄
 sez innocētia r̄ p̄nia. de q̄b̄ ps. xxiij. Inno-
 centes r̄ recti adheserunt mihi. **Jō** hic dñs
 posuit nobis exemplū eundi ad vitā in dua-
 bus mulieribz noīe maria. s̄marā: r̄ marīā
 magdalenam. Hec sunt du o lumina ma-
 gna. mar⁹ qd̄ pest̄ diei. i. innocētia. min⁹ no-
 cti. i. p̄nia. sed innocētia rara est nisi in pue-
 ris baptisatis. De q̄ Aug. de ciuit. dei. Pau-
 cissimi sunt tante felicitaz vr̄ adueniree ado-
 lescentia nō dānabilia cōmutat̄ pctā. **Jō**
 possum dicere **Exo. xxv.** Inspice r̄ fac s̄m ex-
 emplar qd̄ nbi demonstratū est in monte. i.
 in alta penitētiāli vita. s̄marie magdalene.
Jō canit ecclia. Preciosam margaritā stel-
 lāqz clarissimā locasti in arce vranice curie.
 vr̄ esset eu idens tue exemplū demētne. idco
 possum tibi hodie dicere. vides hanc muli-
 erem. **T** J̄t multa retentius videre tñ
 hac muliere penitēte. P̄tio q̄ p̄nia eius fuit
 tempestiua nō morosa. nō expectauit tps se-
 nectutis nec tps infirmitat̄. nec appropin-
 quātis mortis. sed statim cuz intellexit me-
 diciā anie in domo symonis p̄ntem. sup̄ con-
 uitiātes inuit. nobis i exemplū vr̄ docemur
Eccl. v. Ne tardes p̄ueni ad dñm r̄ ne dif-
 feras de die in diem. ne vranis voce conuina
 dicendo cras cras. **Sr̄.** Qui veniā spon-
 dit penitēti die crastinū nō p̄misit. idco ad

Penitētia

Sal. vi. Dum tps habem⁹ opemur bonuz. Nam Aug. in li. de pñia. Nullus expectet quousqz peccare nō pōt. arbitrij libertate requirit dñs nō necessitate. Dimittē q tu peccatū interm q peccare poter. si nō vis. s. i. h. firmitate pctā dimittit te. Aug⁹. Tūc dū est de sero penitente quoz morbo vget. pena terret vij. ad satisfacionē pueniet. Marie cū filij q̄s illicite dilexit sunt pñtes. vxor et mūdus ad se vocant. multos solet penitentiā scrotina deccipe. Licet ei latro veniaz meruit de omi crimie. dicit Aug. non tamē dicit baptisatis pseueradi z peccandi autoucatem. Tūc eni baptisat⁹ est latro cum xp̄s in cruce p̄fitef. Jo. Eccl. xvij. Ante obituz para iusticiā. Cris. in li. de lapsu. Humanū est peccare zc. Scdo ei⁹ pñia fuit dolorosa. Nā pñia habet nomē a pena. z q̄ Hiero. Nulla culpa telet nisi tristitia auasiat. Tre no. ij. Uelut mare p̄nitio tua. qz sicut mare acerbū est. sic z p̄nitio. Scrus Tho. parte iij. q. lxxvi. Nō debet dolere de pctis in eo q̄ sunt p̄tra deū. Bonauē. dicit. Quicūqz cogitat mortale culpā z dei offensam dolere debet. qd si nō facit deuo peccat. qz volūtane manet extra amicitia dei z negligit recōcilia ri creatori suo quē offendit. Scrus thomas Dolor de peccat⁹ debet esse maior qz quicūqz dolor de quacūqz re. Nāz sicut de⁹ debet nob sup oia placere. z sic pctm p qd de⁹ offendit displicere. Aug. Verus penitēs semp doleat. z de dolore gaudeat. z se semp nō voluisse doleat. Et sic beata maria magdalena De q̄ Bre. Discite q̄ dolore ardeat q̄ inter epulas flere nō erubescit. Tercio ei⁹ penitentiā suā operosa. nā post eordis p̄nitioē debet hō oñdere z approbare p̄nitioē opere. Aug⁹. Qui veraciter penitet malū qd fecit impunitū nō sinit. Bre. in omel. Cogitate mibi de marie pñia mag⁹ libet flere qz aliqd diceret. p̄siderauit qd fecit. voluit moderare qd fecerat. sup p̄nuātes ingressa. non iussa venit sub mēsa. accessit ad pedes se humiliās. cogitando. ille est q̄ p̄pter pctōzes venit: nō spernit ille. ipe est q̄ leprosum symonē mundauit: midabit meā leprosam aiaz. q. d. Ille hospes de celo venit. alijs hospitibz offerunt carnes ferine. ego volo offerre meū ferinū cor. p vino lacrimas p̄propinare de corde Et stans retro sec⁹ pedes. Bre. Cōsiderauit indignitatē suā. oculos suos q̄bz impudice respexit in terrā deiecit. cogitās scriptū Sal. xi. Per que q̄s peccat p̄ hec et puniet.

U. Cogitans q̄ q̄ttuoz modis deū offendit. Pūis oculis quibz impudice respexit Bre. Quibz terrena p̄cupierat p pñiam iā p̄terens flebat. Scdo in vanitate pilos exposuit. iō capillis terfit. p̄i⁹ in lasciuā. nūc xpo in obsequiū z reuerentiā. O si nūc sic facerent mulieres q̄ supbiā exercēt p capillos cōtra illō. i. Pe. iij. Mulieres subdite sint viris. nō sit extrinsec⁹ capillatura aut circūdatio auri aut argē. i. Thi. ij. Mulieres i habitu ornato cū verēcūdia z sobrietate se ornātes. nō in torz crimibz. aut auro. aut margaritis. aut veste p̄ciosa. s. q̄ decet mulieres p̄mitates pietatē p bona opa. Nāz nō bene successit abialoni. ij. Re. xvij. z Ia. iij. De caluabit dñs verticē filioz syon. et dabit p crispante crine caluiciū. Tercio ore inuiliā locuta fuit. Jo subdit. z osculabat pedes. n. os. qz ad sponsaz p̄nit. mō sponus castus labijs casti osculari vult. iō reputauit se nomine sponse indignā. ac si diceret. ego fedā. ipe speculū sine macula. ipe agn⁹ sine macula. ego ouis morbida. quō digna sum sponsum v̄ginū osculari. q̄ me dyaboli p̄tati desponsauit. Sic erat soroz ei⁹ martha a fluxu sanguinis ad pedes xpi sanata. z sicut chanaanea filie sue librationē obtinuit ad pedes xpi. Et sic ipa liberata a septē demonijs. id ē vniuersis vicijs. ac si diceret. osculet mater tuā casta virgo os tuū. ego autē q̄ canis sub mensa ad pedes. Quarto in vn̄gētū decoratiōe. iō dicit in textu. vn̄xit vn̄gēto. Greg. Qd si bi turpiter exhibuerat h̄ iā deo laudabiliter offerebat. Quarto ei⁹ pñia fuit amozosa. qz in dei amoz. iō xps dixit. Remittunt ei pctā multa zc. Aug. Nō solū optet deū timere vt iudicē. s. etiā vt iustū diligeret. i. Loz. xij. Si distibuerō oēs facultates meas. si tradiderō corp⁹ meū igni vt ardeam. z chantatē nō habuero nihil sum. tō. i. Loz. xvi. Omnia opa v̄ra in chantate fiāt. Pe. iij. Chantas opit multitudinē p̄ crōrū. Bre. in ome. Quid frēs credim⁹ dilectiōē dei nisi ignē. qd culpā nisi rubiginē. tanto plus rubigo p̄n z sumit q̄nto plus chantate accendit. Jē dilectio marie est operata in ea. P̄uo ment⁹ liq̄factionē. Lantico. v Ania mea liq̄facta est vt dilect⁹ me⁹ locut⁹ est mibi. Loquebat eni ei z solatoria. P̄uo remittunt tibi pctā tua. Scdo resurget fratertu⁹. Joh. xi. Tercio loq̄bat ei. Joh. vlti. Mulier qd ploras. Ita liq̄facta est vt diceret illud ps. xxi. Factū est cor meū tāz cera

0
2

0
3

7

De san. maria Magdalena

liquefcens. Secdo mentis inflamationem. sicut eni ex percussione duoz lapidu z excutit ignis. sic ex corde marie z ei meditacionibz vt esset dulcis ei xps deus z hō inflamatio sacra est. ps. xxxviiij. In meditatioe mea exardescet ignis. s. meditatio pctōz z diuinā rū miserationū. Vel sic. Dulcia xpi yba et ei exempla q̄ viderat. dñi illa reuoluit i cor de inflamatu est cor meus. ps. lxxij. Tercio mentis vulnerationē. Lann. iij. Vulnera ra chatitate ego sum. Nā sicut vulnerat⁹ de alio cogitare nescit nisi de vulnere. sic ipa de xpo. Dige. Ubi ioseph sepecluit corp⁹ tuū. ibi maria spūm suū. ar illa pdidit corp⁹ suū pdidit z spūm suū. **Quarto dilectio** xpi fecit in ea mentis inebriationē. Ebrietas p̄mitit impossibilia. z sic maria a Johan. xx. Dñe si tu sustulisti eū dicitō mibi vbi positū est eū vt eū tollam. nō cogitabat de ponderate corpus. Bre. Amanti nihil difficile. Dico. Amen⁹ xpm z facile videt omne difficile. Secdo ebrietas nō timet pericula. z sic maria. Ioseph timuit z licentiā recepit tollere corp⁹ hiesu a pylato. Maria nō sed ait. ego eū rollā. Dige. Nō in domo p̄cipis fuisset diisset. ego eū rollam. z sic nos. Sene. in puerb. Nihil ē qd nō toleraret q̄ pfecte diligeret. Brego. Probatio dilectio nis est exhibitio opis. Idcirco p eius dilectioe meruit triplicē excusationē cū accusa retur. vt patet supra. Tercio tñ iudas accusauit eā prodigā. Math. xxvi. de perfusione vngenti. excusauit eā dicens. Quid molesti estis huic mulieri. qd fecit: fecit in meaz cōmemorationē. i. mortis z sepulture. Jo puerb. viij. Ego diligētes me diligo. z sic ipa dilecta a dño Job. xi. Diligebat dñs martha z sorores ei⁹. Nec est illa maria q̄ stente dñs fleuit. Joh. xi. Nec ē illa q̄ cū m̄re hiesu stetit ad crucē. Nec est illa q̄ qsuit dñm in monumento ploras. Joh. xx. Nec est illa q̄ p̄io inter oēs mulieres meruit videre xpm resurgente a mortuis. Quinto p̄ua eius fuit fructuosa. qz vlti⁹ nō peccauit mortu liter. Aug. Inanis ē p̄ua quā se quēs coinq̄ nat culpa. Et sic ipa nō coinquauit p̄iaz p sequēte culpā nob in creplū. Judo. Iratos est z nō penitens q̄ adhuc agit qd penituit.

Sermo 27 CIII. Ad idem.

Reuertere re

uertere synamitis. reuertere

reuertere vt intueamur te. Cantic. vi. Dec sunt verba dei reuocantis aiam peccatricem a statu peccati ad statū p̄nie z gre. Suna mitia interpretat miserabil capriua vel mortificata vel coccinea q̄ oia pueniūt anic peccatrici. Ipa misera dicit qz pdidit statum dignitatis. captiua a dyabolo. puerb. v. Fumus pctōz q̄sq̄ zstringit. mortificata. quia spūali vita priuat. Sap. xvi. Nō p maliciā occidit aiam suaz. **A** Nota sancta maria magda. fuit in q̄druplici statu. scz a uersionis. p̄uersionis. p̄gressionis. z p̄fectionis. P̄io reuocata est a statu culpe z auersionis ad statū p̄nie z p̄uersionis. id dicit ei. Reuertere. Hier. iij. Tu fornicata es cum amatoribz multis. tñ reuertere ad me dicit domin⁹ z ego suscipiā te. Irē stat⁹ peccati ē miserabilis. deo odibilis. dyabolo dulcis. **B** Primo est miserabilis. naz tria sunt q̄ faciunt hoiez miserabile. paupreas. cecitas z nuditas. Primū est paupreas. nā paupes sunt miseri. qz caret bono vtili. s. diuitijs. sic peccator est miser q̄ caret spūalibz diuitijs. scz deo z vritibz. Aug. Qui hz deū habet oia. q̄ caret deo nihil hz. Sap. viij. Uenerūt mihi oia bona p̄ter eū illa. Secdo cecitas facit hoiem miser. qz priuat eū bono delectabili. Si eni hō h̄ret totū mun dū z esset cec⁹ ad huc esset miser. qz nō posset vti bonis suis delectabiliter. **T** hōb. v. Quale mihi gaudū erit tē. Miser pctōz cecus. qz non videt lumen eternū qd deus est. Eccl. xi. Dulce lumen z delectabile ocul⁹ videre solē. Licet peccator aliq̄ mō deū videt. s. oculo rōnis. tñ nō videt eū oculo affectionis. qz est totaliter a uersus ab eo. Tercio nuditas. qz priuat hominē bono honorabili. nihil est inhonestius q̄ hoiem esse nudū. sic pctōz est nud⁹ z aparct turpis deo angelisq̄ ei⁹. qz caret veste sanctitatis. castitatis z charitatis. De his tribz dicit Apoc. iij. Tu dicit diues sum et locuples z nescis. qz paup miser cec⁹ z nudus es. Cōtra illud triplex malū subdit triplex remediū dicens. Suadeo tibi emere aurū ignitū z pbatū vt locuples fias. Hoc est 3 primū malū. s. paupreatē. z vestiment⁹ albis induans vt nō appareat pfusio nuditatis tue. h̄ est 3ra scdm. i. nuditatē. Et collitio vngē oculos tuos vt videas. h̄ est 3ra cecitātē. Secdo stat⁹ peccati est sume odibil⁹ deo p̄pter tria. P̄io qz est 3ra diuinā essentia. qz de⁹ hz esse essentialiter. Jo de⁹ nullo mō pot nō esse. qz pctm̄ ē priuatio modi spe

ps. lxxij
Dñe si tu sustulisti eū dicitō mibi vbi positū est eū vt eū tollam
nō cogitabat de ponderate corpus
Bre. Amanti nihil difficile
Dico. Amen⁹ xpm z facile videt omne difficile

o
s

ci et ordinis. In Aug. Secundo est divina iusticia. quia peccatum est auersio a summo bono et vero ad aliud bonum non verum. Tercio est contra dei bonitatem. pro qua semper intendit creaturam rationalem beatificare et in seipsum reducere sed peccatum impedit et dividit inter nos et deum et abducit a fine ultimo. Unde tunc nihil odit nisi peccatum. unde omnia alia sunt a deo et bene aliquam similitudinem cum deo. si illa odiret deum tunc odiret seipsum. peccatum autem non est a deo sed a mala voluntate rationalis creature. Tercio statim peccatum est dulcis dyabolo et delectabile. et hoc propter tria. Primo quia libere arbitrium est in ipso peccatore deprauiatum. id est semper appetit quod malum est. unde vult omnes homines peccare propter malum contra deum. scilicet propter divinam offensam quam semper appetit. et hoc est summum malum. Item vult omnes homines peccare propter malum hominis quod est pena quia homo peccando meretur penam eternam. hoc sibi summe placet. Item vult aliud malum hominis. scilicet perdere summum bonum quod est gloria. Idcirco. i. Pet. v. Vigilate quia aduersarii vestri dyabolus etc.

Quarto statim peccatum dicitur hominum esse detestabile. quia est statim maledictionis. Gen. iii. Maledicta terra in opere tuo. Maledicta quoque culpa propter quam nullum fructum boni operis producit. sed tantum spinas et tribulos peccatorum. Diceret. tunc dicit Augustinus in enchiridion. et habet. xii. q. ii. c. tps. Licet non valeret ut plena sit remissio. tamen ad hoc ut tolerabilior fieret damnatio. Rudesius Tho. et Bonauen. Oportet extra charitatem facta non minuunt culpam nec penam pro eis de peccatis debita. sed sic est intelligendum. Primo quia opera hominum faciendo homo minus peccat quam ea obmittendo. maxime ea que precepta sunt. et quanto minus peccat. tanto tolerabilior et minor erit pena in gehenna.

Secundo intelligitur quod hominum opera aliquo modo valent ad bonam dispositionem. ut scilicet homo ex minori contemptu libidinis minus grauetur. et quanto peccatum sit ex minori contemptu et libidine. tanto minus grauetur. Item maledicta quantum ad penam que semper augetur. quantum dicitur homo in statu peccati cumulat sibi ligna combustionis que debent eum eternaliter cremare. Greg. Crecente prouicia crescit et pena. Item maledicta quantum ad videntem conscientiam quam semper habet secum. sicut dyabolus suam gehennam portat et sebricitans sebricit. Iudo. li. ii. de summo bono. Homo peccator quocumque abicit reat sue conscientie eum non derelinquit. Boetius. Sicut abis probitas est solatio et premium. ita improbis nequicia supplicium. Augustinus. i. confessio

non. Iussisti donec et ita est ut omnis inordinatus animus sit sibi ipsi pena. Isa. lvij. Non est pax impijs. Secundo status est penitentie et reuerfionis. Bre. in omel. Cogitant mihi de mane penitentia plus libet flere quam aliquid dicere. Nam ipsa est exemplum penitentie omnibus penitentibus. Grego. Scriptura sacra non solum virtutes sanctorum asserit. sed et casus innotescit ut videamus in lapsibus quod timere debemus. in virtutibus quod imitari studemus. Primo eius penitentia fuit temporaria non morosa. non enim expectauit tempus senectutis. nec tempus mortis nec infirmitatis. nec tempus maioris oportunitatis. sed statim ut intellexit suum adesse medicum suum periuuantes irruit. Eccl. v. Ne tardes reuertere ad dominum etc. fugienda est vox coruina. Aug. Nec vox multos recepit quibus claudis ostium et remanens foris cum voce coruina. quia noluerunt habere gemitum columbinum. Grego. Timendum est qui tempus senectutis ad penitentiam expectat. ne dum sperat misericordiam inueniet iudicium. Aug. Vera penitentia difficile fit quam iam sera venit. quam cruciatus ligat membra. et dolor sensus opprimit ut vix aliquid aliud homo quam doloris cogitare poterit. De Secundo eius penitentia fuit dolorosa. Tren. ii. Velut mare portio tua. Ipsa ei habuit doloris exterioris afflictione corporis in deserto. Habuit doloris interioris contritionem mentis. Dugo in de sacramentis. Penitentia alia interior. alia exterior. Exterior in carnis afflictione. Interior in cordis contritione. Per exterioris castigatur culpa prauitatis operis. Per interioris emundatur culpa prave voluntatis. Unde Grego. Discite quo dolore ardeat qui inter epulas flere non erubescat. Tercio eius penitentia fuit operosa. Nam post contritionem debet esse opus ostendens et probans contritionem. Aug. Qui veraciter penitet malum quod fecit impunitum esse non sinit. Et sic ipsa Grego. in omel. Tot de se inuenit holocausta quod habuit oblectamenta. Nam tota eius vita nihil fuit nisi opus penitentia. Quarto penitentia eius fuit permanens et fructuosa. Aug. Inanis est penitentia quam sequens conquinat culpa. sic non ipsa. Iudo. Risor est et non penitens. Sed ipsa pleuerat. et ille status fuit ad vitam eternam. Bern. De penitentia quod dicitur de te. non valeo ut volo. que preciosior es auro. pro te mors destruit. dyabolus fugat. vita aperitur. Tercio statim est progressionis proficiendum. Aug. Gratia meretur augeri. et aucta me

retur profici Bern. In via dei nō p̄cedi est
regredi. Item gr̄a sp̄s sancti est au cta in ea
Primo ex verbū dei auditu. puerb. xij. Do
ctrina bona dabit gr̄am. Est enī verbū dei sicut
pluvia salutaris q̄ terrā disponit ad fru
ctificandū Eccl. xxxij. Audi tacens ⁊ p̄reue
rentia accide tibi gr̄a bona. puerb. i. Audi
sap. ens ⁊ sapiētiōz eris. Sic maria magda
lena ex auditu vbi xpi multuz p̄fecit. Eccl.
xxx. In labijs sensati inuenit gr̄a. Sc̄do ex
hospiralitate xpi. Heb. xij. Hospiralitatez
nolite obliuisci. p̄ hanc q̄das placuerūt deo:
angelos hospino recipietes. sicut dñs ho/
spitat⁹ a zacheo ip̄m cōuertit Lu. xix. Ho/
die salus huic domui facta est. Et sic disci
pulis in emaus Lu. vlti. au cta est gr̄a. co/
gnouerūt eū dicētes. Nōne cor nīm ardēs
erat. ⁊ sic abraam. Gen. xvij. dixit angelis
Si inueni gr̄am nō transeas serui tuum.
Tercio p̄pter frequentā naturā alio exercitiij
Frequentia actus augmētat. habitū. sicut ex
frequenti cithari sanone ⁊c. q̄. Loz. vi. Noz/
tamur vos ne in vanū gr̄am dei recipiat. i.
De. iij. Unus q̄sq̄ sicut accepit gr̄am in al
terutru illū admīstrāres sicut boni dispen
satores multiformis gr̄e dei. ⁊ sic Paulus
Lu. xv. Gratia dei in me vacua non fuit
i. Thimo. iij. Nō negligere gr̄am que in
te est. Quare? status est p̄fectōz. quez te
nuit maria magdalena. Nā quattuor sunt
que inducūt ad p̄fectionē. Primuz vite xpi
exemplaritas. Exod. xxxij. Inspice et fac s̄m
exemplar qd̄ tibi monstratus est in monte.
Nam ip̄e exemplificat totā vitā suā Lu. vi.
Perfect⁹ erit ois si erit sicut mgr̄ ei⁹. Sc̄do
xpi familiaritas. si enī p̄dest ouersari cum
sanctis hoibz. ps. Cum sanctis sc̄tus eris. ⁊c.
multo magi cū xpo. qui est sc̄tus sc̄toz. Au
gu. Cū illis p̄uersare q̄ te meliorem facturi
sunt. Sanctitas xpi habuit virtutē attracti
uam. Mat. ix. Mattheo in thelonio sedē
te dixit. seq̄re me. Latho. Cū bonis ambula
Eccl. xxxij. Cū sancto assiduus esto. puer.
ij. Qui cū sapiētibz graditur sapiens erit
Tercū est auersionis a mundo totalitas.
Mat. ix. Si vis p̄fect⁹ esse vende oia. i. ali
enare a mdo. i. Job. ij. Qui diligit m̄dm n̄
est charitas p̄ris in eo. Richar. s̄m mēsuraz
dilectionis p̄stat modus manifestationis.
Et sic ip̄a tora a mdo alienata. relinquēs fra
trem ⁊ sorozē. ⁊ in deserto triginta annis ne
manē vidit. Aug. Qui vult sincerū p̄templa
tionis gustare necesse est a tu multu seclī ces

sare. Quattu p̄uersionis ad xpm̄ int̄. nitas
i. Loz. vi. Qui adheret deo vn⁹ sp̄s efficiē
cū eo. Dece est p̄fecta vno. ⁊ sic ip̄a in singu
lanissima dilectōe. Hugo. Facili⁹ erat aiaz
eius separi a corpe q̄ priuati a xpo quēdi
ligebar. Lanti. v. Vulnerata charitate ego
sum. Nā sicut forma sigilli in cera. sic chari
tas xpi radicata in eius corde. ibi orunt fer
uentissima desideria. frequētissima suspina
dulcissima colloquia q̄ fuerūt inter xpm̄ ⁊
mariam Lu. x. Maria optimā p̄tez elegit.
Pars bona te peccatis ad penitentiā proce
dere. pars melior te penitentiā ad p̄fectionē
reverti. Tunc diceret. veni electa mea ⁊ p̄
nam in thronum meum.

Sermo CV. Ad idem.

Emittuntur ei

r peccata multa: quoniam dilexit in
tym. Luce. vij. In vbiis p̄mis
sis duo innuunt. Primo annunciat p̄ctō
rum remissio. ibi. remittunt ei peccata mul
ta. Sc̄do subiungit remissionis ratio. quo
niā dilexit multū. De primo dicit. remittū
tur ei peccata multa. E Pro q̄ sciendū
multa fecerunt ad remissionē peccati. Primū
est peccati cognitio. Bern. Scio noninem
posse saluari sine pp̄ria cognitiōe hanc ip̄a
habuit. Un Aug⁹. Ip̄a nouit q̄nto modo
laborauit p̄pter qd̄ salutē p̄secuta fuit. Se
ric. Salut⁹ in itū est pp̄ria cognitio. ita q̄
potuit dicere cū ps. l. Iniq̄tatē meaz ego co
gnosco. Ne q̄ plures sunt q̄ pp̄ria cogni
tiōne h̄re nolūt. De q̄bz Bern. in principio
meditationū. Multi multa sciūt seip̄os ne
sciunt. Tales raro merent veniā peccatorū.
q̄ enī seip̄m nescit n̄l bñ nouit. Ido Bern.
Melius est noscere seip̄m q̄ cursum siderē
⁊ virtutē lapidum. Proverb. xv. Nosse te
psummata est iusticia. Sc̄do qd̄ requi
ritur est p̄sideratio offensionis dei. ⁊ q̄ Au
gu. ⁊c. vera ⁊ falsa penitentiā. Penitens non
solū considerat quid fecerat sed quēz offen
derat. scz creatorem suum. dicens cuz ps. l.
Tibi soli peccavi ⁊ maluz coram te feci. Et
cū Manasse. ij. Paralip. vlti. Peccavi sup
numerū arene maris. non sum dign⁹ vide
re altitudinem celi p̄ multitudinē iniq̄tatū
miec. Et cū filio pdigo. Luce. xv. Pater pec
caui in celū ⁊ corā te. nō sum dignus vocari
filius tuus. Tercū est n̄mor. Eccl. i. Ti
mor domini expellit peccatum. nam qui sine

timore est nō poterit iustificari. Quartū remissionis fidu cīa. puerb. xv. Per miser cordiā ⁊ fidē purgant peccata. Hanc ipa habuit. qz vt cognouit q̄ accubisset in domo pharisei ad cū adijt. dicit glo. Habuit fidu cīā quī leprosum mūdasset eā mūdare posset. Ideo dictū est ei. Fides tua saluā te fecit Ro. viij. Sp̄ saluī facti sum⁹. Quintū est peccati verecūdia. Uñ Brego. Faciliter culpa corrigit que erubescitur. Eci. iij. Est p̄fusio adducens gloriā. Rich. Quatro verecūdia maior. tanto penitens in ocul⁹ dei clarior. Nam fm Aug. Verecūdia est maxima ps remissionis. **S**extū est dānum ⁊ peccati uentia. Et hoc dānū est mltiplex qd̄ inferi p̄tīm. Primo facit hoies miserū. puerb. xij. Miseros facit p̄p̄los peccatū. De q̄ Apoc. iij. Tu dīcas qz diues es ⁊ locuples ⁊ nescis. qz mis es qz i odio dei. ecci. iij. Altissim⁹ odio h̄z p̄tōres. Scdm̄ malū qd̄ facit peccatū. qz facit hoiem pena dignū. Aug. Nullū malū impunītū. Nā nō stat reddecus culpe sine decore iusticie. Jō p̄strauit se ante pedes. ac si diceret. ego demerui q̄ tu truderis me tuis pedib⁹ ad penas inferni. Tercū damnū peccati est q̄ priuat hoiem grā. ⁊ facit q̄ homo cadit in indignationē dei. Sap. xij. Dio habet dñs impios ⁊ imprecatur eorū. Aug⁹. Scio deū omni criminoso inimicū. de quo peccator debet dolere. ⁊ sic ipa doliuit. ita q̄ cepit lacrimis lauare pedes. Bern. Quāta vis est in lacrimis penitentis. abluūt culpam. extinguūt gehennam. ascendūt ad celos. descendūt in abyssos. ignē inferni extinguūt. in celo deus reconciliant. intus anīam lauant. Aug. sup̄ ps. D̄ hō si in p̄sentia ardes extingue lacrimis flāmā criminis. Cris. Nemo flens ad deū accessit q̄ nō impetrauit qd̄ postulauit. Aug. Qui te peccato dolet dolorē suū lacrimis ostendat. qz lacrimę sunt testes doloris ⁊ vere penitentie. ⁊ sunt valde viles. Jf̄ do. Penitentis lacrimę apud deū reputant̄ p̄o baptisate. Aug. Qui lacrimis se miserū fatetur illi de⁹ miseret. Septimū est satisfactio Sap. xi. Per que q̄s peccat p̄ lapuicet. qd̄ ipa fecit. Breg. Quot habuit oblectamēta tor se inuenit holocausta. vt pater su⁹ p̄z. Jē ad oīa ista requiritur dilectio i. Coz. xvi. Omīa v̄ra in caritate fiant. Ny larius sup̄ Jof. Frustra est oīs opatio nisi assit dei dilectio. Ideo subdit. quoniā dilexit multū. Reuera fortiter deū dilexit. ita q̄

totaliter in charitate accensa fuit q̄ dilectio eius compat forissimis. de q̄b⁹ Salomon. Lani coz. viij. Fortis est vt mors dilectio Dura sicut infern⁹ ⁊ sicut ignis flāmarum. Aque multe nō potuerūt extinguere charitatem. nec flumina obruūt illā. si homo viderit omnē substantiā suā p̄ dilectione quasi nihil respiciet eā. Ecce lex forissima. mors infern⁹. ignis. aqua. flumen ⁊ suba tempora lis. P̄mo enī mors est fortis in sepando. qz ea que foriter sunt p̄iuncta. scilicet aīam ⁊ corpus diuidit. i. Reg. xv. Siccine sepat amara mors. sic dicit Dyoni. Mors nō est substantie p̄sumptio sed vnitorū separatio. Sic amor dei sepauit beatā mariā magdalenam ab amore mūdī: ⁊ amorē xp̄i firmiter se vnīuit. Hanc charitatē ipa ostendit q̄ mōm reliquit ⁊ oēs p̄p̄inuos fratres ⁊ sororē. ⁊ heremū intrauit p̄ triginta annos continuauit. Et p̄ desiderio xp̄i tedio vite p̄ntis affecta. Dicit Egippus. Nullū virū videre voluit. oēm p̄solationē r̄palem fugiēs. tm̄ ad dei p̄solationē anhelans. qd̄ illud Aug. Unū p̄cor a te dñe vt in nullo p̄mittas me p̄solari q̄ in te. Omīa amarescūt vt tu solus mihi dulcescas. omīa mihi mortua sunt vt tibi viuā. Et poterat dicere illud ad Bat. ij. Tu ego nō ego sed viuit in me xps. Orige. Nō emanā magdalena mortua q̄ sentiens nō sentiebat. videns nō videbat ⁊ audiens nō audiebat. s̄z tota ibi erat vbi m̄gr̄ suus. Jf̄o forti amore meruit vt xps eā erga sororē suā excusauit. ⁊ meruit inter omīs hoies p̄mo p̄p̄m videre resurgētē a mortuis. Scdm̄ forte est infern⁹ in retinēdo qz aīas semel receptas semp̄ retinet. ⁊ sic amor dei ei⁹ mentē cū deo ita fortiter colligauit q̄ nunq̄ ab ei⁹ amore cadere potuit. p̄o uerb. xvij. Omī tpe diligit q̄ ver⁹ amic⁹ ⁊ fidelis est in vita in morte ⁊ post mortē. In vita seq̄bat eū. ⁊ sedens ad pedes. In morte stabat cū matre ei⁹ iuxta crucē. Post mortē emit aromata vt vngeret iēm. Jf̄o forti amore meruit qd̄ dñs eā excusauit erga iudā. Sicut eā. opus enī bonuz opata est in me: p̄uenit me vngeri in sepultura. Tercūz forte est ignis in accēdendo ⁊ consumendo. Eci. xij. Ignis nunq̄ dicit sufficit. ⁊ sic ignis amoris ita accēsus fuit i maria magdalena. naz qm̄ meditabat̄ dulcia ei⁹ s̄ba q̄ ab eo audiuit ⁊ eius exempla que viderat poterat dicere cū ps. In meditatiōe mea exardescet ignis. Jē in flāmarum est coz meū ⁊ res

Sab
qui

De sancta maria Magdalena

nes mei. i. cogitationes. et illud Cantico. v.
Culnerata charitate ego sum. Na sic vul-
nerat' de alio cogitare nescit nisi de vulnere.
Et sic ipsa de xpo. Orige. Ubi ioseph sepeli-
uit corp' tuu. ibi maria spum suum. Bern.
Principalior est spūs vbi amat q̄ vbi ant
in at. Isto forti amore meruit xpi solatio ex
Joh. xx. Mulier qd ploras. Dicit Greg.
Interrogat causa dolor' vt auget' resideriū
amoris. Pie ihu tu interrogas: et tu scie-
bas. et sic fieri volebas. Noueras tu ortula
ne qd plantaueras in orto aie. Ecce quō ex-
arsit i amore corpis mortui q' ait. Si tu si-
stulisti dicto mihi vbi posueris: et ego eum
tollā. Ecce sba feruent' amoris q' vna fra-
gulis mulier tm corp' humer' gestare puta-
bat. De q' Bern. qd vir centū libris mitte ce-
alo es sufficiebat ad cōdiendū. De illo ardē-
ti amore dicit Orige. Ecce maria q̄ ardens
in dilectōe xpi. nullū locū excipit. s̄ sine ti-
more dicit. ego eū tollā. Non timuit custo-
des armatos. nō iudeoz p̄secratiōes: et py-
lari dānationē. nō expectauit diē clarū. Jo-
han. xx. Luz adhuc tenebre essent dixit. ego
eū tollā. Dicit Sen. Nihil ē qd nō tollit q'
p̄fecte diligit. eo q' scribit. i. Joh. iij. Perfe-
cta charitas foris mittit timorē Quartū
forte est aqua in extinguēdo. Eccl. iij. Ignē
ardentē extinguit aq. et sic charitas dei in ea
extinguebat oēm amorē carnalem q' castilli-
me vixit. Bre. Sustato spū respicit ois caro
Bern. Charitas destruit charitatem. chari-
tas spiritus destruit charitatem corporis.
Itē extinguebat charitatē terrenā. De quo
Lrib. Vere nō habet sup terras qd amat q'
donū dei in veritate gustat. Itē extinguit a-
morē domesticuz. s. fratris et sororis. pensans
illud Mat. x. Qui amat p̄rem vel matrem
plus q̄ me nō est me dign'. Et illud Mat.
xix. Om̄is q' reliquit frēs aut sorores. patres
vel matrē p̄pter nomē meū centupliciter ac-
cipiet. Itē extinguebat amorē priuatus. qz
de se ipsa postea nō curauit. s̄ triginta annis
corp' suū affixit. considerās illud Gal. v.
Qui xpi sunt carnē suā crucifixerūt cuz vi-
cijs et concupiscētis. Et sic spūalis marty-
effecta est. de q' Bern. Vere martyrii genus
sanguinis effusio et tridiana corporis afflictō
Isto forti amore meruit spūalem solatio-
nē q' dñs ei paui p angelos scriptos in hoc
dicatū q' collaudab' dñm in ei' dura et
p̄fecta p̄ntia. Lu. xv. Gaudiu' est angel' dei
sup vno rē. Quintū forte est flumē in ob-

ruendo. Mat. vij. Venerūt flumīa et ventū
flauerūt et irruerūt in domū illā et cecidit. Et
sic amor dei fuit in ea foris sicut flumē. quia
subuertebat domū mentis et fundit' destru-
xit. qz p̄t' cor ei' erat dom' dyaboli. Greg.
Septē demonia habuit. s̄ charitas dei fecit
eam domū dei. i. Joh. iij. Qui in charitate
manet in deo manet et de' in eo. Hugo. Ita
familiar' est deo charitas vt habitare nolit
vbi charitas nō fuerit. Item hortamur ad
Ephe. iij. In charitate radicati et fundati.
Et sic ipsa radicata in charitate. de q' Greg.
Pensandū q̄nta vis amor' discipul' fugie-
tib' ipsa iuxta crucē stabat. Orig. Stabat
et plorabat. Amor fecit eā stare. sed dolor co-
gebat eā plorare. Quātus amor in ea. disci-
pulis recedētib' a monumentō ipsa nō recede-
bat. iterū et itē in monumentū respiciebat
Grego. Vis seruidi amor' intentionē mul-
tiplicat inq̄stionis. Orige. Vehemētē plo-
rabat. qz duos dolores i mēte gestabat. vnu
de xpi morte. aliū sublatū credebat. solatio-
nē angelicā respuebat. Orige. in p̄sona eius
Dnerose sunt mihi oēs solatiōes grauant
me et nō solant. ego quero creatorē meū. iō
grauis est mihi ois creatura. Hugo. Facili-
us erat aiām ei' separā a corpe qd viuifica-
bat q̄ a corpe qd diligebat. Isto forti amo-
re meruit q' xps eam dilexit. Joh. xi. Dilige-
bat autē dñs marthā et sorore eius mariā. ita
diligebat q' ipsa sicut fleuit. Et meruit illa
dilectione q' fuit p̄nuncia resurrectionis xpi.
iō dicit ap̄loz ap̄ls. qz dixit ei xpus. Uade
ad fratres meos et dic eis. ascendo ad patrē
rē. Sextū est suba r̄p̄alis in appetendo.
Aristo. Appetitus diuiciarū crescit in infi-
nitū. Eccl. v. Auarus nō implebit pecunia
Et sic amor dei in maria magdalena q' tem-
poralia paruipendit. Nō est p̄tenta i domo
recipere hiesum cū sorore. sed in via necessa-
ria sibi ministrare et vngenta p̄ciosa effun-
dere. ita q' dicit Aug'. Quātū quis respit
cit intantū diligit. Ipsa paruipendit vngentū
p̄ciosuz. de q' iudas murmurauit dicēs
Potuisset vngentum hoc vendari tot de-
narijs et dari pauperib'. Ipsa potuit dicere
illud Philip. iij. Om̄ia arbitrat' sum vt
stercora rē. Cum isto forti amore ipsa meru-
it. vel sic. In appetendo maria fuit insatia-
bilis. quia gustu diuine dulcedinis satiarī
non potuit. sed quo amplius bibit. tāto am-
plius situit. Idcirco Eccl. xxxij. Qui me-
edent adhuc esurient. et q' me bibent adhuc

John
aqui

John
aqui

John
aqui

sitient. s; dicēdo cū ps. xvi. Satiabor cū ap-
 patuerit gl'ia tua. Ideo potuit dicere illud
 Aug. Nihil me delectat nisi de te loq̄. de te
 audire. tuā gl'iam in corde meo frequenter
 reuoluere. p̄ hec meruit eternā gloriā.

Sermo 3. CVI. Ad idem.

Emittuntur ei

peccata multa: qm̄ dilexit multū
 Luce. vij. Videm⁹ q̄ nubes in
 terposita inter solē nos: radiū solis auertit
 a nobis. ⁊ phibet eū. vent⁹ vero supuenient
 ⁊ auferens nubes solis lumē nobis restituit
 D Spūaliter. p̄ nubem intelligit pecca-
 tū mortale. Hoc impedit radiū solis. i. clari-
 rarem gr̄e. Isa. lix. Peccata v̄ra diuiserunt
 inter vos ⁊ vē. adueniēte vero vento. i. peni-
 tentia delect nubes culpe. ⁊ restituit lux solis
 id est gr̄a. Aug. Penitētia remouet ac delect
 peccata ⁊ restituit ablata. figurat̄ Jone. iij.
 ⁊ niniuitis q̄ debebāt subuerti. sed p̄ prius
 saluati sunt. vt ptz̄ ibidē. Jē. ij. Reg. xij. Di-
 xit nathan ad dauid. Iudicauit sup̄ te ma-
 lū. nō recedat gladi⁹ a domo tua. Respōdit
 dauid. Peccauit dñe. Cui nathan. Trāstu-
 lit dñs peccatū tuū. Aug. O q̄ salubre ver-
 bū peccauit. Amb. in li. p̄fationū. O felix pe-
 nitentia q̄ ad se trahit dei clemētiā ⁊ ligat
 ei⁹ om̄i potentia. ⁊ inuenit corā deo gr̄am. et
 sic maria magdalena. ⁊ q̄ thema. Remittū-
 tur ei peccata zc. In summa v̄toz̄ innuit
 primo pctōz̄ remissio gratuita. in p̄ncipio.
 Secōdo remissioz̄ ratio vigorosa. ibi qm̄ dile-
 xit multū. De primo dicit. remittuntur ei pec-
 cata multa. Nā Marci. vlti. dicit. septe ⁊
 monia habuit. Grego. in omel. Vniuersis
 vicqs̄ plena fuit. Item nota peccatū ei⁹ fuit
 mltiplcx. i. originale. veniale. mortale. actu-
 ale. ⁊ peccatū in spūsanctuz̄. 3 P̄rio
 videndū est qd̄ sit pctm̄. Rñdet Aug. Pec-
 catū est auersio a bono in cōmutabili ad bo-
 nū cōmutabile. vel sic fm̄ quosdā. Peccatū
 est om̄e dictū vel factū vel cupitū qd̄ sit cō-
 tra legē. Jō in li. ⁊ duabz̄ aniabz̄. Peccatū
 est volūtas retinēdi vel p̄sequēdi qd̄ iusti-
 cia phibet. Item Ambro. in li. ⁊ paradiso.
 Pctm̄ est p̄uicatio legi diuic. qz̄ dicit m̄ḡ
 in. ij. di. xxxv. Pctm̄ nō p̄sisteret si interdi-
 ctio nō fuisset. Jō m̄ḡ in. ij. di. xliij. Causa
 ⁊ origo p̄ia peccati res bona exstitit. qz̄ ante
 p̄mū pctm̄ nō fuit aliqd̄ malum vñ oz̄ref-
 cū cū originē ⁊ causas habuit. aut ex bono

aut ex malo. s; malū añ nō erat. igit̄ ex bono
 ortū est. s; ex angelo. Aug. p̄tra iulianū here-
 ticū. Quid est angl's nisi bonū op⁹ dei ⁊ bo-
 na ⁊ laudāda natura. Et dicit san. Tho. Bo-
 nū p̄t esse causa mali. nō p̄ se sed p̄ accidens
 sed mala volūtas angeli filii ⁊ hōies secūda-
 riā cā sunt maloz̄. R Pro q̄ sciendū q̄
 bonū p̄t esse cā vel subiectū mali in quo nō
 sunt oia. ⁊ qd̄ nō habet oēm p̄fectionē ⁊ bo-
 nitatē. sed ⁊ q̄ habet oīno p̄fectionē ⁊ boni-
 tatē nō p̄t esse causa mali Jō Aug. in li. q̄sti-
 onū. Non est ⁊⁹ mortis inuētor sed iudex.
 Item viso qd̄ est peccatū in generali Nunc
 qd̄ sit pctm̄ originale. Rñdet san. Tho. sup̄
 q̄. sniaz̄. formaliter loquēdo pctm̄ origina-
 le est defect⁹ originalis iusticie. Materiali-
 ter est cupiscētia. S; Hugo in li. ⁊ sacra-
 mētis li. i. Pctm̄ originale est viciū qd̄ na-
 scendo vel p̄cipiēdo p̄trahim⁹. Nā licet ge-
 nerant̄ bz̄ qm̄ ad culpā remissum sit tñ re-
 manet q̄ ad penas. Diceret̄ sit ne puulis
 iniuria q̄ imputat̄ eis hoc ad pctm̄. Rñdet
 san. Tho. nō. Nā q̄ caret aliqua p̄fectiōe q̄
 requirit̄ ad aliqd̄ obtinendū debet carere il-
 lo obtinendo. sed puuli carent iusticia ori-
 ginali ⁊ actuali que req̄rit̄ ad dei visionē. er-
 go iusticia ade ex gr̄a fuit data sup̄ natura/
 lia p̄ncipia quā p̄ in gratitudinē amisse
 vñ cū ex gr̄a esset nulla iniuria fit posteris si
 non reddat̄ eis iusticia ab adam p̄dita
 Diceret̄ est ne illud originale volūtariū ē
 necessarium. Rñdet m̄ḡ in. ij. di. xxxij. ⁊ est
 Dige. q̄ p̄ordici vtrūq̄. Necessariuz̄ vero
 qz̄ virari nō p̄t. Ideo ps. De necessitatibz̄
 meis eripe me dñe. Enā p̄t dici volūtariū
 Aug. Licet paruuli nō videntur libero arbi-
 trio voluntaris. atñ vocat̄ voluntariuz̄. qz̄
 ex primi hōis voluntate p̄tractū ⁊ factū est
 quodāmodo hereditariuz̄. De q̄ Ephe. ij.
 Et amus natura filij ire. Dicit sanct⁹ Tho.
 in. ij. q. lxxxi. arti. i. Omnes hōies ex adam
 deriuati sunt tanq̄ multa membra vni⁹ cor-
 poris. Actus autē vnius membri nō est vo-
 luntariuz̄ voluntate ipsius. sed volūtate aie
 que primo mouet membra. Unde homici-
 dium nō imputatur manui nisi inquantū
 est aliqd̄ homis qd̄ mouet a primo p̄nci-
 pio. sic etiā pctm̄ originale nō est volūtariū
 volūtate puuli sed primi parētis
 Diceret̄ est ne pctm̄ originale vñ vel plu-
 ra. Rñdet q̄ vñ. nā sicut vna febris debili-
 tar oia mēbra. sic pctm̄ originale ⁊ ordinat̄
 oia mēbra corp̄is. ita q̄ oculus est p̄ion⁹ ad

De sancta maria Magdalena

videndū lasciuā. auris ad audiendum. os ad loquēdū. de q̄ Bc̄. viij. Sensus et cogitatio hoīs ab adoleſcētia proua sunt ad malū. qđ p̄querit ap̄ls Ro. viij. Nō inenio bonū in carne mea. inuenio aliā legē in membris meis repugnantē legi dei mei. Diceres utrū peccatū originale sit magis in vno q̄ in alio. Rūdetur q̄ nō. qz originale non est aliud q̄ priuatio originalis iusticie que est equaliter in oīb̄. Diceret si hō nō peccasset utrū habuisset plus de gr̄a tūc q̄ nunc post peccatū. Rūdet quedāz sunt tona gr̄e q̄ ordinant ad p̄fectionē hoīs in seip̄o vt dona gr̄e gratū faciēti. Quedāz enī dant p̄pter alterius utilitatē. vt genera linguarū et opatio signoz. et hōmō que ordinant p̄tra aliq̄s defectus. Dona ergo illa que ordinant ad sup̄plicationē defectū alioz nō essent si peccatū nō esset. qz defect⁹ illi nō essent. et sic nō eēt dona gr̄e gratis dare quō. int. S; gr̄a gratum faciēs esset maior ante peccatū q̄ post. cōparando statū ad statū. qz tūc natura esset meli⁹ disposita. **N** Diceret p̄ quid remittitur peccatū originale. Rūdet primo p̄ fidem Actu. xv. fide purificans corda eoz Idcirco cū baptisat puer patris p̄sentē fidem ante baptisimū. qz dicit ap̄ls Roma. v. Iustificati ex fide in gr̄a in qua stam⁹. Secūdo remittit p̄ baptisimū. de q̄ Ezech. xxxvi. Effundā sup̄ vos aquā mundā et munda biminī ab oīb̄ iniquitatis vris. Aug. ad felicitanū. et h̄ de pe. di. i. s. nes. Per baptisimū oīm p̄teritoz sit ablutio peccoz. **O** Itē peccatū veniale dicit veniale. p̄io s̄m sane; Tho. it. i. ij. q. lxxxvii. ar. ij. correlarie q̄stionis. q̄si dignum venia. qz peccatū venialia habent cāz venie. qz ex hūana fragilitate lignocantia causant. que sunt plura. de q̄ Aug. et h̄. xxv. di. q̄ alios. vbi dicit. Quotiens in cibo vel in potu q̄s plus accipit q̄ necesse ē et tū nō intendit. et sic ebrietas est mentis obliuio et est veniale. Secdo q̄stiens q̄s loquit q̄ oportet. s. de licit⁹ et iustis. Glo. nō ex p̄ceptu. Tercio q̄stiens q̄s tacet q̄ optet. Glo. nisi i platis q̄b̄ posset esse mortale. Quarto q̄stiens q̄s exasperat paupem. Quinto q̄stiens san⁹ nō ieiunat alijs ieiunantib̄. si saltē non est ieiuniū ex p̄cepto. Sexto si q̄s tardius surgit. Septimo si ex facilitate iurat vel ex leuitate maledicit. Ista venialia peccatū facili⁹ arguuntur. qz dicit Aug. Nullū peccatū est adeo veniale qđ nō fiat mortale dū placet. et h̄ in can. xxv. di. nunc autē. s. crimis. Et

dicit glo. Assiduitas et stemp⁹ venial⁹ peccati sunt mortale peccatū. ibidē dicitur quod de triplici genere venialium peccatorum. Nā aposto- lus grauiora peccatū venialia vocat lignū. meli- tiora fenū. minima stipulā. qz sicut lignū diu- rius durat i igne q̄ fenū. et fenū diu⁹ q̄ sti- pula. sic p̄ maiorib̄ peccatis hō meret pl⁹ esse puniendus. Idcirco di. Aug. sup̄ eplam Jo- han. omel. i. Noli p̄tere venialia. qz leuia sunt. s; ex p̄uiesce qz multe sunt. et aīam a di- uina vīdē excludūt Apoc. xxi. Nil coinqu- natū intrabit Nā nō refert siue nauis p̄ ma- gnos flux⁹ sine p̄ guttas paulatī intrantes submergit. Id Aug. in finē de ordīe dñi- ca. Quid interest utrū re plūbu z p̄mar aut arena. et sic de veniali. nō ē parū qđ exone- rat deū. **P** Pro q̄ sciēdū q̄ peccatū venia- lia p̄nt mortalia fieri tripl̄. vt dicit san. tho. in. i. ij. q. lxxxvii. ar. ij. Primo q̄ idē act⁹ na- ture sit p̄io veniale et post mortale sine mu- tatione voluntatis. et sic nō p̄t fieri. S; mo- tus subit⁹ sine deliberatione causat veniale. s; post h̄ deliberat⁹ causat mortale. Secdo q̄ illud qđ est veniale ex genere in q̄ntū cōsti- tuitur in eo fins ad mortale. vt ordinatio verbi ociosi ad adulteriū et fornicationē sit mortale. Tercio q̄ multa venialia peccatū cō- stituerēt integraliter vnū peccatū mortale fal- sum est. nā omnia venialia nō p̄nt h̄e intar- tū de reatu. qz peccatū mortale habet reatū pe- ne eterne. veniale vero p̄ne et p̄alis. Alio mō intelligi. q̄ peccatū veniale sit mortale dispo- sitione. qz disponit bñ ad mortē. Itē venialia peccata remittunt multip̄. Primo p̄ aque bñ dicitē aspersionē. vt h̄ de ple. di. iij. aquas sale. Secdo per p̄sbyteri bñ dictionē. xxij. d. p̄sbyter. Tercio p̄ dñicam ordē. Quar- to p̄ elemosinaz largitionē. Quinto p̄ peccatis tunsionē. Sexto p̄ ieiunij castigationē vt patet de pe. di. i. medicina. Septimo per dignā cōmunionē. vt habet de ple. di. ij. Cū omne crimen. Octano p̄ extremā vnctionē vt patet de sacra vnc. c. vnctio. dicit san. tho- mas in. iij. di. xvi. Non p̄t tolli culpa nisi reordinet voluntas. Ideo nō tollit volūta- te manēte. ergo semp̄ teq̄rit vna displicētia ad tollendū venialia. Tercij peccatū est mortale p̄ qđ homo meret eterna mortem. vt dicit mgr̄ in. ij. di. xlij. Itē nota ista pecca- ta differūt inter se. Primo origia. e ab actu all. qz originale in aīe infusione p̄trabit. sed actuale p̄ malā voluntatē ad actū. Itē acti- uale peccatū transit actū et remanet reatu. sed

originale trāsīt reatu z remanet actu. vt ptz
 xxxij. q. viij. nō solū. Scdo differt mortale z
 veniale. qz mortale tollit grāz z impedit glo
 riā. sz veniale nō. qz stat cū grā. vt dicit scūs
 Tho. Nā q̄ peccat mortali cadit a charita/
 te. sz nō q̄ venialiter. licet tñ cadit ab inno/
 centia. vt h̄t de pe. d. iij. septimo. Itē peccatu z
 mortale differt a veniali. qz pctā mortalia
 pnt effici venialia p̄ confessionē. vt dicit sanctus
 Tho. in. i. ij. q. lxxxvij. Peccatū mortale ef
 fectu efficit veniale. z de pe. di. i. serpens. Sz
 venialia nunq̄ pnt effici mortalia inq̄ntuz
 talia. Itē pctā mortalia inter se differūt. qz
 aliq̄ dicunt mortalia cōmuni noie. aliq̄ ve/
 ro pctā in spūscm̄. Itē pctm̄ in spūscm̄
 d̄z du p̄t. Uno mō d̄z q̄ peccat in psonā spi
 ritu sancti. vt q̄ aliter sentit de ead̄ d̄cōs spiri
 tū sanctū esse creaturā. Alio mō q̄ peccat cō/
 tra attributu z spūscm̄. i. s. ex certa malicia.
 qz ei attribuit bonitas. Et d̄z irremissibile.
 nō qz nō remittit vel remitti nō possit. sz qz
 nō h̄z cām excusatiōis. cū sit ex certa mali/
 cia. sz in p̄fcm̄ z siliū h̄z cām excusatiōis. qz
 ignorantiā z infirmitatē. Scdo d̄z irremissi/
 bile. qz praua voluntas repellit illud p̄ qd̄ re
 beret remitti. Itē pctm̄ in spūscm̄ specia/
 liter opponit grē p̄niali p̄ quam fit remissio
 pctōz. **Q** Itē ad remissionē pcti sex ex
 igunt. duo ex pte remittentis. s. misericordia
 z iusticia. p̄tra miām est desperatio. In iustici
 am est p̄sumptio. Scdo ex pte ei⁹ cui fit re/
 missio rēquunt duo. s. p̄positū nō peccādi. et
 dolor de commissis. Cōtra primū est finalim
 penitētia q̄ priuat emendā. p̄tra scdm̄ est ob
 stinatio. Tercio rēquunt duo ex pte ei⁹ p̄ qd̄
 fit remissio. s. fides ecclē. z grā q̄ dat in sacro
 Cōtra primū est impugnatō ventris p̄gni
 re. p̄tra scdm̄ est inuidētia fraternē grē. In/
 uidia est pctm̄ mortale. qz est respectu grē vl
 altcui⁹ boni inq̄ntū credit diminutiū pro/
 priū boni. sz inuidētia est respectu grē in se in
 q̄ntū ex malicia sibi bonū displicet. z sic pec
 catū in spūscm̄ d̄z irremissibile. sicut infir
 mitas incurabil̄ q̄ resistit remedio morbi.
 Atm̄ morbo miraculo se p̄ curari. ita h̄ pec
 catū diuina virtus est remissibile. sz finalim
 penitētia ē irremissibile. Diero. Nihil mi/
 sericordie rei repugnat nisi cor impenitens:
 qd̄ veniā nō postulat. Ouge. Nullus de pi
 erate rei diffidat. qz bonitas rei oēm maliciā
 superat. **R** Dixi scdo subiūgit remissi/
 ois rō vigorosa. ibi. qm̄ dilcit multū.
Pro q̄ sciendū pctm̄ mortale actuale remit

tit p̄ mltā. **P**rio p̄verā p̄titionē Tho. iij.
 In tpe tribulatiōis pctā zc. ps. l. Sacrifica
 um deo spi. p̄tri. z Dan. iij. In spū hūilitatē
 z in anio p̄rito suscipiamur a te dñe. **S**e/
 cūdo p̄ p̄fessionē. ps. xxxi. Dixi p̄s̄it cor adū
 sū me zc. z in re. zc. de q̄ puer. xxxvij. Qui ab
 scōdit scelera sua nō diriget. q̄ aut p̄fessus
 fuerit miām hēbit. Jo. i. Job. i. Si p̄fitea/
 mur pctā nra fidel̄ z iust⁹ est dñs vt remit/
 tat. Tercio p̄ elemosinaz largitiōē. puer.
 xvi. Misericordia z veritate reduat inq̄/
 ritas. h̄ docuit p̄pheta damel nabuchodonō
 sor regē. Dan. iij. Rex placet tibi p̄siliū me
 um. pctā tua elemosinis redime. **E**cclē. iij.
 Ignē ardētē c̄tingunt aq̄. sic elcōsina resti/
 tur pctis. id̄ Lu. c. xi. Date elemosinā z oīz
 zc. Quarto p̄ deuotiōē ordem. Act. viij. Ro/
 ga deū vt tibi dimittat cogitatio cordis tui
 Et sic dimissum ē suo nequā **M**ar. xviij
 Omē debitiū dimisi tibi quoniā rogasti me
 Quinto p̄ iuriaz remissionē **E**cclē. xxxvij. Re/
 linq̄ p̄rio nocētū tibi z t̄p̄cant tibi dabitur
 venia. **A**ug. Unusq̄sq̄ talē indulgētiā acci/
 piet a deo q̄le fecit primo **L**u. vi. Dimittite
 z dimittet vob. Eadē mēsurā q̄ mēsi fuerit
 zc. **S**exto p̄ lacrimaz effusionē. **I**sid. Pe/
 nitentis lacrimae apud deum reputant p̄ba
 p̄nitate. **I**dem **A**ug. super ps. xciiij. **O**
 hō si ardes i p̄scia delicti lacrimis c̄tingue
 flāmā criminis. q̄s heat? **B**en. cōmendat d̄i.
Qūta vis est in lacrimis penitentis. ablu/
 unt culpā. c̄tingunt gehēnā. ascēdūt ad ce/
 los. descendūt ad abyssos. ignē infernalē ex/
 tingunt. celos pulsant aiām lauāt. deo pctō
 rē recōciliāt. zc. q̄ **A**ug. Qui lacrimās miserū
 se fatet illi de⁹ miseret. **S**inaūt procedūt ex
 dilectiōē. aliq̄ sicut timore pene. de q̄b̄ **B**er.
Quosdā lugere video si lacrimae de corde p̄
 cederēt nō ita cito rēderēt. **S**eptio dimittit
 pctm̄ p̄ ardētē dilectiōē. zc. q̄ **t**hema. Re/
 mittunt ei zc. i. **P**e. iij. **C**hantas opit mul/
 titudinē pctōz. **S** Pro q̄ sciendū re/
 missio pctōz autoritatiue fit a solo deo. **Ysa.**
xlj. Ego sum q̄ deleo inq̄itates tuas. **A**ug.
 de verbis dñi. **S**pūscm̄ opatur remis/
 sionem peccatorū post contritiōē. sed reat⁹
 pene p̄ opus bonū charitate informatum re/
 mittitur. licet enī culpa simul z nō p̄ partē
 remittitur. tñ remissio pene fit p̄ p̄tē. q̄ plus
 diligit plus ei⁹ de pena remittit. **S**ergo. Di/
 lectio habet se vt ignis. peccatum vt rubigo
 tanto magis rubigo peccati p̄sumit quanto
 cor pctōis igne charitatis crematur.

De sancta maria Magdalena

Sermo CVII. Ad idem.

Accessit ad pe-

a des hiesu peccatrix mulier. Sic legitur et canit scilicet ecclesia. et super prius est originaliter et hystoria euangelica Lu. viij. Nulla res est homini ita bona et pscua quam etiam aliqui dānosa. Et est. Nulla res dānosa quam aliqui potest esse pscua. Exemplum de pio seculo de re bona. Lux est res bona Gene. i. Uidit de lucez quod esset bona. que sunt oculis claris et sanis pdest. ita egris nocet. Secundo diuine terrene bene scienti expendere psumt. et nesciunt oblitunt nocent. Amb. Sicut diuine sunt impedita reprobis. ita bonis sunt coadiuuamēta virtutis. Tercio sicut bonus uinum pdest homini sano sitienti. ita obest egro et febricitanti. Exemplum de secundo. Ite red dāno. Sa quam aliqui est pscua. ut de mulieribus. quedam legunt fuisse exemplar uirtutis. quedam uero legunt exemplar uiciorum et nocue. Nonne prima mater eua legit fuisse exemplar gule et intemperantie. Gen. iij. et multum nobis nouisse. ita ut legitur Eccl. xxv. Inuitus peccati mulier p illas omnes morimur. Ite uxor soror exemplum inobedientie. dā expulsa domum phibita ne retro respiceret inobediens fuit. et uersa est in statuā salis Gen. xix. Ite dyna filia iacob exemplum curiositatis inconstantie dū egressa ut uideret mulieris regis illius ab eorum filio si chon stuprata est. Gene. xxxij. Ite uezabel uxor regis achab exemplum hominū dū dola tris. iij. Reg. xvij. Sic contra legunt multe sancte mulieres que sunt nobis exemplar scitatis et honestatis. Beata uirgo maria exemplum innocentie. Anna uidua exemplum continentie. mulier chananea exemplum psequerantie. Ita uero peccatrix beata exemplum penitentie. Ite Bre go. Sacra scriptura non solum narrat uirtutes sanctorum. sed etiam casus eorum. ut uideamus in la pscibus quod timere debeamus. in uirtutibus quod imitari studemus. iuxta illud Amb. Si securus errantē sequere penitentē. Si legimus illam recessisse a deo p peccatum. quod Aug. Peccatum est recessus a deo. uideamus quod in penitentia accessit de quo themā. Accessit ad pedes etc. In summa istorum duo innuunt. Primo pponit eius accessum et uosum. secundo subiungit eius excessum uiciosum. ubi peccatrix. De primo dicit. Accessit ad pedes. **I** Nota seipsum mulieres in noua lege legunt accessisse ad hiesum nobis in exemplum. quod septem sunt

uirtutes p eas designate quas hiesus debet uerus penitens uolens p penitentiam accedere ad hiesum. quas omnes habuit maria magdalena.

Prima mulier fuit anna uidua que domino presentato in templo legitur accessisse ad eum Lu. ij. De ipsa hora supueniens pstitetur domino et loquatur de eo omnibus que expectabant redemptionem israel. Moraliter p hanc mulierem signat propria cognitio. que est principium et fundamentum salutis. De quo Bern. Scio neminem posse saluari sine sui cognitione. quod maxime non uital nisi cognitum. Nam sicut contra latetatem inimicum nemo potest bellare. sic nec contra uicia incognita. Gene. Salutis initium est propria cognitio. Considera ergo te. et cum inuenias te uiciosum dicit cum ps. l. Miserere mei etc. Quonia iniquitatem meam ego cognosco. Aug. Si te cognoscis deus ignoscit. Bern. ad eugenium papam. Melius est cognoscere seipsum quam scire cursum sidere. uires herbarum. comperiones hominum. naturas animalium. propter quod Crisostomus sup Math. Maxima pars philosophie est cognitio sui. et qui se nescit nihil bene nouit. Hanc uirtutem proprie cognitionis habuit maria magdalena. De quo Augu. Ipsa cognouit quanto morbo laborauit. ipsa cognouit quem offendit. quod deus creator etc. Ideo hec cognitio necessaria est ad salutem. ut ait Augu. de uera et falsa penitentia. Penitens non solum pcederat quid peccauit. sed etiam quem offenderat. quod moraliter peccare est deum offendere. Aug. Offensio deo nulla est loci religio. quod deus est inimicus omnium criminis. Eccl. xij. Altissimus odio habet peccatores. Hoc ipsa cognouit et dicere potuit cum ps. l. Tibi soli peccaui etc. et cum filio prodigo. Luce. xv. Pater peccaui in celum et coram te. non sum dignus uocari filius tuus.

Secunda mulier que accessit ad hiesum fuit mulier chananea Mat. xv. que clamauit. Miserere mei fili dauid. filia mea male uexatur a demonio. Moraliter chananea interpretatur erubescens. nam ipsa erubuit. Primo dominus ei non misit. Secundo dixit se non misit nisi ad filios israel. Tercio nominauit eam canem. Et sic peccator debet respicere enormitatem peccati et indignitatem sui et feditatem scelerum ut non feret ut putridum canem in conspectu hominum. sicut peccator in conspectu dei et angelorum. ut dicit Augu. propter quod erubescere debet. Augu. Per uos peccastis. p uos erubescatis. quod erubescencia magna tollit preter criminis. Cui consonat Eusebius dicens. Uel recudia pena tempus quam quis pro peccatis patit

debuerat. Hanc virtutē habuit maria magdalena. Nā post cognitionē scelez verecundabat. de quo textus. Stans retro secus pedes nō ante faciē. Rō Bre. Turpitudinis maculas aspexit. lauādo ad fontē misericordie cucurrit. punitates nō erubuit. nō iusta venit ipa grauius ety bescebat intus cogitans in se ipa. hic est speculū sine macula. hic est cādor lucis eterne. Sap. viij. Ego sum vicijus pleina. iō nō sum digna accedere in faciē sed retro. nō ad caput sed ad pedes. Bre. Facilius culpa corrigit q̄ erubescit. Eccl. iij. Est p̄fusio adducēs glām. vt dicit Rich. de serō vic. De q̄nto verecundia maior de tanto in oculis tēi clarior. Tercia mlt̄ que ad hie sum accessit est samaritana. Joh. iij. q̄ erit̄ de ciuitate venit ad fontē iacob cum ydria haurire aquā. et inuenit dñm sedentē in pra fontē. Per hanc mulierē significat tertia virtus penitentię. s. vera p̄tritiō. Cū ydria aque illa accessit. et nos cū vera p̄tritiōe tē. Die ro. Nulla culpa relebit nisi tristitia aueriet. Rationē ponit magister in. iij. dist. xvi. In om̄i peccato actuali ē actualis auersio a deo p̄ cōplacitā peccati. Jō optet q̄ in om̄i remissione peccati sit actualis p̄uersio ad deum p̄ displicentiā. et appellat contritiō. Sup̄ q̄ dicit san. Tho. in. iij. di. xvi. Nō p̄t tolli culpā nisi reordinet volūtas. s. p̄ contritiōnem. Tēn. ij. Velut mare p̄tritiō tua. sicut mare est acerbū sic et p̄tritiō. Aug. in li. de p̄nā. Vere penitens semp̄ dolcat et de dolore gaudeat. et nō semp̄ doluisse dolcat. Nam vbi contritiō finit ibi de p̄nā nihil relinquitur. Et illā habuit maria magdalena. De qua Grego. Discite q̄ dolore ardeat q̄ inter epulas flere nō erubescat. Innocēt̄ tertijs in summa sua. Venit inq̄t cū fonte lacrimarū ad fontē misericordiaz. vt cū largo flentu largā ei misericordiā impetraret. De q̄ textus. Lepit rigare pedes hiesu lachrymis. Aug. Lachryme sunt testes doloris et vere penitentię. U Itē ipa his lachrymis meruit quatuor bona. P̄rio itā dei mirigauit. Hiero. O hūilis lachryma q̄nta est p̄tās tua. vincis inuincibilē. ligas oipotentiē. Secdo ipsa lachrymis veniā impetrant. Lūc. Nemo flens ad deū accessit q̄ nō impetravit qd̄ postulat. q̄ saltē vere et pure p̄pter deū in eo q̄ deū offēdit et flet p̄tā. Aug. Qui se lacrimis miser fatet illi deo miseret. Tercio lacrimis suis ignē infernālē extinguit. Aug. s. f. mā penaz extinguit vnda lacrimaz. Lacri-

me sunt humide extinguit ignem gehenne ita q̄ dicit Jhdo. Penitētis lacrimę reputant apud deū p̄ baptismate. Jō dicit Ambrō. Ablue te lacrimis laua te fletu. si tu ipse fleueris alius te non flebit. si saul p̄tā sua fleuisset. samuel non fleuisset vel planxisset. si cayn et iudas virtutē lacrimaz sciuisset. desperare nō debuissent. Bern. neq̄ mūd̄ diuini perijisset si ad lacrimas su gisset. Quareto lacrimis suis angelos letificauit. Bern. sup̄ Lanti. Lachryme penitentū sūt vinuz angeloz. sicut vinū letificat cor hoīs. vt dicit ps. sic gaudiū est angelos dei sup̄ vno peccatore penitentiā agente. Lu. xv. Quarta mulier q̄ accessit ad hiesu m fuit emorroisla. de qua Mat. ix. legit q̄ passa fuit fluxuz sanguinis duodecim ānis. Tandē audies hiesu pietatē et misericordiā fiducia habuit ad eū et spem sanandi. accessit retro et tetigit sūbrū. et sanata est. Per hanc mulierē intelligit quarta p̄ditio et virtus penitentię vere scz fiducia et spes remittēdi. Aug. Penitentia q̄ est sine fiducia ē sterilis et vacua et manet sine misericordia. vt Layn Bene. iij. q̄ dixit. Maior est iniquitas mea q̄ vt veniam merear. Bern. Mentiris cayn. maior ē dei misericordia q̄ quouis nra miseria. Idcirco fletus nō sufficit sine fiducia. Ambro. Nō p̄t vere agere p̄niam q̄ nō sperat indulgentiam sed maria habuit fiducia. de q̄ textus. dñs cognouit q̄ esset i domo p̄hansei. Dic Ambrō. cogitare cepit. hic hospes de celo venit in mōm vt p̄ctores saluos faceret. Alij hospites carnes ferinas req̄rūt in cōuiuio. ego serina peccatorū assatū cor meū in igne charitatis offeram p̄dens q̄ mundauit symonē leprosum. mūdabit aiam meā a lepra vicio ni. Ecce p̄dentia. Eccl. ij. Quis sperauit in dño et est derelictus. q. d. nullus. Bern. Quātam spem fiducia in dño posueris tantā obtinebis. Et sic magnā habuit fiducia. p̄t qd̄ dixit ei hiesus. Fides tua te saluam fecit. qz qd̄ petijt posse impetrare nō dubitauit. sic et nos Jaco. i. Si q̄s indiget postulet a deo in fide nil hesitans. Quinta mulier que accessit ad ihm fuit m̄ filioz zebedei. de q̄ mathei. xx. que orauit p̄ filijs vt vnus sederet ad dexterā. alter ad sinistrā. Per hanc significatur q̄nta conditio penitentię. s. reuora oīs. Peram̄ id qd̄ est ad sinistrā. i. p̄ctoz remissionē. vt si qd̄ sinistre egimus vt indulgeat. vt docemur Eccl. xx. Fili si peccasti nō ad iusticias itez. s. de p̄stis deprecare. iuxta illud

De sancto Jacobo

Judith. viij. Indulgentiā peccatorū mpostu-
lem? cū lacrimis. sicut fecit ille suus Mat.
xviij. p. cidentis orauit. habe patientiā in me:
et oia reddā tibi. sic orauit Thob. c. iij. Ne
remiscaris dñe delicta mea. sic anna. Pe-
to dñe vt a vinclo improgerij absoluas me.
Subdit. Exaudite sunt pces amboꝝ. Se-
cūdo petere debem? illud qd est ad retriā scz
grē collationē. Lu. xi. Petite et accipietis scz
grā dei. Zach. x. Petite vos pluuiā a dño
et dabit in tpe suo. Sine hac pluuiā arefcit
oia fruct? boni opib. Cris. Sicut terra sine
pluuiā arefcit. sic hō sine dei grā. Johau. xv
Sine me nihil potestis facere. s. meritoꝝ.
nec malū vitare qsi sinistrū. nec bonū opart
qsi dextrū. Aug. de correctiōe et grā. Gratia
est quiddā boni agim?. sic et penitere. Aug.
in li. de penitētia. Vere penitere nō est hois
sed dei grē. i. Loz. xv. Gratia dei sum id qd
sum. Sexta mulier fuit marcella Lu. xi.
Extollens quedā mulier vocē de turba di-
xit ad ihm. Beat? venter q̄ te portauit. et si/
gnificat sextā pditionē penitentis. s. satisfacti/
onē quā portare debem?. Nam ipse portauit
onus peccatorū nroꝝ. i. Pe. ij. Peccata nra ipse
tulit in corpore suo sup lignū. sic et nos. i. Co/
rinth. vi. Empti estis precio magno. glorifica
te et portate deū in corde et corpore vro. s. p sa/
tisfactionē. Grego. Qui pppria mala comit
tit iustū ē vt p penitētiā ppriā diluat. Bre.
Non sufficit crux sua sine tua. Jo ad Gal.
vi. Onus suū vnusquisq; portabit. s. satisfacti/
oia. ad Heb. x. Volūtariē vob peccantib;
iam nō relinquit hostia p peccato. qz nō re/
tuo crucifigis xps necq; cōplamēt hō simili/
tudini mori ei. s. p baptismū. Nā sicut ex
alieno peccato obligati eram?. ita aliena pe/
na absoluti sum?. Nunc vero q̄ ppria mala
cōmittit ppriā crucē p̄nie tollat Lu. iij. fa/
cite dignos fruct? p̄nie. Richar. de scō vic.
In criminaliū purgatiōe opus est satisfacti/
one. Bre. ponit exemplū. Si q̄s aliquēz
blasphemāt non satis est vt cessat. sed vt sa/
tisfaciat. Roma. iij. Nomē dei p vos blas/
phemāt. ergo optet vt satis agat. de q̄ Anf.
in li. Tur de? homo. Necessē est vt ablatus
honor soluat aut pena sequat. Qui vero pe/
nitet malū impunitū nō finit. Sic fecit ma/
ria magdalena. Bre. Cogitāti mibi de ma/
rie penitētia plus libet flere qz aliqd dicere
Considerauit qd fecit. voluit moderare qd
fecerat. cogitauit eni scri ptuz Sap. xi. Per
que qd peccat p hec et puniet. Patmo pecca-

uit oculis. qz impudice respexit. cōuerso o/
culis q̄bus terrena pcupierat iā pterens fle
bat. Scdo i vanitate pilos exposuit. iā ma/
didatos pedes xpi terfit. Tercio ore vana lo
cuta. iam pedes xpi est osculata. Quarto vn/
gento sucata. iā vnus pedes xpi. Bre. i ome
lia. Qd sibi turpiter exhibuerat h̄ iam deo
laudabiliter offerebat. fecit fm dictuz apli
Ro. vi. Sicut exhibuistis mēbra v̄ra serui
re immūdicie et iniquit. sic nūc iusticie i iu
stificationē. Et hoc fecit ipa vt testat Bre.
Quot habuit in se oblectamēta. tot se in
uenit holocausta. Septima mulier est
Maria mater hiesu. q̄ accessit ad ipm sta/
bat sub cruce. et significat septimā pditionē
penitentis. s. verā dilectionē q̄ requiritur ad sin/
gulas p̄fatas pditiones. Aug. Charitas va/
let ad oia sine qua nihil valent oia. etiā que
cūq; satisfactio ardua. Dylari?. Frustra est
omnis operatio nisi ailit dei dilectio. i. Loz.
xvi. Omnia v̄ra in charitate fiant. et si carēs
charitate accedēs ad crucē recor
dare passionis xpi. Damian?. Quid magis
ad charitatē accendit q̄ q̄ pprio filio nō pe
perat de? rē. Bern. Si nō posses cognosce
re grauitatē peccati tui. penā q̄ grauiā fue
runt tua vulnera p quib; necesse fuit pati
xpm et vulnerari p te. Si nō potes orare vi
de q̄ pie in passione p peccatorib; orauit cū la
crimis. Pater dimitte illis rē. Lu. xxij. Si
satisfactio videt tibi grauis. Dicit apls De
bre. xij. Recogitate eū qui talē sustinuit ad
uersus semetipm p̄traditionē. et nō fatige
mini animus v̄ris. Grego. Si passio xpi in
tuetur nil tam graue qd nō equo animo susti
netur. Et sic passio xpi est ad oia p̄dicta in/
ductiua. signāter ad dilectionē q̄ pficit om/
nia p̄dicta. Bern. sup Lanti. Sup omnia te
mibi reddit amabile o bone hiesu calix que
bibisti. Nunc a morē habuit maria magda
lena. ppter qd dixit ei hiesus. Remittunt
ei peccata multa. Greg. in omel. Quid frēs
credimus dilectionē dei nisi ignē. quid cul/
pam nisi rubiginē. tanto plus rubigo cōsu
mitur. quanto magis quis charitate accen
ditur. Laus deo in perpetuum.

De sancto Jacobo.
Sermo CVIII.

Testis bibere

p calicem que ego bibiturus sum.
Mat. xx. et legitur in p̄sentis diei

euangelio. Et dicunt naturales quod arbores que non fuerunt motae per ventum non habent fructus qui honorabiliter possent portare ad mensam dominorum. quod secundum Plinium. Arbores qui etiam non motae ventis illo anno reddunt per vitum infertile. Ratio. quod cum ventus percutit rursus tunc percussione fertiles reddunt. Naturaliter. per arbores intelligunt homines Marci viij. Video homines ut arbores. Innocentius de uilitate humane conditionis. Est quedam arbor euerisa cuius radices sunt crines. truncus caput. rami manus et pedes. Hec arbor. id est homo non facit fructum eterni regni meritorium nisi quassari a vento tribulationis. Augustinus. Nequaquam ad regnum celorum se in dicit pertinere qui hic in arena non trituratur per tribulationem. nec membra se in dicit quod caput suum spiritus corporis naturam passionibus non sequuntur Ideo. iij. Thimo. iij. Omnes qui pie uolunt uinere in christo persecutionem patient. Nam secundum Augustinum. Nullus meretur dici christi suus sine tribulationibus. propter quod saluator Joh. xv. Memento te sermone mei non est super maior domino suo. si me persecuti sunt et vos persequent. Jo. Eccl. xxxij Magna est gloria sequi deum. et Iudith. viij. Omnes qui nobis placuerunt per varias tribulationes transferunt. Hoc considerans Augustinus dixit. Hinc hic seca hic uere. da pacem in futuro. Nam secundum Ambrosium. super beati immaculati. Quanto maior hic tribulatio tanto uerior solatio. de quo Hieronymus moral. Tanto spes solidior surgit quanto grauiora hic quod pro christo pertulit. quod gaudio de eternitate non tollit nisi hic prius pia seminat de seminat. ps. cxxxv. Qui seminat in lacrimis in exultatione metet. ad quod horatur dominus iacobum et iohannem dicens. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum In summa euangelij duo innuunt. Primum perpositio indifferere petitionis. ibi. accessit mater. Secundo subiungit correctio satue propositi onis. ibi. nescitis quod petitis. De primo dicit in illo ipse. scilicet cum christus dixit discipulis suis de passione sua dices. Ecce ascendimus hierosolimam. tunc accessit mater filiorum et dei eius filijs suis iohanne et iacobo. hec fuit salome. quia forte uidua. et sequitur christum. Uel forte uir et tetro seorsum eum alijs uir. Dicit Augustinus. Mater ex filio filiorum accessit. Jo. Marci. x. dicit. quod filij pro se accesserunt. quod est regula iuris li. vi. Qui facit pro alius est ac si faceret pro se ipso. Tristis. super Mattheum. Filij disperunt matri. Ecce morietur. et post tres dies uictor reuertet quod restat nisi regni gloria. quod faciemus ut pos

semus participes fore regni. Scimus quod non est inuidus qui se donauit hominibus. quod regni societatem non donabit. petentis negligentiam reprehendit ubi de misericordia danti. non dubitatur. nos si rogamus ceterorum corda conuenimus. Si sancti sunt tamen homines sunt. ergo submittamus matrem ut suo nomine respectetur pro nobis et sunt duo bona. Si est res reprehensibilis non imputat. quod mulier sexus ipse excusabit errorem. Si autem non fuerit reprehensibilis facilius impetrabit. Mater pro filijs rogans accessit adorans eum. id est reuerentiam exhibens et petens aliquid ab eo seorsum primo in generali. Dicit ei ihesus. Quid vis. non interrogauit quod si nesciens. sed ut manifestam faceret inrationabilem petitionem ipsorum quod petebant. Et illa dixit. ut hi duo filij mei sedent unus ad dexteram. alter ad sinistram in regno tuo. Item parentes tria desiderant filijs. quod scilicet diuitias et honorem. A. Primo quiescent. eum dicit ut sedent. et sic alij parentes nolunt filios docere laborare sed ociosi. timent ne offendatur. non propendentes illud Eccl. xxxij. Multa mala docuit ociositas. Nam dyabolus quod ociosum inuenit statim ponit in opere suo. figurat Ego. ij. Pharaon videns filios israel statim dixit. ite opamini Jo. Hiero. Semper aliquid operis facio ne te dyabolus inueniat et ociosum. Bern. Quam esse sentina omnium uictorum Lu. xi. Dyabolus inuenit domum uacantem assumpsit septem spiritus nequiores se. id est septem peccata mortalia. Hiero. Inquit ei auferens te ocio intantum auferens ei de loco. Jo. Eccl. xi. Si filij tibi sunt erudi illos. Job. v. Nascitur homo ad laborandum sicut auis ad uolandum. Nam sicut de veste non parata nascitur tineas. sic de ocio peccatum. Cassio. Mores ociosas nihil aliud cogitare nouit quam de escis et de ventre. Sen. Quam sine suis est uini hominis sepultura. Exemplum de illo de quo Boetius in de disciplina scolariu narrat. Secundum quod eis desiderant prius est copia diuitiarum. Sic rebecca laborauit pro filio iacob ut primogenita obtineret. Sen. xxvij. Nam filijs thesaurizare sufficientiam est laudabile hoc enim docet apostolus. i. Cor. xij. Debent parentes thesaurizare filijs. Sed quod homo ita afficitur ad filios ut obliuiscat salutem anime sue hoc est reprehensibile. Jo. Aug. de uita clericorum. et habet. xij. q. ij. si quis irascit. ubi dicit. Si quis unum filium habet putet alterum propter. si duos putet propter tertium. si decem. unum decimum propter faciet. quod dicit Ezech. xvij. Filius non portabit iniquitatem

De sancto Jacobo

tatem patris nec pater filij. Sal. vi. Unus
quisq; onus suū portabit. Tercio deside-
rant eis honore, sicut berfabze filio suo salo-
moni. De q. iij. Reg. i. Senescente dauid
filius ei? adonias surrexit viuentē p̄e dicens.
ego regnabo. Qd̄ audiens mater salomōis
accessit ad dauid: exhibuit reuerētiaz ei. cui
rex. Quid vis. Tu i illa. Dñem i rē iurasti
mibi p̄ dñm deū tuū q̄ salomon filius tuus
regnaret post te. nunc Adonias regnabit te
ignorante. ad te respiciūt oculi omnium in is-
rael z eligere poteris quē volueris q̄ regnet
post te. z sic impetrauit ei regnū. Q̄ s̄ sunt
hodie patres z m̄res q̄ non curant de salute
filiorū sed de honore. **B** Pro quo nota
honor est duplex. scz virtutis z potestatis.
Primus virtutis. de q̄ p̄hs. iij. ethicorū. Ho-
nor est premiū virtutis. Illū honore omnes
desiderare debent? vt essent? virtuosī. Nam
cū cognoscit virtuosus tūc habet causas cur
sit honorandus. vt si est castus. humilis. mi-
sericors. pius. obediens. pacificus. Jō Ari-
sto. iij. ethicorū. Virtutib; primarij nō sunt
honore digni. sed sū veritate solus virtuo-
sus est honorandus. Un̄ Aug. dicit. q̄ an-
tiquitus romani colebant virtutē z hono-
rem p̄ dijs. vñ duo templa destruxerūt sic si-
ta q̄ nullus intrare poterat templū honoris
nisi peransisset tempus virtutis. ad significā-
dam q̄ nullus esset dignus honore nisi me-
ruerit eundē p̄ labores z virtutē. Jō valde
laudabile est hoīem esse virtuosum. Sene-
ca. Nulla possessio. nulla vis auri z argenti
plus estimanda est q̄ virtus. Et q̄ virtuosos
hoīes diligit z honorat signū est q̄ ipse vir-
tuosus est. Sene. Scias q̄ multis virtuti-
bus abundat q̄ alienas virtutes amat. Jē vir-
tus est donū dñi pio p̄ honore dignus. de q̄
dono dicit Aug. Tale donū est virtus vt nul-
lus opeatur eā in nobis nisi deo. ad Sal. iij.
Qui tribuit nob̄ sp̄m opatur virtutes in no-
bis. Jō ps. lxxix. Dñe deo virtutū. qz a solo
deo est. Beni. In cassum laborat in inquisi-
tione virtutū q̄ aliunde q̄rit q̄ a deo. et hūc
honore om̄s debent? querere. Secundus ho-
nor est potestatis. de quo Eccl. viij. Noli q̄-
rere ab homine ducatiū. nec a rege cathedram
honoris. Ratio Orige. In nullo dyabolus
hoīem sic illaqueat q̄ cū honoris appetitū
ipm temptat. Ratio. qz grauior erit ei? cul-
pa z pena. Primo grauior erit culpa. qz nō
solū tenet reddere rationē p̄ se sed pro alijs.
Deb. iij. Obedite prepositis v̄ris. ipi enī p̄

intendant rōem reddituri p̄ aiab; v̄ris. Bre-
go. de cura pastorali. Tot morib; plati di-
gni sūt q̄t exempla dānatiōis ad subditos
transmittūt. Sap. vi. Exiguo p̄cedit misē-
ricordiā. potentes potēter tormenta sustine-
bunt. Secūdo grauior erit pena Sap. vi. Ju-
diciū durissimū fiet hīs q̄ p̄sunt. de q̄ Beni
Veniet ad iudiciū dura allegatio. paup̄z
clamor. viduarū gemitus z pupilloz. Augu-
vii. p̄fessionū. Peto dñe vt oīs honorū mū-
di facias me in expertem z grē tue coheredes
Jō hortamur Eccl. viij. Noli quere re fieri
iudex nisi valeas virtute irrumpere causas.
ideo salomon nō petiuit honore sed sapien-
tiā. iij. Reg. ij. Da seruo tuo cor vocale. Ra-
banus. Quos delectat culmē honoris p̄-
exercere debent via laboris. s. virtutis. p̄pter
qd̄ dicit Deb. v. Nemo sibi assumat hono-
rem nisi vocat? a deo. Grego. dicit rationē.
Grandis honor graue onus. Impletur il-
lud Eccl. viij. Interdū dñatur hō hominī
in malū suū. Et habet in cano. xl. di. Quisq;
q̄ primariū in terra desiderat in confusionē ve-
niet. Jō merito talib; dicit. nescitis qd̄ peti-
tis. Dicit Raban? Vere nescit qd̄ petat q̄
sedem regni glorie querit quā nondū meri-
tis q̄siuit. Nescit qd̄ petat q̄ se in virtutib;
nō exercitat. Jō dicit Lrib. Nos non deb-
mus petere a deo qd̄ nobis tm̄ bonū z videt?
sed qd̄ ipse viderit nobis expedire. Dixit te-
cundo in biugit correctio sane p̄positionis
dicens. Nescitis qd̄ petatis. Remigi? Xps
r̄ndit discipulis. qz petitiō p̄cessit ab eis.
E Item ista petitiō mulieris tripliciter
carnalitate. z materie vanitate. Primo peti-
nebat ordinis puritate. qz prius petiuit p̄
mūm q̄ habuit meritū. id voluit quiesce-
re sine fatigatione. cum scribit p̄ ps. cxxxv.
Qui seminant in lacrimis in exultatiōe me-
tent. Jā voluerūt h̄e denariū diuini sine
labore. cū Mar. ix. scribit. Voca oparios z
redde mercedē illis. Item voluerūt h̄e co-
ronā sine pugna. cū dr. ij. Thimo. ij. Nullus
coronabit nisi legitime certauerit. Itē vo-
luerunt h̄e brauiū z nō cucurterūt. cū dicit
tur. i. Loz. ij. Currite vt apprehendatis. ideo
dicit eis. Nescitis qd̄ petatis. q̄ si diceret. vul-
tis exaltari z nondū estis hūiliati. cū dicit
Bre. ad magna p̄m̄ia nō puenit nisi p̄ ma-
gnos labores. res p̄ciola nō compat vili pre-
cio. Jō Lrib. Magnū labore necesse est im-
pendere. si volum? ad regnū celeste puenire

peruersitas
in ista peti

inualitas
mentionis,

Secundo petitio pertinebat in intentione carnalitate. q. putauerunt in p̄rio aduētu xpm regnaturū. qd̄ erit in sc̄do. Jō errauerunt sicur iudei de messia in ps̄. cxlv. Edificas hierusalē dñs dispersiones israel congregabit. H̄ intelligit de terrestri hierusalē. cū ibi intelligitur ecclesia sancta in q̄ dispersiones israel congregabit in unitate fidei. Nā desolato terrestri hierusalē durabit vsq; in finē seculi. Lu. xxi. Hierusalē calcabit a gentib; donec implent̄ rpa nationuz. Dan. ix. Erit desolatio vsq; in finē r summationē. Nā hierusalē aliqñ capit p̄ celesti ciuitate. Gal. iij. Hierusalē que sursum est m̄ nra est. Silr̄ Isa. lx. Surge illi n̄miare hierusalē. Et subdit Non erit amplius sol ad lucendū. nec splendor lune illi miabit te. s; erit tibi dñs in lucem sempiternā. r d̄ tuus in gloriā tuam. Non occidet ultra sol tuus r luna tua non minuetur. Sic errabant in intentioe. qz credebant ex lege carnis sibi hoc debere qd̄ nō est verū. qz scribit Ezech. xliij. Si iob. noe daniel fuerit in medio istoz iusticia sua liberabit aias suas. S; filios r filias nō liberabunt. s; implebit illud Mat. viij. Multi venient a bore et occidēte r recumbent cū a braam ysac r iacob in regno dei. s; filij regni eijcent in tenebras exteriores. qz non est acceptio psonaz apud deū. qz scribitur Mat. viij. Quicumq; fecerit voluntatē patris mei. hic est q̄ intrabit in regnū celozū.

Tercio petitio pertinebat vanitatem. qz pompam q̄rebāt. r posito q̄ celeste regnū futurū petijissent adhuc fuit error. et bene potuisset eis dixisse. neficitis qd̄ petatis. q. d. Non au distis me referentē. cū veniet fili; hominis ponet oues ad dexterā. r bedos ad sinistram. Et dicit his q̄ ad sinistram sunt. Discedite a me maledicti in ignē eternum. Ego vocaui vos ad dexteraz r vos vultis vos locare ad sinistram. Potestis bibere calicē quē ego bibi; sum. s; passionis. Nō dixit hoc dñs q̄ ignorasset q̄ erāt imitaturi ei; passionem sed iō interrogauit. qz nemo pōt eū xpo regnare nisi passionē ei; fuerit imitatus. Un̄. ij. Thimo. ij. Si cōparimur cōregnabimus Bern. Tūc mihi tua prodest passio si assit mea imitatio. D̄ Itē nota de tripliē calice legit in scripturis. Primus est innocētie. Secūds penitentię. Tercius passionis acerbę. Primus est calix innocētie. de q̄ ps̄. cxij. Calix meus inebrians q̄ preclarus est. Reuera p̄clarus. nā qui habet innocētiā habet p̄cla-

ceptator
r sonator
us nō est.

amitas
materie

ram conscientia. Aug. de vera innocētia. Terra innocētia est que nec sibi nec alteri nocet. Iste calix est plenus diuinitis r gr̄e balsamo diuine gr̄e r deo valde acceptus. Aug. de vita xpiana. Nihil deo dignius nihil charius esse pōt qz innocētia. Et nihil homini salubrius. qz homo in statu innocētie est securus. Ambro. Gaude in innocētia vbiq; es illesa vbiq; secura. Si temptaris p̄ficiis. si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si occideris coronaris. Ex isto calice bibit virgo maria q̄ fuit balsamo. i. sp̄s sancto plena. Hec duo sunt signa ex q̄ bus p̄siderari poterit an quis ex isto calice biberit. E Primus signus est mundane sitis extinctio. Aug. Qui biberit de fluuiio paradisi restat q̄ in eo extincta sit sitis hui; mūdi. Nā fm̄ En̄. Nihil est sup̄ terrā qd̄ amat qui donū dei in veritate gustat. Secūds signū est mentis exhyllaratio. De q̄ ps̄. lxxiij. Calix dñi in manu vini meri plenus. Nā sicut vinus lenificat. sic vinū gratie sp̄s sancti mentē exhyllarat Lu. c. i. Maria inq̄t sic. Exultrauit sp̄s meus r. Prover. xv. Secura mens q̄ iuge cōuiuuium. q̄lis est mens innocēti;. Secūds calix est penitentię. de quo ps̄. cxv. Calicē salutaris accipiam. Hic calix est amarus. qz plenus crucis absinthio. Nā bibentes ex eo dicunt illud Isa. xxxvij. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Sed hic calix debet dulcorari spe p̄mij celestis regni. de q̄ Mat. iij. Penitentiā agite r appropinquet vob; regnū celozum. De isto calice amaro biberunt petrus et magdalena. Sed heu aliq̄ sunt qui volūt hunc calicem h̄re plēnū melle dulcedinis quasi cōtra p̄prietatē penitentię. Fido. in li. ethimo loquarū. Penitentia dicit a pena. qz homo punit in se qd̄ male cōmiserit. Nā dicit En̄. Aspera medicina melius curat vbi morbus est curabilis. iuxta illud Deu. tero. xxv. fm̄ me suram delicti plagaz erit r modus. Mat. ij. Facite dignos fructus penitentię. Hic calix penitentię valde est vigorosus. vt inq̄t Istdo. de summo bono. Penitentiā qd̄ de te dicam exprimere non valeo vt volo. Melior es auro. rutilatior sole. p̄ te mors restituitur dyabolus sugat. cēdū aperit. infernū claudit. Tercius calix est passiois xpi. de hoc hic dicit Potestis bibere r. Nā calix d̄r a calone grece qd̄ est lignū latine. qz xps acerbam passionē sustinuit in ligno. Ille calix est plenus sanguine. illum biberunt omnes martyres.

De sancto Iacobo

Apoca. vii. Lauerunt stolas suas in sanguine agni. Sic omnes electi bibere debent de calice passionis. De q̄ Greg. Scitis quosq̄ ut eret/na supplicia euadat et ad sempiternam gloriam ascendat debet flagellis atteri. ut in iudicio purgari valeat inueniri. Irē dicit Amadul Presens tribulatio h̄z breuē amaritudinē longā consolationē. p̄pter quā adipiscendaz dixit ih̄s iacobo et iohanni. Potestis bibere calicē. s. passionis. f. Diceret. cur deus suos electos vult tribulari passionibz. etiaz in sua gr̄a stantibz. R̄ndet q̄ quāto maiori gr̄a homo a deo visitat. tanto maiori tribulatione tribulat. Iō sunt tres cause. Primo quāto plus hoies reuolunt in gr̄a p̄ficiūt. tanto ad sufferendū sunt fortiores. Ideo vndi q̄ tribulant vt merita cumulent. Dicentes q̄ ap̄lo ad Philip. iij. Omnia possuz in eo qui me p̄fortat Naz dñs deus eis affat. eol fornicat. iuxta illud. i. Coz. x. Fidelis deus qui nō patiet vos temptari ultra id qd̄ potestis. Secō tales in gr̄a sunt virtuosiores ergo plus tribulant vt virtutes cognoscantur. ps. lxxv. In multitudine virtutū tue mētiuntur tibi inimici tui. Tercio tales tribulatione indigent vt sint cautiore ne supbi ent. talis fuit ap̄ls. ij. Coz. xij. Dar̄ est mihi stimulus carnis mee angelus sathan vt me colaphiset ne magnitudo reuelationuz extollat me. Iō Bre. Postq̄ dñs hoiem p̄ gr̄am visitat. subito illum probat vt p̄gnoscat qd̄ a deo habeat ne de gr̄a supbiat. figuratur Gen. vij. Aquē eleuauerūt arcā i sublimi. Spūaliter. Sic aque tribulationum eleuant mēte hois boni ad sublimitatē diuinitatis et ad noticiā diuine charitat. iuxta illud Apoca. iij. Ego q̄s amo arguo et castigo. Et ad hanc interrogatiōnē saluatoris de calice passionis r̄ndērūt: possum? Dicit Cris. sup̄ Mattheū. Hoc non dicunt ex fiducia fortitudinis sed ex ignorāna passiois. Nā in exp̄tis videt leuis esse tēptatio passiois et mortis. Iō air illis. Calicē meū bibetis Dicit Beda. sup̄ Marcū. Bibit Iacobus calicē passionis. qm̄ ab herode capite trūcatus est. Sed qd̄ de iohanne quō bibit. qui p̄pria morte viā finiuit R̄ndet Hierony. Propter martyriū suū missus in feruentis olci dolū. et remū in insulā pathmos relegatus. R̄ndet eis hiesus. Calicē meū bibetis. Remigius. Bibit iacobus in passione. Iohannes in p̄secutiōe. sed sedere ad dexteram aut sinistra meā nō est meū dare vobis. Di-

ceres. tñ dixit Math. xi. Omnia sunt mihi tradita a p̄re meo. et Nat. vlti. Data ē mihi omnis p̄rās in celo et in terra. R̄ndet Remigius. Hoc intelligit dupliciter. Primo fm̄ humanitatē quā traxit a matre mea que ē amica vestra. fm̄ quā suz v̄ sanguineus non est meū dare vob. sed fm̄ diuinitatē in qua sum p̄tinē cōlis. Alio modo nō est meū dare vob. s. in statu in q̄ vos estis. qz sū p̄bi et clare mēs. ps. c. Nō habitabit in medio dom̄ mee q̄ facit supbias. sed q̄b̄ paratū est a p̄re. B. Diceret. q̄ sunt. q̄b̄ paratū est regnū dei a deo p̄re. R̄ndet. Primo innocētibz. Marc. x. Sinite puulos venire ad me. talis enī est regnū celozū. et hoc ex pura gr̄a sine omni merito. p̄prio. ad Tytū. iij. Non ex opibz iusticie q̄ fecimus nos sed fm̄ magnā misericordiā suā saluos nos fecit. In signū illius. Iohannes vidit celū speritū x̄po baptisato. Sed heu maledicte m̄res venerabili hereditate. p̄prios pueros priuātes crudeliores brutis q̄ nutriūt et defendūt p̄ter scrophā. Si tales digne vellēt penitere. p̄sultet eis Alexander tertius vt in t̄rent religionē vbi p̄petue replorēt peccatū. Et h̄t de his q̄ filios oc. c. veniens. Si autē repugnāte carnis debilitate ad hoc induci nō p̄nt. tūc eis nutendi licentia tribuat. qz tūc est vt in dño nutent vni soli q̄ in honeste multos admitterent. sed tñ alias grauis p̄nā iniungat. vt h̄t de his q̄ filios oc. c. intelleximus. Secō regnū paratū est penitentibz Nat. iij. Penitentia agite et. figuratur in rege nabuchodonosor q̄ ex superbia dixit. Nōne hec ciuitas babilonis in robore meo edificata ē. p̄pter qd̄ expulsus fuit a regno septē mensibz. et postea reuocat̄ p̄ danielē vsqz in finē septē annoz egit p̄nāz neqz panes neqz carnes comedit neqz vinū bibit. paeta p̄nā restituit̄ est in regnū suū De q̄ Aug. et habet in Lano. xxiij. q. iij. nabuchodonosor. Nabuchodonosor penitentia egit fructuosam et postmodū innumeros flagellat̄ sustinuit. et regnū quod p̄diderat tursus accepit. Sic de nob̄ vt dicit Aug. Qui peccata p̄ p̄niam deleuerit angeloz cōsors impetū erit. Tercio regnū paratū est misericorditer agentibz. Un Nat. xxv. Venite benedicti p̄cipite regnū p̄ris qd̄ vobis paratū est ab origine mūdi. Iō Aug. Prebe rectū accipe celū. Quarto paratū est voluntariā paupertatē p̄ x̄po sustinentibz. ps. lxxvij. Parasti in dulcedine tua pauperi

deus scz reguū. de q̄ Mat. v. Beati paupe/
res spiritu. quoniā ipoz est regnū celorum
Quinto pararū est veterer se humiliā
tibz Lu. xij. Nolite timere pusill⁹ grez. pla
cuit eni parri meo dare regnū. figu
ratur. i. Regum. xvi. de filijs israel. Saul
minim⁹ suū vnctus in regē ad designādū
humilitatē. modo ipi erant supbi. ergo soci
etate reguū indigni. id dixit eis i. textu. Sci
tis qz principes gentiū dñantur eoz. nō sic
inter vos. dicit Origenes. l. violenter dñā/
ri. z alios opprimere. quia dicit Bern. sup
Lantica. Sicut lucifer a celi glā cecidit. sic
ania supba ad pfundū inferni ruit. Jō sub
dit. Qui voluerit inter vos esse maior sit si
cut minor. iuxta illud Eccl. xxij. Rectores
te posui noli extolli. sed esto inter illos qua
si vn⁹ ex illis. Naz dicit Amb. Si q̄s vult
capere xpi maiestatem sequat e⁹ humilita
tem. Sexto regnū pararū est pugnanti
bus. Unde canit ecclesia. Estote fortes in be
lo: z pugnate cū antiquo serpente z accipie
tis regnū eternū. eo q̄ dicit saluator Mat.
xi. Regnū celozū vim patit z violenti rapi
unt illud De quo habet in Canone. xxij. q.
vij. Omni timore postposito quisq̄s fidelis
um morit in bello quod extra infideles gerit
celestē reguū meretur. Mat. v. Beati q̄ per
secutionē patiunt ppter iusticiā. ipoz eniz
est regnū celozū. Talis fuit beatus Jacobo
vt pater in eius legenda.

De sancta Martha.

Sermo CIX.

Wlier quedā

in Martha noie excepit illū gau
dens in domū suā. Luce. x. Et
legit pro euāgelicali officio. In summa
euāgelij duo innuunt. Primo xpi susce
ptio amorosa. ibi. Intrauit bethsai in quod
dam castellū: z mulier quedā martha noie
excepit illū. Secdo subiungit marthe ad
ministratio stū dio sa. ibi. martha satagebat
D De primo dicit. Intrauit ihs i quod
dam castellū. scz bethania noie. z mliet que
dā martha noie excepit illū. i. frequēter sus
cepit in domū suā. Dicit Amb. Sanctorū
festa celebrant vt eoz vestigia z exempla p
uos mirant. Nā sicut martha illū suscepit
sic nos cā imitari debem⁹. Item martha sus
cepit xpm in duplicē domū. scz interiorē et
exteriorē. corpalem z spūalem. Primo in

domū spūalem cordis nrī. Nam ipē est ho
spes. vt dicit p pphetam Hier. xiiij. Qua
si colon⁹ futur⁹ in terra z q̄si vir vagus de
clinans ad manēdū. Nā pquerit de suo exi
lio Mat. viij. Vulpes foueas hnt z volu
res celi nidos. filius aut hoīs nō habet vbi
caput suū reclinet. Ipe est hospes qui de si
derat iū nob manere. Apoca. iij. Ego sto ad
ostiu z pulso. si q̄s ap. mi. intrabo. Reu era
pulsat dñs ad ostiu spūalis z corp⁹ dom⁹.
Primo ad ostiu spūali⁹ dom⁹. de q̄ domo di
cit ps. xxiij. Domū tuā decet scitudo domie.
J Ad hanc domū z pulsat triplr. Primo
obijciendo bñficia nature di. Aperi mihi qz
ego ad imaginē meaz te creauī. contuli tibi
sensus z corp⁹ tedi. z mēbra deceter cōpigi
z sanitarē mēbroz tribui. Nā scribit Eccl.
xxx. Nō est census sup sanitatē corpis. Se
cūdo pulsat p bñficia fortune dicēs. Aperi
mihi. qz ego tedi tibi panē ad vescendū. ve
stes ad inducendū. solē ad videntū. aetē ad
suspirandū. Sz heu miser peccōz ingrat⁹ de
collat⁹ bonis negligit dño apire. sed ad mo
dū sui pigri h̄ obaudit. Qui dieet illud p
uerb. i. Vocauī vos z rēnuistis. i. interitu ve
stro ridebo. Tercio pulsat p bñficia grē di.
Aperi mihi. ego te redemī. sanguinē p te fu
di. cruc⁹ penā sustinui. dilectā aiāz meā p te
posui. iuxta illud Hier. xij. Dimisi domūz
z hereditatē meā. dilectā aiām meā tedi ut
manus inimicōz. O tales cū nō intromit
tentēs z ista bñficia mēte nō papiētes sunt
lapide duriores. z tara ignobiliores. clau
stris inferni firmiores. mortuis miserabilio
res. sepulcr⁹ fetidiores. Ad hanc ḡ voce z in
terioris inspiratiōis q̄ neglexit adhuc sur
gere debet. z illō dicere Lanē. v. Surrexī vt
aperirē dilecto meo. k Nā plures pso
ne sunt q̄ libētē suscipiunt. Prio dñi susci
piunt ppter dignitatē. Et sic xps ē nr̄ dñs.
Joh. xij. Vos vocat⁹ memgr z dñe z bene
dicitis. imo dñantū dñs sū z rex regū. Apo
ca. xix. Nā ei⁹ prās est a mari vsqz ad mare
in celo z i terra Mat. vlt. Ipe est rex quoz
millitū nō est numer⁹. Job. xxxv. Secdo su
scipiunt amici ppter ppinqritatē. z sic ipē ca
ro z frater nr̄ est. Bene. xxxvij. Bern. Puto
q̄ me nō pōt spernere xps. qz os ex ossibz me
is z caro ex carne mea. nā maior fraternitas
est inter nos z dñm q̄ inter dñm z anglos.
Nam fraternitas angeloz est ex prepatri
tū rōne creationis. inter nos z eū est frater
nitas ex pte patris z mris. Ex pte p̄ris ratā

De sancta Martha

ōte creationis. Ex pte mris rōne suscepte
hūanirais. Jō figurati sumus p beniamin
Ben. xliij. cui ioseph maiorē prem dedit. qz
frater ex vtraqz pte. Et sic xps nos reficiet i
humanitate ⁊ diuinitate. anglos vero i di-
uinitate nra. vt possem⁹ dicere Actū. xvij.
Ipius gen⁹ sum⁹. Idcirco eū suscipere te-
mus. Tercio suscipiunt beneficia propter
utilitatē. Et sic xps in multa bona nob pstituit.
Joh. x. Multa bona opa ostendi vob. Re-
uera multa. nā oia que habuit dedit nobis.
corpus in refectionē Joh. vi. Caro mea ver-
re est cibus. dedit sanguinē in ablutionē. A/
pocal. i. Lauit nos in sanguine suo. Dedit
aiam in redēptionē Joh. x. Aniam meā po-
no p oves meas. Dedit diuinitatē in frui-
tionē Joh. xvij. Hec ē vita etem a vt agnos-
cant te solū deū. Dedit regnū i possessiones
Mat. xx v. Venite bñdici pos. reg. zc. ⁊
Ire hūc hospitiē venerabilē debem⁹ suscipere
in domū cordis ppter utilitatē ⁊ sequentes.
Nā p̄tio illuminat intellectū Joh. i. Illumi-
nat oēm hoīem venientē in hūc mōm. Nā
ipse dixit Joh. viij. Ego sum lux mōdi. Dica-
mus igit cū ps. Sit splendor dñi dei super
nos. Nā de⁹ lux est ⁊ tenebre i eo nō sunt vl-
le. i. Joh. i. Et q̄ hanc lucē nō suscipiūt in te-
nebris pctōz pmanebūt. ⁊ q̄rentes cū tho-
bia ceco. Quale mihi gaudiū cū in tenebris
sedeo ⁊ lumē celi nō video. Thob. v. De ta-
libo dicit Aug. Ut cecis oculis q̄ te etemū
lumē nō vident. ⁊ tenebris ad tenebras va-
dunt. nesciūt vbi coarūnt. Scōdo utilis est
susceptio eius. qz accendit affectū. qz de⁹ nī
ignis ⁊ sumens est. Deuter. iij. De q̄ igne
Luce. xij. Ignē veni mittere in terrā. qd vo-
lo nisi vt ardeat. Quo igne fuerunt accensi
duo discipuli Luce vlt. dicētes. Nōne cor
nostrū erat ardens in nob zc. Tercio ei⁹ su-
sceptio est utilis. qz dicit nos virtutibus.
q̄ est thesaur⁹ in q̄ omnes thesauri sapientie
⁊ scientie sunt reconditi. ad Col. ij. Ipse est
fons omnīū bonoz. Thob. x. In te omnia.
De quo Aug. Qui deū habet omnia habet.
Sap. vij. Venerūt mihi omnia bona pariter
eū illa. Quarto utilis est ei⁹ susceptio in do-
mū spūalem. qz reficit spūalibz ⁊ solatiōibz.
Un Mat. xi. Venite ad me omēs zc. refici-
am vos. i. solatiōe spūali p grām. ⁊ etem a-
liter p gloriam. puerb. x. Erūt vita grē tue ⁊
grā coronabit te. iuxta illud Eccl. xxxij. Or-
namentū grē accipiet coronā. Prouerbi. xi.
Mulier gratiosa inueniet gloriā. Qualis

fuit beata martha que suscepit xpm dñm in
domū cordis. ⁊ recepta est ab eo in domum
gratie ⁊ eternitatē. **M** Tres si volum⁹
dñm ih̄m suscipere in domū cordis tūc neces-
sariū est eandē domū p̄ri⁹ purgare. iuxta il-
lud. i. Reg. vij. Prepare corda v̄ra domūo
Primo p̄ mentis purificationē. Greg. Ter-
gar sordes prauis opibz q̄ prepar deo domum
mentis. Hugo. Ipse est amaror mūdicie cor-
pollutiū pctis nō p̄r inhabitare. Jō. i. Re. ij
De scientiaz dñs ipi preparat. i. cogitatōel
in iude ps. xxi. Tu autē in sc̄to habitas. Au-
gu. Mundū inhabitaculū decet te emūdāf
viri⁹. Idcirco hec susceptio xpi in domū spi-
ritualē figurat. iij. Reg. iij. Mulier suna-
mitis dixit ad virū suū de heliseo. Animad-
uerto q̄ vir dei sc̄tus est iste q̄ venit ad nos
frequēter. faciam⁹ q̄ ei cenaculū puū ⁊ pon-
mus in eo lectulū ⁊ mēsam sellā ⁊ eandela-
brū. ⁊ cū venerit ad nos manear ibi. Spū-
aliter. Per sunamitē intelligit aia fidel vo-
leus suscipere heliseū. i. xpm. Nā helise⁹ inter-
pretat deus me⁹. Faciam⁹ ei primo cenacu-
lū parū. i. cor in undū ⁊ lancū. qz scribitur
Sap. vij. In aias sc̄as se transfert necha-
bitabit i corpe subdiro peccat⁹. Sap. i. Se-
cūdo ponam⁹ ei lectulū. i. quietā ⁊ pacificā
ps̄tam. de q̄ Cant. iij. Ferculuz. i. lectulum
porrabilez. qd dicit a fero fers fert. fecit sibi
salomon. i. xps de lignis libani. liban⁹ inter-
pretat candidatio. qz lectulus ps̄cie debet ni-
tere in puritatē candore. si helise⁹. i. xps dicit
eo q̄dicere. ps̄ In pace fact⁹ est loc⁹ ei⁹. Ter-
cio ponam⁹ ei mēsam. i. prepem⁹ cor nostrū
ad misericordiā. nā vbi pascunt paupes ibi
cibat xps. Mat. xx v. Qd vni ex minimis
meis fecistis mihi fecistis. Grego. Qd ia-
centi in terra tribus regnanti in celo porri-
gis. Mensale ill⁹ est recta intentio. Eccl.
xij. Trahi hospes ornamētaz. i. p rectaz
intentionē. Libi mēse est volūtas dei. Joh.
iij. Libus me⁹ est vt faciā voluntatē patr⁹.
Nā hec est volūtas patris vt simus miseri
cordes vt pater misericors est. Por⁹ illius
in mente est fletus. Bem. Lacrimę penitentiū
sunt vinū angeloz. ita q̄ homo nō solū mi-
seretur proximi sed etiam sui. suam animaz
cibando per dei voluntatem. potando per la-
crimariū vbertatem. De quo ps. Ponū dab
in lacrimis zc. qz dicit Cassiodorus. Laci-
ma est cibus animaz. corroboratio sensū.
ablutiō peccatoz. lauacrū culpaz. Quarto
loceamus ei sellam. i. sedem humilitatē in q̄

requiescit dñs Jsa. vlti. Sup quē req̄scescit sp̄s me⁹ sup humilē. Jō Eccl. iij. Quāto mag⁹ es hūilia te in oib⁹. Naz fm Bern. Dumilitas diuine gr̄e est familiar⁹. Quāto ponam⁹ ei candelabrū. i. amorē vbi dei. Nā dicit ps. Uerbu tuū dñe lumē semitis meis Sine isto lumie ois dom⁹ mentis est tenebrosa. Sap. xij. Uani sunt oēs hoies in q̄ bus nō est sciētia dei. Jō Sap. vij. Proposui p̄ luce h̄re illam. speciosior est sole. ppter qd̄ hortat̄ Bre. sup Ezech. Omēs q̄ viā vite cōsiderant verba vite audite debent. Ista om̄ia habuit beata mattha p̄ q̄ meruit xpm̄ in domū sp̄ialem suscipe. Scdo debem⁹ xpm̄ suscipe in domū matricalem in p̄sona pauperis. Mar. x. Qui vos recipit mercepit. Ideo. i. Petri. iij. Hospitales inuicem sine murmuratione estote. Et hospitalitas p̄inet ad omēs xp̄ianos hospitalia habētes. vt habet. xxxij. q. vij. c. offerbat. Maiori ratione inter xp̄ianos est opus late charitatis Et extendit se ad omēs indifferenter. De q̄ Cris. z habet. xlij. di. quiescamus. Quiescamus ab hac abitudine curiositate vt sim⁹ personarū acceptores in hospitalitate. Naz abraam circa omēs se ostendebat. si scrutator esset. tūc r̄fugientes ad se angelos hospitio nō recepisset. Jō Lu. vi. Omni peccāte tribue. Rationē assignat Cris. Nō ex vita eorū quos recipis tibi mercedez tributū est dñs. sed ex voluntate misericordia z bonitate. Aug⁹. tra heresiz. Discite xp̄iani sine distinctione exhibere hospitalitatem. ne forte cui domū elaueritis z hūanitatē negaueritis ip̄e sit xps. Ideo ad Heb. xij. Hospitalitatem sectātes z nolite obliuisci. **N**ota licet hospitalitas p̄inet ad oēs xp̄ianos. signātet tñ ad platos religiosos. Unde xlij. di. hospitalē. Hospitalē optet esse sacerdotem ne sit de numero corū quib⁹ in iudicio dicit. hospes eram z non suscepistis me. Qui em̄ apl̄m̄ secut⁹ est alios ad hospitalitatem debet inuitare. quō hospitalitatis inuitator potest esse q̄ domū pp̄riā hospitib⁹ claudit. Habet naq⁹ in Canone. xvi. q. ij. z est Micro. q̄ dicit. Quomā qd̄d̄ clerici habēt paup̄ez est. z dom⁹ illoz oib⁹ debet esse cōis in necessitate z susceptioe pegrinoz. z circa curam hospitū inuigilare debent. Itē viduis cōpetit hospitalitas. i. Thimo. v. Uera vidua est q̄ paupes hospitio recipit. z sanctorū pedes lauit. **D** Nota modū hospitalitatis. P̄io ad vcrā susceptioe pau-

peris seu pegrini req̄rit vt hospiti tenuole occurrat. vt abraam occurrebat angel⁹ Ser. ne. xvij. Scdo vt hūiliter inuict. Benek. xvij. Abraam adorauit in terra pedes discipul⁹ eius in cnaus Lu. vlt. Loegerit illū dicentes. Mane nobiscū dñe. z Actu. xxi. Quedam mlr̄ noie lydia colēs dñi coegit paulū z lucam dices. Si in dicast̄ me fidelē dño esse introite in domū meā z manete. z coegit eos Quarto req̄rit vt dulciter introducat. Benek. xxij. dixit laban ad seruum abrae. In gredere bñ dicit dñe. Et hoc est qd̄ dicit. ij. Loz. ix. Nō ex tristitia s̄ ex necessitate. hylarem em̄ d̄torē diligit dñ⁹. Quinto req̄rit vt pedes pegrinoz z paup̄ez lauent. Gene. xvij. Asteram paup̄illū aque z lauentur pedes v̄i. z requiescite sub arbore. Sexto req̄rit vt necessaria eis ministrant. Gene. xvij. Ponam bucclā panis z confortetur cor vestrū. postea trāsibitis. Septimo req̄ritur vt hospes defendatur. sicut fecit Loth Gene. xix. qui claudens ostiū dixit sodomitis. Nolite quēso fratres mei malū hoc facere. habeo duas filias quē enecidum cognouerūt virū. educam eas ad vos. z abutemini eis sicut vobis placet. viris istis nihil malū faciatis q̄ in gressi sunt sub vmbra culminis mei. De quo Amb. in lib. de patriarchis. et habet. xxxij. q. vij. Offerbat icm̄s loth filiarum pudorē. Nam si illa flagitiosa iniquitas erat. tñ minus erat fm̄ naturam q̄ aduersus naturā delinquere. dicit glosa Bartholo. briccen⁹. Ita hospes tenet hospite defendere. Unde lex dat actionē tra cū si non fecerit. **P** Item nota hospitalitas est maxime vilitatis. P̄mo cognitionez dei preparat Lu. vlti. Cognouerūt cū in fracturae panis cū inuitalent euz in hospitium. Scdo sp̄alia bona multiplicat. vt ptz de vidua. ij. Reg. xvij. cui si defecit farina z oleūz cū suscepit helisai. Tercio a malo tp̄ali cōfuit. vt ptz in raab q̄ recepit nūcios Josue. Eiusdē. ij. saluata cū domo sua. z loth q̄ angelos recepit cū filiab⁹ de incendio liberat⁹ ē. Bcñ. xix. Quarto gr̄āz ip̄erat Beat⁹ dñie⁹ hospite suā herenica ad fidē uertit. z de zachco Lu. xix. Hodie salus huic domui facta est. iij. Reg. iij. Heliscus suscitauit filios hospite sue. Quinto p̄ hospitalitates q̄

De sancta Martha

meret ut deū suscipiat **Mat. x.** Qui vos re-
cipit me recipit. **Breg.?** Pensate quāta sit
virtus hospitalitatis, ad mansiōes vras chri-
stū suscipite vt eterna diuina recipe valeat
prebete modo p̄o pegrino hospitiū. vt non
vos pegrinos nesciat, sed vt p̄rios ad re-
gnū recipiat, dicens illud **Mat. xxv.** Do-
spes eram et nō collegistis me. Nā ad hospī-
talitatem exercendam exhortari nos debet hoc
q̄ omnes hospites sum⁹ in hac vita. **Debre. xij.**
Non habem⁹ hic manentē ciuitatē sed
futurā quā querim⁹. **Jō Aug. de v̄bis dñi.**
sermo. xxxij. dicit. Quisquisq; in domo sua
hic hospes est, alioquin si nō esset hospes nō
inde transiret, si transiret es velis notis ho-
spes es, si dimittit illū domū silijs hospitibus
dimittit. Nam s̄m **Aug.?** Domo in p̄senti
vita est quasi in domo aliena, nescit q̄n exire
sibi p̄cipit, quid igit profuit elatio mentis de
temporalibus, vt habet **Sapi. v.** Quid nobis
profuit supbia, q̄ d diuinitatuz iactantia, om-
nia transierunt velut umbra, et quasi nunci-
us currens, et quasi spuma glacialis que a
vento tollitur, et tanq; memoria hospitis vni-
us diei preuentis. Nā tabernari⁹ non vel-
let q̄ rediret hospes et reciperet quod dimisit.
Sic nec filij tui desiderāt reditū tuum post
obitū. Itē sicut tabernari⁹ nisi ad ostiū con-
ducit hospites, sic propinqui et amici dūta-
pat ad fossam te p̄ducūt, et tradit obliuioni
memoria tua. **ps. ix.** Perit mēoria eoz euz
sonitu. **D.** Idcirco hospitalitatē debe-
mus hic exercere vt in futuro possimus ho-
spitiū h̄re. De quo **Aug. p̄tra heresim.** Pre-
be tectū accipe celū. **Jō ap̄ls ad Debre. xij.**
Hospitalitatē nolite obliuisci, p̄ hāc quidā
deo placuerūt āgel⁹ hospitio recepit. **Sup q̄**
Diage. Domus hospitales ingressi sūt an-
geli, domus vero hospitibus clausis ignis et
sulphur accendit. **Jō Diage. sup Gen. li. v.**
Audite qui pegrinus domū clauditis q̄ ho-
spitem vitatis. **Loth** in sodomis habitauit
alia eius bona gesta non legim⁹ q̄ q̄ ange-
los hospitaui et incēdia ignis euasit. **D q̄**
mentouū est hoc opus misericordie. **P̄rio**
q̄ in hoc bono locabunt hospitio in futuro
q̄ in paradiso, dicitur eis illud **Luce. xij.**
Hodie mecuz eris in paradiso. Ibi bene ci-
tentur in p̄tra illud **Sap. xvi.** Panē celi pre-
stitit i eis om̄e delectamentū in se habentes.
Secō meli⁹ potentur, de q̄ **ps. xxxv.** Torē-
te voluptatis tue potabis eos. **Apocal. xvi.**
Sitiēt dabo de fonte aque viue grati. **Ter**

cio honorifice ciuibabunt. **Lāci. i.** Lectulus
noster floridus. Quarto i claro et lucido cu-
biculo collocabunt. **Apoca. xxi.** Lintus il-
la nō eget sole neq; luna vt luceant in ea. nā
claritas ei illuminabit illā. Quinto requies-
sine strepitu dabit eis. de q̄ **Isa. xxxij.** Se-
debit p̄pls me⁹ in pulcritudine pacis, et in ta-
bernaculis fiducia et in rege opulēta. **Ser-**
to lectū hospite habebit. **s. dñm teū. ysa. xxxv.**
Uidebit gl̄iam dñi tei n̄ri, et ihs̄m siliuz ei⁹
q̄ trāsens ministrabit illis. **Luce. xij.** Ibi ad-
implebit dictū **Bern.** Plenū erit om̄i dul-
cedine videre hoiem et hominis p̄ditore. **Ec-**
ce q̄ magna est merces et gloria hospitanti-
um pegrinos. De quo **Luce. sup Mat. c.**
x. sup illo verbo. Qui recipit iustū in nomine
meo mercedem iusti recipiet. **Ubi dicit Luce.**
sofo. Qualē mercedē habet q̄ p̄ter teū pe-
grinat, talē habet q̄ suscipit pegrinantē et si-
unt ambo eq̄les q̄ p̄pter teū refrigerat, et q̄
p̄pter teū laborat, et maioris est meritū q̄ q̄
homo seipm acriter castigaret. **R. Uñ**
legit exemplū, q̄ fuit q̄dā senex valde hospi-
talis, faciebat homines māducare q̄s hospī-
tabat, et cū ip̄is māducauit. Venit semel q̄
dam senex quē hospitio suscepit, sed secum
manducare noluit diceris se ieiunare. At il-
le dixit. Veni oremus simul sub ardore cui
ardor inclinabit opus ei⁹ a deo acceptabitur
isti orare incipientes ardor inclinatus ē huic
qui hospites hospitio suscepit **Jō Ambro.**
in li. de officijs. Uides inquit q̄ abraam de
um hospitio recepit dum hospites querit,
et loth angelos, vnde scias tu cum suscipis
homine suscipies xpm, vt patet exemplū re
martino monacho vt scribit **Gregorius** in
quadā omel. qui inuenit leprosum volens
eū portare ad hospitium in monasterium est
mans eū hoiem inuenit eū fore xpm. Sic
martha nō solū suscepit hōes et anḡlos ho-
spitio, sed regē et dñm hominū et an geloz.
p̄pter qd̄ magnū eius hodie meritū et p̄mi-
um preconisat in vniuerso mūdo, et legit in
presenti euangelio, mulier quedā martha
nomine excepit illū in domū suam.

Sermo CX Ad idem.

Martha satage

m bat circa sequēs misterij **Luce.**
x. In summa presentis euā-
gelij duo inuuentur. Primo laudabilis
chasti susceptio i honorabili hospitio. Se-
cūdo subiu ngit amabil marthe cōquēstio

de fororis octo. Primus patet in principio. Secūm tangitur ibi. Dñe nō est tibi cure. De primo dicit. In illo tpe. scz cum xps iret ad pdicādū de loco ad locū. tūc intravit in quoddā castellū. scz berhanā. distās qñ decim stadijs a hierusalē. **S**z dicitur. quās fuit inductor z inuitator q̄ hierosum inuitauit. Rñdetur q̄ lazarus cū veit de venatione z vidit hiesum resuscitantē iuuenem adolescentē ante portā ciuitat̄. Nā tunc inspiratū est sibi. Iste est q̄ ventur⁹ est ad salutē populī. z inuitauit xps. Tūc martha reuerter susceper eū. z maria delectabatur in v̄bis eius. Spūaliter. Per has tres personas intelligit̄ triplex status hoīm. scz penitentium. actiuorum z contemplantium. Status prim⁹ scz penitentium intelligitur p̄ lazaru q̄ interpretat̄ adiu⁹. z significat penitentia. Nā sine adiutorio z grā dei nemo p̄t penitere. de q̄ Aug. in libro de p̄nia. Vere penitere nō est hoīs sed grarie dei. Ergo errat qui dicit̄. si hoc pctm agam volo bene penitere. ac si statet in eoz p̄tate. qd̄ tamē nō est. Ratio. qz ad veram penitentia ad mir⁹ requirunt̄ duo. **P**rimus contritio de peccatis p̄teritis. modo q̄s p̄stet illam. nō homo. nō papa vel ep̄s. sed de⁹. De quo Richar. li. iij. de p̄tatione. Nihil inrima cordis purgat nisi p̄tritio quā deus donat. Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. scz meritorie. Secūm qd̄ requirit̄ ad verā penitentia est voluntas bone p̄positio. s. ampli⁹ nō peccandi. Et illa solus de⁹ dat. Philip. i. Deus opatur in nob velle z p̄ficere. q̄ merito status p̄nie figurat̄ p̄ lazaru. qui interpretat̄ quasi adiu⁹. Peccator exultens p̄t dicere cū ps. Nisi dñs adiuisset me paup̄ lomun⁹ habitasset in inferno ania mea. Sic cur lazarus inuitat hiesum ad domū marthe. sic penitentia inducit hiesum in domū cordis nostri De q̄ Isido. li. ij. de summo bono. Penitentia est medicamen vulneris et inductio salutis. **J**o Bern. Intrans ihus in castelluz cordis nostri. Lazarus inuitat hiesum z domū purgat. s. penitentia. sed martha ornat. i. actio. maria vero letificat. i. contemplatio. Ideo subdit̄ i textu. Mulier q̄dam martha noie excepit. i. seruiter cepit illum in domū suā. z huic erat soror noie maria. **U** Moraliter. Per marthā intelligitur vita actiua. p̄ mariā vita p̄templatiua. Vita actiua vt dicit̄ Aug⁹. est corporis obsequiū p̄pter deuz corporaliter in corporalia

exhibitu. vt est esurientē cibare. ecce cibans cibaru z cibi sunt oīa corporalia. z hoc est negociū marthe. Item martha prior noiat̄ q̄ maria. qz sanior. z sic vita actiua debet p̄cedere p̄templatiua. de quo Bre. vi. moral. Qui ad arcē p̄templatiōis ascendere desiderat necesse est vt pri⁹ in actione se exerceat. Actio fm̄ Nico. de lyra. est opatio virtutū moralū. In his debet fieri prius exercitatio anteq̄ accedat hō ad p̄tationē. Sed heu aliqui sunt q̄ post susceptā penitentia volunt esse p̄templatiui. qd̄ non potest fieri. Bern. Non pri⁹ Rachel q̄ lya supponit̄ iacob. Ideo dicit̄ Ouge. sup̄ Lantica. c. ij. Contemplatorē veni te iudico si primo p̄ficiat te actio. Tūc subdit̄ text⁹. Martha lata agebat. i. satis agebat circa frequēs ministerium. **E** Itē nota si q̄s vult meritorie operari in vita actiua vt satagat cuz martha. tūc vita actiua requirit̄ septē fm̄ q̄ dicit̄ s̄t̄ s̄t̄ p̄m in hebdomada. p̄ q̄s enumerat̄ z dilabit̄ vita n̄ra. Primo requirit̄ mentis purificationē. Secūdo rectam intentionē. Tercio p̄p̄ni edificationē. Quarto cordis hūiliano nem. Quinto diligentē executionē. Sexto futurā remunerationē. Septimo p̄seuerantem opationē. Dixi primo actiua vita vt meritorie agatur requirit̄ mentis purificationem. Jaco. iij. Emundate man⁹ z purificate corda. Ratio Eccl̄. ij. Qui in vno offendit multa bona perdit. Beda in omel. sup̄r Johannē. Actiua vita est exteriorē hoīem opib⁹ iusticie insistere. z sc̄p̄m immaculatū ab hoc seculo custodire. Nā modicū fermentū totā massam corrumpit. z sic vnus peccatū mortale. Bre. Nulla bona accipiunt̄ q̄ maloz admixtione maculant̄. Licet homo multa faciat. tñ deo nō placent nisi hō prius deo placeat. Greg. Non placuit abel ex munere. sed munus ex abel. Idem. Quid prodest sua dare deo z sc̄p̄m dyabolo. nil poterit deo fore gratuz q̄ diu homo in gratus est deo per mortale pctm. Ideo graua peccata dicunt̄ mortalia triplici de causa. Primo qz mortificant omnia bona. iuxta illud Ezechielis. xvij. Si auerterit se iustus a iusticia z fecerit iniquitatem nūquid viuet. omnes iusticie eius quas fecerat non recordabuntur. Unde Aggei. i. Seminastis multum z intulistis parū. z qui p̄gregauit merca misit eas in saccū p̄tium. Secūdo peccatū mortale dicit̄ graue. qz trahit ad mortem eternā. Ro. vi. Stipendia peccati mort

De sancta Martha

Tercio quod aufert homini teum qui est vita anime. Aug. Vita anime deus est. et qui recedit ab eo mortuus est. Talis est qui peccat mortaliter Jacobi. i. Peccatum cum summam fuerit generat mortem. Secundo vita actiua requirit rectam intentionem. quod dicit Gregorius xvij. moral. Intentio prestat fundamentum operi nostro. Nam sicut fabrica columnis. columnae basi bus fulciunt. ita vita actiua virtutibus et virtutes in te in intentione persistunt. Ideo subdit ibidem. Vigilanti cura intentio est pensanda. Nam qui rectam intentionem in opere non habent. totum opus amittunt. Qui consonat magister in. ij. dist. xl. Actus sunt simpliciter mali qui peruersam intentionem habent. **A** Sed diceret. qualis debet esse intentio actiui hominis. Respondet Bernardus. In omni operatione vite actiue principaliter intendere gloriam dei. cui salutem et propriam utilitatem. Primo intendere gloriam dei. i. Corint. x. Omnia quecumque facitis ad gloriam dei facite. Bernardus. Fidelis famulus non sua sed domini querit gloriam. Sic nos dicendo cum psal. cxij. Non nobis domine non nobis etc. Secundo intendenda salutem. Bernardus. Nemo tibi germanior vnicuique matris tue. Tercio propriam utilitatem. et hoc est tertium quod dicitur et requirit vita actiua propria edificacione. Unde Mat. v. Luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona. et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Lu. xi. Nemo accendens lucernam ponit eam in abscondito neque sub modio. sed super candelabrum ut luceat his qui in domo sunt cum docet apostolus Roma. xij. Providentes bonam non tantum coram deo. sed etiam coram omnibus hominibus. Diceret tamen docet saluator Mat. v. Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus. Respondet Borra super Mat. In opere bono querenda est gloria divina. et ea de causa debet fieri in publico. de quo Mat. v. dictum est. Sed in bonis operibus fugienda est gloria propria. et de hoc dicit. Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus. Iohannes subdit. ut videant ab eis. Gregorius. Sic opus fiat in publico ut intentio maneat in occulto. Dicit namque Augustinus. Si non habes inspectores non habebis imitatores. Quarto vita actiua requirit cordis humilitionem. Ecci. vij. Dumilia valde spiritum tuum. Nam si magna opera fecisti. multis bonum exemplum prebueris. et plures meliorasti cum vita et doctrina tua. noli extolli. sed memeto Ecci. iij. quanto magnus es humilia te in omnibus. Gregorius. iij.

moral. Perit omne quod agit nisi in humilitate custodiat. Lu. xvij. Qui feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite. inutiles serui sumus. s. nobis non complacendo. Aug. Ubi tibi placuisti ibi defecisti. Bernardus. Qui placeat deo desiderat necesse est ut sibi displiceat. Nam secundum Augustinum. Summa perfectio christiane religionis est ut quantum homo proficiat tantum se deficere puret. Et hoc causat veram humilitatem. De quo Bernardus. Acta virtus est humilitas. de qua homo verissima cognitio de sibi ipsi vilescit. Quinto requirit futuram remunerationem non qurens in presenti remunerari per temporalia. s. divitias et honores. sed qui deum in presentium. dicendo cum psal. Quid enim mihi in celo est et a te quid volo super terram. psal. mea deus in eternum. q. d. Celum parvipendo. terram non curo. sed deum meum in precium desidero. **B** Sed actiui solum deum desiderare debent in presentium. hoc in multis figurat in veteri lege. Primo in abraham. Bernardus. xij. cum plebem fuerat quinque reges qui repredati fuerant terram. et ceperunt loth et fecit victoriam. Dixit ei rex in sodoma. da mihi anias. cetera tolle tibi. Respondit abraham. Leuo manus meas ad dominum deum excelsorum possessorem celi et terre et a filo sub regnum visus usque ad corrigiam non accipiam ex omnibus que tua sunt. Spualiter. Per abraham qui hostes occidit et predas reduxit intelligunt iudices ecclesiastici et seculares qui iusticiam faciunt inter vitum et virum. non debent accipere munera parva vel magna. xi. q. iij. Non licet. Non licet iustum in iudicio vendere. licet aduocato vendere patrociniu sed non iudiciu. Sed hec nunc implet illud. i. Regum. vij. Declinauerunt post auaricia. ac ceperunt munera et pervertunt iudiciu. hoc non est propriu bonorum iudicum sed malorum. De quo Prover. xvij. Munera de sinu impio accepit ut pervertat sententias iudicij. Sed quod amplius est queritur Isidorus. et habetur. xi. q. iij. pauper. Pauper dum non habet vendidit offerat non solum audiri contemnit. sed etiam contra veritatem opprimit. De talibus Isa. v. Ue vobis qui iustificans impius per munusculum. Symon de castia. Ue in sacra scriptura significat eternam damnationem. Sed boni iudices expectant eternam remunerationem. xi. q. iij. Qui recte. Qui recte iudicat premium tributionis a deo expectat. Secundo figuratur in Moyse. qui ait ad dominum Numeri. xvij. Tu scis quia a filiis nec unum acceperim. i. quodcumque episcopus unius.

Spiritualiter. Moyses qui leuitas insti-
suis t ordinauit leuitas figurat ep̄os quoz
est p̄ferre ordines ⁊ beneficia. qui pro talibz
nullū munus debent accipere. vt habet de sy-
monia. in ordinādo. In ordinādo nō debet
ep̄s impositionē manū vendere nec honorari
calamū. iuxta illud Mat. x. Gratis accipi-
stis gratis date. Tercio figurat in Samue-
le. i. Re. xij. q̄ ait. Conuersat⁹ sum corā vob
ab adoleſcentia mea vsq; in diē istū. p̄ſto
sum loqui corā dño. vtrūbūne cuiusquā ru-
lerim vel aſinū. si quē oppreſſi. ⁊ si te manu
cuiusquā accipi hodie restitua. Spūaliter
Per Samuelem qui orauit p̄ filiis israel. ⁊ q̄
ait. Absit a me hoc grande peccm vt cessem
orare p̄ vobis. intelligunt religioſi qui pro
missis ⁊ orōibz nullū mun⁹ debent desidera-
re. sed p̄sequēter p̄sequit ⁊ euenit sustentari
onis receptio. iuxta illud apli. i. Corint. ix.
Qui altari deseruit de altari viuat. Et sub-
dit. Quis pascit gregem ⁊ de lacte eius non
manducat. Nemo militat stipendijs suis
vnq;. Et sequit ibidē. Dñs ordinauit his q̄
euangeliū nunciānt de euāgelio viuere Lu-
ce. x. Edentes ⁊ bibentes q̄ apud illos sunt.
dign⁹ est enī opari⁹ mercede sua. Quarto fi-
gurat in heliseo. iij. Reg. v. q̄ de naaman le-
proso ⁊ mundato nihil voluit accipere. licet il-
le beniuole ei multa offerrebat. Spūaliter.
per heliseum q̄ p̄ septenā orationē mundauit
naaman a lepra significant sacerdotes q̄ cō-
ferunt septē sacramēta p̄ que fideles lauant
in ecclia. ⁊ q̄bus nihil debent ep̄gere. vt ha-
betur de symonia. c. non sacra. An n̄ q̄ pietas
hoīm introduxit pijs p̄suetudines ep̄i faci-
unt obseruare. vt p̄tz de symonis. c. ad apli.
ca. L. Diceres. si aliqd libere offert mi-
nistrans sacramēta. nunqd potest accipere.
Rūdet Buihel. q̄ sic. si indiget pōt ei dari
pecunia in sumpt⁹ sacerdotis. nō in mune-
ra sacerdotij. i. officij sacerdotalis quod im-
pendit. sicut dicit Hiero. q̄ recē panes eru-
stula ⁊ vas mellis si data fuerunt p̄phetis
magis in sumpt⁹ q̄ in munera p̄phetie re-
putanda sunt. vt habet. i. q. i. Iudices. Lū
ergo dicit. sacerdos recipit pecuniā p̄ ammi-
strandis sacramētis. tūc ly pro notat causaz
sine qua. nō. s. causam sustentationis. ⁊ non
appreciationē ip̄i sacramenti vel officij qd
impendit vel laboris q̄ laborat in ip̄o officio
q̄ labor p̄uincit⁹ est officio qd nō debet ven-
di nec locari. Et sic sacerdos debet gratis im-
pendere officij. Similiter qd dat ei gratis

debet dari de notando sustentationē ⁊ nō ap-
preciationē. sicut dicit Aug. q̄ apli gratui-
tum panē accipiebāt ab illis q̄bus gratis p̄-
dicabant. Un̄ Aug⁹. in li. de pastoribz. Si
tibi accendit lucerna in domo vt tibi luceret
nōne adijce res oleū ne extingueret. Un̄ ⁊ ad-
didit. vnde ergo viuunt necessitatis est accipe-
re. charitatis v̄ro est p̄bere. Non igit venale
est sacramentū vt heretic⁹ dicat vel iniqu⁹
xp̄ianus. vt illud sit precij qd sumūt vnde
viuant qui euangelium nunciānt vel sacra-
menta admīstrāt. Si enī sic vendūt ma-
gnā rem vlt p̄cio vendūt Accipiūt ergo sus-
tentationē necessitatis a p̄plo. sed mercedē
sustentationis a deo. Non enī p̄pls ydone-
us est reddere mercedē illis. nō enī expectat
isti mercedē nisi vnde illi salutē. q̄ nō que-
runt principaliter datū sed fructū. Sep-
to requirit vita actiua diligētē executionem
ij. Paralip. xij. Omnia cum diligētia agite.
Nā negligentēs maledicunt. Diere. xlvij.
Maledictus q̄ facit opus dñi negligentē
Propter qd hortat apls Roma. xij. Spiritu
seruētēs dño seruētēs. s. in charitate. si-
ne qua omnis actio frustra. Un̄ Dylari⁹ in-
per Johannē. Frustra erit omnis opatio nisi
assit dei dilectio. Bern. Charitas est virtus
in qua nec minimum opus respicit. ⁊ sine q̄
maximū nō accipitur. Non predicatio. i.
Loz. xij. Si linguis hoīm loquar ⁊ ange-
lorū charitatē aut nō habuero sum vnde res
sonans ⁊ cymbalū tinniens ⁊c. Non fides
i. Loz. xij. Si habuero oēm fidem ita ve-
l habuero nihil sum. Nō elemosina. i. Loz. xij
Si distribuero in cibos pauperū om̄s facul-
tates meas ⁊c. Non martyriū. i. Loz. xij.
Si tradidero corp⁹ meū igni vt ardeat. cha-
ritatē aut si habuero nihil prodest. Jō Au-
gu. Charitas est que valet ad omnia. sine q̄
nihil valent omnia Septimo vita actiua
requirit p̄seuerantē opationē. Lu. i. In sa-
craeate ⁊ iusticia seruiam⁹ dño omnibz die-
bus nostris. Non dicit aliq̄bus diebz. sed
omnibz. Quia dicit Bregio. In rassum bo-
num agit si ante terminū vite deseratur. Jō
Eccl. ij. Fili accedens ad seruitiū dei stas
in p̄seuerantia. Lhuilo. Tolle p̄seuerantā
nullum obsequiū habet meritis. Propter
qd fuit p̄ceptum in figura Leuiti. i. q̄ ca-
put cū cauda debet offerri deo. i. p̄ncipiū
eum sine. Math. x. Qui p̄seuerauerit vsq;
in finem hic saluus erit. Quod fecit beata

De san. Petro ad vincula.

Martha vt patet in eius legenda 2c.

De sancto Petro ad vincula:

Sermo CXI.

Erodes post

h occidit iacobuz appoluit et apprehendere Petru. Actuu xij. Ambro. in exameron. Lupus q̄ semel gustat carnē humanā eā ampli⁹ comedere appetit. 7 effunderē sanguinē hūanuz delectat q̄ vsq; ad mortē ingredit̄ p̄ ea. Ratio. quia homo inter oīa animalia carnē habet lapidiorē 7 sanguinē dulciorē. qz de q̄nto animal meliorib; elcis vescit̄ 7 nutrit̄. de tanto caro 7 sanguis suauior reddit̄. Et sic est de hoīe ideo a lupis plus appetit. Spūaliter. Per lupū intelligit̄ crudelis tyrannus. qz mali xpiani dici hoīes nō merentur. fm illud Boetij libro. iij. prosa. ij. Lucuit vt quē transformatū vicis improbiū videas hoīem est mare nō posses sed lupū Isa. xi. Habitabit lupus cū agno. Et Ezech. xxiij. Lupi in medio ei⁹ rapientes predā. Modo recte sicut lupus gustata carne hoīs 7 eius effuso sanguine semp appetit. sic malus lupin⁹ tyrannus q̄ semel gustauit p̄ occasionē carnē sanctorū hoīm. 7 effudit sanguinē eoz semp effundere desiderat. qz dicit regla iuris li. vi. Qui semel malus semp p̄sumit malus. Et tales fuerūt illi tyrāni de q̄ b; ps. lxxvij. Deus venerūt gentes in hereditatē tuā: polluerūt templū sanctū tuū. Posuerūt moīcia seruoz tuoz et cas volatilib; celi. et carnes sanctorū tuoz bestijs terre. 7 fuderūt sanguinē eoz tanq; aquā in circuitu hierusalē. Talis lupin⁹ tyrannus fuit herodes agrypa q̄ cū semel gustasset carnē dulcissimā beati iacobi apli quē occidit. De q̄ rept⁹. Occidit iacobū fratrem iohānis gladio. appetit⁹ eius nō fuit satiat⁹. sed appoluit apprehendere petru. de q̄ thema. In summa eplē tria innuunt. Primo petri incarcerationio luctuosā. ibi. Videns aut̄ misit in carcerē 2c. Secundo subiungit̄ eius liberatio gaudiosa. ibi. angls dñi assistit. Tercio gratiatio iubilo. sa. ibi. petrus ad se reuersus dixit. Nūc scio vere. **E.** De primo dicit. Misit herodes manū. i. prātem vt affligeret q̄rdā de ecclesia. Nota tres fuerūt herodes. 7 omēs p̄secutores. Alcalonisa uocatur pueros. Antipapas iohānis bap. Agrippa iacobū. 7 petru clausit in carcerē. Jō subdit. Occidit autēz

iacobū fratrem iohānis gladio. vidēs qz placeret iudeis voluit eis sacrificere. non iusticie. appoluit 7 apprehendere petru. qz iudei ei plus p̄ ceteris inuidebāt. Tū qz p̄iceps aploz. iō nomiat̄ cephas qd̄ interpretat̄ caput. tum qz maiorib; miraculis effulgebat. Sanauit enī petrus infirmos p̄ verba sua. Actu. ix. Enea sanet te dñs ihs xps. Itēz p̄ vestimēta sua. Actu. xix. Afferebant̄ semicinctoua. i. zone q̄bus cingebantur. Sana bat p̄ vmbriā suā. Actu. v. In plateis ponebant̄ infirmi. Sanauit p̄ baculū suū sicut de beato marciali legit̄. cui baculū dedit. 7 so cū 7 suū mortuū suscitauit. 7 sanauit p̄ supplicia sua. sicut illā puellā cū 7 osculata fuit cathenā. Si tante virtutis fuerūt vba. qd̄ hodie in celo nob̄ sua suffragia. Si suā vmbriā. qd̄ sua glorioza vba. Si tantū honore prestat̄ sanctorū supplicijs q̄ntū p̄stat̄ eozū animab; sanctis. Jō nō placuit iudeis. **F** Erant aut̄ dies azimoz qñ apprehendit̄ petru. 7 addit̄ hoc ad significandū causas qre nō occidit̄ sanctū petru. sicut fecerat de iacob. volebat enī expectare transiū solennitatis paschal. in q̄ iū dei seprē dieb; vescunt̄ panib; azimis. Quē cū apphēndisset misit in carcerē ne posset effugere. tradens quatuor quaternionib; milinū ad custodienduz. Quaternio dr̄ a q̄tuor. qz habet q̄tuor milites sub se. volens post pasca pducere cum poplo. i. exponere morti ad voluntatē populi. Tūc subdit. Pen⁹ quidē suabat in carcere. oro aut̄ fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deū p̄ eo. s. vt xps eū p̄seruaret i vita. Tū aut̄ pductus esset eū herodes. scz de carcere vt occideret. ista nocte. s. immediate p̄cedenti erat petrus dormiens inter duos milites diligētē custodit⁹ ne euaderet via humana. vince⁹ duab; cathenis. Et custodes aut̄ ostiū custodiebāt carcerē. Sed deficientē hūano p̄sidio solet adesse diuinū. Jō dixi sedo subiungit̄ ei⁹ liberatio gaudiosa dicens. Ecce angls assistit. s. ad liberationē 7 refulsit lumē in habitaculo carceris. s. ad eius p̄solationē. p̄cussos latere petru. s. per etiam corpale excitauit eū dices. Surge velociter. 7 ceciderūt cathene de manib; ei⁹. s. diuina stute vel angelica. Dixit aut̄ angelus ad eū. Precinge te vt sis apt⁹ ad ambulandū. resoluit enī cingulū vt veste posset pedes coaspire p̄tra frigiditatē carceris. 7 caligā te caligas tuas. i. indue sandalia sine corio superiori. 7 fecit sic. Circunda te vestimē

E

to uo z sequere me. z exiens sequebat eum. Et nesciebat qz uerū est qd̄ siebat p̄ anglm̄. Existimabat se aut̄ uisum uidere. qz forritu do carceris z diligens custodia militū fecerunt sibi imaginationē nō euadendi. Trāscuntēs aut̄ primā z scdam̄ custodia. s. militū q̄ erant oppressi somno. uel qz uigilantes erant. sed cecitate p̄cussi. sicut. iij. Reg. vi. de militibz qui uolebant cape helyseum uenerunt ad portā ferreā. z erat extēior porta carceris que ducit ad ciuitatem. Ex quo uidet qz carcer fuit extra ciuitatē. q̄ uero aperta est eis uirtute diuina. Et exēites illā portā p̄cesserūt uicū vnū scz ad maiore petri securitatē. Et atinuo discessit ab eo angls.

Tūc dixi tercio subiungit gr̄a actio iubilosa cū dixi. Et petrus p̄uersus ad se dixit. Nunc scio uere. qz dñs misit angelum. z eripuit me de manu herodis z de om̄i expectatione plebis iudeoz. **S** Moraliter. Per illa tria significantur tres stat⁹ hoīm. Primo stat⁹ peccantis in petri incarceratione. Secdo penitentis in ei⁹ liberatione. Tercio p̄templant⁹ in ei⁹ gr̄a actioe. Dixi primo norat status peccant⁹ in petri incarceratione. Nā sicut pet⁹ fuit uinctus p̄ herodē z tradit⁹ in carcerē. sic pctōz p̄ dyabolū uinctur. s. p̄ sensus Prouerb. v. Iniquitates sue capiūt impiū. z tradit⁹ in carcerē peccati p̄ peccatū. nā in carcere ē tenebrositas. Sic homo in statu peccati. p̄uēb. iij. Uia impiōz lubrica z tenebrosa. qz pctōz posset conuerti illud ps. lxxxvij. Posuerūt me i lacu inferiori in tenebrosis z in umbra mortis. Item q̄ timor quaternio m̄bz fuit traditus. Et sic dyabolus cōstituit q̄tuor custodes. duos interiores. s. malā uoluntatē z electationē prauā q̄ p̄seruant hoīem in peccat⁹. et duos exteriores. s. opa mala z praua p̄seruando. Ubi h̄q̄ q̄tuor custodes sunt peccator difficulter exire p̄t. Nā scribit̄ Eccs. iij. Funiculus triplex difficulter rumpit. Si autem q̄druplex. s. p̄ p̄sueudinē tūc multo difficulti⁹. Sic. Difficile surgit quez moles prauē p̄suetudinis p̄mit. **H** Uel sic. q̄tuor custodes sunt q̄tuor inordinati affectus. Prim⁹ timor recidiuā dī. ps. xij. Trepidauerunt timore ubi non erat timor. Scds spes in sine penitēdi. Contra hoc. i. ad Thessa. v. Dies dñi sicut fur in nocte ueniet. s. hospite dormiente. ut diuini Luc. xij. cui dictū est. Stulte hac nocte repetā aīam tuā a te. Dicit̄ Bre. xxv. moralū. In nocte

ablata fuit aīa ei⁹. qz lucis p̄siderationem habere noluit. Tercio est amor peccandi. de quo Aug. Nihil facit hoīem malū nisi malus amor. ille perdet animam. Unde ps. x. Qui diligit iniquitatē odit animam suam. Quart⁹ custos dolor tollens p̄tiam eū diuincunt. tua fragiliras nō p̄t talia ferre. Contra hoc dicit̄. ij. ad Cor. iij. Id qd̄ estimamus in p̄senti est momentaneū z leuē tribulatio nis. sed in futuro dura acerbitas. De quo Aug. in ser. Ibi dolor sine consolatione. ardor sine refrigeratione. esurices sine cibo. sitis sine potu. tenebre sine luce. ibi nullus amorz ordo sed sempitern⁹ horroz. nulla dulcedo sed sempiterna amaritudo. ibi mors optabitur z nō dabit̄. Et ergo penitētia non est pensanda in p̄senti respectu pene in futuro. Item pet⁹ erat dormiens inter duos milites. i. peccator inter carnalia z sp̄alia peccata. que militat̄ aduersus aīam. dormit scz q̄n cū delectatio illa cōmitrit. Et erat in solennitate. z sic plura uicia cōmittunt in solennitate. Isa. i. Solemnitates uestras odiuit aīa mea. Itē pet⁹ fuit uinctus duabus cathenis. z sic pctōz uinct⁹ a dyabolo. s. p̄sumptione z desperatione. de q̄ Eccs. v. Ne dixeris miseratio dei magna. multitudinis peccatorz meoz miserebit̄. Nā misericordia et ira ab illo cito appropinat. Aug. de baptisimo p̄tra donaristas. Quādiu nō habemus p̄fectionē angli. rādū scitote qz uos hēamul p̄sumptionē dyaboli. i. desperationē. Hanc habuit diues Lu. xij. cū dixit. Letare aīa mea habes cūtra toua. s. desperationē habuit cū cayn. Bene. iij. Maior est iniquitas mea qz ut ueniā merear. Contra que inuehit̄ Bern. dices. Mentiris tu cayn. maior est dei misericordia qz quia nra miseria. Hanc cathenā sugere debem⁹. qz dicit̄ Isido. Nil ira offendit deum sicut desperatio is crimen. Nā fm̄ Lrib. Qui de ueniā desperat miseris cordiā dei fundit⁹ p̄dit. Itē sicut pet⁹ a se liberari nō potuit. nec hūanit⁹ liberatio ei⁹ accidit. sic hō a uinculis pctōz sc̄p̄m eripere nō p̄t. Job. xxxix. Quis liberū nisi onagz z uincula soluit. q. d. nullus nisi de⁹. Dice xij. Perditio exre. saluatio ex me. Christo. in omel. Anteqz peccam⁹ liberi sum⁹. cū autē semel dyabolo obligauerim⁹ nos. iā nra uoluntate euadere nō possum⁹. Et ponit̄ exemplum. Recte sicut nauis fracto gubernaculo ducit q̄ tempestas impellit. sic hō amisso auxilio diuine gr̄e ducit quo uent⁹ tempta

De san. Petro ad vincula

tionis eū pellit. Et implet illud Johan. xxi. Alius te cinget & ducet q̄ tu nō vis. Aug. in de p̄sua. Vere penitere nō est hoīs sed dei gr̄e. Dicit sc̄do in nū i f̄ stat^o p̄sue in petri liberatione. Nam dicit Grego. Res gesta si gnificat aliq̄d gerendū in ecclia. Et q̄ ecclia celebrat festuz ad vincula petri. ideo instrui mur in p̄senti lectione quomō nos a vinculis peccatorz eruanur. P̄rio p̄ Petro fiebat generalis exoratio. cuz dicit. Oratio fiebat pro petro ab ecclia sine intermissione ad re um. Ecce liberat^o est p̄ ecclie suffragiū. qz per orationē. Et merito petr^o fuit li beratus a vinculis p̄ orationē. que d̄z habe re quinqz p̄ditiones. quas si habuerit & nos liberabimur a peccatorz nostroruz vinculis. Primo oratio debet fieri a dignis. qz ab ec clia. s. ab his qui erant de ecclia numero & merito. i. ab his q̄ sunt in charitate. orō enī peccatorz nō meret exaudiri. ps. lxxv. Iniqui tatem si asperxi in corde meo non exaudiet me dñs. Jsa. i. Eū multiplicau erit^o orōnes ve stras nō exaudiam vos. qz man^o v̄e pleue sunt sanguine. Sc̄do fiebat a multis. qz ab ecclia. Dicit Hiero. Impossibile est p̄ces multoz nō exaudiri. qz d̄s saluator Nat. xviij. Si duo ex vobis p̄senserint de omni re quā petierint fiet illis a patre meo. Ter cio fiebat cū magna deuotione. qz sine inter missione cuz p̄seuerantia. Iuxta illud. i. ad Th̄s. v. Sine intermissione orate. Luce. xviij. Quoniā oportet sem̄p orare & nō desi cere. Dixit dñs exemplū Luce. xi. de amico pulsanti. si illi nō dabis surgens eo q̄ ami cus tuus sit. tamen p̄pter improbitatē. id ē importunitatē eius surget & dabit illi quot quot habet necessarios. vbi innuit p̄seuerā tiam. Quarto fiebat pro digno. id est beato petro. qz sepe oratio non audit que pro indi gnis effunditur. Ideo Hiero. xi. Noli ora re pro p̄plo isto Et ibidē. xv. c. Si steterint moyses & samuel corā me. non est anīa mea ad populū istuz. Quinto oratio fiebat pro re vtili & honesta. qz pro petri liberatiōe. qui erat pastor ecclie. sepe homo enī uō meret exaudiri. qz pet̄ pro re inutili. i. Johan. v. Si petierimus s̄m voluntatē eius exaudi et nos. Ch̄sosto. sup̄ Mattheuz. Perc̄ q̄ tibi exp̄diunt accipe. & illū decet dare. Ecce qz fructuosa est generalis oratio. Un̄ Jaco bi. v. Multum valet exoratio iusti assidua Repera multuz. De quo Bern. in sermone quodam. Per orationē hieremias p̄fortat

in carcere. Daniel conseruatur inter leones tres pueri tripudiant in fornace. susanna li beratur a falso crimine. Greg^o Quanto tu multus temptatiōis maior. tanto orō seruē tior. p̄pter qd̄ dicit Aug^o. Ne desicias i ora tione. si deus differt nō aufert. Sc̄do li beratio petri fiebat p̄ angelicū ministerium De q̄ dicit textus. Angelus astitit & lumen refulsit in habitaculo carceris. Mystice. Sic angelus. i. xps. Jsa. ix. Magni p̄ciliij angelus. Nō debet puenire p̄ suā gratiam. Nā ait Joh. xv. Sine me nihil potest^o fa cere. Nā homo p̄ se p̄t cadere nō aut̄ resur gere. Jō fortunat^o in omel. Om̄s homo si qd̄ boni sibi p̄spererit euenire hoc totum ascribat diuine gr̄e. Et sic se q̄tur illumina tio carceris. ij. Cor. iij. De^o q̄ d̄s̄it lumen de tenebris splendescere. ille illuxit in cordibz n̄is. Rich̄ ar. de p̄templariōe lib. iij. c. vlti. Sine gr̄a nec sufficiam^o ad cognitiōnē veri tatis nec ad dilectionē virtutū. ps. xij. Illu mina oculos meos ne vnqz obdormiam in morte. Dionis^o in libro de diuinis noībuz Intelligibile lumē nō est aliud nisi cogni tio veritatē. Et facit duo in anīa. expellit iḡ norantia & docet veritatē cognitiōnē. Aug. in lib. p̄fessionū. Iradiasti. choruscasti. fu gasti cecitatē meā. K Tercius est petri excitatio. Subdit. Percussioqz latere petri. Latere interioris percussio est diuine passio nis inspiratio. de cuius latere salus n̄ra pro fluxit. q̄ hoc meditemur exhortamur. i. Pe tri. iij. Xpo in carne passio & vos eadez cogi tatione armamini. Vel exteriōr percussio est tribulatio vel correctio. Dicit enī Amādus O qz multi sunt q̄ p̄fundissimo somno pec catoruz dormierūt. & gr̄a diuine correctōis excitati q̄si de graui somno vitā in meli^o cō mutauerūt & opa tenebrarū abijētes arma lucis induxerunt. Et hoc figurat. iij. Reg. xxi. in manasse. q̄ regnauit quinquaginta quinqz annis in hierusalē. & fecit mala i cō spectu dñi. crepit sex ydola. et adorauit oēm miliriā celi. solem. lunā & planerā. & occidit sanguinē innoxiiū. p̄phetaz donec hierusa lem adimpleret vsqz ad os. Glosa. id est in q̄ntū potuit. nec tñ peccatū suum p̄gnouit. Idarco. ij. Paralip. xxxij. Tribulationē & percussionē induxit sup̄ eū dñs. s. p̄cipēs ex ercius. reges assyriorū. ceperūtqz manassar & vincitū cathenis & cō pedibz duxerūt i ba bylonez. & tunc in carcere cognouit peccata sua & egit penitentiam corā domino dicens

Peccavi sup numez arene maris. Ibi ipse cognouit q dñs est de⁹. ⁊ sic excitat⁹ ⁊ sitens surge velociter. s. ad pñiam. nō dīcēdo cras rras. Nā dicit Delinmandus de reparatiōe lapsus. Surge velociter. Nā si hodie surge re est difficile. cras erit difficili⁹. Nā quāto laces diu⁹. tanto cades pfundi⁹. Nec ille. Et sic cadit cathene de manib⁹. s. q̄b⁹ te ligauit dyabolus. **¶** Quartū est cuius induitio. cū dicit. P̄cingere. s. a voluptate carnis. hoc ē necessariū penitētib⁹. Lu. xij. Sunc lumbi vñ p̄cincti. Sre. Lumbos p̄cingim⁹ cū carnis luxuriā coartamus. Calcia te caligas tuas. i. resiste terrenis affectio nib⁹ celestia appetendo. Nā calige fuerunt sandalia nō hūtes coriū sup pedes. Et ē affectio sursum ab amore terreno denudata. Col. iij. Que sursum sunt querere. Brege. viij. moral. Qui terreno amore vincitur in deo nullatenus delectat. Subdit. Circunda nbi vestimentū tuū. id est decoracionem virtutū. s. charitatis. hūilitatis. Sre. Non est satis mala nō agere nisi q̄s bonis opib⁹ studeat insu dare. Subdit. Et sequere me. Et sic nihil valet opus sine sequela domini Sed quomō habet Math. xvi. Qui vult venire post me abneget semetipsum. ⁊ tollat crucem suā ⁊ sequat me. Qd exponēs Sre gon⁹ in omelia aut. Relinquam⁹ nos ipsos penitendo. ⁊ deſinam⁹ tales esse quales nos fecimus p peccatū vt mercamur esse tales q̄les p gratiā facti sumus in baptisimo vt superbus desinat superbiā. suscipiat humilitatem. **¶** Subdit. et petrus sequebat angelū p tres portas. sic peccator xpm. Prima porta est penitētia Mat. iij. Penitentiā a gite ⁊c. ps. xcix. Introite portas ei⁹ in p̄fessione. Secda p̄seuerantie. Sal. vi. Bonū facientes nō desiciamus. Tercia glorie. Mat. xxv. Que parate erāt ⁊c. Ille sunt q̄ deserbunt. i. Eldre. ij. Prima est porta valis. scda pontis. tertia porta regis que ē serrea. quā nullus inimicorū p̄t deuastare. Ps. clyij. Confortauit seras portarū tuarū. Ibi ampl⁹ nō clamor ⁊c. Tunc petrus. i. perōr cognofcit se plene liberatū dicens. Nunc scio verc qz misit dñs angelū suū ⁊ cripuit me de manu herodis. Et est membrū terciū in quo dicit inuuit petri gratulatio in bilosa. **¶** Nota sancti glorian⁹ de q̄tuor beneficijs. Primo de p̄fecta recollectiōe sui. et h̄ inuuit cū dicit. Per⁹ ad se uersus. Nam in hac p̄nā misera nulla vel modica est mē

tranq̄llitas. s. q̄si p̄tinua ē mentis fluctuatio ⁊ dispersio. S. in celesti p̄mio dispersiones eōs p̄gregabunt simul. ⁊ tot⁹ hō ad se uertetur. ⁊ ex intimo corde summo bono uniet. ⁊ tūc recte implebit illud in nob Mar. xxij ⁊ Lu. x. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊c. Nā oēs vires anie deo coniungunt vt sint vn⁹ spūs cū deo. Secdo glorian⁹ de p̄fecta cognitione diuini patrocinij. vñ dicit Nūc scio vere. qz p̄ certā exp̄ientiaz diuine suauitatis quā ceterali⁹ degustāt ⁊ p̄ clarā cognitione p̄nt dīcere. Nūc scio vere. i. exp̄erimentaliter scio. qz misit dñs angelū suū. i. filiū. Sre. Quid est qd nō videt q̄ videntez oīa videt. Bern. Ibi mḡm semel vidisse ē oīa didicisse. Tercio glorian⁹ de plena ereptione cuiuslibet inimici. qd notat ibi. Erripuit me de manu herodis. Et hoc fit p̄ angelū magni p̄cili. i. xpm. Isa. lxi. Dñs misit me vt p̄dicarē captiuis indulgentiā. Apoca. v. Quattuor aīalia ⁊ viginti q̄tuor semozes cantabāt canticū ⁊c. redemisti nos in sanguine tuo. Nā demōes expectāt p̄ditōez p̄siderātes illud Sen. viij. Sensus ⁊ cogitatio hoīs ab adolescētia prona sunt ad malū. ps. cxvij. Ne expectauerūt peccōres. id est demones in volūrate peccādi existētes vt p̄derent me. **¶** Nota h̄ festū celebrat qd duplici de causa. Primo in memoriaz ⁊ liberationis petri. de q̄ liberatione fideles i h̄ie rusalē erāt valde gauisi. ita q̄ petrus cū v̄eēt in domū marie. rhode nō potuit apire iam am p̄ gaudio. ⁊ post intrauit ⁊ dixit rem gestam. dixit nūciate hec iacob ⁊ fr̄ib⁹. **¶** Secdo in mōratione liberationis alexandri pape q̄ fuit ser⁹ a beato petro. quē quirinus dux romanorū habuit in vincul. Qui quirinus dux audiuit q̄ alexander suscitasset hermetis filiū. Et dixit quirin⁹ alexandro. Da leo gutturosam filiū. si sanare poteris illam p̄mitto me recipe fidem tuā. Cui alexāder. Uade duc eā ad carcerē meū ⁊c. Venit filia noie balbina. ⁊ prostrata ante alexandrum osculata est vincula sua. Cui alexāder. Noli osculari filia cathenas meas. s. bonas sancti petri inquire ⁊ osculare illas. ⁊ sana eris. Et factū est. Et quirin⁹ baptisatus est. Alexander papa eccliam sanctificauit in honore sancti petri. ⁊ vindicā ei⁹ posuit ibi. Tercio p̄pter rit⁹ gentiliū destructionem. qz p̄mū dīc angustī celebrabāt in memoria octauiani angustī. s. eudoria filia theodosij uenit in hierusalē. ⁊ quidaz iudens cathenasa

De sancto Laurentio.

dictas ei dedit quibus petrus vincit. fuit ab herode: et venit romam cum pelagio papa. tractavit ut memoria principis paganorum non fieret. sed petri. Et cathene apponate simul sunt vincte quasi vna facte. **Q**uarto propter peccatis solvendi et ligandi vincula peccatorum traditione. ut ab his absolvat nos auctoritate sibi concessa. **Mat. xvi.** Quodcumque solveris super terram solutum erit et in celis. Nec auctoritas est sibi trina vice tradita. **Primo Mat. xvi.** secundo **Mat. xvij.** tercio **Job. xi.** Accipite spiritum sanctum quorum remiseritis peccata etc. ad resignandum quod tribus modis peccamus. corde. ore et opere. et habet nos ab his tribus absolvere. Quam absolutionem vobis prestat Iesus christus marie filius qui est in seculo seculorum benedictus. Amen.

De sancto Laurentio.

Sermo **CXII.**

Laurentius bonum

Linum opus operatus est. hec sunt verba ecclesie gloriati laurentii preconsilantia. **R.** Et non mirum quod assumuntur ecclesie verba. quod dicit **Bern.** Cum christi sponsa sticerat verba. fortior est ista transpositio verborum quam prima. Si enim pauli et iacobi verba posita sunt autentica. cur non verba ecclesie. cum saluator dixit **Mat. xvij.** Qui ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus. **Jo.** dicit **Innocentius.** et habet in canone. di. xi. Quis nesciat quod ab omnibus debet obfuaris quod sancta romana observate ecclesia. Nam dicit **Aug. li. xi.** contra faustum. Ego euangelio non crederem. si me catholice ecclesie auctoritas admoneret et sanctus **Thom.** ij. q. ix. Maximam auctoritatem habet ecclesia que ab omnibus est emulanda. Et propter est standum in auctoritate ecclesie quam **Dionysii** vel **Augustini.** quod dicit **Gre.** Peccatus paganitatis incurrat que ecclesie sancte contradicit. Idcirco ecclesie assuino verba in themate proposita. In his verbis ecclesia commendat beatum laurentium in bonis operibus propter que securus est eternam gloriam. Si cupimus honorem non refugiamus laborem. Sic ergo operamur bona opera ut laurentius operatus est. **S.** Pro quo sciam dum verba opera sunt deo accepta plura requiruntur. Primo acceptantur ex operantis voluntate. iuxta illud **Lu. vi.** et **Mat. xij.** Bonus homo ex thesauro cordis sui profert bonum. quod habet **Mat. vij.** Non est arbor bona que facit fructus malos. ac si diceret. Nullum opus bonum est

deus acceptabile nisi ab homine bono. De quo **Aug.** Nihil est bonum. scilicet meritoque nisi ex te bono. Unde sicut bona planta facit bonum seminem et rursus illud bonum semen facit bonam plantam si seminatum fuerit. sic bonum homo facit bonum fructum. et illud bonum opus facit rutilum hominem bonum. Unde **Gre.** Non placuit ab eis ex munere. sed munus est ab eis. nam in quantum bonum sumus coram deo. intantum erunt bona nostra opera apud deum. Secundo opera nostra ut sint deo accepta debent ex prompta voluntate. Quarto enim promptior et benivolentior est homo. tanto erunt opera bona meliora. Et hac enim prompta voluntate offerebat populus deo voluntaria. i. Paralip. xxix. cum dixit **David.** Domine deus patrum nostrorum custodi hanc voluntatem cordis eorum. et semper in veneratione tui nominis ista permaneat. quod dicit. **ij. Cor. vij.** Si voluntas prompta est sicut id quod habet accepta est. quod autem non est voluntarium non est deo acceptum neque gratum. Nemo enim inuitus bene facit. et si bonum est quod facit. **Jo. Eccl. xxxv.** Omnis voluntas propter et propter offert deo. quod dicit **Gre.** Cor et non substantiam pensat deus. non quantum sed ex quanto. scilicet affectum offerat. Valuit enim petro et andree rethie pro regno celorum. **Zacheo** dimidium substantie sue. valuit vidue emere regnum celorum duobus minutis. valuit alter calix aquae frigide. De quo **Aug.** Regnum celorum tantum valis quantum habes. valet ad bonam voluntatem. Nam sicut **Gre.** Non est vacua manus a munere cuius anima cordis sit plena voluntate bona. quod ut ait **Bern.** Bona voluntas in anima est origo omnium bonorum et omnium virtutum mater. que illam habet seculum cum habet quod quod ei ad bene vivendum opus est. Item custos anime sue debet esse sollicitus circa custodiam bone voluntatis. ut prudenter intelligat et discernat quod est quod vult. et propter quid vult. et quantum vult. et quod vult. utrum visus ad contemptum ipsius et omnium que sunt vel esse propter. Et hoc non tantum ex rationis iudicio sed etiam ex affectu mentis. ut iam voluntas non sit voluntas sed amor. De tali voluntate **Lu. ij.** Pax hominibus bone voluntatis. eo quod dicit **Amb.** de officiis. et habet. **lxxxvi. di.** non satis. Non satis est bona facere nisi procedant ex bona voluntate. **Diego.** et habet in canone. **xxij. q. i.** Dominus non ea que offerunt respicit. sed voluntatem offerentium. quia iusticia non ex opere summat nisi fuerit voluntas. Et licet opus non valet sine voluntate. tamen e converso valet voluntas. ut habet **ex pe. di. i.** Aliter. Sufficit voluntas ubi desinit operis facultas. Tercio ut opera nostra sint deo

accepta debent pcedere ex intentionis sinceritate. Est autem recta et sincera intentio ut si iugula opera nostra non ad placendum hominibus sed solum deo faciamus. quia deus est nobilissimus finis. Ideo quanto intentione operi nostro talis fuerit per rectam intentionem imponitur erit uobile supra modum. iuxta commune puerbium. Si finis bonus est totum bonum est. Ideo Bern. Intende in deum et propter deum. hoc est utramque facies facere pulerit. scilicet actionem et intentionem. et hoc est quod dicit dominus Mat. vi. Si oculus tuus simplex fuerit. totum corpus tuum lucidum erit. Hoc exponens Aug. di. Per oculos intelligere debemus intentionem qua facimus quod quod facimus que si munda fuerit recta. et id aspiciat quod aspiciendum est. omnia opera nostra que finem esse operamur erunt bona. quia dicitur Heb. iij. Dilatorum intentionum et cogitationum cordis est reus. Et dicitur quod intentio nostra debet fieri in deum et propter deum. Sed hec aliquid intendimus propter deum sed non in deum. ut huiusmodi fuerant diuinitibus et propter elemosinam pauperibus. De quibus Bern. dicit in Lano. i. q. i. non est. Non est putanda elemosina si pauperibus dispenset quod ex illicitis rebus acquiritur. Nam qui ita accipit ut dispensat plus grauat quam quod iuuat. quia dicit Alexander papa. dicitur xv. q. vij. c. sacerdotibus. Non est opus sed reus deus inspector reus. Ideo tunc opera nostra placeant deo. si sicut uelicia cordis intentione et charitativa affectione et ex desiderio superno. Nam dicit Aug. Si quis aliquid operatur ut terre et non commode adipiscatur. non erit cor mundum quod in terra uoluit. propter quod dicit Bernar. Intentio est eo suauior et melior quam diuinitus percipiat. Quanto debent fieri cum operum difficultate. hoc est quod debet esse ardua et difficilia ut ex arduis et difficultibus uoluntas et intentio cognoseat seriosa. Ad hanc difficultatem conati sunt omnes sancti qui deo placere cupiebant. considerantes quod dura et aspera ualde difficilia in domino huiusmodi propter peccata. quia omnibus sanctis et electis dicit dominus illud Luce. xxiij. Ego dispono uobis sicut disposui mihi patet regnum. id est per dura et aspera ingressus sum. sic et uos sequimini uestigia mea. Cui resonat quod scribit Aetu. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. De quo Gal. v. Qui christi sunt carne sua crucifixerunt. Nam si nos non castigabimus? unde utique nos castigabit. si tamen sumus de numero electorum et in filiis copurati. Nulli ergo electorum hic parcitur. ad Heb. xij. Flagellat omnem filium quem diligit. Qui dicit omnem nihil excipit. nisi

eos quibus non parit in eternum. propter quod dicit Bern. De hoc quibusdam parit. ut eos in perpetuum sciat. Et quosdam hic ferit ut eos in eternum clarificet. De bene et plene per similitudinem ostendit de desperatis infirmis quod quod poposcerunt medici dare percipiunt. Et illis qui ad salutatem reuerti possunt quod quod eis placet dare contradiunt. Eligat ergo quis quod uult. quia impossibile est in presentem et in futuro frui delictis. Id Bern. Qui mala presentia delectare desiderat futura omnino certius expectat. Quinimo ut opera nostra sint deo accepta facienda sunt studiola uiracitate et cum magna diligentia. Unde ij. Paralip. ij. Agite diligenter et dominus erit uobiscum. Nam diligentia in oculis dei plus placet quam opus. De caetero diligentia nihil aliud est nisi intentio deuotio. et deuota intentio. Et hoc facimus quando mentem infirmam in id quod agimus omnem euagationem mentis restringentes. De hac diligentia et diligentia deuotione dicit Bernar. Admonendus est homo spiritualis quanta puritate cordis intendere in cum cui sacrificium offert. seipsum attendere quod offert. et intelligere ad quid offert. Et in his infirmis mentem quod summat uel faciat ex hoc lac deuotionis. Et tunc homo currit in deuotione sine labore sine sudore. Bern. super Lanti. Sicut mel in cera. sic deuotio in aia. Dicit Richar. de mystico somno. Quod est aliud deuotio quam seruida mentis in deum uoluntas. et ubi est dilectio ibi nulla mentis distrahitio. ut dicit Bern. Ubi est amor ibi non est labor sed sapientia. nil graue sed omne suauiter leue. Id dicit apostolus i. Cor. xiiij. In ecclesia magis quam quibus uobis loquor in sensu meo ut et alios instruam quam decem milia uerborum. ac si diceret. Breuis oratio plus ualeat cum deuotione quam longa sine deuotione. Hoc est quod uult Hiero. et habet de psecratione di. v. c. Non mediocriter non tamen uobis sed corde orandus est deus. quia propter melior est quam quibus psalmodiarum decantatio cum cordis puritate et spirituali hilaritate quam psalterij modulatio cum anxietate. Ex illo patet quod uobis plus alio orare et bona opera facere et tardius ad celum uenire. et minus de gaudio habere. de quo Augu. Non diuinitas temporum. non numerositas operum sed maior dilectio et deuotio auget hominis meritum et premiis. Id Cassio. Melius est deuotum in minoribus quam in deo tui in maioribus operibus inueniri. Ad hanc deuotam diligentiam hortamur Deutero. cxi. Quod iustum est habet iuste exequitur. Hoc tamen fit quoniam bonum opus cum diligentia et deuotione facimus et cum attentione intellectus. Unde psalmist. ij. Cor. x

De sancto Laurentio.

Omnē intellectū in obsequiū xp̄i captivan-
tes. qz scribit Sap. i. Spūs sapie aufert se
a cogitationibz q̄ sū nr sine intellectu. i. pre-
ter intentionē rō intelligentiā. Uū repellere spi-
ritūs sanctū a se nō est in voto cogitantis. sit
tū cū culpa negligent̄ vt spūs discipline se
aufert a cogitatioibz indisciplina. Ser-
uo opa nra facere debem⁹ ex sincera charita-
te r intentionē charitatiua. sine qua nullum
opus q̄ntūcūqz re genere bonoz acceptatur
Un. i. Loz. xij. Si linguis hominum loq̄r r
angeloz. charitatē aut̄ nō habuero fact⁹ sū
sicut es sonans rē. In q̄bis v̄bis apl's ponit
q̄rtuoz nobiliora exercitia q̄ fieri p̄nt. pbās
p locū a maior. r hoc sic. si tā nobilia r sup-
ma exercitia sine charitate nō valeant. mul-
to min⁹ mediocra r minora exercitia nihil
valent. Quā autoritatez Bem. exponit di.
Charitas est bonū sine q̄ nec op⁹ minimuz
respicit. sine q̄ nec maximū acceptat. Nō p̄-
dicatio. si linguis angelorum rē. nō fides. si
montes trāfferam. nō elemosina. si facultates
omnes in cibos pauperz distribucro. non
corpis afflictio vel martyriū. si tradā corp⁹
ita vt ardeat. nō missaz solennia. qz añ fra-
tris reconciliationē min⁹ phibet. Est eniz
fortis v̄mior dilectio q̄ nihil aliud finit a/
manē cogitare q̄ qd amat. Jo apls. i. Loz
xvi. Omnia v̄ra in charitate fiant. Ratio au-
gustini. Sola charitas distinguit inter fili-
os dei r dyaboli. Septimo opa nra debēt
fieri ex opantiū multiplicitate. hoc est vt oīa
mēbra corpis r oēs vires anie mutuo se ad-
iuuant r certatim pueniant ad obsequiū nr
laboris. qz d̄r Proverb. xvij. Vbi frater ad-
iuuat fratrem ibi firmior est ciuitas r ciuitatē
operatio. qz si fideliter se adiuuant facilliter
opus p̄ficat. talis coadiuuatio multū placz
deo. Eccl. xxv. In tribz bñplacituz est spiri-
tū meo q̄ sunt pbata corā deo r hoībz. quo-
rū vnū est p̄cordia fratnū. i. oīm viriū anie.
Si aut̄ in his fratres dissentire incipiunt.
omne op⁹ quod agit nihil valet Eccl. xxxv.
Un⁹ edificans et alter destruens qd p̄dest
verūqz nisi labor. Taliter agens hō nō p̄fi-
cit. Si eni lingua orauent. man⁹ spoliauerit.
aut man⁹ elemosinā erogauerit et lingua
blasphemauerit. qd p̄ficat ille hō nihil. qz h̄
phibet. i. Loz. i. Rogo vos fr̄es in vob non
sint scissinata. Sed oīa opa nra in charitate
p̄corditer faciam⁹. iuxta illud Lok. i. Fructi-
ficantes in oī ope bono. r Eccl. ix. Qd cum
qz p̄ man⁹ tua opari instāter fac. Nā retri-

but. o in vita futura crit fm opa nra. de q̄ ps
xxvij. fm opa manū meaz retribuēt mihi
Apoca. xij. Opa illoz sequunt̄ illos. de q̄
Bre. Scdm̄ differentiā meritoz crit retri-
butio premioz. Idco hortamur Eccl. vlti.
Opamini opus v̄m ante tps r dabit vo-
bis mercedem v̄ram in tpe suo.

Sermo CXIII. Ad idem.

Quis mihi

ministrat me sequat. vbi ego
sum illic r mīster me⁹ erit. Jo
han. xij. In v̄bis p̄missis duo innuunt.
Primo docet nos modū sui sū utij. ibi. Si
qs. Secdo subiūgit premiū nri laboris. ibi.
vbi ego sum. De prio dicit. Si qs mihi
ministrat. Nota q̄libet fidel̄ debet esse min-
ster dei. vt d̄r. i. Loz. iij. Sic nos existimet
homo vt mīstros xp̄i. r. q. Loz. vi. In oībz
exhibeam⁹ nos vt mīstros dei. Idarco vidē
dū est q̄ vult deo ministrare digne d̄z duo
attendere. T Prio q̄liter se habeat er-
ga d̄m. scdo q̄liter ad p̄seruuz. Prio q̄ ad
d̄m debet h̄re ier. Prio elegantia vel inno-
centia. scdo intelligentia. tercio diligentiaz
quarto patientia. q̄nto p̄stantia. sexto cōco-
mitantia. Prio igit debet h̄re innocentiaz. i.
Thimo. iij. Sicut mīstri xp̄i nullā habēt
crimen. ps. c. Ambulans in via immacula-
ta hic mihi ministrabit. Nā d̄ns mōsvult
h̄re mūdōs seruos. Leu. xi. Sancti estore
qm̄ ego serus suz. Nā d̄r Isa. xxij. Sicut
d̄ns sic r fuus ei⁹. Nec innocentia quā do-
min⁹ requirit a nobis stat in tribz. In cordis
puritate. sermonis veritate. r opis sanctita-
te. Prio in cordis puritate. Aug. Nō re-
q̄rit re⁹ pulcrā camē. sed pulcrā mentē. pro-
verb. xxij. Fili p̄te cor tuū mihi. Ergo cum
intras eccliam ad s̄uendū deo munda cor
Diere. iij. Laua a malicia cor tuū h̄terim
vt salua fias. r sic sara Thob. iij. Munda
seruauit aiām meā ab oī occupācia. Et ta-
les p̄nt astare d̄no deo Nat. v. Bean mū-
do corde. Secdo p̄sistit in oris vel sermo-
nis veritate. Ephe. iij. Loq̄mini veritatez
vnusq̄sqz cū primo suo Jaco. iij. Qui i ver-
bo nō offendit hic p̄fect⁹ est vir. Idem ca. i.
Sic̄s p̄uat sereliosum nō retinēs lin-
guā suā. vana est ei⁹ religio. Jo ps. xij. q̄-
nt. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo
Rñdet. Qui loq̄nr veritatez in corde nec
egit volū in lingua sua. ps. xxxij. Prohibe

linguā tuā a malo & labia tua ne loquātur
 volū. puer. xxi. Qui custodit os suū custo/
 dit aīam suā. Mat. xij. Ex v̄bis tuis iustifi/
 caber. ex v̄bis tuis dēnaber. Tercio cō/
 sistit in opis scititate. Nā arbor ex fructu co/
 gnoscat. Mat. vij. Ex fructibz eoruz cogno/
 scetis eos. Joh. x. Opa q̄ ego facio testimo/
 niū phitent de me. ps. cxvij. Servus tuus
 ego sum & te me facere volūtate tuā. Amb.
 de officijs. Nō est satis bñ velle nisi assit be/
 ne facere. Jō Orige. Audite & sedes. audi/
 te neg' igitēs. audite inutiles q̄ speratis in h̄
 saluari q̄ xp̄iani appellamini: nō facit ope/
 ra xp̄iani. Lū dicit ps. xvij. Scdm opa ma/
 nuū me. retribuēt mihi. Sal. vi. Op' suuz
 p̄bet vnusq̄ sqz. Apoca. xij. Opa illoruz se/
 quūtur illos. De his tribz ait ps. xiiij. Dñe
 q̄s habitabit in tabernaculo tuo. Rñ dz ps
 xxij. Inno cens manibz. i. opibz. et mundo
 corde. nec iuravit in dolo &c. De im mundis
 vero pctō abz dz Jsa. i. Quid mihi de mul/
 titudine victimē v̄re. man' enī v̄re plene sūt
 sanguine. i. pctis. ḡ beat' laurent' mundus
 fuit minister. & q̄ Eccl. xxi. Beat' vir q̄ in/
 uent' est sine macula. i. cordis oīs & opis. q̄
 potuit trāsgredi' & nō est trāsgressus. Se/
 cundo bon' minister debet h̄re prudētia seu
 intelligentiā vt sciat qd̄ facitur' sit vel dimis/
 sur'. puer. xiiij. Acceptus est regi minister
 intelligens. Hanc intelligentiā peribat sa/
 lomō. iij. Reg. iij. & Sap. ix. Da mihi dñe
 sedū tuaz astuticē sapientiā vt mecū sit et
 mecū laboret. vt sciam qd̄ acceptū sit corā te
 omī tpe. U. Nec prudētia p̄sistit in ni/
 bus. & q̄bz Gene. Si prudēs es in tribus
 r̄p̄ibz dispense' anim' tu'. p̄sentia ordina. p̄
 terita recogita. futura p̄uide. De p̄io puer.
 xv. Vir prudēs dirigit viā suā. Sic fec' vil/
 licus iniquitans Lu. xvi. Sic prudēs s̄gi/
 nes. Mar. xv. Scdo recordare p̄terita.
 Lu. xvi. qz recepisti bona i vita tua. Tercio
 p̄uide futura. puer. vi. Uade ad formicā
 o piger considera vias ei' & discē sapientiā.
 puerb. xiiij. Vir prudens declinat a malo.

Tercio bon' minister debet h̄re diligētiā
 in agendis. & sic martha Lu. x. Martha sa/
 ragebat circa frequēs ministeriū. Roma. xij
 Spiritu secūctes dño sūctes. ij. Paralip.
 xij. Omīa eū diligētiā agite: & dñs erit vobi/
 scum. Nā negligētes sunt maledicti a dño
 Diere. xlviij. Maledict' qui facit op' dñi
 negligētē. Quarto debet h̄re patientiaz.
 ij. Loz. vi. In oibz ex̄p̄tiam' nosmetip̄os

sicut dei mīstros in mīstra paciētia vt on' dñi
 paciēter sufferam'. Jaco. v. Paciētes estote
 p̄firmātes corda v̄ra. Jaco. i. Paciētia p/
 sectū opus h̄s. & sic beat' laurent' Quin/
 to p̄stantiā vt non leuiter a fructio rei retra/
 hatur. Lu. i. Seruiam' illi in scititate oibz
 diebz n̄ris. ij. Paral. ix. Beati serui tui q̄ as/
 sistunt corā te omī tpe. Mat. x. Qui perse/
 uerauerit vsqz in finē &c. Serto rebz ha/
 bere & comitantiā dñi sui. Sertō. me seq̄/
 tur. Eccl. xxiij. Glia magna est sequi dñm.
 Hugo de regalibz disciplinis. Seq̄ debem'
 dñm in oibz v̄tutibz & bonis moribz. vt sic
 ad imaginē ei' creati sum'. ita ad moruz ei'
 similitudinē reformemur. i. Joh. ij. Qui dicit
 se in xpo manere debet sicut ille ambulauit
 ip̄e ambulare. & p̄imo. nā sicut dñs
 n̄ fuit patiens. i. Pe. ij. Lū malediceret nō
 maledicebat. & sic nos Lu. xxi. In paciētia
 v̄ra possidebit' aīas v̄ras. Scdo sicut dñs
 n̄ est misericors. Mar. xiiij. Misereor su
 per curbā. sic nos Lu. vi. Estote misericor/
 des sicut p̄r v̄r &c. Tercio sicut xps scanda/
 lū vitabat. Mar. xvij. Ne scandalisemus
 eos. & sic nos. i. Loz. x. Sine offēnsiōe esto
 te iudeis & gentibz. Quarto sicut fuit scu/
 diosus in orōne. nam in orōne p̄noctabat.
 Mar. xiiij. Solus orabat. i. mōte. & sic nos
 Lu. xvij. Quoniā optet semp orare. Quin/
 to sic in oibz opibz nō q̄sivit glīam suā. sed
 p̄ris. Joh. viij. Ego gloriā meaz nō q̄ro. est
 q̄ querat' iudicet. & sic nos ps. cxij. Nō uo/
 bis dñe nō nob &c. Scdo debet scire quōd
 debet se h̄re ad familiā dñi sui. Primo paci/
 ficationē sine r̄p̄bensiōe. ij. Loz. vi. Nemi/
 ni dantes vllā offēnsiōē vt nō vituperetur
 ministeriū vestrū. Philip. ij. Sitis sine re/
 prehensione in medio natiōis prauē. & inter
 eos lucētis sic lumīaria in mūdo. Heb. xij.
 Pacē seq̄mini & sanctum omīaz sine q̄ nemo
 videbit' reū. ergo dñs voluit esse suos paci/
 ficos. Mar. v. Qui dixerit fratri suo racha/
 reus erit iudicio. i. Loz. xi. Si q̄s videt' cō/
 tentiosus esse inter vos. uos talē cōsuetudi/
 nē nō habem'. ij. Thimo. ij. Seruū dei non
 optet litigare s̄z mansuctū esse ad oēs. Ser/
 cundo dz h̄re p̄icipationē. q̄ a dño recipi/
 at vt p̄feris cōmunicet. sic nos. i. Pet. iij.
 Unusquisqz sicut accepit grām in alterutqz
 illā ad ministrātes. sicut boni ministri mult/
 tiformis grē. vt si habes p̄siliū sapientiā &c.
 Iuxta illud Jsa. l. Dedit mihi dñs linguā
 eruditā vt sciā sustentare eū q̄ lapsus ē & dō

De assumptione Marie &c.

Si tpalia habes cōmūca .i. Job. iij. Qui habuerit subam huius mundi &c. Si habes grām deuotiōis p alijs orandi ora. Jaco. v. Orate p inuicē Luc. xxiij. Ego p te rogauit ptre. & tu aliqui p uersus p sit. &c. Si habes fortitudinem mīnūtra infirmis & in finis. Mar. xx. Ego in medio vrm sum sic q mīnūstrat Tercio supportationē ouer. vt apls Gal. vi. Alter alteri onera portat. Ephe. iij. Supportates inuicē in charitate. et tenemur in noua lege Nā in veteri lege dicit Exo. xxxij. Si videris asinū &c. Ro. xv. De leui nos firmiores imbecillitates infirmo rū sustinere Dixi scdo subiūgit pmiū labo ris. ibi. Ubi ego sum illic & miser me erit. Aug. Ubi oia bona etiam si erūt in inferno nulli subijcient tormento. Job. xiiij. Accipiam vos ad meipm vt vbi ego sum et vos sitis. Job. xvij. Pater q̄s redisti mihi volo vt vbi ego sum & illic sint meū vt videant claritatē meā quā redisti mihi. sed q̄ non sequūtur vbi erunt Job. x. In terram miserie & tenebrarū. vbi nullus ordo &c. Baruth. iij. queniūt ab illis qui mūdo seruūt. Ubi sunt p̄ncipes gentiū q̄ dñant bestijs terre i auibus celi ludūt. & nō est finis inq̄sitiōis eoz exterminati sunt ad inferos descēderūt. alij in locū eoz su reuerūt. Jō oculi nū semper ad dñm & ad p̄miū. Itē nota ad p̄miū debz se h̄re seruū tripliciter. A Primo vt frequēter aspiciat vt animet. Grego. Cōsideratio p̄miū minuit vim flagelli. Idē. Spes premij solariū est labor. Heb. xi. Moyses fide negauit se filiū filie pharaonis eligens affligi cū p̄lo rei magi q̄ tpalīs peccati habere iocunditatē. sic & nos. Grego. Si cōsideram q̄ p̄mittunt in celis vilescūt omnia q̄ sunt in terris. Scdo debz p̄miū seruēter desiderare vt labor alleuiet. De q̄ Chrif. Si attenderes requiē celi. labore mūdi nō turbaberis. Idcirco si terreat te labor respice p̄miū. Dicit Bern. Labor meus vix ē vni us hore si amplius non sentio p̄ amore. Tercio patienter illud expectet ne tedio frāgatur. sicut filij israel Num. xxi. Lepit populū sedere labor inuenis. ergo non venit in terrā p̄missionis. q̄ nō patiēter expectabat Jaco. v. Ecce agricola patienter expectat v̄nec accipiet temporaneū fructū. figuratur Ben. xxiij. Jacob patienter expectauit septem annis p̄ Rachel. Sic hō fidelis p̄secutiōe vite eterne Jaco. v. Patienter estote firmantes corda v̄ra. q̄ d̄ Jacobi. i. Patientia p̄

fectū opus habet Lu. xxi. In patientia v̄ra possidebitis aīas vestras. Qualis fuit beatus Laurenti. vt pater in c̄ legenda.

De assumptione beate Marie virginis
Sermo CXIII.

Introduxit me

ret in cellā vinariā exultabimus & letabimur in te Lanti. i. Et legit in assumptione beate Marie virginis B Theophilus in breuioloquio diuersarū artium. Ebur recoctū vino forti flexibile efficit ad instar cere. Nā ebur ob sui dulcedinē vniū imbibit. & p̄sequens mollescit & mollescit. quēadmodū vitrū in sanguine hircano. cornu in oleo. ouū in aceto mollescunt. Spūaliter beata virgo maria tangit nobile ebur rōne v̄ginalis castitatis vino caritatis decocta flexibilis est in pietate & misericordia erga nos. Vñ Bern. sap Lantica. Maria sinū pietatis oibz apit. & plenitudinē accipiūt vniuersi. captiui liberationē. egrū curationē. tristes solatōes. p̄ctōz veniā. iustit̄ grāz. angls leticiā. tota trinitas glām. q̄ digna fuit & dignissima vita eterna. q̄ scribit Mar. v. Beati misericordes qm̄ ip̄i misericordiā p̄sequunt. p̄pter ip̄am pietates q̄ ad oia vniū est. maxie ad p̄missionē vite eterne Jō ip̄a dixit. Introduxit me rex in cellā vinariā. In v̄bis p̄missis du o inuuntar. P̄rio beate virginis mane assumptio gl̄iosa ibi. Introduxit me rex in cel. vi. &c. Sre. id est in intima gaudia q̄ alijs spiritalibz oculant. Scdo subiūgit suoz donoz & gratulatio iubiloſa. ibi. exultabim & letabimur in te. i. gaudem honori tuo L Dixi primo inuūt v̄gis assumptio gl̄iosa. Nec gl̄osificatio notat ex tribz. P̄rio ex assumptiois loco. ip̄a h̄z singularē felicitatē ex loco. q̄ fuit introducta in diuina cellaria. ex mō habet singularē iocūditatē. q̄ fuit ad intima celli gaudia introducea. ex misterio h̄z singularē dignitatē. q̄ nullus angloz fuit dignus eā introduce nisi solus rex regū & dominū dñantiū. & q̄. Introduxit me rex in cellā vinariā. D Nota beata p̄go maria in triplex cellariū fuit introducea. i. gr̄e. sapiētie & gl̄ie. De p̄rio Deut. xxviiij. Emittet dñs bñ dictionē sup cellariā tuā. i. multitudinē gr̄e D q̄ p̄funde introduceit eā & in cellariū gratie. Prouerb. iij. Torcularia tua. id est portē aie v̄na dabunt. i. gr̄e. Bern. Quis

multitudinē et altitudinē grē ei⁹ inuestigare poterit. Nā ipa rotata est altiori et pfectiori bono oīm grāz. Eccl. xxiij. In me omnis grā vie et veritatis, q. d. Dm grām omnibz hoibz ad p̄santē vitā necessariā et ad futurā misericorditer sum p̄secuta: q. potuit dicere illud Eccl. vlt. Videte qm̄ nō soluz michi laboravi: s; omnibz exquiretibz veritatē. Jō Eccl. xxiij. Trāsite ad me omnes q. cupiscitis me. Bern. Maria sinū pietatis omnibz aperit. ipa est lingua thesauraria: cut p̄misit de⁹ thesaurz grē et misericordie. Jō dixit ei angelus Ave grā plena Lu. i. Bcti. De plenitudine ei⁹ accipiūt vniuersi. Eger curatōz zc. vt supra. Orōi⁹ Quos nō saluat dei iusticia: saluat marie misericordia infāta Ab h̄ vino grē corroborata est in merito vite. qz de q̄to grā maior: de tanto op⁹ meritoriu m̄ copios⁹. Et sic ipa excellit alios sanctos in dono grē et merito. puer. vlt. Multe filie regū gregauerūt diuitias q̄s tu supergressa es vniūsas. Nā dz Mar. x. Si q̄s p̄phetā hospitiō accepit. mercedē p̄phete accipiet. q. accipit in s̄u mercedē in s̄i accipiet. Quid illa meruit q. filiu dei nō soluz in hospitiō terrestri. s; et in hospitiō corporis et ante suscepit. Si meret ille q. dat paupi indumentū. qd illa q. filio dei dedit carnis indumentū. Si meret q. dat paupi cibuz. qd illa q. de virginis vteribz filio dei dedit alimētū. D. q. sublimia merita. qz in actiua et cōtemplatiua vita se sublimiter exercuit qz si mul. alij in successiue. s; fil. et semel viraq; vita est ei donata vt infans ab ea aleret. intus dei fili⁹ p̄templaret. Jō hodie legit euāgelium de maria et maria ad resignādū q. ipsa in vtraq; vita fuit pfecta. Nā ipa habuit pfectiorē dispositionē et etiā pfectiorē exercitationē et rectā intentionē. E. Primo pfectiorē dispositionē. Dicitur. q. disponunt hoiem ad virtutē actiuā. Rūdet. primū est cōsuetudo puritas. qz dicit Bre. Nulla bona a deo acceptant q. maloz admixtione maculant. Nā licet multa facit nō est acceptū nisi hō p̄ sit accept⁹. Bre. Nō placuit abel ex munere. s; mun⁹ ex abel. qd p̄dest deo dare sua. seipm̄ dyabolo. Nam nihil poterit fore deo gratū dū ipē ingrat⁹ est p̄ morale p̄ctm̄ Eccl. ij. Qui in vno offendit multa bona perdit. iō opter q. sit pur⁹ in sc̄ia. Quis vnq; fuit maior puritatis et dignitatis q. ipa. An̄. Ea puritate nitebat q. maior sub deo intelligi neq̄t Lanti. iij. Tota pulchra es zc. Bct.

In puritate trāscēdit oēm ang. ellcā et oām celestē creaturā. Scdm̄ qd requirit̄ et recta intentio. Bre. Uigilāti cura in c̄tio est p̄sanda. qz dicit Alexander papa. z h̄. xv. q. vi. si sacerdotibz. Nō solū sunt attendenda ea q. sunt sed q. anio sūt Bre. Cor. z nō substantiā p̄nsat de⁹. S; q. meliorē intentionē habuit q. ipa. Bern. Ipa intendit in deum et p̄pter deū que nō solū in corpe. imo et spū exultant in deo. dicens. Magnificat anima mea dñz zc. Jō potuit dicere illud ps. lxxvij. Cor meū et caro mea exultauerūt in deū viuū. Tercio requirit̄ q. hō nō totaliter sit actiōis dedit⁹. sed in reiores vites et affectus debent deo dari. Bern. Fidelis aīa p̄ oculis habet nō t̄m qd a gat. Eccl. xxiij. Fili p̄be cor tuū mihi. ac si diceret. Quibuscūq; exercitijs mēbra foris dedit volo vt cor cū affectionibz mihi vacet. Jō multum improprietat̄ his q. nimis se dant opibz exterioribz. Dicitur. p̄. Pre sollicitū die q̄scere nō potuerūt. De talibz dicit Bern. Nō ea die debent se estimare celice vixisse in q. nihil recolunt meditādo celeste coegisse. S; quis magis deū in oibz opibz p̄ oculis habuit q. ea q. deformis fuit. Bern. D. q. familiaris facta deo o. dñā q. proxima q. intima. ipē a pud te manet. Un̄ tu cū eum vestis sub stantia tue carnis. ipē te vestit sua glia maiestatis. Nā eam p. grām nunq; reliq̄t. Bernar. Xps repluit marie ventrem et mentē. vt cū recessit a ventre nunq; t̄m a mēte. idcirco habuit bonā dispositionē ad actionem. Itē m̄ meliorē dispositionē habuit p̄fectiorē actionem. Nā dicit Greg. sup. Ezech. Actiua vita est surtanti panes tribuere zc. et sic ipa p̄fectiori modo q. alij. An̄. in omel. de assumptione. Alij suscipiūt hospitem quēlibet. ipa dei filius. Alij in domo. ipa in vtero. Alij veste corporali. ipa veste carne induit ipm̄. Alij cibo et potu exteriori. ipa deū et hōminē lacte virginali. Alij infirma membra alioz leuant portant zc. ipa in infantuli erate ipm̄ leuauit balneauit et portauit. ipa vtrum in cruce visitauit. ipa in morte affuit et in sepultura. Ideo legit hodie. maria sargagebat circa frequens ministerium. Itē ex vino grē ipa rotata. In cōtemplatiua vita figurata est p. manā q. sedens secus pedes dñi audiebat verba illius. An̄. Non t̄m ad pedes s; etiā ad caput residens seruabat omnia verba magoz pastozū et angeloz cōferens in corde suo. Bcda in omelia. Utra

De assumptione Marie v.

contemplatiua est charitate dei et proximi tota mente retinere et ab exteriori actione quiete scire soli desiderio auditoris inherere et ad videndum facere creatoris exardescere. Quis magis exardescere in dilectione creatoris quam eius mater. *Ecc. xxiij. Ego in pulchre dilectionis Amb.* Sicut feruor in igne missum efficitur totum ignem. sic ipsa in igne dilectionis. et merito causat ex amore. Ipsa potest dicere illud *Eccl. v. Nunciate dilecto meo quia amore languo.* Quia autem merito stat in dilectione. *Bern.* Non numerositas operum. non diuinitas temporum. sed maior charitas auget premium et meritum. *Bern.* Qui plus diligit plus accipit. Et sic ipsa per omnibus alijs hominibus. Secundo introduxit eam in cellarium diuine sapientie. *Proverb. iij. Doctrinis implebunt cellaria eius. s. sapientie. Zach. ix. Quid dulcius et pulchrius quam frumentum electorum et vinum germinans vigne. id est sapientia diuina. quia perfecte a deo potata facit dulciter et suaviter de deo sapere. Amb.* Quis digne loquitur de ea quam dulciter quam subtiliter sapiebat de deo. quia thesaurus sapientie requieuit in ea. *Bern.* Quid non de deo sapiebat in qua deus et sapientia eius latebat. ita ut mirarentur angeli *Lant. vi. Que est ista que progreditur quasi aurora confurgens electa ut sol. ps. l. Incerta et occulta sapientie tue manifesta sunt mihi.*

Tercio introduxit eam in cellarium vinarium glorie. De quo *Proverb. vlt. Date vinum his que sunt amaro corde ut obliuiscant egestatis suas. Hoc vinum est clarum et spirituosum. quia tibi clare vident faciem dei. Hoc vinum lenificat cor hominis. Ad hoc cellarium vinarium hodie est introducta. f. Videamus de modo quadruplici. Primo cum regio de core De quo *Apoc. xij. Mulier amicta sole. Ecce pallium regale. luna sub pedibus eius. id est omnes refectus. ecce scabellum pedum. In capite eius corona stellarum duodecim. id est duodecim prouincie per omnibus sanctis. ecce regale scutum.* Prima stella. id est primum prouinciarum. quia ab initio mundi prefigurata. *Ecc. xxiiij. Ab initio et ante secula creata sum. Secunda stella in utero sanctificata. Bern.* Proculdubio sancta antequam nata. Tercia stella est ab angelo reuerenter salutata. *Luce. i. Ave gratia plena quod nulli accessum est. Quarta a potentia patris obumbrata. Luce. i. Virtus altissimi obumbrabit tibi. Quinta stella a spiritu sancto seculata. *Luce. i. Spiritus sanctus superueniet in te. Sexta quia in conceptu non grauata. Augu.***

Quia portabat a quo portabat. *Bern.* Illa sola grauedine non sensit que sine libidinosa voluptione cepit. Septima in partu a dolore preseruata. *Isa. vlt. Quis vixit vidit tale vel audiuit huic simile. s. antequam parturiret peperit. Bern.* Noua prole nouo modo edidit. ideo aliena ab omni dolore permansit. Octaua stella in partu inuoluta. Unam canit ecclesia. Sicut sidus radii parit ergo filium pari forma. *Jo. Aug. dicit. Filius tuus o virgo fecunditate tibi tribuit. et virginuatis gloriam non abstulit. Nona stella quia prima est que virginitate vouit. ut dicit scriptus *Thom. parte iij. q. xxviiij. Et magis sunt opera laudabilia que ex voto celebrantur. ut patet in. ij. ij. Sicut qui dat arborem cum fructu magis dat. Decima stella que omnibus gratias est dotata. *Die. ro. Ceteris sanctis gratia per partes partatur. Marie totam se infudit gratie plenitudo. Undecima omnibus virtutibus adornata. *Die. ro. Nullo genere virtutum vacauit cui angelus plenitudine gratie permisit. Duodecima hodie super omnes angelos exaltata. Unde canit ecclesia. Exaltata est super omnes choros angelorum ad celestia regna. *Eccl. xxiiij. Sicut cedrus exaltata sum. figurat *Bern. iij. Arca noe requieuit in montibus armenie. *Ecc. xxiiij. Ego in altissimis habito. Ecce quomodo introducta est cur regio de core. Secundo introducta est cum magna gloria et honore. quia christus rex regum et ceteris angelorum conuenient. *Bernardus in sermone tempus loquendi dicit. Creditur que militia angelorum et saluator per se festinans occurrat. et cum gaudio in suo throno collocavit. *Ecclesiastici. xxiiij. Sicut cedrus etc. *Rabanus. Sicut cedrus est omnium arborum altissima. sic maria celestium et terrestrium domina et regina. *Bern. O benedicta inuenit omnis gratie. quis altitudinem glorie tue valeat investigare. *Damasceus. Si laudem glorie eius scribere volumus desunt verba quibus sufficienter scribere valeamus. *Bern. Christi generatione et marie assumptionem que enarrabit. Nam quantum gratiam adeptam est in terris per ceteris. tantam gloriam obtinet in celis. De quo. *1. Cor. ij. Quis oculus non vidit nec aures audiuit que precepit deus diligentibus se. quid preparauit signum se et pre omnibus diligentibus. Ideo canit hodie. Quia gloria in celis ista virgo colitur etc. Tercio fuit introducta cum canit dulcissimo. figuratur. *ij. Regum. vi.***************

David et omnis israel adducebat arcam cum iubilo. Dicit enim Lu. xv. Gaudium est angelis super unum peccatorem penitentem. Quale fuit hoc die gaudium angelorum adducentium reginam celi et terre ad regna celorum. Iohannes enim ecclesia assumpta est Maria in celum gaudent angeli laudantes benedicunt dominum. Non solum angeli. sed et gaudet filius quia mater honorat. gaudet angeli quia domina eorum exaltat. Iusti quia salus eorum augmentat. Bernardus. Quis cogitare poterit quam gloriose hodie regina processit. Quarto fuit introducta cum puille giali beatificata. Quia cum corpore et anima. Augustinus. xij. de civitate dei. Sicut christus est glorificatus in corpore et anima. ita pie credendum est quod virgo beata est beatificata in corpore et anima. tam in votibus anime quam corporis glorificata. Hoc probat Augustinus multis persuasionibus. **B** Primo hoc competit diuine potentie. si potuit eam seruare in virginitatis pudore. cur non incoorporam a putredine. cum dicit ps. cxxxiij. Omnia quecumque voluit fecit Secundo conuenit sue sapientie. quia sapiens architector facit re luere sapientiam suam in domo propria in qua eligit habitare. et sic hic. Prover. ix. Sapientia edificauit sibi domum et exiit in ea columnas septem. id est septem dona spiritus sancti. quomodo dicitur Cantico. iij. Tota pulchra es. quia sapiens architector intus et extra edificat domum ornando. et si ita eam ornauit in vita credendum est et in morte. Tercio conuenit diuine iusticie. in suis enim est qui aliorum sanctorum corpora. imo etiam tormenta ut sunt crux clauis et corona in isto honore haberi facit terra. corpus quoque matris maiori honore haberi faceret in terris si esset. sed non est. sed in celis. Si crux in qua christus ad tempus requieuit in tanto honore habet. in quanto honore deberet haberi mater de qua carnem suscepit et in ea nouem mensibus requieuit. Si in tanto honore fuit arca figurata in quanto arca sanctificata in qua vna aurea. id est humanitas. et manna id est diuinitas latebat. Aug. Si de suis ministris dixit Ioban. xij. Ubi ego sum ibi et mister me erit. si ibi manna nunquid in equali gloria. ubi dei iusticie decuit. ut que ultra omnes sibi ministraret ultra omnes ministros eam exaltaret Quarto conuenit diuine bonitati. Boni filij est honorare matrem in vita et in morte ultra alios. modo dicit August. Diuina voluntas elegit inter igneas flam-

mas vestimenta pueroz seruare illesa. cur non in matre propria. Ideo Aug. Tantum thesaurum dignius est seruari celis quam terra. illud sanctissimum corpus datum esse vermibus dicere primeisco et sentire non valeo. Iohannes ps. cxxxi Surge domine in requiem tuam tu et arca sanctificationis tue Sed diceret. quo tempore post christi ascensionem factum est. Respondet Vincenius in speculo hystoricali anno duodecimo post christi ascensionem. **V** Sed d. quate tandem misit eam in terris et non statim assumpsit. Respondetur propter quatuor. Primo propter fidelium eruditionem et consolationem in multis que sibi specialiter stabant. Ipsa enim matheus dixit de magis et stella et innocenti occisione. Et Luce de missione gabrieelis. et de cereis conceptione et natiuitate preceperunt scripsit. Ideo Diets. in quodam sermone. Christus post ascensionem virginem misit in terris ut apheus grece crudiretur de his que viderat et audierat. Secundo tenuit in terris in testimonium filij veritatis. Tercio propter fidei augmentationem. Bern. in omel. super stabat. Post ascensionem christi quasi ad lumina sanctorum ita ad virginem manam adhuc in carne viventem fuit peregrinatio fidelium experientium videre illud celeste fidei et diuini prodigium se humanitatis et veritatis. Unum Ignacius in epistola ad sanctum iohannem. Recte virgo maria post ascensionem filij manere debuit ut ecclesiam inter vendas persecutionum verbo et exemplo confirmaret. Unum Bern. in omel. ubi supra. Recte matrem misit in mundum utragque portio ecclesie. scilicet militans et triumphans visibili et invisibili fruere solatio. Illa in christo assumpta. ista in matre relicta in mundo. Sacerdotalium fuit matrem videre in terris habentem filium presidentem in celo. Quarto propter eius meriti augmentationem et completionem. Item beata virgo in statu hora mortis ut dicit Dionysius in diuinis nominibus operabat omnia apostolorum intercessio et dormitioni eius. et factum est. in statu hora mortis fuit rapta supra se in luxuriam dei sicum quoddam sicut frequenter rapiebatur. in qua efficiebat infensibilis quantum ad vires et potentias alligatas corpori. et sic facta est solutio et oculorum fractio sine sensu doloris. et in tali raptu fuit christus cum curia angelorum presens Et dicit Dionysius. Unumqueque apostolorum laudem christi et virginis sermonibus fecisse. Et sic corpus eius non statim ductum fuit in celum in valle iofaphat collocatum. et sic fuit ad

De assumptione Marie v.

tempus veraciter mortua. nec ista morte a lege comuni exempta Heb. ix. Statutum in est oibus hominibus semel mori. Ideo eam ecclesia. Morte subiit rpalcm. nec tñ mortis nexibus repulsi potuit. Dico. in smone Certū est ipam migrasse a corpe. Et sepulcrum monstrat in vallis Josaphat medio. vbi fabricata est ecclesia miro modo tabulata. i. repiera. Modus aut mortis eius sicut mente ipsi suspensa in templum de sua uisita ma corpis virtute paulatim desicabat. tandem sine dolore nō contemplatio e interrupta anima corpus deseruit. qz magna dulcedo cōtemplationis potuit absorbere oēm dolores corpis. Itē Dionisi⁹ loquens ad Tyrū dicit. Nos ut nosti rrupe multoz sanctoruz fratru uenim⁹ ad uisionē corpis vite pzin cipis. Erat enī primo iacobus frater domini. r petrus uerrex. r honorabilissima theoreu / matti. i. theologoz summitas. Secdo honorabiles creque resonabant. Tercio ipa im mediate post mortē surrexit. nec aplis vidē tibi. Et qz Dionisius sicut pleno r non scripsit ista miracula q̄ solent legi in apocripho q̄ ascribunt iohanni. Si enī Dionisi⁹ vel iohannes illa miracula scripsissent. etiā ecclesia illa nō obtineret in diuino officio. **I.** Dixi sedo subiungit nra r gratulatio glorio / sa. ibi. Exultabim⁹ r letabimur i te. Et merito debem⁹ gaudere in ei⁹ gra r gloria ppter etia. Primo qz hodie facta est cellaria i cellano glie ppinās oibo uinū grē. Eccl. xxiiij. Ego qm̄ sicut⁹ uorū. r qm̄ aqueduct⁹ exiui de paradiso refundēs sine interuallo aquaz uiuā. Rich. de sancto victo. Nihil a throno diuini muneris recessit qd̄ p marie manus nō trausijt. Secdo exultare debem⁹. quia hodie ipa facta est aduocata generis humani. De q̄ canit. Eya ergo aduocata nra. Bonus aduocat⁹ i se debet hēc q̄tuor. Primo diligentia. sedo potentia. tercio sapientiam. ut iustit leges. quarto corā familia regis reuerentia. Ita q̄tuor tangit psalmista po. xl. iij. r regine benedicta dicena. Allat. Ecce quāta diligentia. r nō recedit. ideo recordare uirgo mater dū steteris in p̄spectu dei ut loquaris p nobis bona. Item dicit regina. Ecce quante potentie mater regis Eccl. xx. iij. In hierusalē potestas mea. Quāte potestatis. cū dicit. a terris. non sub pedibus figuratur. iij. Regū. ij. Salomon occurrit matri r iuxta se locauit ad dexteram. dicens. Neqz phas est tibi tenegare. p̄te quid uis.

Dico. Hec est dies in qua saluator noster festiuus occurrit matri. r in solio regni post christi resedit. Subdit. in uestitu reaurato. Ecce quante sapientie. p aurum enī sapientia intelligitur Ceteri sancti habuerūt partem sapientie. sed nullus fuit ita uestit⁹ diuina sapientia sicut ipa. Subdit. circumdata uarietate. Ecce quante reuerētie in familia regis. Nilre familiaritates coloruz uirginū faciunt indumentū. Color aureus apoloꝝ. rubens martyru. uiridus p̄fessorum. albus rginū. Omnes isti circū dabant eā. Un̄ cauit ecclesia. Sicut dies uerni circū dabant eā flores rosaz. figurat. iij. Regū. r. Regina saba cuz multo comitatu uenit in hierusalē. Tercio exultare debem⁹. qz hodie facta est paradisi ostia. iuxta illud qd̄ canit ecclesia. Felix celi porta. Istam portam quā eua clausit ipa aperuit. Un̄ cauit ecclesia. Paradisi porta p eua cuncti clausa est. s; p manā rginē itez patefacta est. Ipa nos suis meritis introducit. puerb. vlti. Laudāt eam in portis opa ei⁹. qz sancti p a⁹ merita introducunt. Ignac⁹. Impossibile est aliquē saluare p̄tōrem nisi p tuū auxiliū r fauorē. ideo exultem⁹. Dico. Hodie glorio uirgo maria celos ascendit gaudere. Nam hodie regina mudi de p̄sentī seculo nequā eripitur Itē dico gaudere. Letet oīs orbis. hodie nobis salus est aucta interuenientibus marie meritis. Nā si uerū in sanctis laudare iubemur. magis in eius matre. Nā sicut hec uirgo est incompatibilis ceteris uirginibus ita hec festiuitas est omniū festiuitatuz suprema. hec ille. Naymo super Apoca. Quis gaudens erit eius obitus q̄ marie dū uixit ut fuerit sedulus r deuotus minister.

Sermo CXV. Ad idem

Assumpta est

a maria in celum gaudent angeli laudantes benedicunt uominum.

R Dicunt naturales q̄ herba q̄dam que dicitur sponsa solis est herba frigida r humida in secundo gradu. r est cōmunis omnibus. eius succus cum bibitur ualeat contra uenenum. ualeat etiā contra mortuoz canū uenenosuz. Si trita sup uuln⁹ ponat ueneni ad se trahit. hunc flozē sol ad se trahit. r qm̄ sol orit sitos flores aperit. r cum occubuerit itez se claudit. r sequit motū solis. Spūaliter. Per hūc flozē intelligitur

beata vgo maria q̄ fuit frigida ab oī ardore peccatorū, z hūda ex plenitudine gr̄az. Dicit enī Aug. in li. de natura. Cū de peccato agit de maria nullā volo prorsus h̄c mētionē. qz scim⁹ q̄ illi plus collatus est gr̄e ex omī pte vincēdi pctm. qz p̄cipe z parere meruit eū quē nullū p̄stat habuisse pctm. Itē est cōmunis omīb⁹ pctōib⁹ et iustis. teste Bem. Maria oīb⁹ sinuz pietatis aperit. de plenitudine eius accipiūt vn̄uersi. captiui redemptiōnē. egri sanitatē. tristes p̄solatiōnē. vt supra in alio s̄mone. Item ei⁹ s̄uce⁹. i. gratia sp̄ualiter bibit⁹ valz p̄tra veneniū peccatorū. qz dicit Cris. in p̄rogatiuis beate marie vginis. Peccatorē quē nō saluat dei iusticia. saluat misericordia z gr̄a marie infinita. Itē trita valet p̄tra mortuum canū. i. de monū. qz dicit Eusebi⁹. Demōes magi terrent marie patrocinio q̄ suo supplicio. Itē amēnissimā florē mariā vginē attraxit hodie ver⁹ sol iusticie x̄ps tē n̄ p̄ assumptiōnē venerandā. De q̄ Hiero. in s̄mone hodiemo. Virgo singulari⁹ virgo regal' hodie a pp̄rio filio suo ad thronū dei vehit z i ipsi⁹ sede trinitatis collocat. z illud figuratus fuit Hester. ij. q̄ Hester vgo speciosa fuit ducta ad cubiculū regis assueri. rex ip̄az amavit sup oēs mulieres. z dedit ei p̄tatem sup oīa. Ita x̄ps cum tota celesti curia duxit hodie mariā ad cubile celestis patrie. Ad h̄ sonat thema p̄assumptiū. In v̄bis p̄missis duo innuunt. P̄mo marie assumptio gloriosa ibi. Assumpta est maria in celū. Sc̄do angeloz exultatio sonorosa. ibi. gaudet angel⁹. De p̄rio dicit. Assumpta est maria. s. de p̄senti laeti miserie. de q̄ Job. xiiij. Nō natus de muliere h̄cui vincta tpe. z Eccl's. ij. Luncti dies ei⁹ cōmmissis pleni. De his hodie assumpta est br̄a virgo. de q̄ Aug. Dei geitrix assumpta est de carcere m̄di ad palaciū celi. de exilio ad patriā. de inimicis ad amicos. de tristitia ad leticiā. de paup̄tate ad diuitias. de ignominia ad honorē. de labore in requiē. de tenebris ad lucē. **L** Itē br̄a vgo maria assumpta ē hodie q̄ drupl. P̄rio assumpta est cū honorabili societate. sc̄do cū inefabili locūditate. terciō cū mirabili claritate. q̄rto cū terribili p̄tate. P̄rio cū honorabili societate. qd̄ figurat. ij. Reg. x. Regia saba ingressa ē h̄rl'm cū multo comitatu ad regē salomonē. Sp̄ual'. Sic hodie regina celi ad salomonē. i. ad x̄p̄z ē ingressa. de q̄ Aug. Danc fateamur reginā angeloz

qz peperit regē celoz. Dec intrauit in celestē hierusalē cum magno comitatu. Bemard. Quis cogitare poterit q̄ gloriose regina celoz hodie p̄cessit z q̄nto deuotionis affectu in ei⁹ occursum p̄cessit celestium multitudo. z nō mirū. Nā de lazaro dicit Lu. xvi. q̄ portabat ab angel' in sinū abrae. Nō dic vnuz angelū s̄z plures. q̄nto magis beata virgo. Bem. Nō solū angel' sed ei⁹ fili⁹ n̄ redemptor ih̄s x̄ps cū tota celesti curia tam angeloz q̄ iustoz solēniter occurrit crexit eā ad beate p̄sistōniū sessionis. De q̄ canit ecclesia. Tanq̄ flores rosaz z lilia puallū circumdabant eā. s. confessozes. v̄rgines z martyres.

Sc̄do assumpta est cū mirabili claritate. Ean. vi. Que est ista q̄ p̄gredit q̄si auro ra surgens pulchra vt luna. electa vt sol. Ex q̄bus verbis p̄t̄ q̄ ip̄a ascendit cū claritate corpali. z hoc intelligit p̄ claritatē aurore q̄ post noctē oritur z nullā resinet obscuritatē. Item ascendit cū claritate sp̄uali. i. cū aīa q̄ tota fuit in c̄p̄fusa. z intelligit p̄ claritatem lune. nā luna post solē maiore habet claritatem z lucē. z sic ip̄a post filiū. Itē terciō ascendit cū claritate sup̄ substantiali. i. cum filio suo qui obuīa sibi venit. z significat p̄ claritatē solis. Que obuiatio figurat. ij. Reg. ij. Salomon occurrit matri z iuxta se eā locavit. de quo Hiero. Dec est dies in q̄ saluator festin⁹ occurrit matri z in solio regni p̄ x̄pm resedit. Non mirū q̄ assumpta est cū tanta claritate. cum dicit Math. xiiij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoz. Quanto magis ista que sanctū sanctorū de se genuit. Terciō assumpta est cū terribili potestate. ita q̄ demones territi ab honorabili societate z excecati a mirabili claritate. velut noctue ad lucē solis excecantur. ij. Eoz. vi. Que cōuentio lucis ad tenebras. tremefacta tā terribili potestate ad instar canū q̄ vitgā fugiūt a qua p̄ la gā acceperūt. Numc. xxiij. Exiit virga ex israel z p̄ciet duces moab. i. demones. Nam eius potestas est tanta qd̄ dicit Amb. in libro p̄sanonā. Ad inuocationē nois marie cōcutitur concio. id est turba potestatis maligne. Exemplū scribit Jacobus sanuensis q̄ monachi quidā antē diem stabant iuxta flumē sabulis intendentes matutinis finitibus. z audierūt nauces cū tumultu. z sonitu horribili appropinquātes. z obstupentes clamauerūt. Succurre nob maria. ad quā inuocatiōnē ceciderūt demones. nisi istā inuocassetis

De assumptione Marie

omnes vos morti traditi fuissetis ex permis-
sione diuina. Idcirco legit de beata virgine
Lanti. vi. Terribilis es vt castrorū acies or-
dinata. s. ipis remonibz. id inuocanda est i
oibz temptatōibz. Ad qd horat Hiero. de
vina illustribz di. In omni tpe quo qd exer-
cetur. marie grā inuocet. qz dicit Orige. i. l.
bro de ritu ecclesiarū. Nunq̄ homines ita ti-
muerūt hominē corpalez sicut maligni spi-
ritus mariam rei matrē Quarto cāssunt
pra cū ineffabili locunditate. qd figuratur
est. ij. Reg. vi. David rōnis israel deduce-
bat arcam testamē cū iubilo r cū clamore
buccine. Spūaliter. David. i. ps. r omnis
israel. i. omnis multitudo angelorum deduce-
bant arcā. i. beatā virgine cū iubilo. Nō mi-
rum cū dicit Luce xv. Gaudū est angelis
sup vno peccatore penitentā agente rē. ma-
gis cetat gaudū de ea q nullū fecit peccatū.
Et hoc gaudū eructat ecclia dicens. Assum-
pta est maria in celū gaudent angeli rē.
M Ista est scda pars principalis i qua
dixi inuuit angeloz exultatio sonoroza. cur
dixi. Gaudent angeli laudātes benedicunt
dñm. non solū angeli. sed primo gaudet fili-
us dei. qz mater honoratur. Secdo angeli qz
regina eorū exaltatur. Tercio iusti. qz eorū
salus augmentatur. Quarto peccatores. qz
ira dei placatur. Unde ps. xv. A dextris est
mih sine cōmoucar. Bem. alloquens eā di-
cit. O domina quotiens iram refrigeras iudicis.
cum iusticie virtū egredietur a presen-
tia diuine maiestatis. Et Damascenus di-
cit. Ibat ad creatorem a creaturis vt inter-
cedat p nobis. Idcirco Bernardus incitat
peccatores ad hoc gaudū dicens. Gaude pec-
cator securi accessum habes ad deū. Coram
patre habes filium qui ondit cicatricea vul-
nerum. coram filio habes matrem q ostēdit
vtra. quomō talia dilectionis insignia nō
possunt exaudiri. Quinto gaudet ipa. qz
hodie glōria r honore coronat. Unde canit
ecclia. Gaude maria virgo. Nā omīpotēs
deus septe gaudijs repleuit matrē suā in ter-
ris. cui correspondēt septe gaudia q hodie
habet in cel. Idcirco canit ecclia hodie i in-
troitu. Gaudeam⁹ oēs in dño die festuz ce-
lebrantes in honore marie vginis r cuius
assumptione gaudent angeli. **P**ri-
mū gaudū qd habuit in terris est qz dei fili-
um cepit angelo annūciante. nob oibz ad
salutē. Illud gaudū erat multiplex in die
annūciatōis. Prio gaudebat de redēptio-

ne hūani generis p q supplicabat in secreto
cubiculo. vt dicit Francis⁹ maronis. Vir-
go in iuuentute lras didicit ab auna pphetis-
sa. r legebat illud Isa. vij. Ecce ego recipiet
r pariet filiū. Et licet multū r vt frequēter
occupauit se cū defectu hūani generis. nūq̄
tū spūm ei⁹ a contemplatione subtraxit ordie
tali seruato. redit enī se ad ofoem. r p ofoem
venit in contemplationē soli deo r iuncta fletis
genubz. elenaz oculis ac manibz maxillis
lacrimis pfulsis ptauit. vt impleretur illud
Sap. xvij. Dū quietū silētiū teneret omnia
r nox in suo cursū mediū iter haberet omīpo-
tens fimo tūus dñe de regalibz sedibz venit
Et cū in hac ordne fuit. tūc ingressus ange-
lus salutauit eā dicens. Ave grā plena rē.
Ecce recipies r paries filiū r vocab nomen
ei⁹ ihm. i. saluatorē. qz dicit Anb. Nō est sa-
lus in mdo nisi quā pepit virgo. Iō gaude-
bat de hoim salute in generali. nesciebat tū-
fore se puerperā salutē in speciali. Sz postq̄
stenter audiuit prudēter cogitauit q̄lis eet
ista salutatio. r hūiliter interrogauit. Quo-
modo fiet istud. Amb. Virgo credebat. sed
qd angelus dixit finitū req̄rebat. **Q**
Nam triplex est modus recipiendi. carnal
spūalis r singularis. Querit q̄s modozum
istorū esset. Postq̄ audiuit moduz. Spū-
sanc⁹ supuenit in te. Rñdit. Ecce ancilla
dñi fiat mibi fm verbū tuū. statim cōcepit
verū deum r hoim. Eterna vero sapientia
impleuit ei⁹ vterū. Ibi letabat de grā inuen-
ta speciali r generali. Primo gaudebat de
grā speciali ei collata q ipsa fuit q ab eterno
ordiata exiit ad rei inhabitationē. hūani
generis recōciliationē. r eterne glorie colla-
tionē. Primo ab eterno pūsa ad rei inhabi-
tationē. gnouit se porta Ezech. xliij. Erat
porta in domo dñi clausa. cognouit se virgē
aaron q floruit. Nume. xvij. et ad Heb. ix.
cognouit se rubū incōbustū Exod. iij. Ipa
gnouit se tabnaculū dei sanctificatū. De q̄
ps. xl. Sanctificauit tabernaculū suuz al-
tissim⁹. Ipa cognouit se angelus digniore in
mediū do angelicā salutatiōē q̄nta reuerē-
tia eā salutauit angelus. **P** Prio erat
anglō maior hoie q ad tria. Prio in nature
dignitate. qz spūs. Secdo in familiaritate.
Mar. xvij. Semp vident faciē p̄ris. Ter-
cio in grē vbertate. qz cū splēdore angeli ha-
bent lumen gratie. nos vero in enigmate.
i. Cor. xij. Nos i enigmate videm⁹ nūc et
p speculū. sed ipa excellit angelos i dignitate

te. qz iam est regina celoz & dñā an geloz;
 Scdo ipa excessit anglos in familiaritate.
 qz angls dixit. Dñs recū. aliter q̄ mecum. te
 cum sicut fili⁹ cū matre. mecum sicut dñs cum
 seruo. Tercio excessit angelos in grē vberta
 te. cum angelus dixit. grā plena. q. d. Tu es
 fons in q̄ aque omnīū fluminū grāz. De q̄
 Diero. Ceteris sanctis grā per pres pstat ut
 Mariē totā se infudit. Item ibi ipa cogno
 uit se ab eterno pūsam ad hūanitatē recon
 ciliationē. Ipā erat Vester que in uenit gra
 tiam corā assuero vt eriper pplm suū. De
 ster. v. Ipā erat Judith q̄ occidit holoser
 nem. Judith. xij. Ipā erat Abigail q̄ pser
 uabat nabal stultū ab ira dauid. i. Rc. xxv.
 Quā reconciliationē perit ecclia ab ea dicē
 Recordare virgo mater dū steteris in cōspe
 ctu zc. Itē ipa cognouit fore in thesaurū
 nre redem ptiōis. De q̄ Bern. Deus redem
 prur⁹ gen⁹ hūanū totā precii posuit in ma
 ria. Scdo gaudebat de gratia generali. De
 qua Eccl. xxiij. In me omnis grā vie z veri
 tatis. Venite ad me omnes. Bern. in ser. qui
 incipit temp⁹ loquendi dicit. Dec est q̄ to
 rius mūdi repationē adu uenit. salutē oim
 impetrauit. Constat eaz pro vnūerso gene
 re humano fuisse sollicitā. cui dictū est. In
 uenisti gratiā quā querebas. hec ille. Inue
 nisti gratiā quā eua pdiderat quā nemo in
 uenire poterat. Et quare inuenisti. qz quesi
 uisti apud dñm vbi est locus grē. nō apud
 mundū cui⁹ grā est fallax. Et de illa grā di
 cit Bern. Ipā est tanta vt nullus sanctorū
 sit gratio sioz. imo excedit grām oim sancto
 rū. Ipā inuenit gaudiū de angeloz purita
 te. de pphetaz fidelitate. de aploz charitate
 Ideo angelus dixit illi. Inuenisti nō emi
 sti. sed gratis accepisti. Bernar. O virgo z
 mater legē tene filij. gratis accepistis gratis
 date. Currant q̄ ad inuentricem grē q̄ grāz
 peccandi mortaliter pdiderūt. z dicit. Inue
 nisti gratiā. nō creasti eā sicut de⁹ pater nec
 semp habuisti sicut fili⁹. nec emisti sicut sy
 mon magus. nec pdidisti sicut homo pri
 mus. nec rapuisti sicut voluit angelus. sed
 inuenisti eam. Quia dicit petrus Rauanē
 sis. Te matrē fecit nō natura sed grā. Ber.
 Ipā inuenit grām q̄ sine virili cognitione
 grauida virginitate integra a sp̄ sūsancto fe
 cunda. sine grauitate enixa z castitas est an
 cia. z virginitas ei⁹ roborzata. qz sp̄ sūsanctus
 eius reperit mentē. sed zc fili⁹ ei⁹ ventres.
 Dūc gaudio corūder primū gaudiū qd

habuit in celo. s. plenitudo glorie sup om̄s
 sanctos z angelos. Bern. Quanta gratiaz
 accepit p̄ ceteris in terris. tantā gloriā obti
 net p̄ om̄s sanctis in celis. Idcirco idē ex
 clamat dicens. O benedicta om̄s grē q̄s al
 titudinē glorie tue possit inuestigare. Dicit
 Damascen⁹. Si gloriā ei⁹ scribere volum⁹
 deficiunt verba q̄b expumere valeamus.
 Bern. Christi geurationē z marie assum
 ptionē q̄s enarrabit. Si eni Isai. lxxij. dic.
 Que oculus non vidit nec auris audiuit q̄
 prepauit de⁹ diligentib⁹ se. qd prepauit gi
 gnenti se. Nā dicit Mat. xxv. Om̄i habenti
 ti dabit. habenti q̄ grām dabit gloria. Ipā
 in terra in summa grā erat. igit in celis eī
 summa gloria. Ideo canit ecclia. Qua glo
 riā in celis ista virgo colit. Jō de ei⁹ glia di
 cit Aug. Si oim nostrū membra verterent
 in linguas minimā scintillā glorie sue non
 possem⁹ explicare. qd igit dign⁹ hac virgi
 ne cui nullus sanctorz poterit cōpari. Ipā
 est corona virginū. gloria viduaruz. exulta
 tio coniugū. victoria xpianoz. gloria ange
 lozū. consolatrix aniarum. ianua celoz. Ipā
 est salus omnīū populoz. Ideo ipā dicit de
 altitudine sue glorie illud Eccl. xxiij. Qua
 si cedrus exaltata sum in libano. Nā sicut
 cedrus in monte libano sup om̄s arbores ex
 altatur. ita ipā sup om̄s sc̄os z anglos i ce
 lis est exaltata. Cū Bern. Ipā excedit pa
 trarcharū fidē. pphetarū sp̄m. apostolorū
 charitatem. marijnū p̄stantiā. p̄selloz misē
 ricordiā. virginū puritatē. Scdum gau
 dium beate virginis qd in terris habuit est
 q̄ ipā benedicta est ab elyzabeth in ei⁹ visita
 tione. nā cum maria opationē diuine virtutis
 z p̄ceptionē ineffabilē iā cognouisset. et
 exemplū sibi positū ab angelo ad cognatāz
 visitandū se ptulit nō hesitando de v̄bis an
 geli. qz s̄m Symonē de cassia. Matzoza iaz
 in ea celebrata cognouerat. sed vt miraculū
 miraculo p̄iu geret. nouitatē nouitati sc̄a
 aret. z venerarent in sterili diuina mystena
 que p̄ibant suū p̄ceptum. sp̄ inu p̄p̄tico
 multa virgo nouerat z illā sterilez gestaret
 et p̄conē cui⁹ ipā ferebat iudicē. in magno eē
 mysterio. quoniā lex z euangeliū i magnis
 montib⁹ obuiare debebant. ergo exurgens
 ab h̄i in montana. Ambro. Leta p̄ voto. se
 stina p̄re gaudio intrauit in domū zacharie
 z salutauit elyzabeth. exultauit infans i v̄te
 ro p̄re gaudio. Symon de cassia. Exultauit
 in v̄tero anteq̄ nasceret. officiu⁹ p̄regit ad

De assumptione marie.

ad quod factus erat gaudio adorauit deum quem
voce non potuit edicere ita ut misericordia plena
in sancto exclamauit voce magna dei. **B**ea-
dicta tu in mulieribus et benedictus fructus ven-
eris tui. unde mihi uenit misericordia domini mei ueniat ad
me. beata que credidisti. **T**unc sanctissima anima
marie iubilo repleta se continere non valens ce-
cinit canticum iubilosum dei. Magnificat
anima mea dominum. tunc ueritatem eius castissimum silis
uasi in quo deus pater reconditum tenebat celeste
balsamum. **I**psa tunc erat rubis spiritus sancti igne
plena sine combustione fidelitatis. **Exod. iij.**
Ipsa tunc fuit odoratus oculus omnium aromatum et
deliciarum paradisi cuius clauicularius erat deus
uerus trinitas et unus. **I**psa fuit illa uirgo pul-
cherrima abysci lunamur que fuit regem dauid
id est christum regem celi in gremio. **iij. Reg. i.** **Q**
quantum gaudium habere deum in cordis hospitio.
D si zacharus suscepit gaudens. quid illa.

Secundum gaudium in celo quod deus tota uirginitate
tanta claritate. quod celus et omnes angeli sancti
illuminant sua claritate. precise sicut hic ter-
ris dies illuminat a sole. **Apo. xij.** **M**ul-
ta erant amicta sole. **N**am sicut omnes planete capiunt
claritatem a sole. sic omnes sancti a beata uirgine
Bern. **N**ihil nos habere uoluit quod per manum
marie non transierit. **S**i quod salus et gratia ha-
beret ex ea nouum reddere. **I**te sicut sol est
causa generationis inferiorum. et sic ipsa omni-
um gratia et uirtutum. **I**te sicut sol suo lumine
delectat. **Eccles. xi.** **D**ulce lumen et delectabile
oculis videre sole. **E**t sic videre beatam uirginem
Un legimus de quodam que ex intima cordis deu-
otione appetebat uidere beatam uirginem. et di-
ctum est ei uidebis. sed emarec tibi oculos
Ridiculus fiat. et ostensa tibi. uidebis perdidit ocu-
lum ipsa euanuit. et ipse clamauit libenter pedes
et reliqua ut adhuc semel uideam. **N**on mirum
quod dicit **Mat. xij.** **F**ulgebunt iusti sicut sol.
Ite canit ecclesia. **Q**ua splendida polo stella
maris rutilat. que omnium lumen astroz et hominum
atque spirituum genuit. **T**ercium gaudium quod
habuit in terris est quod peperit regem celorum in uir-
ginitatis puritate. **U**n canit ecclesia. **S**icut si-
cus radius perfert uirgo filium patri forma. ipsum
quem genuit mater adorauit quod ueritatem deum et hominem
eum esse cognouit. **I**psa enim ibi cognouit se esse
se portam. **Ezech. xliij.** **I**n domo domini clausam
per quam nemo intrauit nisi rex israel. **I**psa co-
gnouit se esse portam auream salomonis. ipsa co-
gnouit se esse montem. et filium eius lapidem absci-
sum sine manibus. **I**n natum de uirgine gloriosa si-
ne uisibili tactu. ibi tamen fuit eius gaudium. sicut

dicit **Bern.** **I**n ser. que incipit. **S**ignum magnum
quod illud gaudium fuit tam amicum quod maiores
delectationem in eis inruitu habebat que habu-
erunt primi partes ex amenitate paradisi. quam
fructus huius uirginis omnes fructus excessit. quod dicit
Alexander papa sup. Lanti. **M**ater beata
pluries admissa est exemplari uirtutine di-
uinitates filij. ut impleret illud **Sap. viij.**
Louetario eius non habet amaritudinem. **Bern.**
Quod sepe osculata es eius. quod diuinitas red-
dabat in corpore. **I**te ibi cognouit se totam ma-
trere. quod totam sub am corpore christi ministravit. et
alius. **I**deo dicit se filium hominis. quod ex opatione
spiritus sancti formatum ex purissimis sanguini-
bus corpus sub corde uirginis. **I**te effecta est
studiosa mater **Bern.** **O**mnia opera misericor-
die erga personam filij exhibuit. ipsum induma-
to carnis induit. hospitio ueritatem recepit. no-
uem mensibus infirmum in infantuli etate nu-
triuit. lacte porauit. ipsum in carcere crucis uisi-
tauit. et sepulture interfuit. **I**te ibi effecta est
mater singularis quam singulariter deus digni-
ficauit dando ei uirginitatem cum materna fe-
cunditate. **Aug.** **Q**ue uirgo tam sancta ut et
ser. uirgo post partum **I**psa est illa de qua **Isa. vij.**
Ecce uirgo concipiet. **Aug.** **Q**ui scripsit tabu-
las lapideas sine titulo litulo ferreo ipse gra-
uidauit uirginem mariaz cum sancto spiritu. **Q**ui
fecit uirgam aaron sine pluuia germiare. ipse
fecit filium dauid sine corruptione matris ge-
nerari. **Petrus Rauennensis.** **O** uirgo ma-
trere fecit non natura sed gratia. in tuo conceptus
atque partu aucta est puritas. roborata inte-
gritas. solidata uirginitas. **Q**uarto facta est
mater digna dei **Bern.** **O** mira dignitas. fa-
cta est illius mater cuius deus esse potest. **E**t filius
paterne charitatis est corona sue castitatis
Aug. **Q**ue uirgo tam sancta ut esset dei ma-
ter. **I**dem. **M**ira res omnis creatura a deo est
creata. sed dei natura est uirgine maria nata
Chris. in ser. de annunciatione. **N**ihil i glo-
ria omnium precedentium memoria. **Ans.** **N**on est
salus in mundo nisi quam peperit uirgo. **Aug.**
Magni debitorum sumus uirginis generatrici
dei. post deum multas tenemus gratias agere que
nobis salutem matris di uirgo concepit. uirgo pe-
perit. aluit in gremio. falcia cinxit. fuit fo-
lertia matris charitatis. **T**ercium gaudi-
um in celo quod est exaltata super omnes choros
angelorum. **Bern.** **N**am sicut non fuit locus di-
gnior et sanctior in terris. quam ubi quiescit cor-
pus saluatoris. sic nec in celis altior quam ubi
uirgo maria locat. **hec. Bern.** **N**am omnia
f

sancti et angeli obedierunt ei et seruiuerunt ut serui
 dño. Aug. in ser. iij. de natiuitate. facta est
 maria vna aploꝝ. victoria martyru. iubila
 tio p̄fessor. corona virginu. salus oim san
 ctioꝝ. Jo exaltrata est sup om̄s choros ange
 loꝝ. Ipa est que solem genuit iusticie. tene
 bras mundi depulit. fulgore dei nos illustra
 uit. maledictione abstulit. benedictione dei
 ptulit. morte pfudit. vita eternam donauit.
 Na sicut caput eminet oibz mebris. sic ipa
 oibz sancti. Quartu gaudiu in terris ha
 buit. qñ laudabile testimonium dei de filio
 suo a tribz regibz audiuit. Stella de celo re
 stituta est reitatu. Reges eu adueru mune
 ru et adoratio e p̄cedentes in uenerunt pueru cu
 matre. obtulerunt ei mystica munera. in au
 ro ondebatur regis potentia. in thure sacerdo
 tem magnu p̄sidera. in myrrha vnicam se
 pulturam. Quartu gaudiu in celo est q̄ vo
 luntas ei est vnica diuine volutari. qd ma
 riavult hocvult de gratiose implendo. et eco
 uerso. de q̄ canit ecclesia. Audi nos na te fili
 tuus nihil negas honorat. figurat. iij. Re
 gu. ij. Salomon dixit mri sue. no estphas
 vt nbi qd denegat. Jo ad nullu seroꝝ tantaz
 pfidentia habem sicut ad beatā virginem.
 Heb. iij. Aldeam cu fiducia ad thronum
 gre ei. Quintu gaudiu in terris habu
 it qñ filiu ei in templu euz magno gaudio
 obtulit de bethleem in hieꝝm eundo. gaude
 bat cu ad p̄ceptu legi no erat astricta ex pre
 sū. qz lex dixit mlti aperiens te. Item tercio
 gaudebat se offerre filiu di do. et potuit dice
 re O p̄ celest̄ offero nbi filiu tuu hz reitatu
 ab eterno a te genitu. filiu meuz in tpe a me
 natu fm hūanitatez. Pater grates ago tibi
 q̄ me elegisti in m̄sem. Bern. O p̄ offero
 par turtutu p eo q̄ offert corp⁹ et aiā. p sa
 lute hoim. O p̄ offero tibi eu in rēplo q̄ cu
 tps venerit offeret se tibi p inimicis in ara
 crucis. no redimet ere alieno. sed alios redi
 met san guine suo. no redimet q̄nqz ei cis ar
 genteis. sed alios redimet q̄nqz vulneribz et
 sanguie suo rubeo. Quintu gaudiu in ce
 lo q̄ dñs remunerat ei⁹ fideles fuitores fm
 ei⁹ meritū et arbūru. Eccl. xliij. In hierlm
 ptas mea sursum et reorsum in gra et in glia
 Bern. Data ē tibi ois ptas in celo et i terra
 q̄cunqz volueris impetrare potes. Aug. Ipa
 est m̄s dei. q̄ dicit Eccl. xliij. In habitatio
 nel sancta eozaz ipo m̄strauit. can de⁹ cō misit
 m̄misteriu salutis nre. O P̄rio q̄ ipa ē
 elemosinaria celi. oēs elemosinas q̄s de⁹ fac

sibi sciendas cōmisit. Ipa non est tenax nec
 auara. s; liberal⁹ et lar ga. puer. vlti. Manus
 suas aperuit inopi. et palmas suas extendit
 ad paupem. Bern. Nihil de⁹ nos h̄re volu
 it qd a throno dei recedit qñ p manus ma
 rie trāsūt. Na q̄ dōd sp̄i. q̄ dōd salut⁹ et gre
 in nob est ex ea nouim⁹ redudare. Secūdo
 ipa est cella gre spūs sancti. Lanti. xi. Intro
 duxit me rex i cellā vinariā. Doe vinu p̄pi
 nat elect⁹ in via ad sufficientiā. de q̄ Bern.
 De pleitudine ei⁹ accipiūt vniū. Sz ill in
 patria p̄pinat ad ebrietatē Lanti. v. Bibi
 te amici mei et inebriami ebriissimi. San
 cti i via sunt amici. Illi aut in patria sūt ca
 rissimi. illis i m̄do p̄pinat vinu gre ad iusti
 ficationē. ill vero in patria vinu glie ad ple
 nā fruitionē. Ipa eni est thesauraria dei. cō
 misit ei de⁹ triplicē thesauru. s. potētie. sapie
 et misericordie. hz thesauru potētie. qz potē
 ter deū traxit qñ vtute h̄ginitat⁹ sue et fideli
 tat⁹ et hūilitat⁹ deū i suū vtēz sūlepe digna
 ta est. Magna nāqz potētia est vincere in
 vincibile. supare oipotētē Un Lanti. i. Lū
 rex esset in accubitu suo nard⁹ mea redit o
 dorē suū. in accubitu suo. i. in sinu patemo.
 nard⁹. i. hūilitas mea. Na sic nard⁹ est ber
 ba parua et valde odorifera. sic hūilitas ma
 rie fuit tate potētie. vt dicit Amb. q̄ huma
 nu sensuz et intelligētiā excedit. Quātū hūi
 litas marie meruit nō caput ratio. s; fidel⁹ p
 fessio. Itē potēter dyaboluz p̄tuit. magna
 potētia est illū terere. de q̄ Job. xli. Nō est
 ptas sup terra q̄ equipat ei. Ipa ē Judith
 ea. ix. Erit memoriale nois tui cū man⁹ se
 mine deiecerit eū. vñ ipa p̄teret caput tuum
 Bern. iij. Itē cōmisit ei thesauru misericor
 die. illū disp̄git largiter. Eccl. xliij. Venite
 ad me oēs q̄ cupiscit me. dicit notāter oēs
 in generali. qz nō est p̄sonaruz accep̄tatit.
 Bern. Maria sinū pietat⁹ oibz aperit. Itē
 hūc thesauruz misericordie impartit sap̄eter
 scz vbi maior necessitas affuerit. ido vocat
 luna. qz lucet in nocte aduersitat⁹. eū absco
 dit se sol iusticie. tunc luna. i. m̄s misericordie
 lucet. Jo Eni. Inbularet vniū si nescire
 manē patrociniū. Ido Lassi. in epla. Tu
 patrona hūani generis. tu solatio afflictis
 tu infirmis medicina singularis. de boethe
 sauro misericordie gratulat. Aug. in lib. re
 tractationū dicens. Scio me nō posse pen
 re p̄ nimia pietate marie. Septu gaudiū
 qd habuit in terris est qñ vidit eū resurgē
 tem a mortuis. Na sicut martē sūt p̄trista

De assumptiōe ma. vir

ta in ei⁹ morte. ita r primo fm sedulū est cōsolata r maxime gausa in resurrectione. q⁹ potuit dicere cū ps. xciiij. fm multitudinez color meoz solationes tue letificauerunt aiām meā. Lū vidit q⁹ amara mors xpi fuit puerfa in vitā. amara passio ei⁹ r promeliosa afflictio fuit mutata in glāz. mortalitas in immortalitate. nūc potuit dicere illud ps. xxix. Conuertisti planctū meū in gaudiū mihi rē. Sertū gaudiū qd nūc hz i celo est q⁹ ipa prima est reo xpo filio ei⁹ r sancte trinitari. Nā qnto q⁹ chantage seruērior tāto reo primior. qlis fuit ipa. q⁹ potuit dicere illud Lanti. v. Vulnerata charitate ego suz. Nā ipa est mī pulcre dilectiōis. Ecci. xxiij. Materna charitate plena. vt dicit Amb. Sicut ferrū in ignē nullū totū sit igneuz sic ipa ignita fuit igne dilectiōis. Jo Aug. fm mensurā dilectiōis erit mēsurā manifestatiōis. hz ipa in summo dilexit. id trinitati prima est. Itē qnto magi q⁹ se vnit reo h eanto ibi erit primior ei. q⁹ vicinior mre dei in q⁹ de⁹ habitauit nouē mēsbz Ecci. xxiij. Qui creauit me teq⁹ uit in tabernaculo meo. Jo ipa est mī salomonis. iij. Reguz. ij. qui surrexit r cū ad se locauit. sicut testaf hieto. Dec est dies in q⁹ ad throni celsitudinē intermerara mī vgo maria pcessit atq; i regni solio sublimata. post xpm glōsa resedit. de q⁹ Damaf. Ibi mī collocat vbi p⁹ adorat. filius collaudat. spūsfanc⁹ glorificat. Ser primū gaudiū qd habuit in terrz est xpi ascēso. qz vidit eū in celū ascendente r direxit post eū ei⁹ mentē. ita q⁹ pucriatio ei⁹ tota celestis erat q⁹ implerū est ei⁹ desiderū. vt hodie assumere⁹ in celū corpore r ania. Ibi ipa fuit fons puus q⁹ creuit in flumē maximū. Ipa est abigail q⁹ venit ad dauid regez r recōciliant eū p sapientā suā. vt hī. i. Regū. xxv. Ipa est Hester hūilis q⁹ est exaltata r coronata in reginā. Septimū gaudiū qd vūc habet in celo est q⁹ secura est re eteruitate glōe. de q⁹ canit ecclia. Hodie vgo maria celos ascendit. gaudete. qz cū xpo regnat in eternū. Si enīz de alijs sanctis scribitur Sap. v. Iusti in ppetuū viuēt. magi de matre dei. Nā Sap. iij. Q⁹ pulcra es casta generatio cū charitate. in ppetuū coronata rriūphas. mīro magi ipa hodie vt in lectiōe legit. In syon firmata suz. Et in euangelio Lu. xi. Optimā p⁹ elegit maria q⁹ nō aufere⁹ ab ea. sic ipa assidue sine intermissiōe intercedit p nobis Un̄ Alber⁹. Maria iustz

r peccatorū fideliter eā implorantibz nunq⁹ opitulati desistit. Jo Lnt. Nō est phas illum te deserere q⁹ fiducia ponit in te.

Sermo CXVI. Ad idem.

He ē ista que

ascendit p desertū delicijs affluēt r inuicta sup dilectū suū Lanti. vl. R Sicut dño ascendente. mirati sunt angeli. ita ascendente domina magna admiratiōe habuerūt angeli qū viderunt feminā sup choros oēs angeloz exaltari. Sciebāt enī hūanā naturā ab angel minoratā. iuxta illud ps. viij. Minuisti eum ab angelis paulomin⁹. qn enī tōnalis spūs corruptibili corpi est alligat⁹ sūc fuit paulomin⁹ ab angel minorat⁹. de hoc angeli nō multū mirabant. qz Sap. ix. d⁹. Corp⁹ qd corrupit aggrauat aiām. Sed q⁹ hoies pnt angelis eqri hoc i veteri lege nō didicerant nec nouerāt nisi in vte gre in q⁹ pnt hoies p virtutū merita r p vginale mūdiciā adeq; n angel. Lu. xx. Eqles erūt angel dei. Et h filii nō multū mirabant. S Sciendū q⁹ hoies facti sunt ad honorē dei r ad refaciē p⁹plandū. hz vidētes humanā naturāz in duabz pfectz psonis. s. xpi r mris ei⁹ sup anglos sublimari in admiratiōe maxime sunt cōmori. Nā xpo ascendente admirando dixerūt illud Isa. lxij. Quis ē iste q⁹ venit de edom tinct⁹ vestibz de totra. iste formosus in stola sua gradiēs in multitudie fortitudinis sue. De vginē autē ascendēte dixerunt illud Lanti. viij. Que ē ista q⁹ ascendit de serro delicijs affluēs inuicta sup dilectū suū. In sūma s⁹boz duo innunt. Prio ondit assumptiōis admiratiō. ibi. Que est ista. scdo admiratiōis cā. ibi. affluēs delicijs T Nota admiratiō orta est ex quatuor Prio de psona. Que est ista q⁹ ascendit. Ad istā interrogatiōem rōdit Aug. Mater dei ipa est regina celi. dñā mōi. porta paradisi. In hoc igit q⁹ dicit mater dei duo notantur Unū est q⁹ hz sup xpm pceptū seu imperiūz materne autoritat⁹ qd nlla alia creatura vnq⁹ habuit nec hēbit. Lu. ij. Descēdit cū eis r erat subdit⁹ illis. Bem. Quis q⁹z de⁹ hoimibz. Sicut filii⁹ hoim hoibz. sic xps marie. Aug. Hoc singulariter ipa habuit vt videret sibi nascendo p hūanitatē subditum. que nō solū natura humana vex etiā angelica natura venetaf r adorat. U No,

ta ex quo eni est dei mater. sicut deus nullus
sufficeret et digne laudare pr. sic nec matre.
Quis eni laudare pot sufficeret ea q̄ eternū
prulit v̄bū. q̄ suū genuit et ditorē. q̄ nob de/
dit mediatorē dei et hoim. q̄ nob apportauit
cibū angeloz. vñ Petrus Damiani. Qu ali
ter cā laudare potēt mūdā? hō p̄ trāsito/
riū v̄bū q̄ de se prulit v̄bū q̄ d̄ manet in eter
nū. Jō Aug. Si oim nīm mēbra vterentē
in linguas rē. Et iō Damal. Si laudem et
glīam ei⁹ describere volum⁹ deficiūt nob ver
ba q̄b̄ exprimere valcam⁹. Bern. Unnam
mihī essent tot lingue q̄t stelle celi et oēs pos
sem in laudē puerere genitricis dei. nec minī
mā ei⁹ expiere valerē d̄tutē. Itēz nota
tria fecerūt eā dignā fore m̄sem dei. Primū
est castitas v̄ginal et singlar. qz ipa c̄ specu/
lū v̄ginū. Ipa habuit triplicē v̄ginitatē. scz
integrā. exemplarē et trāsfulaz. Prio ha/
buit v̄ginitatē integrā. qz in corpe et aīa. Lā
ci. iij. Tota pulcra es amica mea et macula
nō est in te. Aug. de natura et grā. Excepta
beata v̄gine maria oēs sancti et sancte si vi/
uerent et interrogarent si sine pctō eēt om̄s
vna voce clamaret. Si dixerim⁹ qz peccatū
nō habem⁹ ipi nos seducim⁹. Aug. Luz de
peccaro agit prolixus de maria nullā volo ha
bere mentionē qz illū capere meruit quē nul
lū p̄stat habuisse pctm̄. Nā ipa habuit ar/
bitriū in bono confirmatū. Scdo habuit
v̄ginitatē exemplarē. qz ei⁹ v̄ginitas oibz vir
ginibz fuit exemplū Jō figurat p̄ amigdā/
lū q̄ inter ceteras arbores prio fruct⁹ p̄ducit
sic beata v̄go prio inter mlīeres vorū virgi
nitat⁹ emisit. ps. Adducēt regi virgīes p̄
eam. Nā aū ipam v̄ginitas nō videbat esse
magnū meriti. qz dabat fruct⁹ centesim⁹ con
iugat. et. cesim⁹ viduis. sexagesimus v̄gini
bus. nūc vero ecōuerso. Jō Bern. Fulgida
v̄ginitas est gēma virtutū. germana ange
loz. lampas ecclīaz. lux aīaz. Damalce. li.
iij. Quāto angīl⁹ hoīes supior. tāto virgini
tas nupijs honorabilior. A Tercio
habuit v̄ginitatē trāsfulaz. qz in alios casti
tatē trāsfuldit. licet pulcra fuit. tñ a nullo
cupisa potuit. et talē alie virgīes nō habu
erūt. Jō katherina quā cupiuit m̄penti
us. nō margarētha quā cupiuit olibrius.
nō agnes licet casta mente et corpe. tñ p̄fecti
sili⁹ eā cupiuit. Dices vñ accidit h̄. Rñ
det ex tribz. Prio taliter se hēbat in oibz ver
bis fact⁹ et mouit q̄ nulli dabat occasionez
peccādi. s̄z mouebat cuiuslibet intuentis anī

mū ad dilectionē. Scdo ppter lumīs clar
tatē. Hugo. Ardor grē splen debat in mēte.
vt i corpe mirabilia faciebat. Hylari⁹ super
marthē. Joseph cognouit sacm p̄ diuini
luminis radiū. iō ipa illud scriptū Eccl. xx/
iij. dicit. Quasi cedri su gat serpentes. et sic splē
dor grē in⁹ oēs motus corporales et spīales.
Tercio qz de⁹ occultauit i ea oīa q̄ poterāt ef
fe incitāmēta ad libidinē. et dedit gram oibz
eā intuentibz vt nō inordinate mouerent
Scdm qd̄ fecit beatā virginē dignā matrē
xpi est hūilitas. Un ipa faret Luc. i. Respe
xit hūilitatē ancille sue. Aug⁹. sū p̄missus ē
in p̄sona marie. Queris a me qd̄ obrulerim
munerē vt mī efficeret dei creatoris. Rñdit.
oblatio mea hūilitas. v̄ginitas et fides mea
Bern. Audeo dicere q̄ nec v̄ginitas marie
sine hūilitate deo placuisset. Jō nō dixit se
m̄sem dei reginā celi. dñam indi. s̄z ancillaz.
Lu. i. Bern. Nunq̄ sup choros angeloz
ascēdisset nisi se vltra oēs hoīes humiliasset.
Amb. sup beati imaculati. Quāto q̄s abie
ctor in h̄ lectō. tāto mag⁹ exaltat in futuro.
Tercū est firmitas fidei. iō cōmēdat eā
elyzabeth de fide Lu. i. Beata q̄ credidisti.
Aug. de virgīnibz. Beatior fuit maria cōci
piendo fidē xpi q̄ carnē xpi. Nihil eni ma
teria p̄pinq̄tas fuisse nisi eū felicius corde
q̄ corpe gestasset Jō ex q̄ est mī dei. tñ erga
uos hz matere cōpassionis affectū. Jō se
pius dicere vobem⁹. Monstra te esse rē. Et
ppter h̄mōi affectū cōpassionis et misericor
die p̄ dicere illud Eccl. xxij. Quasi oliua
speciosa in cāpis. Ipa eni hz misericordiam
excedentē designatā p̄ oliuā. Nā sicut oliua
supeminat oibz liquoribz. ita misericordia
ei⁹ oibz alioz sanctorū miseratōibz. Eccle.
xvii. Misericordia hoīs circa primū suū
misericordia aūt dñi sup oēm carnē. et sic et
dñe. Eccl. xvij. Trāstē ad me oēs rē. Da
bet eni misericordiā cōmunē et potentē Jō
d̄ in campis ad differentia oliuarū octozū.
ad q̄s nō est oim ingressus. Bern. Sinum
perat⁹ maria oibz apir. si qd̄ sp̄i. si qd̄ gra
tie habem⁹ ex ea nouum redundare. L̄ h̄. h̄.
D̄ v̄go nō est phas te posse referere illū qui
ipm̄ ponit te. Scdo ipa est regina an
geloz. Angl⁹ pri⁹ dignior hoīe i nature dī
gnitate. qz spūs. sed ipa eū excessit. qz iaz re
gina angeloz Scdo i familiaritate. Mat.
xviij. Angeli coz semp vident faciem p̄is
Ipa familiaroz. qz ei dixit angelus. Domīn⁹

De assumptione marie

tecum aliter q̄ mecum. Bern. D̄ q̄ familiaris
es o dñā q̄ proxima. imo intimis apud te
manet ⁊ tu cū eo. Tercio in gr̄e vbertate. qz
angeli cū splendore hñt lumē gr̄e. hoīes in
enigmate. i. Coz. xij. Videm? nunc per spē
culū in enigmate. ad mariā vero angls air.
gratia plena. Bern. Ita plena vt ipa excel/
lat gratiā oīum sanctorū ⁊ angeloz. Ter/
cio ipa est dñā mūdi Eccl. xxiij. In oīi po/
pulo. in oīi gentep̄matuz tenuit. Jō ad
ipam tanq̄ ad dñam ⁊ augustaz appellare
licet. siue eq̄s grauetura dyabolo. siue a tyrā
no. siue a corpe. siue ab ipa veritate que ē fi/
lius ei⁹. Si qd fuerit diffinitū siue impera/
tum reuocat irritū ⁊ restituit in integrū.
Si quis grauat a dyabolo sicut theophil⁹
p̄ ciographū. ipa restituit in integrū. si q̄s
a tyranno. figurat in Dester. viij. que resti/
ruit iu deos. si q̄s a came. vt maria egyptia/
ca que multo tpe camali ꝑcupiscētie fu iute
ad dñam cōsu git ⁊ appellauit ⁊ ꝑcupiscen/
tiā vicit ⁊ castitate seruauit. si q̄s a di iusticia
grauat p̄ appellare ad eā. Un̄ legi in vita
sancti domini q̄ qdā sanct⁹ vir p̄ diuinaꝝ
reuelationē vidit q̄ cū mater dñi dei filiū p̄
humano genere exoraret. Rñdit fili⁹. quid
possum vel debeo ampli⁹ facere. nisi patri/
archas ⁊ ꝑphetas. parū se emendauerunt.
veni ad eos. deinde mē aplos ⁊ me ⁊ illos
occiderūt. nisi martyres ⁊ confessorcs. neqz
illis acq̄uerunt. Sed regina misericordie
ei⁹ sniam obtpans rñdit. Bone fili non fm
eoz maliciā. s; fm misericordiā tuam agere
debes. Qui fili⁹. adhuc hanc misericordiam
cū eis faciā. qz ꝑdicatores meos eis mutaz.
Quarto ipa est thesauraria dei. Nā deus
posuit in ea thesaurū oīm s̄tutū Eccl. xxiij.
In me oīs gr̄a spes vie ⁊ virtutū. Ruth. iij.
Scit oīs ppls te esse mrem ⁊ mulierē vrit⁹
Diero. Nullo virtutum genere vacua fuit
cui angls plenitudinē gr̄e pm̄isse. Quin/
to ipa est porta paradisi. Un̄ canit ecclesia. Fe/
lix celi porta. Ipa est hec porta de q̄ Ezech.
xliij. Vidit portaz in domo dñi clausam et
vir nō trāsibit p̄ eā qm̄ rexit israel ingressus ē
p̄ eā. Lant. ij. En ipse stat post parietē. i. p̄ ma/
riā. p̄ cancellos. i. vñnera. Jō cauit ecclesia
Tu regis alti ianua et porta lucis fulgida.
Itē paradisi porta p̄ eū cūctis clausa est. sed
p̄ mariā virginē irez patefacta. Est enī por/
taria q̄ nos suis meritis introducit. Ignaci
us. Impossibile est aliquē saluari ꝑctoꝝem

nisi p̄ tuē auxiliū ⁊ fauorē. An̄. Om̄is a te
auctus necesse est vt intereat. Lib. Tribu/
laret nimīū si nescire marie patrocinium
Dixi scdo subiungit admirationis causam
cū dicit. Que ascendit de deserto. Triplex ra/
tio admirationis. Primo qz ascendit de de/
serto. Itē qz delicijs affluens. Itē qz innixa
sup dilectū suū. B. Primo mirabant.
qz de deserto ascendit. i. de mūdo. ⁊ d̄ desert⁹
id est derelict⁹ a deo ⁊ ab angelo ⁊ ab homi/
ne derelict⁹. vbi serpentes igniti. i. tēptatio/
nes graues. i. Joh. v. Tor⁹ mūdas in mali/
gno posit⁹ est. vñ maior ps descendit ad in/
femū. Alij ꝑpter appetitū ambitiosum. vt
dathan ⁊ abiron q̄ principatuz ambientes
ꝑtra moysen ⁊ aaron seditione suscitātes. vi/
u i descenderūt ad infernū. Nu. xvi. Alij ꝑ
amorē diuitiarū. vt diues Lu. xvi. q̄ sepult⁹
est in inferno. Alij ꝑ amorē deliciarū. Job
xci. Ducūt in bonis dies suos ⁊ in ꝑcto ad
infernū descendūt. Ita tria sunt in deserto
hui⁹ mundi. i. Joh. ij. Om̄e qd est in m̄do
aut est ꝑcupiscētia carnis ⁊c. Scdo mi/
rabant. qz delicijs affluens. i. generalibus ⁊
specialibus. Delicie generales sunt q̄ sunt cō/
munes sauctis. de q̄s Aug. de ciui. dei. Luit/
tas supna est in q̄ sancti dei in eternitate vi/
gent. in veritate dei lucent. i. bonitate dei gau/
dent. Itē autē delicie generales nobilitas q̄s
in alijs sanctis in ipa fuerūt. qz iocundius
gaudet ⁊ clar⁹. lu cer ⁊ nobilit⁹ viger. Sap.
iij. D̄ q̄ pulchra es casta generatio. i. beata
virgo. ecce iocūdi⁹ gaudet de eo vt virgo ꝑ/
mansit. In hoc q̄ dicit cū claritate. clar⁹ lu/
cer. in eo q̄ dicit in eternis coronata trium/
phas notat q̄ nobilit⁹ viger. Item hz specia/
les delicias. alie s̄gines ⁊ sancti hñt aureo/
lam. ipa coronā in capite duodecim stellaz.
Apoca. xij. Alij sequuntur in veste alba Apo/
ca. iij. Ambulāt mecum in albis qm̄ digni
sunt. Ipa est sole amicta. Apoc. xij. Signū
magñū appuit in celo. mulier amicta sole ⁊
luna sub pedib⁹ ei⁹. Alij sequunt quocunqz
terit. Apoca. xiiij. Hec autē hz lunā. i. ecclesi/
am triumphāte ⁊ militāte sub pedib⁹ eius
id est impio suo. Ille cantant ꝑ conseruata
s̄ginitate. hec ꝑ virginitate ⁊ fecūditate. i. d̄
dicit in vtero hñs. ⁊ clamabat parruriens.
Mar. i. Inucta est in vtero hñs de spū san/
cto. ipa est regina de q̄ d̄ aud̄ ps. xliij. Asti/
tit regina a dextris tuis. Nā regina hz no/
biliorē sitū ornatū ⁊ famulatū. Primo me/
liorē sitū. qz a dextris. ideo dicit innixa super

Dilectū suū. Nā fili⁹ portauit matrem a qua portat⁹ est. figurat. iij. Regū. ij. Salomon occurrit matri et iuxta se locauit dicens. Nec phas est q̄ tibi exegit. ps. xv. A dextris est mihi ne cōmoueat. Hiero. Nec est dies in qua saluator noster matri sue festin⁹ occurrit et in solio regni reledit. Item Damasco. Ibat a creatur⁹ ad creator⁹ vi intercedat p nobis vbi p̄ adorat. fili⁹ glorificat. spūsanctus collaudat. Scdo habet nobilitatem ornatū in vestitu deaurato. i. in corpe glorificato. Apoca. xij. Date sunt mulieri due ale. Aug. Dicit enī hiesua de ministris. Ubi ego sum illic et minister me⁹ erit. si ibi maria fuerit nunqd̄ in eq̄li glia vbi dei iusticia. qz peperit eū. Aug. Thronū dei. dñi thalamū. thesaurū sp̄i digni⁹ fuit reseruare celum q̄ terra. Tercio habet digniorē famularū. qz omēs angeli et sancti famulant ei. ps. xliij. Circūdara varietate. s. p̄phera et martyru et oim angeloz. Et Nā bis euacuatus fuit celū. P̄uo qñ xps ascēdit tūc nullus angelus remāsit. s. omēs xpo obuia venerunt. Scdo qñ brā vgo assumpta fuit tūc xpa et oca angeli venērūt ei obuia. Tercio euacuabit in iudicio. Mar. xv. cū venērūt filius hoīs et oēs angeli. iō hodie canit ecclia. Assumpta ē maria in celū et. figurat. ij. Reg. vi. David et filij isrl̄ p̄duserūt arcā testamētū in iudicio. O vere cū iudicio Lu. xv. Sauldū est angel⁹ dei et. q̄nto mag⁹ de ea q̄ nullū fecit peccm. gaudet fili⁹. qz mī honorat. angelū. qz eoz dñā exaltat. iusti. qz sal⁹ augmētat peccozes. qz ira dei placat. ps. xv. A dextris est mihi ne cōmoueat. Bern. Op̄ciōz securuz habes accessum ad deū et. Hiero. in smone de assumptōe. Hodie vgo maria celos ascēdit rogo gaudere. letet omia orbis. qz hodie mī dei venit ad regale palacuz filij. Hodie regina angeloz exaltata est sup oca choros angeloz. Hodie dñā mūdi eripit et p̄sentū seculo nequā. Letet oia orbis hodie omibz hoībz aucta est salus ei⁹ interuenientibus mentis. Nā si deū in sanctis laudare iubemur multo mag⁹ in mīe. Nā sicū hec vgo incōparabil⁹ est ceteris virginibz. ita hec festiuitas oim sanctorū festiuitatū est dignissima.

Sermo CXVII. Ad idem.

Maria optimaz

m

partē elegit que nō auferetur ab ea. Luc. x. In verba premis

sis duo inueniunt. Primo beata virgo cōmēdatur ab excellentia virtuose vite. ibi. Maria optimaz p̄tem elegit. Scdo cōmēdat a p̄manētia glorie copiose. ibi. que nō auferet ab ea. De primo dicit. Maria optimā p̄tē elegit. Reuera optimā p̄tem elegit maria multo dicitur. P̄uo in p̄mi q̄ ad castitatem que habet tres p̄tes. Prima est cōiugalit. et illa est bona. Scda vidualit. et illa est melior. Tercia est virginalit. et illa est optima. An Lyp̄ian⁹. Virginitas est stoffa geminis et ornamentū grē spūalis. De quibus Beda. Bona est castitas iugalit. melior vidualit. optima virginalit. P̄ua. s. cōiugalit est bona. i. Loz. vij. Si nup̄ ferit vgo nō peccat. et ad heb. xij. Honorabile cōiugiu iho⁹ immaculat⁹. Nec est ps bona. qz h̄z fructū tricesimū. Scda est vidualit et illa est melior. i. Loz. vij. Beatior si sic p̄manerit. q̄ recipit fructū sexagesimuz. Tercia virginalit. et hec est optima. et qua Aug. Que maior glia sup terrā q̄ in carne corpali ducere vitaz angelicam. Et Hiero. Uuere in carne p̄ter carnē pl⁹ est vita angelica q̄ hūana. Hanc elegit beata vgo vt p̄posuit angelo. Lu. i. Quō fiet istud qm̄ vīrū nō cognosco. Beda. Angelo p̄positū suemētis virgo reuerētē exp̄posuit. et q̄ castitate loquit Aug. Que vgo tā casta vt eēt virgo post p̄tū Hiero. Que castior illa q̄ corp⁹ xpi sine p̄iagione p̄cepit. sine v̄ginitatis corruptione generauit. hec sola mī et vgo p̄mā sit. Scdo optimā p̄tē elegit q̄ ad puritatem. bona est puritas hūana. melior angelica. optima sup angelica. infra tñ dūinā. videlicet vbi nulla cōspersio pulueris peccati est. qz in vtero sanctificata. et q̄ An̄. Ea puritate nitēbat q̄ maior sub deo intelligi neq̄. nam angeloz trāscēdit puritatem in q̄bz p̄tm̄ reperit. in ea aut̄ nihil peccati reperit. Cant. iij. Tota pulchra es amica mea et. Est enī magna puritas q̄ caret moralibz peccā. maior q̄ exp̄pers est venialibz. maria q̄ sine oī peccō et sine inclinatioe ad peccm̄. et sic ipa. Bern. In puritate trāscēdit angelos et celestē oēm sup gredit creaturā. et h̄ nō solū p̄bat autozitate sed et rōne. Nā q̄ntū q̄libet creatura ē deo cōiunctior. tanto ipam optet esse purior. sed ipa sup oēs creaturas est deo p̄iunctior. qz de⁹ in ea. ergo purior. Itē q̄nto q̄s deo familiarior. tanto purior. et sic maria Bernar. O q̄ familiaris es dñā. q̄ p̄ma. imo intimi⁹ apud te manet. et in euz eo vestiens et ex eo q̄

De assumptione Marie

vestisti eū substantia carnis. ipse vestit te gloria sue maiestatis. Tercio optimā prem elegit in grē multiplicitate. bona est ps hie grām ad suū p̄sionē iustificationez. maior ad alioꝝ saluacionē. optima ad oim beatitudinē. et sic maria. De primo Lu. i. Huc gratia plena. De scdo. bñdixit tu in mulieribus. De tercio Lu. i. et hoc beatā me dicent om̄s generationes Joh. i. De plenitudine eius om̄es accepim⁹. Ecci. xl. B̄ra dei sicut paradisus in bñdictionibus Ecci. xliij. In me ois grā vite vie et veritatis. Hiero. Ceteris sanctis p̄ p̄tes grā p̄stā marie totā se infundit plenitudo grē. Quarto maria optimā prem elegit in vite p̄fectione. qz ducere vitam actiuā est bonā ps. p̄tēplatiuā est melior. sed vtrāqz optima. et sic ipa. Jō significatur p̄ duas sorores q̄ ducebāt duplicē vitā. Primo actiuā. Grego. sup̄ Ezech. Actiuā vita est panem esurienti tribuere. Ip̄a lactauit virgineis vberibus deū. An̄s. Alij hospite quēlitate. ip̄a dei filiū hospitauit nouē mensibus. q̄ cōquiesc⁹ fuit Mar. viij. Q. nō haberet vbi caput suū reclinarer. Alij in domo ip̄a in vtero. Alij veste corp̄ ali. ip̄a eū carne induit. Si meret ille mercedē. p̄pheta q̄ p̄phetam suscipit. Mar. x. hec vero oim dñz p̄phetaz. Ip̄a vincitū visitauit dū sub cruce cleskerit. ip̄a infirma mēbra in infanti era te balneauit. portauit. leuauit. ip̄a in morte et sepultura affuit. idē bodie legit. martha sategebat. Q. q̄ occupata erat. Un̄ de ea legit Martha sollicita es et turbaris erga plurma. Reuera turbata cū fugit in egyptū a facie herodis. cū audiuit in deos insidiant sibi. turbata cū audiuit gladiū p̄transire animā ei⁹. cū vidit filiū dephensum illum cōspuit crucifixū coronatū p̄foratū mortuū et sepultū. Itē scdo duxit vitā p̄tēplatiuā. Bre. Vita p̄tēplatiua est charitatem dei et p̄p̄m̄i rota mente retinere. et verbū dei audire feruenter. q̄s alioꝝ in isto q̄s maria. q̄ dicit Ecci. xliij. Ego m̄i pulcre dilectōis Amb. Sicut ferrū in ignē missum efficitur igneū. sic ip̄a in igne dilectōis. Ip̄a optimā prem elegit. de qua Bern. Qui plus diligit plus recipit. Itē rei verbū q̄s maiori desiderio audiuit. illa nō ad pedes s̄ ad caput sedens vt m̄i Lu. ij. Cōseruabat oia s̄ba p̄ferens in corde suo. An̄s. Quis digne loquitur de ea q̄ dulciter q̄s sublimiter sapiebat d̄ deo qz thelaurus sapientie requieuit in ea. Grego. Quid de deo nō sapiebat in q̄ sapia latebat

Quines optimā prem elegit q̄ ad virtutū repletionē. Bonū est hie vna virtutē. meli⁹ multas. optimū oēs. Illā prem elegit maria. Un̄ Hiero. Nullo virtutū genere vacauit cui anglis dñi in plenitudine grē promissit. puer. vlti. Multe filie regū eō gregauerunt diuitias. tu sola sup̄gressa es vniūtas. Sic in cōpatione dei nullus bon⁹. sic i cōpatione marie nulla p̄fecta virt⁹. An̄s. Nil tibi o domina eq̄le. ome qd est. aut sup̄ te. aut infra te. sup̄ te sol⁹ de⁹. infra te ome qd de⁹ nō est. Sexto optimā prem elegit q̄ ad vitā futuraz et b̄ in multz. P̄uo q̄ ad assumptionē. aliq̄ solū p̄ vnū anglm̄ assumunt. et est ps bona. Exo. xliij. Ego mitto angelū meū q̄ custodiat te i via et introducat te i terrā quā p̄misi patribus tuis. Aliq̄ p̄ multos. et est ps melior. vt Lu. xvi. Factū est vt moreret mendic⁹ et. Tercio q̄n oēs angeli adueniēt et p̄p̄sonaliter p̄sens. ps optima. et sic maria. de q̄ Bern. Quis illud cogitare sufficit q̄s gloriose hodie regina glie p̄cessit. et ei in occursum tota celestis multitudo venit. Aug. Facta est maria corona virginū. glia viduar. exultatio iugū. victoria xp̄ianoz. glia angeloz. p̄solatrix aiaz. ianua celoz. salus oim p̄p̄lorū. Jō Damasco. Si lau de et gloriā ei⁹ scribere volum⁹ deficiūt vba quibz scribere valeam⁹. Bern. Xpi generationem et marie assumptionē quis enarrabit. Nā quātrā gratiā adepta est in rebus p̄ ceteris. tantā excellentiorem gloriā obtinet in celis p̄ ceteris. Bern. O benedicta ois grē. q̄s altitudinez glie tue valet inuestigare. sic dicit ap̄lus. i. Loz. q̄. Que oculus nō vidit nec aur⁹ audiuit quanta prepaui deus diligentibus se. Quid prepaui gignentis se et p̄re oibus diligentis se. Jō canit ecclesia. Quia glia in celis ista h̄go colit q̄ dño celi p̄buit hospitū et. Secūdo optimā prem elegit q̄ ad locationē. Quidā in inferiori ierarchia locant. et illa est ps bona. Quidā in media. et illa melior. Quidā in superior et supra superior ierarchiā et illa est optima. Supra superiores hodie assumptione est virgo gloriosa. de q̄ canit ecclesia. Exaltata est sancta dei genitrix sup̄ omnes choros angeloz. figurat. iij. Reg. ij. Salomon occurrit m̄i sue et iuxta se eā locante ad dexterā dicens. Nec phas est q̄ tibi deneget. ps. A dextris est mihi ne commouear Hiero. Nec est dies in qua saluator festin⁹ m̄i occurrat et in solio regni post se sedet. Tercio optimā prem elegit q̄ ad p̄miorum

glorificationē. nā bona ps vbi au. in cel est.
melior vbi corp^o canonisatū. vt petri pauli
zē. z est incōpleta. optima vbi vtrūq;. et sic
beata virgo maris. Apoc. xij. Date sunt mu
lieri due ale. z est solū^o xpi z beate virginis.
ps. cxxi. Surge dñe in requiē tuā tu z ar
ca sanctificationis tue. Et h̄ uenit potētie
sapientie z clementie. vt supra.

De sancto Bartholomeo.

Sermo CXVIII.

Acta est contē

tio inter fratres. Luc. xxiij. In
summa euangeliēria innuuntur

Primo discipuloz camalitas in cōtenno
ne. Secūdo saluatoris fidelitas i correctio
ne. ubi. reges gentiū. Tertio p̄miorū multi
plicitas in p̄missione. ubi. ego dispono. De
primo dicit. In illo tpe. s. post cenam facta
est cōtentio quis eoz esset maior. Habem^o
expiētiā vbi corde simul cōueniūt dulcis
reddit melodia: vbi autē dissonāt discrepās
son^o efficit. sic si corda hoīm simul existētū
p̄ueniūt in vnū est dulce melos in aure dñi
Eccī. xxv. In tribu beneplacitū est spiritui
meo. cōcordia fratrū. amor primorū. vir z
mulier sibi p̄sentientes. ps. cxiij. Ecce q̄s bo
nū z q̄s iocandū habitare frēs in vnū Joh.
xvij. Pater rogo vt hij vnū sint. Si autē
sūt discordes. est p̄fusus sonus in aure dñi
i. Loz. xi. Si quis videtur p̄tentiosus esse
nos talē p̄tudinē nō habem^o. ij. Thi. ij.
Seruū dei nō optet litigare. ps. Qui habi
tare facis vnanimes in domo. E No
ta triplex est cōtentio. s. viciosa. periculosa z
fructuosa. Prima viciosa. s. p̄tra deus vt
p̄tradicētes voluntati dei vt mali. vt canis
nō ligabilis. si ducit in lassa leuiter latrat z
p̄tradicit. z sic mali. Tales fuerūt filij israel
Deutero. xxi. Semp contentiosi fuistis cō
tra dñm. Sed nō est cū eo contendendū.
Pr̄io qz potentissim^o nō p̄tendēdo supra
ri. nec hō p̄ in h̄ luctari. Job. xxx. Nunquid
q̄ contendit cū deo iā facile acq̄scit. Job. ix.
Quis restitit ei z pacē habuit. q. d. nullus.
Eccē. viij. Nō litiges cū hoīe potentior te
simo ei^o p̄tate plen^o. nec ei dicere potes. cur
ita facis. Eccī. xxvij. Abstinctes lite qm̄ so
mes p̄tōp. Secūdo sapientissim^o. iō op^o su
um nō d̄z calūniari. ps. Omnia in sapientia
fecisti. Eccī. xxvij. Nō p̄tendes cū viro locu
pleto Tertio qz optim^o nil mali fecit Mar

ei. vij. Benefecit oīa. Dionisi^o. Optimi est
optima facere Jō puer. iij. Nō p̄tendas ad
uersus dñm cum ipse tibi nil male fecerit.
Illo modo discipuli. nō p̄tendebāt contra
dñm. vt ait Bede. sed ex hūilitate vt inter
se q̄rentent q̄s aptior eēt ad tenendū xpi locū.
Alia est cōtentio viciosa q̄ sit p̄ primū. z tal
ozitur multis modis. Primo ex supbia. p̄
uer. xij. Inter supbōs semp iurgia. qz super
bus nō vult habere simlē. Prouer. xi. Ubi
fuerit supbia ibi contumelia. Hugo. Sup
bia est elatio viciosa que inferiorē respicit
superioribz dominare querit. Secūdo causat
ex auaricia. Jaco. iij. Undiq; bella et lites
ex concupiscentijs nr̄is. Un. xi. q. iij. ca. ara.
Dñs misit aplos p̄dicare sine pecunia z vir
ga vt remoueret incentiuū litis z instrumē
cum vltionis. Seneca. Si hec duo p̄noīa
meum z tuū tollerent de medio omnia essent
quiesca. Unde in vitasparrū. Lum duo fra
tres morarent concorditer tandē dicit vn^o.
faciamus z nos lites sicut homies in mūdo
Lui alter. nescio q̄liter sit lis. Ad quem ille
frater. pone in medio lapides z ego dico me
us. tu vero nō sed meus. Posita autē testa i
medio vn^o dicit meū est. z alter nō sed meū
ait ille. si cūū tolle ergo z vade. z sic cessauit
contentio. Ubi autē auaricia ibi p̄tētio. Se
neca ad neronē. Auaro deest tā qd̄ habz qz
qd̄ nō habz. Secūdo p̄pter ebrietatē. puerb.
xx. Luxuriosa res vinum tumultuosa ebrie
tas. Dico. z habz. xxxv. di. venter. Ubi e
brietas dñatur ibi furor Tertio causat con
tentio ex praua opinione. Prouer. xvi. Hō
puerfus suscitāt lites. scz q̄ sp̄m suū vult p̄
ferre alijs. Prouer. xij. Labia stulta im
miscēt se stultis nr̄is. z tunc necessaria est
sapientia. Prouer. b. xxvi. Ne r̄ideas stul
to iuxta stulticiā suā. Glo. si incorrigibilis
est. ne efficias ei simlēs. qz stultū est tali bz
respondere. Nam dñs nō r̄idit herodī nec
pylato. Si autē corrigibilis est. r̄ide stul
to iuxta stulticiā suā ne sibi videat sapiens
Ideo vitanda est contentio eo qz facit hoīez
camalem z nō oñdit eum sp̄ūalem. i. Loz.
ij. Lum inter vos sit zelus z p̄tētio nōne
adhuc camales estz z fm̄ hoīem ambulatis
Jō Aug. Lites z p̄tētiōes nō habeat nec
de festuca faciat tratem z aiaz faciat homi
cidam. i. Joh. ij. Qui odit fratrem suū ho
micida est. Secūdo cōtentio est periculosa
qz d̄ contēdit cū venerit ad iudiciū cū pec
catoribz. Joh. el. ij. Cōgregatō oēs gentes

obca

De sancto Bartholomaeo

et ducam eas in vallē iofaphat et disceptabo
cū eis. Sicut dicit dñs cū dispensatore suo
de reddenda rōne est periculosa cōtētio. hoc
p̄siderans Job. xxiij. Nolo ut multa forti-
tudine meū p̄tendat nec magnitudinis sue
mole me p̄mat. q̄si diceret. si ita stricte cōpu-
tat q̄s subsistet Job. ix. Si voluerit hō cō-
tendere cū eo nō m̄derit unū pro mille. Jō p̄
elemosinas et lachrymas p̄p̄ cōponenda ē.
Mat. v. Esto consentiens aduersario tuo
dum es in via ne forte tradat te iudici. In
hac p̄tentione erūt apl̄i iudices. Math. xix.
Sedebitis sup sedes rē. Vos scabinos de-
bem⁹ nobis facere amicos et placabiles dan-
do p̄cniā elēosinarū et orationū. iuxta dictū
cōmune. Munera placant homines eosq̄
Tercia p̄tentione est fructuosa. scz p̄tende-
re p̄tra mundū carnē et dyabolū. Luce. xij.
Contendite intrare p̄ angustā portā. Cris.
sup math. vii. Porta p̄ditionis est dyabol⁹
Porta vite xp̄i. ps. Nec p̄tra dñi iusti i-
rrabunt in ea. sed arda. qz pauci viuunt xp̄ia-
ne. multi mundane. Ideo sicut ducētes na-
uem sursum p̄tra aquā. et sic nos optet con-
tendere contra mundū. Mat. xi. Regnum
celoz vim parit et violenti rapiūt illud. et sic
p̄tendit sanct⁹ Bartholomae⁹. Et sic nostra
p̄tentione nō debet esse viciosa et carnalis vt dī
scipuloz. quis eoz videt maior esse. illa
contentio p̄cessit ex elatione. Nā audieres
alij discipuli petro p̄missas clauēs regni ce-
lestis Mat. xvi. Sic audientes matrē fili-
ozum zebedei petijisse statuz dignitatis p̄ si-
lijs scribit aliquid humanū. qz illi volebant
se p̄ferre alijs. id eo p̄tendebant. qz adhuc
carnales erant. et sp̄i sancto nondū tāta ple-
nitudo dīne impleri sicut postea. Et sic nos h̄z
Beda contēdere debem⁹ quomō in celo ma-
gni fieri valeam⁹. hic p̄ meritū. ibi. in p̄mio
apud deū. quia in domo patris mei mansi-
ones multe sunt. Job. i. Jtē multa sunt
exercitia p̄ que apud deū magni fieri possu-
m⁹. P̄mio p̄ dei timorē. Jud. i. xvi. Qui
timuit te magni erūt apud te p̄ omnia. id est
p̄ omne temp⁹. hic in merito. ibi in futuro i
p̄mio. Ideo ps. xxxij. Timete dñm omnia
sancti ei⁹. nihil est timentib⁹ euz. Thob.
iij. Dabebis multa bona si timueris deum
Bern. In veritate didici nil ita efficax ad
gram pro mercedā nutriendā et p̄seruandā:
sicut timor dei. Ideo Job. xxxi. Semp̄ q̄si
reuerentiā eius. Secōdo p̄pter diuinū amo-

rem. Aug. Talis vnusquisqz erit qualis
dilectio. si valde diligit magnus est. si nihil
diligit nihil est. non numerositas op̄ez. nō
diuturnitas tempoz. sed maior caritas au-
get p̄miū. Sunt enī tria in amore diuino
p̄pter que magnificantur amantes. F
Primo qz continent eū. i. Job. iij. Deus
charitas est q̄ manet in charitate. De⁹ est
adeo magn⁹. ps. cxliij. Magn⁹ reus et ma-
gnitudo eius nō est finis. Secōdo p̄tinet
in se virtutes. Aug. Charitas est omnium
virtutū mater et custos. qz sicut de⁹ in se con-
tinet omnia. et sic charitas omnes virtutes.
Dugo. Charitas omnium virtutum obtinet
principatū. Philosophus. Qui h̄z vnam
virtutem habet omēs. Tercio p̄tinet hu-
militatis reorē. qz quanto in oculis nostris
sumus humiliiores. tanto in oculis dei ma-
iores. i. Reg. xv. dicit. Nonne cū paruulus
eras in oculis tuis. caput in israel factus es.
Lu. xvij. Qui se humiliat exaltabit. Ber.
De quāto quis sibi vilior. tanto in oculis
preciosior. Ideo Chris. Docuit discipulos
humilitatē corrigens elationē dicens. Re-
ges gentiū dñantur eoz. et q̄ p̄tatem habēt
sup eos benefici vocant. q̄si omnia benefice-
rent. licet nō sit. Vos autē nō sic debet p̄-
sare dñationē vestram. sed q̄ maior est i vo-
bis fiat sicut q̄ ministrat. hoc est. q̄ hic hu-
milior. ibi erit maior. Eccl. iij. Quanto ma-
gnus es humilia te in oib⁹. Tunc subdit
q̄s maior est q̄ recūbit aut q̄ ministrat. non
ne q̄ recūbit. q̄si diceret. sic est fm iudiciū
humanū. sed nō fm iudiciū dei. Nā q̄ mini-
strat sepe maior est apud deum. Eccl. xxxv.
Rectorē te posui noli extolli. esto inter illos
q̄si vn⁹ ex illis. et ponit se in exemplū dicens
Ego in medio v̄m sum sicut q̄ ministrat
q̄si diceret. Si ego dñs iurantū me humi-
liaui. ergo et vos seru i. si ego magister. ergo et
vos discipuli. Cris. Non est ver⁹ discipul⁹
q̄ nō imitat magistrū. nō est vera imago q̄
nō est similis auctori. ergo si nob̄ ministrat
nos debem⁹ sibi ministrare. Aug. Erube-
scat superbire humana infirmitas cū se de-
p̄ssit diuina maiestas. Greg. Qui in celis
vult ascendere debet se humiliare. Dicit ter-
cio innuit p̄miorū multiplicitas dicens.
vos estis q̄ necuz p̄mansistis in tēp̄tationib⁹
meis. S S; dices tñ relicto eo oēs
fugerunt. Respondetur ab eo tpe q̄ colle-
git eos multa opprobria et p̄empt⁹ xp̄s per-
tulit a iudeis. et aliq̄ alij qui sequebant eum

abierit retrosum. vt h̄ Joh. vi. Dixerunt multi. Durū est hic sermo. Et post h̄ sequitur multi discipulorū abierūt. dixit ḡ ad duodecim. Nunquā et vos vultis abire. R̄ndit p̄trus p̄ oibz. ad quē ibim⁹ verba vite habes eterne. et nos credim⁹ qz tu es x̄ps fili⁹ dei viui. Ideo recte dicit. vos estis et. Et si obijcitur q̄ fugerūt. Mat. xxvi. Relicto eo et. R̄nditur q̄ redierūt et reputatur p̄cessu. Hinc. iij. Reg. ij. dicit. Omnes reges dauid ezechias et iofias nō peccauerūt. nō q̄ illi nō peccassent. sed q̄ et⁹ eis oia peccata dimisit: ac si nō peccassent. Bre. x. mora. Tanta spes solidior surgit q̄nto grauiora q̄s pro illo p̄cult. Nā in gl̄ia resurrectionis tollitur q̄d hic in tribulatione feminat. et q̄ subdit. ego dispono vobis scz merū p̄manentibz regnū

D Ut autē p̄maneam⁹ in pugna temptationis debem⁹ obijcere q̄ntu p̄lex scutum.

Primo scutū fidei Ephe. vi. In oibus summentes scutū fidei. ps. xc. Scuto circumdabit te veritas eius. Bern. Undiqz circumdati sum⁹ temptationibz vt vita n̄ra temptatio noiarur. iō necesse est scuto d̄ni vndiqz circumdari. vt sit nobis a dextris et a sinistris ante et retro. Scdm. si grauis temptatio irruat. tūc scutū extra nos. s. memoriā passionis d̄ni in mente h̄re debem⁹. hoc docet scriptura et figura. Figura Nu. xxi. filij israel vidētes serpentē enēū nō fuerūt lesi. Sp̄s aliter. Sic nos x̄pm in cruce. Bre. Quidq̄d p̄pinat aduersitas t̄p̄alis facile erit si cōsideram⁹ q̄d biberit x̄ps p̄ nobis in cruce. q̄ nos imitat ad regnū. Bern. Quid durū esse poterit tibi cū recordat⁹ sueris q̄d p̄ te sustinuerit auctor mūdi. Nam si comparat⁹ oēs labores seculi et oim̄ hoim̄ q̄ sunt fuerūt et erunt. nihil essent in cōpatione laborū x̄pi. Vel eriam scutū añ nos cōsiderātes mori p̄iculum districtū iudiciū vbi oia petā discutiet. Eccl. vij. Memorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. Tercū infra nos hoc est ad infernū meditātes et cogitātes. meli⁹ est hic modicū pati q̄z ibi eternaliter damnan. meli⁹ est in foro leuiter flagellari p̄ q̄ optet in inferno eternalit̄ malleari. Job. vi. Qui timet p̄uinā cadet sup̄ eū n̄p̄ eterne tribulationis. Aug. Nullū malū impunitum ee nullū bonū irremuneratū. ibi virga ferrea et lignea. Jō Jaco. v. Patientes estote cōfirmantes corda v̄ra. nā p̄ patientiā trāsitōriā elidit pena eterna. Naum. i. Nō confurget duplex tribulatio. afflixi et nō affligam te vt

tra. Bern. Nō est signū certi⁹ euasōis eterne tribulationis q̄ q̄d ait dauid. Corripiet me in misericordia. Quartū scutū sup̄ nos vt mentē ad celi gaudia erigam⁹ cogitantes dei fruitionē. et manū siouē sc̄oz et angeloz et oim̄ bonoz. Nec illuc venire poterit qui q̄z nisi purgatus fuerit plenissime a macula peccati. Sap. viij. Nil comūnatuz iurabit. sed optet vt purget. Act. xij. Per multas tribulationes optet nos intrare in regnū celoz. Nāz si pateremur q̄ sunt passiōnes martyres adhuc nō essent passiōnes p̄digne. Ro. viij. Nō sunt p̄digne passiōnes hui⁹ t̄p̄is ad futurā gl̄iam q̄ reuelabitur in nobis. ij. Cor. iij. Illud q̄d in p̄nti est momentaneū et leue tribulatiōis et. Jō Eccl. xxiij. In t̄p̄e tribulatiōis p̄mane illi fidelis vt in bonis illius coheres sis. Jō subdit remunerationis sufficientiā dicens. ego dispono vobis regnū. Ego vni genit⁹ dei fili⁹ cuius pulcritudinē sol et luna mirant. cui angeli seruiūt. q̄ est eiusdē essentie cū p̄re Joh. x. Ego et pater vnū sum⁹. ego sum ad quē p̄tinet vnūquēqz fm̄ suū meritū in celo collocare. ego dispono vobis regnū sicut disposuit mihi pater p̄ passiōē. Lu. vlt. Nōne oportuit x̄pm pati. et sic intrare in gloriā suā. et sic ego dispono vobis vt p̄ tribulationes ingrediamini. Grego. Si x̄ps hinc sine flagello nō exiit q̄ sine peccato venit. quō digni flagellis nō erūt qui in peccatis vixerūt. J. Ecce cōmēdabile p̄uinū. P̄uo oñdit hui⁹ totus nobilitas cū dicit. ego dispono vobis Lu. xij. Amen dico vobis q̄ p̄cinget se et faciet illos discumbere. Bre. P̄cinget se ad remunerationē discumbere. in eterna rege fouere. Scdo ciboz delicias. cū subdit. vt edatis et bibatis supra mēsam meā in regno meo. Si gl̄ia militis est cū rege sedere in mensa. q̄d nobis cū rege glorie. Hugo in li. de spiritu et anima. Duo sensus in homine. Interior reficitur in cōtemplatiōe diuinitatis. Exterior in cōtemplatiōe hūanitatatis. p̄pterea et⁹ homo fact⁹ est vt totū hoim̄ i se beatificaret. Bern. sup̄ Lanti. Plenū erit oim̄ in dulcedine videre hoim̄ et hois p̄ditorez Tercio loci amenitas. qz i regno meo. Ber. Xpi regis sublimitas et plena deliciaz ad te suspiro de valle lachrymar. et merito. qz dicit Amadus in prologo sup̄ librū sapiētie. Ibi erit vernalis amenitas. autumnalis fecunditas. estivalis claritas. ita p̄ferbit Lu. ce xij. Beatus q̄ manducat panem in regno

De decollatiōe Johā. bapt.

dei. Nam talibus dicitur Lanti. v. Comedite a/
mici mei et bibite et inebriamini. Bern. sup
Lanti. Comedite de proprijs meritis, bibite de
hūanitate, et inebriamini de diuinitate. qz
plena omni dulcedie. Quarto iuuuantium
dignitas, et tangit cū dicitur. Sedebitis super se-
des iudicantes duodecim tribus israel. qz apli vt
dicit Amāduus erūt in magno honore et di-
gnitate. qz i iudiciaria prate. h̄ considerans
apls Bartholomeus qz xps fuit p co oblat.
et oblatio debebat fieri de recta pelle aialis et
eo mortuo. Leui. xiiij. Sic scū Bartholo-
meus considerauit nudū xpm in cruce, sic ipe de
nudatē pelle corpis p xpo vt pu eniret ad di-
gnitatē iudicantiū duodecim tribus israel etc.

De decollatione Johannis baptiste.

Sermo CXIX.

Herodes misit

h̄ actenuit iohannē et vinxit euz
in carcere. Mar. vi. et legit ho/
die in die p eu āgelicali officio. R Dicit
Plini⁹ in speculo naturali Aper siluestris
est tante crudelitatis. cū est in amore parui/
pendit mortē et extra venatoris ferrū iutrepit
de se insigit. et iā trāfficus extra sibi resisten-
tem vires recolligit. atro cirer pūgit. setas e-
rigit. et paz comedit. et discarnat post semias
et marcessit. Spūaliter. Per apū intellige
pctōrem luxuriosum et carnalē. cū ardet in
amore inordinato et malo. crudel et ferox est
aduersus eos q̄ eū arguūt. Un̄ legit in vita
phoz de pytagora q̄ veniens ad quandā ci-
uitatē noie eretonē vbi pplm in luxuria la-
psum vidit. ipe amore castitatis pplm redar-
guit. q̄ infidias ei parauerūt et occidere vo-
luerūt. qz carnalē odit p̄tinentē et luxuriosus
castū. et h̄ ppter v̄silitudinē mox. vñ Se-
neca in li. de ania. Dissimiliū mox dissimi-
lia sunt studia. s. hois carnalē incōtinentis.
et spūalis p̄tinentis. Jo Eccl. xxi. dicit. Audiet
luxuriosus et displicebit ei correctio. puerb.
xv. Nō amat pestilens euz q̄ se corrigat nec
ad sapientes gradit. Et sic in pposito beat⁹
iohānes fuit virgo castissimus. herodes lu-
xuriosissim⁹. iō nō concordabant. Nā nunq̄
probi cū improbis p̄nt esse amici. et contra
vt dicit Boetius li. iij. prosa. iij. De q̄ etiā sal-
uator Joh. xv. Si de mūdo essetis mūdos
vos diligeret. sed qz de mūdo nō estis. iō odit
vos mūdos. Sic odiuit herodes iohannē
qz arguebat eū de pctō luxurie di. Nō re li-

cet h̄re vt dicit fr̄s tui. tūc ille q̄ aper ferox et
fremens p venatorē suū ferrū iohāne q̄ nite-
bat eū cape re ipe p̄dicatiōis insurrexit pro-
pter vxorē suā adulterā quaz illicito amore
dilexit. ipm in carcerē misit et tenuit. de quo
thema. In summa euāgelij duo inuū-
tur. P̄rio ioh̄is incarcerationis iniuriosa. ibi.
misit herodes. Secōdo subiungit ei⁹ decolla-
tio lacrimosa. ibi. misit sp̄culatore. De p̄ri-
mo dicit. Misit herodes. s. antipa et tenuit
iohāne et vinxit in carcere. s. p̄ seruos suos.
Est eni reglā iur̄. Qui facit p̄ aliū est q̄ fa-
ceret p̄ sapm. et sic cū p̄ alios posuit in carce-
rē. qz nō fuit ausus eū interficere ppter po-
pulū. Lant. Qui vincula soluebat p̄ cōz pec-
catorū vinculis retinet. vt victa venia locuz
venienō inuenebat. Tūc subdit cām pro-
pter herodiadē. Herodias erat vxor fratris
sui philippi quā duxerat. Dicit Josephus
et mgr in hystoria. Herodias fuit filia Ari-
stodoli et soror herodis agrippe et neptis hu-
ius herodis antipe et vxor fratris sui philip-
pi. philippo matrimonialiter p̄iūcta. h̄ erat
licitū fm leges. Herodes illā amauit amo-
re illicito. Nā p̄gens romaz p̄ fines fr̄s sui
philippi transiens pepigit cū herodiade qz
vxorem suā p̄p̄riā repudiaret et ipam hero-
diadē in p̄iungio duceret. qd vxores herodis
nō latuit nec expectauit viri reditū. s. ad pa-
trē q̄nto cit⁹ p̄fugit. et sic cū redijt fraudulē-
ter fratri suo vxorē cepit. de voluntate tñ hero-
diadis. et hoc erat illicitū qz viuēte fratre ha-
beret vxorē ei⁹. S. iohānes tanq̄ vir iust⁹
et sc̄tus de hoc arguebat herodē dicens. Nō
licet te h̄re vxorē fratris tui. Symon de cas-
sia. Si iusticiā violasset in q̄cunq̄ alio ho-
mine. saltez debebat custodire in fratre. Si
pudiciā in alia muliere vituperasset zela-
re debuit in fratris vxore. Est eni p̄ceptum
Exodi. xx. Nō concupiscas vxorē proximī
tui. multo minus fratris tui. Et est manife-
sta phibitio specialis. Leui. xvij. Turpitu-
dinem vxoris fratris tui ne reuelas. qz tur-
pitudō fratris tui est tua. Lant. Herodes
noluit venire ad baptismū p̄iūte. Ideo Jo-
hannes venit ad ciuitatē et arguebat hero-
dem. ppter hoc posuit eū in carcerē. Symō
de cassia. Exolum h̄bat quem diligere debe-
bat. illū medicū pati nō poterat q̄ eū sanare
cupiebat. fecit eū in carcere recludi ne pos-
set audiri. hec ille. S. ioh̄es in carcere ma-
le tractat⁹ oñdit q̄tuor. 2. P̄rio q̄ ad he-
rodē oñdit magnā p̄stantiā. qz licet sc̄uit qz

herodes cū quesuit ad occidendū. tñ nō fugit nec in aliq̄ p̄teritō fuit. **Trif.** Qd̄ herodes illi faciebat in malo. Ille suscipiebat p̄ bñficio. ira illi q̄st̄ dei misericordia fruebat qz̄ vez̄ gaudium est sc̄toz̄ exire de mundo. **Ecc̄i. xlviij.** In diebus suis nō timuit principi. **Mat. x.** Nolite eos timere q̄ occidūt corp̄ rē. **Sec̄do** ostendit q̄ ad xpm̄ magnā reuerentiā. recognoscebat se xpī famulū. sic ad inferiores fuerat. sic r̄ ad superiores. **Id̄o** de carcere misit discipulos suos ad christum. **Mat. xi.** Tu es q̄ ventur̄ es rē. **Tercio** ostendit q̄ ad discipulos magnā diligentiam. **Trif.** sup̄ **Mat.** Missus iohes in carceres nō de suo piculo sollicit̄ erat. sed de discipulor̄ salute cogitabat. id̄ misit discipulos ad xpm̄ vt̄ miracula ei⁹ viderēt r̄ p̄uerterentur ab errore. **Ste.** sup̄ **Ezech.** Nulluz̄ teo tale sacrificiū sicut zelus aiaz. qz̄ melior̄ ē apud deū vnus iustus qz̄ tot̄ mōs peccōribz̄ plenus. **Quarto** ostendebat apud se magnā sanctitatē. qz̄ mōm̄ reputabat carcerē. Esse aut̄ in carcere p̄pter xpm̄ reputauit paradysum. **Trif.** Iohes specie hō. ḡta angl̄s. corpore tenebat in carcere. s̄z̄ aia in celo. similis erat paulo. **Phil. iij.** Nra p̄uersatio in celis est. **Subdit.** herodias insidiabatur illi et voluit occidere eū. **M.** Nota inter cetera duo sunt genera q̄ plus appetit mulieres. s̄z̄ diligit r̄ honorari. **Herodias** sciens se ab herode vehementer diligit r̄ ei⁹ illicitā copulā esse in statu maior̄ honor̄. qz̄ herodes fuit rex potentior r̄ famosior philippo. id̄ vt̄ dicit **Lyra** timebat ne herodes ad predicationē iohānis p̄ueneret r̄ eā marito suo redderet. **Deu** sic hodie mulieres viris p̄ prijs venena p̄pinat qm̄ arguunt. **Itē** **Symon** de cassia. **Impatiēs** est mulierū amor. **Ecc̄i. xxv.** Nō est neq̄cia sup̄ neq̄ciā mulieris. **Trif.** Incurrit odiū q̄ arguit criminōsus r̄ sm̄ cōmūe p̄uerbiū. Qui veritatē loquit̄ caput sibi terundit. r̄ sic herodias querebat occidere eū nec potuit p̄pter turbā. qz̄ sicut p̄phetā eū hēbant. **Q̄** sunt hodie tales q̄ timēt suspēdia corp̄is r̄ penas infligendas r̄ sic peccare nō audent nec alios hoies emē dare de q̄bz̄ **Is̄d.** Aliud vero est peccare amore rei. aliud timore supplicij. ille mercedem boni opis accipit. s̄z̄ ille solo metu penarū iusticiā inuit̄ custodit. **Id̄o** herodes timebat iohem sciens cū virū iustū ad hoies r̄ inuētū ad deū. **Piero.** Propter seditionēz̄ ppli timebat eū occidere nō amore rei. **Trif.**

Timor dei corrigit. timor hoim̄ differt peccatū nō aufert voluntatē. **Nā** duo erant ut herode. timor iohis. r̄ amor ml̄ier̄. s̄z̄ amor vicit timorem. **Et** audito eo multa faciebat. **Sto.** in hypocrisi. r̄ libenter eū audiebat. **H** fecit vt̄ teneret pplm̄ a rebellionē. **Q** quot sunt hodie tales q̄ faciūt q̄ libēt̄ audirēt. s̄z̄ cū arguunt occult̄ insidijs machinātur p̄tra veritatē p̄dicatoz̄. r̄ correctōes audiūt s̄z̄ a peccis nō respiciūt. **Trif.** **Herodes** libidinis facibz̄ ardes p̄re maluit q̄ ad p̄nias redire. **Q̄ntū** vicium adulteriū. **Dee. vij.** **De** adulteratēs q̄st̄ libat̄ successus. **De** utero xxvij. **Maledict̄** q̄ dormit cū vxore p̄xim̄ sui. **Apoca. ij.** Qui mechant̄ in maxima tribulatio ē erūt. **Apoca. xxi.** Pars eorū erit in stagno sulfure r̄ pice. **Strani⁹** est furto. **puer. vi.** Nō grādis est culpa cur̄ q̄s furatus fuerit. furat̄ enī vt̄ esuriētē aiam impleat. **Qui** aut̄ adulterat̄ p̄pter cordis inopiā p̄det aiam suā. **Un̄** ml̄ adultera peccat in deū violādo sacm̄. **Mat. xix.** Quos de⁹ p̄iungit hō nō sepat. peccat in virū fidē frangendo r̄ falso heredes substituēdo. peccat in prolē quē damnificat reddēs eū inabilez̄ ad eccl̄iasticas dignitates. peccat in p̄ximū quē admittit. **Un̄** **Dān. xij.** **Susanna** potius voluit innocēt̄ mori q̄ in adulteriūz̄ p̄sentire. r̄ sic p̄z̄ in ioseph. **Ben̄. xli.** q̄ etiaz̄ pot̄ incarcetari voluit. **N** Itē in penis eternaliter r̄ tpaliter punit eos de⁹. **Pri**mo tpaliter. **ij. Reg. xij.** Nō recedet gladi⁹ rē. **Sec̄do** eternaliter punit adulteriū p̄separationē r̄ p̄dusionēz̄ a regno dei. **Loz. vi.** Fornicatores r̄ adulteri regnū dei possidere nō p̄nt. **Subdit.** Cū dies oportun⁹ accidisset. ecce guitas peccati. magna enī diligētia cogitabat de morte sancti iohis. **In** peccato enī sunt duo. ac⁹ pecc̄ r̄ conat⁹. qm̄ hō cogitat modū r̄ tps̄ q̄bz̄ medijs pōt̄ peccare de oibz̄ talibz̄ d̄z̄ dolere. qz̄ herodes r̄ herodias condixerūt p̄ter q̄ occidere non possent eū sine seditiōe ppli. s̄z̄ cū herodes i die natalis sui cenā fecit p̄ncipibz̄ r̄ tribun̄ r̄ p̄rimis galilee. tūc habuit occasionez̄ occidēdi eū tōne iuramēt̄i r̄ multitudie magnatorū p̄iuiaz̄. **Q** Nota p̄iuia raro fūit sine peccō. **Ste.** in mora. **Nō** nulla sunt victa q̄ a p̄iuis separi vix p̄nt. qz̄ epulas sp̄ comitat̄ voluptas. **Nā** dū corp̄ r̄ refectiōe resoluūt cor ad inane gaudiū relaxat̄. scriptū ē **Exo. xxxij.** Sedit̄ ppl̄s māducare r̄ bibere r̄ surrexerūt ludere. **vñ** **Lat̄ho.** **L**ō iuua raro

De decollatiōe Iohan. ba.

Herodes in suo cōtinuo tria vicia habuit. Primo celebravit diē natalis qd fieri nō debuit. Inno ē. qz miseri nascimur z ignari si ne vtrūq; debiles febles imbecilles. Jō Si mon de Lassa. Ue q̄ cū leticia hui⁹ mundi celebrant ingressum obliuioni tradentes egressum. vterq; turpis et plen⁹ miseris ille ad t̄p̄alitatē. iste ad eternalitatē miserie vel gl̄ie. Eccl̄s. viij. Mdi⁹ est ire ad domū luētus q̄ ad domū cōmuniū. Naz in illa finis cūctorz admonet hoim. z viues hō cogitat qd factur⁹ sit. Rab. Nullū legim⁹ diē natale obseruasse nisi herode z pharaone. vt q̄rū erat par impietas erat par solēntas. z solēnta cōsanguine fedabāt. sic herodes tanto neq; us q̄nto sanctū veritatē doctore occidit Grego. filij hui⁹ seculi natalis celebrāt. qz post mortē gaudia eis nō restant. Sancti autē p̄ natali mortē cogitāt. qz nascunt p̄ oia ad vitā eternā. Jō Eccl̄s. xi. Si annis mult⁹ vixerit hō z in his oibz let⁹ fuerit meminisse debet tenebrosi t̄p̄is z diez m̄yoz. Eccl̄. viij. Memorare nouissima z in eternū nō peccabis. Terciū peccū in cōmunijs est saltatio z chorea. de q̄ text⁹. Cū ut oisset filia herodiadis z saltasset z placuisset herodi filij recubentibz. filia adultere intrauit ex dispositione m̄ris z herodis. z vna cū alijs saltauit chorūando. in q̄ herodi complacuit licz male chorūauit. Symō de Lassa. Placēt mala malis. iniqua inq̄s. impudica impudicis. inhonestā inhonestis. vanaq; vanis. Remigi⁹. Q̄t sunt hodie mulieres nō solū diuites sed z paupes filias suas impudice nutrentes. sicut ista. nō instruetes pudore z honore. doceret cū saltare q̄ orare vlt̄er monē visitare. cū tñ chorea est sugienda. P̄ Primo s̄m Bui. Lugdunēz. Chorea ē circulus cui⁹ cētū est dyabol⁹. qz dyabolus est in medio aiaz. Hiero. Gladi⁹ igne⁹ species mulier⁹. Eccl̄. ix. Propter speciem mulieris multi perierūt. z sic herodes in corpe zania perijt. Scdo ibi dyabolus opatur igne⁹ cupiscētie. Nā cōporat igne⁹ stramē. Prover. vi. Nunq̄d gerit q̄s igne⁹ i sinu suo vt nō ardeat. sic q̄ ingredit ad mulierē priu nō erit mūdus cū tetigerit eam Eccl̄. ix. Cū saltatrice ne assidu⁹ esto. h̄z eni veneno sum sicut illi affatū circuarū. Colloquiū illi⁹ q̄ ignis exardescat. puer. v. Fau⁹ distillās labia mulieris nouissima illi⁹ amara q̄ ab sintipiū. Tercio dyabolus apporat i cho

rea potentiora arma sua. Orige. Mulier ē inuicē peccati expulso padisi arma dyaboli. Nā dyabol⁹ n̄ potuit vincere iob varijs tribulationibz. vexauit tñ eū p̄ mulieres Job ij. Adhuc p̄manes in simplicitate tua benedic teo z morere. Nā d̄z puer. vij. Multos vulneratos reiecit z forissimū interfecit sūt ab ea. Lnf. Estimo in hoc mūdo nullā bestiam cōpabile male mulieri. Quid leone seu uis draconis atrocius. nihil iuxta mulierē malā. de q̄ Eccl̄. xxv. Cohabitare draconi et leoni meli⁹ est q̄ cū muliere mala. Chri. Ne putes sapientē virū i ironia dixisse. Erebo disce manifesti⁹. Danielē in lacu leo cōreuerit sicut. Iustū vero natorh ielabel iter fecit. iij. Reg. xxi. Let⁹ ionā in ventre custo diuit. Valida samionē crebrius circūuenit. Dracones z aspides iohannē in deserto manentē tremuerūt. herodes cū filia iohannis caput abscidit. Quarto i chorea nec xpo nec sancto q̄s seruire p̄t. qz ibi q̄nt cōplacētia hoim. q̄ cū cōplacētia dei stare nō p̄t. ad Gal. i. Si adhuc hoibz placere xpi seruius nō essem. eo q̄ scribit Mar. vi. Nemo p̄ duobz dñis seruire. Quinto i chorea omnes sensus ad peccata incitant. ibi ē visio vanitatis. audit⁹ mūdialitat⁹. tact⁹ camalitanis. sensus testialitat⁹. ibi oēs sensus inficiuntur. id a talibz debent⁹ nos abstinere p̄ meditationē trū. Q̄ P̄mo meditando vbi sum⁹. qz in valle lacrimarū. de q̄ ps. lxxxij. In valle lacrimarū in loco quē posuisti. Un Aug. In hoc exilio sum⁹ q̄ tunc claudimur nescim⁹. nā vndiq; miseria. si hō respicit sursum videt celū vbi nō est. si respicit videt terrā in q̄ putrescere debet. si ad dexterā p̄spicit. tūc implet illud psalmiste. ps. xc. Cadent a latere tuo mille z decē milia a dextris tuis. hoc est vbi mille peccāt i aduersitate. ibi decē milia in p̄spicitate. si hō respicit ante se videt viā fallēdi z recipiēdi. Jōhan. v. Tot⁹ mūdus in maligno posite⁹ est si retro tūc implebit illud Baruth. iij. Ubi sunt q̄ añ t̄p̄a fuerūt. Theauri sauerūt aurū z argentū. dormierūt z alij in locū eoz z surreperūt. Idcirco possum⁹ dicere cum ps. xxxvi. Quō cantabim⁹ canticū dñi in terra aliena. i. gaudiū in p̄nti vita. cū scribitur Lu. vi. Ue vobis q̄ hic ridet. qm̄ lugebitis z flebitis. Eo q̄ dicit Bre. in omel. Presentia gaudia sequūtur p̄pena lamēa. Scdo meditari debem⁹ q̄ tenēdim⁹. qz ad mortem. Aug. Presentis vita nihil aliud est nisi cur⁹

sus ad mortē qz homo nascit vt moriatur.
 Tercio meditari debem⁹ quō in chorea pē/
 cam⁹. Nā si hō nimis afficit p cōplacētā
 in talibz peccat mortaliter. qz dicit Auguſt.
 Nullū peccm veniale qd nō fiat mortale dū
 placet. ſ. eque deo vel vitra deū. Aug. Omnis
 mor⁹ ſeu ſal⁹ pculatiōe eſt ſal⁹ in pfunduz
 cloace. ſ. infernū. de q Job. xxi. Tenent tym/
 panū ⁊ cytharā gau dē ad ſonū organi. tur/
 cunt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto ad in/
 ſemū deſcēdūt. Sexto vitāda eſt chorea
 ppter plura alia peccata q ibi oriunt. Prio
 ibi oriū ſupbia. qz ment⁹ elario ad cōplacētā
 hoim. qles fuerūt filie hiem. Iſa. iij. E/
 leuare ſunt filie ſyon. ambulauerūt exieno
 collo. nuntibz oculoꝝ ibant. pedibz ſuis com/
 poſito grefſu incedebāt ⁊c. ſ. vt cōplacerent
 hoibz. Uñ. ps. liij. Qui hoibz placent ꝑſuſi
 ſunt. deus ſpreuit eos. Secdo in chorea oriū
 auaricia. Lū vident ornāmēta veſtū alioꝝ
 rū. illa ꝑtra deū affectant. qd ꝑhibet Exodi
 xx. Nō ꝑcupiſcas rem ꝑſimi tui. Tercio lu/
 xuria qz ex ornatu veſtimentoꝝ mulierū in/
 cendit ꝑcupiſcētia viroꝝ ⁊ ex collocutione
 eaz. Eccl. ij. Specie mulieris aliene multi/
 admirati reprobi ſaci ſunt. Colloquiū illi/
 us qñ ignis erardescit. Jō ibidē. Uirginēz
 ne cōſpicias ne forte ſcandaliferis in deore
 ei⁹. Quarto ibi oriū inuidia. ſi vna plus ho/
 norat qz alia. Quinto ira ⁊ ment⁹ cōmoto.
 Aug. de ꝑ. cordis. Meli⁹ eſt die dñica ara/
 re qz chorūſare. melius eſt. i. min⁹ malū capi/
 endo cōpatuū impudic. die dñica lanaꝝ
 terere qz die dñica impudice ſaltare Jō gra/
 vitas hui⁹ ꝑcēi ꝑtz ex vindicta ⁊ plaga fa/
 cta. Exo. xxxij. Ubi vigintiſia milia hoim
 chorūſantū ad viulū auru occiſi ſunt.
 R Uñ qñtū diſplicet deo chorea legit in
 li. ⁊c. ſepre donis. Quidā iuuenis nobil⁹ deo
 zeuot⁹ a iuuetute ꝑſtrat⁹ coraz cruce orauit
 occurrebat ſibi in mēte qd eſſet qz hoiez ma/
 gis allieceret ad ꝑctm in qz de⁹ plus vitupat.
 dū ſic lacrimis orauit. vidit iuuenē pulcer/
 timū ⁊ cū eo chorūſationē magnā qz tranſica
 circa cruce. In prio circūtu quilibet dabat
 vnū icū ſup clauos crucifixi. cūqz facerent
 ſedm eū cū ſū coronā ⁊ capite ꝑꝑi ſumētes
 crucifixi pedibz ꝑculcabāt. in tercio circūtu
 planct⁹ eius deridebāt. qto in facie ei⁹ con/
 ſpuebant. qnto lat⁹ eius ꝑforabant. in ſexto
 blaſphemabāt. Quo facto iuuenis q duxit
 choreā ait ad illū. rogasti deū vt oñderet ri/
 bi qd plus alliecit hoiem ad ꝑctm in qz deus

plus vitupat. Jō ego q ſum ꝑiniceps infer/
 ni ⁊ chorūſationis ex ꝑcepto veni. huc cum
 miniſtris meis vt tibi exponam qd rogasti.
 Prio extenſio brachioꝝ ſit in vituperiū exte/
 ſionis brachioꝝ ꝑꝑi in cruce. Secdo ꝑ ſerū
 ꝑculcat corona capitiꝝ ꝑꝑi. Tercio ꝑ cantum
 vitupat planct⁹ ꝑꝑi. Quarto ꝑ ornāmētū
 ꝑſpuit ꝑꝑi. Quinto ꝑ leniciā cordis apitur
 latus ꝑꝑi. Uide miſer ſaltator ⁊ ignobil⁹ ſal/
 tatrix qz ꝑetores eſtꝝ iudeis q ꝑꝑm cru cifixe/
 rūt ⁊ deſerūt in ternis trāſeuntē. vos autēz
 nūc in dextra ꝑꝑi in celo reſidentē. Rex ait
 puelle ſaltantꝝ. Pete a me qd vis ⁊ dabo ti/
 bi. ⁊ licz dimidiū regni ꝑteritꝝ. Hiero. Hoc
 dixit herodes nō tanqꝝ liberal⁹ ſz fraudulen/
 tus. Jō ꝑꝑi eū vulpem appellauit. Lu. xij.
 Dicite vulꝑi illi. Ecce eſcio ꝑmonia. ⁊ ſa/
 nitates ꝑſicio hodie ⁊ cras ⁊ tercio die ꝑſū/
 mor. Symon ⁊ Laſſia. D vtinā illa ſuuz
 oculū capur vel linguā ꝑſtulaffet vel ma/
 tris intentū nequaꝝ ꝑſenſiſſet. ſz ꝑꝑm mor/
 tē ſubire receuſſet non veriſile eſt qz ꝑꝑter
 ſaltationē vni⁹ puelle ꝑmiſit ſub iuramēto
 dimidiū regni. Que cū ꝑſiſſet dixit mri ſue
 qd ꝑctā. at illa. caput iohānis baptiſte. Ec/
 ce mala doctrina inris qz filiā rebuit docere
 ſeruire deo docuit eā fore cām homicidij. D
 ve talibz Lu. xxij. Nolite flere ſuper me ⁊c.
 beate ſerles q nō genuerūt. Jre ſup hec ver/
 ba qd ꝑctā. D inſidel⁹ mri nō egit fidelit⁹ er/
 ga filiā. Nicola⁹ ⁊c. lyra. Parētes tenent ſi/
 liꝝ aut filiabz duo. ſ. nutrimentū ⁊ documē/
 tū. S Prio nutrimentū. hoc eſt oñdit
 natura in ſingul⁹ aialibz qz naturalē inclina/
 tionē hñ i ad ſuoz pulloꝝ educationē. Sec/
 cūdo documētū Eccl. vij. filij ſi ſini tibi e/
 rudi illos. ⁊ Deuter. vi. De ꝑceptis narra/
 ba filijs tuis. Iſta crudel⁹ mri nō ſic fecit. ſed
 vitū ſanctū ad mortē ꝑduxit. D qz ſunt ra/
 les mres qz negligētes ſunt inſormare filias
 ſuas ⁊ diligūt qd ab eis traxerūt. ſ. cozꝝ. ſz
 nō diligūt hoc qd de⁹ ad imaginē ſuā crea/
 uit. ſ. aiam. Hiero. Suasit mri vt hñet illaz
 ſancitā linguā qz ꝑꝑmo ꝑdicauit de regnuz
 qua iꝑe arguit adulterū cū introiſſet cū ſe/
 ſtinauone ad regē. Chriſt. Jurat qz ſi beſtia
 nō puella. qñt ampuiare nō ſaltare. diſere/
 pit ſera nō femina cū ſelſtinatiōe pronā ad
 malū. tarda ad bonū. periuit dicens. Uolo
 vt ꝑꝑm. ſ. ſtatim. timuit ne herodes reſꝑi/
 ſceret. in diſco caput iohānis baptiſte. Ec/
 ce qñta inuerecūdia iſtꝝ puelle. caput hois
 decollari ꝑctit qd alie vginēz caſte horrent.

De decollatiōe Iohā. b. a.

Publice portare ad cōmuniū nō verecūda/
tur. Jē erat audacia neq̄cie muliercule po/
stulare caput viti sanctissimi. quē ppls pro/
phētā: xps plus q̄ pphētā appellauit. Dec/
est illa neq̄cia re q̄ Eccl. xxv. Nō est caput/
nequius sup caput colubū neq̄ neq̄cia sup/
nequiciā mulieris. Contristat⁹ est rex ppter/
iusiurandū. Symon de Cassia. Dī pie he/
rodes vñ tristatū. si male iurasti muta de/
creū. si bonū iurasti q̄re vultū pfundis i cō/
uiuio. Beda in omel. Tristitia herodia nō
est absolutio sed p̄fessio. sedentia vultu cō/
tristabat. sed mēte letabat. ppter iusiurandū.
T Dicit sc̄tus tho. in. ij. q. q. lxxxi. ar. ij.
Ad iuramentū requirūt tria. Primo necessi/
tas nō ex leuitate. mō nulla hic necessitas.
Secdo veritas. imo hic nō fuit. Tercio ho/
nestas. i. licitū. mō hic est illicitū occidere i/
nocentē. iō subdit. ppter discubentes nolu/
it tristare eā. Rab. Sub excusatiōe p̄tati/
tis imp⁹ fuit. cū iuramento scelus excusauit
sed min⁹ malū fuisse piurū incurrere q̄ iur/
amentū suare innocentē occidere. Jē p/
pter discubentes meli⁹ fuisse verecūdia co/
rā hoibz q̄ nūc corā deo. z angelis ei⁹. Item
meli⁹ fuisse filia tristari q̄ cū vxore z filia
ad p̄ctū tristitia venire. D̄ q̄ sunt hodie
q̄ vxore z filios nolūt tristare i vxora. Cri/
so. Si formidauit testes reuratio is quāto
mag⁹ iniq̄ occidit. Et sic iurāt ciues leges
legi dei p̄trarias obfuarē estimātes se esse p/
iuros si leges suas iuratas frangerēt. Se/
cūdo subiungit ei⁹ decollatio lacrimosa. ibi
missio spiculatorē. i. occisore p̄cepit affari ca/
put iohānis baptiste in disco. i. scutella. Di/
scus d̄ q̄ si dans escas. Remigi⁹. Minus
peccatū est causa maior. luxuria nō extingit
iō ad reatū homicidij descendit. z decollauit
eū in carcere. **U** Nota ei⁹ decollatio su/
it cū multa reuonōe. qz cū decollan⁹ debuit.
stabat iohānes in medio carceris z voce ma/
gna clamauit dicens. Dne de⁹ tibi cōmēdo
sp̄m meū. subdit. attulit caput ei⁹ in disco
hoc sanctū caput in q̄ fuerūt trati oculi q̄
toriens xpm z sp̄m sc̄m in specie colūbe in/
tuebant. in q̄ fuerūt aures q̄ vocē p̄ris audi/
crūt. in q̄ labia q̄ rotiens xpi testimonia for/
mauerūt. in q̄ lingua q̄ dulciter approp̄at/
quānonē regni celestis da nobis. Subdit
redit illud puellē. z pedla rede mam lac.
Cris. Decollat⁹ sc̄tus dat incertū. traditur
adultere. adq̄cū saluatiā. vinū trāsit i san/
guine. fun⁹ apponit in natali. puuū muta

tur in homicidij. organa vertunt in finis
Cris. D speculū dyabolicū. puuū sathani
cū caput iohis auferit. cō oblatiōis nō red/
dit. nō sententiā. s̄ in disco ad cōplemētum
o diū semiaz. pducit tanq̄ p cibo appozat.
D q̄ntū crimē adducit fornicatio z adulte/
riū. i. Loz. viij. Fornicatores z adulteri re/
gnū dei possidere nō p̄t. Jō exclamat ecce
sua dices. En quō morit iust⁹ q̄si nō sit deo
dilect⁹ Bre. in mora. Non sine grauissima
admiratiō e p̄pendo q̄ in vtero m̄ris cōse/
erat⁹. inter natos mliez nō surrexit maior.
ab iniq̄s in carcerē mittit. p puellē saluū ca/
pite truncat. Dñ in cibo vel potu peccauit q̄
locustas mel siluestre comedit z aquam bi/
bit. Si h̄ de⁹ p̄misse sup illū qd illi q̄ repro/
bus. Ex illo q̄s colligat qd illic sine passuri
q̄s reprobat. si hic ira cruciat q̄s amat. Jō
bonos facit hic pati i infimis vt remuneret
in sup̄mis. Quo audito discipli ei⁹ venerūt
z tulerūt corp⁹ z sepelirūt illud i monumē/
to apud sebasten in palestino inter elisū et
abdian pphas. Dicit mgr in hystoria ecclē/
siastica. Iohānes vincit z decollat⁹ achirō/
ta z sebasten q̄ oli dicebat samaria sepult⁹.
s̄ caput i hirm portatū fuit z iuxta domuz
herodis recōditū. S̄ cū ad tumulū ei⁹ ml̄
ta miracula siebāt: iubete iuliano apostata
gētilis ossa ei⁹ spargebāt. z cū miracula nō
cessarēt. post h̄ collecta z igne cremata in
puluerē redierūt z p aquas ventilabant. vt
d̄ in hystoria ecclēsiastica. z dñ colligerent q̄
dā monachi se miscuerūt z magnā p̄c tute/
rūt ad philippū hierosolimitanū ep̄m. Et
dign⁹ cōbun nō potuit q̄ indicauerat ep̄m
dicens. Ecce agn⁹ dei. Et sic tractauerūt tra/
tū iohāne. sic ipi male perierūt. Herodes in/
q̄lū missus a cesare gayo. herodiade redit
p̄tatez redeūdi in terrā suā. Jpa aut voluit
herodē imitari dicens. q̄ illū cui cōtcauit i p/
speris nō terelinq̄ret i aduersis. z sic i exilio
miserabilē vitā suiterūt. hec in hystoria scō/
lastica. filia vero ei⁹ sup glaciē ambulauit.
z sub ea glacies resoluit z ipa in aq̄s suffoca/
tur. In cronica d̄ q̄ ipam terra viua teglu/
tiuit. De ea p̄t intelligi sicut de egyptijs in
maritubo submersis. re q̄b ps. Deuorat
uit eos terra.

Sermo CXX. Ad idem.

Ille tractatus

m rūt cū q̄ de vtero m̄ris p̄secra/
tus est ppheta. Eccl. xliij.

Arborea de quato in montibz stant al-
tioribus de tanto amplius quassant a vento
Spūaliter. Per arbores intelligunt hoīes
Mat. viij. Uideo hoīes velut arbores. qz
hō est arbor trāsuersa. Hī de quato sunt al-
tiores in montibz. i. virtutibz. de tanto magis
vento temptatiōis z psecutionis quassant
Innocenti⁹. Nemo in hac pegrinatione p̄t
vivere sine temptatiōe. ij. Thimo. iij. Om-
nes q̄ volūt p̄t vivere in xpo psecutionē pa-
tient. De q̄ etiā Judith. viij. Om̄s q̄ ab ini-
tio placuerūt deo p̄ varias tribulatiōes trā-
sērūt fideles. Greg⁹. De q̄nto q̄s altius ra-
pit in grā z in contemplatiōe. tanto acrius et
ampli⁹ saugat in temptatiōe. Talis fuit san-
ctus iohānes. Q̄s magis fuit in grā. ita q̄
habet nomē a grā. z tps grē ab eo euāgelisa-
tur Mat. xi. Lex z pphete vsqz ad iohānes
ex eo regnū dei euāgelisat. Mat. xi. ita q̄ an-
gelus dixit Lu. i. Er̄ magn⁹ corā dño. Et
dñs p̄ se eū comēdauit. Mat. xi. Inter na-
tos mulierz nō surrexit maior iohāne bap-
tista. Cris. Circūspice rorā lectā nazarenorū
nullū puriorē nullū floridiorē iohāne inue-
nies. Iohānes maior hoīe. par angelis pro-
pter puritatē angelicā. Dign⁹ fuit xpm ba-
ptizare. z in acriter psecut⁹ z male tractatus
de q̄ r̄hema. Male tractauerūt zc. In s̄-
bis p̄missis duo innuunt. Primo crudeli-
tas herodis maliciosa. ibi. male tractauerūt
eū. Secdo sanctitas iohānis copiosa. ibi. q̄
te vtero misit. A Dep̄tio dicit. Ma-
le tractauerūt eū. quis iohānes i vtero ma-
tris fuit sanct⁹ z nulli vnqz nocuit. in mul-
tos habuit psecutores q̄ ei⁹ sanguine sitie-
bant. pharisei ei inuidebant. Herodes euz
occidere volebat. herodias ei insidiabatur.
filia ei⁹ capūt suū petijt. Hī om̄s male tra-
ctauerunt eū. Reuera male tractat⁹ est bea-
tus iohānes in vita. in morte z post mortez

Primo in vita z hoc tripl̄. P̄tio ab he-
rode antipa. qz misit z tenuit eū z vixit in
carcerem. Cris. Qui vincula soluebat pec-
catorz. p̄ctōris vinculis retinet vt vincita ve-
nia locū veniendū inueiat. Q̄s grauit̄ pec-
cant q̄ innocētes vincunt z incarcerationē. vt dicit
sc̄s Tho. in. ij. q. lx. Ex q̄ naturaliter hō
habet libertatē de⁹ reliq̄t eū in manu consilij
sui nisi hō abusat libertate sua. p̄pter quez
abusum merito pdit priuilegiū. de q̄ Greg.
in registro. Priuilegiū videt amittere q̄ cō-
cessa sibi abusu p̄tate. vt q̄ adulterat som-
natus furat occidit zc. Tales faciūt terrimē

tum cōmunitati z p̄nt a iudicibz incarcera-
ri. Sed hō qui priuilegiū libertatē nō pdit
dit incarcerationi nō debet. qz hoc est restringe-
re libertatē naturalē hoīs qua de⁹ vult eum
gaudere. z p̄sequens tales ita incarcerationi-
tes hoīes agunt p̄tra rei ordinationē z fran-
gūt hominū libertatē quā de⁹ redit. Idcirco
male tractauit eū. qz incarcerationē eū
Secundo male tractauit eū p̄pter causaz illici-
tam p̄pter quam incarcerationē. Mat. vi. p̄-
pter herodiadē fratris sui vxorē. qz duxerat
eā. reuolūtate tñ ip̄s herodiadis. z hoc erat
illicitū s̄m legē. vt viuente fratre h̄ret vxorē
fratris sui. Idcirco arguebat eū iohānes di-
cens. Nō licet te h̄re vxorē fratris tui. Sy-
mon de Cassia. Si honestat⁹ iusticiāz vio-
lasset in quocūqz hoīe saltē debet custodi-
te in fratre. si vitu perasset pudiciāz in alia
muliere zelare debuit i fratris vxore. Est ei
p̄ceptū Exo. xx. Nō concupiscas vxorē proxi-
mi tui. multo min⁹ fratris. Et Leuit. xvij.
Turpitudinē vxoris fratris tui ne reuēles.
qz turpitudō fratris tui est. z p̄pter hoc ha-
bebat eū exosum. Symon de Cassia. Exosū
habebat quē diligere debebat medicus pati
nō poterat q̄ eū sanare volebat. B Di-
ceres. ad quē p̄tinet corrigere adulteria. Re-
spondet. in adulterio sunt duo vidēda. Pri-
mo put est p̄tra ecclē sacramentū. z ita i oī-
bus accessorijs p̄tinet ad iudiciū ecclē. vt
habet de iudicijs. c. dispensatiōem in de. Al-
lio modo put introducit furē in pollicā. qz
mulier p̄ceptens in adultero. puer irā uat⁹
sortitur hereditatē z furat legitime nat⁹ par-
tem hereditariāz. z ita est de foro ciuili. de q̄
habet. xxij. q. v. Rex debet furta cohibere et
adulteria punire. Sed hodie nec spūales.
nec seculares puniūt. s̄z magis dissimulat. vi-
deant ne eos de⁹ puniet. qz scribit. iij. Regū
ix. Quia dimisisti virū dignū morte de ma-
nu tua: erit aīa tua p̄ aīa illi⁹. xxij. q. viij. ca-
legi. Nō est crudelitas s̄z pietas p̄ deo pu-
nire crimina. Nā hoc p̄ctm est valde rephēn-
sibile. qz de⁹ maledict⁹. Deutero. xxvij. Ma-
ledictus q̄ dormit cū vxore alteri⁹. z quō ei
bene succedere debet. z Deutero. xxij. Uter-
qz morte moriat. Et hoc p̄ctm iohānes cor-
ripuit. iō male tractatus fuit. Cris. Herodis
libidinis facibz ardens p̄re maluit q̄
redire ad penitentā Dsc. vij. Dēs adulte-
rantes quasi eliban⁹ succensus q̄ ardent in
impudico amore. nihil apparent eis valere
opa coniugū respectu opere adulterij. hoc Jo

De decollatiōe Iohanna.

hannes arguebat ergo in carcerem positus.

Tercio iohannes fuit male tractatus ab herodiade. quia herodias insidiabatur ei. dicit ei Nicolaus de lyra. quia timebat ne herodes ad predicacionem iohannis penetraret et eam marito suo redderet. ideo querebat eum occidere. et non poterat propter turbam. quia sicut prophetam eum habebat. Quod sunt hodie tales qui propter homines magis dimittunt peccata quam propter deum. homines veredo et non deum. De quibus Isidorus. Aliud est non peccare rei amore. aliud timore supplicij. ille mercedem boni operis accipit. sed iste solum metu penarum iusticiam inuitus custodit. Aug. Nemo inuitus bene facit. et solum bonum est quod facit. Nam in tali homine: homines et non deum timente vivit peccandi voluntas si speraret impunitas.

Dixi secundo male tractauerunt eum in morte. quia in comitio a saltatrice petiit ad mortem. Nam herodes et herodias magnis conatibus cogitabant de oportunitate. et venit eis in mentem de die natalis herodis ut puerum faceret principibus tribunis et primis galilee. Simon de Cassia. Ut qui cum leticia huius mundi ingressum celebrat obliuioni tradens egressum. ut patet in precedenti sermone. Item male tractatus fuit. quia propter copulacem quam mulieris chorisantis tradit est morti. Item propter perurium. nam licet iuramentum super se est licitum. Deutero. vi. Dominum deum tuum timebis et pro nomen eius iurabis. Aug. in li. contra mendacium dicit. Si peccatum esset iurare non dictum fuisset in legered de domino iuramenta tua. sed non pot fieri iuramentum reddidit. nisi prius peccerit si des. Dicit sanctus Thome. ii. ii. Ex vera fide est iuramentum introductum quia credunt homines deus habere infallibilem veritatem et omnium vniuersalem cognicionem. et ipsum in teste dictorum suorum inducunt. sicut eum qui fallere non potest et omnia noscitur ideo propter defectum humane charitatis. et propter defectum humane cognicionis quia non cognoscitur occulta. Iohannes Alexander de halis. Iurare est deum in teste inuocare. Et Diceret cum quis assumit in teste tunc hoc fit ad illam finem ut manifestet veritatem circa ea que dicuntur. Respondet sanctus Thome. in. ii. q. lxxxix. dicens. Sex manifestat deum in presenti volenti iurare Primo per intimam inspirationem incurrit timorem ne iuret. Secundo per factam reuocacionem cum fiunt publica que fuerunt occulta. Tercio per generalis mentionis. tunc sit est testis et iudex. si non in presenti prohibet testimonium certitudinaliter. faciet in futuro. cum implebit illud. i. Corint. iij. Illuminabit abscondita tenebrarum et ma-

nifestabit secreta cordium. Ideo super se iurare est licitum. Dicit namque sanctus Thome. in. ii. q. lxxxix. ar. ij. Juramentum in se non est malum tamen cedit in malum et quod eo vult inconuenienter. sicut sumere eucharistiam est bonum super se. tamen malum illi qui indignem manducat. sic in proposito quod male iuramento vult. Iohannes ad reuertendum dicit iuramenti requiritur tria. de quibus Hieronimus. iij. Jurabit in veritate iusticia et iudicio. quod exponens sanctus Thome. in. ii. q. lxxxix. ar. ii. ij. Juramentum debet habere tres comites.

Primo debet habere iudicium discretionis ex parte iurantis. ut homo discernat seipsum. nec leuiter iuret sed cum maturitate et deliberatione conscientia discutiatur. alias irreuerentia faciet deo. Aug. in li. contra mendacium. Non dico non iurare. sed non leuiter iurare. nisi magna necessitate compellus. Secundus comes liciti iuramenti est veritas. ut sit verum quod iurat et quod veraciter intendat facere. et non aliter sentiat corde quam iurat ore. Bre. lxxvi. mora. et habet. lxxij. q. v. humane. Humane aures talia verba nostra iudicant qualia foris sonant. Diuina vero iudicia talia foris audiunt qualia ex intimis profertur. Iohannes Crisostomus et habet. lxxij. q. v. iuramenti. Iuramenti huius causa est. quia omnis qui iurat iurat ad hoc ut quod verum est quod loquatur. Et Isidorus. et habet. lxxij. q. v. quacumque. Quatuorque arte verborum quod iurat deus tamen quod conscientie est testis ita accipit. sicut ille cui iuratur intelligit. Et dupliciter purior tenet sit. quia nomen dei inuocatum assumit. et proximum dolo capit. et sic incidit purum quod fecit herodes. Nam in suo iuramento non fuit necessitas nec veritas. sed mendacium. Hieronimus. Nam iuratur ut occasione occidendi habet. et sic fuit per iurum. Magister in. iij. sententiarum. di. lxxxix. Per iurum est mendacium iuramento firmatum. Aug. de verbis apostoli. Non solum ille per iuratur quod scienter falsum iurat. sed etiam ille qui iuratur verum quod credit esse falsum. quia intendit fallere Tercius comes liciti iuramenti est iusticia. ita quod iustus sit quod iurat et licitum. et naturalis includit iniquitatem in quantum potest apparere rationi dum iurat. Si enim iurat quod in se peccatum est ut a dulterum facere vel hominem occidere peccat iurando et seruando iuramentum. sic fecit herodes. Dicit namque Isidorus In male promissis rescindit fides. in turpi voluntate decretum. Et Diceret. quod de iuramento coacto Respondet Bonanventura super. iij. sententiarum. di. lxxxix. Voluntas cogit non peccat quia falsum iurare est de se malum et peccatum. Iohannes

quocumque modo quos compellit non excusatur a
 piurio simpliciter. Sicut ille qui aliquem com-
 pellit ad falsum iurandum piurus est. xxi. q. v.
 Qui perierat compellit et qui perierat uterque pius
 rursus probatur. Et ca. sequenti. ille. Ille qui boiem
 ad iurationem cogit et scit cum falsum iuratur.
 vincit homicidam. quia homicida occidit cor-
 pus. ille autem duas animas. suam et illius. **F**
Idem proculosum est piurare tripliciter.
 Primo quia piurium est culpe mortalium inunda-
 tio. Eccl. xxiiij. Vir multum iurans replebit
 iniquitate. Secundo quia talis efficit infamis et non
 admittitur ad ordines sacros. Maiori ratione ne
 repellitur ab ordinibus angelorum et mittitur ubi
 nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat.
 et magna pena infligitur. ut dicitur Euzici-
 annus papa. et habet. ij. q. i. predicandum. Pre-
 dicandum est ut fideles piurium caveant scien-
 tes grande scelus esse et in lege in prophetis et
 in euangelio prohibiti. Et subdit. audiuimus
 leuem imponere penam. quia nosse debet talem
 penam imponi debere quale pro homicidio
 Blossa. quo ad numerum annorum non quod ad aspe-
 ritate penam. Tercium periculum est. quia propter pi-
 urium puniatur quod a regno celesti. nisi penitue-
 rit. nam ponit tres digitos ad significandum quod
 negat sanctam trinitatem. **S** Iohannes legit ex-
 emplum quod quidam bonus homo citauit quendam
 ad iudicium propter summam pecunie. et ille in-
 stanter negauit et se ad iuramentum exhibuit
 quod aliter ab eo accepit. licet sciret eum falsum iu-
 rare. **N**ox sequenti nocte rapto est ad iudici-
 um. vidit christum sedentem in sede sine maiestatis
 erigens ab eo rationem de anima illius qui ei iura-
 uit. et de anima sua propria. quod cognouit ambas
 esse damnandas. Tunc iudex quasi iuramentum
 ab alio recepisset. Et ille ait. quia mihi
 meum negauit. **A**t iudex. nonne potius debui-
 sti perdere tale subam quam animam ipsius et tuam
 Nonne anima melior est quam omnis temporalis suba
 Tunc iudex fecit eum flagellari. Qui cuius-
 lans omnia quod sibi acciderant enarrauit. Et i-
 signum huius plagas in corpore et visio ostendit
 quod nullo modo curari potuit donec penituit.
Ideo caute respiciendum est ut iuramentum
 sit iustum. **B**ern. **T**onus mundus respectu uni-
 us anime precium estimari non potest. Et hoc non
 perpendebat herodes. sed contra veritatem et ius-
 titiam male tractauit sanctum iohannem in mor-
 te. quia misso spiculatorum cepit aufertur caput
 eius in disco. quod recollatur eum in carcere.
Tercio male tractauit eum post mortem **M**ar-
 ci. vi. **J**ohanne recollato attulit caput in di-

seo quasi quoddam ferculum. **B**eda. **L**uxurioso
 conuiuio cruenta epule inferunt **D** **D**i
 ceres. nunquam isti spiculatorum aut tortorum
 sunt in statu damnationis vel saluationis. aut
 utrum peccent mortaliter occidendo illos per
 iudicem ultimo supplicio deputandos. **R**ndz
 scitis **T**ho. in. ij. q. i. lxxij. ar. vi. **S**picula-
 torum quod est executor iudicis et legis. si iudex fert
 sententiam mortis in aliquem. quod sententia manifesta est
 errorem includit. non debet obedire iudici hanc
 sententiam iniuste exequendo. et si aliquem occidit
 secundum hanc sententiam manifeste iniusta est homi-
 cidam. ut carnifices qui martyres occiderunt.
Si vero iudex fert sententiam quod non potest ma-
 nifestam iniustitiam. spiculatorum eam exequendo
 non peccat. quia iuste exequitur sententiam
 et sic potest esse in statu saluationis nisi ab-
 utent officio. puta in ore vindicte. vel propter
 delectationem fundendi sanguinem. aut causa
 auaricie. licet ille iniuste occidat nihilominus
 peccat in iustis. cum non habet rectam et iustam in-
 tentionem. alias non peccaret. xxij. q. v. miles.
Reum non iudex sed lex occidit. **I**ste autem
 spiculatorum hic occidens iohannes peccauit.
 quia sententia fuit manifesta iniusta. de qua ca-
 pit ecclesia. **E**n quomodo moritur iustus. **I**tem ma-
 le tractauit est post mortem. quia herodes corpus
 sine capite sepelire fecit. timebat enim ne pro-
 pheta resurgeret si cum capite corpus foditum
 fuisset in sepulchro. **N**am discipuli eius tulerunt
 corpus et sepelierunt. sed caput eius delatum est
 in hierusalem et circa domum herodis sepultum
Licet herodes fuit prauus tamen corpus sepelire non
 prohibuit. quod hodie iudices seculares non
 faciunt. **N**am reputatos ultimo supplicio sepe-
 lire non sinant. **Q**uid absurdum est carnem hominis
 christiani que est dedicata sacramentis. ut puta
 baptismate confirmatione exponere patibulum
 aut alijs locis non consecratis ad modum bruti.
 cum tamen ista caro expectat gloriosam resurrectionem.
Item dicitur eni. xij. q. ij. quod est. **Q**ue-
 ritum est ab aliquibus fratribus de his qui in pati-
 bulo suspenduntur pro suis sceleribus post con-
 fessionem deo pactam. utrum cadauera eorum ad ec-
 clesias deferenda sint et oblatio eis pro eis offer-
 rende et missa celebrande. an non. quibus respon-
 demus. **S**i de omnibus peccatis suis fecerunt pu-
 ram confessionem. et sacra communitio est eis dan-
 da. et secundum ecclesiam precepta sepultura non deneganda.
Scribitur est enim. **N**on iudicatur deus bis in
 idipsum. **H**oc idem vult papa cum sancto poci-
 lio. ut habet de peni. et remis. in cle. ubi dicit.
Lum secundum statuta canonum ultimo deputandi

De decollatiōe Iohanna.

supplicio negari si petant nō debeat eucharistie sacramentū. Dicit glosa. nec sepultura. Ubi dicit. Nostriensis. Suspendiū tñ non debet reponi sine licetia iudicis. qua petita facile cedere debet. Item male tractauit post mortē beatū iohannē. qz iulianus apostata eius ossa dispergere fecit et auro et seris lae randa dedit. Juxta illud ps. lxxviiij. Posuerunt morticina fuoz tuoz et cas volatilibz celi. et carnes sanctorz tuoz bestijs terre. Sz cū vidit qz signa nō cessarēt iussit mēbra ei⁹ p magna pte cōburi. et sic scētus iohānes q̄i secunduū marcyriū patiebatur cū in suis ossibz cōcremaret. Sed qz p̄dicti male tractauerūt eū. id ip̄i male a deo tractati fuerūt. Nā herodes missus in exiliū. et ibi miserabiliter mortuus. Et herodias male tractata fuit. qz similit̄er missa in exiliū cū viro suo. vel fm q̄dam. qz fuit subitō mortua. Cū enī vt qdā aīunt caput sancti iohānis in manu teneret et ei insularet. diuino iudicio in eius facie sufflauit. et illa subito mortua corruit. filia eius male tractata. qz fuit in aq̄s suffocata. eū enī sup glaciē ludēdo discurreret subito sub pedibz fregit. et illa in aq̄s miserabiliter suffocat. Iudei fuerūt male tractati a thito et vespasiano captiui mortui et dispersi. et tringinta p denario venditi. Iulianus apostata fuit male tractat⁹. qz celesti plaga fuit percussus ab hostibz excoiat⁹. de corio scabelū regi perfax fuit fabricatū. Quāuis autē beatus iohānes fuit male tractatus in vita. in morte post mortē tñ de eū in triplici statu venerabiliter tractauit. k P̄mo i cō vita. qz habuit vitā spūalem angelicā et diuinā. Spūalem qdē vitā habuit. qz nō curauit de cibo et potu corpali. qz pascebat cib⁹ inuisibili ad instar angeli. q̄ dixit Thobie xij. Et enī cū essem vobiscū p voluntatē dei videbar quidē vobiscū mādu care et bibere. sed ego inuisibili cibo et potu vtōz. Nec dor natu vestimentoz q̄ vestit⁹ erat ornamento virtutū. nec de domicillo. enī⁹ mens remora batur in celo. Habuit vitā celestē. qz in terris regēbat. sed tñ in celestibz mysterijs nūtrebat. Nā celos ap̄tos vidit. voce patris audiuit. spūm̄ sancū in specte colūbe inspe xat. filij diuinitatē agnouit. Habuit vitam angelicā. qz purgauit culpā ex eo qz erat lucerna ardens. Illuminabat q̄ntū ad sapiam ex eo qz erat lucens lucerna. Proficiebat q̄ntū ad virtutē et grām Lu. i. Ut puerat patētū corda ad filios parate dñi pletem perfe

ctam. Habuit vitā diuinā. qz non vivebat amore domestico. qz eo qz omnes pariter relinquerat et deserto habitabar. nec amore mundano. qz carnē suam mirabiliter cruciabar. Sed vivebat amore diuino. qz totū amorē suū in deū posuerat. Un̄ poterat dicere cum ap̄lo. Viuo ego s̄a non ego sed viuit in me xps Secōdo deus bñ disposuit de ip̄o morte. qz mortē habuit p̄ciosam. ps. cxv. Preciosa in aspectu dñi mors sc̄toz ei⁹. Fuit enī mors ei⁹ p̄ciosa in cōspectu dei. qz p̄ iusticia mortē sustinuit. Ecci. iij. Pro iusticia agnoscere. p̄cia tua. et vsqz ad mortē certa p̄ iusticia. Respectu sui. qz p̄cio sui sanguinis regnū celoz acq̄siuit. Mat. xi. Regnū celoz vim patit et violenti rapiūt illud. Respectu celi. qz p̄m̄⁹ in tpe gr̄e p̄cio sue mortis illd̄ p̄meruit. Respectu limbi. qz sancti patibz q̄ ibi erant p̄ciosum nunciū apportauit. Respectu mūdi. qz ei⁹ mortē p̄ciosam venerabiliter colit. Tercio bñ tractauit eum post mortē. Ip̄e enī fuit patriarcha p̄pheta apostolus. i. a deo missus. angelus. i. dei nunci⁹ Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū et d̄circo nūc post mortē h̄z meritū in societate patriarchaz. in turba p̄phetaz. in choro ap̄loz. in ord̄inibz angeloz. inter rosas martyz. inter violas p̄fessor. inter lilias p̄gēnū collaudat dñm in se se. Itē sicut beatus iohannes male tractat⁹ est in vita. in morte et post mortē. sic p̄meruit nob̄ patrocinari et succurrere in vita. in morte et post mortem. P̄mo in vita h̄z succurrere vt refert exempli Paulus hystorographus libardoz. Theodosia regina in libardia iuxta mediolanū eccliam in honorē sancti iohānis baptiste p̄struxit et illaz dotauit et tō dieauit. p̄cedente tpe p̄stratū impator volēs italiā a lombardis eripe et a qdā sancto viro q̄ sp̄ritū p̄pheticē habuit de exitu belli quesit. Qui nocte orōni vacans. mane r̄ndit dicēs Eū regina eccliam sancto iohāni p̄struxit et tpe p̄ libardis p̄tinuē intercedit. id sup̄ari nō p̄nt. venit tñ tps q̄ locus ille respiciētur. et tūc sup̄abunt. p̄pter p̄pli peccatūz. qd̄ tpe karoli fuit impletū. et sic succurrit i vita et Itē scētus iohānes succurrit in morte. Refert Gregori⁹ in dyalogo. Vir qdā magne virtutis noie sanctulus. cū quēdā dyaconū a libardis captū in sua cūstodia talē p̄ditione recepisset. vt si fugeret ipse pro eo suam capitalē subiret. coegit p̄dicē sanctulus ip̄m dyaconūz vt fugeret et se liberaret.

quapropter sanctulus ad decollandū ducit
 ⁊ ad h̄ fortissimū spiculatorē elegit ⁊ q̄ du-
 biū nō erat q̄n vno ictu caput abscinderet.
 extensoq; collo cū camiferi forti ictu brachi-
 um cū ense in altū eleuasset ille prius ait.
 Sancte ioh̄es suscipe h̄ic ictū. statū brachi-
 um percussor̄ aruit. ⁊ erecto gladio inflexibi-
 le p̄māsit. ⁊ p̄stīto iuramēto q̄ ⁊ cetero nul-
 lū xp̄ianū decollaret. tūc vir dei p̄ co orauit ⁊
 brachiū statū deponit. ⁊ sic succurrebat in
 morte. Itē h̄ succurrere post mortē vt re-
 fert idē paulus. Cū q̄dā rex lūbardoz cum
 magno apparatusu fuit sepulc̄ iuxta eccliam
 q̄dam ex auaricia nocte sepulcrū aperuit et
 ctenodia recepit. cui appuit serū iohannes
 dicens. qz aulus fuisti eccliam meā ingredi
 ⁊ mihi cōmissum tangere ⁊ spoliare. ampli-
 us ingressum h̄re nō valebis. Et factū est q̄
 uens ille eccliam ingredi voluit toriens re-
 trosum retrusus ⁊ repulsum passus q̄usq;
 subtracta restituit. Et sic exhibuit se auxi-
 atorē illius sepulc̄i post mortē.

De natiuitate beate Marie virginis

Sermo 17 CXXI.

Ego mater pul

ere dilectōis timor̄ agnitōis ⁊
 sancte sp̄i. Eccl̄. xxiij. **M**
 Uidem⁹ q̄ res vix est tā difficil̄ quā nō tē-
 ptat p̄ficere materū amor. Exemplū vide-
 mus i natura. Gallina cū sit aīal infirmū ⁊
 debile p̄ liberatiōe ⁊ p̄suatiōe pulloz aggre-
 dit fortiora se. vt miluos canes et aquilas.
 Quāto feruēt̄ b̄tā ego ⁊ m̄ maria facit p̄
 filijs suis. i. fidelibz. Idcirco p̄ctōz oī filio
 ⁊ auxilio restitūt̄ refugiu ⁊ habeat ad istam
 m̄rem. qz hodie nata ē nob̄ aduocata ⁊ m̄.
 Bern. Tu m̄ rei. tu mater dei. tu m̄ exulis
 tu m̄ iudic̄. Ip̄a est q̄ se oī sollicitudine in-
 terponit p̄ filijs suis erga fortiorē se. i. deum.
 ita q̄ p̄ctōz q̄ ex culpa meret̄ mortē. ip̄a sibi
 gr̄am ⁊ misericordiā impetrat. ex filio p̄diti-
 onis fieri gr̄ie heredē. Aug. in li. retractatio-
 nū. Nisi ip̄onte velim scio menō posse p̄ire
 p̄ pietate marie. Ip̄a est m̄ figurata p̄ rebe-
 cam Ben. xxvij. q̄ etiā filio iacob impetra-
 nit ius p̄no geniti obtinere. Jō Bern. i ser-
 mone. P̄ctōz si ad maiestātē dei nō au des-
 accedere nō liq̄fias q̄si cera a facie ignis. sed
 vade ad m̄rem misericordie oīde sibi tuoz
 p̄ctōz vulnera. ⁊ ip̄a p̄ te oīdet filio suo ma-
 terna vtra. ⁊ fili⁹ oīdet p̄ te latus ⁊ vulne

ra p̄i. pater nō negabit filio postulanti. nec
 fili⁹ matri interpellati. nec m̄ negabit p̄ctōz
 ri flenni. qz dicit̄ Drosi⁹ sup̄ Lanti. Quos
 nō saluat dei iusticia. saluat mariemericor
 dia infinita. Idcirco oēs habeam⁹ ad eā re-
 cursum. qz dicit̄ Lrib. Neminē reperi mēdi-
 cū qui se sedulū marie faceret suū. Rationē
 allegat Amb. Quia sic x̄ps oīm credentiu ⁊
 est frater. sic maria oīm fideliu ⁊ est m̄. de q̄
 thema. Ego mater pulcre dilectōis. **N**

In v̄bis p̄missis innuit quō beata v̄go
 sit mater sup̄ q̄tuoz genera hoim. Naz sic
 vnus d̄z patris fili⁹ natural̄. s. ihs x̄ps ⁊ ml-
 ti filij adoptiu. sic vn⁹ est fili⁹ marie natu-
 ralis. s. ihs x̄ps Lu. ij. Peperit filiū suū pri-
 mogenitū. ⁊ multa sunt filij adoptiu ma-
 rie ⁊ fratres x̄pi. sicut oēs electi. ad Heb. ij.
 Nō p̄fundit uos fr̄es vocare Mar. xxvij.
 Nunciate fr̄atibz meis vt eam in galileaz
 tibi me videbunt. Nos q̄ filios adoptiuos
 ei⁹ natural̄ fili⁹ sub noie ioh̄is m̄i cōmen-
 dauit in cruce di. Mulier ecce fili⁹ tuus. ⁊
 nob̄ eā in m̄rem. Ecce mater tua. Nā ioh̄a-
 nes interpretat̄ gr̄a dei. Et sic oēs q̄ sūt in gr̄a
 intelligunt p̄ eū. s. ioh̄em. q. d. p̄ eis interpel-
 lo vt mater. cū p̄ m̄ exigente iusticia velit
 eos d̄nare. p̄ q̄b̄ nūc fili⁹ patit̄ ⁊ morit̄ ex
 misericordia. Jō dicit̄ se matrē. P̄no fideli-
 am pulcre diligentū. ibi. ego mater pulcre
 dilectōis. Secōdo deū timentū. ibi. ⁊ timo-
 ris. Tercio deū cognoscentū. ibi. ⁊ agnitio-
 nis. Quarto i eā sperantū. ibi. ⁊ sancte sp̄i.
 Dicit̄ p̄no est m̄ pulcre diligentū. ⁊ q̄ dicit̄.
 Ego mater pulcre dilectōis. i. x̄pi filij dei.
 q̄ sincere ⁊ sine oī merito nos dilexit. Joh̄a.
 xij. Cū dilexisset suos vsq; in finē dilexit e-
 os. ⁊ hac dilectōe Joh. xv. Maiorē chari-
 tatē n̄. ha. **D** Itē nō solū mater sed fi-
 lia ⁊ sponsa. filia p̄pter dignissimā creatō-
 nē Mater p̄pter mirabilissimā generatōez
 Sponsa p̄pter excellētissimā dilectionē
 P̄mo filia rōne creatōis. ip̄a est ⁊ q̄ Ec-
 cle. xxiij. Ego ex ore altissimi p̄ rodij primo-
 genita aī oīm creaturā. intellige non tpe s̄z
 dignitate. nō sic flos fructū tpe. s̄z flos fr̄u-
 ctus dignitate ⁊ v̄litate p̄cellit. Nā ip̄a p̄
 oī creatura primogeniti obtinuit dignitatē
 Nā in vereri testamēto p̄no genita p̄cellere
 in multis. **P** Primo loco. ⁊ sic ip̄a. qz
 exaltata sup̄ oēs choros angeloz. Eccl̄. xv.
 iij. Ego in altissimo habito Bern. Sicut
 nō fuit in m̄do lo⁹ dignior v̄tero virginali
 vbi x̄ps q̄cūq; sic nec in celo altior vbi m̄

De natiuitate Marie.

Omnibz
riā sublimauit. Secōdo p̄iogenita pl̄ ac
ceperūt p̄ alijs. ⁊ sic ip̄a non tm̄ esse viū ere et
sentire intelligere ⁊ speculari trinitatē in spe
culo eternitatē, sed p̄ter hec oīa accepit ma
ria affinitate coniungi. s. concipere ⁊ parere. Pro
u erb. vlti. Multe filie regū congregauerunt
dinitias. q̄s tu sola supgressa es vniuersas
En̄. in f̄mone de annunciatione. Nihil in
glia oīm p̄cedentiū memoria ⁊c. Tercio
p̄iogenita accepit b̄ndictionē ⁊ sic ip̄a
Luca. i. B̄ndicta tu in mulieribz. Ip̄a non
cepit b̄ndictionē simpliciter p̄ se, sed habz
eam in alios trāsfundere. Un̄ canit ecclia.
B̄ndicta tu filia a d̄no, q̄ p̄ te fructus vite
cōmunicam⁹. O benedicta ⁊ sup̄benedicta.
nā p̄ tuā b̄ndictionē b̄ndicit om̄is creatura

Secōdo dicit̄ mater p̄pter mirabilissimā
generationē, q̄ genuit deū ⁊ hoīem. vt dicit
Damascē. Jō dicit̄ theoteca. i. dei mater. et
mater pulc̄e dilectiōis. i. hiesu xpi. Orige
de illa matre dixit Mater ei⁹, cuius digna
digni. vnica vnici. mater intacta. mater im
maculara. mater plasinator⁹ redemptor⁹ et
saluatoris nostri. Si igit̄ debet esse m̄ tua:
debes habere pulc̄e dilectionē. Nota aliqd̄ dicit̄ pulc̄e
tripliciter. s. puritate. ordinabilitate ⁊ nobilitate. P̄io aliqd̄ di
citur pulc̄e puritate qd̄ est transparentis in
puro subiecto. ⁊ sic anima q̄ est pura ab omni
macula dicit̄ pulc̄e. Si vero hz maculaz
peccati. tūc turpis forma d̄. i. Cor. v. Mo
dicū fermentū totā massam corripit. i. vnuz
peccatū polluit aliam. Ego. xij. Agnū sine ma
cula debebat offerre. i. sciam purā. ⁊ in Le
u it̄. xxiij. Si maculā habuerit nō erit acce
ptū deo. Secōdo aliqd̄ d̄ pulc̄e q̄ ordi
nabilitate. q̄ ē b̄n p̄portionatū. Sic exor
dinato affectu dilectiōis cū hō de sua dili
gentia iustū suat ordinē diligēdi. Sanct⁹
Tho. in. ij. ij. ⁊ mḡ. ij. sen. di. xxiij. c. i. Or
dinauit de⁹ in rebz diligēdiō charitatem vt
sciam⁹ qd̄ prius. qd̄ posteri⁹. qd̄ magis. qd̄
min⁹. qd̄ p̄ter se. qd̄ p̄ter aliud diliget. et
sic maria Lauri. ij. Ordinauit in caritate
scz deū diligēdo sup̄ oīa. nos i x̄o ⁊ primū
p̄pter deū. Bern. Ut sit tal̄ ordinatio q̄ cha
ritate affectuali diligat plus de⁹ q̄ prius
⁊ q̄ de⁹ p̄prio p̄ponat. Bern. Duplex est ca
ritas. actualis ⁊ affectualis. Actualis p̄fert
inferiora superioribz. Sed affectualis econ
uerso. Tercio aliqd̄ dicit̄ pulc̄e nobili
tate. s. obiecti vel materie. vt imago que ex
auro est formata pulc̄ior est q̄ ex terra. Et

sic illa dilectio dicitur pulc̄a que est nobilē
obiecto habet. vnde amor boni operis boni
hoīs melior est q̄ mali. celi pl̄ q̄ terre. Di
lectio aut̄ ad bonū qd̄ est deus ordinata pul
cerrima est maxime cū diligit deus p̄pter se
taliter enī diligētes. s. ex puro subiecto ordi
nato affectu nobili obiecto. merent̄ mariaz
esse eoz matrē. Secōdo est mater habenti
um pulc̄e timore. i. p̄tōz quoz est timere
deū Eccl̄. vlti. Timebūt excelsa ⁊ formida
bunt infima. s. perōres. Iste timor debet esse
pulc̄e. s. reflexus. nō sicut in his q̄ timēt bo
nozū ⁊ palium amissionē mentietes ⁊ proxi
mū recipietes. Aliq̄ in p̄secutiōe p̄pter tē
poralia sidē negātes. que timorem prohibet
d̄ns Mar. x. Nolite timere eos q̄ occidunt
corp⁹. Aliq̄ timent p̄niam p̄fessionē ⁊ tenu
niū. de q̄bz Job. vi. Qui timet p̄uinam ca
det sup̄ eū nix. i. q̄ timent p̄ntem penā susti
nebūt eternā. Job. xxxij. Ibur ab aq̄s niui
um ad calorem n̄m̄. hoc attridens Aug. ait
D̄ne hic seca hic vte in futuro parce. Ber.
sup̄ illud Eccl̄. vij. Memorare nouissima
tua d̄c. O homo nouissima tua sunt mora
iudicii ⁊ gehenna. ⁊ qd̄ horribilius morte.
qd̄ terribil⁹ iudicio. qd̄ penalt⁹ gehēna. qui
hec meditat̄ timorē dei in cor ducit. nisi eēt
dunoz lapide. R. Nā iste timor dei d̄
pulc̄e. qui d̄ū ingredit̄ opatur in nobis pu
ritatē. P̄mo q̄ expellit peccatū Eccl̄. i. Ti
mor d̄ni expellit peccatum. puerb. xvi. In ti
more d̄ni om̄is homo declinat a malo. Se
cundo opatur bonitatē. Eccl̄. vij. Qui ti
met deū ⁊ nihil negligit. Tercio incitat nos
ad faciendū dei voluntatē. Eccl̄. ij. Qui ti
met deū inq̄rit que beneplacita sunt ei ⁊ eō
uerso. de⁹ facit voluntatē eoz. ps. cxiij. Vo
luntatē timentū se faciet ⁊c. Idē. q̄l. vi. Be
neplacitū est d̄no sup̄ timentes eū. Et illo
rū maria est mater eripēs eos ab ira dei. vt
figurat. i. Reg. xxv. in abigail. q̄ liberauit na
bal stultum ab ira dauid. Cui dauid. Be
nedicta tu ⁊ benedictū eloquū rui que phi
buisi me ne irē hodie ad effundendū lan
guinē. ⁊ vlciscerer me manu mea. nisi in oc
cursum venisses cito mihi. non remansisset
nabal vsq̄ ad matutinū lucis. Ip̄a igit̄ est
medica nostra sanans vulnera. Eccl̄. xxiij
Ego q̄si flum⁹ d̄oiz sanans. Eccl̄. xxxvij.
Alissim⁹ de terra creauit medicinam. ⁊ vir
prudēs nō abhorrebit eā. Bern. Nemo raz
ydone⁹ qui gladū d̄ni abiciat. nisi p̄ quaz
sumpsim⁹ d̄ni misericordiā. multo p̄fectius

q̄ abigall. Illa humana, ista diuinā. illa tē
porale. ista eternalē. Idcirco canit ecclesia.
Recordare v̄go m̄ dū steteris zc. **S**
Tercio ip̄a est m̄ h̄m̄i pulcrā agnitioē.
Est enī triplex agnitio nob̄ necessaria. Pri
ma vt cognoscām? dei reuerentiā. Secūda
nostrā insufficiētiā. Tercia matris clemē
tiam. Prima parit dilectionē. sc̄da humili
tatem. tertia fiducia. Primo necessarius
est vt cognoscām? dei reuerentiā. dicendo il
lud ps̄. lxxvij. Quāta audīim? z cognoui
mus ea. l. in maiestate z bonitate. Et illa co
gnitione sequimur dilectionē. qz q̄nto deus
pur? cognoscim? tanto feruent? eū diligi
mus. Aug. Inuisibilia amare possum? in
cognita nequaqs. Idcirco ip̄a est tam inef
fabilis bonitas. inexplicabilis dulcedo. vt
nemo posset plenarie app̄hendere. sed quā
tū noscīt intantū diligit. Diere. ix. Nō glo
riet̄ sapiens in sapia sua. sed in hoc gloriē
scire z nosse me. s. deū. nec etiā forms in forti
tudine sua. Bern. Scio neminē ad ultum
posse saluari sine dei cognitione. Et subdit.
Quid si ignoras deū. poterit ne esse spes sa
lutis. nec enī potens amare quē nescis. aut
h̄re quē nō amaueris. qz sicut de dei agnitio
ne dilectio. sic de ignorantia desperatio. qd̄ sic
declarat Bern. Aliqs̄ in se reuersus displi
cens sibi in omnib; malis que fecit. si igno
rat q̄ bonus est de? z misericors ad ignoscē
dum. nunq̄d nō sua carnalis cogitatio ar
guet eū. Et dicit. quid facis vitā istā vis p
dere? z peccata tua a sunt maria. nequaqs̄ sus
ficias satisficere. z sic desperans resiliit miser.
ignorans q̄ facile omnipotentia dei ista resol
uit. Secdo cognoscām? nostrā insuffici
entiaz. ij. Cor. iij. Nō sufficientes sum? zc.
Illa parit humilitatē. qz quāto verius nos
cognoscim? tanto lucid? introitum ingre
dimur. z tāto ampl? peccata z mala nra vi
demus ex q̄bus humiliemur. Dicit namqz
Boetius. Nemo tā cōplete felicitatis est q̄
non ex aliq̄ pte sui stat? aliq̄n̄ rixet. Ezec.
vij. Ingredere z adhuc videbis abomina
tiones maiores. Bern. Tu quāqz es etiaz
si sanct? es. si te ad lumē veritatis int? in aīa
sine dissimulatione inspicias. non dubito
q̄n̄ humiliteris in oculis tuis. Et sicut ex co
gnitione dei dilectio. sic ex cognitione nostrā
hūilitas generat. Bern. Melius est nosse
seipm̄ q̄ eum sum̄ fidez. qz illa inflat. ista hu
miliat. Tercio cognoscām? m̄ris elemen
tiam. z sic orit̄ fiducia. vt q̄ in nob̄ fiduciaz

nō habem? qz ppter reuerentiā dei faciēno
strā leuare nō audem?. eo q̄ pctōres sumus
z ppter nram insufficiētiā z miserā crube
scimus dei offensam. Cognoscām? igit ma
tris clemētiā sperantes nos recipere in grām
Ipa enī nos omēs vocat. Eccli. xxxij. Ue
nite ad me omēs q̄ ceupiscitis me. Ipa est
ciuitas refugij figurata Deutero. xix. Trea
ciuitates sepabis tibi in medio terre sternēs
diligenter viā. vt habeat profug? q̄ fugiat.
scz ad p̄tectionē. sic nos ad virginē mariaz.
Deb. iij. Adeamus cū fiducia ad thronuz
gr̄e ei. qd̄ docet Bern. Si es in angustia
in rez dubijs. si in necessitatib; mariā cogi
ta. mariā inuoca. ip̄a tenente te nō coctus.
ip̄a te pregentē secur? es. Dylari? sup mat
r̄eū. Quātū cunqz qs̄ obnoxius fuerit pec
cato. si marie deuor? existit nunqz in eternū
peribit. **T** Quarto ip̄a est m̄ in eā spe
rantis. z innuit cū dicit. sancte spei. **O** q̄z san
ctā spem ip̄a habuit. P̄tio ad v̄ba angeli et
p̄phetaz. sperans nō euacuari dei p̄missio
ne. Et sic nos eā sperādo seq̄ debem? ad tu p
missa. s. regni dei securione obtinendā. z q̄
Lu. xij. Nolite timere pusillus grex. placet
it̄ patri meo vob̄ dare regnū Mat. vi. Pri
mū q̄ntē regnū dei. z oia adiciēt vob̄. Se
cundo sperauit sanctā resurrectionē post tri
dū. z sic nos sperare debem? gloriozaz resur
rectionē post p̄niam p̄fessionis p̄nionis z
satisfactionis. ps̄. lxi. Sperate in eo ois cō
gregatio ppli effundite corā illo corda v̄ra.
deus adiutor noster in tribulationib;. Ter
cio post resurrectionē z ascensionē sperabat
sancti spūs missionē. Actū. i. Erāt oēs perse
uerātes in orōne. s. maria cū discipulis expe
ctātes grāz sp̄s sancti. Et sic nos sperare de
bem? gratiā z gloriāz a dño deo nro. si debet
esse mater nostra. ps̄. lxxij. Gratiā z glori
am dabit dñs. Si gratiā z gloriāz impetra
re voluerimus tunc spes nostra debet eē san
cta. quia dicit. z sancte spei. i. Joh̄. ij. Qui
habet spem in eo sanctificat seipm̄. **U**
Item tria sunt que spem nostram sanctifi
cant. Primū est vt a peccatis celsam?. qz
frustra sperat q̄ eum prouocat in quē sperat.
Sap. v. Spes impij quasi lanugo q̄ a ven
to dispergitur. Ideo. i. Joh. iij. Si cor no
strum nos nō tephenderit fiduciam habea
mus Sap. xvij. Timida nequicia dat tes
timoniū p̄dēnatiōi. Et Job. viij. Spes
impioz peribit. Sedm̄ vt bonū opemur
ps̄. xxxvi. Spera in domino z fac bonitates.

De natiuitate Marie v.

Magister in. liij. di. xvi. Spes est certa ex-
pectatio future beatitudinis ex gra dei et me-
ritis pcedentibus pueniens. Tercium vt
spem in ipam mrem ponam? ea pre oibus ho-
nozando no de pprijs viribus nec alijs nisi
si xpi. et eius marie. Bern. Si quis gratiaz
qre p mariaz. qd d d offerre paras marie co-
mendat. ipa hodie nata est nob mater gte.
Und canit ecclesia. Salve regina misericor-
die et spes nra salue. Illa spes est nob hodie
orta. de q Augu. in fmon e hodiemo. Ad est
dies sacratissima dies celeberrima. in q vir-
go maria sup omnes mulieres benedicta ge-
nerosa sua natiuitate mundu colatur vni-
uersum. Hodie egreditur virga de radice iesse
hodie flos campi pductus est. de quo pces-
sit lilium consualliu. hodie nata est rosa de spi-
ritu. hodie nata est p qua maledictio muta-
tur in bndictione. hodie nata est mediatrix
et aduocatrix nra. Sap. vij. Uenerit mihi
omnia bona piter cum illa. Jo canit ecclesia.
Natiuitas tua dei genitrix vgo et. Hec di-
es gaudiofa reginis aliquo tpe fidelibus la-
tit. Contrigit igit vt refert iohanes belet. vt
quida vir scitus sedulo coremplatoni in si-
stens singulis annis. vi. ydus septembris i
oratione posset iocundissimam angeloz so-
lennitatem audire. Cuius sibi deuotissime
reuelari petijt cur quolibet anno die illa et n
alia hoc audiret. Demu recepit responsum
q virgo gloriosa maria tali die fuit nata: et
vt reuelaret filijs ecclesie vt cordes essent
in natiuitatis solennitate. Cuius hoc sum-
mo pontifici et alijs intimasset. illi scrutares
scripturas in siffetes ieiunijs et orationibus.
et antiquitatu testimonijs veritate cõpenerit
et istu die venerabile statuerunt. sed octauam
olim no celebrabat. sed dñs Innocen? q r-
tus instituit. Dun? causa fuit hec. Grego-
rio nono sublato Romani ocs cardinales i
clauu cluserunt vt citi? eccle p uideret pon-
tifer. sed cu p plures dies concordari no pos-
sent et ipsi a romanis multis molestijs affli-
cti. vouerunt regine celi q si ei? meritis pcor-
darent octauas natiuitatis diu neglectas
celebrare vellent. et factu est. Sicq in domi-
nu celestinu conuerunt. et qz celestinus mo-
dico tpe supuixit implere no potuit. sed per
Innocentiu instituerunt.

Sermo 2° CXXII. Ad idem.

Ecce sibi rex sa

lomon thronu de eboro grande et vestiuu eum
auro fuluo nimis. qui habebat sex gradus et
summitas throni rotunda in pte posteriori
ei. et due manus tenentes sedile. et duo leones
stabat iuxta singlas manus. et duodecim leon-
culi stantes sup sex gradus hinc inde. Et no e
factu tale op? in vniuersis regnis. liij. Reg. x.
Loco themari dic rones celebrata festi h?
Fecit sibi rex salomon. Introductio. Suetu-
do est eni pictor illuminator et architecto-
ru pri? pfigurare res qe faciunt. fm illud Ero-
di. xv. Qñ dñs pfigurauit tabernaculum
sanctuarij. et dixit moysi. inspicere et fac fm ex-
emplar qd tibi in monte monstratu e. Sic
eterna sapia dei fili? volens sibi edificare ta-
bernaculu videlicet vterq virginu. prius il-
lud pfigurauit in throno salomonis. et hoc
est qd dicitur thema. Fecit sibi rex salomon
Circa qd videnda sunt duo principaliter.
Prius qliter p thronu virgo gliosa signifi-
cat. Secdo qliter in sbis themari ipa mul-
tipliciter comendat. Et Circa primuz
sciendu q ppter noue similitudines maria
dicitur thronus. Primo qz thronus p pte se-
des regia est. sic ipa pcepit et pepit regē. et no
regē simplicē sed regē regu Apoca. xii. No-
nulli matri est pcessum vnqz. omnes eius ge-
nerant principes et alios nobiles. sed nullus
generat rex. sed oportet q in regē coronet. In
hui? figurā Math. ij. Qñ tres reges vole-
bant munera offerre venientes hirlm dixerunt
Ubi est q nat? est rex. ecce dicitur nat? est rex
Uñ spūssance? Cantu. iij. honorat fideles ani-
mas ad h? spectaculu dices. Egrediemini fi-
lie syon videte regē salomonē in dyadema-
te suo q coronauit eum mī sua in die responsa-
tionis illi? i. in die ceptionis. Secdo sic
in throno solus sedet rex et nullus alius. sic in
ipa h? figuratu est Ezech. xliij. i porta clausa
q no apiet. eratq clausa principi et prin-
ceps sedebat i ea. Hāc sedē valde appetiuit
rex celoz. Uñ canit ecclesia. Veni electa mea
et ponā te in thronu meū. Tercio thronus
deorsum ē clausus. sursu paratus. sic ipa ter-
renis delicijs voluptatibus et imūdicis fuit
clausa. sursu vero patula qz recipiebat iugē
ter sūma dona a pre luminu. et id spūssance?
vocaui eā vas auri solidu et ornatu oī lapi-
de pioso. Eccli. iij. Quo ad h? figurata est
p arcam que intra et extra deaurata fuit. Ex-
odi. xrv. Quarto thronus a pte anteriori
ē depressior. a pte posteriori sublimior. sic ipa
in pnti vita omnino pauper. phariseis et

scribis respecta. Un̄ mulierem questuariaz
 appellabāt eā. Micro. qz videlicet cū acu et
 fuso viueret et inde vt filiū nutriet lucra-
 tur. Ad hanc p̄t intelligi illud puerbi. vlti.
 Manū suā misit ad fornia et digiti ei⁹ app̄-
 henderūt fusuz. Un̄ qd̄qd̄ lucrari potuit vt
 tra necessitate distribuit paup̄ibz vt filio se
 similaret. h̄. Loz. viij. Scit⁹ grām dñi n̄i
 ihu xpi. qm̄ p̄pter nos egcn⁹ fact⁹ est cū cō-
 diuce. vt illi⁹ inopia essem⁹ diuites. Sz p̄
 hanc vitā in die sue assumptionis intantuz
 ditata est vt mirantes angeli dixerūt. Que ē
 ista q̄ ascendit et. Lanti. viij. Quidō thro-
 n⁹ est sedes iudiciaria. ps. ix. Sedes super
 thronū q̄ iudicas iusticiā. sic ipa misitruit
 filio carnē in q̄ iudicās et iudicatur⁹ ē totuz
 mōm. Act. i. Quēadmodū vidisti eū ascen-
 dentē in celū. ita veniet. Hāc autoutatē iu-
 dicādi dedit sibi p̄ p̄pter iudiciū qd̄ ipse in
 hūanitate passus ē. Joh. v. Dedit ei iudici-
 um facere qz filius hoīs est. Sexto thron⁹
 fulcit assensibz. et sic ipa multitudine s̄rutū et
 angeloz ps. xliij. Et sicut regina a dextris tu-
 is i vestitu deaurato circumdata vanerata. i.
 s̄rutū et angeloz. qz ipa intelligi p̄t illud ps.
 xc. Angel⁹ suis de⁹ mādauit de te. Septi-
 mo thron⁹ d̄z esse firm⁹ et cōpac⁹. sic ipa q̄t
 tuoz s̄rutibz cardinalibz solidata. s. iusticia.
 prudentia. fortitudo et sp̄ntia. et tribz theo-
 loyis. s. fide spe et charitate. et hoc in summo
 Eccl. xliij. In oi pplo et in oi gēte putatū
 tenui. nec mirū. qz a dño factū est istud. et ē
 mirabile in ocul⁹ n̄ris. Octauo thron⁹ re-
 gē stantē ad sessionē q̄ hūiliatuz recipit. sic
 ipa regē regū oīm q̄ se exinanuit formaz suz
 accipiens. ad Phil. ij. Ut placaret sup̄biā
 ade. Hoc figuratū ē Jone. ij. vbi d̄r. Post
 q̄ rex audiuit p̄dicationē iōne quō post q̄
 dragantabz niniue subuenteret. surrexit d̄
 solio suo et abiicit vestimētū suū. induit⁹ est
 sacco et sedit in cinere. Et sequit. Vidit de⁹ et
 miser⁹ est cor et nō fecit malū qd̄ locut⁹ fu-
 erat. Nono thron⁹ oibz mis̄trātibz supe-
 rior solo rege infidente inferior. sic ipa supe-
 rior oibz creaturis. et soli deo inferior. An̄.
 Nihil egle marie. nec aliqd̄ mai⁹ ca nisi so-
 lus de⁹. Un̄ qd̄qd̄ h̄nt alij sancti pulcritu-
 dīnis in pre. h̄z rōne sue excellentie manā i-
 toto. Hinc enā dicit pulcra vt luna Lanti.
 vlad est vniuersal⁹ ecclia. qz pulcerrima mu-
 licz. Eccl. v. Nec mirū qz nlla ei desicit virt⁹
 nec puritas angeloz. nec fides patriarcha-
 rum. nec scientia p̄phetaz. nec zelus aposto-

lorum. nec patientia martyru. nec sobrietas
 p̄fessorū. nec innocentia puerorū. aut hūili-
 tas virginū. Bern. Quantūcūqz donū sit
 alicui datū tante virgini non credimus esse
 negatum. congrue ergo dicta est thron⁹.

A Sed ex v̄bis thematis. passumpti
 cōmendat hic benedict⁹ thronus a nouem.
 Primo ab artifice. qz rex salomon. Naz
 quito artifex subtilior et nobilior. t̄aro et op⁹.
 Item licet tota trinitas hunc thronū ab e-
 terno formauerat. Prouer. viij. Dñs posse-
 dit me ab initio viarū suarū. tamē specialiter
 hic attribuit salomoni. i. filio. qz filio attri-
 buitur sapia. qz sapientissime hunc thronū
 p̄fecti. Ideo puerb. ix. dicit. Sapientia edifi-
 ficauit sibi domū. Vocat autē filius dei salo-
 mon. Ratio habet. i. Paralip. xxij. vbi legit
 qz cum dauid senuerat vocauit ad se filium
 suum dicens. Voluntatis mee fuit vt edifi-
 carem domū dñi. sed factus est ad me fmo
 dicens. Multū sanguinē effudisti et pluri-
 ma bella bellasti. iō nō poteris edificare do-
 mū nomini meo. et cōuenit xpo. s. vero salo-
 moni. qz pacificauit nos in cruce. Ephe. ij.
 Ipse est pax n̄ra q̄ fecit vtraqz vni. B
 Diceret ex quo fuit trinomi⁹ videlicet salo-
 mon vt hic. et Eccl. qd̄ tm̄ valet sicut cōci-
 onaroz vel epigenz rationē. Et idoz. i. ama-
 bilis dño. sic enī noiat eū nathan p̄pheta. ij
 Reg. xij. Quare pot⁹ hic scriptura in edifi-
 catione hui⁹ throni nominat salomonem
 q̄ alio noie. R̄nderur. licet hec oīa noia cō-
 ueniunt xpo. dicit tñ Salomon. i. pacific⁹.
 pendens in cruce. Ecclesiastes. id est epigenz
 rationē veniens ad iudiciū. Idoz. i. amabi-
 lis patri sedens i regno. tñ specialiter sibi fe-
 cit hunc thronū vt faceret pacē. Diere. xxij
 Ego cogito cogitationes pacis. Zach. viij.
 Sicut cogitavi vt vos affigerem. qz ad ira-
 cundia prouocauerunt me patres v̄ri. sic co-
 gitavi in diebus istis vt b̄nc facerem h̄cris-
 sales et domui iuda. fecit ergo pacific⁹ thro-
 num vt pacem faceret. qz mediante filio oī
 pacificati sumus deo patri. Roma. v. Cum
 inimici essemus et. Mediantē etiā matre
 pacificati sumus. pacem apud filiū quoti-
 ens volum⁹ possum⁹ inuenire. E
 Scūdo cōmēdat a materia. qz de ebore. Ebur
 est os elephant⁹ qd̄ est aial magnū sup̄ oīa
 aialia et fortissimū. portare potens tumuli
 gneam sup̄ se. in q̄ p̄nt esse mille vni arma-
 ri. Sic legit. i. Mach. vi. et alia aialia du-
 rat antiochus rex in bellū contra iudeos.

Jec est frigidissime nature. ita q̄ sanguis ei⁹
 dicit incendiu serpenti extinguere. Jec est
 aial castissimu. na cu pari priuat alteri non
 copulat more turturis. Jec bienio portat fe
 tu. semel tm̄ gignit nec plures nisi vnu. vti
 ut annis. ccc. in sola india inuenitur. Nec
 oia cōperit v̄gini glōse. Jpa cū cecellit oēs
 sc̄tōs veterē ⁊ noui testamēti. qd̄ ipa fatct o
 re pph̄tico Eccl̄. xxiiij. Ego ex ore altissimi
 prodij primogenita an̄ oēm creaturā. Jpsa
 totū edificiū eccl̄ie suis p̄cib⁹ supportat. O
 rosus sup̄ Lanti. Dudū tota mōi machi
 na corruisset si maria eā suis p̄cib⁹ nō susce
 pisset. Ad it̄ am. Tpe dñi. ⁊ passio is ⁊ sepul
 ture in ipa sola fides fuit. p̄uer. viti. Nō ex
 ringuet in nocte lucerna ei⁹. Jec ipa s̄m Da
 mase. tūc exierit v̄r serpentiūz in fusuū
 humano generi p̄ eū qm̄ sili⁹ ⁊c humanaz
 carnē ex ea assumpsit. Jec castissima. qz vir
 go ante in ⁊ post panū. r̄tō portauit veruz
 deū ⁊ hoiem. Et. ccc. annis. i. perpetue viu
 et misericordiā miseris cōmunicādo. **D**
 Tercio cōmendat a quātitate. qz tam grā
 dem. Ubi sciendū ante beatā virgine filius
 rei nō habuit thronū aliq̄ue specialē s̄z ple
 beiam ⁊ cōmune. qz p̄ grām habitabat i cor
 dib⁹ iustoz. i. Loz. iij. Templū rei sanctuz
 est qd̄ estis vos. qz reus est adco magnus q̄
 ipm̄ celū ⁊ terra nō poterant cape. ps. celiū
 Magn⁹ dñs ⁊ laudabilis nimis. sed i ipa
 inuenit thronū grandē Breg⁹. Sancta et
 immaculata v̄ginitas q̄bte laudib⁹ referā
 nescio. qz quē celi cape nō poterant tuo gre
 mio ⁊tulisti. fuit grādis p̄ humilitatez. qz
 humilima Lu. i. Respexit humilitatē ancille
 sue. Hoc dudū p̄misi p̄ Isaiā p̄p̄heram
 lxxvij. Sup̄ quē req̄esceat sp̄s me⁹ nisi sup̄
 humilēz qui etū. Dicit notāter Respexit hu
 militatē. nō dicit vidit. qz respicere est prius
 obiectū inspeceri itez insp̄icere. ⁊ sic dom̄n⁹
 grām quā a p̄m̄is parentib⁹ p̄pter supbi
 am abstulit in ipa restituit. In h⁹ testimo
 niū angelus dixit. Inuenisti gratiaz apud
 dñm Luce. i. Er dicit notāter humilitatez
 nō sanctitate nō virginitatē. in signū q̄ ipi⁹
 humilitas sibi sup̄ oia placuit. quia vbi a
 mor ibi cor. Mar. vi. Ubi thesaurus tuus
 ibi cor tuū. Quarto a speciositate. qz ve
 stitur eū auro fuluo n̄m̄l̄ij. Paral. ic. So
 lū salomonis vestitū fuisse auro mundissi
 mo in sup̄latiū. qz mūdū aurum est carere
 mortali. mundi⁹ veniali. mūdissimū fomi
 te. hec ipa. Beda. Nec primā simile visa est

nec h̄re sequentē. Anf. Ea puritate m̄tebat
 virgo sancta q̄ maior sub deo intelligi neq̄t.
 nec mirū. quia sanctificata in vtero. ps. clv
 Sanctificauit tabernaculū suū. Jec in filij
 p̄ceptōe Lu. i. Sp̄s sanct⁹ sup̄ueniet in te
 Jec in filij tracrabilitate. Bern. Assimilat
 eā soli in q̄ macula nō est. qd̄ fatct sp̄s sc̄t⁹
 dicens. Tota pulcra es amica mea **E**
 Quinto cōmendat ab aītudine. ibi. ⁊ ha
 bebat sex grad⁹. Nij grad⁹ sunt sex virtutes
 p̄ q̄s ad eā ver⁹ salomon rescēdit. Prim⁹
 verecūdia. ⁊ qua Lu. i. Postq̄z audiuit sa
 lutanone angeli turbata est in s̄mone eius.
 nō turbatione voloz sed pudor⁹ ⁊ admiratio
 nis. Et hec verecūdia nō solū est vir⁹ s̄z p̄
 sectio s̄tutū. ⁊ macie in mulierib⁹. Ecclesi.
 xxvi. Si a sup̄ grām mlt̄ sancta ⁊ pudica. i.
 verecūda. Verecūdia eni s̄m Beda. Ica fu
 it p̄pter nouitatē salutaris is. qz eue dictum
 fuit. Maledicta tu Sen. iij. Sibi e contra
 Benedicta. Jec p̄pter p̄ntiam angeli in spe
 cie viri. Sc̄s grad⁹ fuit ipi⁹ prudentia.
 ibi. ⁊ cogitabat qual̄ esset ista saluratio. licz
 eni mirāda audiret ab angelo. nō loq̄batur
 s̄z cogitabat. qd̄ p̄p̄riū prudentū est Eccl̄.
 xx. Nō sapiens tacebit ad tps. vñ rōne pru
 dentie figurata est p̄ abigail. i. Re. xxv. que
 fuit mulier prudētissima ⁊ speciosa cui⁹ sa
 pientia ⁊ speciositate ⁊ s̄bz nabal stult⁹ libe
 ratus fuit a morte. Tercū grad⁹ est mo
 destia s̄moms. ibi. quō fiet istud. Ecce tar
 da. in v̄ba nō prorupit s̄z breuiter locuta ē.
 hoc opt̄e ordinauit ei⁹ prudentia. Ex h̄ etiā
 p̄tz q̄ ei⁹ prudentia fuit sp̄ualis nō mūdialis
 qz mundana sapia multos solet facere s̄mo
 nes perproperos ⁊ p̄ticiores. Quart⁹ gra
 dus inuolabile castitat⁹ p̄positū. ibi. qm̄ vi
 tū nō cognosco. dicit nō. qd̄ negat om̄e tps
 Quint⁹ fuit fidei magnitudo. Sex⁹
 fidei p̄sensūs. De p̄rio ibi. Ecce ancilla do
 minī. ⁊ sc̄do ibi. fiat mihi s̄m verbū tu um.
 Dis gradib⁹ p̄rāstis salomon fuit i thro
 no suo. Nam mor dato p̄sensū fuit in ea ve
 rus ⁊ h̄o. Tūc impleta est oīo Isaiē. Ro
 rate celi desup ⁊ nubes pluant iustū. Isaiē.
 p̄lv. Sexto cōmendat a figura ibi. s̄mū
 ras throni. figura rotunda in p̄te posteriori
 s̄z summitas. Ubi sciendū in h̄ throno fuit
 inuicū mediū extremū ⁊ s̄m̄itas. ⁊ hec oia
 sunt laudabilia. Initiū sua genealogia. qz
 ⁊ semine abraē tribu iuda ex stirpe dauid.
 Mat. i. Mediū fuerē dona natalia sapia.
 eloquētia. mitas ⁊c. Dis om̄ib⁹ insignita

620h9

fuit. Un̄ ppter subtilitatē intellect⁹ dicitur ea
 Lu. ij. Maria p̄suabat oīa v̄ba p̄ferēs ea ī
 corde suo. Extremū fuit gr̄e plenitudo Un̄
 dixit angl̄s. Ave gr̄a plena Lu. i. Sūmi-
 tas q̄ fuit m̄r̄ dei. ⁊ hec oīa p̄dicta p̄cellit In
 h̄eni equat p̄ri celest̄i q̄ sicut eū genuit eter-
 naliter sine m̄re. sic ip̄a sine p̄re p̄paliter. hoc
 murādo Iſaias dixit. c. liij. Generationē ei⁹
 q̄s enarrabit. Itē dicit. sūmitas erat rotunda
 rotundū siue circulare est q̄d̄ terminat ab eo
 dē ad idē. ⁊ significat eternitatē maternalis
 gl̄ie. vñ semp̄ eā nūc in cel̄ honorat vt m̄rez
 Un̄ canit eccl̄ia. Audi nos nā te fili⁹ tu⁹ n̄
 hil negant honorat. Itē dicit notat̄ a p̄re
 posteriori. Ubi sciendū ps̄ anterior in ma-
 ria fuit ei⁹ v̄ginitas an̄ partū. posterior fuit
 eius v̄ginitas post partū. in illa fuit rotūda
 q̄ licz filii p̄p̄it tñ ante ⁊ post partū virgo
 p̄māsit. In hui⁹ figuraz legit̄ Ezech. xliij.
 loquēs de porta sanctuarij dicit eā clausam
 in signū hui⁹ v̄ginitat̄. Itē in h̄ q̄ dicit a p̄re
 posteriori rotūda erat. significat q̄ virgo
 post hāc viā veniet in imutabilē felicitatē
 ⁊ h̄ in summo sup̄ oēs. fm̄ q̄ canit eccl̄ia. Ex-
 altata est sc̄ta dei genitrix. Septio cō-
 mendat a firmitate. ibi. duemanus sedilete-
 nentes. h̄ sedile est firmitas trāquillitatis ⁊
 pax ment̄ virginē. vñ credendū est nunq̄
 fuisse mentē tā quietā. Rō. q̄ dudum sp̄s
 sanct⁹ p̄ os dauid p̄dixerat eū q̄scere velle
 in loco pac̄. ps̄. In pace fact⁹ est locus eius
 Nisi q̄ in ip̄a fuisset sūma pax nunq̄ ingres-
 sus fuisset in eā Un̄ ⁊ ip̄a gloriat̄ de hac Ec-
 clesi. xxiiij. Qui creauit me requie i tab. m.
 Nec mirū q̄ in ip̄a sensualitas p̄fectissime
 obediuit rōni. fm̄ illud Sen. iij. Appetitus
 ei⁹ subter te erit. ⁊ tu dñab̄r̄ illi. nec aliq̄d
 remordēbat p̄sciām ei⁹. q̄d̄ est signū summe
 pacis. ij. Loz. i. B̄lia n̄ra hec est testioniu⁹
 p̄scie n̄re. Un̄ licet i ea sensualitas sub cru-
 ce turbaret. tñ eua rō trāquilla erat ⁊ gau-
 dens. tanta ei fuit charitas ei⁹ ad nos q̄ ab
 hora q̄ filii p̄cepit desiderabat eū pati p̄ no-
 bis. fm̄ Amb. vt possum⁹ secute dicere de ea
 q̄d̄ de p̄dicam⁹ Joh. iij. Sic deua dilexit
 mundū vt filii suū vnigenitū daret. Si ei
 abraam filii suū vnigenitū ysaac quē sūme
 dilexit prōn⁹ erat offerre nō tñ p̄ redempti-
 one mōi. sed solū in signū obedientie. Sen. iij.
 xxiij. q̄nto plus ip̄a. Un̄ Lu. x. Maria opti-
 mā p̄rem elegit. l. se p̄ oīa p̄formādo d̄i uine
 volūtati. Due man⁹ sunt due opatōes ma-
 rie. dext̄ra qua iustos cōseruat ne corruant.

sinistra q̄ p̄ctōres releuat ad grām. h̄ figu-
 rati est Mar. v. facit solē suū. i. m̄rem ori-
 ri sup̄ bonos ⁊ malos. Et duo leones stabāt
 circa singulas man⁹. isti sunt Sabuel arch-
 angelus ⁊ iohānes euāgelista. q̄ fuerūt ip̄i
 ministr̄i. Prim⁹ ad dext̄rā. q̄ custos ⁊ mi-
 nistr̄ ante seruētissima ⁊ sanctissima ei⁹ ⁊
 sideria deo nunciās. ⁊ sibi in sp̄ualibz obser-
 uens Heb. i. Om̄es sunt administratorij
 sp̄s. Iohānes ad sinistrā q̄ corpus morta-
 lis curā gerebat. Joh. xij. Ecce mater tua.
 vñ sibi in t̄palibz p̄uidit. Octauo cōmē-
 datur a custodia. ibi. duodeciz leonculi stā-
 tes sup̄ sex gradus. Dij p̄fēs veter̄ testamē-
 ti sunt ex q̄bz orta est maria. ⁊ q̄bz Mar. i.
 Liber generationis iesu xpi ⁊c. Et dicunt
 duodecim ppter duodecim tribz ex quibz
 om̄es sancti p̄fēs veter̄ testamēti processerunt.
 Sen. xlij. Uel p̄ duodecim leonculos
 p̄nt intelligi duodeci apli q̄a xps sibi elegit
 Lu. ix. Et dicit. Steterūt in gradibz thro-
 ni. q̄ ip̄a oēs excedit in dignitate. imo cun-
 ctas sanctor̄ anias. p̄urb. vlti. Multe fi-
 lie regū ⁊c. Hiero. Ceteris sanct̄ per patres
 Marie vtro tota se infudit plenitudo gr̄e.
 Et dicunt leonculi diminutiue. ppter ip̄i
 natū q̄ dicit leo ⁊ t̄n bu iuda radix dauid.

Nono cōmendat a subtilitate labor. ibi
 nō est factū tale opus in vniuersis regnis. l.
 tante p̄ctōsitatis subtilitatis firmitatis ac
 formositatis. Nec mirū. q̄ ip̄a est speciale
 opus illi⁹ artificis q̄ fabricatus est auroz
 ⁊ solē. q̄ in hoc ope hui⁹ throni principaliter
 suā oñdit sapientā. Juxta illud Eccl̄i.
 xliij. Vas admirabile op⁹ excelli. ps̄. A do-
 mino factū est istud ⁊ est mirabile in oculis
 n̄ris. ⁊ dicit in vniuersa regnis. Tria enim
 sunt regna. l. celeste. terrestre ⁊ inferorum.
 Un̄ sensua est. nō est tale opus in vniuersis
 regnis. i. in om̄i creatura. Un̄ canit eccl̄ia
 Nec primā simile visa est nec h̄re sequentē.
 Uel p̄ tria regna intelligit triplex statua sal-
 uandorū. l. coniugati. vidue et v̄ginia. hos
 om̄es p̄cellit. Hunc thronū fecit sibi iste sa-
 lomō benedictus. ⁊ hoc ideo vt solus in eo
 sederet. sicut fecit nouem mensibz. ⁊ licet si-
 bi conuenit quo ad hoc. tamen etiam nobis
 vt p̄ eū saluaremur. ⁊ angelia vt ip̄oz ruina
 restauraret. Qualiter aut̄ facta sit ip̄i nati-
 uitas patet in passionali. Accedamus ergo
 cum fiducia ad thronū gr̄e eius vt miseri-
 cordiam p̄sequamur. Heb. iij. Accedam⁹ in
 dilectione. quia ipsa se diligentes diligit.

De natiuitate Marie v.

Prouerb. viij. Ego me diligentes diligo. q̄ aut diligit a matre diligit etiā a filio. et cōsequens a tota celesti curia. nec timeam? si sum? peccatores. qz vocat nos dicens. Tū site ad me om̄s q̄ concupiscit̄ me. Eccl. xx. iij. dicit notanter transite. In hoc ptz q̄ p̄cipue vocat peccatores qui p̄transire debent obstacula peccatoz. nec mirū qz illis data ē in refugiu. Unde canit ecclesia. Salue regina misericordie. Ut igit misericordiam plequamur imploremus ipam vt hic gratians ibi aut gloriā sequamur.

Sermo **XXXIII.** Ad idem

Plantauit deus

P paradysum voluptat̄ a p̄cipio. Sc̄n. ij. **F** Petrus de crescentijs li. viij. Qui vult viridariū plantare debet locū eligere planū non paludinosū in q̄ sit fons. et debet cōstipare adueterinas radices: et vbiqz aquā feruētissimā fundere. vt reliq̄ radicū latentia nō valeant germinare et circumdet muro. et plantent̄ in eo diuerse arbores in quibz se occultēt aialia in viridario currentia. fietqz in eo palacium in q̄ repositus. cū voluerit graues cogitationes animi effugare et solaciari. ibi sint diuerſa genera volatiliū. vt philomena calaude canentia spūaliter. Per viridariū intelligit̄ beata virgo maria q̄ viruit in om̄i ope bono et virtute. vt q̄ Eccl. xxij. In me om̄s gr̄a vieve ritatis et virtutis. Hoc viridariū q̄ celestis pater voluit filio suo p̄pare elegit planū locū. i. corpus marie. inūdauit illud ab omnibz herbis adueterinis. s. originaliū peccatorū. qz fm̄ Bedā. Si in vtero mūdāta nō fuisset. ei? sanctissima natiuitas nō esset celebranda. Ibi fusa est aqua feruētissima oīum gr̄az. vt amodo nulla radix peccatorū potuit in ipa pullulare. Bern. Puto copiosior: gr̄a sanctificationis in illā descendit. que nō solū ipi? ortū sed et oēm vitam sanctificauit. qd̄ nulli credit̄ processū in natiuitate mulierū. Ans. Si sancti et sancte interrogarentur an pctm̄ h̄rent. dicerent. Si dixerimus qz pctm̄ nō habemus nos ipsos seducimus et veritas in nob nō est. Fuit etiā ibi fons misericordie et gr̄e sine q̄ nulla virt? p̄t crescere Zach. xij. Erit fons patens domui dauid et oībus habitantibz in iherl̄m. Dicam? ḡ illō puerb. v. Diruent fontes tui foras et aq̄ diuidetur in plateis. Et fuit etiā circumdara

maris virtutū. fuit os clausum v̄bis vanis manus clausae opibz prauis. cor cogitatioibus inūdis. Lant. iij. **O** r̄ celus fons signat? Ibi etiā plātate fuerūt diuise arbores aromaticae. Cedr? contemplatio is exelle. Cypressus odorifere fame. palma gloriose victorie. rosa patiētie. salua misericordie. platan? fidei pfecte. In his arboribz diuers? diuersimode se occultēt. aliq̄ sub arbore contemplatio is. sicut contemplatiui Aliq̄ sub cypressobone fame. et sic de alijs. In h̄ viridatio constructū est solēne palacium. i. corp? v̄ginis vbi repositus. Eccl. xxij. Qui creauit me repositus in tabernaculo meo. Ibi fuerunt lepores diuini amoris. binnuli velocis opationis cerui diuini amoris. ibi philomena nocturne orōnis. alauda diuine deuotio is. qz nocte dieqz laudauit deum. implens illud ps. B̄ndicā dñm in oī tpe. Tale viridariū plantauit dñs in vtero beate anue. eradicās oēs herbas pctoz originaliū. et hodie pullulauit p natiuitatē in mūdo. vt impleret illud Eccl. xl. B̄na dei sic padisus in b̄ndictio ibi Jo dicim? plantauit dñs padisum voluptatis. In v̄bis pmissis duo innuunt. Primo figuratio b̄ndicte natiuitat̄ mane v̄ginis. ibi. plantaui de? Secōdo collaudatio p̄uilegiatē sanctuaris. ibi. padisum. **D**e p̄rio dicit. plantauit de?. Dicit̄ naturalis qz arbores dulces fruct? generātes dñt plantari. et sic maria fuit arbor salnitifera celestia ferēs folia. i. v̄ba. flores bone volūtatis. fructū salutis. Lant. ij. Fruct? ei? dulcis gutturi meo. iō cōpat padiso. Dico. Jpa est padisus deliciaz vbi inueniunt̄ diuisa genera floz Et merito cōpat padiso ppter octo p̄ditio nes padisi **P** p̄rio rōne situatio is. qz in monte. Amb. in exameron di. Paradisus est i oriente i altissimo monte. et sc̄tus tho. pre i. q. c. ar. ij. Cōueniēt in orientali pte. quia credēdū est qz in nobilissimo loco totū terre sit p̄stitus. Naz ps orientalis ē nobilior. sic ps v̄terea i hose. Jo p̄ ps̄m. ij. celi. Quiens est v̄terea ps celi. et v̄terea ps est nobilior se iustra q̄ pueniēt in oriente et sic b̄ndicta v̄go maria in monte diuino sita est ab eterno ps. fundamēta ei? in montibz. Ans. Maria in mēte diuina erat ante mūdū p̄stitio. nē p̄ordinata. Jo Prouerb. viij. Dominus possedit me ab initio viar suar. Eccl. xxij. Ego in altissimus habito. Ibi des. In me oīs gratia. Ibi des. In oī gente et in oī pp̄lo p̄matuz tenui. Ans. Nil tibi equale

nihil cōpabile odōna. Cris. Nihil erit i gloria respectu beate virginis oīm precedentium memoria. Beda. Propter grē r vire sublimitate colun^o nativitate celebratam.

Secūdo maria cōpat paradiso terrestri ratione tpati aeris. Dicit enī Damasce. li. ij. c. xi. Paradisus est lo^o tpatissim^o. ibi nec ventoz inq̄erudines. ibi aeris subtilitas. ibi nec nebulę nec frig^o. qđ testat arborz r florū pulcritudo. Jō Damasce dicit. Paradisus est vniuersę pulcritudinis promptuarium. Sic in maria nec vent^o supbie. nec nebulę forditatis. nec frig^o iniquitatis. Hieronym^o.

Quidqđ in maria gestū est totum puritas sanctitas grā r veritas. qz in ea innocens. i. xps debebat habitare. Bern. Decuit virginē virgīnū singulari priuilegio vitam ducere sanctitatis absqz oīm peccato. q̄ peccati mortis debebat parere pemptoz.

Tercio cōparat paradiso ppter caloris tpanitiā. Naz in paradiso terrestri nō fuit estus. p̄ hoc. qz ibi semp fuit floridū. Estus vero humidū exurit. licet sit in oriente vbi maxim^o est calor. ita q̄ sole oriente hoies subterraneas dom^o intrant r calozē fugiunt. vt dicit Plinius in speculo naturali. Quidā sole oriente diuinā maledictionē merent. qz cōtinue maledicūt solē ppter ei^o calozē. Et licet sp̄ rā ignis sit vicina. hoc tñ tpat subtilitas aeris r puritas. Subtilitas qz radioz effect^o fm sanctū Thomā min^o p̄t incorpari. vbi grā. Sicut ignis forū agit in ferrū q̄ in lignū. qz muenit ibi maiorē r distentiā ratione duricie. r hoc hie nō est. Itē ibi est puritas impm̄p̄ta. qz vaporoz terraz ad locum vsqz illū nō ascendūt. Tercia rō sancti thom^o me pte. i. est. qz radij ad locū illū a terra non reflectunt. sic nec aque diluuij illuc pueniunt. Ita sp̄ialiter in maria nō fuit est^o cōcupiscentie terrene q̄ tñ super omēs montes id est sc̄tōs a cēdit. Un. i. Joh. v. Tot^o mūdus in maligno posit^o est. i. in malo igne cōcupiscentie. J. Innocenti^o de vilitate hūanc p̄ditōis. Tria sūt q̄ solent homines affectare. Opes voluptates r honores. sed hoz nullū cupiunt maria. Non opes. qz nouit filiū suū in paup̄tate velle viuere. id paup̄tatē dilexit r oblationē paup̄z obtulit. Hiero. filo r acu victū r amictū sibi acq̄siuit. Nō voluptates. de q̄ Cris. Nō comestrix nec vinolenta fuit maria. sed rota modesta mitis r suavis. qz mente r corpore virgo casta. Nec honores mūdi. naz cū an

gelus dixit eā m̄em esse summi regi. ipsa se ancillā noīauit. Luce. i. Ecce ancilla domini. Et sicut in paradiso sūt dulcis aer. sic i maria obumbratio sp̄ū sancti Lu. i. Sp̄ū sanct^o supueniet in te r vire^o altissimi obumbrabit tibi. i. ab estu terrene cupiscentie tēperabat. Quarto maria d̄ paradisi ppter fructū abundantia. Nam in paradiso terrestri sūt sufficientes cibo fructū omnū hoim. Bcñ. ij. Dicit dñs ad adā. Ex omī ligno paradisi comede. r fuit ibi p̄cipue lignuz vite. Dicit glosa. Hoc nomē habuit ab effectu vt comestū sepi^o hoiem p̄petua soliditate r suauitate firmaret. vt dicit strabo. nec vllam infirmitatē laberet. Et Aug^o. Per modū medicine omnē corruptionē prohibebat. nō tñ simpliciter immortalitatē causabat sed diuinit^o fuit anime data vis illa. qz diu ipa subiecta deo mansisset ania de corporeeducta nō fuisset. Et fm sanctū Tho. pte. i. q. xcviij. ar. iij. Cū vir^o ligni fuisset finit. iterū indiguisset sumere. r si nō comedisset adam r in innocentia p̄stitisset mortuus nō fuisset. Jō de p̄se. di. iij. placuit. Quicū qz dicit adam prinū hoiem mortalē facuz ita vt siue peccaret siue nō moreret in corpore. hoc est de corpore exiret non peccati merito sed necessitate nature anathema sit. Sp̄ū aliter. Sic in maria sufficiens cibo est vniūforū. Ideo figurat p arborē Dan. iij. Lurus fruct^o erat nim^o r esca vniuersoz in ea. qz ibi p̄templatiū innocentiū cibū p̄emplationis. eo q̄ o primā p̄tem elegit. Lu. x. Ibi peccatores accipiūt cibū p̄piciatiōis. supbi escam humilitatis. lubrici refectionē castitatis. Jō hortat nos Eccl. xxiiij. Transire ad me omēs qui cupiscatis me rē. fuit in ea p̄cipue panis vite. Joh. vi. Caro mea vere est cibo. Ideo Aug^o. in sermone. Maria virgo est paradisi. in cuius medio lignuz vite. cui^o folijs sanant infirmi. cui^o odor vniūficat mortuos. cui^o sapor dulcorat amaros. cui^o vmbra refrigerat miseros. cui^o aspectus letificat angelos. Cui cōsonat Bern. Dicens. Vere paradisi dei tu es. qz lignuz vite protulisti. de q̄ qui māducauerit viuet in eternū. Quinto maria d̄ paradisi ppter lucis refulgentiā. qz aere depurato non vaporibz circūdatur. refulgentia stellarum maxime viget. qz in statu innocentie si hoimo stetit stellarum refulgentia sicut in meridie ita in medio noctis fuisset. qz fm Damasce. Propter peccata hois celi luminaria

De natiuitate Marie v.

sunt inluzata. Et sic beata virgo lumino-
sissima. de qua Isa. ix. Habitabit in regi-
one umbræ mortis lux orta est eis. Ipa figu-
ratur p primā lucē. Ben. i. quā deus creauit
de qua formauit solē. Un̄ de ea canit ecclesia.
Solem iusticie regē paritura supmū stella
maris hodie pcessit ad ortu. cemerediui-
num lumē gaudere fideles. Ideo Augu. in
sermone hodierno. Illa clarissima stella ex
iacob orta est. cui⁹ radius mundū illuminat
splendore i supnis fulget. inferiora penetrat.
q̄ angeli p̄ gaudio dixerunt illud Lani. vi.
Que est ista q̄ progredit q̄si auroza pulcra
vt luna. electa vt sol. Nā sicut lumē solis ex-
cedit oia luminaria. sic claritas marie oim
sanctorū excellit claritatē. An̄. Ea puritate
nitebat qua maior sub reo intelligi nequit.
Bern. Tollit corpus solare vbi dies est. sic
tolle mariā nihil remanet nisi caligo ⁊ tene-
bræ. Nec est lux quā diuisit deus a tenebris
perōz. Nec est lux de q̄ Hester. viij. Jude-
is. i. deū p̄sentibus noua lux oriri visā ē. Iō
canit ecclesia. Natiuitatē beate marie solēni-
ter celebrem⁹. cui⁹ vira glorioza lucem redit
seculo. Sexto maria dicitur paradisi⁹ pro-
pter securitatis existentiā. qz paradisi⁹ fuit lo-
cus secur⁹ nullo timore exposit⁹. Aug. Quid
in statu innocētie timere poterāt vbi nō de-
erat qd qd bona voluntas appeteret. nec in-
erat qd hōiem offenderet. sic in maria est loc⁹
refugi⁹ ⁊ securitatis oib⁹ perōz. Bernar.
Si es in procellaz fluctibus. si in angustijs
si in rez dubijs. mariā cogita. mariā inuoca
ipa te tenet nō cornis. ipa te p̄gentenō
metuis. ipa te ducente nō fatigaris. ipa ti-
bi ppicia ad patriā puenies. Nā ipa ē me-
diatrix ⁊ redēcillatrix inter nos ⁊ ei⁹ filiu.⁹
Bern. in sermone de natiuitate. Cū coram
remēdo iudice assistem⁹ q̄ vibrat gladium
ire sue sup nos. q̄s auertit irā nisi maria. per
quā suscepim⁹ in terris misericordiam.
Septimo maria cōpat paradiso p̄pter ame-
nitatis affluentia. Nā paradisi⁹ est locus a-
menissim⁹. ⁊ hoc p̄z ex sui mūdicia. qz nul-
lum animal brutū inhabitasset. etiā p̄z de ar-
borib⁹ ⁊ florib⁹ ⁊ venis aquarū ⁊ fontib⁹. qz
scribit Ben. ij. Flum⁹ egrediebatur de loco vo-
luptatis. qd exponens Basili⁹. In altissimo
monte. de cui⁹ cacumē cadūt aque maximū
faciūt lacū. ⁊ in suo casu ranū faciūt strepi-
tū q̄ oēs incolē in pra illū lacū regētes surdi
fiunt. Ex isto lacu tanq̄ de fonte viuo p̄ce-
dunt. q̄rtu oz flumina q̄z vni nomen est phi-

son circūiens iudeā vbi nascit⁹ aux optimū.
Nomen scdi est rignis. q̄ vadit circa affricā
Nomen terciū nilus. q̄ circūit ethiopiā. No-
men q̄rti eufrates. Spūaliter. ipa maria ē
paradisi⁹ in q̄ fons graz. q̄s p̄ ceteris sanctis
adepta est. Diero. Leteris sanctis gra p̄ par-
tes p̄statur. marie se totā infudit plenitudo
gr̄e. Et hunc fontē gr̄e diuidit in q̄ttuor ri-
uulos. Unū mittit ad p̄emplatiuos dans
eis graz deuotiōis. Scdm ad actiuos dās
eis gr̄am p̄sistendi. Tercū ad p̄latos dās
eis gr̄am p̄sistendi. Quartū ad subditos
dans eis gr̄am obediendi. Iō Bern. Para-
disi⁹ deliciaz vere es o maria. Nā es fons
vite q̄ ex ore altissimi prodijt. de medio ven-
tris tui exiit atqz inde in q̄ttuor partes se
diuidens ad irrigandū aridū mundū ema-
nauit. ⁊ om̄is q̄ bibit ex eo nō sitiet in eter-
num. Bern. Totius gr̄e plenitudinē posu-
it deus in maria. Nā si qd sp̄i. si qd gr̄e ⁊ s-
piritus ex ea nouim⁹ redundare. Octauo
maria cōpatur paradiso p̄pter gaudiositatis
opulentia. Paradisi⁹ est loc⁹ gaudiosissi-
mus. Nā aer mouens ibi solia arborū. ita
dulcissimū sonū reddidit dicit⁹ quasi nūc
om̄ia instrumēta musica. Nā dicit pictago-
ras q̄ sonus q̄ causat ex motu orbū celestiu
ibi fuisset audit⁹. Un̄ fm Macrobiū. Lu-
na tenet tenorē. venus q̄ntaz. ⁊ q̄libet stella
facit suū sonū singularē. qd nō audim⁹ hic.
qz nō habem⁹ silentiū tali sono p̄portiona-
tū. Spūaliter. Sic maria est lentissima pa-
radisi⁹ q̄ regi celoꝝ placuit in ea habitare.
de quo Eccl. xxij. Qui creauit in ereq̄me
in tabernaculo meo. Ibi fuit p̄cordia omni-
um stellaz. i. virtutū. ita q̄ vniuersus mun-
dus lenificat⁹ est de suo ortu. vt dicit Aug⁹.
in fūone. ⁊ canit ecclesia. Natiuitas tua gau-
diū annūciabit vniūso mūdo Nā ipa cōtri-
uit caput h̄p̄t̄. gen. iij. Ideo merito gau-
dēdū ē hodie. qz hodie nata ē q̄ mltipl̄ ep̄
figurata. Nā fuit sara humillima. Lya fe-
cundissima. Rachel speciosissima. Anna re-
uolūssima. Abigail prudētissima. Raab
fidelissima. Hester placatissima. Susanna
castissima. sed maria electissima. Nā sicut
paradisi⁹ p̄ ceteris locis est amēnior. sic ma-
ria p̄ oib⁹ sanctis. An̄. de p̄ceptu virginali.
Dm̄e qd est aut supra te est. aut infra te. su-
pra te solus de⁹. infra te om̄e qd de⁹ non est.
Aug. in sermone de assumptiōe. Quid di-
gnius hac ē gane cui nullus sanctorū poterit
compari. Bern. Deus redemptur⁹ gen⁹ hu-
D

manū totū preciiū p̄sinit in mariā. Jō om̄s
recurramus ad eam. Heb. iiii. Ad eam cū
fiduciā ad r̄hronum gratie ei⁹ vt misericor/
diam p̄sequamur. Nam ip̄a est mater mise/
ricordie. de qua canit eccl̄ia. Salue regina
misericordie.

Sermo CXXIII Ad idem.

De in iocūditate

Ctenariuitatē sancte marie celebra
mus vt ip̄a intercedat p̄ nob̄ ad
dñm̄ h̄iesum xpm̄. **R** Ista sunt verba
ecclesie. ⁊ merito assumunt. qz dicit Inno.
⁊ habet in cano. d. r. Quis nesciat. Ab om̄i
bus obseruari debet qd̄ sancta mater obser/
uar eccl̄ia. nā qui eccl̄iam nō audierit sic ti/
bi sicut ethnicus ⁊ publicanus. Aug⁹. lib. xi.
p̄tra faustū. Ego euāgelio nō crederē si me
carbolice eccl̄ie auroitas nō commoneret.
Nā fm̄ sanctorum Tho. in. ij. ij. q. ix. Maxi/
mā auctoritatē habet eccl̄ia q̄ ab oibz ē emu/
landa. in q̄ plus standus est qz in hierony/
mo vel gregorio. Nā dicit Bre. Peccatus
paganitatis incurrit eccl̄ie sancte p̄ inote/
dientiam p̄radicit. Idcirco merito assum/
psit v̄ba eccl̄ie. scz Lū iocūditate. In q̄
bus v̄bis duo innuunt. Primo honoratur
nos ad natiuitatē marie gaudiosaz celebra/
tionē. ibi. cū iocūditate. Scdo subiungit
gaudiose celebratē rōnem. ibi. vt ip̄a p̄ no/
bis intercedat. De p̄rio dicit. Lū iocūditate
te sancte marie nariuitatē celebrem⁹. **L**
Merito cū iocūditate celebrem⁹. ⁊ hoc tri/
plici ratione. Primo p̄pter natiuitatis san/
ctitatē. Scdo p̄pter ei⁹ vite claritatē. Ter/
cio p̄pter electiois ei⁹ dignitatē. P̄rio meri/
to debem⁹ cū iocūditate ei⁹ nariuitatem cele/
brare p̄pter natiuitatē sanctitatem. qz sancta
nata est sine om̄i macula. Bern. Regina v̄/
go maria penul dubio fuit sancta anteqz na/
ta. Hoc p̄uidens balaam cōpauit eā stelle.
Nu. xxiij. Oriet stella ex iacob. Nam sicut
stelle fm̄ iubam sunt purissime. sic ip̄a i na/
tiuitate pura. qz in vtero m̄is sanctificata.
qd̄ r̄az est. vt dicit Bern. paucis mortalibz
credid collatū. Nā de oibz nob̄ d̄r Ep̄hes. ij.
Eram⁹ natura filij ire. ⁊ Eccl̄. xli. Ue vobis
q̄ derelictis legē altissimi. si nari fueritis in
maledictōe nati emini. **M** Sed ip̄a
nata est hodie in b̄ndictōe. De ea scribitur
Apoca. xxi. Nil cōinquinatū in eam intrabit
qz in vtero sanctificata. q̄ sanctificatio cōtus

lit ei triplicē gr̄am. sicut dicit Tho. pre. iij. q.
xxvij. ar. iij. P̄rio original expiationē. Se/
cūdo ḡe diuine infusionē. Tercio somit⁹ res/
strictionē ⁊ ligationē. nā nō habuit in clina/
tionē ad malū nec ad boni attediationem.
Ant. Maria tāta puritate nitēbat ⁊. quā
vidit Salomon in spū admirās. Cant. vi.
Que est ista q̄ p̄gredit q̄si aurora. Nā ip̄a
est mlr̄ de q̄ Apoca. xij. Mulier amicta so/
le ⁊ luna sub pedibz eius. ⁊ in capite corona
stellaz duodeci. Sup̄ q̄ dicit Bern. Si re/
rū p̄ntiā de claritate pensam⁹ nil clar⁹ q̄ q̄
mulier sole amicta luna ⁊ culcet ⁊ stell̄ coro/
netur Bern. in fm̄o de nariuitate marie di/
cit. Neqz festiuis laudibz nascens honora/
ret nisi sancta nasceret. Scdo merito cū
iocūditate celebrem⁹ diē natiuitatis sancte
marie p̄pter ei⁹ vite claritatē. qz sanctissima
vira relucet i ea. ⁊ q̄ canit eccl̄ia. Hodie na/
ta est v̄go maria cui⁹ vita gl̄iosa dedit lucez
seculo. Bern. Puro q̄ copiosior gr̄a sancti/
ficationis in ip̄am descendit. qz nō solū ipsius
ortū s̄z oēm ei⁹ sanctificauit vitā vt reinceps
esset immunis ab oī pctō. qd̄ nulli inter na/
tos multex credit datū. Nā licet hieremy/
as sanctificat⁹ fuit in vtero tñ pctōibus se/
cōnumerat. T̄tes. iij. Ue nob̄ qz peccauit
m̄a. Sicut iohānes baptista p̄fessus est se
baptismate indigere Mat. iij. Ego teberē
baptisari a te ⁊ tu venis ad me. S̄z maria
innocens fuit ab oī culpa. Sap. viij. Non
habz amaritudinē cōuersano illi⁹. Diero.
Quid qd̄ in maria gestū est totū sanctital ⁊
puritas. Nā si de aplis scribitur. Mat. v.
Vos estis lux mūdi. mlto mag⁹ de ip̄a maria
Nā ip̄a figurat Ruth. iij. Scit ois p̄plus
te esse mulierē ⁊ m̄em v̄tutū. Qd̄ cōfirmat
Diero. dices. Nullo v̄tutū genere vacauit
cui angl̄s plenitudinē gr̄e. pm̄isit Ipa ē Ju/
dith de q̄ Judith xij. B̄ndixit te dñs in v̄/
tute tua. disciplina tua in oibz pplis p̄dica/
tur. B̄ndicta es tu filia a dño excelso p̄ om̄i
bus mulieribz sup̄ terrā. Nā de oibz nobis
scribit p̄uerb. xxiij. Septies i die cedit iu/
stus. De ea vero Cant. iij. Tota pulchra est
⁊ Et merito. qz dicit Bern. Decuit reginā
virginū sine om̄i pctō vitā ducere. qz genu/
it illū quē nullū p̄stat h̄re pctm̄. Idē. Sic
ei⁹ ment⁹ ⁊ corpis fuit puritas vt ei non au/
deat se compare angelica dignitas. Ter/
cio cū iocūditate celebrem⁹ p̄pter electionis
dignitatē. qz dñs eā dignificauit sup̄ om̄ē
creaturas. ⁊ hoc in tribz. P̄rio in hoc. qz ab

De natiuitate Marie v.

eterno eā puidit. puerb. viij. Dñs possedit me ab initio viar suaz. Nā sicut artifex volens edificare edificā dispositionē ei⁹ i mēte pconcipit ⁊ specialiter comodū eligit sibi ad inhabitandū ⁊ quiescendū. Sic eterna trinitas ⁊ vna deitas fecit in virginis marie electiōe. Quāuis enī ipa beata trinitas oēs creaturas celestes ⁊ terrestres sicut sapiētissimus artifex in mētē sua diuina ab eterno habuit. ⁊ dispositionē celi ⁊ terre p cognouit tñ beatissimā virginē manā tanq̄ electissimā ⁊ pcellētissimā creaturā p oib⁹ creaturis ab eterno possedit elegit ⁊ puidit. Jō de ea legit. ab eterno ordinata sum. ⁊ ab initio ⁊ ante secula creata sum. puerb. viij. Secūdo dignificauit eā in hoc. qz ab eterno p figura ut eam. Un̄ Bern. sup missus est. Quod moysi monstratū est in rubo ⁊ igne. aaron i virgā ⁊ flore. ⁊ gedconi in vellere ⁊ roze. hoc Isaias vidit in beata v̄gine. ⁊ salomon i forā muliere. Quid fuit rubo moysi flāmas emittens ⁊ hō ardēs nisi manā pariens ⁊ dolōrē nō sentiens. Quid virgā aaron florida nec humectata designat nisi manā p̄cipientē ⁊ virū nō cognoscentē. Quid vell⁹ gedonis ⁊ carnie tonsum ⁊ in aera positus signat. nisi sumptā de marie v̄ginis vtero carnē absqz detrimēto v̄ginitatē. Nā ipa est porta de q̄ Ezeh. iij. Vidi portā in domo dñi clausā. Et dixit dñs ad me. Porta hec quā vides nō apiet. ⁊ hō nō trāsbibit p eam nisi rex israel. Hoc ptractās Aug. Quid ē porta in domo dñi clausa nisi maria semp v̄go intacta. qd est q̄ hō nō trāsbibit per eā nisi q̄ ioseph nō cognouit eā. Quid est q̄ sol⁹ rex israel intrauit ⁊ egredit p eā nisi q̄ spūsanctus in v̄gnauit eā. ⁊ de angelorū nascēbat p eā. Et qd est q̄ clausa erit in eternū nisi q̄ v̄go maria an̄ partū in partu ⁊ post p̄tū virgo maneret. Dicit ḡ Aug. Dicat ⁊ beata v̄go maria. facta suz porta celi. ianna facta sū filij dei. Illi facta sum ianna clausa q̄ p̄ re/ surrectionē ingressus est p ostiū clausuz. iō Bern. de ista figuratiōe beate v̄ginis marie dicit O miranda ⁊ omni honore dignissima. hec v̄go nō est nouiter inuēta nec fortu ita. sed a seculo a deo p̄lecta. a p̄phens p̄missa. a patrib⁹ ⁊ patriarchis p̄figurata.

N Tercio dignificauit eā dñs p om̄ibus creaturis. qz in m̄sem eā sibi elegit. Un̄ canit ecclia. Elegit eā de⁹ ⁊ p̄legit eā. i. p oib⁹ elegit eā. s. in verā m̄sem. totā m̄sem. ⁊ singularem m̄sem. P̄no elegit eā in m̄sem veraz

qz materiā carnis sibi dedit ⁊ v̄uenientē lōcū in vtero tribuit ⁊ v̄ueniēs nutrimentū sibi p̄tulit. Ista tria faciūt verā m̄sem. Secundo elegit eā in totā m̄sem. qz totā subaz corpis ipa ministravit. ita q̄ nullus p̄ sibi aliqd dedit. Corp⁹ alioz pueroz ex du abulueis format. i. semie v̄triusqz parenti. Corp⁹ xpi aut sola vna linea. s. sola carne v̄gitica. Jō xps nō vocat se filiū hoim sed hois qz ex opatione spūsancti ex sanguine purissimi mo ipi⁹ virginis formatū est corp⁹ xpi. iō ipa tota m̄ d̄. Tercio elegit eā in singularē m̄sem. qz de⁹ dignificauit eā singulariter dādo ei v̄ginitatē cū materna fecūditate. Nā virgo p̄cepit virgo pepit. v̄go post partū p̄mansit. Aug. Que virgo taz casta vt esset post partū virgo. q̄ virgo taz sancta vt esset m̄ dei. sola hec est q̄ potuit m̄ ⁊ virgo vocari. cui⁹ dignitatis singularitatē oēs debemus collaudare. iuxta illud Ecclij. xlij. Exaltate eā quantū potestis. qz maior ē om̄iū laude. Aug. Mira res omnis creatura a deo est creata. sed dei natura ex maria nata. Bern. O mira dignitas. facta est illius matris cui⁹ deus est pater. fili⁹ paterne charitatis est corona sue castitatis. Pet⁹ Rāu cū nen. O virgo matrē te fecit. non natura sed grā. In tuo p̄ceptu atqz partū au tra est puritas. roborata integritas. solidata v̄ginitas. Nā ipa habuit triplicē v̄ginitatez. s. integram. exemplarē ⁊ transfusam. O Primo habuit integram v̄ginitatē. qz in corpore ⁊ ania. i. ad Thef. v. Integer spū vester ⁊ ania ⁊ corp⁹ sine q̄rela in aduētu dñi n̄s hiesu xpi seruet. Sunt enī quidaz qui non h̄nt integritatem corpis. sicut fuit beata maria magdalena. ⁊ heu tā plures sunt in mūdo. Un̄ Hiero. Qui immūdiā luxurie p̄fecte p̄tinēcie subūcit. sanctior dauid existit fortior samoue. Nā nihil vili⁹ nisi a carne vinci. nihil glōriōsius q̄ carnē vincere. Alij sunt q̄ h̄nt integritate corpis sed nō anie qz p̄ malā p̄sciētia ⁊ p̄sensum aniaz maerulant. Mat. v. Qui viderit mulierē ad eō cur piscendū eā iam mechatus est in corde suo Sic enī intelligit de tactu illicito ⁊ locutione ⁊ corpis omatu. Hiero. Nōnulle sunt virgines carne sed nō spū. quoz corp⁹ est integrū sed ania corrupta. Jsid. de sum. bo no. Lame virgo s̄ nō mente nullū p̄missū habet in p̄missione. Alij sunt q̄ non habent integritatē spū. q̄ p̄ mortale peccatū spū m̄ sanctū a sponso suo diuidūt. ⁊ se spirituale

adulterium eō mittit. Beata autē virgo ha-
 buit integritatē in corpore. qz semp corpus il-
 liberatū p̄seruauit. ⁊ in anīa. qz omnē p̄uauz
 morum ⁊ p̄cupiscentiā penitē⁹ refrenauit. Et
 in sp̄ritu. qz nunq̄s p̄ peccatū aliq̄d a deo di-
 uisa fuit. Cant. iij. Toto pulcra es. Secdo
 habuit virginitatē exemplarē. qz eius virgi-
 nitas fuit oībus virginibz in exemplū. iō fi-
 guratur p̄ amīgdalū que inter ceteras arbo-
 res primo flores p̄ducit. Sic beata h̄go in-
 ter mulieres primo vorū virginitatē emisit
 ps. xliij. Adducēt regi virgines post can-
 Nā ante ip̄m virginitas nō videbatur ma-
 gni meriti vel honoris esse. postmo dū autē
 facta est magni meriti. qz debet ei fruct⁹ cen-
 tesim⁹ us. ⁊ iugatis corruptis tricesim⁹. vi-
 dus sexagesim⁹. P̄ Et facta est etiā
 virginitas magni honoris. qz ip̄am hono-
 rauit x̄ps qñ nō de p̄ulgata corrupta sed de
 virginē nasci voluit. Et angeli in sancti vir-
 ginibz gloriānt. scz agnete cui angelus ve-
 stem p̄pauit. in Cecilia cui angelus coro-
 nam de paradiso attulit. in beata katherina
 quā angeli p̄p̄ijs manibz sepelierūt i mon-
 te synai. Item oīs hoīes exemplo x̄pi et an-
 gelozum honozate debent v̄gines. Damas.
 li. iij. A nuptijs abstinentia angeloz est at-
 tinentia ⁊ iocia. quāto angelus homini su-
 perior. tanto virginitas nuptijs honorabili-
 or. Quis enī hoīm est tam stolidus q̄ non
 amat ⁊ honozat v̄ginitatē quā ip̄e dyabol⁹
 honozat. Thob. iij. Demon hasimod⁹ vir-
 ginitatē rare a septē corrupozibz liberauit.
 quos singularim occidit q̄cūto ad v̄gines
 intraret. Itē in beata agnete cui⁹ virgini-
 tatis in sidiatorē. s. p̄fecti filius suffo cauit
 dyabolus. ergo velit nolir honozat virgines
 siur enī victrices ⁊ angeloz sorozes ⁊ chri-
 sti sponse. Bern. Fulgida virginitas est gē-
 ma virtutū. germana angeloz. lampas ec-
 clesiarū. ip̄a calcat libidinē. vincit dyabolū.
 p̄remnit seculū. Tercio beata h̄go habu-
 it v̄ginitatē transfusā. qz in alios v̄ginita-
 tem transfudit. licet enī pulcerrima fuit. ta-
 men a nullo p̄cupisci potuit. Et talē virgi-
 tatem sancta katherina non habuit. q̄uis
 esset virgo meure ⁊ corpore. n̄ maxenti⁹ eam
 concupiuit. Sicut sanctā margaretham oli-
 bnius. Agnerā p̄fecti filius adamauit
 D. Sed diceres vnde accidit q̄ null⁹ in-
 spiciētū mariā p̄cupiuit. R̄ndet. q̄ hoc ac-
 cidit p̄ncipaliter tribz ratiōibz. Prima
 qz taliter se habuit in oībus verbis factis ⁊

moribz q̄ nulli d̄abat occasionē peccādi. sed
 mouebat cor cuiuslibet ip̄am intueritis ad
 dilectionē. Secdo p̄pter luminis claritates
 que de facie eius exibat. que homines in ad-
 mirationē in dūcebat ad deū laudanduz de
 tam nobili creatura. Tercia qz deus ocul-
 tauit omīa in ea que poterant esse in eamē-
 ta ad libidinē. ⁊ redit gratiā omībz eā intū-
 entibz vt nō inordinate mouerent ad malū
 sed ad bonū. Et sic fuit singulari⁹ mater sin-
 gulariter dignificata. Secdo celeberrim⁹ na-
 tuitatem beate v̄ginitis marie p̄pter nos. qz
 hodie canit ecclesia. Natiuitas tua gaudiuz
 annūciauit viuētso mundo. Reuera gau-
 dium nob̄ hodie nunciatum est. qz dicit Au-
 gu. in sermone hodierno. Ad est dies sacra-
 tissima. dies celeberrima. in qua virgo ma-
 ria sup omīes mulieres benedicta generosa
 sua natiuitate mundū solatur viuētsum
 Hodie egressa est virga de radice yesse. ho-
 die flos campi ortus est. de q̄ p̄cessit lilū cō-
 uallium. Hodie nata est p̄ quā maledictio
 mutatur in benedictionē. hodie venit porta
 p̄ quā salus mundi credentibz apparuit.
 Bern. Virgo maria via regia est p̄ quā ad
 nos saluator venit p̄cedens ex ip̄ius vtero
 tanq̄ sponsus de iherusalem. Nā sicut sol mit-
 tit radios p̄ aerē tanq̄ p̄ mediū sup̄ terram
 sic de⁹ sol iusticie mittit radios sue grē p̄ vir-
 ginē gloriolam. Bern. Nihil nos de⁹ habe-
 re voluit qd̄ p̄ manus marie nō transiret.
 R̄ Ip̄a est porta speciosa salomōis p̄ quā
 multa munera p̄ciosa sibi oblata erant. scz
 aurū argentū ⁊ lapides p̄ciosi. Sic per ma-
 riam apporat nobis aurū charitatis. p̄-
 tum castitatis. ⁊ lapides p̄ciosi. i. omnes
 virtutes. Bern. Quidq̄ virtutū in nob̄ est
 quidq̄ salutis. quidq̄ grē ex ea nouimus
 redundare. Sap. vij. Veniūt mihi omīa
 bona pariter cū illa. Idcirco merito gaudē-
 dum est de ei⁹ natiuitate. Et hoc facit eccle-
 sia in toto officio hui⁹ festiuitatis. In ma-
 tino in inuitatio. Corde ⁊ voce s̄l̄ x̄pm
 regem veneremur virginis ⁊ matris iabile
 cur nobilis ortus. Introitus misse. Sau-
 deam⁹ omnes in d̄no. Bern. Si iustus es
 gaudet qz ex illa enī hodie festū celebram⁹
 ortus est sol iusticie q̄ est dator ⁊ augmēta-
 tor gratie. Si captiu⁹ duceris aliq̄ peccato
 v̄l rēptatō e guar⁹ gaudēter celebra festū v̄gi-
 nis marie. qz eius or⁹ fact⁹ est nob̄ salus ⁊
 redemptio. An̄. Nō est salus in mūdo nisi
 si quā peperit virgo. Nā hec festiuitas orta

Virginitas

20

#

De natiuitate Marie v.

est et manifestata ecclie p̄ gaudiū angelorū
vt pater in passionali. Tercio cū iocūdi-
tate celebrant̄ p̄pter dei beneplacitū. Unde
fortunat̄. Grati⁹ est deo obsequiū qđ ma-
rie impendit. qđ qđ cuilibet sanctorū dirigit
et offert. Hiero. Si ore p̄phético reū in san-
ctis laudare iubemur. multo magis in vne-
ratione virginis m̄ris oportet dignis deo iu-
bilare preconijs. Nulli dubiū quia totum
ad gloriā laudis xpi p̄tineat quicquid digne
genitrici sue impensum fuerit. ideo valde re-
munerat̄ seruitiū ei impensum. Hiero. de p̄-
rogatiōis virginū. Magis remunerat̄ de-
cultū qui matri sue impendit qđ quātilibet
aliud obsequiū qđ sibi ministrat. Paret ex
emplū de eo qđ semel in hebdomada ieiuna-
uit ad honorē beate v̄ginis. qui alias lubri-
cus et public⁹ p̄redo fuit. mortē de meruit et
post recollationē capitis loquebat̄ de siderā
p̄fessionē sui criminis. qđ et factū est. Quez
sacerdos interrogans vñ sibi ista gra. Rñ-
dit p̄ merita beate marie v̄ginis. qđ talia ei
exhibui obsequia vt semel ieiunarem i heb-
domada ad ei⁹ honorē. Dixi scđo subitū
gē gaudiōse celebratōis rationē. dicens. vt
ip̄a p̄ nobis intercedat. Nā ip̄a hodie nata
est adiutrix et aduocata omnium peccatorum
P̄mo hodie nobis est nata adiutrix. naz
sine eius adiutorio nullus saluari pōt. Ny-
larius. Impossibile est aliquē saluari pecca-
toris virgo nisi p̄ tuū auxilium et factorem.
Lrib. consolat̄ seipm p̄ eam dicens. Tribula-
rer nimis si nescire marie patrocinū. S
Nā ip̄a pōt sc̄i et vult nos iuuare. P̄mo
pōt Eccl. xxiij. In hūm̄ p̄tās mea. Bern.
O maria data est tibi om̄is p̄tās in celo et
in terra. om̄ia quecumq; impetrare volueris
poteris. Scđo ip̄a sc̄i nos iuuare. quia co-
gnoscat defect⁹ nostros et necessitates nostras
Eccl. xxiij. Ego mater pulere dilectionis et
agnitionis. Augu. Quid ignorare poterat
in qua plenitudo scientie et diuinitatis cor-
poraliter inhabitauit. Tercio vult nos iu-
uare. Eccl. xxiij. Venite ad me om̄es et. qđ
ip̄a est mater misericordie et pietatis. Cassio-
dorius in quadā eplā. Tu patrona huma-
ni generis. tu solatio afflictis. tu infirmis
medicina singularis. Bern. in sermone qui
incipit. Signū magnū. Nō trepidet acci-
dere ad mariā hūana infirmitas. qđ nil ter-
ribile nec austerū in ea. sed tota suauis et mi-
tis. Aug. in lib. retractationū. Scio me nō
posse perire p̄ pietate marie. Itē bene habz

posse. Primo ratione parentele. qđ est m̄re
gis celestis. Ideo possum⁹ ei dicere illud qđ
dixit adonias matri salomonis. iij. Reg. ij.
Loquere p̄ nobis regi. qđ in te pietas. mise-
ricordia et clementia. Unde salomon matri
Pete a me quid vis. neq; cui phas est vt a-
uertam facie meā a te. Scđo habet posse ra-
tionē gr̄e inuente. Luce. i. Inuenisti gratiā
apud dñm. Ideo quantā gratiā habet p̄ ce-
teris tantā habet potentā. Tercio habz ma-
gnam potentā vel posse rationē meriti. quia
ip̄a sup om̄es creaturas merita cumulauit.
Prouerb. vlti. Multe filie regū congregaue-
runt diuitias tu sola supgressa es vniūsas.
Nam ei⁹ merita sunt nobilita. Primo pro-
pter immediationē. Nā ip̄a opa misericor-
die qđ nos iubemur paup̄ibus exhibere ip̄a
immediate deo exhibebat. Scđo fuit ma-
gna p̄pter duplicatam operationē. qđ simul et
semel p̄tēplationē et actionē exercebat. Naz
eū n̄ urruit necessaria corporis ministrando.
In hoc ei⁹ diuinitatē sublimiter et empla-
batur. Tercio ei⁹ merita fuerūt multa pro-
pter p̄annuatiōes Hiero. Dicam tibi statim
it vt nullū momentū sine fructu transferat.

Diceres. tñ comedit et dormiuit. Rñ def-
qđ om̄ia ista necessaria corporis ita discrete or-
dinauit qđ etiā quiescendo et ab opibus cel-
sando semp̄ meruit. et hoc ex seruēri charita-
te. hoc nō est mirū. qđ nobis semp̄ possibile
est aliquid mereri in om̄ibus que facimus vl'
dimittim⁹. cū in gr̄a et charitate dei sumus.
et om̄ia in deū referim⁹. Ro. viij. Scim⁹ qđ
niā diligentibz dei om̄ia cooperant̄ in bonis
In hoc p̄cellim⁹ sanctos in celo existentēs.
qđ nō merent̄ ampli⁹. Sed nos om̄ia in deū
referam⁹. comedendo. dormiēdo. vt for-
tiores simus ad deū laudandū. Bre. Som-
nus sanctorū nō vacat a merito. multo ma-
gis ip̄a p̄pter ignitā charitatē. Ambro. Si
cut ferrū in ignem missum totū ignē fit. et
sic ip̄a ignita in charitate dei. T Scđo
hodie vobis nata est aduocata. Isidor⁹
Volens aduocare p̄ alijs debet regis et iudi-
cis habere amicitias. et sic ip̄a mater. Bern.
Tu mater exulis. tu mater iudicis. Amb.
Sicut xps omnium credentium est frater. sic
maria omnium credentium est mater. De xpo Jo-
han. x. Ascendo ad patrē meū et patrem ve-
strū. ps. xxi. Narrabo nomē tuū fratribz me-
is. et sic ip̄a maria mater ex materno affectu
vult nobis bonū. Bern. Ip̄a apud filios in-
ducit illud euāgelicū. Memento filiorū
D 3

hilary

he
||

tui in quo peccatores spem redisti. Nō est op^o
 valentibus medicus. Item. Non veni voca
 re iustos sed peccatores. Ipsa est thecites.
 ij. Reg. xiiij. que aduocabat p absaloneal
 legans generalē infirmitatē dicens. Omnes
 morimur. Bern. in smōe de nauitate. Cū
 corā tremendo iudice assistim^o q̄ vibrat gla
 dium ire sup nos. quis auertit iraz nisi ma
 ria per quā suscepim^o in terris misericordiā
 Bern. O peccator securū habēs accessuz ad
 deum. coram patre habes filiū ostende
 vulnera. coram filio matrem offendentem
 vbera. quomō hęc charitatis insignia non
 possunt exaudiri. U Exemplū. quidā
 enī peccator habuit in p̄suetudine salutare
 beatā virginē. semel voluit ire ad peccan diū
 ⁊ ad altare beate virginis stans salutauit e
 am salutarione angelica iuxta p̄suetudinez
 corā imagine. Quod cū faceret vidit imagi
 nem viuificari cū puero. Similiter de puc
 ro vidit sanguinē fluere in gremiū eius. ob
 stupefact^o dixit. O dñā quis fecit hoc. Re
 spondit. Tu ac ceteri peccatores. quia rur
 sus crucifigunt filiū meū. Debre. xij. Rur
 sum crucifigentes ⁊c. Bern. Doler plus no
 stra crimina q̄ sua vulnera. Et peccator cō
 uertens ait. O regina mater misericordie in
 tercede p me. At illa. Vos peccatores vocatis
 me matrē misericordie. ⁊ facitis me matrem
 miserie ⁊ tristitie. At ille ait. Non sic p̄ia vo
 mina. sed memento te aduocatā peccatoruz
 ⁊ intercede p me. At illa. O piissimē fili ob
 amorem mei miserere huic peccatori. At ille.
 O mater noli grauari q̄ te non exaudio. qz
 ego rogauī patrē meū primo vt si fieri possz
 q̄ alio modo posset saluari gen^o humanū
 vt transferret calicē a me ⁊ noluit me audi
 re. At illa. O fili memento q̄ matemo vber
 re ⁊ amore te foui ⁊ alui vberibus meis. cōdo
 na huic peccatori. At ille. O mater iusticiā
 tibi ostendo. ⁊ ex iusticia audire tēō tene
 sed ad misericordiā p̄sugiamus. ⁊ ergo pro
 pter misericordiā tuā miserere huic peccato
 ri. Cui filius. Rogauī ego scdo patrē meū.
 Si fieri posset transfret a me calix passionis
 ⁊ nō au diu it. Mater ait. Memento labo
 rū ⁊ dolorū quos sustinui tecū in passione ⁊
 condona huic peccatori. Cui filius. Noli ma
 ter grauari. sed memento q̄ tercio rogauī pa
 trem ⁊ inaudie^o abscissi. Et mater ⁊ p̄ponēs
 filiū voluit cadere ad pedes eius. qd̄ vidēs
 filius ait. Quid mater vis facere. At illa.

Tandiu ad pedes tuos cū peccatore iacebēs
 quousq̄ ei venias donec. Cui filius. Absit
 hoc mater. sancitū est in lege diuina q̄ fili^o
 debet honorare patrē ⁊ matrē. Et iusticia cō
 cluit q̄ ille debet legē adimplere qui legem
 dedit. cum ego sim filius tuus et tu mī mea
 te honorabo in isto peccatore. ⁊ sibi oīa pecca
 ta indulgeo. ⁊ sit pax inter me ⁊ eum. In si
 gnū pacis osculet vulnera mea ⁊ fecit. oscu
 lādo sanata sunt oīa vulnera. Jō Drosi^o su
 per Lāica. Quos nō saluat rei iusticia sal
 uat misericordiā marie infinita. Crisostom^o.
 In veritate nullum reperī mendicū ⁊ qui se
 feruū faceret sedulū marie. Diero. ⁊ vir^o il
 lustribus. In omī tpe quo q̄s exercetur ma
 rie gratia inuocet. Cui consonat Bern. Si
 es in angustijs. in rerū dubijs. mariam co
 gita. mariam inuoca.

Sermo CXXV. Ad idem.

Liber genera

tionis hiesu christi filij dauid.
 Math. i. Iste est liber in q̄ ge
 nealogia hiesu christi scripta est. Sz spūa
 liter iste liber est virgo beata que florēt nobi
 lissimū ⁊ se genuit. scz hiesu m nazarenū.
 nazarenus cui floridus interpretatur. In
 isto libro scripsit digito hiesus. Primo in
 clinans se Joh. viij. Et qd̄ est inclinare hie
 sum christū nisi humiliare ⁊ rescēdere ⁊ ce
 lis ad istū mundū. Et scripsit digito suo in
 terra. i spūsancto coopante in beata virgine
 est pceptus. Et sic beata virgo est liber iste i
 quo legere debent v̄gines mulieres ⁊ pecca
 tores humilitatē. Un̄ in cantico ei^o. Quia
 respexit humilitatem ancille sue ⁊c. Itē mū
 dicam ⁊ castitatē. qz nec primā similes visa
 est nec habere sequentē. qz virgo est ⁊ mater
 ⁊ Item beata virgo cōparat libro ppter
 tria. qz liber scribit. ⁊ inde illuminat. tercio
 legitur. Primus scriptor q̄ in hoc libro scri
 psit fuit egregius gabriel archangel^o. quia
 in virgine tanq̄ in libro toti^o humani gene
 ris grām conscripsit dicens. Ave grā plena
 qz ceteris p ptes. mane data est tota gratia
 Bern. De plenitudine ei^o omēs accepim^o.
 captiuus redemptionē. eger curam onē. tri
 stis p̄solationē. peccator veniā. iustus grām
 Et sic nō est q̄ se absco dit a calore eius grē.
 Scdo liber illuminat. sic ista virgo glorio
 sa fuit illuminata qm̄ obumbrante spūsan
 cro cōcepit. dicente angelo. Ecce concipies et
 paries filiū ⁊c. Cui^o illuminationē ⁊ pulcri

De natiuitate Marie v.

rudine sol z luna mirant. qz p ipm fuit illu/
minata p que celi illuminant. Unde Apoc.
xvi. Jam no indiget sole z luna vt luceat. sz
claritas dei illuminat illa. Sol recepit splē
dorem suū a deo. z luna splendorem a sole.
Stelle p ipm cboruscant. dies clarificatur
z aer serenat. mūdus p ipm illuminat. Et
ideo dicit. Ego sum lux mūdi. Iste liber tā
decorus illuminat qz in isto libro legit deus
z gloriat. angelus miratur. peccator solat.
iustus animat. A Primo legit deus z
gloriat. qz inuenit in isto libro scriptum ro
sam pudicie virginalis. lilium purissime ca
stitatis. violam deuote humilitatis. Sicut
enī rosa p ceteris floribz fulget. sic maria in
verecundia virginali. Intantū enī fuit ve
recunda qz de sortio z frequētia hominū se
abstraheret z sola maneret. ideo angl's ipaz
solam inuenit. Secō inuenit lilium casti
tatis. Ipa enī pre omibz virginibz mosayce
legis primū suā dñō donauit virginitatem
z in aluit lapidaria iudeis qz lilio virginea
ria priuari. Unde dixit angelo. Quomō fi
et istud. quoniā virum nou cognosco. Ter
cio inuenit in hoc libro violam humilitatis.
viola enī modica est sed multum odorifera
Sic maria modicam z humilem se reputa
bar dicens. Ecce ancilla dñi. Augu. Audi
verbū humilitatis o homo. mater regis cele
stis iam effecta ancillam humilē se pronun
ciat. non dñam. Per hanc triplicē virtutez
tantū placuit dño qz de eius vtero nasci di
gnatus est. Secūda lectionē legit an
gelus z miratur. aperto enī libro. id est nato
hiesu christo ex eo legerit insolitū z inuista
tum nouū miraculū. quomō virgo pareret
z post partū virgo pmaneret. z vt mater si
ne dolore fieret. Hoc videntes z legētes ad
mirati sunt. z cum viderent natū qz esset spe
ciosus forma pre filiis hominūz letati sunt
canentes. Gloria in excelsis deo. Si ergo p
decorē huius infantuli angeli tantam io
cunditatē acceperunt. certum est qz ipa dul
cissima dña mater eiusdem infantuli ineffa
bilem leticiā haberet cū in gremio teneret fi
lium suūz generosum. z videret ad suē vite
obsequiū angelos cum cāntico leticie sibi
obsequiū referuire. Terciam lectionē le
git peccator z solat. que sic inchoatur. hies
sus xps venit in hunc mundūz peccatores
saluos facere. i. Thimo. i. Item. nō veni vo
care iustos sed peccatores. Et in illo libro lega
mus libenter videlicz in christo. qui p suaz

passionē redemit nos. z posuit nobis crucez
in medio ecclesie. Sic est liber simpliciū vt
hoc videntes legere in eo memoridō pas
sionem suā. Isa. xlii. Ego in manibus meis
descripsi te. z nunqz obliuiscar tui. Ergo me
morari debem⁹ assi due passionis ei⁹. in hoc
erimus similes virgini gloriose. Sic enim
beata virgo corporaliter genuit christū.
Quarto in isto libro legit iustus lectionez
vt animet. que sic inchoat. Iusti aut in per
petuū viuent. z apud dñm est merces eorū.
cū gaudio sine dolore. cū leticia sine merore
z cū eternitate sine fine. Et illud gaudium
nemo tollet ab eis. vt dicit dñs in euāgelio
Gaudium vestrū nemo tollet a vobis. Et
iste liber secūdu z tercius est prelatorum.
Ipi enī debent legere libros z informare po
pulum per predicationem. z soli debent esse
libri per exemplum bonorū operum. Sed
ben multi strariū faciunt. ergo multi i isto
libro scandalisuntur. cū tamē non deberēt sa
cere. sicut scriptū est de eis. Mat. xxij. Si
per cathedram moysi sedent scribe et phari
sei zc. Dicit ergo Matheus. Liber gene
rationis hiesu xpi zc. Sic est liber manda
torū dei. q non pōt legi nisi apertus. nec ape
riri nisi p agnū. que clausit septem sigillis.
id est septē tonis spūsancti. in quo contine
tur scriptura christi sanguine rubricata. que
magis in corde qz in cartha mortua appa
ret. Requirit ergo scriptura candidissimu z
pergamenum. id ē mūdum cor ab humore
carnalium volu pratum calore spiritūsan
cti vel feruore solis iusticie desiccatum. La
tis liber fuit virgo gloriose candida. in cui⁹
corde spūsancti⁹ scripsit fidem z veritatem
imo etiā ex ea tanqz ex bono libro veruz ver
bum non solū legimus. sed etiaz suscepim⁹
incarnari. Preparemus ergo corda nostra
vt a corporalibz delectationibz feruore dile
ctionis diuine valeant exicari. z fide veri
tate per manus spiritūsancti cearari. z chris
ti sanguine rubricari. z sigillis septēz tonō
rum spiritūsancti claudi. ne dyabolus ma
las cogitationes z affectiones in seras. vt in
die iudicij ex eo rationez vite nostre redda
mus. z ipse iudex thesauros tonozum nobis
tradiros plenos inueniat ad obsequiūz su
um optime dispensatos. z multiplici feruore
augmentatos. Quod vt per virginē ma
riam consequi valeamus ipaz humiliter sa
luremus. Ave gratia plena zc.

Sermo CXXVI. Ad idem.

Iber genera

I
 nonis hiesu christi filij David
 filij Abraam &c. Mar. i. Cri/
 so. sup. Mattheuz. Sicut in apoteca sunt
 diuersa genera specierum ex quibus vngenta p*er*
 o*ra* conduntur. sic in libro generationis hiesu
 christi aditiones sunt regu*m* pontificu*m* & alioru*m*
 hoim virtuosoz ex quibus colligitur vita p*er*
 o*ra*. **B** Qui enim virtuose vult viuere
 necesse est vt ei*us* vita incipiat ab Abraam.
 Et sic p*er* omnes p*re*s in h*oc* libro scriptos vi/
 ta eoz imitando vsq*ue* ad vita*m* christi virtutu*m* gra/
 diu sic poterit p*er*uenire. Et hoc sic. Hiesus
 christus in principio sue generationis dicitur filius
 David & filius abraam. Sed q*uia* de dauid po/
 stea dicitur. id est ab abraam esse incipiendu*m*. A/
 braam enim exiit de terra sua & cognatio e*st*
 sua. nesciens q*uod* iret. sed credens d*omi*no diues fa/
 ctus est. & pater multaz gentiu*m*. ita vt seme*m*
 suum multiplicaret vt stelle celi. Sic & tu si
 terra promissionis eterne & diuitias p*er*petuas
 volueris obtinere terrenis renuncia. vt p*er*
 ta illa non retineas. sed p*ro*pter deum distribu/
 as. vt sic semen tuu*m* multiplicet. Virgo eni*m*
 benedicta q*uia* renunciauit omni*bus* que erant co*n*
 tra deum. id est iamcu*m* deo omnia possidet. Pro/
 pter q*uod* laudes eius humana lingua exp*re*
 mere non p*oss*unt vt dicit Hiero. Quid nos tan/
 tilli. quid actione p*oss*illi. q*uod* in ei*us* lau*di*
 bus referim*us*. cu*m* eti*am* si omni*um* nostru*m* mebra verte/
 rent in linguas null*us* ea laudare sufficeret.
 Altior ei celo d*icitur* loq*ui* niri mur. abyssu*m* p*ro*
 fundior cui laudes dicere conamur. Si celu*m* te
 vocat altior es. si matre*m* gentiu*m* precellis. Si
 formaz dei appellarem te digna existis. Si
 domina angeloz p*ro*pta esse probaris. Quid
 igitur digne de te dicam nisi sicut de*o* omni*um*
 um nostru*m* est pater. sic tu es nostra mater.
 Plus q*uam* abraam. Abraam genuit Isaac. q*ui*
 interpretatur risus vel gaudiu*m*. Si eni*m* placu/
 eris deo vt abraam generabis filios gaudiij
 vel risus. Sic virgo gloriosa spernens bene/
 dictione*m* transitoria*m* p*ro*pter votu*m* virginitatis.
 & spernens cognatione*m* & patia*m* maledictio*n*
 nis sterilitate incurrit. eo q*uia* soli d*omi*no placere
 voluit. Ideo mater multaz gentiu*m* facta est.
 Et genuit Isaac. i. vez christu*m* in risu*m* & gau/
 diu*m* generi hu*m*ano sempiternu*m*. Et sicut a/
 braam voluit filiu*m* offerre & obtulit p*ro* eo ari/
 etem cornu*m* herentem in spinis. sic m*ater* gratie
 christi herentem obtulit cu*m* manib*us* in cornu*m*
 crucis. que licet ei p*ro* faceret occasio tristit

tie. postea t*ame*n ei et nobis o*mn*ibus fuit materia
 gaudio*rum*. Isaac genuit Jacob. q*ui* fuit pulcher
 & nitidus. frater autem ei*us* esau pilosus. Sic q*ui*
 dam sunt nitidus sicut iacob fulgore chari/
 tatis. q*ui* d*icitur* pilosus ardore cupiditatis. Et sicut
 esau p*er*didit benedictione*m*. Jacob autem ex indu/
 ctione m*at*ris rebecca ip*sa*m obtinuit. Sic nos
 si resurgem*us* charitate siue dilectione p*er* p*ro*
 ratione rebecca. i. virginis gloriose a vero ysa/
 ac. i. a p*re*ce celesti eterna*m* obtinebim*us* benedicti/
 onem. Si autem pilosi fuerim*us* sup*er*fluitate diu/
 tiarum. fenerator es vsur*arius*. negociatio*n*ibus falsis
 sortilegijs. rapinis. dolo. iniurijs. m*al*itacijs
 & p*ro*curijs extitit negligim*us* christi benedictione*m*.
 sicut ip*se* esau neglexit. & sola benedictionem
 de pinguedine terre obtinuit. Esau eti*am* p*ro*
 quebat Jacob. sic mali p*ro*sequuntur bonos.
 Et sicut Jacob non resistendo sed fugiendo eua/
 sit man*us* esau iuxta consiliu*m* m*at*ris vt fugeret
 in mesopotamia donec esau a furore recede/
 ret. sic & tu si patens a malo noli reddere ma/
 lum p*ro* malo. sed malicia*m* inimicor*um* declinan/
 do donec furo*rum* transcat inimicor*um*. q*ui* in te p*ro*
 statem non h*ab*ent nisi de*us* p*ro*misisset. Si eni*m*
 hoc feceris eris in generatione hiesu christi iux/
 ta iacob. Si vero non feceris a generatione iux/
 ta p*ro*ijcietis vt esau. cui*us* generatio hic non
 describitur. sed iacob. Jacob autem genuit Ju/
 dam & fratres ei*us* duodecim patriarchas Ru/
 ben. & sic de alijs. sic noster iacob. i. christus genu/
 it duodecim ap*osto*los patriarchas noui testa/
 menti. Sicut iacob descendit in egyptu*m* &
 nimis multiplicatus est. & q*uod* d*icitur* iacob & filij
 eius fuerunt in egypto: egyptus p*ro*serata fuit.
 egressus autem ex terminata est. Sic & sancti
 q*uod* d*icitur* sunt in mundo tenent mundu*m* ne cadat
 cu*m* autem de isto mundo recedent casus est mun/
 dus. Unde autem quomodo p*ro*mes generationes
 sancte p*er* Mariam & eius filium sunt mul/
 tiplicate p*er* recreationem. Unde Bernar.
 in sermone. Beatam me dicunt omnes ge/
 nerationes. ait. Ex hoc te beata d*icitur* o vir/
 go gloriosa omnes generationes. quia omni/
 bus generationibus vitam & gloria*m* genu/
 isti. In te enim angeli leticiam. iusti gratiaz
 peccatores veniam inueniunt in eternum.
 Merito in te respiciunt oculi omnis crea/
 ture. q*uia* in te & p*er* te benigna manus omni/
 potentis quidquid creauit recreauit et tibi
 creauit. Judas genuit Phares & saram de
 thamar. Thamar p*ro*io sui data filio Jude
 q*ui* vocabatur Ber. qui non contigit eam in ma/
 trimonio ad instructu*m* matris que vocabatur

De natiuitate Marie v.

Sur. qui percussus est ppter suaz benigni-
tatem. Post hoc tradita alteri filio fratri il-
lius Ber. cui nomen Duan. quo audito q
semen fratria sui esset suscitatur? z non sibi
fudit semen in terrā. ob hoc etiā percussus est
Quo mortuo nō potuit eam duceretercius
frater scz Seba. ppter defectū cratis. ppter
qd thamar de mandato iude redijt domū
patris sui donec Seba creuisset Ita igitur
factū est vt thamar vbera maneret. Conti-
git autē quadā die duz Seba creuisset pa-
ter scz iudas dissimulauit eam illi dare. qz
timuit eum mori. Qd thamar psciens cu-
picns benedictionē in generatione iustorum
cū chusto obrinere. cū esset casta in mereri-
ccm se mutauit. scqz posuit in quodā buuo
p quod iudas esset trāstetur. Qui estimās
eam meretricem sic cooptataz accessit. Qua
cognita vno ab eo ꝛcubitu concepit gemi-
nos. quorū vni vocauit Phares. z aliam
Saram. z iudaa pro mercede dedit ei vir-
gam z anulū. Cum igit impregnata esset. z
ex iudicio iude lapidari deberet incestuosa.
misit virgam z anulū iude. ad quod iudas
rūdit. Justior me es. sed sic nō est interfe-
cta. quia amore filiorum hoc fecerat. Sic z
christus ecclesie ꝛiunctus q̄ est ex iudeis et
gentibz fornicarijs p ydolatriā. Qui spon-
sus videlicet christus sponse sue dedit ꝛgꝛaz
castitatis z iusticie. siue regni anulū. quem
prodigo filio pater etiā p penitentā ad se re-
uertenti cōtulit pre amore. Ecce quomodo
obtenebratis in generatione dñi inuenit mūda-
ta. vt nemo de generatiōe glosiet. nec de rur-
pi genete viruperet. qz si vis dño ꝛiūgi. et
am si meretricis fueris publica vel qualiscū-
qz abscondas vultū tuū ex verecūdia pecca-
torū. z conunge te sibi p amorem. vt virgā
siue potestare regni celestis valeas obtine-
re. z anulū siue vinculū perpetue charita-
tis. Ideo hic dicit Dionysim⁹. Dñs hic
sua voluit non solū nasci de iudeis z alieni-
genis. verū etiam de adulterinis cōmixtio-
nibus. uobis prestans magnā fiduciāz. vt
qualiscūqz modo nascimur si eius vestigia
imitamur et ꝛ membra per fidem efficiamur.
Dic addit Erif. super Mattheū. Dum in
das lamentaret penitens q̄ nephandū op⁹
fecisset in israel. z dominū reum diu repca-
retur nec lucris sui terminuz faceret assitit
ei angelus zel. z hęc omnia ꝛposuit ei sicut
gesta fuerunt z ꝛ solatus est euz. Judas au-
tem tante fuit religionis. vt postqz ꝛgnouit

eam non fuisse vxorem filiorū suorum non
acquireit ei appropinquare. quoniam et sē
quantū ad deū ipa non erat nurus. tamē ad
ꝛsciētiā nurus videbat. prouidebat enī
bonum non tm corā deo sed etiā corā homi-
nibus. Et fm hunc intellectū dixi eam hic
meretricem. Hic ergo iudas genuit Pha-
res z Saram de Thamar. prius egressus
apparuit Sara. obstetric autē ligauit illi
coccinum. id est rubrum filiū sericem. retra-
ctus autē Sara primo Phares erunt. Sa-
ra igit dicit nobilis. z significat illoa qui in
hoc mundo nobilitant z in superbia mori-
entur. vt lucifer. Boni autē fortuna seculi ꝛ
scindunt significati per Phares. qui ꝛsci-
sus vl diuinus interpretatur. Sed sicut Sa-
ra prius ortus retract⁹ z inclusus est. Pha-
res autē qui primo inclusus fuerat retracto
sara primū erunt. sic amatores mundi qui
primū ostendunt a luce etem a retrahuntur
z in ventre inferiori recludunt. Boni autē
qui a ꝛsortio maloz ꝛscindunt in celesti
lumine victuri etemaliter oriunt. Et bene
amatores mundi designati sunt p Saram
qui signat⁹ erat filo rubro. quia licet sint si-
gnati sanguinis xpi rubredie. tm eis nihil ꝛ-
ficat quādo damnantur. fm illud ꝛs. Que
utilitas in sanguine meo duz descendero in
corruptionē. Ideo generatio Sare non ꝛ-
nitur. sed Phares. licet iuda primo appa-
ruerunt in sinagoga. tamē nos postremo or-
ti per filiū hui⁹ ꝛginis gloriose sum⁹ iudeis
obtenebratis solidari in luce euangelice ver-
ritatis. Phares autē genuit Eston. Eston
interpretatur iaculū videns. z congruit chru-
sto q̄ se dedit q̄ sagittā electā Et tu sis iacu-
lū ꝛ iaculū maligni hostis ꝛtin guēdo in ꝛ-
tute hieū xpi. qui tāqz sagitta electa de pha-
retra operū omnipotentis rei est ꝛcept⁹ in vir-
gine glorioza ad occidendū fortissimos ini-
micos. Eston genuit Aram. Aram interp-
tatur irritatio eo q̄ suo tpe iudci marie ml-
tiplicarent. z sic egyptios sua ꝛꝛtitate con-
tra se irritabant intantū vt affligerent et fla-
gellarentur. laboribz luti z lateris opprime-
rentur. ꝛt obstetrices occidi iuberentur. Et
significat electos quosqz qui rei gratia ꝛ-
sperati malos incitant contra se vt eis detra-
hant z maledicant. z ꝛ obstetrices. i. detra-
cciones z infamiā occidentur. Sed sicut de
illis scriptū est. quāto magz affligebant tan-
to magz crescebant z augmentabantur. et
sic nos cogimur exire de egypto angustiarū

huius seculi in terrā pmissiōis. exēplo virgātis glōse filij. q̄ occisus est a psecutoribz. multi plicari sunt electi sicut granū tritici. qz tales sunt gens dñi desiderata. Subdit. Aram aut̄ genuit Aminadab. qd̄ interpretat voluntarij vel desiderat. qz enī electi sunt volūtarij et desiderabiles deo et hoībz. id mali p̄tra eos p̄ inuidiā irritant. Sola enī causa inuidie maloz est bonitas electozū. sicut filij iacob inuidēbāt fratri suo ioseph ppter bonitatem ei. Sic filius yginis cū aplis et imitatoribz in vita irritauit malos ad psequēdū. S3 qz xps volūtarie passus est. sicut et apli cū eoz seq̄tibz ibāt gaudētes ad psecutionē id requie inuenerūt. Jō sequit. Aminadab genuit Naason q̄ interpretat req̄es. et sic imē dicere. Quisqz fm voluntatē dei viuit ille filios generat in requie. Qui aut̄ viuit cōtra voluntatē dei in q̄ctos filios p̄creat et proter uos. Jō beata virgo se totā deo vouerat. et in nullo voluit h̄re ppriā voluntatem. Jō genuit illū qui dicit. Tollite iugū meū super vos et inuenietis requie. Tempe Naason filij israel exierūt de egypto fm Lib. In cuius signū et nos exire de egypto debem. .i. de tenebris huius mundi. postqz nob̄ mater gratie xpm̄ in requie generasset. et tūc a labore et oppressionē et flagellis quietescere ualemus. Ideo sequit Naason genuit Salmonem. q̄ interpretat accipe vas. Ille salmon vas accepit qm̄ Raab meretricē in vxore suaz duxit. Nec autē raab erat de iericho q̄ suscepit exploratores et nuncios filioz israel dū querent a rege de iericho vt occiderent. abscondit eos in inferiori pte domus. et p̄seruauit eos a morte. et dilexit iudeos plus q̄ ppriā gentē. eo qz audierat samā illoz quā de ipis exhibuit i manu potentū ipos de egypto ducens. Salmon aut̄ tanqz vir nobilis et virtute insignis videns Raab tam fidelē existere. et deo dilectā et electā et uersam ad bonum. licet sciret eā esse meretricē eā in vxorem recepit. videns qz de vase contumelioso factū fuit vas decoris. et vas electionis a domino. Jō Salmon bene dicit accipe vas. qd̄ agruit filio yginis marie. Luz enī xp̄us uerus salmōn uenerit in iudiciū tūc oēs existentes in heresi sectas et p̄gregationes malorū xp̄ianoz siue ciniū mandanorū siue principum tenebrarū gladio interficiet et igne cōsumet. cū mari seu munitiones sacre contra deū et iusticiā corruent in infernuz. nisi sola raab. id est ania peccatorū xp̄i sanguine redē

pta si in dilectione dei et primi inuēra fuerit. Omnes enī immūdi sum. tanqz pannus mechstruare de massa corrupta uenientes. q̄ maculam iniquitatis nre quā corā deo abscondere nō ualem. in fronte portam. Ideo xpm̄ uerū salmonē et proximos nros diligere et temus. vt ualram. signo sanguinis sui rubricari. et sibi ad instar raab respondari quādo mundus ut iericho corruerit in interitum sempiternū. Ideo sequit Salmon aut̄ genuit Booz q̄ interpretat virtus. q̄ fm puidētiam dei Ruth in vxore accepit. et uirtuosū filij generauit. Et sic fm Lib. Qui nō accipiunt fm uirtutē vxores. sed ex prouisione dyaboli generant filios malos in malas sortēs et ad penā iniquitatis sue. nec ad gau diuz nec ad gloriatiōē uidentur filios generasse. Sic itaqz Booz accepit moabitidē nomine Ruth. Quomō aut̄ accepit longuz esset enarrare. Sed tū cepit eā in vxore. quia eam uirtuosam cognouit ex quo socru suā non reliquit. sed eā secuta est. dimittens deos suos deū uiuentē elegit. et amore generis indeorū obediens socru uiuit in nocte ad lectuz Booz subtrus palliū. nō ex libidine. sed ex simplicitate et amore prolis. Si enī libidine quēsiuisset iuuenē inuenisset. Sed qz rōne p̄mitatis Booz debebat eā ducere in vxorem. ideo quidē h̄ ab ea nihil suspicatus est nisi uirtutē. nec eā repulit tanqz laticiuā. nec pergit eam tanqz laticiuus. sed mane surgens prouocauit proximorē vt eā duceret i vxorem. q̄ cū eā sp̄misset ip̄e Booz iure proximitatis accepit eā felicē serpuans q̄ ipaz meruisset h̄re. Ecce quāta uirtus. qz sicut iuncti in libidine nullatenus carserūt. Nocē p̄tra illos q̄ a se longe distātes se inuicē ad libidine et amore puocant. Audite cōiuges q̄ statis in cōiugio vel uultis matrimonij intrare. nolite querere pulcritudinē uel inuēntem in his quas ducere uultis. exemplo Ruth uobis abilem qualiscunqz sit. dummodo ibi sit uirtus et inde proles p̄ducant. Similiter non queratis diuites. vt ppter pecuniā principaliter uelitū maritari aut vxorari. sed uirtuosas coniuges querite. etiā si sint paupes. vt iste Booz diues paupere colligentem spicas post messorēs. Dicetiā docet nos Booz et Ruth vt non scandalisemur de omnibz q̄ uidemus. Ecce in vno lecto sine uicij suspitiōe uirtus inuenit. Si ergo uideris aliquos colloquētes. nō semper suspiraris de malo. Si tibi malum uidetur

De natiuitate Marie v.

ſuſpira ad deū. ⁊ nō interpteris omnia ad ma-
lū que vides. Nō de hoc ſumaris exemplū
ire ad loca ſuſpecta. nec cū ſuſpectis loq̄ ſtu-
deatis. Nā ſi hoīes de vobis non ſcandalī-
ſantur ex vſa puerſatione. tñ vbi cūq; pote-
ſtis tollere ſcandala debetis. ſicut iudas ſe-
cit filius iacob. de quo dictū eſt. cū peccaſſet
cū thamar credens eā nūrū eſſe ſuā ex duo-
bus filijs ſuis. poſt ea qñ lamentabat peni-
tentiā agens angelus reuclauit ſibi q̄ tha-
mar caſta virgo a filijs pmanſiſſet. ⁊ q̄ ipſe
poſſet eā habere. Ipſe tñ ab ea thoro ⁊ puer-
ſatione ſemp abſtinuit. ne alij q̄ hoc ignora-
bant ſcandalīſati fuſſent. Prouidit enī be-
na corā deo ⁊ cerā hoībus. Docet inſup nos
Booz vt nemini ſuā vxorē ſiue ſponſam ac-
cipere debem⁹. qz ipſe noluit accipere vxorē niſi
poſt q̄ primos frater eā iure dimiſiſſet. Hoc
eſt vtra illos q̄ pentione ⁊ iudicio aliorum
vxores vel maritos euincunt. Ita impletū
eſt illud Jſa. xvij. Emerte agnū dñe domi-
natozem terre de petra deſerti ad montē filie
ſyon. qz agnus dñs hieſus nō ſolū p iude-
os generatiōē traxit. venī etiā p paganos
moabitidem. Et ſic agnus venit nob ex pa-
ganis ad teſſignandū q̄ p virginē glorioſaz
etiā paganicam noſtrā generatiōē arrigit
⁊ mundauit ſanguine ſuo. vt ad montes ſi-
lie ſyon. i. ad facie ſue ſpectaculū etiā nos
pagani p fidem xpianam puenire poſſem⁹.
Talis infantū ſtuolus Booz ex tali ſtuo-
ſa vxore Ruth genuit Obeſ. qui ſubdit⁹
interpretatur. qz omīs q̄ virtuoſus eſt in iu-
gio nō querens libidīne ſed prole ex tono ⁊
merito frequēter habet filios deo ⁊ ſibi ſub-
ditos. Qz multi autē habent proteruos fili-
os. hoc ſiſm Criſ. qz parentes non ſunt ſo-
tuoſi. ⁊ in matrimonio diuitias eligūt ⁊ nō
mores. pulcritudīne ⁊ nō fidem. libidīnem
⁊ nō proles. qd meretricibz pgnuit. nō cōi-
gibus. optant vt filij eoz nō ſint iuſte com-
mixtionis. ſed pena pdigni irreligioſitatis
eoz. Vel ſi ſint in ſe religioſi. tñ qz filios ni-
miū diligētes nō corrigūt ſed mittūt eis p-
pitiā voluntatē. ideo inobedientes ſunt eis.
Quia igit̄ Obeſ ſubdit⁹ fuit deo ⁊ pntibz
ideo ſubdit⁹. Obeſ autē genuit Jeſe. qd in-
ter p̄tatur refrigeriū. Quicūq; enī eſt ſubdi-
tus deo ⁊ parentibz ſuis generat filios bo-
nos a quibz refrigeret. Qui autē conrumaces
ſunt nō ſibi generāt refrigeriū. ſed genimā
viperaꝝ nalcēdo occidūt pntes. ſic gignē-
do a filijs occidunt. Quare autē hic yeſe vo-

catur yſai cā vtrūq; nomē ei⁹ ſit. niſi vt oſtē-
deretur q̄ ſub noīe yeſſe pphete generatio
xp̄i fieret p ipm. ſicut dicit Jſa. xi. Egrediet̄
virga de radice yeſſe. Nec eſt virgo glorioſa
que hodie egreſſa eſt in lucē. ſed ſios eius eſt
pulcer. ſaporoſus. odoriferus. ſ. filius eius.
Jeſe autē genuit Dauid regem. qz de⁹ in ge-
neratiōe iuſtoꝝ benedict⁹. ⁊ a generatiōe
iuſtoꝝ benedict⁹. Ideo talis bon⁹ fili⁹ opti-
mī patris genuit etiā filiū virtuoſum Da-
uid regē. i. manu forte. qui primū ſe vicit. qz
quē admodū pariens fuit in oibz pſecutiōi-
bus quas pariebatur a Saul rege. ⁊ a filio
ſuo abſalone: a Nicol vxore ſua ⁊ alijs mul-
tis. ita ⁊ tante manſuetudinīs ⁊ miſericor-
die fuit vt p pplo ſuo quē angelus interfici
ebat. imo ab hora matutina viciq; ad vep̄rā
ſeptuaginta milia viroz ipemet ab angelo
interfici voluit. ponens aiām ſuā p pplo di-
cens. Ego ſum q̄ peccaui. ego ſum q̄ inique
egreſſi q̄ oues ſunt qd fecerūt. verat obſer-
uato manus tua in me ⁊ in domū patris mei
vt dicit. ij. Reg. xxij. ⁊ i. Paral. xxi. Etiaz
adeo ſanct⁹ fuit. vt in adulterio cum Berſa-
bee ⁊ homicidio ei⁹ viri filius xp̄i exiſterit.
in hoc p̄cipue vt ipam poſtremo in vxorem
acceperat quā p̄t⁹ habuit adulterā. Sic ei
xp̄s videns aiām peccatrice dyaboli vxores.
p̄imo inſpirat ei vt intimo coniungat ſibi
amore. ⁊ tandē occiſo dyabolo eā in ſponſaz
accipit nō habentes rugam neq; maculam.
Sed ad hoc dauid tibi pponit vt ſanctita-
tem ipi⁹ imitari ſtudeas. et ab adulterio et
homicidio p̄caueas. Si autē ceciſtiſti cum
Dauid per p̄niam cū ip̄o reſurgas. Multi
enī peccauerūt cū dauid. pauci autē cū eo re-
ſurgunt. Ecce in generatiōe xp̄i adulter et
meretrix vt ⁊ tu ſp̄es qualicūq; ſis adul-
ter hereticus vel ſodomita cū eo ſp̄ialiter
valeas copulari ⁊ ei⁹ generatiōi p̄iugi. Da-
uid autē genuit Salomonē. q̄ interpretat pa-
ciſic⁹ ex ea q̄ fuit vīe. Sz qre hic nomē ei⁹
nō ponit. cū tñ Raab ⁊ thamar ⁊ dauid pec-
catores ponuntur Rūdet q̄ ex eo q̄ thamar
ita virtuoſa fuit vt zelo prolis cōcepit ex q̄
generatio xp̄i ſurgeret coniuncta ſuit iude.
⁊ Raab ita virtuoſa erat vt explozatores iu-
deozū recipret. Dauid autē in oibz v̄tuoſus
De Berſabee autē nullū ſignū virtutis legi-
mus. ideo illi ponuntur. illa autē ex noīe non
ponit in libro generatiōis xp̄i. Ex tali autē
genuit Salomonē qui templū dñi edifica-
uit. vt ⁊ tu ſi ita fueris pacificus ex virtutū

lapidibus templū cordis edificare valeas ut
 in eo dñs p grām possit habitare. Dicēno
 ster salomon hiesus q̄ edificauit castissimū
 ⁊ pulcherrimū templū. videlicet corpus vir
 ginis gloriose. qui primariū posuit lapides
 in ei⁹ sanctificationē qm̄ in vtero mris eam
 sanctificauit. Uñ ⁊ hodie est dedicatio tem/
 pli hui⁹. qz memoria eius agimus que san
 cta fuit ante q̄ nata. ideo sanctā naturate ⁊
 celebrem⁹. In quo templo summ⁹ pontifex
 dñs hiesus primā missaz celebravit qm̄ mis
 sus a patre venit in ei⁹ carnē. ⁊ x⁹ ⁊ homo i
 ea ⁊ ceptus est. ut ex hoc templo idē ponti
 fex natus ⁊ mortu⁹ se hostiam p nobis offe
 rendens obtulit nobis vñctionē sacri crismatis
 ⁊ olei omniumq̄ sacramentoz ex latere suo.
 Quotiens ergo videris in ecclia corp⁹ xpi
 leuare cogita. qz hoc est sumptū ex templo
 corpali virginis gloriose cui⁹ natiuitas ho
 die celebrat. Et qm̄ eleuātū vides in cruce
 ⁊ qm̄ baptisatus es ⁊ xpiam agis ⁊ eucharis
 tiam sumis ⁊ cōfirmaris aut vngeris oleo
 sacro. aut p sacerdotē absolueris a peccatis
 cogita qz hec omnia dona tibi pferit summus
 pontifex ex templo virginis gloriose. Sed ec
 ce berfabee mater salomonis adultera fuit ⁊
 pater adulter. Jō salomon facilliter fuit pa
 rentelis criminis imitator ut fornicaretur
 alienis mulieribus quibus ⁊ ydola fabricauit.
 Parentes igit studeant esse iusti ut castos
 filios procreent. ut filij postponētes crimina
 virrutes eoz studeāt imitari. Sed ad hoc
 q̄libet natura parentū in filios transfundit
 hui⁹ eua gelij textus ostendit eū dicit. Salo
 mon aut genuit roboam. q̄ volens in subdi
 tos seuire ad instar patris pdidit. x. ptes re
 gni. Bona enī spalia q̄ ille p voluptate ⁊ su
 perbiā ⁊ luxuriā pgregauit ⁊ ea hereditib⁹ re
 linquere cupiuit heres fatuus dissipauit.
 Quot nūc sunt in mūdo quoz patres ma
 gnas mundi diuitias possederūt. ⁊ nunc fi
 lij sunt mendici. qz forte male pgregauerūt
 parentes p au pes opprimēdo. vltas facie
 do. ⁊ malas exactiones exentendo. Isti dis
 sipant male pgregata in luxuria. ebrietate.
 ⁊ ludis exponendo. illis p̄dici Mat. xxiij
 Testimoniū vob est q̄ estis filij patrū v̄ro
 rū. Itē dicit Lris. qz regnū iudeoz pacifica
 rum fuit ⁊ integrū q̄ dñs salomon in iuuen
 tute seruiebat deo. Lū aut incitauit eum sa
 thanas ad fornicationē ⁊ ydolatriā in fine
 sui regni cepit scindi regnū suum. ⁊ tpe filij
 sui totaliter cassum est ut ex duodeci p̄tib⁹

suetribus due solū remanerēt. Sic enī re
 gnū xpianoz tpe ap̄loz bene stetit. qz omēs
 xpiani soli deo seruiebat ⁊ nō ydolis. s; nūc
 xpianis fornicantibus. ⁊ q̄si tot ydola q̄t pec
 cata mortalia hñtib⁹ scissum est regnum in
 diuersas ptes. heresum. sectaz. hypocritaz.
 tyrannoz. ⁊ alioz q̄ mortaliter peccant intā
 tū ut pauci inuēniunt pfecti xpiani q̄ chari
 tatem pfectam habēt sine qua nec fides sal
 uat. Si ergo tales haberēt fatuos filios ml
 tos. qualis fuit roboaz scinderet in fine mū
 di regnū ipoz. ⁊ nisi priam egerint omnes
 p̄bunt. Nos igit charissimi ex m̄re nostra
 dulcissima ralē salomonē pacificuz suscepi
 mus. cui⁹ regni nō erit finis. Dan. viij. Pō
 testas ei⁹ eterna q̄ nō auferet. ⁊ regnū ipius
 qd̄ nō corrumpet. Hoc regnū est ecclia. ⁊ si
 lie ecclesie teneres tunicā mēdionilē ⁊ agni
 vellere factā ⁊ ex nostra virgine ortā nunq̄
 scindetur a regno xpi q̄diu in vnitatem ma
 tris ecclesie perseverauerint. Roboam genuit
 abiam q̄ interpretatur pater viuēs. qz primū
 incepit bene viuere sicut pater. demū pecca
 uit in deū ⁊ male conclusit. Ecce quō patres se
 quitur proles. Sed qd̄ est q̄ malus p̄ ge
 nerat bonū filiū. qz q̄libet filius bonus eeter
 netur. licet habeat malū patrē. qd̄ asa filius
 abie ostendit. ⁊ q̄ scribit in t̄ptu. Abias autē
 genuit asa. q̄ interpretatur vngentū. eo qz chri
 sti bonus odor fuit in omni vita sua. qz ita be
 ne vixit qz legere delectat ipi⁹ hystoria. Ecce
 aurū in so. dibus inuenit. qz pater vita sordid
 it. ⁊ filius vngento boni opis exemplo vite
 sue ⁊ odore oibus redolebat. Hoc igit sub
 intelligas. qz cōmuni cursu mala radix ma
 lum fructū profer. mali parentes malos fili
 os. Si aut aliqui p̄trariū sit hoc raro cōtin
 git. Sic xps ⁊ maria multos bonos et pau
 cos malos in generatōe habuerūt. virgo ca
 sta ⁊ humilis xpm̄ humilē fructū genuit ut
 nos eos seq̄mur multiplicitate oim̄ fructū
 Asa aut genuit iosaphat q̄ interpretatur dñs
 iudex. dñs enī reintegravit regnū ipoz pro
 pter eoz merita qui nullū bonū irremuneta
 tum relinquit. Ideo hic fuit dñs iudex. ad
 quē p̄tinet remunerare bonos. Sed qz am
 bo peccauerūt. Asa aut p̄siliū aduersus regē
 israel diffidens petijt ⁊ adiutorio dei. rece
 pit in auxiliū inimicos dei. Item iosaphat
 peccauit. qz achab p̄ssimo auxiliū p̄buit.
 vbi interfecit achab i exercitu iosaphat cir
 cūclusus orans vie veniam impetrauit. ma
 xime qz deus dilexit illum. quia ydolatrias

De natiuitate Marie v.

deleu erat, vbi dicit Cris. Si deus non debent dare auxiliū inimicū dei, nec ab eis accipe, vt habet in Canonē. Non oportet accipe auxiliū ab inimicis dei. Nos autē docet sup̄ dicta hystoria de Iosaphat, qui enī petir auxiliū de inimicis dei de auxiliō dei desperat, validiores existimans dei inimicōs q̄ deum. Qui autē dat auxiliū inimicū dei adūsat deo, deo ei volente p̄terere inimicū suū ip̄a eum defendere temptat. Cū teate virginī p̄gruit iter p̄teratio Iosaphat: qd̄ est dñs iudex, ip̄e enī iudicē genuit quē vt fratrē z correctorē diligamus. Sed vide q̄ p̄culosa sit p̄speritas diuitiarū, qz ip̄e Iosaphat p̄speratus genuit Ioram, q̄ infantū ex diuitiis superbiuit, vt p̄tra deū filiā Iesabel, impie zachab pessimi duceret vxorem. Infantū elat⁹ p̄tra deuz vt etiā sex fratres occideret. Iō Ioram intertatur altitudo. De q̄ poeta, Tollunt in altū vt lapsu grauiori suant Ip̄e enī sic elat⁹ plaga grauiori z diutina a dño p̄cussus est vt ante biduū mortia sue intestina sua putrefacta iactaret. Laue z tu te ex diuitijs filij l' succesor tonoz supbia eleuetur. Prouide z tu ne ex patris diuitijs supbias z p̄cutias a dño vt intestina proiciēs fm̄ illud Eccl. xij. Auaro nihil scelestius, nihil iniquius q̄ pecuniā amāre, hic enī aiām suā venalem habet, qm̄ in vita sua hij p̄fecerūt intestina sua, qz omnē sollicitudinē z conatuz ad exteriora extendētes ad instar aranee p̄ficiētes a se virtutē naturālē, z gr̄as a deo sibi collatas. In medio diuitiaz morantur sicut aranea in medio tele. Laue ergo tu ne in diuitijs tuis tibi p̄tingat sicut iude contingebat q̄ p̄pter diuitias suspensus in medio crepuit, z effusa sunt omnia viscera ei⁹. Actum. i. ca. Non sic virgo, sed talē genuit filiū cuius viscera interiora z exteriora membra z ossa in cruce z in sepulcro nō sunt comminuta nec fracta nec corrupta, vt nos exēplo corū in corrupte viuam⁹. Ioram genuit Oziam. Item hic Othosias et amasias non noiantur, sed a generationē xp̄i rescindunt. Ioram enī vsq̄ ad quartā generationē fuit electus, ex eo qz de semine pessime Iesabel, q̄ occidit p̄phetas, z Achab viri ip̄ius filiam accepit noie Sodoliam, ex qua hec pessima generatio traxit originē. Ecce q̄ periculosū est inire coniugiuū impiorū. Laue ergo ne vxorem ducas de domo impia, vel maritum, ne p̄tingat re deleri cū generatione tua a generatione xp̄i. Sed si audieris parētes esse bo-

nao tunc cū omni fiducia ex etiā coniugē talē assume, z q̄re coniugē generationi rectorum que benedict. Nā dñs in generatione iusta est, z nō coniugē generationi pessime adultere z puerile. Nationes enī puerile. Cauro nō puerile, tyrannoz, p̄donū, viurariorum z oim̄ maloz sunt cause cōsummationis coniugū. Nō est ergo fm̄ eos generatio diuina sed post eos fm̄ Oziam q̄ interpretat nobilitas qz fecit qd̄ beneplacitū erat deo, excepto hoc q̄ elatus sacerdotale sibi usurpauit dignitatem, volens thurbulū in templo offerre, p̄pter qd̄ in fronte lep̄ra fuit p̄cussus: z sedit domi leprosus, nō exiens vsq̄ ad mortē. Laue igit ne tu ribi usurpes dignitatē nō debitam. Sed illā nobilitatē sequis qua facies qd̄ bñ placitū est deo. Sic xp̄s virginia filius nō rapuit dignitatē nec rapinā arbitrat⁹ est equalē se esse deo patri vt pontifex fieret, sed vocat⁹ est vt aaron. Sequit. Ozias autē genuit Ioathan q̄ interpretatur p̄fect⁹, et sic nō egrediari sed in via p̄fectoz p̄gredi semper debes, qz fm̄ Greg. in via nō p̄gredi regredi est, nō dicas, satis ieiunauit, satis facultates in vltis pauper largit⁹ sum, z sic de alijs. Cū enī oia feceris, dicite, inutiles sumus, qz in eo q̄ aliq̄s existimat se aliquid esse cū nihil sit cedit a iusticia sua z humilitate si quā habuerit. Sic pharise⁹ q̄ omnia bona fecerat z ab omnib⁹ malis declinauerat, eo qz se p̄fectū esse putabat, nec in humilitate p̄gredi volebat ad maiora impetranda z faciēda, iō a via dei regressus iusticia p̄dita z humilitate supbiuit. Xps autē nullo indigens p̄pter nos se extinamuit formā serui accipiens legē impleuit, baptizat⁹ est, ieiunauit, orauit in cruce. Ioathan autē genuit Achas q̄ malus fuit, nā ydolis filiū suū cōsecrauit trahens eū p̄ ignē, nihil boni legit de illo, sed tñ in generatione boni inuenit sortē, qz sub ip̄o datū est hoc signū. Ecce virgo p̄cipiet z pariet filiū, Achas autē genuit Ezechiam q̄ sanct⁹ fuit. Ip̄e dixit, Mementō dñe quō ambulauerim corā te i veritate in corde p̄fecto, z qd̄ bonū est corā re fecerim. Et si obq̄at, cur steret cū mori teberet. Rñ, detur q̄ ip̄e nō peccauit, qz nō fleuit qz teberet ire de mūdo, sed qz heredē nō habuit, iō deleri a generatione iusta timebat, qd̄ scribitur Is. xlvij. Generatio mea ablata est, p̄pter qd̄ exaudiuit cū dñs z addidit vite sue annos, xv. In cui⁹ signū sol retrocessit decē gradibus in horologio ad orientem, p̄pter

qđ rex babylonis misit sibi multa munera pro amicitia inter se mutuo faciēda. Dicūt quidā qđ rex babylonis colebat solē videns qđ sol honorabat ezechiam pro eo misit sibi munera. **Q**, autē aliquātulū maiore gloriā am ex hoc h̄ter: omnes thesauros suos nūcijs ostendit, ppter qđ generatio sua punita est ppter inanē gloriā: **C**ave et tu q̄nūcūq; acceperis fueris ne p inanē gloriā thesaurum vite ctime pdes. **I**ste ezechias serpente enitum quē moyses fecerat p̄fregit, qz indei colabant eū p̄ deo. **I**deo q̄cūq; bona tua ostēdis videne hostis p inanē gloriā te spoliēt istis bonis, sic h̄rlm fuit p inanē gloriā spoliata thesauris. **S**ic et tu si nondū christuz bono p̄posito p̄cepisti, nec opere bono pep̄eristi ploza et dic. **G**eneratio mea ablata ē, vt sic merearis p diuine ppiciatiōis fecūditatem accipe p mariā que gcmens affectabat esse in generatiōe messie, et expectans meritū esse mātē ip̄ius. **T**alis ezechias qđ ppter inanem gloriā meruit puniri genuit **M**anassen qđ malus fuit intantū vt ip̄e **I**saia serraret, qz fm **E**ris. **I**saias sibi predixerat in facie sui p̄f̄is, vnde et ip̄e pater tunc volebat eū occidere dicens. **M**eli⁹ est esse sine filio qz talē filiū post se relinquere qđ deuz expectat et sanctos p̄sequit. **S**z ne occideret p̄hibuit **I**saias. **I**te impleuit plateas hierusalem sanguine p̄phetarū et iustozum, de porta ad portā, et posuit ydolū in templum dñi, et traxit filiū per ignes cophet in cymon vbi erat p̄tinuus ignis. **C**ū igit multa fecisset mala cōprehensus est a rege assiriorum, ligatus cōpedib; et cathenis duct⁹ est i babyloniā et posit⁹ in carcerem, bibeat aquaz cū aceto modico ad mensurā vt viuere posset. **E**t cū vehemēter affligeret et penitens oraret: audiuit eū dñs, et in flāma ignis descendens vincula ip̄ius adussit, et reuersus i hierusalem in regnū suū seruiuit dño i toto corde. **S**ic tu si in generatione xpi vis inueniri age penitentiā vt ad regnū eternū valeas puenire. **I**ste **M**anasses genuit **A**mon qđ fuit malus. **H**ec autē fuit causa sue malicie, qz viderat patrē esse malū, et post penitentiā reductū ad coronā regni, p̄posuit malā virgā ducere dicens, pater me⁹ in senio penitentiā megit, silt et ego cū ad etatē p̄fectā veniam penitebo. **S**ed sefellit eū longe vite promissio, qz extermiāuit eū dñs valde velociter, qz duob; annis tm̄ regnauit. **S**ic tu caue sumopere ne in puncto qđ protrahes et stare

vis in peccatis donec peccata peniteris: ne et tu in eodē puncto ad infernū descēdes, s; potius incipe penitere dū ip̄s est penitendi, ex emplo marie et xpi qđ pro nr̄is peccatis formā penitētie ieiunādo legi subiūciendo et sacrificio offerendo et mortē patiendo ptulerunt. **S**i autē iustus es et p̄tia nō eges et tunc viuas sicut **J**ozias, et qđ subdit. **A**mon autē genuit **J**oziam qđ interpretat hostia, qz sacrificiū deo obrulit, fecit eni pasca sup omes reges qđ ante eū fuerūt, vt habet. **I**ij. **R**eg. **x**xiij. **S**ed h̄c virgo nob̄ xpm agnū pascale exhibuit sup omes reges qđ ante ip̄m fuerunt et post eū adhuc erūt. **A**lij eni alienā camez dabant in pasca, hec autē xpm ex sua carne, et ip̄ius camē dulcissimā nob̄is p̄posuit. **S**ic tu fm aplm exhibeas corpus tuū hostiā viuam deo placētē in odore suauitatis, vt sic manduces xpm vt sibi in vnitāte ecclie incorporeris. **J**ozias autē genuit **J**econīā et fratres ei⁹ in transmigratione babylonis. **D**ic **J**osachim et eliachim non ponunt in numero regum. **S**z rex egypti pharao intruserat ip̄m in regnū manu potēti, ponit autē scōs **J**oachim, alias vocat⁹ p̄ hieremiā **J**econīas qđ rite successit. **D**icit autē euāgelista, qđ geniti sunt in trāsmigratione babylonis, **I**te illi qđ libere voluerūt in babyloniā ire vocabant filij transmigrationis, alij autē qui propter iniquitates suas sunt dūch filij captiuitationis. **D**ic in sup nota qđ omnes in generatione positi figurabāt xpm, aut fama aut infamia. **D**e infamia, sicut dauid recipiens vxorē vrie significat xpm qđ eccliam de gentibus dyabolo auferēs sibimet eā copulauit. **J**econias autē genuit **S**alanel, et qđ nihil legitur boni seu mali, putam⁹ tū bonuz fuisse et in captiuitate reū assidue petijisse pro calamitate auferenda qđ p̄ngerat israel, et iō petitioni dei appositū fuisse. **S**alatiel autē genuit **Z**orobabel, quē **E**ris, appellauit doctorem babylonie. **P**er istuz eni **Z**orobabel dimissi sunt omes filij israel et reuersi in ppriaz patriā in magno gau dio. **S**ic esdras exposuit p̄phetā qđ alio noie dicit malachias. **L**um eni **Z**orobabel esset in ministerio regis darij perouersia facta est inter eū et duos alios regis mistros qđ esset forti⁹ in mūdo, vno dicente, nihil forti⁹ est vino, altero autē, nihil forti⁹ mulierib; et veritate. **Q**uib; sic certantib; reuentū est vsq; ad sententiā regis darij. **Q**uo residēre cū principibus suis ad

De natiuitate Marie v.

Iudican dū contēderūt tres singuli p tan/
ra sūa z v̄bis. p̄tentiones q̄ cupit eorū scire
legat Esdrā p̄p̄etā. tñ vicit zorobabel iu/
dicio regis dary oīmqz p̄ncipū. p̄nunci/
ata est oībus fortior esse veritas. Cū autē di/
ceret ad eum darius rex cū iuramento. p̄te
quid vis a me vsqz ad dimidiū regni mei.
Rūdit zorobabel. Regnū tuū nō peto. sed
vtere coīpō in eternū. Sz h̄ peto qd̄ p̄cepit
syrus rex ante tevt dimittas captiuitatē fili/
orū israhel redire in sua. mox darius cōsensit
Eriens autē zorobabel gr̄as egit dño dicēs.
Benedict̄ es dñe z p̄r veritatē q̄ sapientiaz
hanc in os meū misisti. Et iō recte fm̄ pul/
dentiam dei notatus est zorobabel. i. doctoz
babylonie. Que autez maior doctrina dicit
En̄. nisi oñdere veritatē omniū rerum. Et
impletū est in eo qd̄ fuerat scriptū. Super
inimicos meos p̄udentē me fecisti. Interp/
ratur zorobabel fruitio postposita. qz fru it/
one regni ad se recurrente postposita elegit
p̄tē liberationē ppli sui qz appetere regnū
Dic autē doctoz babylonie est ver̄ p̄p̄ fili/
v̄ginis q̄ fruitiōne regni cū ad eum defluxit
sp̄ruit: fugiens cū eū vellent facere regē. p̄/
tēus in paup̄tate currēs vocuit. z maluit es/
se paup̄ p̄dicatoz qz sup̄b̄ rex fm̄ estimatio/
ne hoīm. vt nos de eterna cōfusione duceret
babylonis. Dic dicit En̄. de residuis gene/
rationibz nec scripturā aliquā me recordoz
legisse nec audisse. Dic autē in fine uotan dū
est. Quicunqz deo placuerūt diuiti⁹ regna/
uerunt z prosperati fuerūt. inimicos eorum
humiliavit de⁹ sub manibz eoz. Quicunqz
autē iūqz z maligne egerūt velociter a regno
z a vita cū amara morte p̄fēudebant. hūil/
auitqz eos de⁹ sub manibz inimicorū suoz z
Sī autē omniū istoz bonoz habueri⁹ vitaz
z veritatē cū zorobabel p̄dicaueris vita z ex/
emplo. ex tunc vita sequentiū patrum in te
fulgebit. enā eris magister babylonis. z oēs
hoies veritate illumines. z tūc celestē p̄m
cognoſces. qd̄ significat Abūth q̄ interpre/
tatur p̄ me⁹. que virgo nō sup̄fēnsibili s̄z ex/
perimentali noticia sup̄ oīs simplices crea/
turas p̄gnouit. Tūc resuscitabens a pecca/
to. qd̄ significat Eliachim q̄ interpretat dñs
resuscitans. Un̄ z nos p̄p̄m filiū virginis
resuscitationē habem⁹. tunc ad bñ opandū
adiuuabit te dñs qd̄ significat Asor. Un̄ z
maria in artha vocat p̄rer vitā actiūz bo/
ne opationis. qz adiuuata a dño vt genera/
ret nobis saluatozē. ps. Adiuuabit eā deus

vultu suo. tunc efficiēris iust⁹. qd̄ significat
Sadoch. z significat mariā que oēm iustit/
iaz p̄p̄m impleuit. Ecci. xxiij. In me oīs
gratia vie z veritatē. tunc eris frater dñi di/
lect⁹ que significat Achīm. z significat ma/
riam. qz p̄ eam nobis p̄p̄s frater z nos ei. z
ip̄ius marer soroz z frater esse possum⁹. tunc
soli deo adherens eris. qd̄ significat Eliud
Quis vnqz deo adheſit vt maria que eundē
genuit que de⁹ pater. tūc saluus eris. quod
significat p̄ Eleasar. sic oībz nobis maria
salutē obtinuit. tunc de⁹ erit merces tua ma/
gna nimis. qd̄ significat Nathan. Hanc
mercedem valem⁹ oīes consequi p̄ maria z
tunc supplantabis dyabolū. qz hoc signifi/
cat Jacob. Nec est mulier te q̄ Gen. iij. Di/
xit dñs ad serpentē. Inimicias ponam in/
ter te z mulierē. z ip̄a p̄teret caput tuū. et tu
insidiaberis calcaneo ei⁹. te videlicet supplā/
tante. tunc dñaberis in tota terra egypti. qd̄
significat Ioseph sponsus marie. de qua na/
rus est h̄ielus q̄ vocauit p̄p̄s. tunc tot⁹ ter/
re dñationem obtinebis. qz per hanc virgi/
nem habem⁹ verū ioseph q̄ pascit om̄e secu/
lum. id eo dicit saluator mundi. Dic gene/
rano marienō computat. qz eadē generatio
est marie z ioseph. quia fuerūt ambo de vna
tribū. Ideo sub generationē ioseph genera/
tio marie computat. Sic ergo oīes gene/
rationes ab Abraam vsqz ad Dauid sunt
p̄iū. Nū iudices fuerūt. Itē oīes genera/
tiones a Dauid vsqz ad transmigrationē z
babylōis. xliij. Nū reges fuerūt. A trāsmi/
grōe babylōis ad xpm̄. xliij. z fuerūt pontifi/
ces. z sic oīes generatōes. xliij. significabāt
xpm̄. q̄ erat iudez rex z pontifex. Sic ḡ sub
illis fuitus iudiciū regū siue pontificū erat
status iudeoz. qz expectabant eū cui nō de/
beret succedere ali⁹ status. Ido veniēte xpo
qui in se om̄ne p̄fectionē p̄tinet ampli⁹ sta/
tus ecclesie nō mutat. sed militabit sub p̄p̄o
Sic etiā virgo beata omniū sanctoz patrū
vitam in se habuit. sicut abrae. misericordiā
dauid. sapientā salomonis. iusticiam eze/
chie. z sanctitatē iose. z nō solū in se habu/
it. sed etiā eos oīes in virtute excellit. imo
om̄ne fidem filoz z virtutē xpm̄ generādo
compleuit. Sic etiā sancta virgo que nunc
fido eius militat. z vsqz ad coronā regni mi/
litabit. sancta vita ex marie fide z om̄i virtu/
te refloret. vt dicit ps. Refloruit caro mea. q̄
quidē floruit in p̄ceptione xpi. Maria etiā
floruit in passione. resurrectione. ascensione z

glorificatione xpi. et hoc habem⁹ ex virga & /
 gine maria que p^{er}mittit florē inestimabil⁹ pul-
 critudinis xpm. sicut habet in simone arao-
 nis psbyteri de natiuitate dñi sup illo ver-
 bo Isa. xi. Egrediet⁹ virga de radice iesse. q̄
 sic inquit. Maria hec singularis & ego pul-
 cta paradisi arbor est. Nā dum virgā noi at
 disciplinā. castam. humilē. modicam. sed
 in altū cordis humiliter creuisse insinat.
 habens arboris pulcritudinē. vide et fructus
 ipsi⁹ venustatē. Et flos inquit de radice eius
 descendet. Flos virge et fruct⁹ arboris domi-
 nus n^{ost}r^{us} hiesus xps. Nō enī qz flos ideo non
 fruct⁹. nec qz fruct⁹ est xps. idō nō flos. Ob-
 uiauerūt autē sibi sicut veritas et misericor-
 dia. ita flos et fructus in xpo. flos ad verita-
 tem. fruct⁹ ad misericordiā et pacem ptiner.
 Sicut namqz in flore pmissio. in fructu red-
 ditio pmissionis est. ita et dñs suis fidelibz
 in fidelitate p^{er}seuerantibz pmissit. in miseri-
 cordia soluit. Uñ ps. Ipe est q̄ coronat te i
 misericordia et miserationibz. Et tria in ar-
 bore cernim⁹. ipam. s. arborē. florē et fructum
 Tria quoqz in dño n^{ost}ro hiesu xpo. Ad hec
 tria quodāmodo sibi p^{er}nitētia aduertamus. ipō
 testate dñe dicēte. Ego sū via veritas et vita
 Nā via in exēplis. veritas i docetia et pmissis.
 vita i vite exhibitōe. Igitur via ad arborē
 & vita ad florē. vita ad fructū ptiner. Ite ar-
 bor est xps in p^{er}uersione. flos in resurrecti-
 one. fruct⁹ in ascensione. In vita enī christi
 fides n^{ost}re rectitudo est p^{er} doctrinam informa-
 tia. et sic in p^{er}uersione velut in arborē stam⁹
 In resurrectiōe autē ei⁹ spe florē scim⁹. In a-
 scensione fructū p^{er}cipim⁹ diuinitatē. Nō ei
 ipse solū p^{er} resurrectionē et morte resoruit. sed
 etiā n^{ost}ra fides emortua in ipō reuixit et reso-
 ruit. vñ spe psallimus scū ps. Resoruit caro
 mea in spe. In ascensione veto fructū diu-
 nitatis spū sancto misso de celo in aplis par-
 ticipam⁹. Sed et singuli n^{ost}ri q̄ velut arbo-
 res in orto dñico sumus. si tñ arbores bone
 in fide viuendo existim⁹ in bona operatione
 ac maloz patientia primo hic boni odoris
 florē premittim⁹ vt postmodū in fructibus
 p^{er}templationis eternaliter gaudeam⁹. De-
 niqz siue xpm in arborē pulcherrima cū flori-
 bus suis intellexeris. siue matrē & ginez i ar-
 bore. In fructu autē arboris dñm hiesuz esti-
 maberis. quodcūqz hoz siue v^{er}namqz dices
 nō arabis. Videre horarissimi quomō xps
 flos. et virga eius virgo maria. nō solum iu-
 stos sed et pctō res n^{ost}ra sua habet generatione

imo maior odor pietatis nob^{is} pctōr^{um} i cor
 spargitur. cū audim⁹ q̄ nō p^{ro}pter iustos sed
 p^{ro}pter peccatores xps venit. sicut a p^{ro}picio
 eu angelū dicit fili⁹ dauid qui fuit peccator
 post hoc abraam q̄ fuit iust⁹. Et licet et hac
 causa sit scriptū q̄ licet vicinior dauid fuit
 p^{ro}missio facta qz abrae. qz abrae dictum fuit
 In semine tuo. i. xpo figurato p^{ro} Isaac bene-
 dicentur omnes gentes. Dauid autē dictū est
 De fructu ventris tui ponā sup sedem tuā.
 Tū p^{ro}pter spem retribuendā pctōr^{um} xpus
 primo dauid ascribit q̄ fuit pctōr. vt nemo
 peccatoz desperet sed credat iusticiā faciēdo
 et penitendo. Et sic poterit esse in generatio-
 ne xpi. Sed nō filius adam veteris neqz eue
 sed filius noui adam. i. xpi. et eue. i. & ginez
 gloriose. vt in eorum generatione resorreat
 hic in gra. et in futuro p^{ro} glouiam.

De exaltatione sancte crucis.

Sermo

CXXVII

Ibi autē absit

in gloriari nisi in cruce dñi n^{ost}ri hiesu
 xpi. p^{ro} quē mihi mūdus cruci-
 fixus est. Gal. vi. In summa & v^{er}ba duo
 innuuntur. P^{ro}mo q̄ solū in cruce xpi sit glo-
 riandū. scdo subdit causam. ibi. p^{ro} quē. Et
 De primo dicit. Absit mihi gloriari. q̄ si di-
 ceret. quidā gloriari in diuinitaz affluentia
 ps. xlvij. In multitudine diuinitaz suaruz
 gloriant. hoc nō est faciendū. ps. lxi. Diui-
 tie si affluāt nolite cor apponere. i. Loz. iij.
 Quid habes quod nō accepisti. si accepisti
 cur gloriaris. nescis qz tibi datū est ad salu-
 tem vel ad dānationē Aliq̄ gloriant in secu-
 lari potentia. vt p^{ro} Judith. xij. et holoser-
 ne q̄ gloriabat quasi potēs et in potentia sua
 corruit. h^{ic} nō est faciendū Eccl. x. Dis potē-
 ratus breuis vita. Sap. vi. Potentes potē-
 ter tormenta sustinebūt. Aliq̄ in religiōe s^{er}-
 mulata. ad Gal. vi. Nolūt vos in carne cir-
 cūcidi vt in carne v^{er}a glorient. S^{ed} absit mi-
 hi nisi in cruce dñica. ibi rebem⁹ gloriari. qz
 erepti et liberati sum⁹ a miseria. seducti p^{ro} pri-
 mū lignū D^{omi}ni xpi primo viuificat
 p^{ro}tra mortificationē. p^{ro} lignū mortificati sui
 mus. Amb. Pomi n^{ost}ralis morsu in mor-
 tem corruit. In hoc ligno sumus viuificati
 Ben. In arborē crucis dñice p^{ro}nder omis-
 vite fructus. In ea p^{ro}pendit xps benedicti
 fructus qui est vita. Job. xij. Ego sū et via
 veritas et vita. Deute. xxx. Erat vita tua an-

De exaltatiōe san. crucis.

te te pendens: Ambrosius: Sicut pomus in arbore sic christus in cruce. Secundo saluificati sumus in cruce contra damnationem. Nam crux christi est arca noe in qua saluati est genus humanum. De qua Sap. xvi. Exiguo ligno credunt homines saluare animas suas. Bre. in registro. Quid cruce christi preciosius de qua nobis gratia salutis et vitus christi. Iusto. Si piculis et pcellis mundi inuolueris lignum ascende crucem: et liberaberis. Aug. in sermone. Crux christi est nobis causa totius beatitudinis. i. De. ij. Peccata nostra tulit in corpore suo super lignum. Magister in. ij. di. xij. Penam peccatorum nostrorum ipse portulit. i. perfecte tulit. Aug. Si que pensatur culpa hominis et precium redemptionis non tamen distat ortus ab occidente. ps. Apud dominum copiosa redemptio. Eusebius. Tota salus humani generis puenit ex ligno crucis. Rich. de sanc. victo. Sicut per dyabolum in ligno tribulatio. sic per crucem uenit nobis omnis consolatio. Tercio in cruce gentes multiplicant. figurat Beatus xij. Fuit abraham alligasset ysaac super struem lignorum dicitur est ei. Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. Spiritu liter. sic abraham. i. x. pater obrulit filium in ligno crucis. hinc oritur multiplicatio gentium uirtutis. Joh. xij. Si granum frumenti mortuum fuerit multum fructum afferet. Nazareus in cruce nos multas docuit uirtutes. Primo docuit obedientiam. ad Phil. ij. Factus est obediens usque ad mortem. scilicet. In oratione condidit Naz. xxvi. Non sicut ego uolo pater sed sicut tu. propter naturam inobedientiam Ro. v. Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi. ita per obedientiam unius in se constituti sunt multi iusti. Et sic ipse fuit obediens multo magis nobis. Damasc. Indignus est diuina demerita que uinit sine obedientia. Secundo docuit patientiam. i. Pe. ij. Cum malediceret non maledicebat. sic et nos Jaco. v. Patientes estote confirmantes corda uestra. Hiero. Si ueri sumus christi discipuli. opprobria et detractioes debemus libenter amplecti: de equo animo ferre. que magis non preulit. Mat. x. Non sit discipulus super magistrum. Bre. Si passio christi ad memoriam reuocet nihil tam graue quod non equo animo sustinet. Tercio docuit charitatem. hoc in primo uerbo dicens. Pater dimitte illis. Ecce speculum sine macula conspuit. gloria celorum irradet. et orat pro inimicis. Joh. xv. Maiorem charitatem nemo habet ut animam suam que ponat pro amicis suis et orat pro impiis. Bern. In quod illuxit clari quod nos

dilexit dominus quod in cruce et passione eius. Damasc. l. ij. c. xij. Quid magis ad charitatem accendit quod pro proprio filio suo non peperit pro. et filius pro peccatoribus orauit. Symon de Cassia. Oravit misericordia et orare non uult misericordia. orauit in deum ut oraret reus. Iuxta illud Mat. v. Diligite inimicos uos et orate pro persequentibus uos. Dilexit enim nos plus quam matrem. quam discipulos. quam sanguinem. quam corpus. quam uitam. quam etiam animam. quod illa omnia reliquit et nos redemit. In hac maxima charitate ostendit Beatus. Nihil te mihi reddidit ita amabilem bone hiesu sicut calix quem bibisti. Bern. Quanta caritas. et bibit mortem ne mors biberet homines. Innocentius. Sustinuit suam passionem ut emeret tuam dilectionem. Bern. Quid gloriosius quam quod nos tanti estimauit precij. Quarto docuit pietatem in hoc quod nostre misericordiam propria persona subuenit faciendo misericordiam quam docuit Lu. vi. Estote misericordes. Hoc notatur in secundo uerbo quod dixit in cruce. Hodie mecum eris in paradiso. O magna misericordia. non legitur de latrone quicquam boni fecisse. Gregorius. xvij. mora. Latro in cruce pendens manibus ac pedibus ligatus nihil huius liberum nisi cor ad credendum. lingua ad confitendum. et ei miseratus est in cruce. uobis ad doctrinam. ut simus ad misericordiam proni. Lu. vi. Omni peccatori te tribue. Thob. iij. Ne auertas facies tuas ab illo paupere. Proverb. xij. Qui pronus est ad misericordiam benedicit. Quin to in cruce docuit equitatem uerbo tercio. Mulier. ecce filius tuus. Iusticia requirit quod ipas commendaret in mundo. que noue mensibus euz in mundo commendatum recepit in utero. que euz caste cepit et dulciter aluit. Bernar. Stabat mater dolorosa iuxta crucem lacrimosa. uidebat filium spiritum. flagellatum. coronatum. perforatum. cruci declauatum. gladio symonis pertransitum animam eius. Iuste et merito eam commendauit iohanni. Hiero. Memento parentum sub quorum manibus sumpsi nutrimtum. Eccl. iij. Qui timet deum honorat parentes et quasi dominus seruiat eis. Sexto docuit exemplum patientie in quarto uerbo. Hely hely lama zabathani. i. reus deus ut quod derelicti memorem impatientiam in his uerbis expressit. sed magnitudinem sui doloris quem pro nobis sustulit. Non enim fuit derelictus in uisione personali quo ad separationem diuinitatis ab humanitate. sed sic quod diuinitas exposuit humanitatem passioni sine defensione et peccatione. ac si non fuisset sibi unita. Sed eius passio maior

passioni omnium martyrum. et tunc patienter sustinuit. sic et nos. **S**eptimo docuit desiderium salutis nostre in quanto verbo Sino. s. propter vestram salutem. **B**erno. **D**omine cruciat re plus sitis quam crux. de cruce siles. nostras salutem sitis. iudei vero sanguine. **I**uratum autem sitiebat in vestram salutem ut etiam pateret in lingua. quia ipse accepit amarum vitium. non ad bibendum sed ad gustandum solum. quia dederunt ei acetum solum. iuxta illud psalmi. lxxviii. Dederunt in escam meam fel. et in siti mea potaverunt me acetum. **E**t sic sitis eius fuit seruens desiderium nostre salutis. **M**at. v. **B**eati qui esuriunt et sitiunt in iusticiam. psalmi. xli. **S**ituit anima mea etc. **N**am nostrum desiderium nullibi magis quam ad salutem nostram esse debet. psalmi. xxxvii. **D**omine ante re omne desiderium meum. **O**ctavo docuit obedientiam et firmitatem in sexto libro. s. summatum est scilicet imperium et voluntas patris. desideriumque patris. salutis peccatorum. **E**t sic nos obedire debemus firmiter. **N**am ipse dixit Job. vii. **Q**ue placita sunt ei facio semper. Job. v. **N**on ueni facere voluntatem meam sed eius qui misit me. i. Regum. xv. **M**elior est obedientia quam uictima. **G**regorio. **S**celus ydolatrie est nolle acquiescere. et Deutero. xvii. **S**i non obedieris fueritis pibitus. **E**t obedientiam debet perseruare in suum. **S**icut ipse non descendit propter matrem uel discipulos nec iudeos. et in nos Debre. xii. **R**ecogitate eum qui ralem sustinuit aduersus semetipsum per adictionem ut non fatigemini animus uisus deficientes. ideo **A**ugustinus. **N**ulla mors horribilior morte christi. **S**apientia. ii. **M**orte turpissima et demnemus eum **I**ohannes turpissima ut nullam mortem timerem. **N**am aliquid non timet mortem. s. gen. mortis. **N**ono docuit de rebus prudentem facere finale dispositionem. **N**am prudentia requirit ut homo in periculis cogit de melioris boni perscrutatione. **E**t sic ipse ultimo animam commendauit propter dicens. **I**n manus tuas commendo spiritum meum. **S**cinit enim animam suam patri commendata. in articulo mortis commendauit eam propter nostram eruditionem. ut de rebus prudentem dispositionem faciam. et in hora mortis seruentem uentrem nos ad eum. **N**am sicut ipse perdidit testamentum. in de commendauit palam. militibus uestimeta. corpus sacramentaliter nobis. discipulos pro. **J**oban. xvi. **P**ater serua eos in nomine meo quos tradisti mihi. matrem iohanni. spiritum pro. **S**ic nos ut in diuinitate in sine sequamur nos spoliemus in habitu et affectu. **E**xo. xxv. **I**nspicite et facite exemplar etc. **Q**uarto gloriam habemus in

cruce. quia per illam dyabolus superauit. **S**er. **Q**ui in ligno vincebat etc. **F**iguratur **H**ester. vii. **A**man parauit lignum et in ipso suspensus est. **R**ich. de sanc. vic. **C**rucis signaculum est demonibus supplicium et tormentum. **I**ohannes cait ecclesia. **N**ullum contra hoc signum stat periculum. **A**ug. **C**ubi signum crucifixi et fide et deuotione non cessent ibi inimicus nihil nocere. **E**xemplum de iudeo in ecclesia deserta cruce signato. **E**t dico cum fide cum deuotione. non in iniquitate. ut vadens ad fornicationem. **L**uk. **N**escit crux christi patrocinari crimini. sed deuotioni et dilectioni. **A**ug. **E**xtendit ideo christus in cruce brachia ut esset paratus prestare auxilia. **I**ohannes cait ecclesia. **C**ruce pellit omne crimine etc. **Q**ui ro per cruce celum referant. **I**sa. xxi. **D**abo claue domus dauid etc. **N**am suis meritis nullus potest ingredi celum nisi per meritum passionis. **U**nde magister in. iij. di. iij. **N**ec circumcisio nec baptis mus aperuit aditum regni celestis nisi hostia salutaris. **H**eb. x. **D**abentes fiduciam in introitu sanctorum in sanguine christi. **M**agister. in. iij. di. xviij. **D**eus decreuerat non propter peccatum nullus intraret paradysum nisi in uino hodie taura esset humilitas que in omnibus perficere posset. sicut in primo hodie fuit tanta superbia que omnibus nocuit. et hoc solum in christo est. **E**t sicut plurimum in morte summi pontificis **N**u. xxi. profugit habebat in gressum. et sic per passionem in cruce christi. **G**regorio. in dyalogo. **N**unquam quis celesti beatitudine dignus foret. nisi uirtus felicissime passionis christi suppleret. **D**ec est scala **J**acob **S**en. xxvi. cuius summitas celos tangebat **U**nde cait ecclesia. **D**ec est scala peccatorum etc. **S**er. ro in cruce nos patri reconciliauit. **ad Col. i.** **P**er sanguinem crucis eius pacificatus que in celis et in terris sunt. i. homines et angelos. **R**abanus. **I**n cruce sancta respiciunt angeli cum mulata sua gaudia. **Ro. v.** **L**um inimici essemus reconciliati sumus per sanguinem filii eius. **B**erno. **R**espice o homo quantum obligatus patienti domino. quotidiana christiani lectio debet esse diuine passionis recordatio. **B**erno. **M**erito ero quod diu uixero laborum tuorum.

Sermo CXXVIII. Ad idem

Sicut exalta

uit moyses serpenem in deserto. ita exaltati oportet filium hominis scribit Job. iij. et legit hodierna die per uangelicali officio. **A**mbrosio. **I**n cameron dicit quod gallus albus suspensus ad modum cru-

De exaltatiōe san. crucis.

cia naturaliter leonē fugat ⁊ terret. teste philoſopho. x. animalū. q̄ ait. Leonē fugat gall⁹ ⁊ elephantiē mus. Cui⁹ ratio eſt. Nā naturale dñi eſt inter leonē ⁊ baſiliſcū. vt refert Iſido. in hystorijs naturalib⁹. Leo igit̄ cernens album gallū eſtimat eū baſiliſcū ⁊ fugit. Spūaliter. p̄ albū gallū intelligit̄ xp̄s. Nam ſicut gallus nūciat tranquillitatez et tempeſtate acris diei ⁊ noctis. ſic xp̄s nūciat nob̄ lucē diei. i. gr̄e. cū dixit Joh. xij. Dum lucē habet⁹ credite in lucē vt fili⁹ lucis ſitis. Sicut nūciat nob̄ tempeſtate noctis id eſt ſeuertate ſue iuſticie Lu. xvij. Venient dies qñ deſiderabitis videre vnū diē filij hominis ⁊ nō vidēbit⁹. Iſte eſt albus gallus id eſt innocens. i. Petri. q̄. Peccatū non fecit nec inuentū eſt mendaci⁹ in ore ei⁹. Et tñ innocēt ſuſpenſus eſt in cruce cuz alia brachioz. De q̄bus ps̄. Sub umbra alarū tuaz p̄tege me. Ideo merito timet ip̄m leo. id eſt dyabolus. qz ab eo ſuperatus. De q̄ Orige. omel. iij. Crux xp̄i eſt p̄ quā mundua vineit. ⁊ cōtra principē mundi triumphat Ite Plini⁹ in ſpeculo naturali. Camē crude ⁊ calide galli poſite ſup morſum ſerpentis extrahūt venenū. Sic paſſio xp̄i poſta ſup mentē a ſerpente. i. dyabolo ſauciatā venenū extrahit peccōz. Et hoc figurat⁹ Lu. xxi. Cū dñs miſit in filios iſrael ſerpentes ignitos ī deſerto p̄pter murmuratiōē p̄tra in moyſen. cui dixerunt. Cur nos eduxiſti de egypto vt moreremur ī ſolitudine. x̄eſt panis. nō ſūt aque. ania n̄ra nauſeat ſup cibo iſto leuiſſimo. p̄pter qd̄ plagauit eos dñs p̄ ſerpentes ita vt morerent. Multi veniūt ad moyſen ⁊ dixerūt. Peccauim⁹. qz locuti ſum⁹ cōtra dñm ⁊ te. ora vt tollat a nob̄ ſerpentes. Ora nit moyſes p̄ pplō ⁊ locut⁹ eſt dñs ad eum. Fac ſerpente enē ⁊ pone eū p̄ ſigno. q̄ p̄culſus aſperxit eū viuēt. ⁊ fecit moyſes ſerpente enē ⁊ poſuit p̄ ſigno in palo. quē percūſſi inſpicereſ ſanabant. Spūaliter. hoc fuit figura paſſiōis xp̄i. Nā omēs erant in ſecta a ſerpente inferali. ⁊ nullū fuit remediū auententi⁹ qz qz ſerpens ſine veneno. i. xp̄i corpus fuit ſuſpenſum ī palo crucis. Nā ſicut ſerpens enens habet ſilitudinē veneni in quātū dicebat ſerpens. ſuit tñ ſine veneno. qz enens. ſic xp̄s habuit ſilitudinē veneni. i. peccati ex carne paſſibili. ſuit tñ omnino ſine peccato. Et id ſicut aſpectus illius ſerpentis enei ſaluauit a corporali morte. multo magi⁹ q̄ tñtū crucifixū ſaluat a morte eterna De q̄

Aug. Fratrez vt ſanemur xp̄m crucifixū intueamur. Dicit enī Eusebi⁹ in ſimone. Tota ſalus memiſ ⁊ corpis puenit v̄tute crucis xp̄i hoib⁹ vniuerſis. Idcirco merito legitur p̄ themate. Sicut exaltauit moyſes ſerpente ⁊ c. vt ois qui credit in ip̄m non pereat ſed habeat vitā eternā. S In ſumma v̄torū duo innuunt. Primo oportuna neceſſitas n̄ri remedi⁹. Secdo ſubiūgit̄ immūſa v̄tilitas n̄ri p̄mij. ibi. omīs q̄ credit. Dixi p̄io innuūt oportuna neceſſitas n̄ri remedi⁹ cuz dicit. ſicut exaltauit moyſes ſerpente in deſerto. ita optet exaltari filij hominis in cruce Dicit ſanctus Tho. p̄te. iij. q. xlvj. O porte bar xp̄m in cruce exaltari nō neceſſitate coercionis. qz abſolute loquendo poſſibile fuit deo hoiem alio modo liberare. ſp̄ ſolā v̄lūtatem ⁊ donando nob̄ peccata. vt dicit Leo papa in ſimone de ramipalmaz. Omnipotens fili⁹ q̄ p̄ eandē eſſentiā eſt equis p̄ri potuiſſet hoiem liberare ſolo impio v̄lūtatez id nō oportuit xp̄m in cruce exaltari neceſſitate coactōis ſz ⁊ gruitat⁹. qz dicit Aug. xij de cui. dei. Hoc fuit diuine dignitati ⁊ gruitate vt nos dignat⁹ eſt p̄ mediatorē dei liberare ⁊ hoim. Ite ⁊ gruit⁹ fuit ex p̄te ſui ⁊ ex p̄te n̄ri. P̄io ex p̄te ſui ⁊ gruit⁹ ſue iuſticie. qz hō peccauit. ⁊ hoie deuictō eū nō v̄lēt p̄t ſed in hūanitate p̄ peccato hūani generis ſatiffecit ille q̄ p̄t nō fecit. ⁊ ſic p̄ iuſticiā ſuam liberauit hoiem. Secdo cōgruit iuſticie ſue in hoc. qz hō peccauit in ligno manducans de pomo venito. id ⁊ gruit⁹ ſue iuſticie q̄ ad ſatiffactionē vt exaltaret in ligno. De q̄ Gre. Qui p̄ lignū vincebat in ligno qz vineret p̄ xp̄m dñm n̄m. Tercio congruit ſue miſericordie. qz p̄ ſe hō ſatifficere nō poſſet p̄ peccato toti⁹ hūane nature. de q̄ Apoca. v Flebam ml̄tū qm̄ nemo dign⁹ fuit ap̄ire li b̄n̄. ſ. redēptōis. ⁊ ſoluere ſeptē ſigilla ei⁹. ⁊ dixit mibi anḡls. Ne ſteueris qz agn⁹ q̄ oculus eſt dignus eſt. Ecce magna miſericordia qz p̄ toti⁹ hūane nature liberatiōe ⁊ deus p̄ ſatiffactorē reddidit filiū ſuū. ⁊ h̄ fuit ab̄m̄dantior⁹ miſericordie qz ſi peccata abſqz ſatiffactione dimiſiſſet. de q̄ Bern. Quante eſt miſericordie reges gl̄ie p̄ vili vermiculo crucis ſiḡi. An̄. Quid miſericordi⁹ dicit pōt peccōri etat̄is ſupplicijs deputato qz accipe filiū meū ⁊ da pro te. ⁊ fili⁹ dicit p̄to in z. accipe me ⁊ redime te. Aug. Si eque penſatur culpa homia ⁊ peccij redemptōis. non tñ diſtat ortus ab occidentē. ⁊ centrum terre a

summo celi cardine. vt impleat illud ps. A
 pud dñm mīa zē. **I**te nota de exal
 tatione xpi in cruce tria. **P**rio q̄s sit modus
 scdo q̄ fuit cā. tercio nra seq̄la. **P**rio modus
 norabil' z amicabil'. qz pendebat in cruce in
 longū altrū latū z pfundū. **P**rimo in lon
 gū significans se pctōre longanīmē patien
 tissimē expectantē. **I**sa. iij. Expectat nos de
 vt misereat nri parrens nobis. **H**oc añ pas
 sionē crucis anglis nō fecit sed statim eiecit
 de celo **L**u. x. **V**idebā sathanam q̄si fulgur
 cadentē. **N**ec etiā hoibz h̄ fecit añ passionē.
 qz adā de paradiso expulsi. **D**athan z abyron
 terrā deglutire fecit. **S**z nūc norabile est h̄
 qd̄ dicit **A**ug. **D**eus pariter expectat beni
 gnereuocat vt pctōrem sustineat. **H**oc p̄si
 derans **B**ern. dicit. **E**go peccabā. tu distila
 bas. ego nō p̄tinebā a scelēribz. tu autē a v̄te
 ribz. cur h̄ assignat cām apls ad **R**oma. q.
Ignoras qm̄ benignitas dei te ad peniten
 tia adducit. **S**z si illā longanimitatē nō
 tabis tūc ira dei grauior veniet sup te. **B**re.
Braui⁹ damnat q̄s h̄ longanimitatē portat
Ro. ij. **S**cđm̄ impenitēs cor tuū thesauri
 zas tibi irā i die iudicij. **S**cdo pendebat
 in latū oñdens se h̄re latissimā charitatē ad
 amicos z inimicos **M**at. v. **S**olē suū z fa
 cit oriri sup bonos z malos. plant sup iustos
 z iniustos. **J**oh. xv. **M**aiore charitatez ne
 mo habet vt q̄s ponat aīam suā p amicos su
 is. **S**i nemo p amico mouit multo min⁹ p
 inimico. **S**z lata xpi charitas q̄ nō soluz p
 amicos s̄ etiā inimic⁹ mortu⁹ est. **R**o. v. **L**ū
 inimici estem⁹ recōciliati sum⁹ deo p sangui
 nē. filij iu morte. multo mag⁹ reconciliati
 salui erim⁹ in vita ip̄i. **J**ō de ei⁹ lata chau
 rate scribit **S**ap. xi. **D**iligis oīa q̄ sunt z ni
 hil odisti eoz q̄ fecisti. **T**ercio pendebat
 in altrū signās se aīaz nīaz in celū introdu
 ctōrē. **J**ō **J**oh. xij. dicit. **E**go si exaltat⁹ fue
 ro oīa trahā ad me. s̄ celestia. terrestria et in
 fernalia. **C**elestia p̄rem recōciliādo. **T**erre
 stria pplm̄ genūle ad fidē ducēdo. **I**nferna
 lia scđs p̄res q̄ fuerūt in limbo liberādo. **P**s
Ascendens xps in altū. s̄ crucē. captiua du
 xit capriuitatē. **Q**uattro pendebat in pro
 fundū q̄ntū ad pedes oñdens p h̄ iudicioz
 suoz inscrutabilitatē. **P**s. **J**udicia tua abyssi
 sus multa. sicut enī abyssus mīra inscruta
 bilis est. nec p̄t inuestigari. ita occulta dei iu
 dicia inscrutabilia suūt. **R**o. xi. q̄z incōphē
 sibilia iudicia dei. **E**ccl. viij. **D**um op̄z dei
 nullus hoim̄ p̄t inuēire rōnē. z dicit. **I**nuē

stigabiles vie ei⁹. s̄. h̄b̄ v̄js visitet vnū et n̄
 reliquū. vt p̄z de thiro z sydone. **M**at. xi.
 dicens. **V**e tibi bethsaida. ve tibi corosaim
 qz si in thiro z sydone facte fuissent tales v̄
 tutes. in cinere z cilicio egissent p̄tiaz. **C**ur
 p̄dicauit illis euendo ad eos z non ad istos.
Rūdet **A**ug. **C**ausa esse p̄t. iniusta esse nō
 potest. **D**ixi scđo q̄ modus exaltationis
 est amicabilis trahens pctōres ad spem z fi
 duciam venie p̄ dispositionez in cruce. **z** q̄
Bern. **Q**uis non rapiat ad spem imperan
 di veniā qm̄ eius p̄siderat corpis dispositio
 nem. videlicet caput inclinātū ad osculum
 brachia extensa ad amplectendū. man⁹ p̄fo
 ratas ad largiendū. latus apertū ad diligē
 dum. pedes p̄fossos ad nobiscū manendū.
R **E**x quibz v̄bis habet q̄ charitus i cru
 ce p̄sistens per sex modos traxit ad se peccā
 torēs. **P**rimo p̄ capitis inclinationez. sicut
 amicus iuru capiti⁹ vocat amicū vt dicitur si
 bi osculū. **I**stud osculū peruit humanū ge
 nus. **L**anti. viij. **Q**uis mihi dabit te fratre
 meū sugentem vbera matris mee vt inueni
 ante foris z osculer te. **H**abere debet homo
 duo labia spūalia. s̄. veritatē z pacē. **D**e qui
 bus labijs scilicet veritate z pace. **Z**ach. viij.
Pacem z veritatē diligite. s̄. vt veritates de
 se in p̄fessiohē q̄s dicat. z cuz deo z proximo
 habeat pacē. z tunc de⁹ ip̄m osculabit cū du
 obus labijs. s̄. grā z glia. **D**abit grām in pre
 senti z gloriā in futuro. **P**s. **B**ranā z gloriā
 dabit dñs. **N**otabile est autē q̄ xps in cruce
 habuit caput inclinātū ad dexterā. vt per h̄
 significaret q̄ patiebat p̄pter pctm̄ qd̄ fece
 runt primi parentes cū dextis sua. **I**te per h̄
 inuuitur q̄ nō vocat hoīem ad leuā. i. ad vi
 tam terrestre. sed ad celestē. **I**te per hoc ostē
 dit etiā q̄ in his que facim⁹ rectaz intentio
 nē non sinistra habeam⁹. **M**at. v. **N**esciat
 sinistra tua qd̄ faciat dextera tua. **S**ecū
 do traxit nos p̄ brachioz extensionē. sic ma
 ter trahit pueros ad se brachia apertēdo. **z**
 autē duobz. s̄. p̄ sinistra quo p̄gregat ad fidē
 z per dextrū q̄ portat ad eternā beatitudinē
Utrūq̄ autē brachiū de⁹ olum clausū tene
 bat. qz paucos ad fidem ducebat **N**ūc autē
 verūq̄ apertū habet. qz cognitionē fidei om
 nibz tribuit z ad suā beatitudinē fideles ac
 cipit. **U**n̄ quelibet fidelis ania p̄t dicere il
 lud **L**anti viij. **L**euā ei⁹ sub capite meo. et
 dextera illius amplectabit me. **L**euā sub ca
 pite ponit qm̄ verā cognitionē fidei tribuit.
 dextera amplectatur qm̄ sanctos sibi eternali

De exaltatione san. crucis.

ter vnit in glia. Un̄ quibet fidelis p̄t dice-
re illu d̄ ps. Tenuisti manū dextera tuam et
in voluntate eduxisti me z cū glia suscepisti
me. Tercio trahit p̄ manū p̄forati-
onē. sicut liberalis trahit egenū ad se. Habu-
it in cruce x̄ps manū aptas p̄fixas z perfora-
tas. Aptas ad innuendū q̄ dat faciliē Deb.
xij. Tanq̄ filijs vob̄ offert se reus Jsa. lxxv.
Aureq̄ clamāt exandā eos. Aug. Proui-
oz est d̄ ad dandū q̄ nos ad accipiendū.
nob̄ in exemplū. iuxta illud Eccl. iij. Non
perahas datū angustiatū. Itē habet manū
p̄fixas ad innuendū q̄ dat p̄seueratē. i. Co-
riuth. iij. Quid habes qd̄ nō accepisti. Ec-
cli. ij. Scitote q̄ nullus sperauit in d̄no et ē
p̄fusus. p̄manit in mandatis ei⁹ z est dereli-
ctus. Itē habuit manū p̄foratas. qz dat oi-
bus largiter. i. Thimo. vi. Qui p̄stat nobis
oia abunde. Jaco. i. Si q̄s indiget postulat
a deo zc. O q̄s larg⁹. qz p̄ potu aque frigide
dat mercedē celest̄ glie. Mat. x. Qui dat
potū vni ex minimis meis aque calic⁹ frigi-
de. amē dico vob̄ nō p̄det mercedē suaz. O
q̄s liberalis fuit in cruce vt sibi nihil retine-
rit. Nā petro dedit eccliam. iohanni matrē.
patri aiām. latroni paradisiū. nicodemo z
ioseph corpus pp̄niū. nob̄ oib⁹ sanguinē su-
um p̄ciosum. z crucifixorib⁹ vestimēta. iu-
det palia. Quarto trahit nos p̄ lateris a-
p̄tionē. trahit eai nos sicut amic⁹ amicu⁹
ōndens ei amorē. Bern. Clamat clāu⁹. cla-
mat lancea. clamat vuln⁹ q̄ nos vere dile-
xit hiesus. Quinto nos trahit p̄ pedū af-
fixionē. sicut amic⁹ in carcere postus trahit
amicū ad eū visitandū. z sic x̄ps p̄pter amo-
rē n̄m se in carcerare z crucifigi fecit. vt te-
rem⁹ ad pedes ei⁹ recurrere cū maria magd̄.
reciperet cū misericordie z salutarē doctrinā
z peccōz remissionē Deutero. xxxij. Qui ap-
propinquat pedib⁹ ei⁹ accipiet de doctrina
ei⁹. Sexto trahit nos p̄ corpis p̄tensionē
sicut amic⁹ amicu⁹ excedendo se totaliter ad
ip̄m in vera dilectiōe. z hoc fecit x̄ps. de quo
Bern. Dedit tibi oia sua vt essent. oia tua.
Ecce q̄ amicus bilis fuit modus exaltatiōis
in cruce p̄ quē om̄es trahimur ad fiduciam
grē z glie impetrāde. De q̄ Aug. Si b̄nifici-
um passiois abesseret nemo ad x̄m sp̄m habe-
re p̄sset. S3 p̄ ei⁹ passionē z crucē aiāmur
Cr̄s. Tribularer p̄mū z desperarē si nō pas-
sione x̄pi amarerer Bern. Deficiēte mihi iu-
sticia z sanctitate. deficientib⁹ meritis succur-
rat mihi passio tua. L. Sed⁹ vidēda

est causa exaltatiōis. Et multe sunt causē q̄
re opebat filiū hominis in cruce exaltari.
Prima causa vt inueniret. Nā cōmūis q̄re-
la fuit an̄ aduentū x̄pi q̄ nō possit inueniri a
sanctis. vn⁹ fuit Job. eiusdē. xxij. Si ad ori-
entē tero nō appet. si ad occidentē nō intelli-
gam eū. si ad sinistram qd̄ agā. nō apprehendā
eū. si ad dextera nō videbo eū. Alter Jsaas
eiusdē. clv. Vere tu es d̄ abscondit⁹ salua-
tor isrl. Et Salomon Lati. viij. Quis mi-
hi det vt inueniā te foris. q̄ opebat exaltari
vt inueniret. s3 nullibi. nisi in cruce. In cru-
ce enī ab oib⁹ inuenit a iustis z peccōtib⁹. vt
p̄tz de latrone q̄ inuenit eū in cruce. Nā res
p̄dita in alto palo suspensa inuenit. sic x̄pus
in cruce Job. iij. Sicut moyses exaltauit
serpentē zc. Si q̄ p̄didisti x̄pm q̄ras in cru-
ce z inuenies. p̄uerb. viij. Qui me inuenie-
rit inueniet vitā. Scda causa vt cognos-
ceret. q̄rela enī sanctorū fuit q̄ nō p̄gnoscere
tur Job. xxij. Quis mihi tribuet p̄gnosce-
re eū vt veniā ad solū ei⁹. sed in cruce p̄ni-
tus nudus vt vndiq̄ cognosceret. Job. viij
Lū exaltauerit filiū hoīs i cruce tūc p̄gno-
sceris qz ego sum q̄ p̄ salute missus est z i le-
ge p̄missus. Deut. xvij. Suscitabit d̄ns vo-
bis p̄phetā de fratrib⁹ vris. ip̄m t̄q̄ me au-
dieris. Jō Bern. Cognouim⁹ te i cruce ba-
ne hiesu. qz tu es fugientū reuocator. reuer-
tentū redēproz. fuentū n̄b̄ remunerator.
orphanōz p̄tector. Ibi cognosceret eius hu-
militatē. obediētā z patientiā Tercia cā
vt timeret. fuit enī q̄rund̄z querela q̄ reus
nō timeret z pecc̄m in peccōtib⁹ non puniret.
De illis vnus fuit Job. xxi. q̄ dixit. Quare
impij sublimati viuūt p̄fortari in diuitijs.
Bos eoz p̄cepit nō abortiuit. vacca peperit
nō est p̄iuata seu. egrediunt q̄si greges p̄-
uuli eoz. tenet tympanū z cythara. ducit i
bonis dies suos. sic ista q̄rela esset. qz post p̄-
dicta seq̄tur. in puncto ad infernū descēdit
qz d̄ vult punire peccā. z h̄ oīdit. qz pecca-
tū p̄mōz parentū z n̄m p̄uinit in filio.
Ro. viij. Proprio filio nō peccat d̄. Bern.
Si nō peccat filio nūq̄d peccet nequā suo
Lu. xxiij. Si in vitido ligno h̄ faciūt in ar-
do qd̄ fiet. i. si passus est innocēs qd̄ nocens
Bre. Si sine flagello nō cepit q̄ sine pecca-
to venit. quō flag. illo digni nō erūt q̄ i peccō-
viterūt Jō Eccl. v. Ne dixeris peccauī. qd̄
mihi accidit triste. Aug. Nullū malū im-
punitū zc. Ro. xij. Si feceris malū in-
mere. Prouerb. xi. Si iustus in terra patit̄

quanto magis impius et peccator. Bern. Dū pside-
ro iob in sterquilino. Johan nē truncatus
capite sanctificatū in vtero. omnes dei ele-
ctos supra modū passos. qd de me dicere de
beo Job. xx. Luct oīa q̄ fecit nec summabi-
tur. Quarta cā fuit vt amor su⁹ latēs ap-
pareret. q̄rela erat de vto vt amorē suū p̄tine-
ret. sicut p̄q̄nt̄ Isa. lxxij. Ubi est zelus tuus
et fortitudo tua et multitudo miserationum
tuar. Et Dauid ps. lxxviiij. Ubi sunt mi-
sericordie tue antique dñe. Lessat iā quere-
la. qz exaltat⁹ est fili⁹ hoīs in cruce vt chari-
tate latente ostenderet. i. Job. iij. In h̄ cogno-
uim⁹ charitatem. qm̄ illa aiām suā posuit pro
nob. Apoca. i. Dilxit nos et lauit nos i san-
guine suo a peccatis nr̄is. Jō Aug. dicit. Ne-
scivi quō me de⁹ diligeret nisi p̄ me mouer-
ligeret. Ro. v. Commendauit de⁹ charitatem
suā in nob. Bern. In q̄ illuxit clar⁹ q̄ nos
dilexit de⁹ q̄ in cruce et in suis vulneribus
Dic amor latens i cruce manifestat⁹ est. Fi-
gurat Ben. vij. Rūpti sunt. s. in passiōe oēt
fontes magni abyssi. id est magne dilectōis
fons oculorū ad flendū. fons oris ad clamā-
dū. fons manū pedū et lateris ad lauandū.
Et sic factū est diluuiū misericordie. ad qd
omēs hātem⁹ refugū. de q̄ Bern. in medi-
tationib. Cū pungit caro. cū pulsat turpis
cogitatio recordor vulnere xpi in cruce et re-
sisto. nō inuenio tā efficacē remediū in oibz
temptationibz sicut meditatio crucis xpi et
vulnere ei⁹. Notāda est nūc seq̄la vt enā
exaltarem⁹ crucē xpi. venerādo. i. supra illud
Sap. xiiij. Benedictū lignū p̄ qd facta est iu-
sticia. Et merito debem⁹ crucē exaltare et bñ-
dicere. **M** P̄rio qz in ea sum⁹ reconci-
liati. ad Col. i. Pacificans p̄ sanguinē crucis
eius. Raba. In te crux sancta respiciūt an-
geli cumulara sua gaudia. **S**cdō qz per
cruce referat⁹ est a dñe regni celesti. Dama-
sec. Crux xpi est clauis paradisi. de q̄ Isa. xx
iij. Dabo clauē domus dāuid sup humerū
eius. Nā nemo suis meritis potuit ingredi.
Nōg in. iij. di. iij. Nec circuitio nec ba-
ptismus apuit ianuā celestis regni nisi ho-
stia salutaris. i. crucis. de q̄ Heb. x. Habem⁹ si-
ducia in introitu sc̄orū in sanguine xpi. Nec
est sc̄ala Jacob. Ben. xxvij. cui⁹ summitas
celos tangebat. **T**ercio qz p̄ cruce iunsi-
cati sum⁹. nā p̄ vetitū lignū eram⁹ mortifi-
cati. de q̄ Amb. Qū pomi notialis mortuū i
morte corruit. s. in h̄ ligno viuificati. Bern.
In arbore crucis diuice pendebat oīs fruct⁹

virentē. qz xps benedict⁹ fructus q̄ est vita
Joh. xiiij. Ego sum via veritas et vita. Am-
bro. Sicut pomū in arbore. sic xps in cruce

Quarto qz in cruce sum⁹ saluificati. Au-
gu. Crux saluatoris est cā nob totius beatitudi-
nis. figurat p̄ arcam uoc. in qua saluatiū
est gen⁹ humanū. de q̄ Sap. xiiij. Exiguoli-
gno credūt hoies saluare aīas suas. De quo
Bre. in registro. Quid cruce xpi p̄ciosi⁹. de
qua in nos trāscēdit gr̄a salus et vitē. Euse-
bius. Tota salus hūani generis puenit ex li-
gno crucis. Rich. de san. victo. Sicut p̄ dya-
bolū in ligno venit oīs tribulatio. sic p̄ xpm̄
in cruce omīs saluatio. Ideo tres festiuita-
tes celebrat ecclia de cruce sancta. Primum
festum adorationis in paraseuse. festuz in-
uentionis. et exaltationis.

Sermo CXXIX. Ad idem.

Kat liber inuo

elatus. et expandit illū corā me. scri-
ptus intus et foris. et scripta erant
in eo carmina lamentationis et ve. Ezechie-
lis. q̄. In summa verborū duo innuūtur.
Primo crucis xpi p̄figuratio. sc̄do subui-
gitur p̄figurati manifestatio. Primum ibi.
liber erat inuolut⁹. Sc̄dm̄ ibi. expandit il-
lum corā me. **I** Dixi primo innuūtur
crucis xpi p̄figuratio. cū dicit. Erat liber in-
uolutus. Iste liber est crux xpi. Nā māsūt
que p̄ gregationē foliorū librū faciunt. sc̄z
scriptura. lectura et figura. Et sic crux chu-
st̄ dicit liber. Primo ex scriptura. quia in eo
per pylatū fuit scriptus titulus trisūphalis.
Johan. xix. Hiesus nazaren⁹ rex iudeorum
Sc̄do ex figura. qz cōpositū ex pergameno
et gineo. s. corpe suo. et asseribz ligneis. et qua
drangulari ad designādū q̄ hoies a q̄tuor
p̄tibz mōi i ea eēt redimendi. Tercio ex le-
ctura. qz in sc̄ta cruce tanq̄ in libro legitur
opus nre redēptiōis. Est enī crux sancta li-
ber laicorū. vt habet in cano. de p̄sed. i. iij. per-
latū. et est Greg. q̄ dicit. Qd̄ legentibz scri-
ptura. hoc idiomus cernentibz p̄stat pictura.
vt in ip̄a legant qui lras nesciunt Jō de tali
pater Hebr. ix. Dic est liber quem moyses
asperlit sanguine. i. xps. Similiter Ben. v.
Dic est liber generatiōis ade. Reuera liber
iste pbauit generationē xpi ex Adam. quia
passus est fm̄ humanitātē et nō diuinitātē
in cruce. Ideo ratione p̄tractus veri corporis
et sanguinis xpi veneratur crux sancta De q̄

De exaltatione san. crucis.

sanctus Tho. pte. iij. q. xlv. ar. iij. Ligno crucis in q̄ crucifixus est ih̄s ex cōtactu corporis z mēbroz xp̄i z ex eo q̄ sanguis ei⁹ est perfusa z rubricata maior veneratio debet. Jō dicit Damasc. li. iij. Ratione orac⁹ venerant clavi z lancea. Nō aut̄ in alia materia lapidea vel ferrea. qz nō rēp̄sentant ei⁹ imaginē sicut crux xp̄i. **D**iceres. cur nō veneratur azina in q̄ xp̄s honorat⁹ est. sed honorat⁹ crux xp̄i in qua dehonēstus est. Rōndet s̄m glo. de p̄sc. dist. iij. Crux dñi. qz laus xp̄o exhibita in azina fuit mūdāna. sed in cruce facta est redēptio n̄ra. Idcirco in cruce tanq̄ in libro legere debem⁹ virtutē nostrē saluationis. Eusebius in finone. Tora salus mentis z corporis puenit nob̄ ex cruce xp̄i s̄rute. Cui p̄sonat En̄s. sup̄ Mattheū dicens. Crux saluatoris est nob̄ causa totius beatitudinis. Et sicut crux h̄z quatuor cornua. sic quatuor virtutes legere debem⁹ in cruce ligno. **P**rimo in sup̄iori cornu cruce debem⁹ legere obedientiā. de q̄ Phil. iij. fact⁹ est obediens vsqz ad mortē. morte aut̄ cruce. Sanctus Tho. pte. iij. q. xvi. ar. iij. Cōueniens fuit xp̄m in cruce obedientiā pati ppter iustificationē humanā Ro. v. Sicut p̄ vni⁹ hominis in obedientiā p̄ cōtra rēḡ p̄st̄ituti sūt multri. ita p̄ vni⁹ obedientiā iusti p̄st̄ituunt multri. ppter qd̄ dicit Aug. de spū z lra. Nō credo sine eā factū q̄ de berhamia trāsit ad passiōnē. Nā berhamia interpretat⁹ dom⁹ obedientie ad resignādum q̄ ex obedientia mori voluit. **I**te quā ad duplicē obedientiā exhibuit xp̄s i cruce. s̄. naturalē. penālē. virtualē z finalē. **P**rimo obedientiā habuit naturalē quā p̄sideram⁹. Naturalē enī est q̄ ois filius subditus sit suo generatori. hanc p̄didim⁹. sed xp̄s habuit illā in summo. ps. cxxix. In capite libri. i. in initio eternitatis scriptū est de me vt facerē volūtātē tuā deus meus volui. Nō obedientia fuit z coacta. cū vni⁹ sint nature volūtātē z potētē. s̄ obedientia filiali et dilecta. quā obedientiā cōmēdauit z pater Mat. iij. Dicē fili⁹ meus dilectus. Secūdo cūdo habuit obedientiā penālē. qz fact⁹ obediens vsqz ad mortē. Scitis tho. pte. iij. Hāc penālē obedientiā exhibere voluit nob̄ i exemplū virtutis. Dicit nāqz Aug. in li. lxxxiij. q̄ si om̄i. Sapientia dei est cōp̄tū hominē docēs recte viuere. modo ad rectā vitā p̄niet metuēda nō timere. Sunt tñ alij hoīes quibus mortem nō timēt p̄ deo sustinere. timēt tñ genus mortis. q̄ xp̄s turpissimā mortē sustinuit ex

obediētia. Sap. iij. Morte turpissimā cōdemnem⁹ eū. vt nullū gen⁹ mortē timere reterem⁹. Tercio habuit obedientiā virtualē. Joh. viij. A meipso nihil facio. s̄ sicut docuit me p̄ sic loqr̄. **Q**z virtualis z grata fuit deo p̄ ista obedientia. qz xp̄s miraculoz operationē oris z veritatē p̄dicatiōnē. z nācū dissolubilē vniōnē. ois p̄ne volūtātē adimplerōnē p̄ri tanqz p̄ncipio generātī approbat⁹. Nā de opibz miraculoz dixit Joh. v. Quousqz p̄ me⁹ opat⁹ z ego opor. De veritatē p̄dicatiōe Joh. viij. Mea doctrina nō ē mea s̄ ei⁹ q̄ me misit. De vniōne vero indissolubilē nature. Joh. xiiij. P̄ maior me est. S̄ de p̄ne adimplerōne volūtātē. Joh. viij. Queb̄n placita sūt ei facio sp̄. Et sic ex obedientia virtuali passio ei⁹ fuit accepta a deo p̄re p̄ oibz n̄ris delictis. Eph. v. Obluit se ip̄m hostiā immaculatā deo p̄ri in odorem suauitatis. Quarto eternalē z filialē habuit obedientiā. cū caro mortalē z passibilē facta est immortalē z impassibilē. Nāz in trauitānis clausis post resurrectionē. z sic nos in cruce z in oī vita sua obedientiā docuit. s̄ i mūdū dūueniēs. z p̄ mūdū trāsiēs. z de mōdo exiens. P̄no docuit obedientiā in mūdū veniēs. Cū dixit Joh. vi. Nō recessē vt factāz volūtātē meam s̄ ei⁹ q̄ me misit p̄ris. Secūdo docuit obedientiā p̄ mūdū trāsiēs. Joh. iij. Libus me⁹ est vt faciā volūtātē patris mei. Tercio docuit obedientiā de mundo exiens. Nā in passionis agonia dixit Mat. xxvi. Pater si fieri pōt transeat a me calix iste. vt r̄ntamē non sicut ego volo sed sic tu. In b̄ debem⁹ cū sequi ei in oībus obedientiā p̄stādo. dicendo cūz ap̄lo Gal. iij. Xpo confusus sum cruci. vni⁹ iā ego. nō ego sed viuit i me xp̄s. Nā in cruce habuit caput inclinātū in obedientie signū. Quā virtutez cōmēdat. Duce. sup̄ Lanti. Obedientia est diuinitū p̄ceptoū virtus p̄fectissima. ppter qd̄ dicit. J̄sido. de sum. bo. Subijcuntur nob̄ om̄ia si ratio nostra fuerit deo subiecta. Habetur exemplū de quodā fratre qui fuit missus ad hauriendū aquā z obliē⁹ fuit sumis. z nō fuit ausus reuerri sine aq̄. dixit **D**putec missus suz ab abbate ad hauriēdū aq̄m ascēde. z aq̄ ascēdit obediēs sibi. vt obedientiā p̄staret suo sup̄iori Aug. P̄ vs valz vna oīo obedientis qz decē milia contemptoū. Jō Grego. Nimirū si tarde exaudimur cū do minū precipiētē raro vel nunqz audimus. Nā dicit Aug. de sacramētis. li. i. Dīs vt⁹

ab obedientia incepit. sic comēviciū ex inobe-
dientia pcessit. Scdm cornu a dextis des-
gnat lectionē misericordie Eph. iij. Estote
in misericordie benigni et misericordes. Nā oīa opa
misericordie a xpo in cruce sūt exhibita. Nā
esuriētes corpe suo pavit. i. Lox. xi. In qua
nocte tradebat ihs accepit panē bñdicēs et
grās agens dixit. Accipite et māducaite hoc
est corp⁹ meū. Sitiētes potavit di. Accipi-
te et bibite hic est calix novi testamēti in meo
sanguine. Uincto a liberauit Zach. ix. In san-
guine testamēti eduxit vinctos de lacu. Ex
iulem hospitauit. s. latronē. cui dixit Lu. xx.
iij. Hodie mecum eris in paradiso. Dicit Ra-
banus sup Bēn. Hora meridie dñs crucē
ascendit. sed post meridiē latronē in paradi-
sum transduxit. Nam illa hora sicut p̄uari-
catorem Adam expulit. confitentē latronē
induxit. sic nos misericordiam in libro cru-
cis legere debem⁹ et agere. iuxta illud Jsa. lv
iij. Frange esuriēti panē tuum. egenos va-
golos induc in domū tuā. et oriatur in tene-
bris lux tua. i. grā et misericordia. iuxta illud
Mat. v. Beati misericordes quā rē. Nam
saluator dixit Lu. vi. Eadē mensura quā me-
si fueritis remittet vob. Jō apls Heb. iij.
Ideam⁹ cū fiducia ad thronū grē ei⁹ vt mi-
sericordiam psequimur. In tercio cornu cru-
cis a sinistra legere debem⁹ patientiā in ad-
uersis. Un apls ad Heb. xij. Recogitate
cum quā talē sustinuit aduersus semetipm cō-
tradictionē. Nā in oīb⁹ suis p̄suris et angu-
stijs nō apuit os suū. s. patientiam exhibuit
vt oīus Jsa. liij. Sicut ovis ad occisionē
duct⁹ est. et quā agn⁹ corā tonde te obmure-
scit. nob in cēplū. Un Bern. Oīs labor le-
uis oīs amariū do dulcē. oīs pena tolerabi-
lis si p̄sideram⁹ quā biberit xps i cruce. In
quarto cornu et in fine legere debem⁹ humilita-
tē. hanc xpus docuit tpe passiois. Phil. ij.
Exinanuit semetipm formā sui accipien-
s. Nā lauit pedes discipuloz di. Joh. xij. Ex-
emplū dedit vob vt et vos ita faciatis. Nā hu-
militas est sedes grē Jsa. vlti. Sup quere
quā dece spūa me⁹ nisi sup humilē et tremantē
sermone meos. Bern. Vir⁹ hūilitatis est
recipere lese charitatē. ipa sola v̄buz dei in-
uerti virginis induxit. Luc. i. Respexit hu-
an. sue. Bern. Iudeo dicere quā sine hūilita-
te deo nō placuisset v̄ginitas marie. Idcir-
co Deracius cū costā vicit et cruce xpi in
brachijs gessit nec intrare poterat hirtm su-
perbo. sed hūilitatē et ab angelo cor̄tēcia.

Quilibet fuit involut⁹ in figuris. Nā
primo figuratus est in ligno vite quod erat in
medio paradisi. et sic xps passus ē in ligno in
medio mōdi. ps. Opus est salutē in medio ter-
re. In hoc ligno erat vita nra. Deutero. iij.
Erit vita tua aī te pendens. Bern. In arbo-
re crucis dñice pendebat fruct⁹ oīs vitenre
Etiā figurat⁹ est Bēn. iij. Lū abel a cayn
fratre suo in agro cū tridēte occisus est. et sic
xps a fratrib⁹ suis iudeis in ligno crucis. Jō
dñs dixit eis Mat. xxij. Veniet super vos
omnis sanguis iust⁹ et c. Secūdo figuratus
est in arca noe in qua totū gen⁹ humanum
saluat⁹ est. et sic nos Sap. xij. Exiguo li-
gno credūt hoīes saluare animas suas. Aug.
Domuit hostem nō ferro sed ligno. Greg.
Quid peiorius et sublimi⁹ cruce. de qua tan-
ta in nos trāscēdit grā et virt⁹. Tercio fi-
gurat⁹ Bēn. xij. Lū colligasset abraā ysaac
et c. sed arces in ipmis occidit p eo. Spūali-
ter. sic xps inter spinas occidit. Aug. Inter
spinas occidit quā spinas pctōz p̄stringere ve-
nit. Quarto figurat⁹ Exod. xv. Moyses
clamavit ad dñm p aq̄s. quā oīdē ei lignū.
quod cū misisset in aq̄s in dulcedine versē sūt.
sic et aduersitas dulcorat. Sre. Quidquid
terrena aduersitas p̄pinat afflictionis leue-
rit si aspiciat⁹ ad patibulū crucis. Quinto
figurat⁹ Bēn. xxvij. Jacob vidit scalas et
summitas ei⁹ tangebāt celos et c. Aug. li. ij.
de cathecismo. Scala celi crux xpi est p quā
xps lapsum hoīem leuauit. Sexto figu-
rat⁹ est. iij. Reg. xvij. Legens mulier ligna
et c. Spūaliter. ml̄ier. i. ecclia collegit ligna
crucis et fecit ignē charitatis. Bern. Super
oīa te mihi reddidit calicē amabile o bone hie-
su. et Leni. vi. Ignis in altari meo nō extin-
guetur. sacerdotes subijcētes ligna et c. Septimo
est lectulia salomonis Math. xxij. Erūt duo in lecto-
rno. figurat⁹ Bēn. xlij. Jacob bñ dixit filios collegit pedes su-
per lectū et p̄summauit vitā. Octavo figu-
ratur p candelabrum in tabernaculo. Exo. xxv.
xvij. sic xps in ecclia erat. Nono signa-
tur p arborē Daniel. iij. Ecce arbor i medio
terre vniuersoz esca est in ea. Sic crux xpi
in medio terre sicut lignū vite in medio pa-
radisi. Bern. Quanto altior arbor tanto su-
cius dulcor. Tu solus dulcissimus. quā al-
tissim⁹ hiesu xpe. Decimo figurat⁹ p serpe-
tem enē. Nu. xxi. et Lol. i. Pacificans per
sanguine crucis ei⁹ siue quā in celis et c. Rich.
de sancto victo. Crucis signaculū est dēmo-

vulnera tua. vt te immēse dulcedinis dñm
habeam in corde pectore z ore. p̄ficiāq; docu-
menta passionis tue ope. Nā dicit Augu.
sup prima canonica Johānis. Homo fide-
lis q̄ ita recordat dñice passionis documen-
ta. nō solū patenter morit. sed etiā patēter
vixit z delectabiliter moritur.

Sermo CXXX. Ad idem.

Quis vult

venire post me abneget semet
ip̄m z tollat crucē suā z sequa-
tur me. Mat. xvi. In summa v̄bor eua-
gelij duo innuunt. P̄mo p̄p̄it arb̄itriū nr̄i
libertatē. ibi. si q̄s vult venire post me. Se-
cūdo subūgit x̄pm sequentiū q̄litate. ibi ab-
neget semet ip̄m. De p̄mo dicit. Si q̄s. i. ali-
q̄s ex mult̄. siue sit dñs siue fū siue diues
siue paup. Excedit inia largitas se offert oib;.
se nulli denegās. Act. x. In veritate cōp̄n n̄
est p̄sonaz acceptō ap̄d x̄m. i. L̄pi. ij. Vult
om̄es hoies saluos fieri. Glo. Vult volūta-
te z additionata nō absoluta: si dño obediant
in p̄cept̄s suis. Mat. ix. Si vis ad vitaz in-
gredi serua mādata. Et sic reliq̄t homi-
luntatē. U. Sz d. nunq̄d reliq̄t etiā ei
p̄tatem. R̄ndet q̄ nō. qz p̄tātē sibi refuauit
Ro. xij. Om̄s p̄tās a dño x̄o est. Sed
d. nunq̄d est p̄tra x̄m si vult z nō p̄t. R̄nde-
tur q̄ nō. licet nō p̄t p̄ se p̄c̄t̄i mediātē dei
ad iutorio. Phil. i. De est q̄ opat velle i no-
bis z p̄ficere. Joh. xv. Si nemo nihil pote-
stis facere. Isa. xxvi. Om̄ia opa nra opatuf
eo dñe. Et sic nō possit causari. sz magis ad-
mirari abyssum bonitatis. siue q̄ tanq̄ dñs in
bonis opat in nob. z facit q̄ grata sibi sunt z
accepta. z iudicat ea eterna mercede digna
z coipo allicit nram voluntatē liberā vt ve-
lit. Et vnde oñ die sen̄m doctore z ducto-
rem. P̄mo ductore cū dicit. Post me veni-
te. q. d. nullus p̄cedit me. nullus vadit iux-
ta me. om̄s op̄iet ire post me. qz ego p̄rio ge-
nit̄ in mult̄ fratib; . Ego sum q̄ p̄rio dixi
discipulis meis Joh. i. Venite z videte. s. o.
pera mee virtut̄. Secūdo dicit eis Math. xi.
Venite ad me oēs q̄ laborat̄ z onerati estis
ego vos reficiā. tollite iugū meū super vos.
onus meū leuē est. qd̄ hylanter suscipite et
portate ad gl̄iam. Tandē terciō dicit eis i fi-
ne illud Mat. xxv. Venite b̄ndicti patris
mei accipite regnū zc. Et sic est ductor no-
ster ad vitā gr̄e z gl̄ie. Dixi secūdo oñ die se

quentiū x̄pm q̄litate dicens. abneget semet
ip̄m. z sic est nr̄ instructor docēs nos ire vitā
quā ip̄e ambulauit. dixit enī Joh. vi. Non
veni facere voluntatē meā sz eī q̄ me misit
z sic debemus nosmetip̄os abnegare. An̄. z
merito. qz iure nihil habem⁹ boni in nob. et
pbat mult̄ rōnib;. X. Prima qz deus
creauit nos. ps. Ip̄e fecit nos z nō ip̄i nos.
Sicut q̄ nihil boni in nob est qd̄ ip̄e nō cre-
auit. ita dignū est q̄ oia nra bona sua sunt.
z nō licet auferre sancta sanctor̄ ne sacri legi-
um cōmittam⁹. Secūdo rō. qz nos eterne mor-
ti dedit z sua morte p̄ctosissima redemit. z p̄
nobis oib; mortu⁹ est. vt q̄ viuūt iā nō sibi
viuant. sed sibi q̄ p̄ nob mortu⁹ est. dicēdo
cū ap̄lo ad Gal. ij. Vius ego. nō ego. sed vi-
uit in me x̄ps. Tercia rō. qz nos in ḡtos ab-
oib; b̄nficijs suis auer̄os p̄ peccata a dyabolo
defendit. qz criminib; nr̄is remerimus.
eo q̄ inique a sua p̄ctiōe recessimus z sub
sua p̄ctiōe esse nō rebueramus. z sic nos
malign⁹ hostis sine defensōe captiuos ha-
bens ad suā voluntatē duplisset eterna sup-
plicia. sed ip̄e ex sup̄abundanti bonitate nos
defendit ab eo z ad patriam reduxit. vt dica-
mus cū ps. rcij. Nisi dñs adiuuēt me. pau-
lomin⁹ habitasset in inferno aia mea. Tres
no. iij. Magna dñi misericordia zc. Quar-
ta rō. qz ea bonitate q̄ nos creauit eadē nos
a dyabolo p̄seruabit ne in nihilū redigem⁹.
Greg. Esse nostrū ex nihilo est z in nihilū
tenderet nisi auctor oim̄ manu sui regim̄is
p̄seruaret. D magna fatuas se engere con-
tra x̄m. Isa. x. Nunq̄d gloria secuti contra
eū q̄ secat. nā se mouere nō p̄t. Heb. i. Por-
taus oia verbo virtut̄ sue. Quinta rō est se-
cunitas. qz enī totū se abneget vt totū se offe-
rat deo. vt totū eū deus habeat. z sibi nihil ē
vt deo aliquid sit. z sic sui nihil amittere tu-
met nec p̄dere. sz sp̄ secur⁹ est q̄ de⁹ qd̄ suū ē
p̄suat. Sap. v. Justoz aie in manu dei sit.
Joh. x. Nō rapiet eos quisq; de manu mea
Joh. vi. Om̄e qd̄ venit ad me nō eijciat for-
ras. Sexta rō vt sibi vitā rependerem⁹ no-
strā q̄ oem vitā suā ad salutē nram imp̄dit
Isa. ix. Puer nat⁹ est nob zc. z deniq; i cru-
ce aiam suā p̄ nob dedit. Mat. xx. Venit a-
filij hois ministrare z nō ministrari. z dare ani-
mā suā in redemptionē p̄ mult̄. Et sic de-
bemus abnegare voluntatē nostrā z bati la-
re crucē. Gal. v. Qui x̄pi sunt carne suā cru-
ciferunt. Jo subdit crucē suam. Grego.
Luce a cruciatu dz. An̄. de mensuratione

De exaltatione san. crucis.

crucis. **D**ñe si crux seruorū tuorū dicitur
cruciatu. quomō est hoc dic mihi. cum di/
xisti. iuge meum suauē & onus meum leuē.
Sap. xij. Bonus & suauis est dñe spūs tu
us. Rñdetur. Luce esse cruciatum cordis
quā portare debem⁹. **A** Naz sicut crux
habet quadruplicē dimensionē. scz longitu
dinē. sublimitatē. latitudinē & pfunditatē.
Debemus enī cruciatū habere. **P**rimo de p
funditate. q̄ nō humiliamur intantū sicut
debem⁹. **A**d pfundam humilitatē uos cog
it xpi humilitas. q̄ fili⁹ dei ita uoluit se hu
miliare. **Phil. ij.** Exinanuit semetipm ꝛc.
Bern. Exinanuit se vsq; ad carnē. vsq; ad
mortem. vsq; ad limbuz. vsq; ad crucez. **D**e
sua pfunda humilitate **Isa. liij.** Uidimus
eū non habentē speciem neq; decorē. & hoc pro
pter peccata nra. **Aug.** Quid faciet hūana
fragilitas cuz se depressit diuina maiestas.
Secdo ad pfundā humilitatē nos cogere
debet nra cogitatio cogitādo qd sum⁹. **Job.**
vij. Quid est hō qz magnificas eū. **ps. viij.**
Dñe quid est hō q̄ memores ei⁹. Quanto
uilliores nos cognoscim⁹ de tanto humilio
res nos esse debem⁹ q̄ alnissim⁹ sic sponte ē
abiectus hoc docuit **Matth. xi.** Discite a
me qz mitis sum & hūilis corde. **I**deo meri
to habere debem⁹ cruciatū cor. ex quo nō ira
pfundam humilitatē habem⁹. & gratiā sua
humilitate **S**ecūda dimensio crucis est
sublimitas. ubi cruciari debem⁹ pro eo q̄ eū
nō plene possum⁹ uidere & amare sicut sub
limis sua bonitas exigit. **D**e quot sunt ho
die cause amoris sui quas necllingua dicere
nec intellectus sufficit capere. **S**i pro mune
ribz diligere uis. o q̄s plura dabit q̄ q̄ anti
mā de corpe. sanguine de corde. aquā de late
re redit. **S**i uis amare illū qui pte aliqua
ardua facit. magis xpm: de quo **Bern.** Di
xit plura. fecit mira. pertulit dāra. **Isa. i.** A
planta pedis vsq; ad uerticem nō ꝛc. **S**i a
liqd uolumus diligere qz bonū. magi illud
qd optimū est. **E**t sic infinita sunt que nos
ad amorē dei cogunt & xpi filij eius. **N**ā om
nia q̄ creauit pbant dei bonitatē. **Bre.** Pro
batio dilectōis est exhibitio opis. **N**ecessē
habeat se dilectrix aia xpi & dei sicut de⁹ se ha
ber ad eā. **P**ro sic de⁹ semp amat & nō desistit
ab amore. sic oīs affect⁹ tuos offer sue volū
tati. **S**ecdo sicut semp habet nos pre oculis
ita semp debem⁹ cogitare deū patrē. **Boeti⁹**
Magna est nobis indicta necessitas pbi
tatis cum cuncta agam⁹ ante oculos iudi

cis cuncta cernētis. ergo qd nō faceres in p/
sentia hominis. nec in p̄sentia dei facere debe
res. **T**ercio sicut de⁹ p̄tinue nob̄ seruit opera
bona in nobis opando & nos p̄seruando. et
sic nos p̄tinue debem⁹ esse in ei⁹ seruitio om
nia rpa in eius seruitio impendendo. **Eccli.**
xiij. Particula tone diei non te p̄tereat.
Quarto sicut nos semp custodit ab omibz
malis. & sic nos semper abstinere a uicijs. et
cruciari debem⁹ in nobis q̄ nō ita laudam⁹
& amamus dei c̄b̄tatē & bonitatē sicut de
beremus. **D**ugo in ll. de arra aie. **N**ihil pos
sumus p̄ beneficijs rependere q̄ amare.

Tercia dimensio fm **Anb. li. viij.** est lantū
do crucis. ubi cruciari debem⁹ p̄ eo q̄ tantā
p̄sidentia non habem⁹ ad deū sicut debem⁹.
Nam ita dilatauit suā bonitatē & extēdit
manus in cruce ut nos om̄s repleret bonita
te. **ps.** **A**peris tu manū tuam ꝛc. **S**unt enī
multe cause q̄re p̄sidere debem⁹ sue bonitati

B **P**rima qz iustū desiderū est ab eo
ij. **Corinth. ij.** **N**on sum⁹ sufficētes aliqd
de nobis cogitare tanq̄ ex nobis. multo mi
nus desiderare. **A**d quid daret nisi etiaz ve
litate audire. **S**ecūda causa incitans ad
p̄sidentia est incarnatio. **Aug.** de hōibz do
mini. **Q**ui facit hōiem factus est homo ne
periret qd fecit. **Lu. xix.** **V**enit filius homi
nis querere & saluū facere qd perierat. **Aug.**
Si homines perire uellet de celis ad terrā nō
descenderet. **T**ercia causa est passio p̄ no
bis **Roma. viij.** **P**ro proprio filio nō pepit de
us. ex quo filiū tradidit qd denegabit. **N**az
om̄ia que petere possum⁹ munera sunt q̄z fili
us. **Aug.** **E**x quo susceperit malū tuūz spera
cōmunicet nbi bonū suū. **Debre. ix.** **N**olite
amittere p̄sidentia uestrā que habet magnā
remuneratōnē. **Bern.** **Q**uantū pedez fidu
cie in deū posuētis tutantuz obtinebitis. **A**d
qd hortat apls ad **Debre. iij.** **E**amus cuz
fiducia ad thronū grē eius ut misericordiā
p̄sequimur. **Q**uarta dimensio est longitu
do spūalis crucis. **L**ongitudo spūalis cru
cis est cruciatio de hō q̄ nō sum⁹ assiduū & cō
tinuū & p̄seuerātes in dei laude & hūitio. **I**pe
enī noluit descendere s̄z p̄seuerauit & p̄tinua
uit vsq; ad mortē. & sic nos dicētes cū **Job.**
xxvij. **I**usticiā quā cepi nō desera. ad **Sal.**
vi. **B**onū aut faciētes nō deficiam⁹. **Chilb.**
Tolle p̄seuerantiā nullū obsequiū hz mer
cedem. **Breg.** **I**ncassum bonū agifū ante
terminū uite deseras. **Mat. x.** **Q**ui perseue
rat vsq; in finē hic saluus erit.

De sancto Mattheo.
Sermo CXXXI.

Elicitis omni

bus surgens securus est eum
Math. ix. Dicunt naturales
q̄ luna naturaliter sequit̄ mori solis. q̄ ab
eo illuminat̄. et de q̄nto magis sole appropin
quat. et tanto plus q̄ ad terrā de suo lumine
p̄dit. S̄z dicit Macrobius. claritate quā p̄
dit ex pte terre nullo mō p̄dit ex pte celi. imo
pl̄ ex pte supiori illustrat̄. Et Jō q̄n soli
coniungit̄ nihil lumis ad terrā dirigit̄. s̄z in p
te celi in plena luminatiōe existit. Mystice
p̄ lunā p̄ctōres et stulti intelligunt̄. q̄z hec
multi sunt. in p̄ta illud Eccl̄. i. Sicut ozi
finit̄ est numerus. Recte sic. Luna nunq̄
stabilis sed sp̄ hinc inde diuagat̄. sic p̄ctō: de
vno p̄ctō in aliud labit̄. et quo Eccl̄. xvij.
Stultus. i. p̄ctō: ut luna mutat̄. Si igit̄ a
sole iusticie. i. a x̄po vult illūari necesse ē ut
illū solē. i. x̄p̄s sequat̄. ps. xxxij. Accedite ad
eū et illuminamini. et q̄nto plus sibi appropi
quat t̄nto plus vanitate mūdi respicit. Si
aut̄ p̄ctō: est opposit̄ soli tūc claret in nido
vana gl̄a. et q̄ Jhd̄. Lōge a deo ē animus cui
hec vita ē dulcis. Bre. sup̄ Ezech. Quanto
terrenis mens pl̄ occupat̄. t̄nto celestia mi
nus videt̄. ut p̄tz in mattheo. Dū terrenis
inhereret x̄ps cū sole misericordie nō illustra
uit. Ut igit̄ illustraret̄ necesse erat ut eū se
queret̄. Hec imitatio figurat̄. iij. Regū. xij.
Hellas venit ad heliē arantē in cāpis mī
ste sup̄ illū palliū suū. et statim reliquit̄ tob̄ q̄
bus arabat cucurrit post heliā. et trāsies tu
lit par boum et mactauit et coxit carnes et de
dit pp̄lo. et comedit et surgens securus est eū.
Sp̄ualiter: ver̄ helias. i. x̄ps venit ad heli
seum. i. ad mattheū arantē in cāpis. i. auari
cie intentū thelonio. X̄ps misit palliū. i. di
uinitatē palliatā hūanitate et traxit eum. q̄z
fm̄ Hiero. Diuinitatis radix ab eis inuitū
illucebat. q̄s voluit attrahere attraxit. et sic
de mattheo factū est. Jō statim reliquit̄ omnia
De q̄ Beda sup̄ Lucā. Qui solebat rapere
aliena hic volūtariē reliquit̄ pp̄ria. De q̄ the
ma. Reliquit̄ oibz t̄c. In verbis euangeliū
duo inuunt̄. P̄rio pia respectio diuine cha
ritatis. ibi. vidit ihs. Secūdo iubiungit̄ vana
rephensio hūane iniquitatis. ibi. videtes. De
prio dicit. vidit t̄c. Aristo. in li. de aialibz di
cit. Salandrius est aquia. et est albo torus in co

lore. nullā nigredinē h̄ns. et est huius nature
q̄n alicuius egritudo est ad mortē auertit̄ fa
ciem suā ab infirmo. si aut̄ infirmus d̄z cōua
lescere visum corrigens est in ip̄m quasi ap
plaudens. Sp̄ualiter. sic x̄ps totus albus
Lanti. v. Dilectus meus cādidus rubicundus et
nullā nigredinē peccati h̄ns. Sap. vij. Lū
dor est lucis eterne. Ite purissimus d̄ns h̄ns
duos oculos. d̄xtrū. s. gr̄e. q̄ respicit peccato
res. sinistrū. s. misericordie. Hāc si auertit̄ si
ne dubio mouent̄. Jō David. Respice ut
me et miserere mei. Si enim x̄ps infirmū pec
catorē respicit oculo misericordie nō morie
tur in p̄ctis. Nā respectus d̄itatis habet multos
effectus ut p̄tz in smone sequenti. Et sic oculo
misericordie respicit infirmū mattheū cū
ei peccata dimisit. Oculo vero gr̄e ip̄m respe
xit cū eū in ap̄lm elegit. ut p̄ seip̄m testat̄ di
cens. Vidit ihs hoīem sedentē in thelonio
Ubi inuuntur tres infirmitates. D
Prima terrena cupiditas. cuz dicit hoīem.
nō virtū ab humo Ben. i. formauit hoīem
de de limo terre. Bre. Mattheus diligēdo
terrena factus est terrenus. Aug. Solis vnus
quisq̄ est q̄lis sua dilectio. si terrā amat ter
ra es. Et bene auarus hō terra d̄r. Nā sicut
terra est frigida. sic auarus nō h̄z calore chari
tatis. Aug. lxxij. questionū. Venenū cha
ritatis auaricia. vbi auaricia regnat̄ ibi cha
ritas locū nō habet. Itē terra claudit in se in
ferna. et sic auaricia alia peccata morta
lia Eccl̄. xxi. Quasi a facie colubri fuge pec
cata. i. ad Thimo. vi. Radix oim maloz cu
piditas. Dugo de sanc. victo. Qui auaricia
inuitit̄ oim p̄ctōz p̄iceps efficit̄. Sanctus
Tho. ij. q. cxx. ar. ij. Auaricia ē radix oim
maloz. nō q̄ oia mala semp̄ oriunt̄ ab auar
icia. sed q̄ nullū malū est qd̄ nō interdum
oritur ex auaricia. Itē terra in cludit in se in
fernū. Hiero. sup̄ Jonā. Quō cor est in medio
aialis. ita infernus in medio terre. et sic auari
cia. q̄z dicit Tulleus. Tota vita auari homi
nis plena est miserie et doloris. s. p̄ sollicitati
onē. Damasco. Maior est cruciatus auari
oia possidentis q̄ paup̄is nihil h̄ntis. Eccl̄.
v. Omibz diebz vite sue comedit in tenebris
et in curis multis erūna atq̄ tristitia. E
Secūda infirmitas accidia. q̄z sedentes. i. h̄z
no op̄e torpēt. Leo papa. Nō torpētibus
sed laborantibus dat̄ premiū. Nā tria sunt lo
ca. s. celū. infernū et terra. Celū deputatū est
ad quietēdū Mat. xij. Sedebitis sup̄ se
des t̄c. s. l̄r Mat. vij. Venient ab oriente

De sancto Mattheo.

z occidente z recubent cū abraam z ysaac et iacob in regno celoꝝ Infernus deputat⁹ est ad iacendū Prouer. xiiij. Iacobū mali añ bonos z impij añ portas iustoz. Isa. xiiij. Subterte sternes tinea: z opumētum tuuz erūt vmes. Mund⁹ deputat⁹ est ad opandū. Job. v. Nascit hō ad laborādū sicut avis ad volandū. ps. lxxij. de accidiōsis. In labore hoīm nō sunt z cū hoīb⁹ nō flagella bunt. Blo. sed cū temōib⁹. iō Eccl. ix. Nō cumq; pōt man⁹ tua opari insūter fac. Naz ij. Thef. iij. Qui nō laborat nō māducabit

Tercia infirmitas matthei erat. qz curis secularib⁹ insudabat. qz in thelonio qd rāto fit sine peccato. qz cōmunitē tales sumūt vltra precū pstitūtū. vel etiam a qd nō est accipiendū vt a cleric⁹. vt habet de cens. z ex actionib⁹. qz. li. vi. Ratio. qz debent p salūte regni exorare. Et ab hoc officio sunt vocatus mathe⁹ p xpm. q dixit. Scq̄re me. Beda. Nō solū in cessu pedū s; z m oz. ecce diuina bonitas nob in exemplū fiducie dei misericordie. Aug. Nemo de pietate dei diffidat qz maior est misericordia dei omni nequicia. Si misericorditer vocauit mattheū auaricie inuitentē. multo mag⁹ suscipiet te clamātez. Jō Bem. exclamat ptra desperātes. O res p̄sula res monstruosa de sperare de dei misericordia. cū oīa nra peccata respectu dei misericordie sunt q̄si vna gutta respectu totius mar⁹. Et h p̄cendens mathe⁹ surgēs secutus est eū. parūpēdēs oīa impedimēta. dicens cū aplo ad Phil. iij. Dīa arbitrat⁹ sūz vt stercora vt xpm lucrifacere. Itē quattuor sunt impedimēta q̄ impedūt in itinere salut⁹. F. Prīmū est amor diuitiaz. test⁹ hui⁹ iuuentis Mat. xix. multas possēsiōes hñs q̄ dixit. Magister qd faciā vt habeā vitam eternā. Qui dixit ei. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. q̄ dixit hoc suau a iuuentute mea. Qui hiesus. adhuc vñū tibi de est. Si vis p̄fecer esse vade z vende oīa que habes z da paupib⁹ z seq̄re me. q̄ abijt ristik Tūc ait ihs. q̄ difficile ē q̄ pecuniā hñt in troire in regnū celoꝝ. Facili⁹ est camelū per foramē acus intrare zc. Jō Eccl. viij. Aurū z argentū multos pdidit. Scdm̄ impedimētū est amor parentū Lu. ix. Dixit hiesus ad quendā. Scq̄re me. q̄ dixit. Mitte me pri⁹ sepelire p̄rem meū. Ecce amor parētū fuit illi impedimētū salut⁹. qz dixit saluator Mat. x. Qui amat p̄rem vel m̄rem p̄ q̄ me uō est me dign⁹ Tercū impedimē

tum est amor amiceoz. talis fuit ille Lu. ix. cui dixit ihs. Scq̄re me. Rndit ille. scq̄re. mitte me pri⁹ nūciare his q̄ domi sunt. z sic impletū est illud Mat. x. Inimici hoīs to mestici ei⁹. Quartū impedimētū ē timoz scz pusillanimitas. cogitādo ista onera nō posse gerere. ps. Trepidauerunt timore vbi nō erat timoz. Nā qd p te nō potes dño auxiliante valebis Isa. xl. Qui sperant in dño habebūt fortitudinē. dices cū aplo ad Eph. iij. Omnia possum in eo q̄ me p̄fortat. Aliq̄ timent hoīm p̄atē. q̄ faciūt ptra deū z iusticiā. de qd̄ Lau. xxvi. Terrebit eos sol⁹ nū solū volans. Nā oīs p̄as hūana q̄i solū volans i v̄to. Jō Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹. z ampli⁹ nō hñt qd faciāt. sed timete eū q̄ hz occidere corp⁹. et animā mittere in gehennam. Job. vi. Qui timet ruinā eadet sup eū n̄r. qui timet p̄atē humanā incidet in v̄tione diuinā. Job. xx. Qui fugerit arma ferrea incidet in arcus eueum. hęc oīa nō retraxerūt sanctū mattheū Uñ Remig⁹. Dumana pericula q̄ ei enenire poterant parūpēdit dñi oīa impfecta reliq̄t. Idcirco voci xpi efficaciter obedirūt. Juxta illud Bern. Perfect⁹ obediēs parat aures ad audiendū. oculos ad videndū. linguā voci. manus op̄i. z se totū colligit vt ex toto mandatū impicat. q̄lis fuit sanctus matthe⁹. q̄ surgens secut⁹ est cū oib⁹ relictis Ecce magna matthei dilectio. de q̄ Augul. Quantū q̄s respicit tantū diligit. et sic ipse oīa deserpit. hoc signū p̄fecte charitatis fuit. de q̄ Bre. viij. mora. Ad culinē p̄fectiōis tēduat q̄ exteri⁹ cūcta derelinquūt. Nam fm Hiero. Xpi funis p̄fecer nihil querit p̄ter xpm. S; q̄re nō vocauit mattheū statim cū petro. sed pri⁹ fecit signa vt focuz petri sanauit. Mat. viij. Et paliticum p te crū missum Mat. ix. Rndet fm Symonē de castia. Dñs q̄ hoīem ad imaginē z silicū dinē suā fecit. put ab etem op̄ndit vocauit. qz cognitor cordis est. q̄ sentit hoīem abilem z dispositū vocat. z sic egit cū genere humano. noluit venire i p̄tmo. scdo. tercio. q̄to vel q̄to millenario. sed in sexto vbi gen⁹ humanū fuit abile. Et nā illa est rō q̄re aliq̄ vocant. z aliq̄ nō. qz q̄s videri p̄positos. ali q̄ in iuuentute. aliq̄ in senectute vocantur. Bre. xxx. mora. Misericors de⁹ diu peccata hoīm tolerat. z cū vltimuz finē respicit plerūq; peccantiū mētes immutat. Dixi scdo subiungit vana reprehensio humane ini

quiratis. cū dicitur. Factū est discubente eo secte
 conuiuiz. sicut amici volentes se separare. et
 etiā inimici volentes sibi reconciliari. et sic mat
 theus voluit separari a mūdo et reconciliari
 xp̄o. Vidētes pharisei q̄ opa xp̄i male inter
 pretabant̄ murmurabāt. **D** Ite pha
 risei habuerūt q̄tuor infirmitates. Primo
 murmuratiōis p̄ta apta bona. p̄ta h̄ Sa
 pien. i. dicitur. Custodite vos a murmuratiōe. q̄
 nihil p̄dest. Secūdo p̄sumptiōis meliorat̄
 xp̄i dicentes. q̄ hic p̄ctōres recipit. Tercio
 elatiōis. q̄ iustos se reputabāt. sed alios pec
 catores. Quarto temerarie suspiciōis. su
 spicabant̄ mat̄thēū adhuc publicanū que
 xp̄s degit in aplm. **J**ō dixerūt. q̄re cū pub
 licanis et p̄ctōribus māducat m̄gr v̄r. **S**y
 mon de cassia. Cū q̄s salutē aniaz inēdit et
 studet curare languozes tunc possit sumere
 necessaria. etiā si de māmone iniquitat̄ existe
 rent. **S**ymon de cassia. fecit puiliū mat
 theus maḡ ex fide q̄s rez apparatus. exultās
 se ihm̄ accepisse hospitē. et q̄ de sua sub a tan
 to hospiti meruisset ministrare. indignū se at
 bitrans q̄ vocaret a xp̄o. et q̄ xp̄s ad domum
 ei⁹ accesserat. q̄ nō venit ad domuz p̄pter ei⁹
 cibū corpale s̄ spūale. verbū diuinū ei im
 pariens. reddensq̄ eū accēsum i dei amore
 vt p̄t̄ eligeret egere cū xp̄o q̄s oīa possidere
Ecce mlti publicā. **S**ymō de cassia. Unū
 puertit et multos attraxit. **B**eda. Unū pub
 licanū puertio multū exēplū p̄nie tribuit. et
 inuentiū cūctis fuit. Et vidētes murmura
 bant. **E**cce ista q̄stio orit̄ ex supbia et mala
 estimatiōe. Et ih̄s audiens ait. Nō est op⁹
 valentibz medic⁹. **I**n hoc redarguit illoruz
 temerariē q̄ de iusticia sua p̄sumētes gr̄e ce
 lestis auxiliū q̄renō curabāt. sed hoc fecit
 male h̄ntibz illos vocat q̄ sue infirmitat̄ cō
 scij medicinam sanitat̄ p̄nitēdo requirūt.
 Quia pharisei se sanos reputabāt. publica
 ni aut̄ male h̄ntes se cognoscebāt. **J**ō isti a
 xp̄o sanabant̄. et illi in suis peccat̄ relinq̄bāt
 tur. **D**e h̄ medico **A**mb. Nouū medicamē
 nouus m̄gr atulit. qd̄ de celo ad terrā latū
 est. **V**ulneratus est p̄pter n̄ras iniquitates et
 ei⁹ liuore sanati sum⁹. **E**cce. xxxviii. **A**lissu
 mus de terra creauit medicinā. **I**n hic
 est optim⁹ medic⁹. **P**riō in cognitiōe infit
 mitatis. ps. xliij. **I**p̄e nouit abscondita cor
 dis. ad **D**eb. iij. **O**mnia nuda et aperta sunt
 oculis ei⁹. **V**alens medic⁹ est q̄ eandē infir
 mitatē pan̄t sicut egrotus. et sic xp̄us **D**eb.
 iij. **N**on habem⁹ pontificē q̄ nō possit com

pati infirmitatibz n̄ris. **S**ecūdo ex multoruz
 subuentiōe. et sic xp̄s nos om̄es curauit **L**u
 ce. vi. **O**m̄is turba q̄rebat eū tangere. quor
 quor terigerūt salui fiebant. **L**eō papa. **S**i
 cut nemiū sine peccato inuenit. sic om̄es
 curare venit. **T**ercio in prompta curatiōe
 et sic xp̄s solo verbo. **M**at̄. viij. **V**olo mū
 dare. **S**olo tactu **L**u. xiiij. **I**p̄e app̄hensuz
 sanauit eū et dimisit. **A**d hunc om̄s rebem⁹
 recurrere. **E**cce. xxxviii. **F**ili in tua infirmita
 te nō despicias teip̄m. sed ora teum ip̄e cu ta
 bit te. **N**ā ip̄e habet septē pyxides. i. septē sa
 cramenta que tradidit ad sanandū anie no
 stre vulneca **I**deo subdit. euntes discite qd̄
 est. q̄si diceret. **D**iscite vos q̄ facit̄ vos ma
 gistros. scripturas diligēt in q̄rite. et igno
 rantie vestre subuente. qd̄ dñs loquit̄ p̄ p̄
 pheram **D**isc. vi. **M**isericordiā volo. i. ex
 peccatoz dimissionē. et volo vt sitis vobis
 Misericordes p̄ p̄p̄iam recognitionem
Iuxta illud **E**cce. xxx. **M**iserere anime tue
 placēs deo. et nō sacrificiū. id ē holocaustoz
 oblationē vt scribit̄ **P**rouer. xxi. **F**acete mi
 sericordiā et iudiciū magis placet dño q̄ vi
 ctime. q̄si diceret. vos offertis sacrificia cor
 palia et creditis placere deo. et nō curatis de
 cōuersione p̄ctōz nec sustentatiōe pauperū.
 vt spūalem elemosinā faceretis in quo deo
 magis placeret. **I**uxta illud **S**re. **N**ullū
 deo tale sacrificiū sit̄ zel⁹ animaz. q̄si diceret
 fm̄ **E**rifo. **L**ur accusat̄ me cū in hoc tēū in
 cusat̄. cui placet. et voce p̄phetica p̄dixit. **E**t
 subdit. nō veni vocare iustos s̄ p̄ctōres ad
 p̄niam. **C**ū **B**eda in om̄el. mouet dubiuz.
Tamen vocauit nathanael. de q̄ **J**ohan. i.
Ecce verus israelita in q̄ volus nō est. et ille
 fuit iustus. **R**ādef. om̄es electos ad regnū
 vocat. p̄ctōres ad p̄niam. iustos vt ambu
 lent de virtute in virtutē. **V**el sic. **N**on sal
 sos iustos vocat vt pharisei erant. sed eos q̄
 sep̄ctōres cognoscebāt. quales fuerūt q̄ cuz
 xp̄o manducauerunt. **S**ymon de cassia. **O**
 quanta est virtus p̄nie que de p̄ctōribz facit
 iustos. de impijs pios. de alienis filios. de ex
 traneis diues. de terrenis celestes. de q̄ **E**rifo.
 in sermone de sancto mat̄thēo dicit. **O** vir
 tus diuinitat̄ et misericordie. ex captiuo fa
 cis militē. ex luto aurū. ex raptore apostolū
 et thelonatio euangelistaz. **Q**ui pius fuit
 in profundo malignitatis nunc ascēdit ad
 apicem virtut̄ vt n̄cimen tebere desperare
 ostenderet sed omnibus nobis fiduciaz mi
 sericordie sue prestaret. **S**i igit̄ fuit i sup̄bō

Item visio dei est triplex. Primo videt oia generaliter. Secdo diligentes amabiliter. Tercio penitentes misericorditer. Primo videt oes generaliter. Prover. xv. In oculo oculi dñi prestant bonos et malos. videt generaliter iuvenes et senes. Divites et pauperes. nobiles et ignobiles. ps. De celo respexit super omnes filios hominum. s. in luce et in tenebris. in secreto et in publico. ad Hebr. iij. Omnia nuda et aperta sunt oculis eius. Jo vbi est studiosi et vti et disciplinari debent esse Boetius in de pso. phie. Magna est nobis indita necessitas pbitate cum oia agamus ante oculos iudicis cuncta cernentis. Secdo videt diligentes se amabiliter. s. amore pueniendo et in amore pueniendo. Sap. iij. Gratia et misericordia dei in sanctis eius et respectus in electis eius. ps. Oculi dñi super iustos sed pben magna dilectione et reuerentia. Gen. iij. Respexit dñs abel. et pbenit ei dilectione. ex qua obtulit digna oblatione Tercio videt penitentes misericorditer. et sic respexit inimicos inimicas. Jone. iij. Uidit deus opa eorum. sed inimicam pnam. Et sic deperi debent deum ut respiciat nos oculo misericordie cum ps. Protector noster aspice nos. Nam aspectus diuinitatis ad quem dirigitur multos habet effectus. Primo efficit timoris incussione. ps. Qui respicit terram et facit eam tremere. s. terreni peccatores facit timere. sicut reus in aspectu iudicis terret. Un puer. xx. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo. s. incutiendo timorem quem peccator declinat a malo. et q. Fabiana papa. et habet. xi. q. iij. Qui omnipotentem metuit nec contra deum nec contra ecclesiam nec contra instituta patrum facit. Jo. ij. Macha. xij. Honora eum qui vniuersa respicit. s. ut non facias in eius pntia. qd times facere in mea pntia. qz scribit Ecc. xxij. Oculi dñi lucidiores sole circumspicientes omnia vias hominum et pnti induz abyssum. Secdo aspectus veritatis opatur boni ppositi inspiratione. figurat. i. Reg. i. Respexit dñs annam que pnti erat sterilis et peperit septem virile. et sic deus respicit peccatores steriles dans eis gratiam percipiendi boni ppositi. et facit parere opus virtuosum. sicut fecit pater filio pdigo. Lu. xv. Uidit filius prodigum cum adhuc longe esset et iussit anulum dare in manibus eius. et calcare pedem eius et induere vestibus. Et sic deus respiciens peccatores dat calciametra pedibus. id est bonum affectum et anulum in manibus. et induit eum bono pposito et o-

peratione. Jo Aug. Bonum ppositum redenti ad patrem non habuisset. si aspectu misericordie caruisset. Tercio respexit dei opat contritione cordia. et quo Lu. xxij. Respexit dñs petrum et egressus a foras flevit amare. Nimirum quia oculi dñi erant quasi flamma ignis corporis liquefaciens ut glacies que a facie ignis dissoluit. ps. Sicut cera fluit a facie ignis. sic peccator a facie dei. s. dissoluitur in contritione lacrimarum. Quarto respectus diuinitatis causat spualium bonorum multiplicationem. Isa. vlti. Ad quem respiciam nisi ad humiliter sed per multiplicationem gratiarum. Nam humilis est sicut vas vacuum aptum ad gratiam. De quo Jaco. iij. Qui multo dat gratiam. et quibus Leui. xxvi. Respiciam vos et faciam vos crescere in bonis. Quinto respectus diuinitatis causat omnia miserie liberationem. Exo. iij. Uidens vidi afflictionem populi mei et descendit liberare eos. et misericordie. sicut nos petere debemus misericordie sue visionem. dicens Deo. ix. Aperit oculos tuos et vide tribulationes nostras et cogita de nobis. ps. lxxix. Respice de celo et vide et visita vineam istam. Ecc. xxxvi. Respicias in nos et ostende miserationem tuam lucem dñe. Et sic oculis misericordie respexit martham liberans eam de periculo vicio rum dicens. seqre me. Ecce vocauit eam ab hoc officio. Dicit enim mgr in. iij. di. xvi. Tria genera hominum sunt qui vere penitent non pnt nisi aggravatione conscientie postponant. Primo sunt gerentes odium in corde. qz dicit Ench. Odium est spiritus tenebrarum. Aug. Sic putate odium quasi occisionis gladium. Nam deo nulli remittit peccata nisi prius dimiserit primo. Ecc. xxvij. Relinque primo nocenti te. et peccanti tibi dabitur venia. Aug. Unusquisque tale indulgentiam accipiet a deo quale faciet primo. Secdo qui male acqisita possident. Aug. et habet. xij. q. vi. si res. Si res reddenda est et non reddatur penitenti a non agit sed simulat. Tercij sunt qui officium vel negocium gerunt quod sine peccato exercere non possunt. talis penitens esse nequit nisi desistat. ut est thelonius. P Licet possit aliquis esse sine peccato. ut ab antiquis positum est vel ab illis qui habent posse. ut a regibus vel a principibus potestate habentibus. vel ex iusta causa. ut per resurrectionem euentum vel nanigantium. ut pater. xxij. q. iij. Si quis romipetas. atram tales sedentes bono torpent. Dicit Bern. Nunquam otiosus sit homo dei. Nam sicut valerium. Unam dant

De sancto Mattheo.

ocia mentē. Ideo Hiero. Semp aliqd ope-
ris facito. ne te dyabolus inueniat ociosum
qualis fuit mattheus in thelonio sedēs Jō
Brego. in omel. Petrus et alij apli reuersi
sunt ad piscationē post resurrectionē. Mat-
theus vero nō venit ad theloniū. Jō sub-
dit. surgens secut⁹ est eū. Symon et cassia.
Mattheus nō fuit surdus auditu. nec tar-
dus ad vba. non expectauit fiscarijs cesaris
rationē reddendo. p co q̄ relinq̄bat theloni-
um in dāno. Nā xps vocauit eū interior⁹ et
exterior⁹. Exterior⁹ p vocē. interior⁹ p inspiratōez
qz dicit Hiero. Fulgur et maiestas diuini-
tatis occulta relucebat in hūana facie. q̄ ex
primo aspectu vidētes ad se trahere poterat
sicut magnes ferrū attrahit Ideo dicit Sy-
mon et cassia. Verbū xpi nō soluz auribus
matthei insonuit. sz animū attraxit. affectū
immutauit. et intellectū illuminauit. Et sub-
dit. et factū est discumbente eo in domo. Di-
cit Symon et cassia. Mattheus reliq̄t ali-
ena et ministravit xpo et sua suba. indignū
se reputans q̄ vocaret a xpo. Et sic hūilioz
reddebat. et q̄nto humilioz et tanto grē xpi
capacioz. qz xps nō intrauit ad eum ob cibi
causam. sed ad erudiendū et p̄firmandū ei⁹
aniam quā fecerat in relictiōe rez et in seq̄la
sui augens inceptū Et subdit. Multi pub-
licani et pctōres ueniebāt ad eū et discubue-
runt cū hiesu et discipul⁹ ei⁹. Sz dices.
tū dicit Jsa. liij. Exite vos et recedite immū-
dū nolite tangere. Rūdet Augu. Ille recessus
nō intelligit corporaliter sz spūaliter. Nā
recedere et exire est facere qd̄ p̄tinet ad corre-
ptionē ipoz. Nā dicit Aug. et habet. xxiij. q.
iij. tolerandi. Tolerandi sunt mali p̄ pace.
id est nescandalū fiat. Ideo de cō sacra. Tu
bōn⁹ tolera malū. Nā fm Aug. sup Exod.
Immundū tangere est peccatū conuenire. et
sic recedere debem⁹ ab eis nō autē corporaliter.
Nā dicit beatus Greg⁹. Perfect⁹ nō est q̄ uni-
perfectū sustinere nō p̄t. Attamen de p̄fectis
habet. xxiiij. q. iij. rescandē. Rescandē sūt
carnes putride. et scabiosa ouis a sanis. ne
alias inficiet. s. simplices et imperfectos. Naz
fm Bre. Tanto quilibz p̄fectior est q̄nto do-
lores sentit alienos. Secdō. tū apls. i. Co-
rinth. v. dicit. Si q̄s noīatur inter vos for-
nicator aut auarus cū hōi nō nec cibū sume-
re licet. Rūdet p̄ noīationē hanc nō intelli-
git simplicē noīationē. qz alias multi inno-
centes essent dānandi et nō sunt. sed intelli-
git p̄ hīam iudicis. vt habet in Lano. ij. q.

i. multi. Non possum⁹ aliquē a cōmunionē
phibere nisi sponte p̄fessum. aut corā iudice
ecclesiastico accusatū et victuz. Dixi scdō
tangit phariseoz murmuratio maligna. et
videntes pharisei dicebāt discipulis eiu s.
quare cū publicanis et pctōribz manducat
mgr vi. Ecce alios iudicātes nescientes q̄les
fuerūt. Atq̄ si seruissent et nouissent seipos
nō desperissent alios. Seneca. Nihil bñ no-
scit q̄ seipm nescit. Q̄t sunt hodie tales q̄
pprios defect⁹ nō cognoscūt. Symō et cal-
sia. Quis est q̄ in lege dñi nō reliq̄t. si nō fe-
cit tñ voluit. Jō Eccl. xxi. Intellige q̄ p̄ri-
mi tui sunt ex teipō. Q̄ Sedō. quare
xps voluit ita pctōribz p̄uersari et nō duce-
re vitā solitariā. sicut iohānes baptista. Re-
sponder sc̄tus Tho. p̄e. iij. q. xl. ar. i. dicens
Cōuersatio xpi talis debuit esse vt cōueni-
ret sue incarnatiōi i fm quā venit in hūc mū-
dū. Venit ergo in munduz tribz de caus.
Primo ad manifestandū veritatē. Johan-
xviij. Ad hoc veni in mundū vt testi moni-
um phibeā veritati. et iō debuit in publico p̄-
cedere predicandū vbi fuit ppli multitudo
Luce. iij. Nunqd̄ in alijs ciuitatibz opter
me euangelizare. qz ad hoc missus sum. ps.
Annunciaui iusticiā tuaz in ecclia magna.

Secdō xps venit in mūdū vt hoies a pec-
cato liberaret. et q. i. ad Thimo. i. Xp̄s phie-
sus venit in hūc mundū pctōres saluos fa-
cere. Et iō dicit Luce. Licet in eo dē loco ma-
nente posset se ad omnes trahere. nō tñ h̄ se-
cit. p̄bens nob̄ exemplū vt pambulem⁹ et q̄-
ramus errātes. vt pastor ouē pditā. et medi-
cus infirmū. vt d̄ p̄ p̄phetā Ezech. xxxiiij.
Ecce ego ipe requirā oues meas et visitabo
cas sicut pastor visitat gregē. Hoc considera-
uit dauid dicens. Erraui sicut ouis q̄ perijt
quere hūc tuū dñe. Silt Jsa. liij. Nos oēs
quasi oues errauim⁹ et. i. Pe. ij. Eratis sic
oues errātes. sed nūc p̄uersi estis ad pastore

Tercio debebat vt cōsiderem⁹ q̄ p̄ ipum
habeam⁹ accessum ad deū. Ro. v. Per xpm
dñm nrm̄ accessuz habem⁹ ad deū p̄ fidem
fm gloriā istā in qua stam⁹. ideo p̄ueniens
fuit ipm̄ hoibz cōuersari signāter pctōribz:
vt oibus fiducia daret ad deum acceden-
di. Baruth. iij. In terris visus est et cū hoibus
est p̄uersar⁹. Hoc vidētes pharisei murmu-
rabant dicētes. Quare manducat magister
uester cū pctōribz. Quibz xps r̄ndit. Non
est opus valētibz medic⁹. sed male h̄ntibz.
q. d. Vos estis sani in apparētia v̄ra. q̄ non

indigetis medico. cū scribit̃ Iſa. i. Om̃e ca-
put languidū. om̃e cor mercens. Idcirco ne-
cessari⁹ est medic⁹ celestis. cū nemo mūdus
a seorde. nec infans vnius dici. Jō exclamat
Diere. xvij. c. Sana me dñe ⁊ sanabor. ⁊ h̃
ip̃i nō intelligētes Jō dixit eis. Eūtes disci-
te qz misericordiā volo ⁊ nō sacrificiū. q. d.
Nec est volūtas dei patris qz vult pctōris sal-
uationē. Nā legis sacrificium nō iustificat
hoīes opa misericordiē nō exercētes. qz di-
cit Dylan⁹. Misericordiā legē obseruanti-
bus est necessaria. Nā dicit Ro. iij. Om̃es pec-
cauerūt ⁊ egēt grā dei. ppter qd̃ subdit. Nō
venit vocare iustos. sed pctōres. Cris. Hoc
ironice dictū est. sicut illud. Ecce adam q̃si
vnus ex nobis factus est. qz nullus iustus
erat in terra. q. d. ideo non sperno peccatores
quia propter ip̃os veni vt eos traham post
me in vitam eternam.

De sancto Michaele.

Sermo CXXXIII.

Angeli eorū vi

a deū semp̃ faciē patris mei q̃ in celis
est Mar. xvij. R. Paterfa-
miliās mācipans filiū suū ad scolā puidet
sibi ⁊ pedagogo ad imbuendū ⁊ custodiē-
dū. Spūalr. ⁊ sic ⁊ p̃ locans hoīes ī hūc
mūdū nō cū solitarie mittit. s̃ ⁊ deputat vni-
cuiqz ā gl̃m ī custodiā. ps. xc. Angel̃ suū d̃s
mādauit ⁊ te. Quē vba tractat beatus Ber-
dicens. O mira dignatio. vera ⁊ magna di-
lectio qz dñs mādauit angelis ad custodiē-
dū nos. Cris. sup̃ epl̃am ad Heb. Q̃nt⁹
honoris nō b̃ exp̃itit qz ⁊ ad nos sicut ad ami-
cos angelos mittit. figurat̃ Thob. v. Pa-
ter thobie noluit filiū solitane mittere in ra-
ges. sed iussit sibi q̃rere comitē ppter disci-
mina viar. Spūaliter. Rages interpretatur
egrotatio. ⁊ significat munitiū: vbi est egro-
tatio vicioz. De⁹ nō mittit nos solitarios.
sed associat nob̃ angelos. ⁊ q̃ Diero. Ma-
gna dignitas anīaz vt vnaqueqz h̃z ad cu-
stodiā angelū deputaruz. Jō dicunt̃ angeli
hoīm. cū d̃r. angeli eoz. In ṽbis premis-
sis duo innuuntur. Primo hoīm dignitas
gloſa. ibi. angeli eoz. Secdo subiungit̃ au-
geloz p̃p̃ter eas iubiloſa. ibi. semp̃ vidēt̃ faci-
em patris. De p̃rio dicit. angeli eoz. Aug. ⁊
ci. ⁊ dicit. Sūt angeli dei ⁊ angeli nr̃i. ī mū-
do nr̃i. ī iudicio nr̃i. ī celo nr̃i. P̃rio sunt
angeli nr̃i ī mō. qz nob̃ ad ministerium

missi. Heb. i. Om̃es sunt admīstratozīj spi-
rit⁹ ⁊ in misterīū missi. S. Diceret̃ mit-
tunt̃ oēs. Rūdet̃ dyonisi⁹. Mitti angelos
capit̃ dupl̃r. Uno mō ad oīa diuina secreta
reuelanda. Alio mō ad exteriora exequēda.
P̃rio oēs mittunt̃. qz sup̃mi q̃ dicunt̃ assi-
stentes reuelāt̃ secreta medijs ⁊ medijs infi-
mis. Secdo mō locū ⁊ celo ⁊ terrā mutan-
do. ad h̃ solū mittunt̃ angelī: inferiores com-
muniter loquēdo ⁊ ex officio eoz. Dico cō-
muniter. qz p̃ arduo negocio mittunt̃ etiā
sup̃iores. Iſa. vi. Volauit ad me vn⁹ ⁊ se-
raphin. Et ⁊ tali ordine Dan. vij. Milia
milliū ministrabāt̃ ei ⁊ tres milia ⁊ cetera
assistebāt̃ ei. vbi sc̃tus Tho. pte. i. q. l. ar. iij.
Angeli sunt immateriales sube in maxima
multitudine. Et Dyonisi⁹ li. viij. celestia ⁊
rarchie. Multi sunt q̃ excedūt̃ cōmēsurati-
onē numeroz. ⁊ q̃ Job. xxv. Nūq̃d est nu-
mer⁹ multū ei⁹. q. d. nō. Illoz oīm festiui-
tas celebrat̃ hodie. Et om̃es dicunt̃ angli. i.
nunciū. ⁊ merito. Dicit̃ s. Tho. pte. i. q. viij.
ar. v. Licet nō oēs mittunt̃ tñ oēs dicuntur
angeli ppter manifestatiōes diuinorū secre-
torū ⁊ s̃ cū sint spūs incorporati cur
corpalt̃ pennis ⁊ repingunt̃. Rūdet̃ Iſid. vij.
ethimologiaz. ppter mysticū intellectum.
P̃rio repingunt̃ pennis ppter eoz p̃mptam
voluntatē ⁊ celerē discursū. Secdo lōga co-
ma ⁊ reflexis capill̃ ad significandū ordina-
tas affectiōes ex mentis radice pcedentes.
Tercio aures ppter diuinā inspiratiōē p-
cipientes. Quarto nares. qz pctā serida fu-
giunt. Quinto labia. qz diuina secreta mani-
festant̃ nob̃. Sexto imbrantes ad designan-
dū qz in oibz etatibz ⁊ senio nō deficiūt. Se-
ptimo manus ⁊ brachia hñtes. qz ad frutes
actiua nos hortant̃ Octauo cor ⁊ ped⁹ ad
significandū dei fortitudinez. qz in exercitu
Sennacherib vn⁹ angls. clxxxv. milia occi-
dit. Nono pedes nudos ad significandū li-
berā affectionē ad deū ⁊ motum sine impedi-
mēto. Decimo pennati. qz sunt a cogitatioe
terrena penit⁹ alieni ⁊ in cōplatiōe alii. ⁊ sic
sunt ī mō nr̃i custodes. U. S. cur
h̃ ordinauit ⁊ vt sint nr̃i custodes. Rūdet̃
P̃rio ppter hoīs dignitatē q̃ in h̃ attendit̃
qz h̃iana natura est dignificata ⁊ ineffabili-
ter nobilitata p̃ suā suam ī diuio suppositō.
rōne h̃ debet̃ sibi honorē diuin⁹ ⁊ cult⁹ la-
rie q̃ soli deo est debit⁹. Et dicit̃ Athanasius
Perfect⁹ ⁊ p̃fect⁹ hō. ⁊ inde est qz añ incar-
nationē angeli p̃miserūt̃ se a dorare. Doct̃i

De sancto Michael

post incarnationē phibuerūt Apoc. xij. Uidene fecerūt qz cōfrater tu⁹ sum ego. Jō angeli nō redignant fuitre homi cū hūanā naturā vidēt supra se eleuatā. Scdo. ppter eorū vtilitatē q̄ p̄sistit in h̄ q̄ eorū ruina ex hoibz debet restaurari. qz hoies saluādi intrabūt i locū cadentiū angeloz. de q̄ Mat. xij. In celo nō nubent neqz nutent s̄z erūt sicut angeli dei. Tercio angeli admistraverūt ad redemptionē hūani generis. Prio ad incarnationē nunci⁹ fuit angls Lu. i. Missus ē angls ad vitginē dicēs. Ecce concipies. Secūdo ad natiuitatē Lu. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū. z venit multitudo militie celestis exercit⁹ dicēs. Gloria excels⁹ deo. Tercio ad passionē Lu. xij. Apparuit ei angelus p̄fortās eū. Quarto ad resurrectionem. Ecce angls dñi descendit de celo z apparuit mulieribz dicēs. nolite timere. Quinto ad ascensionē. Ecce duo viri steterunt iuxta illos Act. i. Idcirco leo papa. z h̄c de p̄se. di. i. Dij duo hymni sunt iu nouo testamēto p̄ anglos recantati. alla. atqz glia in excels⁹ do Rō. qz eorū ordies facti sunt ruinosi p̄ superbiam: vidētes tēū hoiem natiū cecinerūt. Bla in excels⁹ deo. Vidētes p̄ resurrectionē anias liberatas: cecinerūt alla. Jtē ppter eorū vtilitatē. qz accidētale p̄mū eis accumulāt vsqz iudicij. Nā q̄ hoies p̄ eorū ministerium p̄uertunt. tot i eis gaudia cumulantur Jō Lu. xv. Sautiū est angel⁹ dei super vno peccatōe rē. Nā sic medic⁹ gaudet de effectu medicine in infirmo. sic z angeli. Bern. sup Lanti. Lacrimę penitentū sunt vini angelorū. Tercio sunt nri angli nob ad custodiā in mōdo reputati. ppter hois necessitatē. qz necessitas req̄rit. qz sepe dyabol⁹ in hoie rōem seducit. voluntatē abijcit. vtutē opatiuā opprimit. qd̄ q̄rit Bern. Undi qz bella vndiqz temptamēta nusqz securitas Jō Bern. Angls in oi loco est sedulus p̄dissequa anie. Jtē inimici sunt seu. i. Pe. v. Aduersari⁹ v̄ rē. Jtē inimici sunt multi. Dayno. Aet ille obscur⁹ ita p̄⁹ est dyabolis sicut radi⁹ solis minimis pulueribus Jō necessaria est custodia angeloz. Nā dicit apls Ephe. v. Non est nob colluctatio aduersus carnē z sanguinē. s̄z adūsus principat⁹ z p̄tates tenebrarū. Jō Bern. Si tonus spūs se elongaret maloꝝ impetiū q̄o sustineret. Jtē inimici nri sunt astuti iu tēptatione. qz dicit sc̄tus thō. p̄c. i. Cogitatio naturalis nō est remōibz ablata s̄z diminuta pro-

pter simplicitatē sue sube. z sequit eni naturā angeli. Jō Dyoni. iij. de diuinis noibus Dona in eis naturalia manēt integra. s̄z cogitatio p̄ grāmi speculatio nō totaliter ē eis ablata s̄z diminuta. qz de secretis diuinis tē reuelat eis q̄ntū optet mediāribz angelis s̄z totaliter p̄gnitio p̄ affectionē charitatē est in eis sublata. vt resistemus eorū insidijs necesse est h̄c angelos. Job. xl. Nō est p̄tāl sup terrā q̄ equipat eis. Nos eni sumus q̄i locuste viles. ipi vero q̄i gigantes fortes. ps. xxxij. Immittet angls dñi in circuitu tēptatiū eū z eripiet eos. Orige. Vult dñs faceret mirabiles de locustis vult supare gigantes z sic iunādo sunt nri custodes. B Jtē in hoie est potētia intellectiua opatiua z affectiua. sed oēs sunt defectuose. Prio intellectiua est obscura. i. Coz. xij. Videm⁹ nunc in enigmate. Jō veniūt angeli nos illuminando. Ideo Apoc. x. dr. Accipe librum de manu angli. i. illuminatiōne z informatiōne Rich. de contemplatiōe. Angelus ē diuinus nunci⁹ p̄ quē diuinā voluntatē cognoscim⁹. Jō cū ignoram⁹ qd̄ facere debam⁹. angelū inuocare debem⁹. Aug⁹. in soliloq̄o. Angeli ambulāt nobiscū docentes. q̄ pie. q̄ honeste p̄seruemur i medio natiōis p̄raue. Scdo i hoie est potētia opatiua. s̄z illa aliq̄n impeditur dyaboli tēptatiōe. qd̄ cōquerit apls. i. Theb. ij. Impediuit nos sathanas. s̄z boni angeli accedūt p̄tra malos z eripiūt nos figurat Thob. vij. Angls raphael demōnē ligauit z ipm in desertū religatum misit. Et ligatio est p̄tāl eius refrenatio. Greg⁹. Hoc est officiiu angeloz refrenare demōnes. ne iurantū noceant q̄ntū volūt. Jō Diero. Angeloz auxilijs liberamur ab inimicorū insidijs. Bern. Quonies cernit q̄uissimā tēptatiōem i itinere. tōnes inuoca tuū custodes vt sit adiutor i tribulatiōe. qz legit Dan. iij. Angls descendit i fornacē cū danielē et socijs ei⁹. Tercio in hoie est potētia affectiua. z est aliq̄n infirma z tepida. s̄z angeli accedūt et excitant affectū. Actu. xij. Lū petrus dormiuit angls ait ei. Surge velociter. Silt. iij. Reg. xij. de helia. Surge. grandis restat. i. bi via. z Zacha. iij. Angelus dñi excitauit me q̄si hoiem de somno. Jō Aug. Angli boni hoiem nō molestāt s̄z in bono p̄mouent z p̄fortant. z gerūt nra desideria an̄ tēū. Thob. xij. Lū orabas cum lacrimis ego obrulatiōne tuā dño. Diero. Perferūt angli orationes z desideria electorū an̄ spectum dei.

E Nota angeli sunt nri in vita, in morte
 z post mortē, qz nō cessant a custodia hoīs.
 Prio in vita vt dicit scūs Tho. sup. ij
 sniaz. dicit. Angelus homini ad custodiaz
 deputat⁹ nunq̄ relinq̄t hoīem ex toto, alias
 in nihilū redigeret. licet derelinq̄t eū fm qd
 nō tñ totaliter, qz dicit Bre. Sicut esse no/
 strū est ex nihilo, ita ad nihilū tenderet, nisi
 manu regiminis auctor oīm illud conserua
 ret. z sic de angelo. Ille etiaz relinq̄t nos fm
 qd. Nā sicut deus pmittit nos subiacere tri
 bulationibz z cadere in pctm. Ro. i. Tradi
 dit eos in reprobū sensum. Et sic angeli di
 cunt relinq̄re hoīem inq̄ntū a pctis z tribu
 lationibz nō retrahūt, nunq̄ tñ totaliter vs
 qz ad finē mortis hoīez relinquit. Bern. In
 oīm loco angls sed nūc p̄dissequa est anie
 Sed qz pmittit hoīem aliqñ cadere est cul
 pa hoīs. Duge. in li. de ritu eccliaz. Nō per
 in gratitudinē z pctm reddidit se angelica p/
 tectione indignū. Scdo sunt angeli no
 stri in morte nob̄ fruendo z dyabolos fugā
 do. figurat Ben. xxiij. Ubi cū iacob timu/
 it elau tunc habuit angelos se iuuare para
 tos. quos cum vidisset dixit. Castra dei hec
 sunt. O qz magna erit solatio cū hō ppia/
 nus in agone videbit angelos occurrere et
 demones fugare. ps. Immitteret angls domi
 ni in circuitu timētū cū zerp̄t eos. Ber.
 Discutrit angelus mēdī⁹ inter deū z nos vo
 ta offerens. dona referens. Tercio sūt an
 geli nri post mortē anias ad purgatoriu z
 extra du cōdo. figurat Thob. v. Dixit ra
 phael angelus de thobia ad antiquū thobi
 am. ego sanū filiū tuū duco z reducam. Jō
 canit ecclia. Mitte archangelū michaelez
 vt ille dignet eripe auias de manu inferni.
 Ideo cōmunis septimana de anias pagit
 post festū angeloꝝ. Unde Bern. O iudea z
 hierl'm quōto desiderio a duentum nrm expe
 ctant solliciti querūt vt sim⁹ eorū socq̄ q̄ fa
 cti sunt nri ministri. Itē post mortē de pur
 gatorio ad celū portando. de q̄ pt dicit illud
 Exo. xxiij. Introducet te angls me⁹ in locū
 quē parauit tibi. sicut factū est Lu. xvi. Luz
 inuocet mēdī⁹ z portaret ab angel in sinū
 abrae. Bern. Nō ambigo qñ graūter locat
 in palatio qz dignaret visitat in sterq̄lino
 magno cū gaudio. vt implicat illud Jsa. ly
 In leticia egrediemini z in pace deducemi
 ni. Nā nunq̄ aliq̄s rexvel papa aut eps ita
 reuerēter est susceptus z cū tali dignitate in
 troduce⁹ sicut angeli aiam hoīs introducūt

in celū. Jō Bern. In omni loco in quīs di
 uerſo angelo tno reuerētā exhibet. Nam
 ad hō obligamur. Beda. li. de ritu gentiliuz.
 Unūq̄sq̄ nouerit se obligatū vt veneretur
 angeloꝝ collegiū. Rō aug. in li. lxxxiij. q̄sti/
 onū. Quid qd fuerit diuini muneris h vir/
 tute angelica mittit fidelibz vniu eris.

Sermo CXXXIII. Ad idem.

Angeli eorū vi

a dent semp facie p̄ris mei q̄ in celis
 est Mat. xviij. In vbi p̄mis/
 sis duo innunt. P̄mo p̄ponit hoīm di
 gnificationē. scdo angeloꝝ p̄ditionē. p̄mū
 ibi. angeli eorū. scdm̄ ibi. semp vident faciez
 zc. D De p̄mo dicit. angeli eorū. Au
 gu. Dicunt angeli dei et angeli nri. Angeli
 dei qz deū nunq̄ relinquit. sz p̄st̄rvt crea
 ti sunt. Mḡ in. ij. sniaz di. iij. Creati sunt
 iusti. i. sine vicio. z innocentes. sed nō iusti.
 id est sc̄tuz exercitiū nō h̄ntes. nō dū erant
 p̄diti vtutibz q̄ stantibz appositi fuerunt
 in p̄firmatōe p̄ grām. z oēs habuerūt libez
 arbitriū vt nō poterāt cadere. z dicit sanct⁹
 Tho. pte. i. q. lxx. arti. v. Malī ad paruuz
 temp⁹ steterūt. qz statim post p̄mū in stās
 sue creationis peccauerūt. z dicit ibidē qz su
 erunt creati in grā gratūfaciente. sicut ratio
 seminalis in arboribz. Nā fm Aug. Ratio
 seminalis facit ad effectū naturalem. z sic grā
 gratūfaciēs ad beatitudinē. Et dicit sanct⁹
 Tho. ibidē ar. viij. qz pctm̄ p̄mū angeli fu
 it causa alijs peccādi nō cogens sz inducēs.
 Jō oēs demones illi sup̄mo subdunt. de q̄
 Mat. xxv. Ite maledicti in ignē etem uz q̄
 parat⁹ est dyabolo z angeli ei⁹. z dicit ibidē
 ar. ix. qz plures p̄manerūt qz ceciderūt. Rō.
 qz pctm̄ est p̄tra naturalē inclinationē ange
 loꝝ. ea vero q̄ sunt p̄tra naturā vt in pauci
 oribz accidit. Aug. li. vi. de ci. dei. Dicunt
 angeli nri qz suos pct̄es nos h̄re cupiunt.
 Sicut ḡ nūc illi vidēt deū. sic nos visuri su
 mus eū facie ad faciē. Greg⁹. Ruina ange
 loꝝ p̄ beatos hoīs detet restaurari. ppt̄ qd
 erultauerūt angeli vt dicit Leo papa. z ha
 bet de se. di. i. c. h̄ij duo D̄ij duo hymni ab
 angelis in nouo testam̄to sunt decantati al
 leluiā. atqz glā in excels̄ deo. Rō. qz eorū or
 dines fuerūt riuosi p̄ sup̄biā. Idcirco de
 hō nat⁹ angeli gaudi ceciderūt. S̄tia in ex
 celsis deo. Sz in resurrectōe videntes xpm̄
 resurrexisse z aias liberatas ceciderūt allelu

sa. Jo Bern. Quanta dei pietas ut nos vermiculi in numero angelorum debere computari. Jo tōni psonū est dignū: ut discam⁹ corū mores et virtutes ut possint dicere nobis ad Phil. iij. Dabere formā nām. Et Uideigit⁹ et p̄sidera quadruplicē formā status eorū. P̄mo intra se. sc̄do infra se. tercio circa se. q̄rto sup̄ se. P̄mo intra se h̄nt tria. s̄p̄ puritatē. simplicitatē et p̄uertibilitatē. De p̄mo dicit Damasc. Angli sunt q̄dā lumina trāsparentia ex p̄mo lumie redūdantia. nec lingua nec aurib⁹ indigētia. sine s̄mone voluntates suas sibi mutuo exp̄mēt̄a. Moraliter. Et sic nos habeam⁹ puritatē si volum⁹ puenire ad eorū societates. ut docet Isa. ca. i. Lauamini et mudi estote. Apoc. xxi. Nihil eo in q̄narū intrabit. s̄. in celū empireū vbi ē habitatio angelorū Jo Mat. v. B̄ti mudo corde. qm̄ ipi deū videbūt. Nō dicit mudo corde ut aliq̄ stadiū adhibēt ad mūdandū corpa s̄z nō corda. Aug. De⁹ nō s̄p̄icit pulcrā carnē s̄z pulcrā mentē. Sc̄do h̄nt in se ip̄is simplicitatē et subtilitatē sine oī grossitate. de q̄ Dyoni. Essentia anglorū ē simplex et pura sine oī materia. et sic nos nō debem⁹ esse grossi et camales in opib⁹. ij. Coz. r. Arma militie n̄re nō sunt carnalia s̄z sp̄ualia. Jo Ephe. iij. Deponētes pristina p̄uersationē vraz inducētes nouū hoīez. Nā sic angelus ē simplex i essentia. et sic nos i vita esse debem⁹. puer. r. Qui ambulat simplr̄ ābulat p̄fideret. Aug. Simplex obtrectare nō nouit. inuidere nescit. suo p̄tenti est. aliena nō q̄rit. si eger tñ dices sibi videt. Jo om̄is aīa simplex ē b̄ndicta cui p̄uersat de⁹. puer. iij. Cū simplicib⁹ sinocinatio ei⁹. iō Mat. xvij. dz. Ne p̄tēnes vnuz de pusillitib⁹. qz anglī eorū sp̄ vidēt̄ sa. pa. q̄ in cel̄ est. Dyla. Oratiōes saluādoz anglī q̄ die offer̄t deo q̄ piculosuz ē calca p̄tēnere q̄z desideria angelī p̄ferūt ad deū. Tercio h̄nt i se p̄uertibilitatē. qz anglī q̄cunqz se diuertit totalit̄ se diuertit. de q̄ Aug. Natura sp̄ualis tota sil̄ est vertibil̄. Sic et nos nunq̄ a deo auertamur. s̄ p̄p̄tē m̄ortale. qd̄ est auersio a deo a bono in cōmutabili ad bonum cōmutabile. S̄z d. quō p̄sistem⁹ apud deū et in co. Rñ dicit Aug. A deo nō diuertimur si ei⁹ mādata nō trāsgredimur et ip̄i nō obliuiscimur. **S** Sc̄do anglī exhibēt tria infra se. s̄. compassionē. exhortatiōem et p̄mōtionē. P̄mo infra se q̄ ad nos exhibēt cōpassionē seu p̄solatiōem. De cōpassione Isa. xxxij. dicit.

Angeli pacē amare flebāt. De p̄solatiōe. h̄ Daniel. x. Noli timere vir desiderioz daniel p̄fortare et esto robust⁹. Et sic anglī eō solar⁹ est thobia sentor̄ dices Thob. v. Forti anio esto in primo est ut a deo curens. Et sic nos inuicēz debem⁹ cōpati. Ro. xij. Flete cū flentib⁹. Et etiā vnus alter p̄solari debet. Eccl. vij. Ne desis p̄solantib⁹ in p̄solatiōe. talis fuit Job. xxx. Flebā quondā sup̄ eo q̄ afflicto⁹ erat. et ania mea cōparieb̄ at pauperi. Sic apls. ij. Coz. xi. Quis infirmat⁹ et ego nō infirmoz. ij. Th. ij. Si cōparimur et cōregnabim⁹. Sc̄do infra se q̄ ad nos exhibent exhortatiōem et infortatiōem. ut habet Apoc. x. Accipe libru⁹ de manu angeli. i. infortatiōem. qz dicit Bern. Anglus in oī loco sedulus est p̄dissequa aīe. nō cessat eā sollicitare et assiduis suggestiōib⁹ cōmone. et sic exhortat⁹ est anglī. p̄plm̄ iudicū. Jndicū. ij. Cū loq̄ret⁹ anglī vba dñi fleuit p̄pulus imolauit hostias. Nā anglī boni hortant nos et infortat⁹ surgere a peccis. figura tur Actu. xij. Dixit anglus petro in carcere. Surge velociter. silr̄ B̄n. xix. Dixit angelus ad Loth. Egredere de sedomus tē. et sic hortant nos exire angeli de vita criminosa ad vitam p̄tuosam. Si volum⁹ puenire ad eorū p̄forma debem⁹ simplices et ignaros infortmare ut p̄ficiat. et tribulatos ut sufferāt. ad Gal. vi. Si q̄s p̄occupat⁹ fuerit in aliq̄ delicto. vos q̄ sp̄uales estis instruite h̄mōi in sp̄ū lenitatē. Et sic fecit thobias. dabat enīz his qui in captiuitate erant monita salutis Thob. i. Et iudas machabe⁹. ij. Nach. xv singulos armavit non clipei vel haste munimielz s̄z h̄mōib⁹ optimis et exhortatiōe. ut docet apls. i. ad Th. vi. Doce exhortare. vbi Bre. Unusq̄sqz n̄m inq̄ntū sufficit ad puritatē p̄mū reducat. et ad b̄n viuedū inducat et erranti etemū supplicū renunciet. scribit Jaco. v. Qui p̄uerti fecerit p̄cōrem ab errore viesue saluabit aīam ei⁹ a morte. Tercio exhibent infra se existentiā. i. nobis p̄mōtionē. qz p̄mouent nos q̄ ad deum de q̄ Hiero. P̄ciferūt angeli cogitatiōes et desideria in p̄spectu dei. Apoc. vij. Ascēdit sumus incensoz de manu angeli in p̄spectu dñi. Quid est fum⁹ incensoz. nisi desiderū electorū et oratio eorū quā ipi offerunt deo. Thob. xij. Cum orabas cum lacrimis ego obtuli oratiōem tuam domino. Nā p̄tūt p̄ nob deū. Zach. i. dixit anglī. Usq̄quo dñe exercitū nō miseret̄is hierlm̄ et orbū iu

da q̄b̄ iratus es. Job. xxxij. Si fuerit pro eo angl̄s loquēs miserabit̄ eius. Bern. Discurrūt angeli inter nos ⁊ deū fidelissime portantes n̄ros gemit̄ ad deū ⁊ gr̄am fidelissimi repositantes. Sic nos si volum̄ ad eor̄ choros p̄uenire debem̄ alter alterum ad salutē animar̄ p̄mouere ⁊ pro inuicē orare. Jaco. v. Orate p̄ inuicēz vt saluemini. q̄d fecit apl̄s Ro. i. Testis est inibi de⁹ q̄ sine intermissione memorā vestri facio ⁊c. Cris. Orare p̄ se est necessitas. sed p̄ alio fraternitatis charitas. tūc implebit̄ illud ps̄. Oratio mea in sinu meo p̄uertet. **T**ercio angeli exhibēt tria circa se. Nā intra se viuunt ordinabiliter. amicabiliter ⁊ humiliter. P̄rio ordinabiliter. q̄z vnusq̄sq̄ in suo ordine p̄seuerat. Dionisi⁹. Nō est p̄has q̄ quis opari p̄sumat q̄d ad suū ordinē vel officiu nō spectat. Sic nos debem̄ rectū ordinē seruare q̄ ad deū. ⁊ q̄ ad p̄ximū. ⁊ q̄ nos. P̄rio ad deū. nā nos in meliori statu creati sum⁹. omnis creatura est sub n̄ris pedib⁹. ps̄. viij. Omnia subieciisti sub pedib⁹ ei⁹. vt simus ea p̄culcantes ⁊ solū deū sup̄ nos venerantes. Mat. iij. Dñm deū adorabis ⁊ illi soli seruias. Itē ordinē seruare debem⁹ q̄ ad p̄ximū vt nullū de p̄ximis p̄urbem⁹ in rebo honore ⁊ fama ⁊ oia que ei⁹ sunt. ne maledictioez incurrem⁹. Deut. xxvij. Maledict⁹ q̄ transferit terminos p̄ximū sui. Transfere terminos est proximum p̄urbare. De talib⁹ Gal. v. Qui p̄urbat vos portabit iudiciū. Itē ordinabiliter viuere debem⁹ q̄ ad nos vt vnusquisq̄ statū suū in quo vocati sum⁹ seruet ⁊ fideliter custodiat. vt q̄ in m̄rimonio p̄stituti sūt legē m̄rimoniū seruent. ⁊ q̄ in sp̄uali statu sūt fm̄ sp̄m̄ viuāt Ro. viij. Debitor es sum⁹ nō carni vt fm̄ carnē viuam⁹ sed sp̄i scilicet ad Cor. vij. Vnusq̄sq̄ maneat in ea vocatōe qua vocat⁹ est apud deū Sc̄do angelī viuūt circa se amicabiliter. Job. xxv. Qui facit concordia i sublimitib⁹. ita q̄ q̄ p̄est nō superbiat. q̄ subest nō inuidet. ⁊ sic nos Eccl̄. xxxij. Receptorē te posui noli extolli Nā superiores illūnant inferiores ⁊ nō supbiunt de hoc. q̄z p̄gnoscat h̄re nō a se: ⁊ a deo Sicut si in p̄tate es p̄stitut⁹ memēto q̄d scriptum est Ro. vi. Dis p̄tās a dño deo est. noli esse vt pilat⁹ qui dixit ih̄u Nescis q̄z habeo potestatem te crucifigēdi ⁊ dimitte di. Lut̄ respondit ih̄us Mat. xxvi. Nō haberes p̄tatem nisi esset tibi data desup̄. Nā supbia sp̄ causat rancorē ⁊ discordiā. p̄yer. xij. Inter

sup̄tos semp̄ sunt iurgia Jō autē p̄s discipulis. Lu. xxij. Vos autē nō sic. Qui maior est v̄m̄ fiat sicut minor. Et p̄pter dñationē facta est p̄tēto inter discipulos ih̄u. Nos igit̄ si volum⁹ esse p̄fortes angeloz debemus esse vnanimel. ps̄. lxxvij. Qui facit habitare vnanimel in domo. i. Cor. xi. Si q̄s p̄tētosus videt̄ inter vos. nos talē p̄tētosū nō habem⁹. ij. Thim̄. ij. Seruū dei non oportet litigare s̄z mansuetū esse ad oēs. **S**ed di. tñ legit̄ de lite angloz Dan. ix. Pugnauit angl̄s p̄tra p̄ncipale p̄saz Rūdet q̄ nō videt̄ in cōtra grū esse pugna inter bonos angelos. q̄z in bono. Nā vn⁹ bon⁹ angl̄s p̄sidebat p̄sib⁹. alter iudeis. q̄libet angl̄s vult salutē ppl̄i cui p̄est. Anglus igit̄ q̄ p̄erat populo p̄saz v̄l babilonico vidit q̄ mltra bona p̄ueniūt p̄sib⁹ ex residētia daniel⁹ ⁊ alioz cū eis. Nā p̄pter sanctitatē daniel⁹ ydoloz bel destruxit. sacerdotēs occidit. ⁊ draconē interfecit. Dan. xij. Et multa somnia regi babilonis interpret⁹ est. p̄pter q̄d mltri babilonici cōuersi sunt ad deū. ⁊ sic angl̄s ille voluit bonū illi⁹ ppl̄i. Anglus autē iudeoz voluit liberare iudeos p̄pter p̄ces daniel⁹ ⁊ alioz iudeoz cū eis. ⁊ sic tam diu durauit illa pugna q̄sq̄ dei volūtas voluit h̄ terminare. q̄z nō oia dei iudicia q̄ sunt abyssus multa nota sunt angelis. Jō q̄libet bon⁹ angl̄s bono animo p̄t velle bonū ppl̄i cui p̄est. supposito q̄ deo placeat. ⁊ dato q̄ in tali vn⁹ angl̄s cōtrariat̄ alteri. h̄ durat donec d̄iuinū bñ placitū eis teneat. Un̄ nō mirū ne magnū est peim̄ si in aliq̄ collegio videt̄ cōcilio vnus hō cōtra aliū loquī. q̄z q̄libet p̄t moueri bono animo ⁊ recto spiritu. eodē enī vento videm⁹ naues ad p̄traria tenēte loca aliter ⁊ aliter velis positis. sic eodē bono sp̄i hoies p̄nt cōtrariari inuicē in locutione vel electōe aliter ⁊ aliter cor̄ p̄scientias ordinādo Tercio angeli viuūt circa se humiliter. q̄z inferiores obedūt superiorib⁹ sine cōtradictione. ⁊ superiores p̄cipiūt inferiorib⁹ sine supbia ⁊ timore. Et sic nos debem⁹ superiorib⁹ n̄ris obedire humiliter. Deutero. xvij. Facies quecuq̄ dixerint q̄ p̄sunt loco. Nā inferiores non oportet inuidere superioribus. sed subiecti esse p̄pter deū. i. Pe. ij. Subiecti estote oī huius mane creature p̄pter deū. regi tanq̄ p̄cellēt. duabo tanq̄ ab eo missis. h̄ fec̄ apl̄s. i. Cor. ix. Lū liter essam ex oibus. oim̄ me suū feci. omnia oibus fact⁹ sum. iudeis tanq̄ iude⁹ vt iudeos lucraret. Heb. xij. Obedite p̄posito

De sancto Michael

his vris. nā ipi vi gilāt rōnem reddituri pro
aniabz vris. de his dicit Bern. Arbitror q
in congregatiōe bñ viuus si ordinabiliter soci
aliter z hūiliter. Ordinabiliter vt in oi con
uersatione cu stodias vias tuas in aspectu
dei z primi. z caueas a pēto za scādalo pri
mi. Socialiter vt studeas amare z amari.
portare oim infirmitates. oibz te pte affabi
lem obsequosum z vtuosum. vt te te dicit il
lud qd de onia. vt pr. ij. Mach. xv. Dic est
fratru amator z ppli isrl. Humiliter vt cuz
fecerim? oia spūm vanitat? eufflam? dicen
tes illud Lu. xvij. Inuiles fui sum? Ber.
In veritate cōperi nihil ita efficax ad grām
pmerendā. cōseruādā z recuperandā. sicut nō
alta sape sz timere. Dico. Nihil nos deo et
hoibz facit ita gratos sicut humilitat? vni?
de q Bre. Perit omne qd agit nisi in hūilita
te custodiā. **I** Quarto angeli habent
tria exercitia supra se. s. q ad deū. Habēt eni
p̄templationē dilectionē z laudationē. Pri
mo p̄templationē. de q̄ thema. Angeli eoz vi
dent faciē. Illud videre nō est aliud nisi fa
cie ad faciē p̄templari. in q̄ p̄templatiōe vident
quō z in q̄bz deī debeat exequi volūtātē. nec
mū? p̄templant qm̄ in miseritū nrm̄ mittū
tur. de q̄ Greg. Licet ad nos speciali p̄sentia
foris exant. tū ibi vñ recesserāt p̄ntemam
p̄templationē suant. nec sic a diuina visione
foris sunt vt interne visōis gaudio priua
rent. Moraliter. Si nos ducam? cū ange
lis deū p̄templari. si tā dare fieri nō p̄t. qz nos
in enigmate z p̄ speculū. ipi facie ad faciem.
Ipos tū q̄lter possum? put possibile ē inu
temur. Dicit Damas. Qual? q̄s in futuro ef
se debeat talē in p̄nti se exhibeat. Ex q̄ futura
felicitas in p̄templatiōe diuine essentie p̄sistit.
iō optet vt hō hic se exerceat. Fortunat? in
omel. Neq̄ uaqz de? deuore anie. se applicat
nisi totā se in p̄templatiōe erigat. ps. Sustate
z videte qm̄ sitauis est dñs. dicit videte. scz
in p̄templatiōe. **K** Itē delectabilis visio
surgit ex triplici apparatu. P̄mo ex oculoꝝ
sanitate. scdo ex mediij claritate. tercio ex ob
iecti amabilitate. Primū fit p̄ cordis mun
diciā. scdm̄ p̄ adiuuantē grām. terciū per ad
mirationis flagrantā. P̄mo cōsurgit ex
oculoꝝ sanitate. Bern. Duos oculos habet
ania. vnū q̄ intelligit. alter q̄ diligit. i. intel
lectū z affectū. Nō duo oculi sani sunt duz
intellect? est illūiat? affect? inflāmar? z sa
cra scriptura inflata. Scdo delectabil? vi
sio surgit ex mediij claritate. i. grā trahens z

adiuās ad p̄templationē. Bre. Dū nos sup
na illu miat grā. cūtra ment? abscofa mani
festat. ppter hoc diuina grā spūssancti terre
ne mēri infundit. vt ad intellectū sui z ditor?
erigat. Bern. Sicut spūssancti grā nos eri
git qdā sua fiducia. ita deū inclinat sua mi
sericordia. H q̄ mediū q̄nto clar? est tāto ef
ficaci? Tercio delectabil? visio zurgit ex
obiecti amabilitate. si enī obiectū est odio
su z cito visus vertit se ab eo. Et qz nihil ita
amabile sicut de? iō obiectū diuinū ad p̄te
plationē maxie opat. illud obiectū dat p̄te
planti sapozē. Saporē caput in admiratiōe
in q̄cuqz facie sua e diuinitat? siue hūanitat?
Dester. xv. Facies tua plena grāz. Et vni
cuiqz exhibet faciē suaz in eo sapozē put pōs
sit cōptere p̄templanti. de q̄ Bern. Videt a q̄
libet amante de? put amat. ab illo sic. ab alte
ro aut sic p̄ varietate affectuū q̄bz ferunt in
deū. Alij enī ad diuinitat? archana feruēt?
inhiant. Alij aut hūanitat? z hūilitat? my
steria secret? ammirant? p̄templates altissi
mū p̄siliū dei sup sa?urē gener? hūiani. qd̄ to
tū necessariū est qd̄ oculus intuet amor? ad
meritū qnqz visū? ad p̄miū. Itē sicut ange
li p̄templant deū semp. ita nos totaliter a con
templatiōe nunqz recedam? sz cū ad exteri
ora agēda ad actiuā vitā nos dam? tunc p̄
interiorē p̄te. i. cōgnitionē deū p̄templamur. iō
Bern. Dis anim? ad oim se p̄pet laborē. ne
in eo dissoluit. sz mag? in seipo colligit. Ideo
Francisc? maronis. Omnia noia angloꝝ ter
minant in el. ad designādū beatificā vnionē
cū deo. Et sic mentē nrām delectam? vnire deo.
vt ei? nō obliuiscamur. Deutero. iij. Lauē
ne obliuiscaris dñi dei tui. Bern. Sic nū
qz desunt nobis dei beneficia. sic nō rebz esse
momentū in quō nō delectem? cū hēe in me
morā. Scdo angeli ad deū habent dile
ctionē. qz semp in diuino igne feruent z fer
uendo ardent. z sic nos feruētē delectem? euz
diligere non contenti ista dilectiōe que p̄
hibet nos peccare. nec ista q̄ iubet bona ope
rari. sed incam? istā que cordibz nr̄is feruet
z bullit. ita q̄ omne qd̄ nō est deus nō soluz
fit nobis atominabile. sed p̄nitus alienuz
Ideo Sopho. i. In igne zeli mei deuorabi
tur omis terra. i. terrenitas. Et Job. xxxij.
Feruens olla absorbet terrā. qz in tali clarita
te z charitate nihil relinquit qd̄ sit carneuz
vt terrenū. sz omne qd̄ sentit est spūs. i. Loꝝ.
vi. Qui adheret deo vn? efficit spūs euz eo.
quare. qz q̄ hanc dilectionē habent. nō solū

volūt qđ deus vult. s. in affectu. verū etiā in effectu pfecti esse desiderāt volētes in execu-
tione angeloz id qđ de⁹ vult. qđ est pprie p
pziū angeloz. Ad hanc charitatem
hūdam angeloz tria req̄runt. Primovt
nobis oīa delectabilia subtraham⁹. Greg⁹.
Si quodlibz qđ fm carnē delectat abscon-
dim⁹ in op in deo qđ delectat inuenim⁹. q̄ nō
debem⁹ delectari in infimis. si volum⁹ hīc de-
lectationē in sup̄mis. Idcirco talibz etiā pena
le est qđ qđ agit in seculo. de q̄ Silbert⁹. Q̄
q̄ durū est amanti diuidere animū cū xpo
zmūdo. Q̄ p̄nale est in tali dilectiōe pe-
grinas curas admittere ⁊ celeste secretuz in-
scitare. Bern. Quia principalior est spirit⁹
vbi amat q̄ vbi animat. Jō Bern. Justuz
est vt q̄s delectat p̄sentia. gaudia futuroruz
eis sint viciosa. Nā fm Greg. Ania sine de-
lectatione esse nō pōt. aut delectat in infimis
aut sup̄mis. Si delectat in infimis tunc ca-
tet sup̄mā. ⁊ cōuerso. Bern. Impossibile ē
aniam repleri delectatiōibz spūalibz q̄ sub-
iacet carnalibz delectatiōibz. Scđo vo-
luntate n̄ram diuine volūtati p̄formem⁹. et
sic angeli diligūt deū ⁊ semp volūt qđ deus
vult. sic nos in p̄p̄ris ⁊ aduersis. dicendo
Mat. vi. fiat volūtas tua. Tercio vt cu-
mulū bonoz op̄z multiplicem⁹. q̄nto faci-
mus maiorē. tanto ignis charitatis maior.
Impossibile est opa in charitate fieri et nō
multiplicari. sicut semē generat herbā. her-
ba granū. ⁊ granū surgit multiplicari. ⁊ sic
feruens charitas. Greg. Lū desideria bona
p̄cipim⁹ semē in terrā mittim⁹. cū vero opa
recta pducim⁹ herba sum⁹. cū vero ad p̄fe-
ctionē opis boni cresem⁹. ad spicā venimus.
cū vero in p̄fectiōe eiusdē opis solidamur.
iam plenū frumētū in spica pferim⁹. Ter-
cio angeli tenent ad deū laudationē. Isa. vi.
Non cessant die ac nocte clamare sc̄us san-
ctus sanct⁹. ⁊ sic nos dicem⁹ cū p̄s. Benedi-
cam dño in oī tpe. Nocturn facim⁹ cū om-
nia que agim⁹ in laudē dei ordinam⁹. vt do-
cet apl's Lol. iij. Omnia que facit in verbo
aut ope ad gloriā dei facite. Nā illud req̄rit
deus a nob. de q̄ p̄s. xlij. Sacrificiuz laudis
honorificabit me. Dicam⁹ igit cū apostolo
t. Cor. i. Gratias ago deo meo semp. ⁊ cum
p̄s. l. Os meū annuntiabit laudē tuā.

Sermo CXXXV. Ad idem

Kunt sicut an

geli dei in celsis Mat. xxij. Du

cit namq; Grego. Supna ciuitas est ange-
lis ⁊ homibz cōsistit vt hoīes q̄si vermiculi
de terra cū vermibz procreati in angelorum
p̄sortū debent reputari. fm q̄ plus v̄l min⁹
habent in merito supra vel infra cū angelis
collocent. q̄ p̄mia cōsident merit⁹. Lu. vi
Eadem māura q̄ mensi fuerit⁹ remeriet vo-
bis. M Dicit namq; Grego. Diuersi-
tate meritoz sequit diuersitas p̄mior. Sa-
la. vi. Que cni hō seminauerit hec ⁊ metet.
Nā infimi in merito erunt cū infimis in ce-
lo. mediocres cū medijs. sup̄mī cū sup̄mis
ordinent. Primo videam⁹ q̄ ad inferio-
rē chorū collocent. hoc est ad ordinē angelo-
rū. Infimi sunt angeli q̄ minima nunciant
⁊ sic illi q̄ minimis merit⁹ transierūt de hac vi-
ta q̄ de suo nihil penit⁹ addiderūt. sed soluz
in xpi merit⁹ assument. nō q̄ xpi merita i se
sunt minima. sed q̄ de suo nihil addiderunt.
Quoz hoīm sunt duo genera. s. paruulorū
decedentū. ⁊ p̄torū p̄ finali p̄niam p̄ueren-
tū. Isti assument ad angelos. de q̄ Greg⁹.
Ad angeloz chorū currunt q̄ in bap̄tisma-
li innocentia ⁊ finali p̄niam articulo necessita-
tis p̄p̄diti. nec p̄fessionē. nec satisfactionē
addiderūt. Attamē nullus debet se sup̄ isto
remittere dicēs. sufficit mihi p̄nitio finalis
Nā scribit Joel. ij. Quis scit si p̄uertatur ⁊
ignoscat de⁹. Dicit namq; Augustin⁹. Hac
anaduersione p̄cutit p̄ccator vt in sine ob-
liuiscat sui. q̄ in vita oblit⁹ est dei. Idē in li-
bro de p̄nā. Penitentia in sincnō negam⁹
sed si securi sunt nō p̄mittimus. q̄ p̄niam lera-
raro vera. Iste ordo p̄dit p̄ inaduerentiaz
⁊ negligentiā. vt parācos negligentes filios
cū bap̄tismate. q̄ scribit Joh. iij. Nisi quis
tenat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spū non pōt intrare
in regnū celoz. ⁊ habet de cōse. di. iij. nulla.
Nulla salus aū bap̄tismi decedentibz pro-
mittit infamibz. Silt aliq̄ adulti negligentes
sunt circa seipos in infirmitate dicentes
nō moriar. de talibz Br. i. moral. Sūt nō
nulli q̄ viā salutē negligūt dū trāstoria ap-
p̄tūt eterna nō intēligūt vel intellecta con-
temnūt. de q̄bz Prouerb. xij. Qui negligit
viā suā mortificabit. i. peccato mortali mo-
riet. Enī. ⁊ habet de p̄se. di. iij. nō pōt. Nō
potest quisq̄ gram vire celestis accipere nisi
purgat⁹ ab omī sordē p̄ p̄nitentiā. q̄ scribit
Dan. iij. In spū humilitatē ⁊ in anio cōtri-
to suscipiamur a te. Eccl. vij. De negligētia
putga te cū paucis. id est cū p̄nitentiā ad mi-
num si nō posses p̄nitentiā. Scđo chorū est

De sancto Michaelē

archangeloꝝ Archangeli sunt q̄ magna an-
nunciāt ⁊ secreta reuelant ⁊ secretiora dei pl̄
agnoscūt q̄ inferiores angeli. ⁊ ex isto choro
fuit gabriel q̄ incarnationē xp̄i et iohannis
baptiste annuncianit. Ad illū choꝝ pueni-
unt isti q̄ supra p̄tritionē cordis addūt feli-
cissimā oris p̄fessionē cū oibus circumstātijs
in sacerdot̄s audiētia fideliter p̄ponētes ⁊ ni-
hil ex oibus t̄ringentibz obmittētes. tal̄ cō-
fessio impetrat veniā pctōꝝ. **Isido.** Confes-
sio iustificat ⁊ veniā pctōꝝ impetrat. **Gre.**
Sicut archangeloz est annūciare gau-
dia magna. ⁊ sic isti annūciāt eoz sedā pctā qd̄
est magnā. Nā s̄m **Gre.** Plerūq̄ in verēcū-
dis hoibus maioris est certamis peccata ⁊
tegete in cōfessione q̄ eadem nō cōmittere.
Nā si p̄mi ex sola p̄tritione ad angeloz
choros suscipiunt. merito illi q̄ pl̄ addunt
scz puram ⁊ verēcundā p̄fessionē. ⁊ tñ nihil
omittūt ad angeloz choroz suscipiunt. Et
in isto choro est maior gaudiū. qz ibi gno-
scimus abyssum diuine voluntatis. ibi co-
gnoscūt angeli effect⁹ ⁊ causas rez in domi-
no. q̄re hoc sic vel sic. q̄re ille pau. ille pul-
cer. ille desormis sit. ille morit. alleviuit. **Iste**
chorus p̄dit p̄ verēcundiā peccati: vt cū pec-
catū p̄pter verēcundiā obriceat. p̄tra qd̄ di-
citur **Ecc̄i. iij.** Fili nō p̄fundaris p̄ aia tua
dicete verū. Est enī p̄fussio adducēs granaz
⁊ gliaz. nā p̄fussio cōfessionis adducit ad glo-
riā. **Rich. ⁊ san. vic.** Quāto in p̄fessioe con-
fussio maior. tanto in oculis dei q̄s erit clari-
or. **Eco** uer̄so p̄fussio taciturnitatis adducit
p̄ctm̄. **l. ypocrit̄s.** **Aug. ⁊ s̄mone dñi** i mon-
te. **ypocrita** est q̄ bon⁹ esse nō velit. sed tñ vi-
dere cupit. ⁊ sic tu corā sacerdote. **Ambrosi⁹**
Taciturnitas criminis est augmētū elatio-
nis. qz vult melior videri q̄ est. **Tercius**
chor⁹ est virtutū. **Gre.** Vocant̄ virtutes: qz
p̄ eos signa ⁊ mirac̄a sūt. ⁊ virtutes dicūt
ideo: qz virt⁹ diuina in ipsis relucet. **l. q̄** de⁹
sit omnipotens ⁊ nihil p̄t sibi resistere. vt qñ
de⁹ vult aliqd̄ fieri qd̄ sit sup̄ naturā ⁊ mira-
culose. sicut cecos illūinare. mortuos susci-
tare. tñ tales angeli q̄ virtutes dicunt̄ mit-
tunt. Ad hoz societate illi hoies pueniūt q̄
strenue ⁊ viriliter duobz p̄dicat̄. **l. p̄tritioni**
p̄fessionī p̄dignā satisfaciōm ad iūgūt. **Lu.**
ij. facite dignos fructus penitentie. **Gre.**
Unus q̄sqz tato maiora p̄ penitentiā q̄rat lu-
cra q̄to gūiora intulit p̄ culpā damnatam
viriliter satisfaciēs vt p̄missa malis i pō-
dere numero ⁊ mēlura remeriat. **Iuxta illd̄**

Deut. xxv. s̄m mensurā p̄cti plagaz erit mo-
dus. ⁊ talis satisfactio maximā habet diffi-
cultate ⁊ virili indiget fortitudine. iō tales
merito virtutibz associant̄. ⁊ sic isti tres ordi-
nes seu chori faciūt vnā p̄niam. Et i isto cho-
ro maioris erit gaudiū. qz ibi cognoscūt omī
potentiā dei pleni⁹ qua ex nihilo omīa crea-
uit. ⁊ infinitos mūdōs creare posset. et quō
sustentat mōm ⁊ omīa que in eo sunt. **Iste**
chorus p̄dit p̄ timorē nimii. **Pro uer. xxij**
Pigrū timor̄ deicit. Et ab isto choro etiaz
tales sunt abieci q̄ plus timent penam cor-
poris q̄ anie. ⁊ his **Job. xxij.** Qui timet
p̄uinā cadet sup̄ eū nix. i. qui timet et pariaz
penā corporis: sustinebit magnaz spūs. qz s̄m
Aug. Nō stat̄ redēcus culpe sine deore iu-
sticie. qz nullū malū impunitū. **Quar⁹**
chorus est potestati. **Gre.** Dicunt̄ tales po-
testates. qz eoz officiū est arcete remōes ne
instantū temptare p̄sumāt q̄ntū volūt. ⁊ iu-
nant nos vincere mundū ⁊ dyabolū. Ad il-
lū chorū assumunt̄ illi q̄ post p̄dica exerci-
tia p̄tritionis. confessionis et satisfaciōis p̄ q̄
omīa peccata sunt delera in artissimo se con-
stringūt loco. assumētes vitā asperā ⁊ auste-
ram ⁊ p̄ fortissimā resistētiā opponūt se
mūdo. camū ⁊ dyabolo. ne itez labant. dicē-
tes illud **Lanti. v.** Laui pedes meos. i. affe-
ctus. quō coinquinato eos. vitātes omīem car-
nis consolatiōē. mūdū delectatiōē. dyabo-
li p̄suasiōē. assumūt̄ penalitātē. humilitatē
⁊ paupertatē gaudētes omīi criminali tēp̄ra-
tionē viriliter resistere. sic merent̄ coronam.
Bern. Quotiens dyabolo resistis. toties co-
ronaberis. Et in isto choro habebim⁹ mai⁹
gaudiū q̄ in inferioribz. scz cū angel⁹ q̄ nob̄
astiterunt hic ⁊ iuuerunt vincere cat̄nē mū-
dum ⁊ dyabolū. **Iste** chorus p̄dit p̄ recidi-
uatiōē. **q̄. Pe. ij.** Quasi canis reuersus ad
vomitū qd̄ est abominabile. **Bern.** Deteri⁹
est tēnādere q̄ mādere. qz talis est ingrat⁹
⁊ p̄dit oēm grām ⁊ meriti bonoz operū. **Ez-**
zech. xvij. Si iustus auerterit se a iusticia
sua ⁊ fecerit iniquitatē oēs iusticie nō recorda-
bunt̄. **Aug.** Nullū scelus ita corā deo tēte-
stabile est sicut ⁊ peccat⁹ p̄tenti remissen-
do gaudere. **Quintus** dicūt̄ principatus
Bern. Principat⁹ dicunt̄. qz principat⁹ oīi
in terra eoz sapiētia regit̄. ⁊ mittunt̄ i nego-
cio totius regni ecclie vel p̄uinā. Nūc cho-
rum meremur si principatū obrinebim⁹ iu-
per oēs hoies. **N. Sz** dicetes. quomō-
2

possunt fieri principes sup oēs hoies. Rñ/
det p patientiā. cū hō vincere pōt omē ma/
lū in bono. qz talē hoicm patientē tor⁹ mun/
dus vincere nō pōt. hoc p̄tz in martyribus
q̄s nec p̄sides nec reges nec impatores vin/
cere poterūt. Isti hoies q̄ ad q̄ntū choruz
possidēdo p̄tiner sic se hūt q̄ si verbia offen/
dunt maledicti ab iracūdis tūc ip̄i benedi/
cūt ⁊ dulcia s̄ba t̄sident exemplo xp̄i. Pe.
ij. Cū malediceret nō maledicebat. S; di/
ceres. cū hō iust⁹ est ⁊ innocens. cur d; su/
stinere. Rñ det p̄pter meritū. Aug. Qui iu/
stus est ⁊ maledicit. illi p̄mū p maledictio
ne reddit. ps. Maledicti illi ⁊ tu bñdices.
Nā tales q̄ ad illū chorū p̄tinet. si in bonis
op̄alib; offendunt totū se deo offerūt. cogitā
tes q̄ xp̄a nudus p̄o ip̄is p̄pendit in cruce
nec haustū aque h̄re pōtuit. ⁊ sic dñs ih̄s re/
munerabit eis in vita eterna. de q̄ apls De
bre. r. Rapiuā bonoz v̄roz cū gaudīo susce/
pistis. scientes vos meliorē ⁊ manentē sub/
stantiā in celis h̄re. Itē si offendunt in cor/
pore h̄ patienter serūt exēplo xp̄i q̄ p̄ eis mult/
ta grauiora sustinuit. Bre. Si passio chri/
sti ad memoriā reducit. nil tam graue qd̄ n̄
equo animo sustinet. Tales nō solū sunt pa/
rati suis indulgere offendētib; sed etiā pro/
ni sunt p̄ ip̄is orare. Juxta illud Math. v
Diligite inimicos v̄ros et bñfacite his qui
oderūt vos ⁊ orate p̄ p̄sequētib; vos. Iste
chorus p̄dit p̄ impatientiā. Bre. Qui im/
patients est sibi ip̄i testis est vt iustus nō est. ⁊
p̄ p̄sequēta nec disposit⁹ ad istū chorū. Jac. v.
Patientes estote Lu. xxi. In patientia ve/
stra possidebitis aīa v̄ras. Sext⁹ dñati/
ones q̄ alijs dñant angel. ⁊ ordināt eos ad
officia sua. Et isti nō mittunt s̄m cōmunēz
cursum. videlicet isti quattuor chori sup̄o/
res. s; alijs intināt voluntatē dei illis. s; q̄n/
q; inferiorib; qd̄ facere debeāt. ⁊ ip̄i assistunt
antedñm. iō dicunt dñatiōes. qz dñant a/
lijs. Isti chorū incremur cū sensualitatem
nrām rōni subijcim⁹. Et nō solū hostē vin/
cim⁹. s; vltra h̄ etiā nos ip̄os vt malo i p̄om
pro sine rebellionē resistim⁹. ⁊ bonū delecta/
biliter cū volum⁹ opamur. Et de exteriori/
bus ⁊ interiorib; sensib; p̄t dicit illud Bēn.
plv. Joseph dñabat in tota terra egypti. do/
minant mūdo cū honorib; ⁊ diuitijs. carni
cū suis delictijs. dyatolo cū impugnat cū vi/
cijs. De q̄b; Bermo dicit. Senlus sua ha/
beūt exteriorē nō duces s; fulentes. interi/
ores lobrios ⁊ efficaces. h̄nt domuz. i. cor. et

familiā. i. cogitationē ordinatā. dicentes cū
centurione illud Mat. viij. Sum hō sub
p̄tate p̄stitutus h̄is sub memilitēs. ⁊ vico/
huic vade ⁊ vadit. ⁊ alteri veni ⁊ venit. ⁊ ser/
uo meo fac hoc ⁊ facit. Moraliter. Sic cē/
turio. i. rō h̄z sub se milites. i. potētia aīc. et
dicit huic. i. potētie rōnali veni ⁊ p̄gnosce
differētiā inter bonū ⁊ malū. qd̄ rōnal po/
tētia p̄gnoscit esse appetendū. ⁊ alteri. i. sen/
sualitati vade a tua delectatiōe corpis ⁊ va/
dit. i. obdit. figurat Bēn. xlij. Pharaō di/
xit ad ioseph. Sine tuo impio non moue/
bit q̄q; pedē vel manū in vniuersa terra egy/
pti. Sp̄ualiter. Joseph. i. rō ita d; dñan q̄
sine ei⁹ impio sensualitas nec mouere debet
oculū ad videndū. nec pedes ad ambulā/
dū. nec man⁹ ad palpandum. nec aures ad
audiendū. nisi qd̄ rō discernit fore licitum.
Bre. Sūt nōnulli q̄ in seip̄is cūctis vicijs
⁊ p̄cupiscētijs dñant vt ip̄i iure di; vel dñi
inter hoies vocent. respectu q̄z alij quasi ser/
ui sunt. Iō merito ad ordinē dñationū cur/
runt. Iste chorus p̄dit p̄ carnalē p̄comitan/
tiā cū hō seq̄tur carnis desiderium Ro. viij.
Debitores sum⁹ nō carni sed sp̄iti. Grego.
Laro seruāda est vt famulet nō vt p̄ncipe/
tur. figurat Bēn. xxi. Et ecce ancillā ⁊ filij
ei⁹. i. carnē ⁊ p̄cupiscētiā ei⁹. non erit heres
filius ancille. i. Loz. xv. Laro ⁊ sanguis re/
gnū dei possidere nō p̄nt. i. s̄m vitā carnalez
nō puenit ad talē ordinēz. Septim⁹ an/
geli dicunt throni. ⁊ isti i deo p̄ ceteri; requie/
scūt tanq̄ in vltimo fine. Ildo. De⁹ per eos
iudicia sedet ⁊ exeret. vt ps. ix. De⁹ q̄ sedes
sup̄ thronū ⁊ iudicas equitatē. Si q̄ volu/
mus ad thronoz societate puenire oīa s̄m
regulā iusticie iudicem⁹. i. deo eq̄tatem. no/
bis vilitatē. primo pietatē. i. Loz. ij. Sp̄ū
alis omnia iudicat. De oīa sunt in triplici
differētia. Primo causam dei ad iudicādo
deo in oib; equitatē dicētes. Iustus es do/
mine ⁊ rectū iudiciū tuū. Nā si de⁹ eos pu/
nit volūt puniri dicētes illud Aug. Domi/
ne hic seca hic vze p̄ce in futuro. aseribentes
sibi de meriti. iuxta illud Bēn. xli. Meri/
to hec patimur. qz peccauim⁹ in frēm nostz
scz ih̄m xp̄m. nō obediendo p̄ceptis suis. Et
dicunt cū Vico. Libens nūc tormēta pati/
or vt mihi futura gl̄ia referret. Nō enīz iu/
dicabit dñs bis in idip̄m. Naum. ij. Tale
st cō mouent ad iram recipiūt equo animo
sue sit amarū siue dulce siue letuz siue tri/
ste. qz nihil volunt nisi qd̄ reus vult. ⁊ volū

De sancto Michael

tatem suā diuine volūtati conformāt. ergo nō turbant. iuxta illud puerb. xij. Nō tristat / bīr iustū qd quid ei acciderit. dicētes illud Dan. ij. Tibi dñe iusticia. nob asit confusio. perpendentes illud Greg. Deus q̄ benigne hoīem p̄didisti nequaquā iniuste cruciari p̄ mittis nec neglece p̄ire sinis. Scdo iuste iudicando cām nrām. nob tribuēdo vilitatem. dicendo eū abraam. Quid loquar ad dñm. cū sūm puluis et cinis. nihil de se p̄sumendo. iuxta illud Lu. xvij. Lū fecerunt omnia q̄ p̄cepta sunt. dicite: iniuriales serui sumus. Et tales ita se viles reputātes diligit deus. De q̄ Bern. Diligit deus aīam q̄ in cōspectu eius sine dissimulatione iudicat seipam. Tercio debem⁹ iudicare eām p̄mi et habere pietatē. oīa charitatīue interpretātes. vt patet de scrutinio in ordie faciendo. c. ex parte. Rūdere p̄t illū dignū quē nō nouerit iudicā. Jō Bre. Sunt nōnulli q̄ dū se vigiliantī care dīiudicāt hoc in munere accipiūt vt alios recte iudicare p̄nt. in q̄z mētibz domin⁹ velut i throno est p̄sides. r̄ipi ad choros thronoz assumunt. Iste chorus perdit p̄ incōstantiā iudicij. nūc iudicātes illū bonū. illū malū. qd̄ p̄hibet Deutero. xvj. Nō sit in domo tua modi⁹ maior et minor. a. non te iudices maiorē et meliorē alijs. Ro. ij. In q̄ aliter iudicas teipm̄ addēnas. et sic istū chorū p̄dis. Octauī angeli dicunt cherubin Isti alios illumināt et eis voluntatē dei norificānt. Et illi sūm Bern. fontē sapientie ex ore altissimi hauriūt et vniuersi cūibz fluentera reflūūt. Nā illi p̄ ceteris p̄gnoscat dei voluntatē. qd̄ p̄ facer. qd̄ displicet. et alijs manifestant. Ad hūc ehorū assumunt illi q̄ ex prima teuorīe desiderāt diuinā sapiētia et cōgnitionē voluntatē diuine. et sūm illā operari et alios informare. et cū deo habitare. atqz h̄z dei voluntatē viuere. vt docet ap̄ls Ro. xij. Probet̄ q̄ sit volūtas dei bona et. Nā tales ex intimo corde eterna p̄cupiscūt. dicētes ad Phil. i. Cupio dissolui et esse cū xp̄o. Et presens vita est eis rediū. dicētes cū ps. Deu mihi qd̄ incolat me⁹ et. Idē. Sinuit anīa mea ad deū fontē vi. Et talis nō p̄t cogitare nec audire nec loq̄ nisi q̄ deū sunt. Quale gaudiū erit in illo choro vbi omnia in deo cōgnoscam⁹. i. quō ab eterno in deo sūm⁹ et q̄ modo a deo emanauim⁹ et cōgnoscam⁹ deū in seipō. in nob et in oībz creatur̄. vt implebit illud. iij. Reg. x. Beati fui tū q̄ stant in cōspectu tuo semp vidētes sapiētia tuā. Quā

uis oēs electi vidēt. tū vn⁹ est clarior altero. i. Loz. xv. Sic stella differt a stella et. Ille chor⁹ p̄dit cū hō nō vult audire verbum dei et veritatē. p̄pter aggrauationē p̄scie. Et libens manet ignorās salutē suē. De talibus dicit Bern. de duodeci gradibz hūilitatis. Frustra blandiunt sibi de ignorantia q̄ veli teri⁹ peccēt ignorāt libētē. nā talis d̄ ignorantia affectata. et nō excusata. Au g. Nō oīs ignorās immunis a pena. Ille ignorās p̄t excusari a pena. q̄ qd̄ discret nō inuenit. non illi q̄ h̄ntes a q̄ discret opem non dederunt. Greg. Aliud est nesciuisse. aliud scire noluisse. De talibus. i. Loz. xij. Ignorās ignorabit. i. in isto choro. Non⁹ chorus d̄ ieraphin. Et isti angeli dicunt ardētes. qz p̄ ceteris inferioribz ardēt in seruoze amorē dei. Nā flāma diuini seruorū incēdit eos p̄ oībz alijs angel. Rō est triplex. P̄tia ex immediate actione. qz inter eos et deū nulli angeli mediant. Jō flāma diuini amoris immediate eos tangit. Scda ex appropinquantē. qz q̄nto p̄pinquū igni. tāto vehemēt⁹ h̄s inardescit. et q̄nto p̄p̄ luce. tāto clar⁹ lucefcit. Et sic tales angeli sunt p̄pinquiores deo. Tercia ex nobilitate dispositiōe et formiores sunt sic ligna quāto andiora eo cinis incendunt ab igne. et ex eis ignis lucidiorē tribuit flāmaz et sic de illis angelis. Ad hūc chorū veniunt h̄q̄ q̄ fuerūt in charitate dei. sūm illud Lu. vi. Nōne cor n̄m ardens erat in nob. De illo igne diuini amorē d̄ Lu. xij. Ignis veni mittere in terrā et. Sz q̄ hō sit seruēs i charitate dei tria requirunt. P̄tio immediatio. i. q̄ mediū petōz tollat. Ita. iij. Iniquitates v̄re diuiserūt inter vos et deū. Greg. Si h̄s p̄ctm̄ a se remouet immediate deo adheret. Etā mundanū et transitorū timorē optet tollere. Amb. li. de v̄ḡtibz. Diuine dulcedini nō iungat̄. nisi ab amore tpali recedat Scdo requir̄ dei appropinquantio. i. per contemplationē. Jaco. iij. Appropinquantē deo et appropinquant vob. Nā quāto primiores sūm⁹ deo p̄ intima contemplationē. et quāto alit⁹ mens in deū eleuat. tanto clar⁹ illuminat. Jō ps. Accedite ad eum et illumina mini. Nā dñs locut⁹ est p̄ moysen Leui. x. Sanctificator in his q̄ appropinquant mihi. Tercio requir̄ dispositio. i. p̄ seruitus et opera virtutū et elongatio ab occupatiōe exteriorū. Nā natura huius ignis est ardescere. materia sunt opa virtutū. q̄ quanto sicciora sunt a succo carnalis voluptatē. tāto magis dispo

liti ad inflamationē talē. prouer. xxvi. Ubi
nō sunt ligna ibi deficit ignis. et sic ubi defi-
ciunt exercitia virtutū. scz lectio. p̄tēplatio et
meditatio. ps. In meditatioe mea exarde-
scit ignis. In illo choro habebim⁹ maximū
gaudiū. qz cor nrm et ania nra trāformatur
in deū ex seruoze diuini amoris. sicut ferrū af-
sumit formā ignis et erit q̄si ignis. et sic ho-
mo trāsmutat in deū. Ibi implebit̄ p̄ceptū
Mat. xxi. Diliges dūm deū tuum ex toto
corde tuo et. Iste chorus pdit̄ p̄ instabilez
et fragidū amorē. Hilarius. Sūmū bonūz
nō p̄fecte cognoscat si nō p̄fecte amat. Aug.
in li. viij. de ci. dei. Quāto flagrant⁹ deū dili-
gimus. tanto serui⁹ eū videbimus.

Sermo CXXXVI. Ad idem.

Omnes sunt ad

ministratioē spūs et in ministeri-
um missi p̄pter eos q̄ hereditates
capiūt salutē. ad Heb. i. Auicenna li. iij. de
dilauijs. Sol sursum trahit vapores et in-
flāmat terrā medianibz ipis stellis. **P**
Spūaliter. Per solē intelligit̄ xp̄s. Mala-
chie. vlti. Quē vobis timentibz deū sol iu-
sticie. Die trahit vapores. i. desideria hoim
sursum. et inflāmat terranos hoies median-
tibz stellis. i. angelis Malach. ij. Ecce ego
mitto angelū meū q̄ p̄pabit viā meā ante
faciem tuā. Nā angeli vora et desideria nra
p̄sentant oculis diuine maiestatis. Hiero.
Perferūt angeli orōes nras in p̄spectu dei.
et nō solū in hoc administrāt. sed etiā in via
hac p̄culosa nos custodiūt. vt inquit Ju-
dith. xij. Custodie me angls dñi huc eun-
tem et ibi manentē et inde transeuntem. ps.
Angelis suis mādauit de te et. Nā nō esse-
mus tui si non adessent angeli. Bern. Si
boni spūs se elongarēt. impetū maloz q̄s lu-
stineret. Jo Hiero. Angeloz auxilio libera-
mur ab inimicōz insidijs. in hoc sūt nostri
ministri. et q̄ thema. Omnes sunt admini-
stratioē p̄. In p̄bis p̄missis duo innu-
untur. Primo magnū udo diuie bonitatis
Secōdo altitudo huane dignitatē. Primūz
p̄z in hoc q̄ angelo celestes nob̄ in obseq̄
u missi. et tangit̄ ibi. Omnes sunt admini-
stratioē et. Scōm p̄z ex hoc. qz de seipm
homini in hereditate salutē deputauit. et ca-
gitur ibi. p̄pter eos q̄ hereditate capiūt salu-
tis. **P** De p̄rio dicit. Omnes sunt ad-
ministratioē spūs. Bre. Dicuntur angli et

spūs. angeli rōne officij q̄si missi. sed spūit⁹
rōne nature. Jo Aug. sup̄ illud ps. Qui fa-
cit angelos suos spūs dicit. Qui sunt spūs
a natura facis esse anglos. i. nuncios in iun-
gendo eis officij nūciandi. s. hoibz. Jo mi-
rat̄ Job. vij. Quid est hō qz magnificas eū
scz ministerio angeloz. In hoc onditur ma-
gnitudo diuie bonitatis. De q̄ Bern. O mi-
ra dignatio et magna et vera dilectio q̄ deus
nob̄ angelos in ministerio misit et repura-
uit. Itē angeli in aliq̄bz nos p̄cellūt. in aliq̄
bus vero sūt nob̄ similes. in aliq̄bz vero
nos p̄cellim⁹ eos. **Q** P̄rio angeli p̄cel-
lunt nos in q̄tuor. P̄rio in creatiois di-
gnitate. qz sunt digni⁹ creati qz hoies rōne
loci. qz in celo empireo. et q̄ ingit̄ in. ij. di. ij.
Angeli nō sunt creati in tpe nec post temp⁹.
sed cū tpe. De q̄ Aug sup̄ Gen. In p̄inci-
pio de⁹ fecit celū et terrā. i. spūalē creaturaz et
corpalem. spūalē. i. angelos. corpalem id
est materiā q̄tuor elementoz p̄sumam. Ec-
cli. xvij. Qui uiuit in eremū creauit oīa sil-
scz spūalē et corpale naturā. vtraqz informis
nā materia corpaliū nō habebat formas di-
stinctionis donec distinctas recipet species.
Ita spūalis. i. angelica natura in sua p̄diti-
one fm nature habitū formata fuit. tñ illaz
formā quā postea p̄ amorē et p̄uersionē ad
deū habitura erat nō habuit. Et sic rōne lo-
ci. i. empirei cui nihil digni⁹ et nobilit⁹. Nō
vero de limo terre et de terra est creat⁹. et i cer-
ra. cui nihil inter elemēta est vilit⁹. Itē ange-
li añ hoim et in die leticie. s. diuice die sunt
creati. hō vero post angelos in die tristicie.
scz feria sexta. Itē in duratioe angls p̄cellit
hoim. qz angls est immortale. hō vero p̄o
pter pctm̄ ade fact⁹ est mortal. Secōdo an-
geli p̄cellūt homies in vite puritate. Nam
angeli in celo q̄ p̄stiterit̄ nuuqz aliqd̄ mali
cōmiserūt. Et sic nō hoies. qz ad min⁹ pec-
cant venialiter. Eccl. vij. Nō est hō iustus
sup̄ terrā q̄ faciat bonū et nō peccet. De ange-
lo vero dicit̄ oppositū Dionisi⁹ de angeli-
ca ierarchia. Angelus est suba incorporea.
speculū purū. uicō taminatū et immularū
De hoibz scribit̄ puer. xxij. Sepies i die
cadit iust⁹ et reuergit. Ecce mutabilitas. De
angelis dicit̄ Iudo. li. i. de sum. to. Angel⁹
est immutabilis nō natura scz charitate sem-
piterna. Tercio angli p̄cellūt nos in fuiti-
tj facultate. qz sunt spūs. nō aggrauant per
corp⁹. S3 hō vna die scriuendo plus lato-
rat qz oēs angeli ab initio mūdi. corp⁹ enim

De sancto Michaeli

trahit infra. et anima appetit sursum ad deum a quo creata est. et sic nos aggravamur. Sap. pi. ix. Corpus quod corrumpit aggravat animam. Si debemus ieiunare ei iunimus. angeli nunquam esuriunt. Item si vigilare. orare. genua flectere mane surgere homo fatigatur. Sed angeli sine omni fatigatione in lectu oculi sunt ultra centum miliaria. Si homo vult caste vivere impugnatur a carne. Gal. v. Caro concupiscit adversus spiritum. quia hec sibi inimicam adversantem et est dura pugna. Aug. Inter omnia certamina duriora sunt castitatis prelia ubi continua pugna et rara victoria. Quarto angeli precellunt nos in primis preceptione. Angeli enim precipiunt primis suis civibus quod homo. quia in prima die sue perversionis ad deum suum premium accepit essentialia. homo vero celeste premium a primo post mortem accipit. Mat. xvi. Reddet unicuique iuxta opera sua. Mat. xx. Cum sero factum esset dixit praefamilias. voca operarios et redde illis mercedem. R. Item angeli sunt nobis filii in quatuor. Primo in creatioe. quia unum patrem et creatorem habemus qui eos et nos creavit. Malach. ij. Nunquid non pater unum omnium nostrum. quod non unum deus creavit nos. Secundo sunt similes nobis in hereditate. possessione. crimine et eorum peccatis. Bre. Supra civitas et angelis et hominibus consistit. Et Aug. in sermone de resurrectione. Unum angeli mali ceciderunt illic homines venturi sunt et replebunt locum illorum qui ceciderunt. Diabolus videt et invidet. Et sic orta est invidia. et ex invidia mors. Sap. i. Invidia dyaboli mors intravit in orbem. Tertio sunt nobis filii in cibatione. quia dominus noster hic sumus qui est cibus angelorum in celo. est cibus noster in sacro. Sap. xvi. Angelorum est cibus nutritus populi tui. ps. Panem angelorum manducavit homo. Nam licet habent eum clarum. nos autem mirabilis. licet habent eum gaudiosum. nos autem meritosis. Et ille panis est ihesus. Joh. vi. Ego sum panis vivus qui de celo descendit. Quarto sunt nobis filii in divinitate. contemplatione. Nam de illis legitur Mat. xvij. Angeli eorum semper vident faciem patris. Bre. Sicut nunc deum vident sic nos visum sumus eum. Coz. xij. Videmus nunc per speculum et in enigmate. tunc autem facie ad faciem. In ista visione consistit nostra et angelorum beatitudo. ps. lxxix. Unde nobis faciem tuam et salvi erimus. S. Item homines excellunt angelos in quatuor. Primo quia christus est nobis frater ex veroque patre. scilicet ex parte patris et matris. ex parte matris. Immanuel qui est cum omnibus nostris. Unum primum quod maior fraternitas est inter christum

et homines quam inter christum et angelum. Debe. ij. Nisi quis angelos apprehenderit sed semetipsum abrae. Et in signum illud nominat nos fratres suos. ps. xxi. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Job. xx. dixit ihesus marie Magdalene Vade dic fratribus meis. Ascendo ad patrem meum et ad patrem vestrum. Sed nunquam legitur in scripturis quod christus angelos fratres nominasset. Secundo precellimus angelos in hoc quod christus nos sanguine suo redemit et non angelos. Adam enim peccavit. sicut et angelus. sed christus nos redemit et non angelos. Jo. Orige. erravit in hoc quod dixit christum adhuc liberaturum angelos apostatas. Tertio precellimus angelos in hoc. quia quicquid peccatum vel reconditam totiens deus indulget nobis. Mat. xvij. Sanctus pater interrogavit ihesum. Si peccaverit in me frater meus quicquid dimittam ei septies. Respondit ihesus. non dico tibi septies. sed septuagies septies. Et hoc christus petrus iussit et amplius pro se facit. sed peccatum dyaboli est irreversibile. Quarto precellimus angelos in celo. Nam sensu exteriori. i. oculo corporali videbitur glorificata humanitas christi quod alter exaltata est super omnes angelos. et cum interioribus oculis deitatis. Joh. x. Ingredientur et egredientur et pascha inveniet. Bre. In gradientur. scilicet videntes deitatis. et egredientur. scilicet eternorum gaudiorum. Ecce quanta magnitudo divine bonitatis quod nos equavit angelis. T. Idcirco angelorum solentur debemus celebrare festum multiplica de causa. Primo propter multitudinem. quia dicitur san. Tho. pte. i. q. l. ar. ij. Angeli semper sunt in maxima multitudine sunt Dan. vij. Milia milium ministrabant ei. decies mille et centena milia assistebant ei. scilicet pro contemplatione. ubi dicitur san. tho. pte. i. q. l. ar. ij. non quod ille esset determinatus numerus. sed semper Dionysius in de celesti ierarchia. Numerus eorum excedit numerum omnium numerabilium corporum. Job. xxv. Nunquid est numerus militum eius. q. d. non. Facilius enim quam numerare pro stellis celi et guttas maris et folia arborum quam numerare angelorum. Quod si festum unum sancti est solentur celebrandum. quod tunc de festo angelorum quod tunc de festo unum et assistentium. Secundo festum eorum est solentur celebrandum propter recordationem. Nam ipsi gaudent de nostra perversione et de bonis nostris. Unum et nos hodie gaudere debemus de eorum honore. Luc. xv. Gaudium est angelis dei. Bern. Lacrimae penitentium sunt vinum angelorum. Nam sicut forte vinum hominem letificat sic nostra vera penitentia letificat angelos. Ter.

cio solēnitet tētem^o celebrare eorū festū pro
pter eorū seruiciū. qz sunt nri fuitores. De q̄
scdm membrū. In ministeriuz missi ppter
eos q̄ hereditate capiūt salutis. Lrif. super
eplā ad Heb. Quātū honor nob̄ cri
tit. vt ad nos sicut ad amicos anḡlos ad ser
uiciū mittit. Propter qd̄ Greg^o xxiij. mo
ral. Prius pmiserūt se angeli adorare. Be
nes. xvij. Abraam tres vidit ⁊ vnū adora
uit. ⁊ hoc in veteri testamēto. in nouo vero
post xpi in carnationē nō pmiserūt se adora
re. Apē. xij. Cecidit iohānes ad pedes an
geli q̄ sibi apparuit vt adoraret eū. Cui an
gelus. Ne feceris seruus tu^o sum. U
Itē angeli seruūt nob̄ in vira. i morte ⁊ p^o
morte. In vira seruūt pctōribz penitentibz
p̄sciētibz ⁊ p̄fectis. Primo pctōribz cu
stodiendo eos ne a demōibz totaliter occi
derent. Nā cū quis peccat mortaliter. tunc
meruit vt statim demones p̄nt sibi frangere
collū ⁊ ducere ad infernū. Sed angeli boni
accēnt demones vt nō p̄nt exercere suā ma
licia in pctōribz vt libenter vellēt. ⁊ q̄ Au
gu. Dyabolus plurimū vult nocere. sed nō
pōt. qz ei^o p̄as sub p̄ate dei est. Nam si in
tantū posset uocere dyabolus q̄ntum vellet
nullus iustoz remaneret. Idcirco p̄tra eorū
malicia redit nob̄ ⁊ angelos in custo diaz
ps. Angelus suis ⁊ ⁊. Lrif. Si boni spūs
se elongarēt maloz impetū quis sustineret.
Nā insidiant nob̄ in om̄i loco sacro aut nō
sacro om̄i tpe die ac nocte. Bern. Undiqz
bella vndiqz temptamēta ⁊ rela. i. Pe. v. Vi
gilare fratres. qz aduersari^o v̄ dyabolus cū
cū die ac nocte q̄rens quē deuo: et. Jō da
ti sunt nob̄ angeli. ps. Immitret anḡlus in
circūitu timentis cū ⁊ eripiet eos. Jō Ber.
Quotiens cernis grauissimā temptatiōē
imminere. tonens inuoca angeli tui vt sit
sdu: tot tu^o in tribulatiōe. qd̄ ⁊ angeli fide
liter faciūt. Bern. Angelus in om̄i tpe ⁊ lo
co sedulus est pedissequa sic. ⁊ nunqz relin
quit totaliter hoicm. S; q̄ p̄mittit hoicm
aliq̄ cadere est culpa hoicis. De q̄ Orig.
Nō p̄ ingratitudinē ⁊ pctm̄ reddi se prote
ctione angēlica indignū. Jō ⁊ diligenti eo
rū custodia dicit ps. Non dormitabit neqz
dormiet q̄ custodit isrl. i. angelus. Glo. qz nō
dormitabit neqz dormiet q̄ impugnat israel
Scdo angeli seruūt pctōribz eos argu
endo cū resistere nolūt a peccat. ps. elix. Ar
guam te ⁊ statua p̄tra faciē tuā. i. p̄ momen
tanea delectatiōe scelez penā eret naz. Et sic

angelus redarguit filios israel. Iudicij. ij.
⁊ ingratitudie ⁊ p̄uariatiōe dices. Eduxi
vos ⁊ egypto ⁊ introduxi in terrā quā iura
ui patribz v̄ris. Et dixi q̄ nō dēberetis inire
sedus cū habitantibz terrā raras corū sub
uertere ⁊ noluisit audire vocē meā. Cur se
castis. Subdit. Quādo loqueret angelus
v̄ba hec. ele uauerūt vocē suā ⁊ sicuerūt oēs
filij israel. Et vocatū est nomē loci illius lo
cus silentiū siue lacrimariū. Et sic hodie hor
tant nos ad contritiōē ⁊ fletū. figurat Jōh.
v. Angelus descendebat ⁊ mouebat a
quā piscine. Et sic aqua lacrimaz mouetur
p̄ angelos. i. p̄ eorū exhortatiōē. qz salutem
nrām sitiūt. Scrip̄ta sciūt p̄ beatū Dico.
q̄ magis affligit ⁊ mones lacrima humilis
q̄ pena infernal. Tercio seruūt pctōribz
eos retrahendo. ne in tantū peccent q̄ntum
volūt. Hoc habet Nu. xxij. Cū balaam iret
ad maledicendū ppl̄m israel sed eus sup̄ a si
nā venit in vallē ab angelo impedit us est.
Nā angelus dei euaginavit gladiū. quē cer
nens asina auertit se a via ⁊ iuxit se pariet.
Tunc balaam percussit asinā. ⁊ ipa locuta est
cur me cedis. Sp̄ialiter. Sic asina. i. sen
sualitas ē fessio rōnis. q̄ aliq̄n̄ aliena fert ad
p̄petrandū peccatū. ad maledictiōē pronā
lez mortalis peccati. S; gladio ex: remi tu
dieij minat angelus ingerēdo illud ps. Ni
si cōuersi fuerit gladiū suum vibrauit. i. di
structū iudiciū qd̄ est gladiū ⁊ ⁊ vtraqz parte
scandens. i. aiam ⁊ corp^o. Deutero. xxxij. E
uaginato gladiū meū ⁊ interficiet eos ma
nus mea. a q̄ eripiet nos angelus dñi. Jō
Bern. In quis loco angelo reuerentiā exhi
be tuo. ⁊ qd̄ me p̄sente nō audes uce illo pre
sente audeas. S; q̄ n̄st angelus inest
anie. Rūdet Rich. ⁊ mystico somno. Deus
inest anie ⁊ anḡl. ⁊ ⁊. ps. lxxvij. Audiam
qd̄ loquat in me dñs ⁊ ⁊. De anḡlo Zach. i
Angelus loq̄bat in me. S; est differentia.
qz anḡl inest suggerēs bona. nō ingerens.
hortans bonū ⁊ nō creans. Sed diceret
an angeli differūt specie. Rūdent aliq̄. Si
cut omes hoies sunt vni^o speciei quo ad esse
hois. differūt tñ quo ad naturalia ⁊ digni
tates ⁊ q̄ ad officia. ⁊ sic est ⁊ anḡl. Se
cūdo angeli seruūt penitentibz docēdo quō
se regere debent ne in v̄bis ⁊ factis recidūt
vt habet Ben. xij. Cum angelus eduxisset
loth exira ciuitatē sodomoz dixit ei. Sal
ua aiam tuā ⁊ noli post tergū respicere neqz
stes in om̄i loco circa regionē. sed in monte

*Exempli dicitur. scribitur a page per magi hunc ad
Joanno agni scribit.*

De sancto Hieronimo

te saluum fac ne pereas in scelere ciuitas hu-
tus. Et sic angelus monet custodire quos
sensus ne peream? abutendo eis. *Diere. ix.*
Mors intravit p fenestras. i. sensualitates
Idcirco quos homini penitenti occurrit. mo-
do vis te sic habere et vba tua ammodo tali
forma pferre et sensus tuos custodire vt i bo-
nis opibus vsq; ad mortem possis deo seture
hic est angelus dñi q̄ docet *Rich. li. de con-*
templatiōe. Angelus est diuinus nuncius p
quē diuinā voluntatē cognoscim⁹. *Ter-*
cio angeli seruiunt p̄ficiētib⁹. instruendo
eos bona opa. elemosinas. orōnes. ieiunia.
castigationes. et labores corpales vt ea prin-
cipaliter deo offerant. iuxta dictū *Gregorij.*
Dñe bonū qd̄ agim⁹ p intentionē semp ad
celestia eleuem⁹. i. *Loz. x.* Omnia q̄cuq; faci-
tis ad gl̄iam dei facite. *Uñ* *Silber⁹.* Quo-
tidie mane surgētes cuncta q̄ facturi estis deo
offeratis. finito die cogitatioib⁹ conuocatis
cū oībus illo die pactis capitulū hābeat. et
residerū ampli⁹ peccandi nō habeat. Extra
lia bona opa et desideria p̄stant angeli ante
p̄spectū dei. *Hiero.* Perferūt angeli orōnes
et desideria in p̄spectu dei. *Ite* seruiūt etiā
p̄ficiētib⁹ in hoc q̄ semp instigant vt in
bono p̄ficiant et q̄tidie meliores fiant. *Ber.*
In via dei nō progredi est regredi. *Ide* an-
geli boni nō molestant hōiem. sed in bono p̄-
mouent et confortant. *Exemplū* legit de q̄daz
heremita q̄ habuit fontē i herō lōge a cella
sua. redebaturq; eū iter ita spaciosum ambula-
re pro aqua hauriēda. cogitauitq; mente in
loco proximiori cellule sue fontem fodere.
Transiit hinc inde querere locū p̄gredientē
Conuersus post tergū vidit quendam se se-
quentem. cui ait. *Quis es.* R̄ndit. *Ego* suz
angelus dñi. *Cui* heremita. qd̄ vis qd̄ me
sequeris. R̄ndit angelus. *Ego* numero ve-
stigia tua. que calcando grauiter facis pro
aqua hauriēda. vt app̄miabunt tibi in vi-
ta eterna. Ille audiens resiliit a primatiōe
fontis. fontē remouit locando vt ampli⁹ me-
reretur. Ecce hoc habuit ab anglo. *Quar-*
to angeli seruiunt p̄fect⁹ in hoc q̄ fortificant
eos ne deficiēt. vt habet. *iq̄.* *Reg. xix.* in helia
q̄ fuit sellus iacens sub iunipero dicens. *Tol-*
le dñe ansam meā melior nō sum q̄ patres
mei. proiecitq; se et dormiuit in vmbra iuni-
peri. *Ecce* angelus dñi ad eū venit et dixit.
Surge et comede. grandis restat tibi via.
Surrexit comedit et bibit et ambulauit in
fortitudine tibi illius vsq; ad montem dei

oreb. Et sic hodie confortat p̄fectos vt fecit
Ihob. v. c. Fortitudo esto. in primo est vt
cureris. *Ite* seruiūt angeli nobis in mor-
te et post mortē. vt patet supra in simone pri-
mo de angelis. *Ideo* *Beda* in li. de ritu gen-
tilium. Unusquisq; nouerit se obligat⁹ vt
veneretur a angeloz collegiū p̄pter coz obse-
quium. *Ideo* *Bern.* Simus grati sum⁹ de
uoti tannis seruitozib⁹. qz nostri custodes
tutores. actores et coheredes sunt.

De sancto Hieronymo.
Sermo CXXXVII.

Dilige domi-

Dñi reū tuū *Mat. xxi.* In
summa s̄boz duo innuunt.
Primo hortat nos ad dilectionē dei. *ibi.* di-
lige dñm reū tuū etc. Secdo ad dilectionem
proximi. *ibi.* et proxmū tuū sicut teipm. *E*
De p̄rio dicit. dilige dñm. *Nota* signa dile-
ctionis rei sunt plura. *Primū* est peccatorū
vitano. *ps. xvi.* Qui diligit⁹ deū odit ma-
lum. i. peccatū. *Grego.* Qui adhuc p̄ illi-
ta desideria defluit. p̄fecto reū non amat. *Et*
rario s̄m *Aug.* om̄cl. viq. sup *Johannem.*
Charitas et peccatū mortale opponunt. nisi
vnū radiatus enulsu in fuerit reliquū plan-
tari nō poterit. *Et* sic beatus *Hieronim⁹* de
stridoris oppido nat⁹ a iuuentute venit ro-
mam lris grecis et hebraicis erudit⁹. in qui-
bus cognouit veritatē quomō reū diligere
et diligere deberet. *Et* q̄ dicit senis *Iho. p̄-*
te. i. q. i. ar. ix. Maior cognitio de deo nō ha-
betur in hac vita sicut in sacra scriptura. *Cui*
sonat *Dyonisi⁹* li. i. celestis ierarchie. *Im-*
possibile est nobis lucere diuini luminis radi-
um nisi sub velamine scripturaz. *Secū-*
dum signū dilectiōis est verbi rei delectabi-
lis auditio et conseruatio. *Ecci. ij.* Qui dili-
gunt illū seruabūt mandata illi⁹. *Uidem⁹*
eni q̄ amatores audiūt libenter de amat⁹ sa-
ri. *Et* sic *Joh. viij.* Qui ex deo est vbu⁹ dei
audit. *Aug.* Verbū rei est probatorū p̄ qd̄
filij dei discernunt a filijs dyaboli. *Et* *Joh.*
viij. Si q̄s diligit me sermonē meū seruabit
Bre. Unusq; seip⁹ interroget an reū dil-
gat si sermonē ei⁹ seruat. *Doc* signū habuit
hieronymus q̄ quattuor annis et sex mēsi-
bus laborib⁹ insudauit biblie componēdo i bet-
leem eam. et intantū q̄ nō poterat se ampli⁹
p̄te rebilitate erigere nisi in fune de super su-
spenso. *Terciu* signum dilectionis rei est

virtutū frequens opatio. Symon de cassia
Nescit ferari dilectio. Cui psonat Greg?
Amor dei opat magna si ē. et cessat opari vbi
nō est. Et sic beatus hieronymus multa bona
opatus est. Ipse bibiā transfuit de greco et
hebraico in latinū. Ipse et pcepto Damasi
pape psalteriū pstruxit p serias. et epistolas
et euangelia p circulū anni ordinauit. et glo
ria patri in fine psalmoz. et papa Damasus
pfirmavit. Et Severus dicit de eo. Die no
cuqz nō requieuit. s; tpe suo surrexit legit scri
psit aut orauit. Ecce charitas in frequenti
opatiōe. Quartū signū charitatē est de
spūali desecū p̄sini cōtristatio. i. Coz. xij.
Charitas nō gaudet iniquitati. s; plus dolet
Aug. Qui nō dolet de malo p̄sini nō est i
eo charitas dei. Id Ro. xij. Flete cuz flenti
bus et gaudete cū gaudentibus. Et sic beatus
hieronymus p̄doluit mal. Nā anno suo trice
simo fuit electus in cardinalē. mortuo liberio
dignū clamat summo sacerdote. Audiētes
mali timuerūt ei? austeritatē insidias posu
erūt p̄ velle muliebē quā aī lectum locauē
rūt. Et ipse mane surrexit suā estimās vestez
et induit. et sic matutinas intrauit. ab emul
tenisus est. Hoc atēdēns eoz malicie p̄do
luit et eos dereliquit et abiit ad gregorium nazan
zenū p̄stānopolitane vrbis ep̄m. Quin
tū signū dei dilectiōis est oīm t̄paliū abre
nunciatio. Hiero. Perfecit xpi seruis nihil
quē p̄ter x̄p̄s. S; dicit cū ap̄lo ad Phil. iij
Omnia arbitrat̄ sum ut stercorea ut x̄p̄m lu
crificerē. Et h̄ est signū p̄fecti amoris. De q̄
Bre. viij. moral. Ad culmē p̄fectiōis redūt
q̄ exteriora oīa derelinquūt. Et Aug. Quan
tū q̄s despiciat̄ intantū diligit. Et sic sanctus
hieronymus reliquit t̄palia mūdi gliam et car
nis desideria. et artā vitā in heremo ducens
in dura abstinentia viuēs. ut dicit Aug. ad
Lirillū. In quatuor annis vinū et sicera nō
bibit. coctū in egnitudine bis comedit. fru
ctus herbaz sel in die sumpsit. non sciuit le
ctū nisi terrā. semper flebat veniale ac si occi
disset hominem. p̄ quadiennū talē austeraz du
xit orū ad dei fuitū p̄uocatio De q̄ Bre. Tan
to amplius q̄s deū diligit. quanto plures alios
ad dei dilectiōē adducit. Nā h̄z Bre. Nul
lū deo tale sacrificiū sicut zelus aīaz. Dunc
zelū habuit beatus hieronymus. O q̄ in multos
p̄fectoz vitā et p̄dicationē et miraculoz opa
tionē adduxit et attraxit. ut p̄t̄ in vita eius
Lū frat̄ibus i bethleem religiosaz elegit du

core vitā. ut p̄t̄ in ei? legenda Septimū
signū dilectiōis dei et charitatē est aduersita
tū p̄pter deū libens baiulatio. i. Corint. xij.
Charitas oīa suffert. Grego. Qui fortiter
amat oīa equimiter portat. Rō Bern. Oīa
grauia charitas facit leuia. etiā mouē par
uispendit. Lanri. viij. Fortis est ut mors di
lectio. Hiero. Amanti nihil est difficile Et
sic dura ei? vita et austerā et maloz p̄secutio
amara fuit ei suavis et melliflua. ut p̄ se scri
bit in epla ad azellam. Gr̄as ago deo. q; di
gnus sum habitus q̄ oderit me mūdus et ma
lescū me garrūt. et cognouit se ad regnū p̄
uenire p̄ famā bonā. Et infamā nō soluz in
vita passus est. s; p̄ mortē. ut p̄t̄ ei? vita.

Sermo CXXXVIII. Ad idem

Dilectus deo et

hoibus. cui? memoria in b̄n dicti
one est. Eccl. xlv. Nec vba p̄posi
ta licet dicta sunt de moyse. tū p̄t̄ exponi de
sancto Hieronymo. In quibus beatus hiero
nymus cōmendat̄ a duobus. Primo a gene
rali dilectione. ibi. Dilectus deo et hominibus.
Secūdo a speciali benedictiōe ibi. cui? memo
ria in benedictiōe est. De primo dicit. Dile
ctus deo et hoibus. A Item quattuor
sunt genera hoibus. Primi sūt dilecti deo
et nō hoibus. ut pauperes. infirmi et leprosi.
Illi nō acceptant ab hoibus. Prouerb. xij
Fratres hominis paupis oderūt eū. et amici p̄
cul recesserūt ab eo. Nā tales de? nō cōtem
nit sed diligit. ps. lxxi. Parcet pauperi et in
opi. et anias paup̄z saluas faciet. Idē Re
fugiū paup̄z in tribulatione. Patet de la
zaro Luce. xvi. quē in sinu suo accepit. Id
circo paup̄z h̄nt se sicut stelle. q̄ parue sunt
corā hoibus ut otulus. sed magne sunt i ce
lo. Et sic paupes magni apud deū sunt.
B Et hoc p̄t̄ in multis. Primo in assi
milatione. Nā de? homo factus pauperibus
se assimilauit. de paup̄cula virgine natus. in
paup̄e loco. pannis involutus. posuit in pre
septio. ut impleretur illud Zach. ix. Ecce rex
tuus venit tibi mansuetus et ipse pauper. Ps.
Pauper et egenus factus sum. Et. ij. Coz. viij.
Scitis cū diues esset p̄pter nos egenus fa
ctus est. ut nos illi? inopia diuites essemus
Secūdo in electiōe Unde. i. Coz. i. Infirma
mundi elegit deus. Grego. Nos x̄p̄s elegit
quos mūdus spreuit. s; paupes. Jacob. ij
Nōne deus paupes elegit i h̄ mōdo diuites

De sancto Hieronimo.

In fide: et heredes regni. Tercio in iherosolima
one. Prouerb. iij. Cū simplicibus sermocina
rio eius. s. cū discipulis et pauperibus piscatori
bus vixit. mortuus est cum pauperibus la
tronibus. Quarto in p̄dicatione pauperibus
regnū celoz pmisit. Mat. v. Beati paupe
res quoniam ipoz est regnū celoz. Ecce diui
tibus terrā dedit. pauperibus regnū celoz. Jō
patienter rebem⁹ paupertate sustinere. Aug.
Non displiceat tibi paupertas tua. qz ea ni
hil ditius posset reperiri. qz regnū celozū eis
promittit. Gregori⁹. Non indignamini cū
mali florent in mundo. qz nihil hnt in celo.
vos nihil in mūdo. ergo hereditatē habebi
tis i celo. Bre. De salubriter negat elect⁹.
qđ cecidit reprobia. hic negat aliqui elect⁹ tē
porales diuitias: vt ibi daret eternas. Hic
dat tribulationes t̄pales. vt ibi habeant p̄so
lationes eternas. Ideo Ambro. q̄ misericor
diter de⁹ parcat. cui hic aduersa tribuit. Nā
quāto maior tribulatio. tanto vterior conso
latio. Quinto in iudiciū sessione Job. xxxvi
Iudiciū pauperibus tribuit. et merito qz oppō
si. Jaco. ij. Nōne diuites p potentia oppri
munt vos. Sed ibi erunt exaltati. Mat.
xix. Vos q̄ reliquistis omnia sedebitis super
sedes iudicantes duo decim tribu israel. Id
circo paupes nō sunt parumpendendi vt ali
qui faciūt nolentes inspicere eos. Ambrosi
us sup psalmistam. Quid peius fratres vt
paupes sup̄ oculo despiciam⁹. Implebit
in nobis illud Sap. v. Nō sunt q̄s aliqua
do habuim⁹ in terram. Ecce quō cōputa
ti sunt inter filios rei. Idcirco Prouer. xxij
Non facias violentiā pauperi. dñs iudica
bit causam ei⁹. Secro in desiderioz exaudi
tione. ps. ix. Desiderium pauperz exaudiunt
dñs. et Isa. lxxv. Anteq̄ clamant exaudiam
eos: Secundi sunt quoz diūgit hoies
et mūdus sed nō deus. vt sunt potentes et di
uites. de potētia et diuitijs se eleuantes Nos
mūdus honorat et beatificat. ps. cxlij. Bea
tū dixerūt pplm tē. Licet ei sunt supbi vsu
rarij peccatis implicari. nō diligunt a mun
do sed nō a deo. Iudith. ix. Supbi nunq̄
placuerūt tibi ab initio. sed p̄empti su erūt
vt patet Lu. xvi. vbi diuites noiare noluit.
iuxta illud ps. xv. Nec nominū eorum me
mor ero p labia mea. Et nō diligat aua
ros. diuites. sup̄bos et potentes. Sap. vi.
Erigo cecidit misericordia. potentes potē
ter tormenta sustinebūt. Tercij sunt q̄s
nec deus nec hoies diligūt. h̄j sunt miseri

mi. vt iustores. raptores. deo carent. homines
non habent. Nō sunt infelices in corpore et
anima. De quibus Nere. xvij. Duplici con
tritione cōtere eos dñe. ps. cxvij. Inductur
sicut dyploide confusione sua. Nō sunt si
cut bufones extra horribiles ad videndū.
intus venenosī vt demones. qui nec ab hor
minibus nec a deo diligunt. Ideo apostolus
1. Cor. x. Nolo vos esse socios demoniorū

Quartū sūt deo et hominibus dilecti. Nō
sunt virtuosī virtute. sanctitate et bonitate p̄
diti. vt fuit thobias. Thob. vlti. Omnis ge
neratio eius in bona vita et conuersatione p
mansit. ita q̄ esset accepta deo et hominibus
Talis fuit iohannes baptista qui fuit dile
ctus deo et hominibus. et quo dixit christ⁹
Mat. xi. Hic est rex quo scriptum est. Ecce
mitto angelum meum. Et enā hominibus
Mat. xxi. Omnes sicut p̄phetam habebāt
Iohannem. et Marci vi. Herodes metue
bat iohannē vt virū sanctū et iustum. Tales
sunt sicut sol qui lucet supra se et infra se. su
pra se per lucē gratie coram deo. infra se ho
minibus p bona exempla. Et sic nos Mat.
v. Luceat lux vestra corā hominibus vt vide
ant opa vestra bona tē. Et talis fuit sanct⁹
hieronimus. Eccl. i. Quasi sol refulgēs. sic
ille refulsit in templo dei. s. virtutibus. p̄pter
quas dilectus deo et hominibus. Et Jte
deus diligit multa genera hominū. Primo
sapientes. Sap. vij. Neminē diligit de⁹ ni
si eū qui cū sapientia inhabitat. s. sapientia
dei et nō seculi. 1. Cor. iij. Sapia h̄ mundi
stulticia est apud deū. Sed diceret. Que
ergo est sapientia dei. Rñdēt. Lanere a pec
catis. Eccl. iij. Sapiens cor et intelligibile
abstinet se a peccatis. Et in opibus iusticie
successus habebit. Talis fuit hieronymus
lris grecis hebraicis et latinis erudit⁹. licet
prius legat tullū. et p̄pter hoc corrept⁹ post
hoc in theologia fecit diligentiam. vt dicit
Aug. ad cirillū. In scripturis sanctis et ex
perientia neminē didici sibi similem. Nā
qđ hieronym⁹ ignorauit. nullus hoīna na
tura scuit. Jō ad petronē Theodosij pa
pe Damascus cōmisit Hieronymo ecclesia
sticam officū ordinandū. Jō canit de eo il
lud Eccl. xv. Impleuit eū dñs spiritu sapi
entie et intellect⁹. Propter qđ dilectus deo
fm illud p̄verb. xij. Accept⁹ est regi mini
ster intelligens. Scđi qđ diligūt a deo
et hoibus sunt manucti. De quo Eccl. iij.
In mansuetudine opa tua fac. et sup gloriāz

hoim diligere. Talis fuit moyses vt patz
Nu. xij. Dulcissim^o in pplo appatuit. ideo
legit de eo. Dilectus deo et hoibz. Et sic nos
mitis esse debem^o. si deo dilecti esse velimus
Cñi apls. ij. Thimo. ij. Seruū dei nō opoz
ret litigare sed mansuetū esse ad oēs. Talis
fuit beatus Hieronym^o cū in anno etatis sue
tricesimo elect^o fuit in cardinalē. mortuo li
berio clamat dignus sumo sacerdotio. Tūc
mali irriterūt eū p vestē mulieris. ipse tacuit
et mite recessit a roma ad gregoriū nazanze
nū constantinopolitane vrbis epm. facies iur
ta illud ad Ro. xij. Date locū ire. Tercij
qui diligunt a deo et hoibus sunt deū dilige
tes. Prouerb. viij. Ego diligentes me dili
go. Nemo se amari diffidat qui amat. hec
Bern. Et sic dñs ihesus xp̄us dilexit mar
tham mariā et lazariū. Joh. xi. qz si gna cha
ritatis exhibuerūt ei. vt impleret illud Jo
han. xvi. Sēcē pater amat vos qz vos me a
malis. Seneca. Demonstrabo ribi amato
tiūm. si vis amari ama. Et sic beatus hie
ronymus amabat deū. vt p̄z in abrenūciatio
ne omniū rez rpalū. Aug. Inquantū quis
reip̄icat intantū diligit. Et sic omnia ip̄e ar
bitratus est vt stercoza. ad Phil. iij.

De sancta hederuige.

Sermo CXXXIX.

De viduas

que vere vidue sunt. scribit. i. Thi
mo. v. et applicat ad honores san
cte hederuigis in festo hodierno. In ver
bis p̄missis duo innuunt. Primo stat^o vi
duans honozat. Secdo vera viduitas spe
cificatur. Primū ibi. honora viduas. Se
cundū ibi. que vere vidue sunt. De prio di
cit honora viduas. De prio d̄c scienđū
multiplex est honoz viduis impendendus
Primo sunt p̄ferende p̄conijs. iecūdo sunt
fouende subsidijs. tercio sunt visitande sola
cijs. quarto sunt defendende in negocijs.

Dixi primo qz vidue sunt p̄ferende p̄
conijs. qz fm Amb. in lib. de officijs. Non
multū in semōris aut vtutis est a coniugio
abstinere qd̄ aliqui delectat qz coniugij dele
cramētra nescire. Idē de virginibz. Facilioz
est resistentia in eo qz carnis incentiua non
nouerat. sed viduitas eo sollicitioz qz p̄teri
tas aniercolit volup̄tatis. ideo rōne victo
rie sunt p̄conijs exrollende. sicut Judith. q
vicit holosemē landat. Judith. xv. quā bñ

dixerūt om̄s vna voce dicētes. Tu glia hie
rusalē. tu honorificētia ppli. tu leticia i Isra
el.afortatū est cor tuū eo qz castitate amaue
ris. et post virū tuum alitez nescieris. iō eris
benedicta in eternū. et laus tua nō recedet de
ore hominū. Spūaliter. Holosemēs inter
pretat infirmitas. et significat carnē Mar.
xvi. Spūs prompt^o est. caro aut infirma.
Illam vicit beata hederuige. et in pugna vi
ctozā obtinuit. qd̄ est rarū. De qz Aug. In
ter om̄ia xp̄ianoz certamina duriora sūt ca
sticitatis p̄tia. vbi quotidiana pugna et rara
victoria. qz talis a deo dat. Sap. viij. Non
possum esse p̄tinens nisi deus det. Idē Aug.
Domine iulz continentia. da qd̄ iulz. et
iube qd̄ vis. Nam hoc donum victozie con
tra carnē non om̄ibz datur est. de qz Math.
xix. Nō om̄es capiūr verbū hoc. qui potest
capere capiat. Propter hoc apls cōcedit vi
duis matrimonij. i. Thimo. v. Non eligat
vidua minus se p̄ginta annozū. volo autēz
iuniores nubere et filios procreare matres fa
milias esse. Que autē hnt illā fortitudinez
spiritus vt possunt carnez vincere. bene sunt
laudande. Nam apostolica sententia tales
cū virginibz copulauit. i. Coz. vij. Multi
er inuupta et p̄go cogitet que dñi sunt vt sit
sancta corpe et spiritu. Secdo sunt foueri
de subsidijs. nā antiquitus sustentabant sti
pendijs ecclie ip̄e vidue que p̄tate aut in
firmitate nō poterant laborare. i. Thimo. v
Si quis fidelis habz viduas submiserit
illis ne grauentur. Nolebat enī a p̄ls penu
rias pati viduas. sed volebat qz diuites ne
pores darent eis necessitate. Idē Job. xxiij.
arguit imisericozes dicēs. Viduas dimisi
stis vacuas. p̄pterea circūdant estis laqueis

Tercio sunt visitande solacijs. Jacobi. i
Religio munda et immaculata hec ē apud
deum patrem visitare pupillos et viduas in
tribulatione. hoc est compatiēdo eis corde.
consolando ore. et bene faciēdo opere. Quod
docemur Eccl. iij. Congregationi pauperū
affabilem te facito. Quod fecit christ^o Lu
ce. vij. mulieri vidue vt dicit. misericordia
motus. Ecce compassio cordis. Et subdit.
noli flere. Ecce consolatio oris. Et resuscita
uit ei filium et reddidit matri sue. Ecce benefici
um operis. nobis in exemplum vrdicit Aug
gu. Omnis christi actio nostra est instru
ctio. et Johā. xij. Exemplum reddi vobis vt
vos ita faciatis. Quarto sunt defendēde
in negocijs. Isaie. i. Subuenite oppresso.

De sancta Hedwige

judicate pupillo, defendite viduā. Nā hoc p̄nnet ad seculares et sp̄iales p̄latos. P̄rio ad sp̄iales, de q̄ Helasius papa, et habetur lxxvij. di. c. licet. Licet oibus debem⁹ in q̄ntū possum⁹ parrociū nō negare plus tñ viduarū causas ducamur exequēdas. Secūdo p̄inet ad seculares. Tñ Hiero. sup̄ hie remiā. et habet. xxiij. q. v. c. regū. Regū est p̄p̄rium facere iudiciū et iusticiā, et liberare te manus calumniāntiū vi oppressos, pupillo et vidue que facili⁹ opprimunt a potentib⁹ p̄tere auxiliū. Ratio p̄pter salutē corū, eo q̄ dicit Eccl. iij. Esto pupillo misericors vt pater, et p̄ vito m̄ri illoz, et eris velut altissimi fili⁹. Sed heu ecōtra faciūt p̄lati q̄ molestānt eos et nō tuent. Dō q̄nt dñs Isa. i. Principes tui infideles focj furū, pupillo nō iudicant, causa vidue nō ingredit ad eos, heu vindicaboz te hostib⁹ meis. De q̄ Exod. xxiij. Vidue et pupillo nō nocēbitis, et si leseritis eos clamabūt ad me, ego exaudiam vocē eoz. Nā molestatio eoz est peccatū clamitans in celū. De quo Eccl. xxxv. Nōne lacrimę vidue ad maxillā tescendūt et maxilla ad celos, et dñs exaudiroz nō relectat in illis, sed viciſſet. ps. lxxvij. De⁹ pater orphanoz et viduarū. **E Exemplū** Quidā rapuit euidā vidue paup̄i vaccam que cū steret et instanter peteret vt ei vaccaz restitueret p̄pter paruos pueros q̄s habuē. Rñdit. Si ego nō rapiā tūc ali⁹ sequēs merapicet tibi, et sic vaccam recepit et recessit. Post obitū eius puic⁹ a diuersis demōnibus. Et vn⁹ inter ceteros euz incessanter et infatigabiliter puniuit. Tūc ille miles dānatus dixit ad demōnē illū. Cur me ita cōtinē psequeris et punis q̄ aliq̄s alioz. Respondit. Si ego nō facerē tūc alius faceret, hec sunt s̄ba que dixisti dū pauperi vidue vaccam recepisti. Dixi sedo, stat⁹ viduarū specificat. ibi. que vidue vere sunt. **F** Pro q̄ sciendū q̄ triplices sunt vidue, sc̄lyz b̄yaboli, mūdi et rei. Primesunt solū noice et nō corpe. De q̄b⁹. i. Thimo. v. Cū luxuria te fuerint nutere volūt in dño. Tales sunt in honeste demōniace ac fugiende. De q̄b⁹ dicit. i. Thimo. v. Adolescentiores viduas cura. qz dicit Eccl. xij. Qui tergerit picez inquinabit ab ea. Sc̄de sunt vidue mūdi. De hinc vidue noice et corpe, sed nō mente, que p̄ malas occupiscentias ydola turpitudinis in cordib⁹ suis ponūt, et mentes ac p̄ficiētiā occupiscentijs maculant, quia dicit

Grego. liij. moral. Sepe mens in recordatione culpe p̄terite ita cōcutit vt longe q̄ pri⁹ vulnerat. Tales enī ad sp̄ialem solationē raro pueniūt. qz dicit Greg⁹. Quāto quis in inferiorib⁹ dilatat, tanto a superiorib⁹ disiungit. Hiero. Impossibile est aiam delicijs repleri spiritus et carnalib⁹ delectationib⁹. Tercie sunt vidue rei. Desunt vidue noice corpe et mente que se vouerūt dño. De q̄ bus Aug⁹. in li. de viduitate. Si non vouisti continentia exhortor vt voueas, si vouisti exhortor vt p̄serues, qz dicit sanct⁹ Tho. in. ij. ij. Melior est continentia castitatis euz voto q̄ sine voto. Augu. Sicut q̄ dat fructum cū arborē plus dat q̄ qui fructus sine arborē prebet. Sic q̄ prebet castitatis continentia cū voto videt radicem liberi arbitrij reo prebuisse. **S** Tales vidue debent h̄re septē conditiones. Primo quo ad reū debent esse affectuose, ita vt omnē spem et fiduciam in reum projiciant, iuxta illud. i. Thimo. v. Que vera vidua est et desolata speret in dño. Talis fuit Judith que ait. Spem in aliū nunq̄ habui. Nam sicut colūba nidificat in petra, sic in dño earū fiducia. Nā quis vir fidelis esset si dimitteret desolatam sibi responsatā. Sic tales vidue p̄ votū continentie reo sunt responsatę, ideo non relinquūtur ab eo. Eccl. ij. Quis sperauit in domino et est derelict⁹. **S**ecūdo debent esse in orationib⁹ studiose. i. Thimo. v. Que uera est vidua instat orationib⁹ ac obsecrationib⁹ die ac nocte. Talis fuit Anna. lxxxiij. annozū vidua. Lij. q. que nō discedebat a templo die ac nocte. Aug. Quāuis ad oēs christicolos orare pertinet, specialis tñ cura oronis cōpene viduis signatē veris, qz tales exaudiunt. Eccl. xxxv. Nō despiciet domin⁹ pupillū nec viduā si effundat loquelam gemitus. Tercio debent esse opere non in ocio p̄stitite, sed semp in aliq̄ ope inueniri debent. Hiero. Semp aliquid boni operis facito te. Nā s̄m Aug. Ociositas si nō timo: est magistra nequicie. Nā est q̄ si p̄ra naturā hoīs ociosus, qz scribit Job. v. Nascit hō ad laborē sicut avis ad volandū. Nam ociosus nō est dign⁹ pane quo vescitur. ij. Thes. ij. Qui nō vult opari nec m̄ducat. Et posito q̄ vidue in tp̄alibus abundant, que bene p̄pter paupes alendos operari debent, qz dicit Augu. in re vita xp̄iana Illā elemosinā reus approbat, quā quis re in istis laborib⁹ am̄nistrat. Talis fuit beata

hedvigis. Un̄ canit ecclia. Nunq̄ fuit ociosa. sed mens studiosa ⁊ man⁹ operosa. Quarto nō dicit esse ybosa. qz dicit Hiero: In yboꝝ pondere cōsistit p̄batio vire. qz ex abundantia cordis os loquit̄ Mat. xij. Nā fm̄ sonū yboꝝ uoscit̄ q̄litas mentis. iuxta illud Trif. sup̄ Mat. Quale est cor tali uerba q̄s loquit̄. Sic ex uanitate yboꝝ uanitas cordis intelligit̄. et religiositas summe deesse videt̄. De q̄ Jaco. i. Si quis putat se religiosum ⁊ nō refrenās linguā suā huius uana est religio. Qui enī in ybo non offendit hic p̄fect⁹ est uir. Jō docet Salomon p̄ uerb. xij. Qui custodit os suū custodit animā suā. Nā fm̄ Bern. Lewis ē hmo lz gra uiter uulnerat Jō p̄uenit Job. xi. Nunq̄d uerbosus in iustificabit̄. q̄si diceret nō. Jō q̄ moderat̄ h̄mōnes suos sapiēs est. qz in multiloquio raro dēst peccanum. Prouer. x. Quinto dēst ee ad p̄imum officiose. i. Thimo. v. Si qua uidua filios habet aut nepotes. discat p̄imo domū suā regere. hoc est filios ⁊ amicos erudire aut ei⁹ ministros qz nō est parui meriti apud deū filios educare ⁊ paupes p̄imos aut cognatos. qz dicit Aug⁹. Quidq̄d edificas in alijs docēdo ⁊ exhortando oīa tibi facis. Sexto dicit esse in opib⁹ misericordie uiscerose. i. Thim̄ v. Uera uidua est si paupes hospitio recipit. sanctorū pedes lauit. ⁊ necessitanteꝝ coz subuenit. Nā uidua multas habet uexationes. i. dō dēst facere paupes defensores. qz desiderū pauperū exaudiat d̄ns. ut patet de uulstiana ⁊ thabita. Actu. ij. vbi ad instantiā pauperū iste due matrone fuerūt resuscitate. Pruitiana p̄ iohannē. thabita p̄ petrum. Ideo Jsa. lvij. Egenos ⁊ uagos induc in domū tuā. tunc inuocabis me ⁊ ego exaudiam. Talis fuit beata hedvigis. De qua canit ecclia. Nam intrat domicilia. dans in firmis oblecta ⁊ leprosis pocula. Septio dēst esse uictorose p̄tra temptationē mūdi. carnis ⁊ dyaboli. Primo p̄tra temptationē mūdi dēst esse a turbis separe. Eccl. xviij. Ne oblectens in turbis. Dicit enī Seneca. Quotiens inter hoīes sui. toties minus p̄fectus redij. Nā maria in turba p̄didit h̄esum Luc. ij. Ideo cōpēt eis solitudo. Talis uidua fuit Judith que māsse in cubili secrete dom⁹ sue. Et dēst esse solitarie p̄pter p̄seruare thesaurū uidualis castitatis. Grego. Dep̄dari dēstiderat qui thesaurū in uia publice portat. Dic thesaurus

magnus est ⁊ p̄ciolus. Eccl. xvi. Non est p̄digna ponderatio continētis anie. Qui q̄dem thesaurus p̄inet in uase fragili. ij. Corinth. iij. Habemus thesaurū istum in uasis fictilib⁹. Ideo studiosus requiritur respectus. Secdo p̄tra temptationē carnis dēst esse ieiunijs assuete. Eo q̄ dicit ap̄ls i. Thimo. v. Vidua in delicijs uiuens mortua est. Bern. In delicijs periclitat̄ castitas ergo uidua que uult esse casta ⁊ xpo place re dēst in abstinentia uiuere. Hugo de sancto uictore. Parca uita occidit uicia. Amb. de uiduitate. Esto mulier tempans uidua casta abstiuens a uino. Si Judith uinuz bibisset cū adultero dormisset. Hiero. Uenter uino est uans cito spumat in libidinem.

Tercio p̄tra temptationē dyaboli dēst esse cruce xpi armate. i. Pet. iij. Xpo in carne passo uos eadem cogitan oue armamini. Nā fm̄ Augu. Memoria crucifixi crucifigit uiciū m. Talis fuit beata hedvigis. De qua canit ecclia. Signū crucis mente gerens siti fame se affligens mortis xpi memor. Ideo ei⁹ uita ardua nō erat ac sarcina qz oculos mentis habebat ad uirtutem xpi passionis. De quo Grego. Si passio christi ad memoriā reuocetur. nil tam graue qd non cūo animo sustinetur. Et hoc secerat ipa. ut patet in eius legenda.

Sermo CXL. Ad idem.

Mulier timens

in deū ipa laudabit. Prouer. vlti. ⁊ legit̄ hodie ad honorem sancte hedvigis. H̄ Item triplices mulieres laudant. Primo mulier diligens. secundum dō mlt̄ sapiens. tercio mlt̄ timens deum. Dico primo laudat mlt̄ diligens. puer. vij. Mulier diligens corona est uiro suo. Talis fuit beata hedvigis. O q̄ diligens fuit in fuitio dei. ut cauit ecclia. Nam⁹ ei⁹ operosa nunq̄ fuit ociosa. legit̄ semp̄ aut orauit. Hodie legit̄ in lectione illud prouer. vlti. Panē nō comedit ociosa. sed manū suā misit ad foetia. Et sic nos dēst esse diligētē ij. Paral. xix. Agite diligētē ⁊ d̄ns erit uobiscū. Et hoc docemur ex mult̄. Primo docemur ex natura. Job. v. Nascit̄ hō ad laborem. Secdo ex scriptura. Eccl. ix. Qd̄cumq̄ p̄t man⁹ tua instāter opare tē. Tercio a creatura. Prouerbioꝝ. vi. Uade ad formicam o piger ⁊ cōsidera uias eius quomodo

De sancta Hedwige

parat in estate. abū sibi congregat in messeve
habeat in hyeme. **Jō Job. xij.** Interroga iu
menta et docebūt te et volatilia indicabūt ti
bi. Quarto ex remuneratiōe futura **Ecci. vl.**
Opamini op^o v^om ante tps et dabit vobis
mercedē in tpe. **Gre. fm** differentia merito
tū erit retributiō p̄miorū. **Sēdo** laudat
mulier sapiens. puer. **xiiij.** Mulier sapiens
edificauit domū. s. salus. Et hoc etiā cū ho
norabili vita. **Gre. uazanzē.** Prima sapi
entia est laudabil' vita. vt m̄q̄r **Aug. in lib.**
de fide. Vera sapia est nosse q̄ debet facere et
vota p̄ficere. Nec sapia non inuenit in vita
carnali. **Jō Job. xxvij.** Nec sapia non inuenit
in terra suauiter viuentiū. i. in carnali dele
ctatione. s. in studioſo exercitio abstinentie
De q̄ Aug. Sapiencia letō est hic t̄pali
ter cruciari. ibi eternaliter delectari. Et sic be
ata hedwige q̄ stigmata xpi in corpore suo
castigādo et flagellādo portauit. **Tercio**
laudat mulier timens deū. de q̄ thema. **Mu**
lier timens deū ip̄a laudabit. **ps. cxlvi.** Bū
placitū est dño sup timētes eū **Sct̄s tho.**
in. ij. q. xij. ar. ij. **Ser** sunt species timoris
J Prim^o est timor iudicā. cū q̄s plus
timet p̄dere bona mūdi. honores. p̄tates v̄
diuitias. q̄ bona anie **Dicit** timor si p̄tingat
vsq̄ ad ratiōē. i. volūtate est p̄ctm mortale
Si autē tm̄ p̄rigit ad potētā sensitiuā evela
le. **Hūc** timorē habuit herodes **Nat. ij.** q̄
cogitauit xpm occidere timens regnū p̄de
re ip̄ale. **Hūc** etiā habuit pylat^o q̄ inuocen
tem xpm morti adiuudicauit p̄pter timorem
cesaris. **Jō Job. xij.** cū iudei dixerūt. **Si** hūc
dimittis nō es amic^o cesaris. q̄ se tamdiū re
tinuit dicēs. nō inuenio in eo eam. **Sed** ti
mor mūdan^o eū p̄strauit. **Enī.** sup **Nat.**
Facile tenet a iusticia q̄ in causis nō deū s. z
hoiem formidat. **Hūc** timorē habuit pha
rao **Exo. i.** Mandauit puulos iudeoz oc
cidere ne multiplicarent et expellerēt eū de re
gno. Et sic iudei uirebant xpm occidere.
Jō Job. xi. Si dimittim^o eū tūc oēs credēt in
eum et. **Sil** rille villi^o **Lu. xvi.** q̄ timēs de
fecerūt defraudabat dñm. Et tales sunt mul
ti. de q̄b **Jñ.** de sum. **bo.** Multi cupiunt cō
uolare ad grāz di. s. timet carere oblectamē
tis mūdi. puocat eos amor xpi. s. reuocat e
os cupiditas seculi. **Tales** rei itā incurrūt
De q̄ in ca. xi. q. ij. qui q̄s. **Qui** q̄s meru po
testat^o veritatē occultat irā rei sibi puocat
Talē timorē declinare debem^o. **ps. xlviij.** Ne
timueris cū face^o fuerit hō diues. et cū mul

tiplicata fuerit glia dom^o eius cūz interiorit
nō sumer oia. neq̄z recēdet cū eo glia ei^o. **Ta**
lib^o euenter illud **Jō Job. iij.** Qd̄ verebar acci
dit mihi. **Timor** paupertatē t̄pale. et inueni
ent eternalē. **Ideirco** time deū et habeb mul
ta bona. **Thob. iij.** Fili memēro q̄s paup̄rē
vitiū gerit^o. habebis multa bona si timueris
deū. **ps. xxxij.** Nil deest timētib^o. **Augu.**
Felix xpiana religio qz oia possidet su oī po
sessione. **Ecci. xl.** Timor dei sic padisus bñ
dictiōis. s. vbi nullus defect^o **Sēdo** est ti
mor hūan^o qn̄ aliq̄s nīmū t̄tē p̄nā corpale
Iste etiā est malus licet min^o q̄s prim^o. Et
ister timor magnas colūnas ecclie cecit. vt
p̄tū q̄ p̄pter passiōis timorē xpm negauit
Edra hūc **Nat. x.** Nolite timere eos q̄ oc
cidūt corp^o et nō hūt plus qd̄ faciāt. s. z time
te cū q̄ postq̄ occiderit corp^o h̄z p̄tā emitt
tere aiām i gehennā. **Aug. sup ps. lxxij.** Qui
sup hoies es time et hoies timebūt te. morē
sempiternā time et p̄ntem nō timebis. qd̄ ti
mes hoies in sinu dei positos. tu de sinu ei^o
noli cadere. qd̄ qd̄ passus fueris erit tibi ad
salutē et non in p̄nicē. **Sic** septē fratres. **q.**
Mat. vij. zi. **pe. iij.** Beati est^o si qd̄ pati
emini p̄pter iusticiā. si q̄s patit vt xpianus
nō erubescat. **Tercio** est timor naturalis
q̄ q̄s fugit naturaliter rē sue nature nociū.
Et dicit m̄ḡ in. ij. **dis. xxij.** d̄ naturalis nō
qz creat^o est homi. nec qz de bonis naturali
bus. s. qz ex corrupta natura p̄ p̄ctm oibus
aduenit. cui corruptio inoleuit tāq̄ est^o na
turalis. Et ille timor est efficit^o p̄cā. et est tm̄
in appetitu sensitiuo. nec est bon^o nec malus
Phs. ij. ethi. Ea q̄ insunt nob a natura per
ea nec laudamur nec vitupamur. **Attū** dic
san. **tho. in. ij. q. xxv.** Iste timor qn̄q̄ tran
scendit rōem et facit iuhibitū v̄l trāscēdit p̄
ceptū. tūc p̄cordat cū timore hūano. et ē p̄c
catū mortale. **Jō d̄ z** fortari p̄ rōem ad fa
ciendū qd̄ d̄z **Mare. xiiij.** Lepit pauere et
tedere. attū dixit. **Nō** sicut ego volo s. sicut
tu. **Sic** nos sensualitatē s̄b̄ieere debem^o rōi
Figurat **Nu. xxij.** Balaam calcantib^o v̄ge
bat asinā. Et sic rō sensualitatē. **Ecci. xxxij**
Uirga et on^o azino. p̄ga ne te p̄scat. on^o ne
lascinat. **Quart^o** est timor lenil. cūz q̄s
nō amore iusticie. s. timore gehēne vel alē
nus p̄ne a malo auerit vel facit aliq̄d bo
num. **Talis** fuit pharao. **Ecd̄. viij.** qn̄ fla
gellabat dimittebat pplm. qn̄ cessauit pla
ga p̄sequēbat v̄lteri^o. **Talis** fuit antiochus
ij. Mach. ix. q̄ dixit. **Iustu** est homi se sub

dere deo. s; tñ nō est misericordiā p̄secutus. Et sic iudei. x̄ q̄bo ps. lxxvij. Cū occideret eos q̄rebāt eū ⁊ reuertebant. s. fuili timore. nos vero nō sic. Nā fm̄ Drosiū sup̄ Cant. Scruilis timor ē vitare malū p̄pter suppli cū. Aug. xp̄iani nō sunt fui s; liberi. Ideo nō fuile timorē dñt h̄re. vt canes timētes intrare coquinā p̄pter baculū. s; remoto baculo intrāt. Iste timor fuilis non est petm̄. tñ stat cū pctō. vt dicit Aug. sup̄ ps. Cōstige timore tuo tē. De tali timore viuunt hoīe peccandi volūtas. ⁊ seq̄ret opus si speraret impunitas. Cōstat autē q̄ peccandi volūtas sp̄ est petm̄. Nā talis si dimittit malū ⁊ facit bonū nō facit timore amittēdi eternū bonū qd̄ nō amat. vt dicit mgr̄ in. ij. di. xxxij. s; timore patiēdi malū qd̄ nōlebat. id̄ attribuitur malū. Aug. Abstinerē a pctō rōne timorē p̄ne nō liberat a morte. Exemplū ⁊ de duobus socijs. vn̄ infirmabat ⁊ recepit sacm̄ cū ⁊ bñt mori. Alter rogauit eū vt rediret si fieri posset post obitū suū. Et factus est: redijt. d. fitq; se damnatū. Cui ille. tñ p̄fessus es ⁊ recepisti sacramēta. Rñdit. verū est ex timore. nō autē ex charitate. Id̄o. i. Coz. xij. Si charitatē nō habuerō nihil sum figuratur Hester. iij. In aula regis assueri nō licet intrare indutus sacco. i. timore fuili. Ro. viij. Non accepistis sp̄m̄ fuitus in timore. sed sp̄m̄ ad optiōis filioz dei. Quint⁹ est timor initialis. s. cū q̄s nō solū timet penā sed etiā separationē a deo. Iste est bon⁹. qz signū est qd̄ diligit deū. ⁊ timet separari ab eo. ⁊ illū timores sit p̄suetudo iusticie. Eccl. i. Radix sapientie timor dñi. Iste timor h̄z duos oculos. vnū sursum ad deū. s. extrā. tñ tēs se separant ab eo. Aliū deorsum. s. sinistrū ad peccata. De his duob; dicit Hiero. sup̄ Jobā. Nulla res sic vos ab om̄i pctō saluat sicut timor supplicij ⁊ amor dei. Iste timor initalis figit tabernaculum inter bethel ⁊ hay. Gen. xij. i. inter timorē ⁊ amorē. vel iter penā ⁊ crucis. Iste sunt due ancille ip̄i⁹ Hester regine Hester. xv. Timor eleuat vestimenta ne maculent. amor suscitāt ne cadat. Iste sunt due ale mulier. Apoca. xij. Jō Hiero. in eplā. Ubi timor ibi nulla elatio sed lacrimola supplicatio. ⁊ tali die ps. psal. cx. In mū sapie timor dñi. Talis consistit in dilectione boni ⁊ declinatione mali. De tali Eccl. xx. Timor dñi inicitū dilectionis ei⁹. Mgr̄ in. ij. di. xxxij. ⁊ Aug. omel. xi. Timor locuz prepat charitatem. Et quātuz charitas crecit

intantū timor decrescit. nā sicut p̄ zetā introducit filiū. sic p̄ timorē charitas. Sextus est timor filialis quō q̄s deū timet non p̄pter cōmodū aut incōmodū. s; p̄pter amorē nolens facere p̄tra deū. sicut nec fili⁹ p̄tra p̄ez nō vt p̄tra ei⁹ euitaret. s; ne p̄sem offenderet. i. Job. iij. Perfecta charitas for̄ mittit timorē. Hugo de sacris. Ubi accedit amor p̄fect⁹. ibi recedit timor seruili. Dicit timor dicit cast⁹. nā dicit mgr̄ in. iij. ⁊ est Augustini exemplū. Pone duas mulieres maritatas. vnā p̄stituta facere voluntatē adulteri sed timet ne puniret ⁊ dimitteret. Et sic timet maritū. qz adhuc amat nequiciā. Vt ic grata nō est s; onerosa viri p̄sentia. timet qz viueret nequiter. Et sic sunt tales qui timent penā in dicit. Alter amat virum non vult se maculare adulterio. ista optat p̄sentia viri. illa timet ⁊ ista timet. Jā interrogo quare timent. illa dicit. Timeo virum ne veniret. Ista dicit. timeo virum ne discedat. Ista dicit. timeo ne me dānet. Ista dicit. timeo virū ne me deserat. Sic habes q̄s sit timor castus ⁊ q̄s fuilis. Item nota iste timor multā cruciat viros sc̄os ⁊ p̄terit⁹ peccatis. qz nō certi sunt an dimissa sunt. De q̄ Eccl. v. De p̄piciato peccato noli eē sine metu. Itē cruciant ⁊ p̄teritis bonis. qz nesciūt an deo placuerūt. Job. ix. Crebar oīa opa mea. i. Coz. iij. Nihil mihi p̄caus sum ⁊ in hoc nō iustificat⁹. Itē timent de futuris: nescientes an sint ⁊ sc̄ari p̄destinaroz vel p̄ccatoz. Eccl. ix. Nemo scit an amore vlt̄ oratio dei dign⁹ sit. Itē timent licet sc̄iūt se esse tunc in bonis. nesciūt tñ qualiter finaliter manebūt. Grego. Tanto vnus q̄sq; sollicitus metuit quāto ignorat qd̄ restat. Jō Hiero. Nunq; tuta est hūana fragilitas. quāto ampl⁹ in virtutib; crecimus. tanto magis timere debem⁹ ne ⁊ sublimib; corruam⁹. De quo o. ij. Coz. vij. Perficiētes satisfactionez in timore dei. Iste timor reddit hoīem sollicitū. De q̄ Aug. Bonatū mentuz est timere culpā vbi culpa nō est. Talē timorē habuerunt apli Mat. xxvi. Nunq; ego sum rabbi. Iste timor excludit omnē timorē malū. Eccl. xxxij. Qui timet deū nil trepidabit. exemplo thobie Thob. i. q̄ nec timore mortis nec reꝝ dimisit se p̄ire mortuos. Sepum⁹ est timor reuerentialis. De q̄ ps. xvij. Timor dñi sanct⁹ p̄manet in seculū seculi. Dicit mgr̄ in. iij. di. xxxij. Timor ent i futuro nō ille q̄ facit timere ne offenderem⁹ il

De sancto Luca

lū quē diligim⁹ ne separemur ab eo. s; q̄ fa-
cit nos reuereri quē diligim⁹ vt sancti ⁊ an-
geli vidētes dei maiestatem ⁊ dignitatē reuerē-
tur eā. Lu. xxi. Virtutes celi in ouebunt. et
Job. xvi. Solūne celi pauebūt. vbi Hugo
Solūne celi pauebūt. q; tantā maiestatem
sine ammiratione intueri nō p̄nt. Jō Micro.
Quid faciet vrgulta deserti cū cōcuntur ce-
drus padis. S; heu q̄ plures sūt q̄ sine oi-
timore dei viuūt. de q̄b; Eccl. viij. Quia nō
p̄fert cito p̄tra malos snia absq; villo timore
p̄petrant mala. Ideo sunt longe a salute
⁊ iusticia Eccl. i. Qui sine timore est nō po-
terit iustificari. Ideo hortamur. Eccl. ij.
Fili accede ad seruitutes dei ⁊ sta in timore.
Rō Beru. In veritate cōp̄erit nihil ita effi-
cap esse ad grām p̄merendā recū pandaz q̄
nō alta sage sed timere. Nā timor impetrat
dei misericordiā. ps. cii. Quō miseret p̄ fili-
ozū miser⁹ est dñs timēns se. Item timor
dei impetrat beatitudinē Eccl. xxxiij. Timē-
ti deū beata cāia ei⁹. puer. xxviij. Beat⁹ hō
q̄ semp est pauid⁹. ⁊ sic beata Hed: vigis.

De sancto Luca.
Sermo CXLI.

Similitudo

vult⁹ eoz facies hoīs ⁊ fa-
cies leonis. scribit Ezech. i
⁊ legit hodie ma die p̄ epi

colari officio. In summa lectōis duo in-
nuunt. P̄io euāgelistaz descriptio specio-
sa. ibi. Similitudo vult⁹ eoz. scdo eoz xam-
bulatio v̄ruosa. ibi. vniūquodq; eoz corā fa-
cie ⁊c. De primo dicit. Similitudo vult⁹ eoz
scz q̄ttuor aialū. R Nota q̄ttuor aia-
lia significāt q̄ttuor euāgelistas. Et sunt q̄-
ttuor in nūero mult⁹ ⁊ caus. P̄imo q; nos
q̄ttuor instruūt ⁊ informāt. P̄io ad credē-
dū in ih̄m xp̄m Job. xi. Qui crediderit in
me etiā si mortu⁹ fuerit viuet. ⁊ Jobā. vlti.
Descripta sunt vt credaz scdo instruūt
qd̄ faciendū. q; rei p̄cepta Lu. x. hcc fac ⁊ vi-
ues. Tercio docēt qd̄ fugiendū. s. p̄tm. Lu.
xij. Cauete ab oi auancia. ⁊ Lu. xxi. Atredī-
te ne corda v̄ra grauentur crapula Quarto
docent qd̄ appetendū. s. v̄tates. sapiam ⁊ vi-
tā. P̄hs. i. erbicoz. Omnia bonū appetunt. ⁊
Seneca. Nil melius frum̄bo. ⁊ Sap. viij.
Sobrietatē ⁊ prudētiā docet ⁊ iusticiā ⁊ v̄-
tutes q̄b; vili⁹ nihil est in vita hoibus.
Scdo sunt q̄ttuor euāgeliste ad designan-

dū q̄ q̄ttuor plag⁹ m̄di dēbāt p̄dicare euā-
gelii ⁊ congregare gētes. iuxta illō ps. De re-
gionib; congregauit eos. ⁊ Marci vlti. Eun-
tes docete ocs gētes. Et sic lz fm̄ hiero. in p-
logo sup math. plures sunt q̄ euāgelii scri-
pserūt. rñ q̄ttuor dūtaxat sunt q̄ testimoniuz
autoritat⁹ h̄nt. q; alioz euāgelia nō sunt re-
cepta ab ecclia. q; dñs voluit p̄finitū nume-
rū cassari p̄pter veritatē sacri. Nā ilken ume-
rus q̄teman⁹ figurat⁹ est multipli. L
Primo Ben. ij. in q̄ttuor flumib; egrediē-
tib; ⁊ padisō totā terrā irrigātes. Scdo in
quattuor circū archē testamēti. Ezo. xxv.
Tercio i quattuor cornib; altar⁹ holocau-
storū. Erod. xxviij. Quarto in q̄ttuor xam-
bulatorijz dom⁹ salomōis. iij. Regum. vij.
Quito in q̄ttuor veni⁹ mortuos viuificāri-
bus Ezech. xxxviij. Sexto in q̄ttuor fabris
cornua heret⁹ deiicientib; Zacha. i. Septio
in quattuor quadrig⁹ p̄ orbē discurrentibus
Zach. vi. Octauo in q̄ttuor an⁹ ⁊ retroocu-
latis aialib; Apoc. iij. Quia ipi scripserūt
de p̄terit⁹ ⁊ futur⁹. Vel q; docuerūt quō ho-
mies se h̄re dñt ⁊ p̄terit⁹ p̄cis dōlēdo. vt pe-
tr⁹ q̄ fleuit a mare. ⁊ maria magdalena q̄ la-
crimis cepit rigare pedes ih̄u Luce. vij. ⁊ de
futur⁹ cauēdo. Job. v. Uade amplius nolī
peccare ne tibi ⁊ringat ceteri⁹. Itē illa q̄ttu-
or aialia hēbant quattuor facies. ⁊e quibus
subdir. facies hoīs ⁊ facies leonis ⁊ dextris
ipoz quattuor. ⁊ facies bouis ⁊ sinistra ipo-
rū quattuor. facies aq̄le ⁊ sup q̄ttuor. Gre.
sup Ezech. Matthe⁹ ab hūana generatio-
ne incepit. ḡ iure p̄ hoiem figurat⁹. S; Lu-
cas a sacrificio. ḡ p̄ vitulū figurat⁹. S; iohā-
nes a diuinitate v̄bi. iō p̄ aq̄laz designātur.
Marc⁹ vero a clamore in deserto. ḡ recte p̄
leonē ⁊epingit. Sed q; hoies electi ⁊i sunt
mēbra xpi siue redēptoz n̄ri. q; sūt mēbra
xpi. iō ip̄e est caput oim. igit̄ qlibet elect⁹ de-
bet esse hō vitulus leo ⁊ aq̄la. Nō. i. rōnale
anial vt viuat fm̄ recā ratiōnē. ⁊ q̄ Ro. xij
Ratiōnabile sit obsequiū v̄rm. M Di-
cit nāq; Seneca. In hoīe optimū est rō. q; qd̄dā
diuinū est. ḡ nullū bonū sine rōne est
Jō p̄hs. Hoies rōne v̄tates sunt tanq; dñi.
q; ratio recta ⁊i immatā felicitatē hoīs im-
plet. vt dicit Seneca. Et sp̄ rep̄at ad opti-
ma vt dicit Aristō. Scdo elect⁹ ⁊i debz
esse vitulus q̄ in sacrificio mactat⁹. ps. i. Et
ponent sup altare tuum vitulos. Sic nos
ipos mortificare debem⁹ a voluptate mūdi
ad Col. iij. Mortificate corpora vestra sup

terrā. Et sicut vitulus mortificat⁹ offerreba-
tur deo. sic nos corp⁹ nrm. Ro. xij. Obsecro
vos p misericordia dei vt exhibeatis corpora
vra hostiā viuente sanctā deo placentes. sic
fecit sanct⁹ Lucas. vt ptz in hodierna colle-
cta. Interueniat p nob⁹ qsum⁹ sanctus dñe
tuus euāgelista lucas q cruci mortificatio-
nē in suo corp⁹ p cui in ois honore iugul por-
tauit. agens iuxta doctinā apli. i. Loz. ix.
Castigo corpus meū z in seruitutē redigo.
Sicut eni bos cōsuete portat iugū. sic electi
dei. P pil. ij. Omnia facite sine murmuratione.
qz fm Aug. Nullus inuiri⁹ bñ facit. etiā
si tonū facit. Tercio elect⁹ dei d⁹ esse leo
p fortitudinē. vt oia aduersa panēter z forti-
ter sustineat. Prouerb. xxviq. Iustus qua-
si leo p̄fideus absqz terrore habitabit. talis
leo fuit ap̄lus paulus. q dixit ad Phil. iij.
Omnia possum in eo q me cōfortat. Brego.
Quo sustinuisset nisi fortitudo dei eū p̄solu-
dasset. Quarto debet esse aq̄la que ad sub-
limia volat z irreuerberat⁹ oculis tadqs sol
intendit. z sic nos p cōtemplationē celestiu
de q ad Phil. iij. Nostra p̄uersatio in celis
est. Dicit Fortunat⁹. Nequaqs deus deuote
anīe se applicat nisi totā se in p̄templationē
engat. Damascē. Qualis qs esse debeat i su-
raro. rale se in p̄nti exhibeat. Ex quo futura
felicitas in p̄templatiōe diuine essentie cō-
sistat. qz de⁹ nō videt⁹ corp̄alibz oculis sz mē-
tis. Ideo p eleuationē mētis se debet exerce-
re. Sz cur leo z hō a dextris. z bos a sinistris
describit. z aquila nec a dextris nec a sinistris
sed desup. Rūdet Breg⁹. sup Ezech. A dex-
tris dicitur esse qd̄ letificat. A sinistris vero
qd̄ aduersum reputat⁹. Sz incarnatio si-
gurata p hoīem fuit leta Lu. ij. Annuncio
vobis gaudiū magnū qd̄ erit omi populo.
Similiter resurrectio p leonez figurata est
gaudiosa Mat. vlti. Nolite timere. surre-
xit nō est hic. sicut dicit. Et iō canit ibidem
Nec est dies quā fecit dñs exultem⁹ z lete-
mur in ea. Sz bos figurabat mortē xpi pro-
pter quā apli sunt p̄cristati. iō describit a si-
nistris. Sz aquila desup. q designabat ascē-
sionē z nūciabat filiū esse sursum apud pa-
trē. Nā iohānes sup semetipm trāsgressus
est. Nā si nō trāscendisset in principio v̄bū
nō vidisset. de q canit ecclia. Volat auis si-
ne meta nec vares nec ppheta euolauit aliu-
us. De q Ouge. Nō eni iohannes poterat
ascendere alti⁹ nisi tot⁹ fieret de⁹. Et Augu.
Si alti⁹ volasset totus mūdus cape eū nō

potuisset. q merito figurat⁹ p aquilaz desup.
Subdit p̄prietatē z p̄ditionē electi. facies
eorz z penne exente desup Sup q Bre. sup
Ezech. dicit. facies. i. intentio z penne. id ē
p̄templatio sanctorz sup: a se tendit. vt illud
posset ad pisci qd̄ in celestibz appetit nō de-
orsum terrēna. Aug. Si qs aliqd opatur vt
terrenū cōmodū adipiscat nō erit cor mun-
dū qd̄ in terra volutat. Bem. sup Cantica:
Intentio turpis sedat faciē anie. Et iū bdie
Intende in deū z ppter deū. nō vt hypocrite.
de qbus Mat. vi. Exterminant facies suas
vt videant ab hoibz. nos vero nō sic. qz di-
cit Bre. in moza. Intentio p̄stituat funda-
mentū op̄ti n̄fo. Nā sicut fabrica columnis
innitit. z colūne balibz fulciunt. ita vita no-
stra v̄tutibz z v̄tutes intima intentionē sub-
sistunt. Ideo ibidē d̄r. Uigilanti cura p eū
cta opa n̄ra intentio est pensanda. qz ē radix
oim bonoz. Ro. xi. Si radix sancta et rami
id est opa. quapropter horat⁹ nos Brego.
sup Ezech. dices. Electi q omnipotenti deo
placere desiderāt z p̄tēplationis grām be-
atitudinē degustare cōcupiscūt. facies z pen-
nas. i. intentionē z p̄tēplationē desup exen-
dant. Subdit in textu. due penne singulo-
rū iungebant. z due tegebāt corpa. que sūt
q̄tuor ale seu penne sanctorz. ex qbz due su-
perius exente iūgebant z due tegebant cor-
pora Breg. sup Ezech. Sunt q̄tuor fortu-
tes q a terrenis actibz omne pennatū aīal ele-
uant. s. de futuris amor z spes. z de p̄teritis ti-
mor z dolor. due iuncte sunt sup⁹. s. amor z
spes. z eleuat ad supna. qz tales amant cele-
stia q sperāt si bi euenire ea q amant. Breg.
Quantū speras tantū amas. iō bñ iūctē no-
minant. due vero ale tegebāt corpa. s. timor
z dolor. qz abscondūt mala ab oculis dei. qz
timor z dolor. de timore Eccl. i. Timor dñi
expellit p̄ctm. de dolore. Dugo de san. victo.
Tunc p̄ctoz salus incipit eni vera cuer p re-
lictis ingemisūt. de q ps. xxxi. Beati quoz
remisse sunt iniquitates. Qd̄ tractat Bre. su-
per Ezechi. Lū tona facta malis opibz sup-
ponim⁹ tūc peccata n̄ra tegimus. Sic tege-
bat paulus peccata sua cū planxit q aū ba-
ptismū cōmisit. i. Loz. xv. Ego sum mīm⁹
aploz. q nō sum dign⁹ vocari apls. qz sum
p̄secut⁹ ecclesiam dei. Nos vero post baptis-
mū z multā grām collatā peccatum⁹. q̄ n̄me
am⁹ z doleam⁹. qz fm Hiero. Nullū vicinū
delebit nisi tristicia an̄xiet. Dicit n̄ ang scūs
Tho. sup. iij. di. xvi. Nō p̄t cūi culpa nisi

De sancto Luca.

teordinet voluntas. **N** Dixi scdo sub
iungit eoz deambulatio vtuosa. ibi. vnum /
qđq; eoz corā facie sua deambulabat. super
qđ dicit Gre. sup Ezech. Hoc est. vnusq; s; /
iustus vitā suā sollicitē aspiciat et diligēter
p̄sideret quantū q̄ridie crescat in bonis vel
decreseat. qđ hoc ante se ponit eoz facies sua
ambulat. qui autē negligit hoc discutere nō
ambulat corā facie. Bem. Quotidiana di /
scussioe vitā tuā aspice. Rationē poit The /
odorus. Domus paulatim nūc paruis stil /
licidijs que si negligat dom⁹ tandem ruit. et
sic domus anie. Nā sunt multa peccata que
cōmittim⁹. idcirco graua nobis nō vident
q; priuato nos amore diligētes clausis no /
bis oculis in nostra receptioe blandiuntur
Ex illo orit⁹ q; alter⁹ peccata iudicam⁹. et q; /
nō ambulat vnusq; corā facie sua respi /
ciens ppria. Grego. sup Ezech. Si nos si /
cut p̄mū respicerem⁹ nra reprehensibilia vi /
derem⁹. Ideo Deutero. xxv. Nō sit in do /
mo tua modi⁹ maior et minor. pondus ha /
beas iustū et verū. Prouerb. xi. Srateta do /
losa a dominatio est apud deū. Sunt enim
multi aspiciētes bona qđ faciūt vt ieiunātes
biduo in ebdomada. s; nō cōsiderant mala
q; aliena rapiūt. hīj corā facie sua nō ambu /
lant. Alij elemosynā tribuūt. castitatem ser /
uant. s; odium in corde hnt. i. Job. iij. Qui
odit fratrem suū homicida est. Gre. sup Eze /
chie. In cunctis que agim⁹ exter⁹ et interiori⁹
nos ipos aspiciere debem⁹. Subdit. vbi erat
imper⁹ spūs illic gradiebant. **O** Du /
plex est imper⁹. s. carnis et spūs. Imper⁹ car /
nis est ad elationē et inuidiciā et rapinā. irā
et inuidiā. cū p̄tū apl's Ro. viij. Nō habi /
tat in carne mea bonū. fm illū imperū ambu /
lant reprobi. De q; Ro. viij. Qui fm car /
nē sunt qđ carnis sunt sapiūt. Ille imper⁹ est
malus. q; ad peccandū pronus. Ben. viij.
Sensus et cogitatio hominis ab adoleſcētia
prona sunt ad malū. Eccl. xvij. Nihil iniq; /
ua qđ qđ caro et sanguis excogitat. Alter est
imper⁹ spūs ille est ad hūilitatē. charitatem.
continentiā et ad p̄siderationē vite mortal'.
Iste ad lacrimas p̄trahit. fm illū ambula /
re debem⁹. supra illud ad Gal. v. frēs spūs
re ambulare et carnis desideria ne p̄ficiatis.
q; fm apl'm Ro. viij. Debitor es sum⁹ spūi:
nō carni. Nā si fm carnē vixeris moriemini.
Iō vigilāter p̄siderandū est qđ imperus
noa ducat carnis an spūs. qđ docet Job. in
l. cano. c. iij. Probate spūs an ex deo sint. qz

pletūq; imperus carnis sub vclamine spūalis
imper⁹ se occultat. q; sepe appet iusticia vbi
latet ira. et fauorabilis amicitia apparet vbi
carnalis p̄piscētia latet. Iō Grego. super
Ezech. Tanto grauiora sunt vicia quanto
sub virtut' specie sunt occultata. Subdit i
terru. Et nō reuertebant cū ambularet. vbi
Greg⁹. Electi sic ad bona tendūt vt ad ma /
la p̄petranda nō redeāt. q; dicit Salomon
puer. iij. Semita iusti qđ lux splendēs p /
cedit et crescit vsq; ad p̄fectū dic. l. in gratia
vsq; ad gl'iam. Nā qđ p̄seuerauerit vsq; in fi /
nē hic salu⁹ erit Mar. xxiij. Et subdit. sili /
tudo aialū et aspect⁹ eoz qđ carbonū ignia.
et qđ a p̄ct⁹ lampada. Videm⁹ qđ carbonē
tangit accendit. sic qđ scđo viro ad heret accē /
dit in charitate. ps. xvij. Lū scđo scđus erit.
Et illuminabit vt tenebras p̄ctōz et fugiat
Nā vin sancti sunt velut lampades et carbo /
nes. Lampades q; p̄do et doctrinis alijs lu /
cent longe posit'. Et carbones. nā si se ardent
et alijs nō lucēt. Sic aliqđ electi in se ardent
p̄ charitatē. alijs vero lucēt multū p̄ doctrie
claritatē. vt simplicib; laycis. Discam⁹ igit
ardere et lucere. iuxta illud Mar. v. Luceat
lux v̄ra. Et fm illud Luc. xi. Nemo accedit
lucernā et in abscondito ponit. s; sup candela
brū. Nā ardere et nō lucere paz est. s; arde /
re et lucere sanctū est. Quails fuit beatus lu /
cas. et subdit. Erat visio discurrens in medio
aniatū splendor ignis. et deinde fulgur egre /
diens. splendor ignis. i. spūs. Lu. xij. Ignis
veni mittere in terrā. qđ ignis p̄sumēs est ru /
bigines p̄ctōz. Et discurrens dicit. q; nusq; /
est locus vbi nō sit. fm illud Sap. i. Spi /
ritus dñi repleuit orbē terrarum. Et erat de
igne fulgur egrediēs vnūfaz eccliaz replēs
Job. xxv. Sup quē nō fulget lumen eius.
Jobelis. ij. Effundit de spū meo sup omnes
carnē et tremorē vt fulgur p̄ p̄ctis facit. et qđ
Greg⁹. sup Ezech. Spūs mentē quam re /
plet in amaritudinē. l. p̄ctōz cō mouet. De
qđ Job. iij. Dū trāsiret spūs in horrore no /
ctis in horruerūt pili carnis mee. Subdit.
Et aialia ibant et reuertebant in similitudinē
fulgor' choruscant'. S; dices. nunqđ il /
la sunt p̄traria. ibant et nō reuertebant. ibāt
et reuertebant. Rūdet Gre. qđ nō. q; ibi itel /
ligit nō reuertebant de bono ope in peccatū.
sed hic reuertebant de vita p̄templatiua ad
actiua. q; diu mens stare in p̄templatione
nō valet. Et q; sua infirmitate ab immēsi /
tate tante celsitudinis repulsi in seipos rela /
20

buntur. ideo necesse est vt ad actiua redeat
 seq̄ ipos p̄tinue in vsu bone operationis exer
 ceant. vt cū mens surgere ad cōtemplandū
 celestia nō valet. tūc alia q̄cuq; bona agere
 p̄t nō recuset. Jō si hō ibi diu stare non pōt
 ad bona opa cediēna sua uitat; rei memoria
 pascitur. z foris p̄ia actib; intua sanctis re
 siderijs nutrit. Jō cōtemplatiuis redeunti/
 bus dicit illud ps. cxxiij. Memoria suauis
 eructabit. sic q̄ dulcedinē intime sua/
 uitatis studēt memoriari. z reolendo ac lo/
 quēdo z q̄si choruscando p̄gustādo. z loqr̄
 do cruciare solent. ps. xxx. q̄ magna mltitudo
 dulcedinis tue dñe. Grego. Quia ma/
 gna est nullo mō cognoscerēt nisi hāc aliq̄/
 tinus cōtemplando p̄gustassent. Subdit. in
 silitudine fulgoris choruscant; qz euz cele/
 stia loquunt loquēdo pcurrūt ignē spūalis
 residēij. De q̄ Hugo. Dū te cōtemplatiōis se
 creto reuertimur qd nobiscuz afferre poterim
 mus nisi lucē te tegidē lucē portam; q̄s scit
 q̄ ibi sum; nisi illumiati cedeam; Si vidi
 muā p̄ris potentia apporet; lucē timoris
 Si filij sapientia lucē veritate. Si spūsan
 cti clementia apporet; lucē dilectionē. U
 sic. anialia vadūt p̄ rei grā ad opa bona. z
 reuertunt p̄ gratiactionē. Et sic Petrus cū
 sanauit paralyticū Actu. iij. dixit. Viri israe
 lite qd admiramini z inuenimini nos q̄i no
 stra virtute fecerim; reus abraham. re; ysaac.
 reus iacob glorificauit ihm p̄m filij; suuz
 quē vos tradidist; z negast; an facie pylati
 z in fide nois ei; hūc quē videt; p̄firmavit
 nomē ei;. igit fides dedit integrā sanitatē in
 p̄specu oim v̄m. Et sic noa reuerri debem;
 z totis opib; ad gratiactionē dō ascribēdo
 iuxta illud Isa. xvi. Omnia opa nra opar;
 es dñe. Scribit enī Ecēs. i. Un creunt stu
 mina illuc reuertunt. re q̄ Bern. sup eanci.
 Quotiana tēptatio supat aut emineo peri/
 culū reclinat. aut q̄cuq; passio anie sanat
 aut diu p̄cupitū z tēpt; p̄tirū a deo obtinet
 rouens vox laudis z gratiactionis subseq̄n/
 tur. dicēdo cum ps. psal. cxvij. Cantabiles
 mihi erant iustificaciones tue in loco p̄gr
 nationis mee. Et sic fecit lenis lucas cōten/
 tendo euāgelū suū incepit a sacrificio in tē
 plo z in fine reuertit dices Luc. vlti. in fine
 Jp̄ia dozantes in hierusalē regressi sunt cū
 gaudio magno. z erant semp in templo lau
 dantes z benedicentes eum.

De vndecim milibus virginum.

Sermo

CXLII.

E virginibus

o p̄ceptū dñi nō habeo. p̄siliū autē
 do. i. Coz. vij. Et legit ad hono/
 rē vndecim milū vginū p̄ eplari officio
 In v̄bis p̄missis duo inuunt. Primo in
 nuat v̄ginitatē nō esse sub p̄cepto. ibi. re vic
 ginib;. Secō oñdit eā esse seruandam sub
 p̄silio. ibi. p̄siliū autē do. De primo dicit.
 re v̄ginib; p̄ceptū dñi nō habeo. glo. vt cōti
 neant vel militēt. Virginitas autē fm Au/
 gu. est res vori z nō p̄cepti. suaderi pōt non
 autē impari. Nā dixit dñs Mat. xix. Qui
 p̄t cape capiat. nō oēs capiūt v̄bz hoc. Jō
 i. Coz. vij. Mā; est nubere q̄s v̄i. P
 Jō q̄druplices sunt v̄gines. Prime nec
 mēte nec carne s; solū noie p̄pter exteriorē
 habitū quē referunt. re q̄b; Mat. xxiij. Ne
 vob; hypocrite q̄ estis filies sepulcr; dealbat;
 q̄ foris appent hoib; speciosa. int; plena os/
 sib; mortuoz. Sic vos int; pleni hypocrit;
 z iniquitate. De q̄b; Amos. v. Audite v̄bz
 istud. Cecidit z nō adiciat vt resurgat d̄go
 Nā v̄ginitas h; se sicut sericū cadēs in lu/
 tū. pdit colorē z non recapat. Jō Hiero. in
 epla. Audēter loqr̄. cū oia p̄ re; suscitare n̄
 p̄t virgine post ruinā. p̄t q̄dez literare re pe/
 na. s; nō vult coronare corruptā. Jō Amb.
 Virgo eras. quotiens dico eras totiens in/
 gemisce. qz thesaurū irrecupabilez amissisti
 Secō sunt v̄gines carne s; non mente.
 Tales sunt v̄gines satuenō h̄ntes oleuz. i.
 nitore p̄scie. q̄ excludunt a sponso xpo. re q̄/
 bus Judo. re sum. lb. Virgo carne z nō mē
 re nullū premiū h; in repromissione. qd p/
 dest h̄re corp; castū z mentē spūsancti tem
 plū in lupanar v̄i. Hiero. Quid p̄dest ha
 bere carnē v̄gineā si q̄s mēte nupserit. Aug.
 in li. re v̄ginib; Nō q̄rit d̄s pulcrā carnē s;
 pulcrā mentē. i. Theb. iij. Nec ē voluntas
 rei sanctificatio v̄ra. Hugo re bono p̄serēte
 De; q̄ est amator mūdicie cor pollutū p̄ctis
 nō p̄inhabitat. Sicut heu multi sunt. vt
 dicē Trif. su p̄ mar. q̄ studēt corpis castitatē
 adulteriū vero cōmittunt mente. Lū dicit
 Mat. v. Qui viderit mulierē ad p̄cupiscē/
 dū eā tā mechpat; est in corde suo. Ergo vo/
 luntas sine ope frequēter peccat mortaliter.
 Atin; p̄solatio est talib; v̄ginib; mēraliter
 corrupt;. qz recupare p̄nt coronā si vere p̄/
 mireant. De q̄ san. tho. in. ij. q̄. c. llij. arti. iij.
 vbi dicit. Virginitas recupari p̄t p̄ priam
 q̄ntū ad id qd est formale. nō autē ad id qd

De undecim milibus v.

est materiale in ipsa. Et sic illa q̄ peccādo v̄/
ginitate amittit p̄ p̄niam nō recuperat v̄gini/
tatis materia s̄z formā. s̄z est virginitas p̄o/
positū. Dicit n̄q̄z Suihel. in apparatu in
titulo de bigamis. vbi q̄rit de illa que vadit
ad corruptore nec corrupit nec sequit cor/
ruptionē. Et etiā d̄r de coniugata q̄ p̄sentit in
eam alē copulā nec tñ corrupit. vtrum tales
fraudabunt aureola. R̄ndet in primo casu
Si penitet de corruptione mentis nō priuabi
tur aureola. Et fm cancellariū parisiensem
Virginitas p̄ p̄niam recuperat q̄n i sola mē/
te corrupta ē. In sc̄do casu dicit. si hm̄oi cō/
iugata an̄ morte penitet nō fraudabit aure
ola. q̄ salte a vito nō est cognita. Et si h̄z p̄o/
positū v̄lteri⁹ cōtinendi. alias nō h̄bit aureolā
si discesserit a p̄posito cū p̄posito vtendi co/
pula carnali si cōualecat. Tercie sunt v̄/
gines natura quaz hoies h̄nt ex natiuitate.
fm illud qd̄ est materiale in v̄ginitate. hoc
est. integritate carnis h̄nt immunē ab exp̄/
rimento venereoz actū. nō tñ h̄nt id qd̄ ē
formale in v̄ginitate. qz nō h̄nt p̄positum
seruandi hm̄oi integritatē p̄pter reū. cuz h̄
h̄nt rōne virtutis. tales nō h̄nt aureolā. Au/
gu. in li. de v̄ginibz. Nec nos in v̄ginibus
p̄dicam⁹ nec laudam⁹ q̄ v̄gines sunt. sed de
hoc q̄ deo dicite sunt et pia p̄nencia v̄gini/
tate suar. Dicit enī Aristo. Per h̄ qd̄ inest
nobis a natura nec laudamur nec vitupa/
mur. Sct̄us Tho. in ij. ij. vbi supra dicit.
q̄ v̄ginitas fm q̄ est virt⁹ importat p̄posi/
tū voto firmatū p̄petue integritatis seruandē.
Modo pueri nō fecerūt votū. nec h̄nt intē/
tionē firmatā p̄petue integritatis seruandē. et
go nō merent aureolā. Sct̄us tho. sup. iij. ij.
di. elij. dicit. q̄ illis tñ v̄ginibus debet aure/
ola q̄ habuerūt p̄positū v̄ginitatē seruandē
p̄petue siue p̄positū firmauerūt siue nō. etiā
q̄uis h̄ p̄positū fuerit interruptū integritate
mentis. manet tñ integritas carnis. et in fine
vite remanet integritas mentis. qz illa virgi/
nitas mentis p̄t recuperari p̄ p̄niam. s̄z nō car/
nis. Nā integritas carnis cum integritate
mentis nō suscipit aureolā sine p̄posito cō/
tinendi. vt p̄t in p̄uulis post baptisimū rece/
dentibus. licet sint v̄gines tñ nō debet ip̄is au/
reola. qz fm Volgor sup libz Sap. Aureo/
la dat p̄pter victoriā obrentā in pugna et rē/
ptatione excellēti rōne p̄mij priuilegati. et
fm tres priuilegatas victorias in tribz pu/
gnis tres aureole sumunt. In pugna que ē
p̄tra carnē sumit aureola q̄ debet v̄ginitati.

p̄tra mūdū cū a mūdō vsq̄ ad mortē p̄fecu/
tionē sustinet⁹. ibi debet aureola martyribz
eōtra dyabolū cū q̄s hoste etiā nō solum cō/
tra se s̄z a cordibz alioz etiā remouet et cōtra
eū pugnat. et sic doctoribz et p̄dicatoribz debe/
tur aureola. **Q** S̄z d. ep̄s aureola de/
bet virginibz rōne excellētis pugne in cont/
uendo. tūc b̄tā virgo nō h̄ret aureolā cuz in
cōtinēdo nullā sustinuit pugnam. ep̄s corru/
ptione somit⁹ nō fuit infestata. qz dicit B̄t.
Proculdubio fuit sc̄ta anteq̄ nata. et inserti
ores vires nūq̄ mouebant sine arbitrio rō/
nis p̄ totā vitā suā. et q̄ Augu. de natura et
grā. et Bern. ad lugdunēsem. Credo q̄ co/
p̄iosior grā sanctificationis in ipsam descēdit
que nō solū ip̄i⁹ ortū s̄z et oēm ei⁹ sanctifica/
uit vitā. R̄ndet san. tho. vbi sup. sup. q̄rtuz
q̄ virgo maria h̄z et habuit aureolā p̄proprie
Et Rupert⁹ Volgor sup libz sapie. Quā/
uis nō habuit p̄ rēptationē pugna q̄ ē a car/
ne. habuit tñ pugna p̄ rēptationē q̄ est ab
hoste q̄ etiā xpm̄ rēptauit. Mat. iij. De q̄
Innocenti⁹. Nō meret q̄s cū ab hoste rem/
ptat. qz temptat⁹ est saluator. Vel aliter p̄t
r̄nderi fm Rupertū sup libz sapie. q̄ iste ter/
min⁹ victoria in pugna dicit dominū rōis
sup carnē. et cōnotat resistentiā q̄ nō fuit in
xpo nec in maria. s̄z qz fuit in eis plenus do/
nū et dominū rōnis. Iō xps et maria habēt
aureolā et alia causa eis dedit⁹ q̄ nobis.

R Sed d. ep̄s aureola debet in pugna a
venereis abstinentēdo. tūc maiorē difficultatē
sustinēt vidue q̄ virginis. q̄ maiorē h̄nt vi/
ctoriā si b̄n viuūt. s̄z eis nō debet aureola. q̄
nec virginibz. Assumptū p̄t p̄ Diero. de v̄/
ditate dicentē. Quāto maior difficultas ē
ex p̄te mulieris v̄l ex p̄te viri a q̄busdāz volu/
ptantibus illecebris abstinentēdo tanto mai⁹ est
p̄mij. et Aristo. in li. de animalibz dicit. q̄ iuue/
nes magis appetūt coitū q̄ senes. p̄pter reme/
morationē delectationis. Ad qd̄ r̄ndet Rup/
tus sup li. sapie. Si attēdam⁹ istā vnā acti/
onē rēptationis carnalis q̄ est recordatio ex p̄/
te voluptatis p̄stat q̄ h̄ est in viduis et nō in
virginibus. tñ in eis ē imaginatio qd̄a ex p̄te
lasciuie cū tribz circūstantijs q̄ sunt desiderij
expiendi et curiositate. sicut hō magis desi/
derat videre modicū negociū qd̄ nuq̄z v̄/
dū q̄ vnū moustrū qd̄ aliq̄n delectabiliter
intuit⁹ est. et sic virginēs plus desiderāt qd̄
nunq̄z ex p̄te sunt. Scdm̄ qd̄ v̄gines magis
incuat vel stimulat in rēptationē carnis ē
estimatio maioris delectationis q̄ sit in rei

veritate. Terciu est ignorantia incōmodo
rū rurpitudis deomuranti quā vidue sci/
unt v̄gines vero ignozāt. Et id simpliciter
loquēdo pugna virginū est difficilior q̄ v̄
duaz. Dicitur. tñ castitas cōiugalis est
tanti meriti sicut castitas v̄ginalis. s̄ casti/
tati iugali nō debet aureola. s̄ vice virgini
li. Assumptū pr̄z p̄ illud Aug. de bono cōi/
gali. c. xl. quē allegat mgr̄ s̄iaz li. iij. di. xxx
ij. Sicut nō est impar meritū patricie in pe/
tro q̄ passus ē. et in iohānc q̄ passus nō ē. sic
nō est impar p̄nēne meritū in iohānc qui
nullas exp̄t est nuptias. et in abraam q̄ fi/
lios genuit. S̄ Ad qd̄ dicit. non dat
v̄gini aureola. qz est maior meritū. s̄ qz est
distinctū singulari victorie v̄l domini sup
carnē. Sancta Katherina habet aureolā vir/
ginitatis. et magdalena nō. et tñ nō est maio/
ris meriti. Et sic castitas v̄ginal et iugalis
p̄ tpe gr̄e nō equipant. S̄ iugalis castitas
antiq̄z p̄t eq̄pari virginitati nōue legis s̄m
excedere et excedi. s̄ nō sequitur. si iste due per/
sone eq̄pari in merito. s̄ si vna h̄ aureolaz
q̄ z alia. Quare sunt v̄gines mēte et nō
corpe. Un̄ Hiero. Pudicitia est virt̄ ani/
mi q̄ violentiā sp̄ nō sentit. licz insert̄ corpi
violentia. nō tñ anio. Talibz illesa castitas
duplicat. sicut fert̄ beatā lucia dicit. se pasca/
sio. Si inuitā secez me violari mihi dupli/
carur castitas ad coronā. nō eni inq̄nat̄ cor/
pus nisi p̄sentu mentis. De q̄ Amb. in li. de
v̄ginibz. Reuera nō p̄t caro corrumpi sine
mentis p̄sensu. Et sic tales duplex meritū re/
portabūt. vñ p̄ castitate custod. ta. aliud p̄
tūna passa. dato etiā q̄ tal̄ violēter opp̄s/
sa p̄cipiet. neqz ex h̄ meritū v̄ginitatis p̄der.
qz h̄ meritū nō p̄dit nisi p̄ p̄ctm̄ salte extra
matrimoniu. qz s̄m Aug. Nihil p̄ctm̄ nisi
voluntariū. Quinde sunt v̄gines mēte et
corpe. De talibz v̄ginibz mēte et corpe dicit
Aug. Virginitas est in carne corruptibili
p̄peruc in corruptōis mediano. Nam s̄m
Hiero. in epla. Virginal diffinitio est esse
sc̄tām corpe et sp̄i. q̄ s̄m Cris. sup̄ mattheū
est glia retulgentis nō quā trāsgredi p̄t neces/
sitas debilitatis corpis. s̄ quā cōplectit̄ volū/
tas lauci p̄positi. Et sic feminis frigiditas v̄l
naturalis infirmitas nō arguit v̄ginitatez
s̄ pia mentis volūtas. tal̄ virginitas est iu/
lenda et nō p̄cipienda. Dixi sc̄do q̄ virgini/
tas est suāda ex p̄silio. et q̄ apls. Consiliuz
aut̄ d. i. p̄nēdi. qd̄ p̄siliū inspiratum est a
sp̄iū ncto ip̄i beato paulo. De q̄ in fine eius

dē capituli dicit. Puto q̄ sp̄z dei habeam⁹
T Jc̄ v̄ginitas est p̄sileda multz de cau/
sis. P̄zo p̄pter ei⁹ dignitatē. Damas. li.
iij. Quare angls homi sup̄ior tanto virgi/
nitas est nu prijs honorabilior. Jō Dama/
sec. ibidē. c. xvi. dicit. Quis celos clausit. q̄s
mortuos suscitavit. q̄s iordanez intercidit.
nōne v̄go helias. tres pueri nōne potentio/
res igne sunt effecti in v̄ginitate. Nōne da/
niel v̄ginitate diligēs dentes ferarū ei⁹ cor/
pori insiga nequerūt. Et h̄ dicitur ex v̄gini/
rate. Jō in collatiōibz patrū d̄r. Maior est
virt⁹ castitatem tenere q̄ amōes expellere.
Ecc. xxvi. Om̄is ponderatio nō est condi/
gna p̄nēns̄ anie. Nā sicut aqua inter volu/
eres. lucifer inter stellas. gēma inter lapides
ita excellit m̄rimoniū ip̄a v̄ginitas. Augu.
Fulgida v̄ginitas est gēma s̄tutū. germa/
na anglorū. lampas ecclesiaz. lux aiaz. Alber/
tus sup̄. iij. s̄iaz. Nihil dign⁹ poterit ca/
stitati v̄ginali compari. Amb. et h̄ in cano/
ne. xxxij. q. i. e. integritas. Virginitas suade/
ri p̄t impari nō p̄t. quap̄pter dicit. p̄siliū
d̄. Sc̄do p̄pter sponsi nobilitatē qui est
x̄ps. et q̄ canit ecclesia. Quaru x̄ps sponsus v̄/
ginū v̄ginis est fili⁹. Jc̄ qz est speciosissim⁹
ps. xliij. Speciosus forma p̄ filijs hoīn. i.
De. i. In quē angeli p̄spicere desiderāt. Nā
tñ ei⁹ aspectu est vita eterna. Joh. xvij. Nec
est vita eterna vt cognoscāt te solū v̄z deuz
et ihm̄ x̄pm̄ quē misisti. Jc̄ ip̄e est d̄issim⁹
et q̄ ps. lxxxvij. Tui sunt celi et tua est terra
Jc̄ sapientissim⁹. Col. ij. Om̄s thesauri sc̄ie et
sapie in ip̄o sunt recōditi. Jc̄z fortissimus.
Deb. i. Porās oia s̄bo virtutis sue. Jc̄z po/
tentissim⁹. Mat. vlti. Data ē mihi oīs po/
testas in celo et in terra. Sic ē sponsus. et q̄. ij.
Loy. xi. Respondi vos vni viro virginē ex/
hibere castā x̄po Tercio p̄pter dei accepta/
bilitatē. Nā castitas v̄ginalis valde placet
deo. et q̄ Aug. O q̄ dulces sunt fruct⁹ casti/
tatis. vt in eis singlariter reficit̄ d̄ns maie/
statis. qz singlaris amici dei sunt. puer. xxxij
Qui diligūt mūdiciā habebūt regē amicū.
Ecce q̄ntū culmē honoris amici h̄re regem
glie. Nā virginal stat⁹ est q̄ si angelic⁹. et q̄
Cris. sup̄ math. Licet om̄s p̄tates sp̄iales
sunt res angelice. specialit̄ tñ virginal casti/
tas est angelica virt⁹. p̄ hanc singlariter ho/
mies assilant̄ angelis. et q̄ Hiero. Unere ē
carne p̄ter carne plus est vita angelica q̄ hu/
mana. U Nā castitas virginal in q̄t/
tuor gradibz p̄cellit castitatē angelicā. P̄

De san. Simone & iuda

mo est multiplicior. qz castitas angelorum
tm est in spū. hec autē in carne & spū. Secūdo
est nobilior. qz castitas in angel' est natural'
ista vero est a gra meritoria. Tercio est glo/
riosior. qz castitas angelica est sine victoria.
ista autē cū magna pugna & victoria. Ideo
Diero. Angeli sine carne viuūt. & gines in
carne triumphant. Quarto est laudabilior
qz castitas angelica est necessaria. ista vero
volūtaria. Jō Apoc. xiiij. Virgines sequū/
tur agnū q̄cunqz ierit. Aug. sup h̄ dic. Hoc
est dñm seq. seq̄ integritate mentis & corporis.
Quarto est cōsulenda & ginitas ppter p̄mij
q̄nitatē qua singulariter coronabunt. Sa/
pi. iij. Q̄ pulchra es casta generatio cū ca/
ritate. in p̄p̄mū coronata triumphas. & Sa/
pi. iij. Qui nesciuit thōrū in delicto habebit
fructū in respectū eiaz sc̄tāz. Licet de oēs
respicit remunerare. signāter & ginitas fructū
cēlestimū assignabit. Quē meruit beata v̄su
la euz sodalibus suis. vt patet in legenda.

De apliq̄ Simone & Iuda.

Sermo CXLIII.

Ec mando vo

bis vt diligat' inuicē sicut dilexi
vos. Job. xv. & legit ad honorem
brōz aploz symonis & iude p̄ euāgelicali
officio In v̄bis p̄missis duo innuntur
P̄rio statuit nob̄ p̄ceptū. sc̄do subiūgit mā/
dati obiectū. De p̄rio dicit. Decmādo vob̄
Ecce auctor. p̄cepti ē xp̄s q̄ est optimū? Mar/
ci. x. Nemo est bon' nisi solus de'. Et qz op/
tim' est. iō mandatū dedit optimū. fm illd̄
Dyonisiij. Optimi est optima adducere
X̄ Jō optimū mādatū dedit nob̄. s. dile/
ctionē. Reuera optimū. P̄mo qz facile ad
intelligendū. p̄uer. xiiij. Doctrina p̄zuden/
tū est facilis. & sic doctrina de dilectōe p̄ri/
mi. Nā nō est necesse adire p̄hos vel mare
circūire nec celū ascendere vt h̄ p̄ceptū q̄s in/
telligat. s̄ in corde statim poreit inuenire.
Deut. xxx. Mādatum h̄ qd̄ p̄cipio tibi ho/
die nō est sup̄ te nec p̄cul postū. neqz i celo
sitū. neqz trans mare postū. s̄ iuxta re ē ser/
mo suavis valde i ore tuo & i corde tuo vt sa/
ciss illud. i. Job. v. Mādata ei' grauiatū
sunt. Sc̄do h̄ mādatū est breue ad retinen/
dū. Aug. H̄ ilatē qd̄ patet in diuisiōe
nub̄. qz charitatē tenet i moribz. Jdē de do/
ctrina xp̄iana. Ut nemo excusationē habeat
in die iudicij. voluit dñs sic scriptū manda

tū cōsummare & abbreviare & b̄ sup̄ terrā. Et
h̄ verbū abbreviatū & cōsummatū nō obicit
nū esse voluit. iō breue. iō apertū ne q̄s dicat
se nō posse intelligere. Tercio ē leue ad por/
tandū. qz portari pot̄ a paupe & diuice. sano &
infirmitate. sene & iuvene. & q̄ Mat. xi. Jugū
enī meū suauē & ton' meū leue. & q̄ Augul.
O iugū sancti amoris q̄s feliciter oneras. q̄s
dulciter p̄mis. q̄s suauiter stringis. q̄s v̄sili/
ter vis. Quarto ē v̄le ad fruendū. qz cō/
pleto h̄ mandato celeste p̄mij acq̄res. De q̄
Aug. Per viā vere charitatis oportet currere
si ad eternā patriā feliciter voluerim' p̄ue/
nire. Eccl. iij. Que p̄cepit de' cogita semper
Rō Aug. Suauē & iocundā vitā gustābil'
si mādata dei fruibis. & quo d̄ in euāgelio.
Decmādo vob̄ vt diligat' inuicē. Dicit
sc̄do subiūgit mādati obiectū dicens. Dilexi
vos vt diligat' inuicē. S̄z d. cur nō fac̄ hic
mētionē de dilectōe dei s̄z solū p̄mij Rōd̄z
Aug. Qui diligit p̄mij necessario diligit
deū & q̄ dei sunt. licet obiecta sint diuersa t̄m
ip̄i act' fm p̄uētiā necessario sunt vnū
Nā si p̄mij diligit' oīa mādata dei ad
implem'. & q̄ Eni sup̄ math. Qui p̄mij
diligit nec illū occidit nec de illo falsuz testi/
monij dicit. nec ei' rē occupat. nec mulierē
ei' inuadit. Sic enī odium suggerit facere
om̄e malū. sic dilectio om̄e bonū. Jō Aug'.
Voluit de' vnūcūq̄ hoīem formare a q̄ om̄es
hoīes p̄cederēt. vt se hoīes tanq̄ fr̄es dilige/
rent. A. P̄o q̄ sciendū q̄ ad illā dilecti/
onē fraternā horamur p̄ q̄tuor. P̄rio
p̄ scripturā q̄ crebr' nos ad dilectōem p̄ri/
mi hortat in lege veteri & noua. In veteri
Leu. xix. Diliges primū tuū sic teipm. In
noua lege Job. xv. Hoc ē p̄ceptū meū vt di/
ligat' inuicē sic di. vos Adeo est necessaria
h̄ mādati executio q̄ de' seipm diligerē nō
putat si p̄mij nō diligit'. & q̄. i. Job. iij. Qui
nō diligit fr̄em suū quē videt. reū quē
nō videt quō diligerē p̄t. Jdē. Si q̄s dicat
diligō reū & fr̄em ei' odit mēdar est. & nō so/
lū mēdar s̄z & homicida. & q̄. i. Job. iij. Qui
q̄ odit fr̄em suū homicida ē. ecce scriptura.
Sc̄do incitatur p̄ figurā & exemplū qd̄
de' in seip̄o p̄posuit nob̄ ad imitandū. Nā
de' nos intantū diligit & dilexit vt oēs ho/
mīes vult saluos fieri. i. Thi. ij. Sic & nos
oēs ad salutē diligere debem' siue p̄mij sit
bon' siue malus est ad salutē diligendū. De
bono sat' p̄z q̄ amādius ē. qz talē xp̄s repu/
tat sibi amicū oī genere artinētiē. d̄ q̄ Mar.

quicūq; fecerit voluntate p̄ris mei ip̄e
me⁹ frater soror ⁊ m̄r est. Si aut̄ malus sit:
adhuc diligēdus ē p̄xim⁹ p̄pter deū ⁊ p̄pter
seipm. P̄tio propter deū. q; si deū diligis ⁊ e⁹
filiū amabis cū sanem c̄ris sit. ⁊ sic p̄pter de
um debes amare proximiū cū insane mentis
fact⁹ est. Sc̄do debes maluz diligere p̄pter
ip̄m. q; si fr̄m tuū amabas sanū debes ama
te ⁊ egrorū. in tali statu magis indiget amo
te tuo q̄ in alio. Tercio debes amare maluz
propter teipm. magis ei lucrari amādo enz
cū tibi nocet q̄ cū tibi b̄fic⁹ erat. Nā ex h̄
efficitur dei filij. Math. v. Diligite inimī
eos v̄ros vt suis filij p̄ris v̄ri q̄ in cel⁹ est. Nā
xp̄s dilexit nos. cū inimici essem⁹ recōcilia
ti sum⁹ p̄ sanguinē ei⁹. Ro. v. Et sic nos ex si
gna facere debem⁹. Tercio ad dilectionē
monemur p̄ naturā q̄ iuncti sum⁹ ad inimi
cē. sum⁹ enī inuicēz mēbra. Ro. xij. Multi
vnū corp⁹ sum⁹ in xp̄o. singli aut̄ alter alte
rius mēbra. i. Coz. xij. Lū gratulat̄ vnū mē
brū gaudēt oīa. si patit̄ vnū pa. oīa. sic ⁊ nos
Ro. xij. Gaudere cū gau. ⁊c. Sum⁹ ei fr̄es
nō solū fm̄ hoīem. s; etiā h̄m̄us ad inuicēz
sp̄ualē fraternitatē. ⁊c. Aug. Om̄es fr̄es si
mus fm̄ q̄ hoīes. q̄nto magis fm̄ q̄ xp̄iani
sumus. Nā rōne fraternitatē sp̄s vn⁹ ē de⁹
p̄. ⁊ vna m̄r ecclia. q̄ fraternitas tāto fortius
stringit q̄nto reuerentior d̄s p̄ q̄ h̄o. Et q̄n
to t̄cuerentior m̄r ecclia q̄ carnal m̄r. ⁊ q̄nto
hereditas celest̄ melior q̄ t̄pal. tāto frater
nitas sp̄ual̄ dignior ē corpali. Quarto ad
dilectionē hortamur p̄ creaturā. oēs ei crea
ture eiusdē speciei diligunt se inuicē. Eccl.
xij. Om̄e aīal diligit sibi sile. Et sic oīs h̄o
proximū diligere d̄z. Nā lupus lupū. serpens
serpentē ⁊ crudeliora alijs aīalib; nō solent
maliciā inserere i ca q̄ sunt sui generis. multo
m̄r h̄o d̄z maliciā in cū q̄ est sui generis ex
ercere. Et sic p̄t q̄ ab oīb; monemur ad in
uicē in utriā charitatē ex̄stere. Heb. xij. La
titas fraternitatē maneat i vob; B Pro
q̄ sciendū q̄ duodeci sūt signa charitatē fra
terne. Prīmū signū q̄ fr̄m nec v̄bo nec sa
cto noccas. Nō v̄bo detrahēdo primo suo.
ps. Detrahentē secreto primo suo hūc perse
q̄bar. Nō facto recipiēdo. i. Thez. iij. Ci
dete ne q̄s sup̄grediat̄ fr̄m suū in negotio.
i. Coz. xij. Caritas nō agit p̄p̄rā. s. nocēdo
Nō p̄ v̄ba tua ip̄m in cor alioz ponēdo. p̄
ner. vi. Sex sunt q̄ odit d̄ns. oculos subli
mes. linguā m̄dācē. man⁹ effundē. ⁊c. se
p̄mū detestat̄ aīa ei⁹. s. q̄ seminat̄ inter fr̄es

discordias. Sc̄dm vt eū in corde tuo nō
iudices Lu. vi. Nolite iudicare vt nō iudē
cabimī. i. Coz. iij. Nolite an̄ t̄ps iudicare
q̄usq; veniet d̄ns. ij. Paral. xij. Q̄cūq; ut
dicaueritis i vos redūdabit Bern. Laue f
ue dei aliene p̄uersatōis esse curiosus explo
rator aut temerari⁹ iudex. etiā si p̄p̄rā actū
dephendit. nec sic iudices proximiū magis
aut excusa intentionē ei⁹ si opus nō potes.
puta ignorantiā surreptionē dicēdo. Si tal
reptano mibi euenisset q̄d te me fecisset. ce
cidit ei p̄t̄ ⁊c. Tercū est vt in dulgeas
offendenti Lu. vi. Dimittite ⁊ dimittet vo
bis. Eccl. xvij. Relinq̄ proxio nocenti te.
Nā fm̄ Bre. Tantū vnusq; q̄s p̄ximū por
tat q̄ntū amat. i. Coz. xij. Caritas nō irri
tat. Basil⁹. Qui ē in caritate plen⁹ est anio
trāquillus nō gerēs ignē iracūdie Eph. iij
Sol nō occidat sup̄ iracūdiā vr̄az. Nā d̄z
Mat. xvij. Si nō dimiseris nec p̄r celest̄
dimittet vob;. Quartū signū vt de malo
fr̄is nō gaudeas s; doleas. ad Gal. vi. Alī
alteri⁹ onera portate. s. refect⁹ Eccl. vij. No
li de morte inimici tui gaudere. memēro qz
oēs in corruptiōe sumus. Jo. Ro. xij. Flete
cū flētib;. Sic dauid defleuit morte inimici
ei absalon. Nā h̄ requirit̄ charitas. i. Coz. xij
Charitas nō gaudet sup̄ iniquitate. Quin
tū vt de bono gau deas ⁊ nō doleas vt in ui
di. sicut saul dauid. i. Reg. xvij. nō rect⁹ o
culis respiciēdo. Bre. Mens inuidi cū de
aleno affligit q̄ noctua de luce excecā. Ro
ma. xij. Gaudete cū gaudētib;. qd̄ inuidi
nō faciūt. qz inuidia fm̄ Aug. sup̄ Ben. est
odiū felicitatē aliene Et d̄z inuid⁹ fm̄ J̄s̄d.
q̄si nō vidēo. qz ē tinea aīe q̄ sensuz corrodit
pecc⁹ vit. mentē affligit. Et sic p̄ceptū de di
lectione p̄ximī adimplere noēt Sextū si
gnū vt primū nō sc̄dalisēs. qd̄ vocz Cr̄s.
dicens. Om̄ia agam⁹ ne p̄xim⁹ scandalisēt
Mat. xvij. Ue illi p̄ quē scandaluz venit.
Jo apls volēs euitare occasiōē sc̄dali di
cit. i. Coz. vij. Si esca sc̄dalisat fr̄m incū
nō māducabo carnes in eternū. Et h̄ requirit̄
fraterna caritas. i. Coz. xij. Caritas non q̄
rit q̄ sua sūt. Septimū signū vt sc̄dali
fato fr̄m satisfacias Mat. v. Si recorda
tis fuer⁹ q̄ sc̄tate tu⁹ h̄z qd̄ adūsum te. mut
te mun⁹ tuū an̄ altare ⁊ vade recōciliari fra
tri tuo. s. p̄ lumē bone p̄uersatōis. ⁊c. q̄ Phi
lip. ij. Si q̄ sine reprehēsiōe i medio nanōis
p̄raueiter q̄s lu cet̄ sic lumina dei. Coz.
ij. Conuersatiōem vr̄az inter gētes h̄ntes bo

De sanctis Simone & Iuda

nā. vt i eo qd te vob detractāt tāq̄ te malefa-
ctoribz. ex bonis opibz vos p̄sidentes glori-
ficēt deū. Et subdit. qz sic est volūtas dei vt
bñfaciētes obmutescere faciāt imprudentū
hoim ignorātiā. Det aut̄ signū vt eū p̄-
ximo benigne habites. qd placet dauid di-
cens ps. cxi. Ecce qz bonū & qz iocundū ha-
bitare frēs in vnū. Sicut placet deo Eccl. xxv
In tribz bñplacitū est spūi meo. concordia
fratris. amor proximor. vir & mlti sibi inuicē eō-
sentientes. Et h̄ requirit fraternā caritas. i. Co-
rinth. xij. Caritas patiens est. benigna est
Noniū signū vt primū fratrem e amoneas.
Mat. xvij. Si peccauerit tē frater tu⁹ cor-
ripe eū inter te & ipm. nō publice eū p̄funde
vt quidā faciūt. & q̄ Er̄. Occultū peccm̄ i
publico corripere nō est corripere s̄ diffamare.
& sic peccm̄ fratris nō emēdabis s̄ publicab
Et dicit corripere fratrem. nō a dulatorie sugge-
re. qz habet in cano. xij. q. v. nō putes. Nō
est amor s̄ languor vbi mali mores nō cor-
ngunt. & nō est signū vere dilectōis ad p̄-
ximū vbi r̄diquit peccm̄ fratris in p̄nitentū
Jō horat ap̄ls. i. ad Thes. v. Rogam⁹ fra-
tres corripite in quos. qz dicit Aug. & h̄ in
cauo. v. q. v. nō ois. Meli⁹ est eū seueritate
diligere: qz eum lenitate decipere. qz dicit Au-
gu. sup math. xvij. Si te audierit lucratur
es frater tuus. h̄ est et̄ reuocatio reddet tibi
lucrū. Iaco. vl. Qui auertit fecerit peccō rem
ab errore vie sue. saluabit aīam ei⁹ a morte:
qd est magnam credis apud deū. & q̄ Gre-
go. sup Ezech. Nullū deo tale sacrificiū sic
zelus aīaz. Decimū signū. ne bonū eius
negligas. vt si sit ignorās debes eū instruere
Gal. vi. Si hō peccupat⁹ fuerit in aliq̄ deli-
cto vos q̄ spūales estis instruere h̄mōi. & z
eni Deutero. xxij. Si videris ouē fr̄is errā-
tem nō p̄tēbis s̄ reduces fratrem tuo. mltro-
magis ipm frēm. nā ex h̄ magnū onē meritū
apud deum Dan. xij. Qui ad iusticiā erudi-
unt multos erūt q̄ si stelle in p̄petuas eterni-
tates. Undecimū vt frēm nō p̄tēnas nec
vilipendēs. Mat. v. Qui dixerit fratri suo
rachā v̄l fatue re⁹ erit gehēne ignis. Itaqz h̄
p̄ueit ex mentē elationē quā non h̄z fraternā
caritas. i. Cor. xij. Caritas nō inflatur.
Duodecimū signū vt indigētī subuenias. i.
Joh. iij. Qui habuerit subas h̄ m̄di et vi-
derit frēm suū necessitatē h̄re & clausit vi-
scera ei⁹ ab eo. quō caritas dei manet in eo.
Jō subūgit. Filii mei nō diligam⁹ verbo-
neqz lingua. s̄ ope & veritate. De quibz opibus

Ila. lviij. Frāge esurienti panē tuū. egenos
vagosqz induc i domū tuā. eū videri nudus
operi eū. & carnē tuā ne desperes. Amb. Pa-
sce fame morientem. si nō pauisti occidisti.
Dāe dilectionez primū a sumo exēplari. i. a
deo sum⁹ edocti. **E De⁹** ei veniens volens
nasci hō i m̄dm iter hoies quērlatus. vt ait
Bern. dilexit nos tripl̄. Priō dulciter. i. eo
qz carnē induit. Sēdo sapienter. qz culpa ca-
ruit. Tercio foris. qz morte sustinuit. Sic
nos exēplo ei⁹ nros p̄cios diligam⁹ Pri-
mo dulciter. qd tūc facim⁹ si v̄bis moribus &
factz inter eos dulciter p̄sumamur. neminem
turbātes. nulli malū p̄ malo reddētes. s̄ in-
quātū in nob̄ eū oibz pacē h̄ntes. i. Th̄. ij.
Quietā & trāquillā vitā agam⁹ in oī pietatē.
h̄ enī bonū e & acceptū corā deo & saluato-
re nro. Sēdo diligam⁹ primū sapienter
sic diligētes cor̄ p̄sonas vt eoz vicij & pec-
catz nullaten⁹ p̄sentiam⁹. Sūt et̄ q̄dā inli-
piter p̄cios diligētes. q̄ p̄pter ipos deuz of-
fendūt gūiter. & sc̄pos eoz macul̄ maculāt.
q̄ tñ ex hoc ipso quincunt nec se nec deuz nec
primū faciter diligere. Nunq̄ enī sic primū
sūt diligēdi vt ipoz amore peccis & vicij im-
plicent. Nā d̄ Ro. xij. Dilectio primū nō
malū ep̄at. Si aut̄ opat malū quincit dile-
ctio nō fuisse. qz sic re⁹ nō dilexit. Dilexit ei
hoies vt assumeret hūanitatē & p̄cto carerz
Bern. Xps in carnis assumptōe nō p̄desē-
dit nob̄ in calpe imitationē. Sic & nos pri-
mū diligam⁹ vt malū p̄pter eū nō faciam⁹
Un̄ Sene. Hoc sanxit lex amicitie vt n̄ to-
gem⁹ res turpes. Et Tull⁹. Nō ē excusatio
vbi amicitie cā peccauer. Diligamus h̄ pri-
mos sic nō ipos. nec in fra remanet solū pri-
uatiū bonū curātes & bonū primū negligētē
Fr̄e sunt & alij pl⁹ sc̄pos qz p̄cios diligētes
de quibz Bern. Tu frater cui fraternā sal⁹ pro-
pria nōdū est. cui caritas adhuc nulla est.
aut adeo tenera & arūdicea quatin⁹ omī fla-
tū cedat & omī spūritū credat. oī circūferat.
doctrinē vento. imo cui tanta est caritas vt
vlt̄a mandatū diligas proximū plus qz te
ipm. & turis r̄tilla vt p̄tra mandatū fauore
liq̄scat. pauore deficiat. p̄uritet tristitia. aua-
ricia p̄trahat. abinō & p̄trahat. suspitionibz
inquetat. inuicij expagitet. curis austeret. ho-
noribz nūmeat. liuoribz r̄tateat. tāqz in pro-
prijis ita tenet ipm sentias. q̄ nā ē temeraria
q̄o aliena curare. aut d̄bules. aut quiescas.
Et subiūgit. audi qd p̄sulat tāra vigilantia
qz caritas n̄ qd alij inq̄t remissio nobis aut

tribulatio sed ex q̄litate. Noli q̄ nimius esse iust^{us} vt diligas eos q̄z curaz tibi assumis plus q̄z teipm. s̄z sufficit ad salutē vt diligat primū sicut teipm. Itēz p teipm. hic innuit nob modū dilectōis. q̄ modus sic exponit sicut teipm. s. charitanis affectu z effectū. vel in q̄ teipm. s. in deo vl ppter xū. vl ad qd te ipm. s. ad grām in p̄sēti z glīam in futuro. vl quō teipm. i. sup corpus. Tercio dilexit nos x^{us} for̄titer. qz p nob mortem sustinuit. sic z nos primū for̄titer diligam^{us}. vt ppter nullā infirmitatē quā prim^{us} n̄ retribuens nob malū p bono z odiū p dilectōe aduersum nos ogressit nrām dilectionēz aliq̄liter remittam^{us} Mat. v. Diligite inimicos vestros z b̄nifacite his q̄ oderūt vos. orate pro psequētibz z calūmiantibz vos. Nā cū dicit diligite inimicos v̄ros monet nos d̄ affectu cordis. S̄z cū subūgit. b̄n fa. his q̄ oderūt vos. monet nos de effectū opis. Un̄ Aug^{us}. Ego ad inimicōz dilectionē vos amonco. qz ad sanādū peccōz vulnera nullū medicamentū ēē cognoisco meli^{us}. Itē hic p conclusiōe dilectōis primū ē norādū qd ait Bre. Per amorē primū dei amor gignit. z p amorē dei amor primū nutrit. q̄ nos ad amorē sui z p primū recipere dignet h̄iesus x̄ps filius dei.

Sermo CXLIII. Ad idem.

De ē preceptū

h meū vt diligat^{is} inuicē. Job. xv. c. z legit hodierna die p euāgelica officio. In sūma euāgelij tria innuunt p̄tio pponit pceptū charitat^{is}. sc̄do subiungit signū vere amicitiat^{is}. tercio docet fructū ferre durabilitat^{is}. Primū p̄tz in p̄ncipio. sc̄dm ibi. vos amici mei est^{is}. terciū ibi. ego vos elegi vt eat^{is} z fructū afferat^{is}. De p̄tio dicit. In illo t. sacra eena d̄ni. ih̄s dixit discipul^{is} suis. Doc ē pceptū meū vt diligat^{is} inuicē. **S**z d. cū sacra eloq̄a s̄m Bre. sunt pcept^{is} plena. cur d̄ns simpl^{iter} dixit. h̄ est pceptū meū. Rūdet s̄m Bre. D̄ni ea pcepta sunt mlta z vnū. mlta p diuinitatē opis. vnū in radice charitat^{is}. Sic multi arbor^{um} rami ex vna radice pdeūt. sic mlte virtutes ex vna virtute generant^{ur}. s. charitate. **J**ō Bre. Quidq̄d p̄cepit in sola charitate fundat. nec h̄z aliqd v̄riditat^{is} ram^{us} boni opis nisi p̄māserit i radice charitat^{is}. **J**ō Eph. iij. In charitate radicari z fundari. Rōem as/ signat apl^{us} ad Ro. xij. Nemini q̄c̄q̄ dica-

tis nisi vt inuicē diligat^{is}. q̄ primū diligit le gē impleuit. i. ad Thi. i. Fius pcepti ē charitas. est eni alpha z o. Naz a charitate oia pcedit sic a p̄ncipio. z ad charitatē oia reduncunt z ordinant sic ad finē. S̄z d. t̄n scribit Mat. xij. q̄ nō solū in dilectōe e primū s̄z etiā in dilectōe dei tota lex pender z p̄p̄be te. q̄re hic solū de dilectōe e primū facit mentionē. Rūdet q̄ vnū includit in alio. nā s̄m Aug. Qui diligit primū ppter xū necessario diligit xū. qz ppter vnū qd̄q̄ tale z ipm mag^{is}. i. posterior^{um}. Etiā iō de dilectione p̄mi facit mentionē. qz ipa d̄z se extēdere ad inimicos. s̄z hoc fit cū labore. z sic dulci^{us} est diligere xū q̄ primū inimicū. z de q̄nto laborios^{us}. de tanto mag^{is} meritorū. Tūc sub die dilectōis exemplū. sic ego dilexi vos. **N**ota x̄ps dilexit nos q̄tuoz modis. cōiter veraciter. ordinaliter z p̄senerāter. P̄tio dilexit nos cōiter. Sap. xi. Diligi oia que sūt z nihil odisti eoz q̄ fecisti. sic nos oēs inuicē diligere debem^{us}. Sen. xvij. Dilataberis ad orientē occidentēz p̄te meridionalē. z ad septētrionalē. p orientē intellige amicos. per meridiē b̄nifacitores. p occidentēz pauperes. Ecci. iij. Congregatiō pauper^{um} affabile te facit. p septētrionalē inimici intelligunt^{ur}. q̄ om̄s sunt diligēdi. amic^{us} in deo. inimic^{us} ppter xū est diligēdus. Mat. v. Diligite inimicos v̄ros. z si diligitis eos q̄ vos diligunt quā mercedē habebit^{is} Aug. Nō est magnū circa eū q̄ tibi nihil male fecit esse beniuolū. sed circa inimicū. Naz q̄ dilexerit inimicos ppter xū hic erit tui amic^{us}. Nā grandis labor est in hoc seculo. grand^{is} erit p̄miū in futuro. **S**ēdo dilexit nos veraciter. qz ope oñdit. Bre. Probatio dilectōis est exhibitiō opis. sic nos et̄ga prop̄imū. i. Johan. ij. Filiolū nō diligam^{us} q̄to nec lingua s̄z ope z veritate. Mat. vij. Quicūq̄z vult vt faciat vob hoies eadē facite ill^{is}. que vultis s̄m rectā rōez. Jaco. ij. Si frater z soror nudi sūt z indigent victu q̄tidiano. et d̄icat aliquis ex vob illis. ite i pace vt calefaciam^{us} z saturēmi z n̄ dederit^{is} eis ea q̄ necia sūt corpi qd̄ pderit vob. q. d. nihil. i. Job. iij. Si q̄s viderit frēm suū necessitatē h̄ntē. z clauerit i v̄scera ei^{us} ab eo quō manet chantas p̄fis i eo

Tercio dilexit nos ordinaliter. qz nihil i nobis dilexit nisi deum z in ordine ad ipm. sic z nos Ambro. Nō ppter accepta beneficia vel sperata diligere debem^{us}. sed in ordine ad deum vt sit bon^{us} vel fiat bon^{us} z ad vitam

De sanctis Simone et Iuda,

eternā apt^o. Un̄ Aug. in de laude charitat^{is}
Respicis inimicū aduersantē. fremtentem.
mordentē. verbis exasperantem. atrēdas q^o
hō sit. opra illi vt sit frater tu^o vt habeat re/
cum vitā eternā. sic non amas in illo qd est
sed qd vis vt sit. hec ille. Quarto dilexit
nos p̄secrator. qz seipm p nob in morte tra/
didit. Un̄ Ephē. v. Xp̄us dilexit nos et tra/
didit sc̄pm p nobis oblationē et hostiā deo
placentē in odore suauitatis. De q̄ textus.
Maiorē dilectionē nemo habet q̄ q̄ aiām
suā quis ponat p amicis suis. i. vt vitā cor/
poralē tribuat pro inimico. vt amic^o efficere
tur. Et hoc fecit xps. Unde Rō. v. Cū ini/
mici essem^o reconciliari sum^o p sanguinem
filij ei^o. Unde. i. Joh. iij. In hoc cognoui/
mus charitatē dei quoniam ille aiām suā pro
nobis posuit. i. vitā. Ita znos debem^o aiām
id est vitā ponere pro fratrib^o. s. saluandis.
cū vita corporalis sit pessima quā post aiā
habeam^o. Ideo pessimū signū dilectionis
est corp^o p proximo exponere. Et h̄ perinet
ad platos et p̄fectos. vt h̄r de pe. di. ij. Si q̄s
tan^o habu erit charitatē vt parat^o sit p fra/
trib^o mori p̄fecta est illa charitas. Hāc ha/
buit ap̄l^o. ij. Cor. xij. Ego libentissime im/
pendar p aiab^o vris. i. parat^o sum mori. A/
ctū. xxi. Nō solū alligari sed et mori para/
tus sum. Dicit Origē. Quāto amor alior.
tanto ad patiendū mortē p salute proximi
volūtas sit paratior. Dicit sc̄do subiungi
tur signū vere amicitiat^{is} dicēs. Vos a/
mici mei est^o si fecerit^o ea q̄ p̄cipio vobis.
Nota dicit Cōstantin^o sup macheroz. Ali/
que sūt incēssiones vaporū q̄ apparent stelle
et nō sūt. vt cometa q̄ est ex vapore terrestri
multū eleuato. igne inflāmato vbi aer cōca/
uitatē ignis p̄tingit. Aliq̄ sunt stelle fixe in
firmamento sicut clau^o in rota. aliq̄ sunt stel/
le errante q̄ h̄nt ppriuz moruz. Sic triplex
est amicitia s̄m q̄ triplices sunt stelle. F
Prime apparēt et non sunt. q̄ ex vapore ele/
uato oriunt^o et accēdō. Sic aliq̄ sunt t̄m ami/
ci ex eleuatiōe tue p̄p̄eritat^{is}. s. diuitiar^o et di/
gnitatū. Un̄ Eccl. vi. Est amic^o soci^o men/
se et nō p̄manet in tpe temptandis. Si pos/
sides amicu in sēp̄tatiōe posside illū. Dicit
enī Iudo. li. ij. de sum. to. Amicitia in pro/
speritate est incerta. qz nescit an felicitas dili/
gatur vel p̄sona. Cassiodorus. Necessitas
p̄bat amicu. Sc̄do sunt stelle errante q̄
h̄nt ppriū moruz. Et sic aliq̄ sunt amici. qz
ex ppria p̄uersa volūtate efficiunt inimici.

Un̄ Salusti^o. Verus amic^o nunq̄ fuit q̄
aliqui amicus esse desijt. De q̄ Eccl. vi. Est
amicus s̄m t̄p̄is iudiciū. q̄si diceret. incon/
stans. Tercie sunt stelle vere et in firma/
mento fixe. Et sic aliq̄ sunt amici veri p̄sta/
tes in necessitate. Prover. xvij. Om̄i tempe
diligit q̄ amicus est et astat Eccl. vi. Amic^o
fidelis p̄ccr̄io fortis. Talis fuit xps amic^o
noster q̄ dixit. Vos amici mei estis. S
Pro quo nota multa sunt signa amicitie.
Primū p̄sistit in cōlitan^o assimilatiōe. Am/
bro. in li. de officijs. Inter dispares amicitia
esse nō p̄t. Et sic xps vt esset amic^o noster
nobis voluit assimilari ad Heb. ij. Debet p
om̄ia fratrib^o assimilari vt misericors fieret
et Phil. ij. Et inaniuit semetipm formā ser/
ui accipiens. Aug^o. sup ps. lxx. Factus est p
riceps iſe humanitat^{is} vt hō princeps fieret
sue diuinitatis. Sic nos ei debem^o assimila/
ri in exemplis morū. Joh. xij. Exemplū re/
di vobis vt et vos ita faciatis. Ipe enī sūt
mitis et hūilis. sic et nos. Mat. xi. Discite a
me qz mitis sum et hūilis corde. Sc̄do
signum amicitie p̄sistit in cōmunicatiōe
Pho. ix. ethi. Om̄s amicitie vel amici sūt
in cōmunicatiōe. sic xps est noster amicus
Bern. Dedit oia sua vt essent oia tua. De q̄
ap̄l^o. i. Cor. iij. Quid habes qd nō accepi/
sti. sic etiā debet sibi eadē accepta cōmuni/
care in p̄sona pauperū. cū pett. Un̄ Ecclesia
stic^o. Date dno s̄m datū ei^o. et dicere debem^o
illud. i. Paral. xix. Tua sunt oia. et que de
manū tua recepi^o redi^o tibi. Terciu signū
p̄sistit in voluntatū p̄formatiōe. qz s̄m Tul/
liū. Amicorū est idē velle. qz amic^o est alter
ego. Quia vera amicitia sic amicorū anios
p̄iungit vt efficiat pene vnus ex duob^o. Sic
xps est nr̄ amic^o. qz nr̄am volūtatē sibi p̄for/
mauit. Nā desiderū totū hūanū gener^o ad/
impleuit in nr̄a redemptiōe. Idcirco in si/
gnū amicitie debem^o eius voluntatē facere.
De q̄ text^o. Vos amici mei estis si feceritis
ea q̄ p̄cipio vob. Dicam^o igit illō Mat. vi
fiat volūtas tua. et Mat. xxvi. Nō mea s̄
tua volūtas fiat. Et h̄ p̄uēit ex caritate. Un̄
Prosp. Caritas ē volūtas recta ab oib^o ter/
renis ab̄sa. soli deo vnita. Nā dicit Tullius.
Amic^o d̄z se h̄re ad amicu sic genu ad ribiā
qd d̄nt vni h̄ et alteri. Et sic qd d̄d̄ ē d̄ d̄i vo/
lūtatē h̄ debet eē d̄ nos. Nā si q̄s trāsgredit
p̄cepta dei nō est dei amic^o nec teū amat. vñ
Bre. Qui adhuc per illicita desideria desu/
it p̄fecto deū nō amat. Quartum signū

amicicie p̄sistit in secretor̄ reuelatiōe. Unde
 Amb. Nihil occultat amic⁹ si ē ver⁹. Zul-
 lius in li. de amicicia. Quid dulci⁹ q̄ habe-
 re cui loq̄ audeas sic tecū. Amb. Solaciuz
 vite h⁹ est vt habeas cui pectus tuā aperias.
 Sic xps est nr̄ amic⁹. de q̄ text⁹. Jā nō dicā
 vos suos. sed amicos. qz suos nescit qd̄ sa-
 cit dñs eius. Seruus ei est quasi extrane⁹
 a dño. extraneis enī secreta nō sūt reuelāda
 Prouer. xxv. Causaz tuā tracta cum amico
 tuo ⁊ secretū tuum extraneo nō reuelas. Et
 subdit signū amicicie ex pte sui Vos aut̄ di-
 xi amicos. qz oīa q̄ audīti a p̄re meo nota se-
 ci vob. **D** Sz d. si sic nūc videt q̄ di-
 scipuli tot ⁊ tanta sciuerūt q̄ ⁊ q̄nta filius.
 Rñd̄t fm̄ Greg. Cognitio ⁊ diuinis pōt
 h̄ri dupli. s. imp̄scere ⁊ p̄fecte. Imp̄scere ha-
 bet hic p̄ fidē que est p̄hibatio future b̄itudi-
 nis ⁊ p̄fecte p̄gnitōis quā habebim⁹ in pa-
 tria. Un̄. i. Loz. xiiij. Nunc cognosco ex pte
 id ē imp̄scere. nūc cognoscā sic ⁊ cognit⁹ suz
 Idcirco fm̄ Aug. ponit hic p̄teritū p̄suro-
 ro p̄pter certitudinē. vt sit sensus. Oīa que
 audīti a p̄re meo nota feci vob. i. faciāz q̄n
 vos introducā in visionē p̄ris. Oīa enim q̄
 scit fili⁹ scit ⁊ p̄r. Qñ ḡ reuelabit nob̄ p̄rem
 reuelabit oīa nob̄ q̄ scit. Nā dicit Ben. Jbi
 mḡm̄ semel vidisse ē oīa didicisse. iuxta il-
 lud Gre. Quid ē qd̄ nō vident q̄ videntes
 oīa vidēt. Dicit san. Tho. Voc est vey qn/
 rā p̄tinet ad eoz saluē. Nā nullus intel-
 ctus creat⁹ p̄r cōphendere totalit̄ omnē dei
 sciām ⁊ sapiām cū sit infinita. s. hoīs appre-
 hensio est finita. mō fm̄ p̄m. finiri ad in-
 finitū nulla est p̄portio. Et sic illa p̄gnitio l̄
 p̄portio est in elect⁹ dei ad sufficiētā beatitū-
 dinis. Un̄ dixit philipp⁹ Job. xiiij. Qñ de
 nobis p̄rem ⁊ sufficit nob̄. Sic nos vey m⁹
 deo reuelare secreta cordis in p̄fessioe. Isa.
 xliij. Nāra si qd̄ habes vt iustificeris. Di-
 cit enī puer. xxviij. Qui abscondit seclera n̄
 diriget. Qui aut̄ p̄fessus fuerit misericordi-
 am p̄sequet. Jō Eccl. iij. Nō p̄fundatis p̄-
 ania tua dicere verū. Scribit enī de pe. vi. i.
 vbi. Ubi est taciturnitas p̄fessionis ibi nō
 est sperāda venia criminis. Idcirco ps. xxx
 vi. Reuēla dño viā tuā ⁊ spera in eo. et ipse
 faciet ⁊ reducet iusticiā tuā ranḡ meridiez
 Tūc subdit hui⁹ amicicie causam dicens.
 Nō vos me elegistis. s. ego vos elegi. q. d.
 Quisq̄ ad hanc amiciciā vocet nō ascribat
 hui⁹ amicicie sibi causam. s. mihi. Ad hoc
 enī vos me nō elegistis vt essem amic⁹ vester

sed ego elegi vos vt facerē vos amicos me-
 os. Dicit enī Nicola⁹ de lyra. duplex est di-
 lectio. Una eterna qua p̄destinamur. De q̄
 Ephes. i. Elegi nos ⁊ ante mūdi p̄stita-
 tionē vt essem⁹ sancti ⁊ immaculati. Alia ē
 tpalis qua ab ip̄o vocamur ad p̄sentē iusti-
 ciam siue grām. Et hec nihil aliud est nisi
 executio eterne p̄destinatiōis. qz q̄s elegit p̄-
 destinando hos ⁊ elegit vocando. ad Ro.
 viij. Quos p̄destinavit hos ⁊ vocauit. Nā
 p̄destinatio a deo inchoat. s. p̄ vocationē ad
 eternā p̄uisionē ⁊ grē collationē. Johan. vi
 Nemo pōt venire ad me nisi p̄r me⁹ traxe-
 rit illū. Aug. Nō violenta sed p̄suasione ⁊
 inspiratione. Dicit q̄nt̄ ps. lxxxiij. Audīā
 qd̄ loquat̄ in me dñs ⁊ Job. iij. Dicitū
 est mihi verbū absconditū. Greg⁹. Verbū
 absconditū est diuinū inspiraculuz. Illud
 audire est inspirationē mente cōcipere. Itēz
 p̄destinatio p̄pria opatione consummat. i.
 Loz. iij. Dei condutores sum⁹. Aug. Qui
 tectauit sine te. nō te saluabit sine te. Jō. ij
 Petri. i. Satagite vt p̄ bona opa electionē
 vram faciāz. Jō dixit tercio docet ferre fru-
 ctū durabilitatē. s. finalis p̄seuerantie dices
 Elegi vos vt eratis ⁊ fructū afferat⁹ ⁊ fruct⁹
 vī maneat semp. qz scribit. ij. Petri. i. Voc
 enī facientes ministrabit vobis introit⁹ ⁊ re-
 gni dei Math. x. Qui p̄seuerauerit vsq̄ in
 finem hic saluus erit.

De omnibus sanctis.

Sermo

CXLV.

Eati qui habi

b tant in domo tua dñe in seclā se-
 culorum laudabūt te. ps. lxxxiij.
 Scribit Eccl. xi. Ante mortem nō laudes
 hoīem quēq̄. Glo. Ante mortē stultū est
 laudare pugnante q̄riā victorē. Ille ei q̄ vī-
 det bñ agere nescim⁹ si vult vel posset p̄seue-
 rare. Est nāqz cōmūe puerbiū. Dies boni i
 fine. i. in sero est laudanda. Et sic vita boni
 hoīs. Nā nūq̄ i testa nō est secure laudāda
 nisi fuerit euulsa. ⁊ sic vita hūana. Et h̄ r̄n-
 bus ⁊ caus. **J** P̄ria qz p̄r adhuc pate-
 re lapsi. i. Loz. x. Qui se exultimat scate vi-
 deat ne cadat. Amb. Non mirū si hō cadit
 ex q̄ angelus cecidit q̄ carnē ⁊ ossa nō habu-
 it. Job. vij. Milira. i. tēptatio est vita hoīs
 sup̄ terraz. ⁊ q̄ Ben. Deu mihi qz vndiqz
 bella. vndiqz rela volant. vndiqz temp̄ramē
 ra. vndiqz pericula. q̄cūqz me vtraz nulla

De omnibus sanctis

est securitas. et quod mulcent et quod molestant. esurientes et refectio. somni et vigilia. labor et quies militans contra me. **I**tem Job. iij. In angelis reperitur prauitas. quanto magis qui habitant in compositis luteis qui terrenum hunc fundamentum presumunt velut tinea. Dicit **Gre. v. mora.** Tinea de veste nascitur et eandem corrumpit. et sic temptatio de carne dicitur. **S**ecundo non est securus hominem laudare ante mortem. quia potest esse plenus hypocrisis et perdere mercedem per hypocrisis. **I**tem dicit Job viij. Spes hypocrite peribit. **Gre. iij. moral.** Nihil de fructu laboris sui exponat. sed implebit illud **Mat. v. Amedico vobis.** receperunt mercedem suam. **Crisostomus.** O hypocrita quod a deo recipies cum deo nihil reddisti. **N**am quod propter deum fit deo datur. quod propter homines datur. **I**tem **Eccli. i.** Ne fueris hypocrita in conspectu hominum. **E**t sic vacuus eris coram deo. quod prohibet moyses **Exo. xxxij.** Non apparebis in conspectu meo vacuus. **S**lo. Vacuus appetit qui bene agendo laudem humanam querit et non dei. **T**ercio non laudes hominem ante mortem. quia non debemus iudicare eo propter a cognitione hominum aliter iudicari. **A**pl. i. **Coz. iij.** Neque enim maius iudico. qui autem me iudicat dominus est. **N**am reus in cognitione iudicium est deo committendum. **I**tem **Ambr.** Lauda post vitam. magna post assumptionem. lauda post periculum. **N**on lauda nauigantem felicitatem nisi peruenit ad portum. **N**on lauda ducis virtutem. nisi tunc venerit de triumpho. **Q**uis autem hic viuens potest sine trepidatione laudari qui de preterito meminit se habere quod doleat. et de futuro videt sibi suspelle quod timeat. **H**ec ille. **I**llos qui merito laudare possumus qui post pugnam iam tenent victoriarum et coronam. post labores regem. post cursuum brauium. **De quo Eccli. xliij.** Laudemus viros gloriosos et parietes nostros in generatione sua. scilicet qui generati sunt ad vitam. **I**tem **Eccli. vij.** Melior est dies mortis die natiuitatis. quia post natiuitatem non est seruire laudare. sed post mortem apparet sancto et meritum. **De quo thema.** Beati qui habitant. **I**n summa verborum duo inueniuntur. **P**rius beatificat pro fortibus sancto. secundo speciat officium eorum. **I**bi. i. secula seculorum. **R** De primo dicit. **Beati qui habitant in domo tua.** **M**agister in. iij. di. **plur. qrit.** **U**rru omnes homines desiderant beatitudinem. **R**on det ibidem allegans **Aug.** de trinitate. xij. dicens. **O**mnis ea voluit. sed non omnes ea noscunt. **D**icit et **san. Tho. in. iij.** **D**uo sunt qui generant appetitum beatitudinis in anima. **P**rius est indigentia. quia quilibet anima habet indigentiam quia per se est deficiens. **S**ecundo inuenientia. quia quod

libet anima habet inuenientiam cum summo bono. quia ad imaginem facta. **I**tem quod habet anima appetit naturaliter beatitudinem. **De quo Boetius. iij. de sol. p. sa. iij.** **O**mnis mortalium cura quibus multiplicium studiorum labor exercet. diuerso quod de calle perdit. ad unum tamen beatitudinis finem nititur peruenire. **E**t subdit. **E**st mentibus hominum veri boni naturaliter inserta cupiditas. **E**t sic omnes nouerunt in generali quod beatitudo continet omnium bonorum sufficientiam. quia dicit **Boetius. iij. de solatu.** **B**eatitudo est status omnium bonorum aggregatio et perfectio. **E**t **I**dem. **B**eatus est qui habet omnia quod vult et nihil mali vult. **S**ed in singulis multum errauerunt. **L** **P**rimo errauerunt in beatitudinis subiecto qui in voluptate corporum dixerunt beatitudinem esse vel epicuri. **E**t suae eorum ratio. quia beatitudo habet relectationem. **E**t ista inuenit in voluptate corporum. **S**ed ista opinio est stultorum et brutorum qui non agnoscunt perfectum bonum hominis quod in intimas relectationes causat. et non consistit in comprehensio et sensus sed intellectus. et non habet tristitia admixta. **M** **S**ed corporales relectioes tristes habent exitus corporalis et spiritualis. **C**orporaliter. quia dicit **philos.** **O**mnis anima tristat post coitum. **S**piritualiter videtur dicit **Gre. Nomeraneus** est quod hominem relectat. eternum quod cruciat. **De quo dicit salomon puer. xliij.** **R**isus dolore miscet et extrema gaudij luctus occupat. **I**tem **Isa. iij.** **P**opule meae quae te beatum dicit ipse te recipiunt. **S**ed errauerunt in subiecto beatitudinis. ponentes beatitudinem in sola animi virtute vel stoyci. **E**t errauerunt saltem subiectiue. sed bene veritas dispositiue. quia virtutes vel paupertas. mitas. cordis puritas. misericordia. patientia. **pax** etc. bene disponunt hominem ad consequendum beatitudinem. **D**icit enim euangelium hodiernum. **B**eati pauperes spiritum quoniam ipsorum est regnum celorum. **B**oni mites etc. quia secundum philosophum. viij. politicorum. **S**ine bonis animae. i. sine virtutibus nemo debet beatum. scilicet dispositiue. **I**tem **ps. lxxij.** **I**biit de virtute in virtutes et videbit etc. etc. in syon. **Q**uapropter contra tales in beatitudinis subiecto errantes dicit **ps. lxx. iij.** **C**or meum et caro mea exultauerunt in deum viuum. i. corpus et anima. **D**icit namque sanctus **tho. in. iij.** **B**eatitudo est in anima per inherentiam. quia in sola anima inhabitat gaudium de bonis eternis sed in corpore in diuino subiecto per quandam redudantiam. quia gaudium ab anima redudabit in corpus. et per resurrectionem maius erit gaudium eternitatis. **I**tem **ps. no dicit.** **b**ene anime vel beata corpora. sed beati. totum hominem resignando. **I**n corpore et anima. **N**am corpus in presenti habet quod tripliciter

defectū. est enī mortale. obscurū. ponderosū
 z grossum. Quantū vero ad hos defect⁹ glo
 rificabit q̄tuor vobis. **Cōtra** passibilitatē
 dabit immortalitas. i. **Loz. xv.** **Semina**
 tur in corruptiōe resurget in incorruptiōe
Cōtra obscuritatē dabit claritas. i. **Loz. xv**
Seminat in ignobilitate. resurget in glia.
 id est in gliosa claritate. **Cōtra** ponderosita
 tē dabit agilitas. i. **Loz. xv.** **Semina**t ani
 male. resurget spūale. **Sre.** **Erūt** corp⁹ subri
 le p̄ effectū spūalis potētie. z palpabile p̄ ve
 ritate nature. **Cōtra** grossicie dabit subtili
 tas. i. **Loz. xv.** **Semina**t in infirmitate. sur
 get in virtute. ita vt dicit **Aug.** **Ubi** vidit spi
 ritus p̄torū z corp⁹ erit. **N** **Trē** i ani
 ma erit beatitudo. **Nā** ania hz q̄druplicem
 defectū. **P**rio in cognitiōe. qz hic habemus
 obumbratā p̄gnitionem. i. **Loz. xiiij.** **U**ide
 mus nūc p̄ speculū z enigmare. s; ibi erit p̄
 secta cognitio in aia. i. **Loz. xiiij.** **T**ūc p̄gno
 scam sic z cognit⁹ suz. i. **Joh. iij.** **U**idebim⁹
 cū sicuti est. q̄. **Loz. iij.** **N**os reuelara facie
 gliam dñi speculāres. **S**ecdo etiā hz nūc de
 factū in mediatiōe. qz multoz obliuiscitur
 q̄ debet meditari. s; ibi nihil obliuiscitur.
ps. cxi. **I**n mēoria eterna crūt iusti. nā in spe
 culo diuinitatū oia erūt p̄nta. **Sre.** **Q**uid ē
 qd nō vidēt q̄ oia videntem vident. **T**ercio
 nūc ania hz defectū in cogitatiōibz. i. **Loz.**
xiiij. **C**ū essem puulus cogitabā vt puulus
 s; inutilia. **D**e q̄ **Jā. iij.** **C**ogitatiōes eoz
 inuiles. vt p̄q̄rit **Joh. xiiij.** **C**ogitatiōes mee
 dissipate sunt. ibi vero nō. s; implebit illud
Sap. v. **C**ogitatio eozū apud altissimum.
Quarto nūc ania hz defectū in affectiōibz.
Nā affectio anie nō p̄t hic saturari in crea
 turis. **Aug.** **D**ñe fecisti nos ad te. inquietū
 est cor nrm donec teq̄scent in te. **R**ōem affi
 gnat **Bern.** qz bonitate creaturaz sūt acci
 dentales p̄ticulares z mixte. **A**ccidentales
 qz sepe bonitate spoliant. **P**articulares. qz
 nulla est creatura q̄ hz oīs dulcedines z bo
 nitates. **M**ixte qz vix est aliq̄ creatura i ter
 ris qn̄ habeat aliq̄s p̄ditiones malas et bo
 nas. **S**z in deo est bonitas essential. **M**ar. x.
Nemo bonus nisi solus reus. i. essentialiter
Uniuersal. **Sap. viij.** **U**enētū mibi oia bo
 na p̄ter cū illa. **P**ura z imp̄mixta. **U**n̄ **Aug.**
Ibi nullū malū erit. nullū bonū latebit
Et sic subiectū beatitudis erit ania z corp⁹.
 q̄ oibz bonis replebunt. **ps. cij.** **R**eplebit in
 bonis desiderū tuū. **S**up̄ q̄ **Drosi⁹.** **R**eple
 bunt oīs sensus interiores z exteriores cele

stis desiderijs. **T**ercij errauerūt circa be
 aritudinis locū: ponētes beatitudinē tm̄ in
 h̄ mūdo. **ps. cxiij.** **B**eatū dixerūt p̄plm̄ cū
 hec sunt. i. p̄zomp̄ruaria eoz plena. oues se
 tose. nō est ruina macerie nec clamor in pla
 teis eoz. s; h̄ est falsum. qz dicit **Boetius** de
 psola. li. ij. **I**n rebz fortuitis non est bitudo.
Rō. qz oia fortuita auferri p̄nt. s; beatitudo
 est bonū stabile. **T**er beatitudo ē vltim⁹ finis
 vt dicit **san. tho.** in. iij. di. xliij. **B**eatitudo ē
 finis satians appetitū nrm. **E**t h̄ non est pe
 cunia nec diuitie. qz nō est vltim⁹ finis. sed
 ordinat artificiali ad honorē z p̄pter hono
 rē. **Nā** si bitudo est in ep̄alibz diuitijs car
 dinaliter dñs **Mat. xij.** **Q**ui pecuniā habet
 difficile intrabūt in regnū celoz. **N**ec in ho
 noribz mōdi p̄sistit bitudo. **D**e q̄ **Boet⁹** in
 de psolatu li. ij. ps. v. **S**lia mūdāna nō est
 summū bonū nec spectat ad bitudinē. **Nā**
 beatitudo est p̄p̄riū bonū. z hz esse in aia. vt
 dicit. i. ethico. **H**onor nō est in honorato s; in
 honorate. s; p̄stantie. vñ ab honorati bus
 auferit. q̄ bitudo hois non est in honore ex
 hibito. **I**dcirco de eoz errore p̄t dici illud
Sap. ij. **N**ec cogitauerūt z errauerūt q̄ be
 aritudo esset in h̄ mūdo possessiue. licet tm̄
 dispositiue. vt vires. paup̄ras. mitas. q̄
 disponūt hoicm ad spem future bitudinis
Nā beatitudo sanat appetitū. sed diuitie z
 honores mūdi. vt dicit **Basil⁹.** nō satiant
 s; irritāt. **Nā** sm̄ p̄plm̄. **A**ppet⁹ diuitiarū
 crescit in infinitū. **Jō Bern.** **N**il p̄fecte san
 at aiam nisi solus de⁹. **ps. xvi.** **S**atiator euz
 apparuerit glia tua. **I**dcirco si interrogatur
 dauid de loco bitudinis. r̄idet. q̄ habitat i
 domo t̄sa dñe. **ps. lxxxij.** q̄ dilectā taberna
 cula tua dñe v̄tūtū. **D** **R**eturta est di
 lecta dom⁹ dei. **P**rio in ordinatiōe. qz in ea
 oia sunt ordiata in temūeratione. i. **Loz. v.**
Unuquisq̄ accipet p̄ut gessit. **marc. vi**
man. x. **S**icuti vt p̄sola. **Figurat** **Ben. cxiij**
Lū ioseph dñabat in egypto z venerūt ad
 eū fr̄es ei⁹. t̄nc locauit eos sm̄ ordinē. **E**t sic
 p̄s in celo **Joh. xiiij.** **I**n domo p̄s mei mā
 siones multe sunt. i. temburatiōes. i. **Loz. xv**
Sicut stella differēt a stella i claritate. sic et
 resurrectio mortuoz. **Nā** sm̄ **Sre. iij. mo.**
Sicut i hac vita ē discretio ordinū. sic i su
 turo discretio dignitatū. sic al⁹ aliū hic su
 perat p̄ meritū. sic ibi i retributiōe. **Jō Job**
xxxviij. **N**unq̄z nosti ordinē celi. i. celebrabi
 lem. s; dom⁹ dyaboli est ordinata z inordi
 ta. ordinata q̄ ad ordinē iusticie supplicioz

De omnibus sanctis.

Apocal. viij. Quantū glorificauit se in re-
licia intantū date illi tormētū z luctū. Nā
fm Aug. Nunq̄ stat tede^o culpe sine teco-
re iusticie. Nā optime relucet gēma i anulo
z latro in patibulo. Et sic toni in premio. z
mali in supplicio ordinate. Nā q̄ fuerūt si-
miles in culpa sociētē z in pena. Zacha. xij.
Plangent terre familie z familie seorsuz. fa-
milie dom^o dauid seorsum. z mulier ea eorū
seorsum. familie dom^o nathan seorsuz. mu-
lieres eoz seorsuz. familie dom^o leui seorsuz
z mulieres eoz seorsuz. familie dom^o semei
z mulieres eoz seorsum. z oēs reliq̄ familie se-
orsum. Et de h̄ enā h̄ Mat. xij. Colligite
zizaniā ad cōburendū. sic de supbis z auar^o
Jō Aug. Puni hic peccā ne puniat. ibi p
illo. Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat p̄ hec z puni-
etur. Alio vero respectu tūc in domo dyabo-
li nullus est ordo Job. x. s. z sempitern^o hor-
ror inhabitat. Nā creature nō seruāt ibi su-
az distinctionē situationē z pprietatē. qz cū
oia elemēta sint distincta. ibi enā oia sunt p-
mixta. Quā cōmixtionē notat ppha iu ps.
x. Ignis sulphur z spūs pcellaz ps calicis
eoz. Itē nō seruāt situationē. qz ibi ignis tē-
dit infra q̄ naturalr tēdit supra. Itē nō ser-
uant pprietatē. pprietas ignis est lucere. ille
aut ignis ardebit z n̄ lucebit nisi ad augmē-
tū pene. Jō abraam dixit dā nato diuinit. in-
ter nos z vos magnū chaos sumatum est.
Nā dicit san. tho. in. iij. di. xliij. Ad perse-
cū dānationē impioz oia elemēta sunt i cō-
fuso. Ibi erit ardor ignis. frig^o aq̄. feror ter-
re. obscuritas aeris. Scdo dilecta est do-
mus dei q̄ntū ad illuminationē. Nā illumi-
nat a lumie supiori. inferiori. interiori z ex-
teriori. P. Prio illuminat a lumie su-
periori. s. diuinitat. ps. xxxv. In lumie tuo
videbim^o lumē. in lumie diuinitat. videbi-
mus lumē gaudiose claritat. Scdo illumi-
nabit a lumie inferiori. s. hūanitate xpi. Apo-
cal. xxi. Luitas illa nō eget solez agn^o dei
illuminabit illā. Tercio a lumie interiori il-
luminat. s. ab aiabz bōz q̄ fulgēt splendore
diuine sapie. Isa. lvij. Implebit dñs splē-
doribz aiām tuā. s. claritate uisibis. De quā
Bern. D beata uisio uiderē teū in seipo. eū
in nob. z nos in ipo. Quarto illuminabit a
lumie exteriori. s. a corpibz scōz q̄ erūt la-
minosa Mat. xij. fulgēbūt iusti sicut sol i
regno p̄ris eoz. z sol erit septupliciter clari-
or q̄ nūc. z sic vnū corp^o glorificatū erit se-
ptupliciter clarus q̄ sol. vt dicit Jfido. Et

sic q̄t corpa tot soles erūt in s̄titudine clarita-
tia. Et si totus mūdus accenderet z arderet
tunc esset q̄ vn^o calam^o ardēs respectu clari-
tat. scōz. Q. Et ecōtra dom^o dyaboli
est tenebrosa. ibi erunt tenebre superiores ex
p̄uatiōe uisionis diuine. q̄ p̄nt acquē illō
Tren. iij. In tenebrosis collocauit nos q̄si
mortuos sempiternos. Scdo tenebre infe-
riores. qz terra infernalis ex se est tenebrosa
Job. x. Dimitte me anteq̄ vadā z nō teuer-
tar ad terrā tenebrosam zc. Tercio tenebre
interiores. de qbz sap. xvij. Ipi aut sibi erūt
grauiores tenebre. tances aut tuis lux maxi-
ma. Jō hortamur Ro. xij. Abijciant^o opa
tenebray z induamur arma lucis. iuxta illō
Joh. xij. Ambulate de luce in lucē dū lucēz
habēt. ne tenebre vos cōprehendāt eterne.
Quarto tenebre exteriores Mat. xij. Li-
gatis manibz z pedibz projicite euz in tene-
bras exteriores. i. extra omnē lucē corpalem
z spūalem. Jfido. Infern^o luget vt videant
vn̄ uoleant. sed nō vt gaudeāt. Tercij er-
rauerūt circa beatitudis durationē dicētes
anias a corpibz exitas beatitudinē cōsequi
que tñ post multa annoz curricula ad cor-
pus itez reuertent. z h̄ mūdū miseris itez
subijcēt. Et iste fuit error platonis z seq̄-
cū eius. In quē erroz incidit Orige. Con-
tra tales loquitur diuina scriptura Sap. ij.
Decogitauerūt z errauerūt nescierūt iacra
rei. neqz incedē sperauerūt iusticie. neqz in-
dicauerūt honore aniaz scōz. Si q̄ inter-
rogat ppheta de beatitudis durationē. dicit.
in secula seculoz. Nāz beati nunq̄ amittūt
possessionē domus dñi quā inhabitabunt.
R. Nā possessio dom^o amittit quadrupli-
ci de causa. Prio cū est ad ipo p̄ducta. et sic
nō est hic. qz hereditarie possidebūt. ps. xxxv.
vi. Iusti hereditabūt terrā. Nā fm aplūm
Ro. viij. Erunt heredes dei coheredes xpi.
qbz dicit Mat. xxv. Venite bñdicti possi-
dere regnū zc. Scdo amittit possessio do-
mus cū fuerit ab hostibz violētē ablata. et
sic nō est hic. sed implebit illud Jsaie. xxxij.
Scdebit ppl̄s meus in pulcritudie pacis.
z in requie opulenta. qz scribit Sap. v. Ju-
storū aie in manu dei sunt. Job. x. De manu
mea nō eruet eos quisq̄z Tercio possessio a-
licu^o domus amittit cū est casu z ruine ex-
posita. s. illa dom^o nō est ruinosā. Jsa. xxxij.
Habitabūt in tabernacul fiducia. qz hec do-
mus est secura z firma. S. Prio qz bñ
fundata. ps. lxxxvi. Fundamēta ei^o i mōri-

bus sanctis. Secdo qz de vitis lapidibus edi-
ficata. i. Pe. ij. Et ipsi tanq̄ lapides vini su-
per edificamini domo spūales. Tercio qz ca-
ritas bitamine colligata. Grego. Ibi est ca-
ritas pfecta q̄ facit oia cōia. ita vt vnusq̄s
q̄ gaudebit de bono alteri sic de proprio. Au-
gu. Qd̄ tuū p labore. meū p amore. Ibi im-
plebit illud Actu. iij. Multitudo credēti-
um erat cor vnū et anima vna. nec quicq̄s eorū
que possidebāt suū esse dicebāt. Quarto qz
nō manu hoīs s̄ manu diuī sapie sabraea-
ra. ij. Loz. v. Datem⁹ domum nō manu fa-
ctam eternā in celis. qz si nra dom⁹ terrestris
hui⁹ habitatiōis dissoluit hātem⁹ domum
nō manu factā eternā in cel. Quarto posses-
sio dom⁹ amicit. qz creditoribus ppter paup-
tate assignata est. nō sic sancti in celo. quia
nullus est ibi paup. ps. cxi. Gloria et diui-
tie in domo eius. Ibi nullus eget. ibi de potē-
tia p̄s potentes sunt. et sapia filij lucet. de
bonitate ipsū sancti affluū dulcedie diuine
fruitionis. Unde apls. i. Loz. i. B̄as ago
reο meo qz in oib⁹ diuites facti estis in illo
vt nihil desit vob in villa grā. qz dicit Aug⁹.
Beatus dicit nō pot̄ q̄ nō habet qd̄ amat. ibi
est ois boni sufficientia. et q̄ mgr̄ in. iij. dis-
cip. Quidq̄ amabit adent. neqz desidera-
bitur qd̄ non aderit. Dixi secdo specificat
officiū eorū dicens. In secula seculorū lauda-
bunt te Jō quam errauerūt circa beatitudi-
nis occupationē et opationē sicut sādūci
geniles q̄ dicūt beatos hoīes vacare cōme-
stionibus et potibus et feminaz p̄uictiōibus. qd̄
reprobāt dñs Mar. xxij. In resurrectione
uō nubent neqz uident s̄ erunt sicut angeli
dei in celo. Idcirco ppha exprimit et specifi-
cat opationē scōz q̄ est laus dei. dicens. lau-
dabūt te. De q̄ Jsa. li. Gaudū et leticia in-
ueniet in ea. grātū actio et vox laudis Di-
ceres. nunq̄d reassumptis corpibus erit laus
vocalis. Rñ det q̄ lingua data est homi ad
qd̄duplex officiū. T̄ P̄rio ad cogitati-
ōnes hoīs notificādas. Un̄ Aug. in archi-
ridiōu. Verba p̄ terea sunt instituta. nō p̄
q̄ hoīes se inuicē tallant. s̄ p̄ q̄ vnusq̄s in
noticiā cogitatio es suas pferat. Et sic q̄ ad
h̄ officiū nō est lingua vel vba necessaria.
qz manifesta erūt oim corda. i. Loz. iij. Il-
luminabit abscondita tenebrarū. i. q̄ ad ma-
nifestationē cordū reproborū. et manifestabit
psilia cordū. i. q̄ ad manifestationē cordū
electorū. Aug. de s̄bis dñi. Tūc scia nra pe-
netrat et mens vnusquisq̄s alteri⁹ ab ocul

nō abscondit. Un̄ sup illo vbo Job. Apoc.
ij. Luitas illa similat vitro lucido. sicut
in vitro clarovidet qd̄qd̄ est in eo. ita qd̄qd̄
in cordibus hoīm exultit videbit primo asp-
ctu. ergo nō est opus vni lingua ad notifica-
tionē ceptuū. Secdo data est homi lingua
ad eudiendū. Jsa. iij. Dñs dedit mihi lin-
guā crudā vt scia sustentare eū q̄ lapsus ē
in vbo. Nec q̄ ad istud officiū erit lingua ne-
cessaria. qz oēs erūt sapientes et docti. iuxta il-
lud Niere. xxxi. Nō docebit vir vltra p̄ori-
mū suū dicens. cognosce dñz. oēs cum cogno-
scant a mimo vsq̄ ad maximū. et q̄ Aug. de
ci. xli. xxij. c. vi. Ibi noxē n̄m nō habebit
errore nec defectū. Tercio data est homi lin-
gua ad psolandū. Un̄ Eccl. xl. Tibi et psal-
terū dulce faciūt melodiā sup vtroq̄ lingua
suavis. i. psolans paupem. vt docemur Ec-
cli. vij. Ne testis plorantibus in cōsolatione.
Nā hoc psiderauit facere Job. xvi. Unā
esset ania mea p̄ aia v̄ra. et ego psolarer vos
fmonibus. Quo ad hoc officiū nō manet lin-
gua. qz oēs erūt psolati qñ dñs conuerter
nrām captiuitatē in libertatē. tūc plenā ha-
bebit⁹ psolationē. Jsa. xxxv. Gaudū et leti-
cia obitinebūt. fugiet dolor et gemit⁹. Apo-
ca. xxi. Absferget de⁹ omnē lacrimā ab ocul
sanctorū. nō erit clamor neqz gemit⁹ nec do-
lor etc. Quarto est homini lingua dara ad
laudandū deū Eccl. li. Dedit mihi dñs lin-
guā mercedē meā. et in ipsa laudabo euz. ps.
Exultabit lingua mea iusticiā tuā. Sz
in dices in q̄ lingua laudabūt dñm. Rñ
det. aliq̄ dicit q̄ in oib⁹ linguis. vt colligit
ex lectione hodierna q̄ scribit Apoc. vij. U-
di turbā magnā quā nemo numerare pote-
rat ex oibus genibus tribub⁹ et linguis. stan-
tes ante thronū dei in cōspectu agni. amicti-
stolis albis. et clamabāt voce magna dicen-
tes. Salus deo n̄ro q̄ sedet sup throno et a-
gno. i. salute hātem⁹ a deo p̄re p̄ filij eius.
Sz Remigi⁹ dicit. Tūc cessabit oīs lin-
gua. solū remanebit hebraica q̄ credit fuisse
lingua ade. Et sancti eū lingua sua glori-
cata semp laudes deo cauit. Un̄ Jsa. xliij.
Populū istū formauit mihi laudē meā nar-
rabit P̄rio q̄ sciendū q̄ sancti laudabunt
dñm ab oib⁹ sitinatiōibus U P̄rio lau-
dabūt a supra. i. de clara visione celestis regis
Jsa. xxxij. Regē suū in decore suo videbūt.
D̄ q̄ iocūde gaudebūt de diuinitate. Ber.
Illud solū est verū gaudū qd̄ nō solum de
creatura s̄ de creatore percipit. In cui⁹ com/

De omnibus sanctis.

paratione omnis locūditas meror. omne dul/
ce amarū. omne decorū sedū. Illa visio est to/
ta merces. Aug. Si mali istā facie viderēt
nullā penā sentirent. Reliqua q̄re in sequē/
ti sermone q̄ incipit. Saudete.

Sermo CXLVI. Ad idem.

Emētote quō

m salui facti sunt p̄res n̄ri z dame
mus in celū. z miserebitur n̄ri. i.

Macha. iij. Ansto. in li. pbleumatum
Ut claritate solis limpidi? videam? solem
manu obumbram? Spūaliter. p solē intel
ligit diuina facies. De q̄ Mat. xvij. Resplē
dit facies ei? vt sol. **A** Qui igit vult
hūc solē intueri in claritate celesti optet vt
primo habeat vmbra bone opatiōis. De q̄
Damian? in li. p̄tra errores grecoz. Nemo
psequit beatitudinē gaudioz celestiu z sine
exercitio bonoz opoz. saltē adu? Jō Atha
nasi? Qui bona egenit ibit in vitā eternā.
Et id dicit Mat. xvi. Reddet vntiq; iu
pta opa sua. z Mat. vij. Nō ois q̄ dicit mi
hi dñe dñe intrabit regnū dei. sz q̄ facit vo
luntatē p̄ris mei q̄ in celis est. Idco Dige.
Audite resides. audite negligētes. audite i/
utiles q̄ speratis in hoc saluari q̄ xpiani ap
pellamini z opa xpi nō facitis. Aug. ex doctri
na xpiana. frustra xpiani nomē sōrit q̄ mi
nime xpm imitat. qz dicit apls. i. Coz. iij.
Nō in sermone est regnū dei. sed in virtute.
Et p̄sa. vij. polūcoz. Sine bonis anie. ad
est virtutib; nemo dicit beat?. p̄pter qd̄ req̄
ritur ad dispositiōnē beatitudis opatio bo
noz opoz z virtū. Greg? Ad magna pre
mia nō puenit nisi p magnos labores. Di
cit Leo papa. Nō torpenti; z oiaanti; sz
laboranti; pmittit p̄miū salutis. Apoc. xij
Opa eoz sequunt illos. In sūma v̄borū
duo innuunt. P̄mo inuitamur ad lectōrū
cōmemoratiōnē. ibi. in mentore. Scdo ex
horamur ad eoz inuocatiōnē. ibi. clamem?
in celū. De p̄rio dicit. Memētote. Ansto.
dicit. Ea que sunt ad finē ordinata debēt fo
resini p̄porcionata. **B** Spūaliter. sic
nos finaliter formati z ordinati sum? ad be
atitudinē. Aug? Nō q̄ nobilis creatura est
ania q̄ ad eternā beatitudinē est creata. Nā
in q̄t bris tho. sup. iij. di. xlij. Beatitudo ē
vlīm? sūis satians n̄m appetitū. q̄ in nul
lo satiat nisi in fructiōe diuina. Un Augu.
Dñe fecisti nos ad te. inq̄tū est cor n̄m to

nec req̄scaat in te. Nā ad h̄ sum? ordinari ex
duplici ope. s. creatiōis z redemptiōis. Pri
mo ex ope creatiōis. De q̄ mgr in. ij. s̄mari.
di. i. Rōnalis creatura est creata vt de; in
telligeret. intelligēdo amaret. amādo possi
deret. possidendo eternalit̄ fruere. q̄ fructio
causat beatitudinē. Scdo ex ope redēptiōis
Nā post creationē eram? seclusi a beatitudi
ne p̄ inobediētiā. sed ad n̄rā saluationē
venit filius dei z sanguine suo nos redemit.
Lu. xij. Venit fili? hois q̄rere z saluū face
re qd̄ pierat. Et Lu. ix. Fili? hois non venit
anias pdere sed saluare. is debem? p̄porcio
nari hūc fini. s. saluatiōis p̄ exercitiū v̄tuo
sōrū opoz. Propter qd̄ xps docuit octo v̄tū
tes q̄ ad beatitudinē disponūt. qz dicit sc̄is
tho. sup. iij. **E** Beatitudo est duplex
sz dispositiua z fructiua. fructiua est visio
diuina. Aug. Visio diuina est tota merces
sz beatitudo dispositiua p̄stitit in v̄tutib;
q̄ disponūt ad beatitudinē. Un ps. Ibit ex
v̄tute in v̄tute z videbit ex? deoz in syon. i. i
speculatione diuina Idarco dicit thema. me
mentote quō zc. Pro quo sciendū sancti
meruerūt beatitudinē que admodū hō per
uenit t̄paliter ad hereditatē. ex q̄ ps. Here
ditate possidebūt sanctuarium dei. **D**
Nā ad possessionē t̄palis hereditat; hoies
pueniūt multiplicit̄. P̄rio p̄ cōmutatiōez
scdo p̄ m̄re subiectionē. terciō p̄ iurisdicō
nē. q̄rtō p̄ assiduā opationē. q̄nto p̄ emptiō
nē. sexto p̄ matrimonialē p̄tractionē. septiō
p̄ cognationē. octauo p̄ fortē rebellionem
P̄mo puenit hō ad hereditatē possessi
ōnē p̄ cōmutatiōnē. Et sic aliq̄ cōmutaue
runt bonū t̄pale p̄ celesti. sicut hij q̄ oia tere
liquērūt vt apli q̄ voluntariā paupertatē du
xerūt. p̄ xpo. ex q̄b; hodie fit merio in euāge
lio. Beati paupes spiritu. Dicit notanter
spiritu. qz nō oia paupes sunt beati. De q̄
Amb. Nō ois paupertas sancta. nec oēs di
uitie criminose. qz diuites p̄fir saluari si sūt
humiles z iusti diuitijs bene vtentes. Pri
mo si sunt humiles. Aug. Paupes spiritu
sunt nō h̄ntes inflantē sp̄m. ps. Dum miles
sp̄ saluabit. Scdo si sunt iusti z v̄tuo. qz
habet in cano. di. xxx. Descripsim?. Diui
tes cū iusticia z bonis opib; non abijciam?
Ecci. xxxi. Beat? diuēs q̄ potuit transgredi
z nō est transgressus. facere mala z nō fecit.
Sic etiā nō ois paup est sanct?. Be? Nō
paupertas virt? p̄bat. sed paupertatis amor.
Sunt eni aliq̄ paupes impatiētes z inuidi

ut mendicij ante ecclesiā rixantes. nullā mis-
sam vel p̄dicationē audieres. et aliqui paup̄-
tati malediceres. De talibus Eccl. xij. Est ne-
quissima paup̄tas in ore impij. nā tales in-
viti sunt paupes. Jō Aug. Nemo in vitis
benefacit. et h̄ in cauo. et p̄. Dis. vij. nullus.
Nō necessitate sed arbitrij libertate respicit
deus. Nā tales q̄ volūtate oīa relinquūt. p̄-
pter deū beatificant. De q̄b̄ Bern. super ps.
Qui habitat. Felix paup̄tas volūtate oīa
relinquunt. et de dñm h̄iesum sequentiuz.
ut apli fecerūt. in quoz p̄sona p̄rnis dicit
Mat. xix. Ecce nos reliquimus omīa. q̄d erit
nobis. m̄dit. Centuplū accipietis et vitaz e-
ternā possidebitis. Idcirco subiūgit eoz p̄-
mīū dicit. Talis est enī regnū celoz. Nō
bona cōmutatio. p̄ defectu recipiūt regnū.
pro terrestri celeste. p̄ p̄emptū sedē iudicij
eū dicit. sedebitis sup̄ sedes duodecim iudi-
cantes duodecim tribz israel. Secōdo acq̄-
ritur hereditas p̄ m̄te subiectionē. ut q̄ mi-
te et h̄ūlter se subijciūt seruitio et alieno iu-
go. Et sic patriarche et p̄phete q̄ mansueti
seruierūt dño deo vt moyses Na. vij. mitissi-
mus in pplō apparuit. sic et dauid m̄te sub-
iecit se dei seruitio dicit. O dñe q̄ ego suus
tuus sum. et fili⁹ ancillē tue. p̄pter q̄d placu-
it deo. q̄ dicit Eccl. i. Beneplacituz est dño si-
des et mansuetudo. Nā ei⁹ mititas in mul-
tis apparet locis Nā h̄. i. Regū. xvi. Ip̄e
repe quodā nocturno inuenit saul inimicuz
suū in tentorio suo dormientē euz cōplicibz
suis. ip̄e recepit eum et lanceaz descendens
de monte. et veniēs in vallē clamauit surūz
O quō custoditis dñm v̄m. vbi est lancea
eius et cibus. Saul euigilans euz socijs ait.
Es in fili mi dauid. R̄ndit. suz. At ille. Ue-
re iustior me es. anīa mea in manu tua erat
et pepisti. J̄re h̄. ij. Reg. xvi. Semei male-
dixit dauid. q̄d voluit vindicare Abisai. et
dauid noluit p̄sentire. sed dixit. dimitte euz
ut maledicat mihi. q̄ dñs retribuet mihi be-
nedictionē p̄ maledictionē. p̄pter q̄d scribit
in ps. Memēto dñe dauid et oīs m̄suetu-
dinis ei⁹. Ideo de eis fit hodie m̄tio in euā-
gelio Beati mites. Dicit Hiero. Mititas
est animi dulcedo quā nulla v̄niet amari-
tudo. Hanc docuit p̄s Mat. xi. Discite a
me q̄ mitis suz et h̄ūlis corde. Idcirco sub-
iungit p̄mīū eoz dicit. Ip̄i possidebunt
terrā. Dicit enī ps. xxxv. M̄sueti heredi-
tabūt terrā. J̄tez. Credovidere bona dñi in
terra viuētū. Jō Eccl. x. fili in m̄suetu-

dine serua aiām tuā. Subdit rōez. Sedes
ducū sup̄boz euertit. et fecit mites sedere p̄-
eis. Tercio acq̄rit hereditas p̄ iurisdic-
tionē. q̄ facit p̄questionē in iudicio. Et sunt
penitētes dño p̄q̄rentes excessus et delicta et
seipos iudicātes. ut docet Aug. in li de p̄nā
O hō ascende tribunal mentis tue. sit rō in-
ter. p̄stēria testis. timor carnis. De h̄ in-
dicio habet Isa. xliij. Narra si q̄d habes ut
iustificeris. q̄z scribit apls. i. Loz. xi. Si nos
metipos diiudicare m̄ non v̄riq̄ iudicare-
mur. Aug. Nō punit de⁹ bis in idipm. q̄d
in p̄senti punitū est nō punitur in futuro.
Sic q̄ hō p̄t dicere illud ps. feci iudiciū et
iusticiā nō tradas me calūmiantibz me. Ta-
lis p̄questor p̄tōz suoz in iudicio vere pe-
nitentie fuit manasses q̄ ait. ij. Paral. vlti.
Peccam sup̄ numerū arcum maris. nō sum
dign⁹ videre altitudines celi p̄ multitudine
iniquitatis mee Talis fuit fili⁹ pdig⁹ Lu. xv
q̄ dixit. Pater peccam in celū et corā te. non
sum dign⁹ vocari fili⁹ tuus. P̄r misericor-
dia mot⁹ suscepit eū. Noz hodie fit mentio
in euangelio. Beati q̄ lugent. l. p̄ cr̄is. q̄m
ip̄i p̄solabunt. l. p̄ remissionē. De q̄ Dier.
xxi. In fletu veniēt ad me. et misericordia
adducā eos. Et sic meruit beatitudinē beata
magdalena Lu. vi. que fletit et rigauit la-
crimis pedes dñi. cui dictū est. Dimissa sūt
tibi peccata tua vade in pace. Aug. Qui la-
crimus miserū se facit illi deus miseret. De q̄
L̄n̄. Nō flet ad deū accessit q̄ si ip̄trauit
q̄d postulauit. Quarto acq̄rit hereditas
p̄ assiduā opationē. ut illi q̄ laborant die ac
nocte. Et sic opatores iusticie q̄ nō sunt cō-
tenti in dolore p̄ctōz. sed seruēter opant bo-
na et iusta. iuxta illud Eccl. ix. Qd̄cūq̄ p̄t
manus tua opari instat et fac. Et id q̄d non
p̄t p̄ficere. ip̄i nō affectant. quozū hodie in
euāgelio fit m̄tio. Beati q̄ esuriscūt et sitiunt
iusticiā. Glo. Esurēs iusticie est vehemēs
desideriū summi boni et opandi iusticiā. Et
capit hic p̄ recitudine vite. Hiero. Nō suf-
ficat velle iusticiā nisi et patiamur famē iusti-
cie. ut nunq̄ nos iustos putem⁹ Luce. xvij
Lū fecerūt omīa q̄ p̄cepta sunt vobis et. q̄z
fm̄ Aug. Iusticia est generalis virt⁹ que in se
cōprehendit oēs p̄tates. ergo nullus eā po-
terit ad plenū p̄ficere. q̄z dicitur. i. Loz. iij.
Nihil mihi p̄sciū sum. sed in h̄ nō iustifi-
catus sum. Quia dicit Isa. lxvij. Om̄s iusti-
cienē q̄si pannus mulieris mēstruare q̄ est
mūdus in p̄te vna. immūdus vero ex parte

De omnibus sanctis.

reliqua. Et sic nos in opibz iusticie. ppter
qd nō possit iusticiā in opatione s; affectu
one ⁊ desiderio. puer. xi. Desideriū iustoz
officē bonū est. Nā dicit Aug. Nō qd sis. s;
qd esse desideras ⁊ attendit. Quinto acq
rit p emptionē. s. p pecunia. Augu. Dñe ve
nale habes. qd. regnū celoz. qm̄ valet. n̄
det in psona dñi. qm̄ habes. Nā zachens
redit dimidiū bonoz suoz Lu. xix. Vidua
collaudavit eā q abūdanti⁹ omnibus misit.
Jō Thob. iiii. Si multū tibi fuerit abun
danter tribue. si parū. illud impartiri stude
qz d; Mat. x. Si q̄s tederit calicē aque fri
gide nō. pdet mercedē suaz. Noz hodie in
euangelio fit mērio. Beati misericordes. O
q̄s laudabiles mercatores sunt tales. ⁊ q̄bz
Aug⁹. Laudas mercatorē q vendit plūibū
⁊ emit aurū. māgis laudas eū qui erogat pe
cuniā ⁊ accipit regnū. Jō Petrus ravenen
sis. Da paupi vt tibi. daterrā. accipe ce
lum. Da ptem: accipe totū. Greg. Si nō ha
bes paupem reditorē. n̄ habes teū fideiū
forem q largiter retribuet. De q̄ ps. Beat⁹
q intelligit sup egenū ⁊ paupem. Cris. sup
Mat. Nō accepisti diuitias vt in laetitia
psūmas. sed vt in elemosinis expendas.
Sexto acqrit hereditas p matrimonialem
ptractionē. qz bona mariti recipit mulier vt
ecōuerso. qz sic sunt vna caro. sic d; esse mu
tua possessio. Spūaliter. sic hōies iure mā
trimoniū recipiūt celestē hereditatē. qz se ⁊
sponsauerūt teo. ij. Loz. xi. Despōdi vos vni
viro vniq̄m castām. ita qz hodie p̄t dicere
Apoc. ix. Gaudeam⁹ ⁊ exultemus. qz vene
rūt nuptie agni. Noz hodie in euangelio fit
mentio: Beati mūdo corde. nō mūdo cor
pore. nō pulerā carnē sed mentē respiciet re⁹.
Subdit. qm̄ ipi teum videbūt. Leo papa.
Qui teū videre desiderat necesse est vocu
los cordis ab oī squalore tergat. Nam fm̄
Lnf. Quāto q̄s mūdior existit tanto clar⁹
videbit. ps. Dñe q̄s habitabit i tabernacu
lo tuo. Rñ det. Innocens manibz et mūdo
corde. qz dicit Lēu. xi. Nolite aīas vestras
cōtaminare. immū dū nolite tangere. s; faci
te fm̄ illud Jaco. i. Abiiciētes omnē malici
am. Rō Apoc. xxi. Nil coinquatū intrabit.
Jō Lēu. xi. Sancti estote qm̄ ego sanctus
sum. ppter qd dicit Bern. Si vis esse bea
tus sis immaculatus. Septimo acqritur
hereditas p cognationez. Sicut possessio
spalis dat filiis tanq̄ primis. et sic pacifici

sunt primi dei. qz filij dei. de quibz hodie fit
mentio in euangelio. Beati pacifici. Hiero:
Pacifici dicunt illi q p̄no pacē hnt i seip̄s
⁊ inde inter fr̄es dissidētes pacē faciūt. que
q̄dem par requirit ad beatitudinez. Heb. xij.
Pacē seq̄mini sine q nemo teū videbit Ro
ma. xij. Quāntū in vob est cū oībz hoībz
pacē hntes. Nā tales recipiūt hereditatem
paternā. ij. Loz. xij. Habete pacē ⁊ te⁹ pa
cis erit vobiscū. ⁊ Job. xxiii. Habete pacē ⁊
habebitis fructū optimū. Et subdit. qm̄ filij
dei vocabunt. s. ppter sicutū dinē. qz deus fm̄
Grego. est dator pacis ⁊ amator. Sed di
tū misericordes dicunt filij dei. Juxta illud
Ecc. iij. Pupillo estote misericordes ⁊ cri
tis velut altissimi filius. Et Lu. vi. Estote
misericordes. Rñ det. misericordia nos assi
milat deo q ad exteriora opa in exhibitione
hoīat. s; pax q ad interiora in dulcedie ca
ritatis. sine qua filij dei nō dicunt. De quo
Greg⁹. Sicut filij dei sunt q pacē diligunt
sic filij dyaboli q discordiā querūt. Octa
uo acqritur hereditas p forēte rebellionez.
vt cū q̄s vincit inimicū ⁊ rebellādo. ⁊ acqrit
hereditatē gladio. De q̄ Mat. xi. Regnuz
celoz vim patit ⁊ violenti rapiunt illud. vt
sunt fortiter pugnātes p̄ra dyabolū. eamez
⁊ mundū. vt docet ecclesia. Estote fortes i be
lo ⁊ pugnate cū antiquo serpente ⁊ accipie
tis regnū eternum. qz. ij. Thimo. ij. d; Ne
mo coronabit nisi q legitime certauerit. Jf
do. Quis sanctorū sine certamine coronat⁹
est. Judith. viij. Omēs q placuerūt tibi p
varias tribulationes transierūt. Noz hodie
fit mentio in euangelio. Beati q psecutionez
patiunt ppter iusticiā. nō ppter culpaz. sed
amore iusticie. nō rigore vt latrones. i. Pe
t. iij. Nemo vrm patiat quasi fur vel homici
da ⁊c. Cris. Si q̄s psecut⁹ te fuerit non p
pter causam teū. s; ppter spalia bona ille re
us est. tu vero beat⁹ non es. iō debet esse pro
pter teū. Subdit. eoz est regnū celoz. ij. ad
Thimo. ij. Si sustinebim⁹ cōregnabim⁹.
Talibz dicit Lu. xxi. Vos estis q pmanfi
stis meū in temptationibz meis. dispo
no vobis sicut p̄ mibi disposuit regnū. Cum
igit militia est vita hoīs sup terrā. Job. viij.
pugnem⁹ viriliter ⁊ coronemur feliciter. qz
dicit Greg⁹. Sine certamine non habetur
palma victorie. idcirco memēote. Dixi
scd hortamur ad eozū inuocationē. ibi. cla
memus in celum. E Item nota clāma
re debemus hodie ad teum. P̄mo p grā.

qz sine gratia nemo saluat Bern. Sine gra-
tia nec infantes nec etate grādes saluari pos-
sunt. Ro. vi. Sca dei vita eterna. Ber. Nō
sunt talia merita ppter que dat vita eterna
nisi ex dei gratia. Lu. xij. Omī habenti da-
bitur. Glo. habenti gram dabit glia. No-
do re^o pius est et benign^o in collatione grē.
Aug^o. Deus qd suū est semp inspirat. si est
qui recipiat. Aug. de sex questioibz. Nul-
li vnqz refuit qd dign^o fuit. ppter qd hora-
mur Hebre. iij. Audeamus cum fiducia ad
thronū grē. ps. Gratiā et gloriā dabit dñs.

Secdo debem^o clamare in celū sanctos in
uocando p assistentia. Dicit enī maxim^o in
sermone de omībz sanctis. Eorū merita sunt
nostra suffragia. eoz cruciat^o sunt nri profe-
ctua. Nā fm Bern. in sermone de oībz san-
ctis. Si potentes fuerūt in terra. potentio-
res hodie sunt in celis. qz parua misericor-
diā non minuit sed augmētāt. **S**z
diceret. quō aut cognouit nra desideria.
cum dz. iij. Reg. viij. Tu solus nosti corda
hoīm. Rñdet scūs Tho. in. iij. Cognoscūt
cognitione matutina oīa in deo. nō autē co-
gnitioe vespertina in seipis. Bre. Quid ē
qd nō videt qd videntē oīa videt. Bern. Ibi
magistrū semel vidisse est oīa didicisse. si re-
quisita ad pfectionē salutis. Nō aut oīa sim-
pliciter sicut re^o cognoscit. qz h est impossibi-
le. Tercio debem^o clamare in celū deuz
collaudando in sanctorū glia. qz dicit Buil-
helmus cancellari^o parisiensis. Qui sanctis
honorē tribuit specialuer illū honorat qd eol
sanctificauit. qz honor ministrorū est vene-
ratio dñorū. In figura illi^o heluseus se dixit
fuisse pntem qn naaman syrus recessit de
curru faciens reuerentiā giezi seruo suo in-
digno. Idarco hortat ps. Laudate dñm i
sanctis ei^o. Reuera letanter debemus hodie
dñm laudare in sanctis ei^o. **S** Primo
ppter multitudinē. naz si laudam^o dñm in
meritis vnus sancti. vt dñici nicolai sic de
alijs. multo magis in meritis oīm sanctorū
marie vginis. oīm aploz. martyru. pessorū
dignū. De qbus Job. xxv. Nunqd est nu-
mer^o militū ei^o. Apoc. viij. Uidi turbā ma-
gnā quā dinumerare nemo poterat. Se-
cundo ppter augmentationē. qz de die in di-
em de anno in annū augmētāt nūmerus.
vt liberat de purgatorio. vel qd euolat ab h
seculo vt innocentes. De qbus Apocal. xij.
Sine macula sunt ante thronū dei. Ter-
cio ppter spū saluationē vt habeamus spm

saluandī. Bern. Quid est qd nō solū diffi-
cile sed etiā impossibile videt eoz hoies fue-
runt sicut nos. pa. Sperate in eo oīs cō gre-
gatio ppli. Idem. Nō deserit re^o sperantes
in se. Ecci. ij. Quis sperauit in dño et est re-
lictus. Ro. v. Spes nō confundit. Ro. viij
Spe cni salui facti sum^o. ps. Saluos facit
sperantes in se. Quatro ppter fidei corro-
borationē. Nā festiuitas eoz celebrat. qz sic
fides nostra pfirmat. Maxim^o in sermone
de oībz sanctis. Nunqz vitā eoz ita pstan-
ter expendisse si nō meliōre sensissent. iō nō
timeam^o nūmū. Aug^o. Quid timebo mem-
brorū damna cū securitate capio de numero
capilloz. Mat. x. Omēs capilli capitis vri
numerati sunt. et vnus nō peribit de istis. ps
Lustodit dñs omīa ossa eoz. Quinto
ppter imitationē. Lrf. sup mattheū. Que
iusticia est sanctos colere et sanctitatez spe-
nere. Sine causa iustos colit qd iusticia ppet-
nit. Maximus in sermone de oībz scis. Si
quem delectat alicui^o sancti premiū et meri-
tum. debet delectare pariter et obsequiuz. et qd
thema vbi supra.

Sermo CXLVII. Ad idem.

Erces vestra

m copiosa est in celis. Mat. v. et le-
gitur ad honorē oīm sanctorū p
euangelicali off. cio. In summa verborū
duo innuunt. Primo beatificat pfortiū vir-
tuosoz. ibi. beati paupes. Secdo specificat p
mum eoz. ibi. gaudete et exultate. De pūo
dicit. In illo tpe. sc. cū xps circūibat totā ga-
lileam docens in sinagogis et sanans omnē
languorem. tūc eua fama diuulgabatur et
multitudo infirmoz offerebat. Tūc videns
hielus turbas. Ex multitudine enī turba-
rū excitat anim^o predicatorū. sicut dicit Cri-
so. sup mattheū. Omīs artifex oportunita-
tem opis videns gaudet. sic carpentarius si
viderit arborē bonam occupat pscindere eā
ad opus artificij sui. Agricula si viderit rer-
ram pingue desiderat eaz exarare. Et qd de
rōnaltibz hoībus. ipe irrationalis equus de
stabulo exiliens si viderit campos patētes
rapit frenū et excitat ad cursum. Sic domi-
nus hielus videns magnā pgregationē po-
puli excitat^o est ad docendū. Sic oīs pdica-
tor videns magnā pgregationē ppli et ec-
clesiā plenā gaudet anim^o eua et delectat vt
doceat. Si aut viderit eccliam vacuā et con-

De omnibus sanctis.

funditur et nihil docere potest. hec Erif. Ideo dicit. Uidens hiis turbas. in quibus erant fideles et infideles. docebat illos. ad innuendum quod iudei et pagani intrantes ecclesiam ad audiendum verbum dei. non sunt repellendi de ecclesia. de se. di. i. eps. Eps nulli prohibeat ingredi ecclesiam usque ad nullam cathedram minorum. usque usque ad sursum corda. et hoc propter audire verbum dei. Si vero causa subfannadi sunt sunt prohibendi. ut dicit glosa ibidem. Et loquitur canon de istis infidelibus de quibus correctio ne est spes. ut vult glo. Tunc subdit for- ma docendi. Ascendit in montem. Erif. Num quid poterat ibi docere ubi populus erat. Rndetur propter duas rationes ascendit in montem. Primum ut implet prophetiam Isa. xl. Super montem excelsum ascendet tu qui euangelizas syon. Secundo ascendit in montem ut ostenderet nobis quod in altitudine spiritualium virtutum consistere debet qui docet iustitiam dei. pater et qui audit. qui docet ut magis doceat opere quam sermone. ut dicit apostolus. Exemplum esto omnium fidelium. Qui autem ambulat per consilia vite terrene non recte alios instruere valent. Ut quod de celo loquitur si in celo animus non est. aut quod de terra loquitur si in celo consistit. ut cum apostolo dicas Phil. iij. Conuersatio nostra in celis est. Et cum sedisset qui cuncta mouet sine mutatione. ps. ci. Mutabis eos et mutabuntur. tu autem idem ipse es. Symon de castilla. Sedet in monte terreno cui sedes est in celo. Isa. lxvi. Celum mihi sedes est. In eo qui sedet quietem designat ut tenaci memoria verbum dei reseruent. Unum phis. viij. phisicorum. Anima sedendo et quiescendo firmiter cadens. Accesserunt ad eum discipuli eius sicut ad magistrum et saluatorem. Et sic nos Isa. ij. Venite ascendam ad montem domini et docebit nos vias suas. scilicet salutem. Nam ipse saluator ait Isa. xliij. Ego sum dominus et non est alius absque me saluator. io ps. Accedite ad eum et illuminamini et facies vestre non confundentur. Et aperiens os suum. Aug. qui prius aperuit ora prophetarum. et docebat eos omnem perfectionem a quo capitulo usque ad finem septimi capituli in mattheo dicitur. Beati pauperes spiritu. Et dicit notat spiritum. quia triplex est pauper. Prima simulatozia. secunda necessaria. tertia voluntaria. Prima simulatozia. cum quis sibi ipsi appetit pauperem et non est. ut auarus et diuites. Eccl. v. Auarus non implebitur pecunia. Latho. Eger diuites nummum habet. sed non habet spiritum. scilicet ad sui usum. quia auarus deest tam quod habet quod

non habet. quod habet uti non audeat. quod non habet occupat. quia dicit phis in ethicis. Appetitus diuitiarum crescit in infinitum. Io Amb. Non est omnis pauper sanctus. nec omnes diuitie criminose. Dabit enim in cano. di. xxx. hec scriptum. Diuites cum iusticia et cum bonis operibus non abijciamur. De tali scribit Eccl. xxxi. Beatus diues qui inuentus est sine macula. scilicet auaricie et supbia. Ideo pauperas simulatozia est ypocrisis. Math. xv. Attende a fermento phariseorum quod est ypocrisis.

Secunda est paupertas necessaria. Et sunt hi pauperes qui non habent diuitias. attamen appetunt habere per phas et per nephas. ut sunt impatientes diuitibus inuidentes. De talibus dicit Bern. Non pauperas virtus probatur. sed paupertatis amor. Aug. Nemo inuitus benefacit. et si bonum est quod facit. Dabit in cano. de peni. di. vij. nullus. Non necessitatem sed arbitrij libertatem respicit. Et sic tales pauperes et necessitatem non sunt voluntarij sed impatientes ante ecclesiam rixantes et aliquando maledicentes. non sunt pauperes spiritus sed diuites in desiderio. De tali paupertate Eccl. xij. Est nequissima pauperas in ore impij. Tales sunt superbi non humiles. nec deuoti et mentes quos deus odit. Eccl. xxv. Tres species odit antea mea. pauperem superbum. seruum fatuum. diuitem mendacem. Tercia est paupertas voluntaria. Et illi sunt triplices. boni. meliores et optimi. Primi boni pauperes sunt secundum Aug. qui non habent instantem spiritum. ut sunt diuites humiles et diuitibus se non extolentes. Proverb. xij. Est quasi pauper cum in multis diuitibus sit. sicut sunt hi qui diuitias habent et cogitant se esse dispensatores diuitiarum et non possessores. et pauperibus ex parte dei qui eis contulit dispensant. iuxta illud Lu. xi. Quod superest date elemosinam. quia non diuitie et suba damnant animam. sed auaricia. superbia et cupiditas. Bern. Plus nocet concupiscentia quam suba. Ideo ps. Diuities affluat nolite cor apponere. Eccl. v. Nihil inquitus quam amare pecuniam dicit notat amare non habere. quia dicit glo. super ps. Diuitias licet habere. sed non inherere. Secundi sunt meliores. et sunt hi pauperes qui nihil habent et penuriosi sunt. et patienter propter deum sustinent. De quibus dicit saluator Joh. xij. Pauperes semper habebunt vobiscum. me autem non semper habebitis. et cum volueritis possitis eis benefacere. Vos autem probat hic Eccl. ij. Sicut in fornace probat aurum. sic hoies in camino humilia-

tionis. s. paupertatis Eccl. iij. Congregatio
 ni pauper affabile te facio. Contra hoc pec
 cavit d. ius Lu. xvi. ides sepultus est in in
 sermo. ppter qd inquit Amb. sup ps. Incre
 pastri supbos. Nihil graui? qz qz paupes fra
 tres supbo ocuio respicimus. Tales cogno
 scent in iudicio Sap. v. Nij sunt qs aliqn
 in verisum habuim? et in similitudine impro
 perij nos insensati vitā eoz estimabam? in
 saniaz. ecce quō computati sunt inter filios
 dei. et inter scōs fors illoz. Tercij paupe
 res sunt oprimi. qz volūtariē oīa reliquerunt
 ppter reū. notan ter dico ppter reū. nō pro
 pter mūdi glām vt pharisei. Nā tales bea
 tifican hie. Beati paupes spū Beī. sup ps
 qz habitat tē. Felix paupras volūtariē relin
 quentū oīa ppter reū. et sequentium te dñe
 ihu xpo. qz tales meliores sūt primis. Du
 go. Bonū est sua paupibz erogare. sz meli?
 est oībus cū xpo renūciare et xpm imitari.
 Cui psonat Bern. Volo te esse amicu pau
 perz. magi imitatore xpi. Ille est grad? pfecti
 entū. iste pfectoz Mar. xix. Si vis pfect?
 esse vende oīa qz habes et da paupibz. Tunc
 subdit eoz premiū. qm ipoz est regnū celo
 rū. Enī. sup eplām ad Heb. Nihil opulē
 tius illo qz paupertatē sponte diligit. Nāz p
 paupertate dat congregatio oīm bonoz. qz tra
 titudo qz fm Boetii. ij. de solanōe est sta
 tus omniū bonoz aggreganōe pfect?. Pro
 pemptu dat thronus iudicij. Mar. xix.
 Vos qz reliquistis oīa sedebitis super sedes
 duodecim. Et pro defectibilitate dat eis re
 gnū. Nā dat eis premiū cū martyribz. qz re
 gnū celoꝝ. Ratio Bern. qz verum genus
 martyrij est volūtaria paupras. nā multos
 patit defect? in terris. et qz Innocentius. O
 miserabilis pditio mendicantis. si perit pu
 doze psumdit. si nō tūc egestate cōsumit.
 K Sed diceret. nunquid paupes habe
 bnt istud pmiū hie in via. vel solū in patria
 Rūdet sanct? Tho. in. ij. q. lxx. Qd hie
 in via pmitit p disposicionē. ibi eis dat per
 fructiōē. Nā paupras disponit hoīem euz
 alijs fructibz sequētibz ad beatitudinē. vt
 dicit. vij. politicoꝝ. Sine bonis anie id ē si
 ne virtutibz nemo est beatus. s. dispositiue.
 In simili. sicut euz videm? florem in arboꝝ
 tunc fruct? speram?. vbi vero flores non ap
 parent desperat de fructibz. Et sic vbi in ho
 mine nō apparent fruct?. i. virtutes non est
 spes beatitudinis. De quo Damascenus li.
 contra errores grecorū. Nemo psequit bea

titudinē gaudiorū celestium sine exercitio
 virtuosorum opoz. Ideo ps. lxxij. Ibunt
 de virtute in virtute. et videbitur deus eoz in
 syon. i. in speculatione eterna regni celestis.
 Ideo Aug. Regnū celoꝝ pauper est. quia
 pauperes nihil hnt in mundo. et diuites ni
 hil in celo. Ecce qz discrete ordinauit deus.
 omnia bona sua dedit duobz hominibz. di
 uinibz terrā. pauperibus celū. Sed deus vo
 lens vt unus saluare constituit qz hie diui
 tes i sua hereditate accipiūt paupes. et pau
 peres accipiant diuites i sua hereditate. vt
 docuit Lu. xvi. Facite vobis amicos de mā
 mona iniquitatis. vt cū defeceritis recipiāt
 vos in eterna tabernacula. Nā hec beatitu
 do attribuitur cetui apostolorū. Nāz petrus
 dixit in persona omniū apostolorū. Math.
 xix. Ecce nos reliquimus omnia et secuti su
 mus te. quid ergo nobis erit. Bern. Petre
 omnia bene reliquisti. quia christum sequi
 oneratus nō potuisti. Ideo hodie honora
 tur. et merito. quia planta uerunt ecclesiam
 sanguine suo. L Diceret. si paupertas
 est virtus et disponit ad beatitudinem. cur
 Salomon petiuit. Prouerb. ij. Mendici
 tatem et paupertatem ne dederis mihi. Et p
 hibetur in veteri testamento. Deutero. xv.
 Ne sit mendicus inter vos. Respondet san
 ctus Thomas contra gēiles li. ij. ca. xxxv.
 intelligitur de coacta paupertate et scandalo
 sa ac criminosa. que solet esse furandi occa
 sio. nō autē loqitur de volūtaria paupertate
 et amozosa. qz dicit Bern. Paupertates ha
 bentes sunt spiritus diuites. Cui subdit. Be
 ati mites. Et bñ seqtur paupertatē. ne paupe
 res impatientes efficiant. Jo Amb. Quid
 prodest mihi carere diuitijs nisi fuero mi
 tis. Nā paupertas non placet deo sine mitita
 te. Eccl. i. Beneplacitū ē dño fides et mati
 suctudo. M Sed diceret. qd est mi
 titas. Rūdet Hieroni. Mititas est animi
 dulcedo quā nulla vincit amantudo. Nā
 xps docuit Mar. xi. Discite a me quia miēs
 sum et humilis corde. Ubi Angu. Mites
 sunt qui improbitatibz cedunt. malū in bo
 no vincunt. Nec virtus attribuit patriar
 chis et pphetis veteris testamenti. vt legit
 de moyse. Num. xij. Mitissimus in popu
 lo apparuit. qz orauit pro iudeis ne de? debz
 rer eos plagare. Talis fuit abzaam qz refu
 git lites inter pastores eozas dicens Be
 nes. xij. Ne quelo sit iurgiu inter me et te.
 Talis fuit Ioseph. qz ex mititate fudit lacri

mas pro fratribus inimicis. De quo dicit **Laf**
fido. Qui malū pro malo non reddit nec
nocet nec nocere desiderat. hic mitis est. **Ta**
lia fuit dauid. ij. Reg. xvi. cui maledixit se/
mei. Abisai voluit vindicare. dauid noluit
sed dixit. dimitte eum vt maledicat. te? eni
reddet mihi benedictionē pro maledictione.
Similiter ei? inuitas apparuit cū inuenit
saul inimicū suū in tentorio. recepit ei? ha/
stam et cūsum et recessit. noluit ei nocere. ideo
ps. **Memento dñe dauid** et. Tales hodie
sunt honorandi. qz geniti in fide. **Thob.** viij.
filij sanctorum sumus. **Ecci.** xliij. Laudem?
vros gloriosos et parentes nostros. Subdit
eorū premiū. Quoniam ipsi possidebūt terrā.
scz triplicem. quā tenūt. quā gerunt. quāz q̄
runt. **¶** Quā tenunt illa est material.
ps. xxxvi. Mansuri hereditabūt terrā. **Jo**
Ecci. x. Sedes ducum superborum subuertit. et
mutes fecit sedere p̄ eis. **Itē** terrā quā gerūt.
id est corp? **Job.** x. Habitāt domos luteas
et terrenū hnt fundamentū. **Hanc** terrā id ē
ppriū corpus possederūt. qz corpus subiece
runt spiritui. **Job.** x. Terra est data i manu
mea. i. corpus. iuxta illud. i. **Coz.** ix. **Lasti**
go corpus meū et in seruitutē redigo. **Item**
terrā quā querūt. i. celestē fluentē lac et mel
ps. cxli. Porcio mea in terra vinciturus.
Tunc subdit terciā beatitudinē. **Beati** di/
cunt qui lugēt. **Et** merito fle? est terciā vir/
tua beatitudinis. qz dicit **Amb.** **Trinitas** ē
que pctā donat. **¶** **Itē** nota lugētes
sunt triplices. **Primi** lugēt peccata ppria. et
sunt incipientes. vt dauid ps. xxxiij. **Quasi**
lugens et peristat? sic hūiliabar. **Talia** fuit
mariam agdalena **Lu.** vij. **Lepit** rigare pe/
des hiesu lacrimis. **Talia** fuit ap̄ta **Ro.** ix.
Tristitia mihi est et continuus dolor cordi
meo **Talia** luctus est ad salutes anie. **De** q̄
ap̄s. ij. **Coz.** vij. **Que** fm deum est tristitia
salutē stabilem opat. **Ideo** subdit eoz p̄mi
um. qm ipsi solabunt. i. p̄ remissionē pctōz
et misericordie impetrationē et dei recōcilia/
tionē. **Hiere.** xxxi. **In** fletu venient ad me. et
in misericordia deducam eos. **Tris.** **Nemo**
stena accessit q̄ non impetrauit qd postula/
uit. **Thob.** ij. **Post** lacrimationē et fletum
gaudiū et exultationē infundis. **Diero** sup
Isai. **Oratio** deū lenit. sed lacrima deuz co
git ad miserandū et ppiciandū. **Secūdi**
sunt proficētes. isti lugent aliena pctā. **Ta**
lia fuit saul. i. **Regum.** xvi. **Uisquo** lugēs
saul. cū ego abiecerim eum ne regnet. **Et** illi

sunt beatiores. **De** q̄ **Triso.** **Beati** q̄ lugent
ppria peccata. beatiores qui aliena. hoc do/
cemur **Roma.** xij. **Flete** cum flentibus. **Hoc**
fecit **Hieremias.** xij. c. **Oculus** me? deduxit
lacrimas. qz capta est gens dñi. **Sz** hec
sunt pleriqz qui neqz ppria neqz aliena pctā
lugent. sed tenent temporalium rerum damna.
De quibus **Aug.** in libro de penitētia. **Sci**
at se culpabiliter durum q̄ flet damna terā
et nō animarū. **Sunt** etiā fm **Richar.** plu/
res qui lugent charos suos sed non seimet
ip̄os. **O** cecitas et insania lugere tyalia et nō
eterna. **Lugemus** igit cōmissionē vicioruz
et solabimur per indulgentiā ip̄orum. **P̄**
pcū. fm multitudine dñe doloꝝ meorum solā
tionē et uelensificauerūt animā meam. **Ido**
dicit **Bern.** **O** humilis lacrima tuū est re/
gnum. tua est potentia. tu vincias inuincibi
lem. et ligas omnipotentem. **Ad** indulgenti
am remissionis. nam fm **Augu.** **Qui** pro
ximorū peccata luget facilius a deo peccato/
rū suoz remissionē obtinebit. **Tercij** sūt
contemplantes. illi flent p̄ desiderio regni ce/
lestis. vt **Dauid** propheta. **Sup** flumina
babylonia illic sedim? et fleuim? dū recorda
remur tui syon. i. celestis patrie. **Et** flumina
babylonis sunt miserie hui? mundi. in q̄b
bonus contemplatiuus adhuc fluctuans in
cipit cogitare de celesti gaudio. et incipit fle
re in desiderio. vt ps. xli. **Fuerūt** mihi lacri
me mee p̄ anes die ac nocte. **Sic** et nos dicē
tes cū ap̄to. **Ro.** vij. **Ip̄i** intra nos gemim?
adoptionem filioꝝ dei expectātes. qz hic nō
est requies in valle lacrimarū neqz solietas
animi. **De** q̄ **sanct?** **Tho.** **Intellect?** homi
nis non quiescit nisi in cognitione prime ve
nitatis. et affectus et voluntas nra nō satiat
nisi in fruitione diuinitatis. ps. xvi. **Satia**
bor cum apparuerit gloria tua. **Idcirco** de/
hemus hic fletibus anhelare. **Bern.** **Futura**
gaudia nō satiat cupiditas nisi continue po
stulca cū lacrimis. **Tales** solabunt. **Ber.**
Illa solatio est deuotionis suavissima tele
ctatio. **Isa.** vlti. **Sicut** m̄ solat filios su/
os. ita solat vos dicit dñs. **Ista** beatitu/
do attribuitur vere penitentib?. vt magda
lene. latroni in cruce. petro. et sic de alijs. **Et**
marito honorare debemus eos. quia sunt ex
emplū penitentie nostre vt seq̄mur vestigia
eoz. **Amb.** **Si** secut? es errantem seq̄re pe/
nitentē et solaber? ij. **Coz.** i. **Benedic?** et q̄
solat nos in omni tribulatione nra. **Quat**
ta beatitudo est esuries iusticie. **De** q̄ sub/
n

dit. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. Et bene sequit̄ lucruz. qz hō post sacrm p̄nie incipit iusticiā esurire. Esurios iusticie ē vehemens desiderū opandi iusticiā p̄ quā inēdit ad opationē sūmi boni. ⁊ capit p̄ rectitudie vite q̄nto q̄s h̄z maiore esurire iusticie. tāco iusticior eē desiderat. hiero. Nō sufficit velle iusticiā nisi iusticie pauamur famē. ⁊ nūq̄ nos factis iustos putem⁹. sed semp̄ esuriedo opa iusticie impleam⁹. Nā sm̄ Aug. Iusticia ē general virt⁹ cōplectens oēs virtutes. q̄ nullus ad plenuz poterit p̄ficere. Jō Jsa. lxvij. Omnes iusticie use q̄si panis mulier; ministruate. Jō xps nō possit iusticiā in opatione dēdicdo. beati iusti. s; in affectiōe ⁊ rehedrio dicēs. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt. i. affectāt iusticiā. vt docuit Lu. xvij. Quz feceris oia q̄ p̄cepta sunt vob̄ dicite serui inutiles facti sum⁹. qd̄ facere debum⁹ fecim⁹. ⁊ qd̄ facere nō possum⁹ esurim⁹. puer. xi. Desideriuz iustoz est omne bonū. Aug. Nō qd̄ es s; qd̄ esse desideras atredidit de⁹. Subdit eoz p̄m̄ n̄m. qm̄ ipi saturabunt. Rich. de sc̄to vico. Omnes hoies esuriūt ⁊ sitiūt. alij malū. alij bonū. alij p̄tates. alij honores. alij voluptates. alij diuitias ⁊c. Et tales nō p̄nt saturari. qz tot⁹ mūdus nō faciat hoiem nisi solus deus q̄ est dñs mōdi. Augu. Dñe fecisti nos ad teanquetū est cor n̄m donec req̄scat in te. Sitiam⁹ igit̄ iusticiā. qz dicit Bem. Libatos nō cibant. ebrios nō potant. s; esurientes cibant. Lu. i. Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. Et attribuit p̄fessoribus. ⁊c. q̄s hodie fit mētio i euāgelio Sint iumbi v̄ri p̄incti ⁊ lucerne ardētes in manibus v̄ris. i. ardentia opa iusticie. Quia beatitudo est misericordia. ⁊c. q̄ Beati misericordes. Et seq̄tur bñ iusticiaz sm̄ Chns. Una nō valet sine reliq̄. qz iusticia sine misericordia crudelitas est. ⁊ misericordia sine iusticia dissolutio est. Jō h̄i in cas̄. xlvi. di. ca. disciplina Iusticia sine misericordia est vitupanda. Jō vit⁹ misericordie ponit p̄ iusticiā. q. d. p̄pter imfectionē iusticie de noctis hoibz necessaria est misericordia. Di c̄t̄ cnī Dicto. ⁊ h̄i. lxxxvi. di. q̄ clementiam Qui clementiā nō habuerit quis spūalis apparet tñ legē dei nō adimplebit. Jō Ambro. sup̄ eplam ad Tyru. Sūma xpiane religionis p̄sistit in disciplina. i. misericordia ⁊ pietate. Subdit eoz p̄m̄. qm̄ misericordia p̄sequē De q̄ Bre. Qui misericordiā a deo p̄seq̄ desiderat necesse est vt ipe egenti

misericordiā impendat. vt impleat illd̄ Lu. vi. Eadē mēsurā q̄ mensi fueris remetiet et vob̄. sm̄ mēsurā misericordie. Nā misericordes p̄sequant misericordiā. P̄ P̄rio i vita gr̄az impetrat. puer. iij. Misericordia ⁊ veritas nō te deserat: ⁊ inuenies gr̄am ap̄d deū ⁊ corā hoibz. Exemplū de cornelio Act. x. Erat corneli⁹ gentilis multas faciens elemosinas. ⁊ ait ei angl̄s. elemosine tue ⁊ orationes tue ascendent in p̄spectu dei. ⁊ p̄pter misericordiā fuit vocat⁹ ad baptisimū et ad noticiā veritat̄s fidel. S̄cdo p̄sequit̄ misericordiā in morte. Hiero. in epla ad nepocianū. Non memini me legisse mala morte mortuuz q̄ nouerit se in opibz misericordie fuisse sedulum Thob. iij. Magna fiducia corā sūmo deo erit elemosina Nā cū oīs amici hoiem detelinquūt eleosina nō detelinquāt eū. Amb. Nō sunt hois bona q̄ nō p̄t ferre secū. sola elemosina est comes defunctorū. Tercio p̄ mortez. qz p̄bit in iudicio. ibi erit aduocata. ps. cxi. Jocūduz hō q̄ miseretur ⁊c. qz xpus allegabit p̄ his. Mat. xxv. Esurui ⁊ redisti mihi manducare. Venite bñdicti p̄ris mei ⁊c. Ec̄tra hō scribit Jac. ij. Iudiciū sine misericordia fiet illi q̄ nō facit misericordiā. Quarto p̄ mortē misericordia hoim̄ p̄parat celū. Ec̄i. xvi. Misericordia vnicuiqz p̄parat locū. figurat. i. Mach. ij. David in misericordia p̄secut⁹ est regni sedez. Et sic misericordia facit nos regnare cū deo. ps. cij. Coronabit te i misericordia ⁊ misericordiarum. Jō Hiero. Q̄ntū bonū est misericordia. reddit p̄ paruis magna. p̄ transitorijs celestia. Jō Aug. Laudas mercatorē q̄ vendit plumbū ⁊ acq̄rit aurū. ⁊ non laudas illū q̄ rogat pecuniā ⁊ acq̄rit regnū celeste ⁊ eternā substantiā Lu. vi. Estote misericordes. Grego. Si non habes pauperē redditore. habes tamē cum fideiussorem et xum debitorē. Ideo Petrus rauennensis. Da pauperi terram ⁊ accipe celum. da p̄tez accipe totum. ⁊ attribuitur actiuis. Beda. Vita actiua est esurienti panem. tribuere. Sexta beatitudo est cordis mundicia. ⁊ bene sequitur misericordiam. Ambro. Misericordiam non meretur nisi mundo corde. meretur Grego. Quid p̄dest sua date deo ⁊ sc̄ipm̄ p̄ immundiciā dyabolo. Ideo Rabanus. Mūdi corde sunt q̄s p̄scientia peccati non arguit. p̄pter qd̄ docet Jsa. ci. Lauamini ⁊ mundi estote. Tunc libdit corū premū. qm̄ ipi deū videbunt. Ubi Leo pa.

De omnibus sanctis

pa. Qui tenz desiderat videre necesse est vt oculos cordis ab omni squalore tergat. propter qd hortat nos Rich. Mundemus p amore virtutis pscientia r videbim⁹ ei⁹ gloria. r concordat Lris. Quato magis a prianis opibz se qs abstrahent. tanto clari⁹ teū videbit. Et hec beatitudo attribuit marie r rōgimibz. **Q** Tales psequuntur tria bona. Prio sunt amici dei. puer. xxij. Qui diligit cordis mūdiciā habebit regē amiciū. Secdo sunt dei ministri. ps. Ambulās i via immaculata hic mihi mīstrabit. Tercio regnant cū deo. ij. Reg. ij. Mūdus ego sum. idō regnant apud teū in eternū. Apoc. xij. Virgines sunt r sequunt a gnū hōis ierit. Se prima beatitudo est par. De q̄ text⁹. Beati pacifici. r seqtur bñ mūdiciā cordis. qz mūdato corde ab omibz passionibz incipit hō hēre pacē mentis. De q̄ Amb. Luz interiora ab omi late vocauer⁹ pacē hēre incipis. Idō fm Hiero. Pacifici dicunt q̄ prio in corde deinde inter frēs dissidentes faciunt pacem. Quid pdest alios pacificare r in se bella victorū hēre. nihil. Jō dicit ad Heb. xij. Pacē sequimini sine qua nemo videbit deum. Et Job. xxij. Pacē habere r habebit fructuz optimū. Subdit eoz premiū. Quoniaz filij dei vocabunt. r hoc ppter similitudinē. qz sic ut de⁹ est dator r amator pacis. sic tales amant pacē. Grego. Sicut dei filij sunt q̄ pacem diligūt. sic r filij dyaboli consent qui discordiam q̄runt. Jō Ro. xij. Quantū in vobis est cū oibus pacē habete. Rō Augu. qz par tale bonū est qd includit omne bonum. Idē de vbis dñi. Pax singularia tollit. bel/la cōpescit. iratos cōprimat. superbos calcat. humiles amat. discordias sedat. cunctis est placita. qz est amicorū cōcordia. r attribuit angelis. Job. xxv. Qui facis concordia i sublimibz. i. angelis. Illoz hodie fit mentio in matutinis. Te sanctū dñm laudant omnes angeli dicentes. Octava beatitudo est patientia in psecutione. De quo textus. Beati qui psecutionem patiunt ppter iusticiam id est amore iusticie. nō rigore iuris vt latrones. i. Pe. iij. Nemo vrm panatur q̄si fur vel homicida. Jō dicit. ppter iusticiā. Lris. Si qs psecutus fuerit nō ppter causam dei sed ppter spalia bona ille reus est: r tu beatus nō es. Jō debet esse ppter deū. Un r psecutionis p̄pessio bñ sequit pacē. qz habita pace cordis post victoriā vicioz r carnaliū delectationū abilioz est homo ad sustinēdū

psecutiones. Lris. Non solū ab hereticis r gentilibz. sed etiā a hōis ppter iusticiā. Subdit premiū eoz. qm ipoz est regnū celoz. Ecce hic p̄mittit premiū primē beatitudinis. Rō. qz victima pbat omis vsqz ad primā vtrū vere sint. De q̄ Bre. Qualis vnus quisqz in seipso latet illata p̄turbata probat. Secda rō. premiū regni significat calicē passionis. De q̄ Mat. xx. cū mī filiozū zebedei petijt ihm. dicit vt hij duo filij vn⁹ sedeat ad dexterā r alter ad sinistā. Rō dicit ihm. Potestis bibere calicē que ego bibitur⁹ sum. Ecce calix passionis est regni premiū. vt vult ap̄ls ij. Thimo. ij. Nemo coronabit nisi q̄ legitime certauerit. Jō ibidem. Omnes q̄ pie volunt viuere in xpo psecutionē patient. Naz p multas tribulatioes opret nos intrare in regnū dei. Actu. xij. Tercia rō. qz sancti q̄ pro xpo sustinerit merito cū eo regnāt. ij. Thimo. ij. Si sustinebim⁹ cōre gnabimus. Idcirco Luc. xxij. Vos estis q̄ pmanistis mecum in temptacionibz meis. dispono vobis sicut disposuit mihi p̄ me⁹ regnū. Et subdit in t̄ptu. Beati estis cū maledixerit vob hoies. s. blasphemātes r mala impropertes ppter veritatē r iusticiā r dixerit omne malū aduersus vos. s. ppter me mēientes. sicut dictū est de xpo. Mat. xi. Ecce hō vorax r potator vini rē. Subdit. propter me. Ecce causa. subdit premiū. Gaudete r exultate: ecce enim merces v̄ra copiosa est in celis.

Sermo CXLVIII. Ad idem.

Gaudete r exultate

grate qm merces v̄ra copiosa est i celis Mat. v. In vobis p̄missis duo innuunt. Prio exultatio scōz gloriosa. ibi. gaudete r exultate. Secdo subiungit eoz remuneratio copiosa. ibi. merces vestra copiosa rē. De primo dicit gaudete. triplex eni est gaudiū. R. Primiū ē gaudiū aiiale cū hoies gaudēt de felicitate peccorū. puer. ij. Letant cū malefecerint r exultāt in rebz pessimis. vt somnatores r adulteri. Ecclā. ij. Rursum reputaui errorē. r gaudio dixi. qd frustra deciperis. Reuera recipiunt Aug⁹. de vobis dñi. Seculi leticia est impunita nequicia. sed restat futura tristitia. Apoc. xvij. Quātū glorificauit se in delicijs tantū date illi tormentū r luctū. Aug. in soloquio. Nemo p̄t gaudere in vtroqz loco. qz magna non sūt datū durate farina in

in egypto. Exod. x. Jō Bern. Delicat^r fra-
 ter es si via gaudere cū seculo & p̄o. cum d̄z
 Lu. vi. Ue vob̄ q̄ h̄ gaudet̄ & ridet̄. qm̄ lu-
 gebitis & lebitis. Dec erit̄ merces v̄ra Job
 xxi. Tenent tympanū & cytharam gaudent
 ad organi sonū. & in puncto ad infernū de-
 scendūt. ibi implebit̄ illud Bre. Domēta
 neū est qd̄ delectat. eternū quod cruciat.
 Secundū gaudiū est spūale. ad Phil. iij.
 Gaudere in dño semp. i. in gr̄a dñi. quē ha-
 bemus ira gratiosum dñm. qz ex gr̄a ei⁹ su-
 mus ad imaginē eius formati. ita care redē
 pti. ad ei⁹ gloriā vocati. De q̄ Abachuc. iij.
 Ego aut̄ in dño gaudebo & exultabo in hie-
 lu deo meo. Nā fm̄ Aug. Ania efficit id in
 quo delectat. qz est nature speculatiue. Si
 gaudet in turpibz turpis efficit. si in deo de⁹
 De q̄ ap̄ls. i. Cor. vi. Qui adheret dō vn⁹
 spiritus efficit cū eo. Et hoc est gaudiū spū-
 ale. Tercium gaudiū est eternale. de quo
 ps. cxlvij. Exultabunt sancti in gl̄a. Et h̄
 est gaudium stabile. Jobā. xvi. Gaudebit
 cor vestrū: & gaudiū v̄rm nemo tollet a vob̄.
 Nam sicut p̄ totū annū predicamus de vi-
 ta & passione eius iustis sancti. hodie dignū
 est vt dicamus de gaudio generali eoz vbi
 nunc sunt. **S** Nota multa sunt gene-
 ra gaudentiū in hoc mūdo sicut hodie in ce-
 lo. Primo gaudent parentes de honoz fi-
 liozū multiplicatione. De quo puer. x. fili-
 us sapiens lenificat patrē. Et sic pater cele-
 stis hodie gaudet de bonis filiis q̄s creauit
 q̄ fuerunt obediētes suis p̄ceptis. puer. xx
 iij. Exultat in gaudio pater iusti & mater q̄
 eum genuit. Et sic mater eccl̄ia & sancta tri-
 nitas. ideo canit̄ primū respōsorūz Sūme
 trinitati simplici deo. Secō gaudent vir-
 gines vel sponse de nuptiaz celebratiōe. ma-
 rime si accipiūt sponsum nobilē pulcrūz di-
 uitem & sapientē. ideo in uuptijs sūt iustra-
 mēta leticie. Et sic hodie gaudet maria ma-
 ter nostra vera sponsa dei p̄ris. Jō cum an-
 nunciare audivit solennitatē sue respōsati-
 onis q̄ debebat fieri mater filij dei dixit Lu. i
 Magnificat ania mea dō. Et exultauit zē.
 Sicut & d̄z Zacha. ij. Exulta satis filia sy-
 on. Reuēra ip̄a gaudet coronata corona re-
 gni & gadij. Un̄ in figura. iij. Reg. ij. Po-
 tuius est thron⁹ bethabee iuxta thronū salo-
 monis. Un̄ p̄r dicere illd̄ Ja. lxi. Gau des
 gaudebo in dño. & exultauit ania mea i deo
 saluari meo. qz induit me vestimēto salutis.
 & q̄si sponfam de corauit me corona. Cuius

gadij p̄ncipes effecti sunt oēs v̄gines deo
 respōsate & anulo fidei iūbarrate. Ideo ho-
 die gaudet dicētes illud Apoc. xij. Gaude
 amus & exultem⁹ qz venerūt nuptie agni et
 dem⁹ gl̄am deo. de q̄ ps. cxlij. Filie syon exul-
 tant in rege suo. Tercio gaudet ciues de
 patrie recuperatiōe. Et sic hodie gaudet au-
 geli. qz vidēt celestē ciuitatē hirlin de hoibz
 repari. Nā celū erat desertū p̄ ea'um anglo-
 rū. s̄z p̄ fideles suos recuperat. Jō gaudet an-
 geli cū beati aiabz Lu. xv. Gaudiū est ange-
 lia dei sup̄ vno pctōre pen. agen. Eo q̄ vn⁹
 est de illis q̄ implebit vacuū locū. q̄nto ma-
 gis hodie de pluribz. Jō implebit illud ps.
 xx. Sup̄ salutare tuū exultabūt vehemen-
 ter. i. angli. qz desiderii cordis eoz tribuisti
 eis. Quarto gaudet mercatores de lucrī
 cumulatōe. Un̄ puer. xx. Malū est malū
 est dicit ois emptor. & cū recesserit glabit̄ de
 lucro. Sic hodie gaudet apli q̄ eōmutaue-
 runt paleā p̄ auro. arenā p̄ lapidibz p̄cio sis
 terrā pro celo. Et diuites facti sunt p̄ paup-
 tate quā elegerūt. Mat. xix. Ecce nos reli-
 ūmus oia. qd̄ ergo erit nobis. Rūdit. Len-
 tūp lū accipietis & vitā eternā possidebitis.
 Dodie de eis sit mentio in euāgelio cum ca-
 nit eccl̄ia. Beati paupes spū qm̄ ipoz est re-
 gnū celoꝝ. Quinto gaudet pegrini & exu-
 les de reuersione in patriā. sicut gaudebāt si-
 lq̄ israel reduci in hierlm. ps. cxxi. Letatus
 sum in his que dicta sunt mihi. Sic hodie
 gaudent patriar. he & pphete de p̄sentia pa-
 trie q̄ hic fuerūt pegrini. ps. xxxvij. Aduer-
 na ego sum & pegrin⁹ sicut omēs pres mei.
 Heb. xij. Nō habem⁹ hic manerē ciuita-
 tem. Sed hodie gaudet in celesti patriā de
 possessione eterne vite qui erant exules pro-
 pter carnem lele maiestatis parentum nroz
 Isti tanq̄ pegrini semp̄ cor habebant ad
 patriā donec per mortē summi sacerdotis re-
 uersi sunt et intro duci. Isa. vlti. Gaudete
 cum leticia qui in tristitia fuistis. & replea-
 mini ab vberibus solationis eius. Sē-
 to gaudent bellatores de hostiū interfectio-
 ne. sicut in dei de holoserne. Judith vlt. Ex-
 iuit populus locū d̄us fm̄ facie sanctorū.
 Exodi xv. Sub meo lo p̄barone cantem⁹
 dño. Hoc gaudium habet exercit⁹ martyꝝ.
 cuius vepulifer fuit beatus stephanus. Et
 de eis dicit̄ Heb. xi. Sanen per fidem vices-
 runt regna. **T** Nam duplex fecit cer-
 tamē dyabol⁹ p̄ra eos. vnū vicioꝝ i mentē
 aliud persecutorū contra carnem. P̄nam

De omnibus sanctis

aciem vicerūt sancti p̄ resistentiā. Scđam p̄ patientiā, tantos ei passi sunt ictus q̄t sc̄ta eoz. i. corpa fracta sunt in bello. Ipi vero nō ceciderunt, iō coronati sunt. Un̄ Jsa. ix. Letabunt corā te sicut q̄ letant in messe. sic exultāt victores capiētes p̄dam q̄n̄ diuidūt spolia. ps. cxxv. Veniētes aut̄ veniēt euz exultatione. Septimo gaudēt opatores de mercedis receptiōe. et sic hodie sancti cōfeso- res q̄ xpo seruiērūt cū cordis hūilitate. cor poris asperitate. euz opis fidelitate. Jō p̄nt dicere illi d̄ ps. lxxxix. Letati sum⁹ p̄ dieb⁹ q̄bus vidim⁹ mala. Et sic cuiuslibet seruo i fi ne opis dicit. Euge serue bone et fidelis. qz talib⁹ dicit illō Saudere et exultate Mat. v. Q̄ merito p̄nt gaudere hodie sancti de multis in celo. U Primo hēbūt gaudi um supra se de clara visione celest̄ regl. et q̄ Jsa. xxxiiij. Regē in thoro suo videbunt. Et inde erit eis triplex gaudiū. P̄mo videndo faciē d̄ iuxiā qd̄ erit summū gaudiū. Bern. Illud est verū gaudiū qd̄ nō de creaturā s̄ de creatore p̄cipit. in cui⁹ cōpatiōe ois locū ditas meror. om̄e dulce amari. om̄e de corū fedū. Nā fm̄ Aug⁹. Illa visio est tota mer ces. Et si mali illā faciē viderent pen̄s care- rent. Lxx. Larentia d̄nis visionis grauior pena est q̄ pena gehenne. hoc verū est q̄ntū ad penā dāni. Scđo in eis est gaudiū in vi sione hūanitat̄ i corpe glorificato Jsa. xxxv Ipi videbūt glam̄ d̄ni et de cor̄e d̄i s̄i. Nā si illā claritatē nō p̄manēt s̄z transeuntes vidit petr⁹ in mōte thabor q̄ oim̄ alioz obli tus Mat. xvij. dixit. Bonū est nos hic esse faciam⁹ tria tabernacula. qd̄ tūc de claritate gl̄ie p̄manēt in patria. Jō ps. lxxx. reside- rant̄ ait. Q̄nde nobis faciē tuā et sal. erim⁹ Et Joh. xvij. Nec est vita eterna vt cogno scant te solū vtz deū et i s̄m̄ xpm̄ quē misisti Tercio erit gaudiū in cōsideratiōe e visionis humane nature ad diuinā. O magnum et mirabile gaudiū erit elect̄ cū cōsiderabūt q̄ frater eoz fm̄ carnē vere de⁹ est. Jō Bern. Plenū erit om̄i dulcedine videre hoim̄ et hois p̄ditōrē. Tūc implebit̄ illud Johā. x. Ingredient̄ et egredient̄ et pasqua inueniet. Ingredient̄ in diuinitatē. egredient̄ in hu manitatē. Ideo Jsa. xxxv. Venient in syon cū laude sempiterna. qz leticia sup̄ caput eo rū. Un̄ fm̄ Aug. Nullū malū ibi erit. nul- lū tōnū latebit. Scđo habebūt gaudiūz p̄ eo qd̄ infra se est. ab inferno qd̄ veraci ter equalētūt. hic vero hō nō ē cert⁹ an amo-

re vel odio vel dign⁹ sit. Eccl̄s. ix. Inde etiā h̄nt triplex gaudiū. P̄mo vident de mō es prostratos a q̄bus hic temptari fuerūt. Se cundo vident se securos in perpetuū ab om ni temptatione. Sap. iij. Justoz aie in ma nu dei sunt et nō tanger illos tormētū ma- licie. Tercio vident malos ibi cruciari qui eos hic multipliciter lesērūt. et in h̄ laudāt diuinā iusticiā. ps. Let ibi iustus cū vide- rit vindictā. Ideo ps. lxxxij. Beati qui ha- bitant in dōmo tua d̄ne. ps. Exultabit lin- gua mea iusticiā tuā. et os meū annūciabit laudē tuā. Eccl̄. li. Dedit mihi d̄ns linguā mercedē meā. et in ipā laudabo euz. Jō fm̄ doctores resumptis corpib⁹ erit laus vocal̄ Scđ fm̄ Remigium in lingua hebraica. Jō Jsa. xliij. Populū istum formauit mihi laudē meā narrabit. Sancti ḡ deū laudant peccatores vero vltant. Jsa. lxxv. Ecce hui mei laudabūt p̄ exultatiōe et vos clamabitis p̄ dolore cordis et p̄ d̄ritiōe spūs vlu labi⁹ Tercio h̄nt gaudiū ab ante. a celo in q̄ sunt. Inde h̄nt triplex gaudiū. P̄mo a lo ci claritate Apoc. xxi. Ciuitas illa nō eget sole. sed agn⁹ dei illuminabit eā. Et sequitur. Non ultra non erit. Nam claritatem petijt thobias. ca. xij. Beatus ero si fuerint reit- que feminis mei ad videndū claritatē hie- rusalē. Nā ille sol celest̄ lucet ibi q̄ dixit Jo han. viij. Ego sum lux mundi. Scđo a loci puritate Apoc. xxi. Nil conq̄natū intrabit Tercio a loci delectabilitate Baruch. iij. O israhel q̄ magna est domus d̄ni et ingens lo- cus possessionis ei⁹. Et p̄sens m̄ idus velut punctus est respectu celi. Bern. Ciuitas ce- lestis mansio securatorū continens qd̄ dele ctat. Ideo ps. lxxxvi. Gloriosa dicta lūt de te ciuitas dei. Ideo melior est dies vna in a- trijs tuis super milia. Psal. lxxxij. Quar to habebunt gaudium ab eo qd̄ est post se. id est a corpore p̄p̄to qd̄ hic reliquerūt. In de erit triplex gaudiū m̄. P̄mo a corporis claritate. Math. xij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoz. Secundu gaudiū a corporis immortalitate. i. Cor. xv. Opor tet hoc corruptibile induere incorruptionē et hoc mortale induere immortalitatez. tūc implebitur illud Apocal. xxi. Mora ultra non erit. Tertium gaudium a corporis agi- litate. De q̄ Aug. Ubi velit spūs ibi p̄nt⁹ erit et corp⁹. qz implebitur illud. i. Cor. xv. Seminal̄ animale surget spūale. i. obediens sp̄ntui. Dicit mgr̄ in. iij. dil. plur. Sicut oi

serupulo credendū est eos habituros maio-
rem gloriā post iudiciū q̄ ante, qz mai⁹ erit
eorū gaudiū eo q̄ extensius diffundet ab aīa
in corp⁹. Quinto habebū gaudiū ab eis
qui erūt ad sinistrā. s. a sanctis angelis. Et
illud gaudiū erit triplex. Primo cū eis im-
mutabiliter viuēdo. de quo math. xxij. In
celo nō nubēt neqz nubent. s. erūt sic r an-
gelis dei. Secdo cū eis deū laudādo. Isa. vi.
Nō cessabūt clamare die ac nocte. sanctus.
sanctus sanct⁹. de quo. ps. Beati q̄ habitāt
in domo tua dñe in seclā seculoz laudabūt
te. Tercio habebūt gaudiū sine modo cum
eis eternitē deū videndo z amando. de quo
Bern. in meditatōibz. Amabim⁹ sine mō
videbim⁹ sine termino coherēbim⁹ sine me-
dio. sicut idē dicit in lt. de diligendo deum
Quo stillabūt aque viue z ferz igni vntur
sic sancti vniti sūt deo. Sexto habēt gau-
diū ad deū. s. a venerabili societate. z erit
triplex. Primo ex multitudine. Apoc. viij.
Vidi turbā magnā quaz nemo dinumera-
re poterat. Nā si nō possum⁹ numerare stel-
las celi. arenā maris z guttas aque. multo
minus numez scōz. Job. xxv. Nō est nu-
merus militū ei⁹. Dan. viij. Nilum milia
ministrabāt ei z decies milies cetera mi-
lia assistebāt ei. Secdo habēt gaudiū ex so-
cietatis nobilitate. s. beate signis. omniū z
sanctoz. angeloz. apłozum. z. quoz hodie
omniū celebritas est vna. Tercio hnt gau-
diū de societatis amicitate. Isa. xxxij.
Sedebit popul⁹ me⁹ in pulcritudine pacis
z in rege opulenta. vbi nulla discordia. de q̄
ps. Qui habitare faci vnanimes in domo.
Nā tibi erit pax z vnanimitas cū deo ange-
lo primo z corpe pprio. Nā duo sūt
faciētes discorde diā q̄ in celo nō erūt. Primū
est supbia. puer. iij. Inter supbos sp iurgia
sunt. illa nō erit ibi. ps. Nō habitabit i me-
dio dom⁹ mee q̄ facit supbiā. Scdm est in-
uidia z illa nō erit ibi. de q̄ Aug. sup Jobā.
Nō erit aliq̄ inuidia disparis elantat. vñ
Bre. iij. moral. Tanta ē ibi vis vnitatis qd
vni q̄sqz in seipo nō capit in alio se accepit
se tulit. s. p charitatē. de q̄ Bre. Qd tuū p
laborē. mē p amorē. Quapropter hortatue
nos Aug. in lt. de vtilitate agēdi pñiaz. fia-
res illic festinare vbi sp vnat. si ista flui-
da vira diligis. qnto magz vbi seruēter san-
cti in deo le. ant. Dixi scdo subiungit eoz
remuneratio copiosa. ibi. Merces vīa co-
piosa est in cel. A Jtē merces scōz bz

plures ditiōes. Prio enī recipit celeriter.
Apocal. xxiij. Ecce venio cito z merces mea
mecū. Reverta cito veniet. s. post mortē. Lu-
ce. xij. Qu a hora nō putat fil⁹ hoīs veniet
ad remunerādū bonos. Secdo referuit faci-
liter Mat. x. Quicūqz potuz dederit vni ex
minimis meis calicē aq̄ frigidē n̄ pdet mer-
cedē suā. s. in cel. Idcirco noli esse impatiēs
in aduersis. nihil est qd pater si mercedem
attendis. Jo. Diere. xxxi. Quiescet vox tua
a ploratu z oculi tui a lacrimis. qz adest mer-
ces operi tuo. Bern. Si labor te terreat re-
spice mercedē. Tercio soluit liberalit. qz bz
copiosa. Un̄ Bern. Merces scōz est tam
magna q̄ nō p̄ mēsurari. multa nō nume-
rari. p̄ciosa nō estimari. copiosa n̄ finiri. Jo
ps. Replebit in bonis desiderū tuū. super q̄
dicit Orosi⁹. Replebunt oēs sensus exteri-
ores z interiores celestibz delicijs. ps. Eoz
meū z caro mea exultauerūt in deū viuū.
Aug. Duo sunt sensus. interior et exterior.
Exterior reficit in p̄tēplatoe hūanitat. In-
terior in p̄tēplatoe diuinitat. De q̄ Leo
papa in li. de fide dicit. De hō factus est ve-
torū hoīem bean ficatē. Istud q̄ obiectum
tā fulgidū est q̄ oīs alia claritas scōz z si-
derū est q̄ si calam⁹ ardens respectu tot⁹ vni-
uersi. Jo Bern. O beata merces xpm vide-
re in seipo in nob z nos in ipō felici iocundi-
tate. De q̄ Aug. sic loq̄tur. Qd preparat de-
us diligētibz se fide nō capit. spe nō attingi-
tur. charitate nō cōprehēdit. acq̄ri pōr. est
mari nō p̄t. Quarto possidet p̄hēnter. Ec-
cli. xviij. Nō verearz vīqz ad mortē iustifica-
ri. qm merces dñi manet in eternū. Nō enī
reficit q̄ntūcūqz dicit ea vtamur. qz nō ē trā-
sitoria sed sempiterna. Aug. O hō exarde-
sce in amore dei z desiderio vite eterne. cui⁹
lux est veritas. cui⁹ lex est charitas. cui⁹ mod⁹
eternitas. ibi actio nō operosa. req̄es nō desi-
diola. ibi sanitas sine infirmitate. pulcritu-
do sine deformitate. iocunditas sine merore
sapientia sine errore. vita sine morte. Sap.
v. Iusti in perpetuū viuēt: z apud dñm est
merces eoz. Bēn. xv. Noli timere ego mer-
ces tua magna nimis. Vane mercedē ade-
pti sūt omnes sancti quoz hodie solenni-
tatem celebramus letanter. Pro q̄ sciēdū
hodierna festiuitas est gaudiose celebrāda
qz varijs de caus ab cccia est instituta. B
Pumo ppter dei glorificatiōē Un̄ Būl.
alrissidorensis. Qui sancti honorem impen-
ditellū specialiter honozat q̄ cos sanctifica-

De omnibus sanctis

uit. qz honor ministroz est veneratio dñoz
In figura illi? Deliseus dixit se fore p̄sentē
qn̄ naaman syrus descendit de curru facies re
uerentiaz giesi suo suo indigno. Jō horat
ps. Laudate dñm in sanctis ei?. Secdo ce
lebrat ppter auxilij p̄icipationē. Bern. in
sm̄one de oibz sanctis. Si potētes fuerunt in
terris. potēiores sunt i cel. qz parria nō mi
nuat charitatē sed augmētat. Maximus in
sermone. Eoz merita sunt nra suffragia. co
rū cruciat? sunt nri p̄secrus. Quō enī agno
scūt nra desideria. Rūdet sanc. tho. in. iij. q.
cognitione matutina. s. in reo. nō aut agni
tione vespertina. i. in serpo. Un̄ Bre. Quid
nō vident q̄ videntē oia vident. Bern. Ibi
semel magistrus vidisse est oia didicisse.
Tercio celebrat ppter sp̄i sublimationem.
Un̄ Bern. Quid est q̄ nō solū difficile sed
enā vidē nobis impossibile cū hoies suēt
sicut nos. Jō festinatat eoz celebratio ē no
stre fidei p̄firmatio. Maximus in sermone.
Nunq̄ ita p̄stiter vitā erēdisent nisi alte
ram beatiorē sensissent. id nō timeam? nimi
um. Aug. in sm̄o. de martyribz. Quid time
bo mēbroz dāna cū securitatē accipio de nu
mero capilloz. Mar. x. Omnes capilli capi
tis vri numerati sunt. et vn̄ nō p̄bit ex istis
ps. Custodit dñs ossa sc̄toz. vn̄ ex his nō
pererit. Quarto celebrat ppter eoz imi
tationē. re. q̄ Cris. sup math. Que est iusti
cia sanctos colere et sanctitates spernere. sine
causa iustos colit q̄ iusticiā spernit. Jō hor
tamur. i. Mach. i. iij. Memērote quō sal
ui facti sunt p̄ses vri. Aliq̄ p voluntariam
paupratē vt apli. Aliq̄ p seruitutē vt patri
arche et pphete. Aliq̄ p patientē tribulatio
nē vt martyres. Aliq̄ p m̄ericordie p̄ctatē
vt p̄fessores. Aliq̄ p corpis castitatē vt vgi
nes. Aliq̄ p p̄nē alperitatē vt veri penitētes
sic et nos. Maximus in ser. de omnibz sanctis.
Quē delectat alicui? sancti meritiū et p̄miūz
delectari d̄z par et obsequiū. Quinto cele
brat ppter templi cuiusdā dedicationē. Ro
mani enī cū vn̄uerso orbi dñarent q̄ddam
templū p̄struxerūt in cui? medio suū ydolū
collocantes oīm puincia simulacra per cir
cūm statuērūt re p̄ciētes rectz vultibus
ydolū romanorū. si qn̄ aliq̄ puincia rebella
ret p̄tinue arte dyabolica illi? puincie simu
lacra ydolo romanorū posteriora vertebat.
inuens q̄ ab a? domūo recessissent. statim
illuc romani exercitū destinabāt et ipam luo
domūo subingabāt. Et illud templum vo

cauerūt Pantheon. qd̄ sonat toti dñj. et dicit
tur a pan qd̄ est torū. et theos re? et duravit
tam diu vsqz ad tps impatoris focē. Tunc
Bonifaci? quart? papa impetrauit hoc tē
plum a focē cesare: et p̄lectauit in honore be
ate vginis et oīm martyriū xpi. et appellauit
locū sancte mane vginis ac martyriū xpi. et a
pplo appellat ad sanctā mariā rotundā. Et
post hoc qdā papa Gregori? hoc festū kalē
das nouēbris instituit: et p̄ vn̄uersū m̄mū
dū hunc diē in honore oīm sc̄toz celebrari
solēniter ordinauit. Sexto celebrat pro
pter om̄ssoz impletionē. qz nos mltos san
ctos obmutim? et ppter eoz multitudinē
celebrare nō possum? ppter iram infirmita
tē et r̄pis breuitatē. Jō ecclia ordinauit vt
vno die eos simul honorarem?. Septimo
pp̄ negligētie suppletionē. qz lz aliq̄z festa
celebrant in negligēt. Jō hodie p amore
et reuonōne supplere ceterū negligentiā in
festiuitatibz pactam. Octauo ppter faci
ltoz orationū nostraz impetrationem. Si
cūt hodie oīs sanctos vn̄uersaliter hono
ramus. sic ipi hodie intercedūt p nob. Die
ro. Impossibile est multoz orōnes nō exau
dit. re. q̄ hodie in collecta dicit. Desideratā
nobis tue p̄piciationis abundantiā multi
plicatis intercessoribz largiant. Intercedūt
enī sancti p nobis merito et affectu. merito
dum nobis eoz meritis suffragant. affectu
dū merita nostra cupiunt adimplere. Ex
emplū legit. Eū custos quidā ecclie san
cti petri hac die ex reuotōe oia altaria circū
isset et oīm sanctoz suffragia imploasset. et
temū venisset ad altare sancti petri. ibi pau
lulū regescens extra se rapit et vidit regē re
gum in sublimi solio et omes angelos in cir
cūitu morātes. tunc virgo vginū cū dyade
mate p̄fulgenti venit. quā innumera b? ml
tudo virginū sequebat. Huic rex prouin?
assurrexit et posiro solio sedere fecit. Post h
venit quidā vestitus pilis cameloꝝ quez se
quebatur multitudo venerabilū seniorūz.
deinde venit alius pontificali habitu deco
ratus quē cohors in habitu p̄simili seq̄ba
rur. Postea processit innumera b? multi
tudo militū. demū ad uenit turba diuersaz
gentium infinita. Omnes igit ante regē ad
uenerunt et ipm flexis genibus adorauerūt
Iste autē q̄ in pontificali habitu erat sc̄p̄ie
matutinas ceteris p̄sequētibz. Angl's autē q̄
p̄dētū custo dē ducebat eidē visionem eppo
siqu. asserens virginē in prima acie matrem

Co. yfo. o. fm
Sermonis

dei esse, vestitū de cameloz pilis iohannem bapnista cū patriarchis ⁊ pphetis, ⁊ ponti-
ficali ornatu petri cū cereris apl's, milites, martyres, turbā reliquā pfectores. Hū oēs ante regē venerūt, vt p honore sibi hac die exhibito a mortalibz grās agrēt, ⁊ pro orbe vniuerso orarēt. Dande ad locū aliū ipum duxit ⁊ vniūsqz scūs hoies vidēs, alios in stratis aureis, alios in mēsa gaudentes di- uersis delicijs, alios nudos ⁊ inopes auxili- um mendicātes, ⁊ dixit hunc purgatorij lo- cū esse, abundātes illas anias esse quibz ab amicis p multa suffragia copiose subuente batur, egentes esse quaz nulla cura habeba tur. Iussit autē vt oia summo pontifici imi- maret vt post festū omnium sanctorū diē statu- eret aniaz, vt saltē generalia suffragia fierēt p illis que specialia habere nequirent.

De animabus defunctorum.
Sermo CXLIX.

Præde anime

mee ⁊ libera eā Scribit ps. lxxvij
Et legit pro salute aiaz, ⁊ appli-
catur p pñris sermonis exordio. In ver-
bis pmissis duo innuunt. Primo postula-
tio beneficij ⁊ pietat's, ibi. Intende anie mee
Secdo explicatio subsidij ⁊ charitatis, ibi.
⁊ libera eā. De primo dicit. Intende anime
mee. Nō dicit intende boīs ⁊ reliet's, nec intē
de bonis corpis sed anie. Itē intēdere debe-
mus aniaz defunctorū plunbz de causis
D Primo ppter naturā docentē. Est nā
qz lex natural' que docet Mar. vij. Omnia
qucunqz vults vt vob' faciāt hoies eadē faci-
te illis. Et hoc intelligit, quecūqz vultis fini-
rectā rationē. Et sic si velletis liberari coop-
ramini liberationi alioz. Dicit nāqz Alber-
tus in libro rez, q' irrationalia aialia vt cer-
ui ⁊ elephantes succurrūt alijs. Cerui cū de-
bent ptransire magnā aquā fortes ordinant
in principio ⁊ in fine, ⁊ debiles in medio vt
sustinent a fortibz, ponētes capita sup dor-
sa formū cernoz, ⁊ sic transuadunt. Sibr e-
lephas si ceciderit p se surgere nō pōt, tunc
clamat, currūt autē alia aialia ⁊ subueniūt,
qz scribit Eccl. xij. Omne animal diligit sibi si-
mle. Si hoc faciūt irrationalia, multo ma-
gis rōnalia, vt docet apl's ad Gal. vi. Alter
alter' onera portare. Ro. xv. Debem' nos
firmiores imbecillitates infirmoz susten-
te. Amb. Nil tam piū sicut iuuare pfortez.

Nā om's sum' miserabiles ⁊ defectuos. Id
circo nunc sum' misericordēs. Proverb. xij.
Domo indigens misericors est. Eccl. xxxi.
Intellige que proximi tui sunt ex teipso.

Secdo propter scripturā ammonentē. Nā
om'is scripturā veteris ⁊ noui testamēn hoz
tatur nos ad subueniendū aiabz. Eccl. vij.
Mortuo nō phitas grām. Itē. ij. Ma-
cha. xij. Judas machab' milie duodecim
milia dragmas argenti hierosolymā offer-
ri p peccat' mortuoz, p'siderunt eni q' hū q'
cum pietate dormierāt optimā hēcūt repōsi-
tam grām. Sancta ḡ ⁊ salubris est cogita-
tio p defunctis exorare vt a penis soluentur
Ecce h' est ptra eos q' dicūt q' auaricia sacer-
dotum excogitauit cō memoratiōes aniaz
qđ est falsum. Quia scribit Eccl. ij. Elemo-
sina pris tui nō est in obliuioe, ⁊ p peccato
matris restituet tibi bonū, id est p subsidio
p'ris ⁊ matris fiet tibi recōpensa, qlis. Sub-
dit idē ibidē. In iusticia edificabitur tibi
in die tribulatiōis cō memorabit tui. Et sic
in sceno glacies soluent, sic tua peccata, pro-
pter qđ est ecclie sancte p'stitutio, ⁊ celebra-
tio. Cū creatura, q' nulla missa debet cele-
brari quin defunctorū debet fieri memoria.

Tercio ppter amicitia refulgentē, puer.
xvij. Omī tpe diligit q' est ver' amicus, scz
tpe sanitar' infirmatar' leticie ⁊ tristicie tem-
pore vite ⁊ mort', tpe prosperitar' ⁊ aduersi-
tatis. De q' Bre. Lex vere amicie est vt q'
diligit in p'sentate, diligit ⁊ in aduersita-
te, vt docet Iesus filius syrach Eccl. vi. Si
possides amicu in temprariōe posside illū.
Sed heu amicitia vera est rara, qz mlri se-
onduunt amicos in p'sentate, pauca vero re-
periunt in aduersitate. De q' puer. xij. Diui-
tie addūt amicos p'imos, a paupe autē se-
parant q's habet. Et implet illud Eccl. vi.
Est amicus soci' mense, ⁊ nō pmanet in tpe
tribulatiōis, ps. Obliti sunt bñficioz eius
ppter qđ dicit Hora in sententijs. Amici
nō pbant bene in p'sentis sz in aduers'. Sic
p'ngit paup'ibz vt scribit Belas' papa. et
habet. xxv. q. ij. Sicut folia deserūt arborem
in hyemis aduersitate qñ illis ptra frigora
plus indigeret, ita q' puerunt ad inimici
am tpe paup'at' amici. Fontinus de mura-
bilitate rez dicit. Si q's se amicu iacrat ra-
lō se nō verbis sed ope demōstrat. Juxta il-
lud. Joh. ij. Nō diligam' verbo neclin-
gua, sz ope ⁊ veritate. Dicit ibidē. Qui vi-
derit frēm necessitatē patientem et clausere

De animabus

viscera sua ab eo: quò charitas pr̄is manet in eo. Et sic nos sum⁹ fratres. **Matth. xxiij.** Omnes enī fr̄es estis. vnus enī est p̄r. vester. q̄ in celis est. **Ubi Aug.** Omnes fr̄es sumus. fm̄ q̄ hoīes. q̄nto mag⁹ fm̄ q̄ xp̄iani sum⁹ z in fide xp̄i. **Ratione fraternitatis sp̄ialis est vn⁹ pater deus. vna m̄r ecclia. que fraternitas tanto magis restringit ad diligenduz. q̄nto reuerētioz de⁹ pater q̄z homo carnalis. et mater ecclia q̄z mater carnalis. et celestis hereditas q̄z temporalis. Ideo faciamus iuxta illud. i. **Macha. v.** Cōuenit enī ecclia magna cogitare q̄d faceret fratrib⁹ in tribulatione. **Agam⁹ iuxta illud Deutero. xv.** Precipio tibi vt aperias manū tuā ege no z pauperi. Et ostendam⁹ verā amicitiam. **Nā fm̄ Fontanū. qui fingit amicitia p̄ior est illo q̄ fabricat fallaz moneta. Et sicut ex vera amicitia tenemur subsidiū corpi. multo magis anie. De q̄ Aug. in li. de carneli zā dia rudib⁹. Sicut sn̄ia est v̄bis p̄ponenda ita corpi ania. E Exempluz de abbate q̄ debebat mori. Aduenientib⁹ fratrib⁹ z tractantib⁹ de abbate eligēdo. Abbas infirm⁹ rogauit p̄ auunculo suo vt eligeret in abbatem. Et factū est. mortuo illo habebat purgatoriu in fonte. Et abbas elect⁹ amic⁹ defuncti t̄ambulans in orio circa fontē. audiuit lamentabile vocē in terrā rogauit q̄ d̄ibi esset. R̄ndit. Ego sum q̄ndā abbas. amic⁹ tuus z crucior h̄ic ex eo q̄ p̄curavi te eligere i abbatē. Cui ille. Non est tibi magna pena qz in aqua refrigeri. R̄ndit ania ill⁹. **Ua de fer eneū candelabru de ecclia z mitte i fontem z videbis. Allato candelabro z in fontem misso dissoluebat sicut cera a facie ignis. Neqz lego q̄ aliqd boni p̄ ania eius fecisset. ecce q̄nta in gratitudo. Augu. Ingratus est q̄ accipit beneficiū z nō reddit obsequium.******

Quarto tenemur eis subuenire propter causam indigentē. sunt enī valde indigētes qz paupes. **ps. lxxij.** Anias pauperz tuoz ne oblitiscaris. Paupes sunt qz nihil opari p̄nt. vt dicit **ps. cvi.** Sedentes in tenebr̄ z in vmbra mort⁹ vincitos in mendicitate z sero. **sonat qz tenebre impediūt opatōez qz se iuuare nō p̄nt. Eccl̄s. ij.** Nō est opus nec ratio apud inferos. Vincula impediūt euasione. mendicitas solutioez qz non possunt satisfacere diuine iusticie. Sūt tamen m̄bra corpi mystica. ideo p̄nt cape influentiam a corpe. z q̄nto eoz mendicitas maior tanto in subueniēdo eis ē pietas copiosior.

qz dicit **Aug⁹.** Magna pietas est illos iuuare q̄ se iuuare non p̄nt. Sed quò possūt scire q̄n quis eis beneficia impendit. R̄ndetur fm̄ **Aug. in li. de cura agenda p̄ mortuū** qz quattuor modis p̄nt scire. **1. P̄mo** ex liberatiōe vel ad mun⁹ ex pene alleuiatiōne. qz si nō statim liberant q̄n pro eis aliqd fit. t̄n aliquātulū mun⁹ patient. vt volūt cōctores cōmuniter. Sed m̄gr **Henricus de haffia** dicit qz acerbitas nō mitigat. s̄ solū fit eis refrigeriū. Verbi gr̄a. Sicut portās intolerabile pondus. z est aliqd q̄ prestat et haustu aque frigide apparet sibi q̄ leuius portat. licet sit idē pondus. z sic eis pena alleuiat per n̄ra suffragia. Et t̄n hec duratio pene abbreviat. licet fm̄ **Henricū acerbitas nō mitigat. qz anie in purgatorio sūm cap / petunt vt reū beatificē viderēt. ppter quod mag⁹ eligerēt acri⁹ pati qz eo citius ad deum venirēt. Sed prima r̄sio est communioz. Et sic fm̄ doctores ex alleuiatione pene cognoscūt q̄ aliqd fit p̄ eis. sed t̄n adhuc ex se nesciūt q̄d aliquis facit. Sc̄do p̄cipiunt hoc ex angelica reuelatiōe quib⁹ comisse errant in baptismo ante z post. q̄ sepe eas visitant z exhortant eas ad patientiā. illi dicit eis determiatē q̄d sit z q̄d faciunt p̄ eis. z dicunt eis q̄nqz tenuerūt pene. et in hoc valde solant eas. Sic anglis thobiam. **Thob. v. ca.** Forti anio esto. in proximo est vt cures. Ideo canit ecclia. **Mitte archangelū michaelē vt ille dignetur eas eripe de penis tenebr̄az. Tercio p̄cipiūt hoc ex recedētū relatione q̄ descendit ad eas. z q̄ agnouerunt p̄ eis fieri anteqz decederēt illis nunciant ex charitate. qz in purgatorio non est odiū nec inuidia sicut in inferno. S̄z charitas maior q̄z in mūdo. ideo vna ania consolatur aliā quò potest. Quarto p̄cipiūt hoc ex diuina inspiratione. sicut sancti homines q̄nqz in hoc seculo ex diuina inspiratione cognoscūt q̄d a se scire non p̄nt neqz ab alio didicerūt. **Uñ legit in ap̄tario q̄ q̄daz defunctus p̄cib⁹ cuiusdā viri sanctissimi resuscitatus fuit. Hic referebat se vidisse z audisse q̄ ania cuiusdā que h̄ic in vita p̄u no uerat grauissime torquebat. que in medio ignis subito exultādo clamauit. Eya misericordissime de⁹ gr̄as tibi ago qz non in finē oblitus es mei. Cui alia ania conforz in pena. Unde tibi talis exultatio in talib⁹ horrendis penis. At illa. Merito tripudior. qz a dño datum est mihi scire qz hodie natus******

est puer qui postq̄ ad virile etatez venerit
psbyter efficit. In cui⁹ prima missa ab his
penis ad eterna requie euolabo. Sed di
ceres. si aliquis facit aliqd̄ pro ania defun
cti que nunq̄ vidit nec nouit in seculo. an
ania potest eū cognoscere in purgatorio. Re
spondet q̄ q̄s diu est in purgatorio nō gno
sat eū determine sicut eos quos i seculo no
uerat. Nihilominus ania regratiat ei ⁊ des
derat eū agnosceret ⁊ diligit eū. sicut nos
facim⁹ q̄n aliqui hnt fauorem ad nos quos
nunq̄ vidim⁹. Sed postq̄ liberate fuerint
⁊ pueniūt ad celos tunc cognoscunt omnes
benefactores suos determine quos prius
nunq̄ viderūt. ⁊ magnifice regratiant illis
pro eis orantes deum.

Sermo CL. Ad idem.

Oratio nō pro

m hibeas grām Eccl. vij. Vide
mus q̄ mēbra sana interi⁹ q̄ sunt
in corpore absclia vegetant a corpe. Spū
aliter. Sic anie defunctorū sunt mēbra cor
poris xpi mystici. s. ecclesie sancte Roma. xij
Sumus enī inuicē membra. ⁊ sunt sana n
putrida nec absclia. id est in charitate mor
tua. ⁊ nō sine charitate recesserūt. ideo vege
tant a corpe. id est pncipes sunt tonozū ec
clesie. De quo Bern. Charitas est virt⁹ lar
gissa que facit oia cōmunia. Ut habet de
p̄secra. di. iij. ecclesie. vbi dicit. Qui sunt in
charitate pncipes sunt oim bonoz operū. p
pter qd̄ dicit. vñū membrū corpale aliud re
spicit ⁊ ei tolerat iūbuenit ⁊ condoleat. Sic
spūale existens in charitate p̄dolet ⁊ subue
nit. **S.** Item mortuo nō debem⁹ rene
gare gratiaz pp̄ter multa. Primo ppter
penā. Nā fm Tho. in opib⁹ misericordie il
lis citius est succurrendū q̄ in maiorib⁹ sūt
penis. Et sic anie in purgatorio sunt in ran
ta pena quā nemo in terris passus est aut ex
cogitare pōt in hac vita. Augū. Ignis pur
gatorij est durior q̄ quidqd̄ excogitan pōt
licet cui martyres innumerabla passi sunt
tormenta. vt Laurenti⁹. Petrus. Katheri
na. Ursula ⁊c. nunq̄ in eis tal̄ pena inuēta
est. Augū. Graui⁹ est esse in purgatorio q̄
diu pōt oculus clau di. hoc est q̄ ad scū o
culi q̄ sūt pena in craticula sancti Laurentij
Et subdit. Qui purgatorij perit nescit qd̄
petit. Ideo scribit Jacobus eps iusulanus.
q̄ quidā mortuus p̄cib⁹ cuiusdā sancti fuit

creptus de purgatorio ad agēdū penitentia
in terris. hic ita se afflixit q̄ in sepulchris ha
bitauit in nise in glacie ⁊ in igne voluta
bat. Interrogat⁹ cur hoc faceret. Respondit
Si lacus an ecclesia totus igneus ēēt mal
lem in eo eē vsq̄ in die iudicij vt possem eu
dere penā purgatorij. **Jō Criso.** Intēde ant
me nice quasq̄ penas seculi. totū leue erit
respectu pene purgatorij. Nam dicit Aug.
Iste ignis hic in mūdo est velut ignis depi
ctus in ardore respectu pene purgatorij. Et
cū fm Aug⁹. peccata magna sūt parua nō
pnt esse impunita. ideo idē in libro de peni
tentia dicit. Purgādu⁹ est igne purgatio
nis q̄ distulit fructū cōuersiōis. **Psal. lxxij.**
Conuertat populus me⁹ hic scz p penitenti
am nō leuē sed arduam si vis euadere penā
purgatorij. p̄pter qd̄ inquit Pietro. In ten
de qualitate ⁊ quantitate penitentie q̄ debet
pene purgatorij equipollere. Idcirco ppter
grauitate p̄nedicit **Bulhelm⁹** in rationa
li. In missa defunctorū nō canit Gloria. qz
non sunt in ea. non dat̄ paz. qz pace uō fru
untur. ideo petim⁹. Requie eterna dona eis
dñe. nec osculū datur post euangelij. qz ple
nam amicitia non dū habent. nec candelae ac
cendunt ad euangelij. qz nō sunt in luce s̄
in tenebris. ideo petim⁹ in missa. Lux perpe
tua luceat eis. **D.** Sed dicetes. est ne
ignis purgatorij corpalis vel spiritual. Re
spondent doctores sup. iij. sententiarum. q̄
ignis purgatorij est corpalis. Sed dice
res. quō tunc potest agere in spiritū. Rñ de
tur q̄ iste ignis potest cōsiderari dupliciter.
Uno modo vt est res corporea. ⁊ sic nō ha
bet agere de natura sua in spiritū. Alio mo
do cōsiderat̄ prout est instrumentū diuine
iusticie vindicantis. Hoc enī exigit ordo di
uine iusticie vt ania que habet materiā igni
congruentē scz peccatorū ardeat in eo. In si
mili sicut filū in stupa cito cōsumit p ardo
rem ignis. Si autē pinguedine de sepo vel
cera iungat. de quāto pinguedo maior ad
heret filo. ⁊ tanto diutius durat i igne. ⁊ sic
de ania de quanto maior peccatū. ⁊ t̄to am
plius durat in purgatorij igne. Sed di.
quomō anie exire possunt a corpora
li igne. Rñ det mgi Julianus. Si spiritus
uiuentis homis tenet in corpe. cur nō etiā
post mortem corporeo igne teneatur. Aug⁹.
xij. de ciui. dicit. Sicut ania coniungit
corporeo vt dicitur vitam. q̄uis illud spiritua
le ⁊ hoc corporale. Et anima aggrauat per

De animabus

corpore. Sap. ip. Corpus qđ corrumpitur
aggrauat aniam. Et sic iste ignis ita se habet
qđ spiritus incorporeus ei coniungi potest. **I**
Sed diceret. a quo aut puniunt vtrum p
demonēs vel p angelos. Respondet sanctus
Tho. su per. ii. q. sententiar. qđ puniunt a di
uina iusticia nō a demonibus quoz victores
exiterūt. nec ab angelis bonis. qz concūtes
suos nō affligunt. Sed tamē possibile est
vt eas ad locū penarū adduceant. sed diuina
iusticia eas punit. Sed diceret vtrum
idem sit locū purgatorij z inferni. Respon
det sanctus Tho. sup. iij. sententiar. Locū
purgatorij est duplex. scz fm legem cōmū
nem z dispensationē. Primo modo capien
do tūc locū purgatorij inferno est coniun
ctus. vt dicit Hieronymus. qđ infernus est in
medio terre. sicut cor in medio animalis. z su
pra infernū est purgatorij generale. Atta
men aliqua sunt loca priuata in qbus anie
puniunt fm dispensationē prout reus sta
tuit. Sed quare aliqđ in priuatis locis pu
niunt. Rñ detur qđ quattuor sunt cause affli
gnande. **K** Primo ppter eoz celerem
liberationē vt possent alijs indigentia reue
lare. vt legit de piscatoribus episcopi Theo
baldi. qui piscantes tempe estatis ceperunt
vnam magnā partē glaciē cogitantes. hoc
valet qđ episcopo p refrigerio pedū. quia erat i
firmus. z allata glaciē superposuit pedes. z
audiuit vocē lamentabilem interrogauit qđ
esset. Respondit. Ania sum hominis chustia
ni. z hic erueior igne purgatorij. Cui dixit
episcopus. Cur hic z nō alibi deputaretur
ei purgatorij Respondit. Ex speciali gratia
rei vt notificare meū defectū z eo citius libe
raret. Et sic ep̄s sanatus legit tricesimū. fini
to eo dissoluebatur glaciē z liberabat ania
Secundo ppter nostrā infirmationez.
vt loquit magister Symon i passionali de
animabus. Tercio ppter eoz leuem pu
nitionē. vt Gregorius vidit qđ aliquē in um
bra passe sunt. Quarto ppter culpe perpe
trationē. Legit qđ presbyter quidā balneuz
intrans inuenit sibi quendā sedule seruien
tem. cui semel apparuit panē benedictum
z dedit ei. Respondit ille. Pater. illius pa
nis non indigeo sed orate deū pro me. h est
mibi sūme necessariū. Cui sacerdos. Quis
es. Respondit. Ego sum ania cuiusdam de
functi. Dixit sacerdos. Quid hic facis. Re
spondit ania. Dic peccavi z in hoc loco pa
tior purgatorij. orate deū pro me z dispam

it. Quod z ille fecit z vltra nō apparuit in
signū qđ liberata erat. Idarco. ij. Machabe
ozū. xij. habet. Sancta z salubris est cogita
tio p defunctis orare. **L** Exemplū le
gitur de quodā milite qui puenit semper p
defunctis orare. semel descēdit de equo ad o
randū pro defunctis. sui emuli sequebatur
eum. z ipse innocauit omēs anias z mortui
surrexerunt cū instrumentis quibus dum vi
erunt utebant illū defendentes. z hostes ter
riti fugerūt Sedō nos nō debemus tene
re gratiā mortuis ppter cōminantem pe
nalitatē. cōminatur enī nobis Salomon
Prouerb. xxvij. Qui obturat aures suas
ad vocē pauperis clamabit z nō exaudiet.
Ratio Luca. vi. Eadez mensura qua mensū
fueritis remetietur vob. Inquit Beda. In
dignus est omī suffragio qui defunctorū im
memor fuit in hoc seculo. Et qđ plus est pe
nam consequit. vt dicit Haymo sup Apo
cal. Iusto dei se subijcit iudicio qui defuncto
rū immemor fuerit. qz scribit Jacobus in ca
nonica sua ca. ij. Iudiciū sine misericordia
fiet illi qui nō facit misericordiā. **M**
Exemplū legit de quodā monacho qđ obiit
pro quo frēs vigiliis. missas. psalteria lege
runt. post hoc apparuit vni de fratribus con
querens se esse in magna pena petens subue
tionem. Cui frater respondit. Omnia mihi
profuerūt tibi. Qui rñdit. Alij receperūt qđ
bus tenebar quod neglexerā. z qui p defide
rium in vita meruerūt. Ecce si huic nō pro
fuit qui negligens fuit. quid his qđ contem
nunt orare pro defunctis. Beda. Indignus
est omī suffragio qđ defunctorū fuerit immem
or in hoc seculo Tercio ppter vtilitatez
nostrā psequēdā. que triplex est. Prima
qz suffragia pro eis facta redundant in nos
Nam fm Ambrosio. Omne qđ defuncti impen
ditur eoz ad salutē nostrā fertur. vt imple
at illud ps. Oro mea i sinu meo pūtef. Nā
omēs qui sunt in purgatorio certitudinali
ter pueniunt ad regnū celoz. Et sunt tales
securi z certū licet ad tempus in captiuitate
tenent. ergo si honoram petrū z pauluz in
eozū imaginibus. vt si videres in lacu vltigne
iacere. vtiqz extraheres. multo magis anima
bus defunctorū attende. Si regem terrenū
videres detentū ministrare vt euaderet. vt
postqz veniret in regnū centuplū tibi repen
deret. Et sic de animabus. Ideo Richardus
de sancto victore. Anie erep te purgatorio
diz assint celesti gaudio miro modo p illis

reinterpellant q̄ eis subuenerūt in hoc seculo. Nā reus eis nihil negat qui sunt in celo. Ideo Aug. in sermone. Date pro defunctis vt cū fuerint in vita eterna pro vobis orent

Sec̄da utilitas. qz p opus suffragij nos mereamur nobis. Aug. Certus sum q nullū opus suffragij p defunctis amittis. si illi nō proderit q̄ nondū in tali statu sunt. n̄ b̄i aut̄ meritū erit. qz dicit sanctus Tho. i. iij. Op̄ suffragij pro alio factū habet duplicem effectum. est z expiatuū p̄ne illi. z in eternū vite eterne nobis. z hoc in q̄n̄rū sit ex radice charitatis. Tercia utilitas vt misericordiam post mortē p̄sequamur. Mat. v. Beati misericordes. quoniam ipi misericordiam cōferentur. Luce. vi. Eade mensura zc. Tō Aug. Cupis hō vt tu misereat deus. fac vt p̄ primo miserearis. Idē de cura agenda p̄ mortuis. z habet. xij. q. ij. c. Nō existimas. dicit Illis suffragia p̄nt qui dū viuūt opant vt prodesse p̄nt. N̄ Dicit namqz Henricus de bassia z sanctus Tho. in. iij. Suffragia dupliciter fiūt. Uno modo in cōmuni z ab vn̄uersali eccl̄a. Alio modo in speciali. Primo modo sic oibus proficiūt equaliter ceteris paribz. Hoc addo qz vnus hominis anima potuisset hoc magis meruisse qz alia. qz multa opera pietatis z misericordie fecit et libenter subuenit alijs. Alio modo in specialia. z sic magis p̄nt illi pro quo fiunt. alias frustra essent specialia suffragia. z nō autēdas prepositū q̄ ponit similitudinē de candela que oibus lucet. sed vni est ad honorem. nō est simile. qz lumen candele cōmunicat se p̄ nature necessitatē. Lumen autē sp̄ūaliter per intentionē. Sed diceret. tamē dicit Hieronymus. Lū pro centū animabus missa dicitur. nihilominus est q̄si pro vnaqueqz dicitur. Rūdet sanctus Tho. in. iij. dist. xlv. Duo creditores p̄nt equaliter teneri vni aut reum sicut vnus solus. non tñ equaliter solui possit duobz sicut vni. Sed qd̄ ad dictum Hieronymi. Rūdetur q̄ hoc dictū intelligitur quantū ad meritū facientis. nō autē ad utilitatem ei⁹ pro q̄ sit. Ideo qui in hac vita magis fuit viuus z defunctis misericors magis erit p̄iceps suffragiorū. Ideo p̄a. pl. Beatus q̄ intelligit sup̄ egenū z pauperē Et Thob. iij. fiducia magna erit corā sūmo reo elemosina. Quoniam elemosina a morte liberat. z nō sinit animam introire in tenebras. Ec. i. xvi. Misericordia vnicuiqz p̄parat locū sibi merita op̄z. Nam sibi Am̄

bro. sola elemosina est comes defunctorū.

Sermo CLI. Ad idem

Emēto iudiciū

m̄ mei: sic erit z tuum. mihi heri. hodie tibi. Eccl. xxxviiij. In vobis p̄missis duo innuunt. Primo optabile desiderū in purgatorio regentiū. ibi. Memerito iudicij mei. Sec̄do subiungit formidabile exitiū in mundo viuentiū ibi. sic erit z tuum. De primo dicit. Memerito iudicij mei. O Implex est enī iudiciū qd̄ est in memoria habendū. Prīmū ante mortē. Secūdū in morte. Tercū post mortē. Prīmū ante mortē. de quo. i. Loy. xi. Si nō simet ipos iudicemus. non vtiqz iudicamur. Habet enī de peni. di. iij. Deus non iudicat bis in idipsum. De q̄ Anacleus papa. vi. q. i. Si omnia. Si omnia zgrue essent iudicata diuina iudicia nō haberēt locū. Psal. Beati q̄ custodiūt iudiciū z faciūt iusticiā. Nam. i. Non zsurget duplex tribulatio. Hoc fecit Job. xxx. c. dicens. Si zrempsi iudicium subire cū seruo. hoc est cū corpe meo. Et hoc est iudiciū p̄nie. qd̄ docet Aug. in libro de peni. Ascēdat hō tribunal mentis sue. z accuset se in aspectu iudicis. sit ratio iudicis. cōscientia testis. n̄mor carnis. Leo papa. Nō remanet in iudicio zdemnādū qd̄ hīc fuit in p̄nia purgatum. De hoc iudicio clamat anima in purgatorio. Memerito iudicij mei. s. penitentie. vt p̄niam p̄ eis facere debemus quā ipi neglexerūt. Nā isti in purgatorio sunt membra ecclesie. z reficiunt pane bonē opationis n̄re. Dicit sanctus Tho. in. iij. di. xlv. Duo sunt q̄ faciūt suffragiū ecclesie valere. dignitas z necessitas. Nam iusticia dei p̄siderat dignitatē. qz digni sunt eo q̄ in charitate decesserūt. Et hoc nō est in dāna. qz isti meruerūt. illi nō vt eis prodesset si qd̄ p̄ eis fieret. Et misericordia dei p̄siderat necessitatē. z hec est magna in his q̄ sūt in purgatorio. z hec nō p̄dest bis in celo. qz nō indigent. z sic liberant. qz si soluit frater meus debitū meū ego absolū sum. Exemplū de duobz socijs cunabz romaz. Unus grauit̄ peccauit. accepta p̄nia in curia rediens infirmabat ad mortē z tristabat q̄ n̄ impleuisset p̄niam. p̄misit alter tenere p̄ eo qd̄ z fecit. Primo anno apparuit ei ihercia p̄te alba. In sec̄do duobz. In tercio vō apparuit in toto albissimus gras ei agens

De animabus

Secūm iudiciū i morte. et hoc ē ipā morā que p sententiā summi iudicis est inflicta oī carni. Eccl. xli. **M**ors bonū est iudiciū tuū homini indigentī. Et subdit. Hoc iudiciū erat Sen. ij. In quacūq; hora comederitis morte moriemini. Ad hoc iudiciū citamur p egritudines diuersas. Un̄ Eccl. xiiij. Ante iudiciū para iusticiā. ad Gal. vi. Dū rpl habemus opemur bonū. Videm⁹ enim cū homo citat ad iudiciū cogitat quō iustificari poterit. Et sic nos facere debem⁹ cum citamur ad iudiciū mortis p egritudines. De q̄ Bern. Quid faciem⁹. nūquid manebimus. nūquid pactū cū morte fecim⁹. Absit sed attendam⁹ vocē propheticā. Diere. li. Egrediemini de medio babilonis vt vnusquisq; saluet animā suā. i. de mundana conuersatione. Unde Hugo de claustrō anie. Fuge luge atrende rep̄care. Fuge mundū. q̄ va nitas. Lu ge peccatū. q̄ iniquitas. Atrende carnem. q̄ fragilis. Dep̄care deū. q̄ misericors

Scdo mors dicit iudiciū. q̄ cōlūter iudicat omnes. Josue. xxiij. Ecce egrediar viaz vniuerse carnis. Psal. lxxviij. Quis ē homo q̄ viuet et nō videbit mortē. Debeo. xi. Statutū est oīi homini semel mori. Eccl. i. Mortis inopia nō miseret. diuitias et potestates nō veteret. nō iuniorib; nec etati parceret. Eccl. xli. Omnia q̄ de terra sunt in terrā reuertent. Tercio mors dicit iudiciū. q̄ homo talis iudicat qual' in morte inuenit. xxv. di. quālis. Qualis q̄s hinc egreditur talis in iudicio presentat. Eccl. xi. Si ceciderit lignū ad austrū vel ad aquilonēz vbi ceciderit ibi manebit. hoc q̄ridie expectamus. Aug. Vita nostra nihil aliud ē nisi cursus ad mortē. Bern. Mors vbiq; te expectat. si prudens es vbiq; expecta eam vt ipā dū venerit paratū te inueniat. Talis fuit Seneca dicens. Ante senectutē cogitauit vt bene viueret. vt in senectute bñ moreretur. Ideo Eccl. xiiij. Ante obitū para iusticiāz. Talis fuit iuuenis quidā nobil' vngentē sui patris q̄ religionē intrauit. et q̄ p̄ multum voluit. et cominat⁹ est q̄ monachos et abbatem cōbureret nisi filiū redderēt. Pater ascendens equū venit ad filium obiectabat vt reuerteret et succederet ei in hereditate. et inquit fili⁹ patri. Quedā periculosa cōsuetudo est in terra tua ppter quā habitūz monachales suscepit. Et pater inqt. Ego a

mouebo eam. Et fili⁹ inquit. Nec est cōsuetudo quā video et timeo q̄ ita cito mori uenit sicut senex. Nā quō p̄mittis mihi futurā hereditatē cū non sum cert⁹ q̄ rebo vi uere. nisi hanc cōsuetudinē amoueris nō reuertar. Pater videns q̄ non posset auertere qd de⁹ introduxit cōpunct⁹ est et cū filio habitū monachales suscepit. Ideo dicit. Memoro iudiciū mei. id est mortis. Talis memoria valet ad multa. P̄ P̄rio ad humilitatē. Augul. de v̄bis dñi. Agnoscat hō se mortalē et frangat elationē. Un̄ antiq̄ volentes se humiliare ponebāt cinerē super caput in memoriā mortis. quia cineres essent Eccl. x. Quid supbis terra et cinis. Nā p̄ uo visis pennis supbit et torā caudā exēdit sed visis pedib; caudā reponit. Sic hō v̄so sine suo se humiliat. Quia dicit Grego. Despecti iacent in putredine q̄ prius tume scebant in vanitate. Iō cōlūerudo solebat esse impator. vt dicit Johānes patiarcha Impatoreo q̄ electi erant. tunc prima die coronationis venit latom⁹ quidā ferēs tres v̄l quattuor petras marmoreas diuersoz colorū. incertogans et q̄ genere velit sibi eligere et fieri monumentū. Bre. Un̄ homini fastus et supbia cui⁹ p̄ceptus culpa. nasci miseris. viuere pena. mori angustia est. Secundo valet ad mundi p̄tempibilitatē. Die ronym⁹. Facile omnia p̄ternit q̄ senouerit moriturū. Reuera omnia mundi delectabilia diuitias. potentias. delicias. Primo diuitias. i. Thimo. vi. Nil in utilit⁹ in hunc mundū neq; aliqd̄ reportabim⁹. Job. i. Nudus egressus sum de vtero. nudus reuertar Psal. clviij. Relinquit alienis diuitias suas. Nā qd̄ profuerit centū milia florenoz cur nullū recipies sed oīa relinques. Bernard. Mūdus inerozabilē sibi p̄stituit ianitorē nihil sinit reportare. Amb. Non sunt hoīs bona q̄ nō pot̄ ferre secū. sed sola elemosina est comes defunctorū. Scdo potentias. Eccl. x. Rex est hodie cras moriet. i. Macha. xi. Rex p̄tholome⁹ impoſuit sibi dyademā. et tertia die mortu⁹ est. ps. xxij. Que vilitas in sanguine meo dū rescēdero i cor ruptionē. Et sic parūpendit potentiam per mortis memoriāz Dyogenes. de quo refert Hiero. et Seneca. q̄ fuit maxim⁹ mūdī cōtempo. ita q̄ tm̄ baculū et cyphū habuit cum q̄ ad fontē bibeat. Lū aut̄ semel vidisset hominē manib; bidentē ciphū suū fre git dicens. Nesciebam. q̄ natura mihi hoc

prestitit isto carere am iniculo. nolebat enim in ciuitatibus habitare nec domus possidere. sed in deserto in quodam morabat dolo. ita quod in estate umbram et in hyeme solem habebat. ita quod in estate semper secundum solis opponerebat in hyeme vero os ad solem uolebat. Cum autem Alexander imperator inueniendo transiret. ad eum ueniens et ante eum persistens umbram sibi faceret. dixit ei. uelle ut mihi non auferres quod mihi dare non potes. Quod imperator intelligens ad aliam partem diuertit dicens se mirari quod non uidebat eum partem eius timere. Cui ille respondit. Potentiam tuam non timeo. quia aut est preterita aut presens aut futura. Illa que preterit non est futura potentiam non timeo. quia dubia et incerta est. etiam non presentem. quia modica est et cito transitoria. Cum autem que astabant in ipsum uellent irruere. precepit ne quis eum tangeret. quia homo dei erat que propter potentie timorem ueritatem non tacebat. Tercio delicias mundi contemnit quia homo erit cibis uermium. quare ita delicate nutrit corpus quod cito erit uermium cibis. Job. xvij. Putredini dixi pars mea es: mense mea et soror mea uermibus. Eccl. xi. Cum moritur homo hereditabit bestias serpentes et uermes. faciat ergo homo rationalis quod facit bestia brutalis. ut scilicet cauda. id est. mortis memoria expellat multas. id est. cogitationes immundas. Greg. iij. moral. Qui carnis desiderium habet aliquid facit quod quod uermes amat. Iohannes omnes gulosi ut porci se in gurgurates sunt cibis uermium. Bre. Quid enim sit carnis suba testant sepulcra. Et ita nihil ad romandis desideria ualeat quod quod uisum quod hoc quod diligit que sit mortuum pensat. et sic uicant omnia mundi delectabilia. Aug. in li. exhortationum. Nihil sic reuocat a peccato sicut mortis frequens meditatio.

Tercio ualeat ad elemosinarum largitionem patet in Alexandro ut cognouit quod moreretur diuisit partem pueris suis. Et sic memoria mortis facit dare testamentum et elemosinam. cum homo agnoscat quod coassumere seculum non potest. Et melius est dare in uita quam post mortem. Sicut una candela plus lucet ante faciem quam tres post tergum. et sic elemosina melior est in uita quam post mortem. quia in uita habet rationem merendi et liberandi. sed post mortem non restat meritum. Ideo bonum est ut homo ordinet in uita et faciat testamentum. ut dixit lucia matri. Quarto ualeat ad penitentiam dispositionem. ut patet de Ezechia. iij. Reg. xx. Cum audiuit quod deberet mori dixit propheta Isaias. Dispone domui tue morieris. incepit flere. Sicut rex nimis

tarum Ione. iij. audita iohanne comminatione indutus est sacco. Et sic homo quanto mori propius quior. tanto de presentia et bonis operibus sollicitior. Stultus uiator si non festinat quam uisus appropinquare noctem et pontem eleuat et adhuc longe est ab hospitio Bre. Valde sollicitus est de bono opere que frequenter cogitat de extremo fine. ut patet in libro de dono timoris. Cum quidam miles flagitiosus nullam presentiam iniunctam a papa Alexandro uellet facere. redit ei anulum suum quod presentiam portaret. tali conditione quod cum anulum inspiceret de morte sua cogitaret. Quod cum pluribus diebus fecisset ueniens ad papam dixit. Paratus sum ad quamcumque presentiam facere. Dixit secundo subiungit formidabile exitium in mundo uidentium. ibi. sic erit et tuum. Sic singulariter. sic incertum dinaliter et sic breuiter. Quod Prius sic singulariter. Ps. cxi. Singulariter ium ego donec transeam. Nam nullus amicorum portabit. ad Gal. vi. Unusquisque onus suum portabit. Ezechielis xviij. Non portabit filius iniquitatem patris. scilicet anima que peccauerit ipsa morietur. Quis enim uadens ad sanctum iacobum non querit sibi socium ibi nullus nisi solus rex et angelus. Idcirco placet eum humilitate que offendisti per superbiam. placet elemosinam que offendisti per auaritiam. Ex quo nullus amicorum tecum uadit tunc propter nulli amicitiam debet negligere eam leuiter salutem. Secundo sic incertum dinaliter. Eccl. ix. Nescit homo finem suum. Math. xxviij. Vigilate quia nescitis dies neque horam. Aug. de cura agenda per mortuos. Nescis qua hora ueniet. uigila semper ut te paratum inueniat. Augustinus in li. iij. omeliarum. Latet ultimus dies ut obseruent omnes dies. Tercio sic breuiter. subdit. mihi bene tibi hodie. non dicit cras. Grego. Qui penitenti ueniam spondit die crastinum non promissit. Isaias. xxx. Subito dum non sperat ueniet et peritio eius. Eccl. xiiij. Memento quia mors non tardat. i. Thessa. v. Cum dixit in pace et securitas ueniet repentinus interitus. Iohannes Eccl. ix. Quodcumque potest manus tua operari instanter fac. Hoc ipsi mortui aliquid non fecerunt. ideo querunt. Memento iudicij mei. Tercium iudicium est post mortem. Bem. in meditationibus. Scitum presentator ante distributionem iudicij de omnibus operibus redditur ratio nem. et dicit. Ecce homo et opera eius. Jaco. v. Iudex ante ianuam assistit. i. Loz. v. Omnes stabimus ante tribunal christi. unusquisque recipiet prout gessit. Aug. Nullum malum in

De animabus.

punitū. Et habet. xxv. di. qui in aliud. Qui in aliud seculū distulerit fructū puerfionis prius purgatiōis igne purgabit. Et illa pena ignis erit tanto grauior q̄nto culpa grauior. Deutero. xxv. fm̄ mensurā peccati plagarū erit modus. i. Corinth. iij. Ip̄e saluus erit. sic t̄n̄ quasi p̄ ignē purgatorij. qz vnus cuiusqz opus q̄le sit ignis p̄bat. Et sic habes ex ap̄lo qz purgatorij sit. Qd̄ negat ali qui heretici dicētes nō esse orandū p̄ aiabz. Et hec heresis surrexit post obitū beati Hieronymi. sicut scribit Eriillus ad Augu. qui aperte testat̄ p̄tra eos. vt patet in sermone q̄ incipit. Oremus. Ideo. ij. Machabeo. xij. Sancta et salubris est cogitatio p̄ defunctos etozar. p̄pter inestimabile penā ignis. Augu. Ignis purgatorij durior erit q̄z quiddā in seculo excogitari poterit. Idez. Grauior erit ignis purgatorij q̄diu p̄t̄ oculus claudi q̄z om̄es pene quas sustinuit sc̄tus Laurentius in craticula. Hieronymus. Attendē charitatē et quāritatē penitentię et qualitatē que igni purgatorij debet equipollere. Eccl. vij. De negligentia purgatiōis cū pauca. Estimas qz sancti facti fuerūt q̄ ita graue et arduam vitā duxerūt. De peni. di. vij. c. vlti. Licet sancti innumerabilia passi sūt tormēta. nunq̄ t̄n̄ talis pena est inuenta. Et subdit ibidē. Studeat vnusquisqz vitam suaz hic emendare vt post mortē nō oporteat eū penā tolerare. Ibidem. Indignus est p̄ mortem recipe suffragia q̄ non noluerit se mortuis nr̄e est q̄ndicēp̄o eis orare. Eusebius. Qui defunctis p̄solationē negat. p̄fecto ip̄e a p̄solatione alienus erit. Dico. Quantaz p̄solationē defunctis impendūm tantā vice uersa recipiemus.

Sermo CLII. Ad idem

Diliges proximum tuum sicut teip̄m.

Matth. xxij. In verbis p̄missis duo innuunt. Primo dilectiōis necessitas. ibi. Dilige. qd̄ notat p̄cipientē auctoritatē. Secūdo diligendi q̄litas. ibi. sicut teip̄m. De primo dicit. Diliges proximum tuum. Ecce p̄cipit. R. Itē nota necessitas dilectiōis patet ex multis. P̄mo ex scriptura eo qz creatus monerit ad dilectionē. Leui. xix. Diliges proximum tuum Job. xv. Hoc est p̄ceptum meū vt diligat̄ inuicē. Lu. x. Et hic in pro-

posito adeo necessaria est huiusmodi mandati executio qz seip̄m diligere nō reparat. si ve reproximum nō diligim. i. Job. iij. Si q̄s diligit deū et fratrem eius odit mendax est. Secūdo ex figura. nā intantū deus nos dilexit vt om̄es hoies vult saluos fieri. i. Thimo. ij. Et sic nos om̄ibz debem⁹ fauere salutem. qz deus misit filium suum pro omnibus Ro. viij. Proprio filio nō peperat deus. Tercio necessitas huiusmodi mandati p̄ter naturā. qz coniuncti sum⁹ ad inuicē. De quo Aug⁹. Vultur deus vniciū hoicm formare i principio a quo om̄es homines procederent vt tanqz fratres om̄es se amarent. Et sic nō est factum in angelis nec in brutis. nō solū fratres sum⁹ fm̄ humanitatē. sed et spūalem fraternitatē. De qua Augu. Om̄es fr̄es sumus fm̄ qz homines. q̄nto magis fm̄ qz christiani sumus et in fide xp̄i. Nāz rōne fraternitatis spūis vnus est pater deus. vna mater ecclesia. que fraternitas tanto form⁹ strigit ad diligendū: quāto reuerenti⁹ est deus pater nr̄ q̄z homo. Et quāto reuerenti⁹ mater ecclesia q̄z carnalis. et q̄nto celestis heret⁹ diras maior q̄z tp̄alis. Ideo ecclia orat̄ i cōmuni. Orem⁹ p̄ omnibz fidelibz defunctis nō pro infidelibz. qz scribit Job. iij. Qui n̄ crediderit iam iudicat⁹ est. Debeo. xi. Impossibile est sine fide deo placere. Quia cales nō sunt fratres nostri ip̄rituales in fide. Quarto patet ex creatura. Om̄s enī creature eiusdem speciei diligit se mutuo. Eccl. xij. Om̄e animal diligit sibi simile. Et sic homines. Dicit sedo subiungitur diligendi qualitas. ibi. sicut teip̄m. scz hic ad grām et ibi ad gloriā. Nāz dilectio proximi ē via ad ista duo. De quo Amb. Sicut sine via nullus puenit quo tendit. sic nec sine dilectione dei et proximi. Dicit ad grām et ad gloriā. Sunt enī pleriqz q̄ diligunt corpus proximi ad presentē voluptatē vt vitā obliuiscunt aiām. primi diligere ad futurā vitā. Illa est dilectio animalis. i. Cor. ij. No animalis nō percipit ea q̄ spūs dei sunt. Sicut cales nō habent respectū ad spūm. s̄z solum ad corp⁹ ne firmarent nec tribularent corpali ter. S. Nā aia hois ē diligēda sic imago regis eterni. i. dei. Nā sic imago diligit p̄pter illū cui⁹ est imago et signū. sic crucifixū diligit p̄pter xp̄m. nō qz lapis vel lignū. sed qz xp̄m representat. Et sic debet diligere aiām primū tuū sic imaginē dei. q̄s enī fidelitū si videret imaginez hr̄e v̄ginis i igne iacere vel

alicuius sancti non eriget. quanto magis animam, primi que ad imaginem dei creata est debemus diligere sicut preciosum thesaurum pro quo Christus animam dedit. Unde Augustinus. Sicut deus omnem creaturam, sic anima omne corporale nature dignitate precellit. Bern. Totus mundus respectu unius anime precium estimari non potest. Non enim pro toto mundo animam daret quam pro anima hominis dedit. Ideo debemus animam primum diligere sicut thesaurum preciosum, non solum in vita sed et in morte. Prover. xvij. Omni tempore diligit verum amicum. Ideo christiani debent seipsum diligere sicut membra unius corporis. Nam mortui adhuc sunt membra ecclesie que in gratia recesserunt. Rom. xij. Sumus enim inuicem membra. Nam nullum membrum respicit alium, et sic tu nullam animam debet respicere. Item quod diligit membra corporis alteri, pro possibilitate subuenit, nullum membrum sibi soli retinet officium. Et sic nos non solum orare debemus pro nobis, et pro ipso bene facere, sed etiam pro alijs. i. Joh. iij. Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fratrem suum necessitate patientem, et clausit viscera sua ab eo, quod charitas patris manet in eo. Et si tu es in presentis seculo in diuitijs gratie, ergo exhibe dilectionem epistamo tuo. Eccl. viij. Mortuo ne prohibeas gratiam, sic fecerunt machabei. i. Macha. v. Conuenit ecclesia magna cogitare quod faceret fratribus in tribulatione Deuter. xxi. Precipio tibi ut aperias manum tuam fratri tuo. Unde si vis quod deus in necessitate tua tibi subueniat, tu primum debet subuenire. Luc. vi. Eadem mensura etc. Dico. Tanto viciniores erimus in celo gaudio, quanto miseriores fuerimus super defunctos et supplicio. Item unum membrum reputat sibi fieri quod alteri sit, unde si pes ledit os dicit, cur me ledit et sic eorum pena deberet nobis esse propria. Bre. Tanto quis profectior, quanto profectus sentit dolores alienos. Ideo. i. Cor. xij. Cum gratulatur unum membrum gaudet omnia. Ro. xij. Gaudete cum gaudentibus. Sed heu plerique sunt nullam mentionem facientes nec habentes pro defunctis. De quibus Beda. Indignus erit omni suffragio que defunctorum immemor fuerit in hoc seculo. De his querunt anime defunctorum pro ut dicit Guido in sermone. Non querunt enim anime in purgatorio eo quod non sit mentio de eis in hoc seculo. Item anime querunt in purgatorio super multa genera hominum. Primum super eos que bona eorum derelicta eis attrahunt et sibi usurpant, ut heu sepe contingit que mouendis famulant attrahunt eorum re-

relicta quasi propria. Vel etiam quibus in fideles manus alique commissa sunt ad obseruandum ut vent hereditas vel pro anime salute, et sibi ipsi usurpant. Tales peiores sunt ceteris funibus quia tales dupliciter furtum committunt spoliando tantum viuos quam mortuos, mortuos scilicet et solatio, ne quam expectant, et heredes mortuorum spoliant substantiam cum qua consolarentur mortuos elemosinam faciendoyt eo fidelius orarent pro eis si aliquid fuissent eis derelicta, et duplicant lacrimas orphanorum et viduarum, quia perdidit parentes et spoliant bonis parentum. Sed deus qui est pater orphanorum et iudex viduarum non sinit hoc inultum. De talibus Isa. xxxij. Ue qui perdis non donec perdaris. Nam ex dei permissione tales aliquid plus perdit quam recipiant, ut dominus aliquando ferit eos grauius ut firmitatibus, ita quod conuincunt in lecto infirmis tantis. Vel eos quos plagat temporalis pena pro quam venient ad eternam. Et sicut aliorum heredes priuauerunt bonis suis, sic eorum heredes spoliant, ut impleat illud ps. cvij. Fiat filij eius orphani, et vxor eius vidua, filij eius mendicent et eijcient de habitationibus suis. Et si deus eis parcat ad tempus et prolongat et prosperant et non restitunt, tunc thesaurifant sibi iram in die ire. Grego. Quanto misericordius hic parcat tanto durius in eternis sent.

Secundi de quibus querunt sunt heredes que ea que dereliquerunt eis prauere consueverunt, et pro animabus modicum vel nihil faciunt. Super tales querunt querulose illud Job xxx. Miseremini mei miseremini mei saltem vos a inimici mei, quia manus domini, te, me. U. Item tres graues iniquitates ostendunt. Primum quia sunt in misericordes non compatientes eorum querulo. Ambro. Indignus est illi deum esse propitium que crudelis est in proximum. Iacob. ij. Iudicium fiet illi sine misericordia que non facit misericordiam. Secundo quia iniqui sunt quia immittunt misericordiam eis impensis, non memores quos dolores, labores, curas cum eis habuerunt penes eos educando et custodiendo. Si enim vincrus tu fuisses cor poraliter penes abstraxissent, proprio orati et redemissent te, tu obliuisceris eorum. De talibus Eccl. iij. Quis sibi male est que relinquit patrem et maledictus est a deo que exaspant matrem. Tales sunt que male expendunt derelicta et augent penas eorum. Tercio ostendunt infidelitatem, quia per suerunt fidei eos et studiose laborauerunt in vita, confidetes si relinquerent filiis competentem necessitatem non opteret eos ita grauius laborare, pro eo diligentius seruirent deo et pro eis ora-

De animabus.

rent. sed implet in eis illud Zacha. ix. Dolebit nimis acharon quonia dñs est sp̄s ei?

Tercij de q̄bus cōquerunt amic̄ q̄ odiose litigant aut disceptant p̄ relictis. Multi sunt q̄ dum viuunt h̄nt paucos vel nullos amicos. sed cū moriunt inueniunt se amici. nō q̄ eis amicabiliter agit: quasi volentes ante bonū. sed q̄ relictas sunt habere volūt. Hinc incipiūt rixē. disceptationes. iuramēta. falsi testes adducunt. mutuo retrahunt. **D** q̄ magn⁹ meror p̄ hoc esse amabz defunctorz q̄ occasione bonoz q̄ ita grauiter acq̄sierunt r̄ sperauerūt eis ad solationem puenire. r̄ de his peccata r̄ iuramēta oriri. qz valde dolent q̄n̄ de aliq̄ peccato offēditur ibi experiunt vindictē viciorz. Sed dice res. quō p̄nt scire si aliq̄ pro eoz bonis certant. Rñdet Aug. in lib. de cura p̄ mortuis agenda. Ex reuelatione angeloz vel aniaz de mūdo de cecentiū. vel ex diuina reuelatione. sicut cognoscūt qd̄ boni pro eis fit r̄ a q̄bus. Quartū de q̄bus p̄querunt sunt q̄ nō lunt soluere debita. **N**ota p̄ duplicibus debitz paritū capiti in purgatorio. s. sp̄sali r̄ corporali. Sp̄salia debita lunt peccā. **M**at. vi. Dimitte nobis debita n̄ra. Corporalia lunt pecunia r̄ res. Sp̄salia debita soluunt penitentia q̄ lunt peccata. Corporalia vero pecunia vel alia re q̄ iniuste retinet. Sic duplicē dilectionē debem⁹ eis obn̄ere. Primo soluendo debitū sp̄siale. i. penitentia pro eis suscipere. Dicit enī mgr̄ Venencius de h̄stia in lectura super Gen. Si viuens suscipet in charitate p̄niam quā mortuus suscipet in extremis cū adhuc viuere r̄ eam p̄ficeret p̄ eo. r̄ si p̄dignā esset penitentia imposta a sacerdote posset mortu⁹ liberari a culpa r̄ pena. si nō h̄ret alia impedimēta. qz ip̄ciam est liber. r̄ ille q̄ suscepit obligatur. Si aut̄ h̄ret alia. i. venialia vel obliata: pro tali posset puniri. r̄ sic stat aliquē fore beatū pro q̄ agit adhuc p̄niam in hoc seculo. **S**ed di. stat q̄ viuens p̄niam mortuē suscipit r̄ postea nō satisfecit. nūq̄d imputabit mortuo. Rñdet q̄ nō. sed illi qui suscepit r̄ neglexit. vt p̄t p̄ exemplū de q̄dam fratre cui hoc p̄tigir q̄ suscepit p̄niam r̄ neglexit. post obitū apparuit ei daz fratri dixit se esse in gēnis non p̄p̄is sed alienis. Sed di. potuim⁹ q̄ fideliter intendat implere. r̄ eodē die vel cito post illū mortu⁹ p̄ quo suscepit r̄ sic p̄ficere non potuit. puniet ne ille q̄ suscepit. Rñdet. puro q̄ nō. s. pon⁹ est

credendū q̄ pius deus cui placet charitaa r̄ misericordia q̄ dicit **M**at. v. Beati misericordes r̄. nō solū remittit ei penā quā p̄ alio deberet pari quā ex charitate r̄ misericordia sup̄ se sumpsit. sed singularē retributio nē r̄ specialē r̄ tribuōē p̄ pietate ei conceder. **S**cdō vinēs p̄t penitere p̄ mortuo si p̄rit⁹ fuerit r̄ considerauit p̄niam r̄ confessionē. r̄ si q̄s sciret illa peccata de q̄bus fuisset p̄rit⁹. licz nō p̄fessus. r̄ p̄fiteret r̄ p̄niam assumeret ve legit in legēda aurea. **B** fuit quedaz mulier cui vir moriens misit magnas diuitias. sed illa hōphiliando cū amiq̄s plump̄sit. Cū aut̄ senuisset r̄ reformis r̄ repaup̄ta fuisset ab amatoribz luit relictas. de q̄ cepit p̄tristari. Cui dyabol⁹ apparēs ait. Nō p̄tristaria. fac qd̄ docebo r̄ dabo tibi diuitias r̄ amabis vt pu⁹. Que spondit. tūc p̄cepit ei q̄teroz. Primo q̄ in domo sua p̄mitteret familie luxuriam r̄ q̄cunq̄ vellit. Secundo q̄ paupes de die hospicaret r̄ r̄ nō cret expelleret. Tercio q̄ cū veniret ad ecclesiā deberet fabulari r̄ alios in orōne r̄ predicationē impedire. Quarto q̄ nequaqs deberet p̄fiteri nec h̄ alicui reuelare. Nec oia misericordia fecit ad r̄ps. Post h̄ infirmata hortabat a filio ad p̄fendū r̄ ad sacramēta percipiendū. Que r̄ndit. **B**ratias est p̄dita lūm. **S**z cū fili⁹ instaret pro causa reuelāda illa noluit sibi dicere. Ille perēs eā lacrimis tādū vsq̄ ei oia patefecit. ille p̄solabat eā r̄ exhortans q̄ nequaqs desperaret. qz dñs ita ḡuiter passus est p̄ peccōibz q̄ maior ē rei misericordia q̄ ois iura miseria. q̄ solū speraret in deū r̄ p̄fiteret in sp̄e venie. At illa. tarde ē. Rñdit ille. nō. p̄mittēs q̄ tūm p̄fiteret ip̄se p̄ ea vellit penitere. Ex h̄ ip̄a p̄solata iussit eū ire p̄ sacerdote. Et dū fili⁹ iret p̄ p̄fessore dyabolus ita horribiliter ei apparuit q̄ p̄ terrore moreret anteq̄ sacerdos venit. Tūc solius p̄fessus ē p̄ ea: r̄ suscepit p̄niam p̄ ea se prennē r̄ eā strenue r̄ deuote cōpleuit. Et p̄ septē annos apparuit ei m̄r r̄ retulit ei gr̄as. Est tū differentia inter primā r̄ scdā penitentia. Nam in primā q̄ p̄fessus ē absoluit⁹ est totalit̄ ab his ad q̄ cecidit sep̄n̄ia iniuncta p̄ alterz implēda. **S**z in scdā nō sic absolutus est a pena licz p̄ r̄ tribuōē a culpa q̄ nō ē sacramentali p̄fessus tū optet eū pari in purgatorio qūsq̄ implet penitentia v̄ satisfactio in pena. Tercio viuētes p̄nt penitere pro mortuis in generali dū nesciūt q̄ r̄ q̄nta peccata fecerūt defuncti. Nam viuū p̄nt orare.

ieiunare elemosinas dare, et opa pietatis exercere, tali intentione ut sit ad honorem dei et satisfactionem pro delictis defunctorum ut a penis liberentur. Et hoc modo nos omnes debemus ieiunare ad liberationem defunctorum. Et si non possemus integras penitentias pro eis portare saltem aliquid faciamus, ad Gal. vi. Aliter alterius onera portate, xiiij. q. ij. Penitentia uero sunt auxilia defunctorum. Secundo soluedum est debitum corporale Ro. xiiij. Reddite oibus debita, cui tributum tribuitur, cui uectigal uectigal. Si igitur uis bene facere defunctis amicis redde debitum ante testamentum, debita non sunt propria sed aliena bona, modo de alienis non debet fieri elemosina, sicut illud Thob. iij. Ex substantia tua fac elemosinam. Et puer. iij. Honora dominum de tua suba. Et xiiij. q. v. Imolans ex iniquo maculata est oblatio. Et Ecc. xxxiij. Qui offerit sacrificium de substantia pauperum quasi quod uicinat in conspectu patris filii. Ideo melius est quod restituat. Nam per alia opera non possunt iuari, nec absolui siue defunctorum solutio. Et exemplum legit in apario. Quidam miles mortuus apparuit uni seruorum portans pondus babatorum flammantium dicens. Dic domine tue uxori mee ut soluat debitum huic fabro nominans fabrum. Ecce parabat mihi facta non soluta gerere me oportet babata flammantia quousque soluent. Quod illa audiens accessit fabrum querens de debito. Respondit teneatur mihi unquam marca, sed lege monui quod reddo affectus dimisi, ita mortuus est. Post hoc ipsa soluit, immediate post hoc uir uxori in longa apparuit veste et ligatus inserto teste et supinus. At uxori. Soluc me, attinge uestem meam in sine et trahere de me, quod et fecit. Et ille gratulans ait Jam solutus sum, gratias tibi ago, quia soluitis debitum. Multa fuerunt pro eo facta, sed non profuerunt siue solutione defunctorum. De Quibus de quibus quaerunt sunt qui non dant quod legauerunt Aug. xiiij. q. ij. vltima. Ultima uoluntas hominis morientis oibus modis est adimplenda tanto citius quanto possit. Exemplum. Patris accidit quod quidam studens moriturus commisit socio suo ut culcitram quam habuit uendete deberet et precium pauperibus erogare. Sed mortuo illo socius distulit hoc facere, iacet pro se in cadere. Tunc mortuus apparuit in uisione multum afflictus quasi iacens in lecto nudus. Ad quod ille ternus uendidit eam et precium reddidit pauperibus. Quo facto apparuit defunctus quasi in lecto bene dispositus suauiter quiescens.

Ex quibus patet quod prolongant facere per animas susfragia sepe eorum penas praestinat. Iohannes Ecclesi. iij. Cor inopis ne afflixerit, nec perahas datum angustiant, prouer. iij. Ne dicas amico tuo reuertere cras cum statim dare posses. Iuxta illud Ecclesi. ij. Quocumque potest manus tua operari, instanter fac, quia non est opus nec ratio nec scientia nec sapientia apud inferos per quod possunt enipi. Sed dicit Richar. de sancto uictore. Chantatis nostre opera sedant defunctorum supplicia.

De sancto Martino.

Sermo CLIII.

Eati serui quos

b cum uenerit dominus in ueniet uigilantes. In summa euangelij duo iununtur. Primo hortat nos ad carnis mundiciam, ubi sunt lumbi vestri. Secundo docet bonorum operum uigilantiam, ubi beati serui. De primo dicit. Sunt lumbi uestri percuncti. Et Duplices sunt lumbi, sementis et corporis. Sic loquitur de lumbis mentis qui sunt intellectus et affectus ex quibus cogitantur et desideria quasi quedam soboles generantur. De quibus ps. xxxv. Lumbi mei impleri sunt illusionibus, id est malis desideriis et cogitationibus quibus deus aboluit illud aniam. Nam qui se percungit ueltes cleuat, sic nos a terrenis et carnalibus concupiscentiis affectum debemus leuare ad deum Ephe. vi. State succincti lumbis uestris, id est ueris affectibus a carnalibus desideriis. Grego. in ome. Lumbos percungimus cum carnis luxuria per continentiam coartamus. Horum lumborum circuitoria sunt duo. Primum est assidua meditatio legis diuine. De qua Hiero. ad rusticum monachum. et hinc de ps. di. v. Nunquam ubi dicit Ama scientias scripturarum, et carnis uicia non amabis. Ecc. xij. frequens meditatio est carnis afflictio. Secundum est disciplina iusticie. Ita. xi. Et iusticia cingulum lumborum eius, id est disciplina iustificans, ut fomes concupiscentie reprimatur in carne. Sic fecit apostolus. i. Corin. ij. Castigo corpus meum et in seruitutem reddigo. Ecc. xi. Malicia uini uis horre facit obliuionem luxurie magne. Grego. Ulnus corporis sanat uulnus mentis. Iohannes lumbi corporis sunt percungendi cingulo castitatis. sicut lumbi mentis meditatio diuine legis. Quia hinc in cano. xlij. di. hic etiam. Si luxuria in cogitatio non reprimatur in actione dicitur. F. Ite quod duplices sunt persone que se

De sancto Martino

precingūt. Primo p̄cingūt se opaturi. Sic nos vocati sum⁹ ad opandū. Job. v. Nascitur hō ad labōrē. p̄. sc̄i. Exibit hō ad op⁹ suū vsq; ad vesp̄am. i. ad mortē. quia tunc Mat. xx. dicit. Uoca oparios ⁊ redde illis mercedē. nō ocioſis. Jō Eccl̄s. ix. Quidēq; p̄t man⁹ tua opari: insat̄er fac. S; luxuria impedit op̄ationē boni. De q̄ Greg. Luxuria si mentē occupauerit vix bona cogitare p̄mittit. De quo Olee. iij. fornicatio et vinū ⁊ ebrietates auferunt cor. Jō apl̄. i. Coz. vi. Fugite fornicationē. Greg. iij. moral. Luxuria et̄tat sensum. p̄suadit inrell̄ctum. maculat voluntatē. enervat memoriā. Secūdo p̄cingūt se pugnaturi. sic et nos in hac vita sum⁹ in p̄tinua pugna. ⁊ q̄ Job. vij. Militia est vita hoīs sup̄ terram Et Bem. Undiq; bella. vndiq; tela volāt. vndiq; temperamēta. Jō apl̄. p̄ponit nobil̄ arma p̄ que possum⁹ resistere. ij. Corinth. x. Arma militie n̄sō sunt carnalia sed sp̄alia. Figuraf. i. Reg. xvij. Dāuid goliath vit̄ cit nō in armis sed in funda ⁊ q̄ng; lapidibus q̄s recepit in p̄sā pastorale. Sic nos i funda. i. orō ne. ⁊ q̄ng; lapidibus. i. q̄ng; vultu n̄sō p̄i vincere debem⁹ hostē nostrū. De q̄ Jfido. Oratio p̄ualet oibus mal. Tercio p̄cingūt se ituri. Sic nos fm̄ Grego. sumus i via q̄ ad patriā p̄gim⁹. qz uō habem⁹ hic manētē ciuitatē s; futurā quā q̄m⁹. ad quā q̄tidie appropinqm⁹ p̄ mortē. S; p̄cū p̄liceria carnal̄ impedit nos in via salutis. ⁊ q̄. i. Coz. xv. Caro ⁊ sanguis regnū dei possidere nō p̄t. Jō Gal. v. Spiritu ambulare carnis desideria ne p̄ficiēs. Roma. vij. Si fm̄ carnē vixeritis moriemini. Augul. D̄q; parua p̄cubit⁹ hora p̄ quā p̄ditur vita eterna. Dugo in li. ⁊ factis. Lonari debem⁹ q̄ntū possum⁹ vt carnē sp̄i subdam⁹.

Quarto p̄cingūt se ministraturi. Sic nos ad ministeriū dei formati sum⁹. De q̄ Jiate pl̄. formans me ex vtero serui ⁊ sibi. Et. i. Coz. iij. Sic nos existimet hō vt ministros p̄i. Ergo debem⁹ esse mūdi corpe ⁊ ania. qz dicit per ps. c. Ambulans iū via imaculata hic mihi ministrabit. Sed luxuria polluit mentē. De q̄ Jfido. ⁊ h̄ in cauo. xxxij. q. vij. ca. Nō solū. vbi dicit. Luxuria iter oia alia peccata magis templū dei polluit. Un̄ apl̄. i. Coz. vi. Om̄e p̄ccm̄ extra corpus est. qui aut̄ fornicant in corpus suū peccāt. Jō Dugo ⁊ sacramētis. Totis conantib; insistere debem⁹ vt corp⁹ sp̄itui subdam⁹. Ro. vij.

Qui fm̄ carnē sunt deo placere nequeūt Et Aug. ⁊ c. xi. Luxuria est deo ⁊ oim̄ virtutū inimica. Dixit sc̄dō docet bonoz operū vigilantiā dicens. Et lucerne ardētēs i manib; vris. Gre. Lucernas in manib; teneamus q̄n p̄ bona opa p̄mis exemplū lucis p̄lem⁹. Mat. v. Luceat lux v̄a corā hominib; ⁊c. Dūo iubent. scz lucere ⁊ ardere. lucere p̄uerlatiō is splendorē. ardere p̄ dilectiōnis amorē. Dicit nāq; Gre. Lucere tm̄ vanū est. ardere parū est. sed lucere ⁊ ardere magnū est. B Nota dicit lucerne in plurali. Plures enī lucerne in manib; ponari debent. ⁊ sunt tres. P̄ia est lucerna p̄re intentionis. q̄ tūc in manib; ponat. cū bono operi recta intēto iungit. Mat. vi. Lucerna corpora tui est oculus tu⁹. i. totū mentis intēto q̄ est ocl̄s totū opatiōis. Grego. Qui rectā intētionē in ope nō h̄z totū opul amittit. Secūda lucerna est v̄bū p̄dicatio nis diuine. ps. cxvij. Lucerna v̄bū tui p̄dibus meis. Illa i manib; tenet q̄n verbū dei ope adimplet. Tercia lucerna ē honeste p̄uerlatiōis Lu. xi. Nemo accēdit lucernaz ⁊ in abscondito ponit eā neq; sub modio s; sup̄ candelabū. Dicit nāq; Gre. sup̄ Ezechie. Qui i occulto bñ viuit. carlo ē. q̄ aut̄ i publico lucerna est. Jō apl̄. ad P̄hil. ij. Sins sine rep̄hēsiō e i medio natōis p̄aue ⁊c. Jc̄ nō sufficit h̄e dūcarat carnis mūdi ciā ⁊ bonoz opoz vigilantiā. s; cū h̄ requirit vt habeam⁹ oim̄ illoz p̄uerlatiā. De q̄ subdit i textu. Et vos hoib; filis expectaurib; dām suū q̄n reuertat a nu p̄ijs. Nupne sūt eterna gaudia ad q̄ dñā iuit in die aic̄siōnis. ⁊ reuertet ad iudicandū. De q̄ puer. vij. Abijt viā longinquā. saccū pecunietulie secū. in die plene lune reuertus. i. q̄n eccl̄ia erit plena numero saluandoz. h̄ vez est ⁊c generalis iudicio. S; ⁊ specialis tūc reuertet in die mortis. ⁊ q̄ Ero. xij. Veni in caligie nubis ad te. in qua obicurent oculi ⁊ frigecc̄t membra. Sed beati serui q̄a cū venerit dñs ⁊ p̄sauerit inuenent vigilātes. ⁊ ⁊ festi aperient ei. Grego. Ille vigilat q̄ ad alpeccrum veri luminis oculos inreiores p̄ exercitiuz bonoz opoz aptos tenet. N̄ Nā cū venierit ad iudiciū p̄cularē p̄ mortē. tūc pulsabit per egritudines ⁊ molestias. vticia mus morte vicinā. sed beati serui quē inuenierit vigilantiē tūc in bonis opib;. De q̄ p̄uer. vij. Bñs hō q̄ audit me ⁊ vigilat ad fores meas q̄tidie. Et merito q̄tidie. qz fm̄

Bern. Nihil certi morte. nihil incerti hora mortis. Amos. iij. Parat' esto in occursum dño reo tuo. Augu. in li. iij. ome. Latet dies vltim' vt obseruent om̄s dies. Jō ps. xxxvi. Expecta dñm ⁊ custodi vias eius. Sic fecit beatus martinus vt de eo legit illud Eccl. xxxix. Justus cor suū tradet ad vigilandū diluculo ad reū q̄ fecit illū. Secūdo reuertet ad iudiciū vniuersale. Actū. i. Sic veniet quac̄admodū vidistis eū ascēdēte. S3 hanc reuertēte debem' patiēter expectare. Jaco. v. Patientes estote vos et firmate corda v̄ra. qm̄ aduentus dñi ap̄propinquit. J Itē patiēter debem' expectare reū reuertēte ad iudiciū p̄pter tria. Primo p̄pter hostiū vindicatōne. Judith vij. Expectem' humilē solationē et'. Nā exq̄ret sanguinē n̄m de manu inimicōz nostrōz. vt implebit illud ps. xxxvi. Cū perierit peccō ⁊ videbis. p̄uet. xx. Ne dicas reddē malū p̄ malo. expecta dñm ⁊ liberabit te. Secdo p̄pter corpis reformationē. Phil. iij. Saliatorē expectem' dñm ih̄m qui reformat corp' hūilitatē n̄re figuratū corpori claritatē sue. Treū. iij. Bonū est p̄stolari dominiū cū silērio. i. paciētia. i. Job. iij. Qui cū apparuerit siles cū enim? qm̄ videbim' euz sicut est. 2o is q̄ h3 hanc spem in eo sanctificat se sic ⁊ ille sc̄tis est. Tercio p̄pter n̄az te muneratōne. De q̄ ps. xxxvi. Expecta dñm ⁊ exaltabit te. vt hereditate capias terrā ⁊c. Scribit cui Jaco. v. Agricola paciēter expectat fructū temporaneū ⁊ seruinū. multo mag' nos. S3 cū venerit tūc pulsabit p̄ angelos clangentibz tub. Surgite mortui venite ad iudiciū Ad hūc pulsāz oēs p̄festim apparebim' mare dabit mortuos. terra corpora. infern' aīas. vbi oēs apparebim'. De q̄. ij. Loz. v. Oēs stabim' an̄ tribunal xp̄i. ⁊ Athanasi'. Ad cui' aduētū oēs hoīes resurgent. S3 beati sui dñs inuenerit dñs vigilantes. amē dico vob' p̄anget se. Symō de cassia Sicut boni erūt p̄cincti ad actionem bonoz. ita xps parat' erit ad retributiōne p̄ mortuū. Et faciet eos discubete. i. in eterna beatitudine q̄scere. qz h̄ nō habuerūt requies i corpe. q̄ ibi hēbūt requiē in corpe ⁊ aīa. qz ampl' nō erit dolor neqz luce? ⁊c. Apoc. xxi Et transiens misrabit eis. Symon de cassia. Nō passibz pedū nec locoz. s3 claritatez speculatiōis diuinitatē singul' statibz dabit sicut meruerūt. Et si in scda vigilia venerit id est in adolecētia. ⁊ si in tertia. i. i senectū

te: ⁊ ita inuenerit beati sunt serui illi. Cirill' Si q̄s primā ⁊ scdam vigiliā neglexerit poterit in tertia vigilare. R Bre. Prima vigilia est custodia puericie. maxie cū incipit vsus tōnis in pueris. Scda vigilia ē custodia iuuetutis. Tercia stat' virilis. Quarta senectutis. qz in q̄libet statu aliq̄ moriunt. tō in q̄libet statu fideles debent esse parati p̄ iusticiā ad recipiendū mortē. eo q̄ dicit Seneca. Nemo venientē mortē hylaris accipit nisi q̄ se ad illā p̄pauit. Et ad hoc incitat nos p̄ exemplū in textu dicens. Hoc aut' sc̄tote. quonia si sc̄ret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vsqz ⁊ non sineret p̄fodi domū suam.

Sermo CLIII. Ad idem.

I sciret pater

familias q̄ hora fur veniret vigilaret vsqz ⁊ nō sineret p̄fodi domū suā Lu. xij. In sb̄is p̄missis duo inuunt. Primo hoīm piculostas ⁊ ignorātia. ibi. Si sciret. Secdo subingit custodi oīstas ⁊ vigilātia ibi. vigilaret vsqz. Dixi primo inuuit hoīm piculostas ⁊ ignorātia. qz nō cognoscūt futurū statū vel casuz vel an stabūt in gr̄a vel cadent a gr̄a. De q̄ Eccl. ix. Sunt iusti atqz sapiētes. ⁊ opa eorū in manu dei sunt. qz oīa in futurū teieruātur incerta. i. Loz. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. qz scribit Eccl. ix. Sicut aues cōprehēdunt laqueo. sic hoīes capiuntur in tpe malo. H̄ est in tpe tēptatiōis. Jō horat' Eccl. ij. fili ad tēptatiōne p̄pauit an̄ mā tuā. Exēplo p̄stfamilias. q̄ si sciret q̄ hora fur veniret vigilaret. L Itē mltiplices sunt lures q̄ hominū furant ⁊ subtrahūt saluē aīe. P̄im' est mētis negligētia. Ille fur appropinquat occulte sub specie boni p̄ponēdo nbi. h̄ est tibi graue vel nimū. vt alijs t̄pibz p̄ficias h̄ opus cū meli' eris dīspōsit'. De tali Diere. xlvij. Maledict' q̄ facit opus dñi negligēter. Rich. Quātū negligis tantū decrecis. Ille fur subtrahit tibi p̄ciosum thesaurū irrecupabilē. sc̄pus. de quo Bem. Nihil p̄ciosi' tpe. S3 heu hodie nihil vili' estimat. transeūt dies salutis ⁊ nemo recogitat. Cū Bem. in contemptu mūdi. Nō curāt carnales s3 p̄uipendūt qd̄ tñ desiderāt inuenire. Nā oēs desiderāt iure vite eternā ⁊ p̄scqz ⁊ nō volūt sequi. ido impunitas ausum parat. ausus excessuz. vt

De sancto Martino.

dicit Bern. super Lanti. Et sic negligentia
surat tps salutis et priuat nos merito eterni
tatis. De q̄ Prover. xx. Propter friḡ p̄iger
arare noluit. et mendicabit tpe estatis et non
dabit ei. Jo Bern. Magnū dānū est amit
tere id qd̄ in eternū nō pōt recuperari. hoc est
tps. De quo Lnf. Omni rei maḡ oportet
parcere q̄z temp̄i. Anī si perdidideris recupe
rare poteris. temp̄ vero preteritū nunq̄z Jo
Ecci. iij. fili obferuā tēp̄. Contra illum
surrem vigilandū est p̄ exercitiā boni operis.
Ecci. xij. Particula benedicti tē nō prerer
at. Ephes. v. Redimētes tempus quonīaz
dies mali sunt. Que quidē redemptio fieri
debet p̄ bona opera. Eccl̄s. ix. Quodcūq̄ po
test manū tua oparū. instānter fac. q̄z nec sci
entia nec ratio nec opus est apud inferos.

Secōs sur q̄ subtrahit anīe salutē est car
nis cupiscentia. Ille veniet q̄ruloſe p̄ que
rens defectus. q̄z iam sicut tā eſurit iam debi
lis est. desiderans refect. et postq̄z refectus su
erit. tunc ille sur surat nobis mētis mun dicit
am. De q̄ Hierō. Centervino estuans cito
spūmat in libidine. Ideo Bern. Hēstātes
inimicū nostrū circūferim⁹ laqueū nostruz
sez carnē que cupiscent aduersus spūm. Jo
Eccl̄s. xij. Ne credās inimicō tuo in eternū
hoc est carnī. q̄z est prona ad malū. Genes.
vij. Sensus et cogitatio hominis ab adole
ſcentia prona sunt ad maluz. q̄z caro est. Et
scribit Eccl̄. xvij. Nihil nequius q̄ qd̄ caro
excogitare poterit. Itē nō solū prona ad ma
lū. sed etiā tardā ad bonū. Mar. xxvi. Spi
ritus prompt⁹ est caro aut infirma. De quo
Ro. vij. Non inueni in carne mea bonum
qd̄ ago. Sicut enīz infidelis rebitor q̄ vult
delicite viuere et nō soluere. Ideo ps. xxxvij.
Non est sanitas in carne mea. Item nō est
carni credendū. q̄z est ingrata ad beneficiū.
sicut mala terra q̄nto plus impinguat tāto
plus producit de herba mala. iuxta illd̄ De
utero. xxxij. Impinguatus dilatat⁹ ingros
ſatus increſſatus receſſit a deo salutari suo.
Et Eccl̄. xxxvij. Propter crapulā multi pe
nerunt. Ideo hortamur Ro. xij. Curā car
nis ne p̄ſentē in desiderijs. Ubi Alanus.
Nō in desiderijs sed bñ in necessarijs. Ideo
Grego. Ubi caro queſcit. ibi spūs deficit.
Et sic p̄ciosum theſaurū surat nobis. s. mū
diciā cordis. De q̄ p̄ciosus theſauro loquit
tur Bern. dicens. Veniet tps vbi plus va
let pura cōſcientiā q̄z maſtipia plena pecu
nia. Ideo p̄tra talē surē est vigilandum per

ſtrēnitatē caſtigatiōis. iuxta illud. i. Cor.
ix. Caſtigo corpus meū et. Ro. vij. Debi
tores sum⁹ nō carni sed ſpiritu. Rationē al
legat Grego. dicens. Quidq̄ delectationis
carni ſubtrahim⁹ in ſpiritu inuenimus.
Tercio sur est mūdi aſtutia q̄ venit ſub ſpe
cie amicitie. et blandit homini nūc p̄ poten
tiam. nunc p̄ ſapientiā. nūc p̄ honorē. De q̄
ſure ſcribit Aug. in didaſcolicon di. Mun
dus et q̄nto blandior et tanto periculoſior.
Ille sur ſurat hominī amicitia dei. Jac. iij.
Qui vult eſſe amic⁹ hu ius mūdi inimic⁹
dei p̄ſtituet. Contra hūc ſurē est vigilanduz
p̄ mundi p̄temptū. i. Job. ij. Nolue dilige
re mundū. q̄z perit mūdus et ois cupiſcen
tia ei⁹. Ambro. de fuga ſeculi. Qui ſalu⁹ eſſe
deſiderat ſup mundū aſcēdat. M. Et
merito est p̄tēnenduz iſte ſur. s. mūdus ſex
de cauſis. Primo mūdus est p̄tēnend⁹.
q̄z plen⁹ est diſſenſione. Job. xvij. In mun
do p̄ſſurā habebūz. in me autē pacem. Et
hoc puenit ex eo. q̄z eſt inimicus deo. Juxta
illud Jaco. iij. Adulteri neſcitis q̄z amicit
cia hu⁹ mūdi inimica eſt deo. Et quō pacē
habere pōt q̄ eſt inimicus dei Job. ix. Qui
reſiſter ei et pacē habebit Secōdo est p̄tēn
enduz. q̄z plen⁹ in quānto e. Lnf. Mū
dus nunq̄z eſt mūdus sed immūdus ſemp.
ideo eſt p̄tēnenduz. Quia ſcribit Eccl̄. xij.
Qui tetigent piēc inquinabit ab ea. Sic q̄
adheret mūdo inquinabit in p̄ſcientia. i. Jo
han. ij. Omne qd̄ eſt in mūdo aut eſt cō cupi
ſcentia carnis. aut oculoꝝ. aut ſuperbia vite
illa aut inquinant aniam. Et ſic mūdus nō
p̄mittit hoīem stare ſine macula. De q̄ Au
gu. Si te delectat mūdus ſemp es immū
dus. De q̄ Lnf. ſup Math. Difficile eſt vi
rū in mūdo poſitū iuſticiā ſeruare immacu
latā. Tercio mūdus eſt p̄tēnenduz. q̄z
plenus excecatiōe. q̄z amor ſeculi excecato
culos mentis. De quo. i. Cor. iij. De hui⁹
ſeculi excecabit mētēs inſidelū. Sunt nāz
q̄z mundani ceci. nō vidētes om̄ia delectabi
lia mūdi ſore p̄nalitatē. De q̄ Eccl̄. ij. Di
xi in corde meo aſſuā delicijs. ſuar bonis. et
in oibus inueni vanitatē et aſſictiōē ſpiri
tus. Ideo. i. Job. v. Tot⁹ mūdus in mali
gno poſit⁹ eſt. Sed heu ceci ſunt nō agno
ſcunt. Ratio Aug⁹. Bandiū mundanorūz
eſt gaudiū ſrenericoꝝ infirmitates non co
gnoſceniū. nā ſi cognoſcerent ſterent. iuxta
illud Lu. xij. Si cognoſſes et tu. ſ. ſeres.
Sed ceci ſunt et dicitur eis illud Apd̄. iij.

Mūdus cō

Nescis qz cec'es miser es. Reuera miser. de
 q' Ber. Nō est veroz miseria q' hui' mūdū
 leticia. Cui psonat Cris. Miser est mūdus
 miserrimi q' eū sequunt. Quarto ptemnē
 dus est. qz plen' alteratione. vñ depingitur
 sub figura rote volubilis. in signū q' hodie
 dices. crās paup. qz dicit Boet' de solat
 tione lib. iij. prosa. i. Mūdus dicitur are' fortu
 ne. ergo nō est p'fidentū in eo. De q' i. Thi
 mo. vi. Precept' diuitiū hui' mūdi nō spe
 rare in incerto diuitiū hui' mūdi. Alias
 adimplet illud Jsa. xxxvij. Ecce p'fides su
 per baculū arundinē contrahēt. Quito
 mūdus est ptemnēdus. qz plen' refectione
 De quo. i. Joh. ij. Mūdus transit z p'cupi
 scentia eius. vt Bern. dicit. Ubi sunt ama
 tores seculi q' ante tpa fuerūt. vbi risus z ia
 ctantia. inanis gloria. z diuitiaz copia. trā
 sient' omnia nihil remansit ex eis nisi cinis.
 Juxta illud ps. lxxvij. Defecerūt in vanita
 te dies eoz. Ideo ad Ro. xij. Nolite confor
 mari hūc seculo. qz omnia telecrabilia mun
 di sunt breuia z transitoria. De quo Greg.
 Memento rancū est qd' telecrat. eternū m qd'
 cruciat. Jō dānari p'q'rūt illd' sap. v. Quid
 nob' profuit supbia z diuitiarum iactantia
 omnia transferūt velut umbra. Sexto mū
 dus est ptemnēdus. qz plen' refectione. qz
 omnia que in mūdo sunt nō hnt verā exstē
 tiam sed solū apparentiaz. qz apparent esse
 bona z nō sunt. Hiero. Si mūdus cultello
 ventar' aperit nihil in eo nisi falsitas reperit.
 Nā quidqd' est p'sens aut futurū aut p'eri
 tū est. Si p'sens sic est instabile. si futurū sic
 est incertū. si p'ertū tunc nihil est. Jō puer
 bioz vlti. Fallax grā z vana est pulcritudo
 Et Aug. ad dialocon. Mūdus cū aridz
 fallit z in periculo se ponit z decipit. De q' re
 ceptione dicit Aug. in sermone de mōte do
 mini. O mūde immūde q'ntos seduxisti qz
 multos recepisti. vt legit' exemplum. Duz
 obijt sanct' Bern. tūc oblerūt quingēti ho
 mines. de q'bus duō descēderūt ad purgato
 riū. solus scētus Bern. ascēdit in celum sine
 purgatorio. alij omēs in infernū. qz fuerūt
 recepri a mūdo. Jō Lnf. Mūdi alia opera
 semp' hoīem excluderūt ab eterna vita. Jux
 ta illud Job. xxi. Tenent tympanū z cytha
 ram z ducit in bonis dies suos. et in pūcto
 ad infernū descendūt. Jō Nat. xvi. Quid
 prodest homini si vniuersūz mūdi lucre
 tur zc. Ubi Hiero. Quid pdest tibi si ha
 beres potentā Detraiani. diuitias cresci. lō

geuitatē enoch. pulcritū dinē absalonis. for
 titudinē samsonis. cū tandem corp' dat ver
 mibz z ania remonibz. Ideo hortat nos a
 postolus ad Tyrū. ij. Sobrie z iuste et pie
 viuam' in hoc seculo. Sobrie quo ad nos.
 iuste quo ad xū. pie quo ad p'imos. Et sic
 ptemnitur mūdus. Quart' fur est dya
 boli fraudulencia. Nā sicut fur dimittit vi
 lia rapit p'ciosā. sic dyabolus nō curat aurū
 z argentūz nec lapides p'ciosos. sed nitit' de
 fraudare anias. Juxta illud Gen. xiiij. di
 xit abimelech rex sodomoz ad abraham. Da
 mihi anias: cetera tolle tibi. Hunc p'ciosūz
 thesaurū. de quo ap'ls. ij. Cor. iij. Habem'
 thesaurū in vasis fictilibz. que xps ita p'cio
 se estimauit vt sanguine fudit p' eo. z aiām
 suā dedit. hunc nint' dyabolus furari. Ideo
 contra hūc furē. s. dyabolū est vigilandū per
 resistēnā. de quo Jaco. iij. Resistite dyabo
 lo z fugiet a vob'. Ratio Hiero. Debilis est
 hostis nō potest vincere nisi volente. Ideo
 i. P. v. Vigilate qz aduersari' vester dyabo
 lus tanqz leo rugiens circūit querēs que de
 uorer. cui fortiter resistite in fide. Et merito
 xtem' vigilare resistēdo. qz dicit Bern. Il
 lius est mala suggerere nostrū vero nō p'ien
 tire. qz dicit Jhdo. Nō est potestas. sed no
 stra volūtas mācipat nos dyabolo. Qui
 tus fur est mors' assistentia. qz mors appo
 pinquat occulte et vbiqz. Seneca. Mors
 vbiqz re expectat z vna dierum te arripiet.
 Quia fm Aug. de verb' dñi. Mors est cer
 ta. hora incerta vt semp' sit suspecta. Et apo
 stolus. i. ad Thessa. v. Dies dñi sicut fur i
 nocte veniet. s. occulte. Jō Aug. Si nō scis
 qua hora veniet. ideo semp' vigila vt te sem
 per inuentat paratū. s. in bonis opibz. qz di
 cit Aug'. de disciplina xp'iana. Nō p't male
 mori qui bene vixerit. Jō cōtra istum furez
 est vigilandū p' exercitiū bonoz operū. Eccl
 iij. Ante obitū opare iusticiā. Nāz ille fur
 furat nobis meritū vite p'lenis. Ideo ap'ls
 ad Gal. vi. Duz tps habem' opemur bonū
 Eo q' saluator dixit Joh. ix. Ne optet ope
 rari donec dies est. veniet nox qñ nemo opa
 ri pōt. s. post mortē. Potest hō queri illud
 Lu. xvi. Quid faciā qz auferat a medijs vil
 licationē. fodere nō valeo. mendicare erube
 sco. Jō Eccl. xi. In die bonoz nō sis imme
 mor maloz. videlicet q' reddat vnicuiqz iu
 sta opa sua. Talis fuit Seneca dicens. An
 te senectutē cogitari vt bene viuere vt in se
 nectute bene moreretur. Nam dicit Augusti.

De sancta Elyfabeth

Non est mala mors putanda cū precesserit bona vita. quā dixit beatus Martinus. vt patet in eius legenda.

De sancta Elyfabeth.
Sermo CLV.

Endidit omnia

que habuit et emit eaz. Math. xij. et legit ad honore beate Elyfabeth pro euāgelicali officio. Fontin⁹ in descriptionibz vniuersi dicit. Lumine maiori supueniente min⁹ lumē obscurat. vt patet de sole et stellis. sole lucente lux stellarū obscuratur. Spūaliter. Per mai⁹ lumē intelligit lux beatitudinis eterne. Psal. xxxv. In lumine tuo videbim⁹ lumē. Cū hoc lumen lucet per amorē et desiderū in mente hominis. tunc extinguit lumē p̄sentis felicitatis. De q̄ Dylar⁹ sup Mat. Qui eternā beatitudinē desiderat necesse est vt mundanorū dulcedinē renūciat. eo q̄ ista duo simul stare non p̄nt. scz dulcedo tp̄alis et eternalis. De quo Bern. Sicut ignis et aqua simul stare nō p̄nt. sic nec tp̄ales et spūales deliciae. Jō Ambro. Qui p̄terit tp̄alia merebit sempiterna. figurat Gen. xij. cū abraam egressus esset de terra et de cognatione sua et de domo patris sui. tunc b̄ndictio omnium gentium fuit si ei p̄missa. Spūaliter. Per abraam intelligitur q̄libet fidelis q̄ nitit sequi benedictionē beatitudinis eterne debet relinquere terrena desideria et carnalia et omnia caduca. ille cōsequit eternā. De q̄ Varro in sententijs. Cū cōtra p̄stponat q̄ lumē beatitudinis eterne p̄le q̄ adoptat. Talis fuit beata Elyfabeth. que reliquit lumē p̄sentis felicitatis anhelās ad lumē eternitatis. De quo thema. Vendidit omnia q̄ habuit etc. In summa p̄ntis euāgelij comedat b̄tā Elyfabeth a duobz P̄rio a vita actiua. Secōdo a vita contemplatiua P̄rimū innuit ibi. in agro abscondito. Secundū in negociatore experto. De primo dicit. In illo tpe. scz cū hiesus sedebat iec⁹ mare et cōgregare fuerūt ad eū turbe. ita vt in nauiculā ascendens sederet. et ois turba staret in litore. Tunc loquit⁹ est eis multa in parabolis. inter cetera dixit istā parabolam. Simile est regnū celoz. i. xps rex glie. N. Orosius. Xps dicit regnū celoz quatuor de causis. P̄rio naz scz in regno celoz est eterna vita vt etiā dicit terra viuentiū. De quo ps. xxvi. Credo videre bona dñi etc. qz

ibi nullus morit. Et sic in xpo habem⁹ vitam eternā. Joh. xvij. Dec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū et hiesū xpm quez misisti. Nā ipse dixit Joh. v. Sicut p̄ habet vitam in semetipso. sic et filius habet vitam in semetipso. et qui adheret vite mori non p̄t. Sic q̄ xpo adheret p̄ fidem et charitatem. De q̄ Joh. xi. Qui credit in me etiā si mortuus fuerit uiuet. Secōdo xpus dicit regnū celoz. qz est via ad regnū. Joh. xij. Ego sum via veritas et vita. Et subdit. Nemo venit ad p̄rem nisi p̄ me. Ut Aug. Xps in h̄sanitate fact⁹ est nobis via ad suā diuinitatem. Jō Joh. x. Per me si q̄s introierit saluabit. Tercio xpus dicit regnū celoz. qz habet clauē regni celoz. Ut Apoca. iij. Qui habet clauē dom⁹ dauid. Nā ipse aperuit regnū celoz clauē crucis. De q̄ Jsa. xij. Dabo clauē domus dauid sup humerū eius Ideo Apoca. iij. Aperit et nemo claudit. scz saluādis. claudit et nemo aperit. scz damnādis. Quarto dicit xpus regnū celoz. qz ciues celestes manēt in eo. Sic fideles ad celestem ciuitatē p̄tinētes h̄nt hic mansionē in xpo. De q̄ Joh. vi. Qui māducat meam carnē in me manet et ego in eo. Hoc regnū celoz xps est sicut thesauro abscondito in agro. Ager est caro eius sanctissima. thesaur⁹ eius diuinitas. De q̄ Col. ij. Omnes thesauri sapiētie et scientie in eo sunt absconditi. Iste thesaur⁹ est in agro. i. in carne xpi absconditus. iuxta illud Jsa. xlv. Vere tu es etc⁹ absconditus. Nā sua p̄tētia absconditabat in humilitate p̄fundā. sua maiestas in passione sua acerbissima. Jō dicit Bre. Latenter recepit dyabolū tanq̄ p̄ ecā hamo impostam. Dicit ager redolens De q̄ Gen. xij. Ecce odor silij mei sicut odor agri pleni. Dicit ager supabundat oleo misericordie et vino vitalis doctrine De q̄ Joh. vi. Dñe quo ibi mus verba vite eterne habes. Hoc vino in ebriatus est petrus videns transfigurationem corporis sui in monte thabor. et oblitus omnium t̄m in tabernacul⁹ hui⁹ vini comorari voluit dicens Mat. xvij. Dñe bonū est nos hic esse. faciamus tria tabernacula. Dicit ager in lit triticum panis euāgelici. omne delectamentū in se h̄ntem. Sap. xvi. De quo et ps. lxxvij. Panem an gelozū manducauit homo. Quez qui inuenit homo. Iste thesaurus debet queri et inueniri De quo Dugo de arca noel libro. i. ca. vlti. De p̄o desiderium querit. per fidem inuenit. p̄ gustū

tangit. Ideo hortat nos Bern. sup Cantl. dicens. Crede in deū et inuenisti eum. quia credere est inuenire. eo q̄ dicit ad Ephe. iij. Dico xpm̄ p̄ fidem habitare in cordibz nostris. Et sic beata Elyzabeth inuenit hūc p̄ciosum thesaurū. vt potuit dicere illud La. ti. iij. Inueni eū quē diligis aīa mea nec dimittam eū. tenet eū. Tenet enī p̄ charitatez iuxta illud. i. Joh. iij. Qui i charitate manet in deo manet et deus in eo. Dicit uāqz sanctus Tho. in. ij. q. iij. ar. iij. Forma fidei est charitas. qz p̄ charitatē actus fidei p̄ficiuntur et rectorat. et q̄ tunc sic experit p̄ charitatē dulcedinē diuini amoris hūc respicit omnis dulcedo carnalis. De quo Bern. Sic serpens moysi comedit omnes serpentes magorū sic amor diuini omē absolet amorē alienū. Talem amorē habuit beata Elyzabeth. de quo subdit. Quē qui hō inuenit. s. p̄ fidez tenet p̄ charitatē. abscedit. s. p̄ rectā intentionem. qz dicit Bre. Dep̄dari desiderat q̄ thesaurū publice in via portat. Sic q̄ intentio nō falsificat abijt. i. amorēz carnis deserit. qz s̄m Brego. Sustato spū desipit omnis caro. Ven didit oīa. i. ob amorē xpi renūciat oībus. De quo ad Phil. iij. Omnia arbitrat̄ sum vt stercorea vt xpi in lucifacerē. Et emit eam. Bre. Agrū compat oībz venditis q̄ seculi voluptatibz renūciat. Jō Amb. Qui vult deū possidere renūciat mūdo vt sit illi i deo tota possessio. Nā sine isto thesauro. scz diuinitatis nullus mēref̄ dici felix. i. diues. De quo Aug. Qui deū habet oīa habet. recedente deo nihil habet. qz ipse est iuba nra: et totū bonū nostrū. Un̄ ps. xxxvij. Nōne dñs: et substantia mea apud te est. Jō Aug. sup Johannē. Deus est tibi totū qd̄ desideras. si elūnis panis est. si sitis sors est. si infirmus medicus est. si in tenebris es lumē est. si times mortē vira ē. Quapropter dicit Aug. sup psal. xxvi. Nihil dulce p̄ter deū. Jō quid qd̄ mihi deus dare vult p̄ter se auferat totū et det mihi se. Ad quē thesaurū omī tpe anhelare debem⁹ et in memoria h̄c. s̄m q̄ dicit Hugo in li. i. de claustro anie. Sic nullum est momentū in q̄ non vtimur dei bonitate. sic nullū momentū debet esse in q̄ in nobis eius nō esset memoria. iuxta illud Matthei. vi. Ubi thesaurū tuus ibi et cor tuum. Sic fuit mens beate Elyzabeth stabilita sup thesaurū diuinitatis. p̄pter quez reliquit omnia vt haberet illū. Jō de ea legit q̄ parū pendit nobilitatē sanguinis vt canit ecclia.

Aspernata seculū generosi sanguinis parū pendit titulū. Jō reliquit omnia p̄palia vt canit ecclia. Egens egenis largiens sibi nihil retinens. celeste regnū ambiens. hoc plens omne respuit. Jō legit in epla que scribit p̄ uerb. vlti. Considerauit agrū et emit illum. scz p̄ opa misericordie. Dicit nāqz Ambro. Sicut diuitie sunt impedimēta salutis reprobis. ita bonis sunt adiutamēta virtutis. Sic de beata Elyzabeth q̄ cū p̄paliū diuitijs in oībus elemosinaz opibz expensis emit regnū eterne salutis. Jō Aug. in ps̄ona dñi dicit. Venale habeo. qd̄ regnū celorū. quātū valet. tantū q̄ntū habes. Quē regnū zachēus emur p̄ dimidio bonoz suorū vidua paup̄cula p̄ duobz minutis. qm̄ dōmin⁹ collaudauit Lu. xxi. Vere dico vobis q̄ hec vidua paup̄ plus q̄ omnia misit. Sic beata Elyzabeth ita emur q̄ omnia q̄ habuit dedit. de qua canit ecclia. In gazophylacio vidua cū vidua totū mittens p̄ciū. ita q̄ de ea impletur est illud Eccl. xxxi. Elemosinas illius narrat oīs ecclia sanctorū. ideo nobis hodie p̄ponit in exempluz vt itē q̄m̄ vestigia eius. Juxta illud Petri rauenenf̄ dicitis. Da paup̄erī vt det tibi. da paup̄i micaz vt accipias totū panē. da tectū accipe celuz. da res pituras vt accipias eternas mansuras. Dicit sc̄do cōmendatur beata Elyzabeth q̄ntū ad vitā p̄templariū. De q̄ subdit. Simile est regnū celoz homini negociatorū q̄ntū bonas margaritas. P̄ Ipse negociator: est xps̄ qui venit de angliā: id est de angeloz patria. Juxta illud Job. xvi. Exiui a p̄te et veni in mandum. Venit enī p̄ nauē. i. p̄ portā virginis. de q̄ nauis sc̄bitur puer. xxxi. Facta est vt nauis institoris de longe portans panē suū. Hoc factum est q̄ntū xpm̄ de altissimo celoz ad terrā pduxit cū met abz gratiaz oīm. iuxta illud Job. i. Vidim⁹ eū plenū gratie et veritatē. Die negociator q̄ sicut bonas margaritas. i. anias hoīm que implerent ruinas angeloz. s̄m q̄ dixit Lu. xix. Nō venit sibi hoīs aīas p̄dere sed sal. Et hoīs dicunt margarite ea de causa. qz sicut margarite generant de celesti rore. sic creati sum⁹ ex dei gratia et bonitate. vt dicit Mḡs in. ij. sententiaz di. i. Quare creatus est hō p̄pter dei bonitatē. Vidit nāqz deus suā essentialē bonitatē cōmunicare alijs et nō minui. Creauit igit̄ rationalē creaturam cui cōmunicaret suaz bonitatem et eternū gaudiū. Un̄ Aug. de doctrina xp̄ia.

De sancta Elyfabeth

na. Quia bon^{us} est de^{us}. et in q^untū sum^{us} boni sum^{us}. In uera aut^{em} una p^{re}ciosa margarita. id est oib^{us} aiab^{us} hoimⁱⁿ. Et dicuntur una p^{ro}pter unione^m fidei et charitat^{is}. iuxta illud Actū iij. Multitudinis creden^{ti} erat cor unū et aia una. Et d^{icit} p^{re}ciosa margarita. q^uo die Aug^{ustinus}. de spū et aia. Ania inter res a teo cognit^{as} sup^{er}at oia. Idē sup^{er} B^eat^{am}. Sicut te^{mp} ex cellit oem creaturā. sic hō quo ad aiam oem creaturā corpalem nature dignitate p^{re}cellit. Idē Aug^{ustinus}. de spū et aia. O aia mea q^u te deijcist^{is} si terrā amas melior es. si solē mita^{is} pulcrior es. si celū p^{re}claris altior es. solo creatore tuo inferior es. Ecce q^u p^{re}ciosa margarita p^{ro} q^u x^{ristus} dei fili^{us} factus est negociator. ut dicit Bern^{ardus}. Celestis impator factus est negociator. Negociū meū sine ocio egit q^uo diu i terris fuit. Venit namq^{ue} de angliā p^{er} aureā portam v^{ir}ginis. q^uo apporauit. dicit Aug^{ustinus}. In isto maligno seculo q^uo abundat nisi nasci. mori. laborare. **Q** De sunt merces regionis n^{ost}re. Ad tales merces mercator ille descendit. Et q^uo is mercator dat et accipit. dat q^uo habet. accipit q^uo nō habet. Sic x^{ristus} in sua mercatura dedit et accepit. accepit q^uo nō habuit. s. nasci. mori et laborare. dedit q^uo habuit. s. renasci et resurgere et in eternuz regnare. **Q** bone mercator gr^{ati}as agim^{us} tibi. fecisti nos. redemisti nos. emere q^uo seruū p^{ro}pt. facere aut^{em} nō p^{ro}pt. Ipe aut^{em} nos fecit ut essem^{us} et redēt ne frustra fuissē^{mus}. hec aug^{ustinus}. Et sic ex v^{er}b^{is} p^{ro} aug^{ustinus}. q^uo x^{ristus} accepit tria et dedit tria. et sic nobiscū cōmurauit. P^{ri}mo accepit n^{ost}ras merces. s. nasci. I^{sa}. ix. Paraulus nat^{us} est nobis. Dedit suā nobis merces. s. renasci. Joh^{ann}. i. Dedit eis p^{re}te^{re} filios dei fieri q^uo nō ex sanguinib^{us} neq^{ue} ex volūtatē carnis neq^{ue} ex voluntate viri. sed ex deo nati sunt Aug^{ustinus}. fact^{us} est p^{re}iceps n^{ost}re humanitat^{is}. ut p^{re}iceps essem^{us} merces. s. mori. Phil^{ip}. ij. Dumiliauit semetip^{sum} fact^{us} obediens vsq^{ue} ad mortē. Nō simplici mortē sed ignominiosa et dolorosa q^uo planta pedis te. I^{sa}. i. Et sic ex amore suo p^{ro}stituit hanc emptionē. Bern^{ardus}. In q^uo illuxit clarus q^uo nos dilexit d^{omi}n^{us} q^uo in ei^{us} vulneribus. pater archanū cordis p^{ro} foramē corpis sibi patuit latēs misericordia dei. Bern^{ardus}. Clamat vuln^{us}. clamat lancea et clau^{is} q^uo de^{us} vere nos amauit. Sic in x^{risto} m^undum recōciliās sibi postq^uo recepit urām merces. s. mori dedit nobis suā. s. resurgere. resurgit q^uo prius cecidit. ceciderat hō in corpe p^{ro} mortē. in aia

p^{ro} culpā. in vtroq^{ue} p^{ro} penā eternā. s. x^{ristus} dedit nob^{is} resurgere p^{ro} resuscitationē. Joh^{ann}. vi. Ego resuscitabo eū in nouissimo die In aia p^{ro} iustificationē. Apoc^{alypsis}. xv. Beat^{us} q^uo h^{ab}et p^{re}tem in resurrectione p^{ri}ma. in vtroq^{ue} p^{ro} v^{er}u^lq^{ue}. s. anie et corpis beatificationē. q^uo aia beatificabitur ad p^{re}emplationē celestis ingrediendo corp^{us} vero beatificabit egrediedo ad visioⁿe h^umanitat^{is}. Et in vtraq^{ue} visioⁿe erit plena satietas atq^{ue} refectio. iuxta illud Joh^{ann}. x. In gradient et egredient et pascua inuenient **T**ercio recepit labores. Ipe namq^{ue} laborauit corde cōpassionē h^{ab}endo Mar^{ti}. viij. Miserere^{re} sup^{er} turbā. De q^uo labore dicit I^{sa}. xliij. p^{ro} eo q^uo laborauit p^{ro} aia dicens. Seruire me fecisti peccat^{is} tuis et labore p^{ro}stitisti. Secundo laborauit ore et voce p^{ro}dicādo. De q^uo ps^{alms}. lxxvij. Laborauit clam^{is} rauce facte sūt fauces mee. Ite laborauit ocul^{is} flendo. U^l ps^{alms}. vi. Laborauit in gemitu meo. Tercio laborauit toto corpe penā sustinendo p^{ro} salute. Laborauit sustinēs. imo laborauit p^{ro}ciou^{is} n^{ost}roz onera sustinendo. U^l I^{sa}. xliij. Seruire me fecistis p^{ro}ciis v^{ost}ris. Et I^{sa}. liij. U^l re languores n^{ost}ros ipse tulit. et peccata nostra ipse portauit. Postq^uo cepit v^{ost}ra merces. s. laborare. dedit nobis suā. s. regnare. iuxta illud Lu^{ca}. xij. Nolite timere pusillus gre^{gor}. cōplacuit patri meo vobis dare regnū. Ostendit liberalitatē et charitatē cum dedit patri hāc p^{re}ciolam margaritā. id est aias n^{ost}ras Ita ardent^{er} desiderauit et quaesiuit q^uo abiit et vendidit omnia q^uo habuit. s. q^uo in ara crucis coram oib^{us} nudat^{us} est. Enā corp^{us} et animaz in p^{re}ciū n^{ost}re redemptionis dedit. Mar^{ti}. xv. Venit filius hois dare aiam suā in redemptionem p^{ro} multis. Idē dicit Ezech^{iel}. xvij. Omnes anie mee sumi. Ideo isti sacrilegiū cōmittunt q^uo aias suas x^{risti} sanguine redēptas auferūt teo et offerunt dyabolo. Quapropter hortat nos Aug^{ustinus}. dicens. O anima mea attēde q^uo v^{er}u^l valeas. q^uo tū p^{ro} te datū sit cogita ne i p^{ro}ditionē te tradas. pensa q^uo charaz te habuit q^uo te charo p^{re}ciō redemit. s. nō l^{it} tu ip^{sum} p^{ro}dere qui te ita care venit saluare: hoc ille. Nozaliter. Sic nos debem^{us} p^{ro}sidere illā p^{re}ciolam margaritā et p^{ro}uidenter negociari. ut docet Bern^{ardus}. Seture negociabor p^{ro}ciou^{is} m^undi d^{omi}ni meo. Nō eni paruz si ducie m^undi p^{ro}stat robur q^uo ille summ^{us} impator factus est negociator. Nā s^{ecundum} Aug^{ustinus}. doctrina x^{ristiana}. Omnis x^{risti} actio est n^{ost}ra instructio. Sic x^{ristus} negociari voluit. ut nos

negociari doceret in spiritu interioris hoīs
 que negociatio lau dat. prouer. iij. Melior
 est negociatio auri et argenti et p̄ciosior et cū/
 ctis opibz. Quā negociatione docet Lu. xij
 Negociamini dū venio. R Pro q̄ sci
 endū illa loca sunt apta ad lucrandum vbi
 nō longe ab in uicē sunt multa loca forentia
 et uicane multe nundine. eo q̄ mercatores sua
 mercumonia ad eadē loca vicina p̄t̄t̄t̄t̄t̄t̄t̄t̄t̄
 transportare. Jō volētes mercari et negocia
 ri qd̄ in eternū expedit ingrediant̄ interiora
 nra colligātes sarcinulas nras. videlicet
 intellectu et affectū. Et mentaliter discurre
 mus ad loca vicina. q̄ et si longe aliq̄ distate
 videant. v̄p̄uta celū et infernū. spū t̄n̄i proxi
 ma sunt et mente velociter oīa p̄currere pos
 sumus sine quibus obstaculo retardāte. qz in
 imaginatiōe facilliter currit hō: et i actu ocu
 li p̄transit oīa loca. Collectis ergo sarcinū
 lis t̄ris. i. iu electu et affectu recurrem⁹ in
 trosum ad nundinas et negociamur S
 P̄mo ad ca materia p̄ctōz n̄oz ponderā
 tes et mensurātes multitudinē et magnitu
 dinē p̄ctōz n̄oz. Qd̄ fecit manasses. ij. Pa
 ralis. vlti. dices. Peccauī sup̄ numerū are
 ne matis multiplicare sunt iniquitates mee.
 Nō sum dign⁹ videre altitudinē celi p̄ ml
 titudinē iniquitatis mee. In his nūq̄inis tā
 diu exercitantes quosq̄ lucrēmur merces oī
 bus mūdi diuitijs meliores. qd̄ est peniten
 tia salutaris. nā in ponderibz et mēsuris dat
 et aliqd̄ accipit. Sic et nos p̄ pondere p̄ctō
 rū n̄oz accipiam⁹ penitentiā rigorosam
 s̄m qualitatē p̄ctōrū. Juxta illud Luce. iij.
 Facite dignos fruct⁹ p̄nitie. Nā scribit De
 utero. xxxv. s̄m mēsurā peccati erit plagarū
 modus. Que cōmutatio erit nob̄ melior et
 vtilior q̄ oīs diuitie mūdi. De quo L̄ris.
 Vera p̄nitia est auro utilantior. sole splen
 didior. cunctis thesauris melior. Nā oīa li
 gata soluit et pacisum aperit. Et hoc est p̄
 mū dignū lucrū qd̄ in h̄ foro lucrāmur. sine
 quo nullū lucrū in reliq̄s p̄sequimur. Lu. xij
 Nisi p̄nitiam egerit oīs simul p̄bit. Idcir
 co si vere cognoscim⁹ malum qd̄ ex p̄ctō in
 currimus a penitētia nos nullo modo cōti
 nerem⁹ scientes deū esse misericordē et se a re
 missione nunq̄ tenere. qz s̄m L̄ris. qz cito
 hō dat p̄nitiam et p̄nitentiā p̄ peccat̄ suis. tā
 cito accipiet eoz remissionē. Actu. iij. Peni
 temini vt releant vob̄ peccata v̄ra. Aug. i li.
 de peni. Nihil est qd̄ medicamentū p̄nitie an
 tecedere possit. Nā si totēgerent misse q̄t

sunt celi stelle nō p̄nt prodesse sine p̄nitia. p̄
 vij. Nisi p̄uersi fuerit gladiū suū vibrauit
 Jō nemo negligat has nūdinas ne p̄ritet
 p̄nitio magno. Lu. iij. Penitentiam agite et
 appropinquet vob̄ reg. ce. S̄do curra
 mus ad nūdinas defectuū nostrorū. q̄ mer
 catio immediate sequitur p̄nitiam. Nā hō sen
 tiens se p̄ alienationē p̄sēie et attestatiōem
 sp̄s̄sancti remissionē p̄ctōz p̄ grām p̄secu
 rā intima deuotiōe erigit se ad grās offeren
 das. S; ecce sunt et assunt q̄ nos impediūt
 videlicet defect⁹ nri et reliq̄e p̄ctōz nostrorū
 iniquitantes nos vt ad grās referēdas caput
 erigere nō valeam⁹. et t̄nc p̄mū incipit ap
 parere egocij t̄n̄i difficultas. Cū etenim ex p̄
 sentia crearet grā et volūtas ad faciendū qd̄
 nouit deo esse placitū. et ipi defectus sunt ad
 huc crudi et vulneribz nouiter sanatis impe
 diunt nouā voluntatē. Et sic causant dolo
 rē et anxietates multas. lugēs mens plus de
 secus q̄ pu⁹ ip̄a peccata. Et h̄ est qd̄ dicit
 Bern. Benign⁹ deus q̄ nō p̄mittit dilectuz
 suū in principio letari. s; p̄mittit difficulta
 tem vt incitet ad hūilitatē. Nā in h̄ foro si
 fideliter intenti fuerim⁹ mercabimur bonū
 lucrū qd̄ erit vtile in thesauris sp̄s̄alibz. s; hu
 militatē. Que quidē hūilitas p̄ ceteris virtut
 ribz placet deo. et q̄ Jsa. viii. Ad quē respici
 amur ad hūilitatem et quietū et tremētē timo
 nes meos. Deceni hūilitas excellit oīs
 diuitias mūdi. et facit hoīes in grā ditiores
 De q̄ Hiero. sup̄ mathū. Hūilitas est me
 ritū grāz custos virtutū. Et nihil ē qd̄ deo
 ita grāti facit et hoībz. q̄ si vite merito non
 magni s; hūilitate infimi videremur. Ideo
 Bern. Insan⁹ est quēq̄ in alijs vite mai
 nis q̄ in sola hūilitate p̄didit. De q̄ Grego.
 Perit oīe qd̄ agit nisi i sola humilitate cu
 stodiāt. Tercio discurrem⁹ ad nūdinas
 beneficiorū dei. considerātes q̄lia et q̄nta benefi
 cia det nob̄ et inueniem⁹ q̄ magna est misē
 ratio. q̄ gratuita dignatio. stupenda dulce
 do q̄ inclināt deū vt misereat nri. Quis enī
 est ille b̄n̄factor. reuera de⁹ cui⁹ magnitudi
 nis nō est finis. q̄ bonoz nostrorū nō indigz
 sufficiens sibi est. Et cū cor suū dulciter po
 fuerit sup̄ nos miseros et indignos. ac si ex
 grā nra dependet oīe bonū suuz. Qualia
 aut et q̄nta sunt b̄n̄ficia q̄ contulit nob̄ intu
 emur. Creauit nāq̄ nos ad suā imaginē. de
 dit nob̄ angelos ad ministeria. oīa subiecit
 sub pedibz nostris. Dāns celū cū sideribz. ter
 ram cū germīnibz. aerē cū volucibz. aquaz

De sancta Elyfabeth

cā piscibz. tandē redit seipm in edulū z i te demptio is pēu. z i futuro seipm nob dabit in eterne fructio is pmiū. vt implebit illud Deutero. xxvij. Apier tibi tē thesaurū suū optimū. Ex his nudinis mereabimur pōio sam z nobilissimā margaritā q̄ supat omne aurū z argentū. sc̄charitatē. q̄ est v̄tus nobilissima. de q̄ Hugo. Charitas oim virtutū obtinet principatū. Ad quā s̄rurē acq̄rēdā nihil magis ineitat q̄ bñficioz tē memoria De q̄ Aug. Ad tē dilectionē tē nob excitā dā nutriendā z augmētandā nihil ita valz sicut bñficioz ei⁹ frequēs p̄sideratio. q̄ sunt plura z infinita. De q̄bz Hugo in li. medi/rationū. Quid apli⁹ nbi debuit facere de⁹ z nō fecit. cū nō eras creauit te. fūū pēti z dy/aboli te feceras z te redemit. redēptū te glōnificabit. Si i his nudinis te exercitaberis. vt q̄s aux ignitū. i. charitatem tē acq̄res. qz dicit Aug. Nihil ita hūanis affectibz ē un/pessum. q̄ vt tu diliges diligere tēp̄m Si nō pigeat amare non pigeat reamare. Si p̄siderares illud Bern. Xps̄ tē filius inoz voluit vt nos viuerem⁹. fūre vt nos tegna remus. exulare vt nos repatriaremur. paup̄ effici vt nos diuaremur. voluit illud vt nos honoraremur. crucifigi vt nos liberaremur voluit vt agnus occidi vt nos epularemur. sanguinē fundere vt nos febriaremur. Dec in nudinis bñficioz meditāres. charitatez vt q̄s emere⁹. Dicit Bern. Si donaueris q̄d q̄d potes. q̄d q̄d es. nō eris sic stella ad solem. puluis ad montē. stilla ad flumen. Quato eam⁹ ad nudinas in regionē. d̄is/ similitudinē. i. mūdū. z videam⁹ q̄d ibi cōtinet venale. i. carnis deliciaz inerte diuine z terrene glie. De q̄bz. i. Johā. ij. Quid q̄d ē in mōdo aut est p̄cupiscētia carnis. q̄ntū ad delicias. aut oculoꝝ. q̄ntū ad diuitias. aut supbia vite q̄ntū ad honores. q̄ oia sūt rā/ stiozia. i. Joh. ij. Trāst mūdus z p̄cupiscētia ei⁹. Et si oim p̄cupiscētiā z oia venalia hui⁹ mōdi in foro acq̄sier. nihil tñ tecuz portabis. Dicit Bern. Mūdus in eozabile est bñ p̄stituit sanitorē. nil sinit deponere. Job. i. Mūdus egressus suz. nud⁹ reuertar. Et. i. ad Thimo. vi. Nihil inuulim⁹ in hūc mūdum nec aliq̄d deportabim⁹. Si rite nos exercitem⁹ in his nudinis tūc lucratur bo/ nū thesaurū. i. mundū d̄temptū. q̄ plus conferit utilitatis q̄ vn̄i uersa mundi machina. Quē d̄temptū docet iohānes. i. Joh. ij. No lite diligere mundū. si q̄s diligit mōdū non

est charitas p̄ris in eo. Et merito est d̄tem/ nendus. qz dicit Bern. in s̄mone. Mūdus est vbi malicie plunimū. sapie modicū. vbi oim̄ia sunt viscola. oia lubrica. oia tenebus operta z laqueis oblecta. vbi p̄clirant anie. vbi affligunt corpa. vbi ois vanitas z afflicio spūs. Jō En̄. Miser est mūdus. ml/ seruini q̄ eū sequunt⁹ z diligūt. Nā mūdialia opa semp̄ excluderūt hoīem ab eterna vita. Bern. Tu igit si recta sapis relinque hēc oim̄ia p̄pter illū q̄ est sup oia. Quato per gemus ad nudinas infernales. p̄sideremus regionē z videam⁹ venalia si placēt aut di/ splacent. De q̄bz dicit Bern. Est alia regio dura vbi est loē afflicio is. terra obliuio is terra miseriaruz. terra turbinis z caliginis. terra maledictionis z m̄orū. in qua nullus ordo sed sempitern⁹ horroz inhabitat. ibi ē ignis inextinguibilis Mat. xxv. Ite maledicti in ignē eter. Ibi frigus intolerabile Job xxij. Ibi ab aq̄s niuū ad calozē niuū. Jō Mat. xij. Ibi sterus z stridor dentium Ibi fetor intolerabil. eo q̄ dicit ps. r. Ignis z sulphur ps calicis eoz. Ibi eterna famēs z sitis. ps. lvij. Famem patient vt canes. vt pater de diuine q̄ peruit gutrā aque Lu. xvi Ibi horrida vino temonū. De q̄bz Sapi. xvij. Persone rustes z horn biles p̄stant il/ lis pauozē Bern. in sermone. Ibi clamat p̄lo/ solus ad pilosum. remon ad remonē. p̄cure dilacera z interfice velociter. spolia. de rāhe cito tēpdare. Ibi sūt vincula z tenebre. De q̄bz Mat. xxij. Ligatis manibz z pedibz projice in tenebas zc. Ibi mors eterna z perpetua tristitia sine oim̄i cōsolatione. Ps. xlvij. Mors depascet eos. Greg. in omel. Ent mors eius sine morte. defec⁹ sine defec⁹. mors ibi incipit semp̄ z deficere nescit In his nudinis debemus emere odium peccati dicentes in cordibus nostris. meli⁹ est subiacere presentibus penalitatibus q̄ eter/ nis cruciatibus. qz dicit Hiero. super Die/ remiam. Libens nunc tormenta pator vt a futuris liberer. Nā presentia tormenta sunt futurorum remedia. Nam si crudelis vide tur esse passio. memēro q̄ in diluio deleuit humanū gen⁹. sup sodomaz ignē z sulphu rem pluit. egyptos submersit. israelitas in deserto prostrauit. q̄d erit cū in eternū puni/ et. Jō peniteam⁹ hie ne pu niemur ibi. ideo habeam⁹ h̄ odio p̄m̄ ne p̄ eo incurrām⁹ infernū supplicū. Et merito p̄m̄ est odiendū Dicit Samsfredus in noua poetria. Pessi/

ma res viciū nil eā pñciosum. qz nihil priuat nos a diuina visione nisi pēta z scelera. **Jō Anfr.** in orōibz. **D** qz amara res et mala pētm. qz factiles hz actus z difficiles exitus qz dicit **Ezech. xvij.** **A**ia q peccauerit ipa moriet. **S**exto currendū est ad nūdinas regni celoz. ad regione glōsam voluptuosaz z gaudiosam. **A**d regionem glōsam ps. ci. **B**lia z diuitie in domo ei. **J**dē ps. lxxvi. **B**losa dicta sunt de te ciuitas dei. **I**pa ē regio gaudiosa. **I**sa. lxx. **S**audebit z exultabit i eternū **I**bi tot sūt gaudia qz sūt angli z sancti z gregari. qz dicit **Bern.** **A**nusqz gaudet ita de tono alieno sic de pprio. **I**ste regio est voluptuosa. de cuius relictis dicit ps. xxxv. **I**nebrabunt ab vbertate domus tue. de torrente voluptarij potabis eos. **L**ectes relictie compant torrenti ppter cōmulū cōstruentiū z inundationem facientiū. qz ex deo z sanctis hoibz z angelis sūt in nos. qz deo erit oia in oibz nob. **I**n his nūdis emere dētm desideria supnoz. qbz adepti nihil āpli libet intueri. dicitēs cū aplō ad **Phil. i.** **L**upio dissolui z esse cū xpo. **N**ā dicit **Dico.** **S**i te delectat hūana gaudia falsa sceli hūius leticia. breuis poteria. illic mentē cuoca z oia reputabis vt stercoza. **S**ic illuc exaltabis tua desideria. vbi fm **Aug.** est actio n̄ penosa. reqēs nō tediosa. vita sine defectioe. laus diuina sine cessatioe. merces tam magna q nō pōr mēsurari. tam multa q non pōt numerari. tā pñiosa q nō pōt estimari. tā longeva q nō pōt terminari. **A**d has nūdinas ium vocari. **I**lla ē patria ad quā cōditi sum. māno secuta. hūm supna q ē mē nra. **U**bi fm **Aug.** nullū aderit malū. nullū larebit bonū. **J**dē circo sumope ē desiderā dū. **S**eprio pgere debemus ad nūdinas glōsas oim meliores. qz dñs possidet in se ipso. q inhabitat lucē inaccessibilē. z el scia exuperat oim sensu m. **A**d has nūdinas anima ptemplatiua pgete dōz ptemplādo tria. scilicet iudicioz pfunditate. dulcedis bonitatez et maiestatis sublimitate. de qbz reportabimus z mercabimur tria oibz diuitijs meliora. **P**rio ptemplari debem iudicioz profunditate. **D**e q ps. xxxv. **J**udicia dei abyssus multa. ibi mercabimur pauore z reuerētiale timore. sic **Paulus** tremēs dixit **Rō. xi.** **A**ltitudo diuitiaz sapie z scie dei. qz in cōprensibilia sunt iudicia eius zc. ita qz tremēt ptares. de q dicit **Job. xxvi.** **C**olūne ce li ptemiscūt z pauēt ad nutū ei. z **L. xi.**

Virtutes celoz mouebunt. **S**up q **Greg.** **S**i pcurt cedrus libani. qd faciet virgulta deserti. **S**ēdo pteplemur dulcedis bonitate. de q ps. xxx. qz magna multitudo dulce dinis tue dñe **I**bi mercabimur z lucrēmur suauitatis dulcorē. **T**alis fuit **salomō** **Sap. xij.** dicit. **D** qz suauis z bonus est dñe spūs tuus q vt dulcedinē tuā in filios dētmō strare. ps. xxxij. **S**ustate z videte. qm suauis est dñs. **Q**uā dulcedinē sensit **Aug.** dī. **N**il me delectat nisi de te audire. de te loqui. de te pferre **T**ercio ptemplari debem maiestatis sublimitate in q mercabimur stupore z ammirationē sue maiestatis. de q **Bern.** **P**re capua z maria pteplatio ē admiratio maiestatis. q reqre cor purgatū a vicijs. libez orbitriū a pectis. ornatū vntibus. vt se facile possit ad supna leuare. z se aliqñ p aliqs morulas stupore z extasi in suspensuz tenere. z ammirari ei bonitate sapiam z maiestare. **Grego.** **T**ūc intram in dei maiestare cū i pteplatioe ei obmutescim. plus desiderijs loquēdo qz vbiis exprimēdo. **I**bi aie pteplatiue ē gaudiū ineffabile. de q **Anfr.** **D** qz delectabile est illud bonū qd pñnet locū ditatēz oim bonoz. **S**i iocunda est vira creata. qd increata. **S**i delectabil est creatura. qd creator. **S**i delectabil est pñs pulcritudo. ibi i eo iusti fulgebūt sicut sol. **S**i hic delectat libertas aut fortunudo. ibi siles crim angelis dei **S**i delectat h melo dia. ibi canunt angli nō cessantes die ac nocte clamātes. scūs sancti scūs. **S**i delectat hic amicabile societas. ibi angeloz z hoim vna voluntas. **A**d qz nūdinas pducatur nos scā trinitas. **A**men.

De sancta Katherina.
Sermo CLVI.

Multe filie re

m gū gregauerunt diuitias tu
supgressa es vniūsas. puer. vl.

In summa sboz duo inuuant. **P**rio insumat meritū scāz vgiū. ibi. **M**ulte filie regū. scdo collaudat brāz **Katherinā** d excessiua ibi. tu supgressa es vniūsas. **Q**uo ad primū die. **M**ulte filie regū gregas diuitias scz spūales. **N**ota diuitie sūt triplēces. **P**rimē spūales. de qbz ps. lxi. **D**iuitie si affluat zc. **S**lo. **D**iuities licz hē s̄z in inherere. **N**ā qñ hō eis mēte inheret. tūc ad peccatū inducūt. i. **L**himo. v. **Q**ui cupiūt diuites fieri incidūt in tēptatiōes z in laqueum

De sancta katherina

dyaboli. Dicit q̄ cupiūt. nō qui diuitias habent. Bern. Plus uocet cupidit̄a q̄ substantia. Nā fm̄ Bre. Lor. 2 nō subam p̄u-
lat deus. Istas aut̄ nō congregauit beata katherina. sed dispersit dedit paup̄ibus. conside-
rans q̄ diuitie dicunt a diuidēdo. qd̄ r̄fecit
p̄siderauit q̄ incitāt ad pctm̄ r̄ reddūt men-
tē inquietā. Aug. Diuitias inuenisti r̄ req̄/
em p̄didisti. Idcirco religiosi debent tenere
uoluntariā paup̄ratē tendētes ad p̄fectionē
Sed heu religio pepit diuitias. sicut uen-
rauit matrē. Nā fm̄ Bern. Diuitie seculi
vix sine amore p̄nt possideri. Et sic amor q̄
totus in deū debet figi disp̄git ad extranea
r̄ sic min⁹ amat deus. Aug. Min⁹ te amat
q̄ tecū aliquid amat. Scd̄e sunt diuitie
sp̄iales. ille p̄sistūt in tribu. s. in meritis. vir-
tutibus r̄ gratiis. q̄ q̄nto eumulata cōporta-
mus tanto erimus ditiores. P̄me diuitie
sp̄iales p̄sistūt in meritis. De q̄b⁹ p̄ouerb. p̄
Benedictio dñi diuitias facit. quia opa nra
nequaq̄ sunt meritoria nisi de⁹ eisdem nris
meritis iudicant. Ben. i. Crescite r̄ multipli-
camini. Ut igit̄ multiplicent̄ p̄siderem⁹ se-
culares q̄rētes diuitias seculi. q̄b⁹ tū aliq̄n
frustrant̄. Ip̄i enī conuincunt̄ eoz exercitia ad
gregandū oīa que p̄nt. Sic r̄ nos in sp̄i-
tu opa meritoz p̄tinuare debem⁹ r̄ opa bo-
na in oīb⁹ ḡmerib⁹ exercitioz q̄b⁹ speramus
nos dño placere p̄nuātes eades in oītem-
pore p̄ua r̄ magna r̄ oīa q̄ possum⁹ ḡgregā-
tes. Eccl̄. ix. Q̄cunq̄ p̄t man⁹ tua opa-
ri instāter fac. Magna eū possum⁹ fortiter
agam⁹. in q̄b⁹ dū deficiam⁹ vel eo p̄p̄e languē-
te vel sp̄u tep̄sente minora faciam⁹. cū aut̄
nec illa possum⁹ orādo vel legēdo saltē deum
cogitem⁹. Sz cū hec nō possum⁹ t̄pe r̄ corpe
p̄p̄editi p̄pter deū ab oīb⁹ his cessam⁹. De q̄
Bern. Semp̄ p̄ ocul⁹ habeam⁹ nō illud qd̄
agam⁹. sed qd̄ agēdo intendim⁹. r̄ i. Lor. p̄.
Sive māducas sive bibis vel aliqd̄ aliud
facias. ac si diceret. qd̄qd̄ de genere bonoz
p̄ intentionē in deū poterit ordinari in oīb⁹
his diuitias meritoz ḡgregemus. Q̄ q̄ di-
ues in meritis ex̄tit beata katherina. q̄ fuit
fgo p̄dicatrix r̄ martyr. r̄ sic meruit triplicē
coronā. Scd̄e diuitie sp̄iales sunt virtutes.
Eccl̄. xliij. Sūt hoīes diuites in virtu-
te. Bre. Vere diuitie nō sunt opes lz virtu-
tes. quas q̄ possidet est in deū diues. Nam
p̄iores diuitie nō esse poterint sine his. ni-
hil enī est nob̄ meritoriu⁹ r̄ deo acceptū nisi
fuerit v̄tutibus adornatū. Sed illas diuiti-

as a nob̄ acquirere nō possum⁹ r̄ ex p̄p̄iis
laboribus nisi solus de⁹ opet̄ in nob̄. Sal. uij.
Qui tribuit nob̄ sp̄m̄ opat̄ v̄tutes in nob̄
sic de⁹ omnipotēs. De q̄ Aug. Vir⁹ est tā no-
bilis effect⁹ vt nullus opet̄ eā in nob̄ nisi de-
us. Possum⁹ m̄ coefficere vt deus nob̄ v̄tu-
tes largiatur. i. Lor. iij. Dei coadiutores si-
mus. Et sunt tria. s. vicioz reluctatio. dese-
ctū n̄oz humil̄ recognitio. r̄ p̄ v̄tutibus ef-
fectu oīa ad deū supplicatio. De tria si fece-
rimus a dño v̄tutes impetrem⁹. De sūt di-
uitie virtutū. Isa. xxxij. Diuitie saluti sapi-
entia r̄ scia r̄ ior dñi. Ip̄e v̄tutes thesauri
sūt. Dicit Sap. viij. Virtutibus nihil ē meli-
us in hac vita. Signāter p̄siderate debem⁹
virtutē charitatē. De qua Apoca. iij. Si au-
deo tibi emere aurū ignitū. i. caritatē. Bre.
Sicut nihil p̄ciolius deo. sic nec charitate.
Nā fm̄ Isido. de sum. bo. Caritas oīum v̄-
tutū obrinet̄ principatū. Ip̄a valet ad oīa
vt dicit Aug. sine q̄ nihil valent oīa. si desit
frustra habent̄ cetera. Tercie diuitie sp̄i-
ales sunt gr̄e. De q̄b⁹ p̄ouer. xxxi. Multe
filie regū ḡgregauerūt diuitias. q̄s h̄ habet
diues est in deum. Das itez nullus lucrari
poterit nisi a largitore gr̄e. qz sicut seip̄m hō
p̄ducere nō poterat ad esse nature. sic nec ad
esse gr̄e. Jō fm̄ Bonauē. Sra est donus dei
p̄ quā ania efficit̄ sponsa xpi. filia p̄ris eter-
ni. i. Pe. v. Deus dator oīs gratie. ps. lxxxv
iij. Gratia r̄ gloria dabit dñs. Et tñ inex-
cusabilis est hō si gr̄as nō habuerit. qz gr̄a
grat̄ data p̄ quā hō est p̄uent⁹ a deo semp̄ p̄-
sto est libez arbitriū excitare r̄ commouere.
Et huic cōmōtioni hō poterit p̄sentire. h̄ ē
in se facere q̄ homo poterit gr̄am gratū faci-
entē habere. alias n̄ p̄sequer̄ Aug. Qui te
creauit sine te. nō saluabit te sine te. Nā gr̄a
a trib⁹ p̄ficiat̄ licet aliter r̄ aliter. Est enim a
deo efficiente gr̄a grat̄ data libez arbitriū
excitante. r̄ a libero arbitrio p̄sentiente. q̄ enī
diuitijs gratiaz ditari desiderat̄ necesse est
vt suū libez arbitriū deo efficienti r̄ gr̄e gra-
tis excitanti p̄iūgat̄ Damasco. sup̄ Isa. Ho-
mines qz rōnales sunt actiū suoz dñi sunt
Nā gr̄a habet se ad libez arbitrium sicut sel-
sor ad equū. Iste tres diuitie sp̄iales dū h̄
mercant̄ tūc in eterna patria cōseruant̄. De
q̄ Aug. O felices r̄ beati h̄ in hac pegrinati-
one p̄stituti sūt sollicitissimi vt bona eoz in
eterna patria p̄seruent̄. qz hic habere v̄tutū
est. sed ibi esse est felicitatis. Deo lucrata bo-
na in celū sunt transportanda. vbi nectinea

comment

demolitur. nec fures effodiunt. sed sine diminutione in perpetuum sunt mansura. Videamus igitur de istorum trium transportatione. Dicit enim ad Heb. xiiij. Non habemus hic manentem civitatem sed futuram inquirimus. Nam in presentis seculo sunt laquei. insidie. fraudes. dolus nihil cum pace et tranquillitate possidere valeamus. ideo omnia nostra ad locum quieti sunt promittenda. Et videamus quomodo omnia nostra integra et sine corruptione et sine diminutione in celum transferamus. **¶** Terciumque sunt necessaria his que temporales divitias de loco in locum transferunt. sic nos cum spiritualibus. Primum sunt mundus et pure servare et non maculare de necessitate promiscende ne eruginent. Et sic opera nostra non debent maculari peccatis mortalibus. aliter eruginent et annihilent. **¶** Eccl. ix. Qui in uno offenderit multa bona perdet. **¶** Iohannes saul multa bona amisit. et pro inobedientia omnem gratiam. sic nos pro vniu peccati mortale. **¶** Ezech. xvij. Si auerterit se iustus a iusticia sua et fecerit iniquitatem. omnes iusticie eius non recedabunt. **¶** Scribit **¶** Luc. xij. Ne seras agrum tuum diuerso semine. **¶** Bre. Opera bona a deo acceptant que malorum admixtione non maculant. **¶** Dicit **¶** Eccl. xxxij. Unus edificans et alter destruens quod prodest verumque nisi labor. **¶** Isa. ix. Vestimentum tuum mixtum sanguine erit combustionem dignum. i. bonum opus mixtum peccato est ab ignis infernalis. **¶** Secundo non sunt expendende ne minuent. s. grauius expensis carnalium delectationum et solationum. Non est enim adhuc tempus spirituales divitias expendere. sed sunt reseruande. quia non erunt in huius tempore maiore nisi dominus aliquis guttulas nobis de eis de pinat edigne ad gustandum supra modum dulcedem fructum de nro reposito et reposito. **¶** Si cut cum magni vasis vinum in modico gustat ut probet. sic si expenderem pro magna parte diminuerem? **¶** Lu. vi. Ue vobis qui hic habetis solationem vestram. **¶** Talibus dicit **¶** Math. vi. Amendum dico vobis receperunt mercedem suam. **¶** Deo xij. Solatio abscondita est ab oculis meis ps. lxxvi. Rehuic consolari ania mea. **¶** Bern. Qui de reze affluentia solari respiciunt illos fructus et meritum delectabit. **¶** Tercio sunt abscondende ne rapiant. **¶** Bre. Dependant desiderat que thesaurum publice in via ponat **¶** Mat. thei. v. Attendite ne faciatis iusticiam coram hominibus ut videamini ab eis. **¶** Mat. vi. Elemosina tua sit in abscondito. **¶** Quarto non sunt appropriande ne perueniant. i. non sunt nostris viribus alcitende. licet etiam sepe sudando la-

toram. frustra tamen ut ait **¶** Hieremias conflatur chatoz si non dominus auxiliu prestiterit. **¶** Propter quod omne obsequium quod proprie dominorum est a domino est vocatum in sinuans quoniam in omnibus se prebet et coadiutor. **¶** Isa. xvi. Omnia opera nostra operatus est dominus. et inde sibi gloriam temus. nobis vtilitatem seruemus. **¶** Iohannes Deutero. vij. Ne dixeris in corde tuo. Fortitudo mea et robur manus mee prestiterunt mihi hec omnia. **¶** Sed recordare domini dei tui quoniam ipse tibi vires prouerit. **¶** Iohannes ps. xliij. Non in arcu meo sperato. nec gladio meus saluabit me. et sic de alijs adducit. nec in gladio suo possederunt terram et brachium etc. sed dextera tua et brachium tuum et illuminatio vultus tui. **¶** Unde **¶** Dan. iij. Nabuchodonosor ascripsit sibi potentiam dei. **¶** Nonne hec est ciuitas magna babilon quam ego edificauimus in labore meo. et in gladio meo decori. **¶** Cuius ad huc sermo esset in ore eius vox de celo venit. **¶** Regnum tuum transibit a te. et ab hominibus ciceris. et cum feris atque bestijs erit habitatio tua. **¶** Et sic eueniet talibus que sibi potentiam attribuerunt et non deo. **¶** Job. xxxi. Si olcularum super manum meam ore meo que est iniquitas maxima et negatio contra deum altissimum. **¶** Iohannes Aug. de singularitate. **¶** Si sapienter loquimur. ab illo est sapientia. **¶** Si fortiter aduersa toleramus. ab illo est patientia. i. **¶** Paral. vlti. **¶** Tuae sunt omnes et que te manu tua receperimus. **¶** Redimus tibi **¶** Quinto sunt transportende et in eternum expendant. et transferende sunt pro vera intentione in deum **¶** Bern. Intende in deum et propter deum. ut si gurat **¶** Ezech. xvij. **¶** Aquila gradis venit ad libanum et tulit medullam cedri in summitate frondium eius et transportauit in terram chanaan in vrbem negociatorum illa posuit. **¶** Spualiter **¶** Aquila gradis est homo preplariu que veit ad libanum. i. can dida vita. tulit medullam cedri in summitate frondium eius. i. auulsi bona opera et cum intentione transportauit in terram chanaan. i. in celum. **¶** **¶** Loz. x. Omnia ad gloriam dei facite. **¶** Phil. iij. **¶** Nra puerfatio in celis est **¶** Tercie diuinitate sunt eternales. **¶** ps. ci. **¶** Gloria et diuinitate in domo eius. **¶** De quibus ad **¶** Ephe. iij. **¶** Det nobis dominus diuinitatem glorie sue. **¶** puer. vij **¶** Necum sunt diuinitate et gloria. **¶** Loz. ij. **¶** Que oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que preparauit deo diligenter se. **¶** **¶** Dixi secundo collaudat beatam **¶** Katherinam de excessu aliarum. **¶** Nam pro ceteris gratiam meruit privilegiorum. **¶** Quaedam privilegia alijs sanctis deus concessit particulariter. **¶** Nec omnia beate **¶** Katherine concessit in passione vniuersaliter

De sancta katherina

Primo iohān̄ accessit p̄p̄i uisitationē ad ei⁹
transiit. sic beate katherine cū esset in carce
re p̄ps aduenit ei⁹ multitudinē angeloz di
cens. Constatns es filia ⁊ agnosce creatorē
tuū. p̄ cui⁹ amore laboriosus ⁊ adūsti p̄flicti.
Cōstans esto. qz ego tecū sum. nihil pauē
as. ⁊ h̄ erat signū special̄ amoris. De q̄ Joh.
xliij. Si q̄s diligit me ad eū uenimus ⁊c.

Secūm est celestis refectio. ⁊ istud fuit in
maria magdalena in deserto q̄ celestib⁹ refe
ctionib⁹ pascebat. ⁊ sic in br̄a katherina q̄
in carcere posita ut fame cruciaret. s̄ de⁹ ei⁹ p̄
columbā ei⁹ b̄u desinabat. Et illud attestat
p̄empti mūdane relectatiōis. qz caruales
delectatiōes p̄cip̄s. iō celestib⁹ p̄solatiou
bus nutriēbat. Un̄ Exo. xvi. q̄scito filijs is
rael defecit farina. tū cito dedit eis māna.

Tercū est petitionū exauditiō. ⁊ istud fuit
in beato Basilio ⁊ sancta margaretha ⁊ ka
therina. q̄ in sua passiōe deū orauit. Quicū
qz sui memoriā ageret in oib⁹ necessitatib⁹
miserordie effectū sentiret. h̄ fuit testimo
niū magne sanctitati. q̄ in oib⁹ petitionib⁹
exaudita est. Dicit enī Isa. lxx. Anteq̄ cla
mant exauditiā. Quartū est celestis porte
referatio Et istud fuit in br̄o stephano q̄ ce
los apros uidit ⁊ introiuit. Sic in beata ka
therina cū recollari deberet vox ad eā facta ē
dicēs. Ueni dilecta mea. ecce tibi celi ianua
est ap̄ta. Et istud attestat sue magne p̄scri
ptiōis. Celū enī aperit trib⁹ generib⁹ hoim. scz
p̄fectis. martyrib⁹ ⁊ de nouo baptisat. Sic
beata katherina fuit valde p̄fecta. martyr
p̄ciosa. ⁊ in suo sanguie baptisara. Quin
tū est angeloz accessio. Et istud fuit in bea
to martino. ad cui⁹ obitū angeli accesserūt.
Et sic in br̄a katherina cui angeli obsequi
p̄stuerūt i uita. i martyrio. ⁊ p̄ mortē. In uita
qz aḡs ip̄am de p̄flicti cū oratorib⁹ p̄fora
uit. In martyrio anḡs ei⁹ plagas peruenit
⁊ totas p̄fregit. Post mortē. qz anḡs corp⁹
ei⁹ tulerūt ⁊ sepelierūt. ⁊ istud attestatur sue
magne p̄gnitati. Hiero. Angel⁹ cognita est
p̄gnitas. angeli enī sunt p̄gines p̄ naturā ⁊
ip̄a p̄ gr̄ā. Magna gr̄a qz in uicula. xvij
annoz. sc̄do pulcra. tercio abūdana. quarto
libera. qd̄ est in mulierib⁹ piculosum. sed in
oib⁹ tuncbat deū. pu. er. xxxi. Mulier timēs
deū ip̄a laudabit. Jō angeli ei⁹ cōmorabant̄
Ecc̄. xxvij. Uolantia ad sibi silia ueniūt.

Septū est lac̄ emanatio. illud fuit in be
ato paulo. Et sic in beata katherina. lac̄ p̄
sanguine fluxit. Istud attribuit sue magne

puritati. fuit enī de numero illaz colūbaraz
de q̄b⁹ Lanti. v. Oculi tui sicut colūbe q̄ la
cre sunt lori. Nā licet aliq̄ colūbe ⁊ se sūt al
bi. tū si lacte lotē fuerint sunt albiores. iuxta
vero aq̄s residētes lūpidas sūt albissime.
qz si aliqua macula in eis remāsit in aquis
lūpidissimis respiciūt ut eā abstergat. Et
sic br̄a katherina fuit alba sicut colūmba p̄
corpis ⁊ ante uitorē. seruans illud. ij. Cor.
vij. Eūdem⁹ uos ab oī inq̄namēto corp̄i
⁊ sp̄s. S̄ fuit albioz. qz lause se in sangui
nep̄i p̄ imitationē ⁊ deuotionē. Apoc. vij.
De albau erūt stolas suas i sanguine agni.
S̄ fuit albissima. qz oēs refect⁹ suos reser
xit in fonte sacre scripture. De q̄ Apoc. vlti.
Uidi fontē aq̄ uie p̄cedentē de sede dei ⁊ a
gni. Septimū est diuiceluz choruscatio
Illud fuit in br̄o andrea. in cui⁹ martyrio
lux enicuit in q̄ sp̄s emisit. Et sic br̄a ka
therina q̄ cū i carcere tenebrosō fuit magna
lux euulsi. qd̄ fuit signū fame tone ⁊ coner
sationis lucide Mat. v. Luceat lux v̄ra co
tā hoibus. Octauū sepulture p̄paratio.
qd̄ fuit in sc̄to demēte. Et sic in br̄a katheri
na q̄ ab angel⁹ est sepulta in monte sinai. Et
h̄ attribuit sue magne sapie ⁊ magnificētie
⁊ dei amicitie ⁊ sue abstinerie. Sepulta est
in h̄ mōte ubi de⁹ legē sue sapie dedit. in q̄ cū
moysē familiariter sic am̄c⁹ cū amico locutus
est. in quō moyses xl. dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ieiuna
uit ad designādū q̄ sc̄ta katherina dei sapia
plena fuit ⁊ deo familiaris exiuit. ⁊ ab om̄
ni amore inūdi abstinuit. Nonū olei flu
xio. illud fuit in beato nicolao. Et sic beate
katherine in signū magne misericordie. ps.
li. Sicut oliua fructificauit in domo dei.

Sermo CLVII. Ad idem.

Simile ē regnū

I celoz thesauro abscondito in agro.
Mat. xij. B̄ Dicit Plinius
in speculo naturali. q̄ flos rose inf̄ oēs flores
obinet p̄ncipatū. Jō p̄ncipal̄ p̄s hois scz
caput solet rosaz florib⁹ coronari. Ip̄a ei⁹ de
lectat tres sensus. viiij. suā pulcra die. ol
factū suo odore. tactū suā mollicie. Tuā ro
sa p̄ture sua multā lāguonib⁹ succurrit. Nā
oī eū rosea eū ualer p̄tra dolorē capis̄ si inde
frons ⁊ temp̄ ora inungant. ualer enī h̄ car
lorē dysp̄antie in acur̄. enī loimnū puocat
⁊ inducit. Sp̄ualiter. Per rosaz intelligit
p̄gnitas. qz sic rosa tenet p̄ncipatū ⁊ in ea

flores. sic stat⁹ virginalis est principalis in
ter omnes stat⁹ saluandoz. **Jō** debet eis fru-
ctus centesim⁹ **Mar.** xij. **Uñ Bern.** i epi-
stola. Sola virginalis castitas est q̄ in hoc
mortalitat⁹ loco t⁹pe statū quendā immo-
talitatis glie representat. Nā quod alij sancti
habebūt in celo. s. vt mundi sint coepe t aia
iuxta illud **Mar.** xxij. Erūt sicut angeli dei
hoc iā virgines obrūct ex grā in terra. Dec-
rosa ḡginalis castitat⁹ nō soluz delectat res
sensūs exteriorēs sed totuz hoim beatifica-
bit. s. m̄ illud **Mat.** v. Beati mūdo corde q̄
niā ipi dū videbūt. ibi cessabit ois languor
capitis t mētis dolor. t somn⁹ p̄p̄tue req̄ei
p virginalē castitatē adipiscet. de q̄ **Ambro.**
in lib. de ḡgimbz. Pulcritudinē maiore q̄s
pōt est imare ḡginitatis decore. que amat a
rege. p̄batur a iudice. p̄secrā a deo. t dedica-
tur a dño. p̄pter qd̄ comp̄at p̄cioso thesau-
ro abscondito in agro. Spūaliter. p regnū
celoz intelligit beata **Katherina** in qua deus
regnauit p gram. **Juxta** illud **Lu.** xvij. Re-
gnum dei iura vos est. In h̄ est filius thesau-
ro abscondito. **L** **Nota** triplex est the-
saurus. Prim⁹ virginal⁹ mundicie. Scd̄s
diuine gr̄e. Terc⁹ glie celestis patrie. quos
om̄es acq̄siuit beata **Katherina**. Prim⁹
thesaurus est ḡginalis mūdicie. de q̄ p̄uer.
xxi. **Thesaurus** desiderabil⁹ in habitu aculo
iusti. i. thesaur⁹ castitat⁹. Et merito dicit p̄-
ciosus thesaur⁹. qz scribit **Ecc.** xxvi. Om̄is
ponderatio nō est p̄digna p̄nētis aie. Nā
statu ḡginalis respectu vidual⁹ t iugalis
habet se sicut lux solis t lux lune t lux stella-
rū. t sicut aurū argentū t plumbū. **Uñ Au-**
gu. de bono iugali dicit. Sicut bonus erat
p̄ **martha** satagebat circa frequens ministrē
sui. t melius erat p̄ **maria** magdalenā sede-
bat circa pedes h̄iēi audies v̄bū illi⁹. ita et
bonū **safanne** in castitate iugali laudam⁹
sed bonū vidue ante magis. aut̄ bonū ma-
rie virginis anteponim⁹. cui⁹ p̄dissequa in
ḡginali castitate fuit beata **Katherina**. **Jō**
Damasce. li. iij. collaudat hūc p̄ciosuz the-
saurū ḡginalis castitat⁹ dicens. Quanto an-
gelus homini est supior. tanto ḡginitas nu-
ptijs honorabilior. qz ḡginalis castitas est
angelica vita. De q̄ **Crif.** sup **Mar.** Om̄s
v̄ntes spūales sunt res angelice. p̄cipue t̄n
castitas. p̄ hanc singulariter hoies angelis si-
milant. de q̄ t **Aug.** Qui nō nutent nec vx-
ores ducūt sicut angeli dei i terris sunt. imo
t angelos transcendūt. De q̄ **Ambro.** in li.

de viduis. Maior est victoria ḡginū q̄ an-
geloz. Angeli enī sine carne viuūt. ḡgines
in carne triūphant. **Jō** **Diero.** in s̄mone de
assumptione. In carne p̄ter carnē vivere n̄
est terrena vita sed celestis. **Uñ** in carne an-
gelicam gloriā acq̄rere maioris meriti est q̄s
habere. Esse angelū felicitat⁹ est. esse vero ḡ-
ginē virtut⁹ est. Et hoc virgines obtinēt ex
grā qd̄ angeli h̄nt ex natura. vtrūq̄ tamē es-
se virgine t angelū diuini muneri est offi-
cium t nō hūani. de quo **Amb.** Sup̄gredi-
tur ḡginitas p̄ditionē humane nature. ecce
q̄ p̄ciosus thesaur⁹. Scd̄o p̄ciositas ei⁹
notat in hoc. qz de⁹ singulariter in eis delecta-
tur. licet scriptū sit p̄v̄b. viij. Delicie mee
cū filiis hoim. Signāter ḡgines sunt dei re-
fectio. **Lanti.** x. Qui p̄fescit inter lilia. i. ḡgi-
nalia corda. de q̄ t **Aug.** Q̄s dulces sunt
fructus charitat⁹ t castitat⁹. in eis singula-
riter refecit dñs maiestat⁹. Tercio p̄ciosi-
tas ei⁹ p̄bat ex hoc. qz specialiter a deo dili-
gunt. p̄uer. xxij. Qui diligit cordis mūdici-
am habebit regē amicū. vt p̄t̄ de scd̄o iohan-
ne euāgelista. De q̄ **Beda** in om̄es. Quēz p̄-
rogatue castitat⁹ ampliori dilectiōe fecerat
dignū **Et** idē sup **Lucā**. Sicut x̄ps in sum-
ma pace nat⁹ est vt se pacē diligere ostende-
ret. ita de ḡgine nat⁹ est vt se ḡginitatē dili-
gere monstraret. **Crif.** Plus x̄ps ceteris a-
mar ḡgines. qz sponte tribuit qd̄ eis nō est
imperatū. qz ḡginitas ita p̄ciola ē vt suade-
ri pōt. impari nō pōt. nā mag⁹ est voti q̄s p̄-
ceptū. quapropter dicit apls. i. **Loz.** vij. De
ḡginibz p̄ceptū dñi nō habeo. s. p̄siliū do.
Quarto ei⁹ p̄ciositas p̄bat ex hoc qz spe-
cialis aureola eis dat⁹ p̄pter singlāre certa-
mē. **Sap.** iij. Q̄s pulcra es casta genera-
tio cū charitate in p̄p̄tū coronata trium-
phas. **Jō** **Diero.** dicit. In omni sexu t gra-
du ḡginal⁹ pudicia obtinet principatum.
Notat̄ dicit sexū t gradu. Duo sunt sex⁹.
masculin⁹ t feminin⁹. In masculino tenet
principatū x̄ps. in feminino ḡgo **maria**. Jēē
in om̄i gradu. In p̄phet⁹ **Johānes** bap̄ti-
sta. In p̄dicatoibz noui testamēti **Paulus**
q̄ est virgo. **Uñ** p̄ponit petro in sigillo pa-
pe t repungit ad dexterā t petrus ad sinistrā
In euāgelistis **Johānes** qui est virgo. In
martyribz **stephan⁹** p̄ōi homartyr. In p̄sē
sorbz brūs **Nicolaus**. ḡ virginitas est p̄cio-
sus thesaur⁹ honorabil⁹ corā deo hoibz t an-
gelis. **Uñ** **Liprian⁹** in li. de ḡginitate. Vir-
ginitas est soroz angeloz. victoria libidini

Ambro
Hero

And

De sancta katherina

regina virtutū. possessio oīm bonoz q̄ tenet
in celo aureolā z in terra principatū. Hunc
p̄ciosum thesaurū inuenit beata katherina
in agro corpis z mentis. quē thesaurū absco-
dit a furibz. i. dyabolo z mūdo. **D**e Re
uera hic thesaurū abscondēdus est p̄ tria
Primo p̄ sensuū cobhibitionem. de quo Nu-
go. Si virgo es custodi qd̄ habes diligēter
Nam iste thesaurus v̄ginal̄ continet̄ in va-
se fragili. de quo. ij. Coz. iij. Habemus the-
saurū in vasis fictilibz. nō ferreis. ereis s̄ ter-
renis. vt homo sit magi sollicit⁹ p̄ seruat̄
one virginitat̄. de quo Aug. de vita xp̄iana
Quo sublimior est gl̄ia eo maior debet esse
cura in custodia. Et subdit. Virgo casta ni-
hil debet h̄ere turuū in oculis. nihil procap
in s̄bis. nihil in actu verecundū. nō incessis
soluitor. nō vox petulantior. vt ip̄a corporis
species simulacrū sit ment̄ z figura p̄bitat̄
De quo Ambro. de viduitate dicit. Custo-
di virgo vias tuas vt nō relinquant in lin-
gua tua. de quo Hiero. Sit fimo virginis
rarus z pudic⁹. Nā virgo q̄ q̄rit p̄m nō de-
bet esse vulgaris in foro. nō in plateis. nō in
voce garrula. nō gressu publica. nō ocul̄ va-
ga. qz dicit Aug. Impudic⁹ oculus impu-
dici ment̄ est nunci⁹. Sc̄do iste thesau-
rus est abscondēdus p̄ carnis castigationē
Juxta illud. i. Coz. ix. Castigo corp⁹ meu z
z in seruitutē redigo. Nā hic ager corp̄ in
quo latet v̄ginitas nō debet nimis humide
teneri. qz dicit Bern. In delicijs periclitat̄ ca-
stital̄. de q̄ Hiero. v. Saturauit eos z mecha-
ti sūt. Ergo ad p̄seruationē hui⁹ thesaur̄ re-
q̄nt potus et cibi moderamē. qz dicit Hiero.
Venter vino estuans cito spumat in libidi-
nem. qz viuū est castitat̄. venenū Tercio
hic thesaurus dz abscondi p̄ humilitationē
De q̄ Aug. Nō solū p̄dicanda est v̄ginitat̄
vt seruet̄. sed etiā ne inflat̄. eo qd̄ dicit Bern.
Virginitas mane nō placuiss̄ deo sine hu-
militate. quā propter dicit Aug. de superbijs
v̄ginibz. Audeo dicere sup̄bis vile esse ca-
dere vt in eo in q̄ extollunt̄ hūilient̄. qz plus
expedit virginit̄ nō esse q̄ de v̄ginitate inso-
lescere z ḡhari. qz fm̄ Aug. Meli⁹ est hūile
iugū q̄ sup̄ba v̄ginitas. ergo merito iste
thesaur⁹ est abscondēdus a vento vane gl̄e
quē admodū fecit beata katherina q̄ v̄di-
dit om̄ia q̄ habuit. qz regnū tereliquit. corpus
penis exposuit ne illū thesaurū p̄deret. Et
merito v̄ginitas cōpat̄ thesaurū. qz thesau-
rus sit de rebz raris z p̄ciosis. qz om̄e p̄ciosū z

est rarū. z rarū est p̄ciosum. Jō dicit Hiero.
Om̄e qd̄ rarū est magis appetit̄. Sic v̄gi-
nitas ment̄ z corp̄is vera est rara. z p̄ conse-
quēs p̄ciosā. vt de ea p̄dici illud Sap. vij.
Diuitias nihil esse dicit̄ in cōpatione illius
nec compari illi lapidē p̄ciosum. qm̄ om̄ne
aurū in cōpatione illi⁹ est q̄si arena exigua
De cui⁹ p̄ciositate dicit Bern. Virginitas
est lux anie. lampas ecclie. secura semita cele-
stis patrie. Sc̄do thesaur⁹ est sp̄ual̄ gr̄e
De q̄ Sap. vij. Infinit⁹ est thesaur⁹ hoibz
quo q̄ v̄si sunt facti sunt participes amicitie
rei. Dicit est thesaur⁹ virtutū q̄ facit hominē
diuitē. De q̄ Greg. Ille vere sunt diuitie q̄
nos diuites v̄ritibz faciūt. Iste thesaurus
v̄ritū est p̄ciosus. qz a solo deo p̄fert. ad Sa-
la. iij. Qui tribuit nob̄ sp̄m opat̄ p̄tutes
in nob̄. vbi Aug. Tale bonū est virt⁹ vt nul-
lus opet̄ eā in nob̄ nisi deus. In agro cordis
inuenit̄. z est abscondendus ab hūana la-
de. iuxta illud Mat. vi. Cū facis elemos̄/
nā noli tuba canere zc. Nā vane gl̄osus ē si-
cut stult⁹ viator z seminator. **E** Primo
sicut stult⁹ viator. sicut dicit Gre. in omel.
Inuenit̄ thesaur⁹ absco dit vt seruet̄. In p̄-
senti enī vita q̄si in via sum⁹ qua ad patriā
pergim⁹. maligni aut̄ sp̄s iter n̄m obfede-
runt. quasi qd̄ laetrūculi tep̄dari desiderāt.
Dep̄dari ergo desiderat̄ q̄ thesaurū publice
portat. Hoc aut̄ dico nō vt proximi opa no-
stra nō vidēat̄. sed vt p̄ hoc qd̄ agim⁹ lau-
dē exteri⁹ nō queram⁹. op⁹ sit in publico vt p̄-
beam⁹ primis exemplū. s̄z interio semp̄ ma-
neat in occulto q̄ deo soli placere possumus.

Sc̄do vane gl̄osus est sic stult⁹ semina-
tor q̄ semen in terrā projicit. s̄z ab humanis
laudibz nō abscondit. z iō ab auibz. i. demo-
nibz deuorat̄. z a malignis sp̄ritibz concu-
catur. Juxta illud Lu. viij. Qd̄ cecidit iug-
ta viā p̄culcarū est z volucres celi comedē-
runt illud. Jō Mat. vi. Attendite ne iusti-
ciā v̄ram faciatis corā hoibus vt videamini
ab eis. Hunc thesaurum virtutū inuenit z
emit̄ beata katherina. vendidit oia que ha-
buit. i. om̄ne alienū amorē. s̄. carnis z mūdi.
pulcritudinez z diuitias vt possideret the-
saurū virtutū. vt canit de ea ecclia. **O** ma-
ter n̄ra ter sancta quaterqz beata. i. sc̄tā a tri-
bus virtutibz theoloycalibz. q̄ter beata. i. a
virtutibz q̄tuor cardinalibz. Tercio the-
saurus est eternal̄ gl̄ie. De q̄ Mat. vi. The-
saurizate vobis thesauros in celo vbi nec e-
rugo nec tinea demolisit. nec fures furtant nec

effodiunt. Ille thesaur⁹ debet q̄n p̄ desiderium, et inueniri p̄ dilectione diuina. Unde dicit Isido. De desiderio q̄rit. dilectio e inuenit. Ille thesaur⁹ debet emi opib⁹ misericordie. iuxta illud Mat. xij. Si vis p̄fect⁹ esse vende oia que habes et da paupib⁹. et habebis thesaurū in celis. de q̄ et Aug⁹. Regnū celoz venale inuenit quod paup̄tate emit. Hic thesaur⁹ est p̄ciolus p̄pter que omnia sunt vendenda et relinquenda. vt res tpales pp̄in quos et parentes. vt fecit beata virgo et martyr Katherina. q̄ potuit dicere illd Die re. xij. Reliqui tomū meū. s. q̄ ad p̄emptū regni terreni. dimisi hereditatē meā q̄ ad cōceptū d̄iugij. redi dilectā aiām meā in manus inimicorū. q̄ ad p̄emptū corpis et sensu alitratis. vt h̄ret thesaurū celestis glie. De q̄ Mat. vi. Ubi thesaur⁹ tuus ibi et cor tuū. **F** Jō quo ad triplicē thesaurū que acq̄situr sancta Katherina rōne sui nois tripliciter interpretat. Primo quo ad thesaurū ḡgnalis mūdicie d̄r Katherina q̄n carens ruina ois immūdicie. Secōdo quo ad thesaurū sp̄ialis gr̄e d̄r Katherina. a kathos qd̄ est vniuersum. q̄n vniuersal' ruina oim vicioz qz oia vicia caluz h̄bant ab ea et frutes florentur in ea. Tercio quo ad thesaurū celestis glie dicit Katherina q̄n chara regina. nam multa sunt dona q̄ sancti suis d̄nis contulit Singulariter his donis honoraui sanctā Katherinā generaliter. Nā ipam i carcere visitauit p̄ angelū sicut beatū petrū. ipam celesti cibo refecit in carcere sicut heliā. ipaz orārem p̄ his q̄ passionē ei⁹ deuote celebrauunt et exaudiuit. vt beatū basilij et beatā margaretham. et voce de celo missa ad se eā inuitauit vt sanctū stephanū. Ipā decollata lac. p̄ sanguine fluxit. sicut beato paulo. Etia sepulcrū ipi⁹ angli laborauerunt sicut beato demetri. ex ei⁹ ossib⁹ oleū manauit sicut ex ossibus beati nicolai. Et iō beata Katherina dicitur rer sancta. q̄ter beata. Nam hoc a d̄no p̄meruit q̄n in hoc mūdo vixit sicut colligi p̄t ex hystoria ipi⁹ passionis.

De vno martyre.
Sermo CLVIII.

Ic est vere

martyr q̄ p̄ xpi noie sanguinē suū fudit. Nec s̄ba legit ferā mater ecclesia in vni⁹ martyris hystoria. Et nō miremini q̄ assumo eccleie verba. qz dicit

Innocenti⁹. Ab oib⁹ reb⁹ obseruari qd̄ sancta romana obfuar ecclesia. Et Bern. Ecclesia est xpi sponsa. iō ei⁹ s̄ba sunt valde autē et tica. In s̄bis p̄positi duo inuunt. Primo martyriū veritas. ibi. Dicit vere martyr. Secōdo signi nobilitas. ibi. q̄ p̄ xpi noie sang. zc. De prio dicit. Hic ē vere martyr. In s̄ q̄ dicit vere inuunt q̄ aliq̄ sunt martyres falsi et nō veri. **S** Nā martyres sūt duplices. dyabolici et reifici. Dyabolici sūt q̄ penā et dolorē sustinēt ad p̄sequēda peccata. De q̄b⁹ Bern. Sunt q̄ laborē et dolorē sustinēt. et nō est eis vis in d̄no. sicut raptores frig⁹ restū sustinētēs die noctuz in locis et armis eq̄rantes et se fatigātes cā auaricie. Sūt hastilifores duras trucidatōes sustinētēs p̄pter vanaz gliam. et sic de alijs. imo tales iunt penales hoies. vt h̄r Eccl. xij. Nō est ei bñ q̄ assiduus est in mal'. Reuera nō bñ. qz velint nolint arguit eos sc̄cia et dicitamē recte rōnis. Dicit. q̄. Malicia tua amara. s. rōne remorsus sc̄cie. Sap. xvij. Timida neq̄cia dat testimoniū dānariōi. Nā dicit Isido. Quocūq̄ hō abierit sc̄cia cum nō terdinēt. Et sic tales priue h̄nt penam q̄n recogitat eoz malā vitaz. De q̄ Augu. Om̄is inordinat⁹ animus est sibip̄i pena. Et sic tales iā h̄nt infernū in cordib⁹ eoz rōne assiduata. p̄nc. et sūt martyres dyabolici. qz nullo mō p̄t verā solatio nē h̄re Jō Dugo. Nō est grauior pena q̄ remordens sc̄cia. Et Bre. Quid p̄dest si oēs hoies excusant. sola sc̄cia accusat. q. d. nihil.

S̄ci sūt martyres reifici. et sūt duplices. s. sp̄iales et corpales. Sp̄iales. de quo Bre. Martyres esse possimus etiā si ferro colla nō subdim⁹. et sit fm Bre. tripliciter.

Prio in aduersitatē patienti toleratione De q̄ Bre. Martyres sum⁹ dū in aduersitate patientiā in anio toleram⁹. Nā aduersitates p̄ iusticia patiētē tolerare est manusignū gr̄e q̄ mortuos suscitare. cecos illuminare. leprosos mūdare. de q̄ Ambro. Partē nā maiore reputo miracul. qz natura n̄ dat patientiā in aduersis. s. rei gr̄a. Quia dicit Arist. viij. ethico. Triste fugit natura. Jō impatiētē vacuos se ondūt a gr̄a dei p̄ murmuratiōē. Jō Bre. Qual' vniūq̄sqz apud se latec. illata et rumelia p̄bar. qz electi et boni bñdicūt. sed p̄cisi maledicunt. Jō Ro. xij. Bñdicite et nolite maledicere. i. Perri. ij. Beati est⁹ si qd̄ patiemini. p̄pter iusticiam

Secōdo sp̄iales martyres efficiunt in pro

ro uirginibus.
t oia que
emit
rmo. clv.

De dedicatione templi.

ximi cōpassione. de q̄ Bre. Qui dolore exhi-
lent in aliena necessitate crucē portāt in mē-
te. Sic maria facta est martyr circa crucem
xp̄i. qz dicit Damalce. Omnia vulnera q̄ xp̄s
sustinuit in corpore. ip̄a in mēte. Et sic iohan-
nes euāgē. fact⁹ est spūalis martyr. sō nō p/
mīsit ip̄m pati xp̄s. Sed dixit Johan. vlni.
Sic volo eū manere donec veniā. qz cōpas-
sio xp̄i mortis fecit eū martyrē. Et sic si ha-
bes cōpassionē cū paup̄ibz. si sustinēt famē
sitim tribulationē a malis hoibz q̄ eos spo-
liant es spūalis martyr ⁊ fers crucē xp̄i spi-
ritu aliter. Bre. Duobz modis crucē xp̄i tol-
litur. Dū enī p abstinētiā corpus affligit.
⁊ p cōpassionē anim⁹. dicendo euz ap̄lo. ij
Coz. xi. Quis infirmat ⁊ ego nō infirmor.
q̄s patit ⁊ ego nō vroz. s. in vera cōpassione
Et specialiter debet compati spūali defectui
vt qñ vides aliquē peccare blasphemando
adulterando. supbiendo. irascendo ⁊c. vel
qñ audis falsum iurare mēiri ⁊c. ⁊ cōpate-
ris signū est bonitatis q̄ mēbrū xp̄i sis. Bre.
Nō aliter mēbra xp̄i nē redemptoris effici-
mur nisi primis cōparimur. ⁊ qnto q̄s do-
lores plus primoz sentit. tanto corā deo me-
lior existit De quo Bre. Tanto q̄s pfectior
est qnto q̄s dolores pfecti⁹ sentit alienos
Tercio spūales martyres efficiunt in inimī
corū dilectiō e. de quo Bre. Contumeliam
ferre ⁊ odientē diligere est martyriū i oculis
ta cogitatio eseruire. Nā magnū signū bo-
nitatis est illi oprate bonū q̄ facit tibi malū
⁊ diligere illū q̄ te odit. ⁊ orare p illo q̄ te pse-
quitur. vt docet dñs Mat. v. Diligite ini-
micos v̄fos orate p psequētibz vos. bñfaci-
te his q̄ oderūt vos. vt sitis filij p̄ris vestri
q̄ in celis est. Nā diligere inimicos ⁊ iniuri-
antibz indulgere ex toto corde. hoc valde ac-
ceptū deo est. de q̄ Aug. in ser. de sc̄to stepha-
no. Per inimici amorē efficiēti⁹ amicus dei
Scdm est martyriū dēficiū corpale. euz
q̄s corporaliter patit pro deo. ⁊ est scdm mem-
brū in q̄ dixi innuit signū nobilitatis. de q̄ sub-
dit. sanguine fudit. D̄ Itē pfectū mar-
tyriū notat in duobz. s. in causa ⁊ in forma.
Pr̄io in causa. de q̄ Aug. Nō pena fac mar-
tyrem. sed causa. Et cā est q̄druplex q̄ facit
corpale martyrē. Pr̄io cū q̄s patit p fidei
veritate. vt beat⁹ iacoby ⁊ alij martyres. De
q̄bus Deb. xi. Temprati sunt. lapidati sūt
occisi sunt. Et subdit cām. Dij omēs testy-
monio fidei p̄bati inuenti sunt. Tales oēs
vere merent̄ dici martyres. ⁊ digni sūt cele-

sti p̄mio. vt dicit Leo papa. Om̄i postp̄si-
to dubio q̄ p fide xp̄i morit̄ celeste p̄miū ole-
q̄tur. Sc̄do cū q̄s morit̄ p veritate. sanctura
te ⁊ iusticie eq̄tate. cedarguens crimina no-
lens desentire in ea. sic fact⁹ est martyr iohā-
nes baptista. q̄ arguebat herodē p aduler-
rio. Sic nos pati debem⁹ p sc̄tate vite ⁊ iu-
sticia. qz dicit Aug. Melius est p veritate
pati suppliciu q̄ p adulatiōe ⁊ sc̄q̄ benefici-
um. Tercio cū q̄s patit p ecclie libertate Et
sic sc̄tus Tho. cantuariens̄ eps. q̄ potuit di-
cere illud ps. lcvij. Zelus domus tue come-
dit me. Quarto cū quis patit p obedientia
m̄ris ecclie. ⁊ sic beat⁹ Laurenti⁹ ex iussu sexti
p̄p̄di distribuit paup̄ibz thesauroi ecclie ⁊ hūi-
lit̄ obediat. Dicit sc̄tus Tho. in. ij. q. q̄ oia
opa virtutū s̄m q̄ referunt in deū sūt prote-
stationes fidei. ⁊ sic p̄nt esse cause martyriū.
Et sic q̄cunqz patit pro ope bono faciendo
⁊ malo vitando est vere martyr ppter teuz.
Et sic beat⁹ Christoferus ⁊ iacoby. Secun-
do notat veritas martyriū i forma. ⁊ hec est
pseuerantia in ope. s. vt hō paties ppter ve-
ritatem ⁊ iusticiā cuncta bona parūpendat
⁊ sanguineos. p̄sentia gaudia nō curet neqz
dolores timeat. sed pseuerat̄ oia relinquat
ppter deū. iuxta illud Job. ij. Pelle p pelle:
⁊ oia que hō habet dabit p aia sua. qz dicit
sanct⁹ Tho. in. ij. q. q. ar. iij. Ad pse-
ctum martyriū nō solū requiritur tolerantia
carceris vel rapina bonoz rpaliū. nisi ex his
sequat̄ mors. De talibz patientibz scribitur
Mat. xxij. Qui pseuerauerit vsqz in finē
hic saluus erit. Qual̄ fuit beat⁹ clemens q̄
post h̄ secl̄i supplicia celestē rapuit patnaz
Ad quā nos pducatur ih̄s xp̄s p̄ris v̄nigeni-
tus q̄ vuit ⁊ regnat in secl̄a secl̄oz Amen.

De dedicatione templi.

Sermo CLIX.

Om̄i tuā dñe

⁊c̄et sanctitudo. Scribit̄ ps. cxij
Dicit Aristo. li. x. de animalibus
q̄ apes in alucriis suis solent regi edifica-
re domū ⁊ habitationē in medio eoz ⁊ custo-
diunt eā. ⁊ cū egredit̄ exeūt vnacū eo ⁊ faci-
unt sonū cū gaudio ⁊ ducētes eum. ⁊
Spūaliter. Per apes intelligunt̄ fideles e-
lecti. Nā vt scribit̄ Eccl. xi. Breuis in vola-
tilibz est apis ⁊ in iuriis ⁊ dulcoris habet eius
fructus. Sic q̄libet fidei debet esse breuis
id est humilis ⁊ se exercitare circa dulcorē
Q. z

deuotiois. et debet edificare regi. i. p̄o domū
cordis. q̄ n̄rit̄ habitare nobiscū. vt habet. ij
Machab. xiiij. Voluisti templū habitati
onis tue fieri in nob. et q̄ aplūs. i. Loz. iij.
Nescitis q̄ templū dei estis et spiritu dei
habitāt in vob. nā de⁹ relectat esse in nob p
gram. et q̄ Prouer. viij. Delicie mee esse cū
filijs hoīm. Idcirco hortat nos ad prepan
dū sibi amenā habitatiōē. Hier. iij. Bo
nas facite vias v̄ras et studia v̄ra et habita
to vobiscū in sempiternū. ait dñs omnipotens
Ecce quāta dignitas q̄ creatura sit habita
culū creatoris: Un̄ Apoc. xxi. Ecce taberna
culū dei cū hoīb⁹ et habitabit cū eis eoz de⁹.
Idcirco talis habitatio d̄z esse munda. Et
p̄ scribit Sap. i. Nō habitabit ī corpe sub
dito peccat⁹. sed in aīas sanctas se transfert.
Sap. vij. Jō dixit ps. xcx. Domū tuā decz
sanctitudo dñe rē. K Pro q̄ scienduz
multiplex est dom⁹ dei quā decz sanctitudo
Prima est ecclia vniuersal. Secda est v̄ter
p̄ginalis. Tercia est dom⁹ spūalis. Quarta
ta dom⁹ materialis. Quinta dom⁹ eternal.
Prima dom⁹ dei est ecclia vniuersal. scz
p̄gregatio fidelīū. de hac dicit apls. i. Tbi
mo. iij. Scias quō optet te in domo dei cō
uersari q̄ est ecclia. Nā habet in cano. i. q. i.
multi. Ecclesia catholica dicit fidelīū mul
titudō fidei et charitate vnita. Et Lyprian⁹
dicit vt habet. xxiiij. q. i. loquit. Quō radij
multi sunt vniū lumē. et rami arboris multi
vniū robur. sic multi in fide vna dicun
tur ecclia. Nā sicut ecclia material' ex quā
oz patientib⁹ cōponit. sic ecclia vniuersal' ex
quātoz euāgelij⁹ solidat. Sanctuariū ha
bet in q̄ est cler⁹. et anteroic⁹ domū in q̄ cōsi
stit ppls. Ita et ecclia vniuersal' hz p̄tem
platiuā virā in qua spūales. habet actiuam
in qua p̄sistit seclares. Longeplatiua vitā
est cuncta terrena p̄ dei amore relinq̄re. sola
celestia querere. assidue orare. sepe lectitare.
hymnis in gutt' deuz laudare. Actiua vero
vita est casta vitā cū p̄iuge ducere. filios in
dei amore nutrire. paupes cibo et potu recre
are. infirmos et viduas visitare. et omib⁹ ne
cessitatē patientib⁹ p̄pter dilectiōē proxi
mi p̄ v̄rb⁹ op̄m ferre. In sanctuariū est al
tare in q̄ sunt reliq̄e sacoz. et sic in ecclia est
p̄p̄o. in cui⁹ p̄tēplatiōe et relescūt mētes btōz
et in cui⁹ p̄spectu iusti exultāt et epulant et in
iusticia relectant. Fenestre q̄bz basilica illu
minat sunt doctores p̄ q̄s celeste lumē in ec
clesiā ingredit. Juxta illud Mat. v. Vos

estis lux mundi. luceat lux v̄ra corā hoīb⁹
vt videāt opa v̄ra rē. Sz piccata in ecclia
est vita et exemplū sanctorz q̄s imitari debe
mus. vt docet Cris. sup Mat. dicit. Quid
p̄dest sc̄tos colere et sanctitatē spemere. Jō
celebram⁹ festa sanctorz vt imitemur vesti
gia eoz. Itē lumē qd̄ lucet in ecclia sancta ē
spū sancti grā q̄ ecclia iugiter irradiat. Sz
crux in ecclia significat vt crucifixū seq̄mur
Juxta illud. i. Pe. ij. Xps passus est p̄ nob
vobis relinquēs exemplū vt seq̄mini vesti
gia ei⁹. Itē turres ecclie facte sunt plati. Nā
sicut tures excedūt alia edificia. sic prelati
monib⁹ et sanctitate d̄nt alios excellere. vt
habet in cano. i. q. i. vilissimus. Vilissim⁹ ē
q̄ alios p̄cellit dignitate et nō mox sc̄titate.
Itē campana hui⁹ ecclie sunt predicatorz
Nā sicut cāpane excitāt hoīes ad surgēdū:
et ad teū laudandū. sic et facere debēt pdica
toz. Juxta illud Jsa. lvij. Clama ne ces
ses q̄ si tuba exalta vocē tuā et annūcia p̄plo
meo scelera eoz. Silr. et apls. ij. ad Thim.
iij. Predica verbū. insta oportune impor
tune argue obsecra increpa. erit quoq̄ r̄p̄ul
cū sanā doctrinā nō sustinebūt rē. Nec e to
mus firmiter edificata supra firmā petrā. l
p̄m q̄ est fundamentū eius. Juxta illud. i.
Loz. iij. Fundamentū aliud nemo p̄t pone
re p̄ter id qd̄ positū est. qd̄ est ih̄s xpus. In
hac domo debēt p̄nerioēs q̄ volūt saluari
Nā dicit Lyprian⁹. frange ramū ab arbo
re et nō poterit germiare. et sic q̄ sepat ab vni
tate ecclie. vt habet. xxiiij. q. i. alien⁹.
Alien⁹ est prophān⁹ est hostis est. nō pōt h̄re deuz
patrē q̄ nō tenet vniuersal' ecclie vnitates
Nec est dom⁹ re qua puer. ij. Sap̄ia edifi
cauit sibi domū et cecidit ī ea colūnas septē.
id est septē sacra ecclie. Nā sicut colūne ec
clesias materiales sustentant ne cadāt. sic hec
septē sacra a ruina spūali p̄seruāt. et si cecide
rit hō adiunāt vt resurgat. vt dicit mgr̄ iuz
iij. Iniaz. di. i. K Et prima colūna in
domo ecclie sancte est baptisim⁹ sine quo hō
caret vita spūali. qd̄ p̄bat Jacobo antioche
nus dicit. q̄ in regione orientali qd̄ dā aues
generant in arborib⁹. et q̄z diu ille pendēt ī ar
borib⁹ nō h̄nt vitā. sed statim cū cadunt de ar
bore in aquā vitā h̄nt et incipiūt natare et vo
lare. Sic pueri pendētes in viscerib⁹ mater
nis q̄s in arboze corrupta ex p̄ctō ade vitāz
grē nō h̄nt. sed sunt mortui. et si taliter deci
derent dei visione priuarent. vt dicit Aug⁹.
et ponit re p̄le. di. iij. sumissime. firmissime

De dedicatione templi.

tene q̄ non solū homines ratione vtentes. ve
rū etiā puulos q̄ siue in vtero matris viue
re incipiunt z ibi moriunt. siue iā de matris
bus nati sunt si sine sacramēto baptismatis
qđ datur in noie p̄ris z filij z spūsancti de
hoc seculo transeāt sempiterno igne puniē
dos. **Slo. igne. i. pena d' amni. sed statim post**
qđ veniūt ad aquas baptismi vitā habebūt
z mundabunt ab oibus delictis. **De q̄ Eze**
chie. xxxvi. Effundā sup vos aquā mundā
z mūdabimini ab oībo inq̄namentis vestris
si sic molant. Marci vlti. Qui crediderit z
baptisatus fuerit saluus erit **Secda colū**
na hui⁹ domus est cōfirmatio que habet se
vt medicina z fortitua in spūali pugna. vt
habet in cano. de cōse. di. v. spūsancti⁹. Spi
ritus sanctus q̄ in fonte tribuit innocentiaz
in p̄firmatione p̄stat augmentū ad gratiaz
in baptismo regeneramur ad vitā. post ba
p̄tismū confirmamur ad pugnā. Ideo p̄fir
mandus tenet ad designandū infirmitates
Et nullus debet respuere hoc sacramentum
vt dicit Urbanus p̄ papa. Omnes fideles per
man⁹ impositionis epoz spūsanctū p̄ ba
p̄tismū accipe debent vt plene xp̄iani inueni
antur. vt dicit glosa de p̄seca. di. v. c. omnes.
Si homo adulescens p̄temneret hoc sacramē
tum accipe peccaret mortaliter. qz cōtemnit
gratiā gratūfacientē. Et dico in adulis. nā
in pueris sufficit baptism⁹. attamē paruul⁹
non p̄firmat⁹ si decedit minorē gloriā in ce
lo habebit. vt dicit san. Tho. pre. iij. q. lxxij
arti. vij. q̄ p̄fici p̄firmati gloriā maiorē con
sequitur sicut hic maiorē obtinent gratiaz
Sed diceret. cur nō om̄ es puuli confir
mantur. R̄ndetur p̄pter periculū reiteratio
nis. qz hoc sacramentū nō est reiterandum
qz ibi imprimitur caracter indelibil. qui fr̄
san. Tho. est signū sacramentale teo imp̄s
sum anie. Et caracter imprimitur in bap̄tis
mo quasi vestis innocētie p̄ quā homo reci
pitur in familiā xp̄i. Sed in p̄firmatōe im
primatur caracter vt sit miles robust⁹ et for
tis xp̄m confitens. Et ideo dat in fronte ad
designandū audaciā cōtra timorē. qz signa
timoris z verecūdie apparent in fronte. mo
do paruuli nō h̄nt memoriā nec pugnam.
idcirco nō datur oibus puulis. Tercia
columna hui⁹ domus est corp⁹ xp̄i. h̄ sacra
mentū habet fructificare homines instructio
fos z nutrit hoiem z sustentat ad vitaz gra
tie. De quo Joh. vi. Qui manducat hunc
panē viuet in eternū. qz repellit mortē. vt di

cit Innocenti⁹. Hoc sacramentuz venialia
delet. mortalia cauet. Et Fulgenti⁹. Qui di
gne sacramentū eucharistie sumpserit i cor
suū proculdubio fontes graz fluent z reflux
ent in eternū. Quarta colūna est peniten
tia que releuat hūc qui cecidit. vt di. Aug.
in libro de p̄nia. Penitētia languores sanat.
leprosos curat. mortuos suscitāt. san itatem
auget. gratiā p̄seruat. vitā prestat. reuz pla
cat. Similiter **Erif. O penitencia rutilan**
tior auro. splendor solis quid referā de te.
Omnia ligata soluis. padisum aperis. cōtri
tū sanas. tristēm ephylaras. ad vitā eternā
reuocas. Quinta colūna est vnctio exte
ma que tollit infirmitates corpis z anie. vt
habet Jaco. v. Si q̄s infirmat ex vobis in
roducat p̄sbyteros ecclie vt orent su p̄ eum
vnctes eū oleo in nomine dñi. Et oratio fi
dci saluabit infirmū z alleuiabit eū domin⁹
z si in peccat⁹ sit dimittent ei. Ex hoc habet
vt dicit mgr. iij. sententiaz. q̄ sacramentuz
vnctionis penas p̄ peccat⁹ diminuit. secūdo
morbū corpalem alleuiat. tercio remissionē
peccatorū opatur. Sexta colūna est ordo
sacerdotalis mediāte qua spūalis dom⁹ dei
sustentat. z comparatur radici arboris q̄ si s̄a
na fuerit rami pullulant z fructum ferunt.
sic fm̄ **Erif. sup Mar. Si sacerdotum**
est sanū tunc sustentat pplm̄ z reddit eū di
sciplinātū. Ideo habet **Judith. vij. Vos**
q̄ p̄bri estis in populo ex vobis pendet aia eo
rum. Septima colūna est ordo coniugalif
sine quo homo carnaliter viuens saluari n̄
potest. qz datur in remediū. eo q̄ d̄ **Mar.**
ix. Non om̄ es capiunt verbū hoc. scz cōti
nentie. sed qui p̄t capere capiat. Et ap̄lus
i. **Coz. vij. Melius est nubere q̄ vi.**
Na z de virginibz preceptum dñi non habeo sed
consiliū d̄. Ideo ordo coniugalif comparatur
viti que est arbor distorta exterius indispo
sita. ramē confert dulces fructus z vini p̄re
clarum. sic coniugiū generat nobiles fetus
z om̄ es virgines. Ideo dicit Hiero. **Lan**
do coniugiū qz generat virgines lego rosas
z spinas z margaritas de conchis. Ne sunt
columnne septem speciose in domo ecclie. Et
hanc domū decet sanctitudo obediētie. Jur
ra illud **Mar. xvij. Si q̄s eccliesā non au**
dierit sit tibi sicut ethnicus. Nā diē **Greg.**
Peccatū paganitatis inturrit q̄ ecclie san
cte p̄ inobediētiā tradidit. Ideo habet. xi
di. quis nesciat. Quis nesciat ab oibus de
bet obseruari qđ sancta romana ecclia obser

uat. Scda domus est vter? & ginalis. de qua canit ecclia. Domus pudici pectoris te/ pluz repente fit dei. de hac domo scribit Sa pien. viij. Intrans domū conq̄scam in illa. Nā filius dei intravit domū beate virginis & quēit ibi non ē mensibz. Nec est nobil' do mus. & qua Amb. Quid nobil' matre dei qd splēdidū? ea quā splēdor lucē elegit e/ tone. Ab hac domo peccat nob omis salus. De qua Anf. Nō est salus in mundo nisi qui peperit virgo. Et impletū est illud ps. lxiij. Replebitur ab vterre domus ue. Nā hec dom' plena est odore virtutū. Un' Diero. Si maria; diligenter inspicias ni/ bil spūalis. nihil reccozis. i. gratie est qui in ea resplēdeat. Hanc domū recet sanctitu/ do reuerētie et honoris. eo qd dicit Bernat. Nihil nos habere de' voluit qui in totum p mariemā' itansit. nam omis nra maledi cto in benedictionez est mutata p illam. Tercia est dom' spūalis. & est q̄libet deuota ania. & qua possum dicere pzelens thēma. Domū tuā recet sanctitudo. si saltē in ea fie ri debet habitatio dei. vt dicit ps. xxi. Tu in sancto habitas. vbi dicit Damalce. San ctitas est puritas mens sine psciētia crimi/ nis. Nec dom' a summo opificēst constrū cra. qz a deo. De qua Aug. Ania a deo crea tur. creando infundit. & Nec dom' de bet suscipi sepiē colūnis. hoc est septē tonis spūsancti. Itē debet sanctificari ad modūz materialis dom' dei. Primo p aquā benedi ctiam recōctiat ecclia & cimitēriū. vt habet de pscratione ecclie. c. p̄suluisa. Sic dom' spūalis anie p aquā lacrimarū mundat. de qua Isa. i. Si fuerint peccata vra quasi coc cinum erūt alba velut nix. & qua & ps. i. La uabis me & sup mīe dealbabor. Secundo domus dei debet dotari. vt patet de p̄c. dist. i ca. placuit. vbi dicit. Altaria euertant que sine reliquijs erigunt. Ita spūaliter debz do mus anie dotari virtutibz & exemplis scōz. Un' ps. xxxvi. Custodi innocētiāz & vide equitatē quoniā sunt reliquie homini paci fico. Et idē ps. xlvij. Ponite corda vestra i p̄tute eius. Nā dicit Bern. Ania virtutibz plena est virtutūz carpedra. Tercio domus dei semel dicata debet ita manere & nunqz se cularis habitatio fieri. vt patet de rez p̄mu/ tatione. vbi dicit. Qd semel dicatū est nun qz ad aliū vsum transferri debet. & sic de ania que semel dicata deo est. ampli' alienari nō debet. Juxta illud Lu. i. In sanctitate & iu/

sticia seruiam' dño cūctis diebz nris Sed heu multi bñ incipiūt. p̄tra q̄s dicit Greg. Frustra velociter currit qui anteqz veit ad metam deficit. Sic in casum bonuz agitur si an' terminū vite deserat. Quarto sicut i do mo dei festū dedicaōis singulis annis pa/ gitur. vt habet de p̄c. dist. i. c. solēnitates. So lēnitates dedicaōis eccliaz p singulos an nos sunt celebrāde. Ipō dño dante exēplū q̄ ad eandē festiuitatē celebratur' aduenit. Job. x. facta sunt cenia in hierusalē & hy/ ems erat. Sic dedicatio dom' spūalissemel in anno ad minus debet fieri. vt habet de pe. & re. ca. omis. Omis vtriusqz sexus semel i anno debet p̄stieri p̄p̄io sacerdotū & sacramē tum eucharistie sumere. Quinto i domo dei nō debet sepeliri excomunicat' aliq̄s. sic i do mo spūali. sania nullū debet admitti pecca/ tū mortale p qd homo excomunicat' officū quo ad se. Ideo Leui. xi. Saucii estore q̄/ niā ego sanct' sum. Nā ad hoc degit nos de us. vt dicit apls ad Ephes. i. Elegit nos de us ante p̄stirutionē mundi vt essim' sancti & immaculati. Nā hec est volūtas dei san/ ctificatio v̄ra. i. ad 2 thes. iij. Jō Johelis. ij. Sanctificate eccliam. Nā in malinola ani mā nō intrabit spūs sapie. Sap. i. Scto omis dom' dei rebz fore subdita plato. Sic omis ania p̄sātibz sublimioribz subdita sit ad Ro. xij. Et signāter deo. & q. ij. Nach. ix. Iustū est subdū esse deo. & morales nō paria deo sentire. Juxta illud psal. xxxvi. Subdit' esto dño. & q̄ctiā. i. Pe. i. Anias vras castificantes in obedientia charitatis. Nā mag' optat obedire deo q̄s hoibz. Acru. v. Eo qd dñs nō vult holocausta & victimas sed qd obediāt sibi. i. Reg. xvi. Quia melior est obedientia q̄ victima. Dicit nāqz Greg. in mora. Scelus ydolatrie est nolle acqui/ escere. Jō habet in cano. viij. q. i. sciendum. Sine obedientia infidelis q̄sqz cōuincitur q̄ fidelis alias videatur. De quo & moyses Deutero. viij. Perbitis si inobediētes fue/ ritis. Nā sicut inobediētes ipis plāz debent a monasterio expelli. vt habet de maio. & obe di. c. qm in ecclēsijs. sic ille q̄ inobediētes deo exisbit. Un' Deutero. xvij. Qui superbie rie nolens obedire sacerdot' impio morte mori erur. Idcirco hec dom' spūalis est sanctifi/ canda. p̄imo p dei timorē. Un' ps. xvij. Timor dñi sanct' rē. Naz d̄ Eccl. ij. Qui timent dē p̄p̄abūt corda sua & in p̄spectu illius sanctificabūt q̄as suas. & timor dei fa

De dedicatione templi.

et sancti. vt dicit ap'la. i. ad Cor. viij. Per
 faciētes sanctificationē in timore dei. Seruādo
 hec dom' d'z sanctificari p iusticiā. Iuxta il
 lud Eccl. xxx. Salus aīe in scititate iusticie
 Tercio hec dom' spūalis aīe d'z sanctificari
 p dei dilectionē. Nā tūc hō vere est scūs cū
 veraciter deū diligit. De q' Aug. Sicut sol
 illustrat sidus ⁊ stellas. sic charitas dei san
 ctificat hoīes. S' d. nō curo de scititate
 nisi essent beati. Rūdet fulgentius. Date
 sanctitatē si vis h're beatitudinē. Nā si care
 bis sanctitate carbis ⁊ beatitudine. q' scri
 ptū est Isa. iij. Sanct' vocabit' oīs q' scri
 ptus est in vita in iherusalē. Quarta do
 mus est materialis. s. ex lignis ⁊ lapidib' fa
 bricata. cui' hodie dedicationē in h' loco co
 lum'. M' Danc domū decet scitudo.
 Et hoc multis de caus'. Prima q'z deo ap
 propriat. Jō canit ecclia hodie illud Bene.
 xvij. Vere nō est hic aliud nisi domus dei
 Idcirco nihil aliud in ea d'z fieri nisi id qd
 ad deū p'inet. De q' Aug. In oratorio nihil
 aliud agit nisi qd ad gl'iam dei noscitur.
 Secdo domū hanc decet scitudo. q'z d'ns in
 ea laudat. de q' ps. xvij. In tēplo eius oēs
 dicent gl'oriā. i. paupes ⁊ diuites. ⁊ q' canit
 ecclia. Hic vox leticie p' sonat. hic pax ⁊ gau
 dia redūdāt. hac domo trinitati laus ⁊ gl'ia
 temp' resultat. S'z h'cu de mult' p' dicit illd
 Mat. xxi. Vos fecist' eā speluncā latronū.
 vt impleret illud ps. lxxvij. Polluerāt tem
 plū sanctū tuū. Tercio merito decet illaz
 domū sanctitudo. q'z de' in ea adorat. De q'
 Isa. lvi. ⁊ Mat. xxi. Dicit' mea dom' orō
 nis vocabit'. Dicit' notat' dom' orōnis nō
 dom' cauillationis nō inuētilis locutionis
 nec hophisatiōis vt aliq' faciūt. Nā timen
 dū est sicut xps cecit illos de templo q'bus
 hec vba dixit. sic tales inhonorātes domū
 dei nō pnt fieri dei templū S'z d. curvult
 deus specialiter h'c vel specialē h're domum
 materialē. cū sit vbique. Rūdet san. Tho. p.
 te. iij. q. lxxij. arti. ij. q' locus orōis habetur
 nō ppter deū sed ppter orātes. ⁊ hoc triplici
 de causa. Primo ad designādū q' habem' a
 deo nō solū animā sed ⁊ corp'. Idcirco cor
 poralē habem' domū in qua oram'. Secdo
 ppter specialē deuotionē vbi sunt sanctitat'
 signa vt crux xpi. ⁊ cū hoc sancti' sanctorum
 xps h'iesus sacramentaliter. Tercio ppter ce
 leriorē exauditiōē. q'z mlti vbi ueniūt. Et
 d'ns dixit Mat. xvij. Ubi duo vel tres in
 noīe meo pgregati sunt in medio eoz ⁊ ego

sum. Dicit Leo papa. Si duos velit exau
 dire multo ampli' vbi multa milia. Eo q'
 dicit Hiero. Impossibile est multozū pces.
 non exaudiri. Quarto merito illam do
 mū decet sanctitudo. q'z in ea deo offeri. Nā
 legitur de domo quā edificauit Salomon
 iij. Reg. i. In ea deo obtulit. Similiter. ij.
 Paral. ix. Omnes reges terrarū venerūt per
 singulos annos ⁊ obtulerunt munera i do
 mum d'ni. sic ⁊ nos. q'z scriptū est Exo. xxij.
 Nō apparebis in cōspectu meo vacuus. sic
 fecerunt ⁊ iudei. i. Machab. iij. Constru
 ero templo tpe iude machabei fecerūt dedi
 cationē octo diebus ⁊ obtulerūt d'no holo
 causta cū leticia. Sic etiā habet Exo. xxxv
 Cū completū esset opus tabernaculi. tūc cō
 gregata multitudine filioz israel moyses di
 xit. Dies erit nobis sanct' q' fecerit op' mo
 rierur. sic pcepit d'ns. Sepate primitias do
 mini oīs voluntari' ⁊ prompto animo offer
 rat aurū ⁊ argentū ⁊ es facinū purpuram
 ⁊ byssum ⁊ oleū ad luminaria. Spūaliter.
 Sic hodie nos in domo dei offerre debem'.
 P'uo oues innocētie vt puri ⁊ mūdi appa
 reamus corā d'no. q'z dicit ps. lxxv. Iniqui
 tatē s' aspexit in corde meo nō exaudiet d'ns.
 Job. ij. Si q's cultor dei est ⁊ voluntatē ei'
 facit hūc exaudit. Secdo debem' offerre bo
 nes. i. fortitudinē spūs. d'cedo cuz ps. lvij.
 Fortitudinē meā ad te custodiā. Dicit nā
 q' Strabo sup Sen. Quō dignus eris si
 permis p'mis nisi fort' pro xpi noīe eris. De
 quo ⁊ Pascasi' sup Actus ap'loz. Nemo ē
 in via salutis nisi in robore pstantie fortis
 Tercio debem' offerre aurū. i. dilectionem.
 Nā s'm Irido. Aurū positū in igne eu apo
 rat nec in pondere minuit. q'z est solidū. sic
 dilectio fort' est vt mors qn deo offerre debe
 mus. Dicit enī Hylari'. Frustra est oīs ope
 ratio. nisi deo tota nra actio ipendat. Quar
 to offerre debem' in hac domo argētū puri
 tanis. ⁊ q' Egesipp'. Omis q' voluerit pla
 cere diuine maiestati q'erceat se in mentis
 puritate. Nā dicit Aug. ⁊ vginib'. Deus
 nō respicit pulcrā carnē. sed pulcrā men
 tem. Quinto offerre debem' deo oleū miseri
 cordie. nā sicut oleū supnarat oib' lūq'rib'.
 sic ⁊ misericordia. Ideo Lu. v. Estote mise
 rordes. s. vitiis ⁊ defunct'. Eo q' dicit Da
 masee. Indign' est diuine demēne q' nō cō
 panit miserie aliene. Nā qua mēsurā mens
 fuerit eadē ⁊ remetiet vob' Quīto meri
 to hāc domū decet scitudo vt orō nra in ea

exaudiat. Nā de^o in veteri et nouo testamen-
to pmisit qd qd in domibz suo nomini dedi-
catis postulatū fuerit hoc sine dubio exau-
ditū erit. Un̄. iij. Reg. viij. Lū Salomon
cōpleuit domū dñi orauit ad dñm dicens:
Si hō peccauerit in primū suum si fugerit
pp̄ls inimicū suū. si clauisum fuerit celū. si
exorta fuerit i terra fames aut pestilētia aut
corrupt^o aer. Et infra. Si q̄s agnouit pla-
gam cordis sui et expanderit ad dñm man^u
suas i hac domo tu exaudies in celo et repro-
piciaberis vt res vnicūqz sin vias suas sicut
videt^r cor a^o. qz tu solus nosti corda filioz
hōim. Et seqtur infra. Apparuit dñs salo-
moni et dixit. Audiu orōem quā deprecatus
es corā me. Sanctificauit mihi domū hanc
quā edificasti vt ponere nomē meū in sem-
piternū et erūt oculi mei ap̄ti et aures mee at-
tente. Sicut i nouo testamēto pmisit nos ex-
audire Lu. xi. Petite et accipietis. pulsate et
aperiet vob. ois q̄ pe. acci. et q̄ querit inuenit et
pul. ap̄. Glo. Om̄is q̄ q̄rit p̄ affectionē cor-
dis. q̄ perit p̄ oris sup̄plicationē. et q̄ pulsat p̄
manū ū opationē sine dubio exaudiet. et sic
exaudit^o sūt publican^o Lu. xviij. q̄ pcutit^o
pecc^o suū orauit di. De^o ppicius esto mihi
peccōi. Sz q̄ nō exau dimur cū culpa n̄ra. te
q̄ Greg. Ne mirū q̄ tarde et nunqz exaudi-
mur. qz dñm deipientē nō audim^o. Jo Au-
g^o. Quo fronte postulas qd pmisit si n̄ fac-
q̄d pmisit. quā p̄pter die Bernar. Ubi
mens igne diuio accēdit. pecc^o manibz ton-
dit. pauimētū genubz calcas et oclū lacrimis
fluūt. gemit^o et suspiria resonāt. allā orōez ex-
audiet dñs. Quinta est dom^o eternal. De q̄
ps. lxxiij. Beati q̄ habitāt i domo tua dñe
in sc̄la sc̄loz laudabūt te. Nāc deez sc̄tudo
qz manētes i ea sc̄i sūt. ibi ē diuinitas p̄mio-
rū Joh. xiiij. In domo p̄ris mei mālio nes
multe sūt. i. retributiōes. ibi vox leticie et ex-
ultatiōis. ibi null^o clamor nec dolor vt dicit
Bern. Ibi tāta ē leticia. in cōpatōe cui^o ois
iocūditas meroz. ois suauitas dolor. omnis
dulcedo acerbitas. omis decoz horribilitas
Sic q̄ dicit Lūc. sup̄ math. Manus cri-
leoz p̄miū q̄ omē eoz desiderū. ad quā do-
mū p̄ducat nos q̄ regnat trinus et vnus.

Sermo CLX. Ad idem.

Sanctificauimi

hi domū hanc et elegi eā mihi in
domū sanctificij. iij. Reg. ix. In

summa verborz duo innuunt. Primo q̄ ec-
clesia est a dño sanctificata. ibi. Sanctifica-
ni. Sc̄do q̄ est in locū oblatōis totata. ibi
elegi eā mihi et. De primo est notandū.
Primo sanctificat ecclesia vt dyabolus expel-
latur. Dicit Plin^o in speculo natu-
rali. Uinea que dz ferre fructū copiosum de-
bet diligētē a sup̄fluis mūdari et purgari et
excoli. et sepius a cultozibz viuificari. et debz
cussos sup̄ speluncā ordinari et. Uinea q̄
floret bufones fugat et serpētes. qz odor flo-
rū strariat veneno. Spūalr. Per vineā ut
telligit ecclesia dei. de q̄ Isa. v. Plantaui te vi-
neā electā. i. meā domū. et nō p̄t ferre fructuz
infidelibz. nisi excoleret et ab imūdijs mū-
daret. hoc fecit xps p̄ suū vicariū. i. ep̄m. et
purgauit eā ab oibz imūdijs dyabolice
pauitatis in p̄secutiōe vt serpens infernalis
nō p̄t i ea latitare. Refert nāqz Bre. l. iij. dy-
alo. q̄ arriani quādā eccliam diuit^o occupa-
bant. sz cū ad hanc reliq̄ beati sebastiani et
sancte agathe essent allate. et ab ep̄o dedica-
ta et in ea magna multitudo ppli laudes oī
potenti deo canerent. subito sub pedibz suis
porcū senserūt discurrere: vnanimiter ammi-
rantes q̄ a nullo potuit videri. appropinq̄
uit ianuas atqz exiuit. vbi diuina pietas o-
stendebat q̄ immūdus inhabitator exiuit.
Nā dom^o dei ē dyabolo terribil^o p̄pter q̄tu-
or q̄ in ipa continent. P̄mo ibi erigunt cruces
Sc̄do effundunt orōes. Tercio dñicū cor-
pus p̄tinet. Quarto sc̄loz reliq̄ recōdunt.
Ex q̄ oia ista sūt terribilia dyabolo tunc si-
gurat dyabol^o p̄ leonē. De q̄. i. Pe. v. Adū-
sarius vt dyabol^o circūit q̄si leo rugies. Di-
cunt naturales. Leo q̄tuor timer. P̄mo
strepitū rotaz ipi^o currus. sc̄do ignē accēsus
tercio gallū albū. quarto flagellatū catuluz

P̄mo timer strepitū currū. i. exercit^o an-
geloz. ps. lxxvij. Currus dei. i. milibz multi-
plex. milia letannū in ea. Strepit^o eoz sūt
vociferatiōes et demōes. Isa. lxx. Sup̄ mu-
ros tuos hirtim p̄stitui custodes et rora die
ac nocte nō cessant laudare nomen dñi. igit
isti strepitū currū sunt dyabolis terribiles.
Figurat Sen. xxvij. Postqz iacob vidit sca-
lam et angelos ascendētes et descendētes dixit
q̄ terribilis est locus iste. Per scalā intelli-
gitur p̄na p̄ quā angli descendūt et orōes col-
ligūt. Sc̄do n̄mer ignē accēsus. i. ardētia
desideria et seruētes orōnes q̄ sunt demoni-
bus terribilia. Un̄ dyabol^o dixit brō Bar-
tholomeo. Incendūt me orōnes tue. Aug.

Oratio est anie p̄sidū deo obsequiū. dyabo
lo supplicū. Et h̄ figuratur Thob. vi. Cor
dis ei⁹ p̄riculā si sup carbones ponas fumus
eius extinguet om̄e gen⁹ remonior. Lanti.
vi. Terribilis vt castrorū acies. Tercio ti
met gallū albū. i. martyres ⁊ p̄fessores q̄ fue
runt galli p̄ doctrinā. Job. xxxvii. Quis re
dit gallo intelligenti. Et sunt albi q̄ per in
nocentiā ambulāt Apoc. iij. Ambulabunt
mecū in albis. qz digni sunt. Noz reliq̄e in
ecclesijs reco diunt. Cris. i. ome. Ut latrones
militis regi declināt. sic demones martyruz
⁊ p̄fessorū corpa pauē ⁊ fugiūt. Quarto
timet carulū flagellarum. i. xpm q̄ adeo fuit
flagellat⁹ q̄ nō fuit in eo sanitas a plāra pe
dis vsqz ad verticē q̄ sacramentaliter p̄ns est
⁊ crux ei⁹ in memoriā passionis. Cris. Sa
cramentū fugiunt demones ⁊ occurrūt an
geli. Secdo sanctificat p̄pter serō ⁊ ange
lorū ministratiōē. Nā q̄tuor modis āmi
nistrant. P̄rio qz sacerdoti angeli assistunt
Bre. Quis fidelis dubitat in ipa imolatio
nis hora ad sacerdoti vocē celos apiri. atqz
in illo ihu xpi ministerio choros anglorū ad
esse. summa imis sociati. terrena celestibus
iungi. Secdo ministrant. qz orōnes fidelium
deo offerūt Thob. xij. Quādo orabas cū la
crum is ego orōem tuaz obtuli dño. Tercio
ministrant. qz fideles ab insidijs custodiunt
ps. xc. Angelus de⁹ mādauit de tevt custo
diāt te in oibz vijs tuis. Judith. xij. Custo
diuit me angls hinc eunt ⁊ ibi cōmorantē
⁊ inde trāseunt. Hiero. Angelorū auxilijs
libramur ab inimicorū insidijs. Quarto mi
nistrāt. qz psallētibz se p̄iungūt. ps. lxxvij. Pre
uenerūt p̄ncipes p̄iuncti psallētibz in medio
iunūcularū timpanistriaz. p̄ timpanū itelli
git xps in q̄ est forma specifica. i. diuinitas eter
na. pellis q̄tesa. i. caro crucifixa. melodia. i.
aīa gaudio ⁊ in bilatiōe plena. Ille aīe sunt
timpanistriz q̄ xpi diuinitate et hūanitate
dulciter sunt resecte. Tercio tom⁹ sancti
ficat p̄pter deuotiōē hoīm. Dicit nāqz san.
Tho. pre. iij. q. xlvij. Loc⁹ orōis nō dedica
tur p̄pter deū q̄ q̄i in loco cōprehēderet de⁹
qz de⁹ spūs ē. ⁊ fm nāqm in. i. sen. Deus est
vbiqz essentialiter ⁊ p̄sentialiter ⁊ potērialiter.
Jo. iij. Reg. viij. Celi celoz te cape nō p̄nt.
q̄nto in in⁹ hec tom⁹. Sz p̄pter hoies. et h̄
q̄drupliciter. P̄rio p̄pter oblatiōem. qz sic
a deo habent⁹ spūm ⁊ corp⁹. ita corpalem to
mū h̄re debent⁹ vbi corp⁹ ⁊ spūm sibi offeri
mus. Subdam⁹ igit spūm p̄ deuotiā orōis

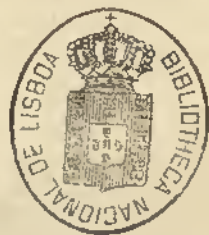
corp⁹ p̄ genuflexiōē ⁊ pectori consioniē. sic
fecit publican⁹ Lu. xvij. Percutebat pect⁹
suū in tēplo dicēs deuote. Deus p̄pici⁹ esto
mihi p̄ctōri. rescēdit iustificat⁹ in domū su
am. Secdo p̄pter specialē excitatiōē hoīs
ad deuotiōē. nā ibi depingunt seriatim signa
⁊ signū passiōis. ibi p̄tinent sacra mysteria
q̄ oīa sunt ad deuotiōē monētia. Tercio p̄
pter celeriorē exauditiōem. qz abbas citius
audit totū cōtētū qz vnū monachū. ⁊ sic cō
gregatio fidelū citi⁹ exaudit. Math. xvij.
Ubi duo vl tres in noīe meo cōgregati fue
rint in medio eorū ego suz. Jo. i. Ps. iij. Des
vnanimes estote i orōne. Hiero. Impossi
bile ē multorū p̄ces nō exaudiri. Nā helias
fuit hō sills nob ⁊ dñs eū exaudiuit. Jac. v.
Multū valz oīo iusti assidua. Et sic nunc
oēs p̄ assiduas orōes p̄nt obrinere a deo af
fluentiā bonorū oīm ⁊ remotiōē malorū. Re
uera oīa. i. bona spūalia t̄palia ⁊ celestia.
Quarto p̄pter specialē inhabitationē Mala
chie. iij. Ecce veit in scā replū suuz dñator
dñs. i. sacramental. Bre. Quis fidelis du
bitat in ipa imolatiōis hora celos apiri. ad sa
cerdoti vocē angelorū choros adesse. summa
imis sociari. Abacuc. ij. Dñs in tēplo serō
suo a facie ei⁹ sileat oīs terra. reuerēciali rī
more Gen. xvij. ⁊ t̄itrou⁹ misse Terribilē
loc⁹ iste. vere nō est h̄ aliud nisi tomus dei ⁊
porta celi. Reuera terribil. vide sup Apoc.
xxi. Ecce tabernaculū dei cū hoībz ⁊ habita
bit cū eis. Mat. vi. Tobiscuz sum vsqz ad
p̄summatiōē seculi. Dixi secdo qz in locū
oblatiōis est totata. ibi. elegi eā mihi i locū
sacrificij. iij. Reg. viij. Rex ⁊ filij isrl̄ imola
bant victimas corā dño. Nō sic fecerūt iu
da. i. Mach. iij. Cōstructo tēplo tpe inde
machabei fecerūt dedicatiōē seprē diebz et
obtrulerūt dño holocausta cū leticia. sic nos
Scriptū est enī Exo. xxxij. Nō appareb̄ in
p̄pectu meo vacuus. ⁊ de p̄se. di. i. Dis xpi
an⁹ ad missaz solētia aliq̄ offerre tenet. qd
figurat Exo. xxxv. Cū cōpletū erat opus ta
bernaculi tūc cōgregata multitudie filioz is
rael moyses dixit ad oēm turbā. Iste est ser
mo que precepit dñs dicēs. Separate apd
vos primicias dño. oīs voluntati⁹ ⁊ pronō
anio offerat eas dño. aurū ⁊ argentū es pur
purā ⁊ byssum ⁊ oleū rē. Subdit. Quisq̄ i
vīm sapiēs est veniat ⁊ faciat qd dñs impe
rauit. Q̄ Spūaliter. sic nos offerre de
bem⁹ p̄rio aurū dilectiōis. Apoc. iij. Sua
deo tibi emere a me aux ignitū. i. Loz. xij.

Sermo. CLX

Charitas nō excidit Col. iij. Sup oīa habere charitatē qđ est vinculū dilectōis et perfectōis. Augu. Si charitas desit cetera nihil p̄sunt. Iudo. Sicut aurū in igne nō euaporat. sic dilectio in bono p̄seuerare facit Dylari. Nisi impendat dilectio frustra erit omis opatio. Hugo. Sine charitate nemo saluat. et cū charitate nemo dñat. Secundo argentū qđ est albū. et significat puritatē scientie. Un̄ Egessopus. Omnia q̄ voluerit familiaris esse diuine maiestati exerceat se in mentis puritate. Sz heu multi student ad vestīū claritatē. Aug. Nō q̄rit deus pulcrā carnē sed mentē pulcrā et purā. Mar. v. Beati mūdo corde. Tercio es. id est fortitudinē spūs. ps. lviij. Fortitu dinez meā ad te custodiam. Strabo super Beñ. Quō dign⁹ supernis p̄mīs eris nisi fors p̄ xpi noiesueris. De quo Pascas⁹ sup Act. aploz. Nemo est in via salutis nisi fuerit i robore constantē et virtutis. Quarto purpurā. i. meditationē et cōpassionē passionis chruisti Hugo de sacramētis. frequēs xpi meditatio passionis releuat labōrē corpalem et spūalem. Richar. de san. victo. Sicut p̄ dyaboli temptationē su rexit tribulatio. sic p̄ chruisti passionē p̄solatio. Sextus piragouicus. Nulla sal⁹ cernit vbi passio xpi a mēoria elongatur. Quinto oleū de capite tuo nō deficiet. Damasco. Indign⁹ est clementia qui nō cōpatit̄ aliene miserie. i. viuis et mortuis Sexto thus orōis. ps. cxl. Ascendat ad te dñe oratio mea sicut incensum. Aug. Oratio est deo obsequium. animabus refrigeriū et dyabolo supplicium.

Opus perutile sermonum de sanctis per circulum anni Thesaurus nouus nunciatū impressus Argentine p̄ Martinū flach Anno dñi. M. cccc. lxxxviij. sunt feliciter.

1448

Ex. complete (?) com 261 flo. numeradas

Faltan as flo. d' a b. Somente 264 fl.

